

ANDREJA ŽELE

**VEZLJIVOSTNI SLOVAR
SLOVENSКИH GLAGOLOV**

SKRAJŠANA KNJIŽNA IZDAJA

VEZLJIVOSTNI SLOVAR SLOVENSКИH GLAGOLOV

Skrajšana knjižna izdaja

Andreja Žele

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU
Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011

Zbirka Slovarji

Urednik zbirke: Marko Snoj

Andreja Žele

Vežljivostni slovar slovenskih glagolov

Skrajšana knjižna izdaja

Recenzentki:

Erika Kržišnik in Irena Stramljič Breznik

Računalniška priprava slovarja:

AMEBIS, d. o. o., Kamnik

Grafično oblikovanje in prelom:

Brane Vidmar

Izdajatelj: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

Zanj: Marko Snoj

Založnik: Založba ZRC, ZRC SAZU

Za založnika: Oto Luthar

Glavni urednik: Aleš Pogačnik

Tisk: Present d.o. o., Ljubljana, Slovenija

Naklada: 400

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6'367.4/.6(038)

ŽELE, Andreja, 1963-

Vežljivostni slovar slovenskih glagolov / Andreja Žele. - Skrajšana knjižna izd. - Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011. - (Zbirka Slovarji / Založba ZRC, ZRC SAZU)

ISBN 978-961-254-315-0
257733120

UVOD

TIP IN NAMEN SLOVARJA

Vežljivostni slovar slovenskih glagolov (v nadaljevanju VSG) je enojezični razlagalni slovar. Vsebinskopredstavitveno je zasnovan večnivojsko, kar pomeni, da je lahko koristen pripomoček zahtevnejšim naslovnikom, ki na podlagi vzorčnih glagolskih gesel oz. leksemov, uvrščenih v različne glagolske vežljivostne skupine, želijo podrobneje spoznati vežljivostne zmožnosti slovenskih glagolov oz. si želijo slovensko skladnjo tudi uzavestiti v smislu boljšega normativno-stilnega tvorjenja povedi in besedil (ti bodo prebrali tudi celotni teoretični uvod in (vsaj) pregledali vežljivostne obrazce); lahko pa je zgolj spremni učni pripomoček učiteljem, učencem in študentom, še posebej tistim, ki se učijo slovenščine kot tujega jezika; končno je lahko zgolj informativno-normativni vodnik, s katerim sklonom je ustrežnejše vezati uporabljene glagolski pomen (slednji dve skupini možnih naslovnikov se pa bosta verjetno omejili samo na informativne legende, ki omogočajo lažjo orientacijo po slovarju). Potreba po vežljivostnem slovarju predvsem slovenskih glagolov, pa tudi samostalnikov in pridevnikov, se je še najočitneje pokazala, in tudi javno izrazila, že na začetkih vedno bolj sistematičnega poučevanja slovenščine kot tujega jezika. Ravno pri učenju slovenščine kot nematerne jezika je bilo namreč hitro ugotovljeno, da dosedanji dvojezični slovarji, namenjeni Slovencem, ne upoštevajo, ali pa vsaj ne izražajo jasno, večpomenskosti slovenskih leksemov, kar onemogoča obvestilnost o pomenski vežljivosti, in še, da pomanjkanje oblikoslovno-skladenjskih opredelitev onemogoča tudi (normirano) struktornoskladenjsko vežljivost.

OBSEG SLOVARJA

VSG vežljivostno analizira 2591 glagolov kot slovarskih gesel (2061 glavnih izhodiščnih gesel in 530 kazalčnih gesel) – analiza po glagolskih pomenskih skupinah je pokazala, da je za popolni prikaz (po pomenskih skupinah) slovenske pomensko- in struktornoskladenjske vežljivosti potrebno vzeti vsaj dva tisoč glagolov (kar je približno osmina vseh glagolov – iztočnic v Slovarju slovenskega knjižnega jezika I–V). Za izoblikovanje slovenskih vežljivostnih obrazcev je bilo obdelanih 600 s sinhronega vidika netvorjenih glagolov (pomensko so to temeljni in specializirani glagoli; v SSKJ jih je 837, kar je 5,08 % vseh slovarsko upoštevanih glagolov) in približno 1100 tvorjenih glagolov – pomensko so to nekateri temeljni glagoli, predvsem izpeljanke in tvorjenke iz predložne zveze z *biti*, *imeti* in *delati* v skladenjski podstavi (tovrstnih tvorjenk je v SSKJ 7525, kar je 45,66 % vseh glagolov) ter sestavljenke.

Dodatni izbor glagolskega novejšega besedja po letu 1991 potrjuje jezikovnosistemsko prevlado sestavljenk kot drugostopenjskih tvorjenk z izsamostalniško besedotvorno podstavo in priponskim obrazilom *-ira-ti* (okoli 62 % od dva tisoč upoštevanih glagolov je sestavljenk). Ker pa priponsko obrazilo *-ira-ti* ne dopušča drugotne dovršnosti, je zaradi njegove nevidskosti oz. dvovidskosti vse ločevanje med

predponsko(obrazilno) faznostjo, prislovnostjo in lastnostjo preneseno na predponsko obrazilo – tako je pri nekaterih lahko izražena samo faznost, npr. *zmasakrirati*, *zinternetizirati*, *zalbanizirati*, pri drugih pa je v ospredju prislovnost oz. lastnost, npr. *preorganizirati*, *prestrukturirati* ipd. V primeru dvojnic tipa *nadzirati* nasproti *nadzorovati* o izboru odloča pogostnost rabe.

Slovarsko je zaobjeta vsa bazična glagolska vezljivost (ne pa tudi enake vezljivostne zmožnosti predvidljivih izglagolskih tvorjenk). V okviru povedkove vezljivosti bodo upoštevani izglagolski pridevniki; od neizglagolskih pridevnikov pa povedkovniki tipa (*biti*) *domač* 'ne imeti strahu pri stikih z ljudmi', (*biti*) *divji* 'biti zelo jezen', (*biti*) *ljudski* 'biti prijazen do preprostih ljudi', podobno je še pri nesklonljivih *prida*, *tešč* ipd.

V okviru povedka oz. povedkovodoločilne vezljivosti, je z vidika dvoje vezljivosti (povedkovodoločilne oz. neudeleženske in udeleženske) potrebno omeniti omejeno skupino izglagolskih in neizglagolskih pridevnikov, ki označujejo telesna in duševna stanja. In če je pri izglagolskih pridevnikih vezljivost posledica izhodišnega glagolskega pomena, je pri neizglagolskih pridevnikih vezljivost posledica dinamičnega pomena pomensko sorodnih glagolov – gre predvsem za stajnske pridevnike s prevladujočim razmernostanskim skladijskim pomenom (ki ga dodatno potrjuje še prostopredložnomorfemska raba): a) meritve/mere: *biti oddaljen od* (*koga/česa*), *biti prisoten* (*pri kom/čem*), *biti skupen* (*komu/čemu*), *biti prost/poln* (*koga/česa*), *biti odprt* (*za koga/kaj*); b) primerjave: *biti isti/enak* (*kot kdo/kaj//s kom/čim*), *biti enak za* (*koga/kaj*), *biti odvisen od* (*koga/česa*), *biti podoben* (*komu/čemu*); in c) vrednotenja lastnosti/stanja: *biti očiten/jasen/znan* (*komu*), *biti zmožen* (*česa*), *biti nagnjen k/h* (*čemu/komu*), *biti radoveden za* (*koga/kaj*), *biti ponosen na* (*koga/kaj*), *biti nujen/obvezen/primeren/upravičen/pomemben za* (*koga/kaj*), *biti izkušen/zadovoljen/nepošten/pravičen/ljubezniv s* (*kom/čim*).

TEORETIČNO-METODOLOŠKA IZHODIŠČA

Osnovna pogoja za nastanek vezljivostnega slovarja sta 1) sodobni enojezični razlagalni slovar oz. ustrezno izbrano in urejeno gradivo in seveda 2) izdelana teoretično-metodološka izhodišča.

Izhodiščna teoretično-metodološka osnova za VSG sta *Větné vzorce v češtině* (Praha 1987) F. Daneša in sodelavcev in iz tega dela izhajajoča moja monografija *Vezljivost v slovenskem jeziku* (Ljubljana 2001).

Leksikografsko in leksikološko vodilo pa so bili še vezljivostni slovarji *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben* (G. Helbig, W. Schenkel, Leipzig 1969), z vidika jezikovnosistemskih podobnosti sta problemskouporabnostno najbližja vezljivostni slovar čeških glagolov *Slovesa pro praxi* (Praha 1997) avtoric N. Svozilové, H. Prouzové in A. Jirasové, in vezljivostni slovar slovaških glagolov *Valenčný slovník slovenských sloviés* (Prešov 1998) avtoric J. Nižnikové, M. Sokolové in kolektiva.

Pri redakciji pretežno znanih glagolov oz. glagolskih gesel iz vseh nosilnih vezlji-

vostnih skupin glagolov – upoštevani so stanjski glagoli (telesno in duševno stanje), glagoli nastajanja, glagoli ravnanja/upravljanja/ustvarjanja, glagoli govorjenja/mišljenja/razumevanja, glagoli spremembe in glagoli premikanja s faznimi in naklonskimi različicami – je bilo nujno potrebno še aktualizacijsko preverjanje in kritično usklajevanje pomensko- in strukturnoskladenjske rabe glagolov z današnjo aktualno/živo rabo.

1 Hierarhična pomenskosestavinska in pomenskoskladenjska razmerja med **primarnimi, temeljnimi in specializiranimi glagoli** omogočajo izoblikovanje vezljivostne mreže z vezljivostno prekrivnostjo:

1) **Specializirani glagoli telesnega in duševnega stanja** (*prebivati, stanovati, počivati, smejati se* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi stanjskimi glagoli** (*bivati, nahajati se, ležati, čutiti* ipd.).

2) **Specializirani glagoli ravnanja/upravljanja/ustvarjanja** se glede na prevladujočo pomensko sestavino naprej delijo na:

2.1) **Glagole omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*organizirati, opremljati, osredotočiti se* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*omogočati, pripravljati, prizadevati si* ipd.).

2.2) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino premikanja** (*nesti/nositi, lepiti, postaviti, čolnariti* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli ravnanja s premikanjem** in s **samopremikanjem** (*deti, namestiti (se), vzeti* ipd.).

2.3) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino sonahajanja/sopojavljanja/pripadnosti** (*zgrabiti, čakati, pestovati, pustiti, pomagati, nabrati, sprejeti* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli ravnanja in upravljanja** (*ravnati, izvajati, upravljati, vplivati* ipd.); sestavina sonahajanja/sopojavljanja izpostavi še delno vezljivostno prekrivnost s **temeljnimi glagoli netvornih dogajanj in procesov** (*pojavit se, nastati, spreminjati se* ipd.), pomenska sestavina pripadnosti pa izpostavi delno vezljivostno prekrivnost s **temeljnimi glagoli ravnanja s premikanjem** (*vzeti, pustiti* ipd.).

2.4) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino spremembe lastnosti** (*aktivirati, kisati, odpirati/zapirati (se)* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli spremembe lastnosti** (*spreminjati (se), oblikovati, ohranjati* ipd.) in **ravnanja** (*izpolnjevati, izdelovati, pripravljati* ipd.).

3) **Specializirani glagoli govorjenja, razumevanja in mišljenja** (*sporočati, signalizirati, ugotavljati, razumeti, spoznavati, preučevati* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli govorjenja, razumevanja, mišljenja** (*govoriti, predstavljati (si), misliti* ipd.).

4) **Specializirani glagoli s splošnim pomenom spremembe** (*rušiti se, prikazovati se, vznikati* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*napravljati se, lotevati se, prizadevati si* ipd.), **ravnanja** in **samopremikanja** (*uresničevati se, uveljavljati se* ipd.). Udeleženske vloge so iste kot pri temeljnih glagolih spremembe lastnosti.

5) **Specializirani glagoli premikanja** se vezljivostno delijo na **a) desno nevezljive procesne glagole** (poudarjen je potek premikanja) in na desnovezljive **b) ciljno usmerjene glagole** (poudarjen je cilj/namen) in **c) dogodkovne glagole** (poudarjena je vsebina dogodka s prevladujočimi glagolskimi sestavljenkami). Elementarni glagol *premikati se* in temeljna *hoditi* in *iti* s svojimi tvorjenkami vzorčno pokrivajo celotno vezljivost glagolov premikanja.

2 VEZLJIVA DOLOČILA V SODOBNEM KNJIŽNEM JEZIKU

Oblikoslovnoskladenjska tipologija slovenske priglagoleske vezljivosti je narejena na podlagi oblikoslovnoskladenjskih lastnosti določil z upoštevanjem modelov skladenjskega okolja glagolov v nemškem, češkem in hrvaškem jeziku.

V slovenskem jeziku ločujem pet osnovnih skupin določil, ki jih glede na oblikoslovnoskladenjske lastnosti še naprej delim v deset razredov (DI_{1-10}):

a) ob polnopomenskih glagolih kot nosilcih vezljivosti (zaradi vezljivostnih lastnosti so mednarodno označeni kot funktoiji, ob katerih določila označujejo ustreznega udeleženca oz. njegovo udeležensko vlogo na skladenjskofunkcijski ravnini):

– sklonska določila (DI_{1-4}): imenovalniška, tožilniška, roditilniška in dajalniška (besednovrstno so to samostalniške besede);

– predložnosklonska določila (DI_{5-7}): mestniška in orodniška (besednovrstno so samostalniške besede, ki jih sklonsko določa predložni glagolski morfem); vezavna usmerjenost predložnomorfemskih glagolov pa je še posebej poudarjena pri drugotnih predložnosklonskih določilih (tožilniških, roditilniških, dajalniških); stavčnočlensko so to predmeti in predložna prislovna določila s statičnim pomenom predložnega glagolskega morfema (v mestniku in orodniku) ali z dinamičnim pomenom predložnega glagolskega morfema (v tožilniku, roditilniku, dajalniku);

– prislovna določila (DI_8): besednovrstno so prislovi; stavčnočlensko so to statična prislovna določila (kraja/časa/načina/vzroka) in dinamična prislovna določila smeri in cilja;

b) ob nepolnopomenskih glagolih kot samó slovničnofunkcijskih nosilcih vezljivosti (zaradi pomenske splošnosti in elementarnosti so mednarodno označeni kot prafunktoiji, ob katerih desna neudeleženska določila kot obvezna pomenska sestavina povedja določenega udeleženca lastnostno opredeljujejo):

– sklonska/prislovna povedkovniška določila (DI_9): besednovrstno so samostalniške in pridevniške besede, glagoli in prislovi;

– nedoločniška/namenilniška določila (DI_{10}): besednovrstno so glagoli.

2.1 Sklonska predstavitev OBVEZNOVEZLJIVIH UDELEŽENSKIH VLOG OZ. oblikoslovnoskladenjska obravnava gre od sklonov z največjo vezljivostno zmožnostjo k sklonom z najmanjšo vezljivostno zmožnostjo – tj. od sklonov, ki lahko sprejmejo različne udeleženske vloge (večvlogovno skupino sestavljajo imenovalnik, tožilnik in roditil-

nik) do sklonov, ki sprejemajo vedno isto udeležensko vlogo (enovlogovno skupino sklonov sestavljajo vsi predložni skloni in nepredložni dajalnik).

Zato ni nobeno naključje, da se je pri obravnavi sklonov določil v slovenščini in v njej sorodnih jezikih (tu jo primerjam s hrvaščino, češčino in slovaščino) izoblikovala ustaljena sklonska razvrstitev.

Čprav glagolske pomenske skupine, določene na podlagi glagolske vezljivosti, vključujejo vse udeleženske vloge, so nekatere udeleženske vloge pogostejše in zato prevladujoče. Po posamostaljenju glagolov v jedrne izglagolske samostalnike se glede na besedotvorni pomen izglagolskega samostalnika izbirno ohranijo in razvrstijo le določene udeleženske vloge. Vrstni red (od leve proti desni) udeleženskih vlog je za slovenščino vedno vršilec, prejemnik, prizadeto (31). To pa pomeni, da se v okviru stalne izhodiščne pomenskohierarhične razvrstitve (tj. podeljevanje in izražanje udeleženskih vlog gre v smeri vršilec/povzročitelj/izvor dejanja > prejemnik > prizadeto z dejanjem > okoliščine dejanja; najprej t. i. enovlogovni skloni in nato še večvlogovni skloni) ne morejo vedno zvrstiti vse udeleženske vloge, temveč so, glede na izhodiščni jedrni besedotvorni pomen dejanja (De), nekatere udeleženske vloge izpuščene.

Možnost soobstoja samo določenih udeleženskih vlog v okvirih istega sklona temu sklonu daje tudi prevladujočo specifičnopomensko vrednost – tako T označuje predvsem 'neposredno vključenost v dejanje in prizadetost z dejanjem sploh', R označuje predvsem 'izhodiščnost in razmernost dejanja', D označuje predvsem 'ciljnost dejanja', M označuje predvsem 'prostorsko razmeščenost dejanja', O pa 'način poteka dejanja in spremstvenost sploh'.

Zadostnost oz. pravilnost obsega glagolskih pomenskih skupin z vidika vezljivosti potrjuje tudi tožilniško določilo (T), ki pri glagolih stanja, poteka in dejanja skladenjsko označuje vse osnovne udeleženske vloge. Pri pretvorbah pa je namesto nepredložnega tožilnika roditelj (R).

(Pri čemer je upoštevana ugotovitev Ch. J. Fillmorja (1968: 24–25), da se v vezljivo-stnem polju določenega pomena nobena udeleženska vloga ne more podvojiti. Če pa udeleženec združuje dve udeleženski vlogi, je vedno ena izmed njiju prevladujoča.) Vezljivost oz. vezavnost predložnih sklonov (poimenovanje predložni sklon je dopustno samo s strukturnoskladenjskega vidika) natančneje določajo predložni glagolski morfemi:

- $T_{/v}$ = rezultat dejanja (Rd) – neživo (v – ob SE)
- $T_{(na/za/ob/v)/SE}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/s/p}$) – živo/neživo (po – SE)
- $T_{/v/na/ob/za}$ = prizadeti predmet dejanja/procesa (Prd/p) – živo/neživo
- $T_{/za/v/zoper/na/ob/po/nad}$ = cilj dejanja/procesa (Cd/p) – neživo
- $T_{/na/za/v}$ = vsebina dejanja/stanja/procesa ($Vs_{d/s/p}$) – neživo (na/za/v ob SE)
- T = pojav (Po) – neživo

- $T_{na/v/nad/skozi/čez/med/pod/za/ob}$ = ciljno mesto/ciljni čas dejanja/procesa ($CM/CC_{d/p}$) – neživo
- $T_{skozi/čez}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo
- $T_{na/v/za/med/skozi/čez}$ = način dejanja/procesa, smer ($N_{d/p}$) – neživo

T kot sistemsko nezaznamovan sklon izraža vse desne udeleženske vloge.

- R_{od} = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – neživo/živo
- $R_{iz/zaradi}$ = vzrok dejanja (Vz_d) – (tudi: M_v/D_{proti})
- R = vsebina dejanja (Vs_d) – neživo (ob SE)
- R = cilj dejanja (C_d) – izglagolski samostalnik (ob SE)
- $R_{iz/od/do/glede}$ = razmerni predmet dejanja (Ra_d) – neživo (ob SE)
- $R_{iz/od/do/z/s/blizu/mimo/okrog/okoli/blizu}$ = mesto/čas dejanja/procesa ($M/\check{C}_{d/p}$), izhodiščno/ciljno mesto / izhodiščni/ciljni čas dejanja/procesa ($IM/IC_{d/p}$, $CM/CC_{d/p}$)
- $R_{iz/z/s/blizu}$ = mesto stanja/procesa ($M_{s/p}$) – neživo
- $R_{iz/od/z/s}$ = izhodišče/izvor dejanja (Iz_d)
- R_{do} = cilj dejanja (C_d)
- R_{iz} = vsebina stanja/procesa ($Vs_{s/p}$)
- $R_{blizu/mimo/okrog/okoli}$ = potek dejanja/procesa ($Po_{d/p}$)
- $R_{brez/do/od}$ = način dejanja/procesa ($N_{d/p}$)

NI izražen rezultat.

- D = prejemnik dejanja/procesa ($Pre_{d/p}$) – živo
- D = prizadeti z dejanjem/procesom (Pr_d) – živo
- $D_{/k}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/s/p}$) – živo/neživo (k ob SE)
- $D_{/k/proti}$ = cilj dejanja/procesa ($C_{d/p}$) – živo/neživo
- $D_{k/proti}$ = ciljno mesto dejanja/procesa ($CM_{d/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, vsebina, izhodišče.

- $M_{po/na/pri}$ = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – živo/neživo
- $M_{o/v}$ = razmerni predmet dejanja (Ra_d) – živo/neživo
- M_o = vsebina dejanja (Vsd) – neživo (ob SE – v)
- $M_{na/v/pri/ob/po}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo
- M_{po} = ciljno mesto/ciljni čas dejanja/procesa ($CM/CC_{d/p}$) – neživo
- $M_{po/v/na/ob}$ = način dejanja/procesa /smer/ ($N_{d/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, izhodišče.

- $O_{z/s/nad}$ = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – neživo

- $O_{z/s/pred}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/s/p}$) – živo/neživo (ob SE)
- $O_{z/s/med/nad}$ = vsebina dejanja (Vs_d) – neživo
- $O_{z/s/za/nad}$ = razmerje do vsebine dejanja ($Rad_{v,sd}$) – izglagolski samostalnik
- $O_{z/s/pred/med/nad/pod/za}$ = cilj dejanja/procesa ($C_{d/p}$) – neživo
- $O_{z/s}$ = sredstvo dejanja (S_d) – neživo
- $O_{z/s/pod/nad/pred/med/za}$ = način dejanja/procesa ($N_{d/p}$) – neživo
- $O_{pred/nad/pod/za/med}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, izhodišče.

Nedoločnik = vsebina dejanja (Vs_d)

Namenilnik = cilj dejanja (C_d)

Pregled po vezljivostnih skupinah glagolov. Pri pretvorbah je R tudi kot izhodiščno/ciljno mesto/čas. Pogostejše neobveznovezljive udeleženske vloge so v okroglih oklepajih:

a) Glagoli stanja in procesa: BITI – mesto/čas/način stanja/procesa; IMETI – razmerni/vsebinski T/R, (razmerni D).

b) Glagoli tvornih procesov/dejanj:

b₁) 'Omogočanje nastajanje dejanja; dejavna/tvorna udeležba': 'ciljnost' brez poudarjanja 'premikanja' – prizadeti/rezultatni T, ciljni T/R dejanja, (ciljni/prejemni D).

b₂) 'Ravnanje/upravljanje/ustvarjanje': **b_{2,1}**) 'ravnanje/upravljanje s premikanjem' – prizadeti T, izhodiščno/ciljno mesto//izhodišni/ciljni čas R/T, ciljni D, (razmerni D);

b_{2,2}) 'ravnanje/upravljanje s sonahajanjem/sopojavljanjem' – razmerni T/R, razmerni O in razmerni D, mesto/čas R/M/O, (način T/R/M/O); **b_{2,3}**) 'ravnanje/upravljanje s spremembo pripadnosti' – 'pripadnost' označuje ČLOVEŠKOST⁺ za oba udeleženca dogajanja: prejemnik/prizadeti D, razmerni/prizadeti T; **b_{2,4}**) 'ravnanje/upravljanje s spremembo lastnosti' – prizadeti/rezultatni/ciljni T, (razmerni D).

b₃) 'Splošni pomen spremembe' – v nasprotju s 'spremembami v okviru ravnanja/upravljanja' splošni pomen spremembe vključuje poleg pomenske sestavine 'lastnosti' tudi 'samopremikanje' in 'ciljnost' vršilca (Vd/dog/p): prizadeti/rezultatni/ciljni T, izvor/vzrok//ciljni R/T, (razmerni D).

b₄) 'Govorjenje, razumevanje in mišljenje' – vsebinski T/R/M/O, pojavni T, razmerni T, razmerni D in razmerni do vsebine O.

b₅) 'Premikanje' – izhodiščni/ciljni R/T/D in pot R/M/O.

3 Pomensko-skladenjsko obvezna NEVEZLJIVA DOPOLNILA

V okviru stavčne vezljivosti povedi pa ne moremo mimo pomenskoskladenjsko obveznih nevezljivih dopolnil, ki s sporočilnim zgoščevanjem širijo pomenskost povedkovih glagolov v nadpovedno oz. besedilno skladnjo; ena od osnovnih nalog prislovnih dopolnilnikov pa je pomenskoskladenjsko razdvoumljanje povedkovih glagolov. Najtipičnejša obglagolska dopolnila so izpridevniški prislovi kot posebni

neudeleženski skladenjskoobvezni modifikatorji glagola. Tako ima lahko npr. pravi izpridevniški prislov LEPO skladenjsko vlogo povedkovoga določila (povedkovodoločilna vezljivost), tj. pomenskopodstavno je del povedja, npr. *Bilo mu je lepo* (*On je lepo** > *Njemu je lepo*). Čeprav ne more biti samostojna sestavina pomenske podstave povedi (v pomensko podstavo je lahko uvrščen le v glagolski zvezi), je s stališča pomena stavka sporočilno nujen in zato tudi upovedovalno obvezen. Izpridevniški prislov načina je kot lastnostni modifikator (kolikostni/kratnostni ali pozitivnega/negativnega vrednotenja) prisojevalnega razmerja stavčnočlensko neopustljiv oz. skladenjsko obvezno primično prislovno dopolnilo, npr. *Lepo je pisala*. Lastnostni izpridevniški prislovi so samo ob nepolnopomenskih glagolih del glagolske oz. povedkovodoločilne vezljivosti, sicer pa ne spadajo v glagolsko vezljivost – kot besede modifikatorji se uvajajo v pomensko podstavo samo kot del glagolske zveze, vendar so kljub temu v okviru proste enostavčne povedi sporočilno obvezna neudeleženska dopolnila.

In prav vloga osebka – procesorja izpostavi način poteka dejanja/dogajanja, npr. *On dobro študira* : *Študij mu dobro gre*. Vendar ločujejo se zgledi kot *Čakal je prestrašen* – *Prestrašeno je čakal* od zgledov *Prišel je prestrašen* – *Prestrašeno je prišel* (kot pomenski strnitvi iz *Prišel je*, *Bil je prestrašen*), kjer sta dopolnilnika *prestrašen* in *prestrašeno* ob *čakati* pomenskopskladenjsko/sporočilno obvezna ob *priti* pa neobvezna. Do prekrivnosti pomenskopskladenjskih sestavin povedi z njenimi »zunanjimi« nepomenskopskladenjskimi sestavinami pa lahko pride v primerih, ko zunajdogodkovni poročevalec poroča o dogodku kot *Janez je odločno* (prekrivnost) *začel/hotel predavati* (nasproti dogodku z dvema udeležencema, npr. *Janez je moral odločno* (neprekrivnost) *rešiti problem*). Samo z vršilcem/nosilcem dejanja se lahko upovedujejo tudi lastnostni izglagolski prislovi, npr. *sede kuhati*, *kleče prositi* ipd.

V t. i. brezosebnih stavčnih povedih z neprisojevalnimi glagoli, npr. *Včeraj je močno deževalo*, ko med vršilcem dejanja in dejanjem ne more biti lastnostnega prenosa, tovrstni *močno* ni pomenskopskladenjska sestavina navedene povedi, je pa na ravni sporočenega govora/besedila kot naklonska pomenska sestavina nepomenskopskladenjskega poročevalca/tvorca zagotovo sestavni del upovedovanega medpomenskopskladenjskega/medpropozicijskega govora/besedila.

S pomenskopskladenjskega in tvorno-pretvorbne vidika prislovn/(o)zvezn/a dopolnila lahko delimo na **neudeleženska obpovedkova dopolnila** (izpridevniška, izglagolska ali izsamostalniška oz. besedno- ali predložnozvezna) z navezavo na pomenske sestavine povedka oz. povedkovoga glagola v okviru lastnosti izražajo način, količino oz. mero, npr. *To zelo uspešno sede upravlja*, in na **izudeleženska obpovedkova dopolnila** (izsamostalniška) z navezavo na pomenskost glagola prek vezljivih udeležencev, tako da implicirajo/vključujejo referenčnega udeleženca ali vsaj en sestavni del referenčnega udeleženca, v okviru načina izražajo predvsem vrsto in primero, npr. *Včasih je tekmovalno smučal, danes pa smuča le ljubiteljsko, To se upravlja daljinsko ali ročno*.

Neke vrste prehod med neudeleženskimi in /iz/udeleženskimi obpovedkovimi do-

polnili so primeri, kjer vsebinski udeleženec pomenskoskladenjsko natančneje lastnostno oz. načinovno opredeljuje povedkov glagol, npr. iz športa *On plava kravl in metuljčka* (nasproti že lastnostno rabljenim *On drsa posamezno / v paru* < *drsati kot posameznik / drsati s kom v paru*).

4 TIPOLOGIJA OBVEZNE VEZLJIVOSTI

Tipologija obvezne vezljivosti je podlaga za tipologijo slovenskih stavčnih vzorcev. Z vidika pomenskega stavčnega vzorca pa ima pomensko intencno polje glagola določeno število praznih pomenskih mest (za določeno število udeležencev), ki so označena z določenimi stavčnopomenskimi funkcijami oz. z udeleženskimi vlogami. Z vidika slovničnega stavčnega vzorca oz. skladnje prostega stavka lahko rečemo, da so udeleženci, ki jim povedkovski glagoli odpirajo skladijska vezljivostna mesta, številčno omejena vezljivostna določila (nasproti skladijsko nevezanim udeležencem, ki so številčno neomejena nevezljivostna dopolnila).

Z ugotovitvijo relevantnih pomenskoskladijskih sestavin, ki so skupne večini pomenu določenega glagola, dobimo prevladujoči splošni skladijski pomen, ki je za obravnavan glagol tudi najobičajnejši in najpogostejše pomensko- in strukturoskladijsko uporabljan. Na podlagi prevladujočih oz. vodilnih skladijskih pomenov določenega glagola se izoblikuje obvezna pomenskoskladijska vezljivost.

Število stavčnih vzorcev (V) in podvzorcev (PV) razkriva tudi najpogostejšo in hkrati najbolj navadno pomenskoskladijsko uporabo glagolov tudi z vidika tvorbe stavčnih povedi: a) enodelni stavki: prvotno brezosebni nevezljivi Glag (1V), npr. *Sneži, Zmrzuje, Temni se*, in drugotno brezosebni eno-/dvovezljivi Glag (8V, 1PV), npr. *Prasketa v kaminu, Nagiba se k nevihti, Boli ga v hrbtu, Govori se / Govorijo vse mogoče*; b) dvodelni stavki: enovezljivi Glag (2V, 1PV), npr. *Spi, (Dež) lije, Smrad se širi*, dvovezljivi Glag (10V, 9PV), npr. *Vozim avto, Mati ziba otroka, Stanuje v bloku, Dobrika se (ljudem), trovezljivi Glag (27V, 7PV), npr. Nameril je puščico v tarčo, Počesala je lase (v rep), Izpustili so ga iz kletke, Silil ga je k pretepu, Zdravil se je (v toplicah), štirivezljivi Glag (4V), npr. Učitelj je spraševal učence podrobnosti o knjigi, petvezljivi Glag (1V, 1PV), npr. Zdravnik je bolniku vbrizgnil zdravilo v žilo (z injekcijo).*

5 UDELEŽENCI : UDELEŽENSKÉ VLOGE : DOLOČILA (+ OBVEZNA DOPOLNILA) – posebnosti

– Načeloma vsak udeleženec vsakič nastopa v eni udeleženski vlogi in je izražen z enim določilom. Posebnost so t. i. sestavljeni udeleženci, ki se pomensko in strukturoskladijsko lahko razdelijo v dve- ali več udeleženskih vlog in so posledično tudi izraženi z dvema določiloma ali več določili, npr. en udeleženec (kot delujoča celota) v dveh udeleženskih vlogah (s poudarjanjem posameznega telesnega dela) v *Udarilo (mu) je na ledvice* (dvovezljivo) nasproti *Po navadi udari na ledvice* (enovezljivo); ko je sestavljeni udeleženec delujoče bitje, npr. človek, so deli telesa lahko v vlogi obveznih (oz. obveznodružljivih) modifikatorskih dopolnil, npr. enovezljivo *Dela /z*

rokami = obvezno dopolnilo/ (nasproti dvovezljivemu *Boli ga roka* ali trovezljivemu *Udaril ga je v ramo*) ipd.

– T. i. sestavljeni udeleženci so tako vezljivostna kot posledično tudi obveznodružljivostna posebnost, ker navadno zaradi njihove visoke stopnje vršilskosti en sestavni del udeleženca prevzame vodilno udeležensko vlogo vršilca/nosilca dejanja, drugi sestavni del udeleženca pa je v vlogi obveznodružljive okoliščine načina dejanja /ki je v nadaljnjih zgledih v poševnih oklepajih/, npr. *Božal ga je /z očmi/* (kako? => *z očmi*) – v teh primerih možna pretvorba *Njegove oči so ga božale* samo še potrjuje del telesa oz. organ kot delujoči del osebk.

– V okviru obveznodružljivih dopolnil je treba poudariti, da glede na določeno specifično pomensko-sestavinskost glagolov v povedku, na podlagi katere glagole razvrščamo v pomenske skupine, imajo bolj navadno obvezno izpridevniško prislovno dopolnilo glagoli ravnanja, stanja (nastopa stanja), poteka/procesa in premikanja s poudarjenimi pomenskimi sestavinami 'vedenja' ali 'razmerja'; predvsem 'razmerje' napoveduje udeležensko vlogo 'razmerja dejanja', obe poudarjeni sestavini 'vedenja' in 'razmerja' s skupno nadsestavino 'odnosa' pa napovedujeta in vključujeta obvezen način, ki 'vedenje' in 'razmerje' lastnostno (kakovostno, kolikostno, vzročnostno) ali vrstno in primerjalno oz. oziralno (izudeležensko s sredstvom/orodjem, s primerjalnim/ozirnim (razmernim) udeležencem) opredeli. Najširše in najobširnejše možnosti uporabe obveznodružljivih dopolnil imajo splošnopomensko in oslabilnopomensko rabljeni glagolski pomeni.

LEGENDE

I. Z rdečo barvo so izbirno označene samo najnujnejše krajsave, ki naj bi jih uporabnik pregledal in upošteval za pravilno razumevanje in za koristno uporabo slovarja.

Vezljiva DOLOČILA in **pomensko-skladenjsko obvezna nevezljiva DOPOLNILA** (besednovrstne, oblikoslovne in strukturoskladenjske lastnosti sklonskih in prislovnih določil ter obveznih dopolnil):

OZNAKE za stavčna razmerja

() – neobvezno vezljivo določilo

//.. – nevezljivo dopolnilo samo v zgledih

+ – sosledje stavčnih členov oz. udeleženskih vlog

gl(ej) – pri kazalčnih geslih

prim(erjaj) – pri enakovezljivih vodilkah

²X₂₍₃₎ = OZNAKE za potence

OZNAKE za vrsto vezljivega udeleženca oz. določila:

Glag – glagol (V)

Glag_v – vezni glagol (KV)

Glag_p – glagolski primitiv (V_{prim})

Mo – vezljivostni morfem (oznaka za obveznovezljive /ne/leksikalizirane predložne proste glagolske morfeme; (Mo) označuje smiselno možnost /ne/obstoja predložne različice samo v okviru obvezne vezljivosti). Pri neobvezni vezljivosti in pri vezljivosti preveč oslabiljenega glagolskega pomena, npr. *razvijati se* v, s slovnično-pomenskim označevalniškim pojasnilom v oslabiljenem pomenu se obglagolska oznaka Mo ne uporablja

(p)Sam₁₋₆ – **(predložni) samostalnik**_{1-6 skloni} (_{(p)S_{N/G/D/A/L/I}}) označuje – (p) označuje možno predložno različico v okviru obvezne vezljivosti; poševnica / pri npr. *Sam_{2/4}* označuje samo dve možnosti, stični pomišljaj, npr. *Sam₂₋₄*, pa več možnosti – = leva nevezljivost za brezosebne glagole tipa *dežuje*, izražena s 3. osebo ednine srednjega spola; sicer pa se 3. oseba ednine, srednjega spola uporablja za 1) brezosebni glagol (–) v iztočnici, npr. za neudeležensko/nevezljivo rabo pri *Dežuje*, ali za 2) brezosebno rabo pri/v posameznem pomenu glagola (lahko tudi s splošnovršilskim *se* (α)), npr. za udeležensko/vezljivo rabo pri *Kaže mu dobro*, *Zdi se mu dobro*, *Tu mu vleče*, *Danes pada* ipd.

Prid_{k/v/s/kol} – pridevnik_{kakovostni/vrstni/svojnili/količinski} (Adj_{QC/P} adjective qualitative/classifying/possesive/quantitative) – neobvezni Prid se ne navajajo, sicer pa se navajajo kot skladenjskoobvezni oz. obveznodružljivi modifikatorji

Prisl_{k/č/n/kol/vz} – prislov_{kraja/časa/načina/količine/vzroka} (Adv_{Loc/Temp/Mod/Q/C}), Prisl_{n/kol/vz} so navadno nevezljiva obvezna (obveznodružljiva) modifikatorska dopolnila

' – pri *Sam₁₋₆*/'Prid_{k/v/s/kol}/'Prisl_{k/č/n/kol}' navadno označuje neudeleženska, vendar obvezna povedkova dopolnila (S'/Adj'/Adv') z abstraktnim pomenom, ki so lahko tudi (prehodno) šibko udeleženska, ko pomensko dopolnjujejo pomensko oslabiljeni glagol; glede na manjšo ali večjo stopnjo pomenske izpraznjenosti glagola se v smeri pomenske izpraznitve glagola in hkrati v smeri prehajanja udeleženske vezljivosti v neudeležensko povedkovodoločilnost ustrezno spreminjajo tudi oznake za vezljiva določila, ki prehajajo v nevezljiva dopolnila, npr. *Sam₄*|abstraktni predmet| > *Sam₄*|abstraktni predmet ob oslabiljenem glagolu| > *Sam₄*|lastnost|, slednje dopolnilo označuje že pomožniško rabo glagola; obvezna povedkova dopolnila so lahko dodatno označena še z oznako **Povdk = povedkovnik** (Predk = predikativ) kot skladenjskopomensko kategorijo oz. kategorialno pomensko sestavino.

– Pomensko- in strukturnoskladenjsko obvezna nevezljiva dopolnila so obvezna glede na zahteve določenega glagolovega skladenjskega pomena v stavčni povedi, tj. posledično obvezna glede na zahteve stavčne povedi po pomensko-sporočilni popolnosti in smiselnosti – obseg in izbira dopolnila sta torej pomensko- in strukturnoskladenjsko pogojena. Dopolnila delujejo v okviru povedkove vezljivosti – z

vidika razmerja glagol : povedek so nevezljiva dopolnila navadnejša pri glagolih z oslabljenim ali s posplošenim skladenjskim pomenom – tovrstni skladenjski rabi sta slovnično-pomensko označeni z v oslabljenem pomenu in v posplošenem pomenu. Na splošno velja, da so obvezna t. i. izudeleženska dopolnila (gl. pogl. 2.3)

Pr = pretvorba (Trans(formacija))

Nedol – nedoločnik (Inf(itiv))

Namen – namenilnik (Sup(in))

S = stavčna poved (S(entence))

Simboli za vezljivostne skupine glagolov (oznake so potrebne zaradi ohranjanja abecedne razvrstitve iztočnic)

S_{T/D/L} = stanjski (telesni/duševni/lastnostni) glagol ($S_{ph/M}$ = verbs of physical/mental state)

NT_{Dg/Pr} = netvorni (dogodkovni/procesni) glagol s pogostim morfemom *se* ($NA_{H/Pr}$ = verbs of non-active happenings/processes) – lahko vključuje in označuje vse specializiranejske glagolske pomene

T_{De/Dg/Pr} = tvorni (dejavni/dogodkovni/procesni) glagol ($A_{A/H/Pr}$ = verbs of active actions/happenings/processes) – lahko vključuje in označuje vse specializiranejske glagolske pomene

On = glagol omogočanja nastajanja (Or = verbs of enabling the originating/origin of something)

G/Rz/M = glagol govorjenja/razumevanja/mišljenja ($S/U/Th$ = verbs of speaking/understanding/thinking)

R = glagol ravnanja (D/Tr = verbs of dealing/treating)

R(P) = glagol ravnanja s premikanjem (D(M) = verbs of dealing with movement)

U/Ut = glagol upravljanja/ustvarjanja (Ma/Cr = verbs of managing/creating)

Sp_L = glagol spremembe lastnosti (Ch = verbs of change of property)

Sp_S = glagol spremembe splošne (Ch_{gen} = verbs of a general meaning of change)

E_{T/NT/NP} = elementarni (tvorni/netvorni/naravnih pojavov) glagol ($E_{A/NA/Nt}$ = elementary verbs active/non-active/natural)

P_{Pr/C/Dg} = glagol (procesnega/ciljnega/dogodkovnega) premikanja ($M_{Pr/Gd/Ev}$ = verbs of process/goal-directed/event movement)

G = glagol govorjenja (S = verbs of speaking)

M = glagol mišljenja (T = verbs of thinking)

Rz = glagol razumevanja (U = verbs of understanding)

Fz/t/k = fazni (začetnosti/trenutnosti/končnosti) glagol ($Pha_{b/m/t}$ = phasal verbs of beginningness/momentariness/finalness)

N = naklonskost (Mod = verbs of moodness)

II. STILNO-ZVRSTNE KRAJŠAVE – označevalniki in označevalniška pojasnila

ZAPOREDJE OZNAČEVALNIKOV GLEDE NA NJIHOVO VRSTO:

slovnično-pomenski o., socialnozvrstni o., funkcijskozvrstni o., čustvenostni o., časovno-pogostnostni o., slovnično-pomenska označevalniška pojasnila

Slovnično-pomenski označevalniki:

dov(ršnost), nedov(ršnost) – označujeta vidskost

os(eba) v mn(ožini)/dv(ojini) – osebkova množinska ali dvojinska raba

brezos(ebno) – brez osebe oz. brez referenčnega osebkakot vršilca ali nosilca dejanja/dogajanja/stanja, tj. označuje 1) brezosebni glagol brez vršilca ali nosilca dejanja/dogajanja/stanja ali 2) brezosebno rabo glagola v 3. os. edn. sr. spola brez osebkovega konkretnega/referenčnega vršilca ali nosilca dejanja/dogajanja/stanja

nav(adno) 1./ 2./ 3. os(eba) – navadno prvo-, drugo-ali tretjeosebna raba sicer triosebne glagola

nav(adno) z nikalnico – navadno zanikana uporaba besede

nav(adno) z nedoločnikom – navadno ob naklonskih ali faznih glagolih

nav(adno) z daj(alnikom) ali tož(ilnikom) – navadno s predmetom v dajalniku ali tožilniku

v zvezi z/s ... – splošnojezikovna vsakdanja stalna stava

izpust(no) – izpustna, vendar še vedno logična skladenjskopomenska raba

pren(eseno) – glagol ali glagolska zveza, ki je vsebinsko sicer zelo blizu izhodiščnemu pomenu, je pa predstavno premaknjena v drugačno okolje, npr. butniti ipd.

nevtr(alno) – jezikovna prvina, glede na označeni izraz stilno nezaznamovana, uporabljena za razveljavitev stilno zaznamovane, npr. šemiti slabš., ... nevtr. nardp.: ~ za pustno povorko ipd.

protipom(enka) – beseda z nasprotnim pomenom

Socialnozvrstni označevalniki:

– neobčevalno/občevalno knjižno:

a) neobčevalno:

neobč(evalno knjižno) – glagolski pomen ali pomenje, ki ga ne uporabljamo v navadnem sporočanju, ampak živi bolj iz izročila knjižnega jezika, npr. bajati, bakreneti, banovati, besediti, biseriti se, ekranizirati, južiti se, ubesediti, upravičiti ipd.

privzdig(njeno) – glagolski pomen ali pomenje, ki je privzdignjena dvojnica h knji-

žni nevtralni prvini, npr. botrovati, božičevati, dniniti, domovati, fabulirati, obelodaniti ipd.

b) občevalno:

izobr(azbeno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za ljudi, ki v svojem izražanju kažejo na določeno višjo izobrazbo, npr. apelirati, aplicirati, barbarizirati, udejaniti ipd.

– pogovorno knjižno/neknjižno:

a) **pog(ovorno) knj(ižno)** – glagoli, ki jih rabimo zlasti v bolj sproščenih govornih položajih, npr. basati se, brigati se za, cijaziti se, favlirati, forsirati ipd.

b) **pog(ovorno) neknj(ižno)** – splošnoslovenski ali pa predvsem osrednjeslovenski glagoli, ki jih uporabljamo samo v govornih stikih, npr. falirati, furati (dejavnost), ratati, špegati, švasati, zafrkavati, zbrihitati ipd.

sleng(ovsko) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za neformalne združbe, npr. mladostnikov; je zelo živa, vendar hitro zastara, nastopa pa lahko v vseh socialnih zvrsteh, npr. bluziti, nakladati, /s/kulirati se, špricati (pouk), težačiti, težiti (s predlogi), zaštekati (štos), žurati, žurirati ipd.

žarg(onsko) – glagolski pomen ali pomenje, ki se uporablja namesto navadnega strokovnega poimenovanja oz. izraza, npr. bildati, bodibildati ipd.

Funkcijskozvrstni označevalniki:

strok(ovno) – glagolski pomen ali pomenje v kateri od strok; v vsakdanji jezikovni rabi ima navadno nestrokovno vzporednico, npr. amputirati, blanširati, bordati, deponirati, digitalizirati, dopingirati, evtanazirati ipd.

◇ Terminološki označevalniki:

adm(inistracija), agr(onomija), alp(inistika), anat(omija), antr(opologija), arheol(ogija), arhit(ektura), astr(onomija), avt(omobilizem), bibl(ijsko), biblio(grafija), biol(ogija), bot(anika), čeb(elarstvo), ekon(omija), elektr(otehnika), farm(acija), filat(elija), film(ski izraz), filoz(ofija), fin(ančništvo), fiz(ika), fot(ografija), friz(erstvo), gastr(onomija), geogr(afija), geol(ogija), geom(etrija), gled(ališče), gost(instvo), gozd(arstvo), grad(beništvo), igr(alništvo), jezikosl(ovje), kem(ija), kom(unikologija), kor(eografija), kozm(etika), les(arstvo), let(alstvo), lit(eratura), lov(stvo), mat(ematika), med(icina), metal(urgija), meteor(ologija), min(eralogija), mit(ologija), mont(anistika), muz(ikologija), nar(o)d(o)p(isje), navt(ika), num(izmatika), obl(ačilna stroka), obrt(ništvo), pal(eontologija), papir(ništvo), ped(agogika), pesn(iško), petr(okemija),

pisar(niško), polit(ika), poljud(no), pomor(stvo), pravn(iško), psih(ologija), psih(ia) t(rija), ptt (pošta), rač(unalništvo), rad(iotehnika), rel(igiozno), rib(ištvo), soc(iologija), strojn(ištvo), šah(ovsko), šol(stvo), šport(no), teh(nika), tekst(ilstvo), tisk(arstvo), trg(ovina), tur(izem), um(etnost), urb(anizem), usnj(arstvo), vet(erina), voj(aštvo), vrtn(arstvo), zal(ožništvo), zgod(ovina), zool(ogija), žel(eznica)

nestrok(ovno) – glagolski pomen ali pomenje zunaj stroke v rabi namesto strokovnega izraza, npr. ekranizirati, filmizirati, preklopiti, premostiti, pretvarjati, razkužiti ipd.

urad(ovalno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za besedila uradov, ustanov in podjetij in na splošno za poslovanje, npr. arhivirati, dokumentirati ipd.

umetn(ostno) – glagolski pomen ali pomenje, ki se lahko uporablja predvsem v umetnostnem izročilu, v pesmi, prozi ali drami; praviloma ima ob sebi nevtralno vzporednico, npr. biseriti se, giniti ipd.

publ(icistično) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za poročanje v časopisih, časnikih, na radiu ali televiziji, npr. anketirati, agitirati, aktivizirati, beležiti (uspehe), destabilizirati, dokapitalizirati, hendikepirati ipd.

prakt(ično)sp(orazumevalno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za vsakdanje sporazumevanje o praktičnih zadevah, npr. blokirati, šokirati, zadržati se ipd.

Čustvenostni označevalniki:

čustv(enostno) – glagolski pomen ali pomenje, izražajoča natančneje težje določljivo čustvenost; če je vrsto čustvenosti mogoče določiti natančneje, je zanjo uporabljena posebna oznaka, npr. cijaziti se, oskubiti (koga), packati (delo), ravhati se, razkošati se ipd.

ljubk(ovalno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža naklonjeno, pristržno razmerje do poimenovanega, npr. martinčkati se ipd.

slabš(alno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža podcenjevalno ali zaničljivo razmerje do poimenovanega, npr. basati se, čvekati, koziti se, mešetariti, ravhati se ipd.

otr(oško) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za izražanje otrok in za čustveni pogovor odraslih z njimi, npr. hodkati, papcati ipd.

olepš(evalno) – glagolski pomen ali pomenje, ki navadno poimenovanje zamenjuje z ugodnejšim, npr. oditi (za zmeraj), odpisati (koga), odtočiti (na stranišču) ipd.

omilj(eno) – glagolski pomen ali pomenje, ki kaj neugodnega imenuje prizanesljivo, kakor bi pričakovali, npr. novačiti, obelodaniti ipd.

šalj(ivo) – glagolski pomen ali pomenje kot igriva zamena za čustveno nezaznamovano poimenovanje, npr. kamenčkati se 'heresno kontaktirati', odpeketati 'oditi' ipd.

vznes(eno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža spoštljivo, slovesno razmerje do poimenovanega, npr. ponotranjiti (žalost) ipd.

iron(ično) – glagolski pomen ali pomenje, ki sicer označuje kaj pozitivnega, vendar je s posmehljivim namenom uporabljena za poimenovanje negativnega, npr. figurirati 'nepotrebno se izpostavljači', korenjačiti se, obglodati (koga), osrečevati 'nadlegovati', patroljirati 'gospodovalno poizvedovati', prežvečiti 's težavo obdelati' ipd.

zmer(jalno) – glagolski pomen ali pomenje, s katerim govoreči zanj neprijetno stvar ali dejstvo v ogovoru poimenuje grobo, žaljivo, npr. prikrevsati, privaliti se 'priti' ipd.

nizk(o) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža družbeno (tudi moralno) nesprejemljivo, nekultivirano, prostaško raven medčloveškega sporočanja, npr. crkniti, kurbati se, napizditi, pizditi, zajebavati ipd.

Časovno-pogostnostni označevalniki:

star(insko) – glagolski pomen ali pomenje, ki ima ali dobiva nadih preteklosti, v današnjem jeziku pa se tu in tam še srečuje; ob njej so navedene nezaznamovane vzporednice, npr. kititi ipd.

nov(ota, neologizem) – glagolski pomen ali pomenje, katerega novost še čutimo; ob njej je lahko kako pojasnilo ali ustreznica, npr. postopničiti (frizuro), preplastiti (cestišče), snifati, upovediti, uprostorjevati, utvariniti, zatraviti ipd.

redko – glagolski pomen ali pomenje, ki ima precej pogostejšo vzporednico (ta je tudi navedena): guslati, korenjačiti se, partizaniti, pobratiti se, suflirati, togotiti (se) ipd.

prilož(nostno) – glagolski pomen ali pomenje, ki ga kdo napravi iz trenutne potrebe pri izražaju, sicer pa ni v splošni rabi; pri sebi ima lahko vsebinsko pojasnilo, npr. džezirati, piknikovati, savnati se, tarokirati, usmetiščiti, zoomirati ipd.

pešaj(oče) – glagolski pomen ali pomenje, ki se umika močnejši dvojici, npr. baviti se, bivati, grupirati, hlapčevati, lumpati, oklicati, svatovati ipd.

narašč(ajoče) – glagolski pomen ali pomenje, ki se uveljavlja nasproti dotlejšnjemu poimenovanju, npr. godovati, ministrovati, /na/pihati, piratizirati ipd.

Slovnično-pomenska označevalniška pojasnila:

- v oslavljenem pomenu (= nakazuje smer postopne pomenske izraznjenosti glagola)
- v posplošenem pomenu (= nakazuje smer širše- oz. večpomenske rabe glagola)
- v pomožniški vlogi (= označuje visoko stopnjo pomenske izpraznjenosti glagola)
- kot vez (= označuje popolno pomensko izraznjenost glagola oz. samo njegovo slovnično vlogo)

abstinirati -am R dov. in nedov. □ 1.

*abstinirati*₁ **kdo/kaj zavestno, hote ne zadovoljiti svojih potreb**, Sam₁ – : Eno leto je moral abstinirati; prim. *održeti se/odrečkati se, zdržati se* □ 2. *abstinirati*₂ **kdo/kaj ne imeti koga/kaj za vredno, pomembno**, Sam₁ – Prid_kSam₄: Abstinirali so volitve, Abstiniral je glasovanje; prim. *ignorirati, održeti/odrečkati*

abstinirati se -am se E_{T/NT} dov. in nedov.

□ 1. *abstinirati se*₁ **kdo/kaj zavestno, hote ne zadovoljiti svojih potreb**, Sam₁ – : Pri volitvah so se prebivalci / množično/ abstinirali /z neudeležbo/; prim. *održeti se/odrečkati se, zdržati se* □ 2. *abstinirati se*₂ **kdo/kaj zdržati se od koga/česa**, Sam₁ – pPrid_kSam₂/Sam₂: Abstinirali so se od odvečnega posredovanja, Abstiniral se je od alkoholnih pijač, Ljudje so se abstinirali od glasovanja; prim. *održeti se/odrečkati se, zdržati se*

agitirati -am R nedov. □ 1. *agitirati*₁₍₂₎

kdo/kaj pridobivati (v/na/pri čem / med kom/čim / kje), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Agitiral je (med prisotnimi), Agitiral je (v stranki), Agitiral je (pri vodstvu na sestanku); prim. *nabirati, navduševati, zbirati* □ 2. *agitirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj pridobivati za koga/kaj / proti komu/čemu (v/na/pri čem / med kom/čim / kje)**, Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Agitirali so za svojega kandidata, (Med prisotnimi) je agitiral za svojega kandidata, (Pri vodstvu v stranki) je agitiral proti sedanjim poslancem, (Pri volitvah) je agitiral proti kandidatom, Agitiral je proti novačenju / za novačenje članov; prim. *nabirati, navduševati, zbirati*

akreditirati -am U dov. in nedov. □ 1.

*akreditirati*₂ **kdo/kaj imenovati koga za določene pristojnosti**, Sam₁ – Sam₄: Izbrane ljudi so akreditirali; prim. *določiti/določiti, imenovati, zadolžiti* □ 2. *akreditirati*₂ **kdo/kaj imenovati koga, da zastopa interese svoje države v tuji državi**, Sam₁ – Sam₄: V Turčiji so akreditirali poslanika; prim. *pooblastiti* ◇ fin. *akreditirati*₂ **kdo/kaj izdati akreditiv za koga**, Sam₁ – Sam₄: Akreditirali so dobavitelja pri banki

aktivirati -am R dov. in nedov. □ 1.

*aktivirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti koga/kaj v dejavnost, narediti koga/kaj aktivnega (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Padalec je aktiviral še rezervno padalo, (Z intenzivno trgovino) so aktivirali denarna sredstva, Ti dogodki so (s sposobnimi akterji) aktivirali mladino; prim. *odpreti, razgibati, spodbuditi, sprostiti* □ 2. *aktivirati*₂ **kdo/kaj sprejeti koga v delovno razmerje**, Sam₁ – Sam₄: V firmi so spet aktivirali starega strokovnjaka, Dal se je ponovno aktivirati; prim. *zaposliti* ◇ kem. *aktivirati*₂ **kdo/kaj spraviti kaj 'snov' v stanje, v katerem je zmožno kemično reagirati**, Sam₁ – Sam₄: Aktivirali so snov ◇ voj. *aktivirati*₂ **kdo/kaj pripraviti kaj 'predmet' do eksplozije**, Sam₁ – Sam₄: Aktivirali so mino

aktivizirati -am R dov. in nedov. > gl.

aktivirati -am R dov. in nedov.

aktualizirati -am R dov. in nedov.

□ *aktualizirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj aktualno (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Učiteljji so aktualizirali pouk (z novimi vsebinami), Mediji so (z različnimi

oddajami) aktualizirali vprašanje mladinskega prestopništva, Predvsem na podeželju so aktualizirali stare obrti; prim. *modernizírati, načéti, odpréti, posodóbiti, razgíbatí, spodbudíti, sprostiti, sprožití/spróžití*

alarmírati -am R dov. in nedov. □ **1.**

*alarmírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti koga/kaj v stanje pripravljenosti**, Sam₁ – Sam₄: Alarmirali so gasilce in policijo, Reševalnih enot niso /pravočasno/ alarmirali, /Z letaki v poštних nabiralnikih/ so občane /ustrezno/ alarmirali; prim. *aktivírati, obvestíti, opozoríti* □ **2.** *alarmírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti koga/kaj v obsedno stanje**, Sam₁ – Sam₄: Novica je /z bombastičnim naslovom/ alarmirala vse mesto, Župan je /z novicami/ alarmiral občane; prim. *aktivírati, razbúriti, vznemíriti*

amerikanizírati -am R nedov. in dov.

□ *amerikanizírati*₂ **kdo/kaj prilagajati, prilagoditi koga/kaj načinu življenja in mišljenja**, Sam₁ – Sam₄: Nekaj evropskih slikarjev je svojo umetnost /popolnoma brez predsodkov/ amerikaniziralo, Veliko ljudi so /na silo/ amerikanizirali; prim. *prilagájati/prilagodíti*

amerikanizírati se -am se R nedov.

in dov. □ *amerikanizírati se*₁ **kdo/kaj prilagajati se, prilagoditi se načinu življenja in mišljenja**, Sam₁ – : Ljudje so se /na hitro/ amerikanizirali, Novice so se /zlahka/ amerikanizirale /s tehnološko popolnejšimi mediji/; prim. *prilagájati se/prilagodíti se*

amortizírati -am R nedov. in dov. □ **1.**

*amortizírati*₂ ekon. **kdo/kaj vrednostno**

odpisati, odpisovati kaj zaradi obrabe,

dotrajanosti, Sam₁ – Sam₄: V podjetju so amortizirali proizvodna sredstva; prim. *odpísati/odpísati, odpisováti* □ **2.** *amortizírati*₂ ekon. **kdo/kaj odplačati, odplačevati z obrestmi kaj**, Sam₁ – Sam₄: Končno so amortizirali dolg, Posojila so postopno amortizirali čez celo leto; prim. *odpláčati/odpláčati, odpláčeváti* □ **3.** *amortizírati*₂ pravn. **kdo/kaj pravno razveljaviti, razveljavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Amortizirali so vse prejšnje izkaznice in potrdila; prim. *razveljáviti, razveljávljati* □ **4.** *amortizírati*₂ teh. **kdo/kaj urediti kaj z namenom blažiti, ublažiti tresenje**, Sam₁ – Sam₄: Avto so amortizirali za varnejšo vožnjo, Vse vzmeti pri stroju so amortizirali; prim. *blažíti, ublažíti*

amortizírati se -am se R nedov. in dov. □ **1.**

*amortizírati se*₁ teh. **kaj z donosom kriti zmanjševanje vrednosti osnovnih sredstev**, Sam₁ – : Stroj se bo amortiziral v desetih letih; prim. *kompenzírati se, kriti se* □ **2.** *amortizírati se*₁ ekon. **kaj odplačati se, odplačevati se z obrestmi**, Sam₁ – : Dolg se amortizira; prim. *odpláčati/odpláčati se, odpláčeváti se*

amputírati -am R dov. in nedov.

□ *amputírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj da(jati) (komu/čemu) stran kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Amputirali so (mu) ranjeno nogo, Moral (si) je dati amputirati vse prste; prim. *odrězati, odstrániti/odstrániti*

analizírati -am R nedov. in dov.

□ *analizírati*₂ **kdo/kaj s presojo razčlenjevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Analizirali so gospodarske razlage, Banke so zahteve podjetij /vsestransko/ analizirale, Položaj so /

pravilno/ analizirali; prim. *ocenjevati*, *presójati*, *razčlenjevati*, *ugotavljati*

◇ kem. *analizirati*₂ **kdo/kaj s presojo razčlenjevati kaj**, Sam₁ – Sam₄:

Analizirali so določene spojine in zmesi; ◇ jezikosl. Analizirali so stavke; ◇ šah. Analizirali so poteze, pozicije

animírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

□ *animírati*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti koga/kaj prizadevn-o/-ega za koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – (pSam₆): Prijatelj ga je (z obljubami) animiral še za resnejši trening, Uspeh ga je /zelo/ animiral za še intenzivnejše delo, To ga je animiralo za resni študij, Pravilno sestavljeni učni načrti /lahko/ (z dobrimi metodološkimi potezami) animirajo učence za šolsko delo; prim. *motivírati*, *navdušiti*, *razgíbatí*, *spodbudíti*, *vzbudíti* ◇ gled. *animírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj oživiti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Igralci so animirali lutko (z različno dolgimi nitmi oziroma vrvicami)

anketírati -am R nedov. in dov.

□ *anketírati*₂ **kdo/kaj s presojo razčlenjevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Tednik /redno/ anketira bralce, Anketirali so mladino različne starosti; prim. *nagovárjati/nagovoríti*, *ogovárjati/ogovoríti*, *spraševáti*

apelírati na -am na R dov. in nedov. □ 1.

apelírati na₃ **kdo/kaj pozivati koga za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄ – (p)Sam₄/S: Politiki so apelirali na ljudi, naj se za stvar zavzamejo, Civilna iniciativa je apelirala na vladne službe za boljše zdravstveno oskrbo; prim. *pozívati* □ 2. *apelírati* na₂ **kdo/kaj sklicevati se na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Apelirali so na njegov razum, Apelirali so na njegovo

politično angažiranost; prim. *pozívati na*, *sklicevati se na*

aplavdíрати -am R nedov. □ *aplavdíрати*₂ **kdo/kaj dajati komu/čemu priznanje**, Sam₁ – Sam₃: Občinstvo je govorniku /navdušeno/ aplavdiralo, /Z vročimi dlanmi/ so mu aplavdirali, Njegovi glasbi so aplavdirali /na vse mogoče pripomočke/; prim. *plóskati*

aplicírati -am R dov. in nedov. □ 1.

*aplicírati*₃ **kdo/kaj usmeriti kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Avtor /brez predsodkov/ aplicira svojo teorijo na politiko, Skoraj vsako drugo predavateljevo misel je apliciral nase, Tuje izkušnje so aplicirali na domače razmere; prim. *prenésti na*, *usméríti na*

□ 2. *aplicírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj uporabiti kaj (na/v čem / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_{k/é}): Znanje aplicirajo (v praksi), Rešitev želijo aplicirati /kot splošno načelo/; prim. *predstáviti*, *uporabíti/uporábíti*, *uveljáviti*, *uvésti*

□ 3. *aplicírati*₃ **kdo/kaj dati koga/kaj blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / v/na/pri čem / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Na obleke so /z okusom/ okusno/ aplicirali različne okraske; prim. *dáti*, *nalépiti*, *namestíti*, *našíti* ◇ obl. *aplicírati*₃ **kdo/kaj dati kaj blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / v/na/pri čem / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Na tkanino in usnje je aplicirala čipke

aretírati -am R dov. in nedov. □ *aretírati*₂

kdo/kaj prijeti koga, Sam₁ – Sam₄: Ponoči je policija aretirala mnogo ljudi, /Zaradi kraje/ so aretirali uslužbenca; prim. *onemogóčiti*, *zapréti*, *zaustáviti* ◇ teh. *aretírati*₂ **kdo/kaj pritrđiti kaj**, Sam₁

argumentírati

– Sam₄: Aretiral je magnetno iglo; ◇
prim. *priřrditi/priřrditi zaustáviti*

argumentírati -am U/Ut nedov. in dov.

□ *argumentírati*₂ **kdo/kaj utemeljevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trditev so / znanstveno in strokovno/ argumentirali, Strah so /psihološko/ argumentirali, Nizko naklado /lahko/ argumentirajo /s slabo prodajo zahtevnejših del/; prim. *dokazovati, upravičevati, utemeljevati, zagovarjati*

arhivírati -am R dov. in nedov.

□ *arhivírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati kaj (v/na/ za/skozi/čez koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Novejše gradivo so /trajno/ arhivirali (v protipožarne zaboje in na posebne zgoščenke); prim. *preložiti, prenesti, prestáviti*

aromatizírati -am Sp_L dov. in nedov.

□ *aromatizírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj lastnostno spremeniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pijačo so aromatizirali, Vsak novi pralni prašek so /nanovo/ aromatizirali; prim. *obogatiti, oplemenititi*

asfaltírati -am R nedov. in dov.

□ *asfaltírati*₂ **kdo usmerjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Nanovo/ so asfaltirali pločnik in del ceste, /Ponovno/ so asfaltirali dvorišče; prim. *izdelovati, obdelovati, oblikovati, predelovati*

asistírati -am R nedov. in dov. □ 1.

*asistírati*₃ **kdo/kaj strokovno napraviti komu/čemu na/v/pri čem / kje**, Sam₁ – Sam₃ – pSam₃/Prisl_k: Primariju je pri operaciji asistirал njegov asistent, Pri preobvezovanju je zdravniku asistiral sestra, V službi mu je vedno asistiral; prim. *pomógati* □ 2. *asistírati*₂ **kdo/kaj strokovno delati na/v/pri čem/kom /**

kje, Sam₁ – pSam₃/Prisl_k: Asistirал je pri vsakem profesorjevem predavanju, Na inštitutu je že kar predolgo asistirал, V skupini strokovnjakov je lahko samo asistirал; prim. *sodelovati*

asociírati -am R nedov. in dov.

□ *asociírati*₂ **kdo/kaj dajati skupaj koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pojem je asociiral /s predstavo ljubezni/, Podobe pri njem asociirajo /z neko logiko / nelogično/; prim. *povezovati, združevati*

asociírati se -am se R nedov. in dov.

□ *asociírati se*₂ neobč. **kdo/kaj povezovati se proti komu/čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: Ljudje so se asociirali proti skupnemu sovražniku, Asociirali so se za skupne pravice; prim. *povezovati se, združevati se*

atestírati -am se R dov. in nedov.

□ *atestírati*₂ **kdo/kaj kakovostno označiti koga/kaj kot ustrezn-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: Atestirali so material; prim. *potrditi/potrđiti*

avtorizírati -am se R dov. in nedov.

□ *avtorizírati*₂ **kdo/kaj dobiti pooblastila, dovoljenje za kaj**, Sam₁ – Sam₄: Avtorizirali so nov proizvodni postopek, Avtoriziral je svojo pripoved; prim. *dovoliti, pooblastiti, potrditi/potrđiti* ◇ za l. *avtorizírati*₂ **kdo/kaj dobiti pooblastila za kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pisatelj je avtoriziral prevod romana

ažurírati I -am se R nedov. in dov.

□ *ažurírati*₂ **kdo/kaj sprotno delati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vsakodnevno so ažurirali postopek, Kar naprej so morali ažurirati knjigovodstvo; prim. *prenávljati*

ažurírati II -am se R nedov. in dov., obrt.

□ *ažurírati*₂ **kdo/kaj delati okras na kaj**,

Sam₁ – Sam₄: Ažurirala je prt; prim. *krasiti, mrežiti, robiti/róbiti*

bábiti se -im se R nedov. □ *bábiti se*₁₍₂₎ slabš. **kdo sestajati se (v/na/pri čem / med/s kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Babi se (v domačem klubu s starejšimi ženskami), Nič mu ne morejo, /dobesedno/ se babi; prim. *dobivati se, družiti/družiti se, sestájati se, srečeváti se*

báhati se -am se in baháti se -ám se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. □ *báhati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postavljati se (v/na/pri/po/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pred njo) se rad baha /zaradi svojega porekla/, Kaj se tako /neokusno/ baha, saj vemo, kako je; prim. *napénjati se, ponášati se, postávljati se, pretirávati, šopíriti se*

bájati -am G nedov., neobč. □ *bájati*₂₍₃₎ **kdo neverjetno pripovedovati (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: /Zavzeto/ (jim) je bajala zgodbe o prvih poselitvah, /Brez zadržkov/ je bajala o velikem bogastvu, /Zelo doživeto/ je bajal, vendar mu niso verjeli skoraj nič; prim. *govoríti, pripovedováti, (s)poróčati*

bakrenéti -ím NT_{Dg/Pr} nedov., neobč. □ *bakrenéti*₁ **kdo/kaj postajati bakrene barve**, Sam₁ – : Gozd v jesenskem času bakreni

balkanizirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., nav. slabš. □ *balkanizirati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uvajati balkanske razmere v/na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S starimi napravami/ so /popolnoma/ balkanizirali delovni postopek, /Po starih postopkih/ so ljudi /nasilno/ balkanizirali

balkanizirati se -am se NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., nav. slabš. □ *balkanizirati se*₁ **kdo/kaj navzemati se balkanske kulture, navad**, Sam₁ – : Evropa se balkanizira, Čutili so, kako se njihove navade / nezadržno/ balkanizirajo

balzamirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *balzamirati*₂ **kdo/kaj prepajati z balzomom koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mrliče so /množično/ balzamirali

banalizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *banalizirati*₂ **kdo/kaj narediti pusto vsakdanje, nepomembno kaj**, Sam₁ – Sam₄: /V drami/ je /z veliko mero sarkazma/ banaliziral zgodovinske dogodke

bankrotirati -am NT/T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *bankrotirati*₁ **kdo/kaj narediti bankrot, gospodarsko propasti**, Sam₁ – : Trгоvec je /zaradi prehude konkurence/ bankrotiral; čustv. Družba je /etično/ bankrotirala

barantáti -ám R nedov. □ **1. barantáti**₁ **kdo/kaj pogajati se**, Sam₁ – : Pri kupčiji nikdar ne baranta; prim. *pogájati se* □ **2. barantáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj pogajati se s kom (za kaj)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam₄): S kmeti je barantal (za gozd); čustv. Dijaki barantajo z učitelji (za ocene); prim. *pogájati se, prekupčeváti* □ **3. barantáti**₂ **kdo/kaj prekupčevati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Otroci barantajo z znamkami, Bogate države barantajo z nafto, rudo in rudninami, Že dolgo barantajo z mladimi dekleti; prim. *prekupčeváti, trgováti*

barbarizirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *barbarizirati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uvajati barbarske razmere v/na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z zastarelimi

napravami in nehumanimi metodami/ so /popolnoma/ barbarizirali delovni postopek, /Po preizkušeni postopkih/ so ljudi /nasilno/ barbarizirali

barbarizirati se -am se NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *barbarizirati se*₁ **kdo/kaj navze(ma)ti se barbarskih navad**, Sam₁ - : Antična umetnost se je /s prišleki prehitro/ barbarizirala, Čutili so, kako se njihove navade /nezadržno/ barbarizirajo

bárvati -am Sp_L nedov. □ **1. bárvati**₂₍₄₎ **kdo/kaj (komu/čemu) po-/pre-krivati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ - (Sam₃) - Sam₄ - (pSam₆): Lase (si) je barvala / sama / z zeleno / zeleno/, Velike stene so barvali (z velikimi razpršilci barve) /z belo barvo/; prim. *krasíti, lépšati* □ **2. bárvati**₂ **kdo/kaj delati koga/kaj obarvan-o/-ega**, Sam₁ - Sam₄: Otroci barvajo risbice, Samo določeni pralni prašek barva perilo, Zarja barva oblake; pren. Altistka svoj glas /zelo prijetno/ barva; prim. *krasíti, lépšati* ◇ med. *bárvati*₂ **kdo/kaj delati kaj obarvano**, Sam₁ - Sam₄: Barvali so histološki preparat

bárvati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *bárvati se*₁ **kdo/kaj postajati obarvan**, Sam₁ - : Listje se barva; prim. *krasíti se, lépšati se, spreminjati se*

básati bášem tudi básam T_{De/Dg/Pr} nedov., pog. knj. □ **1. básati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati (komu/čemu) zelo polno koga/kaj (s čim)**, Sam₁ - (Sam₃) - Sam₄ - (pSam₆): /Na skrivaj / skrivoma/ so (si) basali žepe (z zelenim sadjem), /Preveč pridno/ so (si) basali usta in želodce (z vse mogočo hrano), / Vneto/ so (si) basali orožje (z naboji),

(Otrokom) je basala želodce (s preveč mastno hrano), Vedno in /zelo načelno/ (si) baše pipo (z najslabšim tobakom); prim. *hrániti, nabíjati, nalágtati, natovárjati, polniti/pólniti* □ **2. básati**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati (komu/čemu) kaj v kaj/kam**, Sam₁ - (Sam₃) - Sam₄ - pSam₄/Prisl_k: Hrano in vino je /dobesedno/ kar basal vase, Lešnike (si) je z vrečke kar basal v usta, Denar je (nastopajočim) /kar sproti in neučakano/ basal v njihove žepe; prim. *dajáti, nalívati, natákati, natovárjati, sípati, strésati, vlívati/zlívati* □ **3. básati**₁ brezos., pog. knj. **začeti manjkati navadno denarja, časa za koga/kaj**, - Sam₄: Ob koncu meseca ga vselej baše, Zdaj se obirajo, potem pa jih bo basalo

básati se bášem se tudi básam se T_{Dg/Pr} nedov., pog. knj. □ **1. básati se**₂ **kdo/kaj tlačiti se v/na/med/skozi kaj/kam**, Sam₁ - pSam₄/Prisl_k: Basali so se v avtobus, Obiskovalci so se vsi hkrati basali skozi vhod v glavno dvorišče; prim. *ríniti se, tláčiti se* □ **2. básati se**₂ **kdo/kaj polniti se s čim**, Sam₁ - pSam₆: /Neokusno/ se je basal s hrano, Otroci se bašejo s potico; prim. *hraniti/hrániti se, polniti/pólniti se*

báti se bojím se S_D nedov. □ **1. báti se**₁ **kdo/kaj čutiti strah, biti v strahu**, Sam₁ - : Otrok se v gozdu boji, /Na smrt/ se boji, Boji se /zaradi očeta/, /Brez pravega vzroka/ se /zelo/ boji; čustv. Boji se /kot stara baba/; prim. *bežáti, plašíti/plášiti se* □ **2. báti se**₂ **kdo/kaj biti izpostavljen neprijetnosti koga/ česa**, Sam₁ - Sam₂: Boji se kazni/smrti, Boji se toče/mraza, Boji se trpljenja/ lakote, Boji se sovražnika, Boji se ga / kot hudič križa/; **kdo/kaj imeti spoštljiv**

strah do koga/česa, Sam₁ – Sam₂: Fant se boji samo očeta, Boji se boga **kdo/kaj ne želeti si, ne marati koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Boji se odgovornosti/stroškov/zamer, Boji se razgrajavec; čustv. Boji se deklet; prim. *izogibati se* □ **3. báti se**₁ v pomožniški vlogi **kdo/kaj ne imeti volje, poguma**, Sam₁ – : Vsako stvar se boji začeti, Boji se jim zameriti, Bal se je zaplavati, Fantje so se bali iti k vojakom, domov, Boji se, da mu bo potem očital; prim. *ne hotéti, ne máрати, ne želéti* □ **4. báti se**₂ čustv. **kdo/kaj domnevati, meniti kaj**, Sam₁ – S: /Kot izkušen izvedenec/ se boji, da ni tako, kot mislite, Bojim se, da se motiš; prim. *domnévati, meníti, mísliti*

báti se za bojím se za S_D nedov. □ **báti se za**₂ **kdo/kaj biti v skrbeh za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Starši se bojijo za otroke, /Prav že bolešno/ se boji za njegovo srečo/zdravje, /Preveč/ se boji za imetje/zaslužek; **kdo/kaj biti v skrbeh za kaj**, Sam₁ – S: /Zelo/ se je bal, da ga bodo napak razumeli, /Preveč/ se boji, kaj bo, Janez se boji, da bo brat umrl, Boji se, da jih moti; prim. *skrbéti za*

báviti se z/s -ím se z/s R nedov. □ **báviti se z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Zaradi veselja in z veliko prizadevnostjo/ se bavi z mladino, /Redno/ se bavijo pravosodnimi predpisi, /Resno in kot pravi izvedenec/ se bavi s finančnimi vprašanji, Bavi se z angleščino; prim. *organizírati se z/s, upravljárati se z/s, usmérjárati se z/s*

bazírati na -am na NT_{Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1. bazírati na**₂ **kaj oblikovati se na čem kot bazi**, Sam₁ – pSam₅: Trditev temelji na dejstvih, Odpust z dela je

temeljlil na argumentih, To načelo temelji na zanikanju vsega, Njegova izjava temelji na številkah; prim. *gradíti se na, snováti se na, temeljíti na, utemeljeváti se na, uvájati se na* □ **2. bazírati na**₃ **kdo/kaj oblikovati kaj na čem kot bazi**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Svojo teorijo in predavanja je temeljlil na trditvi, da so vsi ljudje enaki; prim. *gradíti na, snováti na, temeljíti na, utemeljeváti na, uvájati na*

bedéti -ím tudi bdéti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., bedi tudi bdi □ **bedéti**₁ **kdo/kaj biti buden**, Sam₁ – : Celo noč so bedeli; pren. Lučka bedi v noč; prim. *delováti, počívati*

bedéti nad -ím nad tudi bdéti nad -ím nad S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., bedi tudi bdi □ **bedéti nad**₂ neobč. **kdo/kaj upravljati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Starši bedijo nad otroki, Bedi nad vedenjem učencev; prim. *upravljárati z/s*

bedéti pri -ím pri tudi bdéti pri -ím pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., bedi tudi bdi □ **bedéti pri**₂ **kdo/kaj nahajati se pri kom/čim**, Sam₁ – pSam₅: Bedela je pri bolniku, Vaščani celo noč bedijo pri mrliču; prim. *bíti pri*

bégati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. bégati**₁₍₂₎ **kdo/kaj neorganizirano hoditi (okoli/okrog/mimo koga/česa / po/ob čem / med kom/čim / kod / od-do kod / kje)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Bega že / brez bergel/, Begali so (od mesta do mesta), Begal je (okrog hiše), Begali so (po cesti, po blatu), Veliko je begal (med ljudmi), Žival bega (po kletki), Kar naprej je begala /z očmi/, brezos. (Po tem delu mesta) se lahko bega cel dan; pren. (Kod) sedaj begajo njegove misli;

prim. *blodíti/blódití, hodíti, távati* □ **2.** *bégati*₁ **kdo neorganizirano, nejasno razmišljati**, Sam₁ – : Kar prepogosto bega in blodi; prim. *blésti, blodíti/blódití* □ **3.** *bégati*₂ **kdo/kaj spravljati koga/kaj v zmedenost, zмото**, Sam₁ – Sam₄: Begali so jo /z vražami/, Čudne sanje begajo njegove misli, /Brez razmisleka in po nepotrebnem/ /s čudnimi vražami/ begajo ljudi in živali; prim. *měšati/mešáti, motíti/mótiti, vznemírjati* □ **4.** *bégati*₂₍₃₎ **kdo/kaj spravljati (komu) kaj v zmedenost/zмото**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Dekle (mu) bega misli, Zadnji dogodki (jim) begajo načrte; prim. *měšati/mešáti, motíti/mótiti, vznemírjati*

beléti -im NT_{Dg/Pr} nedov., neobč. □ **1.** *beléti*₁ **kdo/kaj delati se, postajati svetel**, Sam₁ – : Breze belijo v gozdu, Na vrhovih je /pričakovano/ belel sneg; prim. *belíti se, bleščáti se, odsévati* □ **2.** *beléti*₁₍₂₎ **kaj delati se, postajati (komu/čemu) svetel, bel**, Sam₁ – (Sam₃): Lasje (mu) belijo; pesn. Na vzhodu se je /slepeče/ belel sneg; prim. *belíti se I, bleščáti se, svetlíti se*

belíti I in *bélití* -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *belíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati belo kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Stene so belili (z apnom), (Z nožem) beli palico; pren. Sneg beli gore; prim. *odstranjeváti, pokrívati* □ **2.** *belíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj bolj belo ali razbarvano**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Redno/ beli perilo, /Občasno/ (si) beli lase; pren. Preživahni otroci (mu) belijo glavo, (S tem vprašanjem) (si) že dolgo beli glavo; prim. *razbárvati*

belíti II in *bélití* -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *belíti*₃ **kdo/kaj delati mastno kaj s**

čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Solato je belila z oljem, Žgance /navadno/ belijo z ocvirki; pren., čustv. Pogovor so belili z duhovitostmi in kletvicami; prim. *obdájati, obkládati, oblágati, polívati*

belíti se I in *bélití se* -im se NT_{Dg/Pr} nedov., neobč. □ **1.** *belíti se*₁ **kdo/kaj delati se svetel**, Sam₁ – : Breze se belijo v gozdu, Na vrhovih se beli sneg; prim. *beléti, bleščáti se, odsévati* □ **2.** *belíti se*₁₍₂₎ **kaj delati se (komu/čemu) svetel, bel**, Sam₁ – (Sam₃): Lasje se (mu) belijo, Na vzhodu se že beli; prim. *beléti, bleščáti se, svetlíti se*

beráčiti -im G/R nedov. □ *beráčiti*₁ čustv. **kdo/kaj prositi**, Sam₁ – : Berači /kot zadnji klošar/, Na stara leta je beračil, /Navadno/ berači od hiše do hiše; prim. *prosíti, prosjáčiti*

beráčiti za -im za G/R nedov. □ *beráčiti za*₂ čustv. **kdo/kaj ponižno prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Zdravstveno osebe je /dobesedno/ beračilo za nekaj novih aparaturov in za boljše pogoje, Odločil se je, da pri njej ne bo več beračil za ljubezen, Pogosto moramo beračiti za možne olajšave; izpust. Klošarji so /vztrajno/ beračili za cigarete in pijačo; prim. *prizadévati si za, prosjáčiti za, zavzémati se za*

betonírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *betonírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu) kaj z betonom**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Po italijanski maniri/ (jim) betonirajo dovoze do hiš, Na stavbi že betonirajo strešne robove; prim. *délati, gradíti, izdelováti, zídati*

bežáti -im P_{Pr/C/Dg} nedov., béžal tudi *běžal* □ **1.** *bežáti*₂ **kdo/kaj premeščati se v določeni smeri od/iz/z/s koga/česa /**

proti/k čemu/h komu / na/v/skozi kaj/kam / po kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kod/kje, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Plašno/ so začeli bežati iz sobe, Kar naprej je bežal s poti, /Kot preplašene živali/ so bežali k steni, Skupina beži proti severu, Začel so bežati skozi vrata, /Najraje/ beži v svojo sobo, Bežali so pred napadalci; pren., čustv. Rad beži v svoj svet, Beži pred obveznostmi in resničnostjo; prim. *odhájati, preměščati se, umikati se* □ **2.** *bežáti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj hitro premikati se v določeni smeri (od/iz/z/s koga/česa / proti/k čemu/h komu / na/v/skozi kaj/kam / po kom/čem / kod/kje)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Ljudje / panično/ bežijo kar (po cesti), Čoln / naglo/ beži (po morski gladini), Oblaki bežijo (po nebu), Konja bežita /v diru/, Nizki prostor /opazno/ beži (nekam v ozadje); pren., čustv. Pogled mu beži (po hišah); prim. *izgúblyati se, odhájati, plávati, preměščati se, premikati se, téči, umikati se* □ **3.** *bežáti*₁ nav. čustv. **kaj hitro časovno odmikati se**, Sam₁ – : Čas beži /z bliskovito hitrostjo/, Dnevi bežijo, Mladost beži, Dogodki so bežali /drug za drugim/; prim. *izgúblyati se, odhájati, odmikati se, premikati se, téči, umikati se*

birokratizirati -am U nedov. in dov. □ *birokratizirati*₂ **kdo/kaj kot birokrati upravljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Birokratizirali so družbene odnose; prim. *upravljati*

birokratizirati se -am se U nedov. in dov. □ *birokratizirati se*₁ **kdo/kaj kot birokrati upravljati se**, Sam₁ – : Družbeni odnosi so se birokratizirali; prim. *upravljati se*

bistríti -ím Sp_L nedov. □ *bistríti*₂₍₃₎ **kdo/kaj razvijati (komu/čemu) sposobnost za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Celo obdobje študija (si) bistrí duha in hkrati estetski čút, Časopis (jim) bistrí estetski čút, Burja (jim) bistrí utrjene glave; čustv. V šoli je (otrokom) bistril glave; prim. *oblikováti, razvijati, usposábljati*

bistríti se -ím se Sp_L nedov. □ *bistríti se*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno postajati bister, zelo prozoren**, Sam₁ – : Voda se bistrí, Pojmi se bistríjo, Učenci se počasi bistríjo; čustv. Megle so se / počasi/ bistrile in zamikale; prim. *čistiti se, jasníti se*

bíti bijem R(P) nedov., 3. mn., stil., bijó □ **1.** *bíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj udarjati (komu/čemu) okoli koga/česa / ob/v/na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Dež bije v okna, Plešoče noge bijejo ob tla, Debele kaplje so (mu) bile v obraz, Toča bije po strehi; pren. Luč bije v oči, Trušč (jim) bije v ušesa; **kdo/kaj udarjati okoli koga/česa / ob/v/na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Mož bije /s pestjo/ po mizi, Konj bije /s kopiti/ ob tla, /Togotno/ bije okoli sebe; prim. *udárjati* □ **2.** *bíti*₂ **kdo/kaj udarjati koga/kaj/po čem/kom / kod**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prisl_k: Bili so ga /do krvi/, Bije ga /kot črno živino/, /Neprestano/ bije po njegovi glavi; prim. *udárjati* □ **3.** *bíti*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj imeti kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Bijejo odločilno bitko, Bijejo boj (s sovražnikom); pren. Bije hude duševne boje □ **4.** *bíti*₂ v zvezi z **ura kaj naznanjati koliko časa**, Sam₁ – Prisl_{kol}: Ura bije dve; brez. Pravkar

bije pet; prim. *naznánjati* □ **5. biti**₁₍₃₎ nav. v zvezi s **srce kaj sunkovito premikati se (komu/čemu) (po kom/čem /kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_k): Srce (mu) še bje, Srce (mu) /divje/ bje, Srce bje /kot kladivo/, Kri /živahno/ bje (po žilah); prim. *premikati se* □ **6. biti**₂ v zvezi z **biti plat zvona kdo/kaj naznanjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ob toči je v zvoniku začel biti plat zvona; brezosa. Bilo je plat zvona; prim. *naznánjati* □ **7. biti**₂ **kdo/kaj prihajati iz/od koga/česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Iz zidu bje hlad, Iz njega bje alkohol; pren. Iz njegovih besed bje sovraštvo; prim. *prihájati iz/ od, širiti se* □ **biti**₂ ◇ nardp. **kdo skuša prevrniti kaj 'stoječ predmet'**, Sam₁ – Sam₄: Otroci bjejo kozo **biti**₂ ◇ nardp. **kdo skuša uganiti koga 'storilca'**, Sam₁ – Sam₄: Včasih je staro in mlado bilo rihtarja

biti se bjem se R(P) nedov., 3. mn., stil., bijó se □ **1. biti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj udeleževati se (za kaj/koga / s kom/ čim)**, Sam₁ – (pSam_{4/6}): Bili so se (za osamosvojitve) /do zadnjega/, Bil se je /na življenje in smrt do zadnje kaplje krvi/, (Z njim) se je bil /zaradi žalitve/; pren. Novo se bje (s starim); prim. *boríti se, dvobojeváti se* □ **2. biti se**₂ **kdo/kaj zelo prizadevati si za kaj/koga**, Sam₁ – pSam₄: /Z vztrajnostjo in pogumno/ so se bili za delavske pravice; prim. *boríti se, dvobojeváti se* □ **3. biti se**₂ **kaj biti v nasprotju s čim**, Sam₁ – pSam₆: Tako ravnanje se je bilo z njegovimi nazori, Barve se bjejo med seboj; prim. *nasprotováti si*

biti se sem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., si je smoste so sva sta sta □ **1. biti**₁₍₂₎ **kdo/kaj obstajati, eksistirati (v/na/po/pri/**

ob čem / kje, kdaj), Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č/kol}): Tak kralj je res bil, Mraz je bil hud, Red je, Kar je je, Ali je kak izhod?, (Tukaj) je jama, (Tukaj) ni jame, (Tedaj) je bila vojna, (Tedaj) ni bilo vojne; **kaj obstajati, eksistirati iz česa**, Sam₁ – pSam₂: Je iz kamnov/delov/sestavin; prim. *bívati, eksistiráti, mánjkatí, obstájati* □ **2. biti**₁₍₂₎ **kaj dogajati se, vršiti se (od–do česa / sredi česa / v/pri/ob/po/na kom/čem / s/med/pod/nad/pred kom/čim / od–do kod / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (V Kamniku) je bil semenj, Proslava bo (v nedeljo), (Tedaj) ni bilo vojne, (V njem) je bil nemir, Bilo je (sredi prireditve / med prireditvijo); prim. *bívati, odvjíati se, pojavljáti se, potékati, trájati* □ **3. biti**₂ **kdo/kaj nahajati se sredi česa / v/na/po/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kod/kje**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: Hiša je sredi polja, V vodi je kisik, V knjigi so napake, Domači so na zabavi, Otroci so doma, Za gozdom je travnik; **kdo/kaj imeti v kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: V vsakem človeku je nekaj dobrega **kdo/kaj udeleževati se na/v/pri čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Bil je na proslavi/zabavi, pri pouku/sestanku; prim. *ležáti, sedéti, slonéti, státi (stojím), tičáti, viséti* □ **4. biti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj imeti stanje, lastnost**, Sam₁ – : Je brez pameti, Je od brata, /Kot deklarirani nazadnjak/ je proti razvoju, Je za napredek, /Kot nezaželen/ je /praktično/ ob vse imetje, Je s šibkimi □ **5. biti**₀ brezosa., v oslabljenem pomenu **označeno stanje, lastnost**: Bilo je mraz/škoda/čudno/prav, Bilo je tema /kot v rogu/ □ **6. biti**₁ brezosa., v oslabljenem pomenu **označena naklonskost komu/**

čemu, Sam₃ – : Tu mu je biti, Tu mu ni (za) biti, Temu ni za pomagati, Je (mu) kaj delati, Je (mu) kam iti □ **7. býti**₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj označen**, Sam_{1/3/6} – : Dekle je učiteljica, Dekle je večše slovenščine, Dekle je pridno/šolsko, Dekle je tiho, To je veliko, Dekle je dolžna veliko denarja, Tu mu ni dobro, Z njim je dolgčas

bíti brez sem brez S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **bíti brez**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne imeti koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Je brez sorodnikov, Meso je brez kosti; v oslabljenem pomenu Je brez žene, Je brez pameti; prim. *ne iméti*

bíti ob sem ob S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. in nedov. □ **bíti ob**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izgubiti koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Je ob prijatelje, Bil je ob službo, Je ob dobro ime; v oslabljenem pomenu Je ob imetje; prim. *izgubíti*

bíti od sem od S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **bíti od**₂ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti svojina/lastnost (od) koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Parcela je od brata, Pisava je od matere

bíti pri sem pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **bíti pri**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost pri kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Oni so pri denarju; v oslabljenem pomenu Danes je pri besedi, Ves čas je bil pri zavesti; prim. *nahájati se pri*

bíti proti sem proti S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} T_{De}/Dg/Pr nedov. □ **bíti proti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti stanje/lastnost ali razmerje proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Ves napredni svet je proti terorizmu, Je proti razvoju; prim. *nasprotováti, protivíti se, upírati se*

bíti v sem v S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De}/Dg/Pr nedov. □ **bíti v**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost ali razmerje v čem**, Sam₁ – pSam₅: Je / popolnoma/ v glasbi, Ta pa je v stroki; prim. *sledíti, sprémjati*

bíti z/s sem z/s S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **bíti z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost ali razmerje s kom**, Sam₁ – pSam₆: Je z uporniki, Je s šibkimi; prim. *simpatizírati z/s, sodelováti z/s*

bíti za sem za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **bíti za**₂ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti stanje/lastnost ali razmerje za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Je za koristne stvari, Je za napredek; prim. *bojeváti se za, potegováti se za, prizadévati si za, zavzémati se za*

bívati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. bívati**₂ **kdo/kaj biti, živeti v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred/s kom/čim / kje/kdaj 'v svojem življenjskem okolju'**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}: Biva na deželi/v mestu, Biva pri teti, Biva pod tujo streho; prim. *domováti, prebívati, stanováti, živéti* □ **2. bívati**₁₍₂₎ **kdo/kaj biti, eksistirati, obstajati (na/v/pri kom/čem / med/nad/pod/pred/za/z/s kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): Ta sreča /v resnici/ biva, Biva (ob svojih ljudeh in stvareh), Biva (v preteklosti), Bivajo /skupaj v obliki lišajev/ (na legah nad dva tisoč metrov); prim. *bíti, eksistiráti, obstájati, živéti* □ **3. bívati**₂ neobč., um. **kdo živeti kaj 'dejavnost, dogajanje'**, Sam₁ – Sam₄: Biva svet, Biva umetnost; prim. *živéti*

blagoslávljati -am R nedov. > gl. blagoslovíti -ím R, dov., blagoslóvil

blagoslovíti -ím R dov., blagoslólivil
□ *blagoslovíti*₂ **kdo/kaj obdariti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ob slovesu ga je mati blagoslovila, Duhovnik je blagoslovil množico, Na isti dan so blagoslovili kapelico in zvon; prim. *obdaríti* ◇ rel. *blagoslovíti*₂ ◇ v zvezi z **bog kdo/kaj obdariti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bog te blagoslovi!; ◇ prim. *obdariti*

blamírati -am Sp_L dov. in nedov. > gl. diskvalificirati -am Sp_L dov. in nedov.

blamírati se -am se Sp_L dov. in nedov. > gl. diskvalificirati se -am se Sp_L dov. in nedov.

blanširati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ **1. blanširati**₂ **kdo/kaj delati kaj užitno z delovanjem vrele vode**, Sam₁ – Sam₄: Kumarice pred vlaganjem blanširamo; prim. *prekúhati* □ **2. blanširati**₂ usnj. **kdo/kaj delati kaj uporabno z delovanjem vrele vode**, Sam₁ – Sam₄: Usnje je treba pred nadaljnjo obdelavo blanširati; prim. *čistiti*, *gláditi*, *prekúhati*

bleščáti se -ím se T_{De/Dg/Pr} nedov., bléščál
□ **1. bleščáti se**₁₍₃₎ **kdo/kaj iskrivo oddajati (komu/čemu) koga/kaj (v/na/pri kom/čem/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_k): Rosa se blešči, Oko se blešči, (V očeh) se (ji) bleščijo solze, Okna se bleščijo /v soncu/; prim. *kázati/kazáti se*, *odbijati se*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se* □ **2. bleščáti se**₁ **kdo/kaj belo odsevati**, Sam₁ – : Kuhinja se kar blešči /od snage/, Sonce se /nenavadno/ blešči, Breze se bleščijo, Hiša se blešči /iz zelenja/; prim. *kázati/kazáti se*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se* □ **3. bleščáti se**₁ brez. **zaradi močne svetlobe biti ovirano komu/čemu pri gledanju**, – Sam₃: Bleščalo se mu je,

zato si je nataknil očale; prim. *odbijati se*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se*

blískati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., bliskála
□ **1. blískati**₂₍₄₎ **kdo/kaj svetlobno oddajati (komu/čemu) koga/kaj (v/na/pri kom/čem / za/med kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Svetilnik bliska (v temi), Mornar (ladjam) bliska sporočilo; prim. *kázati/kazáti se*, *oddájati*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se* □ **2. blískati**₁₍₃₎ čustv. **kdo/kaj iskreče odbijati se (komu/čemu) (od/iz/izza/z/s česa / skozi/v kaj / v/na/za/pri/po kom/čem / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k): Oči (mu) bliskajo /od jeze/, /Veselo/ bliska /z očmi/, Bliskala je /z očmi/ (po ljudeh), Jeza (mu) bliska (iz oči), Rosa bliska /v soncu/, Skozi prste (ji) je bliskal vesel pogled; prim. *kázati/kazáti se*, *oddájati*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se*

blískati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. 3. os., bliskála se □ **1. blískati se**₀₍₁₎ brez. **v presledkih močno zasvetiti se (v/na/pri kom/čem / za čim / kje/kod)**, – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V bližini) se je bliskalo in grmelo; prim. *bleščáti se*, *kázati/kazáti se*, *odbijati se*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se* □ **2. blískati se**₁₍₂₎ **nekdo/nekaj v presledkih močno zasvetiti se (v/na/pri kom/čem / za/med čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Med grmovjem v bližini) se bliska, (Na gori) se nekaj bliska; prim. *bleščáti se*, *kázati/kazáti se*, *odbijati se*, *odsévati*, *sijáti*, *svetíti/svétiti se* □ **3. blískati se**₁₍₃₎ čustv. **kaj iskrivo odbijati se (komu/čemu) (od/iz/izza/z/s česa / skozi/v kaj / v/na/pri/po kom/čem / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k): Beli zobje se (ji) bliskajo (izza rdečih ustnic), Oči se

(mu) bliskajo /od jeze/; prim. *bleščáti se, kázati/kazáti se, odbjíati se, odsévati, sijáti, svetíti/svétiti se*

blížati se -am se P_{C/Dg} nedov. □ **1.**

*blížati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj premikati se s korakanjem proti komu/čemu / kam**, Sam₁ – (p)Sam₃/Prisl_{k/č}: Nekdo se /boječe/ bliža hiši, Koraki se bližajo, Ciklus predavanj se bliža (h) koncu, Ženska se bliža tridesetim, Sezona se bliža vrhuncu; prim. *končeváti se, prihájati, primikati se, zaključeváti se* □ **2.** *blížati se*₁ **kaj prihajati časovno bližje**, Sam₁ – : Prazniki se /prehitro/ bližajo, Žetev se /nezadržno/ bliža, Večer se bliža; prim. *prihájati* □ **3.**

*blížati se*₂ v oslajenem pomenu **kdo/kaj postajati kakorkoli podoben, soroden komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Pesnik se je /uspešno/ bližal svojemu idealu, Njegov članek se nevarno bliža prazni polemiki; prim. *postájati* ◇ šport. *blížati kdo primikati igrski pomoček k cilju*, Sam₁ – : Spraševal je svoje sotekmovalce, naj bliža ali zbija

blodíti in blódití -im R(P) nedov.,

blójen in blóden □ **1.** *blodíti*₁₍₂₎ **kdo/kaj premikati se (mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/ skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/ med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje)**, Sam₁ – (p)Sam₂₋₆/Prisl_k: Karavana blódi (po puščavi), /Brez cilja/ blódi okrog, /Z očmi/ blódi (po ljudeh); pren. (Kod) sedaj blodijo njegove misli, Blódi (iz kraja v kraj); prim. *távati* □ **2.** *blodíti*₂₍₃₎ **kdo zmedeno govoriti, izražati (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}: /V vročici/ je blódil, Vso noč so se (mu) blódirle nerazumljive reči; prim. *blésti, govoríti* □ **3.** *blodíti*₂₍₃₎

kdo spravljati (komu/čemu) koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Misel na dekle ga blódi, Ljubezen (mu) blódi razum/, da kar nori/; prim. *bégati*

blokírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

□ *blokírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj preprečiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Policija je blokírala mestno četr, Policisti so blokírali mejo in cesto, Snežni metež je blokíral ves promet, Na spolzki cesti se ne sme blokíirati koles; prim. *onemogóčiti, preprečiti, ustáviti, zapréti* ◇ ekon. *blokírati*₂ **kdo/kaj ustaviti kaj 'prodajo'**, Sam₁ – Sam₄: /Urgentno/ so blokírali zaloge heroína ◇ fin. *blokírati*₂ **kdo/kaj onemogóčiti kaj 'upravljanje, razpolaganje'**, Sam₁ – Sam₄: /Brez predhodnega obvestila/ so blokírali nekaj tekočih računov in hranilnih vlog ◇ gost. *blokírati*₂ **kdo/kaj napisati kaj 'ceno izdanega blaga'**: /Brez pojasnil/ je blokírala sendvič ◇ med. *blokírati*₂, Sam₁ – Sam₄: /Za nekaj sekund/ so blokírali pretok krvi ◇ rad. *blokírati*₂ **kdo/kaj preprečiti kaj 'vpliv motenj'**, Sam₁ – Sam₄: /S posebnimi napravami/ je blokíral (radijski) sprejem ◇ šah. *blokírati*₂ **kdo/kaj onemogóčiti kaj 'napredovanje figure'**, Sam₁ – Sam₄: Blokíral je kmeta ◇ šport. *blokírati*₂ **kdo/kaj preprečiti kaj 'napad tekmecev'**, Sam₁ – Sam₄: Blokíral je napad nasprotnikov

blúziti -im G nedov., sleng. □ **1.** *blúziti*₁ čustv. **kdo/kaj vsebinsko prazno govoriti**, Sam₁ – : Nekateri radi blúzijo, Blúzijo so /brez konca in kraja/; prim. *govoríčiti, govoríti* □ **2.** *blúziti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s praznim govorjenjem (komu/čemu) širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p) Sam_{4/5}: /S: Spet (nam) je /na vsa usta/

bóbnati

bluzil o dolžnostih, Ljudje so (nam) nekaj /vsevprek/ bluzili, da pač tako ne gre; prim. *govoričiti, govoríti, širiti*

bóbnati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

*bóbnati*_(1,2) **kdo/kaj igrati na boben (kaj 'besedilo, glasbo')**, Sam₁ – (Sam₄):

Bobna (koračnico) /kar po mizi/, Fant rad bobna /posebno z eksotičnimi tolkalci/; prim. *igráti, obdelováti, poustvářjati* □ **2.** *bóbnati*_(2,3) **kdo/kaj sunkovito udarjati (komu/čemu) ob/v/ na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod,**

Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{4/5}/Prisl_{k/ē}: Mož /s prsti/ bobna po mizi, Dež bobna v okna, Toča bobna po strehi; pren. Trušč (jim) bobna v ušesa; prim. *udárjati, zadévati* □ **3.** *bóbnati*_(2,3) čustv. **kdo/kaj namerno sporočati (komu/čemu / na/ pri/v/po čem / med kom/čim / kje / kod),** Sam₁ – (Sam_{3/5/6}/Prisl_{k/ē}) – Sam₄/S:

Znanka je bobnala (naokoli), da bo čez teden dni poroka, Novico je bobnala (po vsej vasi); prim. *izdájati, najávljati, napovedováti, naznánjati, ovájati, razglášati, sporóčati*

bobnéti -ím R(P) nedov. □ **1.** *bobnéti*₁

kdo/kaj povzročati močne zamolkle glasove, Sam₁ – : Sod /čudno/ bobni, Zemlja bobni /pod koraki/; brez. *dajati močne zamolke glasove (na/v/po čem / kje/kod / kdaj),* – (pSam₅/Prisl_{k/ē}): (V moji glavi) bobni, (Pozno v ponedeljek) je (v njegovem stanovanju) /čudno/ bobnelo; prim. *brnéti, ropotáti* □ **2.** *bobnéti*₂ **kaj bobneč premikati se v/na/ čez kaj / na/v/po čem / kje/kod / kdaj,**

Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_{k/ē}: Reka bobni čez jez, Skale bobnijo v dolino, Plaz bobni po dolini, Čez teden tovarna / stalno/ bobni; prim. *grméti, ropotáti* □ **3.** *bobnéti*_(2,3) **kdo/kaj povzročati močne**

zamolke glasove (komu/čemu) na/v/po čem / za/med čim/kom / kje/kod / kdaj, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/ē}: Stroji (ji) bobnijo po celi hali; pren. V ušesih (mu) bobnijo včerajšnje besede, Med ljudmi še bobnijo zadnje novice; brez. V glavi (ji) kar bobni; prim. *kričáti, ropotáti*

bogatéti -ím NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

*bogatéti*₁ **kdo/kaj postajati bogat**, Sam₁ – : /Hitro/ je bogatel /s tujim denarjem oz. na tuj račun/ □ **2.** *bogatéti*₁ **kdo/kaj številčno večati se**, Sam₁ – : Njegova knjižnica /vidno/ bogati, Tonetova družina in družba (se) /opazno, iz dneva v dan bolj/ bogati, /S pomočjo nekaterih in na začudenje vseh se / uspešno/ bogatijo; prim. *množíti se, véčati se* □ **3.** *bogatéti*₁ **kdo/kaj postajati boljši**, Sam₁ – : Tovrstna družba (se) /na tak način/ duševno bogati; prim. *bóljšati se, izboljšéváti se, izpopolnjéváti/ spopolnjéváti se*

bogatíti -ím Sp₁ nedov. □ **1.** *bogatíti*₂ **kdo/kaj delati koga/kaj bogat-o/-ega**, Sam₁ – Sam₄: Kupčije in špekulacije so jih /vedno bolj/ bogatile, Svoje podjetje bogati /z delom/, Železo in premog bogatita deželo; prim. *bóljšati, izboljšéváti, spreminjati* □ **2.** *bogatíti*_(2,3) **kdo/kaj večati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z neverjetno vztrajnostjo/ (si) je bogatil vedenje o določenih stvareh, /Z branjem/ je (otrok) bogatil besedni zaklad; prim. *bóljšati, izboljšéváti, množíti, véčati* □ **3.** *bogatíti*₂ **kdo/kaj delati kaj boljše**, Sam₁ – Sam₄: Časopis so bogatili /z ilustracijami/, Izčrpano zemljo so bogatili /s humusom/, /S potovanji/

je bogatil svoje znanje; prim. *bóljšati*, *izboljševati*, *spreminjati*

bojeváti se -újem se R nedov. □ *bojeváti se*₂ *kdo/kaj biti se za koga/kaj / s kom/ čim*, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Že pol življenja/ se /dokaj neuspešno/ bojuje s svojim svojeglavim sinom, Bojevali so se /z ramo ob rami/; čustv. /Vse življenje/ se je bojeval z revščino, Firma se /skoraj prekomerno/ bojuje s konkurenco; pren. Dvom se bojuje z upanjem; prim. *bíti se*, *boríti se*, čustv. *bôsti se*, *spopádati se*, čustv. *ubádati se*

bojeváti se za -újem se za R nedov. □ *bojeváti se za*₂ *kdo/kaj zavzemati se za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Vztrajno/ se je bojeval za čim boljše delovne pogoje, /Precej agresivno/ so se bojevali za boljši življenjski standard, /Dolgo/ se je bojeval za dekletovo naklonjenost; prim. *bíti se za*, *potegováti se za*, *prizadévati si za*, *zavzémati se za*

bojkotírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *bojkotírati*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj zavračati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Druge konkurenčne firme so /popolnoma/ bojkotirale njihove izdelke, /Zaradi neizpoljenih obljub/ so prebivalci /dosledno/ bojkotirali občinske dejavnosti, volitve, tekme ipd.; prim. *abstinírati*, *ignorírati*, *zavráčati*

boléhati -am S_{T/D} nedov. □ **1.** *boléhati*₁ v posplošenem pomenu *kdo/kaj biti dalj časa*, *večkrat bolan*, Sam₁ – : Mati že / dolgo/ boleha, /Zaradi pitja/ je bolehal, Drevesce boleha; pren. Društvo /zaradi pomanjkanja članstva/ že /nekaj časa/ boleha; prim. *bolováti*, *hírati*, *odmírati*, *slabéti*, *trpéti*, *usíhati* □ **2.** *boléhati*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj biti dalj časa*,

večkrat bolan na čem / za čim, Sam₁ – pSam_{5/6}: /Zaradi pitja/ je /dolgo/ bolehal na jetrih, Veliko vojakov je bolehalo za mrzlico, Odbor pri društvu /predvsem zaradi neurejenih delovnih prostorov/ boleha za nedelavnostjo; pren. Ta ženska /že dolgo/ boleha za radovednostjo; prim. *bolováti*, *hírati*, *slabéti*, *trpéti*

boléti -ím S_{T/D} nedov., nav. 3. os. □ **1.** *boléti*₂ *kaj bolezensko motiti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Glava ga boli /od prevelikega mraza/, /Vino je tako kislo/, da ga za ušesom boli, Ko sta nekaj časa hodila, so jo začele boleti noge; pren. /Zaradi sinove neposlušnosti/ ga boli srce, /Preveč/ ga boli sramota; prim. *skeléti* □ **2.** *boléti*₁₍₂₎ brezos. *bolezensko motiti koga/kaj (pri/v čem / pod čim)*, – Sam₄ – (pSam_{5/6}): /Zaradi prehude kisline/ ga (v prsih) boli; pren. Boli jo/, ker ima tako brezbriznega sina/; prim. *bôsti*, *skeléti*, *težíti*

boríti se -ím se R nedov. > gl. bojeváti se -újem se R, nedov., 1. □ **2.** *boríti se*₂ čustv. *kdo/kaj biti se skozi/čez kaj / kod / s kom/čim*, Sam₁ – pSam_{4/6}/Prisl_k: /Skoraj nemogoče/ se je bilo boriti skozi pregrade / s pregradami, /Prav/ boril se je s spancem; pren. /Več ur/ se je boril z njihovimi mnenji; prim. *bíti se*, *bojeváti se*, čustv. *bôsti se*, *spopádati se*, čustv. *ubádati se*

boríti se za -ím se za R nedov. > gl. bojeváti se za -újem se za R nedov.

bôsti bôdem T_{De/Dg/Pr} nedov., bôdel in bôdel bôdla □ **1.** *bôsti*₂₍₃₎ *kdo/kaj boleče motiti (koga/kaj) v kaj / pri/na/v čem / pod/nad/med čim / kam/kje/kod*, Sam₁ – (Sam₄) – pSam_{4/6}/Prisl_k: Pesek ga je bodel v bose noge, Ostra svetloba ga je

bodla v oči; pren. Propadanje domače hiše ga bode v srce, Misel na tiste čase ga več ne bode; brezosa. Če hodi bos, ga /zelo/ bode, V prsiah in pod rebri ga občasno bode; prim. *zabádati, zbádati*
 □ 2. *bôsti*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati vbode v koga/kaj / kam (s čim)**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k – (pSam₆): (Z iglo) je bodla v tkanino; pren. Oči so svetlo žarele in /s pričakovanjem/ bodle vanj; prim. *vbádati, zabádati, zbádati*

bôsti iz bôdem iz R(P), nedov., bôdel iz in bôdel iz bôdla iz □ *bôsti iz, kaj riniti iz česa / od kod*, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Trava je bodla iz peska, Žito že bode iz zemlje; prim. *prodírati iz, riniti iz*

bôsti se bôdem se R, nedov., bôdel se in bôdel se bôdla se □ *bôsti se₂ kdo/kaj biti se za koga/kaj / s kom/čim*, Sam₁ – pSam_{4/6}: Jelena se bodeta za samico, Vola se /stalno/ bodeta; pren., čustv. / Vse življenje/ se je bodla z revščino in možem, Firma se /skoraj prekomerno/ bode s konkurenco; prim. *bíti se, bojeváti se, boríti se, spopádati se*, čustv. *ubádati se*

bóžati -am R nedov. □ *bóžati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) ljubko, ljubeče koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Bolnemu otroku) je /samo s pogledom/ božala obraz, Veter (ji) boža lica; pren. Njene oči so ga božale, Pesem (jim) je /z milim zvokom/ božala srce, Prijazne besede (jim) božajo uho; prim. *gláđiti, ljubkováti*

bóžati po -am po R nedov. □ *bóžati* **po₃ kdo/kaj ljubeče dotikati se koga/kaj po/na/v kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Otroka je nežno božala po licu,

Božala ga je po laseh; prim. *gláđiti po, ljubkováti po*

božičeváti -újem R nedov. □ *božičeváti, kdo/kaj praznovati božič*, Sam₁ – : Vedno so ljudje božičevali doma; prim. *praznováti, proslávljati, slavíti*

braníti in brániti -im R nedov. □ 1. *braníti, kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Ta človek / očetovsko in do zadnje instance/ brani sirote, Policija naj bi /z vsemi sredstvi/ branila red in varnost, /S pravočasnimi umiki/ je branil svoj ugled, Sedaj poklicna vojska brani naše meje, Vsi so jo obsojali, samo ona jo je /z veliko prizadevnostjo/ branila, Svoja stališča je /trdovratno/ branil /z dokazi/; prim. *dokazováti, ohránjati, prizadévati si za, skrbéti za, štítiti, varováti, zagovarjati, zavzémati se za* □ 2. *braníti, kdo/kaj preprečevati komu/čemu koga/kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Starši so mu jo branili, To je edina stvar, ki mu brani oditi; izpust. Žena mu brani pijačo, Nihče ji ne more braniti, da tega ne bi storila; prim. *dovoljeváti, odsvetováti, preprečeváti* ◇ šah. *braníti, kdo/kaj zavarovati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Nasprotnik brani figuro ◇ šol. *braníti, kdo/kaj zagovarjati kaj*, Sam₁ – Sam₄: V kratkem bo branil disertacijo ◇ šport. *braníti, kdo/kaj zavarovati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Branil bo vrata

braníti se in brániti se -im se R nedov. □ 1. *braníti se₁* v posplošenem pomenu **kdo/kaj upirati se**, Sam₁ – : Posadka se ni mogla več braniti, Obtoženec se brani /s prostosti/, On se brani /, češ da ni nič slabega mislil s tem/, Četudi so jo večkrat po krivem obtoževali, se ni branila; prim. *izgovárjati se, opravičeváti se, upírati se, zagovarjati*

se □ 2. *braniti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izogibati se koga/česa / pred kom/čim**, Sam₁ – (p)Sam_{2/6}/Nedol: Fant se /skrbno/ brani slabe družbe, /Z molkom/ se brani prehitre sodbe, Telo se brani pred mikrobi, Poljubov se ni branila, Ni se branila delati, Ni se branil, da bi jim pomagal, /Z vsemi štirimi/ se je branil oditi; prim. *bežati pred, izogibati se, čustv. otépati se, pazíti/páziti se, štítiti se pred, upírati se, varováti se*

bráti bêrem Rz/R nedov., brál □ 1. *bráti*₁ **kdo/kaj razpoznavati znake za glasove in oblikovati besede, stavke, tudi z govornilnimi organi**, Sam₁ – : Zna brati in pisati, Bolnik naj /čimmanj/ bere, Zunaj nekdo govori, Bere /z naglasom in skozi nos/, Bere /s težavo/, Bere /, kot bi imel žgance v ustih/, Slepi berejo /s prsti/, Tam je stal, kakor beremo, velik grad; brezoz. Knjiga se /lepo/ bere □ 2. *bráti*₂ **kdo/kaj z govornjem izražati, posredovati kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Kar naprej je nekaj brala, Kaj bereš?, Bral je o svojih doživetjih, /Važno/ bere o pomembnih stvareh, Brali smo, da je predstava uspela; **kdo/kaj razumevati kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Naučil se je brati sledove, /Brez težav/ je brala note; prim. *izrážati, posredováti* □ 3. *bráti*₂ **kdo/kaj biti sposoben, znati, obvladati kaj 'jezik'**, Sam₁ – Sam₄: Bere šest jezikov, Slabo bere slovenščino, Bere /francosko/, /Tekočé/ bere francoščino; prim. *obvládati, znáti* □ 4. *bráti*₂₍₃₎ **kdo/kaj biti sposoben, znati ugotavljati (komu/čemu) kaj 'misli, čustva'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Usodo (si) je brala /iz kart/, /Z dlani/ (mu) je brala prihodnost, /Z nosu/ (mu) berem,

da laže; prim. *napovedováti, ugbati, ugotávljati* □ 5. *bráti*₂₍₄₎ **kdo/kaj nabirati (komu/čemu) kaj (za kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): /Navadno/ so brali želod (za svinje), Brali so (si) suhljad (za hude mrzle čase), Čebele že berejo ajdo oz. na ajdi; prim. *nabírati, trógati, zbírati* ◇ rad. *bráti*₁ **kdo/kaj razpoznavati znake za glasove in oblikovati besede, stavke, tudi z govornilnimi organi**, Sam₁ – : Napovedovalec bere /v živo/ ◇ šol. *bráti*₁ **kdo/kaj razpoznavati znake za glasove in oblikovati besede, stavke, tudi z govornilnimi organi**, Sam₁ – : Učitelj bere naprej, učenci pa za njim ◇ tisk. *bráti*₂ **kdo/kaj biti sposoben, znati ugotavljati kaj 'korekture'**, Sam₁ – Sam₄: Berejo korekture

bremeníti –ím S_{TD} nedov. □ 1. *bremeníti*₂₍₃₎, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Plačevanje anuitet bremenijo podjetja, Nesamostojnost je bremenila našo preteklost, Noče jih bremeniti še (s tako skrbjo); prim. *obteževáti* □ 2. *bremeníti*₃ **kdo/kaj dolžiti koga/kaj česa**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂/S: Priča ga bremenijo pomoči pri tatvini, Obtožnica ga bremenijo, da je vlomil; prim. *dolžiti, obteževáti* ◇ ekon. *bremeníti*₂ **kaj obteževati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izdatki za vojsko bremenijo državni proračun

brísati brišem Sp_L nedov., brisála □ 1. *brísati*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj bolj čisto, manj vidno (v/ob kaj / s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4/6}): Briše se v izposojene brisače, Čevlje (si) je brisal kar (ob travo / s travo ob cesti); prim. *čístiti, lépsati, razkuževáti, uréjati* □ 2. *brísati*₂₍₄₎ **kdo/kaj odstranjevati (komu/čemu) kaj**

manj vidno (s/iz koga/česa / od kod), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Brisala (si) je solze (z lic), Večkrat na dan je (bolniku) brisal gnoj (z rane), (S svojega seznama) (si) je brisal imena; brez. Meje med narodi se brišejo /z različnimi sodelovanji in dogovori/; prim. dov. *izbrísati/zbrísati, odstranjeváti* □ **3. brísati₂ kdo/kaj udarjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Neusmiljeno/ ga je brisal; prim. *tépsti, tólci*

brísati jo brišem jo P_{Pr/C/Dg} nedov., brisála jo □ *brísati jo₂* pog. knj., čustv. **kdo/kaj hitro iti po čem / kod**, Sam₁ – pSam₃/Prisl_k: Nekaj časa jo briše po cesti, nekaj časa pa čez drn in strn; prim. *hitéti, íti, tēči*

bríti brijem R, nedov., bril in bríl □ **1. bríti, kdo/kaj imeti sposobnost rezati**, Sam₁ – : Britev /dobro/ brije /na obe strani/, Ta britec /natančno/ brije; prim. *rézati* □ **2. bríti₂₍₄₎ kdo/kaj rezati (komu/čemu / koga/kaj) okoli koga/česa / v/na/ob koga/kaj / v/pri kom/čem / med/za kom / čim / kje / kod (s čim)**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k – (pSam₆): Brije se /sam/ (z aparatom), Brado (si) brije /sam/, glavo pa (mu) brije frizerka, Zalisce (si) vedno brije /na suho/; prim. *rézati, stríči* □ **3. bríti₂₍₃₎ kaj rezko pihati (komu/čemu / koga/kaj) okoli koga/česa / v/na/ob koga/kaj / v/pri kom/čem / med/za kom / čim / kje / kod**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: /Brez prestanka/ (jim) brije okrog ušes, Zunaj brije sever; brez. Ves dan je brilo; prim. *pihati* □ **4. bríti₂₍₃₎ v zvezi z norce, burke kdo/kaj norčavo govoriti kaj 'neumnosti' (glede/iz koga/česa, v zvezi s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): /Brez predsodkov/ brije norce (iz njih),

(Z njimi) je bril šale /vendar tudi na svoj račun/; prim. *norčeváti se, šáliti se*

brnéti -im R(P) nedov. □ **1. brnéti₁ kdo/kaj povzročati močne tresoče glasove**, Sam₁ – : Filmske kamere / dolgo, enolično, glasno/ brnijo, Motor / čudno/ brni; brez. **dajati močne tresoče glasove (na/v/po čem / kje/kdaj)**, – : (V moji glavi) brni, (Pozno v ponedeljek) je (v njegovem stanovanju) /čudno/ brnelo; prim. *ropotáti* □ **2. brnéti₂ kaj brneč premikati se na/v/po čem / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_{k/é}: Avto brni po cesti, Struna brni v vetru; prim. *ropotáti* □ **3. brnéti₂₍₃₎ kdo/kaj povzročati močne tresoče glasove (komu/čemu) na/v/po čem / za/med čim/kom / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}: Stroji (ji) brnijo po celi hali; pren. V ušesih (mu) brnijo včerašnje besede, Med ljudmi še brnijo zadnje novice; brez. V glavi (ji) kar brni; prim. *ropotáti*

brodáríti -im R(P) nedov. □ *brodáríti₂ kaj brneč premikati se v/na/čez kaj / na/v/po čem / kam/kje/kod/kdaj*, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_{k/é}: Vsakodnevno so /z dobičkom/ brodarili čez reko, Poleti so brodarili po Savi; prim. *plúti*

brškati -am R(P) nedov. □ **1. brškati₂₍₃₎ kdo/kaj razkopavati v/na/pri/po/ob kom/čem / kje/kod (s čim)**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): Kokoši /s kremplji/ razkopavajo po gnoju, Otrok (s palico) brska po pesku, /S prstom/ je brskal po nosu; prim. *bezáti, iskáti, razkopávati* □ **2. brškati₂₍₃₎ kdo/kaj stikati v/na/pri/po/ob kom/čem / kje/kod (za kom/čim)**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): (Za pomembnimi listinami) je brskala po tujih predalih, (Za določenimi besedami) je brskal po slovarjih; pren.

Rada je /z vsiljivo radovednostjo/
brskala po tujih življenjih; čustv. Vse
življenje brska po knjigah; prim. *bezáti*,
iskáti, *stíkati*, *poizvedováti*

brstéti -ím E_{NP} nedov. □ *brstéti*₁ **kdo/kaj/v kom/čem poganjati**, (p)Sam_{1/5} - :
Drevje že brsti, Popki brstijo; pren., čustv.
Deklica je začela brsteti, Ljubezen že /
vidno/ brsti, V njem že /pošteno/ brsti;
prim. *gnáti*, *pogánjati*, *rásti*, *razcvétati*
se, *razvíjati se*

brzéti -ím R(P) nedov., čustv. □ *brzéti*₁₍₂₎
kdo/kaj hitro, lahko gibati se,
premikati se (mimo/od–do/iz/okrog
koga/česa / proti komu/čemu / v/na/
skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/
med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje
/ kam), Sam₁ - (pSam₂₋₆/Prisl_k) - : Brzi
že /brez bergel/, Ljudje so brzeli (mimo
izložbe), Brzeli so (od mesta do mesta),
Brzel je (okrog hiše), Brzeli so (po cesti,
po blatu), Brzela je (po sobi gor in dol),
Jadrnica je brzela (po morskih valovih),
Oblaki brzijo (po nebu), Brzela je
(domov), Tu se je brzelo /navkreber/,
Brzela je /ob kolesu/ ob palici/ po
prstih/ po rokah / s palico/; nav. čustv. Čas
brzi, Dnevi brzijo; prim. *hitéti*, *minévati*,
téči

budíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. budíti**₂₍₃₎
kdo/kaj spravljati koga/kaj (iz česa),
Sam₁ - Sam₄ - (pSam₂): /Dolgo/ je
budila zaspanca, Ropot /brez prestanka/
budi ljudi (iz spanca), /Brez pravega
uspeha/ so budili bolnika (iz omame);
pren. Pomlad budi naravo (iz zimskega
počitka); prim. *dramíti/drámíti*,
prebújati, *trézniti*, *zbújati* □ **2. budíti**₂₍₄₎
čustv. **kdo/kaj povzročati (komu/čemu)**
kaj (v/na/pri kom/čem), Sam₁ - (Sam₃)
- Sam₄ - (pSam₃): Pesem (mu) budi

spomin na mladost, Pogled nanj (ji)
budi žalostne misli, (V ljudeh) budijo
narodno zavest; prim. *dramíti/drámíti*,
spróžati, *vzbújati*, *zbújati*

budíti se -ím se NT_{De/Dg/Pr} nedov., čustv.
□ *budíti se*₁₍₂₎ **kaj nastáti, razvíti se**
(komu/čemu / v/na/pri kom/čem / kje/
kdaj), Sam₁ - ((p)Sam_{3/5}/Prisl_{k/č}): (V
tem času) se že budijo ptice; pren. (Na
vzhodu) se budi jutro, (V srcu) se (mu)
/počasi/ budi sočutje; prim. *dramíti/*
drámíti se, *nastájati*, *porájati se*,
prebújati se, *razvíjati se*, *spróžati se*,
vzbújati se, *zbújati se*

búitati -am R(P) nedov. □ **1. búitati**₂₍₃₎
kdo/kaj sunkovito zadevati koga/kaj /
ob/v/na koga/kaj /po kom/čem / kam/
kod (s kom/čim), Sam₁ - (p)Sam_{4/5}/
Prisl_k - (pSam₆): Butala ga je po glavi,
Mož je butal (z žlico) po mizi, Konj
buta /s kopiti/ ob tla, /Togotno/ je butala
po njem, Dež je butal v okna, Debele
kaplje so ga butale /v obraz/, Toča je
butala po strehi in po vratih, Plešoče
noge so butale ob tla; pren. Luč je butala
v oči, Trušč jih je butal /v ušesa/; pog.
knj. **kdo/kaj dregati koga/kaj / ob/v/**
na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod
(s kom/čim), Sam₁ - (p)Sam_{4/5}/Prisl_k -
(pSam₆): Butal ga je /s komolcem pod
rebra/; prim. *drégati*, *súvati*, *udárjati*,
zadévati □ **2. búitati**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj**
dajati močne, zamolkle glasove (v/na/po
kom/čem / kje), Sam₁ - (pSam₃/Prisl_k):
(V hribih, nedaleč) butajo topovi; brezos.
Slišali so, kako je (na fronti) butalo, (V
glavi mu) /čudno/ buta; prim. *bobnéti*,
udárjati, *zadévati*

búitati se -am se R(P) nedov., čustv.
□ *búitati se*₂ **kdo/kaj s hitrim gibom**
usmeriti se v/na/ob koga/kaj / po kom/

čem / kam/kod, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k:
Butal se je /v glavo/, Butal se je ob
vrata, Butal se je po čelu in stegnih;
prim. *udárjati se*

bútniti -em R(P) dov., čustv., > gl. bútati
-am R(P) nedov., 1. □ **2. bútniti₂ kdo/
kaj zelo hitro priti v/na koga/kaj /
kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Butnil je
v sobo, Burja je butnila na hodnik;
pren. Kri rada butne v glavo; prim. *príti,
udáriti* □ **3. bútniti₂ kdo/kaj nenadoma
silovito priti iz/z/s/od česa / od kod**,
Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Učenci so butnili
iz razreda, Para butnila iz kotla; pren.
Jeza butne iz njega; prim. *izbrúhnniti,
nastopíti/nastópiti, príti, udáriti* □ **4.
bútniti₃ pog. knj. kdo/kaj s silo dati kaj
ob/v/na koga/kaj / po/na/v/ob/pri kom/
čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/
Prisl_k: Ko pride iz šole, butne torbo v
kot, Val butne ladjo ob greben; prim.
vréči, zabríšati, zagnáti

cedíti -ím R nedov., cêdi in cédi □ **1.
cedíti₂₍₃₎ kdo/kaj dajati kaj (skozi/čez
kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Mleko je
cedila (skozi posebno sito), Olje je bilo
treba cediti; prim. *precéjati, pretákati*
□ **2. cedíti₂₍₃₎ kdo/kaj izdajati kaj (iz
česa / od kod / v/na/za kaj / kam)**, Sam₁
– Sam₄ – (pSam_{2/4}/Prisl_k): Mokra drva
cedijo sok (na ognjišče), Pri pečenju
slive cedijo sok (v testo), Polž cedi
sok (iz posebne žleze); prim. *izlóčati,
proizvájati*

cedíti jo -ím jo R(P) nedov., čustv., cêdi jo
in cédi jo □ *cedíti jo₂ kaj teči iz česa / od
kod / v/na/za kaj / po/na čem / kam/kod*,
Sam₁ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Cedi jo po cesti
/za njimi/, /Prav hlapčevsko/ jo cedi
domov; prim. *bežáti, cvréti jo, hitéti, tēči*

cedíti se -ím se R(P) nedov., cêdi se
in cédi se □ *cedíti₁₍₃₎ kaj teči (komu/
čemu) (iz/z/s/od česa / od kod / v/na/
za/skozi kaj / po/na čem / kam/kod)*,
Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k): Gnoj
se (mu) cedi (iz rane), Kri se (mu) cedi
(po licu), Svečka se (mu) cedi (iz nosu
v usta); pren. Svetloba se je cedila (skozi
zamazana okna); čustv. Dež se cedi (iz
oblakov); brezoz. Cedilo se je (od streh in
ponekod skozi strehe); prim. *izlóčati se,
precéjati se, pretákati se, pronicati*

celíti in céliiti -ím R nedov. □ *celíti₂₍₃₎
kdo/kaj delati (komu/čemu) celo kaj*,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: To mazilo (vsem
porezanim) /zelo uspešno/ celi rane, Ta
mazač (vsem) celi različne rane /tudi z
vražami/; pren., čustv. Čas celi srčne rane;
prim. *zdrávití*

celíti se in céliiti se -ím se R nedov.
□ *celíti se₁ kdo/kaj delati se cel-a-o*,
Sam_{1/(3)} – : Rana se /nerada/ celi; brezoz.
(Ranjencu) se lepo celi; prim. *zdrávití se*

cementírati -am R nedov. in dov. □ **1.
cementírati₂₍₄₎ kdo/kaj zalivati (komu/
čemu) kaj (s kom/čim) s cementno
malto**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆):
Drugo nosilno ploščo so cementirali /
na hitro, s hruško/, Tla so /na fino/
cementirali (s specialnimi zidarskimi
žlicami); pren., čustv. (Ljudstvu) so
cementirali enotnost /kar pisno oz.
s prisilo/; prim. *pokrívati, prekrívati,
zakrívati, zalívati* □ **2. cementírati₂
kdo/kaj uradno označiti mere za kaj**,
Sam₁ – Sam₄: Najprej so cementirali
vse steklene posode, potem pa še sode;
prim. *cimentírati, določíti/dolóčiti,
fiksírati, oznáčiti* ◇ metal. *cementírati₂₍₄₎
kdo/kaj utrjevati (komu/čemu) kaj (s
kom/čim) z ogljikom*, Sam₁ – (Sam₃) –

Sam₄ – (pSam₆): Jeklene predmete so cementirali (s posebnimi varilniki pod pritiskom)

céniti I -im in ceníti in céniti -im R nedov. □ **1.** *céniti*₂ dov. in nedov. **kdo/kaj predvsem denarno vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Koliko boš cenil avto?; **kdo/kaj cenovno vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Število prebivalstva cenijo že na sto tisoč; prim. *ocenjeváti, presójati, vrednôtiti* □ **2.** *céniti*₂ **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Oni cenijo človeka po dejanjih, Cenijo ga /zaradi vestnega reda/, Že od nekdanj ga je cenil, Cenil je svobodo in neodvisnost, Visoko ceni Tolstoja; prim. *sposhovávati, vrednôtiti*

ceníti II -ím R nedov., céní □ *ceníti*₁₍₂₎ **kdo/kaj zmerom nižje vrednotiti (koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₄) – : Prekupčevalec na eni strani ceni (preprodajano robo), na drugi pa draži, Industrijski izdelki se dražijo; prim. pog. knj. *nižati/spúščati (cene)*

ceníti II se -í se R nedov., nav. 3. os., céní se □ *ceníti se* **kdo/kaj zmerom nižje vrednotiti se**, Sam₁ – : Industrijski izdelki se /brez pravih razlogov in predvsem preveč/ cenijo; prim. pog. knj. *nižati/spúščati si (cene)*

centralizírati -am R dov. in nedov. □ *centralizírati*₃ **kdo/kaj dati koga/kaj skupaj v/na kaj / v/pri/na/ob čem, v navezo s kom/čim / kam/kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Državno upravo so /prostorsko/ centralizirali v novi stavbi, Celotno vodenje gibanja so centralizirali v eni stranki; prim. *osredíniti, osredínjati, osredotóčiti/ osredotóčati, povézati/povezáti,*

povezovávati, usmériiti, usmérjati, združevávati, združíti

centrírati -am R(P) dov. in nedov. ◇ teh. *centrírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj naravnati (komu/čemu) kaj na/v skupno središčno os**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Pred servisom/ (si) je centralno kolo, (Mikroskopu) je centralno lečo; ◇ prim. *naravnáti, popráviti, usmériiti* ◇ šport. *centrírati*₃ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj centralno usmeriti kaj proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Igralec je /idealno/ centralno v desni spodnji kot gola, /Z močnim zamahom/ je centralno proti sredini igrišča, Teleskop je centralno na vrhove planin; ◇ prim. *namériiti, namérjati, naravnáti, naravnávati, osredíniti, osredínjati, usmériiti, usmérjati*

cenzurírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1.** *cenzurírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj sistematično preverjati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: (Zapornikom) so cenzurirali vsa pisma, Založba je (svojem avtorjem) cenzurirala vse priročnike in knjige; prim. *preglédati, pregledovávati, prevériiti, prevérjati, (pre)kontrolírati, preiskáti* □ **2.** *cenzurírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj onemogočati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Nedol/S: Oblast (mu) je vsa dela zadnjih let /z niti malo posluha za aktualnost/ cenzurirala; prim. *izločevávati, izločiti/izlóčiti, onemogóčati/onemogóčiti, prepovédati, prepovedovávati, preprečevávati/prepréčiti*

cepíti in cépiti -im U nedov. □ **1.** *cepíti*₂ **kdo/kaj dajati kaj narazen**, Sam₁ – Sam₄: Cepil je drva /na zelo tanka polenca/, Veje so cepili /na manjše kose/

kar v gozdu; prim. *kláti, razsekováti* □ **2.** *cepíti₂ kdo/kaj lastnostno deliti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Spori cepijo stranko /na več nepomembnih frakcij/; prim. *delíti, ločeváti* □ **3.** *cepíti₂ kdo/kaj delati koga/kaj boljše, plemenitejše*, Sam₁ – Sam₄: Cepil je različne divjake, Sadno drevje in vrtnice so cepili /z uporabo najnovejših sort in metod/, Cepili so vse otroke tiste generacije, /Zaščitno/ so cepili vse prašiče in del goveje živine; prim. *bogátiti, plemenítiti* □ **4.** *cepíti₃ kdo/kaj vstavljati kaj v/na/za kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Merlot so cepili na novejšo ameriško sorto, Eno sorto vrtnice so cepili v precep druge; pren. Evropsko umetnost so cepili na domačo tradicijo; prim. *prenášati, presájati* ◇ fiz. *cepíti₂ kdo/kaj lastnostno deliti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Nevtroni cepijo izotop urana

cepíti se in *cépiti se* -im se U nedov. □ **1.** *cepíti se₁ kaj iti narazen*, Sam₁ – : Nohti se /lahko zelo nadležno/ cepijo, Lasje se /radi/ cepijo; prim. *cefráti se, kláti se, luščíti/lúščíti se, razsekováti se* □ **2.** *cepíti se₁ kdo/kaj lastnostno deliti se*, Sam₁ – : Moči se /nespamentno/ cepijo, Stranke se /prehitro/ cepijo; prim. *delíti se, ločeváti se*

cesarjeváti -újem U nedov.

□ *cesarjeváti₁ kdo/kaj kot cesar upravljati*, Sam₁ – : Tudi današnji potomec še vedno cesarjuje; prim. *upravljati*

cigániti -im G/R nedov., čustv. □ **1.** *cigániti₁₍₂₎ kdo/kaj potepati se (kje/kod / od–do kod)*, Sam₁ – (Prisl_k) – : Cigani (okoli) /kot zadnji klošar/, Navadno /peš/ cigani (iz kraja v kraj, od hiše do hiše), /Dovolj/ je ciganil, zdaj bi

rad bil malo doma; prim. *potépati se, prosíti, prosjáčiti* □ **2.** *cigániti₂ kdo/kaj materialno prizadevati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Kot podjetnik/ je ciganil tako privatnike kot firme, /Z zavarovanji/ je /na veliko/ ciganil ljudi; prim. *goljufáti, odírati*

cijáziti -im R(P) nedov., čustv. □ *cijáziti₂₍₃₎ kdo/kaj premikati koga/kaj (do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/ na/za/skozi/čez koga/kaj / po kom/čem / kje/kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₅/ Prisl_k): /Na hrbtu in pod roko/ cijazi otroka in kovček (domov / proti domu), (Po strmini) cijazi koš /na glavi/, Lisica je (naokrog) cijazila kokoš /v gobcu/, (Tja oziroma na pot) vedno cijazi /s seboj/ vso svojo tehnično opremo; prim. *nosíti, premíkati, prenášati, vozíti*

cijáziti se -im se R(P) nedov., čustv. □ **1.** *cijáziti se₂ kdo/kaj počasi premikati se v določeni smeri do koga/česa / proti/k čemu/h komu / na/v kaj/kam / po kom/čem / kje/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₅/ Prisl_k: Ribič se je /v trhli ladjici/ cijazil po vodi, Proti kraju se cijazijo /z osemdeset kilometri na uro/, Ves dan so se /po polževo/ cijazili do obale; **kdo/kaj počasi premikati se v prostoru sploh**, Sam₁ – : /Brezciljno/ se cijazi, /Kar tako/ se cijazi; prim. *preměščati se, premíkati se, vozíti se* □ **2.** *cijáziti se₁₍₂₎ slabš. kdo/kaj potepati se (kje/kod)*, Sam₁ – (Prisl_k): Cijazi se (okoli) /kot zadnji klošar/, Navadno /peš/ cijazi (iz kraja v kraj, od hiše do hiše), /Dovolj/ je se cijazil, zdaj bi rad bil malo doma, Cijazi se /navadno s pijanci/; prim. *cigániti, klátiti (se), potépati se, prosíti, prosjáčiti, vláčiti se*

cíljati -am R nedov. □ *cíljati₂₍₃₎ kdo/kaj*

usmerjati se proti/h/k komu/čemu v/na/
med/nad/pod koga/kaj / kam (s čim),
Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam₆): V drevo je /
živčno/ ciljal (s kamnom), /Navadno
dobro/ cilja, Ustrelil je, ne da bi (z novo
puško) /posebej/ ciljal; prim. *mériti*

ciljati na -am na R nedov. □ **1. ciljati**
*na*₂₍₃₎ **kdo/kaj nanašati se na koga/kaj (s**
čim), Sam₁ – pSam₄ – (pSam₆): Besede
in očitki nasploh merijo nanj, Vsi ukrepi
merijo na utrditev gospodarstva, (S tem
vprašanjem) meri na domače razmere,
Ekipa meri na najvišje lovorike; prim.
mériti na, nanášati se na □ **2. ciljati na**₂
kdo/kaj želeti koga/kaj, Sam₁ – pSam₄:
/Z velikimi pričakovanji/ že več let
cilja na to službo, Že nekaj časa cilja na
nekaj ljudi, ki si jih želi pridobiti; prim.
pričakováti, želéti

cimentírati -am R dov. in nedov.
□ *cimentírati*₂ **kdo/kaj uradno označiti**
mere za kaj, Sam₁ – Sam₄: Najprej so
cimentirali vse steklene posode, potem
pa še sode, Od časa do časa cementirajo
vse steklenice, kozarce in sode; prim.
cementírati, določíti/dolóčiti, fiksírati,
oznáčiti

cíniti -im R nedov. □ *cíniti*₂₍₃₎ **kdo/kaj**
prekrivati (komu/čemu) kaj s cinom,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Cinil je jekleno
površino, Cinili so (jim) posodo, ki
pušča; prim. *pokrívati, prekrívati, štítiti,*
varováti/várovati, zadelováti, zakrívati,
zalívati

cítrati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *cítrati*₁₍₂₎
kdo/kaj igrati na citre (kaj 'besedilo,
glasbo'), Sam₁ – (Sam₄): /Imenitno/ je
citrál in pel, Uči se citrati /na že napol
pokvarjenih citrah/, Deklica je citrala

(staro narodno pesem); prim. *igráti,*
obdelováti, poustvárajati

cmériti se -im se NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *cmériti se*₁ slabš. **kdo/kaj z jokom**
izražati čustveno prizadetost, Sam₁ – :
Otrok se je cmeril in se oklepal matere,
Ob slovesu se je cmerila, Cmeri se /
za vsak prazen nič/, Cmeril se je /kot
otrok/, /Iz same ihte/ se je cmeril; prim.
jókati (se), tóžiti

curljáti -ám P_{Pr/C/Dg} nedov. □ *curljáti*₂₍₃₎
kdo/kaj polzeti (komu/čemu) v tankem
curku iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/
česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/
čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/
nad/med kom/čim od–do kod/kod/kje,
Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2–6}/Prisl_k: Iz nosu
(mu) je curljala smrkelj, Olje curlja v
posodo, Potne kaplje (mu) /dobesedno/
curljajo po obrazu, Kri (mu) je /
strašljivo/ curljala iz nosu po bradi na
prsna, Na cesti (jim) /zelo nevarno/ curlja
olje iz avta; pren., čustv. Besede so (mu)
/enakomerno/ curljale iz ust, Sončna
svetloba curlja skozi drevje; brez. **nekaj**
polzeti (komu/čemu) v tankem curku
iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa /
proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/
kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med
kom/čim od–do kod/kod/kje, Sam₁ –
(Sam₃) – pSam_{2–6}/Prisl_k: Iz rane (mu)
curlja, Skozi streho je curljalo; prim.
drséti, íti, polzéti, premíkati se, tēči

cvěsti -cvetěm S_{T/D} nedov. > gl. cvetéti
-im S_{T/D} nedov.

cvetéti -im S_{T/D} nedov. □ **1. cvetéti**₁ **kaj**
imeti cvete, Sam₁ – : Ta vrtnica cveti /
rdeče/, Jablane letos pozno cvetejo; prim.
cvěsti □ **2. cvetéti**₁ pren., čustv. **kdo/kaj**
imeti, kazati zdrav, lep videz, Sam₁ – :

Ta fant letos /vidno/ cveti; prim. *uspévati*
 □ **3. cvetėti**₁ pren., čustv. **kdo/kaj imeti uspeh**, Sam₁ – : Mesto je /gospodarsko in turistično/ cvetelo, Njuna ljubezen je začela /bujno/ cveteti; prim. *razvíjati se, uspévati* □ **4. cvetėti**₁₍₂₎ pren., čustv. **kaj biti (komu/čemu) v stanju razpadanja**, Sam₁ – (Sam₃): Rokavi in sploh obleke so začeli cveteti, Nos in nohti (mu) cvetejo; prim. *cefráti se, trgati se*

cvréti -cvrèm T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *cvréti*₂
kdo/kaj pripravljati kaj, Sam₁ – Sam₄:
 Ribe je cvrla /na olivnem olju/, /
 Po svojem starem očetu/ je cvrla
 slanino /kar na rastlinskem olju/, /Po
 običaju/ je cvrla kvašene flancate; prim.
priprávljati, topiti

cvréti jo -cvrèm jo P nedov. □ *cvréti jo*₂
 pog. neknj., čustv. **kdo/kaj hitro premikati se v/na/skozi/čez koga/kaj / za/po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k:
 Cvrli so jo počez čez travnik, Cvrli jo je naravnost domov, Cvrli so jo kar za njim; prim. *máhati jo, sékati jo*

cvréti se -cvrèm se NT_{De/Dg/Pr} nedov.,
 čustv. □ *cvréti se*₁ **kdo/kaj biti, zadrževati se na soncu**, Sam₁ – : Ves dan so se cvrli na obali; prim. *sončiti se*

čákati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., čakajte in čakajte; čakala in čakála □ **1. čakati**₃
kdo/kaj biti, nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj / koliko časa (za/na) koga/kaj, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}
 kol – (p)Sam₄: Pacienti čakajo zdravnika, Potniki na parkirišču čakajo (na) avtobus, V vrsti čakajo (za) vstopnice, Police čakajo v kontejnerju na/za odvoz; prim. *nahájati se, obstájati, státi* □ **2. čakati**₂ **kdo/kaj usmerjati**

se na kaj, Sam₁ – (p)Sam₄/S: Čaka na službo, Čaka, da bo operiran, Čaka (na) pomlad, Čaka (na) odgovor, Čaka, kaj bo; pren. Prošnje čakajo (na) rešitev, Poljščine čakajo (na) dež; prim. *namérjati se, usmérjati se* □ **3. čakati**₂
kdo/kaj ne začeti takoj s čim, Sam₁ – pSam₆: Mati /predolgo/ čaka s kosilom, Z otvoritvijo ceste še čakajo, /Dolgo/ čaka s plačilom, Gradnja vodovoda še čaka; prim. *mirováti, státi* □ **4. čakati**₂
kaj biti namenjeno, določeno za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Čakajo jih še težke naloge, Gozd čaka žalostna usoda, Ne čaka ga nič dobrega, Čaka ga topla soba □ **5. čakati**₁₍₂₎ pog. knj. **kaj biti uporabno, užitno (do česa / na/po/v/pri čem / s/med čim / do kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{č(F)/kol}): Ta jabolka čakajo (do drugega leta), Krompirjeva jed ne čaka, To pecivo čaka (dalj časa); prim. *státi, trájati* □ **6. čakati**₁₍₂₎ pog. knj. **kaj ne biti uporabno, užitno zaradi določenih lastnosti (do česa / na/po/v/pri čem / s/med čim / do kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{č(F)/kol}): Solata naj (malo) čaka, Testo naj čaka (pol ure), Masa naj čaka (nekaj dni); prim. *státi, ustáti se* ◇ lov. *čákati*₂ **kdo/kaj usmerjati se na kaj**, Sam₁ – Sam₄: Čakajo medveda

čárati -am G/R nedov. □ **1. čárati**₁ **kdo s skrivnostnimi silami vplivati na naravo**, Sam₁ – : Čarovnice so /zavzeto/ čarale, /Brez zadržkov/ je čarala, Verjeli so, da zna čarati; prim. pog. knj. *cóprati* □ **2. čárati**₂₍₃₎ čustv. **kdo neopredeljeno delati, izdelovati kaj (iz česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Kar nekaj čarajo (iz tistega), Tisto (že preveč časa) čara, (Iz lesa) čara vse mogoče, Po dveh tednih še vedno čara tisti dopis; prim. *délati,*

izdelovati, oblikovati, uresničevati, ustvarjati □ **3. čarati**₂₍₃₎ sleng., čustv. **kdo/kaj neverjetno pripovedovati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Zavzeto/ (jim) je čaral zgodbe o prvih poselitvah, /Brez zadržkov/ je vse mogoče čaral o velikem bogastvu, /Zelo doživeto/ je čaral, vendar mu niso verjeli skoraj nič, /Pred očmi/ (mu) čarajo čudovito prihodnost; prim. *govoriti, objubljati, pripovedovati, (s) poročati*

častiti -im R nedov. □ **častiti**₂ **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Častijo ga /po božje/, /Trendovsko zelo/ častijo tako pisatelja kot njegova dela, Častijo spomin slavnih mož; prim. *čéniti, slaviti, spoštovati, vrednótiti* ◇ rel. **častíti**₂ **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Častijo križ, Častijo svetnike

čečkáti -ám R nedov., slabš. □ **1. čečkáti**₁₍₂₎ **kdo nerazložno, grdo pisati brez pravega namena (na/v kaj / po kom/čem / kam /kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Otroci radi /veliko/ čečkajo (po zidovih); prim. *kracáti, pisáriti, písati* □ **2. čečkáti**₂₍₄₎ **kdo nerazložno, nezainteresirano pisati (komu/čemu) kaj/o čem (na/v kaj / po/v/na kom/čem / kam /kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Nekaj (si) /prizadevno in z neverjetno voljo/ čečka (v notes), Vse svoje neumnosti je čečkal /v tujem jeziku/, Parole je /na veliko/ čečkal (po zidovih), /Vsakodneвно/ (ji) je pisaril samo o svojih prigodah; brez os. Včasih se je veliko več čečkalo (po zidovih); prim. *izrážati se, kracáti, pisáriti, písati, posredováti, sestávljati, sporóčati*

čemériti se -im se tudi čméríti se -im

se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **čemériti se**₁ v oslABLJENEM pomenu **kdo čemerno držati se, biti čemerén**, Sam₁ – : Vsi v hiši se čemerijo, Kaj bi se čemerili, rajе zapojmo; prim. *držáti se, iméti se, nosíti se, obnášati se, vésti se*

čeméti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. čeméti**₁₍₂₎ **kdo/kaj negibno, tiho sedeti (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kod / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol}) – : /Sproščeno/ je čemel (v senci), (V naslonjaču) je čemel /napol vznak/, Čemeli so /drug ob drugem/, (Pri pouku) čemi /kot klada, kot mrtev/, Pes je (tri ure) čemel (pred trgovino), Lenuh spet čemi (tam v kotu, tja do devetih), (Popoldne) rad /neobremenjeno/ čemi; pren., čustv. Hišice čemijo med drevjem; **kdo/kaj biti napol buden (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol}) – : Cel dan so čemeli (na pogradih); prim. *drémati, sedéti, ždédi* □ **2. čeméti**₁ **kdo/kaj nepremično, odsotno gledati**, Sam₁ – : /Odsotno/ je čemel /predse/, Čemel je /napol vznak/, Čemi /kot klada, kot mrtev/, Pes je (tri ure) čemel (pred trgovino), Lenuh spet čemi (tam v kotu, tja do devetih), (Popoldne) rad /neobremenjeno/ čemi; prim. čustv. *meditírati, ždédi*

čepéti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. čepéti**₁₍₂₎ **kdo/kaj stati na zelo skrčenih nogah (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – : /Potuhnjeno/ je čepel (v senci), Kokoš čepi (na gredi), Mačka čepi (pod mizo), Pes je (tri ure) čepel (pred trgovino), Čepeli

so /drug ob drugem/, Lenuh spet čepi (tam v kotu, tja do devetih); čustv. **kdo/kaj negibno, zgrbljeno sedeti (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}): Cel dan so čemeli (na pogradih) /; pren., čustv. Hišice čepijo med drevjem; prim. *sedéti, ždéti*
 □ **2. čepéti**₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj biti, nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}: Cel dan čepi v sobi, Vsak dan je čepela v zasedi, /Kar naprej/ bi čepela /skupaj/, /Pretežno/ čepi v gostilnah; prim. *čákati*, čustv. *meditírati, sedéti, ždéti*

čepíti čepim in čepiti -im R/Sp_{S/L} dov.
 □ **čepíti**₂ **kdo/kaj mašiti kaj s čepi**, Sam₁ – Sam₄: /Vztrajno in neprekinjeno/ so čepili sode in steklenice; prim. *mašiti, zadelováti* ◇ les. **čepíti**₂ **kdo/kaj sestavljati, povezovati kaj s čepi**, Sam₁ – Sam₄: Tesarji čepijo tramove

česáti čěšem R nedov., čěsal □ **1. česáti**₂₍₄₎ **kdo/kaj gladiti (komu/čemu) kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Samovšečno/ (si) je (s posebnim glavničkom) česal dolgo brado, (Konju) je česal grivo, /S prsti/ (si) je česal brado, Lase (si) je česala /v kito/, (Z žepnim glavničkom) (si) je česal lase /na prečo ali nazaj/, Česale so predivo, (Strehi) je česal slamo; prim. *čístiti, gláditi, izboljšěváti/zboljšěvati, ravnáti, uréjati, urejeváti, uravnávati*
 □ **2. česáti**₂₍₃₎ žarg. **kdo/kaj sistematično, temeljito pregledovati kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Ofenziva je (z vsemi razpoložljivimi sredstvi) /tudi z veliko agresivnostjo/ začela česati vsa okoliška področja napada; prim. *čístiti*,

kontrolírati, pregledováti □ **3. česáti**₂₍₃₎ pren., čustv. **kdo/kaj sunkovito trgati kaj (s koga/česa / od kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): /Jezno/ je česal papir (s sten), Petarde so /z žvižgi in svetlobo/ česale zrak; prim. *odstranjěváti, prekinjati, trgati*

čestítati -am R(G) dov. in nedov.
 □ **čestítati**₃ **kdo izraziti veselje komu h komu/k čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – pSam_{3/4}: Očetu so za rojstni dan vsi /zelo iskreno/ čestitali, Dovolite, da vam /iskreno/ čestitam, /Pismo in s priznanjem/ so mu čestitali za vse dosedanje dosežke na področju kulture, Čestitali so mu k tako obsežnemu elaboratu, /Ob prazniku/ je za praznik čestital vsem sodelavkam; prim. *voščíti/voščíti*

čístiti -im Sp_L nedov. □ **1. čístiti**₁ **kdo/kaj odstranjevati umazanijo, prah**, Sam₁ – : Ves dan čisti in pospravlja; prim. *lépšati, razkužěváti, uréjati* □ **2. čístiti**₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj bolj čisto (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Istočasno/ čisti čevlje in okna, Obleko (si) čisti kar (z bencinom), /Redno/ (si) čisti nohte in zobe; prim. *lépšati, uréjati* □ **3. čístiti**₂₍₄₎ **kdo/kaj načrtno delati koga/kaj boljšega, uporabnejšega (s kom/čim) (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – (pSam₄): (S posebnim sitom) so čistili žito (za seme), Čistili so senožeti (za novo košnjo); prim. *izboljšěváti, iztrébljati, lépšati, uréjati* ◇ med. **čístiti**₂₍₄₎ **kdo/kaj iztrebljati (komu/čemu) kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Čisti (si) črevesje (z odvajali) ◇ voj. **čístiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj iztrebljati kaj (s kom/čim)**, Sam₁

– Sam₄ – (pSam₆): Vojaki čistijo teren (z minami)

čistiti se -im se Sp_L nedov. □ **čistiti se**₁ **kdo/kaj izgubljeni škodljive snovi, motnost**, Sam₁ – : Voda v potoku se čisti, Vino se čisti, Nebo se čisti /z burjo/, Bolnik se čisti že en teden; prim. *bistríti se, iztrébljati se, jasníti se* ◇ čeb. *čístiti se*₁ **kaj iztrebljati se**, Sam₁: Čebele se čistijo ◇ med. *čístiti se*₁, Sam₁: Rana se /sama/ čisti

čléniti -im R nedov., neobč. □ **1. čléniti**₂ **kdo/kaj deliti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gradbene površine so /funkcionalno/ členili, Morje /zelo razgibano/ členi obalo, Njegove poškodbe so členili /glede na trenutno funkcionalno zmožnost posameznih organov/, Skupine študentov so členili /na stopnje, po dosedanjem uspehu/, prim. *delíti, razdeljeváti* □ **2. čléniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Vsebinsko in stilno/ so (mu) členili roman, Njegove teze so členili /po ustaljeni metodi na več načinov/, prim. *razčlenjeváti, spoznávatí, ugotávljati*

čolnáríti -im R(P) nedov. □ **čolnáríti**₁₍₃₎ **kdo/kaj navadno premikati se s čolnom (s kom/čim) (na/v/skozi kaj / kam / po čem / kod)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam_{4/5}/Prisl_k): /Navadno/ čolnari (s sinom), /Brez strahu/ je (s prijatelji) hodil čolnarit in ribarit (na bližnjo reko), (Po Savi) so čolnarili in brodarili; prim. *prepeljávati se, prevázati se, vozíti se*

črnéti -ím NT_{Dg/Pr} nedov., neobč. □ **1. črnéti**₁ **kdo/kaj delati se, postajati črn, temen**, Sam₁ – : Robidnice debelijo in črnijo, Nebo črni; prim. *črníti/črníti se,*

temnéti, temníti se □ **2. črnéti**₂ **kdo/kaj temno odražati se, kazati se na/po kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: V daljavi črnijo gozdovi, Med travniki črnijo preorane njive; prim. *črníti/črníti se, odrážati se, kázati/kazáti se*

črníti -im in črníti -ím T_{Dg/Pr} nedov. □ **1. črníti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati (komu/čemu) črno, temno kaj (s čim/kako)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Lase (si) je črnila (z neobstojnim prelivom), Redno (si) črni obrvi, (Možu) črni slavnostna oblčila (s posebnim prekrivnim čistilom); prim. *prekrívati, temníti* □ **2. črníti**₂ **kdo/kaj slabo govoriti za koga**, Sam₁ – Sam₄: /Redno/ ga črni /pred drugimi/, Ob vsaki priliki črni sosedo; prim. *obrekováti, ogovárjati, oprávljati*

črníti se -im se in črníti se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov., neobč. □ **1. črníti se**₁ **kdo/kaj delati se, postajati črn, temen**, Sam₁ – : Robidnice se debelijo in črnijo, Nebo črni; prim. *črnéti, temnéti, temníti se* □ **2. črníti se**₂ **kdo/kaj temno odražati se, kazati se na/po kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: V daljavi se črnijo gozdovi, Med travniki se črnijo preorane njive; prim. *črnéti, kázati/kazáti se, odrážati se*

črpati -am R(P) nedov. □ **1. črpati**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s črpalko dobivati kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Nafto so črpali iz različnih vrelcev, Ta naprava je črpala vso vsebino iz želodca, Različne frakcije so /po standardih/ črpali v različne posode; prim. *dajáti/dájati iz/v,*

sesáti, správljati iz/v, stávití iz/v, vléči iz/v □ **2. črpati**₃₍₄₎ neobč. **kdo/kaj (komu/čemu) dobivati kaj iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – Sam₂/Prisl_k: Podatke (jim) je /brez omejitve/ črpal iz statističnega urada, Snov za svoja dela (si) je črpal iz ljudstva, /Z že preizkušeno metodo/ so znanje črpali iz starih knjig, Vsa les so /mimo opozoril/ črpali iz domačih gozdov; prim. *dobívati, pridobívati*, čustv. *vpíjati, vsrkávati, zajémati* □ **3. črpati**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj prizadevati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Vročina (mu) /intenzivno/ črpa telo, Vso energijo so (mu) črpali vedno novi in novi projekti; prim. *izčrpávati, izpíjati, izsesávati, kváriti, slabíti*

črtati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. črtati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati črte (komu/čemu) po kom/čem / kje/kod (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): (S temnim svinčnikom) (si) je črtala po svetlih obrvnih dlakah, Črtal (si) je kar po že narejenih načrtih; **kdo/kaj delati črte (komu/čemu) za kaj po kom/čem / kod (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): (S temnim svinčnikom) (si) je črtala obrvi /po svetlih obrvnih dlakah/, Solze so (mu) črtale bele proge po licih; prim. *označévati* □ **2. črtati**₃₍₅₎ dov. in nedov., v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti, delati črte (komu/čemu) čez kaj iz/z česa / od kod (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆): (Z rdečim svinčnikom) in /z velikim veseljem/ (mu) je črtal iz predloženega besedila črtal zahteve, /Po svojem predhodniku/ je /prav tako/ črtal z dnevnega reda vse tako ali drugače

problemske točke, /po najnovjšem sprejetem zakonu/ so (mu) črtali davke; pog. knj. /Z leti in drugimi skrbmi/ (si) je črtal pijačo in zabavo; prim. */izbrísati, izločiti/izlóčiti, opustiti, prečrtati*

črtati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **črtati se**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izražati se (komu/čemu) v kom/čem /pod/nad/ pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_k: Na obzorju so se /ostro/ črtale planine, Telo se (ji) je /razločno/ črtalo pod gubami obleke; pren. Življenje se (mu) črta /v pravi luči/, Na obrazu se (ji) črta skrb; prim. *kázati se, nastópati, odrázati se, odslikávati se, prikazóvati se*

čudíti in čúdití -im S_D nedov. □ **čudíti**₂ **kdo/kaj správljati koga/kaj v začudenje**, Sam₁ – (p)Sam₄/S: Kar ni vnaprej najavljeno, ga /po svoje/ čudi, Njihovo početje ga čudi, Čudi ga, da tega nočejo upoštevati; prim. *presenéčati, vznemírjati*

čudíti se in čúdití se -im se S_D nedov. □ **čudíti se**₂ **kdo/kaj izražati presenečenje komu/čemu / nad kom/čim**, Sam₁ – (p)Sam_{3/6}/S: Poslušal je in se čudil, Čudila se je njegovemu vedenju, /Na glas/ se je čudila, da so se tako grdo sprli, Ves čas so se mu samo čudili; čustv. Čudil se je nad njegovim ravnanjem in vprašanji; prim. *odzívati se*

čustvováti -újem S_D nedov. □ **1. čustvováti**₂ **kdo/kaj doživljati določena čustva s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Iskreno in dejavno/ čustvuje z reveži, Narava čustvuje z njim, Vsakdo čustvuje /po svoje, pri sebi/, Čustvuje z vsem, kar mu napolnjuje srce in dušo; prim. *čutíti, dojémati, doživljati,*

prenášati □ **2.** *čustvovati*₂ neobč. **kdo/kaj zaznati s čustvom koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Čustoval je žalost in praznino, Vsi čustvujejo posledice vojne, Njegovo surovost so čustvovali, /Pri sebi/ je čustvoval je krivico in te stvari; prim. *čutíti, slutíti/slútíti, zavédati se, zaznávatí*

čutíti in čútíti -im S_{T/D} nedov. □ **1.** *čutíti*₂ **kdo/kaj zaznati s čutili koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Čuti kri v ustih, Čuti mokroto v čevljih, Čutil je potres, Psi so čutili ljudi /na nekaj sto metrov daleč/; prim. *okúsiti, zavóhati, zaznáti* □ **2.** *čutíti*₂ **kdo/kaj nagonsko dojemati ali predvidevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Čutila je njegovo bližino, Živali čutijo nevarnost, Čutili so, da govori iz srca; prim. *slutíti/slútíti* □ **3.** *čutíti*₂ **kdo/kaj z zavestjo ugotavljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Poslušalci niso čutili osti njegovih besed, Čuti potrebo po boljši organizaciji dela, Čuti dolžnost, da skrbi zanj; prim. *zavédati se* □ **4.** *čutíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj doživljati kaj (do koga/kaj / na čem / s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{2/5/6}): Čutil je žalost in praznino; **kdo/kaj doživljati kaj 'neprijetnega, hudega' (na čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Vsi čutijo posledice vojne, Čuti pomanjkanje, Njegovo surovost so čutili (na svoji koži) **kdo/kaj doživljati kaj (do koga)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Ali kaj čuti (do njega)? **kdo/kaj doživljati kaj (s kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Čutil je krivico (z reveži); prim. *dojémati, prenášati* □ **5.** *čutíti*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izražati kaj 'stanje'**, Sam₁ – : V nogi čuti bolečine, Čuti lakoto, Čuti utrujenost, Čuti ljubezen/simpatijo do koga, Čuti

spoštovanje pred njim, Pri srečanju čuti zadrege; prim. *iméti*

čútíti se in čútíti se -im se S_{T/D} nedov. □ *čútíti se*₁ **kdo/kaj zaznavati se, dojemati se**, Sam₁ – : V lastni hiši se je čutil tujca, Čuti se ponižanega/srečnega/užaljenega/mlado/krivo; prim. *dojémati se, iméti se (za), počútíti/počútíti se, štéti se (za), zaznávatí se*

čúvati -am R dov. □ **1.** *čúvati*₂ **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Čuvali so gozdove /pred požari/, Čuva ga /kot največjo dragocenost/, /Z vso skrbnostjo/ Skrbno/ čuva sosedovega otroka; prim. *ohránjati, prizadévati si za, skrbéti za, štítiti, varóvati/várovati, zavzémati se za* □ **2.** *čúvati*₃ **kdo/kaj kljub nasprotnim silam obvladati, ohranjati koga/kaj čez/skozi kaj / v/na/ pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{é/k}: Dragocene obleke je čuvala v posebnih omarah, Potrošnja so čuvali v mejah realnih možnosti, Med fizičnim delom pričesko /skrbno/ čuva, Pri delu je /z dobro voljo/ čuval kondicijo in živce; prim. *držáti, hraníti/hrániti, obvladóvati, ohránjati, vzdržévati, zadržévati*

čúvati se -am se R nedov. □ *čúvati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izogibati se koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Fant se /skrbno/ čuva slabe družbe, /Z molkom/ se čuva prehitre sodbe; prim. *brániti/brániti se, izogíbatí se, pazíti/páziti se, varóvati se*

čvekáti -ám G nedov., slabš. □ **1.** *čvekáti*₁ čustv. **kdo/kaj vsebinsko prazno, nespametno govoriti**, Sam₁ – : Nekatere ženske rade čvekajo, Čvekali so /brez konca in kraja/; prim. sleng. *blúziti*,

čենčáti, govoričítí, govorítí □ **2.**
*čvekáti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s praznim,**
nespametnim govorjenjem (komu/
čemu) širiti kaj/o čem, Sam₁ – (Sam₃)
 – (p)Sam_{4/5}/S: Spet (nam) je /na dolgo
 in široko/ čvekalo o dolžnostih, Ljudje
 so /kar tako na pamet/ čvekali, da je
 oderuh; prim. sleng. *blúziti, čenčáti,*
govoričítí, govorítí, širiti

dahníti in dáhniti -em R/E_{T/NT/NP} dov.
 □ **1.** *dahníti*₂ **kdo/kaj z odprtimi usti**
iztisniti zrak proti komu/čemu / v/na/
skozi/čez kaj / na/v/po čem / kam/
kod, Sam₁ – pSam₃₋₅/Prisl_k: /Na ukaz/
 je dahnil proti njemu, Dahní vame;
 pren., pesn. Smrt mu je dahníla /v lice/
 prim. *pihniti* □ **2.** *dahníti*₂ čustv. **kdo zelo**
tiho izgovoríti kaj / koliko česa, Sam₁
 – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: /Komaj slišno/ je
 dahníł pozdrav, To je dahníla /, bolj kot
 rekla/; prim. *izgovorítí, rěči* □ **3.** *dahníti*₃
 čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj dati**
komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄[?]/
 Prid_{kol} Sam₂: Pisatelj je gradívu dahníł
 življenje, /S svojo aktivnostjo/ jim je
 dahníł vsaj nekaj prepotrebne volje; v
 pomožniški vlogi **kdo/kaj dati komu/čemu,**
 Sam₁ – Sam₃: Dahníł ji je poljub /na
 lice/, Proti njemu je dahníla nekaj želja,
 Bolnik mu je dahníł prošnjo; prim. *dáti,*
vdíhniti, vněsti □ **4.** *dahníti*₂ čustv. **kdo/**
kaj priti iz/z/s koga/česa / proti/k/h
komu/čemu / v koga/kaj / kam / po
kom/čem / kod / od–do kod, Sam₁ –
 pSam₂₋₅/Prisl_k: Prijeten hlad je dahníł
 iz gozda, Vanj je dahníł duh po senu,
 Pomladno cvetje je dahnílo v sobo;
 brezos. Dahnílo je /po pomladi/; prim.
zadišáti, zapíhati, zapíhljáti

dajáti -dájem R nedov. > gl. dáti dám R
 dov., 2. mn., dáste 1.–10. □ *1dajáti*₂ nav. 3.

os., pog. knj., čustv. **kaj boleče vplivati na**
koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Želodec ga /kar
 preveč/ daje; brezos. **v čem/kje boleče**
vplivati na koga/kaj, pSam₅/Prisl_k –
 Sam₄: V križu ga /zelo/ daje; prim. *boléti*
 □ **12.** *dajáti*₂ nav. 3. os., pog. knj., čustv., v
 oslabljenem pomenu **kaj slabo vplivati na**
koga/kaj, Sam₁' – Sam₄: Lakota ga daje,
 Hoja v hrib ga /zelo/ daje; prim. *pestítí,*
težítí

dajáti na -dájem na R nedov. > gl. dáti na
 dám na R dov., 2. mn., dáste na

dajáti se -dájem se R nedov. □ *dajáti se*₂
 pog. knj., čustv. **kdo/kaj bojevati se s/med**
kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Dajejo se s
 teroristi, Dajejo se med seboj, Dajejo
 se z zastarelo opremo, Dajejo se z
 zaostalim mišljenjem; prim. *bojevátí se,*
krégati se, pretépati se, spopádati se,
tépsti se, ukvárjati se

daníti se -ím se E_{NP} nedov., brezos.
 □ *daníti se*₀₍₁₎ **začeti postajati dan (kje/**
kdaj), (Prisl_{k/č}): (Na vzhodu) se dani,
 Vstal je, ko se je začelo daniti; pren. (V
 vseh vzhodnih državah) se je (v tistih
 letih) danílo; prim. *svetlíkati se*

darováti -újem R dov. in nedov. □ **1.**
*darováti*₃₍₄₎ **kdo/kaj namerno dati**
komu/čemu kaj (za koga/kaj), Sam₁
 – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Darovala
 mu je knjigo (za spomin), Za rojstni
 dan mu je daroval knjigo (za rojstni
 dan), Daroval je za poplavlence; pren.,
 neobč. Darovala mu je svojo ljubezen in
 mladost, Darovala je življenje dvema
 otrokoma; prim. *dáti, podarítí, poklonítí*
 □ **2.** *darováti*₃₍₄₎ **kdo/kaj dati komu/**
čemu koga/kaj (za koga/kaj), Sam₁
 – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): (Za srečo
 in blagostanje) so bogovom darovali

jagnje in nekaj mer žita; pren., vznes. Darovali so svoja življenja za svobodo; prim. *podaríti, pokloníti, žrtvovati* ◇ rel. *darovati*₂₍₃₎ **kdo/kaj naredíti kaj 'obred' (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄' – (pSam₄): Daroval je mašo (za bolnike), Daroval je mašo (za osamosvojitve)

dāti dām R, dov., 2. mn., dáste □ **1. dāti**₃₍₄₎

v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga/kaj h komu/čemu drugemu (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Dal jim je svojo knjigo, Dal je sinu denar (za kino), Dala je otrokom kosilo (jesti), Dal je podrejenim navodila (za delo), Dala mu je knjigo (za spomin), Rekreacija mu je dala potrebno telesno moč, Dali so stanovanje študentom (za nekaj mesecev), Dali so mu urnik (na izbiro/razpolago), Dala mu je čas (za premislek); prim. *določíti/dolóčiti, podaríti, pokloníti, ponudíti/ponúiditi, razdelíti, razporedíti* □ **2. dāti**₂₍₃₎ **kdo/kaj napraviti določiti koga/kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Dal je svoj delež (za posodobitve), Mnogo krvodajalcev je dalo kri, Dal bi življenje (za rešitev problema), Krava daje mleko; prim. *darovati*

□ **3. dāti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti/ustvariti komu/čemu kako lastnost**, Sam₁ – Sam₃: Besedi je dal nov pomen, Svoji dejavnosti so dali novo obliko/razsežnost, Uspeh mu je dal poguma; prim. *pripísati, vlíti*

□ **4. dāti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko premakniti koga/kaj v/na kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/Prisl_k/Nedol: Predlog so dali na glasovanje, Čevlje je dal v popravilo, Izdelek so dali v promet, Osutek zakona so dali

v javno razpravo, Otroka je dala v rejo, Dal je pismo na pošto, Denar je dal v banko, Oglas je dal v časopis, Dal si je obleko napraviti, Dali so se fotografirati; prim. *ponudíti/ponúiditi, poslāti, priložíti* □ **5. dāti**₂₍₃₎ pog. knj. **kdo/kaj plačati (komu/čemu) za/na kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄: Koliko je dal za avto?, Dal je za mašo, Dali so (jim) kar na njihov račun, Dali so (mu) denar /na roko/; prim. *pláčati/plačáti, položíti* □ **6. dāti**₂ **kdo/kaj ustvariti kaj kot rezultat**, Sam₁ – Sam₄: Nekatere rude dajo velik odstotek železa, Polje je dalo obilen pridelek, Konferenca je dala rezultate, Mastna hrana da veliko kalorij; **kdo/kaj povzročiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obiski bodo dali boljši zaslužek, Letos je vreme dalo dobro letino **kdo/kaj oblikovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Podatki dajo visoko številko, Račun da rezultat, Zadnje vrstice dajo zaključno misel; prim. *núiditi/nudíti* □ **7. dāti**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določiti, izraziti (komu/čemu) lastnost, dejavnost**, Sam₁ – (Sam₃): Dal (mu) je brco/klofuto, Dali so garancijo/kazen/pobudo/prisego, Dali so transfuzijo krvi, Dala (mu) je znak, Dali so (mu) dobro vzgojo, Dali so (jim) na posodo, Ta vas je dala mnogo žrtev, Dal (mu) je častno besedo □ **8. dāti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postaviti/pritrditi/vložiti/poklicati koga/kaj na/v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Knjigo je dala na mizo, Obleko je dal v omaro, Pri kihanju je dala robček na usta, Dal je grižljaj v usta, Dal jih je na seznam, Opombo je dal v zapisnik/oklepaj; pog. knj. Psa so dali na verigo, Na telefon je dal prijatelja; prim. *položíti, vpísati/vpísáti* □ **9. dāti**₂ nav. z nikalnico **kdo/kaj ne dovoliti komu/**

čemu, Sam₁ – Sam₃: Razmere mu ne dajo delovati, Tega si ne dam vzeti; prim. *dovolíti, pustíti* □ **10. dáti₂ kdo/kaj ukazati/naročiti kaj**, Sam₁ – Nedol: Dal je poklicati k sebi služabnike, Župan je dal zapreti pretepače; **kdo/kaj želeți/prositi kaj**, Sam₁ – Nedol: Dajta kupiti liter vina, Dajmo si ogledati kaj; pog. knj. Dajte se pomakniti naprej, Bog daj srečo; prim. *naročiti, prositi, ukázati/ukazáti, želéti*

dáti na dám na R nedov., 2. mn., dáste na □ *dáti na₂ čustv. kdo/kaj ceniti koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: Sosed veliko da nase, Dosti da na poštenost, Nič ne dajo na njegovo besedo, Na to nič ne dam; prim. *céniti, spoštvávati, upoštvávati*

dáti se dám se R dov., 2. mn., dáste se □ **1. dáti se₁ kdo/kaj dovoliti/dopuščati**, Sam₁ – : On se da motiti/pregovoriti/prepričati; čustv. Ni se jim dal kar tako, To se ne da brati, Snov se da cediti, Vrata se dajo zapreti; brez. **nekdo/nekaj imeti/izražati možnost**, Sam₁ – : Da se povedati /z besedami/, Z njim se da živeti, Da se pomagati; z nikalnico Nič se ne da opraviti, Ne da se pomagati brez. , – : So srečni kar se da, Teče kar se da, Ukrepa kar se da hitro; prim. *omogóčati, pustíti se* □ **2. dáti se₁ brez. ponujena možnost komu/čemu**, Sam₃ – : Ne da se mu delati; izpust. Ne da se mu v kino; prim. *hotéti se*

dáviti -im R nedov. □ *dáviti₂ kdo/kaj s stiskanjem grla onemogóčati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Davil ga je /z lastnimi rokami/, Zanka ga je davila /za grlo/, Jok in kašelj sta ga davila, Dihur /redno/ davi kokoši; pren. Skrb jo davi, Glad še vedno davi ljudi; brez. Davilo jo je v grlu; prim. *moríti, onemogóčati*

dáviti se -im se R nedov. □ **1. dáviti se₂ kdo/kaj s stiskanjem grla onemogóčati se s čim**, Sam₁ – pSam₆: /Prav neokusno/ se je davil s kostjo, Otrok se je davil z močnikom; čustv. /Krčevito/ se je davila s težko izgovorljivimi besedami; prim. *onemogóčati se, trudíti/trúđiti se* □ **2. dáviti se₁ kdo/kaj imeti močne krče v grlu kot pri bruhanju**, Sam₁ – : Davil se je /, da je bilo kar hudo/, Davil se je /od smeha/, Davil se je, a ni mogel bruhati; prim. *napénjati se*

debatírati -am G nedov. □ **1. debatírati₁₍₃₎ kdo/kaj neposredno govoriti v javnosti (kaj/o čem) (s kom)**, Sam₁ – ((p)Sam_{4/5}) – (pSam₆): Na sestanku je (z njimi) debatiral (trenutne razmere / o trenutnih razmerah), Na predavanju je debatiral (najbolj tipične primere / o najbolj tipičnih primerih); prim. *govoríti, komentírati* □ **2. debatírati₂ os. v mn./dv. kdo/kaj izmenjavati mnenja, misli o čem**, Sam₁ – pSam₅: /Vneto/ so /kot zelo sproščeni/ debatirali o vsakdanjih stvareh; brez. **nekdo/nekaj izmenjavati mnenja, misli o čem**, Sam₁ – pSam₅: O teh stvareh se /javno/ debatira; prim. *govoríti, komentírati, pogovárjati se, razprávljati*

dedováti -újem in dedovati -ujem R dov. in nedov. □ **1. dedováti₂ kdo dobiti v doživljenjsko last kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Po stricu/ je dedoval veliko posestvo, Nima sina, ki bi za njim dedoval; prim. *dobíti, prevzé/ma/ti, pridobíti, zagotovíti si* □ **2. dedováti₂ kdo/kaj začeti imeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Žival deduje barvo dlake; brez. Nekatere lastnosti se dedujejo; pren. Stare šege se dedujejo / od prednikov/; prim. *dobíti, prevzé/ma/ti, pridobíti*

dehtéti -im S₁/E_{T/NT/NP} nedov., neobč.

□ *dehtéti*₁ **kdo/kaj oddajati, dajati prijeten vonj**, Sam₁ – : Lipa /opojno/ dehti; brezos. Na pomlad je dehtelo /po zemlji/; prim. *dišáti, vónjati*

deklarírati -am G dov. in nedov. □ **1.**

*deklarírati*₂ **kdo/kaj navadno z besedami javno izraziti, izražati kaj 'misli, čustva, razpoloženja'**, Sam₁ – Sam₄: Stranka je /spretno/ deklarirala svoj program in nazor, /Z udarnimi parolami/ so deklarirali svojo maščevalnost; prim. *izráziti/izrázati, posredováti, razglasíti/razglášati* □ **2.** *deklarírati*₂ **kdo/kaj navesti, navajati kaj 'podatke'**, Sam₁ – Sam₄: Deklarirali so tovor na ladji, /Redno in z vsemi dokumenti/ so deklarirali prispelo blago; prim. *navésti/ navájati, podáti/podájati, prikázati/ prikazáti/prikazováti*

deklarírati se za -am se za G dov.

in nedov. □ *deklarírati se za*₂ **kdo/kaj opredeliti, opredeljevati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Parlament se je deklariral za sprejem določenih predlogov; prim. *opredelíti/opredeljeváti se za*

dekodírati -am Rz dov. in nedov.

□ *dekodírati*₂ **kdo/kaj razpoznati, razpoznavati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z razrivanjem dosjejev/ so dekodirali tudi vse simbole in podatke; prim. *obravnávatí, pojásniti/pojasníti/ pojasnjeváti, razjasníti/razjasnjéváti, razpoznáti/razpoznávati, razrešíti/ razrěšiti/razrešévati, razvozláti/ razvozlávati, ugotovíti/ugotávljati*

délati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *délati*₁ **kdo/kaj telesno/duševno delovati**, Sam₁ – : Delajo in počivajo, /Pridno/težko/

delajo, Delajo /kot stroj / z veseljem / z izkušnjami/, Odbor dela, Srce / dobro/ dela, Strup /hitro/ dela, Motorji /brezhibno/ delajo; prim. *delováti, obratováti* □ **2.** *délati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovati proti komu/ čemu / za koga/kaj / pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim**, Sam₁ – pSam₃₋₆: Dela proti svoji vesti, Dela za otroke; **kdo/kaj nasprotovati proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Delajo proti teroristom **kdo/kaj prispevati, prizadevati si za/v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Delajo v korist človeštva, Delajo za odpravo zaostalosti **kdo/kaj razvijati, sodelovati, delovati pri/na/v čem**, Sam₁ – pSam₅: Dela pri društvu, Delajo v kulturi / v politiki, Dela v organizaciji **kdo/kaj usmerjati, upravljati, organizirati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Delajo z mladino, Delajo s pravosodnimi predpisi; prim. *delováti, obratováti, organizírati se, prizadévati si, upravljati, usmérjati se* □ **3.** *délati*₂ **kdo/kaj izražati delovni odnos pri/na/v/ po/ob čem / s kom/čim**, Sam₁ – pSam_{5/6}: S knjigami /spoštljivo/ delajo, Z njo / grdo/ delajo, Delajo s pravopisom / na pravopisu; prim. *ravnáti* □ **4.** *délati*₂₍₄₎ **kdo/kaj proizvajati, izdelovati (komu) kaj (za kaj / iz česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4}): Delajo stroje/čevlje/ čipke, Delajo gume (iz sintetičnega kavčuka), Dela (naročniku) za denar/ uslugo; prim. *proizvájati, izdelováti* □ **5.** *délati*₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati, izražati kaj** 'delovanje, dejavnost', Sam₁ – Sam₄'/kot Sam₁': Delajo korake/ grehe /kupčije, Dela čudeže/napake // **kdo/kaj se določati, izražati** kot kdo/kaj, Sam₁ – kot Sam₁': Dela kot skladiščnik □ **6.** *délati*₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati, izražati koga/kaj**, Sam₁ –

Sam₁: Frizura jo dela mladenko in sploh mlajšo, Cvetje dela sobo lepšo □ 7.

*délati*₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati, izražati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Dela mu žalost/veselje

délati na -am na T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *délati* na₂ pog. knj. **kdo/kaj izražati delovni odnos na čem**, Sam₁ – pSam₅: Delajo na projektu, Delajo na pravopisu / s pravopisom; prim. *obravnavati*

délati proti -am proti T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *délati proti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovati proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Dela proti svoji vesti, Delajo proti teroristom; prim. *boriti se proti, nasprotovati, upirati se*

délati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. délati** se₁ nav. 3. os. **kaj pojavljati se, nastajati**, Sam₁ – : Mrak se dela; prim. *pojávljati se, nastájati* □ **2. délati** se₂ **kaj nastaja komu / na kom/čem**, Sam₁ – Sam₃/pSam₅: Bula se mu dela, Bula se dela na njegovem vratu, Led se dela na ribniku; prim. *nastájati* □ **3. délati** se₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo kazati se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Dela se prijatelja, Dela se bolnega, Dela se (mu) prijatelja, Dela se (mu) dobrohotnega; prim. *kázati/kazáti se, pretvárajati se* □ **4. délati** se₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo kazati se**, Sam₁ – : Dela se norca; prim. *kázati/kazáti se*

délati z/s -am z/s T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. délati** z/s₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Delajo z mladino, Delajo s pravosodnimi predpisi; prim. *usmérjati, upravljati, organizirati se* □ **2. délati** z/s₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovati s čim**, Sam₁ – pSam₆: Delajo

z računalniki; prim. *obravnavati, uporabljati, upravljati*

délati za -am za T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *délati* za₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovati za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Dela za otroke, Dela za mir; prim. *prispévati za, prizadévati si za, skrbéti za*

delegirati za -am za R dov. □ *delegirati* za₃ **kdo/kaj nameniti koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: /Soglasno/ so ga delegirali za svojega zastopnika, /Navadno/ vsaka država za konferenco delegira po enega člana; prim. *določiti za, izbráti za, nameníti/naméniti za* ◇ pravn. *delegirati za*₃ **kdo/kaj nameniti koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Za nove pristojnosti so /na hitro/ delegirali tudi nov organ

delíti -ím R nedov. □ **1. delíti**₂ **kdo/kaj dajati narazen koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Jarek deli njivo /na dva dela/, Dobiček sta /pošteno/ delila, Ljudi so delili /na dobre in slabe/ □ **2. delíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Mati (jim) je delila orehe in hruške, /Na obroke/ je delil miloščino in zaušnice; pren. Delil (jim) je nauke; prim. *razdeljeváti* □ **3. delíti**₃ **kdo/kaj imeti koga/kaj od koga/česa / med kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₍₆₎: Delilo ju je rešetkasto okno, Pet dni ga je delilo od vrnitve domov, Ograja deli ozemlje med njima; prim. *iméti od, iméti med* ◇ biol. *delíti* se₁ **kdo/kaj dajati se narazen**, Sam₁: Celica se deli ◇ jezikosl. *delíti*₂ **kdo/kaj dajati narazen koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Učenci delijo besede ◇ mat. *delíti*₃ **kdo/kaj obravnavati kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Dvajset deli s pet

delíti z -ím z R nedov. □ *delíti* z₃ **kdo/kaj imeti koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Z možem je delila veselje in žalost, Usodo je /solidarno/ delil s svojimi sodelavci, Vse je delil z reveži; prim. *iméti* z/s, *dájati*

delováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *delováti*₂ **kdo/kaj imeti, usmerjati učinek, vpliv na/za koga/kaj / proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam_{3/4}: Bivanje v gorah /blagodejno/ deluje na zdravje, Vlaga je /škodljivo/ delovala na izolacijo, Na letalo delujejo različne sile // **kdo/kaj prenašati svoj vpliv na/za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Take stvari /neprijetno/ delujejo nanj, Deloval je za mir // **kdo/kaj usmerjati učinek, vpliv proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Zdravilo /učinkovito, vendar s hudimi stranskimi učinki/ deluje proti mrzlici, Gibanje deluje proti teroristom; prim. *učinkováti, vplívati* □ **2.** *delováti*₂ **kdo/kaj opravljati delo ob/v/na/pri kom/čem / pred/med/nad/pod kom/čim / kje/ kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Deloval je /kot učitelj/ ob meji, Pri movih načrtih so /vneto/ delovali /po starih pravilih/, Deloval je /v svojo korist/, Sovražne čete delujejo ob meji; prim. *angažirati se, organizirati se* □ **3.** *delováti*₁ **kdo/kaj biti v delovnem stanju**, Sam₁ – : Motor še ne deluje, Pošta deluje // **kdo/kaj opravljati, izpolnjevati nalogo**, Sam₁ – : Misel mu je /zagrizeno/ delovala, Aparat /brezhibno/ deluje, Vse naprave so /odlično/ delovale, Srce mu /pravilno/ deluje, Varnostna služba /dobro/ deluje, Priprava deluje /na principu centrifugalne sile/; prim. *obratováti*

deponirati -am R dov. in nedov. □ *deponirati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu

kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj (na/v kaj / v/na/pri kom/čem kam/kje), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Vrednostne papirje je deponiral v banki, Valuto so deponirali na carini; prim. *(s)hrániti/(s)hrániti*

děskati -am R(P) nedov., šport. □ **1.** *děskati*₁ **kdo/kaj gojiti jadranje z desko**, Sam₁ – : /Vsakodnevno/ deska, /Že več let/ deska, /Preveč/ deska; prim. *prepeljávati se, prevážati se, vozíti se* □ **2.** *děskati*₂ pren. **kdo iskati informacije po/na čem / med čim / kod / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /Ves dan/ je deskal po medmrežju, /Večinoma/ deska na spletu; prim. *iskáti, pregledováti*

děskati se am se R(P) nedov. □ *děskati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj navadno premikati se z desko (čez kaj / v/po/na čem / med/pod/ nad čim / kod / kje)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_k) – : /Brez strahu in predsodkov/ se /redno/ deskajo čez zaliv, /Precej redno/ se deskajo po zalivu, med majhnimi otočki; prim. *premikati se, prepeljávati se, prevážati se, vozíti se*

destabilizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. > gl. protipom. stabilizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

déti dénem R(P) dov. □ **1.** *déti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z določenim namenom/ciljem postaviti, premakniti (komu/čemu) koga/kaj okrog/okoli/ iz/s koga/česa / v/na/nad/pod/med/ čez kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k/Nedol: Lovec navadno dene puško na ramo pa gre, Del je roke pod/nad glavo, Okrog vratu (si) je dela verižico, Živino je že del v hlev, Po navadi je roke del v žep, Vse je del iz rok, /Navadno/ (si) je del še pogreti;

dezorganizirati

prim. *namestiti/naméstiti, položiti, postaviti* □ **2. déti**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj koristiti (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Vsakovrstna hvala (mu) /zelo dobro/ dene, Premastna hrana (mu) ne dene /preveč dobro/; prim. *gódti, koristiti, prijati, ugájati*

dezorganizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. > gl. protipom. **organizirati** -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *dezorganizirati*₂ **kdo/kaj rušiti, razrušiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Proizvodnjo in delavce so /postopoma in načrtno/ dezorganizirali; prim. *razpustiti, razrúšiti, rúšiti*

dezorganizirati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov., čustv. □ *dezorganizirati se*₁ **kdo/kaj prenehati delovati**, Sam₁ – : /Povsem/ so se dezorganizirali, /Kot delovna ekipa/ so se /sčasoma čisto/ dezorganizirali; prim. *razpustiti se*

deževáti -újem NT_{De/Dg/Pr} nedov., brezos. □ **1. deževáti**₀₍₁₎ **padati iz oblakov v obliki vodnih kapelj (v/na čem / pod/nad/med čim / kje/kod)**, – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Neprenehoma/ dežuje, Dežuje /z vetrom/, (Zunaj) dežuje; prim. neobč. *dežíti, líti* □ **2. deževáti**₁₍₂₎ pren., čustv. **kaj v veliki količini padati, razsipavati se (od/iz/izza/z/s česa / skozi/v/na kaj / v/na/pri/po kom/čem / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k) – : Cvetje je deževalo (z oken na ulico), (Od vseh strani) kar dežujejo vabila, (Nanje) so deževale brce in udarci, Puščice so deževale (v tarče); prim. neobč. *dežíti, pádati, razsipávati se*

dežíti -ím, NT_{De/Dg/Pr} nedov., brezos., deži > gl. *deževáti* -újem NT_{De/Dg/Pr} nedov., brezos.

dialogizirati -am G nedov. in dov. □ **1. dialogizirati**₂ **kdo/kaj delati kaj**

kot dialog, Sam₁ – Sam₄: Zgodbo je /posrečeno/ dialogiziral □ **2. dialogizirati**₁ os. v mn./dv. **kdo izmenjavati mnenja z zastopniki različnih stališč**, Sam₁ – : /Konstruktivno/ so dialogizirali

diferencirati -am Sp_L nedov. in dov. □ *diferencirati*₂ **kdo/kaj dajati kaj narazen**, Sam₁ – Sam₄: Pospешen ekonomski razvoj /vedno bolj/ diferencira družbo /na zelo bogate in na zelo revne/; prim. *cepíti/ cépiti, razdeljeváti, razslojeváti* ◇ mat. *diferencirati*₂ **kdo iz prvotnega stanja odvajati kaj, tako da kaže na spremembe prvotnega stanja**, Sam₁ – Sam₄: Diferencira funkcijo

diferencirati se -am se Sp_L nedov. in dov. □ *diferencirati se*₁ **kaj postajati v sebi različen**, Sam₁ – : Znanost se /s hitrejšim razvojem notranje/ diferencira, Stranka se /politično/ diferencira; prim. *razhájati se, razslojeváti se*

díhati -am S_I/E_{T/NT/NP} nedov. □ **1. díhati**₁ **kdo/kaj zajemati zrak v pljuča in ga iz njih iztiskati**, Sam₁ – : /Težko/ diha /kot kovaški meh/, Dvoživke dihajo /tudi s kožo/, Diha /, kot bi ga štirje gonili/, Les pod linolejem ne more díhati; pren., pesn. Morje je v zalivu /čisto rahlo/ dihalo, Zemlja je /mirno/ dihalo; prim. *izdíhávati, vdíhávati* □ **2. díhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj z odprtimi usti rahlo iztiskati (komu/čemu) zrak proti komu/čemu / v/na/skozi/čez kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₃₋₅/Prisl_k: Dihala (si) je v roke, Dihala je proti šipi / v šipo, /Zaradi svoje bolezn/ prosim ne dihaj vanj; prim. *izdíhávati, píhati, púhati, vdíhávati* □ **3. díhati**₂

čustv. **kdo vdihavati kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: /Hlastno in z navdušenjem/ je dihala gorski zrak, /Kljub odporu zaradi nujnosti časa/ diha atmosfero novega časa, Diha vso svobodo /, kot da bi na novo zaživel/; prim. *vdihávati* □ **4. dihati**₁ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj živeti, bivati**, Sam₁ – : Vse, kar diha, se veseli pomladi, Razmere ne dajo dihati, V tej dolini ni mogel dihati, Če bodo hoteli dihati, bodo morali pošteno delati, /S tem denarjem/ bodo /za silo/ dihal; *dihati*₂ čustv. // *dihati*₂ čustv. **kdo/kaj živeti, bivati za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Diha le še za svoje delo in za svoje otroke; prim. *bívati, delováti, izdihávati, počútiti/počútiti se, posvécati se, razvijati se, shájati, uspévati, vdihávati, živéti* □ **5. dihati**₂ čustv. **kaj prihajati iz/ z/s koga/česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Iz fanta je dihalo zadovoljstvo, Iz besedila dihata strah in nezadovoljstvo; prim. *dišáti, píhati, pihljáti, šíriti se, véti* □ **6. dihati**₃ čustv. **kaj prinašati kaj proti komu/čemu / v/na/skozi/čez kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Gozd diha prijeten hlad po bližnjih pašnikih, Južni veter diha toploto čez polje; prim. *dišáti, píhati, pihljáti, šíriti (se), véti*

diplomirati -am Sp_L dov. in nedov. □ **1. diplomirati**₁₍₂₎ **kdo uspešno strokovno usposobiti se (v čem / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_c): Diplomiral je (v rednem roku, letos), Diplomiral je /z odliko/; prim. *doštudírati, usposóbiti se* □ **2. diplomirati**₂ **kdo uspešno strokovno usposobiti se v/na čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Diplomiral je na slavistiki, Diplomiral je v Zagrebu;

prim. *doštudírati, usposóbiti se* □ **3. diplomirati**₂₍₃₎ pog. knj. **kdo uspešno strokovno opraviti kaj (v/na čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Diplomiral je ruščino (na slavistiki), /Z odliko/ je diplomiral medicino (v Zagrebu); prim. *doštudírati, usposóbiti se*

diskvalificirati -am Sp_L dov. in nedov. □ *diskvalificirati*₂ **kdo/kaj moralno ponižati koga**, Sam₁ – Sam₄: To dejanje ga je /popolnoma/ diskvalificiralo; prim. čustv. *blamírati, osmésiti, osramotíti, ponižati, razvrednótiti* ◇ šport. *diskvalificirati*₂ **kdo/kaj izločiti koga iz tekmovanja**, Sam₁ – Sam₄: Tekmovalca so diskvalificirali, Konja so diskvalificirali

diskvalificirati se -am se Sp_L dov. in nedov. □ *diskvalificirati se*₁ **kdo ponižati se**, Sam₁ – : /S svojim nastopom/ se je /popolnoma/ diskvalificiral; prim. čustv. *blamírati se, osmésiti se, osramotíti se, ponižati se, razvrednótiti se*

dišati -ím S_T/E_{T/NT/NP} nedov. □ **1. dišati**₁ **kdo/kaj oddajati, dajati prijeten vonj**, Sam₁ – : Zrak diši /od/zaradi samega cvetja/, Kuhinja diši /po dimu/, Ta pa še /po mleku diši/; prim. *dehtéti, vónjati* □ **2. dišati**₂ čustv. **kdo/kaj vzbujati željo, skomine komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Cigareta ji še vedno /zelo/ diši, Takšno delo mu ni nikoli dišalo; prim. *prijati, ustrézati*

dišati po -ím po S_T/E_{T/NT/NP} nedov., čustv. □ *dišati po*₂ **kaj ravnati se po čem**, Sam₁ – pSam₅: Beseda diši po čitalniški dobi, Precej prisotnega je dišalo po bogastvu; brez. /Močno/ že diši po snegu; prim.

obrácати se po, orientírati se po, ravnáti se po, zgliedováti se po

divjāti -ám P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. divjāti**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj neprenehoma in prehitro brez prekinitve premikajoč se, vrteč se delovati**, Sam₁ – : Že cel dan divja /brez pravega cilja/, Motor divja /s preveč obrati/, /Tako brezglavo/ divja /, da se bo še ubil/, Divja /, da je že ves poten/; čustv. Pri delu kar divja; prim. *delováti*, čustv. *furijáti*, *íti*, *krožíti/króžiti*, *premikati se*, *têči*, *vrtéti se*

□ **2. divjāti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj neprenehoma in prehitro premikati se (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kod/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Nepredvidno/ je divjal po prehodu za pešce, Vsak je divjal v mesto, Žival (mu) je /dobesedno/ divjala proti puškini cevi, Divjal je po mestu /kot utrgan/, Stražar je divjal pred njim, Divjal je mimo nas, Kri (mu) je divjala po telesu; brez. V prsih (mu) je kar divjalo /zaradi presenečenj/; prim. čustv. *furijáti*, *krožíti/króžiti*, *têči* □ **3. divjāti**₂ **kaj nastopati, pojavljati se z veliko silo od–do/sredi česa / za/čez/v koga/kaj / v/na/pri/ob čem / med/pred/nad/pod čim / kje / od–do kod/ od–do kdaj / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/č/kol}: V dolini divja veter že nekaj dni, Poleti v naših krajih /pogosto/ divja neurje s točo, V njem divja strast; brez. V njem je /strašno/ divjalo // v oslabljenem pomenu, Sam₁' – pSam_{2/4-6} / Prisl_{č/kol}: Divjal je boj za človeško življenje; prim. *dogájati se*, *nadaljeváti se*, *obstájati*, *potékati*, *razvijati se*, *têči*, *trájati* □ **4. divjāti**₁

čustv. **kdo kazati svojo jezo, togoto**, Sam₁ – : Divja /kot obseden/, Divjali so /kot najhujši pijanci, brez vseh predsodkov/; prim. *ježiti se*, *razgrájati*, *togotiti/togótiti se* □ **5. divjāti**₁ čustv. **kaj preveč hitro, nepravilno rasti**, Sam₁ – : Korenje in solata /kar preveč divjata/; pren. Zadnje čase cene /neukrotljivo/ divjajo; prim. *bohótiti se*, *košátiti se*, *rásti*

divjāti nad -ám nad P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv. □ **divjāti nad**₂ **kdo kazati svojo jezo, togoto nad kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Nad domačimi divja /kot obseden/, /Brez pravega razloga/ divja nad otroki, Nad spremembami /dobesedno/ divja; prim. *ježiti se nad*, *togotiti/togótiti se nad*, *znášati se nad*

divjāti za -ám za P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv. □ **divjāti za**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj željno slediti za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Otroci divjajo za žogo, /Častihlepno/ divja za različnimi razpisanimi projekti; prim. *hlepéti za*, *lovíti se za*, *noréti za*

dníniti -im R nedov., neobč. □ **1. dníniti**₁ **kdo hoditi na/v dnino**, Sam₁ – : /Veliko in rad/ je dninil, /Pogosto/ je dninil; prim. *služíti/služiti* □ **2. dníniti**₁₍₂₎ **kdo biti na dnini (pri/pod kom / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Letos) je dninil (pri bližnjem posestniku), (V prihodnje) bo dninil (pod zahtevnim gospodarjem); prim. *služíti/služiti*

dobáviti -im R(P) dov. □ **dobáviti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj poslati komu/čemu koga/kaj (na/v kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Dobavil ji je rože (kar na dom), Knjige jim je dobavil (v ustanovo) /po kurirju/, Ponesrečenim so (na

prizadeto področje) /hitro/ dobavili pomoč, Špecerijo so ji dobavili kar (na dom), Živila so jim (na prireditveno mesto) dobavili /v velikih količinah/; prim. *dostáviti, nabáviti, kupíti/kúpiti, ponudíti/ponúđiti, posláti, priložíti, priskrbéti*

dobíti -ím R dov. □ **1. dobíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Povsod kaj dobi, Dobil je kos kruha, Dobila je pismo/telegram, Dokumente je dobil nazaj, Dobil je avto /za zahvalo/, Dobila je sladkor /na posodo/, Kmetje so dobili zemljo /v dar/, Mačka je dobila mlade, /Po starših/ je dobil kmetijo; pren. Dobil je možnost, priložnost; prim. *podedováti, prejšeti, rodíti, skotíti* □ **2. dobíti**₁ v oslajenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti**, Sam₁ – : Dobil je bolezen, Dobil je jetiko/vročino/živčni napad/kašelj/hude opekline/pretres možganov/prehlad / Jed je zaradi dodatkov dobila dober okus, Njegov obraz je spet dobil barvo, Stvar je dobila visoko ceno, Zbiralna akcija je dobila širok obseg, Dobila je veselje do dela / Dobili smo sneg, Po dolgem času smo dobili lepo vreme; prim. *dočákati, pridobíti, stakníti/stákniti* □ **3. dobíti**₃ **kdo/kaj sprejeti kaj/koliko za kaj**, Sam₁ – pSam₄ – Sam₄/Prisl_{kol}: Koliko si dobil za avto, delo, Za hišo je dobil premalo, Za to nisem dobil ničesar, Samo posmeh je dobil za zvestobo; prim. *zaslužíti/zaslúžiti* □ **4. dobíti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti uspešen v prizadevanju doseči koga/kaj kakšn-o/-ega/za koga/kaj / v/na/počem / kje/kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prid_k: Dobil je delo v tovarni, V pravem

času so dobili dokumente, Dobil je kredit za zidanje hiše, Dobil je prostor v avtobusu, V zakon je dobil zdravo kmečko dekle, Dobili so žensko za varuha, Dobila ga je mrtvega, Dobili so bitko/igro; prim. *zagotovíti si* □ **5. dobíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno najti, ujeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vlomilca so kmalu dobili, Nevihta ga je dobila; brez os. Dobilo jih je v gorah; prim. *nájti, ujéti, zasáčiti* □ **6. dobíti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj napraviti koga/kaj iz/od česa / v/na kaj/v/na/po/občem / od kod/kam/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Dobili so ga iz ječe, Iz očesa so dobili smet, Dobili so ga v svojo družbo; **kdo/kaj napraviti koga/kaj kot rezultat iz/od česa / v/na/po/ob/pričem /od/iz kod / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/5}/Prisl_k: Po delitvi dobijo pet, Žveplo dobijo iz spojin, Podatke dobijo /že kot rezultate/ v analizi; prim. *pridobíti* □ **7. dobíti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti koga/kaj na razpolago v/pri/ob/po/na kom/čem kje/kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_{k/é}: Vstopnice so dobili pri blagajni, V trgovini se dobi tudi tobak, Dobite ga lahko v petek/ob petkih, Vsako popoldne ga lahko dobite; prim. *kupíti/kúpiti, sréčati, videti* □ **8. dobíti**₁ v pomožniški vlogi **kdo/kaj označevati**, Sam₁ – : Dobil je odgovor/plačilo, Dobil je odlikovanje/plačilo/opomin/pohvalo/oceno, Dobil je obisk, Dobil je ime Peter, Dobil je vpogled v stvar

dobíti se -ím se R dov., nav. os. v mn./dv. □ *dobíti se*₂ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj sestati se kje/kdaj / s kom**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}: Dobijo se s prijatelji, Dobijo se ob desetih, pred odhodom

dobívati

vlaka, Dobijo se v parku; prim. *sestáti se, sréčati se*

dobívati -am R nedov. > gl. dobíti -ím R dov. 2., 4., 5., 7.

dobívati se -am se R nedov. > gl. dobíti se -ím se R dov.

dočákati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov., dočákajte in dočákajte; dočákala in dočákála □ **1. dočákati₂ kdo/kaj s čakanjem doseči koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Končno/ so dočakali prevod te pesnitve, /Po dolgem času/ je le dočakala brata, Dočakali so mir in priznanje, Dočakali so vlak; prim. *doséči, pričákati* □ **2. dočákati₂ kdo/kaj doživeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dočakal je redek jubilej, Dočakala je sto let, Vsi po vrsti so dočakali visoko starost, Jutra ne more več dočakati; prim. *doživéti*

dođajati -am R nedov. > gl. dođáti -dám R dov., 2. mn., dođáste in dođáte; dođál 1., 2. ◇ čeb. *dođajati₃ kdo/kaj dodatno dati komu/čemu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Panjem so dođajali matice

dođáti -dám R dov., 2. mn., dođáste in dođáte; dođál □ **1. dođáti₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj dodatno dati komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sinovemu imetju je dođala še svoj delež, Testu je dođala nekaj jajc, Prevozniku je dođal še nekaj denarja za trud, Običajnemu kosilu je dođala še sladke priboljške; prim. *dođelíti, dołóčiti/dolóčiti, izročíti, podaríti, pokloníti, pridáti, pripísati/pripísáti, razdelíti, razporedíti* □ **2. dođáti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj dodatno reči ((h/k) komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – ((p) Sam₃) – Sam₄/S: Koliko skrbi mi delaš, je dođala, ((K) pričanju) je dođala več vsebinskih detajlov, Dođal (jim) je, da

kljub vsemu ni izgubil poguma, ((K) nalogi) je dođala mnogo pripomb; prim. *izmislíti se/si, dođelíti, dołóčiti/dolóčiti, pridáti, pripómniti*

dođeláti -am T_{De/Dg} dov. □ **1. dođeláti₁₍₂₎ kdo/kaj končati delo (sredi/blizu/iz koga /česa / proti komu/čemu / za koga/kaj / pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}): (Pri njih) je dođelal, /Za danes/ je dođelal, Ko bodo dođelali, bodo dođbili plačo, (Včeraj) je dođelal; prim. *končáti, zakljúčiti* □ **2. dođeláti₂ kdo/kaj izdelati kaj do konca**, Sam₁ – Sam₄: Krojač je /po predlogi/ dođelal obleko, Slika je že dođelal; prim. *izdéláti* □ **3. dođeláti₂ kdo/kaj dokončati kaj za lepši videz, boljšo kakovost**, Sam₁ – Sam₄: Tkanine je treba /po tkanju/ še dođelati; prim. *olépšáti, oplemenítiti, zdokončáti*

dođelíti -ím R dov. dođelíl □ *dođelíti₃* v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Dođelili so mu novo stanovanje, Sodišče je otroka dođelilo materi; čustv. Usoda mu ni dođelila sreče; prim. *dołóčiti/dolóčiti, izročíti, podaríti, pokloníti, razdelíti, razporedíti* ◇ num. *dođelíti₂ kdo/kaj ugotoviti vladarja in kovnico*, Sam₁ – Sam₄: Kovance so dođelili

dođeljeváti -újem R nedov. > gl. dođelíti -ím R dov. dođelíl

dođajati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ *dođajati se₁₍₂₎ kaj vršiti se, goditi se* (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol}/S): (V podjetju) se dođajajo napake, (V tej igri) se nič

ne dogaja, Roman se dogaja (v nekem zdravilišču), (Z bratom) se nekaj dogaja, Vse skupaj se je dogajalo(, ko je bila še zima); prim. *godíti se, vršíti se*

dogodíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os.
□ *dogodíti se*₁₍₂₎ **kaj zgodíti se, pripetiti se** (od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}/S): Dogodil se je čudež, Dogodilo se je(, da je prezrl napis), (Z bratom) se je nekaj dogodilo; prim. *pripetíti se, zgodíti se*

dogoréti -ím Sp_L dov., dogôrel □ 1. *dogoréti*₁ **kaj prenehati goréti**, Sam₁ – : Suha drva /dobro/ dogorijo, Papir je dogorel /z močnim plamenom/, Senik je dogorel /kot bakla/, Po hribih so dogoreli kresovi; pren. Ljubezen / pogosto/ prekmalu dogori; brezos. V štedilniku je dogorelo; prim. *iz-/z-gíniti, iz-/z-níčiti se, uníčiti se, zgoréti* □ 2. *dogoréti*₁ **kaj z dajanjem svetlobe izničiti se**, Sam₁ – : Sveča je dogorela /do polovice/, Njene oči so /skoraj/ dogorele; prim. *izgoréti, razplamenéti, razplamtéti se, zasijáti, zažaréti*

dogovárjati se -am se G nedov.

dogovoríti se -ím se G dov., dogovoríl se; nam., dogovôrit in dogovorít se □ *dogovoríti se*₂₍₃₎ os. v dv./mn. **kdo/kaj z govorjenjem se skupaj opredeliti za koga/kaj / o kom/čem (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam_{4/5} – (pSam₆): (S pogajalsko skupino) so se dogovorili o spornih vprašanjih, (S podjetjem) so se dogovorili za ceno, (Z njim) se je dogovorila za sestanek, (S partnerjem) so se dogovorili/, tako da ni bilo treba

sodne poravnave/; prim. *sporazuméti se, ujéti se*

dogradíti -ím T_{De/Dg} dov. > gl. gradíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. 1.

dohájati -am R(P) nedov. > gl. dohitévati -am R(P) nedov. > gl. dohitéti -ím R(P), dov., dohítel 1.–3. □ 4. *dohájati*₂₍₃₎ **kdo/kaj razumsko sprejemati kaj/koliko česa (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): Modernizem navadna javnost /komaj še/ dohaja, Učenci /le stežka/ (dandanes na urah) dohajajo tako zahtevne analize, tako umetnostne kot naravoslovne, (V teh letih in na tej stopnji) otroci /praviloma/ že /umsko/ dohajajo svoje starše; prim. *dojémati, razumévati, sprejémati*

dohitéti -ím R(P) dov. dohítel □ 1. *dohitéti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dobiti koga/kaj (pri/na/v čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): Dohitel ga je (na ovinku), Ga /nikakor/ ni mogel dohitéti, /Z avtom/ je dohitél vlak, /Tako/ (pri tem delu) /komaj/ dohiteva sam sebe; pren. Smrt ga je dohitéla (na potovanju); prim. *dobíti, doséči, ujéti* □ 2. *dohitéti*₂₍₃₎ **kdo/kaj doseči koga/kaj/koliko česa (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): (Tik pred koncem) ga je dohitél (na tabeli), (V šolstvu) so dohitéli napredne države, /V znanju / S znanjem/ ne more dohitéti svojih sošolcev, Veliko dela in obveznosti /komaj/ dohiteva; prim. *dobíti, doséči, ujéti* □ 3. *dohitéti*₂₍₃₎ **kdo/kaj nadomestiti kaj/koliko česa (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): (Tik pred koncem) je dohitél že zdavnaj obljubljen, (V šolstvu) so dohitéli

dohitévati

zamujeno, /V znanju / S znanjem/ ne more dohiteti, /Komaj sedaj/ je dohitel svojo dobo; prim. *nadomestiti, popraviti*

dohitévati -am R(P) nedov. > gl. dohitéti -ím R(P) dov. dohítel

doíti -ídem R(P) dov., došel došla > gl. dohitéti -ím R(P) dov. dohítel

dojémati -am NT/T_{Dg/Pr}S_D nedov. □ **1.** *dojémati*₂₍₃₎ **kdo zavestno sprejemati kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): Modernizem navadna javnost /komaj še/ dojema, Učenci /le stežka/ (dandanes na urah) dojemajo tako zahtevne analize, tako umetnostne kot naravoslovne, (V teh letih in na tej stopnji) otroci /praviloma/ že /umsko/ dojemajo zahtevnejše učiteljeve razlage; prim. *dohájati, razlágati si, razumévati, sprejémati* □ **2.** *dojémati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj čutno sprejemati kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): Oko /še precej dobro/ dojema svetlobo, Ropot je (na svoji običajni lokaciji) /še komaj motno/ dojemal; prim. *slišati, sprejémati, videti*

dojéti -jámem, NT/T_{Dg/Pr}S_D dov. > gl. dojémati -am NT/T_{Dg/Pr}S_D nedov.

dojíti -ím R nedov. □ *dojíti*₁₍₂₎ **kdo/kaj hraniti (koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): /Zelo dolgo/ je dojila (otroka), /Brez mleka/ je morala dojiti, Psica /redno/ doji mladiče; prim. *hrániti/hrániti*

dokapitalizírati -am R dov., dokončno kapitalizirati > gl. kapitalizirati -am R dov. in nedov.

dokázati tudi dokazáti kážem T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *dokázati*₂ **kdo/kaj utemeljiti z**

dokazi kaj, Sam₁ – Sam₄/S: /Z lahkoto/ je dokazal svoj alibi, /S poskusi/ so dokazali, da bolezen povzročajo virusi, /S pričami/ je dokazal, da ni kriv, /Statistično/ se to ne da dokazati; prim. *podpréti, utemeljiti* □ **2.** *dokázati*₂ **kdo/kaj potrditi kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Pregled dela je dokazal, da so se zmotili v napovedih, Statistika je /prepričljivo/ dokazala napovedane spremembe; prim. *potrdíti/potrdíti*

dokazováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. dokázati tudi dokazáti kážem T_{De/Dg/Pr} dov.

dokúhati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ *dokúhati*₂ **kdo/kaj skuhati kaj / koliko česa do konca**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} Sam₂: Fížol je treba še /do mehkega/ dokuhati; prim. *dodélati, pripraviti, skúhati*

dokumentírati -am U dov. in nedov. □ *dokumentírati*₂ **kdo/kaj upravičiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trditev je /znanstveno in filozofsko/ dokumentiral, Svoja preučevanja je /tudi fotografsko/ dokumentiral, Stanje so /dovolj dobro/ dokumentirali /s statistikami/, Podatke so dokumentirali /z risbami in grafikoni/; pren. Delo /izčrпно/ dokumentira svojo dobo; prim. *dokázati/dokazáti/dokazováti, izkázati/izkazáti, izpričati/izpričévati, upravičiti, utemeljiti*

dokúpiti in dokúpiti -ím R dov., dodatno, zraven kupiti > gl. kupíti in kúpiti -ím R dov., 1.–2.

dokvalificírati -am T_{De/Dg/Pr} dov., dodatno kvalificirati > gl. kvalificirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

dólbsti dólbem R nedov., dólbite

in dolbíte □ **1. dólbsti**₂₍₄₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem oblikovati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Iz lesa/ (z dletom) dolbe kvadrate, Podobe (z različnimi rezili) dolbe /v les ali linolej/, /Z velikim navdušenjem/ je dolbel figure; pren. /V lica/ so se (ji) /od veselja/ dolble jamice; prim. *izrezávati, izrezováti, oblikováti, rézati* □ **2. dólbsti**₃₍₅₎ **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) koga/kaj iz koga/česa / od kod (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆): (Z vrtnarskimi škarjami) je iz zemlje dolbel poganjke, (S pinceto) je dolbel iz zidu dragocene kamenčke, Iz nosu (si) je dolbel različno nesnago; pren. Iz njega je (z denarjem) /dobesedno/ dolbla različna občutja in priznanja; prim. *izbezáti, izrezávati, izrezováti, izsíliti, odstranjévati, rézati*

dolgováti -újem NT_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. dolgováti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti obvezan dati, izkazovati komu/čemu kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Že predolgo mu dolguje denar (za redna vzdrževanja), Dolguje mu dopis (za boljši pregled dela); prim. *prispevati* □ **2. dolgováti**₃ **kdo biti hvaležen komu/čemu za kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Tem ljudem dolguje življenje, Kraj dolguje vsa svoj razcvet zadnjih let razvoju turizma; prim. *klánjati se, obvezováti se*

dolíti -lijem R dov. □ **1. dolíti**₃ **kdo/kaj dajati kaj v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V steklenice so /skrbno in z velikim užitkom/ dolili vino, Čimprej je moral doliti bencin; prim. *dotočiti, nalíti, natočiti, vlíti* □ **2. dolíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj**

povzročiti (komu/čemu) kaj polno, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Dolil (si) je kozarec in pripovedoval naprej; prim. *napolníti/ napólniti, zvrhati*

dolóčati -am R nedov., > gl. določiti in dolóčiti -im R dov.

določiti in dolóčiti -im R dov. □ **1. določiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ciljno/namensko narediti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): (Kar s kredo) je /spretno/ določil zgornjo mejo obrobe, (Z zakonom) so /na hitro/ določili novo ceno proizvodov, Določili so vrstni red dejavnosti in smer razvoja, To bo /trajno/ določil poseben predpis, /Dokončno/ so določili, da bo sestanek jutri □ **2. določiti**₃ **kdo/kaj nameniti koga/kaj v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Komisija je /z nekaj posvetovanji/ določila kandidate v državne organe, V reprezentanco so /selektivno/ določili sedemnajst igralcev □ **3. določiti**₃₍₄₎ **kdo/kaj opredeliti komu/čemu kaj /s čim /kako/**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S – (pSam₆): (Z zakonom) so domačemu trgu /na hitro/ določili novo ceno proizvodov, Živalim so določili pasmo, Določili so pasmo konj, /Z najnovejšim testom/ so določili krvno skupino, /Težko/ bi mu določili leta; prim. *definirati, opredeliti* ◇ biol., min. **določiti**₂ **kdo/kaj ugotoviti kaj 'pripadnost česa'**, Sam₁ – Sam₄: Določili so mineral, rastlino, žival ◇ navt. **določiti**₂ **kdo/kaj ugotoviti kaj 'zemljepisno dolžino in širino česa'**, Sam₁ – Sam₄: Določili so položaj ladje ◇ num. **določiti**₂ **kdo/kaj ugotoviti kaj 'vladarja in kovnico'**, Sam₁ – Sam₄: Določili so denar

določiti za in dolóčiti za -im za R

dov. □ *določiti* za, **kdo/kaj nameniti koga/kaj za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Starši so ga določili za zidarja, Sredstva za to se /predhodno/ določijo /s predračunom/, /Soglasno z glasovanjem/ so ga določili za svojega zastopnika, /Navadno/ vsaka država za konferenco določi po enega člana; prim. *delegirati za, izbrati za, nameniti/ naméniti za*

dolžiti -im M, nedov., dólži □ *dolžiti*₃, **kdo/kaj označevati koga/kaj česa/za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂/pSam₄/S: /Po krivem/Krivo/ so ga dolžili tatvine / za tatvino; prim. *kriviti, obsójati*

domáčiti -im R nedov. □ *domáčiti*₂, **kdo/kaj delati koga/kaj domač-ega/-e**, Sam₁ – Sam₄: Živali so /na veliko/ domačili, Nekateri pesmi so domačili; prim. *udomačevati*

domnévati -am M nedov. □ *domnévati*₂, **kdo/kaj imeti kaj 'dejanje, predmetnost, lastnost' glede na svoje vedenje, osebni odnos za verjetno ali celo resnično**, Sam₁ – S: /Po pravici/ je domneval, da bo poteza slaba, /Z vso tehtnostjo lahko/ domneva, da je ta človek slabič, Tam so domnevali, da so še ruševine prvotnih stavb; prim. *meniti/méniti, mísliti, predpostavljati, predvidévati*

domovati -újem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *domovati*₂, **kdo/kaj biti, živeti v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred/s kom/čem / kje 'v svojem življenjskem okolju'**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /Kot večni migrant/ domuje na deželi in v mestu, Domuje pri teti, Domuje pod tujo streho Domuje na deželi/v mestu, Domuje pod tujo streho, Tovrstne živali domujejo samo v pragozdu; pren., čustv. Tu domuje

sreča; prim. *bívati, prebívati, stanováti, živéti*

dopingírati -am R dov. in nedov. □ *dopingírati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj poživljati koga/kaj (s čim) nedovoljenim**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Vrhunske športnike so /navadno/ dopingirali (z najnovejšimi in najdražljivi serumi), (S to snovjo) je uspel /dobesedno/ dopingirati svojega konja; prim. *aktivírati, drogírati, omámljati, poživljati, spodbújati*

dopingírati se -am se R dov. in nedov. □ *dopingírati se*₁ v posplošenem pomenu **kdo jemati doping**, Sam₁ – : /Nepremišljeno in prepogosto/ so se dopingirali, /Zaradi čiste objestnosti in ne potrebe/ se je dopingiral, Dopingiral se je /s strahom oz. adrenalinom/; prim. *aktivírati se, drogírati se, omámljati se, poživljati se, spodbújati se*

dopísati in dopisáti -píšem R dov. > gl. *dopisováti* -újem R, nedov., 1. □ **2. dopísati**₂, **kdo končati pisati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S težavo/ je dopisal pismo, /Končno/ je dopisala razpravo; prim. *končáti*

dopisnikováti -újem R nedov. □ *dopisováti*₁₍₂₎, **kdo biti za dopisnika (na/v/pri/po čem / med kom/čem / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): /Kot zunanji novinar redno/ dopisnikuje (po vsej državi), (V času iger vsakodnevno) dopisnikuje; prim. *angažírati se, delováti*

dopisováti -újem R nedov. □ *dopisováti*₂₍₃₎, **kdo pisno dodajati kaj (na/v kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): (V članek) je dopisovala primere

/v slovenščini/, (Na rob zvezka) je dopisoval svoje opombe; prim. *dodajati*

dopisovati si -ujem si R nedov., nav. v dv./mn. □ *dopisovati si*₁₍₃₎ **kdo pisno izmenjavati si mnenja, misli (s kom) (o čem)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam₃) – : (S starši) si je dopisoval (o vsakdanjih stvareh), brezos. (O teh stvareh) se /javno/ dopisuje; prim. *korespondirati, razpravljati*

dopolniti in dopólniti -im T_{De/Dg} dov. □ **1.** *dopolniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dodatno napolniti, popraviti koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Rokopis bo treba še popraviti in dopolniti (z opombami), Diskutanti so /upravičeno/ dopolnili predavatelja, Dopolniti sod /do vrha/; prim. *iz-/s-popolniti, popravit* □ **2.** *dopolniti*₂ **kdo/kaj doživeti kaj/koliko**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol}: Fantek je dopolnil sedem let, Dopolnil je lepo starost, Letos so dopolnili častljiv jubilej; prim. *dočakati, doživeti, napolniti/napólniti*

dopolnjevati -ujem T_{Dg/Pr} nedov. □ *dopolnjevati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dodatno polniti, popravljati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Asortiment izdelkov so dopolnjevali (z novimi iznajdbami), Svoj referat je dopolnjeval (z novimi ugotovitvami), Prijatelja se /uspešno/ dopolnjujeta (med seboj), Teorija in praksa se /nujno/ dopolnjujeta (med seboj); prim. *iz-/s-popolnjevati, popravljati* ◇ mat. *dopolnjevati*₂ **kdo/kaj dodajati v seštevanca za znano vsoto**, Sam₁ – Sam₄: Dopolnjuje seštevanca

dopovedati -povem G dov. □ *dopovedati*₃ **kdo/kaj pojasniti komu/**

čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Če vprašanja ne razumete, vam ga bom pojasnil, /Z govorjenjem in mimiko/ jim je vse dopovedal, /Na kratko/ mu je dopovedal, kako je bilo, /Brez iht/ mu je dopovedal, da tako ne gre več naprej, Naj si vendar pusti kaj dopovedati!, /Zlepa/ se ji ne da nič dopovedati; prim. *argumentirati, dokázati/dokazati, izraziti, pojasniti, povédati, razložiti, utemeljiti*

dopustiti -im R dov., dopústil □ **1.** *dopustiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati dovoljenje, pristanek (komu/čemu) za kaj/koliko česa**, Sam₁ – (Sam₃) – Prid_{kol}Sam₂/Sam₄/S: Dopustil je kritiko in veliko govorjenja, Bolezen (mu) je dopustila, da je normalno delal, Bolečine (mu) niso dopustile normalne hoje, Dopustil je, da je odšla domov; prim. *dovolíti* □ **2.** *dopustiti*₂ **kdo/kaj imeti za možno kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Dopustil je, da je lahko kaj narobe razumel, Dopustil je tudi svoje napake; prim. *priznati*

dopustnikovati -ujem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. dopustovati -ujem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

dopustovati -ujem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *dopustovati*₂ **kdo/kaj občasno prebivati v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj 'v svojem življenjskem okolju'**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Dopustuje na deželi/v mestu, Običajno dopustuje pri teti, Vsakoletno dopustuje tudi pod domačimi planinami; prim. *domovati, prebivati, preživljati, stanovati, živeti*

dopúščati -am R nedov. > gl. dopustiti -im R dov., dopústil

dorëči -rêčem G dov., dorëci dorecite,

dorékel dorékla □ *doréči₂ kdo izreči kaj/o čem do konca*, Sam₁ – Sam_{4/5}/ Prid_{kol}Sam₂/S: Končno je dorekel, kar ga je dolgo težilo, Dorekel je težko pričakovano mnenje, Njegovo idejo so dorekli drugi, Tekom življenja je dorekel kar nekaj stvari, Dorekel je, kar so drugi samo nakazovali; prim. *izréči, odločiti/odlóciti, razrešiti/razréšiti*

doséči -séžem R(P) dov., dosézi dosézite; doségel doségla; nam., doséč in doséč □ **1. doséči₂ kdo/kaj dobiti kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: /Komaj, z metlo/ je dosegla copate, /Z uteženo vrvjo/ je dosegel dno, Ni je mogel doseči; prim. *dobiti, séči* □ **2. doséči₂ kdo/kaj zaobseči koga/kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Reka je dosegla kritično točko, Drevo je doseglo kritično točko, Razposajenost je dosegla vrhunec, Industrija je dosegla najvišjo stopnjo modernizacije, /Komaj/ je dosegel vsa zahtevana merila; pren. /S pogledom/ je dosegel konec vasi; prim. *dobiti, zaobseči* □ **3. doséči₂ kdo/kaj priti v/na kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dekle je /s kravlom/ doseglo nasprotni breg, /S težavo / težavno/ so dosegli gozd; prim. *pris péti, príti* □ **4. doséči₂ kdo dobiti koga**, Sam₁ – Sam₄: Zasedovalci so ga /z lahkoto/ dosegli, Njegov glas me ni dosegel; prim. *dobiti, dohitéti, ujéti* □ **5. doséči₂ kdo s prizadevanjem pridobiti kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/ Prid_{kol}Sam₂/S: /S težavo/ je dosegel zaželeni cilj, Dosegel je doktorski naslov, Dosegel je veliko hitrost, /Z vztrajnostjo/ vse doseže, Dosegel je, da so ga sprejeli na delo □ **6. doséči₁ v oslabljenem pomenu kdo pridobiti**, Sam₁ – : Dosegel je viden napredek, Obe strani

sta dosegli ugoden sporazum, Moštvo je doseglo pričakovano zmago □ **7. doséči₂ kdo dočakati kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S: Dosegel je visoko starost in veliko čast, Dosegla je umetniški višek; prim. *dočákati, doživéti* □ **8. doséči₂ kdo v celoti opraviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Delavci so dosegli normo, Firma je dosegla predvideni izvoz; prim. *izpolníti/izpólniti, opraviti* ◇ šport. *doséči₂ kdo/kaj s prizadevanjem pridobiti, osvojiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Tekaç je dosegel rekordni čas, Moštvo je doseglo pravico za vstop v finale

doséči do -séžem do R(P) dov., dosézi do dosézite do; doségel do doségla do; nam., doséč in doséč do □ *doséči do₂ kdo/kaj dotakniti se česa*, Sam₁ – pSam₂/ Prid_{kol}Sam₂: /Komaj, z metlo/ je dosegla do najskrajnejšega kota, /Z uteženo vrvjo/ je dosegel do dna; prim. *dotakníti/ dotáknniti se, príti do, séči*

doségati -am R(P) nedov. > gl. doséči -séžem R(P) dov., dosézi dosézite; doségel doségla; nam., doséč in doséč 5.–6., 8. □ *doségati₂ kdo/kaj enakovredno imeti ob sebi koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: / Po umetniški vrednosti/ dosega pisatelj svoje sodobnike, Konzerve nikoli ne dosegajo sveže pripravljene hrane; prim. *nadoméščati*

doseljévati se -újem se P_{pr} nedov. □ *doseljévati se₂ kdo/kaj z določenim namenom premakniti se iz/z/s/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/ po/pod/nad kaj / odkod/kam*, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Redno/ se doseljujejo s podeželja v mesto, Še vedno se /z upanjem/ doseljujejo k njim; prim. *preseljévati se, prihájati, priseljévati se*

dospéti -spém P_{C/Dg} dov. □ *dospéti*₂v
posplošenem pomenu **kdo/kaj priti do/mimo**
koga/česa / proti komu/čemu / v/na/
za/skozi/čez koga/kaj /kam /do kod /
kdaj / do kdaj, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_{k/é}:

Do vžnožja gore so dospeli /z avtom/,
Do večera so dospeli na cilj, Novice
so dospele šele danes, Vsa zadeva
je dospela do kritične točke; pren.
Njihovo potrpljenje je dospelo do mejne
točke, na rob znosnega; prim. *priletéti*,
pripeljáti se, *prispéti*, *príti* ◇ ekon., fin.
*dospéti*₂ **kaj zapasti do/sredi česa / proti**
čemu / v/na/za/skozi/čez kaj / čez koliko
časa / kdaj/do kdaj, Sam₁ – pSam₂₋₅/
Prisl_é: Dajatve oz. vsi računi dospejo
do desetega v mesecu, Nalog dospe
šele konec meseca, Davki /navadno/
dospejo čez mesec dni po povzetju, /Po
svetovalcu/ plačilo dospe sredi meseca

dostáviti -im R(G) dov. □ **1.** *dostáviti*₃₍₄₎v
posplošenem pomenu **kdo/kaj poslati komu/**
čemu koga/kaj (na/v kaj / kam), Sam₁ –
Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Kupljeno
blago jim /po želji/ dostavimo (na dom),
Knjige jim je dostavil (v ustanovo) /po
kurirju/, Ponesrečenim so (na prizadeto
področje) /hitro/ dostavili pomoč,
Špecerijo so ji dostavili (na dom), Živila
so jim dostavili /v velikih količinah/,
Dostavili so jim cenik svojih storitev,
Uredništvom so javnomnenjski centri
dostavili različne analize; prim. *dobáviti*,
kupíti/kúpiti, *nabáviti*, *ponúdiť*/
ponúdiť, *posláti*, *priložiti*, *prinésti*,
pripeljáti, *priskrbéti* □ **2.** *dostáviti*₂₍₃₎
kdo/kaj dodatno povedati kaj (h/k)
komu/čemu / na/v kaj / kam), Sam₁ –
Sam₄/S – ((p)Sam_{3/4}/Prisl_k): (Besedilu)
je dostavil še nekaj nujno potrebnih
besed, /Tišje/ je /bolj vstran/ (jim) še

marsikaj dostavil, (Proti povabljenim)
je /javno/ dostavil, da se bodo o tem
še dodatno informirali; prim. *dodáti*,
pripómniť

dostávljati -am R(G) nedov. > gl.
dostáviti -im R(G) dov.

doštudírati -am Sp_L dov. □ **1.**
*doštudírati*₁₍₂₎ **kdo končati študij (v čem**
/ kdaj), Sam₁ – (pSam₅/Prisl_é): /S svojo
nizko plačo/ je doštudiral (v rednem
roku, letos), Doštudiral je /z odliko/
prim. *diploímírati*, *izšólati se*, *usposóbiti*
se □ **2.** *doštudírati*₂ **kdo končati študij**
v/na čem / kje), Sam₁ – pSam₅/Prisl_k:
Doštudiral je na slavistiki, Doštudiral
je v Zagrebu; prim. *diploímírati*, *izšólati*
se, *usposóbiti se* □ **3.** *doštudírati*₂₍₃₎
pog. knj. **kdo uspešno študijsko končati**
kaj (v/na čem / kje), Sam₁ – Sam₄ –
(pSam₅/Prisl_k): Doštudiral je ruščino
(na slavistiki), /Z odliko/ je doštudiral
medicino (v Zagrebu); prim. *diploímírati*,
usposóbiti se □ **4.** *doštudírati*₂ pog. knj.
kdo izšólati koga, Sam₁ – Sam₄: /Z
majhno plačo/ je doštudiral otroke; prim.
izšólati, *usposóbiti*

doštudírati za -am za Sp_L dov.
□ *doštudírati za*₂ pog. knj., v oslabljenem
pomenu **kdo uspešno usposobiti se za**
koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: /Z veliko
odrekanja/ je doštudirala za zdravnico,
Doštudiral je za reševalca pri jedrskih
nesrečah, Doštudiral je za preučevanje
in raziskavo redkih bakterij; prim.
izobráziti se za, *izšólati se za*, *izučiti se*
za, *usposóbiti se za*

dotákati -am R(P) nedov. > gl. dotočiti,
-tóčim, R(P) dov., dodatno natočiti > gl.
točiti tóčim R(P) nedov., 1.

dotakniti se in dotákniti se -em se

R(P) dov. □ **1. dotakniti se₂ kdo/kaj z dotikom priti do koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: /V pozdrav/ se je dotaknil čepice, /Nalahko/ se ga je dotaknila in ga pobožala, Skakalec se je pri doskoku dotaknil tal /z rokami/, Jedi se ni dotaknil; pren. Nikoli se ga ni dotaknila ljubezen, Misel se ga je dotaknila, Novi čas se jih ni dotaknil; pesn. Zarja se je dotaknila najvišjih vrhov; prim. *doséči*
 □ **2. dotakniti se₂ kdo v govoru priti do koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Govornik se je /mimogrede/ dotaknil tega vprašanja, /Z nekaj besedami/ se je dotaknil tudi položaja v svetu; prim. *spómniti se*
 □ **3. dotakniti se₂ čustv. kdo/kaj lotiti se koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Če se me le dotakneš, ti bom vrnil, Niti /s prstom/ se te ne smejo dotakniti; prim. *lotíti/lótiti se, udáriti*

dotikati se -am se R/S_{T/D} nedov. □ **1. dotikati se₂ kdo/kaj imeti stik do koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Hlačnica se /boleče/ dotika rane, /Z glavo/ se je dotikal stropa; pesn. Zarja se je dotikala najvišjih vrhov; prim. *stíkati se, tíkati se*
 □ **2. dotikati se₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. kdo/kaj imeti stik (s/med kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Veje so se /igrivo/ dotikale /med seboj/, /Samo s komolci/ so se dotikali, Otroci so se radi dotikali (s sprehajalno vrvjo in tudi z vzgojitelji); prim. *stíkati se, tíkati se* □ **3. dotikati se₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti stike glede koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: /V živahnih pogovorih/ so se dotikali najrazličnejših vprašanj in problemov, Pogovor se je /aktualno in živo/ dotikal dnevnih dogodkov; prim. *lotévati se, tíkati se* ◇ geom. *dotíkati se_{1/2}* ◇ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj imeti stik**, Sam₁: Lika

se dotikata /med seboj v skupni točki/
kaj imeti v skupni točki česa skupno tangento, Sam₁ – Sam₂: Krivulja se v eni točki dotika ploskve

dotočiti -tóčim R(P) dov., dodatno natočiti > gl. točiti tóčim R(P) nedov., 1.

dotrpéti -ím tudi dotrpel S_{T/D} dov.
 □ *dotrpéti₁ kdo/kaj končati, preživeti trpljenje*, Sam₁ – : Bolnik je dotrpel, /Navadno vdano/ dotrpijo, Dotrpel je /duševno in telesno/; prim. *preživéti*, vzes. *umréti*

douméti -úmem S_D dov., tudi doúmel; doúmljen □ *douméti₂₍₃₎ kdo popolnoma, do konca razumeti, spoznati kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)*, Sam₁ – Sam₄/S: /Zaradi današnjih okoliščin/ učenci tovrstne probleme /zelo hitro/ doumejo, Še (danes) ne more /prav/ doumeti, kako se je moglo kaj takega zgoditi, Njegovih stališč niso /prav dobro/ doumeli, /Bistroumno/ je (takoj) doumel težavo, Ne more /povsem/ doumeti, kaj se je zgodilo, To je /praktično do dna/ doumel; prim. *dojéti, razložíti si, razuméti, sprejéti, ugotovíti*

dovolíti -vólim R dov. □ *dovolíti₂₍₃₎ kdo/kaj dati dovoljenje, pristanek (komu/čemu) za kaj / koliko česa*, Sam₁ – (Sam₃) – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄/S: Učitelj (jim) je dovolil, da gredo domov, Študij (jim) dovoljuje veliko medsebojnega posvetovanja, Zdravje (jim) tega ne dovoli; prim. *dopustíti, odobriti*

dovolíti si -vólim si R dov. □ *dovolíti si₂ kdo/kaj vzeti si dovoljenje, pristanek za kaj / koliko česa*, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄/Nedol/S: Dovolil si je neslano šalo, Dovolil si je nekaj pripomb,

Dovoli si opozarjati na napake, Dovoli si, da je vedno neprimerno opravljen; prim. *dopustiti si, držniti si, pustiti si, úpati si*

dovoljeváti -újem R nedov. > gl. dovolíti -vólim R dov.

dovoljeváti si -újem si R nedov. > gl. dovolíti si -vólim si R dov.

dozírati -am R dov. in nedov. □ *dozírati*₃ **kdo/kaj določiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Tovrstno zdravilo je treba bolnikom dozirati /individualno/, /Pod prisilo/ so mu dozirali določeno količino sevanja, Živila dozirajo /glede na embalažo z dozirnim strojem/; pren. Trudil se je, da bi jim učno snov /pravilno/ doziral; prim. *določiti/določiti, nameniti/naméniti, odméríti*

doživéti -ím NT/T_{Dg} dov., dožível > gl. doživljati -am NT/T_{Dg/Pr} nedov., 1., 2. □ **3. doživéti₂ kdo zavestno in čutno dočakati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Malo prvoborcev je doživelo konec vojne, Hotel je še doživeti vnuka, /Pri vseh boleznih/ je želel doživeti spodobno starost in pokojnino; prim. *dočákati*

doživljati -am NT/T_{Dg/Pr} nedov. □ **1. doživljati**₂₍₃₎ **kdo zavestno in čutno sprejemati kaj (pri/na/v čem / med/ pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): (V tistih časih) je /po krivici/ doživljala hude pritiske, Modernizem je navadna javnost (danes) /komaj še/ sposobna doživljati, Učenci /le težka/ (dandanes na urah) doživljajo tako zahtevne analize, tako umetnostne kot naravoslovne, (V teh letih in na tej stopnji) otroci /praviloma/ že doživljajo različne duševne stiske; prim. *dohájati, dojémati, razlágati si, razumévati,*

slišati, sprejémati, videti □ **2.**

*doživljati*₂₍₃₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj dobivati kaj 'odobravanja, zavračanja, nove vsebine' (pri/na/v čem / med/ pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{k/č}): Njegova dela so (občasno) doživljala hude kritike, (V današnjem času) njegovi romani doživljajo preobrazbo in z njo uspehe, (V prihodnje) bo vse obstoječe nujno doživljalo večje ali manjše spremembe, (V obdobju desetih let) so doživljali zmago na zmago; prim. *dobívati, iméti, sprejémati*

dramíti in drámiti -ím R(P) nedov. > gl. budíti -ím R(P) nedov., bujén

dramíti se in drámiti se -ím se R(P) nedov. > gl. budíti se -ím se R(P) nedov.

dražiti I in drážiti -ím R nedov. □ **1. dražiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj motiti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Prah draži pljuča, Oči dražijo (s solzivcem), Pečenka ga (z duhom) /prijetno/ draži, Skrivnost je /vznemirljivo/ dražila njegovo radovednost; brezos. Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Draži ga h kašlju /na kašelji; prim. *motíti, razvnémati, vznemírjati* □ **2. dražiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj spravljati koga/kaj v razburjenost/jezo (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Prezir draži ljudi (s posmehom), /Preveč in kar naprej/ jo dražijo (s starim fantom); prim. *jezíti, razbúrjati*

dražiti II -ím R nedov. □ **1. dražíti**₁₍₂₎ **kdo/kaj zmerom višje vrednotiti (koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): Prekupčevalec na eni strani (vsakdanje uporabljive izdelke) ceni, na drugi pa draži; brezos. Industrijski izdelki se /prekomerno/ dražijo; prim. pog. knj. *dvígati/višati*

(cene) □ **2. dražiti**₂ **kdo/kaj dražje ponujati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na dražbi bodo dražili svoj travnik in njive; prim. *ponujati*

drčáti -ím P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. drčáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj hitro premikati se, teči (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob/pri kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kod/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Plaz je drčal proti planincu, Plaz je drčal pred smučarjem, Plaz je drčal mimo nas, Žito drči v posodo, Planinec je začel drčati proti prepadu, Na poledeneli cesti (jim) /zelo nevarno/ drči, Ob odjugi sneg in led /nevarno/ drčita s streh; pren., čustv. Besede so (mu) /enakomerno/ drčale iz ust, Njegov pogled je drčal po obrazih prisotnih; prim. *drséti*, *íti*, *pádati*, *polzéti*, *premikati se*, *spúščati se*, *téči* □ **2. drčáti**₂ brezos. **biti nevarno spolzko komu/čemu /pri/po/ob/v/ na kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kod/kje**, Sam₃ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /V teh čevljih/ mu /zelo/ drči po mokri travi, Na poledenelih pločnikih mimoidočim /zelo/ drči, Volom drči; prim. *drséti*

drčáti v -ím v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv., v oslabljenem pomenu □ **drčáti** v₂ **kdo/kaj počasi premikati se v kaj negativnega**, Sam₁ – pSam₄: /Nepremišljeno in vratolomno/ drčijo v propad, /Vedno bolj/ drči v dolgove; prim. *drséti v*, *lésti v*, *pádati v*, *polzéti v*, *propádati*

drégati -am R(P) nedov. □ **drégati**₂₍₃₎ **kdo/kaj narahlo udarjati koga/kaj / ob/v/ na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod (s čim)**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prisl_k – (pSam₆): (Z vejico) ga je dregal /v glavo/, Celo

predavanje ga je dregal /s komolcem/, Debele kaplje so ga /nepretrgoma/ dregale /v obraz/, /Med vožnjo/ je /neprestano/ dregal ob njega; pren. Kar naprej ga je zbadal in dregal /z ostrimi besedami/, Luč in njena strupena svetloba ga je dregala /naravnost v oči/, Trušč ga je dregal /v ušesa/; prim. *drézati*, *nadlegováti*, *súvati*, *udárjati*, *zadévati*

drégati v -am v R(P) nedov., čustv. □ **drégati** v₂ **kdo/kaj besedno usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Vztrajno in kar naprej/ drega vanje /, da se kar bliska, /Grdo in neupravičeno/ drega v sosede, /Nerazsodno/ drega v vse njihovo delovanje in ravnanje; prim. *obrekováti*, *ogovárjati*, *oprávljati*

drémati -ljem in drémati tudi dremáti -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. drémati**₁ **kdo/kaj / komu/čemu biti v stanju med budnostjo in spanjem**, Sam_{1/3} – : Nekateri so dremali ali spali, drugi pa bedeli, Otroci dremljejo ali spijo /kot polhi/, Pes največkrat /samo/ dremlje; čustv. /Sladko/ dremlje; brezos. Na senu se /dobro/ spi ali /samo/ dremlje, Takrat se je /bolj malo/ spalo, /kvečjemu samo/ dremalo, Pogosto se (mu) dremlje; pren., pesn. Hiše so /tiho/ dremale; prim. *počívati*, *spáti* □ **2. drémati**₂ neobč., čustv. **kdo/kaj nedejavno nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri kom/čem / pred/med/nad/ pod/za čim / kje/kdaj/koliko časa za tak počitek**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol}: V mladostnikih spolnost še dremlje, V njem dremlje velika odločnost, Rudno bogastvo dremlje pod zemljo in se vsaj deloma prebudi z vulkanskimi izbruhi; prim. *počívati*, *spáti*

dréti I -dêrem tudi drêm tudi deró P_{Pr/C/}

D_g nedov. □ **1. dréti**₂₍₃₎ **kdo/kaj hitro teči** (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / od kod / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim/ kod/kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Hudournik /siloma/ dere po skalovju, Voda močno dere; čustv. Iz nosa (mu) je drla kri, Pot (mu) je / curkoma/ drl po obrazu, Solze so (mu) drle po licih; prim. *drséti*, *líti*, *íti*, *pádati*, *polzéti*, *spúščati se*, *těči* □ **2. dréti**₂ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj zelo hitro množično in neurejeno premikati se iz česa / od kod / v/na/za kaj / po/na/pri/ob čem/kom / med/nad/za kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{2/4-6}/Prisl_i: Ljudje so /trumoma/ drli iz stadiona, Vse je drlo na plesišče, Ljudje so iz cele vasi drli /skupaj/, Dekleta kar derejo za njim; prim. *drvéti*, *hitéti*, *líti*, *navduševáti se*, *noréti za*, *pádati*, *prihájati*, *šíriti se*, *usípati se*

dréti I v -dêrem v tudi drêm v tudi deró v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv., v oslABLJENEM pomenu □ **dréti** v₂ **kdo/kaj hitro premikati se v kaj negativnega**, Sam₁ – pSam₄': /Nepremišljeno in vratolomno/ derejo v propad, /Vedno bolj/ dere v dolgove; prim. *drčáti v*, *drséti v*, *drvéti v*, *hitéti v*, *pádati v*, *polzéti v*

dréti II -dêrem tudi drêm tudi deró P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. dréti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dajati stran kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Prašiča derejo (z navadnimi klavskimi noži), Danes derejo zobe (z najnovejšimi blažilnimi pripomočki); čustv. Vpil je, kakor bi ga živega drli; prim. *izdíratí*, *obdelováti*, *obíratí*, *oblikováti*, *odstranjéváti* □ **2. dréti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj odirati koga (s čim)**, Sam₁

– Sam₄ – (pSam₆): Kmete še vedno /dobesedno/ derejo (s previsokimi davki); prim. *izkoríščati*, *obdelováti*, *obíratí*, *odíratí*

dréti se -dêrem se G, nedov., tudi deríte se, dfl se □ **1. dréti se**₁ **kdo oglašati se z močnim, neprijetnim glasom**, Sam₁ – : /Vztrajno/ se dere, /V strahu/ se je začel dreti, /Zaman/ se /tako/ dere, /Z močnim glasom in v afektu/ se je drl, Dere se /kot sraka/; prim. *jókati/jokáti*, *klícati*, *kričáti*, *ogovárjati*, *oštévati*, *zmérjati* □ **2. dréti se**₂ **kdo glasno in grobo znašati se na koga / nad kom**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Neprestano/ so se drli nanj /zaradi površnosti/, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ se je drl nad otroki; prim. *kričáti*, *oštévati*, *vpíti*, *znášati se nad*

drézati -am R(P) nedov. > gl. drégati -am R(P) nedov.

drézati v -am v R(P) nedov., čustv.

□ **drézati** v₂ **kdo vsiljivo spraševati, ogovarjati koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Vztrajno in kar naprej/ je drezal vanj /, da mu je na koncu vse povedal, /Grdo in neupravičeno/ dreza v sosede, naj vendar že kaj naredijo, /Nerazsodno/ dreza v vse njihovo delovanje in ravnanje; prim. *drégati v*, *ogovárjati*, *prigovárjati*, *spodbújati*

drgetáti -ám tudi -êčem S_{T/D} nedov. □ **1. drgetáti**₁₍₂₎ **kdo/kaj tresti se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃) – : Stiskal se je v plašč in drgetal, Živec na obrazu (mu) je drgetal /od jeze in zaradi razburjenja/, /Od razburjenja (ji) /malo/ drgeta glas, Roke (ji) /zaradi živčne bolezní vidno/ drgetajo; pren. Letalo je /zaradi dotrajanosti nekaterih materialov

kar malo/ drgetalo; prim. *trésti se*

□ **2. drgetáti**₁₍₂₎ čustv. **kdo biti močno vznemirjen (pred kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Vsa drgeta /v strahu, da bi ga našli/, Kar cel drgeta (pred njim in obljubami) /zaradi neizpoljenih obveznosti/; prim. *báti se, trésti se, vznemírjati se*

drǵniti -em Sp_L nedov., tudi drgnila □ **1. drǵniti**₂₍₄₎ **kdo/kaj močno pritiskati (komu/čemu) na koga/kaj / po kom/čem delati (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (pSam₆): /Živčno/ drgne /s prstom/ po šipi, Drgne se /z rokami/ po kolenih, Drgne (si) premrle roke, Vrata pri odpiranju drgnejo tla, Tla drgne (s krpo); izpust., čustv. Cel dan drgne in pospravlja; prim. *brisati, čistiti, razkuževáti, snážiti, uréjati, zadévati* □ **2. drǵniti**₂ pog. knj., čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj intenzivno uporabljati, obravnavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Še vedno drgne šolske klopi, Drgne isti plašč, Vsak se že drgne obenj; prim. *iméti, nosíti, obregováti se, spotíkati se* □ **3. drǵniti**₁₍₂₎ slabš. **kdo/kaj igrati (na kaj)**, Sam₁ – ((p)Sam₄): Čelist in violinist sta kar naprej drgnila, Pogosto je drgnil na svojo razglašeno violino; prim. *igráti, muzícirati* □ **4. drǵniti**₁ čustv. **kaj oglašati se**, Sam₁ – : V travi so drgnili črički; prim. *cvrčáti, číríkati*

drobíti -ím R nedov. □ **1. drobíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj deliti (komu/čemu) koga/kaj (na/v koga/kaj / kam)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Mati (jim) je žgance drobila (v kavo), Lešnike je /pogumno/ drobila /kar z zobmi/, Težke razmere so (jim) drobile voljo in živce, /Vztrajno/ so drobili sovražnikovo obrambo; pren., pesn. Ura (jim) je /

enakomerno/ drobila čas; prim. *cepíti/ cépiti, delíti, razdeljeváti, tréti, uničeváti* □ **2. drobíti**₁₍₂₎ **kdo/kaj hoditi s kratkimi, hitrimi koraki premikati se s korakanjem (mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/ skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_k): Otrok je drobil /zraven matere/ (proti hiši), (Po hiši) že drobi /brez bergel/, Drobila je / od hiše do hiše/, Drobili so (po cesti, po blatu), /Komaj/ je še drobil (po sobi), Drobil je /ob berglah / ob palici / s palico / po prstih/; prim. *hodíti, stopícati* □ **3. drobíti**₂ čustv. **kdo/kaj z živahnim govorjenjem, oglašanjem lahko izražati kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Kar naprej je /brez razmisleka/ nekaj drobila, Drobil je o svojih doživetjih /, da je bilo že prav malo sitno/, / Prazno/ drobi o sicer važnih stvareh, / Na piščal/ drobi znan napev, /Na pamet in v hudi zadregi/ drobi, da ni mogel vedeti za vse težave; prim. *govoríti, igráti, izrázati, péti, pripovedováti* □ **4. drobíti**₂ čustv. **kdo/kaj po malem, počasi jesti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Počasi in z užitkom/ je drobil velik kos kruha, Zmeraj kaj in /navadno preveč/ drobi; prim. *jésti, prežvekováti, žúlití/ žúlití, žvéčítí* □ **5. drobíti**₂ čustv. **kaj enakomerno kratko, hitro udarjati v/ na/skozi/čez koga/kaj / po/ob/na čem / pred/med/za/med kom/čim / kod/ kam/kje**, Sam₁ – pSam_{4–6}/Prisl_k: Dež je drobil na pločevinaste strehe, /S prsti/ je drobila po mizi; prim. *pádati, udárjati* ◇ lov. *drobíti*₁ **kaj peti začetni del speva**, Sam₁: Divji petelin drobi ◇ mat. *drobíti*₂ **kdo pretvarjati višje merske enote v nižje pri/po/ob čem / pred/med/za čim**

/ kje / kdaj, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}: Pri računanju enačb drobi

dršati -am R/P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. dršati**₂₍₄₎ kdo/kaj močno pritiskati (komu/čemu) na/ob koga/kaj / po kom/čem delati (s kom/čim), Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (p)Sam₆: /Živčno/ drsa /s prstom/ po šipi, Drsa se /z rokami po kolenih/, Drsa (si) premrle roke ob stegna, Vrata pri odpiranju drsajo tla, Kolo drsa ob blatnik, Tla (si) drsa (s krpo); izpust., čustv. Cel dan drsa in pospravlja; prim. *brísati, čistiti, drgniti, razkuževáti, snáziti, uréjati, zadévati* □ **2. dršati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s tesnim dotikanjem počasi premikati se iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/ med kom/čim kje/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Okrog oltarja drsa /po kolenih/, Po dolgih hodnikih je lahko samo še drsala, /Ob njem/ sta po bregu navzgor drsala stara starša; prim. *drséti, lésti, polzéti, premíkati se, spúščati se* □ **3. dršati**₁ **kdo gojiti drsanje, ukvarjati se z drsanjem**, Sam₁ – : Drsala sta že /zelo dolgo/, od otroštva, Že nekaj časa sta /tekmovalno/ drsala na vseh pomembnejših prireditvah; prim. *nastópati, tekmováti*

dršati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov. □ *dršati* se₁₍₂₎ **kdo/kaj premikati se po ledu (iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim kje/kod)**, Sam₁ – (p)Sam₂₋₆/Prisl_k: Otroci se kepajo in drsajo, /Zelo rada/ drsa, zato se hodi vsako nedeljo drsat; prim. *drséti, polzéti, spúščati se*

drséti -ím P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. drséti**₂₍₃₎

v posplošenem pomenu **kdo/kaj s tesnim dotikanjem premikati se, teči (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / od kod/kod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Iz nosu (mu) je drsela svečka, Plaz je drsel proti planincu, Plaz je drsel pred smučarjem, Plaz je drsel mimo nas, Žito drsi v posodo, Potne kaplje (mu) drsijo po obrazu, Planinec je začel drseti proti prepadu, Kri (mu) je /leno/ drsela iz nosu po bradi na prsa, Na poledeneli cesti (jim) /zelo nevarno/ drsi, Ob njem /povsem neslišno/ drsi belouška, Čez nebo drsi mrenast oblak, Ob odjugi sneg in led /nevarno/ drsita s streh; pren., čustv. Besede so (mu) / enakomerno/ drsele iz ust, Njegov pogled je drsel po obrazih prisotnih, Teža skrbi (mu) je drsela iz ust; prim. *íti, pádati, polzéti, premíkati se, spúščati se, tēči* □ **2. drséti**₂ brez os. **biti nevarno spolzko komu/čemu /pri/po/ob/v kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / od kod/kod/kam**, Sam₃ – pSam_{5/6}/Prisl_k: V teh čevljih mu /zelo/ drsi, Na poledenelih pločnikih /zelo/ drsi

drséti v -ím v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv., v oslabljenem pomenu □ *drséti* v₂ **kdo/kaj počasi premikati se v kaj negativnega**, Sam₁ – pSam₄: /Nepremišljeno/ drsijo v propad, /Vedno bolj/ drsi v dolgove; prim. *lésti v, pádati v, polzéti v*

družiti in družiti -ím R nedov. □ **1. družiti**₂ **kaj čustveno povezovati koga**, Sam₁ – Sam₄: Skupne ideje jih /trdno/ družijo, Vse jih družijo skupno prijateljstvo; prim. *povezováti* □ **2. družiti**₂ **kdo/kaj povezovati**

koga/kaj v celoto, Sam₁ – Sam₄:
Prehrambene sestavine je lahko
družil /po zdravnikovem navodilu/
Obe dejavnosti družijo /v organski
celoti/; prim. *povezovati*, *sestavljati*,
združevati □ **3. družiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj imeti**
kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆):
Kritika /navadno sorazmerno/ družji
ostrino in pravičnost, Fant /z neko
samoumevnostjo/ družji znanje z
inteligenco, Njegov značaj družji resnost
in nežnost; prim. *obségati*, *povezovati*,
vsebovati, *združevati*

družiti se in družiti se -im se R nedov.
□ *družiti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj rad biti skupaj (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): /Nepremišljeno/
se družji prav z vsemi, Sosedje se ne
družijo radi, Ne ve, da se družijo oz.
kdo se s kom družji; prim. *povezovati se*,
sestajati se, *združevati se*

drvéti -ím P_{Pr/C/Dg} nedov., nav. čustv.
□ *drvéti*₂ **kdo/kaj hitro teči iz/z/od/**
mimo/okoli/okrog koga/česa / proti
komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj /
po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/
čim kam/kod, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k:
Ljudje so /trumoma/ drveli iz stadiona,
Vse je drvelo na plesišče, Ljudje so
iz cele vasi drveli /skupaj/, Dekleta
kar drvijo za njim, Kar drvi za vsako
novotarijo, /Z avtom/ so drveli proti
postaji, Po cesti /preveč/ drvijo; prim.
dréti, *hitéti*, *íti*, *líti*, *navduševáti se*,
noréti za, *pádati*, *prihájati*, *téči*, *usípáti se*

drvéti v -ím v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv., v
oslabljenem pomenu □ *drvéti v*₂ **kdo/kaj**
hitro premikati se v kaj negativnega,
Sam₁ – pSam₄: /Nepremišljeno in
vratolomno/ drvijo v pogubo, /Vedno
bolj/ drvijo v dolgove in nesrečo; prim.

drčáti v, *dréti v*, *drséti v*, *hitéti v*, *pádati v*, *polzéti v*

držniti se -em si in držniti si -em se
S_{T/D}(N) dov., v pomožniški vlogi □ *držniti se*₁ **kdo/kaj izraziti odločnost za kako dejanje**, Sam₁ – : Na starost si je drznil beračiti, Krivec se je drznil zagovarjati pred sodiščem, Delavec si je drznil pisati o stvari, ki je bila zelo razvpita, Tega človeka si drzнем še danes najti, Danes si drzne še ostati oz. podvečer odpotovati, Drznil si je pobegniti; izpust., Sam₁ – : Drznil si je od doma, Na naslednji postaji si je drznil z vlaka, Drznil si je stran; prim. *úpati si/se*

držáti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov.
□ **1. držáti**₂ **kdo/kaj imeti z rokami oprijeto (za) kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄: Ves čas je držal (za) kozarec, /Krohota je/ so se držali za trebuhe, Otroka je držala /v naročju/, Držal ga je /kakor v kleščah/, Držal je že (za) kljuko, Ne zna držati kose, Otroka je naučil držati svinčnik, /Dobro/ ga drži, da ti ne uide, Držita se /za roke/, Drži se, da ne bi padel
□ **2. držáti**₂ **kdo/kaj povezovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Led drži kamenje /skupaj/, Vezi so /trdno/ držale, Žebliji /čvrsto/ držijo, Trak je držal cvetje /v šopku/; čustv. Čeprav je bil bolan, je še držal kmetijo /trdno skupaj/; prim. *povezovati* □ **3. držáti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti kaj v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}: /Komaj/ je držal tram pokonci, /S kolom/ je držal škafo pod vodo, Sneg je prenehak, da bi nas držal, Fant je držal deklo v objemu, Držal je roke na hrbtu, Otrok kar naprej drži prst v ustih, Že od včeraj ga držijo na policiji, Dekle je držalo

znanca v spoštljivi razdalji, Knjigo drži /narobe/, Krč ga že spet drži, tokrat v nogi; prim. *obvladovati, ohránjati, tajiti, zadrževati* □ **4. držáti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj lastnostno določati kaj skozi/v kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kdaj/kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{e/k}: Potrošnje držijo v mejah realnih možnosti, Repertoar so držali na visoki umetniški ravni, Med epidemijo držijo strogo nadzorovano čistočo, Med tednom ji pričeska / odlično/ drži, Pri plesu /dobro/ držijo ritem, To blago v različnih vremenskih razmerah drži barvo, Konzervirana zelenjava drži čvrstost in barvo skozi vso zimo; prim. *obvladovati, ohránjati, vzdrževati* □ **5. držáti**₂ žarg., v posplošenem pomenu **kdo/kaj zaradi kakega namena ohranjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Poleg goveje živine drži še ovce in koze, Ne držijo več služinčadi, Tega artikla ne držijo več, Blago držijo /na zalogi;/ prim. *gójiti, ohránjati, prodájati, vzdrževati* □ **6. držáti**₁₍₂₎ pog. knj. **kdo/kaj trajati (koliko časa / do kdaj)**, Sam₁ – (Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{e/kol}): Deževje je držalo (tri tedne), Lepo vreme bo držalo (do konca tedna); prim. *trájati* □ **7. držáti**₁ **kdo/kaj ne dajati možnosti prehoda**, Sam₁ – : Bazen /dobro/ drži, Čevlji sploh ne držijo, Lonec /slabo/ drži, Ne mara na javno stranišče, vedno drži do doma □ **8. držáti**₂ **kdo/kaj imeti zmožnost za kaj / koliko česa / koliko**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}: Posoda drži malo manj kot pet litrov, Sod drži premalo □ **9. držáti**₁ **kaj biti v skladu z resničnostjo**, Sam₁ – : Vabilo še /vedno/ drži, Ta načela v družbi še držijo, Vremenske napovedi /malokdaj/ držijo; čustv. Njegova /po navadi/ drži;

prim. *ohránjati se, trájati, veljáti* □ **10. držáti**₂ nav. v zvezi z **beseda, objuba kdo/kaj dati besedo, objubo**, Sam₁ – Sam₄: Držijo besedo, Drži objubo; prim. *ohránjati, upoštevati* □ **11. držáti**₂ pog. knj. **kaj biti speljan od–do/iz/mimokoga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Cesta drži mimo šole, Vrata držijo v sprejemnico, Most drži čez reko, Stopnice držijo navzdol, Steza drži od vrta do hiše; prim. *peljáti, usmérjati, vodíti* □ **12. držáti**₂ pog. neknj., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj opravljati, upravljati, organizirati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stroj drži v popravilu, Gospodinjstvo drži v redu, Drži prijatelja na hrani, Stanovanje držijo v družbeni lasti; prim. *iméti, oprávljati, organizirati, uprávljati* ◇ lov. *držáti*₁ **kdo/kaj dajati možnost za odstrel**, Sam₁ – : Divjad /dobro/ drži, Pes /dobro/ drži

držáti na –ím na S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *držáti* na₂ **kdo/kaj s presojoj vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ljudje držijo nanj, Drži na svojo čast; prim. *céniti, dáti na, spoštovati, vrednôtiti*

držáti se –ím se S_{T/D}NT_{Dg/Pr}T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. držáti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti tesno zraven koga/česa / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred/za čim / kje**, Sam₁ – Sam₂/pSam_{5/6}/Prisl_k: Čevljev se drži blato, Šop potnih las se drži čela, Še zmeraj se ga drži vzdevek iz šolskih dni, Mora se držati glavne ceste in znakov, Dnevna soba se je držala sprejemnice; čustv. Drži se doma, Drži se pri dekletu; pren. Drži se ga sramota, Drži se ga kot klop; prim.

dotikati se, oprijémati se □ **2. držáti se₂** **kdo/kaj oklepáti se česa**, Sam₁ – Sam₂: Drži se dogovora, Drži se prave mere, Drži se svojih nazorov /kot pijanec plota/; prim. *oklepáti se* □ **3. držáti se₁** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj z obnašanjem izražáti se**, Sam₁ – : Drži se /dobro/ slabo/, /Jezno/Prijazno/ se drži, Drži se /zelo domišljavo/, Drži se /zravnano/; prim. *iméti se, nosíti se, obnášati se, vésti se* □ **4. držáti se₁₍₂₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj ohranjáti svoj obstoj (v/ na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred/ za čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/ Prisl_{k/č}): /Samo s silo/ se drži (na oblasti), (Med okupacijo) so se /dobro/ držali, (V zaporu) se je /dobro/ držal; prim. *obnášati se, vésti se, zadržáti se* □ **5. držáti se₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj bití v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/ Prisl_{k/č}: Vedel je, kje se medvedi najrajši držijo, Nekatere ribe se držijo prav pri dnu, Megla se drži v dolini že tri dni, Zmeraj se je držal /bolj sam zase/, Pesek se v peskovniku drži /preveč skupaj/; prim. *bití, nahájati se, obstájati*

držáti z/s -ím z/s S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *držáti z/s₂* žarg., v posplošenem pomenu **kdo/kaj bití s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Zmeraj drži z bogatimi, Mati je /dosledno/ držala s sinom, Sošolci držijo /skupaj/ in z razrednikom; prim. *soglášati z/s, strinjati se z/s*

držáti za -ím za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *držáti za₂* v oslabljenem pomenu **kdo/kaj obravnávati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Držijo jo za ljubico, Držijo ga za bogatega, Trditev držijo za resnično; prim. *iméti za, obravnávati za, štéti za*

dúhati -am Rz nedov. □ *dúhati₂* **kdo/kaj**

z vohom zaznavati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Duhali so cvetje, Duhal je vonj po sveže pečenem kruhu, Šakal duha mrhovino že s precejšnje razdalje; pren., čustv. Duhal je dobro kupčijo; prim. *čúttí/čúttiti, predvidévati, slúttí/slúttiti, vóhati, vónjati*

dušíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. dušíti₂₍₃₎** **kdo/kaj ovirati, onemogočati koga/kaj (v kom/čem/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Kašelj ga duši, Jetnike so dušili v plinskih celicah, Plevel /z močnim razraščanjem/ duši posevke; brezos. Dušilo ga je (v grlu); čustv. Vlada duši stavkovne boje, Birokracija duši nacionalno zavest; pren. Malomeščanske razmere ga /z vedno novim pogojevanjem vedno znova/ dušijo, Samota ga duši (v srcu in duši); prim. *jezítíIII, moríti, onemogóčati, otežévati, ovirati, preprečévati, zadržévati* □ **2. dušíti₂₍₄₎** **kdo/kaj zadržévati (komu/ čemu) kaj (v kom/čem/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): /Na silo/ (si) je dušil bolečino (v sebi), Dušila (si) je jok v (v prsih), /Z velikim naporom/ je dušila solze (v očeh); prim. *premagováti, zadržévati* □ **3. dušíti₂** **kdo/kaj jakostno zmanjšévati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ropotanje strojev je dušilo besede, Stenske obloge so dušile glasove, Mehka trava je dušila korake; prim. *tíšati, zmanjšévati* □ **4. dušíti₂₍₃₎** **kdo kuhati kaj v pokriti posodi z majhno količino vode in maščobe kaj (v čem/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): /Nepriporočljivo/ je dušiti meso ali zelenjavo v aluminijasti posodi; prim. *páriti* ◇ rad. *dušíti₂* **kdo/kaj jakostno in vidno zmanjšévati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dušil je televizijsko sliko

dušiti se -ím se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *dušiti se*₂ **kdo/kaj s težavo dihati v/na/pri/občem / pod/nad/med čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Planinci so se dušili pod snegom; čustv. Dušila se je v solzah; pren. Dušili so se v dolgovih; prim. *onemogóčati se, trpéti, zadržévati se*

dvigniti -em R(P) dov. □ **1. dvigniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj višje premakniti koga/kaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): Otroka je /z lahkoto/ dvignil (iz zibelke v naročje), (S tal) /z lahkoto/ dvigne sto kilogramov, /Za šalo/ je dvignila nogo (nad glavo); prim. *dáti, premakniti/premákniti, razporediti, správit* □ **2. dvigniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj napraviti koga/kaj višjega/-e**, Sam₁ – Sam₄: Hišo so dvignili / za dve nadstropnji/, Bregove so dvignili /z nasipavanjem/; pog. knj. Modna kreatorka jo je dvignila /s čevlji s peto/; prim. *dozídati, nadzídati, povišati, zvišati* □ **3. dvigniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakniti koga/kaj v pokončni, sedeči položaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): (S ceste) so dvignili podrt drog, /Z eno roko/ ga je dvignil (v sedeč položaj na postelji); pog. knj. Sredi noči so ga dvignili; čustv. Novica jih je /nemudoma/ dvignila; prim. *dáti, poklicati, premakniti/premákniti, správit, zbuditi* □ **4. dvigniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj glede na količino, intenzivnost spraviti koga/kaj na višjo stopnjo**, Sam₁ – Sam₄: Dvignili so proizvodnjo, vendar tudi cene, Število naročnikov se je dvignilo,

Posestvo je dvignil /z delavnostjo/, Nova ureditev jih je dvignila /iz zaostalosti/, Dvignili so ga /med plemstvo/, Pogovorni jezik je dvignil v pesniškega; pog. knj. Njegova pripomba je /v hipu/ dvignila razpoloženje; prim. *izbóljšati, poplemenítiti, povišati, povzdígniti, razviti, zvišati* □ **5. dvigniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dobiti kaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / v/na/med/pod/nad/pri kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5}/Prisl_k): (V banki oz. iz banke) je dvignil denar, /Z velikim pričakovanjem/ je dvignil prvo plačo, (Na dežurni blagajni) so še /pravočasno/ dvignili vstopnice, Vso prtljago / navadno/ dvignejo (pri vratarju); prim. *dobiti, sprejéti* □ **6. dvigniti**₃ **kdo/kaj pripraviti koga/kaj h/k/proti komu/čemu na/v/za/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Dvignil je ljudstvo proti okupatorju, Delavce so dvignili proti delodajalcem, Ljudi so /z živahno agitacijo/ dvignili k upor, v upor; prim. *podpréti, spodbuditi* □ **7. dvigniti**₂₍₃₎ v oslajenem pomenu **kdo/kaj glede na količino, intenzivnost povzročiti, spraviti kaj na višjo stopnjo (h/k/proti komu/čemu na/v/za/med/pod/nad/skozi koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{3/4}): /Zaradi nekaj malenkosti/ so (proti njemu) dvignili pravo gonjo, Članek je /povsem neupravičeno/ dvignil ogorčenje; prim. *organizírati, vzdígniti* ◇ lov. *dvigniti*₂ **kdo/kaj spoditi, prepoditi kaj**, Sam₁ – Sam₄: Strelji so dvignili divjad, Organizirani lov z velikimi skupinami lovcev je /s streljanjem in glasnim govorjenjem/ dvignil divjad

dvigniti se -em se P_{Pr/C/Dg} dov. □ **1.**

*dvígniti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/ kaj premakniti se navzor, kvišku (od/ iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu / na/v/med/pod/nad/skozi/ čez koga/kaj / kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₄/ Prisl_k): (Iz vinograda) se je dvignila jata škorcev, Letalo se je /s sprednjim delom hipoma/ dvignilo (proti nebu), Voda v bazenu se je dvignila /za dva metra/, (Proti hiši) se pot /nekoliko/ dvigne, Moral se je dvigniti /na prste/, /Drug za drugim/ so se dvignili (nad njega); čustv. Novica ga je /v trenutku/ dvignila (iz postelje); prim. *narásti, povišati se, vstáti, vzdígniti se, vzpéti se, zvišati se* □ **2. dvígniti se**₁₍₃₎ v oslabljenem pomenu **kaj začeti biti, obstajati (komu/čemu) (sredi/ okoli česa / v/na/pri/ob čem / med/nad/ pod čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}): (V želodcu) se (mu) je dvignila slabost, (V ljudeh) se je dvignilo sovraštvo do trgovca, /Nenadoma/ se je dvignil silovit vihar; prim. *nastáti, pojávití se, vzdígniti se, začéti se*

dvómíti -im in dvomíti -im M nedov.

□ **1. dvómíti**₁ **kdo/kaj izražati dvom, dvome**, Sam₁ – : Kar naprej dvomi, / Neupravičeno/ dvomi; prim. *pomíšljati*

□ **2. dvómíti**₂ **kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kaj/o kom/čem / nad kom/čim**, Sam₁ – (p)Sam₄₋₆/S: /Zelo neupravičeno/ dvomi vanj, Dvomi o njegoví poštenosti, /Rahlo/ dvomi o pravilnosti njegovega ravnanja, Dvomi nad njim, Dvomi, če se bo dobro izteklo; z nikalnico, čustv. Ne dvomim, da bo uspešen; prim. *pomíšljati*

džezírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

*džezírati*₁ **kdo/kaj improvizirano igrati na način folklorne glasbe ameriških črncev**, Sam₁ – : /Zelo občuteno/

džezira, Džeziral je /na sebi lasten način/, Džeziral je /na stara ljudska glasbila/; prim. *igráti, improvizírati, muzicírati, poustvárajati* □ **2. džezírati**₂ **kdo/kaj improvizirano igrati kaj na način folklorne glasbe ameriških črncev**, Sam₁ – Sam₄: /Zelo občuteno/ džezira stare ljudske napeve, Klasično glasbo je džeziral /na sebi lasten način/; prim. *igráti, improvizírati, muzicírati, poustvárajati*

ekranizírati -am R dov. in nedov.

□ *ekranizírati*₂ **kdo/kaj prikazati kaj na ekranu**, Sam₁ – Sam₄: Dramsko igro so po dolgem času tudi /posrečeno/ ekranizirali; prim. *modernizírati, posodóbiti*

ekscerpírati -am R nedov. in dov.

□ *ekscerpírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj namensko izpisovati kaj (iz česa / od kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): /Z vso skrbnostjo/ je ekscerpíral metafore (iz pesmi), Escerpíral je stara besedila, (Iz arhivov) je /temeljito/ ekscerpíral vse dostopno gradivo; prim. *izpisováti, prepisováti*

eksistírati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. obstájati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

eksperimentírati -am Rz nedov. □ **1.**

*eksperimentírati*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj poskusno ugotavljati, uvajati nove načine, metode (pri/v/na kom/čem / kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): (Pri fiziki) /dosti/ eksperimentirajo, /Kot prostovoljci precej/ eksperimentirajo tudi na prostovoljcih, vendar zdaleč največ še vedno na živalih, /Dovolj/ so že eksperimentirali; brez. (V šolstvu) se /vse preveč/ eksperimentira; prim. *izzívati, preizkúšati, prevérjati, testírati* □ **2. eksperimentírati**₂ v posplošenem

pomenu **kdo/kaj poskusno delati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Z novim zdravilom še eksperimentirajo; čustv. /Kot zelo radovedni in zahtevni/ z njim že kar /predolgo/ eksperimentirajo; prim. *preizkušati, prevérjati, testirati*

eksplođirati -am S_{T/ID}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/IDg/Pr} dov. in nedov. □ **1. eksplođirati**₁₍₂₎ **kdo/kaj silovito, s pokom naenkrat pojaviti se (od–do česa / sredi česa / v/na čem / med/pred/nad/pod/za čim / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/c}): Granata je /nepredvideno/ eksplođirala že (v zraku), Te vrste smodnik rad eksplođira (na zraku); brezos., čustv. Na tem koncu sveta bo eksplođiralo; pren., čustv. (Na trgu) so se /kot meteorji/ pojavili novi izdelki, (V dvajsetih letih 19. stoletja) se je pojavil Prešeren, (V tisku) so se pojavile ostre kritike; prim. *póčiti, pojávití se, razletéti se, vžgáti se* □ **2. eksplođirati**₁₍₂₎ čustv. **kdo nezadržano silovito izraziti kaj, zlasti jezo (od–do česa / sredi česa / v/na čem / med/pred/nad/pod/za čim / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/c}): (Kjer koli) /za vsak prazen nič/ eksplođira, Vsake toliko eksplođira /od jeze/; prim. *izráziti se, razjezítí se*

ekspónirati -am R dov. in nedov. □ **1. ekspónirati**₃ **kdo/kaj dati, postaviti na ogled kaj na/v/po čem/kje/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: V galeriji so ekspónirali najnovejše primerke redkih znamk, Po trgovskih centrih so ekspónirali dela mlajših umetnikov; prim. *razložítí, razporedítí, razpostávítí, razstávítí, raztegnítí/raztéggniti, razvrstítí* □ **2. ekspónirati**₂₍₃₎ **kdo/kaj poudariti kaj (na/v/po/pri čem/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k):

(V partituri) je /s podčrtavanjem/ ekspóniral nekatera mesta; prim. *izpostávítí, poudárítí, razložítí* □ **3. ekspónirati**₂₍₃₎ neobč. **kdo/kaj začetno razvojno začrtati kaj (na/v/po/pri čem/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (V obravnavanem romanu) je avtor zgodbo ekspóniral /pretenciozno/; prim. *začrtátí, zastávítí* ◇ fot. *ekspónirati*₂ **kdo/kaj namensko osvetliti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Film so /še dopustno/ ekspónirali

ekspónirati se -am se R dov. in nedov. □ *ekspónirati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj postaviti se (za koga/kaj) (na/v/po/pri čem/kje)**, Sam₁ – (pSam₄) – (pSam₅/Prisl_k): (Pri stavki) se je /zelo/ ekspóniral (za delavce in njihove pravice), Podjetje se je /pozitivno solidarno/ ekspóniralo (za svoje stalne partnerje); prim. *izpostávítí se*

eléktriti -im tudi elektríti -ím R nedov. □ *eléktriti*₂ **kdo/kaj delati kaj električno**, Sam₁ – Sam₄: Seveda je /lažje/ elektríti snovi, ki so znane kot slabi izolatorji; prim. *nabítí, naeléktriti/naelektríti*

eliminírati -am U dov. in nedov. > gl. odstrániti in odstrániti -im U dov. ◇ mat. *eliminírati*₂ **kdo/kaj z računskimi postopki odpraviti kaj 'določeno neznancko/operacijo v sistemu enačb'**, Sam₁ – Sam₄: Eliminiral je neznancko, V enačbi so eliminirali oklepaje in ulomke

emajlírati -am R nedov. in dov. □ *emajlírati*₂ **kdo/kaj prekrivati kaj z emajlom**, Sam₁ – Sam₄: Kovinske predmete so /estetsko/ emajlirali, Ploščice v kopalnici so emajlirali, Kuhinjsko posodo še vedno /najpogosteje/ emajlirajo; prim. *prevléči*

emancipirati se -am se U/Ut dov. in nedov. □ *emancipirati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj pridobiti si, enakopraven, pomemben položaj (na/v/pri/po čem / med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V tistem času) se je država /gospodarsko/ emancipirala /kot enakopravna članica evropske skupnosti/, Ženske so se / hitro/ emancipirale; prim. *predstaviti se, uspéti, uveljaviti se, uvésti se, zaslovéti*

emitirati -am R nedov. in dov. ◇ fin. *emitirati*₂ **kdo/kaj izdajati kaj v obtok, promet z določenim namenom/ciljem**, Sam₁ – Sam₄: Emitirali so denar in obveznice ljudskega posojila ◇ fiz. *emitirati*₁₍₂₎ **kaj oddajati, sevati na daljavo (kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): Vezje emitira (elektromagnetne valove), Radij emitira (helijeve jedra); ◇ rad. Antena emitira

enáčiti -im RZ nedov. > gl. identificirati -am RZ nedov. in dov.

enáčiti se z/s -im se z/s RZ nedov. > gl. identificirati se z/s -am se z/s RZ nedov. in dov.

etiketirati -am R dov. in nedov. □ *etiketirati*₂ **kdo/kaj opremiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vse blago so /skrbno/ etiketirali; pren. Delo je etiketiral /kot roman/, Takšno ravnanje so etiketirali /kot nedopustno/; prim. *določiti/dolóčiti, océniti/oceníti, opredelíti, oznáčiti*

evakuirati -am R(P) dov. in nedov. □ *evakuirati*₃ **kdo/kaj načrtno premakniti koga/kaj iz/z/ od/do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/ za/skozi/čez koga/kaj / kam /kdaj / od–do kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–4}/Prisl_{k/č}: /Zaradi nevarnosti/ so ponesrečence evakuirali na varno, v zaklonišča, /

Urgentno/ so evakuirali vse mesto, /S komunalci in z vso potrebno opremo/ so evakuirali smeti in sploh vso nesnago; prim. *odstraníti/odstrániti, preložíti, premakníti/premákniti, prenésti, prepeljáti, preselíti, prestáviti*

evidentirati -am R nedov. in dov. □ *evidentirati*₂ **kdo/kaj obvladovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Evidentirali so dinamiko prodaje in gibanje cen, Vse bistvene podatke so /pravočasno/ evidentirali; prim. *obvladováti, sprémeljati, vpisováti* ◇ adm. *evidentirati*₂ **kdo/kaj vpisati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na sodišču so evidentirali njegov dopis in pritožbo ◇ filoz. *evidentirati*₂ **kdo/kaj jasno predstaviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Predavatelj je vse trditve evidentiral

evropeizirati -am R nedov. in dov. □ *evropeizirati*₂ **kdo/kaj narediti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vlada je začela / počasi/ evropeizirati državo, /Vztrajno in z veliko literature/ je evropeiziral njegovo obnašanje in mišljenje; prim. *prilagájati*

evropeizirati se -am se R nedov. in dov. □ *evropeizirati se*₁ **kdo/kaj postajati ustrezen evropskemu načinu življenja**, Sam₁ – : Mladi so se /težko / s težavo/ evropeizirali, Tudi navade so se / presenetljivo/ evropeizirale; prim. *prilagájati se*

evtanazirati -am Sp_{S/L} dov. □ *evtanazirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj iz usmiljenja usmrčiti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Dobili so dovoljenje, da so bolnika lahko evtanazirali (z injekcijo), Psa so /s soglasjem lastnika/ evtanazirali; prim. *pokončáti, ubíti, umoríti, usmrτίti*

fabulírati -am R nedov. □ *fabulírati*₁
neobč. **kdo/kaj ustvarjati, oblikovati**
fabulo v literarnem delu, Sam₁ – :
Pisatelj /dobro/ fabulira, Knjiga /
predvsem/ fabulira, in ne izpoveduje;
prim. *uresničeváti se, ustvárajati*

faksimilírati -am R dov. in nedov.
□ *faksimilírati*₂ **kdo/kaj natisniti kaj**
kot faksimile, Sam₁ – Sam₄: /Zelo
verodostojno/ je faksimiliral podpis,
Faksimilirali so Prešernove Poezije /kot
temeljno narodovo dragocenost/; prim.
natisniti, razmnožiti

falírati -am T/NT_{Dg/Pr} dov., pog. neknj. □ **1.**
*falírati*₁ **kdo/kaj gospodarsko propasti**,
Sam₁ – : Firma je /kar prehitro/ falirala,
Trgovec je /kljub priporočilom/ faliral,
/Zaradi pitja/ je faliral, Društvo je /
zaradi pomanjkanja članstva in denarja/
faliralo; prim. *propásti* □ **2.** *falírati*₁₍₂₎
kdo/kaj opustiti, prekiniti študij (v/
na/pri čem), Sam₁ – (pSam₃): Janez
je faliral (pri testiranju), (Na svoji
študijski smeri) je /hitro/ faliral; prim.
pásti

falzificírati -am R dov. in nedov.
□ *falzificírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/**
kaj natančno posneti, ponarediti kaj,
Sam₁ – Sam₄: Učenec je falzificiral
opravičilo in podpis, Kar naprej hočejo
falzificirati zgodovinska dejstva; prim.
ponaredíti, popáčiti, potvóriti

fantazírati -am G nedov., čustv. □ **1.**
*fantazírati*₂₍₃₎ **kdo vzneseno, navadno**
neuresničljivo govoriti (komu/čemu) kaj
/o čem, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S:
/Zavzeto/ (mu) fantazira, kako bo
odpotovala živeti na drugi konec sveta,
Tudi (nam) je fantaziral, da je na cesti
videl pokojnika, Namesto da bi se učil,

/neprestano/ fantazira o bogastvu,
/Z navdušenjem / Navdušeno/ (nam)
fantazirata, kako si bosta uredila
življenje; prim. *govoríčiti, govoríti, (s)*
poróčati, práviti, pripovedováti □ **2.**
*fantazírati*₂ **kdo sanjati kaj/o čem**
neuresničljivo/o neuresničljivem, Sam₁
– (p)Sam_{4/5}/S: /Zavzeto/ je fantaziral,
da je videl nekoga, /V pismu/ fantazira
tudi o izletu brez povratka, /Brez
najmanjšega pomisleka/ je fantaziral
o prihodnjih možnostih in zaslužkih,
Bolnik je /nevzdržno/ kričal in
fantaziral, Naj vendar enkrat že neha
fantazirati o nedosegljivem; prim. *blésti,*
govoríčiti, govoríti, sanjárati, sánjati

fantováti -újem R(P) nedov. □ *fantováti*₁
kdo udeleževati se družabnega življenja
fantov na vasi, Sam₁ – : Še pred leti je
/veliko/ fantoval, /Z njimi/ je /bučno/
fantoval, Tudi fantovala sta /skupaj/,
Rad bi še nekaj let fantoval; prim.
vasováti

fascinírati -am R dov. in nedov.
□ *fascinírati*₂ **kdo/kaj intenzivno**
vplivati na koga, Sam₁ – Sam₄:
Prijateljeva bolečina ga je /močno/
fascinirala, Ta igra igralce fascinira,
Skalnatí vrhovi so jih /s svojo
enkratnostjo naravnost/ fascinirali,
Vino jih je /s svojim okusom, aromo
in barvo/ fasciniralo; brezosa. Zelo ga
je fasciniralo; prim. *navdáti, očárati,*
prevzétí, zavésti

fávlati -am R nedov. in dov., žarg., šport.
□ *fávlati*₂ **kdo nedovoljeno ovirati koga**,
Sam₁ – Sam₄: /Kar z roko/ je favlál
nasprotnega napadalca; prim. *fávlírati,*
ovírati

favlírati -am R nedov. in dov., žarg., šport. > gl. fávlati -am R nedov. in dov., žarg., šport.

figurírati -am S_{1/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov., čustv. □ *figurírati*₂ **kdo/kaj nastopati od—do česa / sredi česa / v/na/po/pri čem / kod/kje / med čim / od—do kdaj / kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: /Na zunaj/ je med ljudmi figuriral /kot porok/, Na vseh izdajah zbirke je figurirala / kot ilustratorka/, V tistem času je / na veliko/ figuriral, Tisti dan je na naslovnica vseh dnevnikov figuriralo njeno ime; prim. *nastópati*, *pojávljati se*, *predstávljati se*

fiksírati -am R(P) dov. in nedov. □ **1.** *fiksírati*₃₍₄₎ **kdo/kaj namestiti kaj na kaj / kam (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – (pSam₆): Na streho so (z vijaki) fiksirali anteno, Navadno so na oglasno desko fiksirali vabila (z risalnimi žeblički), Na umazani del stene je fiksiral kar novo tapeto; prim. *nabíti*, *nalepíti/nalépiti*, *namestiti*, *pribíti*, *prilepíti/prilépiti*, *pritrđiti* □ **2.** *fiksírati*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj določiti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): /Končno/ si uspeli fiksirati datum ekskurzije, (S papirji) je fiksiral, da je lahko sam skrbnik svojim otrokom, /Z rednim vsakodnevnim prihajanjem/ je fiksiral, da ga delo zanima, /Iz/ zaradi strahu pred nemiri/ so fiksirali minimalne mezde, Režiser je fiksiral situacijo; prim. *potrdíti/potrđiti*, *pritrđiti*, *priznáti* ◇ biol., kem. *fiksírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj obdelati, obravnavati kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): Snov so fiksirali (s formalinom) ◇ gled. *fiksírati*₂ Nekaj mesecev pred uprizoritvijo so fiksirali besedilo ◇ med. *fiksírati*₂₍₃₎ Zlomljeni ud so fiksirali (z ustreznimi opornicami)

◇ šah. *fiksírati*₂ Fiksiral je kmeta ◇ tekst. *fiksírati*₂ Tkanino so fiksirali /s toplotnim in kemičnim postopkom/ ◇ um. *fiksírati*₂ Barvo je fiksiral (z zaščitnim premazom)

filmati -am R nedov. in dov. □ *filmati*₂ **kdo/kaj snemati kaj / koliko česa na filmski trak**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Ta prizor so /zares dolgo/ filmali, Dogodke so filmali /po romanizirani različici/, Roman so filmali /v studiu, v barvah, s premično kamero/, /Brez predsodkov/ je rad filmal vse ljudi; prim. *snémati*

filmizírati -am, R, nedov. in dov. > gl. filmati -am R nedov. in dov.

finalizírati -am R dov. in nedov. □ *finalizírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj obdelati, prilagoditi kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Tovarna je sama finalizirala polovico proizvodov (za izvoz), Svoj izdelek je /z veseljem/ finaliziral (za razstavo); prim. *obdélati*, *prilagodíti*

financírati in finansírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *financírati*₂ **kdo/kaj denarno omogočati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Šole in bolnišnice še vedno financira država /iz letnega proračuna/, /Nepovratno/ financira njegov študij, /V celoti/ se financira /sam/; prim. *podpírati*, *sponsorírati*

formatírati -am R nedov. in dov. □ *formatírati*₂ **kdo/kaj določiti, prilagoditi format za kaj**, Sam₁ – Sam₄: V tiskarni so formatirali revije in zbornike, /Z ustreznim programom/ je formatiral disketo; prim. *oblikováti*, *prilagájati*

formírati -am R nedov. in dov. □ **1.**

*formírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj določati obliko, značilnosti za kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kot izkušen kipar/ je formiral kip /po že ustaljenih standardih okolja/, Cene v turizmu so formirali /na osnovi ekonomsko utemeljenih izračunov/, /Kot že preizkušen človek/ je svojo življenjsko filozofijo formiral /na osnovi vseh dosedanjih spoznanj in prakse/; prim. /z/oblikovati, prilagajati/prilagoditi □ **2. formírati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj sestavljati, oblikovati kaj (iz česa / za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4}): Formirali so poseben odbor (za proslavo), (Iz dosedanjih sestavov in njihovih akcij) so formirali vojaško enoto, (Iz raznih denarnih virov) so formirali različne denarne fonde, Svoj izdelek je /z veseljem/ formiral (za razstavo); prim. *finalizírati, oblikovati, obdelovati/obdelati, prilagajati/prilagoditi* □ **3. formírati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pozitivno razvijati koga (za/v koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Šole formirajo ljudi (v samostojne strokovnjake), Izkušnje formirajo mlade ljudi (v zrele osebe in osebnosti); prim. /iz/oblikovati, prilagajati/prilagoditi, razvijati/razviti, vzgajati/vzgojiti

formírati se -am se R nedov. in dov.

□ *formírati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj sestavljati se, oblikovati se (iz česa / za kaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/4}): V tem času so se formirali /kot narod/, Denarni fondi se formirajo (iz raznih virov), Odred se je formiral (iz prostovoljcev), Komisije se formirajo (za različne projekte); prim. *finalizírati se, nastájati, oblikovati se, prilagajati/prilagoditi se, ustvárajati se*

formulírati -am R dov. in nedov.

□ *formulírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z besedami izraziti, določiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kot izkušen znanstvenik/ je znal /dovolj jasno/ formulirati svoje misli in stališča, Besedilo je /nanovo/ formuliral, /Po odločbi/ je bilo treba nekatera mesta /drugače/ formulirati, /Z vsem razpoložljivim znanjem/ so formulirali osnove novega programa; prim. *določiti/določevati, izoblikovati, izraziti/izražati, prilagoditi/prilagajati*

forsírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., pog. knj., v posplošenem pomenu □ **1. forsírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj podpirati koga/kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/c}): (Po drugi vojni) so forsirali bazično industrijo, (V hribovitejših področjih) forsirajo vzrejo živine in (v centrih) še vedno forsirajo bazično industrijo, /Z veseljem/ so ga /predvsem finančno/ forsirali (pri študiju), (Med vladajočimi sloji) jih je precej forsiralo svoj naraščaj, Spet /z veliko vnemo/ forsirajo ženske (v različne politične odbore in komisije); prim. *podpírati, pospeševati, protežírati, véčati, vzdrževati* □ **2. forsírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj zelo intenzivno napenjati kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/c}): (Pri solopetju) je /preveč/ forsiral svoj glas, (Pri svojih otrocih) je preveč forsiral kondicijski trening, /S posebno krutostjo in zaradi čiste častihlepnosti/ je (pri dresuri) forsiral živali; prim. *intenzivírati, prenapénjati, stopnjévati* ◇ šah. *forsírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj izsiliti prosto pot za kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/**

pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ž}): Igralec je (v ključnih potezih) forsiral tekača ◊ voj. **forsirati**, **kdo/kaj s silo preiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pehota je forsirala reko

fotografirati -am R dov. in nedov.

□ **fotografirati**, **kdo/kaj s fotoaparatom prenesti koga/kaj / koliko česa na filmski trak**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Ta dogodek in ljudi so /večkrat/ fotografirali, Fotografiral jih je /barvno / v barvah/, Fotografira se /kar sam, s samosprožilcem/; prim. *posnėti, snémati*

fragmentirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

□ **fragmentirati**, **kdo/kaj delno opisati, ohraniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi pomanjkanja časa/ je dogodke /samo/ fragmentiral, Obdelavo fresk je /v knjižni obliki/ fragmentiral, Slabo ohranjen slovar so /samo ponesrečeno/ fragmentirali; prim. *izpísati/izpisáti, izpisováti*

frazariti -im G nedov., slabš. □ **1.**

frazariti, čustv. **kdo/kaj navadno vsebinsko prazno govoriti v frazah**, Sam₁ – : Nekateri radi /na vse kriplje/ frazarijo, Frazarili so /brez konca in kraja, da jih res ni bilo mogoče ustaviti/; prim. sleng. *blúziti, čvekáti, govoričiti, govoríti* □ **2. frazariti**,₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s praznim govorjenjem (komu/čemu) širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: Spet (nam) je /na dolgo in široko/ frazaril o dolžnostih, Ljudje so /kar tako na pamet/ frazarili, kako rešit problem; prim. sleng. *blúziti, čvekáti, govoričiti, govoríti, širiti*

frizirati -am R nedov. □ **1. frizirati**,₁₍₂₎ **kdo/kaj strokovno urejevati lase**,

dlako (s čim), Sam₁ – (pSam₆): /Samovšečno/ je friziral (s posebnim glavničkom), Dan na dan je /samo/ friziral; prim. *česáti, gláditi, ravnáti, uréjati, urejeváti* □ **2. frizirati**,₂₍₃₎ **kdo/kaj urejati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Po cele ure/ se frizira, včasih pa tudi druge, /Samovšečno/ (s posebnim glavničkom) je friziral dolgo brado, Frizirala je dlako na glavi domačega psička, /Redno/ se je frizirala (s fenom), Dolge lase je (s krtačo) frizirala /v kito/, Rada je frizirala svoje punčke; prim. *česáti, čistiti, gláditi, ravnáti, uravnávati, uréjati, urejeváti* □ **3. frizirati**,₂₍₄₎ **kdo/kaj urejati, gladiti (komu/čemu) koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Samovšečno/ (si) je (s posebnim glavničkom) friziral dolgo brado, (Konju) je (s krtačo in okrasnimi trakovi) friziral grivo, (Psičku) je (s posebno krtačo) frizirala dlako na glavi, /Kar s prsti/ (ji) je friziral pričesko, Lase (si) je (s krtačo) frizirala /v kito/, (Z žepnim glavničkom) (si) je frizirala lase /na prečo ali nazaj/; prim. *česáti, čistiti, gláditi, ravnáti, uréjati, urejeváti, uravnávati* ◊ avt., žarg. **frizirati**,₂₍₄₎ **kdo/kaj prirejati (komu/čemu) kaj (s čim) na višje obrate**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (Dirkačem) je friziral avtomobile (z močnejšimi oz. višjeobratnimi motorji)

funkcionirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

funkcionirati,₁₍₂₎ **kdo/kaj biti v delovnem stanju (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Motor (mu) še ne funkcionira /kot si je zamislil/, Pošta /učinkovito/ funkcionira; **kdo/kaj opravljati, izpolnjevati nalogo (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Misel (mu) je /zagrizeno/

funkcionirala, Aparat /brezhibno/
funkcionira, Vse naprave so /odlično/
funkcionirale, Srce (mu) /pravilno/
funkcionira /zaradi spodbujevalnika/,
Varnostna služba /dobro/ funkcionira,
Priprava funkcionira /na principu
centrifugalne sile/; prim. *delováti*,
obratováti □ **2. funkcionirati**₂ **kdo/kaj**
opravljati delo ob/v/na/pri kom/čem /
pred/med/nad/pod kom/čim / kje/kod,
Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /Zelo uspešno/
je funkcioniral /kot učitelj/ ob meji,
Sovražne čete funkcionirajo ob meji, /
Kot znani strokovnjak/ je /uspešno/
funkcioniral pri projektu, /Vneto/ so še
naprej funkcionirali /po starih pravilih/,
Funkcioniral je /izključno v svojo
korist/; prim. *angažirati se*, *delováti*,
organizirati se

galopírati -am P_{Pr/C/Dg} nedov.
□ *galopírati*₂ **kdo/kaj zelo hitro teči**
iz/z/od/do/mimo/okoli/okrog koga/
česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/
čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/
nad/med kom/čim / kod/kje, Sam₁ –
pSam₂₋₆/Prisl_k: Po cesti je galopiral /
na iskrem vrancu/; čustv. /Brez predaha/
je galopirala od vrat do vrat, Kam /
brez pozdrava tako/ galopira; pren., čustv.
Cene /kot divje/ galopirajo navzgor;
prim. *divjati*, *těči*

garantírati -am G dov. in nedov.
□ *garantírati*₃ **kdo/kaj obljubiti komu/**
čemu kaj/o čem, Sam₁ – Sam₃ – (p)
Sam_{4/5}/S: /Brez zadržkov/ jim je
garantiral nagrado, Firma je /kljub
nasprotovanjem partnerjev/ garantirala
potencialnim kupcem izdaten popust,
Garantiral jim je, da se jim ne bo
nič zgodilo, Za svoje izdelke jim
je garantiral; prim. *izjáviti*, *izráziti*,

obljubiti, *obvézati se*, *rěči*, *zagotoviti*,
zavézati se

gasíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *gasíti*₂₍₃₎
kdo/kaj onemogočati, preprečevati
(komu/čemu) kaj navadno slabega,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Vsa vas (mu)
je gasila gorečo hišo; pren., čustv. /S
stalnim prigravarjanjem/ so (jim) gasili
najmanjše iskre upanja, Svojo stalno
žejo (si) gasi /z vinom/, Trenutno /z
vso vneto/ gasijo apno; prim. *jezíti*,
onemogóčati, *oteževáti*, *ovírati*,
preprečeváti, *zadrževáti* ◇ metal. *gasíti*₂
kdo/kaj hladiti, kaliti kaj v vodi ali olju,
Sam₁ – Sam₄: Razbeljeno jeklo /hitro/
gasijo

generírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov.
□ *generírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/**
kaj tvoriti, ustvarjati kaj, Sam₁ – Sam₄:
Turizem generira nova delovna mesta,
Organizem generira nove protistrupe;
prim. *dělati*, *izdelováti*, čustv. *porájati*,
povzróčati, *tvóriti*, *ustvárjati* ◇ elektr.
*generírati*₂ **kdo/kaj ustvarjati kaj**, Sam₁
– Sam₄: Računalnik generira podatke;
◇ jezikosl. Slovnica generira vse tipe
povedi in sintagem

gíbatí -ljem tudi -am P_{Pr/Dg} nedov. □ **1.**
*gíbatí*₂ **kdo/kaj premikati kaj/s čim**,
Sam₁ – Sam₄/pSam₆: Roko /komaj/
giblje, /Z roko komaj/ giblje, Veter /
nenehno/ giblje veje; prim. *mígati* □ **2.**
*gíbatí*₂ neobč. **kdo/kaj povzročati koga/**
kaj, Sam₁ – Sam₄: Ta oseba giblje
dejanje drame, Poezija giblje vse; prim.
pogánjati, *premikati*

gíbatí se -ljem se tudi -am se P_{Pr/Dg} nedov.
□ **1. gíbatí se**₁ **kdo/kaj premikati se**,
hoditi, Sam₁ – : Vozilo se /lahko/ giblje,
Veje se gibljejo /v vetru/, Človek se /

končno/ giblje, Migetalkarji se gibljejo /z migetalkami/ □ **2. gibati se₂ kdo/kaj premikati se, hoditi po/v čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kod/kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Giblje se po obodu, Giblje se v cevi; prim. *migati, pogánjati se, premikati se* □ **3. gibati se₂ kdo/kaj biti, zadrževati se na/v čem / med kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Giblje se na svežem zraku, Gibal se je v visokih krogih, Najraje se giblje med mladino; **kaj biti omejen, postavljen na/v čem / med čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Razprava se giblje v družbenopolitični sferi, Nezadovoljstvo se giblje v mejah upravičene kritike; prim. *zadrževati se* □ **4. gíbati se₂ kaj nastopati v določenem razponu od–do/okoli/okrog česa / koliko**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{kol}: Cene se gibljejo od pet do deset tolarjev za kilogram, Proizvodnja jekla se giblje od tisoč do dva tisoč ton letno, Jutranje temperature so se gibale od minus tri do minus osem; **kaj biti samo približno določeno, ocenjeno od–do/okoli/okrog česa / koliko**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{kol}: Škoda se giblje od dveh do treh milijonov; prim. *doségati, obségati*

gláditi -im R nedov., gladila □ *gláditi*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) gladko, ravno kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Gladila (si) je gube na obleki, / Samovšečno/ (si) je gladil dolgo brado, /V zadregi/ je gladila prt na mizi; pren. /Spretno/ je gladila pot (njegovim načrtom); **kdo/kaj delati (komu/čemu) boljše kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: / Skrbno/ (mu) je gladil prevod, Stalno (jim) je gladil jezik javnih nastopov,

Gladil je vsakdanje odnose; prim. *ravnáti, /i/zboljševáti/zboljševáti*

gláditi po -im po R(P) nedov. □ *gláditi po₃ kdo/kaj dotikati se koga/kaj po kom/čem*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Otroka je nežno gladil po licu, Gladila ga je po laseh; prim. *bóžati po, ravnáti po*

gladováti -újem E_{T/NT} nedov., neobč. > gl. strádati -am E_{T/NT} nedov., tudi stradála

glasíti se -ím se G nedov., neobč. □ **1. glasíti se₁** v oslabljenem pomenu **kaj imeti vsebino, biti tak**, Sam₁ – : Njegova trditev se glasi /takole/, Sodba se je glasila/: Obtoženi dobi pet let zavora/, Odgovor se je glasil /kratko in ostro/, /Kako že/ se glasi njegov naslov, Rezervacija se glasi /na njegovo ime/; prim. *biti sem, izrážati* □ **2. glasíti se₂ kaj biti slišno od/iz koga/česa / po/na/ kom/čem / med/nad/pod kom/čim / od kod / kod / kje**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: Iz hiše se je glasil pridušen jok, Iz daljave se je glasilo zamolklo zvonjenje, Tisti dan se je vsepovsod po državi glasila pesem; prim. *izhájati, prihájati*

glasováti -újem G dov. in nedov.

□ *glasováti*₂ **kdo/kaj ustno in pismeno izraziti odločitev ali mnenje proti komu/čemu / za koga/kaj / o kom/čem**, Sam₁ – pSam₃₋₅: /Z dvigom rok/ je večina volivcev glasovala proti predlogu, Za omenjenega kandidata jih je največ glasovalo, Za sprejem zakonov so /pretežno/ glasovali /s pritiskom na tipko/, O zakonskem predlogu bodo /dokončno/ glasovali po končani obravnavi; prim. *izráziti/izrážati se, opredelíti/opredeljeváti se*

glédati -am NT_{Dg/Pr}/S_{T/D} nedov. □ **1. glédati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**

usmerjati pogled proti komu/čemu / v/ na/skozi kaj / na/v/po kom/čem / za kom/čim / kam/kod, Sam₁ – pSam₃₋₆/ Prisl_k: Celo poletje so gledali proti planinam, Gledal je na vse strani, Kar naprej je gledal skozi okno, Gledala je v tla, Gledali so za ljudmi in vozovi

□ 2. *glédati*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti odprte oči**, Sam₁ – : Gleda / kakor miš iz moke/, Gleda /kar križem/, Gleda še /brez očal/, Gleda /z močno dioptrijo/ □ 3. *glédati*₂ **kdo/kaj z gledanjem dojemati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Rad gleda filme in tudi televizijo, Šli so gledat, kaj se dogaja □ 4. *glédati*₁ **kdo/kaj z gledanjem izražati stanje, lastnost**, Sam₁ – : /Zaljubljeno/ gleda /kot kakšen mladenič/, Gleda /precej žalostno/ □ 5. *glédati*₂ **kaj biti usmerjeno proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Soba gleda na dvorišče; pren. Vanj je gledala velika dvocevka, Pročelje hiše gleda proti hribu □ 6. *glédati*₂ **kdo/kaj ukrepati kaj 'želeno'**, Sam₁ – (p)Sam₄/S: Gleda le (na) to, da bi kaj zaslužil, Gledal bom, da se bo vse končalo, Sama naj gleda, da ne bo imela težav; prim. *paziti/páziti, prizadévati si*

glédati iz -am iz S_{1/D} nedov. □ *glédati iz*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti potisnjen (komu/čemu) iz koga/česa**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂: Steklenica gleda iz žepa, Iz čevlja (mu) gleda palec, Krilo gleda izpod plašča, Uho (mu) gleda izpod kape; prim. *kúkati iz*

glédati na -am na R_z_{Dg/Pr} nedov. □ 1. *glédati na*₂ **kdo/kaj imeti odnos glede na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Na svet je gledal /zelo kritično/, Na vse je gledala /zelo osebno/, Na življenje je gledal /kot starec/, Na novosti je gledala /

brez pomislekov/; prim. *ozírati se na*

□ 2. *glédati na*₂ **kdo/kaj ozirati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Pri ženitvi /kot preveč zaljubljen sploh/ ni gledal na bogastvo, Pri delu /kot zagnana delavka/ ni gledala na koristi, Ko je nakupovala, ni gledala na višino stroškov; prim. *ozírati se na*

glédati po -am po R nedov. □ *glédati po*₂ **kdo/kaj ozirati se po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Že zgodaj je začel gledati po dekletih; pren. Takoj po diplomi je /kot ambiciozen diplomant/ gledal po dobrih službah; prim. *ozírati se po*

glédati za -am za NT_{Dg/Pr} nedov. □ *glédati za*₂ **kdo/kaj zanimati se za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Vedno je gledala za moškimi, /Kot izredno častihlepni/ so gledali samo za visokimi položaji v vladi, /Stalno in s pravim pohlepom/ gleda za različnimi priložnostmi; prim. *ozírati se za*

globalizírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *globalizírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj omogočati mednarodno vplivanje, delovanje za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z novimi tržnimi taktikami/ so /postopoma/ globalizirali kapitalski trg, Vse svoje delovanje bodo /sčasoma/ globalizirali

globalizírati se -am se NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *globalizírati se*₁ **kdo/kaj zavzemati se za mednarodno vplivanje in delovanje**, Sam₁ – : Evropa se globalizira, Čutili so, kako se njihove navade in delovanje /nezadržno/ globalizirajo

gnáti žênem R(P) nedov., stil., ženó □ 1. *gnáti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj navadno hitro premikati koga/kaj (proti**

komu/čemu / na/v/skozi/za kaj / po/ na čem / za/pred kom/čim / kod/kam), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃₋₆/Prisl_k): Motor /z vso silo in včasih prek možnosti/ žene črpalko, /Na silo/ ga ženejo (v šole), Živino so gnali (na pašo), Predica /enakomerno/ žene kolovrat, /Na silo/ so jih gnali (na morišče), /Neusmiljeno/ je gnal konja; čustv. Avto je gnal (proti morju), /Zelo prizadevno/ je gnala skupino otrok (za glavnino vrste), Sovražnika so dva dni in dve noči gnali (proti meji in za njo); čustv., v oslabiljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄' – (pSam₃₋₆/Prisl_k): /Pridno/ je gnal koso, /Krepko/ so gnali vesla (proti nastavljenim mrežam na morju); prim. *goníti, peljāti, pregánjati, prigánjati, vodíti, zasledovāti* □ **2.** *gnáti*₃ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj po potrebi usmerjati koga/kaj od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/ skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Celo otroke žene k težkemu delu, Gnali so ga od zdravnika do zdravnika, /Preveč/ jih žene po njivah, Nezaposlitev žene ljudi v obup, Še danes ne vedo, kaj ga je gnalo v smrt, Velika želja in radovednost sta jo gnali naprej, Srce ga žene nazaj v stroko; brez. Storilca /navadno/ žene na kraj zločina; prim. *forsírati, goníti, pregánjati, prigánjati, síliti, vodíti* □ **3.** *gnáti*₂ čustv. **kdo/kaj govoriti, ponavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ženske so /na vso moč/ gnale svoj očenaš, /S posebno ihto/ vedno žene eno in isto; prim. *govoríti, ponávljati* □ **4.** *gnáti*₁ **kaj poganjati**, Sam₁ – : Drevje že žene, Veje na stari jablani so na pomlad /hitro/ gnale; prim. *brstéti, pogánjati, rásti, razvíjati se* ◇ med. *gnáti*₃ **nekaj po potrebi usmerjati koga/**

kaj na kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Bolnika /kar prepogosto/ žene na vodo in /premalokrat/ na blato

gnáti se žênem se R(P) nedov., čustv., stil., ženó se □ **1.** *gnáti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zelo prizadevati si za koga/kaj / s kom/čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Preveč/ se je gnala z učenjem, /Prav smešno/ se je gnal za nečaka, /Stalno/ se žene za višji položaj; prim. *forsírati se, prizadévati si* □ **2.** *gnáti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj navadno s težavo premikati se (prek koga/česa / proti komu/čemu / na/v/skozi/za kaj / po/na čem / za/pred kom/čim / kod/kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): /Drug drugega sta se /s težavo/ gnala (proti domu), /Utrujeno/ so se gnali (po poti navzgor); prim. *goníti se, peljāti se, pregánjati se, prigánjati se, vodíti se, zasledovāti se*

gnáti v žênem v R(P), nedov., stil., ženó v □ *gnáti v*₂ **kaj poganjati v kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ajda žene v cvet, Žito je /z zamudo/ gnalo v klas; prim. *pogánjati v, razvíjati se* v ◇ agr. *gnáti v*₂ **kaj poganjati v kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ta vrsta drevja žene /izključno/ v les

gnézditi -im E_{NP} nedov. □ *gnézditi*₁₍₂₎ **kdo/ kaj delati, imeti gnezdo (pri/na/v/ob kom/čem / med/za/pred/pod/nad kom/ čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – : (Pod streho) gnezdiijo lastovke, Mnoge ptice gnezdiijo (v gozdu), Škorec gnezdi /dvakrat letno/; pren., čustv. (V državnih službah) še vedno gnezdi precej ljudi /z nepoštenimi nameni/; prim. *bívati, prežívljati se, valíti, živéti*

gnusíti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ *gnusíti se*₂ **kdo/kaj vzbujati**

komu/čemu skrajen gnus, odpor, Sam₁ – Sam₃: Tovrstna jed in pijača se mu gnusita, Ta človek se ji /prav/ gnusi; čustv. Njegovo ravnanje se jim /brez vsakršnega obotavljanja zelo/ gnusi; prim. *upirati se*

gobezdāti -ám G nedov., pog. knj., slabš. > gl. *čvekāti* -ám G nedov., slabš.

godíti -ím R nedov. □ *godíti*₂ **kdo/kaj delati kaj godno**, Sam₁ – Sam₄: Poznojesensko sadje so /precej dolgo/ godili, Te vrste kakija je treba še mesec dni goditi; prim. *medíti, zoríti* ◇ agr. *godíti*₂ **kdo/kaj obdelovati, predelovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: V tem času so včasih godili lan

godíti se -ím se R nedov. > gl. dogájati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os., I. □ **2. godíti se**₁ **dobro dogajati se komu/čemu**, Sam₃ – : Godi se mu /kot v nebesih/, / Tako dobro/ se mu godi /kot svinji v žitu/; čustv. Ja, temu pa se godi!; **kaj dogajati se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Kar vsega preveč se mu godi, Godi se mu krivica; prim. *délati, déti, koristiti, prijati, ugájati*

góditi -im S_{T/D} nedov. □ *góditi*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj koristiti (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Vsakovrstna hvala (mu) /zelo dobro/ godi, Premastna hrana (mu) ne godi /preveč dobro/, /Načeloma/ zelena barva godi (očem); prim. *déti, koristiti, prijati, ugájati*

godíti se -ím se R nedov. □ *godíti se*₁ **kaj delati se godno**, Sam₁ – : V tem času (se) hruške /uspešno/ godijo, Gnoj se /prepočasi/ razkraja in godi; prim. *medíti se, predelovati se, zoréti*

godovāti -újem R nedov. □ *godovāti*₁ **kdo/kaj imeti, praznovati god**, Sam₁ – : Zanj niso uspeli izvedeti, kdaj goduje; prim. *praznovāti, proslávljati, slavíti*

godrnjāti -ám G nedov., čustv. □ **1. godrnjāti**₁ **kdo/kaj z neglasnim govorjenjem izražati nejevoljo, nesoglasje**, Sam₁ – : /Zaradi zares slabih razmer/ so ljudje kar naprej godrnjali in se jezili, Fant kar naprej godrnja in se pritožuje /kot kakšen nezadovoljen starček/, Ves čas /sam zase/ godrnja; pren. Burja /zelo glasno/ godrnja in tuli okoli hiš; prim. sleng. *blúziti, čvekāti, govoričiti, govoríti, tárnati, tožíti/tožíti* □ **2. godrnjāti**₂₍₃₎ **kdo/kaj z neglasnim govorjenjem nejevoljno izražati (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p) Sam_{4/5}/S: Začel je nekaj mencati in godrnjati, O nečem nerazumljivem (jim) je godrnjal /kot medved/; prim. sleng. *blúziti, čvekāti, govoričiti, govoríti, šíriti, tárnati, tožíti/tožíti*

godrnjāti čez -ám čez G nedov., pog. knj., slabš. □ *godrnjāti čez*₂ **kdo/kaj nejevoljno govoriti čez koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Kar naprej godrnja čez svoje ljudi, Čezenj je godrnjal /kot njegov pravi sovražnik/; prim. *govoríti čez, obrekovāti, ogovárjati, pritoževāti se čez, tárnati čez, tožíti/tožíti čez*

godrnjāti nad -ám nad G nedov., pog. knj., slabš. □ *godrnjāti nad*₂ **kdo/kaj nejevoljno govoriti nad kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Kar naprej /kot popolni nezadovoljnež/ godrnja nad vsem in vsemi, Nad njim je godrnjal /kot njegov pravi sovražnik/; prim. *obrekovāti, obupávati nad, ogovárjati, pritoževāti se nad, tárnati nad, tožíti/tožíti nad*

gojiti -ím R nedov. □ *gojiti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno obravnavati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na farmi gojijo govedo za zakol, /Z veliko skrbnostjo/ goji veliko sadnega drevja, Tovrstne glivice gojijo /tudi laboratorijsko/, Pri učencih /načrtno/ gojijo športni duh in solidarnost, Pri otrocih se mora že zgodaj gojiti občutek odgovornosti // neobč., v oslabiljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄: Še naprej je /z vso vnemo/ gojil sovrastvo do svojih sorodnikov, Po tem dogodku je /lahko leše s težavo/ gojila upanje na izboljšanje svojega gmotnega položaja; prim. *krepiti*, *razvijati*, *utrjevati*, *vzdrževati*, *vzgajati*

gomazéti -ím P(S_{1/D}) nedov., nav. 3. os. □ **1. gomazéti**₂ **kdo/kaj živahno premikati se v večjem številu v vseh smereh na/v/ po kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Mravlje so gomazele po listih, V mesu so gomazeli črvi; brezos., čustv. Na smetišču je gomazelo podgan; prim. *laziti/láziti*, *množiti se* □ **2. gomazéti**₂₍₃₎ **kaj živahno premikati se (komu/čemu) na/v/po kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅/Prisl_k: /Od groze/ so (mu) po hrbtu gomazeli mravljinici; brezos. /Od strahu/ (mu) je gomazelo po telesu; pren., čustv. Čudne misli (ji) gomazijo po glavi; prim. *laziti/láziti*, *množiti se*

goníti gónim R(P) nedov., stil., ženó > gl. gnáti žênem R(P), nedov., stil., ženó 1.–3. ◇ lov. *goníti*₂ **kdo/kaj poganjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pes goni divjad ◇ muz. *goníti*₂ Na koru /prizadevno/ goni meh

goníti se gónim se R(P) nedov., stil., ženó > gl. gnáti se žênem se R(P), nedov., stil., ženó se 2. □ *goníti se*₁ **kdo/kaj kazati nagnjenje za parjenje**, Sam₁ – : Svinja

se goni; slabš. /Neprestano/ se goni; prim. *občeváti*, *páriti/paríti se*

goréti -ím Sp_L nedov., gôrel □ **1. goréti**₁ **kdo/kaj izginjati, uničevati se v ognju**, Sam₁ – : Suha drva /dobro/ gorijo, Papir je gorel /z močnim plamenom/, Senik je gorel /kot bakla/, Po hribih gorijo kresovi; brezos. V štedilniku ves dan gori; prim. *iz-/z-ginjati*, *izničeváti*, *uničeváti* □ **2. goréti**₁ **kdo/kaj z izginjanjem, uničevanjem dajati svetlobo**, Sam₁ – : Luč je gorela vso noč, Žarnica ne gori več; čustv. Nebo je gorelo v večerni zarji, Njene oči so kar gorele; prim. *plamenéti*, *plamtéti*, *sijáti*, *žaréti* □ **3. goréti**₁ čustv. **kdo/kaj biti razgret od bolezní, napora**, Sam₁ – : Otrok ves gori, tako je bolan, Telo mu je gorelo od bolezní, lica ji gorijo od zadrege; prim. *boléhati*, *razbolévati se* □ **4. goréti**₂ čustv. **kaj biti, obstajati v veliki meri v/na kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: V njem je gorela strast, V njih je še vedno gorelo upanje, V njihovih pogledih je gorela radost; prim. *izgorévati*, *plamenéti*, *plamtéti*

goréti od -ím od Sp_L nedov., gôrel od □ *goréti od*₂ čustv. **kdo/kaj biti v veliki meri razgret od česa**, Sam₁ – pSam₂: Ves je gorel od razburjenja, /Pretirano/ gori od želje, da bi jo videl; prim. *izgorévati od*, *plamenéti od*, *plamtéti od*

goréti za -ím za Sp_L nedov., gôrel za □ *goréti za*₂ čustv. **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Vztrajno/ gorijo za uspeh, /Precej agresivno/ gorijo za resnico, Ves gori za svojo stroko, /Čez vsako mero/ gori za to dekle; prim. *interesírati se za*, *prizadevati si za*, *razvnméti se za*, *vnéméti se za*, *zavzéméti se za*

gospodáríti -im R nedov. □ 1.

*gospodáríti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uporabljati, upravljati materialne dobrine (po/v/na čem / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/e}): (Na svojem) / zelo slabo/ gospodari, (V tej hiši) /brez najmanjših predsodkov/ gospodarijo ženske; čustv. Smrt je gospodarila (po vaseh); prim. *upravljati* □ 2.

*gospodáríti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj upravljati (komu/čemu) s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₆: Sin (jim) /uspešno/ gospodari z denarjem in nepremičninami, Z zelo malo denarja in s še manj pameti (jim) gospodari nov direktor, Ni dovolil, da bi (mu) kdo gospodaril z imetjem; čustv. Z njimi gospodari vihar /z zelo hudim razdejanjem/, prim. *razpolágati, upravljati*

gospodáríti nad -im nad R nedov.

□ *gospodáríti nad*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti, izvajati oblast nad kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Žena /popolnoma/ gospodari nad njim, Neka višja sila gospodari nad življenjem in smrtjo; čustv. Nad njihovimi polji je gospodaril vihar; prim. *upravljati nad*

gósti gódem T_{De/Dg/Pr} nedov., redko □ 1. *gósti*₁₍₂₎ **kdo/kaj igrati ((na) kaj) glasbo**, Sam₁ – (Sam₄): /Lepo/ zna gosti (na citre in kontrabas), On zna /lepo, predvsem sebi v veselje/ gosti; pren. Veter je godel okrog hiše; prim. *igráti, poustvárajati* □ 2. *gósti*₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj navadno jezno govoriti (kaj / o kom/čem / nad kom/čim)**, Sam₁ – ((p)Sam₄₊): /Stalno sam pri sebi trdovratno/ gode (eno in isto), Že spet gode (nad ženo), Stalno /napol glasno/ godi (o nekem višjem redu); prim. *brúndati, godrnjáti,*

govoríti, oglášati se, ponávljati, práviti □ 3. *gósti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj povzročati komu/čemu (kaj neprijetnega, nenavadnega)**, Sam₁ – Sam₃ – (Sam₄): Otroci so obljubili, da jima ne bodo več tako (in take) godli, Ta mu (jih) pa gode; prim. *nagájati/nagajáti, špičiti, ugánjati*

gósti se góde se T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. 3. os., pog. knj., čustv. □ *gósti se*₂₍₃₎ **nekdo/nekaj pozitivno povzročati komu/čemu (kaj prijetnega)**, Sam₁ – Sam₃ – (Sam₄): Njemu se pa gode; prim. *godíti se*

gostíti I -im R, nedov., gošččen □ *gostíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati kaj bolj gosto (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Malto so gostili (s peskom), /S kar preveliko vremo/ so tekočino gostili (z različnimi primesmi); prim. *měšati/mešáti, strjeváti*

gostíti I se -im se R nedov., gošččen □ *gostíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati se (komu/čemu) bolj gosto**, Sam₁ – (Sam₃): Kri se (mu) /hitro/ gosti, Lasje so se (ji) začeli /prav presenetljivo/ gostiti; prim. *měšati/mešáti se, strjeváti se*

gostíti II -im R nedov., gošččen □ *gostíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj streči koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Svoje prijatelje je /z veseljem večkrat/ gostil (s pršutom in najboljšim vinom), /Preveč/ ga je gostil, zato je zdaj tako!; prim. *stréči*

gostíti II se -im se R nedov., čustv. □ *gostíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj obilno, dobro hraniti se (s čim)**, Sam₁ – (pSam₆): /Pogosto/ so se gostili (z divjačino); iron. Vsak dan so se /na svojo žalost/ gostili

(s kašo); prim. *hraníti/hrániti se, jésti, mastíti se, pítati se, píti*

gostovati -újem S_{1/D}/T_{Dg/Pr} nedov. □ **1.** *gostovati*₂ **kdo/kaj biti, nastopati v/na/ pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Na naših odrih bo /v glavni vlogi/ gostovala slavna sopranistka, Zadnjič so pri naših reprezentantih gostovali grški rokometšaši; prim. *bívati, mudíti se, nastópati, prebívati* □ **2.** *gostovati*₂ **kdo/kaj biti nastanjen, živeti v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Z veseljem/ gostuje na deželi/v mestu, /Zaenkrat in za prvo silo/ gostuje pri teti, Gostuje pod tujo streho; prim. *bívati, domováti, mudíti se, prebívati, stanováti, živéti*

govoričiti -im G nedov. □ **1.** *govoričiti*₁ čustv. **kdo/kaj vsebinsko prazno govoriti**, Sam₁ – : Nekateré ženske rade govoričijo, Govoričili so /brez konca in kraja/; prim. sleng. *blúziti, govoríti* □ **2.** *govoričiti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s praznim govorjenjem (komu/čemu) širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: Spet (nam) je govoričil o dolžnostih, Ljudje so govoričili, da je oderuh; prim. sleng. *blúziti, govoríti, šíriti*

govoríti -ím G nedov., govóril □ **1.** *govoríti*₁ **kdo/kaj oblikovati besede, stavke z govornimi organi**, Sam₁ – : Govori /kot navit/, Bolnik naj /čimmanj/ govori, Zunaj nekdo govori, Govori /z naglasom/, Govori /skozi nos/, Govori /s težavo/, Govori/, kot bi imel žgance v ustih/; **kdo/kaj biti sposoben oblikovati besede, stavke z govornimi organi**, Sam₁ – : Naša papiga govori, Ne govori, je gluhomem; prim. *artikulírati, izrážati, izgovárjati, posredováti* □ **2.**

*govoríti*₂ **kdo/kaj z govorjenjem izražati, posredovati kaj/o čem**, Sam₁ – (p) Sam_{4/5}: Kar naprej je nekaj govorila, Kaj govoriš?, Govoril je o svojih doživetjih, Govoril je /brez olupšav, brez pomislekov/, Govori /v podobah/, /Prazno/ govori o važnih stvareh Igralci govoriijo vloge /preglasno/, Predavanje je nekaj časa govoril /na pamet/; **kdo/kaj z jezikovnimi sredstvi izražati kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}: Avtor govori o tem vprašanju /z zaskrbljenostjo/, Pesem govori o ljubezni, /Tako/ govori mehanika o gibanju; pren., čustv. To mu govori notranji glas, Oči so govorile samo strah; prim. *izrážati, posredováti* □ **3.** *govoríti*₂ **kdo/kaj znati, obvladati kaj 'jezik'**, Sam₁ – Sam₄: Govori šest jezikov, /Slabo/ govori slovenščino; prim. *obvládati, znáti* □ **4.** *govoríti*₁₍₂₎ **kdo/kaj neposredno podajati v javnosti (kaj/o čem)**, Sam₁ – ((p)Sam_{4/5}): Na sestanku je /kot vodilni izvedenec/ govoril (o trenutnih razmerah), Na predavanju je /nalašč/ govoril (najbolj tipične primere); prim. *podájati* □ **5.** *govoríti*₂ nav. 3. os. **kdo/kaj širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: O njem govoriijo čudne stvari, Govoriijo, da jo bo poročil zaradi denarja; brez. **nekdo/nekaj širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: O tem se je govorilo, da je praktično neuresničljivo **kdo/kaj izražati kaj/o čem**, Sam₁ – (p) Sam₅/S: Pohištvo govori o dobrem okusu lastnikov, Številke govoriijo o naraščanju proizvodnje; prim. *kázati/kazáti, meníti/méniti* □ **6.** *govoríti*₂ os. v mn./dv. **kdo/kaj izmenjavati mnenja, misli o čem**, Sam₁ – pSam₅: /Vneto/ so govorili o vsakdanjih stvareh; brez. **nekdo izmenjavati mnenja, misli o čem**, Sam₁ – pSam₅: O teh stvareh se javno

govori in piše; prim. *razprávljati* □ 7. *govoríti*₁₍₂₎ os. nav. v mn./dv., čustv. **kdo/kaj biti v normalnih odnosih (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Sosea spet ne govori, Ali že govori (z njim); prim. *debatírati, komentírati, pogovárjati se, razprávljati, pogovárjati se*

govoríti čez -ím čez G, nedov., govóril čez □ *govoríti čez*₂ pog. knj. **kdo/kaj izražati z govorjenjem kaj**, Sam₁ – pSam₄: Kar naprej govori čez svoje ljudi; prim. *ogovárjati, obrekováti*

govoríti proti -ím proti G nedov., govóril proti □ *govoríti proti*₂ **kdo/kaj izražati z govorjenjem proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Govori proti njegovim idejam; prim. *nasprotováti*

govoríti z/s -ím z/s G nedov., govóril z/s □ *govoríti z/s*₂ **kdo/kaj izražati se s čim**, Sam₁ – pSam₆: Zadnje čase veliko govori s pogledom in kretnjami; prim. *pomágati/pomagáti si z/s*

govoríti za -ím G nedov., govóril za □ *govoríti za*₂ **kdo/kaj izražati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Govorijo za napredek, Vse govori za to; prim. *zagovárjati*

gozdáriti -im R nedov. □ *gozdáriti*₁₍₂₎ **kdo/kaj oskrbovati gozd (okoli koga/česa / po/ob čem / med kom/čim / kod / od–do kod / kje /kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é}): (Zdaj) /redno/ gospodari in gozdari, (Vso zimo) je gozdaril, /Brez predsodkov/ je gozdaril (na tujih talih); prim. *oskrbováti*

grabíti in grábiti -ím R(P) nedov. □ 1. *grabíti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spravljati skupaj, navadno z grabljami (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/**

proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / pri/na/v/po/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kam/kje/kod), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Vse življenje je stiskal in grabil, (Pri sosedovih) grabijo, /Že navajeno/ grabijo /z obema rokama/; čustv. Zna grabiti /na kup/; pren., čustv. Žaga (tudi ob straneh) /dobro/ grabi; prim. *jemáti, pobírati, pridobívati, správljati, zbírati* □ 2. *grabíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spravljati skupaj kaj, segati po kom/čem / za kom/čim, navadno z grabljami (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / pri/na/v/po kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kam/kje/kod)**, Sam₁ – (p) Sam₄₋₆ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (Po tleh) je /nervozno/ grabil kos za kosom, /Kar s pestjo/ je (iz žaklja) grabil žito, Otrok je /s strahom, skoraj panično/ grabil mater /za roko/, Bolnik je /od bolečin/ grabil po odeji, Že do prihoda naprej je /nestrpno/ grabil po kljuki, Bager je /z vso silo in velikopotezno/ grabil material; pren., čustv. /Dobesedno/ grabil je za novo besedo, Prepogosto se mora grabiti /za lase/, Prepogosto grabi za kozacem, /Redno/ ga je grabil krč in /občasno/ tudi bes; brezos., pog. knj. Grabi ga (pri srcu), Grabilo ga je, da bi jim jih napel; prim. *jemáti, pobírati, prevzémati, pridobívati, správljati, zbírati* □ 3. *grabíti*₂ čustv. **kdo/kaj hoditi, prestopati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Dobro/ je grabil pot, Grabil je dve stopnici /hkrati/, Grabil je /po dve stopnici hkrati/; prim. *hodíti, preskakováti, prestópati*

gradíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ 1. *gradíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu) kaj (iz česa / za kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4}):

Gradijo cesto /v lastni režiji in na črno/, Zdaj se /na veliko/ gradi vse, Gradijo bloke (iz najnovejšega materiala), Gradi (stalnemu naročniku) prizidek (za denar/uslugo); pren. /Prizadevno/ (sebi in drugim) gradijo boljšo prihodnost, / Počasi/ gradi svoj značaj; prim. *délati, izdelovati, proizvájati* □ **2. gradíti₂** **kdo/kaj sestavljati, tvoriti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gradijo stroje, Avtor gradi stavek /pregledno/smiselno/, Celico gradijo različne življenjsko pomembne snovi, Kitico gradijo verzi /v poljubnih števičnih nizih/; prim. *délati, izdelovati, povzročati, sestávljati, snováti, tvóriti* □ **3. gradíti₂** **kdo/kaj začetno ustvarjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gradili so robote, Gradili so moderni jezik in nove teorije; **kdo/kaj delati, povzročati kaj sploh**, Sam₁ – Sam₄: Gradili so prijateljske stike, Gradili so trdne medsebojne vezi, Njihovi uspehi so gradili splošno samozavest, Njegova domišljija vedno kaj gradi; prim. *délati, izdelovati, povzročati, sestávljati, snováti, tvóriti, ustvárajati*

gradíti na -ím na T_{De/Dg/Pr} nedov.
□ *gradíti na*₃ publ. **kdo/kaj delati kaj na čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Politiko gradijo na mednarodnem sodelovanju, Ta balet gradi na bogati ljudski plesni umetnosti, Vse gradi na veri v ljudi; prim. *délati na, snováti na, ustvárajati na*

gradíti se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os.
◇ meteor. *gradíti se*, **kaj nastajati**, Sam₁: Gradi se področje visokega zračnega pritiska; ◇ prim. *délati se, nastájati, oblikováti se, pojávljati se, razvíjati se, sestávljati se, tvóriti se*

grêbsti grêbem R(P) nedov., grêbel grêbla □ **1. grêbsti₁₍₂₎** v posplošenem pomenu

kdo/kaj premikati prste, kremplje, kopita (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/ pod/skozi koga/kaj / pri/na/v/po/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kam/kje/kod), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k):
Otrok grebe (po peskovniku), Njeni prsti /krčevito/ grebejo (po odeji), / Že navajeno/ grebe /z obema rokama/, Konji grebejo /s kopiti/, /S prsti/ je grebel gomolje (iz zemlje), Bolnik je /od bolečin/ grebel (po odeji); pren., čustv. (Iz spomina) je grebel prizor za prizorom, Kar naprej grebe (po preteklosti) □ **2. grêbsti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj spravljati skupaj kaj, segati za kom/čim (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/ pod/ skozi koga/kaj / pri/na/v/po kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kam/kje/kod)**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} – (pSam₂₋₆/Prisl_k):
(Po tleh) je /nervozno/ grebel smeti, / Kar z rokami/ je (v žakelj) grebel žito, Otrok je /s strahom, skoraj panično/ grebel (po pesku), Bager je /z vso silo in velikopotezno/ grebel material; pren., čustv. Nove besede je /dobesedno/ grebel, /Prepogosto/ grebe za kozarcem, /Redno/ ga grebe zavist in /občasno/ tudi ljubosumje; brezos., pog. knj. Grebe ga (pri srcu), Greblo ga je (v grlu); prim. *grabíti/grábiti, múčiti, pobírati, správljati, vznemírjati, zbirati*

grêbsti se grêbem se R(P), nedov., grêbel se grêbla se □ *grêbsti se₂* v posplošenem pomenu **kdo/kaj zelo prizadevati si za koga/kaj / s kom/čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Preveč/ se je grebla z učenjem, /Prav smešno/ se je grebel za nečaka, /Stalno/ se grebe za višji položaj; prim. *forsírati se, gnáti se, prizadévati si*

grešiti -ím T/NT_{Dg/Pr} dov. in nedov., greši, čustv. □ **grešiti**₁ **kdo narediti, delati prekrške, prestopke, kršiti**, Sam₁ - : / Pri bontonu stalno/ greši, /Glede vzgoje otrok krepko/ greši, Greši /proti svojim najbližjim/, /Pri delu stalno/ greši, Kar naprej /z veseljem in namenoma/ greši; prim. *motíti/mótiti se, zlorábljati* ◇ rel. **grešiti**₁ **kdo narediti, delati greh, kršiti zapoved**, Sam₁: Greši /samo v mislih in ne v dejanjih/

gréti gréjem R nedov. □ **1. gréti**₁ **kaj oddajati, dajati toploto, povzročati občutek toplote**, Sam₁ - : Peč in kožuh /skupaj ali posamič, dobro/ grejeta, Danes sonce /skoraj preveč/ greje; pren. Takšna tolažba /prav zares/ greje; brezoz. Zunaj /zelo/ greje; prim. *ogrévati, štítiti, varováti/várovati* □ **2. gréti**₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu /v/na/po/pri kom/čem) koga/kaj topl-ega/-o (s čim)**, Sam₁ - ((p)Sam_{3/5}) - Sam₄ - (pSam₆): Vsak večer (mu) greje kosilo, /Z rokami/ (si) greje kozarec, Delovne prostore (si) grejejo kar (z električnimi radiatorji), Sonce ga greje (v hrbet); pren. Greje jih novica o zadnjem stanju, Nenehno namigovanje ga je /hudo/ grela; prim. *dražíti/dražiti, jezíti, navduševáti, ogrévati, segrévati*

gréti se gréjem se R nedov. □ **gréti se**₁ **kdo/kaj dobivati toploto**, Sam₁ - : / Navadno/ se grejejo /pri ognju/za pečjo/, Ves dan se samo greje /na soncu/, Stroj se /preveč/ greje; pren., čustv. Greje se v očetovi slavi; prim. *navduševáti se, ogrévati se, segrévati se*, pren. *sónčiti se*

grgráti -ám R(G) nedov. □ **1. grgráti**₁ **kdo/kaj dajati kratke, pretrgane glasove iz grla**, Sam₁ - : Bolnik /kar preveč/ grgra, Dojenček /zadovoljno/ grgra,

Voda grgra /med skalami/; brezoz. Grgralo (mu) je v grlu; prim. *klokotáti, pogrkávati* □ **2. grgráti**₂ **kdo/kaj zadrževati, premikati kaj v grlu**, Sam₁ - Sam₄: /V upanju na ozdravitev/ je grgrala predpisano razstopino, /Redno/ so grgrali kamilice; prim. *klokotáti, pogrkávati*

grmádi -im R(P) nedov. > gl. kopíčiti -im R(P) nedov.

grmádi se -im se R(P) nedov. > gl. kopíčiti se -im se R(P) nedov.

grméti -ím NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. grméti**₀₍₁₎ brezoz. **dajati zelo slišne glasove pri bliskanju (v/na čem / pod/ nad/med čim / kje)**, (pSam_{5/6}/Prisl_k): Poleti (v teh krajih) /bolj pogosto in rado/ grmi, /Močno in silovito/ je grmelo; prim. *bobnéti, ropotáti, tréskati* □ **2. grméti**₁₍₂₎ pren., čustv. **kdo/kaj dajati grmenju podobne glasove (od/iz/izza/ z/s česa / skozi/čez/v/na kaj / v/na/pri/ po kom/čem / nad/pod/med/pred čim / kje/kod)**, Sam₁ - (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): Kolesa so /silovito/ grmela (pod podom vagona), Orgle so /dobesedno/ grmele (skozi glavni vhod dvorane), (Od severa) so grmeli topovi, Slap /zastrašujoče/ grmi (čez skale), Čete so (skozi vasi) grmele (na jug); prim. *bobnéti, ropotáti* □ **3. grméti**₂ čustv. **kdo glasno in grobo znašati se proti komu/čemu / na koga/ kaj / nad/za kom/čim**, Sam₁ - pSam_{3/4/6}: /Neprestano/ je grmel nanj /zaradi površnosti/, Nevladne organizacije /precej neuspešno/ grmijo proti terorju, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ je grmel nad otroki, /Od velike živčnosti/ je /neprestano/ grmel nanje, /Zaradi nastale škode/ je grmel za njimi; prim.

grozítí

dréti se, kričáti, nasprotováti, oštévati, vpítí, znášati se nad

grozítí -ím G(R) nedov. □ **1. grozítí**₃ **kdo/kaj preteče napovedovati, zamahovati komu/čemu kaj/s čim**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/6}/S: /Brez zadržkov/ jim je grozil z zaporom, Hčeri je /kljub nasprotovanjem matere/ grozil, da jo bo izpisal iz internata, Grozil jim je, da bo uredil samo najnujnejše stvari, Včeraj jim je grozil /s pestjo in palico/; prim. *garantírati, izjávljati, napovedováti, obljúbljati, obvezováti se, pretíti, zagotávljati, zamahováti, zavezováti se* □ **2. grozítí**₂ **kdo/kaj preteče napovedati se komu/čemu**, Sam₁/S – Sam₃: Grozita jim vojna in vojska, /Kljub strogi preventivi/ jim grozi nevarnost hudih okužb, Grozi jim, da se bodo morali hitro preseliti, Grozijo jim poplave; prim. *garantírati, napovedováti se, obljúbljati se, pretíti, zamahováti se*

grupírati -am, R(P) nedov. in dov. > gl. skupíniti -ím R(P) dov.

grupírati se -am se R(P) nedov. in dov. > gl. skupíniti se -ím se R(P) dov.

gúbati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *gúbati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Guba (si) čelo, Gubala je predpasnik in ga spet zravnavala; prim. *grbáncíti*

gúbati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *gúbati se*₁ **kdo/kaj nastajati negladek, neraven**, Sam₁ – : Hlače so se gubale, Listje se guba od vročine; prim. *grbáncíti se, mečkáti se*

gúgati -am tudi -ljem R(P) nedov. □ **1. gúgati**₂ **kdo/kaj spravljati koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – Sam₄: V naročju je

gugala otroka, Z roko je gugala voziček, Na stroju gugajo različne ročice, Veter guga veje, Valovi gugajo čolne; **kdo/kaj upravljati svoj del**, Sam₁ – Sam₄: Plesalci gugajo le boke; prim. *premikati, upravljati, zíbati* □ **2. gúgati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Iz nagajivosti (mu) je gugal lestev, Otroci so (gostom) gugali mize in stole; prim. *premikati, zíbati*

gúgati se -am se P_{Pr/Dg} nedov. □ **1. gúgati se**₂ **kdo/kaj premeščati se v določeni smeri proti/k čemu/h komu / na/v kaj/kam / po kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₃ – /Prisl_k: Neki predmet se je premikal po vodi, Premika se v vodoravni smeri; čustv. /Počasi/ sta se gugala proti domu / domov, Gugajo se v kraj /z osemdeset kilometri na uro/; prim. *íti, peljáti se, premikati se* □ **2. gúgati se**₁ **kaj premeščati se okrog prečne osi**, Sam₁ – : Ladja se guga

gúslati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *gúslati*₁₍₂₎ **kdo/kaj igrati na gusle (na kaj)**, Sam₁ – ((p)Sam₄): /Lepo/ zna guslati (na stare izvirne gusle), On zna /lepo, predvsem sebi v veselje/ guslati; pren. Ni še maturiral, še vedno gusla (šolsko snov in klopi); prim. *drgniti, igráti, gósti, poustvárajati*

hécati -am R nedov., pog. knj. □ *hécati*₂ **kdo neresno nagovarjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dekle je kar naprej samo hecal, čustv. Nehaj jo hecati, ko pa več,

da ne bo nič iz tega; prim. *dobrovoljiti*, *radostiti*, *osrečeváti*, *tešiti/tešiti*, *veseliti*

hécati se -am se R nedov., pog. knj.

□ *hécati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj imeti neresen pogovor (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): / Prav že nesramno/ se je hecal (z njim), /Pri takšnem življenju/ se ljudje ne morejo hecati, Cel dan se je /z znanci veselo/ hecal v zidanici, /Hrupno/ se je veselil; prim. *dobrovoljiti se*, *hécati se*, *osrečeváti se*, *radostiti se*, *šáliti se*, *tešiti/tešiti se*, *veseliti se*

hendikepirati -am R nedov. in dov.

□ *hendikepirati*₂ **kdo/kaj prizadevati koga**, Sam₁ – Sam₄: /S svojo odločitvijo/ jih je /zelo/ hendikepiral, Poraz je igralce /zelo in kar presenetljivo/ hendikepiral, Slabe gospodarske razmere /zelo/ hendikepirajo zlasti delavce, Vsebina pesmi ga je /vedno znova/ hendikepirala, Bolezen je /precej/ hendikepirala vso njegovo dejavnost; prim. *prizadévati*, *slabíti*, *vznemírjati*

hírati -am NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *hírati*₁

v posplošenem pomenu **kdo/kaj postajati oslabel, onemogel, propadati**, Sam₁ – : Dve leti je /od stradanja počasi/ hiral, Hiral je /zaradi jetike/, /Vidno/ hira, /Zaradi strupov v zraku/ drevje /vidno/ hira; pren., čustv. Kraj /nezadržno/ hira; prim. *minévati*, *odmírati*, *propádati*, *slabéti*, *trohnéti*, *usihati*

hitéti -ím R(P) nedov., hítel □ **1. hitéti**₁₍₂₎ **kdo/kaj hitro gibati se, premikati se (mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje / kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Hiti že /brez bergel/,

Ljudje so hiteli (mimo izložbe), Hiteli so (od mesta do mesta), Hitel je (okrog hiše), Hiteli so (po cesti, po blatu), Hitela je (po sobi gor in dol), Oblaki hitijo (po nebu), Hitela je (domov), Tu se je hitelo /navkreber/, Hitela je /ob kolesu/ ob palici/ po prstih/ po rokah / s palico/; nav. čustv. Čas hiti, Dnevi hitijo; prim. *gíbati se*, *hodíti*, *téči* □ **2. hitéti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj hitro usmerjati se, ravnati se**, Sam₁ – : Hiti na delo / na plese / na sestanke / na sprehode / po gobe, Ponoči hitijo naokrog, Občasno hiti kosit v senožet □ **3. hitéti**₁ **kdo/kaj telesno, duševno hitro delovati**, Sam₁ – : Hitijo (cel dan), /Pridno/težko/ hitijo, Hitijo (kot stroj / z veseljem / z izkušnjami), Odbor hiti; čustv. Srce / dobro/ hiti, Motorji hitijo; prim. *délati*, *delováti*, *obratováti* □ **4. hitéti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izražati, imeti nujnost**, Sam₁ – : Na starost je hitela beračiti, Krivec se je hitel zagovarjati pred sodiščem, Tega človeka hiti iskati, Hitim jih videti, Ob štirih hiti biti tukaj, izpust. Sam₁ – : Hitel je na izpit, Na naslednji postaji je hitel z vlaka, Hitela je z resnico; čustv. Ta resnica mora na dan; prim. *móрати*

hladíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *hladíti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati, oddajati (komu/čemu) hlad za/na koga/kaj (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): Veter (mu) je (na poti domov) hladil obraz, Obraz (si) je hladila /s pahljačo/, Mazilo (ji) je hladilo rano, (V hladilniku) so (si) hladili pijačo, Goste zavese so (jim) /vsaj malo/ hladile delovni prostor; čustv. Jezo (si) je hladila /z delom/, Razum

hladíti se

/navadno z miselnimi bližnicami/
hladi raznorazne strasti; brezos. (Po
nogah) jo /že kar pošteno hladi; prim.
blažiti, klimatizirati, lájšati, pomirjati,
spróščati, svežiti/svéžiti, zmanjševáti

hladíti se -ím se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *hladíti*
*se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
postajati (komu/čemu) hladno (v/na/
pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/
kdaj), Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}):
Jeza se (jim) je /počasi/ hladila, Motor
se hladi, Prevroče glave so se (jim)
(v senci) /postopoma/ hladile; brezos.
(Zvečer) se /hitro/ hladi; prim. *blažiti*
se, klimatizirati se, lájšati se, pomirjati
se, spróščati se, svežiti/svéžiti se,
zmanjševáti se

hlapčeváti -újem R nedov.

□ *hlapčeváti*₁₍₂₎ **kdo biti, služiti za hlapca**
(komu/čemu / po/v/na čem / kje/kod/
kdaj), Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}/Prisl_{k/č}): /
Zelo vdano/ je hlapčeval (pri mnogih
kmetih), Kmetje so stoletja hlapčevali
(graščakom); slabš. **kdo pretirano**
služiti (komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃) – :
Hlapčeval je (nadrejenim) /, ne da bi
ga bilo količkaj sram/, /Z največjim
veseljem/ je vedno hlapčeval; prim.
služiti/slúžiti

hodíti hódim P_{Pr/C/Dg} nedov., hójen

□ **1. hodíti**₁₍₂₎ **kdo/kaj premikati se s**
korakanjem (mimo/od–do/iz/okrog
koga/česa / proti komu/čemu / v/na/
skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/
med/nad/pod/za kom/čim / kod / od–do
kod / kje), Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_k):
Hodi že /brez bergel/, Ljudje so hodili
(mimo izložbe), Hodili so (od mesta do
mesta), Hodil je (okrog hiše), Hodili
so (po cesti, po blatu), Hodil je (po
sobi), Veliko je hodil (med ljudmi),

Tu se je hodilo /navkreber/, Hodil je /
ob berglah / ob palici/ po prstih/ po
rokah / s palico/, Pismo je hodilo tri dni;
pren. (Kod) sedaj hodijo njegove misli
// brezos. **nekdo/nekaj imeti ustaljeno**
navado premikati se (mimo/od–do/iz/
okrog koga/česa / proti komu/čemu /
v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem /
pred/med/nad/pod/za kom/čim / kod
/ od–do kod / kje), Sam₁ – (pSam_{2–6}/
Prisl_k): (Po tem delu mesta) se lahko
hodi, (Na vrh) se hodi cele tri ure **kdo/**
kaj potovati mimo/od–do/iz/okrog koga/
česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez
koga/kaj / po/ob čem / pred/med/nad/
pod/za kom/čim / kod / od–do kod / kje,
Sam₁ – pSam_{2–6}/Prisl_k: Ljudje veliko
hodijo po svetu, Hodi iz kraja v kraj,
Vsakodnevno dolgo hodi iz službe; prim.
potováti □ **2. hodíti**₂ **kdo/kaj ponavlja**
pot na/v/čez/skozi/med kaj / po čem
/ h komu/k čemu / kam / kod), Sam₁ –
Sam_{3–5}/Prisl_k/Namen: Pogosto hodi čez
mejo, Ob nedeljah hodi na izlete, Hodi
lovit, Hodijo skozi vrata ven in noter,
Vsako nedeljo hodi v cerkev, Hodi
domov, Hodi na pevske vaje v oslabljenem
pomenu **kdo/kaj je usmerjen na/v kaj,**
h komu / k čemu / po čem / kam /
kod), Sam₁ – Sam_{3–5}/Prisl_k/Namen:
Hodi na delo / na plese / na sestanke
/ na sprehode / po gobe, Hodi ponoči
naokrog, Občasno hodi kosit v senožet
□ **3. hodíti**₁ čustv., v oslabljenem pomenu
kdo/kaj biti kakšen), Sam₁ – : Hodi bos,
Hodi zamišljen, žalosten □ **4. hodíti**₂
čustv., v zvezi s **pot** **kdo/kaj usmerjati (se),**
ravnati (se) v kaj / po čem / kod), Sam₁
– Sam_{3–5}/Prisl_k/Namen: Hodi po čudnih
potih, Hodi po krivih potih, Hodi po
samostojni srednji poti, Hodi svoja
pota; prim. *usmérjati (se), ravnáti (se)*

□ **5. hoditi**₂ z nikalnico **kdo/kaj iti iz/od česa / h komu / k čemu / v/na kaj / kam / od-do kod / kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Naj ne hodijo iz hiše / od doma; čustv. Kaj bi hodil tja, Ne kaže mi hoditi tja

hodíti brez hódim brez P_{Pr/Dg} nedov., hójen brez □ **hoditi brez**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj ne imeti česa**, Sam₁ – pSam₂': Pozimi so ženske hodile brez pokrivala, Poleti hodi brez srajce; prim. *nosíti*

hodíti v hódim v P_{pr} nedov., hójen v □ **hoditi v**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti oblečen v čem**, Sam₁ – pSam₃': Hodijo v hlačah, Hodi v razcapanih oblekah, Hodi v črnem; prim. *nosíti*

hodíti z/s hódim z/s P_{pr} nedov., hójen z/s □ **hoditi z/s**₂ pog. knj. **kdo/kaj biti v ljubezenskem odnosu s kom**, Sam₁ – pSam₆': Že tri leta hodi z njo, Že hodi s fanti; prim. *ljubímkati z/s, shájati se z/s*

hodíti za hódim za P_c nedov., hójen za □ **hoditi za**₂ pog. knj. **kdo/kaj hrepeneti za kom**, Sam₁ – pSam₆': Ona hodi za drugim, Že dolgo hodi za njo, Že hodi za dekleti; prim. *dvóriti*

hotéti hóčem S_D(N) nedov. □ **1. hotéti**₂ **kdo/kaj izražati voljo, željo, prošnjo narediti kaj**, Sam₁ – Nedol/S: Hoče biti gospodar v hiši, On hoče storiti to, Ravnokar vam je hotel telefonirati, Večkrat so jim hoteli kaj dati, Spet bi hotel biti srečen, Hoče, da ga pokličem, Bi mi hotel dati vode, Po vsej sili so hoteli, da bi jim izdal; izpust. Zakaj hoče v tujino; z nikalnico Noče imeti nobenega opravka z njim, Otrok se noče učiti, Oče mu noče izročiti posestva; prim. *prosíti, želéti* □ **2. hotéti**₂₍₃₎ **kdo/kaj želeti (komu/čemu) koliko česa/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) –

Prid_{kol}Sam₂/Sam₄/Nedol/S: Hoče novo obleko, Hoče večerjo/večerjati, Hoče več prostega časa; izpust. Otrok hoče kruha; v zvezi z **nič, kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Prid_{kol}Sam₂/Sam₄/Nedol/S: Kdo (ti) pa kaj hoče, Pustite človeka, če (vam) nič noče; prim. *želéti* □ **3. hotéti**₁ nav. čustv., z nikalnico, Sam₁ – : Otroci se niso hoteli prebuditi, Jed se noče shladiti, Otrok noče rasti, Mokra drva nočejo goreti; brezos. **ne biti česa**, Sam₂ – : Dežja noče biti, Te noči noče in noče biti konec, Noče se zdaniti, Vse je, samo ljudi noče biti; prim. *ne býti, ne nastáti, ne postáti* □ **4. hotéti**₁ čustv. **kdo/kaj začne dejanje**, Sam₁ – : Obleka se že hoče trgati, Hoteli so popokati od smeha, Kri je hotela zastati v žilah; izpust. Sonce je že hotelo za goro; prim. *záčéti (se)* □ **5. hotéti**₁ pog. knj. **kdo/kaj imeti željo, možnost**, Sam₁ – : Kaj čemo mu pa dati, Kako ti čem pomagati, Kaj mi češ denar pošiljati, Kako ti čem pomagati; izpust. Molčal sem, kaj pa sem hotel; prim. *móči (mórem)* □ **6. hotéti**₂₍₃₎ v zvezi s **kaj**, pog. knj., čustv., Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Kaj če (mi) zdaj denar, Kaj (mi) če knjiga, Kaj (ti) če to; prim. *korístiti, pomágati* □ **7. hotéti**₂ v zvezi z **reči kdo/kaj uvajati, zaključiti kaj 'povzetek, vsebino'**, Sam₁ – Nedol: Hoče reči, da to ni res, Ti hočeš reči, da nič ne delamo, Kaj hočeš reči s temi besedami; prim. *uvájati, zaključiti* □ **8. hotéti**₁ nav. 3. os. **kdo/kaj nedoločno/poljubno izražati**, Sam₁ – : Naj stori /kakor/ hoče, Naj stane, /kolikor/ hoče, Naj stane, kar hoče; prim. *móрати, želéti*

hotéti se hóčem se S_D(N) nedov., nav. 3. os. □ **hotéti se**₂ **komu/čemu dati se kaj/česa**, Sam₃ – Sam₂/Nedol: Hoče se ji

govoriti, Hotelo se ji je plesa, Z njim so ravnali, kakor se jim je hotelo; prim. *dáti se, zahotéti se*

hotéti za hóčem za $S_D(N)$ nedov. □ *hotéti za*₃ *kdo/kaj zahtevati koga/kaj/koliko za koga/kaj*, $Sam_1 - Sam_4/Prisl_{kol} - pSam_4$; Hočejo ga za predsednika, Njo hoče za ženo, Za to delo hoče preveliko plačilo; pog. knj. Koliko hočeš za hišo; prim. *zahtévati za*

hrabríti -ím $T_{De/Dg/P_1}$ nedov., hrabrèn □ *hrabríti*₂₍₃₎ *kdo/kaj pozitivno vplivati na koga/kaj s podporo (v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kdaj)*, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e})$; Hrabrili so jih /predvsem s pesmijo/, (Pri učenju) ga je /v glavnem/ hrabrila misel na uspeh; prim. *opogúmljati, podpírati, spodbújati*

hraníti I in hrániti -im R nedov. □ **1.** *hraníti*₃ *kdo/kaj imeti kaj spravljeno čez kaj/kdaj / v/na čem/kje*, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{4/5}/Prisl_k$; Sadje so čez zimo hranili v kleti, Določeno hrano hranimo v zaprti posodi v hladilniku, Čez leto je /skrbno/ hranila posodo iz porcelana v zastekljeni omari, Vino so hranili v strogo varovanih sodih; prim. *skrbéti za, ščititi, varčeváti, varováti* □ **2.** *hraníti*₃ *kdo/kaj imeti kaj shranjeno čez kaj/kdaj / v/na čem/kje*, $Sam_1 - Sam_4 - (p)Sam_{4/5}/Prisl_k$; Banka hrani vrednostne papirje v kodiranih sefih, Mestni muzej hrani kulturne znamenitosti, Redke primerke hrani kar doma; prim. *páziti/páziti, skrbéti za, ščititi, varováti*

□ **3.** *hraníti*₂ *neobč. kdo/kaj prizadevati si za kaj*, $Sam_1 - Sam_4$; /Z veliko spoštljivostjo/ je hranil spomin na najbližje, /Do onemoglosti/ je hranila

njegove misli in spise; prim. *prizadévati si za, varováti, zavzémati se za*

hraníti II in hrániti -im $E_{T/NT}$ nedov. □ **1.** *hraníti*₂₍₃₎ *kdo preživljati koga (iz/brez česa / s čim)*, $Sam_1 - Sam_4 - (p)Sam_{2/6}$; Mati hrani dojenčka (iz steklenice), Preživljati ženo in otroke (s plačo), Fant hrani brata (brez staršev), Bolnik se sam hrani; prim. *preživljati, vzdrževáti, živéti* □ **2.** *hraníti*₃ *kaj vzdrževati koga/kaj ob/v čem / s čim*, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{5/6}$; Vse svoje otroke hrani v tovarniški menzi, Bolnika hranijo s cevko, Ta žival preživlja svoj zarod z rastlinsko hrano; pren. Z branjem hrani domišljijo, Leposlovje hrani bralce tudi ob ljudski dediščini; prim. *preživljati, vzdrževáti, živéti*

hraníti II se in hrániti se -im se $E_{T/NT}$ nedov. □ *hraníti se z/s₂ kdo preživljati se iz/brez česa / s čim*, $Sam_1 - pSam_{2/6}$; Rastlina se hrani iz zemlje, Vegetarjanci se hranijo samo z rastlinsko hrano, Hrani se /zelo naravno/; pren. Leposlovje se hrani tudi z ljudsko dediščino; prim. *preživljati se, shájati z/s, vzdrževáti se*

hrepenéti -ím $S_{T/D}$ nedov. □ *hrepenéti*₁₍₂₎ *kdo/kaj imeti močno željo, hotenje (h komu / k čemu / v kaj / kam)*, $Sam_1 - (p)Sam_{3/4}/Prisl_k$; /Kot še vedno mlad neprestano/ hrepeni (k še nedosegljivim ciljem); pren. Njegove misli /kljub boleznii/ hrepenijo (v daljavo); prim. *hotéti, koprnéti, želéti*

hrepenéti po -ím po $S_{T/D}$ nedov. □ *hrepenéti po*₂ *kdo/kaj imeti močno željo po kom/čem*, $Sam_1 - pSam_5$; Močno hrepeni po njej, Ljudje

hrepenijo po miru in boljšem življenju; prim. *koprnéti po, težiti po*

hrepenéti za -ím za S_{17D} nedov.

□ *hrepenéti za*₂ **kdo/kaj imeti močno željo za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Ljudje hrepenijo za boljšim življenjem; prim. *koprnéti za, siliti za, težiti za*

hreščáti -ím G nedov., hrêšči in hrêšči; hrêščal in hrêščal □ *hreščáti*₁ **kdo/kaj oglašati se s kratkimi, rezkimi glasovi**, Sam₁ – : Vrane /prav oglušujoče/ hrêščijo, Suhe veje se lomijo in hrêščijo, Vrata so hrêščala /zaradi presušenosti/ // čustv. Tako pevec kot harmonika hrêščita, Ta ženska /dobesedno/ hrêšči / kot kakšna stara vrana/, brezos. V radiu spet hrêšči, Povsod je hrêščalo in pokalo; prim. *škripati/škripáti*

hromíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

*hromíti*₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj ovirati, oteževati koga/kaj (pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/s kom/čim /kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Slabo in brezvoljno vzdusje jih je /vedno bolj/ hromilo, Hromil jo je revmatizem /s hudimi bolečinami/, Močna burja je (na določenih odsekih) /povsem/ hromila promet; prim.

onemogóčati, otežéváti, ovirati □ **2.**

*hromíti*₂₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj ovirati, oteževati (komu/čemu) koga/kaj (pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/s kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Bolezen in potem še zdravila so (mu) hromila ude in s tem njegove vsakdanje aktivnosti, Nevzgojeni mladostniki (prebivalcem blokovskih naselij) hromijo vsakodnevne aktivnosti /z motorji in starimi avtomobili/, Trajna skrb (jim) hromi voljo do nadaljnega

dela, Slabo vreme (jim) ni hromilo dobre volje, Nepravilni privilegiji hromijo odnose (med ljudmi); prim. *onemogóčati, otežéváti, ovirati*

hrôpsti hrôpem T_{Pr} nedov., hrôpel in hrôpel hrôpla □ *hrôpsti*₁₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj oddajati zasople, piskajoče glasove (komu/čemu) (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/s kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Konji so (po strmem klancu) hropili /od napora in pod hudim bremenom/, Lokomotiva je /prav predirljivo/ hropla; brezos. (V prsih) (mu) hrope in žvižga; prim. *cviliti, piskati*

hvalíti in hváliti -im G/M nedov.

□ *hvalíti*₂ **kdo/kaj pozitivno presojeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Trezno/ hvali, kar so naredili, /Zelo/ so ga hvalili, Hvalil je opravljeno delo, /Čez vso mero/ jih je hvalil, /S posebnim glasom/ jih je hvalil, Hvalili so, da je rešil podjetje; prim. *céniti, presójati* ◇ rel. *hvalíti*₂ **kdo/kaj slaviti, poveličevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Hvalijo boga

hvalíti se in hváliti se -im se M

nedov. □ *hvalíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj izražati se, poudarjati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆/S): /Z zadovoljstvom/ zadovoljno/ se hvali (, da ima vsega dovolj), Hvali se (z junaštvi); prim. *céniti se*

identificirati -am RZ nedov. in dov.

□ *identificirati*₂ **kdo/kaj ugotavljati istovetnost, enakost glede na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Po stari navadi/ so identificirali družbene in privatne koristi, /Po nesrečeno in prevečkrat/ je identificiral značajsko zelo različne ljudi; prim. *enáčiti, istovétiti, primérjati*

◇ pravn. *identificirati*₂ **kdo/kaj** ugotavljati istovetnost, enakost glede na koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sorodnika so pripeljali, da bi identificiral truplo

identificirati se z/s -am se z/s Rz nedov. in dov. □ *identificirati se z/s*₂ **kdo/kaj** primerjati se s kom/čim glede na visoko stopnjo istovetnosti, enakosti, Sam₁ – pSam₆: /Zaradi staršev in prestiža/ se je /neupravičeno/ identificiral le z najboljšimi; prim. *enáčiti se z/s*, *istovétiti se z/s*, *méríti se z/s*, *primérjati se z/s*

ignorirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *ignorirati*₂ v splošnem pomenu **kdo/kaj ne meniti se za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Druge konkurenčne firme so /popolnoma/ ignorirale njihove izdelke, /Zaradi neizpoljenih obljub/ so prebivalci /dosledno/ ignorirali občinske dejavnosti, volitve, tekme ipd.; prim. *abstinirati*, *bojkotirati*, *ne meniti/méniti se za*, *odréči/odrékati*, *omalovaževáti*, *podcenjeváti*, *zavrátati*

igráti -ám T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. igráti**₂ **kdo/kaj umetniško obdelovati kaj 'besedilo, glasbo'**, Sam₁ – Sam₄: V gledališču igrajo komedijo /po režiserjevi zamisli/, /Brezhibno in z občutkom/ igra Beethovnovne sonate; prim. *délati*, *obdelováti*, *poustvárajati*, *študírati* □ **2. igráti**₂₍₃₎ **kdo/kaj športno uresničevati kaj 'tekmo' (proti komu / s kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{3/6}): Olimpija je /v finalu/ igrala košarko (s Crveno zvezdo / proti Crveni zvezdi), Že celo popoldne igra nogomet; prim. *nastópati*, *tekmováti*, *trenírati* □ **3. igráti**₂ **kdo/kaj dejavno obvladovati kaj 'določeno igro'**, Sam₁ – Sam₄: Že cel večer igrajo karte /za denar/, /Redno/ igra loto; prim. *stáviti*, *vlágati* □ **4.**

igráti₁₍₂₎ **kdo/kaj poklicno ukvarjati se z igro (v/na/pri kom/čem / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Kljub starosti še vedno /dobro/ igra košarko, Igra (v državni reprezentanci), On igra v operi, žena pa v gledališču; prim. *gojíti*, *nastópati*, *tekmováti* □ **5. igráti**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj pretvarjati se (kaj 'stanje')**, Sam₁ – (Sam₄): Ves večer je samo igrala, V vsaki družbi igra, Še vedno igra (prizadetost in užaljenost); prim. *hlíniti se*, *pretvárajati se* □ **6. igráti**₂₍₃₎ čustv. **kaj od razburjenja premikati se komu/čemu / pri/na/v kom/čem (po/na čem / kje/kod)**, Sam₁ – (p)Sam_{3/5} – (pSam₅/Prisl_k): Prsti so ji kar igrali (po mizi), Mišice na obrazu so ji igrala; brezosa. Vse v njej je igralo; prim. *premikati se*, *tízati* □ **7. igráti**₂₍₃₎ čustv. **kaj biti viden, opazen (komu/čemu) po/pri/na/v/ob kom/čem / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅/Prisl_k: Na njenem obrazu (ji) je igral nenavaden izraz, Prepirljiva poteza (ji) je igrala ob njenih ustnicah, Solze (ji) igrajo v očeh, Svetloba igra na stropu; prim. *obstájati*, *pojávljati se* ◇ *igr. igráti*₁ **kdo/kaj aktivno delovati**, Sam₁: Igral je; ◇ muz. Enkrat je igral /piano/ drugič /forte/; ◇ šah. Igral je raje /z belimi figurami/; ◇ šport. Moštvi sta igrala /neodločno/

igráti na -ám na T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *igráti* **na**₂ **kdo/kaj povzročati glasbo na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ves večer je igral na harmoniko /samo po spominu/, /Izključno po notah/ zna igrati na klavir; prim. *muzicírati na*, *sprémeljati na*

igráti se -ám se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. igráti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim (pri/po/na/v kom/čem / za/med kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na dvorišču) se je /

brezskrbno/ igrala s svojim bratcem, (Doma) se /kar naprej/ igra z otrokom, Mačka se je igrala s klopčičem volne, Danes nima časa več igrati se s tem; pren., čustv. (V parku) se je veter /igrivo/ igral z listjem; prim. *ukvárjati se* □ 2. *igráti se*₂ **kdo/kaj opravljati kaj 'kako igro'**, Sam₁ – Sam₄: Igrajo se slepe miši, Otroci in odrasli se igrajo skrivalnice; prim. *íti se*

igráti se z/s -ám se z/s T_{De/Dg/Pr} nedov. □ 1. *igráti se z/s*₂₍₃₎ **kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim (pri/po/na/v kom/čem / za/med kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Živčno/ se je igrala s prsti (po robu mize), Ves čas pogovora se je igral z vžigalnikom (ob robu papirja); prim. *manipulírati z/s, ravnáti z/s* □ 2. *igráti se z/s*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj imeti lahkomiseln, neresen odnos s kom/čim (pri/po/na/v kom/čem / za/med kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Z zdravljem in ljubeznijo se ni za igrati, Dekle se s fantom /samo neresno/ igra, Z njim se igra strast; prim. *manipulírati z/s, ravnáti z/s*

imenováti -újem G dov. □ 1. *imenováti*₂₍₃₎ **kdo/kaj označiti, označevati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Kritik je pisatelja (s kratko oceno) /izčrпно/ imenoval, (Z nekaj besedami) je /nakratko/ imenoval položaj, (S to besedo) je hotel /okvirno/ imenovati vse težje bolezni, To dejanje je /težko/ imenoval (z besedami), Ladjo so imenovali /po graditelju/; prim. *oznáčiti, poimenováti* □ 2. *imenováti*₂ **kdo/kaj označiti, označevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: To črkovje nekaj imenuje, Besede imenujejo pojme, Samostalniki s to

končnico imenujejo živa bitja, Njega kar naprej imenuje, To obdobje imenuje intenzivna industrializacija; prim. *navájati, označéváti*

imenováti se -újem se G/Rz nedov. □ *imenováti se*₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj biti označen**, Sam₁ – : Otrok se imenuje Tomaž, Gibanje zračnih plasti se imenuje veter, Ulica se imenuje /po pisatelju/; prim. *bíti, označéváti se*

imenováti za -újem za R dov. □ 1. *imenováti za*₃ **kdo/kaj nameniti koga/kaj za koga/kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Imenoval ga je za svojega dediča, Imenovali so izvedenca za sodišče, Imenovali so ga za člana komisije, Predsednika so imenovali za dve leti; prim. *določíti/dolóčiti za, nameníti/naméniti za* □ 2. *imenováti (za/kot)*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Imenovali so ga (za) poštenjaka, Imenovali so ga (kot) naduteža, Nauk so imenovali (za/kot) heretičen, Besedo so imenovali (za/kot) narečno, Po pravici ga imenujejo (za) začetnika, Smeje jo imenujejo (za/kot) otročjo; prim. *iméti za/kot, oznáčiti za/kot*

iméti imám S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ 1. *iméti*₂ **kdo/kaj lastiti si, posedovati, prisvajati si kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol}: Imajo avtomobil, hišo, Imajo tri konje, Ima veliko knjig, Imajo malo/veliko; pog. knj. **kdo/kaj gojiti, rediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sosed ima čebele; prim. *gojíti, lastíti si, posedováti, prisvájati si, redíti* □ 2. *iméti*₂ **kdo/kaj urejati, obvladovati, upravljati, nuditi kaj**, Sam₁ – Sam₄: Urednik ima gradivo, Imajo abonma, Ima žiro račun, V trgovini imajo dovolj praška; **kdo/kaj upoštevati,**

priznavati, podpirati, vzdrževati koga, Sam₁ – Sam₄: Ima brata/ljubico, Ima direktorja, Ima tekmeča; prim. *núđiti/nudíti, obvladováti, podpírati, priznávati, upoštevati, upravljati, uréjati, vzdrževáti* □ **3. iméti**₂₍₃₎ pog. knj. **kdo/kaj sprejemati, vabiti, naje(ma)ti koga (na/v/pri čem/kom / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Danes imamo goste, Ima prijatelja (na obisku), Jutri bomo imeli (pri nas doma) zidarje; prim. *najé(ma)ti, sprejémati, vabíti/vábíti* □ **4. iméti**₃ **kdo/kaj polagati, postaviti, namestiti, držati koga/kaj v/na čem / pri kom / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: V naročju je imela otroka, Država ima industrijo na severu, Knjige ima na mizi, Starše ima pri sebi; prim. *držáti, namestiti, polágati, postavíti* □ **5. iméti**₂ **kdo/kaj vsebovati, obsegati kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Voda ima precej kalcija, Katere sestavne dele ima celica, Zakon nima take določbe; prim. *obségati, vsebováti* □ **6. iméti**₃ pog. knj. **, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – pSam₅/Prisl_{k/č}**: Tri dni / Letos imamo dež, Tam imamo zdaj noč, Na svetu imamo dobro in zlo, V vodi imamo veliko živih bitij, Na desni imamo hrib, na levi pa reko; **kdo jesti kaj/koliko na/v/pri/ob čem/kom / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – pSam₅/Prisl_{k/č}: Danes imamo krompir v omaki, V teh dneh imamo veliko na vseh področjih; prim. *doživljáti, preživljáti, vidéti* □ **7. iméti**₂ dov., pog. knj. **kdo/kaj roditi koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prejšnji mesec je imela otroka; prim. *dobíti, rodíti* □ **8. iméti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj nositi, prenašati, uživati kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Mož ima brado/vročino/podporo, Ima dolžnosti/pouk, Ima preveč kilogramov

/ petdeset let, Vrata imajo dve krili □ **9. iméti**₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj privlačiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ti čevlji me imajo; prim. *nosíti, prenášati, privláčiti, uživati* □ **10. iméti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj opravljati, upravljati, organizirati kaj v/na čem**, Sam₁ – Sam₄: Ima stroj v popravilu, Ima gospodinjstvo v redu, Ima stanovanje v lasti, Ima prijatelja na hrani, Ima otroke na skrbi; prim. *oprávljati, organizirati, upravljati* □ **11. iméti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj morati, imeti možnost narediti**, Sam₁ – : Ima se zahvaliti za pomoč, Imaš za posoditi tisoč tolarjev, Vlak ima vsak čas odpeljati, Ima možnost kam iti; prim. *móráti*

iméti se imám se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **iméti se**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj živeti, počutiti se**, Sam₁ – : Ima se /dobro/slabo/, Ima se /kot pravi posestnik/; prim. *počúťiti/počúťiti se, živéti*

iméti za imám za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **iméti za**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj obravnavati koga/kaj za kaj/kakšnega**, Sam₁ – Sam₄: Imajo jo za ljubico, Imajo ga za bogatega, Trditev imajo za resnično; prim. pog. neknoj. *držáti za, obravnávati za*

improvizirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1. improvizirati**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nepripravljeno, nenačrtno poustvarjati**, Sam₁ – : /Zelo občuteno/improvizira, Improviziral je /na sebi lasten način/, Improviziral je /na klavir/, V razredu /kljub pripravam ali pa povsem brez priprav na veliko/improvizira; prim. *blefirati, džezirati, igráti, muzicirati, poustvárajati* □ **2. improvizirati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj nepripravljeno, nenačrtno narediti kaj za začasno uporabo oz. trenutno predstavitev, Sam₁ – Sam₄: /Iz navadnih desk/ je improviziral omaro in nato še nosilnico, /Zelo verodostojno/ so improvizirali gašenje požara, /Z lesenimi podstavki/ so improvizirali oder; prim. *igráti, oblikováti, ponazoríti, poustvárajati, sestáviti, uprizoríti*

individualizírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov., v posplošenem pomenu □ **1.** *individualizírati*₂₍₃₎ kdo/kaj začeti obravnavati kaj kot individualno lastnost (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ε}): /Zaradi zelo specifičnih potreb otrok/ so (v prvih dveh razredih devetletk) /po stopnjah/ individualizirali tako učenje kot vzgojo, (Nekdaj) skupinsko delo so (v današnjem času) /po hitrem postopku/ individualizirali; prim. *ločíti/lóčiti, odcepíti/odcépiti, oposámezniti* □ **2.** *individualizírati*₂₍₃₎ kdo/kaj orisati koga/kaj kot individua, posameznika (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ε}): Avtor je glavnega junaka pa tudi nekaj drugih značajev /zelo prepričljivo/ individualiziral, /Postopoma, s kontinuiranim pisanjem/ je (v svojih dveh zadnjih zbirkah) individualiziral svoj pesniški jezik in stil nasploh; prim. *specifícírati* □ **3.** *individualizírati*₂₍₃₎ kdo/kaj spremeniti kaj v privatno (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ε}): (V devetdesetih) so /pospešeno in z veliko politično podporo/

individualizirali gospodarstvo; prim. *privatizírati* ◇ ped. *individualizírati*₂ kdo/kaj prilagoditi kaj 'pouk' sposobnostim, interesom učencev, Sam₁ – Sam₄: Individualizirajo pouk

individualizírati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov., v posplošenem pomenu □ *individualizírati se*₁₍₂₎ kdo/kaj ločiti se kot individuum (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ε}): /Drugačnim načinom mišljenja in posledično življenja/ se je (v sicer nekdam prijateljski sredini) individualiziral, /Popolnoma/ individualiziral /v mišljenju in delu/ se je šele (v povsem drugih političnih in kulturnih okoliščinah); prim. *ločíti/lóčiti se, odcepíti/odcépiti se, osamosvojíti se, privatizírati se*

informatizírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *informatizírati*₂₍₄₎ kdo/kaj vključevati (komu/čemu) koga/kaj v informacijski sistem (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/ε}): (V zadnjih dveh desetletjih) so informatizirali praktično celotno, predvsem tisto še aktivno, populacijo, (Tudi v hribovitejših področjih) (prebivalcem) /postopoma zaradi vsakdanjih potreb/ informatizirajo življenje, (V svoji bivalni sredini) so (si) /zelo pospešeno/ informatizirali vsakdanje potrebe in zahteve; prim. *internetizírati, oprémiti/oprémľjati*

informatizírati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *informatizírati se*₁₍₂₎ kdo/kaj vključevati se v informacijski sistem (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem

/ pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Čisto zaradi golih potreb in prilaganja/ so se morali (skozi razpoložljiv čas) informatizirati, (Čez čas) se je /zaradi pritiskov/ tudi sam, vključno s svojim podjetjem, informatiziral; prim. *internetizirati se, oprémiti/oprémljati se*

injcirati -am R dov. in nedov. ◇ med.
*injcirati*₂₍₄₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj 'zdravilno tekočino' (v/na kaj / kam)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Injcirali so (si) mamilo (v žilo na roki), Injcirali so (ji) krvni serum; ◇ prim. *vbrizgniti/vbrizgati* ◇ grad.

*injcirati*₃ **kdo/kaj v curku spraviti kaj tekočega v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: /Za večjo vezivnost in prožno trdnost/ so v zid injciral cementno malto; ◇ prim. *vtisniti*

inštitucionalizirati -am R dov. in nedov. □ *inštitucionalizirati*₂ **kdo/kaj napraviti kaj kot zakonsko ustaljeno**, Sam₁ – Sam₄: Takrat so /z zakoni/ inštitucionalizirati izobraževanje, Določene zgradbe so /na hitro/ inštitucionalizirali; prim. *ustaliti/ustáliti, uzakóniti*

inštruirati -am R nedov. □ *inštruirati*₃ **kdo/kaj poučevati koga/kaj kaj/v čem**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{4/5}/S: /Z veliko prizadevnostjo/ je dijaka inštruirala slovenščino, /Redno/ je inštruiral matematiko in angleščino, Popisovalce so /redno/ inštruirali v izpolnjevanju obrazcev, Inštruirala ga je, kako naj odgovarja; prim. *poučevati*

integrirati -am R(P) nedov. in dov.
□ *integrirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati koga/kaj skupaj, v navezo (s kom/čim)**, Sam₁

– Sam₄ – (pSam₆): Zveza /s svojim delovanjem/ integrira vse naprednejše skupine, Matično podjetje (s svojimi hčerinskimi podjetji) integrira vse svoje razpoložljivo znanje in izkušnje; prim. *povezovati/povezati, spájati/spojíti, vljučevati/vključiti, združevati/združiti/združiti* ◇ mat. *integrirati*₂ **kdo/kaj iskati iz danega kaj novega 'novo funkcijo' kot odvod**, Sam₁ – Sam₄: Integriral je funkcijo

integrirati se -am se R(P) nedov. in dov.
□ **1. integrirati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj delati, narediti se skupn-ega/-o (s kom/ čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Podjetji se / iz ekonomskih razlogov/ nameravata integrirati (še z drugimi sorodnimi podjetji), Svet in znanje se /s hitrim razvojem komunikacij vedno bolj/ integrirata; prim. *povezovati/povezati se, spájati/spojíti se, združevati/združiti/združiti se, zvezati/zvezati se* □ **2. integrirati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj vključevati se (v/na kaj / v/na/pri/ob kom/čem / kam / kje)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Podjetji sta se integrirali (v eno firmo), /Politično in gospodarsko/ so se integrirali (v stranko / v stranki), Še aktivni ljudje so se /precej hitro/ integrirali (v sedanost); prim. *povezovati/povezati/povezati se, spájati/spojíti se, vljučevati/vključiti se, združevati/združiti/združiti se, zlivati/zliti se, zvezati/zvezati se*

intenzivirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., v posplošenem pomenu □ *intenzivirati*₂₍₄₎ **kdo/kaj intenzivno podpirati, večati (komu/čemu) kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Po drugi vojni) so intenzivirali bazično industrijo, (V

hribovitejših področjih) intenzivirajo vzrejo živine in (v centrih) še vedno intenzivirajo bazično industrijo, /Z leti/ (mu) je razburjenje bolečine le še /bolj/ intenziviralo, (V svoji bivalni sredini) so (si) /zelo/ intenzivirali kulturno življenje; prim. *forsirati*, *podpirati*, *pospeševati*, *prenapenjati*, *protežirati*, *stopnjevati*, *večati*, *vzdrževati*

intenzivirati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., v posplošenem pomenu □ *intenzivirati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj intenzivno stopnjevati se, večati se (komu/čemu) (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Po drugi vojni) se je intenzivirala bazična industrija, /Z leti/ so se (mu) bolečine le še /bolj/ intenzivirale, (V vseh bivalnih sredinah) se je /zelo/ intenziviralo kulturno življenje; prim. *pospeševati se*, *stopnjevati se*, *večati se*

interesirati -am S_D nedov. □ *interesirati*₂ **kdo/kaj vznemirjati koga**, Sam₁ – Sam₄: Ta študij ga /zelo/ interesira, Vse novo ga /že kar preveč/ interesira, /Načelno/ ga politika ne interesira, Nič ga /zares/ ne interesira; prim. *hendikepirati*, *prizadévati*, *vznemírjati*, *zanímati*

interesirati se za -am se za S_D nedov. □ *interesirati se za*₂ **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Zelo živo/ se interesira za politiko, Turistični delavci se /zelo/ interesirajo za gradnjo novega hotela, Ta človek se /očetovsko/ interesira za sirote, Vsi se moramo interesirati za izvajanje zakonov; izpust. Prebivalci so se /vneto/ interesirali za cesto in šolo; prim. *prizadévati si za*, *zanímati se za*, *zavzémati se za*

internacionalizirati -am R dov. in nedov. □ *internacionalizirati*₂ **kdo/kaj obravnavati kaj kot mednarodno uporabljivo ali razpoložljivo**, Sam₁ – Sam₄: Takrat so /z zakoni/ internacionalizirati izobraževanje, Določene probleme so /na hitro/ internacionalizirali, Najprej so internacionalizirali pristanišče, potem pa še mesto; prim. *ustalíti/ustálítí*, *uzakónítí*

internetizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *internetizirati*₂₍₄₎ **kdo/kaj povezati z internetom (komu/čemu) koga/kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (V zadnjih dveh desetletjih) so (si) internetizirali celotno poslovanje, (Tudi v hribovitejših področjih) (prebivalcem) /postopoma zaradi vsakdanjih potreb/ internetizirajo življenje, (V svoji bivalni sredini) so (si) /zelo pospešeno/ internetizirali vsakdanje potrebe in zahteve; prim. *intenzivirati*, *oprémítí/oprémljati*

internetizirati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *internetizirati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj povezati se z internetom (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Čisto zaradi golih potreb in prilaganja/ so se morali (skozi razpoložljiv čas) internetizirati, (Čez čas) se je /zaradi pritiskov/ tudi sam internetiziral; prim. *intenzivirati se*, *oprémítí/oprémljati se*

interpelirati -am R dov. in nedov. □ *interpelirati*₂ **kdo/kaj problemsko obravnavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Poslanci so /zaradi neuresničenih

obljub/ interpelirali ministra, /Preveč pogosto/ so interpelirali, /Zaradi neučinkovitosti/ so delavci interpelirali sindikat; prim. *obravnavati, presoditi/ presódi/presójati*

interpretirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1.** *interpretirati*₂ **kdo/kaj razlagati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Jasno in predvsem logično/ so interpretirali svoje stališče do svetovnih problemov, Ni znal interpretirati svojega tesnobnega občutka, Ta dejstva so / najbolj/ interpretirala našo odločitev, Predavatelj je /natančno oziroma znanstveno/ interpretiral temeljne pojme, s katerimi se je ukvarjal v nadaljevanju; prim. *pojasnjevati/ pojasniti, razlágati/razložiti, tolmáčiti, utemeljevati/utemeljiti* □ **2.** *interpretirati*₂ **kdo/kaj umetniško obdelovati kaj** 'besedilo, glasbo', Sam₁ – Sam₄: V gledališču interpretirajo vloge /po režiserjevi zamisli/, /Brezhibno in z občutkom/ interpretira Beethovnovе sonate; prim. *igráti, izvájati, obdelováti, poustvárajati, študírati* ◇ gled., muz. *interpretirati*₁ **kdo/kaj izvorno umetniško poustvarjati**, Sam₁ – : Izvajalec je aktivno interpretiral

intervjuvati -am G/R nedov. in dov. □ *intervjuvati*₂₍₃₎ **kdo/kaj poprositi koga/ kaj (za koga/kaj / o kom/čem)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{4/5}/S): Kar nekaj ljudi so intervjuvali o novonastalih razmerah, Okoliške prebivalce je intervjuval, kaj si mislijo o trasi za novo avtocesto, / Zaradi načrtovanja poklicnih usmeritev/ so o poklicnih željah intervjuvali osnovnošolce, /Z interesom in ciljem/ so intervjuvali kar nekaj kandidatov za predsednika društva; prim. *izpraševáti,*

poizvedováti, poprosíti, povpraševáti, vprašáti

invertirati -am R(P) dov. in nedov., neobč. □ *invertirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj preusmeriti kaj (proti komu/ čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃₋₅/Prisl_k): Gospodarstvo so /izvozno/tržno/ invertirali, Raziskovanje so invertirali (na naravoslovno področje), Prodajo so invertirali (na tuje trge), Kmetje so se usmerili (v pitanje telet), Izobraževanje so /postopoma/ invertirali; prim. *preobrńiti/preobrńiti, preusmériiti*

invertirati se -am se R(P) dov. in nedov., neobč. □ *invertirati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj preusmeriti se (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod)**, Sam₁ – (pSam₃₋₅/Prisl_k): Kmetje so se invertirali (v pitanje telet), Po puberteti se je /spolno/ invertiral; prim. *preobrńiti/preobrńiti se, preusmériiti se*

iskáti iščem R(P) nedov. □ **1.** *iskáti*₂₍₃₎ **kdo/kaj premikajoč se hoteti videti koga/kaj (v/na/pri/po/ob kom/čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V leksikonu) je iskal napake, (V gostilni) je iskala moža z neko mladenko, Iskal je denar (po žepih), Dekle so iskali (po vsej hiši); prim. *spraševáti po* □ **2.** *iskáti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prizadevati si doseči koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V mestu) je iskal delo in stanovanje, (V visokem snegu) divjad išče hrano; čustv. (V zavodu) si je iskala moža, Iskal je primerne ljudi; pren. (Pri raziskavah) je iskal metodo in končno

formulo, (V proučevanju) je iskal zakonitosti, (Na obrazih) je iskal pomoč in odgovor; prim. *odkrivati, slediti, ugotavljati* □ **3. iskáti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prizadevati si ugotoviti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Svojce so iskali po časopisih in po radiu; pren. (V mislih) je iskal pravo pot, (Pri raziskavah) je iskal metodo in končno formulo, (V proučevanju) je iskal zakonitosti, (Na obrazih) je iskal pomoč in odgovor; prim. *dognáti, povpraševáti, ugotavljati* □ **4. iskáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj želeti, hoteti kaj 'stanje/lastnost'**, Sam₁ – Sam₄: Iskal je sočutje, Predlog zakona ni našel odobravanja, Članek je našel odmev, Vedno išče prepir; prim. *hotéti, pričakováti, želéti* □ **5. iskáti**₃ v zvezi s **hoditi, iti kdo/kaj prizadevati si dobiti koga/kaj h komu / k čemu / v/na/pred/za kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Šla je iskat tolažbo k materi, Kosila hodijo iskat v menzo, Zelenjavo in kruh je šla iskat na trg; prim. *nameniti se*

iskáti se iščem se R(P) nedov. □ *iskáti se*₁₍₂₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj spoznavati se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V srednji šoli) se je še iskal in spoznaval, kaj hoče, Avtor se je šele začel iskati (v svoji zadnjih delih); prim. *spoznávatí se*

iskrítí se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. iskrítí se**₁ **kdo/kaj oddajati iskre zaradi udarjanja**, Sam₁ – : Kremen se iskri, Podkve so se iskriale /v diru/; prim. *bleščáti se, lesketáti se, sijáti, svetítí/svétítí (se), svetlítí se* □ **2. iskrítí se**₁₍₂₎ **kaj oddajati (komu/čemu / ob/v/na/pri**

kom/čem) svetlobo, izražati se, Sam₁ – (Sam₃/pSam₅/Prisl_k): Sneg se iskri, Zvezde se iskrijo (na nočnem nebu), Oči se (mu) iskrijo /od navdušenja/, (V njenih očeh) se je iskriilo bogastvo in sovraštvo hkrati; prim. *bleščáti se, lesketáti se, sijáti, svetítí/svétítí (se), svetlítí se*

iskrítí se od -ím se od NT_{Dg/Pr} nedov. □ *iskrítí se od*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj pojavljati se, izražati se (komu/čemu / ob/v/na/pri kom/čem) v količinski odvisnosti od veliko koga/česa**, Sam₁ – (Sam₃/pSam₅/Prisl_k) – pSam₂: (Pri njem) se ta proza kar iskri od domislic, Vse se (mu) kar iskri od duhovitosti; prim. *bleščáti se od, kázati se od, lesketáti se od, prikazováti se od, sijáti od, svetítí/svétítí (se), od, svetlítí se od*

islamizírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *islamizírati*₂₍₄₎ **kdo/kaj intenzivno navajati (komu/čemu) koga/kaj na islam (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Z leti in postopoma/ (jim) je uspelo islamizirati tudi vsakdanje navade, /Na silo/ so (jim) islamizirali način življenja, Vero in kulturo nasloh so si /zaradi določenih ugodnosti/ islamizirali; prim. *forsírati, intenzivírati, podpírati, pospeševáti, prenapénjati, protežírati, stopnjeváti, véčati, vzdrževáti*

islamizírati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *islamizírati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj intenzivno navajati se na islam (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Z leti/ so se prebivalci (v določenih bivalnih

sredinah) /počasi/ islamizirali, /Zaradi močne imigracije/ se je kultura / neopazno hitro/ islamizirala; prim. *intenzivirati se, pospeševati se, stopnjevati se, širiti se, večati se*

istovétiti -im Rz nedov. > gl. identificirati -am Rz nedov. in dov.

istovétiti se z/s -im se z/s Rz nedov. > gl. identificirati se z/s -am se z/s Rz nedov. in dov.

íti grém in grém P_{Pr/C/Dg} nedov. in dov., grémo in grémo □ **I. íti**₁₍₂₎ **kdo/kaj premikati se s korakanjem (mimo koga/ česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/ čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za kom/čim / kod/kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Šel je (po prehodu za pešce), Žival je šla (proti lovcu), Stražar je šel (pred njim), Šel je (mimo nas), (Ob predsednikovem avtomobilu) sta šla dva motorista, (Po strmini) so šli po vseh štirih // v posplošenem pomenu **kdo/kaj premikati se kod/kam v določeno smer sploh**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Ko gre vlak (skozi tunel), je treba zapreti okna, Letalo je šlo /hitro in visoko/, Avto je šel /osemdeset kilometrov na uro/, Delci snovi počasi gredo (na dno), Kri gre (od srca po vsem telesu); prim. *krožiti/króžiti, letéti, peljáti, premikati se, sédati, sesédati se* □ **2. íti**₂ **kdo/kaj premikati se na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vsak dan gre na pokopališče, Zjutraj je šel v mesto, Vlak gre na Jesenice, Šli so na Triglav**kdo/kaj premikati se h komu/k čemu / na/v/ po kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Namen: Šel je k sorodnikom na obisk, Šli so v bolnico na pregled, Šel je v gostilno h kosilu, Šel je v gozd po drva, Šel je v mesto nakupovat, Šel je na predavanje, na

sestanek v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: Šel je k izpitu, Po kosilu je šel na sprehod, Šel je na operacijo, Šel je kosit. Šli so večkrat plesat, Celo popoldne so se šli igrat □ **3. íti**₂ **kdo/kaj premikati se iz/z/od koga/ česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂: Čas je, da gredo od tod, Ob štirih je šel z doma, Žebelj ne gre iz deske, Meso gre od kosti, Iz teh krajev je šlo veliko ljudi □ **4. íti**₂ pog. knj. **kdo/kaj pojavljati se iz/ do česa / od kod, premikati se iz/do česa /od kod/ v kaj/kam**, Sam₁ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Iz dimnika gre dim, Iz rane gre kri, Ajda gre iz zemlje, Od pečenke je šel prijeten vonj, Mokrota je šla v čevlje; **kdo/kaj premikajoč se pojavljati (od–do česa / v kaj / po čem / od kod / kod/kam/kje)**, Sam₁ – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k): Že tri dni gre dež, (Po nekaterih krajih) je šla toča **kdo/kaj širiti se od–do česa / v/na kaj / po kom/čem / kam / kod**, Sam₁ – Sam_{2/4/5}/Prisl_k: Novica je šla od vasi do vasi, Mraz mu je šel po celem telesu, Slab glas gre tudi v sosednje prostore; prim. *pojávljati se, širiti se* □ **5. íti**₂₍₃₎ pog. knj. **kdo/kaj potegniti, seči, vrtati (s čim) čez/skozi/v/na koga/kaj / po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – (pSam₆) – Sam_{4/5}/Prisl_k: Šel je /z roko/ čez čelo, Po tem mestu je šla (s kunjjo), (S svedom) je šel v notranjost zmesi, Pri skoku je šel preveč naprej, V svojih raziskavah ni šel tako daleč; prim. *potegníti/potégníti, séči, vrtati* □ **6. íti**₁ pog. knj. **kaj teči, delovati**, Sam₁ – : Stope so še vedno šle, Njegova ura še gre, Ob praznikih pošta ne gre; čustv. Gotovo ji bo šel jezik /kot namazan/ do jutra; prim. *delováti, téči* □ **7. íti**₂ pog. knj. **kaj biti speljan od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v**

na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/
 kod, Sam₁ – Sam₂₋₅/Prisl_k: Železnica
 gre mimo kraja, Cesta gre čez hrib,
 Daljnovod gre po dolini, Vrata gredo
 na dvorišče / v klet, Kopno gre na tem
 delu v morje; prim. *peljāti, potěkati,*
spúšćati se □ **8. íti₁ kaj obstajati,
dogajati se, Sam₁ – : Gibanje gre /v
 krogu/; pog. knj. Trgovina gre /dobro/
 Ta knjiga gre, Tisti dan je šlo vse /
 narobe/; brez. /Tako/ ne bo več moglo
 iti; prim. *dogájati se, obstájati* □ **9. íti₂** v
 oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti usmerjen**
v/na kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k:
 Šli so v boljše prihodnost, Država gre
 v vojno // brez. Šlo je na jesen **biti v**
stanju usmerjenosti pred/na/v kaj / kam,
 Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Ura gre naprej/
 nazaj, Šla je na dopust, Šel je v službo,
 Šla je v zakon z njim, Za to dejanje
 bo šel pred sodnika, Predlog bo šel na
 glasovanje // **pridružiti se h komu / k**
čemu, vstopiti v/med koga/kaj, Sam₁
 – pSam_{3/4}/Prisl_k: Šel je k partizanom/
 tabornikom, Šel je v partijo; pog. knj.
 Šel je k filmu, Šel je med potapljače;
 prim. *pridružíti/pridrúžiti se, usmérjati*
se, vstopíti/vstópiti □ **10. íti₂** pog. knj. **kaj**
biti dostopno, razumljivo komu, Sam₁
 – Sam₃: Matematika mu ne gre, To delo
 mu ne gre; **kaj biti všeč, tekniti komu**,
 Sam₁ – Sam₃: Meso mu gre, polenta
 mu ne gre; prim. pog. nek. *ležáti, tékniti,*
ugájati, ustrézati □ **11. íti₂** pog. knj. **kaj**
biti določeno, pripadati komu, Sam₁ –
 Sam₃: Delež gre podjetju; čustv. Njemu
 gre zahvala, Dobil je, kar mu gre; prim.
pripádati □ **12. íti₂ kdo/kaj biti glede**
na obseg, količino postavljeno v kaj,
 Sam₁ – pSam₄: V sobo gresta le miza in
 kavč, Vse bo /kot dovolj gibljivo/ šlo v
 nahrbtnik; pog. knj. V avto gre pet oseb;**

kdo/kaj biti glede na velikost, obliko
postavljeno v/na kaj, Sam₁ – pSam₄:
 Ta ključ gre v ključavnico, te rokavice
 ne gredo na njegove roke **kdo/kaj biti**
glede na estetske lastnosti postavljeno k
čemu, Sam₁ – pSam₃: K tej obleki gredo
 /kot edini ustrezni/ visoki čevlji **kdo/**
kaj biti glede na kvaliteto postavljeno
v kaj, Sam₁ – pSam₄: To gre v tretji
 kakovostni razred; prim. *natakñiti/*
natákniti, postáviti, správití, státi
(stojím) □ **13. íti₁** brez. **biti nedopustno**
kaj, – Nedol/S: Ne gre dvomiti o tem,
 Z njim se ne gre prepirati, Ne gre, da
 bi jaz samo delal, Upamo, da bo kako
 šlo, Poskušal je, pa ni šlo; prim. *môči/*
zmôči, sméti □ **14. íti₂** pog. knj. **kdo/**
kaj nepričakovano narediti kaj, Sam₁
 – Nedol: Ti mu greš takole nagajati,
 Šel se je neumno zlagati, Ona pa se
 gre poročiti; prim. *môči/zmôči, sméti*
 □ **15. íti₁₍₂₎** pog. knj. **kaj miniti, minevati**
(komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃): Čas (mu)
 gre počasi, Leto (jim) je šlo /kot blisk/
 Tako je šel /dan za dnem/; prim. *miníti/*
minévati □ **16. íti₁₍₂₎** pog. knj. **kaj porabiti,**
potrošiti (za kaj), Sam₁ – (pSam₄): To
 blago je že zdavnaj šlo, (Za kosilo) je
 šlo več kilogramov mesa, Sladke stvari
 /hitro/ gredo, Veliko papirja gre (za
 časopis) // žarg. **kaj uničiti se, pokvariti**
se, Sam₁ – : Guma je šla, Žarnica je šla;
 prim. *pokváriti se, porabíti/porábíti se,*
potrošíti/potróšiti se, uničiti se

íti se grém se in grém se P_C nedov. in dov.,
 grémo se in grémo se □ **íti se₂ kdo/kaj**
namensko opravljati kaj, Sam₁ – Sam₄/
 Namen: Gre se igrat/kartat, Šli so se
 slepe miši; v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
negativno/nepristno določati koga/kaj,
 Sam₁ – Sam₄: Gredo se umetnost, Gre

se znanstvenika, Kar naprej se nekaj gre; prim. *igráti se, izdájati se za*

íti za grém za in grém za P_{Pr/Dg} nedov. in dov., grémo za in grémo za □ *íti za*₁ brezos., v pomožniški vlogi **izražati/označevati koga/kaj**, – pSam₄: Kadar gre za človeka, se je treba potruditi, Tokrat gre za nas; čustv. Šlo je za biti ali ne biti; **glede na istost opredeliti koga/kaj**, – pSam₄: Tu ne gre za nesrečo, Gre za zanemarjanje službene dolžnosti; prim. *obravnavati za/kot, označevati za/kot*

izbírati -am R nedov. > gl. izbráti -bêrem R dov., izberó; izbrál

izbíti -bjiem R dov., izbil □ **1. izbíti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati (komu/čemu) stran koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): /Ročno/ (mu) je izbil orožje (iz rok), /S kamnom/ (mu) je izbil oko, /Po nesreči/ (si) je izbil dva zoba, /Zenim zamahom/ je izbil sekiro (iz tnala); prim. *dáti od/iz/z/s, izruvati/izruvati, iztakniti/iztakniti, odstraniti/odstrániti* □ **2.**

izbíti₃₍₄₎ **kdo ukiniti (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/s koga/česa**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂: Ta dogodek (mu) je iz glave izbil vso domišljavost, To žensko (si) mora izbiti iz glave, Trmo je hotel (živali) izbiti /z bičem/; čustv. /Počasi/ (mu) je iz riti izbil vso trmo; prim. (*i*) *zbrísati, odpráviti, odstraniti, ukiniti* ◇ fiz. **izbíti**₃ **kdo/kaj odstraniti kaj iz česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: /Z ustrezno naelektritvijo/ iz kovine izbijejo elektrone

izbóljšati -am in zbóljšati -am Sp_L dov. □ *izbóljšati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj**

boljš-e/-ega, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Presenetljivo hitro/ (si) je izboljšal gmotni položaj, Zemljišče so izboljšali /z izsuševanjem/, Nova družba ga je izboljšala, Skupinsko delo (mu) je izboljšalo značaj, Tovarna je izboljšala produktivnost /za deset odstotkov/, Plače (jim) je /le malenkostno/ izboljšal; prim. *izpopolniti/izpopólniti, pobóljšati, popráviti, zvéčati* ◇ sol. *izbóljšati*₂ **kdo preseči kaj 'trenutno stanje'**, Sam₁ – Sam₄: Izboljšali so učni uspeh ◇ šport. *izbóljšati*₂ Izboljšal je rekord v hitrostnem drsanju

izbóljšati se -am se in zbóljšati se -am se Sp_L dov. □ *izbóljšati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti se (komu/čemu) boljš-e/-ega**, Sam₁ – (Sam₃): Gmotni položaj se (jim) je /presenetljivo hitro/ izboljšal, Bolezen se (mu) je /precej/ izboljšala, Pravijo, da se bo vreme izboljšalo, Plače so se (jim) /le malenkostno/ izboljšale, /Občutno/ se je izboljšal izbor knjig; prim. *izpopolniti/izpopólniti se, pobóljšati se, popráviti se, zvéčati se*

izboljševáti -újem in zboljševáti -újem Sp_L nedov. > gl. izbóljšati -am in zbóljšati -am Sp_L dov.

izboljševáti se -újem se in zboljševáti se -újem se Sp_L nedov. > gl. izbóljšati se -am se in zbóljšati se -am se Sp_L dov.

izbráti -bêrem R dov., izberó; izbrál □ **1. izbráti**₃₍₄₎ **kdo/kaj določiti (komu/čemu) koga/kaj v/na/za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Za letni dopust so (si) /ponesrečeno/ izbrali najmanj ugoden čas, /Po lastni presoji in občutku/ (si) je izbral sodelavce za načrtovani projekt, Za ženo (si) je izbral

prav njo, Izbral (si) je kar najustreznejše besede za prepričevanje, Za otroka je izbrala ime /sama/, prim. *določiti/določiti, nameniti/nameniti* □ **2. izbrāti₂** **kdo/kaj ločiti kaj glede na kakovost**, Sam₁ – Sam₄: /Z velikim potrpljenjem/ je izbrala orehova jedra, Fižol bo treba /še temeljito/ izbrati; prim. *izčistiti, prebrāti*

izbrskati -am R(P) dov. □ **1. izbrskati₃₍₄₎** **kdo/kaj spraviti koga/kaj iz koga/česa / od kod (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆): Kokoši so /s kremplji/ izbrskale zrnje iz plev, (Z grabljicami) je izbrskal iskan obesek iz pepela, /Z veliko zadrego/ je izbrskal zadnji drobiž iz žepa; prim. *izbežāti, izkopāti, sprāviti* □ **2. izbrskati₃₍₄₎** **kdo/kaj s prizadevanjem najti koga/kaj iz koga/česa / od kod (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆): Izbrskal je stare dokumente iz pozabljenih skrinj; pren., čustv. (S starimi fotografijami) je izbrskal lepe dogodke iz spomina in pozabe; prim. *izbežāti, nājti, odkriti*

izbrúhati -am R(P) dov. > gl. izbrúhniti -em R(P) dov., 1.–2.

izbrúhniti -em R(P) dov. □ **1. izbrúhniti₂** **kdo/kaj izločiti, izvreči kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z lahkoto/ je izbruhnila še neprebavljeno hrano, Ognjenik je izbruhniti tudi zemeljski plin; prim. *brúhniti, izločiti, izvreči, ovréči* □ **2. izbrúhniti₂₍₃₎** čustv. **kdo silovito izraziti, izreči kaj (iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): /Z lahkoto/ je (iz sebe) izbruhniti čisto neprimerne besede, Vse sovrašтво je izbruhniti (iz nje), /Zaradi vsake malenkosti/ izbruhne; prim. *izrāviti, izrēči* □ **3. izbrúhniti₁₍₂₎** **kaj z vso silo začeti se (od–do/iz česa / sredi**

česa / v/na/ob/pri čem / kje / pred/pod/ nad/med čim / od–do kdaj / kdaj), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (Še sredi pogajanj) je izbruhniti vojna, (Takoj zatem) so izbruhniti hudi nemiri in kriza, /Povsem nepredvideno/ je izbruhniti epidemija; prim. *nastāti, pojāviti se, začēti se*

izbrúhniti v -em v R(P) dov., v zvezi z **jok, smeh**, v oslabljenem pomenu □ *izbrúhniti v₁ kdo začēti*, Sam₁ – : /Z lahkoto/ je izbruhniti v jok in takoj potem še v smeh; prim. *začēti*

izčrpati -am R(P) dov. > gl. črpati -am R nedov., 1.–3. □ **4. izčrpati₂ kdo/kaj prizadeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trenutni dogodki so /z dolgimi pohod/ izčrpali vojsko, Vročina /intenzivno/ izčrpa telo, /Z vedno novimi projekti, brez prave utemeljitve/ so izčrpali vso svojo energijo in kondicijo; prim. *izpīti, izrabīti, izsesāti, iztróšiti/iztróšiti, oslabīti, skvārīti*

izčrpati se -am se T/NT_{De/Dg/Pr} dov. □ *izčrpati se₁ kdo/kaj oslabīti se*, Sam₁ – : /Z delom/ se je izčrpal, Zemlja se je izčrpal; prim. *izpīti se, izrabīti se, izsesāti se, iztróšiti/iztróšiti se, oslabēti, oslabīti se, skvārīti se*

izdājati -am G/R nedov. > gl. izdāti -dám G/R dov., 2. mn., izdāste in izdāte

izdājati se -am se G/R nedov. > gl. izdāti se -dám se G/R dov., 2. mn., izdāste se in izdāte se

izdājati se za -am se za G/R nedov., nav. čustv. > gl. izdāti se za -dám se za G/R dov., 2. mn., nav. čustv., izdāste se za in izdāte se za

izdāti -dám G/R dov., 2. mn., izdāste in

izdáte □ **1. izdāti₂₍₃₎ kdo/kaj izraziti (komu/čemu) koga/kaj 'misli, čustva, razpoloženja'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Nekdo ga je /nepremišljeno/ izdal, Lahko (vam) izdam, da sem se pogovoril s predsednikom, /Niti z eno besedo/ se ni izdal, Izdal je svojega prijatelja, da rad pije; prim. *izráziti, potrdíti/potrđiti, povédati, pritrđiti/pritrđiti, sporočiti* □ **2. izdāti₂ kaj označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kolobarji pod očmi so ga izdali, Rdečica jo je izdala /, da ji je nerodno/, nav. čustv. Vid ga je izdal, Živci so ga izdali, Noge in sploh moči so ga izdale; prim. *izráziti, odkríti, oznáčiti, potrdíti/potrđiti, povédati, pritrđiti/pritrđiti, razkríti, sporočiti* □ **3. izdāti₂ kdo/kaj povzročiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izdal je pesmi /v almanahu/, Nove prospekte so izdali /v treh jezikih/, Novo gramofonsko ploščo so /zelo hitro/ izdali; prim. *objáviti* □ **4. izdāti₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj uradno veljavno dati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Nemudoma in z veliko zamudo/ so izdali dovoljenje, Izdali so račun /v duplikatu/, Izdali so spričevala; prim. *izstáviti, napisati/napisáti, objáviti, potrdíti/potrđiti, sporočiti* □ **5. izdāti₂ kdo/kaj dati kaj v obtok, promet**, Sam₁ – Sam₄: Izdali so blago iz skladišča, Izdali so zdravila /na recept/ ◇ fin. *izdāti₂ kdo/kaj dati kaj v obtok, promet*, Sam₁ – Sam₄: Izdali so nove bankovce in znamke ◇ pravn. *izdāti₂ kdo/kaj uradno veljavno dati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Izdali so sodbo, Izdali so tiralico za kom

izdāti se -dám se G/R dov., 2. mn., izdáte se in izdáte se □ *izdāti se₁ kdo/*

kaj izraziti resnico o sebi, Sam₁ – : Izdal se je /pri govorjenju / z govorjenjem/, /Nevede/ se je izdal; prim. *odkríti se, pokazáti/pokazáti se, razkríti se*

izdāti se za -dám se za G/R dov., 2. mn., nav. čustv., izdáte se za in izdáte se za □ *izdāti se za₁* v oslabljenem pomenu **kdo/kaj imenovati se**, Sam₁ – : Izdal se je za njegovega dediča, Izdal se je za bogatega in hkrati poštenjaka; prim. *določíti/dolóčiti se za, imenováti se za, iméti se za, oznáčiti se za*

izdélati -am T_{De/Dg} dov. □ **1. izdélati₂ kdo/kaj dokončno narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obleko je potrebno le še izdelati /do konca/, /Jasno, kot poznavalec/ je treba izdelati vsaj nekatera svoja stališča; prim. *dodélati, izoblikováti* □ **2. izdélati₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj z delom omogočiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izdelali so potrdilo /v več izvodih/, Izdelajo čevlje /po meri/, Avtor /kot raziskovalec/ ni izdelal posebne teorije, /Za korektnjše ravnanje oz. v njegov prid/ so izdelali poseben pravilnik; prim. *izdāti, izoblikováti, sestáviti* □ **3. izdélati₂ kdo uspešno študijsko končati kaj/pri/na čem**, Sam₁ – (p) Sam_{4/5}: Razred je izdelal /z dobrim uspehom/, Zgodovine ni izdelal, Vsi učenci so izdelali, Na maturi ni izdelal, Pri matematiki je /komaj/ izdelal; prim. *končáti, zaključíti* ◇ lov. *izdélati₂ kaj uspešno ugotoviti kaj, priti na kaj*, Sam₁ – Sam₄: Pes izdela sled do divjadi

izginévati -am in zginévati -am NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. izginíti -em in zginíti -em NT_{Dg/Pr} dov.

izgíniti -em in zgíniti -em NT_{Dg/Pr} dov. □ **1. izgíniti₁ kdo/kaj z manjšanjem**

obsega, intenzivnosti postati neviden, neopazen, Sam₁ – : Nekaterne barve na sliki so izginile, Madež še ni izginil, Voda s poplavljenega področja je izginila, Znaki bolezní so izginili; prim. *izgubíti se* □ **2. izgíniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postati neviden izpred koga/česa / v/na/za kaj / kam / v/na/ pri/ob/po čem / za/med/pred kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: Letalo je izginilo v daljavi, za oblaki, Izginil je v množíci, Izginil ji je izpred oči, Izginila sta v vežo, Sonce je izginilo za goro; prim. *izgubíti se*, čustv. *poníkniti*, *vstopíti/vstópti*, *zaiti* □ **3. izgíniti**₁ **kaj prenehati biti, obstajati**, Sam₁ – : Napetost je izginila, Nesoglasja med njimi so izginila, Stari običaji so izginili; čustv. Če se bo tako nadaljevalo, bomo izginili z zemeljskega površja, Jadrnice so izginile iz morskéga prometa; prim. *izgubíti se* □ **4. izgíniti**₁₍₂₎ nav. čustv. **kdo/kaj neopazno oditi (iz česa / od kod)**, Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k): Sprla se je in izginila, Izginil je /brez besed/, Izginil je /kot kavra/, Izginili so /, kot bi se v zemljo udri/, /Pri priči/ je izginila; prim. čustv. *izgubíti se* □ **5. izgíniti**₁₍₂₎ nav. 3. os., nav. olupš. **kdo/kaj biti ukraden, vzeti (iz česa / od kod / kam)**, Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k): (Iz trgovine) je izginila je velika količina blaga, V zadnjem času je izginilo več avtomobilov, Kam je izginilo vse njeno bogastvo

izgínjati -am in zgínjati -am NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. izgíniti -em in zgíniti -em NT_{Dg/Pr} dov.

izgláditi -im in zgláditi -im R dov. > gl. zagláditi -im R dov.

izglédati -am tudi zglédati -am NT/T_{Dg/Pr} nedov. □ **1. izglédati**₁ v oslabljenem

potemenu **kdo/kaj biti videti**, Sam₁ – : Pot izgleda dobra, Izgleda utrujen, Izgledata enaka, Izgleda prava baraba; prim. *biti*, *videti*, *zdéti se* □ **2. izglédati**₁₍₂₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj kazati se (komu/čemu) kakšen/-o**, Sam₁ – (Sam₃): Sredi mesta je izgledal (sam sebi) majhen, Letalo (jim) je izgledalo primerno za tak polet, Z vznožja izgledajo gore še višje, Na pogled izgleda zdrav, Od daleč izgleda enaka; prim. *kázati se*, *nastópiti*, *prikazóvati se*, *zdéti se* □ **3. izglédati**₁ brezos. **z omejeno gotovostjo in prepričanostjo zdeti se kaj**, – S: Na morju izgleda, da sonce potone v vodo, Kot izgleda, bo uspel, Izgledalo je, da je to knjigo že prebral, Izgledalo je, da sta v sorodu; čustv. Malo že izgleda, kdo bi lahko bil; prim. *čúttiti*, *dojémati*, *kázati/kazáti se*, *predvidévati*, čustv. *svétiti se*, *zaznávati*, *zdéti se*

izgnáti -žênem R(P) dov., stil., izženó □ *izgnáti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati stran (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/s koga/česa / od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Iz teh krajev so /na hitro in kruto/ izgnali veliko domačih ljudi, /S palico/ ga je izgnal iz hiše; čustv. /S posebno masažo/ so (mu) revmo /dobesedno/ izgnali iz rok; pren. /S prepričevanjem in lepimi besedami/ (mu) je /postoma/ izgnal sovraštvo iz duše; prim. *iztísniti*, *odstrániti/odstrániti*, *pregnáti* ◇ pravn. *izgnáti*₃ **kdo/kaj dati stran koga/kaj od/iz/z/s koga/česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: /S prisilo/ so jih izgnali iz države

izgovárjati -am G nedov. > gl. izgovoríti -ím G dov., izgovóril

izgovoríti -ím G dov., izgovóril □ **1. izgovoríti**₂ **kdo/kaj z besedami izraziti**

kaj 'misli, čustva, razpoloženja', Sam₁ – Sam₄: Avtomat je /precej nejasno/ izgovoril določene glasove, Njegovo ime je /namenoma/ izgovorila /skozi nos/, Tak glasovni sklop je /načelno težko/ izgovoriti, Izgovoril je samo nekaj navadnih fraz; prim. *izraziti, posredovati, povedati, reči* □ **2. izgovoríti₃ kdo/kaj z dogovorom zagotoviti komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Zelo težko/ si je izgovoril pol posestva, /Brez odlašanja/ mu je pri direktorju izgovorila dva dni dopusta, /Z zaupanjem/ si je izgovoril celo nevesto; prim. *izboriti, pridobiti, zagotoviti* □ **3. izgovoríti₂ kdo/kaj opravičiti koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Pred gosti/ je izgovorila svojega precej nagajivega otroka, Njegovo neprimerno obnašanje je izgovorila /samo s pomirjevalno gesto/; prim. *obraniti/ obrániti, opravičiti, zagovoríti* ◇ jezikosl. *izgovoríti₂ kdo/kaj glasovno izraziti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Teorija o tem, kako /pravilno/ izgovarjamo samoglasnike

izgovoríti se -ím se G dov., izgovóril se □ *izgovoríti se₂ kdo/kaj opravičiti se za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄/S: /Precej neiznajdljivo/ se je izgovoril na sodelavce in na dež, /Hitro/ se je izgovoril, da ne more priti; prim. *opravičiti se, sklicevati se na*

izgubíti -ím tudi zgubíti -ím NT_{Dg/Pr} dov., izgúbil tudi zgúbil □ **1. izgubíti₂₍₃₎ kdo/kaj nepričakovano ne imeti več koga/kaj** (blizu/sredi/mimo koga/česa / v/ pri/ob kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (Na potovanju) je izgubil denarnico in vse dokumente, (V veleblagovnici med policami) je /po

lastni nemarnosti/ izgubil sinčka, (V snegu) je izgubil sledi, čustv. On itak /kar po poti/ že vse izgubi, pren., čustv. Že zelo zgodaj je izgubila starše, /Z njegovo smrtjo/ je izgubil najboljšega prijatelja, (V šestem mesecu nosečnosti) je izgubila otroka, Izgubil je ključ do njenega srca, brezos. /Samo zaradi malomarnosti/ se lahko izgubi rokopis; prim. *pustiti, založiti, zapríviti* □ **2. izgubíti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj nepričakovano ne imeti več koga/kaj, postati siromašnejši za koga/kaj** (blizu/sredi/mimo koga/česa / v/pri/ob kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): /Zaradi velike nepazljivosti/ je (pri transakcijah) izgubil precej denarja, Država je /z vojno/ izgubila precej denarja, Ekipa je izgubila nekaj dobrih igralcev, Krave so /prehitro/ izgubile mleko, Studenec vsako poletje /redno/ izgubi vodo, List je (v enem letu) izgubil preveč naročnikov, /Postopoma/ je izgubil ugled in z njim tudi čast in ceno, /Ščasoma/ je izgubil strah pred javnim nastopanjem, (V hudi nesreči) ni izgubil samo noge, ampak tudi spomin, /Zaradi prestopka/ je izgubil voziško dovoljenje, Nova izdaja je /zaradi izpuščenih poglavij/ precej izgubila, /S čakanjem dnevno/ izgubi veliko dragocenega časa, (V zakonu z njo) je izgubil predvsem mir in svobodo, (Pri prodaji) je /takole na pamet/ izgubil dva milijona dinarjev; prim. *odgnáti, odprávití, porábíti/porábíti, potráttí, presahntíti/presáhntíti, utrpéti, zapráviti, zatréti* □ **3. izgubíti₂₍₃₎** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj nepričakovano ne imeti več kaj 'zmožnost, stanje, lastnost', postati siromašnejši za kaj 'zmožnost, stanje,**

lastnost' (blizu/sredi/mimo koga/česa / v/pri/ob kom/čem / med/pod/nad/ pred kom/čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ – Sam₄' – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Najprej je izgubil sluh, /postopoma/ pa še vid, /Nenadoma/ je izgubil ravnotežje in nevarno padel, Življenje je izgubil (v prometni nesreči), Večkrat /nenadoma/ izgubi zavest ◊ šport. *izgubíti*₂ **kdo/kaj nepredvideno ne imeti več kaj**, Sam₁ – Sam₄: Igralec je izgubil žogo

izgubíti se -ím se tudi zgubíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., izgúbil se tudi zgúbil se
 □ **1. izgubíti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj nepredvideno, neopazno iti, oditi, z manjšanjem obsega, intenzivnosti postati neviden, neopazen (izpred/iz/z/s koga/česa / v/ na/za kaj / kam / v/na/pri/ob/po čem / za/med/pred kom/čim / kje)**, Sam₁ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/č}): Sam bi se (v nepoznanem mestu) /zlahka/ izgubil, Ta pa se že ne bo izgubil, /Skoraj/ izgubil se je (najprej v obsežnem gradivu, potem pa še v malenkostih), /Tudi zaradi trdnega značaja/ se v življenju ne bo /kar tako/ izgubil, Nekatere barve na sliki so se izgubile, Madež se še ni izgubil, Voda s poplavljenega področja se je /presenetljivo hitro/ izgubila, Znaki bolezni so se /kar naenkrat/ izgubili; čustv. Izgubil se je (pri zadnjih vratih) /kot dim/, Izgubili so se /, kot bi se v zemljo udri/, prim. *izgíniti*, čustv. *poníkniti*, *zabrisati se*, *zbrísati se* □ **2. izgubíti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postati neviden izpred/iz/z/s koga/česa / v/na/za kaj / kam / v/na/pri/ob/po čem / za/med/pred kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/č}: Letalo se je izgubilo v daljavi, za oblaki, /Kot kafra/ se je izgubil je v množici, /Nenadoma/

se je slika izgubila z ekrana, /Hinavsko/ se ji je izgubil izpred oči, Izgubila sta se v vežo, Sonce se je /hipoma/ izgubilo za goro, Med pavzo se je /dobesedno/ izgubil; prim. *izgíniti*, čustv. *poníkniti*, *vstopíti/vstópiti*, *zaiti* □ **3. izgubíti se**₁ v posplošenem pomenu **kaj prenehati biti, obstajati**, Sam₁ – : Napetost se je izgubila, Nesoglasja med njimi so se izgubila, Stari običaji so se izgubili; čustv. Če se bo tako nadaljevalo, se bomo izgubili z zemeljskega površja, Jadrnice so se izgubile iz morskega prometa, Bolnik se je za kratek čas zavedel, potem pa se je spet izgubil; prim. *izgíniti*, *omedléti*, *razpršíti se* □ **4. izgubíti se**₁₍₂₎ nav. 3. os., nav. olupš., v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti ukraden, vzet (izpred/iz/z/s koga/česa / v/na/za kaj / kam / v/na/pri/ob/po čem / za/med/pred kom/čim / kje)**, Sam₁ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/č}): (Iz trgovine) se je izgubila velika količina blaga, V zadnjem času se je /nerazložljivo/ izgubilo več avtomobilov, Kam se je izgubilo vse njeno bogastvo; prim. nav. čustv. *izgíniti*, *poníkniti*, *razpršíti se*

izgúbļjati -am tudi zgúbļjati -am NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. izgubíti -ím tudi zgubíti -ím NT_{Dg/Pr} dov., izgúbil tudi zgúbil

izgúbļjati se -am se tudi zgúbļjati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. izgubíti se -ím se tudi zgubíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., izgúbil se tudi zgúbil se

izhájati -am S_{T/D}/NT/T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ **1. izhájati**₁₍₂₎ **kaj pojavljati se v tiskani obliki (od–do/iz/sredi koga/česa / v/na čem / pred/med čim / kje/kod / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Zbirka je /kot zaključen opus del/ začela izhajati (pred vojno), Njegove

pesmi so /redno/ izhajale (v Zvonu), Roman izhaja /v nadaljevanjih/; prim. *publicirati se, tiskati se, izdájati se*
 □ **2. izhájati₂ kdo/kaj prihajati iz česa / od kod / kdaj**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{k/č}: Izhaja iz učiteljske družine, Od tod izhaja tudi njegova rodbina in priimek, /Nedvomno/ tekmovalec izhaja iz zelo priznane šole, /Po zahtevah sodeč/ izhaja z revnega podeželja, / Pri ocenjevanju/ izhaja iz celote in iz sprejetih načel; prim. *izvirati, prihájati*
 □ **3. izhájati₂ nav. v 3. os. kaj biti jasno vidno, kazati se iz česa / od kod**, Sam₁/S – (pSam₂/Prisl_k): Iz podatkov izhaja, da se je proizvodnja povečala, Iz predstavljenih dejstev izhaja nujnost povezave posameznih področij; prim. *izkazovati se, izrážati se, kázati se*

izigráti -ám T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. izigráti₃ kdo/kaj s prikritimi dejanji oškodovati koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: /Pri delitvi/ so ga /grdo/ izigrali za del imetja, Tamkajšnje prebivalstvo so /nesramno/ izigrali za pravice dvojezičnosti; pren. Izigrali so določene pridobitve revolucije za vabljuje ponudbe; prim. *oškodovati, prikrájšati*
 □ **2. izigráti₂ kdo/kaj neformalno izvenzakonsko kršiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Na vse načine/ so skušali /čimbolj/ izigrati razne določbe, predpise in uredbe; prim. *kršiti/kršiti* □ **3. izigráti₂ čustv. kdo/kaj izgubiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Prav lahkoverno in po neumnosti je izigral svoj zadnji življenjski adut; prim. *izgubiti/zgubiti* ◇ igr. *izigráti₂ kdo/kaj dati, položiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Izigral je aduta, Izigral je napačno karto

izíti -idem, S_{T/D}/NT/T_{De/Dg/Pr} dov., izšël

izšlà izšlò, tudi izšlò > gl. izhájati -am S_{T/D}/NT/T_{De/Dg/Pr} nedov., 1.–2.

izíti se -idem se S_{T/D}/NT/T_{De/Dg/Pr} dov., izšël se izšlà se izšlò se tudi izšlò se
 □ *izíti se₁ kaj končati se*, Sam₁ – : Tekma se je izšla /neodločeno in brez incidentov/, Dvboj se je izšel /z zmago/; brezos. Na koncu se je izšlo; prim. *končati se, néhati se, zaključiti se*
 ◇ mat. *izíti se₁ kaj končati se*, Sam₁ – : Deljenje se /lepo/ izide, Račun se je izšel /brez ostanka

izjáviti -im G dov. □ *izjáviti₂₍₃₎ kdo/kaj z besedami javno izraziti (komu/čemu) kaj 'misli, čustva, razpoloženja'*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Neko pripombo (jim) je /namenoma/ izjavil /skozi nos/, Tako stališče (mu) je /načelno težko/ izjaviti, /Pod prisego/ je izjavil, da o tem ne bo govoril naprej, /Hitro in že vnaprej/ je izjavil, da za stvari ne bo odgovarjal; prim. *izgovoriti, izráziti, posredovati, povédati, rěči*

izjáviti se za -im se za G dov. □ *izjáviti se za₂ kdo/kaj z besedami javno izraziti se za kaj 'misli, čustva, razpoloženja'*, Sam₁ – pSam₄: /Soglasno kot eden/ so se izjavili za združitev, /Kot vneti naravovarstveniki/ so se izjavili za varčevanje z gorivi; prim. *izráziti se za, izrěči se za, posredovati za*, pog. knj. *potegniti se za, zavzěti se za*

izjávljati -am G nedov. > gl. izjáviti -im G dov.

izkázati tudi izkazáti -kážem tudi skázati tudi skazáti skážem T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. izkázati₂₍₄₎ kdo/kaj javno predstaviti (komu/čemu) kaj (v/na/pri kom/čem / pod/nad/pred/med kom/čim / kje/ kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/

Prisl_{k/ε}): (V letnem poročilu) (jim) je /natančneje/ izkazal odhodke in prihodke, Pravi učinek (jim) je izkazal (šele po nekaj letih); prim. *pokázati*, *predstáviti*, *prikázati* □ **2. izkázati**₂₍₃₎ *kdo/kaj imeti, doseči kaj (v/na/pri kom/čem / pod/nad/pred/med kom/čim / kje/ kdaj)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ε}): Firma je predvsem (v lanskem letu) izkazala lepe izvozne rezultate, (Na tržišču in potem še na predstavitvi) je /v primerjavi z lani/ izkazal dosti večji promet; prim. *doséči, iméti, pokázati, predstáviti, prikázati* □ **3. izkázati**₂₍₄₎ v oslavljenem pomenu *kdo/kaj javno izraziti (komu/čemu) kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/pred/med kom/čim / kje/ kdaj)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄' – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ε}): /S posebno izdajo njegovih del/ so (mu) (na matični ustanovi) izkazali posebno spoštovanje, (Na zadnji poti) so (mu) /s posebno pozornostjo/ izkazali veliko čast in spoštovanje; prim. *izráziti, pokázati*

izkázati se tudi *izkazáti se* -kážem se tudi skázati se tudi skázáti se skážem se T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. izkázati se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj potrditi se (v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/pred/med kom/čim / kje/ kdaj)*, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ε}): Reševalci so se (ob nesreči) /zelo/ izkazali, (Pri delu) se ni /prav posebno/ izkazal, /Navadno/ se je (med prijatelji) /slabo in sploh čudno/ izkazal; prim. *dokázati/dokázáti se, odlikováti se, proslavíti se, potrdíti se* □ **2. izkázati se**₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj izražati se za koga/kaj / s kom/čim*, Sam₁ – pSam_{4/6}: Na koncu se je izkazal za pristaša kritizirane stranke, /Nepričakovano/ se je izkazal za

pravega strahopetca, Na vhodu so se morali izkazati s posebno prepustnico, Izkazala se je s spričevalom; prim. *dokázati/dokázáti se, nastopíti/nastópiti, potrdíti se* □ **3. izkázati se**₁ v oslavljenem pomenu *kdo/kaj predstaviti se*, Sam₁ – : Izkazal se je /kot večš in sploh iznadljiv voditelj/, Izkazal se je /za vrednega zaupanja/, Izkazala se je /za pravo lažnivko/; prim. *dokázati/dokázáti se, nastopíti/nastópiti, odlikováti se, pokázati se, potrdíti se* □ **4. izkázati se**₁ nav. 3. os., v oslavljenem pomenu *kaj postati jasno, očitno, pokazati se*, Sam₁/S – : /Pri priči/ se je izkazalo, da stvari ne držijo, Izkazalo se je, da so krivi, /Ščasoma/ se resnica le izkaže; prim. *dokázati/dokázáti se, pokázati se, potrdíti se*

izkazováti tudi skazováti -újem T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl. *izkázati* tudi *izkazáti* -kážem tudi skázati tudi skázáti skážem T_{De/Dg/Pr} dov.

izkazováti se tudi skazováti se -újem se T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl. *izkázati se* tudi *izkazáti se* -kážem se tudi skázati se tudi skázáti se skážem se T_{De/Dg/Pr?} dov., 1.–3.

izkoristiti -im R dov. □ **1. izkoristiti**₂ *kaj/kdo porabiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Dobro/ je izkoristil ves kredit, Izkoristil je ves dopust *kaj/kdo izpolniti kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Dobro/ so izkoristili prostor in čas, Lepo vreme so izkoristili za izlet □ **2. izkoristiti**₂ *kdo/kaj namensko uporabiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Dobro/ je izkoristil stroje, /Uspešno/ je izkoristil svoje znanje □ **3. izkoristiti**₂ *kdo/kaj ugodno uporabiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Izkoristil je trenutni položaj na tržišču, Izkoristil je priložnost ◇ šport. *izkoristiti*₂

kdo/kaj ugodno uporabiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Izkoristili so enajstmetrovko

izkoriščati -am R nedov. □ **1. izkoriščati₂ kaj/kdo izpolnjevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: / Dobro in prav/ so izkoriščali prostor in čas □ **2. izkoriščati₂ kdo/kaj namensko uporabljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Dobro/ je izkoriščal stroje, /Uspešno/ je izkoriščal svoje znanje, Sam₁ – Sam₄: / Nepremišljeno/ so izkoriščali gozdove, zemljišča in rudnike, /Zavestno/ izkoriščajo delavce □ **3. izkoriščati₂ kdo/kaj ugodno uporabljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Iznajdljivo/ izkoriščajo položaj in priložnosti na tržišču □ **4. izkoriščati₂ kdo/kaj neupravičeno prilaščati si kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zavestno/ izkoriščajo delavce oz. vso razpoložljivo delavno silo, /Brezobzirno/ izkorišča njihovo znanje in dobroto

izliti -lijem R dov. □ **izliti₂₍₃₎ kdo/kaj spraviti kaj (iz česa / od kod / v/na/za/čez/skozi kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): Vodo so izlivali (iz sodov) kar (po pločnikih), Juho je (iz zajemalke) izlil kar (po mizi), Ni se še navadil izliti vodo (v školjko) /z navadno posodo/, Vse vino je /z veliko skrbnostjo/ izlil (iz kovinskih cistern v steklenice), čustv. Ves žolč je /z veliko ihto/ izlil (nanj), neobč., čustv. Vso žalost je /občuteno/ izlila (v pesmi), Noč je izlila svoj mir (na vas), /Navadno/ je otrok je (v njen ostri glas) izlil nekaj mehkoobe; prim. *preliti, pretočiti, spraviti, usúti, zlíti*

izliti se -lijem se P_{C/Dg} dov. □ **1. izliti se₂₍₃₎ kaj priti (komu/čemu) iz česa / od kod / v/na/za/čez/skozi kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/**

kod, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: / Po nesreči/ se (mu) je izlilo oko, Mleko se (ji) je izlilo iz vrečke; pren., čustv. Iz prsi se (jim) je izlila hvalnica; prim. *iztéči se, pojaviti se, priti iz, razlíti se, razšíriti se, usúti se, zlíti se* □ **2. izliti se₂₍₃₎** nav. v zvezi s **potok, reka kaj preiti (iz česa / od kod) / v/na/za/čez/skozi kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k) – pSam₄₋₆/Prisl_k: (Iz ravninske prikrite kotanje) se potok /v velikih počasnih zavojih/ izlije v reko, Ob povodji se voda /navadno/ izlije čez nasip, (Iz obobalnega skalovja) se reka izlije v morje, (Iz težkih oblakov) se je vsa dež /hkrati/ izlil na poletno žito; čustv. Močna luč se je izlila (iz pritlične sobe) skozi kletno okno na cesto; prim. *pásti, pojaviti se, preíti, prelíti se, pretočiti se, priti v, razlíti se, razšíriti se, usúti se, zlíti se* □ **3. izliti se₀₍₁₎** brezpos. **prenehati deževati (do kdaj)**, – (pSam_{2/5}/Prisl_g): (Do jutra) se bo že izlilo, (Ob večerih) se je navadno izlilo, Kaže, da se bo izlilo; prim. *pásti, usúti se, zlíti se*

izlívati -am R nedov. > gl. izliti -lijem R dov.

izlívati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov. > gl. izliti se -lijem se P_{C/Dg} dov.

izločeváti -újem R(P) nedov. > gl. izločiti in izlóčiti -im R(P) dov.

izločeváti se -újem se R(P) nedov. > gl. izločiti se in izlóčiti se -im se R(P) dov., 1.–3., 5.–7.

izločiti in izlóčiti -im R(P) dov. □ **1. izločiti₂₍₃₎ kdo/kaj vzeti (komu/čemu) kaj / koliko česa**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/ Prid_{kol} Sam₂: /Zaradi boljšega okusa/ so (pečenki) izločili kosti, /S sušenjem/ so

(sadju) izločili vodo; prim. *odvzétí* □ **2.** *izločiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj vzeti koga/kaj (od/ iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₂): /S sušenjem/ so izločili vodo (iz sadja), Nepotrebno učno snov so izločili (iz učnih programov), Tovornjake so /zaradi varnosti/ izločili (iz prometa), Nekaj ujetnikov so izločili (iz transporta), Blago slabše kakovosti so izločili (iz prodaje); prim. *odpísati/odpísáti, odprávití, odstránítí/ odstrániti, odvzétí* □ **3.** *izločiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj zanikati koga/kaj (od/iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₂): Kritik je /zaradi ideoloških zadržkov/ (iz antologije) izločil nekaj avtorjev, (Iz natečaja) so se izločile prošnje, ki niso pravočasno prispele, Ta problem so /zaradi predvidenih zapletov vnaprej/ izločili (iz razprave); prim. *črtati, ignorírati, izbrísati, izničití, odstránítí/ odstrániti, opustítí, prezréti, zanikati* □ **4.** *izločiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj poudariti koga/kaj (od/iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₂): Literarni teoretik je /v prid preglednosti/ (iz obsežnega dela) izločil glavne in vodilne motive, /Kljub težavam/ je izločil tudi pozitivne dosežke; prim. *izpostávítí, poudárití* □ **5.** *izločiti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj odstraniti koga (od/iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): /Zaradi hudih prekrškov/ so ga izločili (iz skupine), /Postopoma/ se je kar sam izločil (iz družbe); prim. *izkljúčítí, izóbcítí, odstránítí/odstrániti, odtujítí* □ **6.** *izločiti*₂ **kdo/kaj negativno oceniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zdravniška komisija ga je izločila /zaradi očitnih nekorektnosti/, /Z lahkoto/ so jih izločili /zaradi neustrezne izobrazbe/; prim. *črtati, imétí za, océnítí/ocenítí, odpísati/*

odpísáti, ovréči, štétí za, zavréči □ **7.** *izločiti*₂ **kdo/kaj oddati kaj, koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Človek izloči /dnevno/ do tisoč gramov znoja, Bolnik /zelo neredno/ izloča blato, To drevo izloča zelo veliko smole in soka; prim. *iztrebítí/iztrébití* ◇ mat. *izločiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj odstraniti kaj (od/iz česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Pri preračunavanju so (iz danih enačb) izločili neznanke ◇ šport. *izločiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj odstraniti koga (od/ iz koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₂): (Iz moštva) so izločili kar nekaj igralcev

izločiti se in izločiti se -im se R(P) dov. □ *izločiti se*₂ **kdo/kaj pojaviti se od/ iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Iz megle se je izločila človeška postava, Iz raznoraznih linij in barvnih otenkov se je izločila figura; prim. *pojávítí se, pokázati/pokázáti se*

izmikati -am P_{Pr/Dg} nedov. □ **1.** *izmikati*₃ **kdo/kaj s sunkom odstranjevati koga/kaj iz/z/izpod/s koga/česa / od kod / komu/čemu / pred kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{2/3/6}/Prisl_k: /Spretno/ je izmikal glavo pred udarci, Izpod omar je izmikala del preproge, /S posebno preračunljivostjo/ je izmikala roko izpod njegove, Izmikala mu je oči in s tem pogled; prim. *odmikáti, odstránjevátí* □ **2.** *izmikati*₂₍₃₎ **kdo/kaj jemati koga/kaj (iz/z/izpod/s koga/česa / od kod / komu/čemu)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/3}/Prisl_k): /Brez vsakega namiga/ (jim) je izmikal različne ideje, (Iz kupa si) je /diskretno in postopoma/ izmikala različno spodnje perilo, Cigani so (jim) radi izmikali tudi otroke; prim. *jemáti, krásti*

izmikati se -am se P_{Pr/Dg} nedov. >

gl. umikati se -am se $P_{Pr/C/Dg}$ nedov.,
 1.–2. □ **3. izmikati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj bežati**
 (komu/čemu / pred kom/čim), Sam_1
 – (p $Sam_{3/6}$ /Prisl_k) – : /Po že ustaljeni
 navadi/ se izmika (odgovornosti /
 pred odgovornostjo), Skoraj vedno se
 izmika /z izgovori/; prim. *bežati pred,*
izgovárjati se, izogíbati se

izničeváti -újem, tudi zničeváti -újem
 U nedov. > gl. izničiti -im tudi zničiti -im
 U dov.

izničeváti se -újem se tudi zničeváti se
 -újem se P_{Dg} , nedov. > gl. izničiti se -im se
 tudi zničiti se -im se P_{Dg} dov.

izničiti -im tudi zničiti -im U dov.
 □ *izničiti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/
 kaj ukiniti koga/kaj v smislu
 veljave, vrednosti**, Sam_1 – Sam_4 : /S
 posredovanjem/ so izničili nasprotja,
 vendar žal tudi prijateljstva, /Ročno/
 je izničil vso dokumentacijo, /
 Lahkomiselno/ je izničil vse svoje
 dosedanje delo, Inflacija je /dokončno/
 izničila valuto, /S stalnimi pritiski/
 so ga /moralno in fizično/ izničili;
 prim. *odprávití, odstávítí, odstránítí,*
razveljávítí, ukínítí, uníčítí

izničiti se -im se tudi zničiti -im se P_{Dg}
 dov. □ *izničiti se*₁ **kdo/kaj ukiniti se v
 smislu veljave, vrednosti**, Sam_1 – : /S
 čudno prehrano/ se je /popolnoma/
 izničil, /Tako/ so se izničila vsa
 nasprotja; prim. *odprávití se, odstávítí*
se, odstránítí se, razveljávítí se, ukínítí
se, uníčítí se

izobráziti -im Sp_L dov. > gl. izšólati -am
 Sp_L dov., 1.–2.

izobráziti se -im se Sp_L dov. > gl. izšólati
 se -am se Sp_L dov.

izobraževáti -újem Sp_L nedov. □ **1.**
*izobraževáti*₂ **kdo/kaj načrtno strokovno**
usposablja koga, Sam_1 – Sam_4 :
 /Z majhno plačo/ je izobraževal
 otroke, Podjetje je izobraževalo
 delavce; prim. *šólati, študírati, učítí,*
usposábljati □ **2. izobraževáti**₃ **kdo/
 kaj načrtno usposablja koga/kaj**
za/v kaj, Sam_1 – Sam_4 – p Sam_4 : /
 Prostovoljno/ je izšólal otroke v iskane
 strokovnjake, Podjetje je za zahtevna
 tehnološka dela izobraževalo samo
 svoje delavce, Odrasle so /uspešno
 oz. zelo učinkovito/ izobraževali v/
 za sposobne zavarovalničarje; prim.
šólati za, študírati za, učítí za,
usposábljati za □ **3. izobraževáti**₂
kdo izpopolnjevati kaj, Sam_1 – Sam_4 :
 /Z veliko vaje/ je /precej uspešno/
 izobraževala svoj posluš in glas, /Z
 znanjem in potrpežljivostjo/ se /solidno/
 izobražuje jezik; prim. *dodelováti, iz-*
/s-popolnjeváti, kultivírati, razvíjati,
usposábljati

izobraževáti se -újem se Sp_L nedov.
 □ **1. izobraževáti se**₁₍₂₎ **kdo načrtno**
strokovno usposablja se (v čem / kdaj),
 Sam_1 – (p Sam_5 /Prisl_k): /S svojo nizko
 plačo/ se je /uspešno/ izobraževal (v
 rednem roku, letos), /Z veliko težavo/ se
 je izobraževal; prim. *šólati se, študírati*
se, učítí se, usposábljati se □ **2.**
*izobraževáti se*₂ **kdo načrtno strokovno**
usposablja se v/na čem / kje, Sam_1
 – p Sam_5 /Prisl_k: Izobraževal se je na
 slavistiki, Izobraževal se je v Zagrebu;
 prim. *šólati se, študírati se, učítí se,*
usposábljati se

izobraževáti se za/v -újem se za/v Sp_L
 nedov. □ *izobraževáti se za/v*₂ v oslabljenem
 pomenu **kdo uspešno usposobiti se za/v**

koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: /Z veliko odrekanja/ se je izobraževala v odlično pianistko, Izobraževal se je za gorskega vodnika; prim. *šólati se za*, *študirati se za*, *učiti se za*, *usposábljati se za/v*

izogibati se -am se in -ljem se R(P) nedov. □ **1.** *izogíbatí se₂ kdo/kaj z odmikanjem ogniti se koga/česa/komu/čemu*, Sam₁ – Sam_{2/3}: Fant se /skrbno/ izogiba slabe družbe / slabi družbi, /Z veliko spretnostjo/ se izogiba jam / jamam na cesti, Izogibal se je ljudi, da ne bi videli njegove žalosti, Vse se ga izogiba; prim. *braníti/brániti se*, *čúvati se*, *pazíti se*, *varováti se* □ **2.** *izogíbatí se₂ kdo/kaj z odmikanjem ogniti se česa/čemu ‘neprijetnega/neprijetnemu’*, Sam₁ – Sam_{2/3}: Fant se /skrbno/ izogiba dolžnosti/dolžnostim, /Z molkom/ se izogiba prehitre sodbe / prehitri sodbi, /Z diplomacijo/Diplomatsko/ se izogibajo vojne/vojni; v oslabljenem pomenu *kdo/kaj ne želeti, hoteti česa, ne biti naklonjen čemu*, Sam₁ – Sam_{2/3}: /Zaradi predvidenih sitnosti/ se izogibajo prepirov/prepirom, /Spretno/ se izogiba dela/delu; prim. *braníti/brániti se*, *čúvati se*, /i/zmikati se, *izogíbatí se*, *pazíti se*, *varováti se* □ **3.** *izogíbatí se₂ čustv. kdo/kaj ne uporabljati česa, ne ustreči čemu*, Sam₁ – Sam_{2/3}: /Zaradi kulturnosti in kultiviranosti/ se /z veliko pozornostjo/ izogiba kletvic in psovki, /S svojim načinom delovanja in pristopi/ se mora /pred marsičim drugim/ naučiti tudi /uspešno/ izogibati se podtikanjem; prim. *braníti se*, *ne uporábljati*, *varováti se*

izolírati -am U dov. in nedov. □ **1.**

izolírati₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj dati koga/kaj (od koga/česa / pred/med*

kom/čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Bolnike z nalezljivo boleznijo so izolirali (od drugih); pren. Huda bolezen ga je izolirala (od prijateljev in tudi med znanci), Vojne razmere so ga izolirale (tudi pred obveznostmi); prim. *dáti od*, *ločiti*, *odstrániti/odstrániti*, *odtrgati*, *osámiti/osamíti* □ **2.** *izolírati₂₍₃₎ kdo/kaj zlasti lastnostno deliti koga/kaj (od koga/česa / pred/med kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Ta lastnost ga izolira (od drugih sošolcev), Stene (med sobami) so /zvočno/ izolirali; prim. *delíti*, *izdvojíti*, *ločiti*, *oddvojíti*, *odstrániti/odstrániti*, *odtrgati* ◇ biol., kem. *izolírati₂₍₃₎ kdo/kaj zlasti lastnostno ločiti kaj (od/iz koga/česa / pred/med kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Določeno kulturo bakterij so izolirali, (Iz snovi) so izolirali željene elemente ◇ šah., voj. *izolírati₂₍₃₎ kdo/kaj prostorsko in lastnostno ločiti in usmeriti kaj (od koga/česa / pred/med kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Na šahovnici je /z vnaprej določeno taktiko poteka/ izoliral enega kmeta (od drugih istobarvnih), /Z jasnim in natančnim ciljem/ so na vnaprej začrtanem terenu izolirali napad

izolírati se -am se U dov. in nedov.

□ *izolírati se₁₍₂₎ kdo/kaj oddaljiti se (od koga/česa / pred/med kom/čim)*, Sam₁ – (pSam_{2/6}): Izoliral se je (od družbe in domačih), Na starost se je /popolnoma/ izoliral, /Z vsem preostankom življenjske moči/ se je izoliral (od življenja); prim. *izdvojíti se*, *ločiti se od*, *oddaljíti se*, *oddvojíti se*, *osámiti/osamíti se*

izpahníti in izpáhniti -em Sp₅ dov. □ **1.** *izpahníti₂₍₅₎* v posplošenem pomenu *kdo/kaj*

premakñiti, potisñiti navzven (komu/čemu) koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa / od kod / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim) (s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): Izhpnihl (si) je roko (v zapestju), Včasih je /nenavadno zastrošujoče/ izpahñihl oči (iz jamic), (S puškinim kopitom) (mu) je izpahñihl ramo; prim. *izbùljiti, izdvojiti, izločiti/izlòčiti, izskočiti, ločiti, oddvojiti, potisñiti* □ **2.** *izpahñiti*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj odstraniti** (komu/čemu) koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa / od kod / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim) (s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (Sadju) so izpahñihl koščice; čustv. /Z obtožbami/ so jih izpahñihl (iz kraja); prim. *izdvojiti, izkljúčiti, izločiti/izlòčiti*

izpahñiti se in *izpahñiti se* -em se Sp_s dov. □ *izpahñiti se*₁₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakñiti se, potisñiti se navzven (komu/čemu) (od/iz/z/s koga/česa / od kod / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim) (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (S pikantno hrano) se (ji) (po obrazu) izpahñejo mozolji; čustv. Tako obrekuje, da se (ji) bo jezik izpahñihl; brez os. / Zaradi vročine/ se (mu) je izpahñilo (ob ustnicah); prim. *izbùljiti se, izdvojiti se, izločiti/izlòčiti se, izpusiti/spustiti se, izskočiti, oddvojiti se, potisñiti se*

izpeljati -péljem, tudi speljati spéljem R(P) dov. > gl. izvèsti -vèdem R(P) dov., izvèdel in izvèdel izvèdla 1.–2. □ **3.** *izpeljati*₃ **kdo/kaj spraviti koga/kaj iz česa/od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Martin Krpan je /spretno/ izpeljal vse konje iz hleva, /Z veliko

iznajdljivosti/ jih je izpeljal iz smrtne nevarnosti; prim. *potegniti/potégñiti, správití* ◇ jezikosl. *izpeljati*₃ **kdo/kaj tvoriti kaj 'novo besedo' iz česa 'podstave'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Iz primernika je /s priponskimi obrazili/ izpeljal nove tvorjenke

izpeljati se -péljem se tudi speljati se spéljem se R(P) dov., čustv. □ *izpeljati se*₂ **kdo/kaj spraviti se iz česa/od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: /Komaj/ se je izpeljal iz obcestnega kanala, /Z veliko iznajdljivosti/ so se izpeljali iz smrtne nevarnosti; **kdo/kaj spraviti se (komu/čemu) iz česa/od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂/Prisl_k: Otroci so se (jima) /predčasno/ izpeljali; prim. *odíti, potegniti/potégñiti jo, rešiti/réšiti se, správití se, ubežati, úiti*

izpisati in izpisati -píšem R, dov., izpišite □ **1.** *izpisati*₂₍₄₎ **kdo/kaj namensko prepisati (komu/čemu) kaj (iz česa / od kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): /Z vso skrbnostjo/ (si) je izpisal metafore (iz pesmi), Escerpil (si) je stara besedila, (Iz arhivov) (si) je /temeljito/ izpisal vse dostopno gradivo; prim. *ekscerpírati, prepísati/prepísati* □ **2.** *izpisati*₂ **kdo/kaj napisati koga/kaj z vsemi črkami**, Sam₁ – Sam₄: /Z vso skrbnostjo/ je izpisal vsa kratična imena, Število oz. številko je izpisal še /z besedo/; prim. *ekscerpírati, napisati/napisáti* □ **3.** *izpisati*₃ **kdo/kaj napisati kaj na/v koga/kaj / po kom/čem / kam/ kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: /Z vso skrbnostjo/ je na zidove po sosednjih hišah izpisal vsa imena, Po zidovih so /z mastno barvo/ izpisali različne parole proti Natu; prim. *napísati/napisáti, zapísati/zapisáti* ◇

adm. *izpísati*₂ **kdo/kaj označiti kaj 'glas'**, Sam₁ – Sam₄: Stenografka je izpisala samoglasnik /s posebnim znakom/

izpísati se in izpisáti se -píšem se R dov., izpíšite se □ **1. izpísati se**₂ **kdo/kaj namensko odditi iz/z/od česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: /Z veliko jezo / jezno/ se je izpisal iz društva, Izpisal se je iz šole in z vseh tečajev; izpust. Izpisal se je; prim. *izključiti se* □ **2. izpísati se**₁ **kdo biti v stanju, ko je vsa ustvarjalnost že izrabljena**, Sam₁ – : /S svojimi obsežnimi dosedanjimi deli/ se je pisatelj /skoraj popolnoma/ izpisal; prim. *izčrpati se, izrabiti/izrábiti se, iztróšiti/ iztrošiti se*

izpisováti -újem R nedov. > gl. izpísati in izpisáti -píšem R, dov., izpíšite 1., 2.

izpleniti in izpléniti -im R(P) dov. > gl. izrópati -am tudi zrópati -am R(P) dov.

izplúti -plôvem in pljújem P dov. □ *izplúti*₂ **kdo/kaj s plutjem priti iz česa / od kod / kdaj**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{k/e}: Ladja je morala predčasno izpluti iz pristanišča, Iz države so izpluli /kot begunci/, pren., čustv. /Postopoma/ je izplul iz svojih togih načel; prim. *izíti, rešiti/rešiti se iz*

izpolniti in izpólniti -im tudi spólniti in spólniti -im R dov. □ **1. izpolniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uresničiti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Le s težavo/ (jim) je izpolnila staro obljubo, /Pravočasno/ so izpolnili dogovorjeno normo, /V tako kratkem roku/ (jim) ni mogel izpolniti vseh potreb in naročil, Izpolnili so (ji) prošnjo; prim. *izpeljáti, izvésti, rešiti/rešiti, uresničiti* □ **2. izpolniti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opraviti**

(komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Obrazec so (si) morali izpolniti /s tiskanimi črkami/, Različne prijave je še vedno izpolnil (s pisalnim strojem); prim. *vpísati/vpisáti, zasésti* □ **3. izpolniti**₂ **kdo/kaj doživeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izpolnila je sto let, Vsi po vrsti so izpolnili visoko starost; prim. *dočákati, doživéti*

izpolniti se in izpólniti se -im se tudi spólniti se in spólniti se -im se R dov. □ *izpolniti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kaj uresničiti se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Velika želja se (jim) je /končno/ izpolnila; prim. *izpeljáti se, izvésti se, rešiti/rešiti se, uresničiti se*

izpolnjeváti -újem, tudi spolnjeváti -újem R nedov. > gl. izpolniti in izpólniti -im tudi spólniti in spólniti -im R, dov., 1.–2.

izpopolniti in izpopólniti -im tudi spopolniti in spopolniti T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. izpopolniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj bolj popolno, dovršeno (s čim/kako)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z novimi pripravami) so /temeljito/ izpopolnili delovni postopek, /Bistveno/ so izpopolnili izbiro; prim. *dopolniti/dopólniti, izbóljšati/zbóljšati* □ **2. izpopolniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dopolniti, zapolniti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Zalogo so izpopolnili (z novimi izdelki), (Z izdajo) tega učbenika so izpopolnili vrzel v stroki; prim. *dopolniti/dopólniti, zapolniti/zapólniti* □ **3. izpopolniti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj strokovno dodelati koga/kaj v/na čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Izpopolnil se je v glasbi, Svoje vajence so izpopolnili na praksi v tujini;

izpopolniti se

prim. *dopolniti/dopólniti, izbóljšati/zbóljšati*

izpopolniti se in izpopólniti se -im se tudi spopolniti se in spopólniti se $T_{Dg/Pr}$ dov. □ *izpopolniti se*₁ **kdo/kaj postati boljši, popolnejši**, $Sam_1 -$: Ljudje so se v teh letih izpopolnili, Prizadeva si, da bi se izpopolnil, Ti aparati so se zadnja leta /zelo/ izpopolnili, /Z novimi odkritji/ se je predstava o vesolju izpopolnila; prim. *dopolniti/dopólniti se, izbóljšati/zbóljšati se*

izpopolnjeváti -újem tudi spopolnjeváti -újem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. izpopolniti in izpopólniti -im tudi spopolniti in spopólniti $T_{De/Dg/Pr}$ dov.

izpopolnjeváti se -újem se tudi spopolnjeváti se -újem se $T_{Dg/Pr}$ nedov. > gl. izpopolniti se in izpopólniti se -im se tudi spopolniti se in spopólniti se $T_{Dg/Pr}$ dov.

izpostáviti -im R dov. □ **1. izpostáviti**₃ **kdo/kaj dati, postaviti komu/čemu koga/kaj na razpolago**, $Sam_1 - Sam_3 - Sam_4$: Tega otroka so /predvsem zaradi lastnih ambicij /preveč/ izpostavili javni sodbi in kritiki, /Kljub opozorilom/ se je izpostavila soncu, /Po nepotrebnem/ je svoja dela izpostavil posmehu; čustv. /Javno/ je izpostavil vse svoje neznanje; prim. *nastáviti, ponuditi/ponúdití, postáviti, razpostáviti, zapostáviti* □ **2. izpostáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj postaviti koga/kaj (v/na kaj / kam / na/v/po/pri čem/kje)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{4/S}/Prisl_k)$: Pohabljene otroke so izpostavili (v slabo vzdrževane sirotišnice / po slabo vzdrževanih sirotišnicah), Zastarele stroje in sploh naprave so izpostavili (v skladišča / v skladiščih); prim.

odložiti, postáviti □ **3. izpostáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti opazno, poudariti kaj (na/v/po/pri čem/kje)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_5/Prisl_k)$: Avtor je (v romanu) izpostavil predvsem glavnega junaka in njegovo duševno ter socialno stisko; prim. *eksponírati, poudáriti* ◇ jezikosl. *izpostáviti*₂₍₃₎ **kdo/kaj namensko postaviti kaj (v/na kaj / na/v/po/pri čem / pod/nad/med/pred čim / kam/kje)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{4-6}/Prisl_k)$: Stavčni člen je /zaradi členitve po aktualnosti/ izpostavila (na začetek stavčne povedi); ◇ mat. Skupni faktor je izpostavil (pred oklepajem)

izpostáviti se -im se R dov. □ *izpostáviti se*₂ **kdo/kaj postaviti se za koga/kaj**, $Sam_1 - pSam_4$: /Zaradi deklariranih krivic/ se je /javno/ izpostavil za vse ogrožene, /Da bi ga čimprej rešil iz zapora,/ se je /tvegano/ izpostavil; prim. *angažírati se, eksponírati se, postáviti se za, zavzétí se*

izpostávljati -am R nedov. > gl. izpostáviti -im R dov.

izpostávljati se -am se R nedov. > gl. izpostáviti se -im se R dov.

izprašati tudi izprašáti -am G/R dov. □ **1. izprašati**₂₍₃₎ **kdo/kaj določiti koga/kaj za odgovore (o kom/čem)**, $Sam_1 - Sam_4 - (p)Sam_5/S$: /S strogim pogledom/ je izprašal sina, /Temeljito/ so ga izprašali (o vsem), Izprašala je moža(, kod je hodil), Vse udeležence dogodka so /navzkrižno/ izprašali; prim. *povprašati/povprašáti, zaslíšati* □ **2. izprašati**₂₍₃₎ **kdo/kaj povprašati (koga/kaj) o/po kom/čem**, $Sam_1 - (Sam_4) - pSam_5$: Izprašali so (ga) po trenutnem statusu in finančnih zmožnostih,

Izprašali so (jih) o zadnjem ropu; prim. *povprašati/povprašati* □ **3. izprašati**₃ **kdo/kaj preveriti koga/kaj iz česa / pri čem**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{2/5}/S: Dijaka je izprašal iz osnov matematike, Inštruktor jih je izprašal, koliko se še spomnijo cestnoprometnih predpisov, Pri vsakodnevni praksi so učence / temeljito/ izprašali; prim. *prevériti*

izprašati si tudi izprašati si -am si G/R dov. □ *izprašati* si₂ čustv. **kdo/kaj predelati kaj pri sebi**, Sam₁ – Sam₄/S: Izprašal si je vest, če si tega zares želi; prim. *premišliti, razmišliti*

izpraševáti -újem G/R nedov. > gl. izprašati tudi izprašati -am G/R dov.

izpraševáti si -újem si G/R nedov. > gl. izprašati si tudi izprašati si -am si G/R dov.

izprazníti in izprázniiti -ím tudi sprazníti in sprázniiti -im R(P) dov. □ **1. izprazníti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti prazno (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z veliko ihto/ (si) je izpraznil vse žepe, Podjetje je /nahitro/ izpraznilo kar nekaj mest, Pred operacijo so (mu) /povsem/ izpraznili črevo, Najrazličnejši zajedalci so njivo /do golega/ izpraznili, Vse nadražje butelke so (mu) izpraznili in potem odšli; olupš. Obsojeni je /s svojim pomagačem neovirano/ izpraznil blagajno; prim. *izčístiti, izpíti, iztrebíti/iztrébíti, okrásti, počístiti* □ **2. izprazníti**₂ **kdo/kaj zapustiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z veliko ihto/ so izpraznili dvorano, Stanovanje so morali /čimprej/ izprazniti; prim. *zapréti, zapustíti*

izprazníti se in izprázniiti se -ím se tudi sprazníti se in sprázniiti se -im se R(P) dov. □ *izprazníti se*₁ **kdo/kaj postati prost**,

nezaseden, prazen, Sam₁ – : /Nahitro/ se je izpraznilo kar nekaj mest, Mesto se je /presenetljivo hitro/ izpraznilo; pog. knj., čustv. Izrazil se je kar pred vrati; prim. *izčístiti se, iztrebíti/iztrébíti se, počístiti se* ◇ elektr. *izprazníti se*₁ **kaj postati prazno**, Sam₁: Akumulator se je /prehitro/ izpraznil

izprošiti -prósim tudi sprošiti sprósim G/R dov. □ **1. izprošiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj z nagovarjanjem dobiti (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄/S: /S težavo/ (si) je izprosil (za) ponovno sodelovanje / , da bi ponovno sodeloval, /S precej potrpljenja/ so (mu) izprosil nekaj dni dopusta; prim. *prepričati, pridobiti* □ **2. izprošiti**₂ **kdo/kaj z nagovarjanjem pridobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Le s težavo/ so ga lahko izprosil, Starše je vedno znal izprošiti; prim. *prepričati, pridobiti*

izprošiti za -prósim za tudi sprošiti za sprósim za G/R dov. □ *izprošiti za*₃ **kdo/kaj prizadeti si pridobiti koga/kaj za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Ta človek /očetovsko/ izprosi premožnejše za sirote, Strežnica je /zelo skrbno/ izprosil upravo za dodatne medicinske pripomočke, Vsi moramo izprošiti državo za možne olajšave / , da bi jim dala določene olajšave; izpust. Prebivalci so /uspešno/ izprosil za cesto in šolo; prim. *nagovoríti za, prepričati za, pridobiti za, prizadéti si za, zavzéti se za*

izpustíti -ím tudi spustíti -ím R(P) dov., izpústil tudi spústil □ **1. izpustíti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj hote ali nehote premakniti ali spraviti (komu/čemu) koga/kaj iz/z/ od/do/mimo koga/ česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/**

skozi/čez koga/kaj / kam/kdaj / od–do kdaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₄/ Prisl_{k/č}: /Brez pravega vzroka/ je izpustil kozarec iz rok, /Zaradi suma vročice/ so (prašiču) izpustili kri iz stegna, Večkrat so (mu) /po starem/ izpustili kri iz žile na podlaktu, pa ni nič pomagalo, /Brez vprašanja/ so (mu) izpustili živino na pašo, /Brez najave/ so (vsem sostanovalcem) izpustili vodo iz ogrevalnih cevi; prim. *odstraniti/odstraniti, preložiti, premakniti/premakniti, prenesti, prepeljati, preseliti, prestáviti, správit* □ **2.** *izpustiti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj hote spraviti koga/kaj iz/z/ od/do/ mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kdaj / od–do kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/ Prisl_{k/č}: /Zaradi pomanjkanja dokazov/ so ga /predčasno/ izpustili iz zapora, Dijake so izpustili domov, na počitnice, Iz vojske so ga izpustili /z zdravniškim spričevalom/; pog. knj., čustv., v oslabljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/ Prisl_{k/č}: Iz avtomatske puške je izpustil rafal na nasprotnika; prim. *osvoboditi, premakniti/premakniti, prepeljati, preseliti, rešiti/réšiti* □ **3.** *izpustiti*₂ **kdo/kaj hote ne imeti za mar koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Samo iz gole nemarnosti/ je izpustil pomembno predavanje, /Z veseljem/ ne izpusti nobene nedelje več, /Po krivici/ je izpustil dva učenca; prim. *ignorirati, opustiti, spregledati, zanemárati* ◇ pravn. *izpustiti*₂ **kdo/kaj hote osvoboditi koga**, Sam₁ – Sam₄: Izpustili so ga /pogojno/ ◇ šport. *izpustiti*₂ **kdo/kaj nehote spregledati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izpustil je vratca, zato so ga diskvalificirali

izpustiti se –ím se tudi spustiti se –ím se R(P), dov., izpústil se tudi spústil se □ *izpustiti*₂₍₃₎ **kaj kot bolezenska sprememba pojavit** se (komu/čemu) na/ po/pri kom/čem / nad/pod/med kom/ čim /kje/kod/kdaj / od–do kod/kdaj, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Brez pravega vzroka/ so se (mu) po obrazu izpustili mozolji; prim. *pojáviti se, razšíriti se*

izrabíti in izrábiti –ím R dov. □ **1.** *izrabíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj v celoti porabiti koga/kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Z vedno novimi projekti, brez prave utemeljitve/ so (za priprave) izrabili vso svojo energijo in kondicijo, Vse gorivne in živilske rezerve so izrabili (za to zadnje potovanje), (Za nove naložbe) je izrabil skoraj ves kredit, (Za dosego planov) so /brezobzirno/ izrabili vse razpoložljive delavce; prim. *izčrpati, izkoristiti, izpíti, izsesáti, iztróšiti/iztrošiti, porabíti/porábiti* □ **2.** *izrabíti*₂ **kdo/kaj popolnoma porabiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stroj so /maksimalno/ izrabili, Izrabili so /praktično/ vse razpoložljive energetske vire, /Brez pomisleka/ so izrabili vse naravne vire, Čopič je izrabil /do držaja/; prim. *izčrpati, izkoristiti, izpíti, izsesáti, iztróšiti/iztrošiti, oslabiti, porabíti/porábiti, skváriti* □ **3.** *izrabíti*₂ **kdo/kaj zaradi ugodnosti porabiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ugodno priložnost so /maksimalno/ izrabili, /V celoti/ je že izrabil svoj položaj, /Brez pomisleka/ so izrabili vse potencialne privilegije; prim. *izkoristiti, pograbíti/pográbiti, porabíti/porábiti, zagrabíti/zagrábiti*

izrabíti se in izrábiti se –ím se T/NT_{De/}

Dg/Pr dov. □ *izrabíti se* **kdo/kaj oslabiti se**, Sam₁ – : /Z delom/ se je izrabil, Stroj se je izrabil, Žival se /po težkem naporu/ kmalu izrabi, Tudi melodija se lahko izrabi; prim. *izčrpati se*, *izpíti se*, *izsesáti se*, *iztróšiti/iztrošiti se*, *oslabéti*, *oslabíti se*, *skváriti se*

izračúnati -am, tudi zračúnati -am Rz/R dov. > gl. računati -am Rz/R nedov.

izravnáti -ám, tudi zravnáti -ám R dov. > gl. ravnáti -ám R nedov., 1. □ **2. izravnáti**₂ **kdo/kaj ukiniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z uvidom na vse možne posledice/ so izravnali preostre ovinke, /Z veliko mero razumevanja/ je izravnala glavna nasprotja v skupini; prim. *odprávití*, *ukíniti* □ **3. izravnáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti koga/kaj enak-ega/-o, enakovredn-ega/-o (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Slikar je /namenoma/ izravnal nekaj vodilnih elementov na sliki, / Po posredovanju/ so letošnje rezultate /enostavno/ izravnali z lanskimi, Nasprotni strani sta /postopoma/ izravnali moči; prim. *izenáčiti/zenáčiti*, *uravnótěžiti*, *uravnovéstiti*, *uskladíti* ◇ mat. *izravnáti*₂ **kdo/kaj izpustiti, izničiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: V postopku računanja je izravnal enačbo

izráziti -ím G dov. □ **1. izráziti**₂ **kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati kaj 'misli, čustva, razpoloženja'**, Sam₁ – Sam₄: Izrazil je svoja čustva/ razpoloženje; prim. *posredováti* □ **2. izráziti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj z besedami, kretnjami označiti kaj določenega**, Sam₁ – Sam₄: Izraziti dvom/hvalo/občudovanje/zahteve/ soglasje/želje/prepričanje/ skrb/ zaupanje; prim. *podáti* □ **3. izráziti**₂ **kdo/kaj prikazati, podati kaj**, Sam₁ –

Sam₄: Število šest lahko izrazimo /v obliki dvakrat tri/, Vrednost blaga so izrazili /v dolarjih/, Spojino je izrazil /s kemijsko formulo/; prim. *podáti*, *prikázati/prikázati*

izráziti se -im se G dov. □ **1. izráziti se**₂ **kdo/kaj uporabiti jezik za podajanje, posredovanje o čem 'mislih, čustvih'**, Sam₁ – pSam₅: /Jasno/ se je izrazil o petju / o prireditvi; prim. *opredelíti se* □ **2. izráziti se**₂ **kaj pojaviti se kot zunanja podoba, znamenje v kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: V njegovih očeh se je izrazila groza, žalost, Nezadovoljstvo se je izrazilo v demonstracijah, V romanu se je izrazil njegov domovinski čut, V vojni se je izrazila želja po svobodi; prim. *pojáviti se*, *pokázati/pokázati se*

izrážati -am G nedov. □ **1. izrážati**₂ **kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati kaj 'misli, čustva, razpoloženja'**, Sam₁ – Sam₄: /Zelo rad/ izraža svoja čustva/ razpoloženje; prim. *kázati/kázati*, *posredováti* □ **2. izrážati**₂ **kdo/kaj kazati, upodabljati kaj 'razpoloženje, čustvovanje**, Sam₁ – Sam₄: Njen obraz izraža grozo/žalost, Oči so izražale nenaklonjenost, Njene kretnje izražajo milino, Umetnost izraža svojo dobo, Besedila izražajo zahtevo po enakopravnosti; prim. *kázati/kázati*, *upodábljati* □ **3. izrážati**₂ **kdo/kaj vsebovati, vključevati kaj 'pomen, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄: Pridevniki izražajo več stopenj svojega pomena, Pesmi izražajo narodnostno noto, Sporočilo izraža pripravljenost sodelovanja; prim. *vklučeváti*, *vsebováti* □ **4. izrážati**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj z besedami, kretnjami označevati kaj določenega**, Sam₁ – Sam₄: Izraža

občudovanje/priznanje/podporo/
upanje v zmago, Izražajo zadovoljstvo
nad potekom pogovorov, Izražajo
skrb zaradi incidenta, Izražajo skrb
za mladino □ **5. izražati₂ kdo/kaj**
prikazovati, podajati kaj, Sam₁ – Sam₄:
Izraža dolžino /v metrih/, Izraža
vrednost blaga /v dolarjih/, Dviganje
cen izražajo /v odstotkih/; prim.
podajati, posredovati, prikazovati ◇
jezikosl. **izražati₂ kdo/kaj z besedami,**
kretnjami posredovati kaj 'misli, čustva,
razpoloženja', Sam₁ – Sam₄: Medmet
izraža začudenje

izražati se -am se G nedov. □ **1.**
izražati se₂ kdo/kaj uporabljati jezik
za podajanje, posredovanje o čem
'mislih, čustvih', Sam₁ – pSam₅: /Jasno/
se je izražal o petju / o prireditvi;
prim. *opredeljevati se* □ **2. izražati se₂**
kdo/kaj biti viden, kazati se v čem,
Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Ljubezen do
domovine se izraža v njegovem delu,
V mitologiji se izražajo odnosi človeka
do narave, V javnem življenju se izraža
nezadovoljstvo; prim. *kázati/kazáti se*,
neobč. *odslikávati se*

izrêči -rêčem G dov., rêči recíte, rêkel
rêkla > gl. rêči rêčem G dov., rêči recíte,
rêkel rêkla I. □ **2. izrêči₃** v oslabljenem
pomenu **kdo/kaj glasovno izoblikovati,**
izraziti z govorilnimi organi komu/
čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/'S/
Prid_{kol}Sam₂': Izrekli so jim sožalje,
Direktorju so izrekli nezaupnico,
Predsedniku države so izrekli
dobrodošlico, O knjigi so izrekli svojo
sodbo, Izrekli so mu opomin in nato še
ukor; prim. *izráziti, izgovoríti, sporočiti*
◇ pravn. **izrêči₃ kdo/kaj sporočiti komu/**
čemu 'obtožencu' kaj, Sam₁ – Sam₃ –

Sam₄/'S/Prid_{kol}Sam₂': Obtožencu so
izrekli dokončno obsodbo

izrêči se za -rêčem se za G dov. □ *izrêči*
se za₂ kdo/kaj namensko posredovati za
koga/kaj / o kom/čem, Sam₁ – pSam_{4/5}: /
Jasno/ se je izrekel za sprejetje zakona
/ o sprejetju zakona, Komisija se je
izrekla o vsakem kandidatu /posebej/;
prim. *odločiti/odlôčiti se za/o, opredeliti*
se za/o

izrézati -réžem R dov. > gl. rézati réžem
R nedov., 1., 3., 4. □ **2. izrézati₃₍₄₎ kdo/kaj**
s pritiskanjem in ostrim potegovanjem
odstranjevati koga/kaj iz/z/od česa / od
kod (s kom/čim), Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/
Prisl_k – (pSam₆): Iz filma so /predčasno/
izrezali morebitno sporne prizore,
(Z vrtnarskimi škarjami) izrežemo
poganjke, (S posebnimi pilatorji) so
izrezali dlake, Iz mesa so izrezali kite,
Iz časopisa je (kar z nožem) izrezala
želeni članek; prim. *odstrániti/odstrániti*
□ **5. izrézati₂₍₃₎ kdo/kaj s pritiskanjem**
in ostrim potegovanjem izoblikovati
koga/kaj (s kom/čim), Sam₁ – Sam₄
– (pSam₆): /Iz pločevine/ je izrezala
kvadrato, Podobe izreže /v les ali
linolej/, Obleko je izrezala /na V/; prim.
izoblikováti, skrojíti ◇ med. **izrézati₃₍₄₎**
kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim
potegovanjem odstranjevati koga/
kaj iz/z/od česa / od kod (s kom/čim),
Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆):
Iz črevesja so izrezali rakasto tkivo, Z
noge so odrezali veliko bulo

izrezávati -am R nedov. > gl. izrezováti
-újem R nedov. > gl. izrézati -réžem R dov.

izróčati -am R nedov. > gl. izročíti -ím R
dov., izróčil

izročíti -ím R dov., izróčil □ **1. izročíti₃₍₄₎**

v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj (v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Izročila mu je lepe pozdrave od sorodnikov, Sinu je izročil posestvo (za nadaljnje vzdrževanje dediščine); **kdo/kaj podariti/pokloniti komu kaj (v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Izročila mu je knjigo (za spomin); prim. *darovati* □ **2. izročiti₄ kdo/kaj komu/čemu kaj v/na/za kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – pSam₄/Prid._{koj} Sam₂: Izročili so jim hišo v trajno last, Študentom so izročili stanovanje za nekaj mesecev, Izročili so mu prostore na izbiro/razpolago, Izročili so jim priznanja za požrtvovalnost; prim. *določiti/dolóčiti, podariti, pokloniti, razdeliti, razporediti* □ **3. izročiti₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko dati koga/kaj komu/čemu / v/na/za kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{3/4}/Prisl._k: Vse orožje so izročili v vojašnico, Izročili so ga sodniku za prekrške, Poslopje so izročili svojemu namenu ◇ polit. *izročiti₃ kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Izročili so jim protestno noto, Veleposlanik je izročil akreditivna pisma predsedniku vlade ◇ rel. **kdo/kaj namensko dati koga/kaj komu/čemu / v/na/za kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{3/4}/Prisl._k: Izročili so se bogu, Izročili so svoje najbližje v božje varstvo

izrópati -am tudi zrópati -am R(P) dov. □ *izrópati₂₍₃₎ kdo/kaj nasilno odvzeti (komu/čemu) koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sovražnik (jim) je /na prefinjen način, s specialno vojno / izropal deželo; prim. *izčrpati, izpíti, izpleníti/*

izpléniti, izrabíti, izsesáti, iztróšiti/ iztrošiti, odvzétí, oslabíti, skváriti

izsledíti -ím R(P) dov., izslédi in izslédi; izsledil □ **1. izsledíti₂ kdo/kaj premikajoč zaznati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Lovci so izsledili kune; prim. *ugotovíti, zaznátí* □ **2. izsledíti₂ kdo/kaj zaznati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Po več letih iskanja so izsledili krivca, Izsledil je skladišče orožja, Raziskovalci so izsledili vir radioaktivnosti, Izsledili so, odkod izvirajo najdeni predmeti; prim. *nájti, odkrítí, ugotovíti*

izstopíti I in izstópiti -ím P dov. □ **1. izstopíti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj odíti (komu/čemu) iz/z/s/od/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med/pred/skozi/po koga/kaj / na/v/pri/ob kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim kam/kod/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl._k: Kroglá (mu) je izstopila na nasprotni strani noge, /Načrtno/ je izstopil pri sosednjih vratih, /Komaj/ so izstopili iz poslopja, pa se je že spet ulilo, Pot (mu) je izstopil na čelo / na čelu, /Po novem/ so lahko potniki izstopili samo na glavni postaji; prim. *odíti, pojavíti se, pokazati/pokazátí se, preríti se, prikázati/prikazátí se, prítí, raztovóriti se, skočítí, zbežátí, zgnésti se* □ **2. izstopíti₂ kdo/kaj odíti iz česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl._k: Iz stranke je izstopil šele letos, Iz društva je izstopil /zelo hrupno/; v oslabljenem pomenu, Sam₁ – pSam₂': Zakon je /s prvim/ izstopil iz veljave, Iz zakona sta izstopila /kot že zrela človeka/, Iz gladovne stavke je izstopil /bistveno prepozno/; prim. *izkljúčiti se, ločítí/ lóčiti se, odítí*, čustv. *odtrgati se* □ **3. izstopíti₁₍₃₎** nav. čustv. **kdo/kaj postati**

viden, opazen (komu/čemu) (iz/z/s/od/ do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/ pod/nad/med/pred/skozi/po koga/kaj / na/v/pri/ob kom/čem / med/pod/nad/ pred kom/čim kam/kod/kje), Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₂₋₆/Prisl_k): /Od strahu/ so (ji) oči izstopile (iz jamic), /Zaradi napora/ so (mu) žile izstopile (na vratu), Razlike med državami v razvoju so /s tem še bolj/ izstopile; prim. *odíti, pojaviti se, pokázati/pokazáti se, prikázati/ prikazáti se, príti, sestopíti/ sestópiti, skočiti* ◇ alp. *izstopíti*₁₍₂₎ **kdo/kaj sestopiti** (iz/z/s/od/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med/pred/skozi/po koga/kaj / na/v/pri/ob kom/čem / med/ pod/nad/pred kom/čim kam/kod/kje), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (Iz stene) so sestopili /kot junaki/

izšólati -am Sp_L dov. □ **1. izšólati₂ kdo/kaj uspešno strokovno usposobiti koga**, Sam₁ – Sam₄: /Z majhno plačo/ je izšolal otroke, Podjetje je izšolalo precej delavcev; prim. *doštudirati, izobraziti, izučiti, usposobiti* □ **2. izšólati₃ kdo/kaj uspešno usposobiti koga/kaj za/v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: /Z majhno plačo/ je izšolal otroke v iskane strokovnjake, Podjetje je za zahtevna tehnološka dela izšolalo precej delavcev, Pse so / uspešno oz. zelo učinkovito/ izšolali za iskanje mamil; prim. *izobraziti za, izučiti za, usposobiti za* □ **3. izšólati₂ kdo napraviti kaj bolj sposobno**, Sam₁ – Sam₄: /Z veliko vaje/ je /precej uspešno/ izšolala svoj posluš in glas, /Z znanjem in potrpežljivostjo/ se da izšolati tudi okus; prim. *dodélati, izpopolniti/ izpopólnti, usposóbiti*

izšólati se -am se Sp_L dov. □ **1. izšólati se**₁₍₂₎ **kdo končati šolo, študij (v čem /**

kdej), Sam₁ – (pSam₅/Prisl_č): /S svojo nizko plačo/ se je /uspešno/ izšolal (v rednem roku, letos), /Z veliko težavo/ se je izšolal; prim. *diplomirati, doštudirati, izobraziti se, izučiti se, usposobiti se* □ **2. izšólati se₂ kdo končati šolo, študij v/na čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Izšolal se je na slavistiki, Izšolal se je v Zagrebu; prim. *diplomirati, doštudirati, izobraziti se, izučiti se, usposobiti se*

izšólati se za/v -am se za/v Sp_L dov.

□ **izšólati se za/v₂** v oslabiljenem pomenu **kdo uspešno usposobiti se za/v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Z veliko odrekanja/ se je izšolala v odlično pianistko, Izšolala se je za gorskega vodnika; prim. *doštudirati za, izobraziti se za, izučiti se za, usposobiti se za/v*

iztêči -têčem tudi stêči stêčem P_{Pr/C/ Dg²} dov., iztêci iztecite tudi stêci stecíte □ **iztêči**₂₍₃₎ **kaj priti (komu/čemu) iz/z/s/ od–do koga/česa / h komu/k čemu / na/v/čez/skozi koga/kaj /na/po/ob/pri kom/čem /med/pod/nad/pred kom/čim / od–do kod/kod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Iz rane (mu) je izteklo preveč krvi, /Ponesreči/ (jim) je iz cevi centralne kurjave iztekla voda, Voda je iztekla skozi razpoko mize na tla, Tekočina je po nagibu iztekla k njemu, Vsa hladilna tekočina je kar nekam iztekla; prim. *izgíniti/zgíniti, odplakniti/ odplákniti se, odstrániti/odstrániti se* ◇ med. **iztêči**₁₍₂₎ **kaj izliti se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): /Zaradi hudega udarca/ (mu) je izteklo oko

iztêči se -têčem se tudi stêči se stêčem se P_{Pr/C/Dg²} dov., iztêci iztecíte tudi stêci stecíte □ **1. iztêči se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kaj prenehati trajati, teči, veljati (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃):

Življenje se (ji) je /zaradi bolezni prehitro/ izteklo, Pogodba se (jim) je /nepričakovano hitro/ iztekla, Tožba se (jim) je iztekla v lastno škodo, Vsa stvar se je /dobro/ iztekla, /Po nekaj letih/ se je ura iztekla, Filmski trak se je iztekkel; prim. *izničiti se, končati se, odprávití se, odstáviti se, odstrániti se, razveljáviti se, ukíniti se, uničiti se* □ **2. iztēči se**₂ pog. knj. kaj biti speljan iz/z/s/od—do koga/česa / h komu/k čemu / na/v/čez/ skozi/mimo koga/kaj /na/po/ob/pri kom/čem /med/pod/nad/pred kom/čim / od—do kod/kod, Sam₁ – Sam₂₋₆/Prisl_{k/ε}: Cesta se /komaj opazno/ izteka pod hribom, Steza se je iztekla v udor pod steno; prim. *končati se, pripeljáti, príti, spustíti se* ◇ mat. *iztēči se*₁₍₂₎ kaj iziti se (komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃): Deljenje se /lepo/ izteče

iztérjati -am G dov. □ *iztérjati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj na silo dobiti, doseči (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Brez najmanjše uvidevnosti do ostalih/ (si) je izterjal delež, (Sebi in sodelavcem) je izterjal določene pravice in možnosti, Izterjal je, da so ga poslušali; prim. *doséči, pobráti, pridobíti, zahtévati, zbráti*

iztísniti -em R dov. □ **1. iztísniti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati stran (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/s koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃) – pSam₂: /Ročno/ je iztísnil sok iz limon, Blato je iz tkanine /dobesedno/ iztísnil /z navadno vodo/, Češnjam so /s strojem spretno/ iztísnili koščice, /Z operacijo/ so (mu) iztísnili bolno tkivo iz dela roke; prim. *dáti od/iz/z/s, odstrániti/odstrániti* □ **2. iztísniti**₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo, težavo**

dobiti, reči kaj od/iz/z/s koga/česa, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Iz/Od njega so /s težavo/ iztísnili priznanje in obljubo, Iz zemlje so si želeli iztísniti čim večji pridelek, Iz sebe je iztísnil nekaj nerazumljivega; prim. *dobíti, doséči, povédati, rēči*

iztržiti -im in stžiti -im R nedov.

□ *iztržiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj prejeti denar za koga/kaj (iz/od koga/česa / v/na/po/ pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/ od kod/kod/kdaj)**, Sam₁ – pSam₄/S – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/ε}): /S prodajo avta/ je iztržil za počitnice, (Iz vsega barantanja) je iztržil le za star avto, Moštvo je (iz šestih tekem) iztržilo samo tri točke, /S prodajo vstopnic na črno/ (tik pred začetkom predstave) je /precej/ iztržil, (V dveh letih) je /toliko/ iztržil, da si je kupil posest; prim. *dobíti, prejéti, pribarantáti, priigráti, zaslužíti/zaslužiti*

izvájati -am R(P) nedov. > gl. izvésti -védem R(P) dov., izvédel in izvédel izvédla 1.–2. □ **3. izvájati**₃ neobč. **kdo/kaj tvoriti kaj iz česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Besede so izvajali /kar neposredno/ iz grščine in latinščine; prim. *izpeljeváti/speljeváti, oblikováti, razlágati, tvóriti* ◇ jezikosl. *izvájati*₃ **kdo/kaj tvoriti kaj 'novo besedo' iz česa 'podstave'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Iz primernika je /s priponskimi obrazili/ izvajal nove tvorjenke

izvážati -am R(P) nedov. □ *izvážati*₂₍₃₎ **kdo/kaj za denar spravljati koga/kaj (iz/od koga/česa / v/na/med koga/kaj / od kod/kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4}/Prisl_{k/ε}): (V sosednje države) so /pospešeno/ izvažali predvsem les; čustv. (Iz države) so izvažali predvsem

kvalificirano delovno silo; pren., čustv. Ideologije (jim) (v sosednje države) ni uspelo izvažati; prim. *oddájati, odprémljati, prodájati* ◇ ekon. *izvážati*₂₍₃₎ **kdo/kaj nalagati kaj 'denar, vrednostne papirje (iz/od koga/česa / v/na/med koga/kaj / od kod/kam), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4}/Prisl_{k/é}):** Kapital so /redno/ izvažali (v Švico)

izvédeti -vém, in zvédeti zvém Rz dov. > gl. védeti vém Rz nedov., 1.

izvésti -vém in izvésti -vémem Sp_L dov. □ *izvésti*₃₍₅₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj bolj lep-ega/-o, uporabnejšega koga/kaj s kom/čim (za koga/kaj), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆ – (pSam₄):** Z zlato nitko (si) je /sicer strojno/ izvezla izvirni vzorec (za namizni prt), Z vsako nitjo zna /ročno/ izvesti prelepe prte; čustv. Jasna noč je z zvezdami izvezla zimsko nebo; prim. *dopolniti/dopólniti, okrasíti, olépsati, oprémiti, poslíkati*

izvésti -védem R(P), dov., izvédel in izvédel izvédla □ **1. izvésti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj 'zamišljenega', Sam₁ – Sam₄:** /Z vso prizadevnostjo/ so izvedli davčno reformo, /Nepričakovano hitro so izvedli referendum in potem še volitve, Na velikem odru so izvedli eno najboljših dram doslej, Izvedel je skladbo domačega avtorja, Pravilo je lahko izvedel /ob konkretnih primerih in na konkretni snovi/; čustv. Svojih idej ni izvedel /do konca/; prim. *dognáti, dokončáti, izpeljáti, izvršiti, narediti, oprávití, poustváriti, uprizoríti, uresničiti* □ **2. izvésti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti zamišljeno, Sam₁ – :** Tekmovalec je /z vsem elanom/ izvedel

zelo uspešen skok, /Nahitro/ so izvedli mobilizacijo prebivalstva, Tovarna je izvedla sumljivo pocenitev svojih vodilnih izdelkov

izvolíti -vólim tudi zvolíti zvólim R dov. □ *izvolíti*₃₍₄₎ **kdo/kaj določiti, nameniti (komu/čemu) koga/kaj v/na/za koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄:** Izvolili so (si) ga za vodjo, Za letni dopust so (si) /ponesrečeno/ izvolili najmanj ugoden čas, /Po lastni presoji in občutku/ (si) je izvolil sodelavce za načrtovani projekt, Za ženo (si) je izvolil prav njo, Izvolil (si) je kar najustreznejše besede za prepričevanje, Za otroka je izvolila ime /sama/; prim. *določiti/dolóčiti, izbráti, nameníti/naméniti, prebráti*

izvršíti -ím R dov., izvršil □ **1. izvršíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj 'zamišljenega', Sam₁ – Sam₄:** /Z vso prizadevnostjo/ so izvršili davčno reformo, /Nepričakovano hitro in na ukaz/ so izvršili referendum in potem še volitve, Na velikem odru so izvršili eno najboljših dram doslej, Pravilo je lahko izvršil /samo ob konkretnih primerih in na konkretni snovi/, Zločin je izvršil /v afektu/; čustv. Svojih idej ni izvršil /do konca/, Vse izvrši /preveč na pamet/; prim. *dognáti, dokončáti, izpeljáti, izvésti, narediti, oprávití, poustváriti, uprizoríti, uresničiti* □ **2. izvršíti**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti, Sam₁ – :** Tekmovalec je /z vsem elanom/ izvršil zelo uspešen skok, /Nahitro/ so izvršili mobilizacijo prebivalstva, Tovarna je izvršila sumljivo pocenitev svojih vodilnih izdelkov, /V kratkem/ bodo izvršili napad; prim. *izvésti* ◇ pravn. *izvršíti*₂ **kdo/**

kaj narediti kaj 'zamišljenega', Sam₁ – Sam₄: Smrtno obsodbo so izvršili /na silo/

izvršiti se -im se NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os., izvršil se □ *izvršiti se*₍₁₃₎ **kaj dogoditi se, zgoditi se (komu/čemu) kot okoliščina (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/ po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2,5/6}/Prisl_{k/ē/kol}/S): Vse se je izvršilo /v nekaj trenutkih/, Uboj se (jim) je izvršil (v ožji družini), (V privatnem življenju) so se (ji) izvršile velike spremembe; prim. *dogoditi se, pripetiti se, zgoditi se*

izživéti -im T_{De/Dg/Pr} dov., izživel □ *izživéti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj resnično**, Sam₁ – Sam₄: Izživeli so vse svoje ideje, načrte in zamisli, Svoje načelo je izživela tudi /v praksi/; neobč. Svoje delo je izživel, /V dolgih monologih/ je igralec izživel svoj dar; prim. *izdátí, izpolnítí, izvēstí, izvršítí, izživéti, napisati/napisáti, uresníciti, ustváriti, uveljaviti*

izživéti se -im se NT_{Dg/Pr} dov., izživel se □ **1. izživéti se**₁ **kdo/kaj postati resnično, začeti obstajati**, Sam₁ – : Njegove sanje se niso mogle /prav/ izživeti; prim. *narediti se, uresníciti se* □ **2. izživéti se**₂ neobč. **kdo/kaj postati prepoznaven v kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: V svojih zadnjih delih se je izživel /kot umetnik in velik humanist/, Izživel se je v svojih delih, Starši so se izživeli v svojih otrocih; prim. *dokázati/dokazáti se, narediti se, uresníciti se* □ **3. izživéti se**₁ **kdo/kaj prenehati obstajati**, Sam₁ – : Njegovo literarno ustvarjanje se je /prehitro/ izživelo; prim. *izcírpati se, izníciti/zníciti se, oslabéti*

izživéti se nad -im se nad NT_{Dg/Pr} dov., izživel se nad □ *izživéti se nad*₂ čustv. **kdo/kaj pokazati jezo nad kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /V afektu/ se je izživel nad svojimi otroki, Pazniki so se izživeli nad jetnikom; prim. *razjeziti se nad, zjeziti se nad, znésti se nad*

izživízgati -am R dov., čustv. □ *izživízgati*₂ **kdo/kaj prizadeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Občinstvo je predstavo /brez milosti/ izživízgalo, Pevko so /z veliko aroganco in po krivici/ izživízgali; prim. *izníciti/zníciti, oslabéti, prizadéti, skváriti*

jádrati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. jádrati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s pomočjo jader premikati se iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez/prek koga/kaj / po/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Z razpetimi jadrí/ jadra k otoku, Po zalivu so jadráli /z vetrom/, /S tovorom ponavadi/ plujejo na odprta morja, Ptice z veliki krili lahko / dobro/ jadrájo, Semena po zraku kar jadrájo, čustv. /S svojimi dejanji počasi/ jadra v propad, /Kljub bolezní/ je / dostojanstveno/ jadrál čez mestni trg, Natakárica je /spretno/ jadrála med mizami, pren., čustv. /Pogumno/ jadra skozi življenje, Njegove misli vedno jadrájo k najbližnjim, /Prek problemov/ in ljudi jadra /samozavestno in s polnimi jadrí/; prim. *drséti, íti, plávati, plúti, premikati se, razšírjati se, šíriti se* □ **2. jádrati**₁ **kdo gojiti jadranje, ukvarjati se z jadranjem**, Sam₁ – : Že več let jadra; prim. *plúti* ◇ navt. *jádrati*₁ **kaj s pomočjo jader premikati se**, Sam₁

jágniti

– : Jadrajo /po kurzu/, Jadrajo /proti vetru ali z vetrom/

jágniti -ím R nedov. in dov., nav. 3. os.

edn. □ *jágniti*₁₍₂₎ **kaj roditi, povreči jagnje (pri/na/v/ob kom/čemu / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): (V tem času) ovce jagnjijo (kar na paši); prim. *kottíti, povreči, rodíti, rojeváti*

jasníti -ím Sp_L nedov. □ *jasníti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno delati (komu/čemu) kaj bolj jasno, čisto**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Veter jasni nebo, Celo obdobje študija (si) jasni duha, Trenutni odnosi jasnijo celotno stanje; pren., čustv. Otroci (mu) jasnijo življenje, Burja (jim) jasni utrujene misli; prim. *bistríti, čistíti, oblikováti, razlágati, razveseljévati, razvíjati, usposábljati*

jasníti se -ím se Sp_L nedov. □ *jasníti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno postajati (komu/čemu) jasen-no, zelo prozoren-rno**, Sam₁ – (Sam₃): Nebo se jasni, Pojmi se (jim) jasnijo, Obraz se (mu) /prijetno/ jasni; čustv. Megle so se /počasi/ jasnile in zamikale; pren., čustv. Obraz se (mu) je začel jasnit; brezos. Počasi se je začelo jasnit; prim. *bistríti se, čistíti se, oblikováti se, razlágati se*

jemáti jêmljem R nedov., jemljíte; jemál > gl. vzéti vzámem R dov., vzêmi vzemíte; vzél 1.–5., 7.–12., 14.

jemáti se jêmljem se R nedov., jemljíte se; jemál se > gl. vzéti se vzámem se R dov., vzêmi vzemíte se; vzél se

jésti jém R nedov., 2. mn., jéste, 3. mn., jedó tudi jéjo; jéj in jêj jéjte; jédel jédla □ **1.** *jésti*₂ **kdo/kaj dajati kaj v usta**, Sam₁ – Sam₄: Po kosilu /navadno/ jedo kompot,

/Od skrbi zelo malo/ je, Je /malo kot ptiček/, /Skoraj/ nič ne je, To vrsto hrane je /kar z rokami/, Ker jih je veliko, jedo /kar iz ene skledce/, /Praktično/ vso hrano je /z velikim tekmo/; pog. knj. Ona je preveč tablet; čustv. Zadnje čase vse je /za tri/ // v oslabljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄: Večerjo so jedli /brez besed/, Skupen zajtrk jedo samo enkrat na teden; prim. *drobíti, konzumírati, požírati, uživati* □ **2.** *jésti*₂ **kdo/kaj imeti koga/kaj za hrano**, Sam₁ – Sam₄: V nekaterih deželah celo jedo mačke, Nekaterih gob se ne sme jesti, Jedo premalo sadja in zelenjave, V tistih slabih časih so jedli pretežno krompir, Živali se je poznalo, da je jedla deteljo; prim. *iméti, konzumírati, uporabljati, uživati* □ **3.** *jésti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uničevati, vznemirjati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Uši jedo vrtnice, Voda /brez prestanka/ je zemljo, Amortizacije jedo osnovni kapital, Skrb (ji) /neusmiljeno in neprestano/ je moči, /Zaradi živčnosti/ (si) /neprestano/ je nohte, Začel ga je jesti prah, Samota jo /opazno/ je; brezos. Jedlo ga je in peklo; prim. *grísti, izpodjédati/spodjédati, múčiti, odnášati, uničeváti, vznemírjati* ◇ gost. *jésti*₂ **kdo/kaj po naročilu dobivati obroke hrane, hraniti se pri/ob/v čem / med/nad/pod/s čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Je doma ali v menzi, Je kar pri njih

jezikáti -ám G nedov., čustv. □ *jezikáti*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo neumestno gostobesedno govoriti (komu/čemu) (kaj/o čem)**, Sam₁ – (Sam₃) – ((p) Sam_{4/5}/S): Kar naprej jezika /kot raztrgan dohtar/, Kaj /kar naprej/

jezikaš?, Jezika /nazaj/, Jezika (neslanosti), Jezikal je (o svojih podvigih), Jezikal je /brez olupšav, brez pomislekov/, /Prazno/ jezika (o važnih stvareh), Nekaj jezika (o ljubezni), /Grdo/ jezika (staršem), /Z vsem možnim gnevom/ je jezikal (čez prvo sosedo); prim. *gobezdāti, govoričiti, govoriti, izražati, obrekovati, ogovárjati, oprávljati, posredovati, pripovedovati*

jeziti I -im R nedov. □ *jeziti₂ kdo/kaj spravljati koga/kaj v jezo*, Sam₁/S – Sam₄: /Z loputanjem/ jo /zelo/ jezi, Nepremišljene besede ga jezijo, Sin ga jezi // brezosa. Jezilo bi jih, če ne bi prišli, Jezilo ga je objestno obnašanje; prim. *drážiti, onesrečevāti, razbúrjati*

jeziti I se -im se NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. jeziti se₁ kdo/kaj delati se jezn-o/-ega**, Sam₁ – : Ni vedel, če bi se smejal ali jezil, Ne jezite se, če je kaj narobe, /Preveč/ se je jezil /brez pravega vzroka/; prim. *razbúrjati se* □ **2. jeziti se₂ kdo/kaj jezno odzivati se zaradi koga/česa / na/za koga/kaj**, Sam₁ – Sam_{2/4}/S: /Največkrat/ se jezi sam nase, Jezi se na vsakogar in za vsako malenkost, /Po navadi/ se /glasno/ jezi za vsak prazen nič, Jezi se zaradi nereda, Jezi se, da so skuhal tako neumnost; prim. *razbúrjati se* ◇ igr. *jeziti se₁ kdo/kaj delati se jezn-o/-ega*, Sam₁ – : Igrali so Človek ne jezi se

jeziti II -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. jeziti_{2(3)}} kdo/kaj onemogóčati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Morajo (jim) jeziti reko, Skali sta jezili narasli tok; pren. Barikade (mu) jezijo pot; prim. *onemogóčati, oteževāti, ovirati, preprečevāti, zadrževāti* □ **2. jeziti_{2(3)}} kdo/kaj usmerjati kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): (Z delavci

so jezili naraslo vodo, (S pomočniki in z vrečami peska) so jezili naraslo povodenj; prim. *preusmérjati, usmérjati* □ **3. jeziti₂ kdo/kaj usmerjati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Jezili so inflacijo, Skušali so jeziti vse stroške in sprotne zadolžitve; prim. *omejevāti, onemogóčati, ovirati, preprečevāti*

jeziti II se -im se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *jeziti se₁ kaj ustavljati se*, Sam₁ – : Voda v strugi se /zaradi kamenja in lesa/ jezi; prim. *nabírati se, ustávljati se*

jókati tudi jokáti -am tudi jóčem NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. jókati kdo/kaj izražati veliko čustveno prizadetost**, Sam₁ – : Otrok je jokal in se oklepal matere, Ob slovesu je jokala, /Od jeze in ganjenosti/ je kar jokala, /Zaradi hudih bolečin/ joka, Joka /za prazen nič/, /Bridko in krčevito/ joka, Jokal je /kot otrok/, /Iz usmiljenja/ je jokala; pren., čustv. Njegovo srce joka; prim. *cmériti se, tóžiti* □ **2. jókati_{1(2)}} čustv.**, v posplošenem pomenu **kdo/kaj oddajati (kaj 'glasove') podobno joku**, Sam₁ – (Sam₄): Violina je /brez prestanka/ jokala (otožno pesem), Govornik je jokal (poslovilne besede); pren. Zunaj joka dež (monotono pesem); prim. *govoríti, igráti, péti* □ **3. jókati₂ čustv. kdo/kaj tožiti po kom/čem / za/ nad kom/čim**, Sam₁ – pSam_{3/6}: /Brez življenjske volje/ joka po izgubljeni sreči, /Preveč/ joka za starimi časi, Kar naprej /z velikim narazočaranjem/ joka nad svojimi otroki, /Neutolažljivo/ že dolgo joka za svojimi starši; prim. *tárnati, tóžiti, žalovati*

junáčiti -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *junáčiti₂*, v posplošenem pomenu **kdo/kaj spodbujati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S klici in vzkliki/ so junáčili svoje moštvo, /

Prijazno/ jo je junačil /, naj poskusi/ /S priganjanjem/ je junačil svojo živino; prim. *buditi, hrabriti, hvaliti, motivirati, obújati, opogúmljati, pospeševáti, spodbújati, vzbújati*

junáčiti se -am se in baháti se -ám se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. □ *junáčiti se*₁₍₂₎ **kdo/ kaj postavljati se (v/na/pri/po/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): (Pred njo) se rad junači /zaradi svojega porekla/, Kaj se tako /neokusno/ junači, saj vemo, kako je, (Vse naokoli) se /s posebnim ponosom/ junači; prim. *báhati se, korenjáčiti se, napénjati se, ponášati se, popívati, postávljati se, šopíriti se, veseljáčiti*

júrišati in jurišati -am R(P) nedov. in dov. □ *júrišati*₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj izražati strah, ogroženost, jezo (po/v/na/pri kom/čem / za/pred/med/nad/pod kom/čim /kje/ kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): / Kot neumen brez pravega cilja/ (vsak dan) juriša (po vasi); prim. *napádati, naskakováti (na)*

júrišati na in jurišati na -am na R(P) nedov. in dov., čustv. □ *júrišati na*₂ **kdo/kaj napadati na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Dva meseca so jurišali na trdnjavo, Gradbeni delavci so /dobesedno/ jurišali na zadnje kilometre nedokončane avtoceste, /Brez pravega vzroka/ je /nesramno/ jurišal na vsako njegovo besedo, /Kot malo neumen/ je jurišal na vsako ponujeno delo; prim. *napádati, naskakováti (na)*

júžiti se -im se S_TE_{T/NT/NP} nedov., neobč. □ *júžiti se*₀ brez. postajati topleje pod vplivom južnega vetra /kako/koliko/, – /Prisl_{n/kol}/: / Preveč/ se je južilo

kalíti I -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. kalíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj kalno, motno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Race (okoliškim prebivalcem) kalijo vodo v potoku, Okoliške vode so kalila različna odlagališča; pren., čustv. Vodo (jim) kali /s svojimi čudnimi nauki/, Razsodnost (jim) kali strah; prim. *měšati, onesnaževáti* □ **2. kalíti**₂₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj motiti (komu/čemu) koga/kaj (pri/na/v kom/čem / s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}): Nevzgojeni mladostniki (prebivalcem blokovskih naselij) kalijo vsakodnevni bivanjski ritem (z motorji in starimi avtomobili), Trajna skrb (jim) kali veselje, Slabo vreme (jim) ni kalilo dobre volje, Nepravični privilegiji kalijo odnose (med ljudmi); prim. *jezíti, motíti/ mótiti, onemogóčati, oteževáti, ovirati, preprečeváti, zadrževáti*

kalíti I se -ím se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kalíti se*₁₍₂₎ **kaj delati se (komu/čemu) kalno, motno**, Sam₁ – (Sam₃): Voda v ribniku se kali, (Bolniku) se kalijo oči; čustv. Ob slovesu so se (jim) kalile oči; prim. *měšati se, onesnaževáti se*

kalíti II -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. kalíti**₂ **kdo/kaj hitro hladiti kaj v vodi ali olju**, Sam₁ – Sam₄: Kovač je kalil in brusil svedre; brez. To kovino se da kalíti, ona drugo pa ne; prim. *gasíti, hladíti* □ **2. kalíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj bolj utrjeno, sposobno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Trdo življenje (mu) je /v različnih težkih preizkušnjah/ kalilo značaj, Svoje otroke je kalil /za vsakodnevno življenjsko tekmo/; prim. *krepíti, usposábljati, utrjeváti* ◇ metal. *kalíti*₂ **kdo/kaj hladiti, kaliti kaj v vodi**

ali olju, Sam₁ – Sam₄: Razbeljeno jeklo / površinsko/ kalijo

kalíti II se -ím se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kalíti se*₁₍₂₎ čustv. **kaj delati se (komu/čemu) bolj utrjeno, sposobno**, Sam₁ – (Sam₃) – : Značaj se (mu) je utrjeval /v različnih težkih preizkušnjah/, /Precej dolgo/ se je kalil /v tej branži/; prim. *krepíti se, usposábljati se, utrjeváti se*

kalíti II se za -ím se za T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kalíti se za*₂₍₃₎ čustv. **kaj delati se (komu/čemu) bolj utrjeno, sposobno za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄: Značaj se (mu) je za najtežje situacije kalil /v različnih težkih preizkušnjah/, /Precej dolgo/ se je kalil za strokovno delo /v tej branži/; prim. *krepíti se za, usposábljati se za, utrjeváti se za*

kalíti III -ím T T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kalíti*₁₍₂₎ čustv. **kaj delati se, nastajati (v/na/pri kom/čem / nad/pod/med/ kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V gozdu) že vse kali in brsti, Semena so že začela kaliti, Pšenica /dobro/ kali; pren., pesn. Seme zla kali, (V njem) kali sovrašstvo; prim. *brstéti, pogánjati*

kámenčkati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kámenčkati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj igrati se otroško igro s kamenčki (s kom/čim) (pri/po/na/v kom/čem / za/med kom/čim / kje)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na dvorišču) se je /brezskrbno/ kamenčkala (s svojim bratcem), (Doma) se (ob prostem času) /kar naprej/ kamenčka, /Brez obveznosti in predsodkov/ se kamenčka; prim. *igráti se*

kandidirati -am R nedov. in dov. □ **1. kandidirati**₃ **kdo/kaj predlagati koga/kaj na/v/za kaj / kam z določenim namenom, ciljem**, Sam₁ – Sam₄ –

pSam₄/Prisl_k/Nedol: Stranka ga je / soglasno/ predlagala za poslanca, / Navadno/ v ta svet kandidirajo izkušene strokovnjake, Na razpisano delovno mesto jih je /absolutno/ preveč kandidiralo; prim. *ponudíti, predlágati* □ **2. kandidirati**₂ **kdo/kaj ponuditi se na/v/za kaj / kam z določenim namenom, ciljem**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k/S/Nedol: Že nekaj mandatov kandidira za poslanca, /Z vso vnemo/ kandidira, da bi lahko delal pri večletnem projektu, Na to delovno mesto kandidirajo /absolutno/ samo osebe s prakso; prim. *ponudíti se, predlágati se*

kanonizirati -am R dov. in nedov.

□ *kanonizirati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uradno razglasiti in določiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Nekaj evropskih slikarskih šol so /brez posebnih pomislekov in z učenjem njihovih tehnik/ kanonizirali; rel. Po smrti so ga kanonizirali; prim. *beatificirati, kodificirati, normirati, uzakóniti*

kapitalizirati -am R dov. in nedov. □ **1. kapitalizirati**₂ **kdo/kaj napraviti, delati koga/kaj kapitalističn-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: Nove družbene razmere so družbeni razred /na novo/ kapitalizirale; prim. *preusmériiti, reorganizirati* □ **2. kapitalizirati**₂ **kdo/kaj spremeniti kaj v kapital**, Sam₁ – Sam₄: Družba je /ponovno/ kapitalizirala prihranke; pren., čustv. Kapitalizirali so znanost, /Ponovno/ so /na veliko/ kapitalizirali zemljiško rento; prim. *preusmériiti, reorganizirati* ◇ fin. *kapitalizirati*₂ **kdo/kaj pripisati kaj h glavnici**, Sam₁ – Sam₄: Kapitalizirali so obresti

kaplanováti -újem U nedov.

kapljáti

□ *kaplanováti*₁₍₂₎ **kdo/kaj delovati kot kaplan (pri/po/na/v kom/čem / za/med kom/čim / kje)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Kaplanoval je (v različnih krajih); prim. *cesarjeváti, uprávljati*

kapljáti -ám P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1.** *kapljáti*₂₍₃₎ **kaj padati (komu/čemu) iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob/na čem / pred/za/pod/nad/ med kom/čim / kam / od-do kod / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Kri (mu) kaplja iz rane, Znoj (ji) kaplja s čela, Pred ploho /na debelo/ kaplja na cesto; brez os. S streh je cel dan kapljalo, Kapljalo je po glavah in hrbtih, Iz rok (mu) kaplja; pren., čustv. Besede so (mu) /enakomerno/ kapljale iz ust, Sončni žarki so kapljali skozi stekla, V žepe (jim) je začel kapljati denar; prim. *deževáti, odpádati, pádati, prodírati, spúščati se, udárjati* □ **2.** *kapljáti*₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj nenapovedano drug za drugim prihajati iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kam / od-do kod / kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Skozi vrata avtobusa so začeli kapljati turisti, Z bojišč so v centre kapljale nasprotujoče si novice, V predavalnici so kapljali /postopoma in povsem neorganizirano/, V njihove žepe je začel kapljati denar; prim. *pojávljati se, prihájati, vrstíti se* □ **3.** *kapljáti*₃₍₄₎ **kdo dájati po kapljah (komu/čemu) kaj iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob/na čem / pred/za/pod/nad/ med kom/čim / kam / od-do kod / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k:

Zdravilo (si) je kapljal na kavno žličko, Tekočino (mu) je /na silo/ kapljala kar v oči; prim. *dozíрати, kápati*

kártati -am tudi kartáti -ám T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kártati*₁₍₂₎ **kdo/kaj igrati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆) – : Ob večerih rad karta (s prijatelji), Danes se lahko karta (z računalnikom); prim. *igráti se*

kartografírati -am R nedov. in dov. ◇ geogr. *kartografírati*₂ **kdo/kaj izdelovati karte, zemljevide za kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ekspedicija je kartografirala obalo Južne Amerike; ◇ prim. *beléžiti, označeváti*

kášljati -am S_T nedov. □ *kášljati*₁ **kdo/kaj sunkovito nenadzorovano izdihavati zrak**, Sam₁ – : /Krčevito/ je kašljala, Mora ostati doma, ker kašlja; čustv. Motor je začel kašljati in hropsti, Kdor dolgo kašlja, dolgo živi; **kdo/kaj sunkovito nenadzorovano poleg zraka še izločati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bolnik kašlja kri; prim. *bljúvati, brúhati, kíhati*

katapultírati -am R dov. in nedov. ◇ let. *katapultírati*₂ **kdo/kaj spraviti v letenje koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Letalo so kar katapultirali, Pilot je sebe in sopotnika katapultiral iz pokvarjenega letala; ◇ prim. *aktivírati*

kázati tudi kazáti kážem T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *kázati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati (komu/čemu) bolj opazno/vidno koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z vidno zavzetostjo / Vidno zavzeto/ (mu) je kazal vse vrste blaga, /S palico/ (jim) je kazal prizadete kraje na zemljevidu, Rad (vsakemu) kaže svoje novo stanovanje □ **2.** *kázati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmerjati**

pozornost k/proti komu/čemu / na koga/
 kaj za kom/po čem / za kom/čim, Sam₁
 – pSam₃₋₆: /S prizadetostjo/prizadeto/
 je kazal proti vratom, /S palico/ je kazal
 za njim, po cesti, /Zaskrbljeno/ je kazal
 na desno stran; prim. *organizirati se*,
usmérjati se □ **3. kázati**₂₍₃₎ nav. v zvezi s
**pot kdo/kaj voditi, usmerjati (komu/
 čemu) pot**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Dekle
 (jim) je /z žepno baterijo/ kazala pot,
 /Z veliko samopožrtvovalnostjo/ (jim)
 je kazal pot do sreče; prim. *usmérjati*,
voditi □ **4. kázati**₂ **kaj označevati kaj/
 koliko**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol}: Števec je
 kazal sto petdeset kilometrov na uro,
 Ura kaže enajst in pet minut, Kazalca
 kažeta ure in minute, Merilec kaže
 stopnjo vlage v zraku, Tehnica je
 kazala znatno več; prim. *označevati*
 □ **5. kázati**₂ nav. čustv. **kdo/kaj imeti
 koga/kaj vidno, opazno**, Sam₁ – Sam₄:
 Prekratko krilo kaže noge, /Vneto/ je
 kazala je dve vrsti belih zob, Slika kaže
 dekle v narodni noši □ **6. kázati**₂ **kdo/
 kaj posledično izražati, označevati kaj**,
 Sam₁ – Sam₄/S: Letna bilanca kaže
 hudo izgubo, Podatki kažejo porazno
 gmotno stanje, Njegovo zdravje kaže /
 na boljše/, Anketa kaže, da zanimanje
 za to raste; nav. 3. os. **nekdo/nekaj izražati
 kaj 'možnost, verjetnost'**, Sam₁ –
 Sam₄/S: Kazalo je, da ga bodo odpustili,
 Kaže, da bo lepo vreme, Ni kazalo, da
 bi ga našli; prim. *izražati, opozárjati*,
upodábljati □ **7. kázati**₁ **kdo/kaj imeti
 sporočilne zunanje znake**, Sam₁ – :
 Letina /dobro/ kaže, Sadje /lepo/ kaže,
 Vreme /še kar/ kaže, Nebo kaže /na
 dež/ □ **8. kázati**₂ nav. 3. os. **nekdo/nekaj
 prisojati komu/čemu/s kom/čim**, Sam₁
 – Sam₃/pSam₆: Kaže mu /dobro/, Z njim
 /slabo/ kaže □ **9. kázati**₃ v posplošenem

pomenu **kdo/kaj delati opazno/vidno
 koga/kaj/koliko 'stanje/lastnost/odnos' v
 čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: V
 vsaki družbi kaže naklonjenost do nje,
 Sovrašstvo kažejo /v besedah in dejanju/,
 To se /lepo/ kaže v zgradbi hrbtnicena.
 z nikalnico, nav. čustv., v oslabljenem pomenu
 , Sam₁/pSam₅/Prisl_k: V šoli je kazal
 pridnost, Doma ni kazal posebne
 prizadetosti nav. čustv., v oslabljenem pomenu
 , Sam₁ – Sam₄: Ta obleka ga je kazala
 mlajšega □ **10. kázati**₂ nav. 3. os., čustv.
**komu/čemu izražati se kaj 'primernost/
 potrebnost'**, Sam₃ – Nedol/S: Kaže
 pustiti vse skupajizpust., nav. z nikalnico,
 v zvezi z **drugega** Vdal sem se, drugega
 mi ni kazalo; čustv. Kaj mu je sploh še
 kazalo drugega

kázati se tudi kazáti se kážem se T_{De/}
 Dg/Pr nedov. □ *kázati se*₁₍₂₎ v posplošenem
 pomenu **kdo/kaj izražati se (komu/
 čemu / v kom/čem/kje)**, Sam₁ – (Sam₃/
 pSam₅/Prisl_k): Kazal se je /v ponošenem
 cilindru/, /Rada/ se kaže (ljudem),
 Življenje se (mu) kaže /v pravi luči/;
 prim. *nastópati, prikazóvati se*

kegljáti -ám T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kegljáti*₁₍₂₎
kdo/kaj podirati keglje (s kom/čim),
 Sam₁ – (pSam₆): Ob večerih rad keglja
 (s prijatelji), Danes se lahko keglja /brez
 posebnih privilegijev in statusa/; prim.
igráti se

kipéti -ím P_{Pr/C/Dg} nedov., tudi kípel
 □ **1. kipéti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/
 kaj v velikih količinah ali v močnem
 curku (komu/čemu) teči iz/z/od/mimo/
 okoli/okrog koga/česa / proti komu/
 čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/
 na/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/
 nad/med kom/čim / kam / od-do kod
 / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k:

Voda (ji) že kipi iz pokritega lonca, Mleko kipi po štedilniku, Voda /brez prestanka dobesedno/ kipi; pren., čustv. Kri (jim) kipi v žilah, Učenci kar kipijo iz razredov proti izhodu na prosto, Morje kipi okoli skal; brez. V njem in iz njega je kar kipelo /od navdušenja in sreče/; prim. *dréti, líti, razlívati se, šíriti se, tēči, usípati se, vréti, zlívati se* □ **2. kipéti**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj obstajati v veliki meri in obsegu iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/ nad/med kom/čim / kam / kod / od-do kod / kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: V njem je kipela huda jeza, Narava je kipela /v spomladanskih barvah/, Stolpnici kipita /kvišku, v nebo/, Fant kar kipi /zaradi uspehov/, brez. V njem je kipelo /od jeze/; prim. *dréti, dvígati/dvígovati se, líti, razlívati se, šíriti se, tēči, usípati se, vréti, zlívati se*

kipéti iz -im iz P_{Pr/C/Dg} nedov., tudi kípel iz □ **kipéti iz**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v velikih količinah ali v močnem curku (komu/čemu) teči iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂/Prisl_k: Voda (ji) že kipi iz pokritega lonca, Voda /brez prestanka dobesedno/ kipi iz zemlje; pren., čustv. Kri (mu) kipi iz žil, Učenci kar kipijo iz razredov proti izhodu na prosto; brez. V njem in iz njega je kar kipelo /od navdušenja in sreče/, čustv., v oslabiljenem pomenu **kaj v veliki meri (komu/čemu) kazati se, pojavljati se iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂/Prisl_k: Iz prsi so (ji) kipeli vzdih, Iz grl je kipela udarna pesem // brez. Iz publike je kar kipelo prošelj; prim. *dréti iz, líti iz, odlívati se*

iz, odtékati iz, razlívati se iz, šíriti se iz, tēči iz, usípati se iz, vréti iz, (i)zlívati se iz

kísati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **kísati**₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj kisló (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Navadno/ (si) solato kisa (z vinskim kisom), Vsako leto (si) doma kisajo zelje in repo, /Po novem/ kisajo travo, pa tudi druge vrste krme; prim. *konzervírati, silírati*

kísati se -am se NT_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. kísati se**₁₍₃₎ **kdo/kaj postajati (komu/čemu) slabši, neuporaben (na/v/pri čem / kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_{k/č}): Hrana se (v tej vročini) kisa, (Pri taki vročini) se (jim) domače naravno vino kisa; pren., čustv. Vreme se /prehitro/ kisa; prim. *kváriti se, slábšati se, uničeváti se* □ **2. kísati se**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj postajati nejevoljen, nerazpóložen (na/v/pri čem / kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č}): Kar naprej se nekaj kisa, Naj kaj spije, da se ne bo kar naprej kisal; prim. *jókati/jokáti, kújati se*

klasificírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ **klasificírati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vrstno in lastnostno označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Te rastline so klasificirali za podvrsto, Živali so analizirali in klasificirali /po velikosti/, To literarno delo je /med drugimi besedili precej težko/ klasificirati, Novejša literarna dela so klasificirali za nov fenomen /na/v nove oblikovno-vsebinske skupine/; prim. *kvalificírati, opredelíti, oznáčiti, razporedíti, razvrstíti*

kláti kóljem R(P) nedov., kólji koljíte □ **1. kláti**₂ **kdo/kaj ubijati kaj navadno**

za hrano, Sam₁ – Sam₄: Čez leto enkrat koljejo prašiča in večkrat zajce in kokoši; izpust. Letos bodo klali decembra; čustv. **kdo/kaj moriti koga**, Sam₁ – Sam₄: Med vojno so klali tudi nedolžne ljudi; pog. knj., čustv. Komarji ga koljejo, Velike skrbi ga koljejo; brez. V črevesju ga /prav grdo/ kolje; prim. *moriti, ubijati* □ **2. kláti₂, kdo/kaj s sekiro ali zagozdo dajati kaj na dva ali več delov**, Sam₁ – Sam₄: /Kot pravi gozdar/ je klal drva, Še vedno kolje vsa drva /na roke/; prim. *cepiti/cépiti, sékati*

kláti se kóljem se R(P) nedov., kólji se koljíte se □ *kláti se*₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj tepsti se (za kaj/koga / s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam_{4/6}): Na veselici so se spet klali (z obritoglavci), Klali so se (za osamosvojitve) /do zadnjega/, Klal se je /na življenje in smrt do zadnje kaplje krvi/, (Z njim) se je klal /zaradi žalitve/; pren. Novo se kolje (s starim); prim. *bíti se, boríti se, dvobojeváti se, napádati se, tépsti se*

klečáti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., kléči in kléči □ *státi*₁₍₂₎ **kdo/kaj biti položaju, ko so noge upognjene v kolenih (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/ za čim / kje, kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}): Nekateri so sedeli, drugi klečali, (Pri polaganju ploščic) mora klečati, (Več ur) je klečal, zato ga bolijo kolena, (Pri obredju) so /mirno/ molče/nepremično/rahlo sklonjeno/ klečali, Klečala sta si /nasproti/; čustv. /V navadi/ mu je že, da stalno kleči (pred kom); prim. *častíti, molíti, prosíti*

klepetáti -ám in -éčem G nedov.

□ **1. klepetáti**₁₍₃₎ **kdo/kaj sproščeno pogovarjati se (kaj/o čem) (s kom/čim)**, Sam₁ – ((p)Sam_{4/5}) – (pSam₆):

(Z njo) /posebej/ rada klepeta, Saj ne ve, kaj klepeta, (Z njimi) lahko kar naprej klepeta (o vsem mogočem); prim. *govoríti, pogovarjati se* □ **2. klepetáti**₁₍₂₎ **kaj dajati (komu/čemu) ostre glasove**, Sam₁ – (Sam₃): Zobje so (ji) klepetali / od mraza/, Štorklje /glasno/ klepetajo; prim. *šklepetáti, udárjati*

kléti kólnem G nedov., kolníte tudi kólnite; klél □ **1. kléti₁ kdo uporabljati grobe, žaljive besede**, Sam₁ – : /Neprestano/ so kleli /zaradi delovnih razmer/, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ je klel, Klel je /kot pravi furman/; prim. *dréti se, kričáti, preklinjati, psováti, vpíti, zmérjati* □ **2. kléti₂ kdo glasno in grobo oštevat koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Neprestano/ so ga kleli /zaradi površnosti/, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ je klel otroke /s paraziti/, Vse živo je klel /kot pravi furman/; prim. *dréti se na, kričáti na, oštévati, preklinjati, psováti, vpíti na, zmérjati*

klicati klíčem G nedov., klícala in klícala □ **1. klicati₂ kdo/kaj imenovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Vztrajno/ kliče mater, /V strahu/ jo je začel klicati, /Zaman/ jo je klical, /Z močnim glasom/ je klical prijatelj; prim. *imenováti, ogovarjati* □ **2. klicati₂ kdo/kaj glasno govoriti komu/za kom/čim**, Sam₁ – Sam₃/pSam₆: /Neprestano/ jim je nekaj klical /v pozdrav/, Klical je za njim; prim. *kričáti, vpíti* □ **3. klicati₃ kdo/kaj pozivati koga/kaj h/k komu/čemu na/v/za koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Namen/ Prisl_k: Mati kliče otroke domov / v hišo, Starše so klicali v šolo, Fante so klicali k vojakom, Klical ga je k delu, Klical ga je na pomoč, Zvon kliče vernike k

molitvi, Sodišče ga kliče za pričo, Nanj kliče kazen, Klical ga je delat; prim. *klicati*, *pozívati*, *vabíti* □ **4. klicati**₂ **kdo/kaj buditi koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zjutraj ga kliče mama, /Navsezgodaj/ je klical otroke; prim. *budíti*, *zbújati* □ **5. klicati**₂ **kdo/kaj imenovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vsi ga kličejo /po očetu/, Kličejo jo /z Mimi/; prim. *imenováti* □ **6. klicati**₁₍₂₎ **kdo/kaj ogovarjati (koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): Klical (ga) je /po telefonu/, Klical (jih) je /službeno/; prim. *oglašáti se*, *ogovárjati* ◇ igr. *klicati*₁ **kdo/kaj izbrati si soigralca v igri s kartami**, Sam₁ – : Tekom kvartanja je večkrat klical ◇ ptt. *klicati*₂ **kdo/kaj izbrati številko**, Sam₁ – Sam₄: S pošte so klicali naročeno številko

klicati po klíčem po G nedov., klícala po in klicála po □ *klicati po*₂ **kdo/kaj kazati veliko potrebo, željo po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Številna vprašanja kličejo po vsebinski obdelavi, Vse kliče po starih časih, Izsušena zemlja kliče po dežju; prim. *hrepenáti po*

klimatizírati -am Sp_L nedov. in dov. □ *klimatizírati*₂ **kdo/kaj uravnovati temperaturo, vlažnost zraka za kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z najnovejšimi klimatskimi napravami/ so klimatizirali dvorano; prim. *prezráčiti/prezračéváti* ◇ les. *klimatizírati*₂ **kdo/kaj umetno vlažiti ali sušiti kaj 'les'**, Sam₁ – Sam₄: Pred nadaljnjo uporabo klimatizirajo les

kljubováti -újem R nedov. □ *kljubováti*₂ **kdo/kaj namerno drugače delati, biti odporen proti komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Okupatorju so kljubovali /brez pomisleka in z vsemi mogočimi sredstvi/, /Zelo vztrajno/ je kljuboval očetovim prošnjam, čustv. Jez se je /

uspešno/ kljuboval narasli vodi, /Z veliko težavo/ kljubuje starosti in predvsem bolezni, /Kot upornik brez razloga/ kljubuje celemu svetu; prim. *nasprotováti*, *protíviti se*, *upírati se*

kmetováti -újem in kmétovati -ujem R nedov. □ *kmetováti*₁₍₂₎ **kdo biti kmet, delati na kmetiji (na/v/pri/po kom/čem / med kom/čim /kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): (Na posestvu) je kmetoval /sam/, Kmetoval je /pretežno/ (na najetih površinah), Oče je kmetoval, sin je študiral, (Na posestvu) kmetuje /samo kot najemnik/; prim. *obdelováti*, *prežívljati se*

kóckati -am R nedov. □ **1. kóckati**₁₍₂₎ **kdo igrati se s kockami (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): Rad je kockal /na srečo/ (s komer koli), Vse popoldne so /na veliko/ kockali, Samo pije in kocka; prim. *hazardírati*, *igráti se*, *kártati* □ **2. kóckati**₂ **kdo/kaj tlakovati s kockami kaj**, Sam₁ – Sam₄: Delavci trenutno kockajo cel mestni trg; prim. *tlakováti*

kólcati -am S_D nedov. □ *kólcati*₁ **kdo sunkovito in navadno glasno izdihavati zrak zaradi krčev v trebuhu**, Sam₁ – : /Pogosto/ kašlja in kolca; prim. *hlípáti*

kólcati se -am se S_D nedov., 3. os. edn. □ *kólcati se*₁ **kazati se komu/čemu močna želja, domotožje**, Sam₃ – : /Od strahu/ se mu kolca, V tujini se mu je kolcalo; prim. *hlípáti se*, *skomínáti se*, *tožíti se*

kólcati se po S_D nedov., nav. 3. os., pog. knj. □ *kólcati se po*₂ **kazati se komu/čemu potrebe po kom/čem**, Sam₃ – pSam₅: Kar naprej se mu /kot pravemu zapečkarju/ kolca po starših in lepem domačem vzdušju, /Brez uspeha/ se

mu kolca po nekdanjih kvalitetnejših izdelkih, Kolca se mu po domu, prijateljih in gorah; prim. *skominati se po, tožiti se po*

kolobáríti -im R(P)_{Pr/Dg} nedov., čustv.

□ *kolobáríti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj krožno premikati se, gibati se (s čim) mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje**, Sam₁ – (pSam₆) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Nad glavo je / čudno in skoraj zastrašujoče/ kolobaril /z rokami/, Plesalka je (s trakom) kolobarila po zraku in po parterju, Cele pol ure je kolobaril v temi, (S položnico) je /izzivalno/ kolobaril pred njenimi očmi, /Dobesedno/ kolobaril je po centru mesta; prim. *gibati se, kolovrátiti, kríliti, krožíti/króžiti, máhati, premikati se, mígati* ◇ agr. *kolobáríti*₁₍₂₎ **kdo/kaj sistematično, v določenem zaporedju upravljati, ravnati (s čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Kmetje so spet začeli kolobariti, Letos so na teh poljih kolobarili z lucerno in krompirjem

kombinírati -am R/Sp_{S/L} nedov. in dov.

□ **1. kombinírati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nanovo tvoriti kaj (iz česa / s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Pri gradnji kombinirajo različno opeko (s kamnom), Svojo klasično opravilo po navadi kombinira (s čim izzivalnejšim), (Iz starih oblek) /zelo posrečeno/ kombinira nove, Navadno (iz repertoarja) kombinirajo klasična in moderna dela; prim. *nosíti, obláčiti, sestávljati, združeváti* □ **2. kombinírati**₂ nav. čustv. **kdo/kaj z izbiranjem možnosti reševati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Prav nesramno/ kombinira, kako bi lepše

zvožil večino zastavljenih načrtov; prim. *domnévati, preudárjati, razmísljati, ugíbatí*

komentírati -am G nedov. in dov.

□ *komentírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj govoriti, poročati (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}: Vedno kaj /protestno/ komentira, Izdajo so (navzočim) /znanstveno/ komentirali, Avtor je oddajo /sam/ komentiral, O vsem (mu) uspe /problemsko/ komentirati; prim. *govoríti, pojasnjeváti/ pojasníti, razlágati/razložíti, utemeljeváti/utemeljíti*

komercializírati -am R nedov. in dov.

□ *komercializírati*₂ **kdo/kaj spravljati koga/kaj na trg**, Sam₁ – Sam₄: Turistično dejavnost /vse bolj in z velikimi finančnimi vložki/ komercializirajo, Zadnje desetletje /pospešeno in z relativnim uspehom/ komercializirajo kulturo in šport; prim. *prodájati, tržíti*

komercializírati se -am se R nedov.

in dov. □ *komercializírati se*₁ **kdo/kaj spravljati se na trg**, Sam₁ – : Turistična dejavnost se /vse bolj in z velikimi finančnimi vložki/ komercializira, Zadnje desetletje se kultura in šport /pospešeno in z relativnim uspehom/ komercializirata; prim. *prodájati se, tržíti se*

komunicírati -am R(G) nedov. □ **1.**

*komunicírati*₁ os. v mn./dv. **kdo/kaj sporazumevati se**, Sam₁ – : /Redno/ komunicirajo /med seboj/, /S pomočjo kretalne govornice oz. znakovnega jezika/ sta /uspešno/ komunicirala; prim. *diskutírati, kontaktírati, pogovárjati se, sporazumévati se* □ **2.**

*komunicírati*₂ **kdo/kaj sporazumevati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Brez vsakega pred sodka/ komunicíra z vsakim, Vesoljski center /celodnevno/ komunicíra z vsemi sateliti; prim. *diskutírati*, *kontaktírati*, *pogovárjati se*, *sporazumévati se*

končáti -ám Fk dov. □ **1. končáti**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi **kdo/kaj nazadnje narediti(kdaj)**, Sam₁ – (Prisl_č): Končal je predavati, Končala je predavanje, Končala je z likanjem, Končali so žetev (pred mrakom); prim. *zaključiti*, čustv. *zaokrožiti/zaokróžiti* □ **2. končáti**₂₍₃₎ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj na koncu narediti kaj(kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_č): Ciklus oddaj bodo končali z analizo Cankarjeve drame, Uvod je končal z opisom glavnih pojavov, Delo so končali s pesmijo; prim. *zaključiti* □ **3. končáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v celoti narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Jopico je hitro končala, Končal je nalogo, Kdaj boš končal sliko; prim. *dokončáti* □ **4. končáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj na koncu biti v/na/pri čem/kom / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Fant je /zaradi prehudih poškodb/ končal pri zdravniku, Prepír so /hitro/ končali na sodišču, Končal je v ječi, Končal je doma, Dekle je /dobro/ končalo; prim. *prestáti*, čustv. *pristáti v/na*

končáti se -ám se Fk dov. □ **1. končáti se**₁ **kaj nazadnje imeti konec**, Sam₁ – : Tekma se je končala pozno, Tekma se je končala neodločeno, Dvoboj se je končal z zmago; prim. *izíti se*, *zaključiti se* □ **2. končáti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nazadnje biti pri/na/v/ob/na čem / pod/nad/pred/med čim/ kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Tu se travnik konča,

Cesta se konča pod hribom; prim. *néhati se*, *zaključiti se*

kontaktírati -am, R(G) nedov. in dov., pog. knj. > gl. komunicírati -am R(G) nedov.

kontaminírati -am Sp_L dov. in nedov. □ **kontaminírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spraviti koga/kaj v dejavnost, narediti koga/kaj aktivnega (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Tovrstne industrijske odpadke so (s specifično kemično sestavo) kontaminirale okolico in zrak; prim. *okúžiti*, *onesnážiti*, *pokváríti* ◇ voj. *kontaminírati*₂ **kdo/kaj s kemičnimi sredstvi, radioaktivnimi snovmi, bojnimistrupi okužiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bojni plini so kontaminirali oči

kontrolírati -am U nedov. in dov. □ **1. kontrolírati**₂₍₄₎ **kdo/kaj sistematično pregledovati/nadzorovati koga/kaj (v/na/pri/ob čem / nad/pod/med kom/čim / kje/kod) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): Živila /pogosto in redno/ kontrolirajo (v različnih trgovskih centrih) (z različnimi prehrabnenimi in sanitarnimi inšpektorji), Promet /neprestano/ kontrolirajo (s helikopterji), (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /stalno/ kontrolirajo, Otroke je (še s svojo varuško) /z lahkoto/ kontrolirala; prim. *nadzorováti*, *pregledováti*, *prevérjati* □ **2. kontrolírati**₂ **kdo/kaj odločujoče vplivati na, skrbeti za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ta človek zna kontrolirati svoja čustva, /Popolnoma/ kontrolira položaj, Potrebno ga je /strogo/ kontrolirati; prim. *nadzorováti*, *obvladováti*, *skrbéti za*, *vplivati na* □ **3. kontrolírati**₂ **kdo/kaj obvladovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sovražnik je /suvereno/ kontroliral vso državo, Ta

človek osumljene /odlično/ kontrolira, Njihov kapital /v celoti/ kontrolira uvoz in izvoz; prim. *nadzorovati*, *obvladovati* ◇ šah. *kontrolirati*₂ **kdo/kaj obvladovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Figura kontrolira polje ◇ šol. *kontrolirati*₂ **kdo/kaj preverjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kontrolirajo njihovo znanje ◇ fiz. *kontrolirati*₂ **kdo/kaj nadzorovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kontrolirajo jedrsko reakcijo

kópati kópljem tudi -ám R nedov., kóplji kopljíte tudi kópaj kopájte; kópal □ **1.** *kópati*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati, obdelovati (komu/čemu) kaj od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / po/ pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kam/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: V okolici (si) je moral /sam/ kopati jamo, Dve gredi za zelenjavo (si) je kopala kar na sosedovi njivi; izpust. V vinogradih že kopljejo; pren., čustv. /S takšnim obnašanjem/ (si) /sam/ koplje jamo; prim. *obdelovati*, *oblikovati*, *obráčati*, *prelágati*, *premészati*, *premetávati*, *rahljáti*, *ravnáti*, *vrtati* □ **2.** *kópati*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pridobivati, jemati (komu/čemu) kaj od–do/iz koga/ česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/ čez/skozi koga/kaj / po/ pri/na/v kom/ čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kam/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Dresirani psi so (jim) tartufe kopali iz pobočij v bližnji okolici, Premog so (si) še pred nedavnim kopali kar po površini ali pa tik pod površjem, Opale so kopali v globokih avstralskih rudnikih;

prim. *izkopávati*, *jemáti*, *pridelováti*, *pridobívati*

kópati se kópljem se tudi -ám se R nedov., kóplji se kopljíte se tudi kópaj se kopájte se; kópal se □ *kópati se*₂ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj neurejeno in s težavo premikati se, gibati se od–do/ iz/z/s koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj/po/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim/ od–do kod/kam/kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Z veseljem/ se je valjal v snegu, Živina se je /nenadzorovano/ kopala po detelji in lucerni, /Za reklamo/ se je kopal iz velikega kupa snega, /Vsaj na videz/ se /komaj/ koplje po bregu, /V posmeh vsem/ se koplje iz ozkega rova, /Z veliko težavo/ se je kopal po cesti navzgor, Otrok se je kopal čez očeta k sosedu v naročje; pren. Sonce se je / počasi/ kopalo čez njive in senožeti; prim. *izkopávati se*, *nahájati se*, *obráčati se*, *prelágati se*, *premészati se*, *premetávati se*, *váljati se*, *vrtéti se*

kópati tudi kopáti -am in -ljem R(P) nedov. □ *kópati*₃ **kdo/kaj umivati koga/kaj po/pri/ob/na/v kom/čem / med/nad/pod/ pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Nepokretne bolnike kopajo v posebnih kadeh, Oteklina kopajo /izmenično/ v mrzli in mlačni vodi, Roko mora kopati v posebni solni raztopini dvakrat na dan; prim. *čistiti*, *umívati* ◇ fot. *kópati*₃ **kdo/kaj izpirati kaj po/pri/ob/na/v kom/čem / med/nad/pod/ pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Še vedno mora filme kopati v določeni raztopini

kópati se tudi kopáti se -am se in -ljem se R(P) nedov. □ *kópati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj navadno zaradi**

osvežitve gibati se po/ob/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim/ kje/kod, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Vsako leto se /največ/ kopa na domači obali, /Z veseljem/ se je kopal v snegu, Živina se je /nenadzorovano/ kopa v vaškem kalu, /Že v posmeh vsem/ se cele dneve kopa v sosedovem bazenu, /Za reklamo/ se je kopal v lastnih izdelkih; čustv. /Vsaj na videz/ se kopa v denarju in veselju, Cela pokrajina se kopa v soncu, Njegova hiša se /dobesedno/ kopa v zelenju in cvetju; prim. *nahajati se, obráčati se, prelágati se, preměščati se, premetávati se, váljati se, vrtěti se*

kopičiti -im R(P) nedov. □ *kopičiti*₃₍₄₎ kdo/kaj spravljati na kup (komu/čemu) kaj h/k/proti komu/čemu / na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / v/na/pri/ob kom/čem / kam/kje, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: V skladišča / kar s preveliko hitrostjo/ kopičijo velike zaloge pokvarljivih živil, /Z velikim zamahom/ (si) kopiči denar /samo/ na svoj osebni račun, V svoji razpravi (si) kar kopiči podatke, Alge kopičijo jod v svojih celicah, Deroče reke v dolinah kopičijo vejevje, drevje in kamenje, K pečenki (si) je kopičil različne priloge; prim. *grmáđiti, nabírati, správljati*

kopičiti se -im se R(P) nedov. □ *kopičiti*_{se₂₍₃₎} kdo/kaj spravljati se na kup (komu/čemu) h/k/proti komu/čemu / na/v/med/pod/skozi koga/kaj / v/na/pri/ob kom/čem / kam/kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₃₋₅/Prisl_k: Na nebu se kopičijo nevihtni oblaki, Skrbi se (ji) /samo/ kopičijo nekje v podzavesti, /Z deročimi rekami/ se v dolinah kopiči kamenje in drevje; prim. *grmáđiti se, nabírati se, správljati se*

kopirati -am R nedov. in dov. □ **1.** *kopirati*₂ kdo/kaj prenašati kaj iz originala, Sam₁ – Sam₄: /Skrbno / Z veliko skrbnostjo/ so kopirali dokumente in načrte, /V skrbi za vso projektno dokumentacijo/ je /na veliko/ kopiral in razmnoževal, Učenec je risbo kar kopiral, Slikar je /odlično/ kopiral naravo; prim. *fotografírati, fotokopírati, prenášati, prerisováti, preslikávati, razmnoževáti* □ **2.** *kopirati*₂ pog. knj. kdo/kaj posnemati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: /Z velikim občudovanjem/ kopira njegovo obnašanje in navade, /V vedenju/ ga /povsem/ kopira; prim. *oponášati, posnémati*

koprnéti -ím S_{T/D} nedov. > gl. hrepenéti -ím S_{T/D} nedov.

koprnéti po -ím po S_{T/D} nedov. > gl. hrepenéti po -ím po S_{T/D} nedov.

koprnéti za -ím za S_{T/D} nedov. > gl. hrepenéti za -ím za S_{T/D} nedov.

korákati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1.** *korákati*₁₍₂₎ kdo/kaj premikati se s korakanjem (mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (Po različnih poteh) /navadno/ korakajo /drug za drugim/, (Na paradah) korakajo /po dva in dva, v parih/; čustv. / Samozavestno/ koraka /s časom/; prim. *hodíti, íti, stópati* □ **2.** *korákati*₂ kdo/kaj premikati se s korakanjem mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Korakal je na čelu spreveda, Ob njegovi

strani je korakal sinko; čustv. /Mirno koraka svoji prihodnosti naproti; prim. *hoditi, iti, stópati*

koreníniti -im S_{T/D} nedov., nav. čustv.
 □ *koreníniti*₂ **kdo/kaj imeti osnovo, izhodišče v/na/pri kom/čem/kje/kdaj**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_{k/č}: Ti ljudje koreninijo v slovenskih krajih, Njegova dela koreninijo na Štajerskem, v devetnajstem stoletju; prim. *bazírati, temeljiti* ◇ agr. *koreníniti*₂ **kaj delati, poganjati korenine v/na/pri kom/čem/kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: V tej zemlji ribez /hitro/ korenini, Na teh predelih / zelo dobro/ koreninijo grmovnice, Ta rastlina /plitvo/ korenini

korenjáčiti se -im se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. □ *korenjáčiti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postavljati se (v/na/pri/po/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pred njo) se rad korenjáči /zaradi svoje moči/, Kaj se tako /neokusno/ korenjáči, saj vemo, kako je, (Vse naokoli) se /s posebnim ponosom/ korenjáči, Spet se /brez pravega razloga/ korenjáči /kot kakšen petelin/; prim. *báhati se, junáčiti se, napénjati se, ponášati se, popívati, postávljati se, šopíriti se, veseljáčiti*

korístiti -im R nedov. □ **1. korístiti**₂₍₃₎ **kaj/ kdo dajati komu/čemu (za kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₄): To nikomur ne koristi, Kar enemu koristi, drugemu škoduje, Telesne vaje koristijo (za okrepitev organizma), To ji je (malo) koristilo; prim. *prinášati, vlíti* □ **2. korístiti**₁₍₂₎ **kdo/kaj delati korist (komu/čemu)**, Sam₁ – (pSam₃): Rad bi (jim) /učinkovito/ koristil s svojim delom; prim. *prispévati* □ **3. korístiti**₂₍₃₎ pog. nek. **kdo/kaj uporabljati kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ –

(pSam₄): (Za prevoz surovin) koristijo železnico, Prostori se že koristijo (za vse predvsem kulturne prireditve), Koristijo se z izsledki znanosti, Koristi letni dopust, Popuste koristijo vsi učenci; prim. *izkoríščati*

kosíti -ím R nedov. □ **1. kosíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem prizadevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Travco okoli hiše kosi /strojno/, Travo (z ročno kosilnico) kosi /zelo nizko/; pren., čustv. *Burja / brez usmiljenja/ kosi naokrog*; prim. *rézati, sékati* □ **2. kosíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj množično odstranjevati, uničevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Vojaki so (z najmodernejšimi avtomati) /brez usmiljenja/ kosili tudi civiliste, Smrt jih je kosila /brez izbire in usmiljenja/; prim. *moríti, odstranjevati, pokončevati, ubijati, uničevati*

kósiti -im R nedov. □ *kósiti*₁₍₃₎ **kdo jesti (kaj) (v/na/ob/pri kom/čem/kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₄) – (pSam₅/Prisl_{k/č}): Rad kosi mastne jedi, /Navadno/ kosi v menzi, Navajeni so kositi ob enih, /Pretežno/ ne kosi, ampak samo večerja, /Po lepi stari navadi/ še vedno kosijo /skupaj/; prim. *jésti, konzumírati, požírati, uživati*

kotálkati -am R/P_{Pr/C/Dg} nedov.
 □ *kotálkati*₁ **kdo gojiti kotalkanje, ukvarjati se z kotalkanjem**, Sam₁ – : Kotalkala sta že /zelo dolgo/, od otroštva, Že nekaj časa sta /tekmovalno/ kotalkala na vseh pomembnejših prireditvah; prim. *drásati, nastópati, tekmováti*

kotálkati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov.

□ *kotálkati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj premikati se na kotalkah** (iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim kje/kod), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Otroci se kotalkajo in rolajo (kar po pločnikih), / Zelo rada/ kotalka, zato se hodi vsako nedeljo kotalkat; prim. *dršati se, drséti, polzéti, spúščati se*

kotíratí -am T/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov.

□ **1. kotírati₂ kdo/kaj določati s kotami kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kotirali so načrte in projekcije □ **2. kotírati₁ kdo/kaj imeti določeno tržno ceno, vrednost, kazati veljavo**, Sam₁ – : Delnice /precej visoko/ kotirajo, Ta vrednostni papir /lahko visoko/ kotira; pren., neobč. Njegove slike /lahko visoko/ kotirajo; prim. *čiljati, mériti*

kotítí -ím R nedov., nav. 3. os. edn.

□ *kotítí*₁₍₂₎ **kaj rojevati mladiče, povreči mladiča** (pri/na/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kdaj), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V tem času) zajklje /na veliko/ kotijo, Te živali kotijo /večkrat letno/ in (kar na prostem); prim. *jágniti, rojévati, povréči, spočénjati*

kotítí se -ím se R nedov., nav. 3. os. edn.

□ **1. kotítí se₂ kaj množiti se od–do česa / sredi česa / v/na čem / med čim / kje / od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – (p) Sam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: Vse vrste komarji se kotijo v mlakah, Veliko živalskih vrst se /navadno/ koti spomladi; slabš. Tam pa se kotijo /kot zajci/; prim. *porojévati se, rojévati se, spočénjati se* □ **2. kotítí se**₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kaj nastajati** (od–do česa / sredi česa / v/na/ob/po čem / med kom/čim / kje / od–do kdaj / kdaj), Sam₁ – ((p)Sam_{2/5/6}/

Prisl_{k/č}): (Tu in v današnjem času) se koti presenetljivo veliko bolezní, (V današnji družbi) se koti nenavadno veliko fobij // v oslabljenem pomenu (Med njima) se /nenavadno intenzivno/ koti posebne vrste sovraštvo; prim. *nastájati, pojávljati se, začénjati se*

kováti kújem R nedov., kovál □ **1. kováti₂ kdo/kaj z udarci ali strojno oblikovati, obdelovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄:

Železo so kovali /v dolge, tanke palice/, Različne kovinske ograje so kovali /ročno ali strojno/, Stojala za svečnike je koval /z izjemnim občutkom/; pren., čustv. /Načrtno/ so kovali mlade kadre, Življenje ga je /neusmiljeno/ kovalo, Kovali so ga /v zvezde/; prim. *izdelováti, obdelováti, oblikováti*

□ **2. kováti₂ kdo/kaj opremljati koga/kaj s kovinskim delom**, Sam₁ – Sam₄: Kaznjence so kovali /v verige/, Kuje konja, Hrastova vrata je koval /po robah/; prim. *oprémjljati, pritrjati, vklépati* □ **3. kováti**₂₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj pripravljati (komu/čemu) kaj 'delovanje/dejavnosti/lastnosti' (iz koga/česa / od kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): (Iz tujih nesreč) (si) je koval dobiček, /Sam/ (si) kuje lastno usodo, Govor sta /skupaj/ kovala, (Iz svojega pomnilnika) je koval nove in nove izraze, /Kar naprej skrivoma/ nekaj kuje; prim. *oblikováti, písati/pisáti, pridelováti, pripravljati, sestávjljati, snováti, ustvárljati* □ **4. kováti**₁₍₃₎ čustv. **kdo/kaj močno biti, utripati (komu/čemu) (na/v/po kom/čem / kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_k): (V sencih) (mu) je nekaj neprijetnega kovalo, (Na deblu) je kovala žolna, /Zelo uigrano/ so kovali po nasprotnikovih oklepnih vozilih;

brezos. (V glavi) (ji) je kovalo; prim. *biti, tólči, udárjati, utripati*

kracáti -ám R nedov., slabš. > gl. čečkáti
-ám R nedov., slabš.

kraljeváti -újem R nedov. □ 1.

*kraljeváti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti kralj, vladati kot kralj (po/v/na/pri čem / med/nad/pod čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): Dolga leta je (v tej deželi) kraljevala znana dinastija, (Na svojem) /dobesedno/ kraljuje; čustv. (V tej hiši) /brez najmanjših predsodkov/ kraljujejo ženske, (V tem obdobju) je (po vaseh) kraljevala smrt gospodarila (po vaseh); prim. *gospodáríti, gospodováti, uprávljati*

□ 2. *kraljeváti*₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj opaženo stati, nahajati se (po/v/na/pri čem / med/nad/pod čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): (Nad mestom na hribu) kraljuje še zelo ohranjen grad, (Nad visokimi gorskimi vrhovi) kraljuje sonce; prim. *gospodáríti, gospodováti*

krampáti -ám in krámpati -am R(P)

nedov. □ 1. *krampáti*₁₍₂₎ **kdo/kaj kopati s krampom (od–do česa / sredi česa / v/na čem / kje / med/pred/nad/pod čim / od–do kod /kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é}): (Med počitnicami) je /ogromno/ krampal (pri domači hiši), Zna krampati /kot težek fizični delavec/; čustv. Če se ne boš učil, boš krampal; prim. *kopáti* □ 2. *krampáti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati, obdelovati (komu/čemu) kaj od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj/po/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kam/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2–6}/Prisl_k: V svoji soseski (si) je moral /sam/

krampati rov za cevi (od regionalne ceste do svoje hiše); izpust. Na gradbišču že krampajo; pren., čustv. /S takšnim obnašanjem/ (si) /sam dobesedno/ krampa jamo; prim. *kopáti, obdelováti, oblikováti, vrtati* □ 3. *krampáti*₁₍₂₎ **kdo/kaj nerodno, okorno hoditi (mimo koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_k): /Počasi in brez ozira na vozila/ je krampal (po prehodu za pešce), Ranjena žival je krampala (proti lovcu), Hlapec je /kar se da okorno/ krampal (pred njim), /Kot starček/ je krampal (mimo nas); prim. *hodíti, iti, premíkati se*

krasíti -ím Sp_L nedov. □ *krasíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj (komu/čemu) delati koga/kaj lep-ega/-o (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S – (pSam₆): Stene (jim) je krasil (z različnimi motivi), Obraz (mu) je krasila črna brada, Avto so (jima) krasili (s pisanimi trakovi); prim. *ažurírati, lepótíčiti, lépšati*

krásti krádem R(P) nedov., král krála

□ *krásti*₂₍₄₎ **kdo/kaj brez dovoljenja jemati (komu/čemu) koga/kaj (iz/z/s česa / pri/na/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Staršem) je /kot tujec občasno/ kradel denar (iz denarnic), /Postopoma/ so (mu) (na različnih koncih) kradli zemljo; brezoz. /Tako kot danes/ se (po naših manjših krajih) še ni kradlo; pren., čustv. Prehlad (mu) je /počasi/ kradel glas, /S takšnim govorjenjem/ (mu) je (povsod, kjer se je pojavil,) kradel čast in dobro ime; prim. *jemáti, odujítí*
◇ nardp. *krásti*₂ **kdo ugibati kaj 'katero**

blago predstavljajo drugi, Sam₁ – Sam₄: Šli so se igrice blago krásti

krásti se krádem se R(P) nedov., král se, krála se □ *krásti se*₂₍₃₎ **kdo/kaj brez dovoljenja, pritajeno (komu/čemu) hoditi iz/z/s česa / h komu / k čemu / v/ na/za koga/kaj /pri/na/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Tiho/ se (jim) je kradel za hrbet, Pogledi so se (mu) kradli k njim, Solze so se (jim) kradle iz oči; pren., čustv. Ta ženska se (mu) je večkrat kradla (v misli), Težka slutnja se (mu) krade v srce; prim. *pláziti/pláziti se, prodírati, tihotápiti se*

krégati -am G nedov., pog. knj. > gl. zmérjati -am G nedov., tudi zmerjáta zmerjála

kreírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov. □ *kreírati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj predvsem umetniško delati, izdelovati kaj (iz česa / v/na/pri/ob kom/čem / med/pod/nad kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}): (Na področju mode) je /kot novinec/ kreiral uporabna in obenem zelo inovativna oblačila, (V zadnjem nastopu) je igralec kreiral eno svojih najboljših vlog, (Ob zadnjih dogodkih) je /kot novinar politične redakcije/ kreiral javno mnenje, (V svojih delih) je /kot velik idealist/ skušal kreirati nov svet, (Iz zelo različnih kosov blaga) je /zelo umetelno/ kreirala trendovska oblačila; prim. *délati, izdelováti, oblikováti, uresničeváti, ustvárajati*

kremírati -ím Sp_L nedov. in dov. □ *kremírati*₂ **kdo/kaj spreminjati koga/kaj v pepel**, Sam₁ – Sam₄: Danes mrličé že /redno/ kremirajo, Trupla

kremirajo /z vsó potrebno pieteto/; prim. *upepeljeváti*

krepite -ím Sp_S nedov. □ *krepite*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati (komu/čemu) koga/kaj boljš-e/-ega**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Nova družba ga je /s svojimi pobudami presenetljivo hitro/ krepila, Skupinsko delo (mu) je krepilo značaj in telo, /Z redno telovadbo/ (si) je krepil telo in počutje, Počitek krepí njegove zrahljane živce; čustv. Taborniki (si) /letno/ krepijo svoje vrste; pren. Njihova vloga (jim) je /postopoma, vendar vidno/ krepila položaj; prim. *bóljšati, véčati*

krepite se -ím se Sp_S nedov. □ *krepite se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati se (komu/čemu) močnejš-e/-ega**, Sam₁ – (Sam₃): Zdravje se (jim) je /presenetljivo hitro/ krepilo; čustv. Vrste so se (jim) /letno/ krepile, Veter se /prehitro/ krepí; pren. Njegova vloga se je /vedno bolj/ krepila; prim. *bóljšati se, véčati se*

kričáti -ím G nedov. □ **1. kričáti₁ kdo oglašati se z močnim, neprijetnim glasom**, Sam₁ – : /Vztrajno/ se dere, /V strahu/ je začel kričati, /Zaman tako/ kriči, /Z močnim glasom in v afektu/ je kričal /na vse pretege/, Kriči /kot sraka/; prim. *dréti se, oštévati, vpíti, zmérjati* □ **2. kričáti₂ kdo glasno in grobo znašati se na koga/kaj / nad/za kom/čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Neprestano/ je kričal nanj /zaradi površnosti/, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ je kričal nad otroki, /Od velike živčnosti/ je /neprestano/ kričal nanje; prim. *dréti se, oštévati, vpíti, znášati se nad* □ **3. kričáti₁₍₂₎ čustv. kaj biti zelo vidno (s/z/od koga/česa / na/pri/v kom/čem / od kod/kje) zaradi**

kontrasta z okoljem, Sam₁ – (pSam_{2/5}/Prisl_k): (S sten) kričijo reklame, Vse (na njej) je kričalo, Barva kriči; prim. *bolščati, privábljati, vpiti*

kričati po -im po G nedov. □ *kričati po*₂ **kdo/kaj kazati veliko potrebo, željo po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Številna vprašanja kričijo po vsebinski obdelavi, Vse kriči po starih časih, Izsušena zemlja kriči po dežju, Vse na njem kriči po starih časih; prim. *hrepénéti po, klicati po*

kriliti -im R(P)_{Pr/Dg} nedov. □ *kriliti*₂₍₃₎ **kdo/kaj premikati se, gibati se ((proti) komu/čemu) s čim**, Sam₁ – (pSam₃) – pSam₆: Vedno (mu) krili s kakšno novo knjigo, Pri govorjenju krili /okrog sebe/, Razlagal je in krilil /z rokami/, /Od jeze/ je krilila s kühalnico /na levo in desno/, Krilil (jim) je /, kakor bi jim hotel nekaj dopovedati/, /V pozdrav/ (jim) je krilil /z rokami/, Pri mizi je /nekulturno/ krilil z nožem; prim. *gibati se, krožiti/króžiti, máhati, migati, premikati se*

kríti kríjem R nedov., kríl tudi kríl □ **1. kríti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj varovati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Čelo (ji) (z debelimi prameni) krijejo lasje, (Z ovojem) (si) je kril občutljive dele telesa, Stopnice so (si) /preventivno/ krili (s preprogo), Hišo so /nanovo/ krili (s posebno nelomljivo vodoodporno kritino), (Ljudem) je /dokaj uspešno/ kril žalost, To (ji) je /uspešno/ krila kar celo leto, Skušal je kríti umik čete, Kril ga je /s svojim telesom/, Obraze so (si) /redno/ krile (z raznoraznimi tančicami); čustv. Domača prst ga že dolgo krije; pren., čustv. Uspehi so (jim) krili težke čase, Obraz (ji)

je kril /s poljubi/; pog. knj. Vedno mu je kril hrbet; v oslabljenem pomenu **kaj (komu/čemu) vplivati na koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Zadrega (ji) je /z rahlo rdečico/ krila njen obraz, Znoj (mu) je kril kožo, Sneg je kril gore, Tema je krila zemljo; prim. *odévati, odvrácati, pogrniti/pogrniti, pokrívati, prekrívati, prikrívati, skrivati, štítiti, varováti/várovati, zakrívati* □ **2. kríti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zagotavljati (komu/čemu) koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: S tem se (jim) bodo krili stroške za natečaj, Tovarna krije s svojimi izdelki polovico slovenskih potreb, S tem živilom (si) /dnevno/ krijemo potrebno količino beljakovin, Diskont /z dnevno oskrbo/ oz. (z vsemi živili) krije cel kraj z okolico, To sodišče (z različnimi pravnimi zadevami) krije veliko območje; prim. *obdelováti, oskrbováti, pokrívati, poravnávati, preskrbováti, zadovoljeváti, zagotávljati* ◇ šah. *kríti*₂ **kdo/kaj varovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Uspešno/ krije kraljico ◇ šport. *kríti*₂ /Dobro/ je kril nasprotnega igralca

kríti se kríjem se S_{Pr} nedov., kríl se tudi kríl se □ *kríti se*₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj istočasno pojavljati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Predavanji se /časovno delno/ krijeta, Prvi in drugi televizijski program se krijeta /ne vsebinsko temveč terminsko/ (z drugimi dostopnimi programi), Pojma se ne krijeta /ravno enakovredno/; prim. *krízati se, prekrívati se*

kritizirati -am R nedov. □ *kritizirati*₂ **kdo/kaj kritično ovrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi nastalih razmer/ kritizira obstoječe stanje, Kritizirajo ga

/zaradi malomarnosti, /Prav brez prave potrebe/ kritizira skoraj vsakega; prim. *analizírati, ocenjeváti, pregledováti, razlágati, ugotávljati, vrednôiti*

krivíti -ím RM nedov. □ **1. krivíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati koga/kaj neravnega (s/pred kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Les krivijo / pod pritiskom/ (s paro), Krivi usta /od bolečine/, Vihar /stalno/ krivi predvsem mlada drevesa, Dogodek je /čudno/ krivil že dokazano resnično stanje; pren., čustv. Ni mu več treba kriviti hrbta (pred njim); prim. *izkrívljati, kazíti, kváriti, páčiti, potvárjati, priréjati* □ **2. krivíti**₃ **kdo/kaj označevati koga/kaj zaradi koga/česa / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{2/4}/S: /Po krivem/Krivo/ so ga krivili tatvine / za tatvino, Krivili so ga zaradi izgube denarja, Krivili so jo, da je po nepotrebnem izgubila premoženje, /Nepošteno/ ga še vedno krivi za nesrečo; stil. Krivili so jo izgube čuta odgovornosti; prim. *dolžíti, obsójati*

krivíti se -ím se Sp₅ nedov. □ *krivíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati se neravnega (s/pred kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Les se krivi /pod pritiskom/ (s paro), Udi se krivijo /od bolečine/, Mlada drevesa se /pod hudo burjo/ krivijo, pren., čustv. Resnično stanje se zadnje čase /zaradi zadnjih dogodkov čudno/ krivi; prim. *izkrívljati se, kazíti se, kváriti se, páčiti se*

križáriti -im P_{PrC/Dg} nedov. □ *križáriti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v vodi premikati se iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim/kje/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k:

Jadrnica križari po morju /proti toku/, Po zalivu so križarili /z vetrom/, /S tovorom ponavadi/ križarijo po morskih bližnjicah; čustv. Križaril je že po vseh svetovnih morjih, /Kot brezdomec/ je križaril po stranskih mestnih ulicah, Policijska patrolja /stalno/ križari po mestnem središču; pren., čustv. Iz loga in tudi v njem križari nenavadna tišina, Nenavadne misli križarijo po njegovi glavi in med drugim tudi k najbližnjim; prim. *blodíti/blódití, plúti, potováti, premikati se, razšírjati se, šíriti se, távati, vozíti se* ◇ navt. *križáriti, kaj v vodi premikati se*, Sam₁ – : Jadrnica križari /po določenem kurzu/

križáti -am S₁/R(P) nedov. in dov. □ **1. križáti**₂₍₃₎ **kaj biti speljan čez koga/kaj (po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Pri tem gozdičku) cesta križa travnik, Ceste / kot mreža/ križajo polje, (Na celem odseku) daljnovodi križajo avtocesto; prim. *íti čez, peljáti čez, přéčkati, prekinjati, sékati, usmérjati čez, vodíti čez* □ **2. križáti**₂₍₄₎ **kdo/kaj premikati se (komu/čemu) čez koga/kaj (po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Z motorjem/ (jim) (na zoženem delu) /redno/ križa pot, /Zaradi čiste hudobije/ (mu) /skoraj zmeraj/ (na istih mestih) križa načrtovano smer; prim. *íti, peljáti, přéčkati, prekinjati, premikati se, sékati, usmérjati (se), vodíti* □ **3. križáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj polagati koga/kaj križem (po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Druga za drugo/ so križale roke (v

naročju), (Na koncu skladovnice) je križal polena /kot pri gradnji stavbe/; prim. *prekrivati* □ **4. križati**₂₍₃₎ **kdo/kaj pribijati koga/kaj na križ (mimo/izven koga/česa / po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod/ kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/ε}): (Izven mesta) so tatove križali /enako kot krivoverce/; prim. *múčiti, pribijati, usmrítiti/usmrčeváti* ◇ rel. *križati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati križe na koga/kaj križem (po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Pobožno/ se je križal (po čelu in prsih), /Z ljubeznijo/ je križala vse svoje otroke ◇ biol. *križati*₂₍₃₎ **kdo/kaj medsebojno oplojevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Kot sadjar/ je znal /uspešno/ križati sadno drevje, Že nekaj desetletij nazaj so /uspešno/ križali pomaranče (z limonami), Danes /vse manj/ križajo konja (z oslom)

križati se -am se S₁/R(P) nedov. in dov. □ *križati se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nasprotno delovati, premikati se (s kom/čim) (po/na/pri/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na tem področju) se njihovi interesi /prehudo/ križajo (z interesi na drugih področjih), Vlaka sta se /po predvidevanjih/ križala (že pred postajo), V tem mestu se povpraševanje žal križa s trenutno zmogljivostjo trga; prim. *bíti se, nasprotováti si*

krmáriti -im R(P) nedov. □ **1. krmáriti**₁₍₂₎ **kdo/kaj obvladovati gibanje s krmilom (proti komu/čemu / v/na/skozi/čez kaj / na/v/po/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kje/kod)**, Sam₁ –

(pSam₃₋₆/Prisl_k): (Na odprtem morju) že krmari /kot izkušen kapitan/, Znal je krmariti tudi ladje, Ribe krmarijo /s plavutmi/, nekatere pa samo /z repom/; pren., čustv. (Med nasprotnima stranema) je znal /zelo spretno/ krmariti; brez os. To plovilo se /lahko avtomatično/ krmari; prim. *krmíliti, uprávljati, usmérjati* □ **2. krmáriti**₂₍₃₎ **kdo/kaj usmerjati, upravljati koga/kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi/čez kaj / na/v/po/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃₋₆/Prisl_k): Čoln je /previdno/ krmaril (proti pristanišču), Letalski model je /spretno kot pravi pilot/ krmaril (skozi krošnje visokih dreves), Vozilo je (v teh vremenskih razmerah) /brez avtomatičnega krmilnika zelo težko/ krmaril (po desni); prim. *krmíliti, uprávljati, usmérjati*

krmíti -im E_{T/N/T} nedov. □ *krmíti*₂₍₃₎ **kdo hraniti kaj/koga (iz/brez česa / s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Živino večinoma krmi s posušenim senom, Tele enkrat dnevno krmi (iz steklenice), Mladiča krmi (s kravjim mlekom brez dojlje); nizk. Krmi se (iz smetnjakov); pren. Krmili so jih (s puhlo in površno literaturo); prim. *hrániti/hrániti*

krotíti -im U nedov., nav. čustv. □ *krotíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj obvladovati koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ε}): (V napadu) je krotil napadalca, Lastne otroke /z veliko težavami komaj/ kroti (že doma), Konja je /z lahkoto/ krotil (na vsakdanji ježi), Gasilci so (na Krasu) /le s težavo/ krotili ogenj, Reko (na kritičnih koncih) /še komaj/ krotijo /z nasipi/, (Pred njimi)

je /premalo/ krotila svojo jezo; čustv. Kar naprej so ga opozarjali, naj kroti svoj predolgi jezik; prim. *kontrolirati*, *nadvladovati*, *nadzorovati*, *obvladovati*, *upravljati*, *zadrževati*

krožiti in króžiti -im P_{Pr/Dg} nedov. □ **1.** *krožiti*₁₍₂₎ **kdo/kaj v smeri kroga gibati se, premeščati se (okoli/okrog koga/česa / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Sateliti /navadno/ krožijo (okrog zemlje), Zvezde /z veliko hitrostjo/ krožijo, Zrak kroži, Kri ne kroži (po vsem telesu) /enakomerno/, čustv. Takšne vesti krožijo (med ljudmi), Razne govorice krožijo; prim. *gibati se*, *premeščati se*, *premikati se*, *širiti se* □ **2.** *krožiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj v smeri kroga gibati se, premeščati se (komu/čemu) okoli/okrog koga/česa / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: Jata ptic kroži po zraku, Nad mestom še vedno krožijo vojaška letala; čustv. Kar naprej kroži okrog nje, Njegov oster pogled je krožil po zbrani družbi, Pogled (mu) kroži po zasedenih mizah, Neumne misli (mu) krožijo po glavi, V glavi (mu) /kar preveč veselo/ kroži kri; prim. *gibati se*, *premeščati se*, *premikati se*, *širiti se* □ **3.** *krožiti*₂ **kdo/kaj premikati se brez orientacije okoli/okrog koga/česa / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: S prijateljem sta /po vagabundsko/ cel dan krožila po mestu, Kroži po bližnjih krajih /kar nekam v tri dni/; prim. *bloditi/blóđiti*, *gibati se*, *premeščati se*, *premikati se*, *távati* □ **4.** *krožiti*₂₍₄₎ **kdo/kaj povzročati (komu/čemu) kaj v obliki kroga (okoli/**

okrog koga/česa / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Prešerni smeh (ji) /v vsesplošni dobri volji/ kroži ustnice, Veter kroži dim (nad pogoriščem); prim. *zaokróžati* ◇ fin. *krožiti*₁₍₂₎ **kaj menjavati lastništvo (okoli/okrog koga/česa / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Denar /praviloma/ mora krožiti (med ponudniki in povpraševalci)

krtáčiti -im Sp_L nedov. □ *krtáčiti*₂₍₄₎ **kdo/kaj čistiti kot s krtačo (komu/čemu) kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Istočasno/ krtači čevlje in hlače, Obleko (si) krtači kar (z navadnim omelcem), /Redno/ (si) /skrbno / z veliko skrbnostjo/ krtači nohte in zobe; čustv. Ves dan ga je /prav neuvidevno/ krtačil; prim. *čistiti*, *lépšati*, *ostévati*, *urévati*, *zmérjati*

krulíti in krúliti -im se G nedov. □ **1.** *krulíti*₁₍₃₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj oglašati se z zamolklim glasom (komu/čemu) (sredi/okoli/okrog koga/česa / po/v/na/pri/ob kom/čem / nad/pod/za/med kom/čim / kje /kod / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (Sam_{2/5/6}/Prisl_k/c) – : Pijanci so krulili in tulili, Lačni psi /dobesedno/ že krulijo (po vasi), /Glasno/ (jim) krulí (po trebuhih), Želodec (mu) /prav neugledno/ kruli; prim. *jávljati se*, *odgovárjati*, *odzívati se*, *oglášati se*, *reagírati* □ **2.** *krulíti*₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj odzivati se komu/čemu / na koga/kaj**, Sam₁ – (p) Sam_{3/4}/S: /Prizadeto/ je krulil nanje in na krivice, /Brez vsakega predsodka/ kruli, da ne zmore vsega sam, /Z vso prizadetostjo/ mu kruli, kaj naj

čimprej naredi; prim. *dréti se, jávljati se, odgovárjati, odzívati se, oglášati se, reagirati*

kúhati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.**

*kúhati*₁ **kdo/kaj delati hrano užitno z delovanjem toplote**, Sam₁ – : Kuha in peče /v pokritih posodah/, Navadno kuha /samo na kuhalniku/, Kuha /do razkuhanega/, Kuha /na elektriko/; **nekdo/nekaj delati hrano užitno z delovanjem toplote**, Sam₁ – : Pri tej hiši se /slabo/ kuha; prim. *váríti/varíti*

□ **2.** *kúhati*₂ **kdo/kaj pripravljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Včasih kuha večerjo /iz nič/, Jajce vedno kuha /do mehkega/, Vse kuha /iz čistega veselja/, Spodnje perilo mora kuhati /do čistega/; **nekdo/nekaj pripravljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Krača se kuha /za velike praznike/; prim. *príprávljati* □ **3.** *kúhati*₂₍₃₎ **kdo/kaj pridobivati kaj (iz česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Marmelado so kuhali (iz sliv), Žganje so /navadno/ kuhali (iz vsega sadja); prim. *izdelováti, pridelováti, pridobívati, pripravljati* □ **4.** *kúhati*₃ čustv. **kdo/kaj skrivoma pripravljati kaj 'dejavnost' proti komu/čemu / na koga/ kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Možje so /neprestano/ kuhali maščevanje proti njemu; prim. *príprávljati* □ **5.** *kúhati*₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj kazatina koga/kaj**, Sam₁pSam₄: Že dolgo kuha jezo nanj; pog. knj. Še kar naprej kuha mulo nanj; prim. *držáti* □ **6.** *kúhati*₂ **kaj vplivati na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bolnika je vročina kuhala celo noč, Jeza ga kuha; prim. *príprávljati*

◇ les. *kúhati*₂ **kdo/kaj pripravljati kaj za nadaljnjo obdelavo**, Sam₁ – Sam₄: Kuhali so les

kúhati se -am se NT_{De/Dg/Pr} nedov., čustv.

□ **1.** *kúhati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj pojavljati se (komu/čemu) v visoku stopnji (na/v pri kom/čem / kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_k): (V srcu) se (mu) je kuhala jeza, (V njem) se kuha jeza; prim. *nahájati se, pojavljati se* □ **2.** *kúhati se*₂ **kdo/kaj nahajati se na/v/pri kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Ljudje so se kuhali v nabito polni dvorani, Doma se je kar kuhali; prim. *nahájati se, zadržévati se*

kultivírati -am Sp_L nedov. in dov.

□ *kultivírati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj (komu/čemu) načrtno (z)boljšati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (Z naravnim gnojem) so kultivirali peščeno zemljo, /Z leti/ so kultivirali vinsko trto, /Z načrtno vzgojo/ so /bistveno/ kultivirali mladostnikov značaj, /Tudi z rednimi dihalnimi vajami/ (jim) je kultiviral zborovsko petje, /Z vajami/ (si) je kultiviral glas; prim. *bóljšati, krepíti, lépšati, razvíjati/razvíti, utrjeváti/ utrdíti, zbóljšati, zlépšati*

kupíti in kúpiti -im R dov. □ **1.** *kupíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj začeti imeti koga/kaj na razpolago (v/na/pri kom/čem / pod/nad/ pred/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): (Pri domačinih) je kupil parcelo /po sorazmerno nizki ceni in vendar na kredit/, Vse kupi (v bližnji trgovini) /na kartico/, Kupil je licenco /za evre/, Živila /navadno/ kupi (v bližnjih delikatesah) /z gotovino/; izpust., čustv. (Pri sosedovih) so kupili; brezos. To se kupi /samo za devize/, Vstopnice se /lahko/ kupi /tudi tik pred predstavo/; prim. *dobíti, pláčati/pláčáti* □ **2.** *kupíti*₃₍₄₎ **kdo/kaj nabaviti komu/čemu koga/kaj (v/na/pri kom/čem / pod/**

nad/med čim / kje/kdaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Rože ji je kupil (v bližnji trgovini), Knjige jim je dobavil (v ustanovo) /po kurirju/, Ponesrečenim so (pri dostopnih firmah med samim reševanjem) /hitro/ kupili zaloge zdravil, Špecerijo so ji kupili kar (v bližini in v zelo kratkem času), Živila so si kupili /v velikih količinah/, /Še pravočasno/ si je kupila leta, Nevesti so kupili leta, (V času upokojevanja) si je kupil leta; prim. *dobáviti, dostáviti, nabáviti, priskrbéti, zagotovíti* □ **3. kupíti**₂ čustv. **kdo/kaj pridobiti koga**, Sam₁ – Sam₄: Kupili so ga /z zlatom/, Na volitvah se je dal kupiti /za čedno vsoto/; prim. *podkupíti/podkúpiti, podpláčati/podplačáti, pridobíti* ◇ igr. *kupíti*₂ **kdo dobiti, vzeti kaj po pravilih igre**, Sam₁ – Sam₄: Zdaj ti kupiš, Kupil je asa

kupováti -újem R nedov. > gl. kupíti in kúpiti -im R dov. □ *kupováti*₂₍₄₎ **kdo/kaj nameravati pridobivati (komu/čemu) koga/kaj na razpolago (v/na/ pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): /Brez pravega povoda/ kupuje vse okoliške parcele, (V dragi trgovini) (sebi in materi) /že precej dolgo/ kupuje zelene čevlje, vendar še vedno jo zadržuje visoka cena, Kupuje (si) hišo in se hkrati zaveda, da bo s takšno odločitvijo precej let vezan na različne kredite; prim. *lastníniti, pridobívati*

kváčkati -am R(P) nedov. > gl. plésti plétem R(P) nedov., plétel, pléšla 1.–2.

kvalificírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ **1. kvalificírati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kvalificiral se je za

profesorja, Kvalificiral se je /v društvu/, Kvalificirala se je /z vajo/, /Ustrezno/ se je kvalificiral šele /z učenjem/, To dejanje so /težko/ kvalificirali za ustrezno; prim. *izučiti, opredeliti, oznáčiti, pripraviti, uvésti, usposóbiti* □ **2. kvalificírati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga/kaj sposobnega, uporabnega, primernega (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Ljudi so /na hitro/ kvalificirali /za opravljanje poklica/, Invalida so /zelo uporabno, z vsakdanjo vajo/ kvalificirali za vsakdanje življenje, /Praktično in poklicno/ se je kvalificiral za življenje, Celotna ekipa se je kvalificirala /za nadaljevanje tekmovanja/, Šola jih je kvalificirala za različne dejavnosti, Kvalificirali so cesto (za promet), S popravilom je /po predpisih/ kvalificiral avtomobil (za dirko); prim. *obnovíti, popráviti, prenovíti, pripraviti, usposóbiti* ◇ jezikosl. *kvalificírati*₂ **kdo/kaj označiti kaj s kvalifikatorjem**, Sam₁ – Sam₄: Leksikograf je moral besede kvalificirati

kvalificírati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *kvalificírati se*₂ **kdo/kaj pri-/prestopiti h komu / k čemu v/za/na kaj /med koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: Več novih pevcev se je kvalificiralo k izbrancem, za/na finalni nastop, Domača ekipa se je kvalificirala v finale, med najboljše; prim. *prestopíti/prestópiti, pristópiti/pristópiti, príti, uvrstíti se*

kvantáti -ám G nedov., slabš. □ **1. kvantáti**₁ **kdo/kaj vsebinsko prazno, nespametno govoriti**, Sam₁ – : Nekateri prav radi kvantajo, Kvantali so /brez konca in kraja/; prim. sleng. *blúziti*,

čēčāti, čvekāti, govoričiti, govoriti

□ **2. kvantati**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s praznim, nespametnim govorjenjem (komu/čemu) širiti kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: Spet (nam) je /na dolgo in široko/ kvantal o dolžnostih, Ljudje so /kar tako na pamet/ kvantali, da to nikamor ne pelje; prim. sleng. *blúziti, čēčāti, čvekāti, govoričiti, govoriti, širiti*

kváriti -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. kváriti**₂₍₄₎ **kdo/kaj slabo vplivati (komu/čemu) na koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (p)Sam₆): (S takim pripovedovanjem) (jim) je kvaril razpoloženje, Ni hotel kvariti prijetne družbe (s svojimi težavami), (S svojim vedenjem) kvari otroke, Ni (jim) hotel kvariti sreče, (Z različnimi mešalci) (si) kvari posodo; prim. *slábšati* □ **2. kváriti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati kaj slabše, manj popolno**, Sam₁ – Sam₄: Slika kvari simetrijo, Napaka kvari smisel zgodbe (s svojo obsežnostjo), (Z rezanjem pločevine) kvariš škarje, Branje na vlaklu kvari oči; prim. *křhati, podirati, rúšiti/rušiti, uničevati*

kváriti se -im se NT_{De/Dg/Pr} nedov. □ *kváriti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postajati slabši, neuporaben (na/v/pri čem / kje)**, Sam₁ – (p)Sam₅/Prisl_{k/c}): Hrana se (v tej vročini) kvari, (Pri tako grobi igri) se igrače kvari, Vreme se kvari; prim. *slábšati se*

laizirati -am R dov. in nedov. □ *laizirati*₂ **kdo/kaj spremeniti, spreminjati koga/kaj glede na način življenja in mišljenja**, Sam₁ – Sam₄: Nekaj cerkva je del svojih dejavnosti /popolnoma brez predsodkov/ laiziralo, /Zaradi želja in razmer/ so nekaj duhovnikov laizirali; prim. *laicizirati, prilagájati/prilagoditi*

laizirati se -am se R dov. in nedov.

□ *laizirati se*₁ **kdo/kaj spremeniti se, spreminjati se po načinu življenja in mišljenja**, Sam₁ – : Redovniki so se /na hitro/ laizirali, Šolanje se je /zlahka, s pomočjo različnih strokovnjakov/ laiziralo; prim. *laicizirati se, prilagoditi/prilagájati se*

lansirati -am R dov. in nedov.

□ *lansirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati, usmeriti koga/kaj z določenim namenom/ciljem (na/v/med/nad/pod koga/kaj /po/na/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/pred/za kom/čim / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄₋₆/Prisl_k): Nov izdelek so /v manjših poskusnih serijah/ skušali lansirati (na vse malo večje trge po državi), /Po več ponesrečenih poskusih/ so satelit /uspešno/ lansirali (v orbito), Film jo je /kot zelo perspektivno zelo visoko/ lansiral (med cenjene in iskane igralce); pren. /Brez predsodkov/ je lansirala vse mogoče laži; prim. *dáti, izstrelíti, ponudíti/ponúđiti, posláti, potísiniti, priložiti, usmériťi*

lastiti si -ím si U nedov. □ **1. lastiti si**₂ **kdo/kaj urejati, obvladovati, upravljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Urednik si lasti gradivo in pravico objave, Lasti si brata in ljubico, Firma si lasti monopol nad trgovanjem; prim. *núđiti/nudíti, obvladováti, podpirati, priznávati, upoštvávati, uprávljati, urévati, vzdrževáti* □ **2. lastiti si**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj imeti kakšno stanje/lastnost**, Sam₁ – Sam₄/Prid_k!: Kraj si lasti ime trga, Pevski zbor si lasti prvo mesto v državi

legalizirati -am U dov. in nedov.

□ *legalizirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu

kdo/kaj uradno priznati koga/kaj (po/na/v/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/ pred kom/čim / kje/kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Listino so legalizirali (tudi na sodišču), Svojega partnerja je legaliziral (še med znanci in prijatelji), Posest orožja so legalizirali (v zakonskih aktih), /Končno/ sta legalizirala skupno življenje, (Na sodišču) sta legalizirala svoje podpise na pogodbah; prim. *dovolíti, overóviti, potrdíti/potrđiti, priznáti, uzakóniti*

legitimírati -am R dov. in nedov.

□ *legitimírati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uradno potrditi, potrjevati koga/kaj** (po/na/v/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/ pred kom/čim / kje/kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V klubu) jih je policist /vse po vrsti/ legitimiral, /Z veliko skrbnostjo/ je legitimiral vse pomembnejše listine; prim. *dokázati/dokazáti, legalizírati, overóviti/overóvljati, potrdíti/potrđiti/potrjeváti, priznáti/priznávati*

legitimírati se -am se R dov. in nedov.

□ *legitimírati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uradno potrditi se, potrjevati se** (komu/čemu / po/na/v/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/ pred kom/čim / kje/kod), Sam₁ – ((p)Sam_{3/5/6}/Prisl_k): (Pri vseh vratih) se je (dežurnim varnostnikom) legitimiral, Zahtevali so, naj se (osebju v recepciji) legitimira; prim. *dokázati/dokazáti se/dokazóvati se, legalizírati se, overóviti se/overóvljati se, potrdíti/potrđiti se/potrjeváti se*

lépiti -im R/Sp_{S/L} nedov. □ **1. lépiti**₃₍₅₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj na/v kaj/pri/ob kom/čem/kam/kod** (iz česa / s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k – (pSam_{2/6}): Kar (z jezikom) je

lepila znamke na kuverte, (Z navadnim lepilom) je lepila tapete na steno, (Z jezikom in slino) je /izzivalno/ lepila papirčke v cigareto; pren. /Nadebudno/ (si) lepi življenje (iz drobcev); prim. *oblikováti, pritrjeváti, sestávljati, zalépljati* □ **2. lépiti**₁ **kdo/kaj imeti lepilno lastnost, moč**, Sam₁ – : Izsušeno lepilo /v povprečju slabo/ lepi; prim. *oblikováti, pritrjeváti, sestávljati, zalépljati*

lépiti se -im se R(P)/Sp_{S/L} nedov. □ *lépiti se*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati se (komu/čemu) od koga/česa / na/v kaj/pri/ob kom/čem / kam/kod (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4/5}/Prisl_k – (pSam₆): Blato se (jim) lepi za podplate, Kri se (mu) lepi na kožo, Potni lasje se (jim) lepijo na čelo, Ti plodovi se (s svojim sladkim izcedkom) kar lepijo na obleko /; čustv. Steza se lepi ob gladki stezi, Skakalci se /drug za drugim/ lepijo od skakalnice; prim. *oblikováti se, odlépljati se, pritrjeváti se, sestávljati se, zalépljati se*

lépiti se na -im se na R(P) nedov. □ *lépiti se na*₂ čustv. **kdo/kaj biti čustveno navezan na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Dekleta se kar lepijo nanj, Prah se /kar v kosmih/ lepi na pohišstvo; prim. *navezóvati se na, odlágati se na, prilépljati se na*

lesketáti se -ám se in -ěčem se NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. lesketáti se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izražati se (komu/čemu / v kom/čem /kje)**, Sam₁ – (Sam₃/pSam₅/Prisl_k): Solze se (ji) lesketajo (v očeh), (Na prsih) se (mu) lesketajo priznanja, Okna se lesketajo /v soncu/, Kapljice na veji so se lesketale /kot biseri/, Njeni črni lasje lasje so se lesketali; prim. *kázati se, nastópati, prikazóvati*

se □ 2. *lesketáti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj delati se svetel** (v kom/čem / kje/kod), Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Zvezde se lesketajo / bolj kot prej/, Zvezde se lesketajo /z neba / skozi drevje/, (V grmovju) se lesketajo kresnice; čustv. (V otrokovih očeh) se lesketa nedolžnost; prim. *bleščáti se, sijáti, svetíti/svétiti (se), svetlíti se* □ 3. *lesketáti se*₁₍₂₎ čustv. **kaj delati se (komu/čemu) svetel, bel-o-a**, Sam₁ – (Sam₃): Dekletova polt se (ji) je lesketala /v mraku/, Hiša se je lesketala /v mesečini/, Prod ob reki se /belo/ lesketa; prim. *beléti, belíti se, bleščáti se, odsévati, svetlíti se*

ležáti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ 1. *ležáti*₁₍₂₎ **kdo/kaj biti v vodoravnem položaju (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}): Nekateri so sedeli, drugi ležali, /Sproščeno/ je ležal (v senci), (V naslonjaču) je ležal /napol vznak/, Ležali so /drug ob drugem kot sardine/, Maček leži /kot klada, kot mrtev/**kdo/kaj biti navadno v ležečem položaju zaradi spanja, počitka** Lenuh spet leži (tja do devetih), (Popoldne) rad leži □ 2. *ležáti*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti v takem položaju zaradi bolezni**, Sam₁ – : Prehladil se je in leži, Še vedno leži, Že mesec dni leži □ 3. *ležáti*₂ neobč., čustv. **kdo/kaj biti pokopan sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj / koliko časa za tak počitek**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Na tem pokopališču ležijo njegovi predniki, Rad bi ležal v domači zemlji, Kdo leži tukaj □ 4. *ležáti*₁₍₂₎ **kaj biti nameščeno na podlagi z daljšo, širšo stranjo (sredi česa / v/na/ob/pri čem /**

pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}): Knjige (na polici) ležijo in stojijo, Nekaj steklenic (v shrambi) stoji, druge /samo napol/ ležijo, Po nevihti je vse / križem/ ležalo □ 5. *ležáti*₂ **kdo/kaj biti, nahajati se sredi/okoli česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj/koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Polje leži ob glavni cesti, Vsa prtljaga leži za vrati, Sneg leži /meter na debelo/, Ves dan so ležali v strelskem jarku, čustv. Pokrajina leži pred nami / kot na dlani/ // **kdo/kaj biti v ležečem položaju sredi/okoli česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje / kdaj/koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Za kazen je moral ležati na tleh, Celo noč so ležali v čakalnici; prim. *nahájati se, obstájati, čakati* □ 6. *ležáti*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti, obstajati sredi/okoli koga/česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Okoli njiju je ležal opoldanski mir, Med njimi leži nezaupanje, V zraku leži čudna napetost, Na obrazu ji leži zadrega, V njenem glasu leži trpkost □ 7. *ležáti*₂ **kdo/kaj brez koristi biti, zadrževati se sredi/okoli česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj/koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: V skladišču leži veliko knjig, Pošta je tri dni ležala v nabiralniku, Denar še vedno leži doma // **kaj čakati na primernost uporabe** Meso naj pred uporabo leži en dan, Vino mora nekaj časa ležati; prim. *mirováti* □ 8. *ležáti*₁₍₂₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti v določenem stanju (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj/koliko časa)**, Sam₁

ležáti pri

– (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/é/kol}): Leži bolan, Leži nezavesten (v bolnici), Zvezan leži (na tleh) ◇ geom. *ležáti*₂ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti sredi česa / nasproti čemu / v/na/ob/pri čem / pred/med/ nad/pod/za čim / kje**, Sam₁ – pSam_{2/3/5/6} / Prisl_k: Kot leži nasproti osnovnici, Točka leži na premici ◇ navt. Ladja leži v pristanišču ◇ šport. **kdo biti med skokom, letom globoko sklonjen na smučí / nad smučmi** Skakalec leži na smučeh

ležáti pri -ím pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *ležáti pri*₂ **kdo nahajati se pri kom**, Sam₁ – pSam₅: Že nekaj časa leži pri dekletu; prim. *vasováti pri*

ležáti z/s -ím z/s S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *ležáti z/s*₂ **kdo/kaj nahajati se s kom**, Sam₁ – pSam₆: Že nekaj časa leži z dekletom; prim. *hodíti z/s, občeváti z/s*

licencírati -am R dov. in nedov.

□ *licencírati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uradno potrditi, potrjevati koga/kaj za ustrezn-ega/-o (po/na/v/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/ pred kom/čim / kje/ kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Z veseljem/ so licencirali objekte in tekmovalno traso, (V njihovi firmi) so licencirali skoraj vse izboljšave, (V ekipi) so licencirali dva nova dirkača; prim. *dokázati/dokázáti/dokazováti, legalizírati, potrdíti/potrđíti/potrjeváti, priznáti/priznávati* ◇ vet. *licencírati*₂₍₃₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uradno potrditi, potrjevati koga/kaj za ustrezn-ega/-o (po/na/v/ob/pri kom/čem / nad/pod/med/ pred kom/čim / kje/ kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V njegovem hlevu) so licencirali vse bike in žrebce

líčiti -ím R nedov. □ **1. líčiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj**

dajati, nanašati (komu/čemu) ličilo kot tanko plast na/za/pod/nad/skozi/čez kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /V manjših predsledkih/ (si) je ličila obraz, Vedno se /skrbno/ liči; prim. *bárvati, mázati* □ **2. líčiti**₂ **kdo/kaj dajati, nanašati barvo, lak kot tanko plast na/za/pod/nad/skozi/čez kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Po svojem očetu/ še naprej liči avtomobile; prim. *bárvati, mázati, prekrívati*

lístati -am R nedov. □ *lístati*₂₍₃₎ **kdo/kaj obračati liste v/na/po čem / med čim / kje/kod (s čim)**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k – (pSam₆): Rad lista po starih knjigah /S prstom/ je listal po kartotečnih listkih, (Kar s tanko paličico) je listal med starimi papirji // pren. Listal je med svojimi že precej okrnjenimi spomini; prim. *bezáti, brškati, iskáti, razkopávati*

lístati se -am se R nedov. □ *lístati se*₁₍₂₎ neobč. **kaj poganjati liste (v/na/po/ob/pri čem / med/nad/pod/pred čim / kje/ kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): (To pomlad) pa se drevje (že zgodaj) lista, (Letos) se (v naših krajih) prezgodaj že vse lista; prim. *brstéti pogánjati, zelenéti* ◇ gastr. *lístati se*₁₍₂₎ **kaj ločevati se listnate plasti (v/na/po/ob/pri čem / med/nad/pod/pred čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): Namaščeno testo se /lepše/ lista

líti líjem P_{Pr/C/Dg} nedov., 3. mn., stil., líjó

□ **1. líti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kaj v močno, v velikih količinah teči, padati (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kje/kam/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Pot (mu) /v curku/ lije s čela in po hrbtu, Solze (ji) kar lijejo iz

oči, Vosek je /preveč/ lil po svečniku, brezosa. Iz rane (mu) /dobesedno/ lije, Kri (mu) tokrat lije iz nosu, Ob odjugi /intenzivno/ lije s streh, čustv. Dolgi lasje (mu) lijejo čez ramena, Mesečina lije v sobo, Luč lije skozi okno na pločnik; prim. *cedíti, deževáti, dréti, drvéti, íti, pádati, šíriti se, tēči, usípati se, zlváti se* □ **2. líti**₂₍₃₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu *kdo/kaj izločati kaj (iz česa / od kod / v/na/za kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): Nebo lije potoke vode (po poljih), Mati lije solze (po sinu); pren. Luna lije blede svit na pot, Vse svoje težave in veselje lije v verze; prim. *cedíti, izlóčati, jókati, proizvájati, tožíti/tóžiti, žalováti* □ **3. líti**₂₍₃₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu *kdo/kaj pojavljati se (komu/čemu) iz česa / od kod / v/na/za kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod*, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: Mir (jim) lije v duše, Nova moč (mu) lije v telo, Pesem zvonov lije nad poljem, Sladek vonj lije po zraku, Ljubezen (ji) lije iz oči; prim. *pádati, pojávljati se, prihájati, šíriti se, usípati se* □ **4. líti**₀₍₁₎ brezosa. *zelo močno deževati (v/na čem / pod/ nad/med čim / kje)*, – (pSam_{3/6}/Prisl_k): /Neprenehoma/ lije /v curkih/curkoma/, Lije /z vetrom/, (Zunaj) /brez prestanka/ lije /kot iz škafa/; prim. *deževáti*, neobč. *dežíti, pádati* □ **5. líti**₂₍₃₎ *kdo/kaj izdelovati kaj (iz česa / s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Krogle so /z veliko spretnostjo/ lili (iz svinca), Zvonove so navadno lili (iz bronca); prim. *izdelováti, oblikováti, ulívati*

ljubíti in ljúbiti -im S_{T/D} nedov. □ **1. ljubíti**₂ *kdo/kaj zaznavati s čutili koga/*

kaj, Sam₁ – Sam₄: Ljubila jih je /kot svoje otroke/, /Vročé/ jo je ljubil / brez vsakega pravega upanja/; čustv. Ljubila ga je /s telesom in dušo/, /Brezkompromisno/ je ljubil svojo domovino; prim. *čútíti, iméti ràd, zaznávatí* □ **2. ljubíti**₂ *kdo/kaj rad imeti kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Prepričljivo, z delom/ je ljubil zemljo, mir in svobodo, čustv. Ne ljubi /prav zelo/ teme, Več kot očitno je, da ljubi pijačo // v oslabljenem pomenu Po gibih se vidi, da ljubi ples; prim. *čútíti, iméti ràd, zaznáti* □ **3. ljubíti**₂ nav. 3. os., čustv. *kaj imeti kaj kot dober pogoj rasti, razvijanja*, Sam₁ – Sam₄: Te rastline /načeloma/ ljubijo svetlobo in vlažna tla, Mačke /načeloma/ ljubijo toploto; prim. *potrebováti, uporábljati, zahtévati*

ljubíti se in ljúbiti se -im se S_{T/D} nedov. □ **1. ljubíti se**₁ *kdo/kaj rad se imeti*, Sam₁ – : Starši in otroci se /navadno/ ljubijo, Sosedje se /navadno/ ne ljubijo /preveč/; prim. *čútíti se, iméti se ràd* □ **2. ljubíti se**₂ nav. 3. os. *komu/čemu dati se kaj/česa*, Sam₃ – Sam₂/Nedol: Ljubi se ji govoriti in zabavati druge, Ljubilo se ji je plesa, Z njim so ravnali, kakor se jim je ljubilo, Ljubi se jim obrekovanja in zabavljanja čez znanca; čustv. Komu pa se kaj ljubi v tej vročini, Nič se mu ne ljubi; prim. *dáti se, hotéti se*

lobírati -am G nedov. □ *lobírati*₃ *kdo/kaj besedno pridobivati koga/kaj / pri kom/ čem k čemu / za kaj*, Sam₁ – (p)Sam_{4/5} – pSam_{3/4}/S/Prisl_k: Pri njih je /z vso svojo vztrajnostjo/ lobiral za svojega kandidata, /Na veliko/ jih je lobiral k volitvam; prim. *nagovárjati, napeljeváti, prepričeváti, pridobívati*

ločiti in lóčiti -im U dov. in nedov.

□ **1. ločiti₃**, v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Ločijo meso od kosti, Ločijo rudo od jalovine, Pleve morajo ločiti od zrna, Ločili so bolnike z nalezljivo boleznijo od drugih, Vrste so ločili s presledki; pren. Smrt ga je ločila od najdražjih, Vojna ga je ločila od družine; prim. *dáti od, oddaljeváti/oddaljiti od* □ **2. ločiti₃** **kdo/kaj lastnostno deliti koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Ta lastnost ga loči od drugih sošolcev, Loči ju različna miselnost, Kaj loči človeka in žival, Kritiki so ločili osebo od problema; prim. *delíti, izdvojíti, oddvojíti, razločeváti* □ **3. ločiti₂** **kdo/kaj razlikovati med kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Dobro/ loči med pšenico in ječmenom, /Izkušensko/ loči med nagajivostjo in hudobnostjo, Nekatera narečja ne ločijo več med padajočo in rastočo intonacijo; prim. *razlikováti, razločeváti* □ **4. ločiti₂** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj imeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na stopnji srednješolske kemije ločimo splošno, anorgansko in organsko kemijo, Nekatera narečja ne ločijo več padajoče in rastoče intonacije; prim. *iméti* □ **5. ločiti₂** **kdo/kaj videti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ločil je posamezne ljudi na polju, Komaj je ločil cesto; prim. *razločeváti, vídeti* □ **6. ločiti₃** **kdo/kaj deliti koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Travnik loči potok od ceste, Žice so ločile ujetnike od svobodnega sveta; pren. Dnevi ga ločijo od vrnitve domov; prim. *delíti*

ločiti se in **lóčiti se** -im se U dov. in nedov.

□ **1. ločiti se₂** **kdo/kaj lastnostno deliti se od koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Tujci

se ločijo od domačinov, Virusi se ločijo od bakterij; prim. *delíti se, izdvojíti se, oddvojíti se, razlikováti se, razločeváti se* □ **2. ločiti se₂** **kdo/kaj oddaljiti se od koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Ločil se je od družbe in domačih, Kolovoz se loči od ceste; prim. *izdvojíti se, oddaljíti se, oddvojíti se* □ **3. ločiti se₁₍₂₎** os. v mn./dv. **kdo/kaj raziti se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Ločili so se /kot prijatelji/, (Z njim) se je /sporazumno/ ločila; prim. *poslovíti se, razíti se, razvézati se*

ločiti se od in **lóčiti se od** -im se od U dov. in nedov. □ **ločiti se od₂** **kdo/kaj ne uporabljati koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Ločil se je od svojega klobuka, Otrok se je ločil od dude, Težko se je ločil od kajenja; prim. *ne uporabljati, ne uživati*

lokalizirati -am R dov. in nedov. □ **1. lokalizirati₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj omejiti koga/kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Pri razporejanju dejavnosti) bi /težko/ lokalizirali ta dogodek, Izgube so poskušali (v tem predelu) lokalizirati /na minimum/, Poplave so (pred nekaj leti) lokalizirali /z regulacijami/, (V tem letu) je vsa svoja potovanja /pazljivo/ lokaliziral /na Evropo/, (V mestu) so morali protest /prav drastično/ lokalizirati /samo na center/; prim. *omejiti, ohrániti/ohrániti, predpísati/predpísáti, skřčiti, zadržáti, zamejiti* □ **2. lokalizirati₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj postaviti, postavljati koga/kaj čez/skozi/na/v/za koga/kaj / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: Zgodbo so lokalizirali v nekaj svojih domačih vaseh, Vso svojo

tržno dejavnost je /zaradi dostopnosti in prometa sploh/ lokaliziral na obronku mesta; prim. *postaviti/postávljati, umestiti/uméstiti/uméščati* □ **3.**

*lokalizírati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prostorsko določiti, določati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zdravnik je /dovolj točno/ lokaliziral vnetje, Seizmografi so /zanesljivo/ lokalizirali možna mesta občasnih izbruhov; prim. *določiti/dolóčiti/dolóčati, omejiti/omejeváti, zamejiti/zamejeváti*

lotíti se in **lótiti se** -im se Fz_{Dg/Pr} dov.

□ **1.** *lotíti se*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti kaj 'delo/delovanje/dejavnost'**, Sam₁ – Nedol/Sam₂: Tega dela se je /komaj/ lotil, Popravljanja/Popravljati se ni /pravilno/ lotil; izpušt., v posplošenem pomenu, Sam₁ – Sam₂: /Z odporom/ se je lotil knjige, Zgodaj se je /z veseljem/ lotil vrta, Lotili so se krompirja; prim. *začéti* □ **2.** *lotíti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti obdelovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₂: Lotil se jih je /s pestmi/, V časopisu so se ga lotili /z žaljivkami/; pog. knj., čustv. Lotila se je staršev /s prošnjami/; prim. *napásti, zaprosíti* □ **3.** *lotíti se*₂ nav. 3. os., v oslabljenem pomenu **kaj 'proces/stanje/lastnost' pojaviti se kot sestavina koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Lotila se ga bolezen, Jabolk se je lotila gniloba, Lotila se jih je nepremagljiva želja

lovíti -im R(P) nedov. □ **1.** *lovíti*₂ **kdo/kaj poskušati dosepati, prijematí koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Policisti/Policija so/ je lovil-i/-a osumljenca, Teroriste so lovili /brez večjih težav/, Gospodinja /komaj/ lovi splašeno kokoš, Otroci so lovili psa, Lovil jo je /okoli pasa/, Konja je lovil /za povodec kot pravi

jahač/; pren., čustv. Noč ga že lovi; prim. *sledíti, zasledováti* □ **2.** *lovíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj prizadevati si prijematí koga/kaj (za/v/na/med kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Komaj/ je lovil klobuk, Palico je /v skoku/ lovil (med noge), Pes je /z gobcem spretno/ lovil kos mesa, /Skoraj neopazno/ ga je lovila (za roko), Kri je lovil (v nastavljeno posodo), Megla lovi strupene pline, Namenska priprava lovi /kot neke vrste filter/ večino dima in saj, /Z dolgo palico/ je lovil nihajočo vrvi; pren., čustv. (Na papir) je lovil nenavadne domislice prijateljev; prim. *prestrézati, zadrževáti, zaustávljati* □ **3.** *lovíti*₂ **kdo/kaj prizadevati si dobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Psi so z mesarjevih rok lovili odrezke, Otrok lovi visečo igračko, Dojenček /z usti/ lovi dudo, Mater je lovil /za krilo/, Lovil je koščke mesa v juhi, /Z različnimi pripomočki/ so lovili sovražne vojake; pren. Antena lovi glasove in posnetke z vsega sveta, /Kot pravi navdušenec/ lovi skoraj večino tujih postaj; pren., čustv. Vseposod lovi podatke za svojo razpravo, Mati je lovila delo po hišah; prim. *grabíti/grábíti, iskáti, nabírati, zbírati* □ **4.** *lovíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj prizadevati si dobiti koga/kaj (v/za/na/med koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Divjad lovijo /s psi/, Rake lovijo /z mrežami/, ribe pa /na trnek/, Mačka /zelo prizadevno/ lovi miši, Tihotapce mamil so lovili /s psi/ (v/na zastražen teritorij), Lovili so fante (za/v vojsko); pren. Ta ženska ga lovi (v svoje mreže); prim. *iskáti, zasledováti* □ **5.** *lovíti*₂ **kdo/kaj prizadevati si doseči, pridobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Lovili so zdravnika /zaradi informacij/, /Dolgo/ jih je lovila; prim. *pridobívati* □ **6.** *lovíti*₂ čustv. **kdo/**

kaj namensko pridobivati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Lovil jo je /na prazne obljuje/, Lovila ga je /s svojo lepoto in gostobesednostjo/; prim. *mamíti/mámíti, pridobívati, pritegováti, vabíti/vábíti* □ 7. *lovíti*₂ čustv. **kaj dosegati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dež jih je lovil, Noč ga bo lovila, Spanec ga lovi □ 8. *lovíti*₂ v zvezi z **lovíti sapo, zrak**, čustv. **kdo prizadevati si dobiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ves zasopel je lovil sapo; pren., čustv. Stara harmonika je lovila sapo ◊ navt. *lovíti*₃ **kdo/kaj prizadevati si dobiti kaj v/za/na/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Lovijo veter v jadra/za jadranje ◊ rib. *lovíti*₂ **kdo/kaj namensko pridobivati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ribe lovijo /na črva / s črvom/

lovíti se -ím se R(P) nedov. □ 1. *lovíti* se₂₍₃₎ **kdo/kaj namensko premikati se za kom/čim (proti komu/čemu / v/za/na/med kaj / po čem /kam/kod/kje)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam₃₋₅/Prisl_k): Otroci so se /s palicami/ lovili za piščanci (po dvorišču), Gospodar se je lovil za bikom (proti hlevu), Mati se je lovila za otroki (ob cesti); pren., čustv. Megle se lovijo za njimi (po pobočju), (Po zraku) se nad mestnimi cestami lovijo snežinke; prim. *podíti se* □ 2. *lovíti* se₂ **kdo/kaj omejeno premikati se okoli/okrog koga/česa / v/za/na/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Otroci se je lovil okoli očetovega pasu /kot klop/, Otroci se je lovil za materino krilo, Pri padcu se je lovil za vejo, Muhe se lovijo na muholovec, Ribe se lovijo v nastavljeno mrežo; čustv. Sončni žarek se je lovil v ogledalo; prim. *oklépati se, oprijémati se, prijémati se* □ 3. *lovíti* se₁₍₂₎ **kdo/kaj ohranjati normalno lego (v/na/za kom/**

čem / za kom/čim / kje/kod), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na ledu) se je lovil, Truden se je lovil (za njim), Noge se (v razmočenem snegu) /težko / s težavo/ lovijo, Lovili so se (po ozki brvi); prim. *ohránjati se, vzdrževáti se* □ 4. *lovíti* se₂₍₃₎ v zvezi s **sapa, veter kaj premikati se (komu/čemu) v koga/kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄/Prisl_k: Veter se (ji) je lovil v lase in krilo, Sapica se lovi v tanke zavesse; prim. *zagánjati se* □ 5. *lovíti* se₂ **kdo/kaj neodločno ravnati pri/v/na čem / s/med čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Mlad umetnik se pri delu še lovi, V odločitvah se je lovil, Lovil se je med odločitvama; prim. *omahováti* □ 6. *lovíti* se₂ **kaj nahajati se pri/v/na čem / s/med čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Na stropu se /v različnih odtenkih/ lovi svetloba, Smeh se lovi na njenih ustnicah, Odmev se /kot svarilo/ lovi med drevjem; prim. *nahájati, obstájati, zadrževáti se* ◊ nardp. *lovíti* se₁ **kdo vzajemno iskati se z izšteválnico**, Sam₁: Otroci se radi lovijo

lovíti se za -ím se za R(P) nedov.

□ *lovíti se za*₂ **kdo/kaj zelo prizadevno premikati se za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Cele dneve se lovi za dobičkom, /Kot žigolo/ se lovi za ženskami, Režija se je /ambiciozno/ lovila za zunanji efekti; prim. *podíti se za, síliti za, streméti za*

lúmpati -am R_{Pr/C/Dg} nedov. > gl. veseljáčiti -im R_{Pr/C/Dg} nedov.

lupíti in **lúpiti** -im R/Sp_{S/L} nedov.

□ 1. *lupíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj površinsko odstranjevati (komu/čemu) kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Z močnim pritiskom/ in (z ostrim nožičem) je lupila tovrstne oreščke, /Z

veseljem/ (mu) je lupila pomaranče, (S strgali) so (si) lupili debela za splav, Krompir v oblicah so (si) lupili /kar z rokami/; prim. *čistiti, luščiti/luščiti, plastiti/plástiti* □ **2. lupíti**₃₍₅₎ **kdo/kaj površinsko odstranjovati (komu/čemu) kaj od/z/s koga/česa / pri/po/na/v/ob kom/čem/med/nad/pod kom/čim / kje/ kod (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k – (pSam₆): (S strgali) je lupil lubje po vsej dolžini debel, / Kar s prsti/ (si) je lupil kožo s hrbta, / Brez vsakega obzira/ je (z nožem) lupil oblogo z mize; prim. *luščiti/luščiti, odstranjovati, plastiti/plástiti* □ **3. lupíti**₂ čustv. **kdo/kaj izrabljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sin ju /brezobzirno/ lupi, Svoje upnike je lupil /še z dodatnimi obrestmi/; prim. *izkoriščati, izrabljati, odirati, rópati*

lupíti se in **lúpati se** -im se R/Sp_{S/L} nedov. □ **lupíti se**₁₍₃₎ **kdo/kaj delati se (komu/čemu) (od/z/s koga/česa / pri/po/na/v/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/ kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Predvsem (po rokah) se (mu) koža / grdo/ lupi, Roke se (mu) /na drobno/ lupijo (po nadlahteh), Koža se (mu) / prav bolezensko/ lupi (skoraj že povsod po telesu); pog. knj. Cel hrbet se (mu) lupi; prim. *luščiti/luščiti se, odstranjovati se, plastiti/plástiti se*

máhati tudi maháti -am R(P)_{Pr/Dg} nedov. □ **1. máhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj migati ((proti) komu/čemu) s čim**, Sam₁ – (pSam₃) – pSam₆: Vedno (mu) maha s kakšno novo knjigo, Pri govorjenju maha /okrog sebe/, Razlagal je in mahal /z rokami/, Pes maha /z repom/, /Od jeze/ je mahala s kuhlalnico /na levo in desno/, Mahal (jim) je /, kakor bi jim hotel nekaj

dopovedati/, /V pozdrav/ (jim) je mahal z robcem; prim. *mígati, pretíti, žúgati* □ **2. máhati**₂ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj premikati se, gibati se s čim**, Sam₁ – pSam₆: /Zelo vneto/ maha z metlo, Mahal je s signalno zastavico; prim. *gíbati se, mígati, pogánjati se, premikati se* □ **3. máhati**₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kaj premikati se, gibati se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Dolgi lasje so (mu) mahali /po vratu/, / Čez ramo/ (mu) je mahala prazna torba, Veje žalujk so /rahlo/ mahale; prim. *gíbati se, mahedríti, mígati, plapoláti, premikati se, upogíbati se, viséti* □ **4. máhati**₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj zadevati po kom/čem / kod (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): (S časopisom) maha po muhah, /S humorjem/ je mahal politične dogodke, Če je le mogel, je mahal po njem; prim. *kritizirati, ogovárjati, tólči, udárjati, zadévati*

máhati jo tudi maháti jo -am jo R(P) nedov. □ **máhati jo**₂ pog. neknj., čustv. **kdo/kaj hitro premikati se v/na/skozi/čez koga/kaj / za/po kom/čem / za/pred kom/čim kam/kod**, Sam₁ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Mahali so jo počez čez travnik, Mahal jo je naravnost domov, Mahali so jo kar /peš/ za njim; prim. *cvréti jo, máhati jo, sékati jo*

máhati z/s tudi maháti z/s -am z/s R(P)_{Pr/Dg} nedov. □ **máhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj pretíti ((proti) komu/čemu) s čim**, Sam₁ – ((p) Sam₃) – pSam₆: Vedno (mu) maha s kakšno novo knjigo, /Od jeze/ je (proti otrokom) mahala s kuhlalnico, Mahal (jim) je z novim pravilnikom /in z odpustitvami/; prim. *grozíti, pretíti*

málicati -am R nedov. □ **málicati**₁₍₂₎

kdo/kaj jesti v času malice (kaj),
Sam₁ – (Sam₄): /Redno/ so malicali
(enolončnico), Skoraj vedno je malical
(ocvrta jajca s kruhom); prim. *drobiti,*
jesti, konzimirati, uživati

manipulírati -am R nedov.

□ *manipulírati*₂ **kdo/kaj upravljati pri/**
na/v/po/ob čem, s kom/čim, Sam₁ –
pSam_{5/6}: Z letalom je /posebno spretno/
manipuliral, Naučil se je manipulirati
s kompasom, /Surovo/ manipulira z
otroki, Pri vsem manipulira /po svoji
pameti/, Stalno manipulira /skladno s
predpisi/, prim. *ravnáti, upravljati*

manipulírati z/s -am z/s R nedov.

□ *manipulírati z/s*₂ nav. slabš. **kdo/kaj**
preračunljivo upravljati s kom/čim,
Sam₁ – pSam₆: /Spretno/ manipulira s
starši, Trgovci /kar naprej in načelno
uspešno/ manipulirajo s kupci, /Kar
preveč očitno/ manipulira s tisto malo
znanja; prim. *izsiljeváti z/s, ravnáti z/s,*
špekulírati z/s, upravljati z/s

mánjkati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1.**
*mánjkati*₁₍₂₎ **kdo/kaj ne biti navzoč**
(od–do česa / sredi česa / pri/v/na čem
/ med čim / kje / od–do kdaj / kdaj),
Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Manjka
(na sestanku / pri pouku), Letos ni
manjkal (na nobeni tekmi), En zob
mi manjka, (V ograji) manjkata dve
letvi, (V statutu) manjkata določili o
volitvah; prim. *ne býti* □ **2.** *mánjkati*₁₍₂₎
nav. 3. os. **koga/česa (komu/čemu) ne**
biti v zadostni količini, Sam₂ – (Sam₃):
Zmeraj (mu) manjka denarja, Kruha
(jim) ne manjka, Prostora (mu) manjka,
Manjka (mu) moči; prim. *ne iméti* □ **3.**
*mánjkati*₁₍₂₎ nav. 3. os. **kdo/kaj (komu/**
čemu) ne biti dostopen, dosegljiv,
Sam₁ – (Sam₃): Manjka (mu) dobra

vzgoja, Zdravje (mu) manjka, Manjka
človek, ki bi pokazal pot iz zagate,
Manjka (mu) družba; prim. *ne býti, ne*
razpolágati, umánjkati □ **4.** *mánjkati*₁
brezov., v oslabljenem pomenu **dati možnost**
do česa / za kaj, – (p)Sam₂/S: /Za las/
je manjkalo, da nisem umrl, /Malo/ je
manjkalo, pa bi padel, do njegovega
konca; prim. *ostájati*

mánjkati do -am do S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *mánjkati do*₂ **kaj/koliko biti potrebno**
do polne mere, Sam₁/Prid_{kol} Sam₂/
Prisl_{kol} – pSam₂: Do roba manjka še dva
centimetra, Do svitanja manjka še pet
ur, Pet minut manjka do dvanajstih, Še
veliko mu manjka do tega; prim. *ostájati*

mánjkati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *mánjkati se*₁ nav. 3. os., čustv. **koga/česa**
biti v veliki količini, Sam₂ – : Manjka se
deklet/fantov, Manjka se dela, Nadlog
se ni manjkalo; prim. *kopičiti se,* čustv.
mrgoléti

mánjšati -am R nedov. □ *mánjšati*₂₍₃₎ **kdo/**
kaj delati (komu/čemu) kaj bolj majhno,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z novimi
ovinki/ (voznikom) manjšajo strmino
poti, /Z dieto/ (si) vsak dan manjša kose
kruha

mánjšati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *mánjšati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj delati se (komu/**
čemu) bolj majhno, Sam₁ – (Sam₃):
Umrljivost dojenčkov se /opazno/
manjša, Premoženje se (mu) je /hitro/
manjšalo, Kupi snega se na snegu /
hitro/ manjšajo

márati -am S_D(N) nedov., nav. z nikalnico

□ **1.** *márati*₂ **kdo/kaj izražati voljo/**
željo uresničiti kaj ali ne uresničiti
česa, Sam₁ – (p)Sam₂₋₄/Nedol/S: Ne bi
maral biti gospodar v tej hiši, Danes ne

mara jesti, Nasledniki jih niso marali posnemati, Ni maral, da se toliko govori o tem, Ne mara ga v svoji hiši; izpust. Nikoli ni maral k njej, Ne mara na delo, Danes ne mara v šolo; prim. *hotéti, želéti* □ **2. márati**₁ nav. čustv. **kdo/kaj povzročiti, da česa kljub želenosti ni**, Sam₁ – : Otrok se ne mara prebuditi, Mokra drva ne marajo goret; prim. *želéti si* □ **3. márati**₂ nav. čustv. **kdo/kaj ne biti pripravljen sprejeti koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Ne maram tvojega plačila, Od njega ne mara sočutja, Vse je ponujal nazaj, pa niso marali nič vzeti; prim. *hotéti, želéti* □ **4. márati**₂ nav. čustv. **kdo/kaj ne čutiti naklonjenosti do koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Tega človeka ne mara, Janez in Tone se ne marata, Ne mara čemernih ljudi, Nikoli ga ni marala, Drugega dela ne mara, Ne mara glasbe, Ne mara praznega govorjenja, Ni maral mlečnih jedi; prim. *meníti/méniti se*

márati za -am za S_D(N) nedov. □ **1. márati za**₂ z nikalnico, čustv. **kdo/kaj ne zanimati se, ne meniti se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Nobeden ni maral za njegove ideje, Ne mara za njegove lepe besede, Ne mara za vreme; prim. *meníti/méniti se za, zmeníti/zméniti se za* □ **2. márati za**₂ čustv. **kdo/kaj izražati popolno nezanimanje za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Maram za vse to kot lanski sneg, Mara zanj; prim. *meníti/méniti se za, zmeníti/zméniti se za*

mastíti -ím Sp_L nedov. □ *mastíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj mastno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Lojnice (mu) mastijo lasišče ◇ strojn. *mastíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj dodajati (komu/čemu) mast, olje ali mazivo na koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Posamezne

dele stroja (si) je mazal (s posebnim mazivom), Puško (si) je /dobro/ mazal (s strojnim oljem) ◇ tekst. *mastíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj dodajati (komu/čemu 'predivu, volni') mast, olje ali mazivo na koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (S posebnimi napravami) in / po ustaljenih postopkih/ so (si) mastili predivo in volno ◇ usnj. *mastíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj dodajati (komu/čemu) mast, olje ali mazivo na koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Ustrojeno kožo so mastili (z namenskimi maščobami); ◇ prim. *mázati, pojíti*

mastíti se -ím se Sp_L nedov., čustv. □ **1. mastíti se**₂ **kdo/kaj slastno hraniti se s čim**, Sam₁ – pSam₆: Mastil se je s pečenko in žganci, /Pri bogato obloženi mizi/ se je mastil z izbranimi jedmi; pren. /Zelo rad/ bi se mastil s tujim denarjem; prim. *hraníti/hrániti se, okoriščati se* □ **2. mastíti se**, **kdo/kaj rediti se**, Sam₁ – : Zadnje čase se /preveč/ masti; pren. Njegov bančni račun se masti; prim. *debelíti se, redíti se*

mašiti -ím R/Sp_{S/L} nedov. □ **1. mašiti**₃₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj zaprto s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Luknje so /vztrajno/ mašili z umazanimi krpami, Luknje na obnošeni delovni obleki je mašil z različnimi krpami, Z gazo (mu) je /zelo prizadevno/ mašila rano, Sode so /po starem/ mašili z lesenimi in plutovinastimi čepi; čustv. Kar naprej si je /s kazalcema vztrajno/ mašil ušesa; prim. *čepíti, křpati, zadelováti, zapirati* □ **2. mašiti**₃₍₄₎ čustv. **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) kaj v kaj/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Bonbone so (si) mašili v žepe, /Z ihto/

je dračje mašila v peč, Seno so (si) mašili v koše; prim. *nakládati, nalágati, správljati* □ **3. mašiti**₃₍₄₎ nav. v zvezi z **luknja, vrzel**, čustv. **kdo/kaj nadomeščati (komu/čemu) kaj v/na/pri/po čem/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: /Z ihto/ so (si) mašili vrzeli v izobrazbi, Največje luknje oz. primanjkljaje so (si) mašili na izpostavljenih, Luknje v svojem proračunu (si) je mašil /z visokim dodatnim honorajem oz. z dodatno popoldansko službo/ oz. na še enem popoldanskem delovnem mestu; prim. *kompenzirati, nadoméščati* ◇ obrt. *mašiti*₂ **kdo/kaj nadomeščati, krpiti kaj 'izrabljene dele pletenine, tkanine'**, Sam₁ – Sam₄: Vsak dan so mašile nogavice

mašiti se -ím se R/Sp_{SL} nedov., pog. knj., čustv. □ **1. mašiti se**₂ **kdo/kaj pitati se s čim**, Sam₁ – pSam₆: Mašil se je z jedjo/, kot da bi prvič jedel, Žival se je /požrešno/ mašila s krmo; prim. *básati se, pítati se, zadelovati se* □ **2. mašiti se**₂ **kdo/kaj spravljati se v/skozi kaj/kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: /S silo in nestrpnost/ so se mašili skozi vrata, Otroci so se /razigrano/ mašili v igralnico; prim. *prerívati se, ríniti se, správljati se, tláčiti/tlačiti se*

mázati mážem Sp_L, nedov., mázala in mazála □ **1. mázati**₃₍₄₎ **kdo/kaj nanašati (komu/čemu) na kaj s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Kose kruha (si) je mazal z marmelado, S posebno protirevmatično mastjo se je mazal /po hrbtu/, Belo steno je z brizgalno /rdeče/ mazal, /Z neverjetno vnemo/ je mazal platna; prim. *bárvati, lépšati, pléskati, slabš. sliškati, uréjati* □ **2. mázati**₂₍₃₎ pog. knj., čustv. **kdo/kaj ličiti (komu/čemu)**

kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Na krajši čas/ (si) je mazala obraz /na licih/, /Redno/ (si) je /s čopičem/ mazala oči in obrvi, /Preveč/ se maže; Obraz (si) maže /v plasteh/; prim. *ličiti, mastíti, plastíti/plástiti* □ **3. mázati**₂₍₄₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) mazivo na koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Posamezne dele stroja (si) je mazal (s posebnim mazivom), Puško (si) je /dobro/ mazal (s strojnim oljem); prim. *mastíti, premazováti* □ **4. mázati**₃ pog. knj. **kdo/kaj načrtno obkladati koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /Pred odločitvami/ so ga /vztrajno/ mazali z darili in denarjem, Njihov šef se pusti mazati z nepremičninami; prim. *podkupováti* □ **5. mázati**₃₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj umazano, nepotrebno s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: S čevlji (mu) je /brezvestno/ mazal hlače; čustv. Turisti mažejo stene s svojimi čačkami; slabš. Kaj (jim) bo s svojimi brezveznimi in plehkimi zgodbami mazal papir; čustv. **kdo/kaj jemati (komu/čemu) kaj 'ugled' s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: /Z velikim užitkom/ (ji) je mazal dobro ime z izmišljenimi pikantnostmi; prim. *onesnaževáti, sramotíti* □ **6. mázati**₃ pog. knj., čustv. **kdo/kaj tepsti koga/kaj /po kom/čem / s čim**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5} – pSam₆: Mazal ga je /po goli koži/ z debelo palico, Po živali je /prav surovo/ mazal z bičem; prim. *pretépati, tēpsti* □ **7. mázati**₃ pog. knj., čustv. **kdo/kaj reševati koga/kaj iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: /Nesramno/ ga je mazal ven, /Po domače/ se je mazal iz zadrege s praznimi izgovori; prim. *reševáti* ◇ žarg., igr. **mázati**₂ **kdo/kaj prilagati komu/čemu**

karte visokih vrednosti, Sam₁ – Sam₃: Mazal mu je, če je le imel priložnost *mázati*₃ ◇ gastr. **kdo/kaj nanašati na kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Razvaljano testo je mazala z nadevi

mejíti -im U nedov. □ **1. mejíti₂ kdo/kaj imeti skupno mejo na koga/kaj / s kom/ čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: Že vsa leta meji s tem sosedom, Soba meji /z dvema stenama/ na glavno ulico, Ta jezikovni stil meji s pogovarjalnim jezikom; prim. *razmejeváti se* □ **2. mejíti₃** redko **kdo/kaj ločevati koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Meji ju različna miselnost, Kaj meji človeka in žival, Kritiki so mejili osebo od problema; prim. *delíti, izdvojíti, ločeváti, oddvojíti, razmejeváti*

mejíti na -ím na U nedov., čustv. □ **mejíti na₂ kdo/kaj imeti podobnost na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Njegovo vedenje meji na resno bolezen, Ta dogodek /z vsemi spremnimi okoliščinami/ že meji na pravljico; prim. *namigováti na, spominjati na*

meníti in méniti -im M nedov. □ **1. meníti₂ kdo/kaj imeti kaj 'povedano' glede na svoje vedenje, osebni odnos za resnično**, Sam₁ – S: Menijo, da je bila stavba zgrajena v desetem stoletju, Menila sva, da bova kmalu na cilju, Strokovnjaki menijo, da to ni bila samo nesreča, menim, da bo deževalo; čustv. Časopis meni, da se bodo razmere uredile; prim. *misliti, presójati, sodíti/ sóditi, ugotávljati* □ **2. meníti₂ kdo/kaj imeti namen, nameravati kaj delati**, Sam₁ – Nedol: Menil sem iti tja, Menil ga je pohvaliti, Nisem te menil prizadeti, Še dolgo menim ostati med vami; izpust. S tem nisem menil

nič hudega; prim. *misliti, namerávati*
□ **3. meníti₂ kdo/kaj točno, konkretno določati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Koga menite?, Očeta menim, ne tebe, Kaj meniš, bi se dalo urediti; prim. *misliti*
□ **4. meníti₂** v zvezi z **ali, kaj kdo/kaj izražati kaj 'začudenje, nejevoljo, podkrepitev'**, Sam₁ – pSam_{4/5}/S: Kaj meniš o vsem skupaj?, Ali/Kaj meniš, da kradem, Kaj meniš, da tega nisem vedel, Kaj menite, da tega ne bo pozabil; prim. *misliti* □ **5. meníti₂** dov. **kdo/kaj reči kaj**, Sam₁ – S: Oče meni, da to ni prav; prim. *ocenjeváti, práviti, presójati*

meníti se in méniti se -im se G nedov. □ **meníti se₂₍₃₎** os. v mn./dv., pog. knj. **kdo/kaj izmenjavati misli (s kom) o kom/čem**, Sam₁ – (pSam₆) – (p)Sam_{4/5}: Le kaj so se menili, Menijo se o vsakdanjih stvareh, (Z njim) se noče meniti o tem, Menili so se /slovensko/; prim. *pogovárjati se*

meníti se za in méniti se za -im se za M nedov., nav. z nikalnico □ **1. meníti se za₂ kdo/kaj imeti, kazati željo, pripravljenost, skrb za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Nihče se ne meni za njegove ideje, Za kupčije se več ne meni; čustv. Za ženske se ni nikoli preveč menil, Še za lastne otroke se ne meni, Za grobove se ne meni; prim. čustv. *márati za, skrbéti za, zanimati se za* □ **2. meníti se za₂ kdo/kaj imeti odnos, odziv, čutenje za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ni se menil za njene besede, Ni se menil za nevarnosti, okoliščine, Ne meni se za trpljenje ljudi; prim. čustv. *márati za, zmeníti/zméniti se za*

ménjati tudi menjáti -am Sp_{L/S} dov. □ **1. ménjati₃₍₄₎ kdo/kaj napraviti dati (komu) kaj za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) –

Sam₄ – pSam₄: Menjali so (jim) kruh za cigarete, Menjali so (si) večje stanovanje za manjše s centralno kurjavo; pren. Poštenja niso hoteli menjati za premoženje □ **2. ménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spremeniti kaj (za/v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Tolarje je / slabo/ menjal (za marke), Dinarje so / preventivno/ menjali (v dolarje) □ **3. ménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj na novo dati kaj (pri/v čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃): (Pri avtu) je menjal prebito izpušno cev, Električar je menjal električno napeljavo (v hiši) □ **4. ménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj na novo postaviti koga/kaj (v/na čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl₁): Trener je (v ekipi) menjal oba slabša igralca, (Na teniški tekmi) so / večkrat/ menjali mrežico, (Doma, v kuhinji) je /kar prepogosto/ menjala nekatere gospodinjske naprave □ **5. ménjati**₂ **kdo/kaj na novo dobiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Živali /večkrat/ menjajo dlako, Med vožnjo je /večkrat/ menjal luči □ **6. ménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spremeniti kaj (na/za/v kaj / za koliko česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol},Sam₂): Menjali so stanovanje (za nekaj mesecev), Menjal je stanovanje (za garsonjero); pren. Menjal je temo (na drugo raven); prim. *določiti/določiti, razdeliti, razporediti, spremeniti* □ **7. ménjati**₂ **kdo/kaj spremeniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Človek /z delom/ menja naravo in sebe, Ladja je menjala smer, Veter se lahko /hitro/ menja; prim. *spremeniti* ◇ avt. *ménjati*₂ **kdo na novo postaviti drugačen položaj zobnikov**, Sam₁ – Sam₄: Menjal je prestavo ◇ med. *ménjati*₂ **kdo spremeniti glas**, Sam₁ – Sam₄: V puberteti je menjal glas ◇ jezikosl. *ménjati*₂ **kdo na novo postaviti kaj**, Sam₁

– Sam₄: Menjal je končnice pri glagolu ◇ šah. *ménjati*₂ **kdo zamenjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Šahista sta menjala trdnjavi ◇ voj. *ménjati*₂ **kdo naprej premakniti zapovrstjo isto nogo**, Sam₁ – Sam₄: Vojaki so menjali korak

ménjati se tudi menjáti se -am se Sp_{L/S} dov. □ *ménjati se*₁ **kdo/kaj zamenjati se**, Sam₁ – : V podjetju se slabi delavci / hitro/ menjajo, Straža se menja vsaki dve uri

ménjati z/s tudi menjáti z/s -am z/s Sp_{L/S} dov. □ **1. ménjati z/s₃ kdo/kaj zamenjati kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Izrabljene dele so menjali z drugimi □ **2. ménjati z/s₃ kdo/kaj zamenjati koga/kaj s kom**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: S prijateljem sta /sporazumno/ menjala delovni mesti, S soščolcem sta si menjala dekleta, Z znanko si je menjala zgoščenke

mériti -im R nedov. □ **1. mériti**₂₍₃₎ **kdo/kaj določati kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): Dolžino asfalta so merili /v metrih/, Zrno merijo /na mernike / v mernikih/, Razdaljo med poslopijema so merili (s palico), Maščobnost mleka so /skrbno/ merili /s posebno pripravo/ // **kdo/kaj ocenjevati, vrednotiti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): Ljubezen /varljivo/ meri /po besedah/, Svoje delo in uspehe /ciljno/ meri /z izdanimi knjigami/, Njeno lepoto / zavistno/ merijo /z očmi/; prim. *določati, ocenjevati, vrednotiti* □ **2. mériti**₂ **kdo/kaj imeti, držati koliko / koliko česa / kaj**, Sam₁ – Prisl_{kol}/Prid_{kol},Sam₂: Moški meri meter osemdeset, Sod meri tristo litrov, Soba meri tri metre v dolžino in dva v širino; prim. *držati, obségati, vsebovati* □ **3. mériti**₂ čustv. **kdo/kaj**

gledati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Tujca so merili /od nog do glave/, Merila jih je /z materinsko ljubeznijo/; prim. *glédati, opazováti* □ **4. mériti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmerjati proti komu/čemu / v/na/skozi koga/kaj / na/v/po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam₃₋₅/Prisl_k: S puško /slabo/ meri, Meril mu je v glavo, namesto v drevo, /Zelo očitno/ meri navzgor, /Načrtno/ so merili na demonstrante // pren. Sam₁ – pSam₃₋₅: S tem vprašanjem meri na domače razmere, Ekipa meri na najvišje lovorike; prim. *usmérjati* □ **5. mériti**₂ čustv., v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj izražati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Sobo je meril z odločnimi koraki, Hrib so merili s počano hojo, Pomembnost dogodka so /pomenljivo/ merili s povednimi kretnjami; prim. *dolóčati, izrážati*

mériti na -im na R nedov. □ *mériti na*₂ **kaj nanašati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Besede in očitki nasploh merijo nanj, Vsi ukrepi merijo na utrditev gospodarstva; prim. *nanášati se na*

mériti se z/s -im se z/s R nedov. □ *mériti se z/s*₂ **kdo/kaj primerjati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Izdelek se meri z najboljšimi na svetu, V znanju se lahko meri z vsakim sošolcem; prim. *primérjati se z/s, tekmováti z/s*

metáti méčem R(P) nedov., méči méčite □ **1. metáti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pošiljati koga/kaj iz/od koga/česa / proti/h/h komu/čemu / za/v/na/med/pod/nad/čez/ob kaj / po kom/čem / od kod / kam/kod (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k – (pSam₆): /Z jezo/ je metal kozarce ob tla, Žogo so metali /visoko/ v zrak, /Na veliko/ so metali orožje iz rok, Iz sebe je metal vs

mogočo hrano in pijačo, Vulkan je metal skale daleč od otoka, Ta stroj kar meče podatke iz sebe, Letala mečejo bombe; pren., čustv. Na papir je /peš/ (z navadnim svinčnikom) metal nenavadne domislice prijateljev; prim. *brúhati, dájati/dájati, izmetávati, pošíljati, spúščati* □ **2. metáti**₃ **kdo/kaj sunkovito premikati koga/kaj iz/od-do/z/s koga/česa / proti/h/h komu/čemu / za/v/na/med/pod/nad/ob kaj / po kom/čem / od kod / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Orodje je metal iz kota v kot, Glavo je vedno /ponosno metal nazaj, Valovi so metali čoln sem in tja, Pri hoji meče desno nogo navznoter, Stalno meče lase s čela, Žival je metala prednji nogi visoko v zrak, Božjast ga meče; pren. Različni vplivi so ga metali iz kraja v kraj; čustv. Moreče sanje so ga metale kvišku, Usoda ga je /kot pink ponk žogico/ metala enkrat med dobre in drugič med slabe ljudi; brezosa. /Divje/ ga je metalo po zadnjem sedežu; prim. *lúčati, porívati, pošíljati, preméščati* □ **3. metáti**₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj na hitro oblikovati kaj za/v/na/med/pod/nad/ob kaj / po kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}: Svoje ideje je /sproti in z vnemo/ metal v beležnico, Na papir je metala svoje zadnje zamisli in skice, Na rob besedila meče še zadnje opazke; prim. *písati/pisáti, risati* □ **4. metáti**₃ v zvezi z **oči, pogledi**, čustv. **kdo/kaj sunkovito premikati kaj 'oči, poglede' iz/izpod/od-do/z/s koga/česa / proti/h/h komu/čemu / za/v/na/med/pod/nad/ob kaj / po kom/čem / za kom/čim / od kod / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Nadvse/ rad meče oči po ženskah, Fantje so za njo metali dolge poglede, /Preveč/ metati

pogleda nazaj, v preteklost, se ne spleča; prim. *lúčati, obráčati, pošiljati, upírati, usmérjati* □ **5. metáti**₂₍₃₎ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj izražati kaj 'vsebino'** (iz/izpod/od–do/z/s koga/česa / proti/h/h komu/čemu / za/v/na/med/pod/nad/ob kaj / po kom/čem / za kom/čim / od kod / kam/kod), Sam₁ – Sam₄' – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Celo noč so (po mizah) metali karte in kocke, (Po njih in za njimi) je metal same očitke, (Iz sebe) je metal težke kletvice in psovke, Žarometi so /intenzivno/ metali čudno svetlobo (okrog in po celi širši okolici), (Na levo in desno) je metala nasmeške in poklone; prim. *lúčati, obráčati, pošiljati, upírati, usmérjati* □ **6. metáti**₃ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj usmerjati kaj 'vsebino'** za/v/na/med/pod/nad/ob kaj / po kom/čem / za kom/čim / od kod / kam/kod, Sam₁ – Sam₄' – pSam₄₋₆/Prisl_k: Ljudje oz. njihove postave so metale senco po sedečih okrog mize, Ogenj je metal odsev na njegov obraz, Petrolejka je metala čudne sence po prostoru in širše naokoli; prim. *lúčati, obráčati, pošiljati, upírati, usmérjati* ◇ šport. *metáti*₂ **kdo/kaj usmerjati (na) kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄: Stranski igralec je metal avt, Mečejo disk, Metali so na koš

metáti na méčem na R(P) nedov., méči na mečíte na □ *metáti na*₃ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj usmerjati kaj 'posebno stanje' na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄' – pSam₄: Stalna nasprotovanja mečejo čudno luč na firmo, To meče senco negotovosti na sporazum, Vse skupaj meče sum nanj; prim. *lúčati na, obráčati na, usmérjati na*

metáti se méčem se R(P) nedov., méči

se mečíte se □ **1. metáti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj sunkovito premikati se za/z/s kom/čim (na/po/v čem / med/pod/nad/pred čim / kje/kod)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V cirkusu) se je metal z medvedom, (Na dvorišču) se je metal z drugimi fanti; prim. *cúfati se, podíti se, prepírati se, prerívati se, ruváti/ rívati se* □ **2. metáti se**₂ čustv. **kdo/kaj sunkovito gibati se, usmerjati se okoli/okrog koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/za/na/med/čez koga/kaj / po kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Metali so se po tleh /kot snopi/, Metali so se med druge, po drugih in naokrog, Potok se /v valih/ meče čez skale, Otrok se je /v joku/ metal proti materi; prim. *nagíbatí se, naméščati se, (po)ulégati se, sklánjati se, valíti se*

metáti se za méčem se za R(P) nedov., méči se za mečíte se za □ *metáti se za*₂ **kdo/kaj zelo prizadevno premikati se za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Cele dneve se meče za dobičkom, /Kot žigolo/ se meče za ženskami, Mularija se je /ambiciozno/ metala za zunanji efekti; prim. *lovíti se za, podíti se za, siliti za, streméti za*

metáti v méčem v R(P) nedov., méči v mečíte v □ *metáti v*₃ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj usmerjati koga v kaj 'posebno stanje'**, Sam₁ – Sam₄' – pSam₄: Stalna nasprotovanja ga mečejo v bes in obup, Zdravila jih mečejo v omamo, Ljudi se začeli metati v zapore; prim. *lúčati v, obráčati v, správljati v, usmérjati v*

míkati -am NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os.

□ **1. míkati**₂ **kdo/kaj zanimati koga/kaj**, Sam₁/Nedol/S – Sam₄: /Precej/ ga

mikajo stari gradovi, Turiste mikajo neznane destinacije, Slikati ga mika že od ranega otroštva, /Silno/ ga je mikalo, kaj je v paketu; prim. *interesirati*, *privlačiti*, *vléči*, *zanímati* □ **2. mikati**₂ brezos., izpust. **vleči koga/kaj v/na kaj/kam**, Sam₄ – (p)Sam₄/Prisl_k: Mladino / navadno/ mika na ples, /Prav/ mika ga v gostilno; prim. *vléči* □ **3. mikati**₂ **kdo/kaj privlačiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Njena lepota je mikala fante, Ta nenavadna skala mika popotnikovo oko; prim. *interesirati*, *privlačiti*, *zanímati*

minévati -am, NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. miníti mínem NT_{Dg/Pr} dov.

miníti mínem NT_{Dg/Pr} dov., miníl □ **1. miníti**₁ **kaj časovno odmakniti se**, Sam₁ – : Od takrat sta minili dve leti, Polnoč je že minila; čustv. Večer mu je minil, da sam ni vedel kdaj; prim. *končáti se* □ **2. miníti**₁ **kaj prenehati obstajati**, Sam₁ – : Noč bo minila /, kot bi pihnil/, Vojna je minila, Bolečina bo kmalu minila, To bo minilo /samo od sebe/; prim. *prenéhati* □ **3. miníti**₁ nav. 3. os., v oslabljenem pomenu **kaj 'stanje' prenehati za koga**, Sam₁ – Sam₄: Jeza, slaba volja ga je minila, Zaspanost jo je v hipu minila // brezos., čustv. **nekaj prenehati za koga**, – Sam₄: Jih bo že minilo; prim. *odnéhati*, *popustíti*

miríti -ím R nedov. □ *miríti*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pozitivno vplivati (komu/čemu) na koga/kaj (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj) (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – (pSam₆): Jezne ljudi so mirili /brez pravega uspeha/, Živce (si) je /v spremstvu dobre knjige/ miril (v bližnjem gozdičku), Razgrajače so mirili (s pendreki),

Fizično delo ga je /načelno/ mirilo, (Na sodišču) že celo leto mirijo sprta sosedaj; prim. *pomirjati*, *prepričeváti*, *správljati*, *tolažiti/tolážiti*

misliti -im M nedov. □ **1. misliti**₁ **kdo/kaj biti dejaven v zavesti**, Sam₁ – : Dolgo ni mogel misliti, Ne more urejeno misliti, Misli še vedno v domačem jeziku; čustv. Mislil je in mislil, vendar ni našel prave rešitve □ **2. misliti**₂ **kdo/kaj imeti kaj 'povedano' glede na svoje vedenje, osebni odnos za resnično**, Sam₁ – S: Mislila sta, da bosta kmalu na cilju, Misli, da ga bi morali bolje plačati; prim. *meníti/méniti* □ **3. misliti**₂ **kdo/kaj pozitivno, negativno meniti o kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: /Slabo/ mislijo o njem, Večina misli o tem /drugače/; izpust. **kdo/kaj pozitivno, negativno meniti**, Sam₁: Tudi on misli kot vsi; prim. *meníti/méniti* □ **4. misliti**₂ **kdo/kaj izraža kaj**, Sam₁ – Nedol/S: **namero**, Sam₁ – Nedol/S: Mislil je govoriti z njim, Misli kupiti to blago, Mislil je, da pride; izpust. V Nemčijo je mislil z letalom **pojasnilo**, Sam₁ – Nedol/S: Ni ga mislil prizadeti; izpust. Nič slabega ni mislil; prim. *namerávati* □ **5. misliti**₂ v zvezi z **reči**, Sam₁ – Nedol/Sam₄/S: Potreben je, mislim reči denar, Mislim reči, da nimate prav; izpust. Koliko stanejo, mislim razglednice, Mislim le, da nimate prav; prim. *hotéti* □ **6. misliti**₂ **kdo/kaj točno, konkretno določati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Očeta mislim, ne tebe, Saj vedo, kaj misli s kretnjjo; prim. *hotéti* □ **7. misliti**₂ v zvezi z **ali, kaj kdo/kaj izražati kaj 'začudenje/nejevoljo, podkrepitev'**, Sam₁ – Sam₄/S: **začudenje/nejevoljo**, Sam₁ – Sam₄/S: Misliš, da tega ne vem, Seveda pride, kaj pa

misliš **podkrepitev**, Sam₁ – Sam₄/S: To je uspeh, kaj misliš, Ne misli, da te še mara; prim. *úpati*

mísliti na -im na M nedov. □ *mísliti na*₂ **kdo/kaj izražati usmerjenost na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Mislil je na bolečine, Skušali so misliti na kaj drugega

mísliti si -im si M nedov. □ *mísliti si*₂ **kdo/kaj predstavljati/zamišljati si koga/kaj 'podkrepitev, pritrditev'**, Sam₁ – Sam₄/S: Mislil si je človeka manjše postave, Težko si je mislil kaj hujšega, Misli, da je nenadomestljiv; čustv. Lahko si mislijo, da ga je prizadelo; prim. *predstávljati si, zamišljati si*

množiti -ím R(P) nedov., mnóžil
□ *množiti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati (komu/čemu) koga/kaj (s čim) bolj razširjen-ega/-o**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): To rastlino (si) množijo /s podtaknjenci/, Vrtnice (si) je množil /na izbrane divjake/ (s cepilnim nožičem), Tiskovino je množil /na fotokopircu / s fotokopirnim strojem/, Bogastvo (si) je množil /z odkupom stanovanj / zaradi odkupov stanovanj/, /Z najrazličnejšimi lumparijami/ je (mater) samo še množil skrbi in žalost; prim. */foto/kopirati, povečeváti, razmnoževáti, razplojeváti, razšírjati, véčati* ◇ mat. *množítí*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati računsko operacijo kaj 'množenca' (s čim 'množiteljem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Zna množiti enomestna števila (z enomestnimi), Zna že tudi množiti in deliti

množiti se -ím se R(P) nedov., mnóžil se □ *množiti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojaviti se v večjem številu in**

navadno širše (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): To ljudstvo se /hitro/ množi, Rastline se množijo /na različne načine/, (V teh okoliščinah) se bakterije /hitro/ razmnožijo, (Prav v zadnjem obdobju) se je ta vrsta mrčesa /zaradi toplote zelo/ množila; pren. (Takat) so se raznorazni saloni /kot po tekočem traku/ množili; prim. *povečeváti se, razmnoževáti se, razplojeváti se, razšírjati se, véčati se* ◇ biol. *množítí se*₁₍₂₎ **kdo/kaj razmnoževati se (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Nekatere rastline se /nespolno/ množijo

môči mórem S_{T/D}(N), nedov., mógel, mógla, nav. z nikalnico, nav. v pomožniški vlogi □ **1. môči**₂ **kdo/kaj nima sposobnosti uresničiti kaj**, Sam₁ – Nedol: Ne more gibati z roko, Tega ne more dojeti/razumeti, Ni si mogel misliti večje sreče, Ta človek ne more molčati, Veliko ne more dati od hiše; prim. *zmôči* □ **2. môči**₂ **kdo/kaj ima sposobnost, nima sposobnosti uresničiti kaj zaradi okoliščin**, Sam₁ – Nedol: Ne more igrati košarke zaradi poškodb, Ne morejo ga pustiti samega zaradi bolezni, Zaradi poplav ne morejo na delo; prim. *zmôči* □ **3. môči**₁ **kdo/kaj izraža kaj 'razpoloženje, odnos'**, Sam₁ – : Ni mogel gledati njene zadrege, Ne more poslušati te glasbe, Ne more ga videti, izpust. Tujcev ni mogel, Ta dva človeka se ne moreta □ **4. môči**₁ **kdo/kaj izraža domnevo, verjenost obstajanja, dogajanja**, Sam₁ – : To bi moglo biti res, Mogla bi biti stara petnajst let, Jutri bi mogel biti dež, Kje mora biti ta

človek □ **5. môči₁** izpust. **kdo/kaj izraža zanikanje odgovornosti, krivde**, Sam₁ – : Ne morem za to, da nerazločno govorim, Kaj morem jaz, če so naju spodili □ **6. môči₁** izpust. **kdo/kaj izraža sposobnost**, Sam₁ – : Ni mogel do nje, Ni mogel prej z doma, Ne more v hribe, Ne morem stran, Ni mogel do besede □ **7. môči₂** izpust. **kdo/kaj izraža možnost komu/čemu kaj narediti**, Sam₁ – Sam₃: Nihče ji nič ne more, Kdo ti kaj more, Nič ne morete taki ljubezni; prim. *hotéti*

molčáti -ím NT_{Dg/Pr} nedov., mólči; mólčal □ **molčáti₁₍₂₎** **kdo/kaj ne govoriči, ne izražati svojega mnenja (mimo/okoli/okrog/od–do/brez/zaradi koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/v/pri/ob čem / pred/za kom/čim /kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_{k/č}): (V sobi) so molčali /kot okameneli/, Vso pot sta molčala, /Zaradi različnih odkritih in prikritih groženj/ je obtoženka molčala, Ta ženska ne zna molčati, čustv. Mlini že dolgo molčijo, Pesnik je precej časa molčal, /Pisateljско/ že nekaj let molči, (Pri vsem tem) molči /kot grob/; prim. *obvladováti se, zadržéváti se*

molíti -mólim G nedov., rel. □ **1. molíti₂** čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj prizadevati si h komu/k čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: /Stalno/ so molili za dež, /Z veliko gorečnostjo/ so molili za umrle, /Redno/ so molili k Materi božji; prim. *prizadévati si, prosíti* □ **2. molíti₂** **kdo/kaj z molitvijo izražati kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}: Molil je jutranjo molitev, /Navadno/ molijo cel rožni venec; prim. *govoríti, izpovedováti* □ **3. molíti₂** **kdo/kaj s presojo vrednoti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Trendovsko/

eni molijo boga, drugi malike; pren., čustv. Vedno več njih moli mamona; prim. *céniti, častíti, slavíti, spoštvováti, vrednótiti*

móрати -am S_{1/D}(N) nedov., v pomožniški vlogi □ **1. móрати₁** **kdo/kaj izražati/imeti nujnost**, Sam₁ – : Na starost je moral beračiti, Krivec se mora zagovarjati pred sodiščem, Delavec mora dobiti izdatno hrano, Tega človeka moram še danes najti, Moram jih videti, Ob štirih moram biti tukaj, Danes moram odpotovati, izpust. Sam₁ – : Moral je od doma, Na naslednji postaji mora z vlaka, Moral je v bolnico, Čimprej mora stran, Ta resnica mora na dan □ **2. móрати₁** **kdo/kaj nujno/potrebno**, Sam₁ – : Zavora mora biti dobra, Blago bi moralo biti drugačno, Človek mora biti pošten, Za tako dejanje nas mora biti več, Mora biti srečen, Moramo si biti na jasnem □ **3. móрати₁** **kdo/kaj imeti obveznost**, Sam₁ – : Morajo paziti na svoje zdravje, V podjetjih morajo imeti za to posebno službo, Za to delo moram imeti poseben les □ **4. móрати₁** **kdo/kaj biti z verjetnostjo obravnavan**, Sam₁ – : Ta človek mora biti zelo dober, Ta mora biti velik lump, tepec, To mora biti pomota, Profesor mora biti bolan, Mora biti pijan, Kako srečen mora biti ta človek, Mora imeti okoli petdeset let □ **5. móрати₁** **kdo/kaj biti verjetno**, Sam₁ – : Keltske utrdbe so morale stati na tem hribu, Tu so nekoč morala stati mestna vrata □ **6. móрати₁** čustv. **kdo/kaj biti verjetno**, Sam₁ – : Povsod mora biti zadnji, Pa ravno sedaj si moral priti, Komu se mora plačati članarina

moríti -ím Sp_{S/L} nedov., móril □ **1. moríti₁** **kdo/kaj povzročati smrt**, Sam₁

– : Začeli so se sovražiti, pregnajati, moriti, Napadal je potnike, jih ropal in moril, Žuželke lahko tudi morijo, Aids mori, brez os. V vojnah se mori; prim. *ubijati, stréljati/streljati* □ **2. moríti**₂₍₃₎ *kdo/kaj uničevati koga/kaj (s kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Potnike so /nasilno/ morili (z nožem), Eden drugega so morili /s pestmi/, Potresi, lakota in povodnji morijo ljudi, Plevel mori žito, Slana mori rože; prim. *ubijati, uničevati, zatirati* □ **3. moríti**₂ čustv. *kdo/kaj uničevati koga*, Sam₁ – Sam₄; / Dobesedno/ moril jih je /z neprestanim govorjenjem/, Žena ga je morila /z raznoraznimi sumničenji/, Profesor ga je moril celo uro, To vprašanje ga mori že cele mesece; v oslabljenem pomenu *kaj uničevati koga*, Sam₁ – Sam₄: Moril ga je obupen dolgčas, Volka mori huda lakota; prim. /i/zničevati, onemogócati, razveljavljati, spraševati, ubijati, uničevati, zatirati

motíti in *mótiti* -im T_{De/Dg/Pri} nedov. □ **1. motíti**₂₍₄₎ *kdo/kaj ovirati koga/kaj (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj) (s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – (pSam₆): (Pri najnujnejših opravilih) ga je motila (z nepotrebnim orodjem) in /z rokami ter vprašanji/, /Tudi z napačnim okopavanjem/ motimo rastline (pri njihovi rasti), (V starih zgradbah) ga /predvsem zaradi težje prehodnosti/ motijo stebri in visoke pregrade, (Pri pisanju) ga /praktično/ moti vse; prim. *oteževati, ovirati* □ **2. motíti**₂₍₄₎ *kdo/kaj kvariti kaj (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj) (s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – (pSam₆): Njegovo

pripovedovanje je /stalno/ motil /s pripombami/, /Z vpitjem/ so (v centru mesta) motili nočni mir, Popolno tišino so motili pritajeni zvoki, (V naselju) /brez vsakega občutka/ motijo vsakdanje življenje gradbinci (s težkimi delovnimi stroji), Stalno premikanje anten in satelitskih krožnikov /zelo/ moti televizijsko sliko in sprejem sploh; prim. *kalíti, kazíti, kváriti* □ **3. motíti**₂₍₄₎ nav. čustv. *kdo/kaj vznemirjati koga/kaj (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj) (s čim)*, Sam_{1/S} – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – (pSam₆): (Spomladi) so ga dekleta /zelo/ motila, (Pri vsem tem) naj te revščina ne moti /preveč/, Vas /zelo oz. preveč/ moti, če vas tikam?, (Ob vsej zadevi) jih naslov /zaradi zavajujoče obetavnosti pravzaprav/ moti; prim. *várati, vznemírjati, zavájati* ◇ pravn. *motíti*₂ *kdo/kaj ovirati, oteževati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Toženi moti njegovo posest ◇ šah. *motíti*₂ Akcija skakača moti nasprotnikov napad

motíti se in *mótiti se* -im se T_{De/Dg/Pri} nedov. □ **1. motíti se**₂ *kdo/kaj delati napake v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj*, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Pri/V računanju se je /brez potrebe prepogosto/ motil, Pri deklamiranju se je /veliko/ motil; prim. *slepíti se, uštévati se, zaplétati se, zavájati se* □ **2. motíti se**₁ *kdo/kaj biti v zmoti*, Sam₁ – : /Gotovo/ se motijo, /Zelo/ se moti, če misli, da lahko dela, kar hoče, Če se motim, on že dela; prim. *slepíti se, uštévati se, zaplétati se, zavájati se* □ **3. motíti se**₁ nav. 3. os. *vrteiti se komu/čemu*, Sam₃ – : Pri plezanju se

mu je /zaradi višine/ začelo motiti, Tako je lačen, da se mu moti; prim. *vrétiti se*

motíti se z/s in **mótiti se z/s** -im z/s $T_{De/Pr}$ nedov. □ *motíti se z/s*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj baviti se s kom/čim**, $Sam_1 - pSam_6$: /Pretežno/ se moti z delom, Babica se je /veliko/ motile z vnuki, Že več tednov so se motili s to nalogo, Motil se je z načrtom na beg, /Zelo/ se moti s svojo usodo; prim. *báviti se z/s*, *ukvárjati se z/s*

motivírati -am $T_{De/Dg/Pr}$ dov. in nedov. □ **1. motivírati**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti koga/kaj (s čim) prizadevno/-ega h komu / k čemu / za koga/kaj**, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{3/4} - (pSam_6)$: Prijatelj ga je (z obljubami) motiviral še za resnejši trening, Uspeh ga je /zelo/ motiviral k še intenzivnejšemu delu, To ga je motiviralo k resnemu študiju, (Z injekcijo) so /uspešno/ motivirali delovanje srca, Pravilno sestavljeni učni načrti /lahko/ (z dobrimi metodološkimi potezami) motivirajo učence za šolsko delo; prim. *navdušiti*, *obudíti*, *opogúmiti*, *pospéšiti*, *spodbudíti*, *vzbudíti* □ **2. motivírati**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj povzročiti kaj 'dejavnost' razvito**, $Sam_1 - Sam_4$: Zdravilo je motiviralo kroženje krvi po telesu, Združevanje ljudi je motiviralo ustanovitev društva, Napredni kmetje so motivirali vlaganja v kmetijstvo, Pravljice motivirajo navdušenje za pisanje; prim. *obudíti*, *spodbudíti*, *vzbudíti* □ **3. motivírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj utemeljiti kaj (s čim)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_6/S)$: Svoje zahteve so /energično/ motivirali (s svojimi dosežki), Prošnjo je /preventivno/ motiviral (s tem, da bo kmalu odšel v pokoj), Pisatelj je /prepričevalno/

motiviral junakovo dejanje; prim. *argumentírati*, *utemeljíti/utemeljeváti*

motorizírati -am R dov. in nedov. □ *motorizírati*₂ **kdo/kaj opremiti koga/kaj z motornim pogonom**, $Sam_1 - Sam_4$: Vojsko so /zaradi zunanjih pritiskov dobro/ motorilizirali, Celotno panogo so /z velikimi ambicijami/ motorizirali; prim. *oprémiti/oprémljati*, *posodôbiti/posodábljati*

motorizírati se -am se R dov. in nedov. □ *motorizírati se*₁ **kdo/kaj opremiti se z motornim pogonom**, $Sam_1 - :$ Vojska se /postopoma/ motorizira, Motoriziral se je /z vso skrbnostjo/; prim. *oprémiti/oprémljati se*, *posodôbiti/posodábljati se*

mračíti -ím $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. □ *mračíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati mrko, mračno, neprijazno (komu/čemu) kaj (v kom/čem/kje/kdaj)**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_5/Prisl_{k/c})$: Težko življenje (mu) je (v določenih obdobjih) mračilo obraz, Ne vedo, kaj (mu) tako mrači obraz, Goste zavese so (jim) mračile pogled; prim. *moríti*, *onemogócati*, *oteževáti*, *ovírati*, *temníti*, *težíti*

mračíti se -ím se $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. □ **1. mračíti se**₁₍₃₎ **kdo/kaj delati se mrko, mračno, neprijazno (komu/čemu) (v kom/čem/kje/kdaj)**, $Sam_1 - (Sam_3) - (pSam_5/Prisl_{k/c})$: Luna se mrači; pren., čustv. Izraz se (mu) je (v nekaterih dneh meseca) mračil, Oko se (ji) je /čudno/ mračilo, (V teh okoliščinah) se (mu) mračita um in duh; prim. *kalíti se*, *péšati*, *temníti se* □ **2. mračíti se**₀₍₂₎ brez os. **delati se mrko, mračno, neprijazno (komu/čemu) (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, -

(Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pred eno uro) se je začelo mračiti, (Občasno) se (ji) (pred očmi) mrači; prim. *temniti se*

mraziti -ím tudi mráziti -im S_{T/D} nedov., nav. 3. os. □ **1. mraziti**₁₍₂₎ brezos. **bolezensko motiti koga/kaj (pri/na/v/po kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kje/kod/ kdaj)**, – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – : (Podvečer) vedno bolj mrazi, /Zaradi prevelike telesne vročine/ ga mrazi (po hrbtu), /V tej opravi/ jo /pošteno/ mrazi; pren. Mrazi jo/, ko pomisli na bolanega sina; prim. *hladiti, trésti* □ **2. mraziti**₂ **kaj bolezensko motiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dež ga mrazi (po nogah); čustv. Strah ga je /dobesedno/ mrazil; prim. *hladiti, trésti*

mraziti se -ím se tudi mráziti se -im se S_{T/D} nedov., nav. 3. os. □ *mraziti se*₁₍₂₎ **kdo v mrazu zadrževati se (pri/na/v/po kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kje/kod/ kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Na snegu) se je /brez potrebe/ mrazil; prim. *hladiti se, trésti se*

mréniti -im R nedov., nav. 3. os. □ *mréniti*₂₍₄₎ **kaj delati (komu/čemu) kaj mrežasto (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Pare nad jezerom so mrenile nebo, Bolečina (mu) je mrenila oko; prim. *kaliti, mréžiti*

mréniti se -im se R nedov. □ *mréniti se*₁₍₂₎ neobč. **kaj obstajati v mrenasti obliki (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Nebo se mreni, brezos. (Poleti) se je (nad jezerom) večkrat mrenilo, (V dolini) se je /čudno/ mrenilo; prim. *kázati/kazáti se, mréžiti se, oblikováti se*

mréžiti -im R nedov. □ **1. mréžiti**₂ **kdo/**

kaj dajati mrežo na kaj, Sam₁ – Sam₄: Mrežili so okna, neobč. Mrežila je prt; prim. *ažurirati, oprémjati* □ **2. mréžiti**₂₍₄₎ neobč. **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj mrežasto (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Vodni curek je mrežil podoba na gladini; prim. *kaliti, mréniti* ◇ obrt. *mréžiti*₁ **kdo/kaj delati mrežo**, Sam₁ – : Ženske so mrežile in kvačkale

mréžiti se -im se R nedov. □ *mréžiti se*₁₍₂₎ neobč. **kaj obstajati v mrežasti obliki (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V dolini) se je mrežil ledenik; prim. *kázati/kazáti se, mréniti se, oblikováti se*

mr̋kniti -em T/NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os. □ *mr̋kniti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/ kaj izgubiti vrednost, veljavnost (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): V tem času je luna /po pričakovanjih/ kar trikrat mrknila, Obraz (mu) je /čudno/ mrknil; čustv. Ves denar (jim) je /zaradi zamenjave valute/ mrknil; pog. knj. /Brez pozdrava in s sposojenim denarjem/ je mrknil; pren. Slava je mrknila /kot kratek piš/, Cel načrt in spremne ideje in z njimi tudi vsi upi so (jim) /naenkrat in brez posebnih razlogov/ mrknili; prim. */izgíniti, /izgubiti se, /izničiti se, pomračiti se, potemnéti, propásti, razvrednóti se, ugásniti, ne uresničiti se, zastáratiti*

múčiti -im T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. čustv. □ *múčiti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/ kaj čezmerno prizadevati koga/kaj (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj) (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}) – (pSam₆): (V predavalnici) je vse prisotne mučil (s

svojimi najnovejšimi spisi), (V živalskih vrtovih) /še najbolj/ mučijo živali /v pretesnih kletkah/, (Pri najnujnejših opravilih) ga je mučila (z nepotrebnim orodjem) in /z rokami ter vprašanji/, /Tudi z napačnim okopavanjem po nepotrebnem/ mučimo rastline (pri njihovi rasti), (V starih zgradbah) invalide /predvsem zaradi težje prehodnosti/ mučijo stebri in visoke pregrade, (Pri pisanju) ga /praktično/ vse /na svoj način/ muči, (Pri vsem tem početju) ga muči huda negotovost, v oslajenem pomenu (Pri trenutnem delu) ga mučijo veliki dvomi v kakršen koli uspeh, (Cele dneve) ga muči žeja; prim. *oteževáti, ovírati, prizadévati, utrújati*

múčiti se -im se T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ *múčiti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj čezmerno prizadevati si v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{kč}: (V tem šolskem letu) se /precej/ muči z nemaščino, /V takih čevljih/ se bo še mučila s plesom, /Pri/V računanju se je /brez potrebe prepogosto dobesedno/ mučil, Pri deklamiranju se je /veliko/ motil, /Brez pravega uspeha/ se je mučil /, da bi jih prepričal s svojim delom/; prim. *oteževáti si, ovírati si, prizadévati si, slepíti se, uštévati se, utrújati se, zaplétati se, zavájati se*

muzicírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov.,

nav. čustv. □ **1. muzicírati**₁ **kdo/kaj igrati na glasbilo**, Sam₁ – : /Zelo občuteno/ muzicira, Muziciral je /na sebi lasten način/, Muziciral je /na stara ljudska glasbila/, pren. Murni neutrudno muzicirajo; prim. *džezírati, igráti, improvizírati, poustvárajati*

□ **2. muzicírati**₂ **kdo/kaj navadno**

improvizirano igrati kaj, Sam₁ – Sam₄: /Zelo občuteno/ muzicira stare ljudske napeve, Klasično glasbo je muziciral /na sebi lasten način/; prim. *džezírati, igráti, improvizírati, poustvárajati*

nabávití -im R(P) dov. > gl. dobávití -im R(P) dov.

nabírati -am R nedov. > gl. nabráti -bêrem R dov., nabrál

nabírati se -am se R nedov. > gl. nabráti se -bêrem se R dov., nabrál se

nabírati si -am si R nedov. > gl. nabráti si -bêrem si R dov., nabrál si

nabrátí -bêrem R dov., nabrál □ **1.**

*nabrátí*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pridobiti (komu/čemu) koga/kaj (h komu/ k čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam_{3/4}/Prisl_k): Nabral (si) je ta boljša jedrca (na kup), Čez pomlad, poletje in jesen (si) nabere veliko zelišč (za svojo zalogo), Med starejšimi ljudmi v svojem kraju je /kot domačinka/ (k svoji zbirki /za svojo zbirko) nabrala precej zanimivih pripovedk, (Za novo akcijo) so nabrali kar nekaj prostovoljcev, (Za podnajemniško stanovanje) (si) je nabral kar nekaj denarja, Koralde (si) je /ponovno/ nabrala (na vrstico); prim. *dobíti, prejéti, priboríti, pridobíti, pridélati, priskrbéti, pritegníti, pritégniti, stakníti/stákniti, zagotovíti, zaslužíti/zaslúžiti* □ **2. nabráti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti v gube (komu/čemu) koga/kaj (mimo/ okoli/okrog/okoli/od–do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje/kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₃)

– Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (Okoli pasu) (si) je krilo /prav na drobno/ nabrala, (Pri stalnem vstajanju in usedanju) (si) je /malomarno/ nabral prej zlikane hlače, Čelo (si) je /jezno/ nabrala /v drobne goste gube/, /V ključovalnosti/ (si) je usta nabral /v veliko šobo/; prim. *nagrbánčiti, nagúbati, našóbiti, pomečkáti, zmečkáti, zgúbati*

nabráti se -bêrem se R(P) dov., nabrál se □ **1.** *nabráti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj priti, začeti nahajati se (mimo/okoli/okrog/okoli/od–do koga/česa / (proti /k/h) komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim /kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}): (V mlaki) se (v deževnih obdobjih) nabere precej vode, (V blagajni) se je /ščasoma/ nabralo precej denarja, (Pred blagajno) se je nabralo preveč ljudi; pren., čustv. (V njem) se je nabralo kar preveč jeze /hkrati/; prim. *ostáti, zadržáti se, zamudíti se, zbráti se, znájtí se* □ **2.** *nabráti se*₂₍₃₎ pog. knj., čustv. **kdo/kaj začeti imeti v večjih količinah koga/česa (mimo/okoli/okrog/okoli/od–do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim /kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₂ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}): (V enem dnevu) se je nabral preveč žaljivk in kletvic /kot berač uši/, (V tem kraju) se je /ščasoma/ nabral preveč sovraštva in strahu, (Pri znanki) se je nabrala novic /za sproti/, /Z leti/ se je /čez glavo/ nabral manipulacij in malverzacij; prim. *najésti se, nasúiti se, navellčati se*

nabráti si -bêrem si R dov., čustv., nabrál si □ *nabráti si*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pridobiti si koga/kaj (mimo/okoli/okrog/okoli/od–do koga/česa /**

proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim /kje/kam/kod/kdaj), Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}): /Ščasoma oz. z leti/ si je nabral izkušnje in zanesljive ljudi, (V sorazmerno kratkem času) si je nabral kar precej slabih ocen, (Na tem delovnem mestu) si je /z nekaj sebičnimi potezami/ nabral kar nekaj nasprotnikov, Še vedno si ni nabral dovolj denarja (za vse svoje potrebe pa tudi želje); prim. *dobíti si, prejéti, priboríti si, pridobíti si, pridélati si, priskrbéti si, pritegníti/pritégniti, stakníti/stáknniti, zagotovíti si, zaslužíti/zaslúžiti si*

nabúitati -am R dov., čustv. □ **1.** *nabúitati*₂₍₃₎ **kdo/kaj s silo do vrha in čez napolniti kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Nahrbtnik je /čez mero/ nabutal, Podstrešje so nabutali (s senom); prim. *natláčiti, prenapolníti/prenapólniti* □ **2.** *nabúitati*₂₍₃₎ **kdo/kaj s silo prizadeti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Fantje so ga /pošteno/ nabutali (s palico); prim. *natépsi, čustv. obdélati, prebúitati, pretépsi, prebúitati, čustv. zdélati*

nabúitati se -am se R dov., čustv. □ *nabúitati se*₁ **kdo/kaj prenapolniti se**, Sam₁ – : Pri kosilu se je /pošteno čez rob/ nabutal; prim. *najésti se, prenapolníti/prenapólniti se*

načéti -čnèm S_L dov., načél □ **1.** *načéti*₂ **kdo/kaj količinsko spremeniti kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Načeli so hlebec sira, Načel je prihranke; prim. *spremeníti* □ **2.** *načéti*₂ **kaj spremeniti na slabše kaj**, Sam₁ – Sam₄: Orodje je načela rja, Voda in mraz sta načela zid; prim. *spremeníti* □ **3.** *načéti*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/**

kaj začeti, Sam₁ – : Načel je pogovor s sopotnikom, Načeli so vprašanje razorožitve; prim. *začeti*

načrtováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ *načrtováti*₂ **kdo/kaj nameravati narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Urbanisti načrtujejo novo naselje in zelenice, Načrtovali so izobraževanje in potovanja, Načrtovali so milijon evrov prometa, Načrtovala je povečanje proizvodnje, Načrtujejo nakup novega stroja, Prvotno so načrtovali bolnico, Načrtoval je zaroto proti njim; prim. *organizirati, pripravljati, snováti* ◇ soc. *načrtováti*₂ **kdo/kaj nameravati narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Načrtovala je nosečnost

nadaljeváti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov., v

posplošenem pomenu □ *nadaljeváti*₂ **kdo/kaj delati kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' dalje**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6}: Nadaljeval je delo, Potovanje so nadaljevali drugi dan, Obrt je nadaljeval sin, Nadaljevali so z raziskovanjem, Ta smer nadaljuje romantiko; prim. pren. *dograjeváti, razvíjati*

nadaljeváti se -újem se NT_{Dg/Pr} nedov.,

v posplošenem pomenu □ **1. nadaljeváti se**₁ **kdo/kaj biti, obstajati dalje**, Sam₁ – : Sezona se nadaljuje, Propadanje gospodarstva se nadaljuje, Lepo vreme se nadaljuje □ **2. nadaljeváti se**₂ **kaj biti, obstajati v/na/pri čem / kje / kdaj dalje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_{k/c}: Roman se nadaljuje v reviji, Tečaj se nadaljuje jutri, Natečaj se nadaljuje na oglasni deski jutri

nadaljeváti z/s -újem z/s T_{De/Dg/Pr} nedov.,

v posplošenem pomenu □ *nadaljeváti z/*_{s1} **kdo/kaj vključiti se s čim 'delom/**

delovanjem/dejavnostjo', Sam₁ – : Začeli so s šalami, nadaljevali s prepirom in končali s pretepom; prim. *vztrájati z/s*

nadélati -am Sp_L dov. □ *nadélati*₂₍₃₎

v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj boljš-e/-ega**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Presenetljivo hitro/ so (si) nadelali traso za prehod težjih vozil in terencev, Pot so (si) nadelali /še po starih načrtih/; čustv. / Pošteno/ ga je nadelal /kar z motiko/; prim. *izbóljšati, izpopolniti/izpopólniti, natêpsti, pobóljšati, popráviti, pretêpsti, zvéčati* ◇ alp. *nadélati*₂ **kdo napraviti prehodno, popraviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stare planinske poti so /nanovo/ nadelali in markirali

nadélati se -am se Sp_L dov., čustv.

□ *nadélati se*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z delom doseči veliko mero**, Sam₁ – : Danes pa so /pošteno/ nadelali; pog. knj. Po koncu službe se je /redno precej/ nadelal; prim. */i/zmúčiti se, napíti se, utrudíti/utrudíti se, zgaráti se*, pog. nekaj. *zmátrati se*

nadelávati -am, Sp_L nedov. > gl.

nadelováti, -újem, Sp_L nedov. > gl.
nadélati -am Sp_L dov.

nadgradíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.**

*nadgradíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dodati (čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Stolpnici) bodo nadgradili nadstropje; prim. *dođáti, dozídati/dozidáti, zgradíti* □ **2. nadgradíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dodatno tvoriti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Hišo bodo /hitro oz. v najkrajšem času/ nadgradili (z nadstropjem); pren. Literarno predlogo je /gledališko/ nadgradil; prim. *dozídati/dozidáti, nadzídati/nadzidáti, zgradíti*

nadigráti

nadigráti -ám T_{De/Dg/Pr} dov. □ *nadigráti*₂ **kdo/kaj z boljšo igro premagati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gostujoči igralci so /popolnoma/ nadigrali domačine; pren. /Zvito in z vso svojo spretnostjo/ je nadigrál politične nasprotnike; prim. *preigráti, premágati*

nadomestíti -ím tudi nadoméstiti -im Sp_{L/S} dov. □ **1. nadomestíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj zamenjati (komu/čemu) koga/kaj (pri kom/čem)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₅): (Pri tem delu) stroj ne more nadomestiti človeka, Nadomestila bo obolelo delavko, Noben režim (jim) ne more nadomestiti osebnih izgub, (V filmu) skuša slika nadomestiti besedilo, (V družini) (jim) je teta nadomestila mater, Dve deski sta (mu) nadomestili posteljo, (Pri avtu) je nadomestil prebito izpušno cev □ **2. nadomestíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj ponovno dati (komu/čemu) kaj (pri/na/v/ob kom/čem)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₅): /S transfuzijami so (bolniku) nadomestili kri, (V blagajni) so /hitro/ nadomestili primanjkljaj, (Pri avtu) je nadomestil odbito izpušno cev

nadomestíti z/s -ím z/s tudi nadoméstiti z/s -im z/s Sp_{L/S} dov. □ *nadomestíti z/s*₃ **kdo/kaj zamenjati koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Najprej so človeka /poskusno/ nadomestili s strojem, Izrabljene dele so nadomestili z drugimi, Koso je nadomestil s kosilnico, Poškodovanega igralca so /kratkoročno/ nadomestili z novincem

nadoměščati -am, Sp_{L/S} nedov. > gl. nadomestíti -ím tudi nadoméstiti -im Sp_{L/S} dov.

nadoměščati z/s -am z/s Sp_{L/S} nedov. > gl.

nadomestíti z/s -ím z/s tudi nadoméstiti z/s -im z/s Sp_{L/S} dov.

nadrobiti -ím R dov., nadróbil > gl. drobiti -ím R nedov., 1., 3.

nadzorováti -újem U nedov. □ **1. nadzorováti**₂₍₃₎ **kdo/kaj sistematično pregledováti koga/kaj (v čem / kje / s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Živila /pogosto in redno/ nazorujejo (v različnih trgovskih centrih), Promet (na avtocestah) nadzorujejo /s helikopterji/, (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /stalno/ nadzorujejo, Otroke je /z lahkoto/ nadzorovala; prim. *kontrolírati, pregledováti* □ **2. nadzorováti**₂ **kdo/kaj odločujoče vplivati na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ta človek zna nadzorovati svoja čustva, /Popolnoma/ nadzoruje položaj, Potrebno ga je /strogo/ nadzorovati; prim. *obvladováti, skrběti za, vplívati na* □ **3. nadzorováti**₂ **kdo/kaj obvladováti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sovražnik je /suvereno/ nadzoroval vso državo, Ta človek osumljene /odlično/ nadzoruje, Njihov kapital /v celoti/ nadzoruje uvoz in izvoz; prim. *kontrolírati, obvladováti*

nagájati tudi nagajáti -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. nagájati**₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročati nevšečnosti komu/čemu (pri/na/v kom/čem / s/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Med poukom) mu /s ščipanjem vztrajno/ nagajajo, /Zaradi prijateljice / S prijateljico/ so mu znanci /kar naprej/ nagajali, (Pri zunanjih delih) jim vreme kar naprej nagaja; čustv. Zadnje čase mu zdravje /precej/ nagaja; prim. *kljubováti* □ **2. nagájati**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj ne delovati prav, povzročati nevšečnosti (pri/na/v kom/čem / s/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Aparature že

cel teden nagajajo, (Pri tem novem avtu) /neprestano/ nagaja vžig; prim. *jezítí, kljubováti, motítí/mótítí, onemogóčati, oteževáti, preprečeváti, zadrževáti*

nagájati si tudi nagajáti si -am si T_{Dev/Dg/Pr} nedov., os. v mn./dv. □ *nagájati si*₁₍₂₎ **kdo/kaj povzročati si nevšečnosti (pri/na/v kom/čem / s/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): (Med poukom) si /kar naprej/ nagajajo, (S prijateljico) sta si (med pogovorom) /besedno kar naprej/ nagajali; prim. *kljubováti si, nasprotováti si*

nagíbati -am in -ljem R(P) nedov. □ *nagíbati*₃₍₅₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) koga/kaj do–do/okoli/okrog koga/česa / proti/h komu / k čemu / za/v/na/čez/ skozi koga/kaj / pri kom/čem / med/ pod/nad/pred kom/čim / kod/do kod/kam (s čim/kom)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k – (pSam₆): Pri vožnji (si) je kolo /preveč/ nagibal v levo, Mizo je /očitno/ nagibal k sebi, Glavo (si) je nagibal do pasu, (Z rogovilo) (si) je nagibal vejo česnej do glave, (Z utežmi) je tehtnico /namensko/ nagibal na svojo stran, Sneg je nagibal veje do tal; neobč. /Vztrajno in z vneto/ so ga nagibali h kandidaturi; prim. *krivítí, napeljéváti, napénjati, razprostírati, sklánjati, speljeváti, šíriti, upogíbati*

nagíbati se -am se in -ljem se Sp_S nedov. □ *nagíbati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj bližati se, sklanjati se do–do/okoli/okrog koga/česa / proti/h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / pri kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim / kod/do kod/kam /s/pod/ kom/čim /kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Veja se nagiba k tlom /samo pod pritiskom/, Cela drža

se /od bolečine/ nagiba /preveč/ v eno stran, Mlada drevesa se /pod hudo burjo/ nagibajo do tal; čustv. Zima se že nagiba v pomlad, Dan se /predvsem zaradi oblakov/ že nagiba v večer; pren., čustv. Resnično stanje se zadnje čase /zaradi zadnjih dogodkov čudno/ nagiba k različnim vsesplošnim napetostim; prim. *bližati se, krivítí se, napeljéváti se, napénjati se, obráčati se, pripogíbati se, razprostírati se, sklánjati se, speljeváti se, spreobráčati se, šíriti se, upogíbati se*

nagíbati se k -am se k in -ljem se k Sp_S nedov. □ *nagíbati se* k₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kazati željo, usmerjati se h komu / k čemu**, Sam₁ – pSam₃: /Zaradi zasebnih stisk/ se zadnje čase preveč nagiba k pijači, Nagiba se k nelogičnim rešitvam in k pretiranemu filozofiranju; prim. *streméti k, težítí k, usmérjati se k*

nagovárjati -am G nedov. > gl. nagovoríti -ím G dov., nagovóril; nam., nagovôrit in nagovorít

nagovoríti -ím G dov., nagovóril; nam., nagovôrit in nagovorít □ **1. nagovorítí**₂ **kdo/kaj besedno usmeriti se na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vsakega je nagovoril /na ti/, Nagovoril jih je /s pozdravom po nemško/, Nagovorila ga je /z gospod/, Nagovoril ga je /, ne da bi ga poznal/, Gostitelji so jih /prijazno/ nagovorili, Vse navzoče je nagovoril /, kakor dobre znanče/, prim. *ogovóriti, pozdráviti* □ **2. nagovorítí**₃ **kdo/kaj besedno usmeriti koga/kaj k čemu / za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/S/Prisl_k: Nagovoril jo je, da je šla z njim, Nagovoril ga je k takšnemu početju, Nagovoril ga je za krajo; prim. *napeljáti, prepríčati*

nagovoriti se -im se G dov. □ *nagovoriti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj preveč govoriti (o čem)**, Sam₁ – (pSam₅): Na sestanku se je nagovoril (o trenutnih razmerah), Na predavanju se je nagovoril (o obravnavani tematiki)

nagraditi -im R dov., nagradil □ *nagraditi*₂₍₃₎ **kdo/kaj z nagrado priznati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Kot najstarejšega veterana/ so ga nagradili (s posebno plaketo), Vse prisotne so nagradili s priložnostno denarno nagrado, Učence so /bogato/ nagradili (s knjigami) in /s ploskanjem/; čustv. Življenje ga je nagradilo z dobrimi otroki; prim. *obdariti, odlikovati*

nahajati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *nahajati se*₂ publ. **kdo/kaj biti sredi česa / v/na čem / pred/med/nad/pod/ za čim / kje**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: V knjigi se nahajajo napake, V gorah se nahaja sneg, Predsednik se nahaja v pisarni, Nahaja se pred odločilnim obdobjem; prim. *ležati, sedeti, sloneti, státi (stojím), tičáti, viséti*

najáviti -im G dov. □ *najáviti*₂₍₃₎ **kdo/kaj vnaprej povedati (komu/čemu) za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Najavil je imena nastopajočih, (Najbližjim) je najavil, da se bo poročil, Psi so (jim) /z lajanjem/ najavili prihod vojakov in nesrečo, Temni oblaki so (nam) najavili nevihto; prim. *napovédati, naznaníti, opozoríti na, povédati, rêči, sporočíti*

najávljati -am G nedov. > gl. najáviti -im G dov.

najémati -am R nedov. > gl. najéti -jámem R dov., najémi najemíte

najéti -jámem R dov., najémi najemíte

□ *najéti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj začasno namensko dobiti koga/kaj (komu/čemu / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kod/ kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}) – Sam₄: (V klubu) so /za krajši čas/ najeli dobrega kuharja in natakara, Klub je (v centru) najel telovadnico /za dve uri tedensko/, (V centru mesta) (si) je najela stanovanje, /Brez predsodkov/ (si) je najel letalo; čustv. Kriči, kot bi ga kdo najel; prim. *dobíti, pláčáti/plačáti, prevzéti, rezervírati, zasésti*

nájti najdem R(P) dov., našel □ **1. nájti**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikajoč se nepričakovano videti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med/nad/pod kom/čim / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V leksikonu) je našel napake, (V gostilni) je našla moža z neko mladenko; prim. *dobíti, odkrítí, zalotíti, zasáčiti* □ **2. nájti**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikajoč se načrtno dobiti koga/kaj (čez/skozi kaj / v/na/ pri/ob kom/čem / pred/za/med/nad/ pod kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): (Na cesti) je našel izgubljeno stvar, Hišni ključ je nazadnje našel (v žepu), Pes je (na vlaku) našel sled, Našli so prehod (čez gorovje); izpust. Popotnik sam najde domov (med skalovjem); prim. *dobíti, izsledíti, odkrítí* □ **3. nájti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V mestu) je našla delo in stanovanje, (V visokem snegu) divjad ne najde hrane; čustv. (V zavodu) si je našla moža, Našel je primerne ljudi; pren. (Nikjer) ni našel pravice, (Pri raziskavah) je našel metodo in končno formulo, (V proučevanju) je našel zakonitosti, (Na obrazih) je našel odgovor; prim. *dobíti,*

dognáti, izslediti, odkriti, ugotoviti
 □ **4. nájti**₂₍₃₎ *kdo/kaj odkriti, poiskati koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med/nad/pod kom/čim / kje/kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k):* Rdeči križ ji je našel sina, Ljudje so sami našli požigalca, Pobeglega voznika so našli (v gozdu), (Na trgu) je našel iskanega znanca, (Pri pregledu) so našli raka na dvanajsterniku; prim. *izslediti, odkriti, poiskati* □ **5. nájti**₃ nav. 1. ali 2. os., v posplošenem pomenu *kdo/kaj imeti/dobiti koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med/nad/pod kom/čim / kje/kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_k:* To rastlino najdemo tudi v naših krajih, V članku najdemo nekatere neresnične trditve, Metlo najdete za vrati, Najdeš ga doma; prim. *dobiti, izslediti* □ **6. nájti**₂ v oslabljenem pomenu *kdo/kaj imeti/dobiti kaj v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med kom/čim / kje/kod, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k:* Pri njem je našel sočutje, Predlog zakona ni našel odobravanja med poslanci, Članek je našel odmev pri bralcih, Pesnik je našel mesto v reprezentativni izdaji

nájti se najdem se R(P) dov., našel se
 □ **1. nájti se**₁₍₂₎ v oslabljenem pomenu *kdo/kaj spoznati se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kje), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k):* (V srednji šoli) se je našel in spoznal, kaj hoče, Avtor se je našel šele (v svoji zadnji knjigi); prim. *spoznati se* □ **2. nájti se**₁₍₂₎ nav. v mn. *kdo/kaj dobiti se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kje), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k):* Najdemo se (pred kinom), Popoldne smo se vsi našli (na igrišču za šolo); prim. *sestati se, sniti se*

nakázati tudi nakazáti -kážem R(P) dov. □ **1. nakázati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj dati kaj (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje), Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_k) – Sam₄:* Zahtevani znesek (jim) je že nakazal /prek banke/, Podjetje (mu) je poštino nakazalo /na zasebni račun/, Denar so morali /v doglednem času/ nakazati (v tujino); prim. *posláti* □ **2. nakázati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj predstaviti kaj, opozoriti na kaj, dati za kaj (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje), Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_k) – Sam₄:* (V predavanju) je govornik /kot dober poznavalec/ osnovne probleme /samo/ nakazal, (Na kongresu) so nakazali celo vrsto pomembnih problemov, (V študiji) je (podjetjem) /po bližnjici/ nakazal nekaj možnih rešitev, (Pri zavijanju) je /samo z roko/ nakazal smer; prim. *nastáviti, opozoriti na, pokázati, predvídeti, zastáviti*

nakazováti -újem R(P) nedov. > gl. nakázati tudi nakazáti -kážem R(P) dov.

nakúhati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. nakúhati**₂₍₃₎ *kdo/kaj pridelati (komu/čemu) kaj/koliko česa, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Prisl_{kol}, Sam₂:* Nakuhali in nacvrli so (si) različnih dobrot /do sitega/, Nakuhali so (si) deset kozarcev marmelade, Letos so nakuhali veliko žganja /za tri leta/; prim. *pridélati, pripraviti, skúhati* □ **2. nakúhati**₂₍₃₎ čustv. *kdo/kaj povzročiti kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆):* Pazi se, da ti kakšne ne nakuha, Kaj je spet nakuhal; prim. *pridélati, pripraviti, skúhati*

nakúhati se -am se NT_{De/Dg/Pr} dov., čustv.

□ *nakúhati se*₁ **kaj povečati se zaradi kuhanja**, Sam₁ – : Riž se je /zelo/ nakuhal, Bela moka se ne nakuha /tako kot ajdova/; prim. *povečati se, razviti se*

nalépati -im R/Sp_{S/L} dov. □ *nalépati*₃₍₅₎

kdo/kaj z lepljenjem narediti (komu/čemu) kaj na/v kaj/pri/ob kom/čemu/kam/kod (iz česa/s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k – (pSam_{2/6}): Kar (z jezikom) je nalepila znamke na kuverte, (Z navadnim lepilom) je nalepila tapete na steno, (Z jezikom in slino) je /izzivalno/ nalepila sličico v album; pren. /Nadebudno/ (jim) je v poročilo nalepil še svoje osebne vtise (iz počitniških doživljajskih drobcev); prim. *dodati, prilépati, pripisati/pripisáti, pritrđiti/pritrđiti, zalépati*

nalépati se na -im se na R(P) dov.

□ *nalépati se na*₂ **kdo/kaj navezati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Kri se je /nenačrtovano/ nalepila na rano; čustv. Dekleta se kar nalepijo nanj, Prah se /kar v kosmih/ nalepi na pohišstvo; prim. *navézati/navezáti se na, odložiti se na, prilépati se na, pripisati/pripisáti se na, pritrđiti/pritrđiti se na, zalépati se na*

naletéti na -im na R(P) dov., nalétel

na □ *naletéti na*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nepričakovano najti, srečati koga/kaj (blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / v/na/po/pri čem / kod / med/pred/pod/nad/za kom/čim/ kje)**, Sam₁ – pSam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (V leksikonu) je naletel napake, Na take vrste ljudi (redko kje) naletiš, (V gostilni) je naletela na moža z neko mladenko, (Pred vasjo) so naleteli na zasedo, /Kljub zaviranju/ je naletel

na vozilo pred seboj; čustv. Kot kaže, je tokrat pa naletela na pravega, (Pri predpostavljene) je /precej slabo/ naletela; prim. *dobíti, izsledíti, nájti, odkríti, sréčati, trčíti na, vídeti, zadéti na, zapeljáti na*

naletéti se -ím se R(P) dov., nalétel

se □ *naletéti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj priti, pojaviti se blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / v/na/po/pri čem / med/pred/pod/nad/za kom/čim/ kod/kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Postopoma/ so se muhe naletele na meso, /Brez pomisleka, kot mrhovinarji/ so se naleteli na kraj nesreče, S sten v dolino se v dolino naletijo kupi kamenja; prim. *nahájati se, namestíti se, nastániti/nastániti se, planíti/plániti, pojávití se, postavíti se, prislóníti se, prítí*, pog. knj. *správiti se*

nameníti in naméniti -im On dov. □ **1.**

*nameníti*₃ **kdo/kaj ciljno/namensko določiti komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Darilo je namenil prijatelju, Občina je namenila podjetju velike kredite, Jutrišnji dan so namenili počitku, Zmagovalcu so namenili desetdnevni izlet, Usoda mu je namenila težko življenje □ **2.** *nameníti*₂ nav. čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj ciljno/namensko določiti komu/čemu kaj 'dejanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₃: Namenil mu je pomilovalen pogled, Namenila mu je nekaj spodbudnih besed, Namenil jim je celo svoje življenje

nameníti se in naméniti se -im se On dov. □ **1.** *nameníti se*₂ **kdo/kaj imeti namen narediti kaj**, Sam₁ – Nedol/S:

Namenil se je prodati hišo, /Trdno/ se

je namenil vztrajati do konca, Namenil se je postati pravnik, Namenil se je, da ostane doma; izpust. Namenil se je v kino, vendar si je premislil
 □ **2. nameniti se**₂, izpust. **kdo/kaj oditi, odpraviti se proti komu/čemu / na/v/ za kaj / po čem / za kom / kod/kam**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k: Namenili so se v hribe, Namenil se je za prijatelji, v tujino, /Trdno/ se je namenila za njim, Namenila se je na vlak

nameniti za in **naméniti za -im za On** dov. □ **nameniti za**₃₍₄₎ **kdo/kaj ciljno/ namensko določiti (komu/čemu) koga/ kaj za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Prid_{kol} Sam₂/ Sam₄ – pSam₄: Prav njega so (ji) / skrbno načrtovano/ namenili za moža, Usoda ga je /zagotovo/ namenila za kaj pomembnejšega, (Upokojenecem) so za rekreacijo namenili pet tisoč tolarjev, Poslopje so /prvotno/ namenili za kino

namerávati -am S_{T/D}(N) nedov.
 □ **namerávati**₂ **kdo/kaj usmerjeno uresničevati kaj 'stvar, dejanje'**, Sam₁ – Nedol/Sam₄: Nameravajo graditi hišo, Nameraval je napisati pismo, S pritožbo nameraval doseči znižanje kazni, Z govorjenjem nas nameravajo samo premotiti, Sovražnik nekaj namerava, Dosegel je, kar je nameraval; izpust. **kdo/ kaj biti namenjen / h komu / k čemu / na/v kaj/ kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Domov namerava šele zvečer, Jutri je namerava v mesto, na trg, Drugo leto namerava na vozniški izpit, Le kam nameravajo; prim. neobč. **kániti/kaniti**

namériti -im R dov. □ **1. namériti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj merilno določiti kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/ Prid_{kol} Sam₂/Prisl_{kol}: Namerili so najvišjo temperaturo v tem letu, Namerila

je pet metrov blaga, Nameril je dva kilograma moke, Namerili so globino jame, Vsega so namerili /preveč/ □ **2. namériti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti kaj/s čim proti komu/čemu / v/ na/skozi kaj/koga / na/v/po čem/kom / kam/kod**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} – pSam₃₋₅ / Prisl_k: Nameril je pištolo v črno piko in sprožil, Nameril je cev levo od cilja, Nameril je orožje vanj, Izstrelke so namerili po kopnem proti gorovju, Z roko je nameril proti njegovemu licu v oslabljenem pomenu **kdo/kaj usmeriti kaj/s čim proti komu/čemu / v/na/skozi kaj/ koga / na/v/po čem/kom / kam/kod**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} ' – pSam₃₋₅ / Prisl_k: Nanj je nameril hude očitke, Namerili so korake po pločniku proti glavnemu vhodu

namériti se -im se On dov., redko
 □ **1. namériti se**₂ **kdo/kaj nameniti se, odločiti se kaj**, Sam₁ – Nedol/S: Namerila se je obiskati znanko, Namerila se je, da bo naredil vozniški izpit, /Trmoglavo/ se je nameril oditi v tujino □ **2. namériti se**₁₍₂₎ **kaj dogoditi se, pripetiti se (od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{kol/ε}): (Pred odhodom) se je namerila čudna stvar, (Z njim) se je marsikaj namerilo, (Od ponedeljka do petka) se je marsikaj namerilo; brezos. Tako se je pač namerilo; prim. **dogoditi se, pripetiti se, zgoditi se**

nameštiti -im tudi **naméstiti -im** R(P) dov., **namésti; naméstil** □ **1. nameštiti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/ kaj blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj /**

kam / v čem / kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Na stavbe so namestili streljave, /Z dvigali/ so vso opremo namestili k stenam hale, Tovarna je del proizvodnje namestila drugam, /Začasno/ so ga namestili v hotel/hotelu; prim. *dáti, nasloníti, nastániti/nastaníti, navézati/navezáti, postáviti, prisloníti, zgradíti* □ 2. **namestiti**₃ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj za koga/kaj blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / v/na/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄pSam₂₋₅/Prisl_k: V razred so ga namestili za pedagoškega vodjo, Namestili so ga za učitelja, V firmi so /zaradi vlomov/ namestili nekaj delavcev za dežurne čuvaje; prim. *dáti, postáviti, zaposlíti*

namestiti se -ím se tudi **naméstiti se** -ím se R(P) dov., **namésti se**; **naméstil se** je □ **namestiti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / v čem / kod**, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Zvečer so se domači namestili na naslanjaču, Namestili so se v kotu in kartali, /Udobno/ so se namestili kar sredi sobe; čustv. Namestila /se je s komolci na mizo/ in poslušala; prim. *nahájati se, nasloníti se, nastániti/nastaníti se, postáviti se, prisloníti se*, pog. knj. *správiti se*

naméščati -am R(P) nedov. > gl. **namestiti** -ím tudi **naméstiti** -ím R(P) dov., **namésti**; **naméstil**

naméščati se -am se R(P) nedov. > gl. **namestiti se** -ím se tudi **naméstiti se** -ím se R(P) dov., **namésti se**; **naméstil se** je

namígniti -em R(G) dov. □ **namígniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z besedo ali**

gibom nakazati (komu) (na) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄/S: /Pravočasno/ (mu) je namignil, kaj se pripravlja, Streljanje nas je namignilo, da se bliža sovražnik, Motorist (jim) je /z roko/ namignil na spremembo smeri, /S prstom/ (mu) je namignila, naj molči, Namignil (mu) je na dolžnosti in obljube; prim. *alarmírati, nakázati/nakazáti, omeníti/oméniti, opómnniti, opozoríti*

namígováti -újem R(G) nedov. > gl. **namígniti** -em R(G) dov.

namnožíti -ím R dov., **namnóžil** □ **namnožíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga/kaj številčneje (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}) – Sam₄: /Kot pravi gospodar/ (si) je čredo /krepko/ namnožil, Svoje premoženje so (si v zadnjem obdobju) /zelo/ namnožili; prim. *povéčati, razmnožíti*

namnožíti se -ím se R dov., **namnóžil se** □ **namnožíti se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti se številčneje (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}): Delo se (mu) je /brez prave kontrole preveč/ namnožilo, Knjižnica se je /z novimi knjigami precej/ namnožila, /Zaradi dobrih pogojev/ so se (v tej državi) namnožili /kot zajci/; prim. *povéčati se, razmnožíti se*

nanášati -am R(P) nedov. □ 1. **nanášati**₃₍₄₎ **kdo/kaj z določenim namenom nositi koga/kaj do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/**

na/za/pod/nad/skozi/čez koga/kaj / kam (za koga/kaj), Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k – (pSam₄/Namen): Otroci so / pridno/ nanašali drva v kuhinjo (za veliko krušno peč), Ptice so /v kljunih/ nanašale vsakovrstno šibje na podstrešje (za gnezda), Čebele nanašajo med v panje (za slabše čase), Voda / stalno/ nanaša na travnik prod in pesek, Burja je nanašala sneg v/na hodnik; prim. *nositi, správljati* □ **2. nanášati**₃₍₄₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) kaj kot tanko plast na/za/pod/nad/skozi/čez kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: /V manjših predledkih/ (si) je nanašala ličilo na obraz, Preparat (si) nanašamo na kožo /s čopičem/; Oljnate barve nanaša na steno /v plasteh/; prim. *mázati, plastíti/plástiti*

nanášati se -am se R(P) nedov.

□ *nanášati se*₂ **kaj z določenim namenom dodajati se v/na/za/pod/nad/skozi/čez koga/kaj / po kom/čem / kam/ kod**, Sam₁ – pSam_{4/s}/Prisl_k: Lak se je /lepo/ nanašal po površini lesa; prim. *mázati se, razlívati se, raztézati se*

nanášati se na -am se na R nedov.

□ *nanášati se na*₂ **kdo/kaj usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Opisani dogodki se nanašajo na ta kraj, Razprava se /posredno, z določenimi primerami/ nanaša na to problematiko; prim. *naslánjati se na, navezováti se na, opírati se na, ozírati se na, sklíceváti se na, upoštvévati*

napádati -am R(P) nedov. □ **1.**

*napádati*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nasilno obravnavati (koga/kaj) (po/v/na/pri kom/čem / za/pred/med/nad/pod kom/čim /kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₄) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): /Kot brez

takta fizično/ napada (ljudi) (v svoji bližini), /Kar naprej/ so napadali njegov ugled, (Zadnja leta) so oboroženo napadali (banke in trgovine), Kislina / stalno/ napada (kovinske dele stroja); prim. *naskakováti (na), ogróžati, onesposábljati, rópati, uničeváti, žalíti/žáliti* □ **2. napádati**₂₍₃₎ nav. čustv., v oslabiljenem pomenu **kaj načenjati koga/kaj (po/v/na/pri kom/čem / za/pred/med/nad/pod kom/čim /kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): Bolezen ga /z vso hitrostjo/ napada, (Ves čas) ga napadajo dvomi, (V tujini) ga napada hudo domotožje, Železo /zelo vidno/ napada rja; prim. *načénjati, ogróžati* ◇ šport. *napádati*₁₍₃₎ **kdo/kaj tekmovalno ogrožati (koga/kaj) (po/v/na/pri kom/čem / za/pred/med/nad/pod kom/čim /kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₄) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): (Na domačem terenu v drugem polčasu) so gostje /ves čas/ napadali (nasprotno ekipo)

napájati -am R nedov. □ **1. napájati**₂₍₃₎

kdo/kaj oskrbovati koga/kaj (pri/na/ob čem / kje/kdaj/kolikokrat), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_{k/é/kol}): Živino napajajo (dvakrat na dan), Živina se napaja (na potoku ali pri studencu); prim. *oskrbováti, vzdrževáti* □ **2. napájati**₂₍₃₎ nav. čustv. **kdo/kaj oskrbovati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Druge rad napaja (z vinom in žganjem), Ves teden so jih gostili in napajali; prim. *opijati* □ **3. napájati**₂ nav. čustv. **kdo/kaj oskrbovati koga/kaj z vodo**, Sam₁ – Sam₄: Izvir je tako močen, da bi lahko napajal celo mesto, Dolino napaja zelo vodnata reka, Cvetje je napajala samo rosa; prim. *oskrbováti* □ **4. napájati**₂₍₃₎ **kdo/kaj oskrbovati koga/kaj (s čim)**,

Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Toplarno so napajali (s plinom), Napravo napajajo (z akumulirano sončno energijo) /; neobč., čustv. Napaja jih močna vera v lastne sile in sposobnosti; prim. *oskrbovati, vzdrževati* ◇ elektr. *napájati*₂ **kdo/kaj oskrbovati kaj z električno energijo**, Sam₁ – Sam₄: Elektromotor napajajo baterije, Jedrska elektrarna napaja celotno mestno omrežje, Naprave se hitro napajajo ◇ metal. *napájati*₂ **kdo/kaj dopolniti kaj s tekočo litino**, Sam₁ – Sam₄: V železarni napajajo ulitke

napájati se -am se R nedov. □ *napájati* se₂ neobč., čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj oskrbovati se pri/na/ob čem / s čim / kje/kdaj/kolikokrat**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/é/kol}: Realizem se je napajal pri vrelcu resničnega življenja, Mladi rod se ob pravljicah že stoletja napaja z lepoto in fantazijo, Ob takšnih glasovih se napaja duša; prim. *črpati, dobívati, naslájati se, oskrbovati se, uživati, vzdrževati se, zadovoljevati se, zajémati*

napeljáti -péljem tudi -ám R(P) dov., napélji napeljíte; napéljal □ **1. napeljáti**₃ **kdo/kaj z vlečenjem spraviti kaj od–do koga/česa v/na/skozi kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Skozi zanke je napeljala nitko, Od drevesa do drevesa je napeljala vrv, V čevlje je napeljala nove vezalke, V hišo so napeljali centralno kurjavo in vodovod, Na podstrešje je napeljal luč; prim. *napeljáti, potegníti/potégniti, speljáti, vstáviti* □ **2. napeljáti**₃ **kdo/kaj usmeriti kaj od–do koga/česa v/na/skozi kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Studenčnico so napeljali v rezervoar, Vodo je napeljal na travnik in v jezero; pren. Debatu so napeljali v mirnejše

vode, Pogovor so napeljali na umetnost, Pogovor je napeljala proč od politike, Namenoma je napeljal pogovor drugam; prim. *obrñiti/obrñiti, usmériti* □ **3. napeljáti**₃ nav. čustv. **kdo/kaj privedi koga h komu / k čemu / na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/S/Prisl_k: Težko so jih napeljali k akciji, Napeljal jo je na umor, To spoznanje ga je napeljalo na vrnitev, Napeljali so ga, da se jim je pridružil; prim. *nagovoríti, pripeljáti, pripraviti, privedi* □ **4. napeljáti**₃ **kdo/kaj z vožnjo spraviti kaj do koga/česa / v/na kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Na cesto so napeljali peska, V/Na dvorišče so jim napeljali skladovnico drv; prim. *navozíti*

napeljeváti -újem R(P) nedov. > gl. napeljáti -péljem tudi -ám R(P) dov., napélji napeljíte; napéljal

napénjati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., v posplošenem pomenu □ *napénjati*₂₍₄₎ **kdo/kaj močno nategovati, večati (komu/čemu) koga/kaj (čez/skozi/na/v/nad/pod/med kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4–6}/Prisl_{k/é}): (Na violino) (si) je napenjal nove strune, /Z vsemi silami/ je napenjal vrat, da bi videl čez, /Natančno in skrbno/ je napenjala platno (na okvir), Celo popoldne so (nad razstaviščem) napenjali šotorsko platno, Veter je /zelo intenzivno/ napenjal jadra, Debelo je gledal in /narejeno oz. pretirano začudeno/ napenjal lica, Preobilna hrana (mu) napenja želodec, (Nanj) so otroci /zelo radi/ napenjali frače in loke; čustv. Napenja možgane, pa nič pametnega ne domisli; v oslabiljenem pomenu (Pri tem delu) napenja vse sile in mišljenje; brezos. /Po sadju/ je (v obilnih jesenih) napenjalo ljudi in živino;

prim. *forsírati, intenzivírati, iztegováti/stegováti, napihováti, nategováti, prenapénjati, véčati* \diamond anat. *napénjati*₂₍₃₎ **kdo/kaj zelo forsirati kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Pri solopetju) je /preveč/ naperjala glasilke

napénjati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. \square **1. napénjati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj preveč intenzivno delovati, prizadevati si (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Vse dni v tednu se /pretirano/ naperja /z učenjem/, (Pri vsakem delu) se /čez mero/ naperja, (Med njimi) se je /brezuspšno/ naperjal; prim. *intenzivírati se, naprézati se, pospeševáti se, pretirávati, stopnjeváti se, véčati se* \square **2. napénjati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj postavljati se (v/na/pri/po/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pred njo) se rad naperja, Kaj se /tako neokusno/ naperja, saj vemo, kako je; prim. *báhati/baháti se, napihováti se, postávljati se, ponášati se, pretirávati, šopírati se*

napihováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov., v posplošenem pomenu \square *napihováti*₂₍₄₎ **kdo/kaj naponjevati (komu/čemu) koga/kaj glede na obseg, vsebino in pomen koga/kaj (čez/skozi/na/v/nad/pod/med kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Zračnico (si) je napihoval /kar z usti/, Veter (jim) je (na odru) napihoval krila, Sveža krma napihuje živino; čustv. Napake /navadno/ napihuje /v prave senzacije/, Bogastvo ga je (v stari družbi) /prav odljudno/

napihovalo; prim. *forsírati, intenzivírati, iztegováti/stegováti, napernjati, nategováti, poudárjati, potencírati, prenapénjati, véčati*

napihováti se -újem se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv., v posplošenem pomenu \square *napihováti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postavljati se (v/na/pri/po/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pred njo) se rad napihuje, Kaj se /tako neokusno in z vso svojo širino/ napihuje, saj vemo, kako je; prim. *báhati/baháti se, jezíti se, napernjati se, postávljati se, ponášati se, pretirávati, šopírati se* \diamond agr. *napihováti se*₁ **kaj napernjati se**, Sam₁ – : Sir se /zaradi nepravih pogojev/ napihuje

napísati in napisáti -pišem R dov., napišite \gt gl. písati in písati pišem R, nedov., pišite 1.–3.

napójiti -ím R dov., napójil \gt gl. napájati -am R nedov., 1.–3.

napójiti se -ím se R dov., napójil se \gt gl. napájati se -am se R nedov., 1.–3.

napólniti in napólniti -ím NT_{Dg} dov. \gt gl. polniti in pólniti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov.

napólniti se in napólniti se -ím se NT_{Dg} dov. \gt gl. polniti se in pólniti se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov. \square *napólniti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postati poln (s čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Trg se je napolnil, Struge so se napolnile /do vrha/, Soba se je /v trenutku/ napolnila; čustv. Oči so se ji napolnile (s solzami)

napovedati -povém G dov. \square **1. napovedati**₂₍₃₎ **kdo/kaj vnaprej povedati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Napovedali so goste, Založba je napovedala izid knjige, Predstavo

so napovedali /po radiu/, /Z zvenečimi besedami/ so ga napovedali, Napovedal (jim) je boljše življenje; prim. *najáviti, povédati, prerokováti, rěči, sporočiti* □ **2. napovedati**₂₍₃₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izraziti pripravljenost (komu/čemu) za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Država je napovedala boj korupciji, Železničarji so napovedali stavko, Društvi sta si napovedali tekmovanje; čustv. Napovedal jim je večno sovraštvo; prim. *najáviti, prerokováti, sporočiti* ◇ igr. *napovedati*₂₍₃₎ **kdo/kaj prevzeti (komu/čemu) pobudo za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: ◇ rad. Napovedali so spored in nato še reklame; ◇ šah. Napovedal je šah; ◇ voj. Napovedali so vojno

napovedováti -újem G nedov. > gl.
napovedáti -povém G dov.

naprāviti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. napraviti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izdelati, proizvesti, ustvariti, pripraviti (komu/čemu) kaj (iz česa / za kaj / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4}/Prisl_k): Napravili so cesto, Čevljar je napravil čevlje, Napravili so načrt in program, Napravili so tabor in ogenj, Napravili so mejno črto, Napravila je kosilo in posteljo, Napravila je prostor (v stanovanju), Močna burja je napravila zamete, (Terasi) so naredili nadstrešek, Napravil (si) je hišo, Napravila (si) je kodre, (Iz jabolk) je napravila marmelado, Napravili so drva (za zimo), Napravil je globoke brazde (v les)v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določi koga/kaj/komu/čemu**, Sam₁ – Sam_{3/4}: Ta frizura jo napravi mlajšo, Napravili so ga nesposobnega za delo, Vino ga je napravilo zaspanega,

Napravili so mu žalost, veselje □ **2. napraviti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj 'opravilo, delo'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol}Sam₂: To bom že sama /dovolj dobro/ napravila, Oče še marsikaj napravi pri hiši, /Uspešno, temeljito/ napravi naročenok**kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: To je že /večkrat/ napravil, Tega si ne upa napraviti, Vse je napravil /v jezi/, To je napravil /nehote/, /Prav/ je napravil v oslabljenem pomenu **kdo/kaj uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol}Sam₂: 'Napravil je gib, korak, Napravili so izlet, Napravil je dober vtis, Na tem mestu je napravil preoster zavoj □ **3. napraviti**₂ **kdo/kaj končati, dokončati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ne ve, kdaj bo lahko napravil sliko □ **4. napraviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) kaj 'kako dejanje'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ / Prid_{kol}Sam₂/S: Kaj (mu) je napravil, Kaj (si) je napravil, da mu tako teče kri □ **5. napraviti**₂ **kdo/kaj pokazati odnos s čim/kom**, Sam₁ – pSam₆: /Grdo/ si napravil s knjigo, /Tako/ ne smeš napraviti z njo □ **6. napraviti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opraviti koga/kaj (v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Lepo/ je napravila otroka, Otroci so lutko /domiselno/ napravili, /Hitro in lepo/ se je napravil (v klovna); prim. *oblěči* ◇ lov. *naprāviti*₂ **kdo izstreliti kaj 'dva zaporedna strela'**, Sam₁ – Sam₄: Napravil je dvojec ◇ rel. *naprāviti*₁ ◇ v oslabljenem pomenu, Sam₁: Napravil je križ nad prisotnimi

naprāviti se -im se NT_{Dg/Pr} dov. □ **1. napraviti se**₁ **kaj pojaviti se, nastati**, Sam₁ – : Dan se je napravil; prim. *nastáti, pojáviti se* □ **2. napraviti se**₂

kaj nastati komu/čemu / na kom/čem, Sam₁ – (p)Sam_{3/5}: Bula se mu je napravila, Bula se je napravila na njegovem vratu, Led se je napravil na jezeru; prim. *nastati* □ **3. napraviti se**₁ čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj postati**, Sam₁ – : Fant se je napravil, V nekaj letih se je napravila; prim. *postati* □ **4. napraviti se**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo pokazati se (komu)**, Sam₁ – (Sam₃): Napravil se je gluhega, veselega, Napravil se (mu) je prijatelja; prim. *pokázati/pokazáti se*

napravljati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. napravljati**₂₍₄₎ **kdo/kaj proizvajati, izdelovati (komu/čemu) kaj (za/v kaj / iz česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4}): Napravljali so (jim) kosilo, gostijo (za jubilej), Napravljaj je drva, (Iz pridelkov) so napravljali ozimnico; prim. *proizvájati, izdelováti* □ **2. napravljati**₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati komu/čemu / koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃/Sam₄: Napravljala ji je kodre, Napravljaj ga je kot svojega namestnika, Napravljaj ga je za šefa **kdo/kaj določati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Napravlja mu žalost/veselje □ **3. napravljati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opravljati koga/kaj (za kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄ / Prisl_k): / Lepo/ je napravljala otroka (za nastop), Otroci so lutka /domiselno/ napravljali (za predstavitev), /Hitro in lepo/ se je napravljaj (na pot)

napravljati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *napravljati se*₂ **kdo/kaj biti namenjen h komu / k čemu za/na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k/S: Napravljali so se na pot, Napravljali so se v tujino,

Napravljali so se domov, Napravljalo se je k nevihti

napredovati -ujem tudi naprédovali -ujem T/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1. napredovati**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno prehajati z nižje stopnje na višjo (iz/z/s česa / h komu / k čemu / v/na/za koga/kaj /pri/na/v/ ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_{k/č}): Celotno gospodarstvo je (v zadnjih letih) /precej/ napredovalo, Prebivalstvo /številčno/ napreduje (predvsem v prometno razvitejših predelih), Zdravljenje / zaenkrat normalno/ napreduje (v teh ne najboljših razmerah); čustv. Njegov film /zaradi kroničnega pomanjkanja sredstev slabo/ napreduje; prim. *potékatí, rástí, razvíjati se* □ **2. napredovati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno pomikati se proti/h komu / k čemu / v/ na/med koga/kaj (iz/z/s česa / pri/na/v/ ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje/kdaj)**, Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Proti vrhu so (v hudi strmini) napredovali / zelo počasi/, K slavi je napredoval / vztrajno in pretehtano/, Odprava je (po ledu in globokem snegu) napredovala v višji bazni tabor; prim. *približeváti se, vzpénjati se* □ **3. napredovati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno preiti v/na/med koga/kaj (iz/z/s česa / pri/ na/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje/kdaj)**, Sam₁ – pSam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (V zadnji službi) je napredoval v vodjo; čustv. (Pred časom) je napredoval je med šefove ljubljenske; prim. *narásti, povzpéti se, preíti* ◇ šah. *napredováti*₂

kaj uspešno pomikati se pri/na/v/ob čem / kje/kdaj, Sam₁ – pSam₅/Prisl_{k/č}: Pri prvi potezi kmet napreduje /za dve polji/ ◇ šol. *napredovati*₁₍₂₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno prehajati z nižje stopnje na višjo (iz/z/s česa / h komu / k čemu / v/na/za koga/kaj /pri/na/v/ ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/ čim / od–do kod/kod/kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_{k/č}): Učenci so (v zadnjem letu) /lepo/ napredovali

naprézati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *naprézati*₂₍₄₎ **kdo pripenjati (komu/čemu) koga/kaj (čez/skozi/na/v/nad/pod/med kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4–6}/Prisl_{k/č}): Napreza (si) konje, (Paru konj) je naprezal voz; prim. *naprégati, pripénjati* □ **2.** *naprézati*₂₍₄₎ čustv. **kdo/kaj močno nategovati, večati (komu/čemu) koga/kaj (čez/skozi/na/v/ nad/pod/med kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4–6}/Prisl_{k/č}): Napreza (si) možgane, pa nič pametnega ne domisli; v oslabljenem pomenu (Pri tem delu) napreza vse sile in mišljenje; prim. *forsírati, intenzivirati, napénjati* ◇ anat. *naprézati*₂₍₃₎ **kdo/kaj zelo forsirati kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/ na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4–6}/Prisl_{k/č}): (Pri solopetju) je /preveč/ naprezala glasilke

naprézati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. □ *naprézati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj preveč intenzivno delovati, prizadevati si (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{4–6}/Prisl_{k/č}): Vse dni v tednu se /pretirano/ napreza /z

učenjem/, (Pri vsakem delu) se /čez mero/ napreza, (Med njimi) se je /brezuspešno/ naprezal, (Na kmetiji) se /preveč/ napreza; prim. *intenzivirati se, napénjati se, pospeševati se, pretirávati, stopnjévati se, véčati se*

naravnáti -ám R(P) dov. □ **1.** *naravnáti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/ kaj pravilno usmeriti (komu/čemu) kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{3–5}/Prisl_k): /Pred ogledalom/ (si) je naravnal kravato (proti pasu), Naravnala (si) je ruto (na sredino hrbta), /S težavo/ so (mu) naravnali nogo; prim. *centrirati, popráviti, usmériť* □ **2.** *naravnáti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pravilno urediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Fotografski aparat (si) je naravnal /po najbližjem robu/ in začel slikati, Klimatske naprave so naravnali /na toplo/, Tranzistor so (si) naravnali /na domačo lokalno postajo/; prim. *izostríti, nastáviti, popráviti, uravnáti, zregulírati* □ **3.** *naravnáti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti kaj proti komu/ čemu / v/na/skozi/čez kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3–5}/Prisl_k: Vodni curek so naravnali proti goreči stavbi, /Z močnim zamahom/ je čoln naravnal k bregu, Daljnogled je naravnal na vrhove planin; prim. *namériť, usmériť* □ **4.** *naravnáti*₃ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj usmeriti kaj ‘vsebinsko’ proti komu/čemu / v/na/ skozi/čez kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3–5}/Prisl_k: Pogled je /z zanimanjem/ naravnal k malo večji skupini ob oknu, Vsa pogovor so

naravnali na eno samo vprašanje; prim.
namériti, usmériiti

naravnávati -am R(P) nedov. > gl.

naravnáti -ám R(P) dov.

naredíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., naređil □ **1.**

*naredíti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izdelati, proizvesti, ustvariti, pripraviti (komu) kaj (iz česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Naređijo cesto, Naređijo stroj, Naređi čevlje, obleko, Naređi nalogo, Naređi potico, Naređi kosilo, Deroča voda je naređila jame, Rože so naređile popke, Naređil (si) je hišo, (Iz smetane) naređijo maslo; prim. *izdelati, pripraviti, proizvesti, ustváriti*

□ **2.** *naredíti*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄' / Prid_{kol}Sam₂': Naređil je izpit, Naređil je reformo, Naređil je vse, dosti dobrega, Naređil je izlet v hribe; **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) kaj 'kako dejanje'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄' / Prid_{kol}Sam₂': Naređil je veliko hudega, Toča je naređila škodo, veliko škode, Fant (mu) je nekaj naređil; prim. *povzročiti, uresničiti* □ **3.** *naredíti*₂ **kdo/kaj končati, dokončati kaj**, Sam₁ – Sam₄': Naređil je kip, Stvar je že naređil; prim. *dokončati, končati* □ **4.** *naredíti*₂ **kdo/kaj pokazati odnos s čim/kom**, Sam₁ – pSam₆': /Grdo/ je naređil s knjigami; prim. *obnášati se, ravnáti, vésti se* □ **5.** *naredíti*₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določi komu/čemu /koga/kaj**, Sam₁ – Sam_{3/4}': Naređili so deželo neodvisno, Naređil je rezilo ostro, Naređil je gradivo zanimivo za bralce, Bogastvo je naređilo moža ošabnega, Misel me je naređila sentimentalnega, Dekletu je naređila kodre **kdo/kaj določi komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃': Naređil mu je

skrbi/veselje/žalost **kdo/kaj določi**, Sam₁': Naređil je gib/korak/kretnjo, Naređil je požirek, Naređil je dolg

naredíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov. naređil se

□ **1.** *naredíti se*₁ **kaj pojaviti se, nastati**, Sam₁ – : Mrak se je naređil; prim. *nastáti, pojaviti se* □ **2.** *naredíti se*₂ **kaj nastati komu/čemu / na kom/čem**, Sam₁ – (p)Sam_{3/5}': Bula se mu je naređila, Bula se je naređila na njegovem vratu, Led se je naređil na jezeru; prim. *nastáti* □ **3.** *naredíti se*₁ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj postati**, Sam₁ – : Fant se je naređil; prim. *postáti* □ **4.** *naredíti se*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo pokazati se (komu)**, Sam₁ – (Sam₃): Naređil se je gluhega, veselega, Naređil se (mu) je prijatelj; prim. *pokázati/pokázati se*

naredíti za -ím za T_{De/Dg/Pr} dov., naređil

za □ *naredíti za*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izbrati, nameniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄': Naređil ga je za dediča, Naređili so ga za direktorja; prim. *določíti za, izbráti za, nameníti/naméniti za, razglasíti za*

naróčati -am R nedov. > gl. naročiti -ím R dov., naróčil

naróčati se na -am se na R nedov. > gl. naročiti se na -ím se na R dov., naróčil se na

naročiti -ím R dov., naróčil □ **1.**

*naročiti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zagotoviti koga/kaj za koga/kaj (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_k) – Sam₄/S – pSam₄/S: Podjetje je za svoje stalne kupce (v tujini) naročilo blaga /za več milijonov evrov/, (Za plesat) (si) je

čevlje naročila (pri čevljarju), Naročila (si) je taksi, da jo je vozil po centru mesta, Vso potrebno opremo za bolj resno planinarjenje so (si) naročili (v tujini), Za pregled je otroka /pisno/ (že pred časom) naročila (pri zelo cenjenem specialistu), Za popravilo strehe (si) je /posebej/ naročil krovce (pri tuji firmi); pog. knj. (Na radiu) (mu) je za okrogli rojstni dan naročil glasbeno čestitko, (Včasih) (si) za zdravje naroči šilce; prim. *priprāviti, priskrbēti, privoščiti/privoščiti, rezervirati, sporočiti, zagotoviti* □ **2. naročiti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj določiti koga/kaj za koga/kaj (komu/čemu / v/na/skozi/prek koga/kaj / na/v/po/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kam/kod/kje)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}) – Sam₄ – pSam₄/S: (Pri ponovnem testiranju) so ga naročili za posebno psihofizično zahtevne naloge, Zobozdravnik jo je naročil za naslednji teden, /Nepričakovano/ ga je zdravnik /spet/ naročil; prim. *določiti/določiti, odrediti, predvideti, sprejeti*

naročiti se na -ím se na R dov.

□ *naročiti se na*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prijaviti se na kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Kot velik navdušenec/ se je naročil tudi na njihovo glasilo, /Po dolgem prepričevanju/ se je naročila na terapijo; prim. *abonirati se na, navēzati se na, prijāviti se na*

naselíti -sélím R(P) dov. □ **1. naselíti**₃ **kdo/kaj načrtno premakniti koga/kaj iz/z/ od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v kom/čem/ med/nad/ pod/pred kom/čim kod/kje / kdaj / od–do kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/

Prisl_{k/č}: Delavce so iz predmestnih barak naselili v nova stanovanja, /Zaradi boljše paše/ so živino spomladi naselili v planine, Knjige so naselili v nove prostore; prim. *poselíti, preložiti, premakniti/premákniti, prenēsti, prepeljáti, preselíti, prestáviti* □ **2. naselíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj načrtno zavzeti kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Prazna področja so /nahitro/ naselili (s prišleki), Določene gozdne predele so naselili (z medvedi); prim. *poselíti, zasēsti, zavzēti*

naselíti se -sélím se R(P) nedov.

□ *naselíti se*₂ **kdo/kaj načrtno premakniti se proti/h/k komu/čemu / v/ na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v kom/čem/ med/nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}: /Končno/ so se naselili v nova stanovanja, /Brez predsodkov/ se je naselil k svojemu dekletu, /Zaradi boljše paše/ so se spomladi naselili v planine, /Navadno/ so se naselili k rekam, /Kot tujci/ so se lahko naselili samo na nikogaršnje ozemlje, Plesen se /navadno/ naseli na liste in plodove; prim. *poselíti se, preložiti se, premakniti, premákniti se, prenēsti se, prepeljáti se, preselíti se, prestáviti se*

naseljévati -újem R(P) nedov. > gl.

naselíti -sélím R(P) dov.

naseljévati se -újem se R(P) nedov. > gl.

naselíti se -sélím se R(P) dov.

naskakováti -újem R(P) nedov.

□ *naskakováti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nasilno obravnavati koga/kaj (po/v/na/pri kom/čem / za/pred/med/nad/pod kom/čim /kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): /Kot brez

takta fizično/ naskakuje ljudi (v svoji bližini), /Kar naprej/ so /s sovraštvom/ naskakovali njegov ugled, (Zadnja leta) so oboroženo naskakovali banke in trgovine, /Prav grobo/ so naskakovali njegov članek; čustv. /Zaradi prispevka/ so ga vsi /grobo/ naskakovali, (Ravno v tem času) so znanstveniki naskakovali ta problem; prim. *napádati, obdelováti, ogróžati, onesposábljati, rópati, uničeváti, žalíti/žáliti*

naslánjati -am R nedov. > gl. nasloníti -slónim R dov., naslónil

naslánjati na -am na R nedov. > gl. nasloníti na -slónim na R dov., naslónil na

naslánjati se -am se R nedov. > gl. nasloníti se -slónim se R dov., naslónil se

naslánjati se na -am se na R nedov. > gl. nasloníti se na -slónim se na R, dov., naslónil se na \diamond jezikosl. *naslánjati se na₂ kaj navezovati se na kaj*, Sam₁ – pSam₄; Predlogi se /praviloma/ naslanjajo na naglašene besede

nasloníti -slónim R dov. naslónil
 \square *nasloníti₃* v posplošenem pomenu *kdo/kaj namestiti, dati koga/kaj do/blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / (h/k) komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/čez koga/kaj / v/po/ob kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl._k: /Brez večjega tveganja/ je lestev naslonil na/ob zid, /Nekoliko kljubovalno/ je komolce naslonil na mizo, Hrbet je naslonil ob vratni okvir, Glavo je /nagajivo/ naslonila ob njegovo ramo, /Tudi z vso svojo težo/ je breme naslonil ob vratni okvir, Lopato je naslonil v kot; prim. *dáti, namestiti, nasloníti, nastániti/*

nastániti, položíti, postáviti, prislóníti, pritrđíti/pritrđiti, privézati

nasloníti na -slónim na R dov. naslónil na \square *nasloníti na₃ kdo/kaj navezati koga/kaj na koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Svoje pisanje je /preveč nazorno/ naslonil na knjigo svojega vzornika, Proizvodnja je izdelke naslonila /izključno/ na izvoz, Projekt je /v celoti/ naslonil na mlajše kolege, /Zaradi boljše razumljivosti/ je svoje narečje naslonila splošnopogovorni jezik, /Z veliko napora/ so svoje trditve /končno lahko/ naslonili na nekaj osnovnih dokazov; prim. *navézati na, čustv. prikleníti na, pritegníti/pritegníti na*

nasloníti se -slónim se R, dov., naslónil se \square *nasloníti se₂ kdo/kaj navezati se do/blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / (h/k) komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/čez koga/kaj / v/po/ob kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl._k: /Navadno/ se nasloni ob vratni okvir in komentira, Rada se nasloni čez okno in opazuje mimoidoče, /Z obrazom/ se je naslonil k njej in pomenljivo komentiral; prim. *naváditi se, navézati se, okleníti se, prikleníti se*

nasloníti se na -slónim se na R dov., naslónil se na \square *nasloníti se na₂ nav. čustv. kdo/kaj navezati se na koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Brez oklevanja/ se vedno nasloni na prijatelje, Nanj se je /kar preveč tudi čustveno/ naslonila, /V govoru/ se je /brez ovinkarjenja/ naslonil na zadnje dogodke, /Spretno in očitajoče obenem/ se je naslonil na njegove zadnje besede; prim. *naváditi se na, navézati se na, čustv. obésiti se na, prikleníti se na, priváditi se na*

nasprotováti -újem R nedov.

□ *nasprotováti*₂ **kdo/kaj namerno drugače delati, nastopati proti komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Vodji so nasprotovali /brez pomisleka in z vsemi mogočimi sredstvi/, /Zelo vztrajno/ je nasprotoval očetovim prošnjam, Novi izraz ne sme nasprotovati našemu načinu mišljenja, Sodba /očitno/ nasprotuje zakomu; čustv. /Kot upornik brez razloga/ nasprotuje celemu svetu; prim. *kljubováti, upírati se*

nasprotováti si -újem si R nedov., os. v mn./dv. □ *nasprotováti si*₁ **kdo/kaj namerno neskladno delati, biti si v nasprotju**, Sam₁ – : Nasprotovala sta si /brez pomisleka in z vsemi mogočimi sredstvi, kot mlada bika/, /Zelo vztrajno/ si nasprotujejo, Odločitve si ne smejo nasprotovati; prim. *bíti se, kljubováti si*

nastájati -am, T_{De/Dg/Pr}/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os., v posplošenem pomenu > gl. nastáti -stánem T_{De/Dg/Pr}/NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os., v posplošenem pomenu ◊ meteor. *nastájati*₂ **kaj pojavljati se, prihajati od–do/iz česa / sredi česa / v/na/ob/pri čem / kje / pred/ pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: Sredi Atlantika nastaja področje nizkega zračnega pritiska, S severa nastajajo nevarni nevihtni oblaki

nastáti -stánem T_{De/Dg/Pr}/NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os., v posplošenem pomenu □ *nastáti*₂ **kaj začeti obstajati od–do/iz česa / sredi česa / v/na/ob/pri čem / kje / pred/ pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: V tistem času je nastalo več novih kolonij, Ob potresu je nastala neocenljiva škoda, Iz nedolžnega prerekanja je nastala

velika zamera, /Postopoma/ je med njima nastalo veliko sovraštvo, Iz hrustanca nastanejo kosti, Vse te spremne snovi nastanejo pri vretju, Ob njegovi pripombi je nastal mučen molk, Nov denarni fond je nastal iz več virov, V severnejših področjih je kljub grdim napovedim nastal lep dan; prim. *nastópiti/nastópiti, pojávití se, prikázati/prikázati se, razvíti se, vzníkniti*

nastópati -am T_{De/Dg/Pr}/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov., čustv. □ **1. nastópati**₂ **kdo/kaj predstavljati se od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/ med čim / kod / od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: /Kot solisti/ so nastopali gojenci glasbenih šol, V glavni vlogi nastopa gost iz Zagreba, /Redno/ nastopa v javnosti; prim. *figurírati, pojávljati se, predstávljati se, prikázováti se* □ **2. nastópati**₂₍₃₎ v zvezi s **proti, za kdo/kaj biti proti komu/ čemu, za koga/kaj (od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/ nad/med čim / kod / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Že več let (na mednarodnih tekmovanjih nastopa) za državno reprezentanco, Od začetka (v domačem političnem prostoru) nastopa proti diktaturi; prim. *nasprotováti, zastópati* □ **3. nastópati**₂ čustv. **kdo/kaj pojavljati se od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: Njeno ime nastopa /kot neke vrste garant za kvaliteto/ skoraj povsod, Ta termin /pogosto/ nastopa na več strokovnih področjih, Upravičeni zahtevek v javnosti nastopa /po že

preverjenih poteh oz. načinih/; prim. *figurirati, pojavljati se, predstavljati se, prikazovati se*

našiti -našijem R/Sp_{S/L} dov. □ *našiti*₃₍₅₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj na/v kaj/kam (iz česa / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – (pSam_{2/6}): (Iz krokodilje kože) našijejo aplikacije na jakne, (S svileno nitjo) /ročno/ našijejo na noše narodne vzorce, Na obleko (si) je /po robovih/ našila trakove; prim. *izoblikovati, narediti, sestaviti*

natisniti -em R dov. □ *natisniti*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj javno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Natisnil so (mu) novo povest, Časopis (jim) je natisnil nekaj pesmi /za spodbudo/, Svoje glavno delo je natisnil pred petimi leti, Kritike (ji) niso hoteli natisniti, Revija rada natisne prispevke /po priporočilu/; prim. *objáviti*

natočiti -tóčim R(P) dov. > gl. točiti
tóčim R(P) nedov., 1.

naučiti -ím R dov., naučil > gl. učiti -ím R nedov., 1.

naučiti se -ím se R dov., naučil se > gl. učiti se -ím se R nedov., 2.

naváditi -ím R dov. > gl. navájati II -am R nedov. □ *naváditi*₃ **kdo/kaj usposobiti koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p) Sam₄/Nedol: Svoje je navadil na življenje v mestu, Otroke je navadila na red, Otroke so navadili delati, Mladino počasi navadijo za samostojno življenje; prim. *naučiti, priváditi, usposóbiti*

naváditi se -ím se R dov. > gl. navájati se II -am se R nedov. □ *naváditi se*₂ **kdo/kaj usposobiti se za kaj**, Sam₁ – (p) Sam_{4/2}/Nedol: Navadil se na življenje v mestu

in na nadomestne starše, /Kmalu/ se je navadila na svojo usodo, Mladina se počasi vsega navadi za samostojno življenje, Otroke se je navadil delati, /Z leti/ se je navadila kaditi; izpust. Učenec se je navadil za pet; prim. *naučiti se, priváditi se, usposóbiti se*

navájati I -am, G(R) nedov. > gl. navésti -vêdem G(R) dov., navêdel in navêdel navêdla, stil., navêl navêla □ *navájati*₂ **kaj vsebovati koga/kaj/koliko česa 'sestavine, dele'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Člen navaja pravice in dolžnosti delavcev, Obtožnica navaja obtožence in več hudih prekrškov; prim. *obségati, vključevati, vsebovati*

navájati II se -am se R nedov. > gl. naváditi se -ím se R dov. □ **1. navájati**₃ **kdo/kaj usposablja koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p) Sam₄/Nedol: Navaja se na življenje v mestu, Počasi se navaja na svojo usodo, Otroke navaja na red, Otroke navaja delati, Mladino počasi navajajo za samostojno življenje; prim. *privájati, usposablja* □ **2. navájati**₃ **kdo/kaj pravilno usmerja koga/kaj k čemu / na/v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Navaja se na življenje v mestu, Počasi se navaja na svojo usodo, Otroke navaja na red, Mladino počasi navajajo k samostojnosti; prim. *privájati, usmérjati*

navdušiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov. □ *navdušiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj čustveno vzbuditi koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (p) Sam₆: (Z igralci in z glasbenimi vložki) je predstava /zelo/ navdušila občinstvo, Njegove besede so jih /nepričakovano/ navdušile; prim. *motivirati, spodbuditi, vzbuditi*

navdušiti se -ím se T_{De/Dg/Pr} dov.

navdúšiti za

□ *navdúšiti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izraziti voljo za koga/kaj / s/nad kom/čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Hitro/ se je navdušil še za resnejši trening, Ob uspehu se je /pričakovano/ navdušil za še intenzivnejše delo, Navdušili so se nad dosežki tehnike, Poslušalci so se navdušili nad izvajalci, Navdušili so se z novo pridobitvijo; prim. *motivirati se*, *spodbuditi se*, *veseliti se*, *vzbuditi se*, *zavzeti se*

navdúšiti za -im za T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *navdúšiti za*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti koga/kaj (s čim) prizadevn-o/-ega za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – (pSam₆): Prijatelj ga je (z obljubami) navdušil še za resnejši trening, Uspeh ga je /zelo/ navdušil za še intenzivnejše delo, To ga je navdušilo za resni študij, Pravilno sestavljeni učni načrti /lahko/ (z dobrimi metodološkimi potezami) navdušijo učence za šolsko delo; prim. *motivirati za*, *spodbuditi za*, *vzbuditi za*

navêsti -vêdem G(R), dov., navêdel in navêdel navêdla, stil., navêl navêla

□ **1. navêsti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj glasovno ali pisno posredovati kaj/koliko česa/koga**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: V/Za ilustracijo je navedel več praktičnih resničnih primerov, /Z velikim zanosom/ je navedel nekaj Gregorčičevih verzov, Svojega znanca je navedel /za/kot primer/; prim. *napisati/napisati*, *povedati* □ **2. navêsti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga proti/h/k komu/čemu / v/na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/S: Navedla jih je k dobrodelnim akcijam, To ga je navedlo, da je začel gledati na stvari bolj kritično, Zadnji dogodki so ga

navedli na beg z doma, Zadnje izkušnje so ga navedle k prepričanju, da se nič ne izplača; prim. *nagovoriti*, *pripeljati*, *pripraviti*, *privesti*, *usmeriti*

navézati in navezáti -véžem R dov.

□ *navézati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vezanjem namestiti, dati koga/kaj blizu/sredi/okoli/okrog česa / (h/k) komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/čez koga/kaj / v/po/ob čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Na različna pokrivala so si /domiselno/ navezali različne trakove, Plovilo so si navezali k obali, Vse najpotrebnejše si je navezal okoli pasu, Ta dogodek ga je /še bolj/ navezal na domači kraj, /Z veliko skrbnostjo/ je vse skupaj navezal na zunanji prtljažnik; prim. *dáti*, *namestiti*, *nasloniti*, *nastániti/nastaniti*, *postaviti*, *prisloniti*, *pritrđiti/pritrđiti*, *privézati*

navézati na in navezáti na -véžem na R dov. □ *navézati na*₃ **kdo/kaj usposobiti koga/kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Preveč in brez razloga/ ga je navezala nase, /Z leti/ jo je /s pozornostmi/ navezal na dom, Spomini so jih /nekako na silo/ navezali na tisto obdobje; prim. *naváditi na*, čustv. *prikleniti na*, *pritegniti/pritegniti na*

navézati se in navezáti se -véžem se R dov., os. v mn./dv. □ *navézati se*₁ **kdo/kaj povezati se**, Sam₁ – : V steni sta se /dobro/ navezala, /V kratkem času/ sta se navezala /drug na drugega/, /Ob skupnem delu/ sta se navezala; prim. *naváditi se*, *okleniti se*, *povézati se*, *priváditi se*

navézati se na in navezáti se na -véžem se na R dov. □ *navézati se na*₂ **kdo/kaj nasloniti se na koga/kaj**,

Sam₁ – pSam₄: Nanj se je /kar preveč čustveno/ navezala, /V govoru/ se je / brez ovinkarjenja/ navezal na zadnje dogodke, /Spretno in očitajoče obenem/ se je navezal na njegove zadnje besede; prim. *nasloníti se na*, *naváditi se na*, *obésiti se na*, čustv. *prikleníti se na*, *priváditi se na*

navezováti -újem R nedov. > gl. navézati in navezáti -věžem R dov.

navezováti na -újem na R nedov. > gl. navézati na in navezáti na -věžem na R dov.

navezováti se -újem se R nedov., os. v mn./dv. > gl. navézati se in navezáti se -věžem se R dov., os. v mn./dv.

navezováti se na -újem se na R nedov. > gl. navézati se na in navezáti se na -věžem se na R dov.

navíjati -am R nedov. □ **1. navíjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj nameščati kaj (na/v kaj / kam / po čem / kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Niti in žice /trdno/ navijajo (v/na klobčič), Lase je navijala (na navijalke), Prejo so /rahlo in z občutkom/ navijali (po valjih); prim. *nabírati*, *naměščati*, *razporéjati*, *zbrírati* □ **2. navíjati**₂ **kdo/kaj delati prožno kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ure so navijali /ročno/, Vse priprave so navijali /natančno s posebnimi orodji/; prim. *naměščati*, *napénjati*, *polníti/ pólniti*, *priprávljati* □ **3. navíjati**₂ **pog. knj. kdo/kaj uporabljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Navija radio/, da kar hrešči/; čustv. /Kar naprej/ navija gramofon; prim. *poslúšati/ poslušáti*, *uporábljati* □ **4. navíjati**₂ čustv., v zvezi s **cena kdo/kaj delati višje, večje kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Brezobzirno/ navijajo cene, Navija cene/, da je kar neznosno/; prim. *dvígati*, *zviševáti* □ **5.**

*navíjati*₂ čustv. **kdo/kaj vršiti silo na koga**, Sam₁ – Sam₄: Navijala ga je/, da je na koncu vse povedal/, Stalno jih je navijala /z vprašanji/; prim. *nadlegováti*, *nagovárjati*, *pregovárjati*, *pritiskati*, *siliti* □ **6. navíjati**₂ čustv., Sam₁ – Sam₄: /Zvito/ navija svojega šefa, /Z neverjetno lahkostjo/ navija svojega moža; prim. *goljufáti*, *várati* □ **7. navíjati**₂₍₃₎ pren., čustv. **kdo/kaj spretno voditi, upravljati (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Kar že iz navade/ je (otrok) navijal ušesa, kot je navijal budilko; prim. *cúkati*, *vléči*

navíjati se -am se R nedov. □ *navíjati se*₁ **kdo/kaj delati se prožno**, Sam₁ – : Priprava se navija /avtomatično/; prim. *naměščati se*, *napénjati se*, *polníti/ pólniti se*, *priprávljati se*

navíjati za -am za R nedov. □ *navíjati za*₂ izpust., žarg. **kdo/kaj biti za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Navijali so svojega kandidata, /Vneto / z veliko vnemo/ so navijali za izlet v gore, drugi pa /že užaljeno/ za morje; prim. *navduševáti se za*, *potegováti se za*, *siliti za*, *spodbújati/spodbujeváti za* ◇ šport. *navíjati za*₂ **kdo/kaj biti za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Navdušeno in z vso navijaško opremo/ so navijali so za svoje moštvo in za nekaj posameznikov

navíti -víjem R dov. > gl. navíjati -am R nedov.

navíti se -víjem se R dov. > gl. navíjati se -am se R nedov.

navzémati se -am se S_{T/D} nedov. > gl. navzétí se -vzámem se S_{T/D} dov.

navzétí se -vzámem se S_{T/D} dov.

□ *navzétí se*₂ **kdo/kaj spremeniti se zaradi česa**, Sam₁ – Sam₂: Les se

je navzel vlage, Voda se navzame različnih vonjav, Navzel se je prijateljevih nazorov, Družba se je navzela njegove dobre volje; prim. *nalésti se*

nazadováti -újem T/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *nazadováti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prehajati z višje stopnje na nižjo (iz/z/s česa / h komu / k čemu / v/na/za koga/kaj /pri/na/v/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kod/kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2–6}/Prisl_{k/č}): Celotno gospodarstvo je (v zadnjih letih) /precej/ nazadovalo, Prebivalstvo /števično/ nazaduje (predvsem v prometno manj dostopnih predelih); prim. /i/zgínjati, plahnéti, slabéti

nazdráviti -im R dov. □ *nazdráviti*₂₍₄₎ **kdo/kaj izreči zdravico komu/čemu (s kom/čim) (v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V službi) so mu /brez prave potrebe/ nazdravili (kar z vodo), Njegovemu uspehu so /veselo/ nazdravili (s penino); pren., čustv. /Z veseljem/ so nazdravili njegovemu pogumu in vztrajnosti; prim. *pokloníti se, voščíti/vóščíti, zaželéti*

nazdrávljati -am R nedov. > gl. nazdráviti -im R dov.

naznaníti in naznániti -im G dov.

□ **1. naznaníti**₂₍₃₎ **kdo/kaj vnaprej povedati (komu/čemu) za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Naznanil je imena nastopajočih, (Najbližjim) je naznanil, da se bo poročil, Psi so (jim) /z lajanjem/ naznanili prihod vojakov in nesrečo, Temni oblaki so (nam) naznanili nevihto; prim. *najáviti, napovédati, opozoríti na, povédati,*

rěči, sporočíti □ **2. naznaníti**₂₍₃₎ **kdo/kaj namerno sporočiti (komu/čemu) za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Znanec ga je naznanil (oblastem), Šel je in se sam naznanil; prim. *izdáti, najáviti, napovédati, ováditi, povédati, rěči, sporočíti*

naznánjati -am G nedov. > gl. naznaníti in naznániti -im G dov.

negírati -am G/R nedov. in dov. > gl. zaníkati -am G/R dov. in nedov.

néhati -am Fk dov., v pomožniški vlogi □ **1. néhati**₁₍₂₎ **kdo/kaj končati delati(kdaj)**, Sam₁ – Nedol/pSam₆' – (Prisl_č): Nehal je govoriti/peti, Detelja je nehala rasti, (Ravno zdaj) so nehali z delom/izpraševanjem/prepirom/neumnostjo; prim. *končáti* □ **2. néhati**₁₍₂₎ **kaj ne dogajati se, ne obstajati več (od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁' – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (Med spraševanjem) je brezskrbno veselje nehalo; brezos. **končati dogajati se, obstajati (od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj)**, – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (Malo severneje) je (včeraj zvečer) nehalo snežiti; prim. *ne dogájati se, ne obstájati, prenéhati*

néhati se -am se Fk dov. □ **1. néhati se**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi **kaj končati biti (kdaj/kje)**, Sam₁ – (Prisl_{č/k}): Vsaka stvar se (kdaj) neha, Naše veselje se je (tu nenadoma) nehalo; prim. *končáti se* □ **2. néhati se**₂ v posplošenem pomenu **kaj končati biti kdaj/kje**, Sam₁ – Prisl_{č/k}: Tam se gozd neha; prim. *končáti se*

něsti nësem R(P) nedov., tudi nesó □ **1. něsti**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikati koga/kaj (do/**

mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): /Lahkotno/ nese otroka in kovček, Koš nese /na glavi/ (mimo vseh), Lisica je (proti brlogu) nesla kokoš /v gobcu/; prim. *peljāti, premikāti* □ 2. *něsti*₃ **kdo/kaj z določenim namenom premikati koga/kaj do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₂₋₄/Prisl_k/Namen: Nesla jim je malico, Nesla mu je novico in pozdrave, Popravljeni aparat je nesla preizkušat, Nesel mu je podpisat dokument; pog. knj. Nesel je denar na banko; prim. *peljāti, premikāti* □ 3. *něsti*₃ **kdo/kaj z določenim namenom premikati koga/kaj do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k/Namen: Tok ga je nesel v vrtinec, Valovi so nesli čoln proti skalam, Kozarec je nesel k ustom, Nesla mu je jed pod nos, Množica ga je nesla po trgu; brezos., čustv. Neslo ga je v tujino, Neslo ga je povedat, Vso pot mu je neslo dež v obraz □ 4. *něsti*₁ v posplošenem pomenu **kaj delovati**, Sam₁ – : Ta puška /daleč/ nese, Njegov daljnogled /malo/ nese; pog. knj., žarg. Skakalnica /dobro/ nese; prim. *delovāti* □ 5. *něsti*₂₍₃₎ pog. knj., čustv. **kdo/kaj prevladati koga/kaj (na/v/pri kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (Pri delu) nese vsakogar, Čeprav ni mlada, nese vsako dekle; prim. *prehitěti, premágati, premôči, prevládati* □ 6. *něsti*₁ v posplošenem pomenu **kaj prinašati korist/dobiček**, Sam₁ – : Trgovina /dobro/ nese, Obrt jim /premalo/ nese; brezos. Ni mu /dovolj/ neslo; prim.

zaslužiti □ 7. *něsti*₁ **kaj prinašati, izločati**, Sam₁ – : Jarčke so začele nesti

něsti se nêsem se R(P) nedov., tudi nesó se □ 1. *něsti se*₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj samozavestno premikati se (mimo koga/česa / skozi/čez kaj / v/po čem / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k): /Kako/ se nese!, Nese se /kot pav/, /Ponosno/ se je nesla mimo ljudi, Konjska vprega se je /mogočno/ nesla skozi vas; prim. *íti, premikati se, stópati* □ 2. *něsti se*₂ neobč. **kaj gibati se, premikati se od–do/mimo koga/česa / skozi/čez/na/v kaj / v/po čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Po nebu se nese mogočen oblak, Ladja se nese na odprto morje, Jata vran se je nesla čez hrib, Novica se je nesla po kraju, Sporočilo se je neslo od ust do ust; prim. *íti, letěti, plávati, plúti, premikati se, šíriti se*

ničiti -im T_{De/Dg/Pr} nedov., neobč. □ *ničiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročati (komu/čemu) koga/kaj oslabeled-e-ega, nenavzoč-e/-ega**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Bolezen /praviloma/ niči človeka, Sunki vetra /občutno/ ničijo jadra, /Z neprestanim zviševanjem cen/ ničijo zanimanje kupcev, Posnemanje (jim) niči individualnost, Hrup (ji) /očitno/ niči sluh, /Vztrajno/ (ji) niči življenje; prim. *izčrpávati, izžěmati, mánjšati, slabiti, uničevāti, zabrisovāti, zmanjševāti*

ničiti se -im se NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *ničiti se*₁ nav. 3. os., v posplošenem pomenu **kdo/kaj propadati**, Sam₁ – : Sunki vetra se /občutno/ ničijo, /Pri dolgem ležanju/ se mišice ničijo, /Brez sprotnega vzdrževanja/ se vse niči, Njegovo premoženje se /zaradi prevelikega zapravljanja vidno/ niči, /

Zaradi nejedjenja oz. stradanja/ se / vidno/ niči; prim. *hírati, mánjšati se, minévati, odmírati, propádati, slabéti, šibíti se, usíhati*

nihati -am R(P) nedov. □ **1. nihati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: / Enakomerno/ (si) je nihala čop las, Valovi /v sunkih/ nihajo čoln; pren. Razigrano razpoloženje (mu) je /vidno/ nihalo roke; prim. *gúgati, premikati, újčkati, uprávljati, zíbati* □ **2. nihati**₁₍₂₎ **kdo/kaj zibajoč nahajati se (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje /kod/ kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Čoln niha (ob pomolu), (Na splavu) /zaradi blagih brzic/ nihajo ljudje in živali, Veje /prav preteče/ nihajo /v vetru/, (V teh krajih) letne temperature /preveč/ nihajo; prim. *gúgati se, premikati se, újčkati se, zíbati se* □ **3. nihati**₂ **kdo/kaj zaradi neodločnosti spreminjati se v/na/ po/pri kom/čem / pod/nad/med kom/ čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Že nekaj časa niha med ženo in ljubico, Pri manjših odločitvah /kar preveč/ niha; prim. *kolébatí, omahováti* ◇ elektr. **nihati**₁₍₂₎ **kaj periodično spreminjati se (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje /kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Na tem področju) električni tok niha; ◇ fiz. Vzmet niha /z visoko frekvenco/

nočiti -ím, S_{T/D}/NT/T_{Dg/Pr} nedov. > gl. prenočeváti -újem S_{T/D}/NT/T_{Dg/Pr} nedov.

nočiti se -ím se Sp_L nedov. □ **nočiti se**₀₍₁₎ brezos. , – (Prisl_{k/č}): /Hitro/ se je nočilo, (V tem letnem času) se (zgodaj) noči; prim. *temníti se*

norčeváti se iz -újem se iz R nedov.

□ **norčeváti se iz**₂ **kdo/kaj delati se norca iz koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: / Zaradi določenih telesnih posebnosti/ se norčujejo iz njega, /S prinašanjem ostankov/ se norčuje iz njegove revščine; prim. *hécati se, šálíti/šáliti se*

nosíti nósím R(P) nedov. > gl. nêšti nêsem R(P) nedov., tudi nesó 1.–3. □ **4. nosíti**₃ čustv. **kaj premikati koga/kaj od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam na/v/po čem / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–5}/Prisl_k: Nemir ga je nosil od vrat do okna in spet nazaj, Radovednost je nosila množico po trgu, Vojna jih je nosila po raznih bojiščih, Kaj pa tebe nosi po naših krajih?; prim. *gnáti, peljáti, premikati* □ **5. nosíti**₃ **kdo premikati koga/kaj od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/ na/za/skozi/čez koga/kaj / kam na/v/ po čem / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–5}/Prisl_k: Bolnik je /s težavo / težko/ nosil hrano v usta, Plavalec kravla nosi roko mimo glave; prim. *premikati, prenášati* □ **6. nosíti**₃ **kdo/kaj prinašati kaj od–do/ mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/ čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam na/v/po čem / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–5}/Prisl_k: /S posebnim veseljem/ je nosila novice po vasi, od soseda do soseda, Trdili so, da jim nosijo kulturo, Burja nosi krajem poleg škode tudi čistejši zrak; prim. *prenášati, prinášati, pripovedováti, razšírjati* □ **7. nosíti**₂ **kdo/kaj odločilno vplivati na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mlajši rod nosi revijo, Naprednejše sile nosijo zgodovinski razvoj, Izkušen igralec je v stranski vlogi nosil celo predstavo; prim. *usmérjati, vodíti* □ **8. nosíti**₂ v oslabljenem

pomenu **kdo/kaj imeti kaj kot oblačilo, opravo**, Sam₁ – Sam₄: Že nekaj časa nosi nove čevlje in hlače, Skriva, da nosi lasuljo, Že dve leti nosi isto obleko, Nosi očala in slušni aparat, Konj še ni nosil sedla; prim. *iméti, uporabljati* □ **9. nosíti**₂₍₃₎ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj imeti kaj kot lastnino (pri kom / s kom / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Vedno nosi denar (pri sebi), Ključke doma nosi (s seboj), Osebnostno izkaznico je potrebno nositi (s seboj); prim. *iméti, uporabljati* □ **10. nosíti**₂ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj imeti kaj kot svojo sestavino, lastnost**, Sam₁ – Sam₄: Že dolga leta nosi brado in brke, Steklenica nosi tujo etiketo, Vejice nosijo trne, Listina nosi njegov podpis, Pošiljka nosi žig mariborske pošte, Podobno spoznanje nosi tudi njegova druga drama, Mesto nosi evropski pečat; prim. *iméti, uporabljati* □ **1inosíti**₂ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj prenašati kaj 'stanje'**, Sam₁ – Sam₄: /Tiho/ je nosila svojo žalost, /V srcu/ nosi nemir, /V očeh/ so nosili strah, To bolezen je moral že nositi /v sebi/, Trenutna situacija nosi /v sebi/ številne nevarnosti, Vsak nosi odgovornost za svoje delo; prim. *čutíti/čútiti, iméti, prenášati, trpéti* □ **12. nosíti**₂ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj imeti kaj 'predstavo, misel'**, Sam₁ – Sam₄: To že /dolgo/ nosi /v glavi/, Že tedaj je nosil /v sebi/ idejo romana, /V spominu/ jo je nosil lepšo, kot je bila, To misel je že /dolgo/ nosil /s seboj/; prim. *iméti, predstavljati si* □ **13. nosíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj omogočati, ohranjati kaj v določenem položaju, na določenem mestu**, Sam₁ – Sam₄: Strehe že težko nosijo sneg, Tako nežno steblo nosi velik cvet, Klobuk nosi /postrani/,

Hermelin nosi trup tik nad tlemi; prim. *ohránjati, omogóčati, pokrívati, premikati, vzdržáti/vzdržévati* □ **14. nosíti**₂ **kdo/kaj imeti ohranjati koga/kaj v telesu**, Sam₁ – Sam₄: Sporočila jim je, da nosi tretjega otroka; prim. *iméti, ohránjati*

nosíti se nómim se R(P) nedov. > gl. nésti se nêsem se R(P) nedov., tudi nesó se 1.–2. □ **3. nosíti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj obnašati se (do koga/česa / proti komu/čemu)**, Sam₁ – (pSam_{2/3}): Zna se nositi v vsaki družbi, (Do vseh domačih) se nosi /kot gospodar/, /Predrzo/ se nosi (do nadrejenih), (Proti materi) se /grdo/ nosi, Zadnje čase se /nenavadno/ nosi; prim. *obnášati se, vésti se* □ **4. nosíti se**₁ v posplošenem pomenu **kdo obnašati se**, Sam₁ – : Hotela se je nositi /po najnovejši modi/; prim. *obláčiti se, obnášati se, vésti se* □ **5. nosíti se**₁ nav. 3. os., v posplošenem pomenu **kaj obnašati se**, Sam₁ – : To blago se je /zelo dobro/ nosilo, /Kako/ se nosi tak pullover?; prim. *obnášati se, vésti se*

nováčiti -im R nedov. □ **1. nováčiti**₁₍₂₎ **kdo/kaj pridobivati (v/na/pri čem / med kom/čim / kje)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Novačil je (med prisotnimi), Novačil je (v stranki), Novačil je (pri vodilnih na sestanku); prim. *agitírati, nabírati, navdušévati, zbírati* □ **2. nováčiti**₃ **kdo/kaj s prizadevanjem dobivati koga/kaj za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/S: /S težavo/Težko/ je novačil ljudi za sodelovanje, /Na vse načine/ je skušal novačiti dijake, da bi zapisovali domače pripovedke, /S prijaznostjo/Prijazno/ je novačil firme za svoje izdelke; prim. *nabírati, navdušévati, pritegováti, zbírati* □ **3. nováčiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj**

pridobivati proti komu/čemu / za koga/kaj (v/na/pri čem / med kom/čim / kje), Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Med prisotnimi) je novačil za tujsko legijo, (Pri vodstvu v stranki) je novačil proti sedanjim poslancem in sedanji politiki; prim. *agitirati, nabirati, navduševati, pritegovati, zbirati*

núdití in nudíti -im R nedov. > gl. ponudíti in ponúdití -im R dov.

núdití se in nudíti se -im se R nedov. > gl. ponudíti se in ponúdití se -im se R dov.

numerirati -am R dov. in nedov. > gl. oštevílčiti, -im R dov., > gl. števílčiti -im R nedov.

obdájati -am R/S_{T/D} nedov. □ *obdájati*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zavarovati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim) (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim/kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V srednjem veku) so (si) prebivalci obdajali prebivališča (z zidanimi utrdbami oz. visokimi obzidji), (V gostilni) jih je obdajal gost dim, (Pod črno naglavno ruto) so (ji) obraz obdajali črni prameni las, Rezine kruha so (si) /nenasitno in na lastno veselje/ obdajali (z najrazličnejšimi nadevi), Želvo (na celem hrbtnem in trebušnem delu) obdaja oklep, (Na vseh koncih dežele) so ga /z veliko simpatijo/ in (z avtogrami) obdajali zvesti oboževalci; čustv. (Doma) je otroka obdajala (z različnimi priboljški in z največjo pozornostjo), Obdajal se je s samimi sposobnimi in drznimi ljudmi; pren., čustv. Uspehi so (jim) /na skrivoma/ obdajali upe (z novimi načrti); v oslabljenem pomenu (V krajih

otročstva) sta jo /izmenično/ obdajala veselje in žalost, (V teh krajih in med temi ljudmi) ga je /vsaj občasno/ obdajal neizmeren strah, Obdajal se je s sumljivim molkom; prim. *kriti, obkládati, obkróžati, odévati, ovíjati, pogrínjati, pokrívati, prekrívati, ščititi, varováti/várovati, zakrívati*

obdáti -dám R/S_{T/D} dov., 2. mn., obdáste in obdáte; obdál > gl. obdájati -am R/S_{T/D} nedov.

obdélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *obdélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno podati, pripraviti (komu/čemu) koga/kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / ob/po/v čem / kod / pred/nad/pod/z/s čim/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Mizo (si) je obdelal /sam, ročno/, (z dletom), Hrano so (jim) /toplotno obdelali, Podatke so (na zavodu) /tudi statistično/ obdelali, Vso maturitetno snov so obdelali /po razredih/, (Za pridobivanje izotopov) so obdelali vse potrebne kemofizikalne postopke, Najdene predmete so (s posebnimi elektronskimi aparaturami) /znanstveno/ obdelali; pog. knj. Volivce je /tako/ obdelal /, da so ga bili pripravljene voliti/, (Za na pot) je obdelal vse nujno gradivo in možne sopotnike; prim. *izdélati, popráviti, preglédati, pregovoriti, pridobiti, pripraviti, proizvésti, proučiti, raziskáti, ustváriti* □ **2.** *obdélati*₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj natepsti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obdelal ga je /kar s pestmi/, /Tako/ ga je obdelal /, da je komaj stal/, Kritik ga je /neusmiljeno/ obdelal; prim. *natêpsti, obmetáti, ozmérjati, pretêpsti, skritizirati* ◇ biblio. *obdélati*₂ ◇ čustv., v posplošenem pomenu

kdo/kaj obravnati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Knjigo je /kataložno/ obdelal; ◇ les. Les so /toplotno/ obdelali; ◇ šport. Mišice je /dobro/ obdelal

obdelávati -am Sp_L nedov. > gl. obdelováti, -újem Sp_L nedov. > gl. obdéláti -am Sp_L dov.

obdelováti -újem Sp_L nedov. □ 1. *obdelováti*₂₍₃₎ **kdo/kaj načrtno pripravljati kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Navadno/ je zemljo in sadovnjak obdeloval (s svojo družino), /Skrbno/ obdeluje svoj vrt, Veliko površino obdelujejo /izključno strojno/; prim. *oblikováti, uréjati* □ 2. *obdelováti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati koga/kaj lastnostno boljšega (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Kristale obdelujejo /z različnimi rezili/, Smučarske proge je treba /pravočasno/ obdelovati, Kovino so /kemično in mehanično/ obdelovali (s preciznimi elektronapravami), Testo še vedno obdelujejo /z rokami/, Računski center /sprotno/ obdeluje samo najpomembnejše informacije, Vse madeže so /ročno/ obdelovali (s praški in vodo); prim. *dopolnjeváti, gněsti, izboljševáti, oblikováti, pripravljati, teptáti, uréjati* □ 3. *obdelováti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno podajati kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Avtor /v knjigi besedilno in likovno/ obdeluje kraški svet, To vprašanje so (z drugimi sodelavci) že večkrat obdelovali /na vseh sestankih/; prim. *dopolnjeváti, oblikováti, pripravljati, proučeváti, raziskováti, seznanjati se* □ 4. *obdelováti*₂žarg. **kdo/kaj oblikovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Tudi šola /lahko negativno/ obdeluje

mlade ljudi, V podjetju so /načrtno/ obdelovali strokovni kader; prim. *oblikováti, pregovarjati, pridobívati, vzgájati* □ 5. *obdelováti*₂čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj pretepati, negativno ocenjevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obdelovali so ga /s pestmi/, Obdeloval ga je /z nohti, zobmi in nožem/, Obdeloval ga je /, da je izgubil zavest/, Obdeloval ga je /z najgršimi izrazi/, Obdelovali so ga /zaradi nezastaranih mladostniških prekrškov/; prim. *grísti, kritizírati, ocenjeváti, práskati, pretépati, súvati, tēpsti* ◇ šport. *obdelováti*₂**kdo z vajami in masažo utrjevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Redno/ obdelujejo mišice

obdržáti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ 1. *obdržáti*₃**kdo/kaj obvladati, zadržati koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred kom/čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}: /Komaj/ je obdržal tram pokonci, /S kolom/ je obdržal škafo pod/nad vodo, Sneg je premehak, da bi nas obdržal, Fant je obdržal dekle v objemu, Obdržal je roke na hrbtu, Otroko prst obdrži kar v ustih, Včeraj so ga obdržali na policiji, Dekle je obdržalo znanca v spoštljivi razdalji, Nahrbtnik je obdržal na rami, Vso jezo je obdržal v sebi, Pajčevina je muho /komaj/ obdržala; prim. *obvládáti, ohrániti/ohrániti, utajíti, zadržáti* □ 2. *obdržáti*₃**kdo/kaj kljub nasprotnim silam obvladati, zadržati koga/kaj čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{c/k}: Potrošnja so obdržali v mejah realnih možnosti, Repertoar so obdržali na visoki umetniški ravni, Med epidemijo so obdržali strogo

nadzorovano čistočo, Med tednom pričesko /odlično/ obdrží, Med plavanjem je obdržal glavo nad vodo, Pri plesu so /dobro/ obdržali ritem, To blago v različnih vremenskih razmerah obdrží barvo, Konzervirana zelenjava obdrží čvrstost in barvo skozi vso zimo, Podpore so obdržale drevo /pokonci/, /Z vsemi močmi/ so voz le obdržali, Roko je /skrčeno/ obdržal na hrbtu; prim.

obvládati, ohraníti/ohrániti, zadržáti
 □ **3. obdržáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ne prenehati imeti koga/kaj** (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Poleg goveje živine bo obdržal še ovce in koze, Ne nameravajo obdržati služkinje, Sliko je obdržala /za spomin/, /Zaradi revščine/ niso mogli obdržati vseh otrok (doma), Blago /navadno/ obdržijo /na zalogi/, /Po mirovni pogodbi/ so obdržali velik del ozemlja, /Zaradi domišljavosti in denarja/ je obdržal funkcijo; prim. *gojíti, obvládati, ohraníti/ohrániti, zadržáti*

□ **4. obdržáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj s svojo voljo, vplivom zadržati (si) koga/kaj** (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Obdržali so ga (v bolnici), /S skrbnostjo in ljubeznijo/ ga ni mogla obdržati (doma), Moža je obdržala /zaradi denarja/, Tujina ga /z visokim standardom/ ni mogla obdržati, Firma (si) je obdržala odjemalce; prim. *ohraníti/ohrániti, zadržáti* □ **5. obdržáti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati uporabljati kaj** (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Obdržali so gostilno in obrt, (V korespondenci) so obdržali latinico, Obdržali so le nekatere vrste

sliv, (V družini in drugje) so obdržali navade; prim. *gojíti, ohraníti/ohrániti, uporabljati, upravljati* □ **6. obdržáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj obvarovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kljub razmeram/ je obdržal posestvo, Podjetje se je /kljub krizi/ obdržalo, /Kot kovač/ se ni obdržal, Imetje je obdržal /brez tuje pomoči/; prim. *obvarováti/obvárovati, ohraníti/ohrániti, ohránjati, rešíti/réšiti* □ **7. obdržáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj ohraniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ljudi so obdržali pri volji, Trener je moštvo obdržal v kondiciji; prim. *ohraníti/ohrániti, ohránjati, zadržáti*

□ **8. obdržáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj ohraniti kaj 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄: Vrvohodec je obdržal ravnotežje, Ograja je obdržala barvo, Uspela je obdržati vitkost; prim. *ohraníti/ohrániti, ohránjati, zadržáti* □ **9. obdržáti**₃ v zvezi **obdržati v glavi, v spominu**, v oslabljenem pomenu **kdo/kaj ohraniti koga/kaj v/na/pri čem / pod/nad/med/pred čim 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}: Vseh telefonskih števil ne more obdržati v glavi, Ta dogodek je obdržal v spominu; prim. *zapómniti si* □ **10. obdržáti**₃ v zvezi **obdržati za se, v sebi**, v oslabljenem pomenu **kdo/kaj ohraniti koga/kaj za koga/kaj / v kom/čem 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}: Poslovne skrivnosti je obdržala zase, Ta dogodek je obdržal zase; prim. *ohraníti/ohrániti, ohránjati, utajíti, zadržáti* ◇ šah. *obdržáti*₂ **kdo/kaj ohraniti, zadržati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obdržal je figuro

obdržáti se -ím se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. obdržáti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati biti, obstajati čez/**

skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/
med/pred čim / kje / kdaj / do kdaj,
Sam₁ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: Takšna rastlina
se v naravi ne bi mogla obdržati,
Združili so se, da bi se obdržali na
tržišču, Hrastovo listje se obdrži na
drevju do pomladi, Njegova dela so se
obdržala med bralstvom, Ta filozofija
se je obdržala do danes, Taki izdelki
se obdržijo samo na suhem; prim.

*obstáti, ohraníti/ohrániti se, oprijémati
se, ostáti, vztrájati* □ **2. obdržáti** se₂ v
posplošenem pomenu **kdo/kaj oprijemajoč
se česa ne prenehati biti, obstajati čez/
skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/
med/pred čim / kje / kdaj / do kdaj,**
Sam₁ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: /Z uzdo/ se je
obdržal na konju, /Komaj/ se je obdržal
pokonci; prim. *obstáti, ohraníti/ohrániti
se, oprijémati se, ostáti, vztrájati* □ **3.
obdržáti** se₁ **kdo/kaj ohraniti se,** Sam₁
– : Sin podjetnik se bo obdržal /kot
njegov oče/, Cene se bodo /zagotovo/
obdržale, Vreme se ni obdržalo; prim.
obstáti, ohraníti/ohrániti se

obésiti -im R dov. □ **1. obésiti**₃₍₄₎ **kdo/kaj
namestiti (komu/čemu) koga/kaj mimo/
okoli/okrog koga/česa / proti/h/k komu/
čemu / v/na/za/pod/nad/med/skozi/čez
koga/kaj / kam / na/v/po/ob kom/čem
/ pred/med/nad/pod/za kom/čim / kod,**
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k:
Slika je obesila na zid na hodniku,
Klobuk (si) je obesil na klin, V kambri
(jim) je svetilko obesil kar pod strop,
Verižico (si) je obesila okoli vratu; prim.
izobésiti, namestiti/naméstiti, povésiti
□ **2. obésiti**₃ čustv., v posplošenem pomenu
**kdo/kaj povedati, naložiti komu/čemu
koga/kaj,** Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Na
grbo/ mu je obesila kar oba otroka, /

Brez predhodnih opozoril/ jim je obesil
svoje obveznosti, /Po krivici/ so mu
obesili vso odgovornost za nesrečo,
Obesili so mu skrajno ponesrečen
vzdevek, /Kot avto/ so mu obesili staro
šaro, /Za popotnico/ ji je obesila kar
nekaj govoric in laži; prim. *naložiti,
povédati, pripisati/pripisáti, prisodíti/
prisóditi, prodáti, pustíti, réči*

obésiti se -im se P_{Pr/C/Dg} dov., nav. čustv.
□ **obésiti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj namestiti se
(komu/čemu) mimo/okoli/okrog koga/
česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/
pod/nad/med/skozi/čez koga/kaj / kam
/ na/v/po/ob kom/čem / pred/med/nad/
pod/za kom/čim / kod,** Sam₁ – (Sam₃) –
pSam₂₋₆/Prisl_k: /Zaradi strahu/ se (mu)
je obesil okoli vratu, /Že v teku/ se je
obesil na premikajoči vagon, Kaplje
so se (mu) obesile na brke, /Kljub
sramežljivosti/ se je kar obesila na
njegovo ramo; prim. *namestiti/naméstiti
se, nasloníti se, pridružíti/pridružiti se*

obésiti se na -im se na P_{Pr/C/Dg} dov., čustv.
□ **obésiti se** na₂₍₃₎ **kdo/kaj naslanjati se
na koga/kaj (za koga/kaj / s kom/čim),**
Sam₁ – pSam₄ – (pSam_{4/6}): /Zaradi
stalnega pomanjkanja denarja/ se je /
dobesedno/ obesila na stare starše, (S
prošnjami) se je /že kar avtomatično/
vedno obesila na obljube istih znancev,
(Z vsemi otroki) se je /dobesedno/
obesila na socialno službo, /Vedno
znova/ se obesi že na prvega, ki pride
mimo, /S posebno škodoželjnostjo/ se
obesi na vsako njegovo napako; prim.
*nasloníti se na, navézati/navezáti se
na, obrníti/obrniti se, opréti se na,
skliceváti se na*

obhájati -am R(P) nedov. □ **1. obhájati**₂
neobč. **kdo/kaj imeti ali ne imeti pod**

nadzorom koga/kaj, Sam₁ – Sam₄:

Straža je vso noč obhajala tabor;
pren. Vsakdanje težave je /navadno/
obhajal /z najrazličnejšimi izgovori/
/Z neverjetno brezbriznostjo/ obhaja
predpise; prim. *ignorirati*, *nadzorovati*,
omalovaževati, *prezírati* □ 2.

*obhájati*₂ neobč. **kdo/kaj zaznamovati**
kaj 'dogodek', Sam₁ – Sam₄: Danes
/z velikimi pričakovanji/ obhaja svoj
šestnajsti rojstni dan, Večino praznikov
je obhajal /kar v krogu družine/; prim.
obeleževati, *praznovati*, *proslávljati*,
zaznamovati □ 3. *obhájati*₂ neobč., čustv.,
v oslABLJENEM pomenu **kaj določati koga/
kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi smradu/ ga je
obhajala slabost, /Po vsem telesu/ ga je
obhajala hladna drhtavica, /Ob tej misli/
jo je obhajala groza; prim. *prevzémati*,
prežémati ◇ rel. *obhájati*₂ **kdo/kaj s
hostijami posvečevati koga**, Sam₁ –
Sam₄: Duhovnik je spovedal in obhajal
bolnika

obítí -ídem R(P) dov., obšel obšlá
obšlò, tudi obšlò > gl. *obhájati* -am R(P)
nedov., 1., 3. □ *obítí*₂ **kdo/kaj potujoč
obdelati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z
malo denarja/ so obšli /praktično/ celo
Evropo, /V celem dnevu/ je obšel kar
nekaj razstav; prim. *obiskáti*, *oglédati si*,
prepotováti/prepótovati

objáviti -im R dov. □ 1. *objáviti*₂ **kdo/
kaj uradno sporočiti javnosti za koga/
kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /V časopisih in
po medijih/ so objavili, da so talce
izpustili, Radio je /na vsaki dve uri/
objavil nekaj novega o aktualnem
dogajanju, Vse nujne informacije
so objavili /na oglasni deski/; prim.
naznaníti, *oglasíti/oglásiti*, *povédati*,
razglasíti, *rěči*, *sporočiti* □ 2. *objáviti*₂₍₃₎

kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj javno,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Objavili so (mu)
novo povest, Časopis (jim) je objavil
nekaj pesmi /za spodbudo/, Svoje
glavno delo je objavil pred petimi leti,
Kritike (ji) niso hoteli objaviti, Revija
rada objavi prispevke /po priporočilu/;
prim. *izdáti*, *natísnniti*

objávljati -am R nedov. > gl. objaviti -im
R dov.

objémati -am R nedov. > gl. objéti
-jámem R dov., objémi objemíte; objél;
nam., objét in objèt

objéti -jámem R dov., objémi objemíte;
objél; nam., objét in objèt □ 1. *objéti*₂ **kdo/
kaj z rokami obseči koga/kaj**, Sam₁ –
Sam₄: /Prisrčno/ ga je objela, Objel ga je
/kot sina/, Objel jo je /čez rame in okrog
pasu/, Sina je objela /z obema rokama/;
prim. *obséči*, *oprijéti se* □ 2. *objéti*₂
čustv. **kaj pojavno obseči koga/kaj**,
Sam₁ – Sam₄: Objela jih je nepregledna
goščava, Na poti ga je objela gosta
megla, Zaselek je objela betonska
zaščita pred hrupom; prim. *zajéti* □ 3.
*objéti*₂ čustv., v oslABLJENEM pomenu **kaj
'stanje, lastnost' pojavno obseči koga/
kaj**, Sam₁ – Sam₄: Objela sta jo groza in
žalost, Molk je objel vse tri

obkládati -am R/S_{T/D} nedov.

□ *obkládati*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu
**kdo/kaj obdajati (komu/čemu) koga/
kaj (s kom/čim) (v/na/pri/ob kom/
čem / med/nad/pod kom/čim/kje/kod/
kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆)
– (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V srednjem
veku) so (si) prebivalci obkladali
prebivališča (z zidanimi utrdkami oz.
visokimi obzidji), Rezine kruha so
(si) /nenasitno in na lastno veselje/

obkladali (z najrazličnejšimi nadevi), Debla sadnega drevja so obkladali s slamo; čustv. (Doma) je otroka obkladala (z različnimi priboljški in z največjo pozornostjo); prim. *obdajati, oblagati, odévati, ovijati, pogrinjati, pokrívati, prekrívati, zakrívati*

obkládati z/s -am z/s R nedov., čustv.

□ *obkládati z/s*₃₍₄₎ v oslajenem pomenu **kdo/kaj obdajati koga/kaj s čim (v/na/ pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/ čim/kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): /Na silo/ so jih obkladali z različnimi ponudbami, / Letno/ so ga obkladali z visokimi davki, Okupator jih je obkladal z granatami, Obkladal jih je s psovkami; prim. *bremeniti z/s, oblagati z/s, obstreljevati z/s, zmérjati z/s*

obléči obléčem R, dov., obléci oblécite in oblecite; oblékel □ **1. obléči**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prekriti (komu/čemu) koga/kaj (v koga/kaj / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4/6}): Mati je /na hitro/ oblekla otroka, (S širokim šalom) (si) je oblekla boke, / Na hitro/ (si) je (v/z veliko resasto ruto) oblekla boke in noge, Za pusta se je oblekel (v dimnikarja); čustv. Stric ga je vsako leto oblekel, (Z zadnjim denarjem) so se oblekli, Sedeže so (si) oblekli (v usnje / z usnjem), Stene je oblekla (s tapetami); prim. *obdāti, obložiti, obvézati, oskrbétí, ovíti, povézati, povíti, prekriti, zavíti* □ **2. obléči**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namestiti (komu/čemu) koga/kaj okrog/ okoli koga/česa / na koga/kaj / po/na kom/čem / kod**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Samo v hudi zimi (si) je oblekla rokavice, Oblekli so (si) zimska

oblačila in na noge so (si) oblekli zimske nogavice in škornje; prim. *dāti, namestiti, natakñiti/natákniti, obúti, ovíti, položiti*

oblikováti -újem R nedov. □ **1.**

oblikováti₂₍₃₎ **kdo/kaj delati, izdelovati kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Oblikovali so kovino, Marmor so oblikovali (s kladivom), Različne kovinske ograje so oblikovali /ročno ali strojno/; prim. *délati, izdelováti, obdelováti* □ **2. oblikováti**₂ **kdo usmerjati kaj 'delovanje/dejavnosti/lastnosti'**, Sam₁ – Sam₄: Pisatelj je precej /svobodno/ oblikoval zgodovinsko snov, /Nepopravljivo/ so oblikovali njihove značaje; prim. *predelováti* □ **3. oblikováti**₂₍₃₎ **kdo delati, ustvarjati kaj 'delovanje/dejavnosti/lastnosti' (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Skrbno/ so oblikovali volilne enote glede na število prebivalcev, Igralec je /prepričljivo/ oblikoval svojo vlogo, Oblikujejo se nove države; brezov. Navadno se glasovi oblikujejo /z govornimi organi/, danes pa tudi /sintetično, s pomočjo elektronike/; prim. *ustvárajati* □ **4. oblikováti**₂ **kdo/kaj preurejati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Tudi šola /lahko negativno/ oblikuje mlade ljudi, V podjetju so oblikovali strokovni kader; prim. *vzgájati* □ **5. oblikováti**₂ **kdo izražati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Jasno/ je oblikoval svoje misli, predloge; prim. *izrážati* □ **6. oblikováti**₂ **kdo sestavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Oblikovali so delegacijo, Oblikovali so vojaško enoto; prim. *sestávljati*

oblikováti se -újem se T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ *oblikováti se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izražati se (komu/čemu) (v/na/**

pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred/ za kom/čim /kje/kod, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V njegovih mislih) se je oblikovala nekdanja podoba domače vasi, (V mislih) se (ji) je /z veliko intenzivnostjo/ oblikovala njegova mladostna podoba, (V daljavi) so se oblikovali vrhovi Julijcev; prim. *izražati se*, *kázati se*, *nastópati*, *odrážati se*, *pojávljati se*, *prikazovati se*

oblikovati se v -újem se v NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *oblikovati se* v₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj spreminjati se v kaj**, Sam₁ – pSam₄¹: /Počasi/ se je oblikoval v odločnega moža, Začetni predlog se je /po daljših razpravah/ oblikoval v trden sklep; prim. *nastájati*, *postájati*, *spreminjati se v*

obljubiti in obljubiti -im G dov. □ *obljubiti*, **kdo/kaj z govornjem izraziti komu/čemu kaj/o čem**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S: /Brez zadržkov/ jim je obljudil nagrado, Hčer je /kljub nasprotovanjem matere/ obljudil drugemu, Obljudil jim je, da bo uredil samo najnujnejše stvari, Včeraj sta si obljudila zvestobo; prim. *garantírati*, *izjáviti*, *izráziti*, *obvézati se*, *rěči*, *zagotovíti*, *zavézati se*

obnašati se -am se R nedov. □ **1.** *obnášati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj izražati se (do koga/česa / proti komu/čemu)**, Sam₁ – (pSam_{2/3}): (Do starejših) se /vljudno/ obnaša, (Proti njej) se obnaša kot kavalir, Obnaša se /po otročje/, Zadnje čase se /čudno/ obnaša; prim. *věsti se* □ **2.** *obnášati se*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dokazovati se**, Sam₁ – : Te gume se na snegu /dobro/ obnašajo, Način vzgoje česenj se obnaša /po predvidevanjih/, Naprava

se je obnašala/, kot so načrtovali/; prim. *dokazovati se*

obogatéti -im, NT/T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. bogatéti -im NT/T_{De/Dg/Pr} nedov.

obogatíti -im Sp_L dov. > gl. bogatíti -im Sp_L nedov. ◇ metal. *obogatíti*, **kdo/kaj naredíti kaj boljše**, Sam₁ – Sam₄: Obogatili so uran za nuklearne namene

obráčati -am R nedov. □ *obráčati*₂₍₃₎ **kdo/kaj upravljati koga/kaj (od–do/mimo/ okoli/okrog koga/česa / proti/h/k komu/ čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam na/v/po/ob kom/čem / pred/med/nad/ pod/za kom/čim / kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): (Na tem predelu ceste) je /strogo prepovedano/ obračati vozila, Ušesa je /radovedno/ obračal (na vse strani), Bolnika je morala (na postelji) /redno/ obračati /z boka na hrbet in obratno/, /S prsti/ je /kar naprej igraje/ obračal rinko (na prstu), /Z velikim odporom/ je obračal liste (v kartoteki), (Na celi parceli) so /ročno/ obračali seno; čustv., v oslabljenem pomenu (V podjetju) so obračali velik denar, /Iz navade preveč/ obrača besede pa tudi jezik, Včasih /brez potrebe/ obrača pozornost (nase); prim. *preměščati*, *premikati*, *preusmérjati*, *uprávljati*, *usmérjati*, *vrtěti* ◇ ekon., fin. *obráčati*₂ **kdo/kaj upravljati kaj 'denar'**, Sam₁ – Sam₄: /Zelo uspešno/ obračajo denar

obráčati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov. □ *obráčati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmerjati se (od–do/mimo/okoli/ okrog koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam na/v/ po/ob kom/čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kod)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k) – : (V razredu med poukom) so se /

kar naprej/ obračali, (Po prostoru) se je obračala /na petah in s celim telesom/, /Vse prepegosto/ so se (v tem križišču) obračala vozila, (Pri delu) se obrača /kot polž/, /Zaradi smradu/ se je /redno/ obračal (stran), Položaj se je /počasi/ obračal (v njegovo korist), Vreme se je /kar naprej/ obračalo; brez os. Zadnje čase se obrača /na bolje/, prim. *premésčati se, premikati se, preusmérjati se, spreminjati se, upravljati se, usmérjati se, vrtéti se*

obračati se na -am se na $P_{Pr/C/Dg}$ nedov. □ *obračati se na*₂₍₃₎ **kdo/kaj naslanjati se na koga/kaj (za koga/kaj / s kom/ čim)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{4/6})$: (Za nasvete) se je obračala na stare starše, (S prošnjami) se je /že kar avtomatično/ vedno obračala na isto znanko; prim. *naslánjati se na, opírati se na, sklicevati se na*

obračúnati -am R dov. □ *obračúnati*₂₍₃₎ **kdo/kaj vzeti v račun (komu/čemu) kaj**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4/S$: /Dnevno/ (si) je obračunal potne stroške, /Brez komentarja/ (mu) je obračunal, kar je že naredil; prim. *obdélati, obravnáti*

obračúnati z/s -am z/s G/R dov., nav. čustv., v posplošenem pomenu □ *obračúnati z/s*₂ **kdo/kaj obdelati se s kom/čim**, $Sam_1 - pSam_6$: Z njimi je obračunal /brez milosti/, Z njegovo domišljavostjo je /na hitro in zelo elegantno/ obračunal; prim. *obdélati se z/s, obravnáti se z/s, soóčiti se z/s*

obraníti in obrániti -im R dov. □ **1.** *obraníti*₂₍₃₎ **kdo/kaj ubraniti koga/kaj (pred kom/čim)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_6)$: /Z zvijačo/ jim je uspelo obraniti mesto (pred napadalci), /S

preventivnim cepljenjem/ so obranili otroke (pred infekcijo), /S športom/ so obranili mladino (pred mamili), /S končno zmago/ so obranili naslov prvaka; prim. *ohraníti/ohrániti, ubraníti/ubrániti, zadržáti* □ **2.** *obraníti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dokazati kaj (pred kom/čim)**, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_6)$: /Uspešno/ je obranil svoja stališča, /Z argumenti/ je trditev /znanstveno/ obranil (pred komisijo); prim. *dokázati/dokazáti, ubraníti/ubrániti, zadržáti* ◇ šol. *obraníti*₂ **kdo/kaj ustrezno narediti kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Obrabila je disertacijo ◇ šport. *obraníti*₂ **kdo/kaj ustrezno narediti kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Vrtar je obranil enajstmetrovko

obraníti se in obrániti se -im se R/S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ *obraníti/obrániti se*₂ **kdo/kaj ubraniti se koga/česa**, $Sam_1 - Sam_2$: /S težavo/ se je obranila napadalca, /Pogumno/ se je obranil obtožb, Obranil se je kajenja in alkohola, Obranil se je posmeha in pomislekov; prim. *odvrniti/odvrniti se, ubraníti/ubrániti se, vzdržáti se*

obravnáti -am R dov., neobč. > gl. obravnávati -am R nedov.

obravnavati -am R nedov. □ **1.** *obravnavati*₂ **kdo/kaj izražati, označevati kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Na seji so /kot neposredno prizadeti/ obravnavali problematiko proizvodnje, /Po sili razmer/ so obravnavali njegovo prošnjo, Obravnavali so medsebojne spore; prim. *reševáti* □ **2.** *obravnavati*₂ **kdo/kaj izražati, podajati kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: V knjigi pisatelj obravnava problem izseljeništvá, Ta jezikovni problem obravnava več člankov; prim. *podájati* □ **3.** *obravnavati*₂ **kdo/kaj upravljati, označevati koga/kaj**, $Sam_1 - Sam_4$:

Vozniki /različno/ obravnavajo pešce,
/Enakopravno/ ga obravnavajo,
Obravnavali so jih /spoštljivo/

obravnavati kot -am kot R nedov.

□ *obravnavati kot*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj označevati, imeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Okolica ga /kot edina poklicana za tovrstne sodbe/ obravnava kot poštenjaka ali kot krivega, /Kot profesionalci/ so te stvari morali obravnavati kot samoumevne, /Po vseh sedanjih predpisih/ to cesto obravnavajo kot dvopasovnico; prim. *iméti kot, iméti za*

obrégniti se ob -em se ob G dov., čustv.

□ *obrégniti se ob*₂ **kdo/kaj v pogovoru zadeti ob koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /V medijih/ se je že večkrat obregnil ob njegovo komentiranje, /Z nekaj zavisti in hudobe/ se je rada obregnila ob njeno obleko in frizuro; prim. *spotakniti se ob, správiti se nad/ob, strésti se nad/ob, znésti se nad/ob*

obrekováti -újem G nedov. □ *obrekováti*₂

kdo/kaj besedno usmerjati se na koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Vse po vrsti obrekuje /, da se kar bliska, /Grdo/ obrekuje sosede, /Nerazsodno/ obrekuje vse njihovo delovanje in ravnanje; prim. *ogovárjati, oprávljati*

obrníti in obrníti -em R(P) dov. □ **1.**

*obrníti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v različnih smereh ali krožno usmeriti koga/kaj od/do koga/česa / proti komu/ čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/ Prisl_k: Čoln je obrnil proti pristanišču, Promet so obrnili po obvoznici, Obraz je obrnila proti soncu, Sliko je obrnil k steni, Daljnogled je obrnil v stavbo,

na vrh, Poglede so obrnili skozi okna, Vsi so obrnili glave nazaj, Ročico stroja je obrnil na/v levo, Obrnil je ključ v ključavnici, Bolnika so obrnili na bok; pren., čustv. Kolesa zgodovine ne morejo obrniti nazaj; prim. *usmériiti, zasúkati, zavrtéti* □ **2. obrniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) koga/kaj s spodnjo stranjo navzgor**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ciganka (ji) je obrnila dlan, /Previdno/S previdnostjo/ so obrnili peščeno uro, /Z oranjem/ so obrnili zemljo, Šivilja (mu) je obrnila hlače in suknjič; pren., čustv. Obrnila je nov list v knjigi življenja; prim. *zasúkati, zavrtéti* □ **3. obrniti**₃ **kdo/kaj usmeriti kaj do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/ skozi/med koga/kaj / na/v/po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Obrnili so pogovor drugam, /V svojo korist/ je vse obrnil proti drugim, Svojo politiko so obrnili /v smer popuščanja/, Uspelo mu je obrniti razmerje med uspešnimi in neuspešnimi učenci, Obrnila je matematično formulo /; v oslabljenem pomenu Obrnila je pozornost na druge stvari, Vso ljubezen je obrnil na hčer, Delavnost in skrb je obrnil v obdelovanje zemlje, Jezo je obrnila na domače, Obrnil je organizacijo /na smešno stran/, Obrnavo je obrnil /na bolje/, Vse so obrnili /v korist/; prim. *nasloviti, preusmériiti, spremeniti, usmériiti, zasúkati* □ *obrníti*₂ ◇ ekon. **kdo/kaj vrednostno spremeniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Obrnili so sredstva *obrníti*₂ ◇ fin. , Sam₁ – Sam₄: Banka je dobro obrnila denar *obrníti*₃ ◇ navt. **kdo/kaj preusmeriti kaj od/do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Obrnil je jadro od vetra ali proti vetru

obrníti se in obrníti se -em se R(P) dov. □ **1.** *obrníti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v različnih smereh ali krožno usmeriti se od/do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/ po čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₅/ Prisl_k: Obrnil se je /na petah/, Obrnili so se na/v levo, Kazalec na inštrumentu se je obrnil navzdol, Obrnili so se v sosednjo vas, Veter se je obrnil /z vremenskimi spremembami/, Naključje se je obrnilo /v njihov prid/, Potek vojne se je obrnil na sever / proti severu, Do mejne črte se je položaj /popolnoma/ obrnil; prim. *napotíti/napótiti se, ozréti se, preusmériťi se, spremeníťi se, usmériťi se, zakrožíťi/zakróžíťi, zasúkati se, zavrtéti se* □ **2.** *obrníťi se*, čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj vesti se**, Sam₁ – : Pri delu se zna /hitro/ obrniti, Če se bo /prav/ obrnil, bo imel veliko denarja, Potrebuje človeka, ki se zna obrniti; prim. *délati, ukrépati, vésti se, zasúkati se, zavrtéti se* □ *obrníťi se*₁ ◇ fin. **kaj preusmeriti se**, Sam₁: Denar se ni niti enkrat obrnil

obrníťi se na in obrníťi se na -em se na R dov. □ *obrníťi se na*₂ **kdo/kaj usmeriti se na koga**, Sam₁ – pSam₄: /V stiski/ se je obrnil nanj, Na senat se je obrnila /s prošnjo/, Na sodišče se je obrnil /pismeno/; prim. *nasloníťi se na, opréti se na*, nedov. *skliceváťi se na*

obséči -sěžem R, dov., obsézi obséžite; obségel obséгла; nam., obsěč in obsěč □ **1.** *obséči*₂ **kdo/kaj z rokami objeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: To je obsegel /s prsti ene roke/, Takšno stvar bi /komaj/ obsegla dva moška, Deblo se da obseči /z obema rokama/; prim. *objéti, oprijéti se* □ **2.** *obséči*₂ čustv. **kaj pojavno,**

vsebinsko zajeti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Obsegla jih je nepregledna goščava, Na poti ga je obsegla gosta megla; pren. Njegov razum ni mogel obseči vseh pojmov; prim. *objéti, zajéti* □ **3.** *obséči*₂₍₃₎ **kdo/kaj izraziti kaj (v/na kaj/v čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}): Pisatelj je poskušal (v svojih romanih) obseči življenje pred vojno, Slovar (v besedišče / v besedišču) ne more obseči vsega jezikovnega bogastva; prim. *predstávití, prikázati/prikazáti, zajéti, zaobjéti*

obségati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *obségati*₂ **kdo/kaj imeti koga/kaj 'sestavine, dele' / koliko**, Sam₁ – Sam₄/ Prid_{kol} Sam₂: Trška skupnost obsega šest vasi, Roman obsega tristo strani, Pogovori obsegajo veliko vprašanj; prim. *sestávľjati, vključeváti*

obsodíti in obsóditi -im R dov. □ **1.** *obsodíťi*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti za, imeti za krivega koga/kaj (česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂/S): /Po krivem/ so ga obsodili(, da laže), Obsodili so jih (laži in prikrivanja); prim. *obtožíťi/ obtóžíťi* □ **2.** *obsodíťi*₂ **kdo/kaj izraziti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z vso pravico/ so obsodili agresijo, Obsodili so njegovo ravnanje □ **3.** *obsodíťi*₃ **kdo/kaj določiti koga/kaj česa**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂/S: Obsodili so jo, da mora hoditi zadnja, Obsodili so ga nadurnega dela □ **4.** pravn. *obsodíťi*₂₍₃₎ **kdo/kaj določiti koga/kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Obsodili so ga (za goljufijo) /v odsotnosti/, Obsodili so jih (na tri leta) /pogojno/

obsodíťi na in obsóditi na -im na R dov. □ *obsodíťi na*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj določiti kaj/koga na kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Obsodili so ga na

obsodíti za

hišni pripor, Vojna je deželo obsodila na revščino, Vladni ukrepi so podjetje obsodili na propad; čustv. Mestne oblasti so stavbo /na osnovi razpoložljive dokumenstacije/ obsodile na propad; prim. *določiti/določiti, nameniti*

obsodíti za in obsodíti za -im za R dov.
□ *obsodíti za*₂ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj ovrednotiti, oceniti kaj/koga**, Sam₁ – Sam₄; /Po njegovih dejanjih/ so ga obsodili za spletkarja, /Na osnovi testa/ so ga obsodili za nevednega

obsójati -am R nedov. > gl. obsodíti in obsodíti -im R dov., 1., 2.

obstájati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *obstájati*₁₍₂₎ **kdo/kaj biti materialno ali duhovno navzoč, eksistirati (v/na/ pri/ob čem / med/nad/pod/pred/za čim/ kom / kje/kod / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/ Prisl_{k/é/kol}): Društvo obstaja (že več let), (Na svetu) obstaja veliko nepoznanih stvari, Tako je(, odkar obstaja svet), Ne ve, če omenjena snov sploh (kje) obstaja, Ta spojina obstaja (le malo časa); v oslavljenem pomenu, Sam₁' – : Obstaja možnost, da ga rešimo, Obstaja nevarnost poplav, Obstaja upanje; prim. *bívati, eksistirati*

obstájati iz -am iz S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *obstájati iz*₂ **kaj biti, eksistirati iz česa**, Sam₁ – pSam₂: Kosilo je obstajalo iz treh jedi, Priprava /kot bistveni del zastavljenega dela/ obstaja iz več delov; prim. *eksistirati iz, sestávljati se iz*

obšíti -šijem R/Sp_{S/L} dov. > gl. prišíti, -šijem, našíti -našijem R/Sp_{S/L} dov.

obudíti -ím R dov., obúdil; obujèn
□ **1. obudíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti koga ponovno budnega, živega (iz česa /**

v kaj) (s kom/čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4}) – (pSam₆): Ponesrečenca so obudili (z elektronapravami) /in z umetnim dihanjem/, Fanta so obudili (iz omedlevice), Mrtvih ni mogoče obuditi; prim. *ožíviti* □ **2. obudíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti kaj ponovno dejavno (iz česa / v kaj) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4}) – (pSam₆): Društvo so po nekaj letih obudili (v življenje), Staro šego so obudili /s sodobnejšimi dogodki/, prim. *aktualizírati, obnovíti, ožíviti* □ **3. obudíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti kaj ponovno navzoče v zavesti (iz česa / v kom/čem / med kom/čim) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}) – (pSam₆): Dogodek je (med navzočimi) obudil spomine na mladost, /S pitjem/ se je obudila (v njem) stara strast, (Med sabo) so (s fotografijami) obudili dogodke iz vojnih časov; prim. *aktualizírati, obnovíti, ožíviti* □ **4. obudíti**₂₍₄₎ **neobč. kdo/kaj povzročiti kaj (iz česa / v kaj / v kom/čem / med kom/čim) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}) – (pSam₆): Učitelj je (s knjigami) obudil v učencih ljubezen do domovine, (Med njima) se je (s pogovori) obudilo pravo pijateljstvo; prim. *odpréti, spodbudíti, sprožíti/ spróžiti, vzbudíti, zbuditi* ◇ rel. *obudíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj povzročiti kaj (iz česa / v kaj / v kom/čem / med kom/čim) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}) – (pSam₆): Dogodki so /z nepričakovanimi obrati/ (med njimi) obudili kesanje

obudíti se -ím se R dov., obúdil se
□ *obudíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj ponovno narediti se živahnejši, intenzivnejši (s kom/ čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Gostje so se / polagoma/ obudili; pren. Dogodki so se

/počasi/ obudili; prim. *aktualizirati se*, *obnoviti se*, *oživiti se*

obújati -am R nedov. > gl. obudíti -ím R, dov., obúdil se

obújati se -am se R nedov. > gl. obudíti se -ím se R, dov., obúdil se

obúpati -am S_D dov. □ *obúpati*₁ **kdo/kaj izgubiti upanje**, Sam₁ – : /Kot že predhodniki/ je /razmeroma hitro/ obupal, Dolgo se je trudil z njim, na koncu pa je obupal, /Po mnenju mnogih/ je /prehitro/ obupal; prim. *popustiti*, pog. neknoj. *scágati*

obúpati nad -am nad S_D dov., čustv. □ *obúpati nad*₂ **kdo/kaj izgubiti upanje nad kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Kot že predhodniki/ je obupal nad ljudmi in razmerami, Dolgo se je trudil z njim, na koncu pa je nad njim obupal; prim. pog. neknoj. *scágati nad*

obupávati -am S_D nedov. > gl. obúpati -am S_D dov.

obupávati nad -am nad S_D nedov., čustv. > gl. obúpati nad -am nad S_D dov., čustv.

obvestíti -ím R dov. > gl. obvēščati -am R nedov.

obvēščati -am R nedov. □ *obvēščati*₃ **kdo/kaj seznanjati koga/kaj o kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/S: Knjiga nas /nevsiljivo/ obvēšča o nekaterih novih odkritjih, Starše obvēščajo, da bo vpis v prvi razred prihodnji torek, Sovražnika so /redno/ obvēščali o premikih čet; prim. *informirati*, *osvēščati*, *ozavēščati*, *seznanjati*

obvēzati in obvezáti -vēžem R(P) dov. □ **1. obvēzati**₂₍₄₎ **kdo/kaj oviti (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ –

(Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (S sterilnim povojem) (si) je obvezala hujšo rano, /Na hitro/ se je obvezala kar (z ruto); prim. *oviti*, *poviti* □ **2. obvēzati**₃ **kdo/kaj narediti koga/kaj odgovornega h/k komu/čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Obvezali so ga za zelo nevhvaležno delo, /S prisego/ so jih obvezali k molku; prim. *obvēzati*, *prisiliti*, *zavēzati*

obvēzati se in obvezáti se -vēžem se R(P) dov. □ *obvēzati se*₂ **kdo/kaj z govorjenjem izraziti se za kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄/S: /Brez zadržkov/ se je obvezal za vsaj delno rešitev težav, /Kljub vsem nasprotovanjem/ se je obvezal, da bo zbral gradivo; prim. *obljubiti*, *zagotoviti*, *zavēzati se*

obvládati -am U dov. □ **1. obvládati**₂₍₄₎ **kdo/kaj nadvládati koga/kaj (v/na/pričem / med/nad/pod/pred čim / kje) (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (V napadu) je napadalca obvladal (z leseno palico), (V šahu) ga /z lahkoto/ obvlada, Konja je (z uzdo) /z lahkoto/ obvladal; prim. *nadvládati*, *premágati*, *zmágati*, *zmóči* □ **2. obvládati**₂ **kdo/kaj odločujoče vplivati na kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ta človek zna obvladati svoja čustva, /Popolnoma/ obvlada položaj, /Premalo/ obvlada jezo; prim. *vplivati na* □ **3. obvládati**₂ **kdo/kaj uspešno opravljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Odlično/ obvlada risanje, Tuji jezik /samo pasivno/ obvlada, Predpisano snov /temeljito/ obvlada; prim. *poznáti*, *znáti* □ **4. obvládati**₂ **kdo/kaj nadzorovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sovražnik je /suvereno/ obvladal vso državo, Ta človek se /odlično/ obvlada, Njihov kapital /v celoti/ obvladal uvoz

in izvoz; prim. *kontrolirati*, *nadzorovati*

□ **5. obvládati₂ kaj polno načeti koga/kaj**, Sam₁' – Sam₄: Spanec jih je /popolnoma/ obvladal; čustv. Hrepenenje ga je /prekomerno/ obvladalo ◇ ekon. *obvládati₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Borza obvlada trg ◇ šah. *obvládati₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Igralec obvlada polje ◇ gozd. *obvládati₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Smreke so obvladale listavce

obvladováti -újem U nedov. > gl. obvládati -am U dov.

océniti -im in oceníti -im R dov. □ **1. océniti₂ kdo/kaj ovrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Koliko/ bodo ocenili premoženje?, Zemljišče je ocenil /na več milijonov tolarjev/, Število prebivalstva so ocenili že /na sto tisoč/, prim. *ovrednótiti* □ **2. océniti₂ kdo/kaj s presojo ovrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Samo približno/ so ocenili priložene dokaze in izjave; prim. *analizirati*, *preglédati* □ **3. océniti₂ kdo/kaj kritično ovrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Človeka ocenijo /po dejanjih/, Ocenijo ga /zaradi nujnih medčloveških odnosov/, prim. *céniti*, *ovrednótiti* ◇ sol. *océniti₂ kdo/kaj kritično ovrednotiti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Učence in njihove izdelke ocenijo ◇ šah. *océniti₂ kdo/kaj s presojo ovrednotiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Ocenili so zaključno partijo ◇ fiz. *océniti₂ kdo/kaj kritično ugotoviti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Ocenili so napako pri preizkusu

ocenjeváti -újem R nedov. > gl. océniti -im in oceníti -im R dov.

ocigániti -im G/R dov., čustv. □ *ocigániti₂*

kdo/kaj materialno prizadeti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: /Kot podjetnik/ je ociganil tako privatnike kot firme, /Z zavarovanji/ je /nesramno/ ociganil ljudi, /Hladnokrvno/ ga je ociganil /za nekaj nepremičnin in za precejšen kup denarja; prim. *ogoljufáti*, *oškodováti*, *prevárati*

očárati -am R dov. □ *očárati₂ kdo/kaj intenzivno čustveno vplivati na koga*, Sam₁ – Sam₄: Prijateljeva bolečina ga je /močno/ očarala, Ta igra igralce očarala, Skalnatni vrhovi so jih /s svojo enkratnostjo naravnost/ očarali, Vino jih je /s svojim okusom, aromo in barvo/ očaralo, Razstavljene slike so /s svojimi barvnimi paletami/ vse očarale; brezosa. Zelo ga je očaralo; prim. *fascinirati*, *navdáti*, *prevzétí*, *zavéstí*

odbíjati -am U nedov. > gl. odbíti -bíjem U dov., odbil

odbíjati od -am od U nedov. > gl. odbíti od -bíjem od U dov., odbil od

odbíjati se -bíjem se U nedov. > gl. odbíti se -bíjem se U dov., odbil se

odbíti -bíjem U dov., odbil □ **1. odbíti₂₍₄₎ kdo/kaj odstraniti (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – ((p)Sam_{2/3}) – Sam₄ – (pSam₆): (Kamnu) je odbila robove (s kladivom), (Sodu) je odbil čep, Krava (si) je v diru odbila pol roga, /Z enim zamahom/ (mu) je odbil nož (iz rok); čustv. Krogla (mu) je odbila roko, Pri prenosu so (kipu z roba) odbili okrasek; prim. *dáti od/ iz/z/s*, *izbíti/zbíti*, *odstrániti/odstrániti* □ **2. odbíti₄ kdo/kaj s sunkom povzročiti spremembo smeri koga/kaj s kom/čim do/od koga/česa / proti komu/čemu / v kaj / po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ –

pSam₆ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Žogo je odbil /z glavo/ v gol / proti голу, Avtomobil jo je /z bokom/ odbil po cesti, Skala obije val v povsem drugo smer, Vozička sta se trčila in odbila v steno in potem od nje; prim. *izbíti/zbíti, oddaljiti, preusmèriti*

□ **3. odbíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s svojo aktivnostjo preprečiti kaj 'nasprotno aktivnost'**, Sam₁ – Sam₄: Vojska je odbila napad, Tekmec je odbil udarec, Obtoženi je odbil vse očitke in obtožbe; prim. *izpodbíti/spodbíti, ovrèči, preklicati, preprèčiti* □ **4. odbíti**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj odkloniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Njegovo darilo je odbila, Odbila je posojilo in pomoč sploh, Odbil je, da bi potoval z njimi; prim. *odkloniti, odrèči, zavrniti/zavrniti* □ **5. odbíti**₃ **kdo/kaj nehati upoštevati kaj od/iz česa / komu/čemu**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{2/3}: Od izplačila je odbil stroške, Delavcu je odbil točke /zaradi neustrezne izobrazbe/; prim. *odpisati/odpisati, odstraniti/odstrániti, odštèti* □ **6. odbíti**₂ **kdo/kaj posledično oddati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Morska gladina je odbila svetlobo /zaradi gladke gladine/, Listi zimzelega rastja so odbili kapljice; prim. *oddáti, odráziti*

□ **7. odbíti**₂ v zvezi z **ura kaj izraziti kaj/koliko**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol}: Ura je odbila enajst; brez. Polnoč je odbilo; prim. *izráziti, naznaniti/naznániti* ◇ fiz. *odbíti*₂ **kdo/kaj s sunkom oddaljiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Odbili so delce z enakim nabojem ◇ jezikosl. *odbíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj odstraniti (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – ((p)Sam_{2/3}) – Sam₄ – (pSam₆): (Besedi / Od besede) je odbil končnico

odbíti od -bijem od U dov., odbil od

□ *odbíti od*₃₍₄₎ **kdo/kaj odklonilno odstraniti koga/kaj od koga/česa (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂ – (pSam₆): Izraz na njegovem obrazu jo je odbil od njega in nadaljnega razgovora, (S tem) ga je za vedno odbil od sebe, /S takimi informacijami/ jih je za vedno odbil od tega poklica; prim. *dáti od, oddaljiti od, odkloniti od, odstraniti/odstrániti od, odvrniti/odvrniti od*

odbíti se -bijem se U dov., odbil se □ **1. odbíti se**₂ **kdo/kaj odstraniti se od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu**, Sam₁ – (p)Sam_{2/3}: Zvok se odbije od stene, Val se odbije od skale, Žoga se je odbila od droga; **kdo/kaj odstraniti se od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu**, Sam₁ – (p)Sam_{2/3}: /Pri prevozu/ se je kipu odbila roka; prim. *izbíti/zbíti se, oddonèti, odstraniti/odstrániti se* □ **2. odbíti se**₂ **kdo/kaj pokazati se v/na/pri kom/čem/kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Prva jutranja svetloba se je odbila v reki, Sončni žarek se je odbil v rosi; prim. *pokázati/pokázati se, zasvetíti/zasvétiti se* ◇ fiz. *odbíti se*₁ **kaj oddaljiti se**, Sam₁: Elektron se odbijeta /eden od drugega / med seboj/

odbrzėti -ím P_{C/Dg} dov., čustv. □ **1. odbrzėti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj hitro, lahko oddaljiti se iz/z/od / mimo koga/česa / od kod / h komu/k čemu / na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Vstal je in odbrzel, Vlak je že odbrzel, Po teh besedah je odbrzela iz sobe, Že zjutraj je odbrzela z doma, /Brez slovesa/ je odbrzela od njega, Ptice so odbrzele v tople kraje, Srne so odbrzele mimo njega, Odrbrzel je v gostilno na kozarec vina, Odrbrzel je k sorodnikom na obisk, Odrbrzel je

v trgovino nakupovat, Odrzrel je v gozd po drva, Odrzrel je domov; prim. *oddrvéti, odhitéti, odíti, odpeljáti, odtéči* □ **2.** *odbrzétí₁ kaj hitro odíti, miníti*, Sam₁ – : Mladostna leta so /tudi zaradi vojne prehitro/ odrzrela; prim. *miníti, odíti, odmakníti/odmákniti se*

oddájati -ám R nedov. □ **1.** *oddájati₃₍₄₎* v posplošenem pomenu **kdo/kaj z določenim namenom dajati komu/čemu kaj (za/v/na kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Ključé navadno oddajajo vratarjem (v spravo), Kar oddaja jim svoje knjige (v trajno last), Hrano je oddajal pretežno otrokom za jesti, Podrejenim je redno oddajal sprotna navodila in napotke za delo; **kdo/kaj podarjati/poklanjati komu kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Znancem sproti oddajal svoje knjige (za spomin), Rekreativca jim je oddajala potrebno telesno moč **kdo/kaj delati, da prehaja kaj h komu / k čemu (na/za kaj / koliko česa)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂/Nedol): Oddajali so stanovanje študentom (za nekaj mesecev), Oddajali so sobe samo (za prespati), Podjetje je zaposlenim vozila oddajalo (na izbiro/razpolago), Zainteresiranim je oddajal ponudbe (za premislek); prim. *dolóčati, podárjati, poklánjati, razdeljeváti, razporéjati* □ **2.** *oddájati₃ kdo/kaj usmerjati koga/kaj h komu / k čemu / v/pri čem / kam/kje*, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{3/5}/Prisl_k: Svoje deleže je redno oddajal (v) posojilnici, Kmetje so mleko oddajali (v) bližnji zadrugi, Odvečno hrano in obleko je oddajal (v/pri) humanitarni organizaciji; prim. *darováti, podárjati, prodájati* □ **3.** *oddájati₂* v posplošenem

pomenu **kdo/kaj delovati kot izvor dajati kaj naprej**, Sam₁ – Sam₄: Naprava oddaja ozek curek svetlobe, Embalaža s hrano oddaja neprijeten vonj; prim. *izlóčati, šíriti* □ **4.** *oddájati₁₍₂₎ kdo/kaj z oddajnimi napravami posredovati (kaj)*, Sam₁ – (Sam₄) – : Televizija oddaja na tridesetih kanalih, Vsak dan oddajajo (poročila in glasbo), Radijska postaja je prenehala oddajati; prim. *predvájati, šíriti* ◇ fiz. *oddájati₁₍₂₎ kaj z elektromagnetnimi valovi prenašati na daljavo (kaj)*, Sam₁ – (Sam₄): Vežje oddaja (elektromagnetne valove); ◇ rad. Oddajajo (štiriindvajset ur)

oddáti dám R dov., 2. mn., oddáste > gl. oddájati -ám R nedov.

oddélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *oddélati₂₍₄₎* v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno opraviti (komu/čemu) koga/kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / na/v/po čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Vse (si) je obdelal /sam, ročno/, (z dletom), Zastavljeno (jim) je oddelal /hitro in z najmanjšim možnim naporom/; prim. *odmašíti, odpréti, oprávití, poprávití, postorití, preglédati, pripravítí, proizvésti, proučítí, raziskáti, ustváriti* □ **2.** *oddélati₂* v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Svoje je /uspešno/ oddelal in odšel; prim. *naredítí, oprávití, poprávití, postorití, preglédati, pripravítí, proizvésti, proučítí, raziskáti, ustváriti*

odhájati -am P_{C/Dg} nedov. > gl. odíti -idem P_{C/Dg} dov.

odíti -idem P_{C/Dg} dov., odšél odšlá odšló tudi odšló □ **1.** *odíti₂* v posplošenem pomenu

kdo/kaj premakniti se iz/z/od koga/ česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Vstal je in odšel, Vlak je že odšel, Po teh besedah je odšla iz sobe, Že jutraj je odšla z doma, Brez slovesa je odšla od njega; čustv. Odšel je tako mlad

□ **2. odíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Namen/Prisl_k: Ptice so odšle v tople kraje, Sonce je odšlo za goro, Odšel je v gostilno na kozarec vina, Odšel je k sorodnikom na obisk, Odšel je v trgovino nakupovat, Odšel je v gozd po drva, Odšel je domov; prim. *napotiti/napotiti se, odpraviti se* □ **3. odíti**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj / po čem**, Sam₁ – pSam₃₋₅': Odšel je k počitku, Odšla je po opravkih, Odšel je v pokoj, Po kosilu je odšel na sprehod; pren. Njegove misli so odšle drugam

odlikovati -újem R(S_{T/D}) dov. in nedov. □ **1. odlikovati**₂₍₃₎ **kdo/kaj z nagrado priznati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Kot veterani / Kot veterana/ so ga odlikovali (s posebno plaketo), Vse prisotne so odlikovali s priložnostno nagrado; prim. *nagraditi* □ **2. odlikovati**₂ neobč. **kaj biti značilna dobra lastnost za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Odlikujeta ga skromnost in taktnost, Izdelek odlikujeta velika praktična uporabnost in estetska domiselnost; prim. *določati, označevati, znáčiti*

odlikovati se -újem se R(S_{T/D}) dov. in nedov. □ *odlikovati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti boljši po/pri/ob/v/na kom/čem / med/nad/pod/za kom/čim/kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Med

vrstnicami se je odlikovala /zaradi zrelosti in lepote/, /Še posebno/ se je odlikoval pri matematiki, V takšni tekmi so se lahko odlikovali starejši, Firma se med drugimi sorodnimi odlikuje /po mladosti/; prim. *izkázati se, odstópati*

odločati -am R nedov. > gl. odločiti in odločiti -im R dov.

odločati se -am se R nedov. > gl. odločiti se in odločiti se -im se R dov.

odločati se za -am se za R nedov. > gl. odločiti se za in odločiti se za -im se za dov.

odločiti in odločiti -im R dov. □ **1. odločiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj izraziti kaj 'misli, čustva, razpoloženja' (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): To naj odloči predsednik, (Z referendumom) so odločili, da začnejo zidati; prim. *posredovati, skleniti* □ **2. odločiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ciljno/namensko določiti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): (Z zakonom) so odločili ceno proizvodov, Igro je odločil /v svojo korist/, To bo /trajno/ odločil poseben predpis, /Dokončno/ so odločili, da bo sestanek jutri ◇ pravn. *odločiti*₂ **kdo/kaj določiti pri/v čem**, Sam₁ – pSam₅: Pri glasovanju je odločil en glas

odločiti se in odločiti se -im se R dov. □ **1. odločiti se**₂ **kdo/kaj izraziti se o čem 'mislih, čustvih'**, Sam₁ – pSam₅: /Jasno/ se je odločil o sebi in o svojem nadaljnjem delu; prim. *opredeliti se* □ **2. odločiti se**₂ **kdo/kaj nameniti se kaj**, Sam₁ – Nedol/S: Odločil se je prodati hišo, /Trdno/ se je odločil vztrajati do konca, Odločil se je postati pravnik, Odločil se je, da ostane doma; izpust.

Odločil se je v kino, vendar si je premislil; prim. *nameniti se* □ **3. odločiti se**₂ *kdo/kaj nameniti se oditi, odpraviti proti komu/čemu / na/v/za kaj / po čem / za kom / kod/kam*, Sam₁ – Nedol/pSam₃₋₆/Prisl_k: Odločili so se oditi v hribe, Odločil se je iti za prijatelji, v tujino; izpust. /Trdno/ se je odločila za njim; prim. *nameniti se*

odločiti se za in odlóčiti se za -im se za R dov. □ *odločiti se za*₂ *kdo/kaj izraziti se za kaj*, Sam₁ – pSam₄: Odločil se je za znanstveno kariero; prim. *opredeliti se za*

odmériti -im R dov. > gl. mériti -im R nedov., 1. □ **2. odméri**ti₃ *kdo/kaj določiti, nameniti komu/čemu kaj/koliko česa*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: /Pod prisilo/ so mu odmerili pokojnino, /Predčasno/ jim je odmeril plače; čustv. Sodišče mu je odmerilo tri mesece zapora, Vse prekrške jim je že zdavnaj odmeril; prim. *določiti/dolóčiti, nameniti/naméniti, odpustíti, oprostiti* ◇ geogr. *odmériti₂ *kdo/kaj določiti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Za nadaljnjo orientacijo so odmerili azimut ◇ pravn. *odmériti₃ *kdo/kaj določiti, nameniti komu/čemu kaj/koliko česa*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Glede na hud prekršek/ so jim odmerili visoko kazen**

odmévati -am R(S_{T/D}) nedov. □ **1. odmévati**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu *kaj oglašati se* (od–do/iz koga/česa/po/pri/ob/v/na kom/čem / med/nad/pod/za kom/čim/kje/kod), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Njihovo vriskanje je odmevalo (po dolini), (V prazni hiši) je /prav zastrašujoče, kot bobnenje/ odmeval njegov globoki glas, (V njegovem glasu) je odmevalo razočaranje, Vsepovsod

odmeva njegova pesem; pren., čustv. Njen jok je še nekaj časa odmeval (v njihovih srcih); prim. *bobnéti, javljati se, odbijati se, odgovárjati, odzívati se, oglašati se, reagírati* □ **2. odmévati**₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj biti odziv-en/-no po/pri/ob/v/na kom/čem / med/nad/pod/za kom/čim/kje/kod*, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Njegovo mnenje je /glasno/ odmevalo tudi v vladnih krogih, Med ljudmi je odmeval njegov odstop, Huda naravna nesreča še danes odmeva po celem svetu, Njegova slava /na veliko/ odmeva vse naokrog in tudi prek meja, V medijih /že preveč glasno in udarno/ odmeva vsaka njegova beseda, Ta teorija še odmeva v slovenskem jezikoslovju; prim. *izkázati se, odlikováti se, odstópati*

odmévati od -am od R(S_{T/D}) nedov. □ *odmévati od₂ v posplošenem pomenu *kaj oglašati se od koga/česa / od kod*, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Njihovo kričanje /zastrašujoče/ odmeva od golih sten, Prazna hiša je odmevala od njenih korakov, Dolina odmeva od vriskov, Od vsepovsod je odmevala pesem; čustv. Cela ulica kar odmeva od bučnega slavja; brez os. Odmevalo je od skal; prim. *bobnéti od, odbijati se od, odgovárjati od, odzívati se od**

odobrávati -am R nedov. > gl. odobríti -ím R dov., odóbril

odobríti -ím R dov., odóbril □ **1. odobríti**₂₍₄₎ *kdo/kaj potrditi (komu/čemu) kaj (za/v kaj)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): Recenzent (mu) je odobril prispevek (za/v objavo), Delavcem so odobrili popust za prevoz na delo, Odobrili so objavo za javnost; prim. *potrdíti/potríditi, sprejéti* □ **2.**

*odobriti*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti koga/kaj veljav-ega/-o (za/v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Knjigo so odobrili (za šolsko rabo), Odobrili so učne načrte (samo za srednje šole); prim. *potrditi/potrditi, sprejéti*

odpisati in odpisáti -píšem R, dov., odpíšite □ **1. odpísati**₂ **kdo/kaj pisno odgovoriti komu/čemu / na kaj**, Sam₁ – Sam₃/pSam₄: Dolžni so mu /slovensko/ odpisati, Na vsako pismo (mu) /takoj/ odpíše; prim. *odgovoriti* □ **2. odpísati**₂₍₃₎ **kdo/kaj pustiti (komu/čemu) kaj (od česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Lastna firma (mu) bo odpisala nekaj obresti (od posojil), Banka ustrezní znesek odpíše (od računa), (Iz jedilnika) (si) je odpisala kruh; prim. *izločiti/izlóciti, odštéti, opustíti* □ **3. odpísati**₂ ekon. **kdo/kaj izločiti, opustiti kaj zaradi delno izgubljene oz. izgubljene vrednosti**, Sam₁ – Sam₄: Firma je odpisala osnovna sredstva in drobni inventar, V proizvodnji so odpisali zastareli stroj; pren., čustv. Odpisali so še eno naravno lepoto; prim. *izločiti/izlóciti, odštéti, opustíti* □ **4. odpísati**₂ čustv. **kdo/kaj izločiti, opustiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Prehitro/ so ga odpisali, Posrednike je /dokončno/ odpisal, /Molče/ so odpisali rabo slovenščine; olepš. /Neuradno/ so ga zdravniki že odpisali; prim. *izločiti/izlóciti, opustíti, zanemáriti* ◇ pravn. *odpísati*₂ **kdo/kaj prenesti kaj iz zemljiškknjiznega vložka v drug zemljiškknjizni vložek**, Sam₁ – Sam₄: Na katastrskem uradu so odpisali določene parcele

odpisováti -újem R nedov. > gl. odpisati in odpisáti -píšem R dov., odpíšite

odpláčati in odplačáti -am R dov.

□ *odpláčati*₂ **kdo/kaj končati dajati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Posojilo bo odplačal / po obrokih/, Dolg je že odplačal; prim. *izročiti, oddáti*

odplačeváti -újem R nedov. > gl. odpláčati in odplačáti -am R dov.

odpovedáti -povém T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. odpovedáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj onemogóčiti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Zaradi spora/ so (mu) odpovedali službo, Odpovedali so naročeno kosilo; prim. *onemogóčiti, prepréciti* □ **2. odpovedáti**₂ **kdo/kaj zanikati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Zaradi spora/ so odpovedali pogodbo, /Urgentno/ so odpovedali sporazum; prim. *ovrécí, preklícáti, prepréciti, razveljáviti, zanikati* □ **3. odpovedáti**₂ **kdo/kaj preklícáti kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Zaradi bolezni v ansamblu/ so odpovedali predstavo, /Urgentno/ so odpovedali oddajo; prim. *preklícáti, razveljáviti* □ **4. odpovedáti**₃ v oslajenem pomenu **kdo/kaj onemogóčiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Odpovedali so jim gostoljubje, Staršem je odpovedal pokorščino; prim. *onemogóčiti, prepréciti* □ **5. odpovedáti**₁₍₂₎ **kdo/kaj oslabeti (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Včasih (mu) /zaradi bolezni/ odpove spomin, Noge so (mu) /povsem/ odpovedale, Ob tem problemu je tudi njegovo znanje odpovedalo, Slabši material v takih razmerah odpove, Po eni uri dela je stroj odpovedal; prim. *opéšati, oslabeti, pokváríti se* ◇ fin. *odpovedáti*₂ **kdo/kaj preklícáti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Odpovedal je na odpovedni rok vezano hranilno vlogo; ◇ prim. *preklícáti, razveljáviti*

odpovedáti se -povém se T_{De/Dg/Pr} dov.

odprávití

□ *odpovedati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zavestno odreči se komu/ čemu**, Sam₁ – Sam₃; /Zaradi bolezni/ se je odpovedal funkciji, Odpovedala se je dediščini /v korist brata/, /Zaradi razmer/ se je odpovedala otroku, / Odločno/ se je odpovedal kajenju, / Nenadoma/ se je odpovedal svojim idejam; prim. *odrěči se*

odprávití -im R dov. □ **1. odprávití**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ukiniti kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / za koliko časa)**, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/ko}): Odpravili so izkoriščanje in nepismenost, (Za nekaj časa) je odpravil napake v podjetju, Določene upravne enote so odpravili (za zmeraj), (Lani) so odpravili prispevke, (Pred kratkim) so odpravili predpis iz prejšnje ureditve, (V kratkem času) je odpravil govorno napako; prim. *popráviti*, *razpustíti*, *razveljáviti*, *ukíniti* □ **2. odprávití**₂ nav. čustv. **kdo/kaj odvrniti, zavrnti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄; /Z nestrpnimi kretnjami/ so odpravili nadležnega obiskovalca, / Hitro/ jih je odpravil, Odpravil ga je/, češ da nima denarja/, Njega ne boste / kar tako/ odpravili, Odpravil jo je / samo z obljubami/; prim. *odslovíti*, *zapidíti* □ **3. odprávití**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pripraviti koga/kaj do česa / k čemu / na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Namen/Prisl_k: Zjutraj je /na hitro/ odpravila otroke v šolo, /Urgentno/ so ga odpravili v bolnico, Odpravila jih je nabirat gobe; prim. *posláti* □ **4. odprávití**₂ **kdo/kaj poslati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Blago so /ekspresno/ poslali /z naslednjim letalom/ □ **5. odprávití**₁₍₂₎ nestrok. **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃):

Ko je bila že tretjič noseča, je odpravila, Dala (si) je dopraviti; prim. *spláviti* □ **6. odprávití**₂ publ., v posplošenem pomenu **kdo/kaj premagati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Domačini so odpravili goste /z visokim rezultatom/; prim. *premagati* □ **7. odprávití**₂ čustv. **kdo/kaj obravnavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Predpis je / nakratko/ odpravil reforme delovnih razmer; /Kot vodilni/ je sodelavce je odpravil /z omalovaževalno kretnjo/ □ **8. odprávití**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi **kdo/kaj odločiti se prenehati(kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (Prisl_{č/ko}): Odpravili so preskrbo in ugodnosti, Odpravili so nasprotja; prim. *prekíniti*, *ukíniti*, *ustáviti* ◇ mat. *odprávití*₂ **kdo/kaj z računskimi postopki doseči kaj**, Sam₁ – Sam₄: Odpravil je neznanke, V enačbi so odpravili oklepaje in ulomke ◇ pit. *odprávití*₂ **kdo/kaj odposlati pošiljko iz spremne pošte naslovni pošti**, Sam₁ – Sam₄: Odpravili so pošiljko ◇ žel. *odprávití*₂ **kdo/kaj po ugotovitvi varnih razmer za vožnjo v določeno smer dati znak za odhod vlaka**, Sam₁ – Sam₄: Dopoldne so lahko odpravili vse vlake

odprávití se -im se R/P dov. □ *odprávití se*₂ **kdo/kaj premakniti se na/v/skozi/ čez kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vsak dan se odpravi na pokopališče, Zjutraj se je odpravil v mesto, Odpravili so se na Triglav**kdo/kaj premikati se h komu/k čemu / na/v/po kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: Odpravil se je k sorodnikom na obisk, Odpravil se je v bolnico na pregled, Odpravil se je v gostilno na kosilo, Odpravil se je v gozd po drva, Odpravil se je v mesto nakupovat, Odpravil se je na predavanje, na sestanek v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj**

izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj, Sam₁ – pSam_{3/4}¹: Odpravil se je k izpitu, Po kosilu se je odpravil na sprehod; pren. Njegove misli so se odpravile v tuje kraje

odprávljati -im R dov. > gl. odprávití -im R dov., 1.–8.

odprávljati se -im se R dov. > gl. odprávití se -im se R dov.

odpustíti -ím R dov., odpústil □ 1. *odpustíti₃ kdo/kaj oprostíti komu/čemu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Odpustil jim je vse žalitve, Odpustila sta si; prim. *oprostíti* □ 2. *odpustíti₃ kdo/kaj odpisati komu/čemu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Odpustil mu je ves dolg, Odpustili so mu kazen; prim. *odpisati* □ 3. *odpustíti₂₍₃₎ kdo/kaj odsloviti koga/kaj (iz / z/s / od česa / od kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Odpustili so več delavcev, Odpustili so jih (iz služb in z dela sploh); *kdo/kaj osvoboditi koga/kaj (iz / z/s / od česa / od kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Več zapornikov so odpustili, Odpustili so ga (iz bolnice); prim. *odsloviti, osvoboditi* ◇ rel. *odpustíti₂₍₃₎ kdo/kaj oprostíti (komu/čemu) kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Duhovnik (jim) je odpustil greh

odrěči -rěčem T_{De/Dg/Pr} dov., odrěci odrecíte; odrěkel odrěkla nav. z dajalnikom □ 1. *odrěči₂₍₃₎ kdo/kaj zanikati (komu/čemu) kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Zaradi spora/ so (mu) odrekli pravico do nastopa, Kritika (mu) je odrekla umetniški talent; prim. *ovrěči, preklicati, razveljáviti, zanikati* □ 2. *odrěči₂₍₃₎ kdo/kaj onemogočiti (komu/čemu) kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Zaradi spora/ so (mu) odrekli azil, /Urgentno/

so (mu) odrekli plačilo stroškov, Ni mogla odreči, da bi šla z njim; prim. *odpovedati, onemogóčiti, preklicati, preprěčiti, razveljáviti, zanikati* □ 3. *odrěči₃* v oslajenem pomenu *kdo/kaj onemogočiti komu/čemu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄¹: /Nenadoma/ jim je odrekel gostoljubje in pomoč, /Zaradi novih razmer/ so jim odrekli pokorščino in ubogljivost; prim. *onemogóčiti, preklicati, preprěčiti* □ 4. *odrěči₁₍₂₎* nav. 3. os., neobč. *kdo/kaj oslabeti (komu/čemu)*, Sam₁ – (Sam₃): Včasih (mu) /zaradi bolezní/ odrečejo oči, Noge so (mu) /od dolge hoje povsem/ odrekle, Po eni uri dela je stroj /popolnoma/ odrekel, Nekateri igralci so /domala/ odrekli; prim. *odpovedati, opěšati, oslaběti, pokváriti se*

odrěči se -rěčem se T_{De/Dg/Pr} dov. □ *odrěči se₂* v posplošenem pomenu *kdo/kaj zavestno odrěči se komu/čemu*, Sam₁ – Sam₃: /Zaradi bolezní/ se je odrekel funkciji, Odrekla se je dediščini /v korist brata/, /Zaradi razmer/ se je odrekla otroku, /Odločno/ se je odrekel kajenju, /Nenadoma/ se je odrekla svojim idejam; prim. *odpovedati se*

odrěkati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. z dajalnikom > gl. odrěči -rěčem T_{De/Dg/Pr} dov., odrěci odrecíte; odrěkel odrěkla nav. z dajalnikom, 1.–3.

odrěkati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. odrěči se -rěčem se T_{De/Dg/Pr} dov.

odsévati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ 1. *odsévati₂ kdo/kaj kazati se, odbijati se od/iz/z/s koga/česa / v/na/pri kom/čem / kje/kod*, Sam₁ – pSam_{2/5}/Prisl_k: Plameni se odsevajo v njegovih očeh, Prva jutranja svetloba je odsevala v reki,

Svetloba plinskih svetilk je odsevala od mokrega tlaka, Zimsko sonce odseva v snegu, Na gladini jezera odsevajo hiše, Voda odseva njegovo podobo; prim. *kázati/kazáti se, odbijati se, odrážati se, svetíiti/svétíiti se* □ **2. odsévati**₂₍₃₎ *kdo/kaj kazati, izražati (komu/čemu) od/iz/z/s koga/česa / v/na/pri kom/čem/kje/kod*, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/3}/Prisl_k: Nasmeh je odseval radost in srečo, Ponos (mu) je odseval v očeh, Jeza se (mu) odseva na obrazu, Z obraza (mu) odsevata groza in strah, Iz besed je odsevala utrujenost; prim. *izrážati se, kázati/kazáti se, odbijati se, odrážati se, svetíiti/svétíiti se*

odslovíti -ím R dov., odslóvil □ **1.**

*odslovíti*₂ *kdo/kaj odvrniti, zavrñiti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Z nestrpnimi kretnjami/ so odslovili nadležnega obiskovalca, /Hitro/ jih je odslovil, Odslovil ga je/, češ da nima denarja/, Njega ne boste /kar tako/ odslovili, Odslovil jo je /samo z obljubami/; prim. *odprávití, odvrñiti/odvrñiti, zapodíiti, zavrñiti/zavrñiti* □ **2. odslovíti**₂ čustv. *kdo/kaj poslati stran koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Odslovili so več delavcev, Takoj so jo odslovili iz službe; prim. *odprávití, zapodíiti*

odstráníti in odstrániti -im U dov. □ **1.**

*odstráníti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj dati stran koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa / od kod / komu/čemu)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/3}/Prisl_k): /Ročno/ je odstranil dračje (z dvorišča), Mažež (z obleke) je odstranila /z vodo/, (Češnjam) so /spretno/ odstranili peclje, /Z operacijo/ so (mu) odstranili roko; prim. *dáti od/iz/z/s* □ **2. odstráníti**₂₍₃₎ *kdo/kaj ukiniti kaj (od/iz/z/s koga/česa / od kod / komu/*

čemu), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/3}/Prisl_k): Zakon je odstranil slabosti, Skušal je odstraniti vprašanje (z dnevnega reda); prim. *ukíníiti* □ **3. odstráníti**₂₍₃₎ *kdo/kaj odstaviti koga (od/iz/z/s koga/česa / od kod / komu/čemu)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/3}/Prisl_k): Direktorja so /hitro/ odstranili (s položaja); prim. *odstáviti*

odstráníti se in odstrániti se -im se

P_{Dg} dov. □ *odstráníti se*₁₍₂₎ *kdo/kaj odíiti, umakñiti se (od/iz/z/s koga/česa / od kod)*, Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k): /Spretno/ se je odstranil (s ceste); prim. *odíiti, umakñiti*

odstránjevátí -újem U nedov. > gl.

odstrániti in odstrániti -im U dov.

odtrgati -am stil., -tržem Sp_s dov. □ **1.**

*odtrgati*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj odstrániti (komu/čemu) koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa / od kod / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kje/kod) (s čim)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (Iz zvezka) (si) je odtrgala kos papirja, (Iz grmovja) (si) je /kar z roko v naročje/ odtrgala željene cvetove, /S pravo obredno gesto/ je (jabolku) odtrgala pecelj, Žival (si) je /z zobmi/ odtrgala meso, (S topimi noži) so (jim) (od kosti) /dobesedno/ odtrgali meso; čustv. Bomba (mu) je (v zapestju) odtrgala roko; prim. *izdvojíiti, ločíiti, obrátí, oddvojíiti, odlomíiti, odstráníiti/odstráníiti, postrgati, vzéti* □ **2. odtrgati**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj ločíiti koga/kaj od/iz/z/s koga/česa / od kod (s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k – (pSam₆): Ta dogodek ga je /na silo/ odtrgal od zemlje in od domačih, Kar ne morejo je odtrgati od študija in dela, /S podarjeno štipendijo/ so ga /namensko/ odtrgali od matične

države, Že vraščeni jekleni privez so (s traktorskim kavljem) odtrgali od debla, /Z različnimi uradnimi odloki/ so kraj odtrgali od zaledja; prim. *izdvojit*, *izolirati*, *ločiti*, *oddvojiti*, *odstraniti/ odstrániti*, *odtujiti*, *pregnati* □ **3.** *odtrgati*₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zmanjšati (komu/čemu) koga/kaj** (od/iz/z/s koga/česa / od kod / v/ na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med kom/čim) (s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): / Mesečno/ (mu) (od plače) odtrgajo četrtno siceršnjega zaslužka, (Z novim motorjem) (si) je (od celotnega prihodka) odtrgal več kot polovico; prim. *izdvojit*, *oddvojiti*, *odštéti*, *odtegniti/ odtégniti*, *vzéti*, *zmánjšati*

odtrgati se -am se stil., tžsem se P dov., čustv. □ *odtrgati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj oditi, oddaljiti se od/iz/z/s koga/česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: / Povsem/ odtrgal se je od domačih, S strmega pobočja se je /kar naenkrat/ odtrgal plaz, Ladja se je odtrgala od kopnega, Otroci so se relativno zgodaj odtrgali od matere; pog. knj. /Težko/ se odtrga od doma; prim. *izolirati se*, *ločiti se*, *oddaljiti se*, *oditi*, *odplúti*, *odstraniti/odstrániti se*, *odtujiti se*, *osámiti/osamiti se*, *osamosvojiti se*

odtujiti -ím R dov., odtúžil □ *odtujiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj odvrniti, preprečiti (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: /Z hitrimi akcijami/ so (jim) odtujili precej blaga, /Z avtoriteto/ ga je odtujila (staršem), Dolgotrajno bivanje v tujini ga je odtujilo (domovini); prim. *odbiti*, *odprávit*, *odstraniti/odstrániti*, *odvrniti*, *preprečiti*, *ukrásti*, *vzéti*

◇ pravn. *odtujiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj odsvojiti (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Odtujili so (jim) del premoženja, /Ni pravno/ odtujiti (delavcem) pravico do dela, (Pravnim lastnikom) so odtujili del premoženja

odtujiti od -ím od R dov., odtúžil od □ *odtujiti od*₃ **kdo/kaj odvrniti koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: /S prepričevanjem/ so ga odtujili od starih dejavnosti, Nova družba jo je odvrnila od starih prijateljev; prim. *obraniti/ obrániti od*, *odvrniti od*, *ubraniti/ ubrániti od* ◇ pravn. *odtujiti od*₃ **kdo/kaj odvrniti koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Sredstva za družbeno reprodukcijo /s privatizacijo lahko trajno/ odtujijo od delavcev

odtujiti se -ím se R dov., odtúžil se □ *odtujiti se*₁ **kdo/kaj izgubiti svoje bistvo**, Sam₁ – : /Popolnoma/ se je odtujil, /S študijem/ se je odtujil, V takih razmerah se človek odtuji; prim. *odvrniti se*

odtujiti se od -ím se od R dov., odtúžil se od □ *odtujiti se od*₂ **kdo/kaj ne marati več koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: /Popolnoma/ se je odtujil od nje in družine, /S študijem/ se je odtujil od vsakdanjega dela; prim. *odvrniti se od*

odvráčati -am, R nedov. > gl. odvrniti in odvrniti -em R dov.

odvráčati od -am od R nedov. > gl. odvrniti od in odvrniti od -em od R dov.

odvrniti in odvrniti -em R dov., neobč. □ **1.** *odvrniti*₂ **kdo/kaj preprečiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z dobrodelnimi akcijami/ so odvrnili nesreče in bolezni, /Z avtoriteto/ je odvrnila njegove vplive

in napade; prim. *odbíti, odprávití, odstrániti/odstrániti, prepréčiti* □ **2. odvrniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj reči (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam)₃ – Sam₄/S: Odvrnil je, da tega ni pričakoval, /Na hitro/ (ji) je nekaj odgovoril; prim. *odgovoríti, réči*

odvrniti od in odvrniti od -em od R dov. □ *odvrniti od*₃ **kdo/kaj ubraniti koga/kaj od koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: /S prepričevanjem/ so ga odvrnili od nevarnega vzpona, Nova družba jo je odvrnila od starih prijateljev; prim. *obraníti/obrániti od, ubraníti/ubrániti od*

odvrniti se od in odvrniti se od -em od R dov., neobč. □ *odvrniti se od*₂ **kdo/kaj ne marati več koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: /Popolnoma/ se je odvrnil od nje in družine, /S študijem/ se je odvrnil od vsakdanjega dela; prim. *odtujíti se od*

odvzétí -vzámem R(P) dov., odvzémí odvzemíte; odvzél □ **1. odvzétí**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti kaj od/iz koga/česa (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – pSam₂ – (pSam)₄: Od honorarja je odvzel manjši znesek, S skale so odvzeli drobec kamnine (za analizo), Od celote so za nadaljnje preiskave odvzeli nekaj manjših delov, Toliko je odvzel (za točno mero);

prim. *odkrúšiti, odrézati, odrógati* □ **2. odvzétí**₃ **kdo/kaj na silo pobráti komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Odvzeli so ji otroke, Odvzeli so jim državljanstvo in vse druge ugodnosti, Neuspeh ji je odvzel voljo do dela, V burni diskusiji so mu odvzeli besedo; prim. *odtujíti, pobráti, zajéti, zaséči* □ **3. odvzétí**₃ **kdo/kaj komu/čemu dati stran koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Odvzeli so mu potni

list in prtljago, Odvzeli so mu skrb in z njo vso odgovornost, Odvzeli so jim vso krivdo; prim. *oddaljítí, odpustítí, odstrániti/odstrániti, oprostítí* ◇ *prav. odvzétí*₃ **kdo/kaj v sodnem postopku določiti komu/čemu, da zaradi pravno določenih okoliščin ne sme urejati določenih ali vseh svojih pravnih zadev**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Odvzeli so mu poslovno sposobnost

odzivati se -am se S_D nedov. □ *odzivati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kazati določen odnos komu/čemu / na koga/kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}/S: Vedno se odziva njegovim željam in dobrikanju, Na njihove klice se ni odzival, Odzival se je njihovim povabilom, Odzivali so se prošnjam / na prošnje, /Prizadeto/ se je odzivala na krivice, Utujenost se ji odziva /na obrazu/, Žalost se jim odziva /tudi v očeh/, /Redno in vestno/ se odziva, čemur ne more uiti, Odmev se /razločno/ odziva na njihovo glasno petje, Dolina se odziva na njihove vriske; prim. *čudítí se, javljati se, odgovárjati, odmévati, oglášati se, reagírati, sledítí*

oglasíti se -ím se, in oglásiti se -im se G dov., oglásil se > gl. *oglášati se* -am se G nedov.

oglášati se -am se G nedov. □ **1. oglášati se**₁ **kdo/kaj dajati zvoke, glasove, odzivati se**, Sam₁ – : Kukavica se /glasno in vztrajno/ oglašá, /V strahu/ se je začel /čudno/ oglašati, /Po telefonu/ se ne oglašá, /Zaman/ se oglašá /s kakšno šalo/, vsi ostajajo zelo resni, /Z močnim glasom in v afektu/ se je oglašal /na vse pretege/, Oglašá se /kot sraka/, čustv. Zima se že oglašá; prim. *dréti se, kričáti, nastópati, odzivati se,*

vpíti □ **2. oglašati** *se*₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati zvoke, glasove, odzivati se s/z/iz/od koga/česa / na/ pri/v/po kom/čem / med/nad/pod kom/čim / od–do kod/kod/kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: Iz daljave se oglašajo streli, Po polju se oglašča pesem in brnenje strojev, V pogovoru se /navadno rad/ oglašča, Reporter se oglašča iz Amerike, Takrat so se pri njih začeli oglašati kupci, Oglašča se v raznih revijah; prim. *dréti se, govoríti, kričáti, nastópati, objávljati, odzívati se, písati/ písáti, poróčati, prihájati, vpíti* □ **3. oglašati** *se*₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kaj glasno izražati se, odzivati se komu / v/ pri/na kom**, Sam₁ – (p)Sam_{3/5}: Znaná bolečina se mu že oglašča, V njem se oglašča dvom, Želja po svobodi se mu/v njem /vse močneje/ oglašča, Zdaj se mu je začela oglašati vest; čustv. Oglašča se mu je jeza; prim. *kričáti, vpíti*

oglaševáti -újem R nedov. □ *oglaševáti*₂₍₃₎ **kdo/kaj objavljati javnosti (koga/ kaj) v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/ pod kom/čim/kje/kod/kdaj**, Sam₁ – (Sam₄/S) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Oglašujejo /samo/ v nekaterih časopisih, Firme oglašujejo svoje reprezentativne izdelke po športnih dvoranah; prim. *govoríti, naznánjati, objávljati, oglašáti, razglášati, razšírjati, sporóčati, šíriti*

oglušéti -ím T/NT_{D_e/D_g/Pr} dov. □ *oglušéti*₁₍₂₎ **kdo/kaj postati (komu/ čemu) gluh, neobčutljiv**, Sam₁ – (Sam₃): /Na desno uho/ je /popolnoma/ oglušel, Prsti na levi roki so (mu) oglušeli / od bolečine/, /Pri hoji/ (mu) leva nova /postopoma/ ogluší; čustv. /Zaradi hudih doživetij/ so (mu) čuti /že skoraj popolnoma/ oglušeli; prim. *izčrpati se,*

izpíti se, izrabíti se, iztróšiti/iztrošiti se, oslabíti se, skváriti se

ogníti se ógnem se, in ógnem se R(P) dov. > gl. *izogíbatí se* -am se in -ljem se R(P) nedov.

ogovárjati -am G nedov. > gl. *ogovoríti* -ím G dov., *ogovóril*; nam., *ogovórit* in *ogovorít* 1. □ **2. ogovárjati**₂ **kdo/kaj besedno usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vse po vrsti ogovarja /, da se kar bliska, /Grdo/ ogovarja sosede, / Nerazsodno/ ogovarja vse njihovo delovanje in ravnanje; prim. *obrekováti, oprávljati*

ogovoríti -ím G dov., *ogovóril*; nam., *ogovórit* in *ogovorít* □ *ogovoríti*₂ **kdo/kaj besedno usmeriti se na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vsakega je ogovoril / na ti/, Ogovoril jih je /s pozdravom po nemško/, Ogovorila ga je /z gospod/, Ogovoril ga je /, ne da bi ga poznal/, Gostitelji so jih /prijazno/ ogovorili; prim. *nagovoríti*

ohraníti in ohrániti -ím S_{TID}/NT_{D_g}/Pr_{T_{D_e/D_g/Pr} dov. □ **1. ohraníti**₃ **kdo/kaj ímeti v nespremenjenem stanju koga/ kaj v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/ med/pred kom/čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: V stanovanju so ohranili vse pohištvo in spominske predmete, Dekle je ohranilo prijateljske odnose v spoštljivi razdalji, Ohranili so sadje čez zimo, Taki izdelki se ohranijo samo v suhem prostoru, /Z ustrezno predelavo/ so v sadju ohranili vse vitamine, Vso jezo je ohranil v sebi; prim. *obdržáti, obvládati, zadržáti* □ **2. ohraníti**₃ **kdo/kaj kljub nasprotnim silam obvladati, zadržati koga/kaj čez/ skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/**}

med/pred čim / kje / kdaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/c}: Potrošnje so ohranili v mejah realnih možnosti, Repertoar so ohranili na visoki umetniški ravni, Med epidemijo so ohranili strogo nadzorovano čistočo, Med tednom pričesko /odlično/ ohrani, Pri plesu so /dobro/ ohranili ritem, To blago v različnih vremenskih razmerah ohrani barvo, Konzervirana zelenjava ohrani čvrstost in barvo skozi vso zimo, Pri delu je /z dobro voljo/ ohranil kondicijo in živce; prim. *obdržati, obvladati, zadržati* □ **3. ohraniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ne prenehati imeti koga/kaj (v/na/po/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): Slika je ohranila /za spomin/, Blago /navadno/ ohranijo /na zalogi/, /Po mirovni pogodbi/ so (na severu) ohranili velik del ozemlja, /Zaradi domišljavosti in denarja/ je ohranil funkcijo; prim. *obdržati, obvladati, zadržati* □ **4. ohraniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati uporabljati kaj (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/c}): Ohranili so obrt, (V korespondenci) so ohranili latinico, Ohranili so le nekatere vrste sliv, (V družini in drugje) so ohranili navade; prim. *gojiti, obdržati, uporabljati, upravljati* □ **5. ohraniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj obvarovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kljub razmeram/ je ohranil posestvo, Podjetje se je /kljub krizi/ ohranilo, /Kot kovač/ se ni ohranil, Imetje je ohranil /brez tuje pomoči/; prim. *obdržati, obvarovati, obvarovati, rešiti/rešiti* □ **6. ohraniti**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj obdržati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ljudi so ohranili

pri volji, Poškodovanca so ohranili pri zavesti, Trener je moštvo ohranil v kondiciji; prim. *obdržati, zadržati* □ **7. ohraniti**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj obdržati kaj 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄: Vrvohodec je ohranil ravnotežje, Ograja je ohranila barvo, Uspela je ohraniti vitkost; prim. *obdržati, zadržati* □ **8. ohraniti**₂ v zvezi **ohraniti v glavi, v spominu**, v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj obdržati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vseh telefonskih števil ne more ohraniti v glavi, Ta dogodek je ohranil v spominu; prim. *obdržati, zapomniti si* □ **9. ohraniti**₂ v zvezi **ohraniti za se, v sebi**, v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj ohraniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Poslovne skrivnosti je ohranila zase, Ta dogodek je ohranil zase; prim. *obdržati, utajiti, zadržati*

ohraniti se in ohrániti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ *ohraniti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati biti, obstajati od/iz koga/česa / čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj / od–do kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/c}: Takšna rastlina se v naravi ne bi mogla ohraniti, Združili so se, da bi se ohranili na tržišču, Hrastovo listje se ohrani na drevju do pomladi, Njegova dela so se ohranila med bralstvom, Ta filozofija se je ohranila do danes, Te navade so se ohranile še iz nekdanjih časov, Taki izdelki se ohranijo samo na suhem; prim. *obdržati se, obstati, ostati, vztrajati*

ohránjati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl. ohraniti in ohrániti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ *ohránjati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vzdrževati kaj (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ –

Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (V družini) so ohranjali domače razpoloženje in navade, Naprava ohranja čist zrak; prim. *gojiti, vzdrževati*

ohránjati se -am se, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg}/_{Pr} nedov. > gl. ohraniti se in ohrániti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg}/_{Pr} dov.

oklicati okličem G/R dov., oklicala in oklicála □ *oklicati*, **kdo/kaj razglasiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S: /Po hitrem postopku/ so oklicali samostojno republiko, /Po lokalnem radiu/ je oklical nov občinski svet, Oklical je, da so zmagali; čustv. Na več mestih je oklicala, da se bo poročila; prim. *posredovati, povédati, preněsti, razglasiti, sporočiti* ◇ rel. *oklicati*, **kdo/kaj javno potrditi koga**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S: Oklicali so ju že / dvakrat/

oklicati za okličem za G/R dov., oklicala za in oklicála za □ *oklicati za*, **kdo/kaj imenovati koga/kaj za koga/kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prid_{kol} Sam₂: Oklicali so ga za častnega doktorja, Območje so oklicali za narodni park; prim. *določiti/določiti za, imenovati za, nameniti/nameniti za, razglasiti za*

okrasiti -ím Sp_L dov., okrasil □ *okrasiti*, **kdo/kaj narediti (komu/čemu) bolj lep-ega/-o, uporabnejšega koga/kaj s kom/čim (za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆ – (pSam₄): Dvorano so (si) (za prireditve) /lepo/ okrasili s plakati in zelenjem, (Plesalcem) so (za jubilejni nastop) rokave kostumov /z veliko skrbnostjo/ okrasili z zlato vezenino; čustv. Narava je okrasila drevje s pomladanskimi barvami, Dosedanji znanstveni naziv

(si) je (za boljši nadaljnji status) / sčasoma/ okrasil s še enim doktoratom; prim. *dopolniti/dopólniti, olěpšati, oprěmiti, poslikati*

olajšati -am R dov. □ **1. olajšati**, **kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) manj neprijetno/naporno/zapleteno kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z delom/ (si) je olajšala trpljenje, /S pogostimi stiki/ so olajšali razvoj medsebojnih odnosov, Udobni avtobusi so olajšali vožnjo; čustv. /Z izpovedjo/ (si) je olajšal vest; pog. knj. Olajšal se je, Olajšal (si) je mehur; prim. *osvoboditi, razbremeniti* □ **2. olajšati**, **kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) manj težko kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z izločitvijo nepotrebnih predmetov/ so /zelo/ olajšali nahrbtnike, /S petjem/ so (si) olajšali tovor; prim. *razbremeniti*

omalovaževati -újem R nedov. □ *omalovaževati*, **kdo/kaj ne imeti koga/kaj za vredno, pomembno**, Sam₁ – Prid_k Sam₄: Omalovažujejo nasprotnika, Uprava omalovažuje zahteve, Omalovažuje delo in uspehe drugih; prim. *abstinirati, ignorirati, odrékati, podcenjevati*

omejevati -újem R nedov. > gl. omejiti -ím R dov., oméjil

omejevati se -újem se R nedov. > gl. omejiti se -ím se R dov., oméjil se

omejiti -ím R dov., oméjil □ *omejiti*, **kdo/kaj določiti meje za kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Pri razporejanju dejavnosti) bi /težko časovno/ omejili ta dogodek, Izgube so poskušali omejiti /na minimum/,

Vojaško obveznost so omejili /na šest mesecev/, Izbrani mehanizem lahko omeji hitrost dvigala, (Tokrat) so stroške omejili /za polovico/, Poplave so (pred nekaj leti) /z regulacijami/, (V zadnjih letih) so nemščino /krepko/ omejili /na račun angleščine/, (V tem letu) je vsa svoja potovanja omejil /na Evropo/, /Prav drastično/ se je moral omejiti /v jedi/; prim. *lokalizirati*, *ohraniti/ohrániti*, *predpisati/predpisáti*, *skřčiti*, *zadržáti*, *zamejiti*

omejiti se -ím se R dov., oméjil se
 □ *omejiti se*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zadržati se od koga/česa (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – pSam₂ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Pri soočenju) se je omejil od svojih prejšnjih izjav, /Zavestno/ se je omejil od ljudi in dogodkov; prim. *ločiti/lóčiti se*, *razmejiti se*, *zadržáti se*, *zamejiti se*

omogóčati -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
 omogóčiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov.

omogóčiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov.
 □ *omogóčiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj 'določeno dejavnost' mogoče**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Omogočili so (mu) dobre sodelavce in napredovanje, (Ljudem) so omogočili šolanje, (Državi) so omogočili rast in razvoj, Pogoji so omogočili trajno selitev; prim. *oskrbėti*, *poskrbėti za*, *povzročiti*, *preskrbėti*

omožiti se -ím se R dov., omóžil se > gl.
 oženiti se, oženim se R dov. > gl. poročiti se -ím se R dov., poróčil se

omrěžiti -ím R dov. □ **1. omrěžiti**₂ **kdo/kaj obdati, ograditi kaj z mrežo**, Sam₁ – Sam₄: Omrěžili so okna; prim. *zamrěžiti* □ **2. omrěžiti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/**

kaj zvičajno pridobiti (komu) koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ta ženska je že marsikoga omrěžila, Omrěžila (mu) je pamet in srce □ **3. omrěžiti**₃ neobč., čustv. **kaj pridobiti koga s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Knjiga ga je omrěžila z novimi idejami, Misel na trenutni položaj ga je omrěžila z žalostjo; prim. *navdáti*, *prežěti*

onemogóčati -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
 onemogóčiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov.

onemogóčiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov.
 □ *onemogóčiti*₂ **kdo/kaj narediti koga/kaj onemogočen-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: Domači igralci so onemogočili nasprotnike, Predsednika so pred javnostjo onemogočili, Onemogočili so njegovo delovanje, Neurje je onemogočilo promet; prim. *preprěčiti*

opaziti in opáziti -ím S_{T/D} dov. □ **1. opaziti**₂₍₃₎ **kdo/kaj čutno zaznati koga/kaj (od koga/česa / od kod / skozi kaj / v/na čem / s čim / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}/Prisl₁): Ladje opazi (skozi okno s prostim očesom), Opazi se (v ogledalu/izložbi), Opazi ga (na poti) /od daleč/, (V govoru) so opazili njegovo zadovoljstvo, Opazili so občutno zvišanje cen na trgu; brez. Že (na vratih) se opazi njegovo hudo bolezen; prim. *zaznáti* □ **2. opaziti**₂ **kdo/kaj zaznati / biti pozoren (na) koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Mladega umetnika so kmalu opazili, Pesniško zbirko so kritiki opazili, Vsi so opazili njegovo zadrego, Opazili so, kako hitro izginjajo ljudski običaji; prim. *zapaziti*, *zaznáti*

opazováti -újem S_{T/D} nedov. > gl. opáziti in opáziti -ím S_{T/D} dov., **1. opazováti**₂ **kdo/kaj načrtno/namensko gledati koga/**

kaj, Sam₁ – Sam₄: /Z mikroskopom/ so opazovali zvezde, /Natačno in redno/ so opazovali naravne pojave, Lovec /vsakotedensko/ opazuje divjad, Kmetje /vestno/ opazujejo vreme; prim. *slediti*

opirati -am R nedov. □ *opirati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nameščati, dajati koga/kaj do/blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / (h/k) komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/čez koga/kaj / v/po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: /Brez večjega tveganja/ je lestev opiral na/ob zid, /Nekoliko ključovalno/ je opiral komolce na mizo, Hrbet je opiral ob vratni okvir, Glavo je /nagajivo/ opirala ob njegovo ramo, /Tudi z vso svojo težo/ je breme opiral ob vratni okvir, /Z vidnimi težavami/ levo nogo opiral ob palico; prim. *dajati, nameščati, naslánjati, prislánjati*

opirati na -am na R nedov. □ *opirati* na₃ **kdo/kaj navezovati koga/kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Svoje pisanje je /preveč nazorno/ opiral na knjigo svojega vzornika, Proizvodnja je izdelke opirala /izključno/ na izvoz, Projekt je /v celoti/ opiral na mlajše kolege, /Zaradi boljše razumljivosti/ je svoje narečje opirala na splošnopogovorni jezik, /Z veliko napora/ so svoje trditve /končno lahko/ opirali na nekaj osnovnih dokazov; prim. *navezovati na*, čustv. *priklépati na, pritegováti na*

opirati se -am se R nedov. □ *opirati se*₂ **kdo/kaj naslánjati se do/blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / (h/k) komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/čez koga/kaj / kam / v/po/ob kom/čem / kod**, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: /Navadno/ se

opira ob vratni okvir in komentira, Rada se opira čez okno in opazuje mimoidoče, /Z obrazom/ se je opiral k njej in pomenljivo komentiral; prim. *naméščati se, naslánjati se, navájati se, prislánjati se*

opirati se na -am se na R nedov. □ *opirati se na*₂ nav. čustv. **kdo/kaj navezovati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Brez oklevanja/ se vedno opira na prijatelje, Nanj se je /kar preveč tudi čustveno/ opirala, /V govoru/ se je /brez ovinkarjenja/ opirala na zadnje dogodke, /Spretno in očitajoče obenem/ se je opirala na njegove zadnje besede; prim. *naslánjati se, navájati se na, navezovati se na, obéšati se na*, čustv. *priklépati se na, privájati se na, računati na*

opísati in opisáti opisém T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. opisovati -újem T_{De/Dg/Pr} nedov.

opisovati -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *opisovati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prikazovati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: /Z velikim zanimanjem/ opisuje naravo, ljudi in življenje sploh, /Slikovito (jim) je opisoval, kak so ga okradli, /Težko/ je (slepemu) opisovati barve, /S ponosom / Ponosno/ je opisoval, kaj vse je naredil, Snov je opisoval /jedrnato in slikovito/; prim. *kázati/kazáti, predstavljati, predvájati, prikazovati* ◇ geom. *opisovati*₂ **kaj premikajoč se na določen način prikazovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Točka opisuje krog, Premica opisuje plašč stožca ◇ jezikosl. *opisovati*₃ **kaj delati, tvoriti kaj 'čas, naklon' s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Čase in naklone opisujemo z različnimi opisnimi deležniki

opogúmljati -am T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ *opogúmljati*₂₍₃₎ **kdo/kaj pozitivno vplivati na koga/kaj s podporo (v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Pri delu) jih je /zelo/ opogumljala njegova prisotnost, Opogumljali so jih /predvsem s pesmijo/, (Pri učenju) ga je /v glavnem/ opogumljala misel na uspeh; prim. *hrabriti, podpirati, spodbújati*

opomínjati -am R nedov. > gl. opómnniti -im R dov.

opómnniti -im R dov. □ *opómnniti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opozoriti koga (na) kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: Opomnila ga je na čakajoče za njim, Opomnil ga je na spremembe, /Z obzirom / Obzirno/ ga je opomnil, naj tega ne dela več, Učitelj ga je večkrat opomnil zaradi nerednosti, Opomnil ga je, ker je motil pouk; prim. *alarmírati, opozoriti*

opozárjati -am R nedov., opozóril > gl. opozoríiti -ím R dov., opozóril

opozoríti -ím R dov., opozóril □ **1.** *opozoríti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Obiskovalce razstave so opozorili na nekatere slike, Opozorila ga je na Menartove pesmi, /S kašljanjem/ jih je opozoril nase; čustv. / Neprikrito/ jih je že večkrat opozoril nase; publ. Prisotne so opozorili na vrsto problemov; prim. *spómnniti, usmériiti*
□ **2.** *opozoríti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opomniti koga (na) kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: /Pravočasno/ ga je opozoril, kaj se pripravlja, Streljanje nas je opozorilo, da se bliža sovražnik,

Motorist jih je /z roko/ opozoril na spremembo smeri, /S prstom/ ga je opozorila, naj molči, Opozorili so ga na dolžnosti in obljube; prim. *alarmírati, opómnniti, spómnniti*

opravičiti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *opravičiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj z navajanjem objektivnih vzorokov narediti koga/kaj (komu) razumljivo, možno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Opravičili so ga (šefu), Prišel se je opravičit (vodilnemu), da ne more na sestanek, Opravičil (mu) je, da ga je spregledal, Opravičil (jim) je žalitev; prim. *odpustíti, oprostíti* □ **2.** *opravičiti*₂ **kdo/kaj z navajanjem objektivnih vzorokov narediti koga/kaj boljš-ega/-e kot kaže stanje**, Sam₁ – Sam₄/S: Z delom je opravičil njihovo zaupanje, Prizadeval si je opravičiti svoje potovanje, Uspeh je opravičil stroške, Opravičil se je, da mora oditi v svoje kraje; prim. *upravičiti* ◇ šol. *opravičiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj z navajanjem objektivnih vzorokov narediti koga/kaj (komu) razumljivo, možno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Opravičiti (učitelju) izostanek

opráviti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *opráviti*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄' / Prid_{kol}Sam₂': Opravil je izpit in tečaj, Opravil je vsa poljska dela, Opravil je vse potrebne formalnosti, Prostovoljci so opravili čez tisoč delovnih ur; prim. *povzročíti, uresničíti*
□ **2.** *opráviti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj narediti**, Sam₁ – : Opravili so nakupe, poizvedbe, analize, vožnjo, polet, Opravili so vse preglede, Opravili so prevzem blaga □ **3.** *opráviti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj biti**

uspešen, Sam₁ – : Tam ne bo /dosti/ opravil, /Nič/ ni opravil, Mogoče bo /tako več/ opravila □ **4. oprávití**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj končati (v/na/pri čem/kom / kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Fant je /slabo/ opravil (pri zdravniku), Pogovor so opravili (na sodišču), (Pri nas) je opravila; prim. *prestáti* □ **5. oprávití**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo napraviti koga/kaj (v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Hitro/ se je opravil, Opravila ga je (v pustno šemo); prim. *obléči* ◇ alp. *oprávití*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti**, Sam₁: Opravili so ponovitev smeri ◇ fiz. *oprávití*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti**, Sam₁: Stroj opravi določeno delo ◇ mat. *oprávití*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti**, Sam₁: Stroj je opravil določeno računsko operacijo ◇ rel. *oprávití*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti**, Sam₁: Pred prazniki so opravili spoved ◇ strojn. *oprávití*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti**, Sam₁: Mehанизem opravi določeno pot

oprávití z/s -im z/s T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. oprávití z/s**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj končati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: S svojo prejšnjo družbo je opravil, Boksar je /hitro/ opravil z nasprotnikom, S predlogom so /na kratko/ opravili, Z zgrešenimi hipotezami je /na hitro/ opravil; prim. *dokončáti, končáti* □ **2. oprávití z/s**₂ v zvezah z **imeti** ali **ne imeti nič**, čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: V tej službi ima opraviti z ljudmi, Veliko ima opraviti s kuho, Vse kaže, da imajo opraviti s pranjem denarja, Slaba cesta

ni imela nič opraviti z nesrečo, Pogovor nima nič opraviti s tem

oprávljati I -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. oprávljati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vse /uspešno/ opravlja sam, /Dobro/ opravlja svoje dolžnosti, Revija /slabo/ opravlja zamišljeno □ **2. oprávljati**₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati**, Sam₁ – : Opravljajo izvidniške polete, Opravljajo prevoze po naročilu, Opravljajo učiteljsko službo, Mišica opravlja delo **kdo/kaj določati se**, Sam₁ – : Opravlja službo oskrbnika, Opravlja službo kot oskrbnik □ **3. oprávljati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko delati kaj 'določeno dejavnost'**, Sam₁ – Sam₄: Vse te naloge opravlja hrbtnica, Poslovalnica opravlja informatorsko službo, Banka opravlja te vloge ◇ fiz. *oprávljati*₁ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj delati**, Sam₁ – : Sila opravlja delo ◇ rel. *oprávljati*₂ ◇ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj delati kaj 'kako opravilo, delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄: Opravljati božjo službo, Opravljati devetdnevnic

oprávljati II -am G nedov. □ *oprávljati*₁₍₂₎ **kdo/kaj slabo govoriti (kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): Ženske (ga) opravljajo, Opravljajo (njegovo obnašanje); prim. *obrekováti, ogovárjati*

opredelíti -ím R dov., opredélil
□ *opredelíti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj bistveno lastnostno določiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pojav so /časovno/ opredelili, /Z zakonskimi določili je bilo potrebno opredeliti položaj določene dejavnosti, /Čimprej/ je treba opredeliti, kaj spada v redno delo, /Nemogoče/ je bilo opredeliti vse najrazličnejše gledališke zamisli,

opredelíti kot

Poskušal je natančneje opredeliti svoje stališče do svetovnih problemov, To dejstvo je opredelilo položaj Slovencev za več stoletij, /Z razstavo/ so poskušali opredeliti vodilno temo moderne umetnosti, Novo odkritje je opredelilo vojskovanje; prim. *definírati, določíti/določíti, okarakterizírati, ovrednótiti, oznáčiti, poimenováti, pojásniti/pojásniti, razložíti, ugotovíti* ◇ geom. *opredelíti₂ kdo/kaj definírati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Opredelil je kroglo

opredelíti kot -ím kot R dov., opredélil kot □ *opredelíti kot₂* v oslabljenem pomenu *kdo/kaj obravnati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Opredelili so ga kot naduteža, Nauk so opredelili kot heretičen; prim. *definírati kot, določíti/določíti kot, okarakterizírati kot, oznáčiti kot*

opredelíti se -ím se R dov., opredélil se □ *opredelíti se₁* v posplošenem pomenu *kdo/kaj pokazati svoja stališča*, Sam₁ – : Nihče se ni opredelil /kot vnet pristaš nove struje/, /Politično in razredno/ so se že zdavnaj opredelili, Opredelili so se /za Slovence/, Opredelil se je /po svojih sodelavcih/; prim. *definírati se, določíti/določíti se, okarakterizírati se, ovrednótiti se, oznáčiti se, poimenováti se, razjásniti/razjasniti se*

opredelíti se do/proti/za -ím se do/proti/za R dov., opredélil se do/proti/za □ *opredelíti se do/proti/za₂* v posplošenem pomenu *kdo/kaj pokazati stališče do koga/česa /proti komu/čemu / za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₂₋₄: /Navadno/ se /javno/ opredeli do vseh problemov, Opredelili so se proti rasni diskriminaciji, /Enoglasno/ so se opredelili za osamosvojitve; prim. *definírati se do/proti/za, določíti/*

določíti se do/proti/za, okarakterizírati se do/proti/za, ovrednótiti se do/proti/za, oznáčiti se do/proti/za

opredelíti za -ím za R dov., opredélil za □ *opredelíti za₂* v oslabljenem pomenu *kdo/kaj imeti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Opredelili so ga za alkoholika, Besedo so opredelili za narečno; prim. *definírati za, določíti/določíti za, iméti za, okarakterizírati za, oznáčiti za*

oprémíti -ím Sp_L dov. □ **1.** *oprémíti₂₍₄₎ kdo/kaj načrtno dodati (komu/čemu) na/v/čez koga/kaj (s kom/čim)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Opremila (si) je sobo (s starim pohištvo), Članek je opremil (tudi z dodatnimi z osebnimi pripombami), Odrsko sceno so še /dodatno/ opremili, Največna tovarna pohištva je opremila dvorano, Knjigo je opremil mlad akademski slikar; čustv. S prvo plačo se je /kolikor toliko/ opremil; prim. *dodáti, okrasíti, olépsšati, poslíkati* □ **2.** *oprémíti₄₍₅₎ kdo/kaj načrtno narediti (komu/čemu) boljšega, uporabnejšega koga/kaj s kom/čim za koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆ – pSam₄: Z oblačili in vodiči so se opremili za v gore, Za na morje (jim) je opremil čoln z jadri, Za alpinistično odpravo so planince opremili s posebnimi bundami in obutvijo, Za posebno akcijo so se opremili s posebnimi instrumenti in posebnim orožjem, Knjigo so opremili s predgovorom in z opombami; prim. *dopolníti/dopólniti, utrdíti/utrđiti* ◇ adm. *oprémíti₃ kdo/kaj načrtno dodati na/v/čez koga/kaj s kom/čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Dopise so morali opremiti z datumi, prošnje pa s prilogami ◇ film. *oprémíti₃* Film je /zvočno/ opremil s posebno glasbo ◇ rad. *oprémíti₃*

Oddajo je opremil z zvočno kuliso \diamond
navt. *oprémiti*₃ Ladjo so opremili z vso
potrebno tehnično opremo

oprémljati -am Sp_L nedov. > gl. oprémiti
-im Sp_L dov.

opréti oprém R dov., opfl > gl. opírati
-am R nedov.

opréti na oprém na R dov., opfl na > gl.
opírati na -am na R nedov.

opréti se oprém se R dov., opfl se > gl.
opírati se -am se R nedov.

opréti se na oprém se na R dov., opfl se
na > gl. opírati se na -am se na R nedov.

oprijéti oprímem R(P) dov., oprijél > gl.
prijéti prímem R(P) dov., prijél 1., 3.

oprijéti se oprímem se R(P) dov., oprijél
se > gl. prijéti se prímem se R(P) dov.,
prijél se 1.–3., 5.

oprostíti -ím R dov., opróstil \square **1.**
*oprostíti*₃ **kdo/kaj razbremeniti koga/kaj**
koga/česa, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: /Kot
lažjega invalida/ so ga oprostili vojaške
obveznosti, Oprostili so jih plačevanja
davkov; prim. *razbremeniti* \square **2.**

*oprostíti*₂ **kdo/kaj pomilostiti koga/kaj**,
Sam₁ – Sam₄: Sodišče ga je oprostilo;
prim. *osvoboditi*, *pomilostiti* \square **3.**

*oprostíti*₃ **kdo/kaj odpustiti komu/čemu**
kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Oprostili
so mu zamudo, Vse mu je oprostila;
čustv. Ni si mogel oprostiti, da je bil tako
nepreviden; prim. *odpustiti*

oprostíti -ím R dov., opróstil > gl.
opróščati -am R nedov.

organizírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in
nedov. \square **1.** *organizírati*₂ **kdo/kaj**
urediti, uskladiti kaj, Sam₁ – Sam₄: /

Skrbno/ so organizirali zdravstveno
službo, Skušala je /bolje/ organizirati
posvetovanje, Društvo je /dobro/
organiziralo boj proti alkoholizmu;
čustv. Organizirali so se /, kakor so
vedeli in znali/, Svojih misli ni znal
organizirati; prim. *urediti, uskladiti* \square **2.**
*organizírati*₂ **kdo/kaj pripraviti kaj**,
Sam₁ – Sam₄: Organizirali so spopade,
Delavski vodje so organizirali stavko,
Organizirali so atletsko tekmovanje,
Poleti so organizirali mladinske
tabore; prim. *priprávití, ustanovíti* \square **3.**
*organizírati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/
kaj pridobiti koga/kaj za/v kaj / v čem**,
Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}: Organizirali
so kmete za sodelovanje v uniji,
Organizirali so šolsko mladino v
boju proti narkomaniji, Ljudje so se
organizirali v področne svete; prim.
pridobiti, zagotovíti si, združíti/zdrúžiti
 \square **4.** *organizírati*₃ v posplošenem pomenu
kdo/kaj dobiti komu/čemu koga/kaj,
Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Organizirali
so jim ležišča v dijaškem domu,
Organiziral si je družbo za v hrube;
prim. *dobiti, priskrbéti* \square **5.** *organizírati*₃
čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
 narediti, delati koga/kaj za člana h
**komu/k čemu, v kaj/kam / pri kom/
čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3–5}:
Ljudi je organiziral k Zelenim, Precej
simpatizerjev je organiziral v društvo,
Pevce je organiziral pri Slovenski
matici; prim. *prikljúčiti, včlániti*

organizírati se v/k -am se v/k T_{De/}
Dg/Pr dov. in nedov. \square *organizírati se k/*
v₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
usmeriti se h komu/k čemu, v kaj/kam,
Sam₁ – pSam_{3/4}: Organizirali so se k
ostalim prostestnikom, Organizirali so

se v društvo, Organizirali so se v klub ljubiteljev ptic; prim. *priključiti se k, včlaniti se v*

oskrběti -ím R dov. □ **1.** *oskrběti₃ kdo/kaj obdati koga/kaj s čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Pek vsak dan oskrbi ljudi s kruhom, Odjemalce so redno oskrbeli z mlekom, Fanta je z vsem oskrbel, Oskrbeli so se s hrano in gorivom, Gnoj oskrbi rastlino s hranilnimi snovmi; prim. *dopolniti/dopólniti, obdati, oprémiti, vzdrževáti* □ **2.** *oskrběti₂₍₃₎ kdo/kaj dopolniti (komu/čemu) koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Strokovnjaki so oskrbeli cevi za vodovod, / Nemudoma/ so (si) oskrbeli potrebne dokumente; prim. *oprémiti, preskrběti* □ **3.** *oskrběti₂₍₃₎ kdo/kaj uresničiti (komu/čemu) koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Kraju) je oskrbel avtobusno čakalnico, /Zavzeto/ so oskrbeli novo izdajo knjige; prim. *dopolniti/dopólniti, oprémiti, preskrběti, uresničiti* □ **4.** *oskrběti₂₍₃₎ kdo/kaj obdelati (komu/čemu) koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Strežnica je bolnika /dobro/ oskrbela, V ambulanti so (mu) rano /strokovno/ oskrbeli; prim. *obdelati, zadovoljiti*

oskrbováti -újem R nedov. > gl. oskrběti -ím R dov., 1.–4. □ **5.** *oskrbováti₂₍₃₎ v* posplošenem pomenu *kdo/kaj upravljati (komu/čemu) koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Bolnika so /vsakodnevno/ oskrbovali na domu, V internatu oskrbujejo petdeset gojencev, Cestar (jim) še vedno /redno/ oskrbuje cesto, (Madoletnemu lastniku) je /zelo vestno/ oskrboval premoženje; prim. *upravljati* □ **6.** *oskrbováti₃ neobč., v* posplošenem pomenu *kdo/kaj dostavljati, pošiljati komu/čemu koga/kaj*, Sam₁

– Sam₃ – Sam₄: Ženi in otrokom je /redno/ oskrboval denar in sploh solidno preživnino, Firmi so /le občasno/ oskrbovali potrebne surovine; prim. *dostávljati, pošiljati, prinášati*

oslaběti -ím T/NT_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *oslaběti₁ kdo/kaj postati slab, onemogel*, Sam₁ – : /Z delom/ je /povsem/ oslabeled, Žival /po težkem naporu/ kmalu oslabi, Rastlina v taki zemlji oslabi; prim. *izčrpati se, izpíti se, izrabíti se, izsesáti se, iztróšiti/iztrošiti se, oslabíti se, skváriti se* □ **2.** *oslaběti₁₍₂₎ kdo/kaj izgubiti (komu/čemu / pri kom/čem) popolnost, učinkovitost delovanja*, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}): /Zaradi dolgega ležanja/ so (mu) noge oslabele, /Od stalnega buljenja v ekran/ so (mu) /zelo/ oslabele oči, Oslabeled (mu) je živec (v desni roki); prim. *izčrpati se, izrabíti se, iztróšiti/iztrošiti se, oslabíti se, pokváriti se, skváriti se* ◇ jezikosl. *oslaběti₁ kdo/kaj izgubiti popolnost, učinkovitost delovanja*, Sam₁ – : /Zaradi izglasja/ samoglasnik oslabi

oslabíti -ím R dov., oslábil □ **1.** *oslabíti₂ kdo/kaj prizadeti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Trenutni dogodki so /z dolgimi pohodi/ oslabili vojsko, Izguba krvi ga je oslabila, Lakota in vročina /intenzivno/ oslabita telo, /S pretiranim obrezovanjem/ so oslabili rastlino, Listne uši so oslabile rastlino /do izsušitve/; prim. *izčrpati, izpíti, izrabíti, izsesáti, iztróšiti/iztrošiti, skváriti* □ **2.** *oslabíti₂₍₃₎ kdo/kaj povzročiti (komu/čemu / pri kom/čem) kaj nepopoln-ega/-o, nezmožn-ega/-o*, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}) – Sam₄: Bolezen (mu) je oslabila moči, Delo v temnih prostorih (jim) oslabi vid, (V kolenu) so (mu) /vidno/

oslabile kolenske vezi; prim. *izčrpati*, *izpiti*, *izrabiti/izrábiti*, *iztrošiti/iztrošiti*, *pokvárati*, *skvárati*

oslabiti se -ím se T/NT_{De/Dg/Pr} dov., oslabil se □ **1. oslabiti se**₁ **kdo/kaj postati slab, onemogel**, Sam₁ – : /Z delom/ se je /povsem/ oslabil, Žival se /po težkem naporu/ kmalu oslabi, Rastlina se v taki zemlji oslabi; prim. *izčrpati se*, *izpiti se*, *izrabiti se*, *izsesáti se*, *iztrošiti/iztrošiti se*, *oslabéti*, *skvárati se* □ **2. oslabiti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj izgubiti (komu/čemu / pri kom/čem) popolnost, učinkovitost delovanja**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}): /Zaradi dolgega ležanja/ so se (mu) noge oslabile, /Od stalnega buljenja v ekran/ so se (mu) /zelo/ oslabile oči, Oslabil se (mu) je živec (v desni roki), Napadi so se oslabili; prim. *izčrpati se*, *izrabiti se*, *iztrošiti/iztrošiti se*, *oslabéti*, *pokvárati se*, *skvárati se*

osmēšiti -ím Sp_L dov. > gl. osramotíti -ím Sp_L dov., osramótíl

osmēšiti se -ím se Sp_L dov. > gl. osramotíti se -ím Sp_L dov., osramótíl se

osnováti osnújem U/Ut dov., neobč., osnovál □ **1. osnováti**₂ **kdo/kaj začetno ustvariti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Osnovali so društvo in stranko, Na šoli so osnovali več krožkov, Osnoval je dom in družino, Filozof je osnoval svoj nauk in nazor; prim. *postáviti*, *ustanovíti*, *ustváriti*, *utemeljíti*, *uvēsti*, *zasnováti* □ **2. osnováti**₃ **kdo/kaj na novo osnovati kaj na kom/čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Nauk in teorijo nasploh so osnovali na svojih izkušnjah, Knjiga je /kot sicer izvirno delo/ osnovana na ljudski motiviki, Na kliničnih preiskavah so psihoanalizo osnovali /

kot znanost/; prim. *postáviti*, *ustanovíti*, *ustváriti*, *utemeljíti*, *uvēsti*, *začrtati*, *zasnováti*

osramotíti -ím Sp_L dov., osramótíl □ **osramotíti**₂ **kdo/kaj moralno ponižati koga**, Sam₁ – Sam₄: To dejanje ga je /popolnoma/ osramotilo, /S tem dejanjem/ je osramotil svoje ime, /S svojim vedenjem/ jih je /zelo/ osramotila; prim. čustv. *blamírati*, *diskvalificírati*, *osmēšiti*, *ponižati*, *razvrednótiti*

osramotíti se -ím se Sp_L dov., osramótíl se □ **osramotíti se**₁₍₂₎ **kdo ponižati se (pred kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): /S svojim nastopom/ se je /popolnoma/ osramotil (pred javnostjo), /S temi besedami/ se je osramotil (pred profesorjem); prim. čustv. *blamírati se*, *diskvalificírati se*, *osmēšiti se*, *ponižati se*, *razvrednótiti se*

osredíniti -ím, R(P) dov. > gl.

osredotočíti -ím R(P) dov., 1. □ **2.**

osredíniti₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj v sredino, središče (v čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (V povesti) je glavnega junaka in njegovo usodo osredinil, (V okolici in v svojem pripovedovanju) je osredinil svoje probleme; prim. *osredotóčiti*

osredínjati -am R(P) nedov. > gl.

osredíniti -ím R(P) dov.

osredotóčati -am R(P) nedov. > gl.

osredotóčiti -ím R(P) dov.

osredotóčati na -am na R(P) nedov. > gl.

osredotóčiti na -ím na R(P) dov.

osredotóčati se -am se S_D nedov. > gl.

osredotóčiti se -ím se S_D dov.

osredotočiti -im R(P) dov. □ 1.

*osredotočiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zbrati kaj (okoli/okrog koga/česa / nasproti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₅/Prisl_k): Gospodarstvo in raziskovanje so /izvozno/tržno/ osredotočili (na evropski trg oz. na evropski prostor), Ves kapital se je osredotočil (v rokah peščice ljudi), Svoje čete so osredotočili (v bližini), Večino znancev in delo je osredotočila (okoli doma); prim. *zbrati, združiti/združiti* □ 2. *osredotočiti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga/kaj proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Prodajo so osredotočili na tuje trge, Kmetje so se osredotočili v pitanje telet, Izobraževanje so osredotočili po nivojih, Učence so osredotočili v študij matematike, Ljudi so uspeli osredotočiti k družbenemu delu; prim. *usmeriti*

osredotočiti na -im na R(P) dov.

□ *osredotočiti* na₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga/kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Osredotočili so se na gospodarska vprašanja, Razmere so jih osredotočile predvsem na ekonomijo, Učence je uspela osredotočiti na nalogo; prim. *usmeriti na*

osredotočiti se -im se S_D dov.

□ *osredotočiti se*₁ **kdo/kaj prihajati v stanje zbranega mišljenja**, Sam₁ – : / Hitro in predvsem zaradi drugih/ se je osredotočil, preden je kaj povedal, V takem hrupu se ni mogel osredotočiti; prim. *osrediniti se, skoncentrirati se, zbrati se*

ostājati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., 1., 2., 9.–11.

ostāti ostānem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ 1.

*ostāti*₂₍₃₎ **kdo/kaj ne prenehati biti, nahajati se v/na/pri/ob kom/čem / za/pod/nad kom/čim / kje/kod (kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k – (Prisl_{ε/kol}): Ostal je na deželi in ne v mestu, Ostala je pri njih, Slike so ostale na steni, V vsakem kraju so ostali (nekaj časa), Ostala sta na zabavi (še nekaj ur), (Zmeraj) je ostal v njeni bližini, Letalo je (dolgo) ostalo na višini, Domača vas je ostala za njim, Gore so ostale v daljavi, reka pa na desni; prim. *biti, nahajati se, obstāti* □ 2. *ostāti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kljub premikanju, gibanju biti, nahajati se (komu/čemu) v/na/pri/ob kom/čem / za/pod/nad kom/čim / kje/kod (kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_k – (Prisl_{ε/kol}): Kroglja (mu) je ostala pod lopatico, Ostali so v jami (več ur), Voz je ostal v blatu, Smeti so ostale na cedilu, Posoda je ostala na mizi, Žito je ostalo na polju; čustv. Ostal je na fronti, Rokopis je ostal v predalu; pren. Sklepi so ostali le na papirju; prim. *biti, nahajati se, obstāti, obtičati* □ 3. *ostāti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati biti, obstajati (od koga/česa / komu/čemu)**, Sam₁ – (pSam₂/Sam₃): Jama od bombe je ostala, Oteklina na obrazu je ostala, (Od ran) so ostale brazgotine, Jabolka so ostala, Težave bodo ostale, Omejitve uvoza bodo še ostale, Lepo vreme bo ostalo, Nekaj ljudskih šeg je ostalo, Njegova dela bodo ostala, Le en krožnik je ostal (od servisa), Cene (od nekaterih živil / nekaterim živilom) so ostale; prim. *biti, bivati, nahajati se, obdržati se, obstāti/obstājati, ohraniti/ohrániti se, trājati* □ 4. *ostāti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**

ne prenehati biti, obstajati po kom/čem / za kom/čim, Sam₁ – pSam₅/Sam₆: Za nevihto je ostalo opustošenje, Po materi je vse ostalo; čustv. Natisnili so vse, kar je za njim ostalo, Kaj jim po vsem tem še ostane; prim. *bíti, bívati, nahájati se, obdržáti se, obstáti/obstájati, ohrániti/ohrániti se, trájati* □ **5. ostáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ohrániti se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Lepota ji je ostala, Veselje do dela mu je ostalo, Hiša mu je ostala, Uniforma je vsakemu ostala; prim. *obdržáti se, obstáti/obstájati, ohrániti se/ohrániti se, trájati* □ **6. ostáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati biti kot del celote v/na/pri/ob kom/čem / za/pod/nad kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: V semenu je ostal plevel, V novi izdaji bodo ostale skoraj vse pesmi iz prve izdaje, Ostal je v organizaciji in pri njenem pevskem zboru; prim. *bíti, bívati, nahájati se, obstáti/obstájati, ohrániti/ohrániti se, trájati* □ **7. ostáti**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti še neporabljeno, nerazdeljeno, nenarejeno, nepreseženo (za koga/kaj / za koliko česa)**, Sam₁ – (pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂): Ostalo je še (nekaj časa), Še dve vstopnici sta ostali, Večerja (zanj) je ostala, Hrana je ostala še (za pet dni), Naloga mu ostane (za zvečer), Blago je ostalo (za plašč); prim. *bíti, bívati, nahájati se, obdržáti se, obstáti/obstájati, ohrániti/ohrániti se, trájati* □ **8. ostáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne prenehati biti kot del celote v/na/pri/ob kom/čem / za/pod/nad kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: V semenu je ostal plevel, V novi izdaji bodo ostale skoraj vse pesmi iz prve izdaje, Ostal je v organizaciji in pri njenem pevskem zboru; prim. *bíti,*

bívati, nahájati se, obstáti/obstájati, ohrániti/ohrániti se, trájati □ **9. ostáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj tudi vnaprej imeti stanje, lastnost (brez/od) koga/česa / proti komu/čemu / za/ob/na koga/kaj / pri kom/čem / s kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Ostal je brez pameti, Ostal je brez imetja, Ostal je od brata, Ostal je proti razvoju, /Trdno/ je ostal za napredek, Ostal je na istem delovnem mestu, Ostal je na položaju predsednika, Ostal je na dopustu, Ostal je pri življenju, /Kljubovalno/ je ostal s šibkimi, Ostal je zadaj, Ostal je /pokonci/ □ **10. ostáti**₀ brezos., v oslabljenem pomenu **tudi vnaprej označeno**, : Še naprej je ostalo mraz/škoda/čudno/prav □ **11. ostáti**₁ kot vez **kdo/kaj / komu/čemu biti tudi vnaprej označen-o**, Sam_{1/3} – : Dekle je ostala učiteljica, Dekle je ostalo večče slovenščine, Dekle je ostalo pridno/šolsko, Dekle je ostalo tiho, Dekle je ostala dolžna veliko denarja, Tu mu je ostalo dobro; brezos. Ostalo je veliko ◇ mat. *ostáti*₁ **kaj ne prenehati biti**, Sam₁: Pet v sedemindvajset gre petkrat, ostane dve

ostáti brez ostánem brez S_{T/D}/NT_{Dg}/Pr_{Dg} dov. □ *ostáti brez*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ne imeti več koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Ostal je brez sorodnikov, Meso je ostalo brez kosti; v oslabljenem pomenu Ostal je brez žene, Ostal je brez pameti; prim. *ne iméti*

ostáti pri ostánem pri S_{T/D}/NT_{Dg}/Pr_{Dg} dov. □ *ostáti pri*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ohrániti določeno stanje/lastnost pri kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Ostali so pri denarju; v oslabljenem pomenu Danes je ostal pri besedi, Ves čas je ostal pri zavesti; prim. *obdržáti se,*

ohraníti/ohráníti se \diamond pravn. *ostáti pri*₂
 \diamond v posplošenem pomenu **kdo/kaj vztrajati pri čem**, Sam₁ – pSam₅: Ostala je pri izpovedi

ostáti v ostánem v S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

\square *ostáti v*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nadaljevati, spremljati določeno stanje/lastnost ali razmerje v čem**, Sam₁ – pSam₅: Popolnoma je ostal v glasbi, Ostal je v stroki; prim. *sledíti*

ostáti z/s ostánem z/s S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

\square *ostáti z/s*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nadaljevati določeno stanje/lastnost ali razmerje s kom, sodelovati s kom**, Sam₁ – pSam₆: Ostal je z uporniki, Ostal je s šibkimi; prim. *simpatizírati z/s, sodelováti z/s*

osvobájati -am R nedov. > gl. osvobodíti -ím R dov., osvobodíl

osvobodíti -ím R/Sp₅ dov., osvobodíl

\square **1. osvobodíti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj naredíti/povzročíti (komu) kaj (iz/izpod česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Paznik je (jetniku) osvobodil roke, Osvobodíli so ga (iz zavora), Osvobodíli so se (izpod tuje oblasti), Ob odjugi so se veje osvobodile (izpod snega); prim. *izpustíti, sprostiti* \square **2. osvobodíti**₃ nav. čustv. **kdo/kaj razbremeníti koga/kaj koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Osvobodíli so ga vojaške obveznosti, Osvobodíli so ga odgovornosti, Osvobodíli so jih plačevanja davkov, Denarna pomoč jo je osvobodila skrbi; pren. Filozofíjo so osvobodíli dogem; prim. *razbremeníti, oprostiti* \square **3. osvobodíti**₂ nav. čustv. **kdo/kaj naredíti,povzročíti koga/kaj prost-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: Glasba

ga je osvobodila, Možnost izvoza je osvobodila prodajo; prim. *rešíti*

oškodováti -újem tudi oškódovati -ujem R/Sp₅ dov. \square *oškodováti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj naredíti, povzročíti škodo za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S sleparskimi kupčijami/ so ga /zelo/ oškodovali, /Kot poslovni partner/ ga je /samo zelo/ oškodoval, Stroški so ga /nepopravljivo/ oškodovali, Kulturno dediščino so oškodovali /za velike vrednosti/; prim. *osiromášiti, prikrájšati, zmánjšati*

oštevílčiti -im R dov. \square *oštevílčiti*₂ **kdo/kaj označíti koga/kaj s številkami**, Sam₁ – Sam₄: Vstopnice in račune so oštevilčili, /S posebno ihto/ je oštevilčila strani, Priložene dokaze in izjave so tudi /ustrezno/ oštevilčili; prim. *analizírati, océniti, ovrednóiti, preglédati* \diamond zal. *oštevílčiti*₂ **kdo/kaj z zaporedno številko označíti izdajo z majhno naklado**, Sam₁ – Sam₄: Knjigo, izdano kot dragoceno redkost, so oštevilčili

ovírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. \square **1. ovírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj onemogóčati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Preskočil je žico, ki ga je ovirala, Skala (jim) je ovirala prehod, Gruča ljudi je ovirala promet; prim. *jezíti, onemogóčati, otežévati, prepřečévati, zadržévati* \square **2. ovírati**₂₍₃₎ **kdo/kaj motíti koga/kaj (pri/na/v kom/čem / s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}): Celó ovíral ga je (pri delu), Slabo vreme je tekmovalce /zelo/ ovíralo (pri teku), Misel na mater ga je (pri njegovi nameri) ovírala, Njihovo ravnanje ga ni ovíralo, da jih ne bi spoštoval; prim. *motíti/mótíti,*

onemogóčati, oteževáti, preprečeváti, zadrževáti

ovíti ovijem R dov. □ **1. ovíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj** **prekriti (komu/čemu) koga/kaj (v kaj / s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{4/6}): (S širokim šalom) (si) je ovila vrat, /Na hitro/ (si) je (v/z veliko resasto ruto) ovila glavo, Knjige (si) je ovila (v vzorčast papir / z vzorčastim papirjem); čustv., v oslabljenem pomenu Srce (ji) je ovil velik strah, Prostor je ovila čudna tema; prim. *obvézati, povézati, povíti, prekriti, zavíti* □ **2. ovíti**₃₍₄₎ **kdo/kaj** **namestiti (komu/čemu) koga/kaj okrog/okoli koga/česa / po/na kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/5}/Prisl_k: Šal (si) je ovila okoli vratu, Ovil (ji) je roko okrog pasu; prim. *dáti, namestiti, položiti* □ **3. ovíti**₂ **kdo/kaj** **narediti kaj manj mokro**, Sam₁ – Sam₄: Perilo je ovila /kar na roke/, Ovil je moker rokav suknjiča; prim. *izžéti, ožéti*

ovíti se ovijem se R dov. □ *ovíti se*₂ **kdo/kaj** **namestiti se v kaj/s čim**, Sam₁ – pSam_{4/6}: /Udobno in s posebnim užitkom/ se je ovila v domačo haljo, Ovili so se z volnenimi odejami / v volnene odeje; čustv., v oslabljenem pomenu Ovila se je v žalost in molk; prim. *namestiti se, obléči se*, pog. knj. *správiti se, zavíti se*

ozírati se -am se R(P) nedov. □ *ozírati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj** **usmerjati pogled z glavo obratno od telesa proti komu/čemu / v/na/skozi koga/kaj / po kom/čem / za kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k: Otroci so se med poukom kar naprej ozirali, Ustavil se je in se oziral, Ozira se skozi okno proti planinam, Ozirali so se po pticah, Ozirali so se za odhajajočim; prim.

glédati, obráčati se, ogledováti (se), opazováti, pogledováti, preusmérjati se, súkati se, usmérjati se, vrtéti se

ozírati se na -am se na R nedov.

□ *ozírati se na*₂ **kdo/kaj** **usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /V stiski/ so se ozirali na javno mnenje, Ne ozira se na navodila, /Premalo/ se je oziral na sodelavce, Knjiga se ozira zlasti na začetnike, Opozorila se ozirajo zlasti na aktivno prebivalstvo; prim. *naslánjati se na, opírati se na, skliceváti se na, upoštvávati*

ozírati se po -am se po R nedov.

□ *ozírati se po*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj** **usmerjati pogled z glavo obratno od telesa po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Na postaji se je oziral po taksiju, Oziral se je po sosedovi parceli, Rad se je oziral po dekletih; prim. *iskáti, obráčati se, preusmérjati se, súkati se, usmérjati se, vrtéti se*

ozírati se za -am se za R nedov. □ *ozírati se za*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj** **usmerjati pogled z glavo obratno od telesa za kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – pSam₆/Prisl_k: /Redno/ se je oziral za službo, /Plaho/ se je oziral za dekleti; prim. *iskáti, obráčati se, preusmérjati se, súkati se, usmérjati se, vrtéti se*

označeváti -újem R nedov. > gl. oznáčiti -im R dov., 1.–2. □ **3. označeváti**₂ **kdo/kaj** **izražati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ta predmet nekaj označuje, Besede označujejo pojme, Samostalniki s to končnico označujejo živa bitja, To obdobje označuje intenzivna industrializacija, Živahen temperament označuje vsak njen korak; prim. *zaznamováti*

oznáčiti -im R dov. □ **1. oznáčiti**₃ **kdo/**

kaj opremiti koga/kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Rob cestišča so označili z barvo, Drevesa za posek so označili s trakovi, Poti in steze so označili z markacijami, Izpuste v besedilu je označil s črtami, Velikost izdelkov so označili s številkami; prim. *oprémiti* □ **2. oznáčiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj navesti koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Kritik je pisatelja (s kratko oceno) / izčrpano/ označil, (Z nekaj besedami) je /nakratko/ označil položaj, (S to besedo) je hotel /okvirno/ označiti vse težje bolezni, To dejanje je /težko/ označiti (z besedami); prim. *ovrednôtiti, poimenováti* ◇ filoz. *oznáčiti*₂ **kdo/kaj vzpostaviti kaj 'razmerje med označujočim in označenim'**, Sam₁ – Sam₄: Označil je idejo ◇ geom. *oznáčiti*₂ **kdo/kaj pripisati ustrezne dogovorjene črke, številke**, Sam₁ – Sam₄: Označil je kote in stranice

označiti kot -im kot R dov. □ *oznáčiti kot*₂ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj obravnati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Označili so ga kot naduteža, Nauk so označili kot heretičen

označiti za -im za R dov. □ *oznáčiti za*₂ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj imeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Označili so ga za poštenjaka, Besedo so označili za narečno

ozréti se -ozrèem se R(P) dov. > gl. ozírati se -am se R(P) nedov.

ozréti se na -ozrèem se na R dov. > gl. ozírati se na -am se na R nedov.

ozréti se po -ozrèem se po R dov. > gl. ozírati se po -am se po R nedov.

ozréti se za -ozrèem se za R dov. > gl. ozírati se za -am se za R nedov.

oživíti -ím R dov., oživil □ **1. oživíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti koga ponovno živega (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Ponesrečenca so oživili (z elektronapravami) /in z umetnim dihanjem/, Mrtvih ni mogoče oživiti; prim. *obudíti* □ **2. oživíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj živahneje, intenzivnejše**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Hitra hoja (mu) je oživila kri, Njegov prihod je znova oživil pogovor, Oživili so (si) stare običaje, Predvsem na podeželju so oživili stare obrti in šege; prim. *aktualizírati, obnovíti, pospěšiti* □ **3. oživíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti kaj spet navzoče v zavesti (komu / v/pri kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃/pSam₅): Dogodek je (v njej) oživil nekdanje občutke, Prireditev (ji) je /nepričakovano/ oživila spomine; prim. *aktualizírati, obudíti*

oživíti se -ím se R dov., oživil se □ *oživíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj narediti se živahnejši, intenzivnejši (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Gostje so se /polagoma/ oživili; pren. Dogodki so se /počasi/ oživili; prim. *aktualizírati se, obnovíti se*

pádati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. pádati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prihajati v drug položaj (komu/čemu) iz/z/od/ mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob čem / pred/za/pod/nad/ med kom/čim / kam / od-do kod / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Žito pada v posodo, Po sredi ceste je padal /na obraz/, Naramnica (mu) pada z rame, Potne kaplje (mu) padajo z obraza na

prsa, Planinec je začel padati proti prepadu, Brazde so pri oranju /lepo/ padale, Drevesa so padala /z velikim truščem/, Na poledeneli cesti lahko ljudje /zelo nevarno/ padajo, Zavitki so (mu) padali iz naročja, Stekelce pri očalih (mu) pada iz okvira, Listje že pada z drevja; brezosa. Iz rok (mu) pada; pren., čustv. Besede so (mu) /enakomerno/ padale iz ust; prim. *drséti, íti, odpádati, polégati se, polzéti, premíkati se, téči* □ **2. pádati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj zaradi lastne teže premikati se navzdol (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob/na čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kam / od-do kod / kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k*: V hribih bo padal sneg, Vulkanski prah lahko pada tudi /zelo na gosto/, Pred ploho so padale le debele kaplje, Na nekaj mestih pada kamenje, Jabolka padajo na cesto, Saje padajo na pročelja in ceste; brezosa. Kaže, da bo padalo, Padalo je po glavah in hrbtih, Iz rok (mu) pada; pren., čustv. Pesti so padale po njem, Besede so (mu) /enakomerno/ padale iz ust, Težko (jim) padajo njegove besede; prim. *deževáti, odpádati, polégati se, sédati, spúščati se, udárjati, usédati se, zadévati* □ **3. pádati**₂ *kaj pojavljati se iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob/na čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kam / od-do kod / kje, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k*: Svetloba pada na mizo, Njegova senca je padala na pesek, Sonce ni moglo padati v sobo, Ponoči pade rosa; pren., čustv., v oslabljenem pomenu, Sam₁' – pSam₂₋₆/Prisl_k: Na zemljo / počasi/ pada noč; prim. *nastópati,*

pojávljati se, polégati se, sédati, sijáti, spúščati se, usédati se □ **4. pádati**₂ pog. knj. *kdo/kaj nenapovedano drug za drugim prihajati iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kam / od-do kod / kje, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k*: Z bojišč so v centre padale nasprotujoče si novice, V predavalnico so padali v postopoma in povsem neorganizirano; prim. *prihájati, vrstíti se* □ **5. pádati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kaj biti nižje (komu/čemu) v smeri navzdol iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/ob/na čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kam / od-do kod / kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k*: Brki (mu) padajo čez ustnice, Dolgi lasje (ji) padajo na ramena, Zavesa /lepo/ pada ob polici, Pot (jim) je začela padati, Planota /rahlo/ pada proti jugu; prim. *mahedráti, nížati se, polégati se, sédati, spúščati se, usédati se, viséti, znižéváti se* □ **6. pádati**₁₍₂₎ *kdo/kaj v precejšnji meri nižati se (komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃)*: Vpliv (mu) pada, Njegov vpliv /vidno/ pada, Zanimanje za knjigo je začelo padati, Kvaliteta pada, Glas (ji) je /postopoma/ padal, Padal je /čedalje globlje/; prim. *mánjšati se, nížati se, spúščati se, zmanjšéváti se, znižéváti se* □ **7. pádati**₁ v posplošenem pomenu *kdo/kaj drug za drugim biti osvojen/-n-o, izgubljati veljavo, Sam₁ –*: Mesta so padala /brez odpora/, Stare teorije padajo in nastajajo nove, Stari rekordi /pospešeno/ padajo, Politična nasprotja padajo; prim. */i/zgínjati, razveljávljati se, vdájati se* □ **8. pádati**₁₍₂₎ *kdo/kaj drug za drugim biti ubit (na/v/pri/*

ob kom/čem / nad/pod/pred/za kom/čim / kje / kod), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na fronti) so padali možje in fanje, Čebele so padale /v rojih zaradi insekticidov/; čustv. Ljudje so padali /kot muhe od neke čudne bolezn/; prim. /i/zgínjati, izumírati, pogínjati, umírati □ **9. pádati**₁ v oslabljenem pomenu **kaj biti izrečeno**, Sam₁' – : Med streljanjem so /glasno/ padali ukazi, /Pogosto/ padajo očitki, da so ljudje premalo obveščeni; prim. *nízati se, vrstíti se* □ **10. pádati**₂ pren., pog. knj., čustv. **kaj časovno večkrat priti na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Prazniki padajo na različne dneve, Njegovo naustvarjalnejše obdobje pada v čas vojne; prim. *dogájati se, nízáti se, razvrščati se, vrstíti se* ◇ mat. *pádati*₁ **kaj označevati hkratno večanje neodvisne spremenljivke in manjšanje odvisne spremenljivke**, Sam₁ – : Funkcija pada

pádati na -am na P_{Pr/C/Dg} nedov., pog. knj., čustv. □ *pádati* na₂ **kdo/kaj resno jemati kaj**, Sam₁ – pSam₄: Na take poceni finte /navadno/ ni padal; prim. *nasédati na*

pádati v -am v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv. □ *pádati* v₂ v oslabljenem pomenu **kdo spuščati se v kaj**, Sam₁ – pSam₄': Padal je v apatijo, Padala je v hude duševne krize, Iz dneva v dan pada v večjo odvisnost; prim. *drséti v, pogrézati se v, spuščati se v*

páriti -im Sp_L nedov. □ *páriti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj polivati, obdelovati (komu/čemu) kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Zelenjavo (si) je parila (s slanim kropom), (Zaklanim prašičem) so /še posebej/ parili ušesa in parklje (s kolofonijo), Obleko so (si) zaradi uši

parili /v kotlih/; prim. *čístiti, dušíti, obdelovati, polivati, razkuževáti*

páriti se -im se Sp_L nedov. □ *pariti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v vročini zadrževati se, oddajati vlago (na/v/po čem / pod/nad/pred/med kom/čim/kje/ kod)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na podu lope) se je parilo seno, Enkrat se pari (na soncu), drugič pa (v avtobusu); čustv. (Na plaži med drugimi) se /dobesedno/ pari; prim. *kadíti se, čustv. kúhati se, zadrževáti se*

páriti -im in **paríti** -ím R nedov. □ *paríti*₃ **kdo/kaj spolno združevati kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /Zaradi praktičnih razlogov/ so /navadno/ parili osla s kobilom, /Brez tehtnega premisleka/ živali v takem zdravstvenem stanju ne smemo pariti; prim. *združeváti*

páriti se -im se in **paríti se** -ím se R nedov. □ *paríti se*₁₍₃₎ **kdo/kaj spolno združevati se (s čim) (sredi/okoli/okrog/ blizu koga/česa / h komu/k čemu / na/v/ za koga/kaj / v/na/ob/pri čem / pred/ med/nad/pod/za kom/čim / kam/kje)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Živali se /navadno/ pariyo spomladi, Zajci se radi pariyo (v gozdičkih in na poljih blizu vasi ali manjših naselij), Zgodi se, da se zajci pariyo s poljskimi podganami; nizk. Ta pa se /kar povprek/ pari; prim. *združeváti se*

pásti -pádem P_{C/Dg} dov. > gl. pádati -am P_{Pr/C/Dg} nedov., 1.–10. □ *1pásti*₁₍₂₎ **kdo ne narediti izpit (iz česa / pri/ na/v čem)**, Sam₁ – (pSam_{2/5}): Padel je (pri matematiki), (V prvem letniku) je padel, (Na maturi) je /prav nesrečno/ padla □ **12. pásti**₂ pog. knj. **kdo**

nezadostno narediti kaj, Sam₁ – Sam₄: Spet je padel matematiko; prim. *ne izdelati, ne narediti* ◇ fin. *pásti*₁, Sam₁ – Tečaj dolarja je padel ◇ šah. *pásti*₁, Sam₁ –: Figura je padla ◇ šport. *pásti*₁, Sam₁ –: Tekmovalec je padel

pásti na -pádem na P_{C/Dg} dov., pog. knj., čustv. > gl. pádati na -am na P_{Pr/C/Dg} nedov., pog. knj., čustv.

pásti na/s -pádem na/s P_{C/Dg} dov., pog. knj., čustv. □ *pásti na/s*₂₍₃₎ pren., čustv. **kdo/kaj preiti (komu/čemu) na koga/kaj ali s koga/česa**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4}: Težko breme (jim) je padlo z ramen na druge, Po očetovi smrti je hiša padla na sina, Hudo gorje (jim) je padlo na glavo, Dva otroka sta (mu) padla na glavo; prim. *preiti na/s, prenesti se na/s*

pásti v -pádem v P_{C/Dg} dov., čustv. > gl. pádati v -am v P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv.

pazíti in páziti -im R dov. □ **1. pazíti**₂ **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Zelo/ pazi nanj, Pazil je, da se ne bi urezal, Najmlajšega je pazila sestra, /Kot mati/ pazi, da se komu ne bi kaj zgodilo; prim. *čúvati, ohránjati, prizadévati si za, skrbéti za, štítiti, varováti/várovati, zavzémati se za* □ **2. pazíti**₁₍₂₎ **kdo/kaj biti zavestno, miselno zbran (v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{č/k}): Učenci /premalo/ pazijo, Ker ni pazil, se je zmotil, (Pri predavanju) nikoli ne pazi, (Med tema dvema odsekoma) moramo paziti, Pes /zelo zvesto/ pazi; prim. *čúvati, obvladováti, prežáti, sledíti* □ **3. pazíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj želeti zaznavati, ugotavljati kaj (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred/za čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – S/

(p)Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{č/k}): (Pri oknu) je pazil, kdaj bodo odšli, (Za vrati) je pazil, kdaj se bo vse skupaj začelo, /Skozi ključavnico/ je pazil, kaj se dogaja; prim. *čúvati, prežáti, sledíti, ugotávljati*

pazíti na in páziti na -im na R dov.

□ *pazíti na*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kljub nasprotnim silam obvladati, ohranjati koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Zelo/ pazi na zdravje, Pazi na obleko /kot kakšna gospodična/, Na tega otroka pazi /kot na svojega/, Pazi na zdravje, še bolj pa na svojo čast; prim. *čúvati, držáti, hraníti/hrániti, obvladováti, ohránjati, prizadévati si za, skrbéti za, varováti/várovati, vzdržévati, zadržévati*

pazíti se in páziti se -im se R nedov.

□ *pazíti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izogibati se koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Fant se /skrbno/ pazi slabe družbe, /Z molkom/ se pazi prehitre sodbe; prim. *braníti/brániti se, čúvati se, izogíbati se, varováti se*

peljáti péljem tudi -ám R(P) nedov.,

pélji peljíte; péljal □ **1. peljáti**₃₍₄₎ **kdo/kaj s prevoznim sredstvom spravljati koga/kaj od–do/iz/s koga/česa / proti/h komu / k čemu / na/v/skozi/čez kaj / po/na čem / za/med/nad/pod kom/čim / kod/kam (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k/Namen – (pSam₆): Tujo delegacijo so (s posebnim diplomatskim spremstvom) peljali v mesto, Vsa zidarski material so do gradbišča ali celo na gradbišče peljali /v/na prikolici/, (S splavom) jih je peljal čez reko, Peljala jo je /pod roko/ k zdravniku, K izviru so peljali živino napajat, /Z veseljem/ jo je peljal na ples/ plesat (z novim motorjem), Vodič jih

je /z dvignjeno tablo/ peljal po mestu, /Samo za uzdo/ je lahko peljal konja noter; pren. Služba ga pelje v vse hiše; čustv. Radovednost ga je peljala k njim; prim. *goniti*, *voditi* □ **2. peljāti₂** *kdo/kaj s prevoznim sredstvom premikati se od–do/iz/s koga/česa / proti/h komu / k čemu / na/v/skozi/čez kaj / po/ na čem / za/med/nad/pod kom/čim / kod/kam*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Po levi/ je peljal skozi križišče, Peljal je naprej, k mehaniku, Čez most je peljal /za drugimi v koloni/, Letalo pelje na tej progi dvakrat tedensko, Avtobus je peljal z železniške postaje proti središču mesta; prim. *goniti*, *iti*, *letėti*, *plūti* □ **3. peljāti₂** *pog. knj. kaj biti speljan od–do/iz/ mimo koga/česa / h komu/k čemu čez/ skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / za/med/nad/pod kom/čim / kam/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Cesta (nas) pelje mimo šole, Vrata peljejo v sprejemnico, Most pelje čez reko, Stopnice peljejo navzdol, Steza pelje od planinske kočice do vrha; prim. *usmérjati*, *voditi* □ **4. peljāti₃** *pren., čustv. kdo/kaj ciljno upravljati koga/kaj od–do/iz/s koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / za/med/nad/pod kom/čim / kam/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Pisec pelje bralca skozi zgodovino teh krajev, Pot jih pelje v lepše življenje, Sledovi peljejo daleč nazaj; prim. *seznanīti/seznanīti*, *voditi* □ **5. peljāti₂** *pren. kaj delati, povzročati od–do/iz/s koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / za/med/nad/pod kom/čim / kam/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Delo pelje do uspeha, Reševanje sporov pelje po ustaljenih tirnicah, Mirovni protest pelje k boljši družbi, Žalitve peljejo v

spore in tožbe, Tako gospodarjenje pelje v bankrot; prim. *usmérjati*, *voditi*

peljāti se *péljem se tudi –ám se R(P) nedov., pélji se peljíte se; péljal se* □ *peljāti se₂₍₃₎* *kdo/kaj s prevoznim sredstvom premikati se od–do/mimo koga/česa / proti/h komu / k čemu / na/v/skozi/čez kaj / po/na čem / za/med/nad/pod kom/čim / kod/kam (s kom/čim)*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k/Namen – (pSam₆): Peljali so se od začetka do končne postaje, (Z avtobusom) so peljali po avtocesti, /V diru/ so se peljali mimo, /Z veliko hitrostjo/ se je peljal naprej, Jest se je peljal na drugo stran mesta, (Še z drugimi) se je peljal v prvo gostilno; *pog. knj. Peljal je do prve bencinske črpalke*; prim. *gnāti se*, *letėti*, *plūti*, *premikati se*

píhati *-am S₁/E_{T/NT/NP} nedov. □ 1. píhati₁* *nav. 3. os. kaj gibati se, premikati se z enega področja na drugo zaradi razlik v zračnem pritisku, temperaturi*, Sam₁ – : Veter je /zelo agresivno/ pihal, /V obraz/ jim je pihala močna burja; brezosa. Zunaj piha, Vreme je bilo sončno, vendar je precej pihalo; prim. *vlēči*, *zagánjati se* □ **2. píhati₃₍₄₎** *v posplošenem pomenu kdo/kaj z ustnim iztiskom zraka (komu/čemu) premikati kaj iz/z/s koga/česa / proti/k/h komu/ čemu / v koga/kaj / kam / po kom/čem / pod/nad/pred kom/čim / kod / od–do kod*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: (Otroku) je pihala krvaveči prstek, Pihala je žerjavico / v žerjavico, Cigaretne dim (si) je /skozi nos/ pihal v zrak, Toplo sapo (si) je pihal /v premrle roke/, Pihala (si) je smeti z mize; *pren. / Prav težko/ je pihal v hrib*; prim. *díhati*, *hladīti*, *izdihávati*, *odstranjévati*,

ohlájati, púhati, razpihováti, sopihati
 □ **3. pihati**₂ kaj enakomerno oddajati kaj / koliko česa, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Kalorifer piha topel zrak, Klimatska naprava piha premrzel zrak; prim. *oddájati, producírati, proizvájati* □ **4. píhati**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj izražati strah, ogroženost, jezo (proti/k/h komu/čemu / v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – (pSam_{3/4}): Mačka je začela /jezno/ pihati (proti obiskovalcu), Žena že ves dan /kot parnik jezno in razdraženo/ piha (nanj in na vse dogodke, povezane z njim); prim. *jezíti se* □ **5. píhati**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj igrati (na/v kaj)**, Sam₁ – ((p)Sam₄): Godci so začeli /poskočno/ pihati in piskati, Rad piha na orglice /kot znani domači godci/; prim. *igráti (na), pískati (na)* ◇ obrt. *píhati*₂ **kdo/kaj oblikovati kaj 'steklo'**, Sam₁ – Sam₄: Že več let piha steklo v bližnji steklarni

píhniti -em R dov. □ **1. píhniti**₃₍₄₎ **kdo/kaj z ustnim iztiskom zraka (komu/čemu) premakniti kaj iz/z/s koga/česa / proti/k/h komu/čemu / v koga/kaj / kam / po kom/čem / pod/nad/pred kom/čim / kod / od–do kod**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: (Otroku) je /ljubeče/ pihnila krvaveči prstek, Pihnila je žerjavico / v žerjavico, Cigaretne dim (si) je /skozi nos/ pihnil v zrak, Toplo sapo (si) je pihnila /v premrle roke/, /Razdraženo/ (si) je pihnila smeti z mize; prim. *dahníti/dáhniti, izdíhniti, odstraníti/odstrániti, ohladíti, púhniti, razpíhniti* □ **2. píhniti**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj izraziti strah, ogroženost, jezo (proti/k/h komu/čemu / v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – (pSam_{3/4}): Mačka je /jezno/ pihnila (proti obiskovalcu), Žena je /kot parnik jezno in razdraženo/ pihnila

(nanj in na vse dogodke, povezane z njim); prim. *ujéziti se* □ **3. píhniti**₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj z orožjem ubiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /V pretepu/ je /po nesreči/ nekoga pihnil in sedaj sedi, Na lovu je /zgolj po sreči/ pihnil lepega gamsa; prim. *ubíti, ustrelíti*

píhniti ga -em ga R dov. □ *píhniti ga*₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj narediti, reči kaj domiselnega**, Sam₁ – Sam₄: Ta pa ga vedno /nepričakovano/ pihne, /Še v najhujši zagati/ ga vedno pihne, Naj bo še tako velik problem, on ga /praviloma še pravočasno/ pihne; prim. *razdréti (kakšno), razrešiti/razrešiti*

píhniti jo -em jo P dov. □ *píhniti jo*₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj na hitro premakniti se proti/k/h komu/čemu / v/na/čez/skozi kaj / kam / po kom/čem / pod/nad/pred kom/čim / kod / od–do kod**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k: Pihnil jo je čez mejo, Pihnil jo je proti naslednji skupini, Vedno jo pihne pred drugimi /po bližnici/ na drugo stran; prim. *pobrisáti jo, úiti, utéči*

piratizírati -am R dov. in nedov. □ *piratizírati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kot pirat upravljati kaj/s čim (sredi/okoli/okrog koga/česa / h komu/k čemu / na/v/za koga/kaj / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kam/kje)**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Danes se /s hitrim razvojem tehnologij in elektronike na veliko/ piratizira z različnimi zelo iskanimi napravami in napravami visoke tehnologije; prim. *jemáti, krásti, prekupčeváti, preprodájati, trgováti*

písati in pisáti píšem R nedov., píšite □ **1. písati**₁ **kdo delati črke navadno na**

gladki površini, Sam₁ – : /Počasi/ je že pisal, /Navadno/ je pisal /po nareku/, Pisal je /lahko samo po nareku/; prim. *opismenjeváti* □ **2. písati**₂₍₄₎ **kdo pisno izdelovati (komu/čemu) kaj/o čem (na/v kaj / po/na / čem kam /kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Snov (si) /prizadevno in z neverjetno voljo/ piše (v notes), Vse je pisal /v tujem jeziku/, Parole je pisal (po zidovih), /Po temeljitejšem razmisleku/ je vsakič pisal recept, O njej vedno piše vse najboljše; brez. *z*. To /tako/ piše (v koledarju); prim. *izdelováti, izrážati se, posredováti, sporóčati* □ **3. písati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo umetniško ustvarjati (komu/čemu) kaj/o čem (za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (pSam₄): (Svojim domačim) je pisal roman (za spomin), Pisal (si) je glasbo (za najrazličnejše filme), Napisal (ji) je pesem; prim. *komponírati, oblikováti, sestávljati, ustvárajati* □ **4. písati**₂ **kdo znati, obvladati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Govori in piše kar tri jezike, Angleščino /dobro/ piše, Pisal je /za nezadostno/; prim. *obvládati, znáti* □ **5. písati**₂₍₃₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo priznati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Nadur (mu) niso hoteli pisati, Dosežkov (jim) /za nalašč/ nočejo pisati, Svojih zamud (si) nočejo pisati; prim. *priznáti, upoštévatí* ◇ jezikosl. *písati*₂ **kdo znati pisno izražati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Določene besede /lahko/ pišemo /narazen ali skupaj/, Znano je pravilo piši, kakor govoriš; ◇ brez. *z*. To zloženko se /praviloma/ piše /z vezajčkom/

písati se in **pisáti se** pišem se S_L nedov., pišite se □ *pisáti se*, **kdo imenovati se**,

Sam₁ – : Zdaj se /drugače/ piše, Piše se Kastelec; prim. *imenováti se*

pískati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. pískati**₁₍₂₎ **kdo/kaj igrati na piščalko (kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): /Pogosto/ piska (svojo najljubšo melodijo), Godci piskajo in godejo (same stare znane napeve); žarg., šport. Zdravnik je /še pravočasno/ piskal osebno napako; pren. Trobentice piskajo pomladni pozdrav; prim. *igráti, žvížgati* □ **2. pískati**₁₍₃₎ **kaj dajati visoke, ostre glasove (komu/čemu) (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Lokomotiva je /prav predirljivo/ piskala, Gams /presunljivo/ piska, Glineni petelinček /zadaj/ piska; brez. *z*. (V sprejemniku) spet piska, (V prsih) (mu) hrope in piska; prim. *hrópsti* □ **3. pískati**₁₍₂₎ **kdo/kaj dajati visoke, ostre glasove (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Zna piskati /na list in na prste/, (Zunaj) piska burja, (V vejah) /zastrašujoče/ piska veter; pren. (S tako pokojnino) bo še /tanko/ piskala; prim. *igráti, žvížgati*

pískati na -am na T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *pískati na*₂ **kdo/kaj igrati na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ves večer je piskal na frulo /samo po spominu/, Na flavto zna piskati /samo in izključno po notah/; prim. *igráti na, muzicírati na, sprémjljati na*

pítati -am, T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. redíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov., tudi rédi 1. □ **2. pítati**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj načrtno hraniti koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Živino /kar naprej/ pitajo (s kruhom), Lastovka /vztrajno/ pita mladiče (z ličinkami), Zdravnik ga vztrajno pita s tabletami; prim. *hrániti/hrániti, krmíti, redíti* □ **3.**

*pítati*₃ čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj načrtno obkladati koga/kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Domače / kar naprej/ obklada s psovkami in z drugimi zmerljivkami, /Že po stari navadi/ jih pita s samimi obljubami; prim. *obkládati, zmérjati*

pláčati in plačati -am R dov. □ **1.**

*pláčati*₂₍₃₎ **kdo/kaj (komu/čemu) dati (za) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄: Posojilo (jim) bo plačal /po obrokih s čekom/, Za blago so (jim) /precej/ plačali, Vse je hotela plačati /vnaprej/, pog. knj. (Privatniku) so plačali (za) storitev /v devizah/, Kmetje (si) /navadno/ plačajo /v naturalijah in storitvah/; čustv. (Vsem) je /dobrohotno/ plačal pijačo; prim. *dáti, izročíti* □ **2. pláčati**₂ **kdo/kaj obvezno dati denar za kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Iz štipendije/ je plačal najemnino, Storitve so /premalo oz. slabo/ plačali, Celoten račun je plačal /iz lastnega žepa/, Škodo je plačal sam; prim. *dáti, izročíti, poravnáti* □ **3. pláčati**₂₍₃₎ **kdo/kaj denarno zadovoljiti (komu/čemu / koga/kaj) (za) kaj**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – (p) Sam₄: (Voznika) so /dobro/ plačali za vožnje, Firma (mu) je /brez pomisleka/ plačala selitvene stroške, (Inštruktorja/ inštruktorju) so /s posebno skrbnostjo/ plačevali za otroke; prim. *zadostíti, zadovoljíti*

plačeváti -újem R nedov. > gl. pláčati in plačati -am R dov. ◇ ekon. *plačeváti*₁ **kdo/kaj dajati denar**, Sam₁: Plačujejo / iz proračuna/, Plačujejo /v kliringu/ ◇ pravn. *plačeváti*₂ **kdo/kaj dajati denar za kaj**, Sam₁ – Sam₄: Plačujejo penale

planíti in plániti -em P_{C/Dg} dov. □ **1.**

*planíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nenadoma, zelo hitro premakniti se**

(komu/čemu) iz/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad/med/skozi/ čez koga/kaj / odkod/kam, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k/Namen: /V ihti/ je planila mednje, Vlak je /dobesedno/ planil v predor, Visok plamen je iz peči planil v prostor, /Zaradi nepričakovane novice/ je planil iz postelje, Izpod avtomobilskega pokrova (jim) je / med vožnjo/ planil plamen, /Z velikim pričakovanjem/ je planila k oknu, Iz ust je (otroku) planila skrita frnikula; čustv. Neprijeten vonj (mu) je planil v obraz, / Ob odprtju vrat/ je vanj planila burja; brezosa. Iz tlečih kupov na pogorišču je /vsake toliko/ planilo; prim. *odíti, príti, skočiti, vstáti, zadéti, zagoréti, zapeljáti* □ **2. planíti**₂ v zvezi **planiti v jok, smeh**, čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj nenadoma začeti kaj 'jokati, smejeti se'**, Sam₁ – pSam₄: Planila je v jok, ko jih je zagledala, /Nekontrolirano/ je planila v smeh; prim. *spustíti se, začéti* □ **3. planíti**₂ čustv. **kdo/kaj nenadoma napasti koga/kaj, pasti po kom/čem**, Sam₁ – pSam_{4/5}: Nekateri so planili samo nanj, drugi pa še po drugih; prim. *napásti, pásti*

planíti po in plániti po -em po P_{C/Dg} dov.

□ *planíti po*₂ čustv. **kdo/kaj nenadoma pasti po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Vsi so /neprikrito/ planili po njegovem imetju, /Kot klošarji/ so planili po napravljeni hrani in pijači, /Z veliko radovednostjo/ je planil po najnovejših ugotovitvah v zvezi s polprevodniki, Po ljubezenskih romanih kar planejo; prim. *hlástiti po, hlópniti po, napásti po, pásti po, popásti po, udáriti po*

plávati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. plávati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v vodi**

premikati se (komu/čemu) iz/z/od/
mimo/okoli/okrog koga/česa / proti
komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj /
po/pri/ob kom/čem / pred/za/pod/nad/
med kom/čim/kje/kod/kdaj, Sam₁ –
(Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}: Žival plava
pod vodo /samo z repom/, Po nebu
plavajo plavajo oblaki, Plavati je začel
pred tremi leti; čustv. Mesec je /mirno/
plaval skozi oblake; pren., čustv. Besede
so (mu) /enakomerno/ plavale iz ust,
Pogled (jim) je željno plava po vrhovih,
Zvonjenje je plavalo čez dolino; prim.
*drséti, plúti, premikati se, razširjati
se, širiti se* □ **2. plávati**₂₍₃₎ v oslabljenem
pomenu **kdo/kaj biti, nahajati se (komu/
čemu) po/na/pri/ob kom/čem / pred/
za/pod/nad/med kom/čim/kje/kod/
kdaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}:
V teh globinah plava samo bela riba,
Po gladini /kot temne sence/ plavajo
veliki naftni madeži; pren., čustv. Na
obrazu (ji) plava blažen; **kdo/kaj biti
negotov po/na/pri/ob kom/čem / pred/
za/pod/nad/med kom/čim/kje/kod/
kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Brez
pravega interesa in veselja/ v tej stroki
že dolgo plava, Sredi dejanja je igralec
začel plavati; prim. *bíti, blodíti/blódiiti,
iskáti se, nahájati se* □ **3. plávati**₂ čustv.,
v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti deležen
visoke stopnje stanja po/na/pri/ob kom/
čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim/
kje/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}:
Ta polenta kar plava v zabeli; pren., čustv.
/S posebnim veseljem/ plava v svojih
spominih, Plava v denarju /kot šejk/,
Na obrazu (ji) plava blažen; prim. *bíti,
nahájati se* ◇ šport. *plávati*₂ **kdo delati
kaj**, Sam₁ – Sam₄: Eden plava kravl,
drugi pa metuljčka

plēsti plêtem R(P) nedov., plétel, plêtla
□ **1. plēsti**₁ **kdo/kaj delati tekstilne
izdelke s pletilkami, pletilnim strojem**,
Sam₁ – : Zna plesti /ročno in strojno/
Kvačkati zna, plesti pa ne; prim.
izdelováti, kváčkati, prēsti □ **2. plēsti**₂₍₅₎
**kdo/kaj izdelovati (komu/čemu) kaj (s
kom/čim) (za/na/v koga/kaj)**, Sam₁ –
(Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆) – (pSam₄): /
Samo s prsti/ (mu) je pletla jermen (za
bič), (Z domačo volno) (si) /ročno/ plete
pulover (za na potovanja in izlete), Lase
(si) je /navadno/ (z barvnimi trakovi)
pletla (v kito), Ograjo so (si) pletli /
kar iz šibja/; prim. *izdelováti, kváčkati,
prēsti* □ **3. plēsti**₂₍₃₎ **kdo naskrivaj
govoriti, pripravljati (komu/čemu) kaj/o
čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}: /Z
veseljem/ so o tem pletli cele zgodbe,
Proti njim je pletel skoraj popolno
zaroto, /Strastno/ (jim) je pletla vse
mogoče /na glavo/, /V glavi/ (si) plete
vse mogoče načrte /; v oslabljenem pomenu
/Skozi čas/ (si) je pletel prijateljstva, /
Na vse strani/ pletejo spletke na to
temo, O tem (si) /kot za stavo/ pletejo
napol resnične pripovedke; prim. *blēsti,
blodíti, govoríti, naplētáti, pleteníčiti,
pogovárjati se, pripovedováti,
priprávljati, snováti*

plēsti se plêtem se R(P) nedov., čustv.,
plétel se, plêtla se □ **1. plēsti se**₁₍₃₎ **kdo/
kaj premikati se, gibati se (komu/čemu)
(mimo/od–do/iz/okrog koga/česa /
proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/
kaj / po/ob čem / pred/med/pod/nad/
za kom/čim / kod / od–do kod / kje)**,
Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}): (Med
nogami) se (ji) je pletla mačka, Čudne
misli se (mu) pletejo (po glavi), (Nad
poljem) se je pletla gosta sopara, /Brez

pravega cilja/ plete (po mestnih ulicah); prim. *bloditi, távati* □ **2.** *plésti se*₁₍₂₎ *kaj dogajati se* (od-do/blizu/sredi česa / v/ na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol}): (V podjetju) se dogajajo napake, (V tej igri) se nič ne plete, Roman se plete (v nekem zdravilišču), (Z bratom) se nekaj plete, (V njem) se kar naprej nekaj plete, Govorica se (mu) plete; prim. *dogájati se, godíti se, nastájati, pojávljati, širiti se, vršiti se*

plôskati -am R nedov. □ **1.** *plôskati*₂₍₃₎ *kdo/kaj pritrjevati komu/čemu (s kom/čim)*, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆): Gledalci so predstavi /navdušeno, tudi z rokami ob stol./ ploskali, Občudovali so ga in mu /po dobri stari maniri zelo/ ploskali; prim. *odobrávati, pritrjeváti, sprejémati* □ **2.** *plôskati*₂₍₃₎ *kdo/kaj plosko udarjati ob/na/v koga/kaj / po kom/čem / kam/kod (s kom/čim)*, Sam₁ – pSam_{4/5} – (pSam₆): Perice so (s perilom) ploskale ob perilnike, Otrok /z ročicami/ ploska po vodi /od veselja/, čustv. Običajno so ga ploskali po licu, Zrela jabolka so ploskala na tla, Dež je ploskal /v curkih/; prim. *pádati, udárjati* □ **3.** *plôskati*₁ *kdo/kaj dajati ploskanju podobne glasove*, Sam₁ – : /V ritmu/ so še vedno ploskali udarci; brez os. Konji so stopali po lužah, da je ploskalo; prim. *pádati, stópati, udárjati*

plôskniti -em R dov. > gl. *plôskati* -am R nedov.

plúti plôvem in plújem P_{Pr/C/Dg} nedov. □ *plúti*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj v vodi premikati se* iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/pri/

ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim/kje/kod/kdaj, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Jadrnica pluje k otoku /proti toku/, Po zalivu so pluli /z vetrom/, /S tovorom ponavadi/ plujejo na odprta morja, čustv. Po njihovih žilah pluje zelo nemirna kri // pren., čustv. Iz loga plove nenavadna tišina, Njegove misli plovejo k najbližnjim; prim. *drséti, plávati, premíkati se, razšírjati se, širiti se* ◇ navt. *plúti*₁ *kaj v vodi premikati se*, Sam₁ – : Plujejo /po kurzu/

pobřskati -am R(P) dov., krajši čas brskati > gl. *brskati* -am R(P) nedov.

počákati -am, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov., počakajte, in počakajte; počakala, in počakála > gl. *čákati* -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., čakajte in čakajte; čakala in čakála 1.–3., 5.–6.

počístiti -im Sp_L dov. > gl. *čístiti* -im Sp_L nedov., 2.

počutí se in počútiti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1.** *počutí se*₁ *kdo/kaj zaznavati se, dojemati se*, Sam₁ – : V lastni hiši se je počutil tujca / kot tujec, Počuti se dolžno, da pomaga, Počutil se ponižanega/srečnega/užaljenega, ona pa mlado/krivo; prim. *dojémati se, iméti se (za), štéti se (za), zaznávati se* □ **2.** *počutí se*₁ *kdo/kaj imeti se*, Sam₁ – : Počuti se aristokrata, Čuti se boljšega do drugih, Čutimo se poklicane, da bi sodili o tem; prim. *dojémati se, pog. nekñj. držáti se za, iméti se (za), obravnávati se za, štéti se (za), zaznávati se* □ **3.** *počutí se*₁ *kdo/kaj imeti se*, Sam₁ – : Počuti se /dobro/slabo/nelagodno/, Počuti se /kot preganjana žival/, Počuti se /kot doma/domače/, /Kako/ se počutíte?; prim. *iméti se, živéti*

podajati

podajati -ám R/G nedov. > gl. podáti
-dám R/G dov., 2. mn., podáste in podáte;
podál

podajati se -ám se P/S_{T/D} nedov. > gl.
podáti se -dám se P/S_{T/D} dov., 2. mn.,
podáste se in podáte se; podál se

podáti -dám R/G dov., 2. mn., podáste in
podáte; podál □ **1. podáti**₃₍₄₎ v posplošenem
pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu koga/
kaj (za kaj 'določeni namen/cilj')**, Sam₁
– Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/S/Nedol): /
Dobrohotno/ mu je podal palico (za
lovljenje rečnih postrvi), /S sočutjem/
mu je podal roko (, da bi zlezel iz vode),
/Z veseljem/ mu je podal svojo zadnjo
skico (za spomin); prim. *določiti/dolóčiti*,
oddáti, *podaríti*, *pokloníti*, *pomolíti*,
postréči, *predáti*, *prodáti*, *razdelíti*,
razporedíti, *servírati*, *vréči* □ **2.**

*podáti*₃₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj
izraziti komu/čemu koga/kaj (za koga/
kaj) (na/pri/v/ob kom/čem /med/nad/
pod/pred/za kom/čim /kje/kod/kdaj)**,
Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol)
– (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V začetku) jim je
(za jasnejšo predstavo) podal kratek
zgodovinski pregled, (Na simpoziju)
so si /na kratko/ podali svoje zadnje
izsledke, (V knjigi) je potencialnim
bralcem /zelo doživeto/ podal glavna
dogajanja zadnje vojne, (Na odru) je /
zelo prepričljivo/ podal svojo vlogo;
v oslabljenem pomenu (Kar takoj) in
/z vso odgovornostjo/ jim je moral
podati poročilo o trenutnem stanju in
delovanju odbora; prim. *določiti/dolóčiti*,
napísati/napísáti, *oddáti*, *odigráti*,
povédati, *predáti*, *predlágati*, *razšíriti*,
sporočiti, *upodóbiti*, *zaigráti*, *zapéti* ◇
šol. *podáti*₃₍₅₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/
kaj dati komu/čemu koga/kaj (za koga/**

**kaj) (na/pri/v/ob kom/čem /med/nad/
pod/pred/za kom/čim /kje/kod/kdaj)**,
Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol)
– (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V oddelkih) so
slušateljem /redno/ podali predpisano
snov (za letni ali zimski semester)

podáti se -dám se S_{T/D}/P dov., 2. mn.,
podáste se in podáte se; podál se □ **1.**
*podáti se*₂ **kaj biti skladno (h) komu /
(k) čemu**, Sam₁ – (p)Sam₃; Barve se ji /
lepo/ podajo, Ta barva se /v določenih
odtenkih/ poda k njenemu tenu, Tak
način obnašanja se mu poda; prim.
pristáti, *skládati se*, *sovpádati*, *ujémati
se*, *ustrézati* □ **2. podáti se**₂ **kaj biti
skladno s čim**, Sam₁ – pSam₆; Barva
se mora podati z ostalim pohištvo,
/V osnovnih tezah/ se prepis poda z
izvirnikom, Arhitektura se poda z
okolico; prim. *skládati se*, *sovpádati*,
ujémati se □ **3. podáti se**₂ **kdo/kaj oditi
h komu/k čemu / na/v/po kaj / kam**,
Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Vsak dan se poda
na pokopališče, Zjutraj se je podal v
mesto, Podali so se na Triglav, Podal
se je k sorodnikom na obisk, Podal se
je v bolnico na pregled, Podal se je v
gostilno na kosilo, Podal se je v gozd
po drva, Podal se je v mesto nakupovat,
Podal se je na predavanje, na sestanek;
v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izraža
usmerjenost k čemu / na/v/po kaj**,
Sam₁ – pSam_{3/4}¹: Podal se je k izpitu,
Po kosilu se je podal na sprehod; pren.
Njegove misli so se podale v tuje kraje;
prim. *odíti*, *odprávití se* □ **4. podáti se**₁
**kaj pod pritiskom spremeniti položaj,
obliko**, Sam₁ – : Strop se je podal /
zaradi starosti/, /Pod pristikom/ se je
pod /nevarno/ podal; prim. *udréti se*,
ugrézniti se

podcenjeváti -újem R nedov.

□ *podcenjeváti*₂ **kdo/kaj ne imeti koga/kaj za vredno, pomembno**, Sam₁ – Prid_k Sam₄: Podcenjuje nasprotnika, Uprava podcenjuje zahteve, Podcenjuje delo in uspehe drugih, Podcenjuje nevarnost; prim. *ignorírati, odrékati, omalovaževáti*

podélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ 1.

*podélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno opraviti (komu/čemu) koga/kaj (za/na koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / za/pred/nad/pod/z/s kom/čim / kje/kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Vse (si) je podelal / sam, ročno/, (z dletom), Zastavljeno (jim) je podelal /hitro in z najmanjšim možnim naporom/; prim. *odmašiti, odpréti, opraviti, popráviti, postoríti, preglédati, pripraviti, proizvésti, proučiti, raziskáti, ustváriti* □ 2.

*podélati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Svoje je / uspešno/ podelal in odšel, Vse hlače je že podelal; prim. *naredíti, onesnážiti, oprávití, poprávití, postorítí, preglédati, pripraviti, proizvésti, proučiti, raziskáti, umázati, ustváriti*

podélati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *podélati se*₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj iztrebiti se (za/na/v/pred/nad/pod kaj/kam / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/nad/pod/z/s kom/čim / kje/kam/kod)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Odnehal je in se /dobesedno/ podelal, / Kar pred njimi/ se je podelal (na gola tla), /Od strahu/ se je podelal /, da ga je bilo kar težko gledati/; prim. *izčístiti/ scístiti se, iztrebiti/iztrébiti se*

podelíti -ím R dov., podélil □ 1.

*podelíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu)**

kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Včeraj so (študentom) podelili diplome, (Bolnikom) je bilo treba /pravočasno/ podeliti tolažbo in upanje, Okrasne trajnice podelijo (vrtu) posebno barvitost; prim. *dáti, razdelíti* □ 2. *podelíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati kaj (med koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Jarek podeli njivo /na dva dela/, Dobiček sta / pošteno/ podelila /na pet delov/, Ljudi so delili /na dobre in slabe/, Hruške in orehe je podelil med otroke; prim. *dáti, razdelíti* ◇ rel. *podelíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Podelil (jim) je odvezo in zakrament

podelíti z/s -ím z/s R dov., podélil z/s □ *podelíti* z₃ os. v mn./dv. **kdo/kaj imeti kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Z možem je podelila veselje in žalost, Usodo je podelil s svojimi sodelavci, Vse je podelil z reveži; prim. *iméti z/s*

podeljéváti -újem R nedov. > gl. *podelíti* -ím R dov., podélil I.

podpírati -am, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. *podpréti* -prém S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. 1.–4. □ 5. *podpírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj vzdrževati koga/kaj (čež/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Z veseljem/ so ga / finančno/ podpirali (pri študiju), (Med vladajočimi sloji) jih je precej podpiralo šolajočo mladino; prim. *vzdrževáti*

podpréti -prém S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov., podprl □ 1. *podpréti*₂ **kdo/kaj ohraniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Hitro/ ga je podprl, da ni padel, /Z obema rokama/ si je podprla glavo, /Zaradi napora/ je podprl roke; prim. *obdržáti,*

podpréti se

ohraníti/ohráníti □ 2. *podpréti*₂ *kdo/kaj postaviti oporo ob/v koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi preobloženosti/ je podprla veje drevesa, /Hitro/ ga je podprl, da ni padel, /Z obema rokama/ si je podprla glavo; prim. *obdržáti, ohráníti/ohráníti*

□ 3. *podpréti*₂₍₃₎ *kdo/kaj materialno obvarovati koga/kaj (čez/skozi kaj / v/ na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Med študijem) ga je podprl stric, /S plačevanjem šolnine/ so (v večini družb) podprli učitelje, Vojsko /z davki/ podpre država; prim. *obvarováti/obvárovati, rešíti/rěšíti* □ 4. *podpréti*₂₍₃₎ *kdo/kaj utemeljeno omogočiti koga/kaj (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Z veseljem/ ga je podprl (v njegovih prizadevanjih), (Med vladajočimi sloji) jih je precej podprlo njegovo kandidaturu za predsednika; prim. *omogóčiti, zaščítiti*

podpréti se -prém se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ *podpréti se*₂ čustv. *kdo/kaj nahraniti se s čim*, Sam₁ – pSam₆: Podprli so se z obilnim kosilom in dobrim vinom, izpust. Po končanem delu so se malo podprli; prim. *nahráníti/nahrániti se, najěsti se, napíti se*

poglábljati -am R nedov. > gl. poglobíti -ím R dov., poglóbil

poglábljati se -am se R nedov. > gl. poglobíti se -ím se R dov., poglóbil se □ 2. *poglábljati se*₂₍₃₎ *kaj širiti se (komu/čemu) k/proti čemu / v/na kaj čimbolj ustrezno, dovršeno*, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{3/4}: Celotni kompleks se /samo navidezno/ poglablja v prostor, proti vodilni stavbi, Dogajanje se poglablja

na ploščad za odrom; prim. /i/zboljševáti, razvíjati se, šíriti se

poglábljati se v -am se v R dov., čustv., v oslavljenem pomenu > gl. poglobíti se v -ím se v R dov., čustv., v oslavljenem pomenu, poglóbil se v

pogláditi -im R dov. > gl. gláditi -im R nedov.

pogláditi po -im po R dov. > gl. gláditi po -im po R nedov.

poglobíti -ím R dov., poglóbil □ *poglobíti*₂₍₃₎ *kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj čimbolj ustrezno, dovršeno*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Zaradi stalnih padavin/ so (si) poglobili strugo, Zaupanje so (si) /vzajemno/ poglobili, /S poskusi/ je nauk /še dodatno/ poglobil; prim. /i/zbóljšati, razvíti

poglobíti se -ím se R dov., poglóbil se □ *poglobíti se*₁₍₂₎ *kaj narediti se (komu/čemu) čimbolj ustrezno, dovršeno*, Sam₁ – (Sam₃): Njihove prijateljske vezi so se /z leti/ poglobile, /Z dodatnimi tečaji/ se (mu) je znanje še dodatno poglobilo; prim. /i/zbóljšati se, razvíti se

poglobíti se v -ím se v R dov., čustv., v oslavljenem pomenu, poglóbil se v □ *poglobíti se v*₂ *kdo/kaj intenzivno začeti kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Z vso razpoložljivo vneto/ se je poglobil v delo, /Zaradi vse nogočih psihičnih težav/ se je raje poglobila v slikanje; prim. *začéti*

pogovoríti se -ím se G dov. □ *pogovoríti se*₁₍₃₎ os. v mn./dv. *kdo/kaj izmenjati mnenja, misli (o kom/čem) (s kom/čim)*, Sam₁ – (pSam₃) – (pSam₆): Pogovorili so se (o nujnih rečeh), (O tem problemu) bi se rad pogovoril s teboj, (O tem)

se bomo pogovorili kasneje; prim.
dogovoríti se, pomeníti/poméniti se

pogrínjati -am R nedov. > gl. pognríti in pognríti -em R dov., I.

pognríti in pognríti -em R dov. □ **1.** *pognríti*₂₍₄₎ **kdo/kaj zavarovati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (Gostom) je posteljo pognrila (z ročno klekljanim pregrinjalom), /Hitro/ je pognril prepotene konje, Pognrila je speče otroke; prim. *odéti, pokriti, prekriti, zakriti, zaščítiti, zavarováti/zavároovati*

□ **2.** *pognríti*₁ pog. knj., čustv. **kdo/kaj pasti**, Sam₁ – : Spotaknil se je in /grdo/ pognril, Na ledenem pločniku je pognril /na roko/; prim. *pásti, telébniti*

□ **3.** *pognríti*₂ **kdo/kaj poriniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sošolca je /z nogo/ pognril, Prepirali so se, potem pa jih je kar nekaj pognril; prim. *poríniti, prevrníti/prevrníti, zvrníti/zvrníti* □ **4.** *pognríti*₁ žarg., čustv. **kdo/kaj ne izdelati v šoli, pri izpitu**, Sam₁ – : /Že drugič/ je pognril, Bil je leto starejši od njih, ker je vmes /enkrat/ pognril; prim. *ne izdeláti, pásti*

poigráti na -ám na T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *poigráti na*₂ **kdo/kaj krajši čas igrati na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vsak večer je malo poigral na harmoniko /samo po spominu/, /Izključno po spominu/ je znal poigrati na klavir; prim. *pomuzicírati na, pospremiti/pospremiti na*

poigráti se -ám se T_{De/Dg/Pr} dov. > gl.

igráti se -ám se T_{De/Dg/Pr} nedov., I.

poigráti se z/s -ám se z/s T_{De/Dg/Pr} dov.

> gl. igráti se z/s -ám se z/s T_{De/Dg/Pr} nedov.

poimenováti -újem G dov.

□ *poimenováti*₂₍₃₎ **kdo/kaj označiti koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z nekaj besedami) je /nakratko/ poimenoval položaj, (S to besedo) je hotel /okvirno/ poimenoovati vse težje bolezni, To dejanje je /težko/ poimenoovati (z besedami); prim. *ovrednótiti, oznáčiti*

poimenováti po -újem po G dov.

□ *poimenováti po*₃ **kdo/kaj označiti koga/kaj po kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Otroka so poimenovali po očetu, Ustanovo so poimenovali po zaslužnem strokovnjaku, Dvorano so poimenovali po zgodovinskem dogodku

poíti -idem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov., pošel pošla pošlò tudi pošlò □ *poíti*₁₍₂₎ nav. 3. os. **kaj ne biti (komu/čemu) več na razpolago**, Sam₁ – (Sam₃): Ta knjiga (jim) je že pošla, Vsa potrpežljivost (ji) je že pošla, (Očetu) so /počasi/ pošle moči, /Zaradi hoje v klanec/ (mu) je pošla sapa; prim. *ne iméti, ne razpolágati, zmánjkati*

pojásniti -im in pojásniti -ím G dov.,

pojásnil □ **1.** *pojásniti*₃ **kdo/kaj narediti komu/čemu koga/kaj bolj jasn-ega/-o, razumljiv-ega/-o**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Če vprašanja ne razumete, vam ga bom pojásnil, /Z govorjenjem in mimiko/ jim je vse pojásnil, /Na kratko/ mu je pojásnil, kako je bilo; prim. *razložiti, utemeljiti* □ **2.** *pojásniti*₂ **kdo/kaj narediti kaj vzročno, logično utemeljen-ega/-o, razumljiv-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: /Jasno/ so pojásnili svoje stališče do svetovnih problemov, Ni si znal pojásniti svojega tesnobnega občutka, Ta dejstva so /najbolje/ pojásnila našo odločitev; prim. *razložiti, utemeljiti*

pojasnjeváti -újem G nedov. > gl.
pojasniti -im in pojasniti -ím G dov.,
pojasnil \diamond jezikosl. *pojasnjeváti*₂
kaj narediti kaj vzročno, logično
utemeljeno, razumljivo, Sam₁ – Sam₄:
Ovisniki pojasnjujejo nadredne stavke

pojáviti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.
 \square **1. pojáviti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj začeti biti,**
obstajati (v/na čem / kje, od–do česa
/ sredi česa / med čim / od–do kdaj /
kdaj), Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/é}): (Na
trgu) so se pojavili novi izdelki, (V
dvajsetih letih 19. stoletja) se je pojavil
Prešeren, (V pesmi) se ta beseda pojavi
večkrat, (V tisku) so se pojavile ostre
kritikenav. 3. os. **(v/na čem / kje, od–do**
česa / sredi česa / med čim / od–do kdaj
/ kdaj), Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/é}): (Na
nebu) se je pojavilo sonce, (Na radarju)
se je pojavila podmornica, (Na pragu)
se je pojavila nenadoma, kot prikazen/ pojavil
neznanec, (Na obzorju) se je pojavilo
kopno \square **2. pojáviti se**₁₍₂₎ **kaj začeti biti,**
obstajati (od–do česa / sredi česa / v/
pri čem / med čim / od–do kdaj / kdaj),
Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_é): Bolezen
se je pojavila (nenadoma), Življenje
se je pojavilo (pred milijoni let), (Ob
teh besedah) so se mu pojavile gube,
(Zaradi nepravilne drža) se so se pojavile
okvare; prim. *začéti se*

pojávljati se -am se, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
> gl. pojáviti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

pokázati tudi pokazáti -kážem T_{De/Dg/Pr}
dov. > gl. kázati tudi kazáti kážem T_{De/Dg/Pr}
nedov., 1.–6., 9.–10.

pokázati se tudi pokazáti se -kážem
se T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. kázati se tudi
kazáti se kážem se T_{De/Dg/Pr} nedov., 1.
 \square **2. pokázati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj pojaviti**

se (izza/sredi česa/v kom/čem /kje),
Sam₁ – (pSam_{2/5}/Prisl_k): (Izza hiše) se
je pokazal gospodar, (Izza gore) se je
pokazalo sonce, Pokazali so se mu prvi
zobje; prim. *nastopiti/nastópiti, pojáviti*
se, prikázati se \square **3. pokázati se**₁₍₂₎ **kdo/**
kaj predstaviti se (komu/čemu), Sam₁
– (Sam₃): Pokazal se je /s sprehajalno
palico in v ponošenem cilindru/, /
Rada/ se pokaže (ljudem), Življenje se
(mu) je pokazalo /v pravi luči/, pog. knj.
Pokazal se je (dekletovim staršem); prim.
predstáviti se

poklícati -klíčem R dov., poklícála, in
poklícála > gl. klicáti klíčem R nedov.,
klícála in klicála 1.–4., 6.

pokloníti -klónim R dov. \square *pokloníti*₃₍₄₎
kdo/kaj namensko dati komu/čemu
koga/kaj (za/v koga/kaj), Sam₁ – Sam₃
– Sam₄ – (pSam₄/Nedol): (Za rojstni)
dan ji je poklonila staro dragoceno
fotografijo, (Za študij) mu je poklonil
kar nekaj denarja; neobč., čustv. Knjigo
je poklonil prijatelju (v zahvalo za lepe
stare čase), Končno mu je poklonila
svoje srce, Že v zrelih letih mu je
žena poklonila otroka; prim. *dáti,*
določíti/dolóčiti, nameníti/naméniti,
podaríti, pokloníti, posvetíti, razdelíti,
razporedíti, rodíti

pokloníti se -klónim se R dov.
 \square *pokloníti se*₂₍₃₎ **kdo/kaj izraziti**
hvaležnost komu/čemu (za koga/kaj),
Sam₁ – Sam₃ – (pSam₄): Rojaku so se
poklonili (za vsa njegova odmevna in
širšekoristna dela), /Kot njegov bližnji
sorodnik/ se je poklonil pokojnikovemu
spominu, Prišel se je poklonit vladarju;
prim. *oddolžíti se, pokloníti se,*
revanširati se, zahváliti se

pokríti -kríjem R dov., pokríl tudi pokríl □ **1. pokríti**₂₍₄₎ **kdo/kaj zavarovati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): (S šalom) se je pokríl /čez glavo/, (Z ovojem) (si) je pokríl občutljive dele telesa, /Hitro/ se je pokríl (s klobukom), Stopnice je /preventivno/ pokrila (s preprogo), Otroka je ponoči /dobro/ pokrila, Posejano gredo je pokrila (s posebnim predivom), Hiše še niso /nanovo/ pokrili; pren., čustv. Uspehi so pokrili težke čase; prim. *odéti, pogrníti/pogrníti, prekríti, zakríti, zaščítiti, zavarováti/zavároovati* □ **2. pokríti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj nevidn-ega/-o (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Čelo so (mu) pokrili gosti lasje, Oblak je pokrilo sonce, /Z rokami/ (si) je pokríl obraz, Ploskev so /na tanko/ pokrili (z voskom), Sence so pokrile celotno pokrajino; prim. *prekríti, zakríti, zaščítiti, zavarováti/zavároovati* □ **3. pokríti**₂₍₃₎ v oslabilnem pomenu **kaj (komu/čemu) vplivati na koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Zadrega (ji) je pokrila obraz, Zadrega je /z rahlo rdečico/ pokrila njen obraz, Znoj (mu) je pokríl kožo, Sneg je pokríl gore, Tema je pokrila zemljo; čustv. Obraz (ji) je pokríl /s poljubi/; prim. *pojáviti se, pokazáti/pokázati se* □ **4. pokríti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zagotoviti (komu/čemu) koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: S tem se (jim) bodo pokrili stroški za natečaj, Tovarna pokrije s svojimi izdelki polovico slovenskih potreb, S tem živilom (si) /dnevno/ pokrijemo potrebno količino beljakovin; prim. *preskrbéti, zadovoljíti, zagotovíti*

pokríti se -kríjem se R dov., pokríl se tudi pokríl se □ **pokríti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj zavarovati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): (S šalom) se je pokríl /čez glavo/, Bilo je hladno, zato se je /čez ušesa/ pokríl (s kapo); prim. *prekríti se, zakríti se, zaščítiti se, zavarováti/zavároovati se*

pokrivati -am R nedov. > gl. pokríti -kríjem R dov., pokríl tudi pokríl 1.–4. □ **5. pokrivati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj obdelovati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Diskont /z dnevno oskrbo/ oz. (z vsemi živili) pokriva cel kraj z okolico, To sodišče (z različnimi pravnimi zadevami) pokriva veliko območje; prim. *obdelováti, oskrbováti* ◇ rad. *pokriváti*₂₍₃₎ **kdo/kaj obdelovati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Novi televizijski oddajnik pokriva tudi to regijo

pokrivati se -am se S₁ nedov. > gl. pokríti se -kríjem se R dov., pokríl se tudi pokríl se 1. □ **2. pokrivati se**₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj istočasno pojavljati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Predavanji se /časovno delno/ pokrivata, Prvi in drugi televizijski program se pokrivata /ne vsebinsko temveč terminsko/ (z drugimi dostopnimi programi); prim. *križati se, prekrivati se*

pokúsiti -im R dov. □ **1. pokúsiti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati v usta kaj /malo česa**, Sam₁ – Sam₄/S/Prid_{kol}/Sam₂: Pokusila je kavo, če je dovolj sladka, Prinesla je pokusit potico, Kuharica jed večkrat pokusi; nav. z nikalnico, čustv. Kruha ni niti pokusil, Tam pa tam je pokusil kakšen piškot; prim. *pojésti, popíti, vzéti* □ **2. pokúsiti**₂ **kdo/kaj navadno piti, jesti kaj**, Sam₁ – Sam₄:

Črne kave /sploh/ ne pokusi, Svinine še dolgo ne bo smel pokusiti, /Navadno/ poskusi preveč jedi /naenkrat/

pokúšati -am R nedov. □ **1. pokúšati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj za ugotavljanje kakovosti dajati v usta kaj / malo česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Pokušali so jedi in pijače, Pokušali so zaloge novih vin, Pokušal je grozdje, če je že dovolj zrelo; čustv. V zidanici pokuša novo vino; prim. *píti, jésti, okúšati* □ **2. pokúšati**₂ nav. z nikalnico, čustv. **kdo/kaj (pre)malo piti, jesti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Jej, nika samo ne pokušaj, Kosilo je le pokušala

pokváríti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. pokváríti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti kaj slabše, neuporabno (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Z nepravilnim ravnanjem/ je pokvaril stroj, Njihova aroganca je pokvarila tudi druge ljudi, /Z udarjanjem ob rob mize/ potem pa še (z majhnim magnetkom) je pokvaril uro, Težka vozila so /navadno s preveliko težo/ pokvarila cesto; prim. *poškodovati, uničiti* □ **2. pokváríti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj manj popolno, dovršeno (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Stavbe so pokvarile naravo na obronku gozda, /S kuhanjem/ je pokvarila že pripravljeno zelenjavo, /Z aroganco/ so pokvarili medsebojne odnose, Vsaka nadaljnja izrečena beseda je pokvarila učinek narejenega, Pokvaril (si) je zobe /z neprimerno prehrano/ in (z neprimernimi ščetkami), /S pretiranim buljenjem/ (si) je pokvaril vid; prim. *poškodovati, zmánjšati* □ **3. pokváríti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti koga/kaj zlasti moralno slabega (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Slaba družba

ga je pokvarila, /Z lažno blaginjo/ so pokvarili značaj naroda, En učenec je /z nedisciplino/ pokvaril vse druge; prim. *skváríti* □ **4. pokváríti**₂₍₄₎ **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) kaj manj ugodno, uspešno (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /S svojim ravnanjem/ (ji) je pokvaril življenje, Slabo vreme je pokvarilo izlet, Dogodek je (družbi) pokvaril ves večer, /Z nenehnim kreganjem/ in (s prehrupnim strojem) (jim) je pokvaril veselje do nadaljnjega dela, /S svojim prihodom/ (jim) je pokvaril načrte; prim. *skváríti, uničiti*

pokváríti se -im se NT_{De/Dg/Pr} dov. □ *pokváríti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj postati slabši, neuporaben (na/v/pri čem / med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): Jed se (na toplem) /hitro/ pokvari, Blago se je (med prevozom) pokvarilo, (Pri sorodnikih) so se otroci /nepopravljivo/ pokvarili; prim. *poškodovati se, skváríti se, uničiti se*

polágati -am R(P) nedov. > gl. položiti -ím R(P) dov., položil 1.–2. □ **3. polágati**₂ nav. v zvezi z **jajčece. jajce kdo/kaj dajati koga/kaj na/v kaj / ob/pri čem / kam/ kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Samica polaga ikre ob bregu, Kukavica polaga jajčeca v tuja gnezda; prim. *léči* ◇ igr. *polágati*₂ **kdo/kaj igrati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Polagala (si) je karte, Polagali so pasjanso

polágati na -am na R nedov. □ *polágati na*₃ čustv. **kdo/kaj dajati kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Velike upe polaga v/na njega, Na te rokopise niso polagali važnosti; prim. *céniti, dáti/ dajáti na, pripisováti, spoštováti, upoštévati*

poléči -lážem R(P) dov., polégel, poléгла

□ **1. poléči**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namestiti, spraviti (komu/čemu) koga/kaj čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje/kod/kam/kdaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: /Zaradi pregleda oz. evidence/ (si) je vse vredne stvari polegla na posteljo okrog sebe, /S posebnim prezirom/ je vse dokaze polegel predenj, /Kot skrbna mati/ (si) je mladiče polegla na varno, Svinja (jim) je polegla sedem zdravih mladičev; prim. *namestiti/naméstiti, povrěči, skotiti, správit* □ **2. poléči**₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namestiti se, spraviti se (komu/čemu) (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje/kod/kam/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Brez predsodkov/ so utrujeni potniki polegli (kar po tleh avtobusne postaje), /Zaradi vročine/ je (koscem) trava /prehitro/ polegla, Uhlji so (psu) /sumljivo/ polegli (tik ob glavi), Frizura (ji) je /prehitro/ polegla (na teme); prim. *namestiti/naméstiti se, pásti, posésti se, správit se, upásti, usésti se*

poléči se -lážem se R(P) dov., polégel se, poléгла se □ **1. poléči se**₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postati manj izrazit, intenziven (komu/čemu) (iz/z/od–do/ mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/ na/v/ob kom/čem/ med/nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}): (Šele proti večeru) se (mu) je jeza /počasi/ polegla, Vse opravljanje se je (v vasi) /presenetljivo hitro/ poleglo, Razburkano morje se je (samo ob obali in v zalivčkah) /

postopoma/ poleglo, (V dvorani) se hrup ni mogel /povsem/ poleči, Lahka hrana se (jim) je (v sicer občutljivih želodcih) /hitro/ polegla; brezos. (Nekaj ur po vsakem razburljivem dogodku) se je (v njih) končno spet poleglo; prim. *umiríti se, utihñiti, utišati se* □ **2. poléči se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v smeri vodoravnega položaja premikati se, pojavljati se iz/z/od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/ čez koga/kaj / kam po/na/v kom/čem/ med/nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}: Po vseh stvarih v prostoru se je polegel zelo viden prah, Mulj se je /počasi polegel na dno; čustv. Proti cesti se svet /malo/ poleže; prim. *namestiti/naméstiti se, pásti, posésti se, upásti, usésti se*

polniti in pólniti -im T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. polniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati polno kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Polniti blazine (s perjem), Voda je /vedno bolj/ polnila kotanje, Polnili so jeklenke (s plinom), /Pridno/ je polnil kozarce, Ladjo so polnili (s tovorom), Paprike je polnila (z rižem in svinjino), Polnili so puške in topove; čustv. Polnili so ga (z vinom in žganci), Polnili so jih (z obljubami); prim. *hrániti, nabljjati, nalágati, nalívati, natovárjati* □ **2. polniti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati kaj v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vino so polnili v steklenice, Cement so polnili v vreče; prim. *dajáti, natákati, sípati, strésati, vlívati* □ **3. polniti**₂ **kdo/kaj povzročati polno kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gledalci so začeli polniti dvorano, Ta film že dolgo polni kinematografe; prim. *napolñjeváti* □ **4. polniti**₂₍₃₎ **kaj delovati (komu/čemu)**

na kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sobo je polnil cigaretni dim, Večerni zrak so polnili vrišč in kriki, Hrup (mu) je polnil ušesa in glavo; prim. *napolnjevati*

□ **5. polniti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj z veliko mero, intenzivnostjo delovati na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Žalost je polnila duše, Strast ga je polnila z nestrpnostjo, Pogled na prizor ga je polnil z gnusom; prim. *délati, delovati, napolnjevati, navdajati* □ **6. polniti**₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) polno kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Delo (mu) polni življenje, (Ljudem) lahko polnijo dneve preproste stvari; prim. *bogatiti, napolnjevati* ◇ elektr. *polniti*₂ **kdo/kaj delati polno kaj**, Sam₁ – Sam₄: Polnijo akumulator, kondenzator ◇ metal. *polniti*₂ **kdo/kaj povzročati z določeno snovjo polno kaj**, Sam₁ – Sam₄: Polnijo plavž, Polnijo vrtine ◇ tekst. *polniti*₂ **kdo/kaj delati polno, gostejše kaj**, Sam₁ – Sam₄: Polnijo tkanino

polniti se in *pólniti se* -im se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *polniti se*₁ **kdo/kaj postajati poln**, Sam₁ – : Trg se je začel polniti; prim. *napolnjevati se*

položiti -ím R(P) dov., položil □ **1. položiti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z določenim namenom/ciljem dati koga/kaj na/v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Položila je knjigo na mizo, Položil je denar na/v banko, Večkrat je položil roko nanje; čustv. Mimogrede ga je položil na tla, Marsikaterega zajca je položil na dlako; prim. *dáti, podrěti, posláti, postáviti, priložiti, správití, udáriti, ustrelíti, vložití* □ **2. položiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj namestiti kaj (na/v kaj/ob/pri čem / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): (V

dve sobi) so položili parket, Hkrati so položili cevi in kabel, (Ob mejnem prehodu) so položili mine; prim. *dáti, namestiti/naměstiti, postáviti, pritrđiti/pritrđiti, vložití* □ **3. položiti**₂₍₃₎ nav. 3. os., pog. knj. **kaj vplivati na koga (kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{é/kol}): Bolezen ga je položila, Pljučnica ga je položila (za tri tedne); brezos. (Pozimi) me je za dva meseca položilo; prim. *onemogóčiti, oslabíti* □ **4. položiti**₃ **kdo/kaj dati kaj za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Na banki so sorodniki položili odkupnino za pogrešanega, Na banki so položili kavcijo za posojilo; prim. *dáti, pláčati/plačáti, položiti, vložití* □ **5. položiti**₂ **kdo/kaj nehati uporabljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ob teh besedah je položil slušalko, Ob prvem neuspehu so položili orožje; čustv. Kljub boleznim ne bo še položil peresa; prim. *odložiti, odvrěči* ◇ lov. *položiti*₂ **kdo/kaj namestiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Lovci so položili krvni sled, tako da so naredili sled s krvjo divjadi

položiti se -ím se R(P) dov., položil se □ *položiti se*₂ **kdo/kaj namestiti se na/v kaj/ob/pri čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Položili so se v mehke naslanjače, Položil se je na klop in trdno zaspal; prim. *dáti se, namestiti/naměstiti se, nasloníti se, postáviti se, pritrđiti/pritrđiti se, sěsti, vložití se*

polzėti -ím P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1. polzėti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj počasi premikati se, teči (komu/čemu) iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim kam/kje/kod/od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Iz nosu (mu) je polzela

svečka, Plaz je polzel proti planincu, Plaz je polzel pred smučarjem, Plaz je polzel mimo nas, Žito polzi v posodo, Potne kaplje (mu) polzijo po obrazu, Planinec je začel polzeti proti prepadu, Kri (mu) je /leno/ polzela iz nosu po bradi na prsa, Na poledeneli cesti (jim) /zelo nevarno/ polzi, Ob njem /povsem neslišno/ polzi belouška, Čez nebo polzi mrenast oblak; brezosa. Iz rane (mu) polzi; pren., čustv. Besede so (mu) /enakomerno/ polzele iz ust; prim. *drséti, íti, premikati se, téči* □ **2. polzėti**₂₍₃₎ v zvezi **polzeti iz rok, med prsti kdo/kaj počasi premikati se, teči (komu/čemu) iz/z koga/česa / med kom/čim kje/kod/od kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/6}/Prisl_k: Ribe (ji) polzijo iz rok, Mivka (jim) polzi med prsti; pren., čustv. Čutil je, da (mu) sreča /kar preveč/ polzi iz rok, Oblast (jim) /vedno bolj/ polzi iz rok; prim. *drséti, iztékati, téči, uhájati* □ **3. polzėti**₁₍₂₎ pren., čustv. **kaj počasi časovno odmikati se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Dnevi (mu) kar polzijo /kot jara kača/, Čas je polzel /zelo počasi/; prim. *izgúbljati se, iztékati se, minévati*

polzėti po -ím po P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv. □ *polzėti po*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj počasi premikati se, teči (komu/čemu) po kom/čem kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅/Prisl_k: Njeni prsti so (mu) polzeli po obrazu, Megla polzi po dolini, Pogled (mu) je polzel po gorah; prim. *drséti po, téči po*

pomágati -am in pomagáti -am R nedov. in dov. □ **1. pomágati**₃ **kdo/kaj napraviti komu/čemu na/v/pri čem / kje**, Sam₁ – Sam₃ – pSam₅/Prisl_k: Otroci mu že pomagajo na polju, Pomagajo drug drugemu pri reševanju nalog,

Izkušnje so mu pomagale pri delu □ **2. pomágati**₃ **kdo/kaj prizadevati si komu/čemu narediti**, Sam₁ – Sam₃ – Nedol: Pomagali so mu rešiti problem, Pomagal ji je stopiti iz avtobusa, Pomagal jim je pobegniti iz ječe; izpust. Pomagali so mu iz zapora, Pomagal mu je iz dolgov □ **3. pomágati**₃ **kdo/kaj koristiti komu/čemu s kom/čim**, Sam₁ – Sam₃ – pSam₆: Bolni kravi so /z vso vnemo in prizadevnostjo/ pomagali z zelišči, Vsem /veselo / z veseljem/ pomaga; prim. *korístiti* □ **4. pomágati**₂₍₃₎ **kdo/kaj koristiti (komu/čemu) do koga/česa / proti komu/čemu / za koga/kaj / pri kom/čem**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₅: Dieta je pomagala proti mozoljavosti, Pomagali so (mu) do oblasti, Znal (si) je pomagati do vodilnega mesta, To pomaga za boljšo samozavest, Trdna volja pomaga pri vsakdanjih stiskah; prim. *korístiti*

pomeníti in poméniti -im S_{T/D} nedov., v oslavljenem pomenu □ **1. pomeníti**₁ **kdo/kaj biti**, Sam₁ – : Zidar, električar pomeni poklic, Hiša pomeni stavba, družina, podjetje; // **kaj biti kaj 'znamenje, znak'**, Sam₁ – Sam₁: Rdeča luč pomeni stoj, Simbol Fe v kemiji pomeni železo, Črki J. M. pomenita Janez Mlinar; prim. *izrázati, označeváti* □ **2. pomeníti**₁ **kdo/kaj izražati, kazati**, Sam₁ – : Oznaka pomeni avtomobil iz Turčije, Znamenja pomenijo lepo vreme, Ta črta pomeni Gorjance, Zamah z roko pomeni, naj odidejo; nav. čustv. **kdo/kaj posledično izražati, kazati**, Sam₁ – : Če se ne vrnete, pomeni, da ste prelomili obljubo, Kmetija pomeni dosti dela in slabo življenje, Iti naprej pomeni gotovo smrt, Ta nagrada pomeni zanj

presenečenje; prim. *izrážati, kázati/kazáti* □ **3. pomeníti**₁₍₂₎ *kdo/kaj biti več, manj ali enako (komu)*, Sam₁ – (Sam₃): Pomeni (mi) toliko kot nič, On (mu) pomeni več kot oče, več kot ves svet; prim. *bíti (sem)* □ **4. pomeníti**₂ *kdo/kaj imeti v/na čem / kje*, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Zbrali so se vsi, ki v znanosti kaj pomenijo, Priimek Puc v teh krajih oziroma med tamkajšnjimi ljudmi še zdaj veliko pomeni; prim. *veljáti*

pomeníti se in poméniti se -im se G dov. □ *pomeníti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv. *kdo/kaj izmenjati mnenja, misli (o kom/čem)*, Sam₁ – (pSam₅): /Kot že stari znanci/ so se pomenili (o pomembnih stvareh), /Prijeteljsko/ sta se pomenila; prim. *pogovoríti se*

ponáštati se z/s -am se z/s R nedov. □ *ponáštati se z/s*₂ *kdo/kaj hvaliti se s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: /Kot petelin/ se ponaša s svojo novo mlado ženo, /Ob vsaki priložnosti/ se ponaša s svojimi otroki, Moštvo se ponaša z zares odmevnimi uspehi; čustv. S čistočo ali redoljubnostjo se pa res ne more ponašati; prim. *báhati/baháti se z/s, hvalíti/hváliiti se z/s, postávljati se z/s*

ponávljati -am R/G nedov. > gl. ponovíti -ím R/G dov., ponóvil ◇ šol. *ponávljati*₂ *kdo/kaj zaradi slabega uspeha še enkrat obiskovati isti razred*, Sam₁ – Sam₄: Dvakrat je ponavljal prvi razred

ponávljati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. ponovíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., ponóvil se

ponesréčiti se -im se NT_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. ponesréčiti se**₁₍₂₎ *kdo/kaj postati slabši, neuporaben (na/v/pri/po čem / kje/kdaj)*, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č}): /

Smrtno/ so se ponesrečili, Ponesrečil se je /z avtom/, (Takoj po vzletu) se je letalo ponesrečilo, Ponesrečil se je (v planinah), Ponesrečili so se (pri delu); prim. *poškodováti se* □ **2. ponesréčiti se**₁₍₂₎ nav. 3. os. *kaj ne dati (komu/čemu) uspeha rezultata*, Sam₁ – (Sam₃): Primerjava se (mu) je ponesrečila, Načrt se je ponesrečil, Vse se (ji) je /zelo/ ponesrečilo; prim. *propásti*

ponížati -am, Sp_L dov. > gl. osramotíti -ím Sp_L dov., osramotíl 2. □ **1. ponižati**₂ *kdo/kaj narediti kaj nižje*, Sam₁ – Sam₄: Ograjo je moral /malo/ ponižati; prim. *znižati* □ **2. ponižati**₂ *kdo/kaj moralno ponižati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: To dejanje ga je /popolnoma/ osramotilo, /S tem dejanjem/ je osramotil svoje ime, /S svojim vedenjem/ jih je /zelo/ osramotila; prim. čustv. *blamírati, diskvalificírati, osměšiti, osramotíti, razvrednótiti*

ponížati se -am se Sp_L dov. > gl. osramotíti se -ím Sp_L dov., osramotíl se 2. □ **1. ponižati se**₁₍₂₎ *kdo/kaj narediti se (komu/čemu) nižj-i/-e*, Sam₁ – (Sam₃): Glas se (mu) je /bistveno/ ponižal, Vrata so se ponižala, Gladina vode se je ponižala; prim. *pověsiti se, znižati se* □ **2. ponižati se**₁₍₂₎ *kdo ponižati se (pred kom/čim)*, Sam₁ – (pSam₆): /S svojim nastopom/ se je /popolnoma/ osramotil (pred javnostjo), /S temi besedami/ se je osramotil (pred profesorjem), (Pred nikomer) se ni hotel ponižati; prim. čustv. *blamírati se, diskvalificírati se, osměšiti se, osramotíti se, razvrednótiti se*

ponočeváti -újem S_{T/D} NT/T_{Dg/Pr} nedov., nav. čustv. □ *ponočeváti*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj ostajati čez noč (sredi/okoli/blizu koga/česa / v/na/ob/pri*

kom/čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kod / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}): Po cele tedne ponočuje (sredi mesta), Ponočuje /kot kakšna pubertetnica/, /Zaradi preobilice dela/ zadnje tedne ponočuje; prim. *bedéti/bdéti, pijančeváti, veseljáčiti, zabávati se*

ponovíti -im R/G dov., ponóvil □ **1. ponovíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ponovno narediti kaj (za/s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Ponovili so postopek in preiskavo, Tekmovalec je ponovil lanski uspeh, Vsa opravila je /mehnično/ ponovil (za očetom); brez. Vajo je treba /večkrat/ ponoviti; prim. *potrdíti/potřrdíti, utrdíti* □ **2. ponovíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj ponovno reči, povedati kaj (za/s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): (Še enkrat) je ponovil vprašanje, (Za njim) je ponovil vse besede, Ponovil je vse, kar so mu rekli □ **3. ponovíti**₂₍₃₎ ped. **kdo/kaj obnoviti kaj (za/s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): Pred poukom je ponovil lekcijo, (Z učiteljem) je ponovil celotno snov, Gibe je ponovil (za vaditeljem); prim. *obnovíti*

ponovíti se -im se NT_{Dg/Pr} dov., ponóvil se □ *ponovíti se*₁₍₂₎ **kaj ponovno dogoditi se, pripetiti se (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/S/Prisl_{k/č}): Nesreča se je ponovila (na istem odseku ceste), Bolezen se je ponovila /prvič/, (V njej) se je ponovila sprememba; brez. Ponovilo se je /po naključju/, Ponovilo se je /, da ni upošteval navodil/; prim. *dogodíti se, pripetíti se, zgodíti se*

ponudíti in ponúdití -im R dov. □ **1. ponudíti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj dati (komu/čemu) koga/kaj na/v/ za kaj / kam, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Nedol: Predlog so (jim) ponudili na glasovanje, Izdelek so (firmam) /poskusno/ ponudili v promet, Osnutek zakona so (sodelavcem) ponudili v javno razpravo, Za popestritev so (učencem) ponudili možnost fakultativnih dejavnosti, Hotel je ponudil (turistom) za načrtovano potovanje zanimiv program, Firma je (kupcem) za pokušnjo in naprodaj ponudila najnovejše blago, Za dodatno delo so (podjetju) iz Zavoda ponudili dodatne nezaposlene delavce, Krajši čas so to jed (strankam) ponudili /zastonj in na veliko/; prim. *dáti, posláti, povédati, predlágati, priložiti, servírati, sporočiti* □ **2. ponudíti**₂₍₄₎ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj omogočiti (komu/čemu) kaj (v/na/skozi/čez kaj/po/na/pri kom/čem / kam/ kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄' – (pSam_{4/5}/Prisl_{k/č}): Vrh je (planincem) (v smeri Karavank) ponudil lep razgled, Ponudil (jim) je svojo pomoč, Predsednik (mu) je takoj ponudil besedo, (Pri izstopanju) je (starki) ponudil roko; prim. *dáti, omogóčiti*

ponudíti se in ponúdití se -im se R dov. □ *ponudíti se*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj predlagati se (komu/čemu) na/v/za kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄/S/Nedol: Ponudil se (jim) je za vožnjo, Ponudil se (jim) je, da jih pospremi, Ponudil se (jim) je v pomoč, Ponudila se (ji) je za spremstvo za na pot; čustv. Če se (mu) bo ponudila priložnost, bo potoval kar sam, Ponudil se (jim) je, da jim bo pomagal; prim. *pokázati/pokazáti se, predlágati se*

ponújati

ponújati -am R nedov. > gl. ponudíti in ponúdití -im R dov.

ponújati se -am se R nedov. > gl. ponudíti se in ponúdití se -im se R dov.
□ **2. ponújati se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z določenim namenom, ciljem truditi se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Preveč/ se je ponujal z dobro jedjo, Otrok se je /že neokusno/ ponujal s sokom, Z nekaterimi še neprebranimi strokovnimi vsebinami se je /dobesedno/ ponujal; prim. *siliti se, truditi/trúdití se*

pooblastiti -ím U dov., pooblástiti
□ **pooblastiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj imenovati koga za določene pristojnosti (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/S): Izbrane ljudi so pooblastili /z zakonom/, Pooblastili so ministra(, da izdaja predpise / za izdajanje predpisov), /Samo ustno/ so pooblastili tehničnega direktorja (, da zastopa podjetje); prim. *akreditirati, določiti/dolóčiti, imenovati, zadolžiti*
◇ fin. **pooblastiti**₂ **kdo/kaj izdati pooblastilo za koga**, Sam₁ – Sam₄: Pooblastili so dobavitelja pri banki

poprijéti -prímem R(P) dov., poprijél
□ **1. poprijéti**₂ **kdo pri izmeničnih gibih enkrat prijéti (za) koga/kaj**, Sam₁ – (p) Sam₄: /Lahkotno/ je poprijel kovček in odšel, V takšnih primerih je /navadno/ poprijel za palico, Pletenko je poprijel /za tulec/, /Močno/ jo je poprijel /za roko/, /Spretno/ je poprijel za vajeti, Dekle je /pogumno/ poprijel /okoli pasu/, prim. *objéti, oprijéti, prijéti, zagrabití/zagrábiti* □ **2. poprijéti**₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti nadaljevati (za koga/kaj / kom/ čim)**, Sam₁ – (pSam_{4/6}) – : Drugi so se jezili in on je /kot papiga/ poprijel

(za njimi), Začel je peti in potem jih je večina /z veseljem/ poprijela, Ko so se pogovarjali o znani temi, je poprijel še on, Na kmetiji je že prvi dan /z veseljem/ poprijela (za vsako delo in za vsakim), Čez nekaj časa je poprijel (za besedo) gost; prim. *posnéti, povzéti, prijéti, zagrabití/zagrábiti*
□ **3. poprijéti**₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kaj načéti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Pri cigaretne dimu/ ga je vedno poprijel močen kašelj, /Pri vadbi/ jo je poprijel krč, /Nepričakovano/ ga je poprijel neobvladljiv spanec, /Kot strela z jasnega/ ga je poprijelo neustavljivo domotožje; brez. Kadar ga je poprijelo, je samo sitnari, Poprijelo me je, da bi odšel; prim. *načéti, prizadéti, stísiniti, zagrabití/zagrábiti*

poprijéti se -prímem se R(P) dov., poprijél se □ **1. poprijéti se**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj oprijéti se česa / za kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{2/4}: V zadnjem trenutku se je poprijel za vejo, /Kot star profesor/ se je poprijel za rob mize in začel razlagati, /Kot njena mati/ se je poprijela rož; prim. *opréti se, oprijéti se, ujéti se, uloviti se* □ **2. poprijéti se**₂ pog. knj., čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj lotiti se česa**, Sam₁ – Sam₂: Po upokojitvi se je poprijel čebelarjenja in knjig, Po dolgem času se je spet poprijel kmetije; prim. *lotíti/lótiti se, oprijéti se*

poprijéti za -prímem za R dov., poprijél za □ **poprijéti za**₂ v oslabljenem pomenu **kdo začéti kaj 'dejavnost'**, Sam₁ – pSam₄: Drugo leto bo morala bolj poprijéti za učenje; pren. /Neizogibno/ bo moral poprijéti za puško ali za knjigo, /Na silo in z odporom/ je včasih poprijel

za lopato; prim. *poskrbéli za, začéti, zmeníti/zméniti se za*

popularizirati -am R nedov. in dov. □ *popularizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati javno, splošno znano (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z vsem možnim pompom/ so popularizirali najnovejši film, Svoje najnovejše izdelke so (potencialnim potrošnikom) popularizirali /kot vse druge firme, tj. na cesti in po različnih medijih/, Založba popularizira svoje delo /s svojimi katalogi/; prim. *opozárjati na, ponújati, reklamirati*

porábíti in porábíti -im R nedov. □ **1. porábíti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – (pSam₅ / Prisl_{k/é}): Ti stroji /dosti/ porabijo, Te prostore (danes) /iznajdljivo/ porabijo (za parkirišča ob turističnih kmetijah), (Pri igrah na srečo) je /lahkomiselno/ porabil ves zaslužek // **kdo/kaj uporabiti kaj (v čem 'v sporočilu')**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Ta izraz /lahko smiselno/ porabimo (zlasti v strokovnih besedilih) **kdo/kaj izkoristiti kaj (v/po/na/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅ / Prisl_{k/é}): (V še neobljudenih krajih) je potrebno /preudarno/ porabiti naravna bogastva, /Koristno/ je porabil ves prostor **kdo/kaj zapraviti kaj (za kaj) (v/po/na/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – (pSam₅ / Prisl_{k/é}): (V mestu po gostilnah) je (za neumnosti) /lahkomiselno/ porabil denar; prim. *izkoristiti, uporabiti, zapraviti* □ **2. porábíti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj potrebovati kaj za/v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: Za gradnjo hiše bo porabil še veliko cementa in delovne moči, Za prekritje strehe je porabila ves denar,

Da delo dobro opravi, porabi ljudi in čas, Porabil je vso energijo in veliko časa, da jih je prepričeval o smiselnosti naložbe; prim. *potrošiti, zapráviti*

porábíti za in porábíti za -im za R nedov. □ **1. porábíti za**₃ **kdo/kaj uporabiti koga/kaj za kaj / kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Za ta kruh porabijo posebno pšenico, Te skodelice porabijo za čaj, Te ljudi porabijo za živi ščit, Otroke so porabili za vsako delo, Vse dneve je porabil za študij, Počitnice je porabil za plezanje po hribih // **kdo/kaj uporabiti koga/kaj kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – kot Sam₄: Te ljudi porabijo kot živi ščit, Desko je porabil kot veslo; prim. *uporabiti za/ kot* □ **2. porábíti za**₃ **kdo/kaj potrošiti za kaj kaj/koliko**, Sam₁ – pSam₄ – Sam₄ / Prisl_{kol}: Za vzpon sta porabila pol ure, Vzpenjača porabi za pot dvajset minut, Zanj ni hotel porabiti niti pet minut časa; prim. *nameniti/naméniti, potrošiti za*

porábljati -am R nedov. > gl. porábíti in porábíti -im R nedov.

porábljati za -am za R nedov. > gl. porabíti za in porábíti za -im za R nedov.

poríniti -em P_{C/Dg} dov. > gl. ríniti -em P_{C/Dg} nedov., I.

poríniti v -em v P_{C/Dg} dov., pog. knj., čustv. > gl. poríniti v -em v P_{C/Dg} nedov., pog. knj., čustv.

poročíti -ím R dov., poročil □ **1. poročíti**₂ **kdo/kaj narediti koga za moža in ženo**, Sam₁ – Sam₄: Matičar in potem še župnik sta ju poročila, Odkar je župan, jih tudi veliko poroči; pog. knj. Poročila je starega znanca, / Zaradi slabih izkušenj/ nobeno od teh

ni hotel poročiti; prim. *omožiti, oženiti*
 □ **2. poročiti**₃ čustv. **kdo/kaj dati, oddati koga v zakon s kom**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Oče ga je /na silo/ poročil s premožnejšo, Poročili so ga kar z daljno sorodnico; prim. *omožiti, oženiti*

poročiti se -ím se R dov., poročil se
 □ *poročiti se*₁₍₃₎ čustv. **kdo/kaj postati mož ali žena (s kom) (sredi/okoli/okrog koga/česa / h komu/k čemu / na/v/za koga/kaj / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kam/kje)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam₂₋₆/Prisl_k): /Kot že priletna/ se je poročila (s preprostim človekom) (daleč na podeželje), /Dobro/ se je poročila (v mesto, k bogatim); pog. knj. Poročil se je (okoli Postojne); prim. *omožiti se, oženiti se*

poselíti -sélím R(P) dov. > gl. naselíti
 -sélím R(P) dov.

poselítí se -sélím se R(P) dov. > gl.
 naselítí se -sélím se R(P) dov.

poseljévati -újem R(P) nedov. > gl.
 naseljévati -újem R(P) nedov.

poseljévati se -újem se R(P) nedov. > gl.
 naseljévati se -újem se R(P) nedov.

poskúšiti -ím tudi poizkúšiti -ím Rz dov.
 □ **1. poskúšiti**₁ z nedoločnikom **kdo/kaj prizadevati si uresničiti dejanja**, Sam₁ – : Poskusil je odpreti vrata, Poskusila se je vesti normalno, Poskusila je gibati s prsti, Poskusil je lepše ravnati z njimi, Poskusila je zadevo pomensko opredeliti; prim. *potrudíti/potrúdití se, preizkúšiti, prizadéti si* □ **2. poskúšiti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj poskusno uporabiti kaj 'lastnost, tvarino'**, Sam₁ – Sam₄/S: Novo cepivo so /previdno praktično/ poskusili /na živalih/, /

Brezobzirno/ so poskusili, koliko zmore njegova potrpežljivost, /Testno/ je poskusil, koliko vzdrži novospletena vrv, /S testi/ so /nenajavljeno/ poskusili znanje učencev; prim. *izzváti, preizkúšiti, prevériti, stestírati* □ **3. poskúšiti**₂ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj spoznati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Dodobra/ je poskusil njegovo čudno vedenje in odzive, To vedo najbolje tisti, ki so sami vse poskusili, Ni še poskusil, kaj je prava revščina; prim. *doživéti, občútíti/občútítí, okúsiti, preizkúšiti, prevériti, spoznáti, stestírati, začútíti/začútítí*

poskúšiti se -ím se tudi poizkúšiti se -ím se Rz dov. □ *poskúšiti se*₂₍₃₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj poskusno preveriti se v čem (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam₅ – (pSam₆): /Precej tekmovalno/ so se poskusili v različnih kmečkih opravilih, Pri spretnostni vožnji se je /uspešno/ poskusil (z drugimi kandidati), /Samo testno/ so se poskusili v vožnji s hitrimi avtomobili, Učence nižjih razredov so se /telesnovzdržljivostno/ poskusili v teku, Pri testiranju so se lanski rezultati /precej ponesrečeno/ poskusili (z letošnjimi); prim. *izzváti se, preizkúšiti se, prevériti se, stestírati se*

poskúšati -am, tudi poizkúšati -am Rz nedov. > gl. preizkúšati -am Rz nedov. > gl. preizkúšiti -ím tudi preskúšiti -ím Rz dov., 1. □ **1. poskúšati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj poskusno ugotavljati kaj 'lastnost, tvarino'**, Sam₁ – Sam₄: Novo cepivo so /previdno praktično/ poskušali, /Pogosto/ so hodili poskušati vina; prim. *pokúšati, preizkúšati/preskúšati, prevérjati, testírati* □ **2. poskúšati**, **kdo/kaj prizadevati si**

ugotavljati, uresničevati dejanja, Sam₁ – : Poskušal je odpreti vrata, Poskušala se je vesti normalno, Poskušal je gibati s prsti; prim. *prizadévati si*

poskúšati se -am se, tudi poizkúšati se -am se RZ nedov. > gl. preizkúšati se -am se RZ nedov. > gl. preizkúšiti se -im se tudi preskúšiti se -im se RZ dov.

poslábšati -am T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. slábšati -am T_{De/Dg/Pr} nedov.

poslábšati se -am se NT_{De/Dg/Pr} dov. > gl. slábšati se -am se NT_{De/Dg/Pr} nedov. ◇ šol. *poslábšati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj postajati (komu/čemu) slabši, neuporaben (na/v/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_{k/c}): /Opozno/ se je poslabšala zlasti (v angleščini), Učni uspeh se (jim) je / hitro/ poslabšal (pri vseh predmetih)

posláti pošljem R(P) dov., pôšlji pošljíte □ **1. posláti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj (na/v kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k/Namen): Poslal ji je rože, Knjige jim je poslal (v ustanovo) /po kurirju/, Delo so poslali komisiji (v oceno), Ponesrečenim so (na prizadeto področje) /hitro/ poslali pomoč; prim. *ponúđiti/ponúđiti, priložiti* □ **2. posláti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k/Namen: /Kot precej premožni/ so ga poslali ven, Otroke so poslali spat, Očeta so poslali na zdravljenje, Poslali so ga v šole, / Hitro/ so jih poslali v izvidnico; prim. *napotiti* □ **3. posláti**₁₍₂₎ čustv., v pomožniški vlogi **kdo/kaj izraziti (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Poslal (ji) je poljub, Poslala (mu) je zapeljiv pogled ◇ ptt. *posláti*₂

kdo/kaj dati naprej kaj, Sam₁ – Sam₄: Poslali so knjige /po povzetju/

posláti po pošljem po R(P) dov., pôšlji pošljíte po □ *posláti po*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga/kaj po koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Poslali so ga po zdravnika, Poslala jo je po blago, /Navadno/ so po pomoč poslali otroke; prim. *napotiti po*

posnémati -am R nedov. > gl. posnėti -snámem R dov., posnėmi posnėmite, posnėl

posnėti -snámem R dov., posnėmi posnėmite, posnėl □ **1. posnėti**₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj (komu/čemu) odstraniti kaj (z/iz/iznad/od česa / po/na/pri čem / med/nad/pod čim / od kod/kod/kje) (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): Pri padcu (si) je posnel kožo (s kolen), (Z robcem) (si) je posnel pot (s čela), Posnel je vrata, da bi jih lažje odpiral, Moral je posneti plast ometa (z zidu in od podbojev), Burja (jim) je posnela streho (iznad odra), Reka je /z močnejšim tokom/ posnela del brega, Žleb je posnel velik kup sena (z voza); čustv. Malo je manjkalo, da (mu) niso posneli glave, Ta naložba (mu) je posnela celoletni dohodek; prim. *obrisati, odnėsti, odpíhniti, odpláviti/odplaviti, odstraniti/odstrániti, poóblati* □ **2. posnėti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj podobno, enako narediti kaj (po kom/čem / za kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}): Arogantno obnašanje je posnel (po najbližji družbi), /Pri svojem slikanju/ je posnel impresioniste, (Po domačinih) je /v določenih poglavjih svojega dela/ posnel domačo ljudsko govoro, (Po najnovejši modi in

nekaterih primerkih) je /pri končni obdelavi stopnic/ posnel marmor; v oslajenem pomenu Dobre in predvsem koristne zglede je posnel (po očetu), /Odlično/ je posnel skrbnikov podpis; prim. *falzificirati, kopirati, ponarediti, povzêti, prevzêti* □ **3. posnêti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ugotoviti kaj (z/iz/iznad/od česa / po/na/pri čem / med/nad/pod čim / od kod/kod/kje) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (Iz njegovih besed) je posnel, da ne živi ravno slabo, (S to majhno napravo) je posnel vse (z magnetofonskih trakov), /S pomočjo močne intuicije/ je posnel poanto pogovora; prim. *povzêti, razbrâti, spoznâti, ugotoviti* □ **4. posnêti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V tistem burnem obdobju je dogodke in ljudi /skrbno/ posnel na filmski trak, Pokrajinski motiv je /posrečeno/ posnel /najprej s fotoaparatom in nato še s kamero/; prim. *fotografirati, kopirati, poslikati, prenêsti, zabelêžiti* ◇ agr. *posnêti*₂₍₅₎ **kdo/kaj (komu/čemu) odvzeti kaj 'maščobo' (z/iz/iznad/od česa / po/na/pri čem / med/nad/pod čim / od kod/kod/kje) (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): Mlekarnе /v obdelavi/ vse mleko posnamejo, /V toplotni obdelavi/ so (mleku) posneli maščobo ◇ fot., rad. *posnêti*₃ **kdo/kaj dati koga/kaj v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Ljudi in glasbo je posnel na digitalne diske /z najnovejšimi aparaturami/ ◇ friz. *posnêti*₂₍₅₎ **kdo/kaj (komu/čemu) odvzeti kaj 'maščobo' (z/iz/iznad/od česa / po/na/pri čem / med/nad/pod čim**

/ od kod/kod/kje) (s kom/čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (Po vratu in na sencih) (mu) je /temeljito/ posnela lase ◇ obrt. *posnêti*₂₍₃₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj podobno, enako narediti kaj (po kom/čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Kroj posname (po znanih modnih revijah)

posodôbiti -im R dov. □ *posodôbiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj sodobno, aktualno (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Učitelji so posodobili pouk (z novimi vsebinami), Uredniki so tudi (z aktualnejšimi vsebinami) posodobili jezik, Predvsem na podeželju so posodobili stare obrti; prim. *aktualizirati, modernizirati*

posplôšiti -im Sp₅ dov. □ *popularizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati javno, splošno znano (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /S preizkušanjem/ (si) je lahko poslušil svoje svoje teoretične ugotovitve, /Zelo rada nekritično/ posplošuje bistvena problemska vprašanja; prim. *generalizirati, razširiti*

posredovâti -ûjem R nedov. in dov. □ **1. posredovâti**₂ **kdo/kaj delati, pomagati pri/v kom/čem / med kom/čim**, Sam₁ – pSam_{5/6}: /Nerad/ je posredoval med njima, Posreduje pri sklepanju pogodb /kot pravni svetovalec/, Posreduje v sporu; prim. *pomâgati, vmêšati/vmêšâti se* □ **2. posredovâti**₂ **kdo/kaj posegati, pomagati v/ob čem / kdaj / kje**, Sam₁ – pSam₅ / Prisl_{ê/k}: Policisti so morali v teh dneh večkrat posredovati, Ob nesreči so posredovale zdravniške ekipe; prim. *pomâgati, posêgati* □ **3. posredovâti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojasnjevati, sporočati (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃)

– Sam₄: Posredoval (jim) je svoje izkušnje, Tekmo je (poslušalcem) posredoval drugi program; v oslavljenem pomenu **kdo/kaj izraža (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Posredovali so (jim) njegove pozdrave; prim. *pojasnjeváti, sporóčati* □ **4. posredováti**₂₍₃₎ **kdo/kaj omogočati (komu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Založba (bralcem) posreduje pregled celotnega pesniškega ustvarjanja tega obdobja; prim. *núđiti/nudíti*

postájati -am, NT_{Dg/Pr} nedov., v oslavljenem pomenu > gl. **postáti** -stánem NT_{Dg/Pr} dov., v oslavljenem pomenu

postáti -stánem NT_{Dg/Pr} dov., v oslavljenem pomenu □ **1. postáti**₁₍₂₎ **kdo/kaj narediti se kaj/kakšen-o/-ega/kako**, Sam₁ – Sam₁/Prid_k/Prid_k Sam₁/Prisl_n: Postal je samotar/bogataš/strelec, Postal je lačen/domišljav/polnoleten, Ravnanje je postalo navada, Država je postala neodvisna, Postal je odveč // **kaj/kdo narediti se (komu) kako**, Sam₁ – (Sam₃) – Prisl_n: Obleka (ji) je postala prav, Postala (mu) je všeč; prim. *naredíti se* □ **2. postáti**₁ brezos. **narediti se komu/koga* kako/kaj***, – Sam₃/Sam₄ – : Postalo je neprijetno, Postalo ga je groza, Žal mu je postalo; , – : Zvečer postane hladno, Postalo je jasno, Postalo je mraz, Postalo je temno kot v rogu; prim. *naredíti se, nastáti* □ **3. postáti**₂ brezos. **narediti se komu/kaj**, Sam₃ – Sam₄: Žal mu ga je postalo; prim. *naredíti se, nastáti*

postáviti -im R(P) dov. □ **1. postáviti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj blizu/sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Svetilko je

postavila na mizo, Lopato je postavila ob steno, Spomenik so postavili sredi parka, Sliko po postavili na ogled, Kovček je postavila na tla, Avto je postavil k ograji; prim. *dáti, nasloníti, prisloníti, zapeljáti* □ **2. postáviti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj v določeno držo sredi/okoli/okrog česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/pred/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Učence je postavila v vrsto, Ujetnike so postavili /s hrbti/ proti steni, /Pogumno/ se je postavil prednje, Postavil je se na zadnje noge, /Za kazen/ so ga postavili v kot □ **3. postáviti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Postavil (jim) je šolo in bolnico, (Pesniku) so postavili spomenik, Postavil je šotor; prim. *sezídati, zgradíti* □ **4. postáviti**₃ **kdo/kaj določiti, izbrati koga/kaj za/na/nad/ob koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Postavili so ga za razsodnika, Postavili so ga na odgovorno mesto, Prijatelja je postavil visoko nad druge, Svoje ugotovitve je postavil ob tuje; prim. *določíti, uvrstíti* □ **5. postáviti**₁₍₂₎ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj izraziti (komu/koga)**, Sam₁ – (Sam_{3/4}): Učitelj (mu) je postavil tri vprašanja, Zdravnik je postavil diagnozo, Postavili so (ga) pred odločitev; prim. *izráziti* □ **6. postáviti**₂ **kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Postavili so novo dramsko delo, Igralec je postavil trden odrski lik; prim. *izoblikováti, izvésti, uprizoríti, ustváriti* □ **7. postáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj določiti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Postavili so visoke norme, Postavil (jim) je izpitni rok, termin, (Izdelkom) so postavili nove cene; prim. *določíti*,

predpisati □ **8. postáviti₃ kdo/kaj dati kaj pred/na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Jed je postavila na mizo, Večerjo je postavila predenj, Gostolničar je postavil pred goste vino; prim. *ponuditi*, *postréči* ◇ pravn. *postáviti₃ kdo/kaj dati koga/kaj izven koga/česa*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Postavili so ga izven zakona ◇ jezikosl. *postáviti₃ kdo/kaj dati kaj v kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Pridevnik je postrebno postaviti v ženski spol ◇ šport. *postáviti₂ kdo/kaj doseči kaj*, Sam₁ – Sam₄: Postavila je svetovni rekord

postáviti se -im se R(P) dov. □ *postáviti se₂* v zvezi z **na pot, po robu kdo/kaj nasprotovati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: /Zaradi vseh storjenih krivic/ se jim je postavil po robu, Vsem težavam se je /pogumno/ postavila na pot; prim. *kljubovati, nasprotovati, protiviti se, upirati se*

postáviti se z/s -im se z/s R dov. □ *postáviti se z/s₂ kdo/kaj pohvaliti se s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: S tem dejanjem se je postavil pred prijatelji, Postavila se je z obleko, S takim sinom se lahko postavi; prim. *pobáhati se z/s, pohvaliti/pohváliti se z/s, ponášati se z/s*

postáviti se za -im se za R dov. □ *postáviti se za₂ kdo/kaj zavzeti se za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: Postavil se je za svoje delavce v oddelku, Postavil se je za osnovne pravice, Vedno se postavi zanj; prim. *izréči se za, potegnúti/potégniti se za, zavzétí se za*

postávljati -am R(P) nedov. > gl. postaviti -im R(P) dov.

postávljati se -am se R(P) nedov. > gl. postaviti se -im se R(P) dov.

postávljati se z/s -am se z/s R(P) nedov. > gl. postaviti se z/s -im se z/s R(P) dov.

postávljati se za -am se za R(P) nedov. > gl. postaviti se za -im se za R(P) dov.

postréči -strážem R dov., postrézi postrézite, in postrezíte; postrégl postrégla > gl. stréči strážem R nedov., strézi strézite in strezíte; strégl strégla

postréči z/s -strážem z/s R dov., čustv., v oslabljenem pomenu, postrézi z/s postrézite z/s in postrezíte z/s; postrégl z/s postrégla z/s □ *postréči z/s₂₍₃₎ kdo/kaj dajati (komu/čemu) s čim*, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₆: /Brez besed/ (jim) je postregel z dokazi, Vreme (jim) je postreglo s soncem, /Za konec/ (jim) je postregel z atraktivno pripovedjo; prim. *obložiti z/s, potrditi/potrđiti z/s, ustréči z/s*

posvetováti se -újem se in posvétovati se -ujem se G nedov. in dov. □ *posvetováti se₁₍₃₎* nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj izmenjati mnenja, misli (o kom/čemu) (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₅/S) – (pSam₆): Posvetujejo se /kot stari prijatelji/, (O trenutnem stanju) se je /temeljito/ posvetoval (z ustreznimi strokovnjaki), /Redno/ se posvetujejo /med seboj/, pog. knj., čustv. Daj, posvetuj se /malo/ (s svojo pametjo); prim. *dogovoríti/dogovárjati se, pogovoríti/pogovárjati se, pomeníti/poméniiti se*

pošljati -am R(P) nedov. > gl. posláti pošljem R(P) dov.

pošljati po -am po R(P) nedov. > gl. posláti po pošljem po R(P) dov.

poškodováti -újem tudi poškódovati -ujem T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. poškodováti₂₍₄₎ kdo/kaj slabo narediti (komu/čemu)**

kaj (s čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Poškodoval (si) je obraz (z jedko tekočino), (Z rezilom in težkim udarcem) so (mu) poškodovali roko, Ta bolezen lahko poškoduje srce; prim. *povzročiti, prizadejati* □ **2. poškodovati**, **kdo/kaj narediti kaj slabše, neuporabno**, Sam₁ – Sam₄: Potres je poškodoval veliko hiš, Rja je poškodovala kovino; prim. *prizadejati* ∅ anat. *poškodovati*, **kdo/kaj slabo narediti (komu/čemu) kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Poškodovati (si) meniskus

poškodovati se -ujem se tudi poškodovati se -ujem se NT_{De/Dg/Pr} dov. □ *poškodovati se*, **kdo/kaj postati slabši, neuporaben (na/v/pri čem / kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č}) – : Padel je in se poškodoval, (Na vožnji) se je / smrtno/ poškodoval, (Pri delu) se je / težko telesno/ poškodoval, Aparature so se poškodovale (pri prevozu); prim. *ponesréčiti se*

potêči -têčem NT_{Dg/Pr} dov. □ **1. potêči**, **kaj doseči konec, prenehati trajati**, Sam₁ – : Dopust mi že jutri poteče, Njegov mandat poteče letos; **kaj prenehati biti veljaven**, Sam₁ – : Dovolilnica bo kmalu potekla, Potni list je že potekel; prim. *razveljaviti se* □ **2. potêči**, redko **kaj ne biti več na razpolago**, Sam₁ – : Živila so potekla, Njegova potrpežljivost je potekla; prim. *izginiti, miniti* □ **3. potêči**, redko **kaj končati se od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Državna meja je potekla blizu naselij, Ograja je potekla od enega konca dvorišča do drugega, Vse je poteklo / po načrtu/; prim. *končati se, potegniti/*

potegniti se □ **4. potêči**, v oslabiljenem pomenu **kaj začeti se**, Sam₁' – : Pogovor je potekel /brez prič/, Pouk je potekel /v slovenščini/; prim. *začeti se*

potegniti in potêgniti -em R(P) dov. □ **1. potegniti**,₃₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmerjeno premakniti koga/ kaj (komu/čemu) iz/izpod/z/s česa / h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / od kod/kam (s čim/kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k – (pSam₆): Iz morja so potegnili polno vrečo rib, /S konji ali na roke/ so (si) vsakič potegnili voz izpod kozolca, Otrok je (z igračo) potegnil prt z mize, Potegnil (si) je roke iz žepa, Iz žepa so (mu) potegnili še zadnje dinarje, Potegnila (si) je ruto na/čez oči, /Hitro/ je potegnila obleko nase, /Ročno/ ga je (z ukrivljeno palico) potegnil v kot; prim. *oblêči, odvlêči, správití, spustítí, vzétí* □ **2. potegniti**,₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmerjeno premakniti s čim po čem / kod**, Sam₁ – pSam₆ – pSam₅/Prisl_k : S čopičem je potegnil po zidu, Z likalnikom je potegnila po tkanini, Z žebliem je potegnil po pločevini, /S prstom/ je potegnil po mizi, /Z roko/ je potegnil po njegovi glavi; prim. *povlêči, usmêriti* □ **3. potegniti**,₂ **kdo/kaj sunkovito premakniti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z vso močjo in zelo sunkovito/ je potegnil zavoro, /Kar s komolcem/ je potegnil vodo v stranišču; prim. *povlêči, spustítí* □ **4. potegniti**,₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj sunkovito narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S strastjo in zelo energično/ je potegnil mejo na zemljevidu, /S kredo/ je potegnil nekaj ris oziroma črt in odšel; prim. *narísati, oznâčiti, razmejítí, zamejítí* □ **5.**

*potegniti*₂₍₃₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti kaj vase (iz/izpod/z/s česa / od kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): /Z vso močjo je potegnil dim (iz cigare), Potegnil je požirek vina; izpust. Ob vsaki tretji besedi je potegnil (iz steklenice); prim. *izpíti, správití, vzéti, zajéti* □ **6. potegniti**₁₍₂₎ **kdo/kaj začeti peljati, voziti (koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₄) – : Avto /še preveč/ potegne, Traktor je /težko/ potegnil naloženo prikolico; žarg. Na ravni cesti navadno /malo bolj/ potegne; prim. *speljáti* □ **7. potegniti**₃₍₄₎ pog. knj. **kdo/kaj odpeljati koga/kaj do koga/česa / h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / do kod/kam (s čim/kom)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k – (pSam₆): (Kar s službenim vozilom) jih je potegnil do doma, Ponudil se je, da bi jih potegnil na železniško postajo, (Z novim avtom in starimi prijatelji) so se potegnili na izlet; čustv. Slaba družba ga je potegnila /za seboj/; prim. *odpeljáti, odvléči, správití* □ **8.**

*potegniti*₃₍₅₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj (komu/čemu) do/okoli česa / h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / pri kom/čem / med kom/čim / kod/do kod/kam (s čim/kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k – (pSam₆): Čez travnik so potegnili novo cesto, /Postopoma/ so elektriko potegnili tudi do njegove hiše, Okoli vrta (si) je potegnil ograjo, Med koloma (jim) je potegnil vrv za igranje; prim. *napeljáti, napéti, naredíti, speljáti* □ **9. potegniti**₂ nav. čustv. **kdo/kaj narediti časovno daljše kaj / s čim**, Sam₁ – (p) Sam_{4/6}: Potegnil je spanec / s spancem, Razpravo / z razpravo so /prekomerno/ potegnili; prim. *podáljšati, raztegníti/ raztéggniti, razvléči* □ **10. potegniti**_{0/1}

brezoz. **začeti pihati, vleči**, – : /Hladno/ je potegnilo, Zunaj je /precej/ potegnilo; **kaj začeti pihati, vleči**, Sam₁ – : /Precej nepričakovano/ je potegnil močen veter; prim. *povléči, zapíhati* □ **11. potegniti**₂ žarg. **kdo/kaj namerno napačno usmeriti koga**, Sam₁ – Sam₄: Spet so ga /grdo/ potegnili; prim. *nalagáti, prevárati, zavésti* □ **12. potegniti**₂ pog. knj. **kdo/kaj dobiti kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Potegnil je lepo plačo, Vleče masten dobiček, Za nastop potegne deset tisoč; prim. *dobíti, povléči, prejéti* □ **13. potegniti**₂ nav. 3. os., pog. knj., čustv. **komu/čemu spoznavanjsko odkriti se kaj**, Sam₃ – S: Potegnilo ji je, da ji želi nekaj sporočiti, To mu ni takoj potegnilo; prim. *odkríti se, príti* □ **14. potegniti**₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj pritegniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dobra ponudba ga je /na hitro/ potegnila; prim. *povléči, pritegníti/pritégniti, privábíti/privábíti, zainteresírati*

potegniti jo in potégniti jo -em jo R(P) dov. □ *potegniti jo*₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj iti do koga/česa / h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / do kod/kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Brez slovesa/ jo je potegnil čez mejo, /Zelo hitro/ so jo potegnili spat; prim. *íti, odíti, odpeljáti se, odprávití se*

potegniti se in potégniti se -em se R/P_{Pr/C/Dg} dov. □ **1. potegniti se**₁ **kdo/kaj postati daljši**, Sam₁ – : Krilo se je na eni strani potegnilo, Sence so se potegnile, Kolona se je potegnila; pog. knj. Dan se je potegnil; prim. *podáljšati se, potrájati* □ **2. potegniti se**₁ pog. knj. **kdo postati višji in tudi večji**, Sam₁ – : V nekaj letih se je zelo potegnil; prim. *zrásti* □ **3. potegniti se**₂ pog. knj. **kdo/**

kaj premakniti se vstran v/na/čez kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Čete so se potegnile v ozadje, Ko je bilo treba uresničiti obljubo, se je potegnil nazaj; prim. *povléči se, premakniti/premákniti se, umakniti/umákniti se*

potegniti se za in potégniti se za -em se za R dov. □ *potegniti se za*₂ čustv. **kdo/kaj zavzeti se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vedno se potegne za svoje delavce, Redno se potegne za denar in čas; prim. *prizadéti si za, posredováti za, zavzéti se za*

potegniti v in potégniti v -em v R(P) dov. □ *potegniti v*₃ čustv., v oslavljenem pomenu **kdo/kaj neprostoVOLjno spraviti koga/kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Nemiri so državo spravili v obsedno stanje, Potegnili so ga v nevarno družčino; prim. *odpeljáti v, odvléči v, povléči v, správit*

potegniti z/s in potégniti z/s -em z/s R dov. □ *potegniti z/s*₂ čustv. **kdo/kaj povezati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Vedno je potegnil s svojimi delavci, Redno je potegnil z denarjem in časjo; prim. nedov. *držáti z/s, poprijéti z/s, povézati/povezáti se z/s*

potegniti za in potégniti za -em za R(P) dov. □ *potegniti za*₂ **kdo/kaj sunkovito premakniti kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Z vso močjo / močno/ je potegnil za vrv, Potegnil (ga) je za rokav, /Upajoč / Z upanjem/ je potegnila za zvonec; prim. *povléči za*

potegováti -újem R(P) nedov. > gl. potegniti in potégniti -em R(P) dov., 1.–5., 8.

potegováti se za -újem se za R nedov.

> gl. potegniti se za in potégniti za -em za R dov., 1. □ **2. potegováti se za**₂ čustv. **kdo/kaj sodelovati v akciji, udeleževati se razpisa za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vedno se potegujejo za svoje delavce, Potegujejo se za razpisano delovno mesto, Redno se poteguje za denar in čas; prim. *sodelováti za, udeleževáti se za, zavzémati se za*

potékati -am NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. potékati₁ kaj dogajati se, trajati proti koncu**, Sam₁ – : Dopust mu že poteka, Rok za prijavo poteka; prim. *končeváti se, prenehováti* □ **2. potékati₁ redko kaj ne biti več na razpolago**, Sam₁ – : Živila so začela potekati, Njegova potrpežljivost je potekala; prim. *ponehováti, prenehováti* □ **3. potékati₂ kaj obstajati, trajati od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}: Državna meja poteka blizu naselij, Ograja je potekala od enega konca dvorišča do drugega, Vodovodne cevi potekajo /vzporedno/, Naloge so potekale več let, Vse poteka /po načrtu/ □ **4. potékati₁ v oslavljenem pomenu kaj obstajati, trajati**, Sam₁' – : Boji so potekali ves dan, Pogovor je potekal / brez prič/, Pouk poteka /v slovenščini/; prim. *obstájati, odvijati se, trájati*

potisniti -em R dov. □ **1. potisniti₃₍₄₎ v** posplošenem pomenu **kdo/kaj s sunkom spraviti (komu/čemu) kaj od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/pod/nad/med/čez/skozi koga/kaj / od–do kod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Lase (si) je potisnila pod ruto, Mizo so (jim) potisnili /prav/ do mize, /S sunkom/

ga je potisnila od sebe, Pod glavo (si) je potisnil večjo blazino, /Na skrivaj/ (mu) je v roke potisnila nekaj denarja, /Nepredvidljivo/ je sila je potisnila lavo iz ognjenika; prim. *dáti, izvréči, odríniti, odvréči, premakniti/premákniti, primakniti/primákniti, vložiti, vtakniti/vtákniti* □ **2. potísni₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj s sunkom spraviti koga/kaj v hitrejšem premikanje od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi/ob koga/kaj / od–do kod/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Avto so /s skupnimi močmi/ potisnili na vrh klanca, Gugalnico je potiskal /prav/ do zgornje skrajne točke, Tok reke jih je /nevarno/ potisnil ob breg, Močni motorji so /z velikim pospeškom/ potisnili vozilo po dirkalni pisti; prim. *odriníti, odvréči, poríniti, pospéšiti* □ **3. potísni₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj s sunkom premestiti koga/kaj od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / od–do kod/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Mejo so potisnili /močno/ proti jugu, Napadalca so potisnili čez mejo; prim. *odgnáti, poríniti, pregnáti, preložiti, premestíti* □ **4. potísni₃** nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj položajno ali stanjsko spraviti koga/kaj proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / do kod/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: /Na silo/ so ga potisnili v neke afere, Razmere so jo potisnile v osamljenost in celo na rob obupa, /Načrtno/ so ga potisnili v rezervo, Stiska ga je potisnila /dobesedno/ ob zid, /Na silo/ so ga potisnili na čelo skupine, /Na željo družine/ je obveznosti potisnila na stranski tir,

vstran; prim. *poríniti, pregnáti, preložiti, premestíti*

potováti -újem P_{PrC/Dg} nedov. □ **1. potováti₁₍₂₎** **kdo/kaj premikati se s korakanjem (mimo/okoli/okrog/od–do/brez/zaradi koga/česa / proti komu/ čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/ ob čem / pred/za kom/čim /kje/kam/ kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}) – : Potovali so /pretežno peš/, (Čez celo poletje) /neprestano/ potuje (od države do države), /Redno/ potujejo (na poletne počitnice); čustv. Pritožba je nato še dolgo potovala (k naslovljenemu sodniku, na sodišče), Steklenica je /krožno/ potovala (po sobi) /iz rok v roke/, /S paličico/ je potoval po specialki in kazal, Njegova razglednica je potovala (po najrazličnejših vaških poštah po Aziji); pren. Spomini potujejo (od dogodka k naslednjemu dogodku); prim. *íti, krožíti/króžiti, letéti, peljáti, premikati se* □ **2. potováti₂** **kaj prenašati se mimo/okoli/okrog/brez/zaradi koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/ob čem / pred/za kom/čim /kje/kam/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}: Dražljaji potujejo /po živcih/ v možgané; pren., čustv. Nezadovoljstvo je /kljub bojazni in strahu hitro/ potovalo /od skupine do skupine/ k vodstvu; prim. *íti, prehájati, prenášati se*

potrdíti in potřditi -im G/R dov. □ **1. potřditi₂** **kdo/kaj z gotovostjo izraziti kaj 'misli, čustva, razpoloženja'**, Sam₁ – Sam₄/S: Oče je potrdil njegove besede, Priča je izjavo potrdila, Zdravnik je potrdil, da je noga zlomljena, Vse so potrdili /s prisego/, /Z veseljem/ so potrdili vse predlagano; prim. *izráziti, pritřditi/pritřđiti* □ **2. potřditi₂** **kdo/**

kaj s podpisom, pečatom narediti veljavno/vredno kaj 'misli, čustva, razpoloženja', Sam₁ – Sam₄/S: Podpis so /uradno/ potrdili, /Soglasno/ so potrdili imenovanje koga, Tikanje so potrdili /s pitjem, Tekmovalci so že potrdili udeležbo; prim. *overóviti* □ **3. potrdíti₂ kdo/kaj s podpisom, pečatom označiti kaj dobljenega**, Sam₁ – Sam₄/S: /S podpisom/ je potrdila prejem priporočenega pisma, /S podpisom/ je potrdila, da je prevzela ves material; prim. *overóviti* □ **4. potrdíti₂ kdo/kaj pokazati kaj kot pravilno, točno**, Sam₁ – Sam₄/S: Meritve bodo to potrdile ali ovrge, /S poskusi/ so potrdili teorijo, Njegovo vedenje je sum samo še potrdilo, /Z novo zmago/ so tekmovalci potrdili svojo premoč; prim. *upravičiti* □ **5. potrdíti₂ kdo/kaj dokazati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Z igranjem/ je potrdila svoj talent, Nova smer naj se /sama/ potrdi ali zanika; prim. *dokázati/dokazáti* □ **6. potrdíti₂ kdo/kaj označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Potrdili so ga /kot zmožnega/, Sklep so soglasno potrdili /kot edino možno rešitev/; prim. *oznáciti kot/za* ◇ agr. *potrdíti₂ kdo/kaj s podpisom, pečatom narediti veljavno/primerno/ustrezno kaj*, Sam₁ – Sam₄: V laboratoriju so potrdili /Laboratorij je potrdil seme; ◇ šol. Profesor je potrdil frekvenco; ◇ vet. Veterinarska komisija je potrdila merjasca

potrdíti v in potřditi v -im v R dov. □ *potrdíti v₃ kdo/kaj dokazati upravičenost koga/kaj v čem 'v misli, ravnanju'*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Dejanje ga je še /dodatno/ potrdilo v domnevi, To ga je še /bolj/ potrdilo v prepričanju, da ima prav; prim. *utrdíti v*

potrebováti -újem S_{T/D}(N) nedov. □ 1. potrebováti₃ kdo/kaj potrebno imeti kaj za kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/S: Za tovrstno pisanje potrebuje dober računalnik, /Nahitro/ je nakupila vse, kar potrebuje za pripravo kosila, Potreboval je precej časa, da je stvar dokončal; prim. *hotéti, želéti* □ **2. potrebováti₂ kdo/kaj morati imeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Fant potrebuje novo obleko, Kraj že dolgo potrebuje vodovod, Izsušena zemlja /zelo/ potrebuje dež; čustv. Ta stroj /nujno/ potrebuje popravilo, Trditev ne potrebuje pojasnila; prim. *želéti si* □ **3. potrebováti₂ kdo/kaj hoteti sprejeti koga**, Sam₁ – Sam₄: Kadar ga potrebuje, ga pokliče, Družina jo potrebuje; čustv. Opozicija potrebuje pokončne ljudi; prim. *hotéti, želéti*

potrjeváti -újem G/R nedov. > gl. potřditi in potřditi -im G/R dov.

potrudíti se in potřditi se -im se S_D dov. > gl. trudití se in trřditi se -im se S_D nedov., 1.–2. □ 3. potrudíti se₂ čustv. kdo/kaj prizadevati si doseči do koga/česa /proti/k čemu/h komu / /na/v/skozi/čez/med/pod/nad/pred koga/kaj, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Zelo rad/ se je potrudil k njim, /Zaradi razgleda/ so se potrudili do vrha, /Z veseljem/ se je /kot bližnja sorodnica/ potrudila do njih, čeprav je pol ure hoje; prim. *doséči, íti, príti, prizadéti si*

poučeváti -újem R nedov. □ 1. poučeváti_{1(3)}} kdo/kaj podajati (kaj/o čem) (na/v/pri kom/čem / kje), Sam₁ – ((p)Sam_{4/5}/S) – (pSam₅/Prisl_k): /Z veliko prizadevnostjo/ je (v osnovni šoli) poučevala (slovenščino), /Redno/ je poučeval (matematiko in angleščino);

prim. *inštruírati, predávati, učiti* □ 2. *poučeváti*₂₍₃₎ **kdo/kaj podajati za koga/kaj (kaj/o čem)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p) Sam_{4/5}/S): /Z veliko prizadevnostjo/ je dijake poučevala slovenščino, /Redno/ je maturante poučeval (matematiko in angleščino), /Natančno/ jih je poučevala (, kako ravnati v takšnih primerih); čustv. Kar naprej jih poučuje /, da je že kar sitno/; prim. *inštruírati, predávati, učiti*

poučiti -im R dov., poučil □ *poučiti*₃ **kdo/kaj podati za koga/kaj kaj/o kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{4/5}/S: /Z veliko prizadevnostjo/ je dijake poučil o nevarnostih, O tem se je poučil /iz knjig/, /Natančno/ jih je poučila, kako ravnati v takšnih primerih, Izkušnje so ga poučile, naj ne ukrepa prehitro; čustv. Če je le mogel, ga je o vsaki stvari /sproti/ poučil; prim. *napotíti/napótiti, obvestíti, poinštruírati, usmériiti*

poudáríti -im G dov. □ 1. *poudáríti*₂ **kdo/kaj s poudarkom izraziti kaj 'zlog, besedo'**, Sam₁ – Sam₄: Poudaril je vsako besedo, /Z ironijo/ je poudaril zadnje besede, Poudaril je besedo /na prvem zlogu/; prim. *naglasíti* □ 2. *poudáríti*₂₍₃₎ **kdo/kaj pomembno in opazno izraziti, posredovati kaj 'misli, čustva, razpoloženja' (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (p)Sam₄: /Na koncu/ so poudarili glavno misel razprave, /Posebej/ je poudaril, da bo prišel pravočasno, Obrvi in usta je poudarila (s šminko), (Z obleko) je še poudarila svojo postavo; prim. *izpostáviti, podáti, prikázati/prikazáti*

poudárjati -am G nedov. > gl. *poudáríti* -im G dov. ◇ jezikosl. *poudárjati*₂ **kdo/kaj s poudarkom izražati kaj 'vsebino,**

pomen', Sam₁ – Sam₄: Pridevnik poudarja pomen samostalnika, na katerega se veže

povabíti in povábiti -im R(P) nedov. □ *povabíti*₃ **kdo/kaj pozvati koga/kaj h/k komu/čemu na/v/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Namen/S/Prisl_k: Rad prireja večerje in k sebi povabi prijatelje, povabi jih skozi nove prostore, Povabil jih je na svojo svadbo na domači vrt, Navadno jih povabi na obisk kraja in v goste domov, Na kongres so povabili vse vodilne strokovnjake, Povabili so ga na razgovor in jest, Povabil jih je, naj vstopijo; prim. *poklícati, pozváti*

povéčati -am Sp_L dov. □ *povéčati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj večje, obsežnejše, intenzivnejše**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Zemljišče so (si) povečali /z izsuševanjem/, Tovarna (si) je povečala produktivnost /za deset odstotkov/, Plače (jim) je /le malenkostno/ povečal; prim. *izbóljšati, zvéčati, zvišáti*

povéčati se -am se Sp_L dov. □ *povéčati se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti se (komu/čemu) večje, obsežnejše, intenzivnejše**, Sam₁ – (Sam₃) – : Otekline se je /presenetljivo hitro/ povečala, Bogastvo se (jim) je /presenetljivo hitro/ povečalo, Plače so se (jim) /le malenkostno/ povečale, /Občutno/ se je povečal izbor knjig, Število šol se je povečalo /za deset/, Koncentracija se (mu) je povečala; prim. *izbóljšati se, izpopolníti/izpopólñiti se, pobóljšati se, popráviti se, zrásti, zvéčati se*

povédati povém G dov. > gl.

pripovedovati -újem G nedov., I

□ **1. povédati**₂₍₃₎ **kdo/kaj glasovno izoblikovati, izraziti z govornimi organi (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: To (nam) ni povedal, O tem (jim) ne more povedati mnogo novega, Vic je povedal /po angleško in na pamet/, To pravljico je /večkrat/ povedala, Povedala (jim) je /napol šepetaje in z očmi/, V članku je povedal dosti novega; pog. knj. Radio je povedal, da bo sončno; **kdo/kaj navadno glasovno z govornimi organi posredovati komu/čemu kaj / o čem 'določeno vsebino'**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: Povedal jim je za pot, Mora se jim povedati, da so škodo že povrnili, Knjiga nam pove, kako je do tega prišlo, Dobra slika nam pove vse in več; čustv. Oglevalo mu je povedalo, da se je postaral; prim. *izgovoriti, izraziti, obvestiti, pokazati/pokazati, reči, sporočiti* □ **2. povédati**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj / o čem 'določeno vsebino'**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: Bledica na njenem obrazu (mu) je povedala, da je bolna, Nered v sobi (jim) je povedal, da so bili v njej tatovi, Bele roke so (mi) povedale, da ni kmet, Markacija pove, kje je treba zaviti; prim. *izraziti, obvestiti, pokazati/pokazati, posredovati, sporočiti*

□ **3. povédati**₃ nav. v zvezi **povem ti, vam kdo/kaj izražati komu/čemu kaj 'prepričanost/opozorilo/poudarjeno/presenečenje'**, Sam₁ – Sam₃ – S: prepričanost, Sam₁ – Sam₃ – S: Službo bo kmalu pustil, povem ti opozorilo, Sam₁ – Sam₃ – S: Povem ti, pazi se, kaj govoriš, Povem vam, z njimi se ni za šaliti poudarjeno, Sam₁ – Sam₃ – S: Povem ti, bilo je zelo nevarno, Junak je bil, povem

vam, da malo takih presenečenje, v zvezi **česa, kaj ne poveš**, Sam₁ – Sam₃ – S: Ja, česa ne poveš, Kaj mi ne poveš; prim. *reči*

poveličati -am R dov. □ **1. poveličati**₂ **kdo/kaj zelo pohvalno označiti, najvišje vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Svoje delo je poveličal, Njeno ime je poveličal v veliko pesmih, V zgodbi je poveličal mater; prim. *ovrednóiti, počastiti, proslaviti* □ **2. poveličati**₂ neobč. **kdo/kaj duhovno očistiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trpljenje človeka poveliča, Plemenita dela nas poveličajo; prim. *očistiti, poplemeniti* ◇ rel. *poveličati*₂ ◇ neobč. **kdo/kaj narediti koga/kaj deležnega božjih lastnosti**, Sam₁ – Sam₄: Bog mučence poveliča

poveličevati -újem R nedov. > gl.

poveličati -am R dov.

povézati in povezati povéžem R(P) dov. □ **1. povézati**₂₍₄₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) koga/kaj (h komu / k čemu / na/v kaj/kam /v/na/pri/ob čem/kje / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₃₋₅/Prisl_k/pSam₆): Lase (si) je povezala (v čop), Smučič so še povezali (z jermeni), Povezali so pšenico (v snope), Dračje so povezali (v majhne butarce), Povezal (si) je kravato, Trte so povezali (h kolom), Vse knjige so (mu) povezali (v usnje / z usnjem), Ostrešje so povezali (s klini); prim. *dáti, postáviti, priložiti, privézati/privézati, správití, stakniti/stákniti, zavézati/zavezati* □ **2. povézati**₃ **kdo/kaj dati koga/kaj skupaj, v navezo s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Tako speljana cesta je povezala kraj z industrijsko cono, Most je povezal otok s kopnim, /Na tak način/ so mesto povezali z okolico, Ljubezen ju je

povezala /v veselju in trpljenju/, Študij psihologije je povezal s slikarstvom, / Težko / s težavo/ je povezal misli; čustv. Otroci so ju /trdno/ povezali; prim.

spojiti, združiti/združiti □ **3. povézati**₃ **kdo/kaj narediti koga/kaj skupnega s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Z njim ga je povezal podobno mišljenje, S celo njeno družino ga je povezal dolgoletno prijateljstvo, /Trdno/ ju povezali nekdanji skupni nastopi; prim. *spojiti, združiti/združiti, zvezati/zvezati* □ **4. povézati**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj oskrbljen-ega/-o**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Ranjenemu) je povezala roko, Poškodovanca so povezali /s širokimi povoji in sanitetnimi rutami/; prim. *obvezati/obvezati, oskrbėti, zavézati/zavezati*

povézati se in **povezati se** povêžem se R(P) dov. □ *povézati se*₂ **kdo/kaj narediti se skupn-ega/-o s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Že pred vojno se je /tesno/ povezal z njim, Takoj sem se povezal z njo; prim. *spojiti se, združiti/združiti se, zvezati/zvezati se*

povezovati se -újem se R(P) nedov. > gl. **povézati se** in **povezati se** povêžem se R(P) dov.

povézti -vzámem R, dov., povzêmi povzemíte, povzél □ **1. povézti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj podobno, enako nakratko ponoviti kaj (po kom/čem / za kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}): (Po predhodniku) je povzel glavne misli njegovega referata, /Z nekaj besedami/ je povzel, kar je bilo o problemu povedanega, Scenarist je /natančno/ povzel avtorjevo besedilo, Motiv za strop je /povsem/ povzel (po neki grafični predlogi); prim. *navésti,*

ponovíti, posnéti, prevzétí, sprejéti, vzéti □ **2. povzétí**₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo začeti peti, govoriti (kaj) za kom/čim**, Sam₁ – (Sam₄/S) – pSam₆: Vsa dvorana je povzela za njimi, Za predsednikom je (obravnavo) povzel tajnik, Za psom je (cviljenje) povzela še mačka; prim. *oglasíti se, spregovoríti, zapéti* □ **3. povzétí**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ugotoviti kaj (z/iz/iznad/od česa / po/na/pri čem / med/nad/pod čim / od kod/kod/kje) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): (Iz njegovih besed) je povzel, da ne živi ravno slabo, /S pomočjo močne intuicije/ je povzel poanto pogovora; prim. *posnéti, razbráti, spoznáti, ugotovíti*

povzročati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. povzročati**₂ **kdo/kaj delati kaj 'dejanje, stanje'**, Sam₁ – Sam₄: Slana jed povzroča žejo, Te snovi povzročajo izpuščaje, Nezadovoljni mladostniki povzročajo težave □ **2. povzročati**₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati komu/čemu kaj 'odnos'**, Sam₁ – Sam₃: Povzroča jim skrbi, strah in škodo □ **3. povzročati**₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določati**, Sam₁ – : Povzročali so škodo, Vnetje povzroča hude bolečine, Tovrstne novice povzročajo veliko razburjenje

povzročiti -im T_{De/Dg/Pr} dov., povzročíl □ **1. povzročiti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti, uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂: Povzročil je prometno nesrečo, Mikrobi povzročijo alkoholno vrenje, Njihova malomarnost je povzročila veliko nezgod; čustv. Njihove pesmi so povzročile veliko hrupa □ **2. povzročiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti,**

prizadejati (komu) kaj 'kako dejanje', Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂: Povzročil (jim) je veliko hudega, Toča (jim) je povzročila škodo, veliko škode, Fant (mu) je povzročil neprijetnosti, težave; prim. *prizadejati* □ **3. povzročiti**₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določiti**, Sam₁ – : Novica je povzročila splošno ogorčenje, Potres v morju je povzročil visoke valove, Že majhna količina strupa povzroči smrt

pozivati -am R(P) nedov. > gl. pozvati
-zôvem R(P) dov., pozvâl

poznâti -znâm RZ nedov. □ **1.**

*poznâti*₂ **kdo/kaj vedeti (za) koga/kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂ / S: Nihče ga ne pozna, Pozna jo /samo z dobre strani/, Pozna ga /kot poštenjaka/, Pozna jo /po glasu/, Pozna ga /samo navidez/, Oče pozna direktorja; prim. *védeti* □ **2. poznâti**₂ **kdo/kaj znati, obvladati kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂ / S: /Precej dobro/ pozna razmere, Pozna imena večine rastlin, Pozna Jenkove pesmi, Not ne pozna; čustv. Pozna ga kot lasten žep; prim. *znâti*, *obvladati* □ **3. poznâti**₂ **kdo/kaj vedeti za kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂ / S: /Dobro/ pozna režim in njegovo politiko, Pozna vse njegove napake, Pozna, kar je potrebno □ **4. poznâti**₃ čustv. **kdo/kaj upoštevati koga/kaj v/na/ob/pri kom/čem / kdaj/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅ / S / Prisl_k: Nihče ga ni poznal v nesreči, Starše pozna samo, kadar jih potrebuje; prim. *upoštevati* □ **5. poznâti**₂ nav. z nikalnico, v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj imeti kaj 'odnos do česa'**, Sam₁ – Sam₄: Nobene mere ne pozna, Ne pozna milosti,

Nobene olike ne pozna, To navado pri nas poznamo, Ne pozna počitka, Te dežele ne poznajo snega

poznâti se -znâm se RZ nedov. □ **1. poznâti se**₂₍₃₎ čustv. **kaj biti viden/kazati se (komu/čemu) na/po/pri/v kom/čem / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅ / Prisl_k: Bolezen se (ji) pozna na obrazu, Na tej preprogi se pozna vsaka stopinja; čustv. Tujina se (mu) pozna /v/po govoric/ □ **2. poznâti se**₂ **kdo/kaj biti znan s kom/čim**, Sam₁ – pSam₅: Njegov oče se /osebno in po vezah/ pozna z direktorjem

pozvâti -zôvem R(P) dov., pozvâl □ **1. pozvâti**₃ **kdo/kaj povabiti koga/kaj h/k komu/čemu na/v/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4} / Prisl_k / S: Delavce je pozval k stavki, Mlade svobodomiselnih fantov so pozvali na boj, Vse je pozval k večji prizadevnosti, Pozval jih je, naj pomagajo; prim. *povabiti* □ **2. pozvâti**₃ **kdo/kaj poklicati koga/kaj h/k komu/čemu na/v/za kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4} / Prisl_k: Pozvali so ga na sodišče, Pozvali so ga za pričo, Pozvali so ga k pričanju, Pozvali so fantov k vojakom; prim. *poklicati*

pozvoniti -im R dov., pozvónil > gl. zvoniti -im R nedov., 1.–4.

practicirati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. practicirati**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati potrebno prakso za strokovno in poklicno osamosvojitve (pri/na/v kom/čem / s/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6} / Prisl_{k/c}): /Vsakodnevno/ praticira (v ambulanti), (Že precej časa) / pridno/ praticira; prim. *usposâbljati*

se, *uvájati se*, *vpeljávati/vpeljeváti se*

□ **2. praktícírati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uresničevati, izvajati kaj (pri/na/v kom/čem / s/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Kot mirovnik/ praktícira politiko miroljubnega soobstajanja in strpnosti, /Ponovno, predvsem zaradi povpraševanja/, praktícirajo različne obrti; v oslabljenem pomenu /Zelo vneto/ praktícira sodelovanje s tujimi strokovnjaki; prim. *uvájati, vpeljávati/vpeljeváti*

práviti -im G nedov. in dov. □ **1. práviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj navadno z govorjenjem izražati (komu/čemu) kaj /o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: /Zavzeto/ (mu) je pravila vsebino filma, Tudi (nam) je pravil, da je videl nekoga, /V pismu/ pravi tudi o izletu, Ta pa zna /zanimivo/ práviti šale, Njegove fotografije /z nostalgijo/ právijo o kmečkem delu, Vso učno snov je pravil /na pamet/, /Brez pomislekov/ (jim) je pravil svoje pikantne zgodbe, /Z očmi/ (ji) je pravil, naj zbeži.; prim. *govoríti, pripovedováti, (s)poročáti*

□ **2. práviti**₂ nav. 3. os. **kaj biti zunanji izraz, znamenje za kaj /o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Časopis pravi, da vode upadajo, Prah na pohištvu pravi, da je stanovanje že dolgo zapuščeno, Številke právijo o izgubi, Sonce pravi, da bo kmalu čas kosila; prim. *izrázati, kázati/kazáti, pripovedováti, (s)poročáti* □ **3. práviti**₂ nav. čustv. **kdo z govorjenjem izražati kaj**, Sam₁ – S: On pravi, da bo to že res, /Po vsem tem/ še pravi, da se motim, Ne pravim, da imam vse prav; prim. *izjávljati, trdíti/trdíti* □ **4. práviti**_{2/3} nav. 3. os. **kdo/kaj z govorom širiti kaj /o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: O

njem právijo, da je preveč domišljav, Právijo, da pogosto uživanje zdravil ni dobro; v oslabljenem pomenu O njem sem slišal práviti, da gre v drugo službo, Pri nas právijo, da je vsak sebe vreden; prim. *govoríti, poróčati, pripovedováti* □ **5. práviti**_{2/3} nav. 3. os. **kaj določati, izražati kaj /o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: /Kako/ o tem že pravi pregovor?, Dobro preberi, kaj pravi tretja točka dopisa, Ta teorija pravi o istem pojavu /drugače/; prim. *dolóčati, pren. govoríti, opredeljeváti* □ **6. práviti**₂ **kdo dati komu/čemu ime**, Sam₁ – Sam₃: V Beli krajini právijo koruzi /debelača/, /Po domače jim právijo /Ivančkovi/, /Po starem očetu/ mu právijo /Matija/, /Kako/ se temu pravi po angleško?; prim. *govoríti, klicáti, rêči* □ **7. práviti**₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izražati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zvon pravi bim bam, Krava pravi mu, Tone z novimi čevlji pravi samo škric, škric; prim. *govoríti, izrázati*

práviti se -im se G nedov. in dov., brezos. □ **1. práviti se**₁ v oslabljenem pomenu **kaj pomeniti**, Sam₁ – : Jutri se pravi nikoli, Tako govoriti se pravi iz človeka se norčevati, Zdaj je slišal, kaj se pravi dobro govoriti rusko; prim. *pomeníti/poméniti* □ **2. práviti se**₁ v oslabljenem pomenu **čemu/pri čem poimenovati se**, Sam₃/pSam₅ – : Vasi se pravi Hrastje, Pri hiši se pravi /pri Grudnu/, Dobro se pravi /po nemško gut/; prim. *govoríti, klicáti, poimenováti, rêči* □ **3. práviti se**₁ kot vez **kaj biti označeno**, Sam₁ – : Pesem je objavljena v četrti skupini, se pravi, v sredini zbirke, Vzhodni Pakistan, se pravi Bangladeš, so prizadele poplave; prim. *biti (kot)*,

opredeljeváti, označeváti, pomeníti/ poméniti □ **4. práviti se**₁ v oslabljenem pomenu **kaj pomeniti**, Sam₁/S – : Nič ni vzel s seboj, se pravi, da bo kmalu nazaj, To se pravi, da gremo jutri na pot; prim. *izrážati, pomeníti/poméniti, (s) poróčati*

praznováti -újem R nedov. □ *praznováti*₂ **kdo/kaj s spoštovanjem vrednotiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Praznujeta desetletnico poroke, Praznujejo obletnico umetnikovega rojstva, Novo leto praznujejo kar doma; prim. *častíti, proslávljati, slavíti, spoštováti, vrednótiti* ◇ rel. *praznováti*₂ **kdo/kaj s spoštovanjem vrednotiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Praznujejo božič

prebíti I -bíjem R(P) dov., prebil □ **1. prebíti**₂ **kdo/kaj z udarci predreti (v/ skozi) kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄: Prebili so led, da so prišli do vode, Prebili so streho in zidove, Mladiča sta s kljunom prebila lupino, Krogla mu je prebila prsni koš, Pri padcu si je prebil lobanjo; prim. *predréti* □ **2. prebíti**₃ **kdo/kaj z udarci narediti luknjo v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Prebil je luknjo v jermen □ **3. prebíti**₂ **kdo/kaj z bojem priti skozi kaj**, Sam₁ – Sam₄: Policija je s težavo prebila blokado, Naraščajoča voda je prebila jez; prim. *priti* □ **4. prebíti**₂ **kdo natepsti, pretepsti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prebil ga je do krvi; prim. *natêpsti, pretêpsti* ◇ šport. *prebíti*₂ **kdo/kaj z udarci predreti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prebil mu je arkado ◇ let. *prebíti*₂ **kdo/kaj biti hitrejši od zvoka**, Sam₁ – Sam₄: Letalo/Pilot je prebil zvočni zid

prebíti I se -bíjem se R(P) dov., nav. čustv. □ **1. prebíti se**₂ **kdo/kaj priti do koga/ česa / do kod, h komu / k čemu / v/**

na kaj / kam, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Kljub neurju so se /s težavo/ prebili do koč, Do zasutih prijateljev so se prebili /z velikim trudom/, /Pogumno/ so se prebili skozi rove; pren. Prebil se je skozi težave; prim. *príti* □ **2. prebíti se**₂ **kdo/kaj priti do česa / k čemu / v/na kaj**, Sam₁ – pSam₂₋₄: Prebila se je do znanstvenega naslova, Tekmovalec se je prebil na drugo mesto; izpust. Brez njihove pomoči bi se težko prebil; prim. *doséči, príti* □ **3. prebíti se**, **kdo/kaj preživeti**, Sam₁ – : /S težavo / težko/ so se prebili skozi življenje, /Komaj/ so se prebili v letih krize; prim. *preživéti*

prebíti II -bíjem E_{T/NT} dov. □ **1. prebíti**₃ **kdo preživeti kaj pri/s kom / kje / kod / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Mladost je prebil v domačem kraju, Kje ste prebili nedeljo?, Otroci so prebili počitnice pri teti, Noč je prebil z znancom, Z njim je prebila prijetno popoldne; prim. *preživéti* □ **2. prebíti**₂ **kdo preživeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mladost je prebil v revščini, Noč smo prebili v strahu; čustv. Nedeljo je prebil ob knjigi/s knjigo // **kdo preživeti kaj**, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prisl_{kol}Sam₂: Prebil je lepe čase, /Po pomoti/pomotoma/ so prebili veliko hudega, Veliko sramote je prebil /zaradi nje/; prim. *preživéti* □ **3. prebíti**₂ nav. z nikalnico, nav. čustv., pešaj. **kdo prestati kaj do konca**, Sam₁ – Sam₄: Bolnica je prebila operacijo / Bolnica ni prebila operacije, /Težko/ je prebil ločitev od staršev, /Brez tolažbe/ ne bo prebil, Drevo je prebilo hudo zimo / Drevo ni prebilo hude zime; prim. *prenésti, prestáti, pretrpéti, preživéti, zdržáti*

prebrškati -am R(P) dov. □ **1. prebrškati**₃₍₄₎ **kdo/kaj razkopati kaj na/**

prebudíti

po čem /kje/kod (s čim), Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k – (pSam₆): Kokoši so /s kljuni/ prebrskale gredo na vrtu, (S palico) je prebrskal vse listje na dvorišču; prim. *prebezáti, razbezáti, razgrěbsti, razkopáti* □ **2. prebrskati**₂₍₃₎ **kdo/kaj pregledati kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (S svetilko) je prebrskal vse predale, /Z velikim pričakovanjem/ je prebrskal veliko slovarjev, Prebrskal je ves arhiv, pa ni našel nič uporabnega; prim. *preglědati, preiskáti*

prebudíti -ím, T_{De/Dg/Pr} dov., prebúdil > gl. budíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov.

prebudíti se -ím se NT_{De/Dg/Pr} dov., prebúdil se > gl. budíti se -ím se NT_{De/Dg/Pr} nedov.

prebútati -am R(P) dov., čustv. > gl. zbútati -am R(P) dov., čustv.

prečistiti -im Sp_L dov. □ **1. prečistiti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj temeljito bolj čisto (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Enkrat na mesec (mu) je prečistila celo hišo, Za uporabo (si) je /obvezno/ prečistil olje, V kraju bodo morali kmalu prečistiti zrak in vodo (s posebnimi namenskimi filtri); prim. *izčístiti/sčístiti, polěpšati, precedíti, uredíti, zbistríti* □ **2. prečistiti**₂₍₅₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno narediti (komu/čemu) koga/kaj boljšega, uporabnejšega (s kom/čim) (za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆) – (pSam₄): (S posebnim sitom) so prečistili žito (za seme), (Za publiko) so predstavo še /stilno/, /Z dodatnim študijem (si) je naziranje in pojme prečistil, Lektor je /radikalno/ prečistil

besedilo, Trpljenje ga je prečistilo; prim. *izbóljšati, izčístiti/sčístiti, iztrěbiti, polěpšati, spreobrníti, uredíti* ◇ voj. *prečístiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj iztrebiti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Vojaki so prečistili teren (z minami in tanki)

prečistiti se -im se Sp_L dov. □ *prečístiti se*₁ **kdo/kaj izgubljeni škodljive snovi, motnost**, Sam₁ – : Voda v potoku se je prečistila, Vino se prečisti, Nebo se prečisti /z burjo/, Bolnik se prečisti v enem tedenu, V the letih se je /notranje/ prečistil, Njegove risbe so se /z leti/ prečistile; prim. *izčístiti/sčístiti se, iztrěbiti se, zbistríti se, zjasniti se*

prečkati -am P nedov. in dov. □ **1. prečkati**₂ **kdo/kaj priti čez koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄; /Z lahkoto/ je prečkal obcestni kanal, /Lahkotno kot dekle/ je prečkala jarek, /Brez najmanjšega namiga/ je prečkal svojega znanca; prim. *preskočiti, prestopíti* □ **2. prečkati**₂₍₃₎ **kaj biti speljan-o čez koga/kaj (od-do/ iz/mimo koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob/pri čem / nad/pod/pred/med čim /kod/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Cesta prečka železniško progo (pri čuvajnici), Most prečka reko (od muzeja proti mestni hiši), Kar preveč daljnovidov prečka to pokrajino (tik nad griči); prim. *usměrjati, vodíti* ◇ navt. *prečkati*₁ **kdo/kaj prestrezati veter**, Sam₁ – : Jadralac je /z lahkoto in zelo uspešno/ prečkal

prečrtati -am T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. črtati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., 1., 2. □ **3. prečrtati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti, delati črte (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Smrt (mu) je prečrtala načrte, Pesnik ni mogel prečrtati

tradicionalnega sveta; čustv. Meteor je prečrtal temno ozadje; prim. *odmisliti, onemogóčiti, prekíniti, prekrížati, prepréčiti*

predájati -am R nedov. > gl. predáti -dám R dov., 2. mn., predáste in predáte; predál

predájati se -am se R nedov. > gl. predáti se -dám se R dov., 2. mn., predáste se in predáte se; predál se

predáti -dám R dov., 2. mn., predáste in predáte; predál □ *predáti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati komu/čemu / na/v kaj/kam koga/kaj (v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}/Prisl_k – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂): Rože ji je predal /kar z levo roko/, Predali so jim hišo (v trajno last), Študentom so predali stanovanje (za nekaj mesecev, zgolj za prenočevanje), Predali so mu prostore (na izbiro/razpolago), Predali so jim priznanja (za požrtvovalnost), Vse orožje so predali v vojašnico, Predali so ga sodniku za prekrške, Poslopje so predali svojemu namenu, Že vnaprej in z največjim veseljem/ jim je predal vse funkcije, Stavbo so /s precejšnjo zamudo/ predali svojemu namenu; prim. *darováti, določiti/določiti, izročiti, podariti, pokloniti, preněsti, prepustiti, razdeliti, razporediti* ◇ šport. *predáti*₃, **kdo/kaj izročiti komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Štafetno palico je predal hitrejšemu kolegu

predáti se -dám se R dov., 2. mn., predáste se in predáte se; predál se □ *predáti se*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vdati se komu/čemu / na/v kaj/kam (v/na/za koga/kaj)**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}/Prisl_k – (pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂): Posadka se je /brez upiranja/ predala, Predali so

se v vojašnico, Predali so se sodniku za prekrške, Že vnaprej in z največjim veseljem/ se jim je predal (za nadaljnje vojaške servisne usluge), /Brez ugovaranja/ se mu je /na prigovarjanje/ predala; čustv., v oslajljenem pomenu /Z največjim veseljem/ so se predali pijači in obupu, /Z vso strastjo/ se je predal delu; prim. *darováti se, izročiti se, podléči, pokloniti se, prepustiti se, vdáti se*

predélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ *predélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno glede na lastnosti obravnati (komu/čemu) koga/kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / v/na/ob/pri kom/čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/e}): Te države (si) /letno/ predelajo /čez vse potrebe/, Zastavljeno (jim) je predelal /hitro in z najmanjšim možnim naporom/, (V jeseni) so zemljo predelali (s sposojenimi stroji), Knjigo (si) je /večkrat temeljito/ predelala, (Z domačim šivalnim strojem) (si) je (na zimo) obleke /prav moderno/ predelala, Predpisano učno snov so /sicer z odporom vendar uspešno/ predelali; prim. *oblikováti, oprávití, poprávití, postorití, predrugáčiti, preglédati, preštudirati, pripravítí, proizvésti, proučítí, raziskáti, spremenítí, ustváriti*

predélati v -am v T_{De/Dg/Pr} dov. □ *predélati v*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno spremeniti (komu/čemu) koga/kaj v koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Vse mleko so (si) predelali v sir, Skladišče (jim) je /hitro in z najmanjšim možnim naporom/ predelal v stanovanje, Kostim (si) je /z veliko natančnostjo in vnemo/ predelala

predelávati

v plašč, Kvasnice sladkor predelajo v alkohol; prim. *oblikovati v, popraviti v, predrugáčiti v, spremeniti v*

predelávati -am, T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
predelováti, -újem T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl.
predélati -am T_{De/Dg/Pr} dov.

predelávati v -am v T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
predelováti v, -újem v T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl.
gl. predélati v -am v T_{De/Dg/Pr} dov.

predlágati -am G dov. in nedov.
□ *predlágati*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati (komu/čemu) koga/kaj h komu/k čemu / na/v/za kaj / kam z določenim namenom, ciljem**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k/S/Nedol: Načrt so (jim) predlagali za nadaljnjo obravnavo, Izdelek so (firmam) / zastonjsko/ predlagali za/v testiranje, Osutek zakona so (sodelavcem) predlagali za/v javno razpravo, Za popestritev so (učencem) predlagali možnost fakultativnih dejavnosti, Za kraj sestanka so predlagali Pivko, Predlagali so ga za najvišjo nagrado, Agencija je predlagala (turistom) za načrtovano potovanje zanimiv program, Firma je (kupcem) za pokušnje in naprodaj predlagala najnovejše blago, Za dodatno delo so (podjetju) iz Zavoda za zaposlovanje predlagali dodatne nezaposlene delavce, Krajši čas so to jed (strankam) predlagali /zastonj in na veliko/, K hiši so (kupcem) predlagali še manjšo parcelo; prim. *dodáti, ponudíti, servírati*

predstáviti -im R dov. > gl. predstavljati -am R nedov.

predstáviti se -im se R dov. > gl. predstavljati se -am se R nedov.

predstáviti si -im si R dov. > gl. predstavljati si -am si R nedov.

predstávljati -am R nedov. □ **1.** *predstávljati*₃ **kdo/kaj navajati komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Predstavljala jim je svoje prijatelje, Predstavljal jim je svoje delo, Učenci so se predstavljali profesorju; prim. *navájati, razkrívati* □ **2.** *predstávljati*₃ **kdo/kaj delati javn-o/-ega komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: V galeriji predstavljajo širši javnosti skupino mlajših sodobnih slikarjev, Zbor je prvič svoj nov repertoar predstavljal zahtevnejši publiku, To akcijo slovenska narodna skupnost predstavlja širšemu okolju, Predstavljali so ga /s slavnimi predniki in nekaj deli/, /Zelo natančno/ jih je predstavljal; prim. *navájati, razkrívati* □ **3.** *predstávljati*₂ **kdo/kaj kazati, izražati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Maškara je predstavljala ciganko, Slika predstavlja različne dobe človekovega življenja, Ta tip človeka predstavlja; prim. *izrázati, kázati/kazáti, posredováti* □ **4.** *predstávljati*₂ **kdo/kaj zastopati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na tem zasedanju je predstavljal državo sam predsednik, On predstavlja zmernejše krilo stranke; prim. *zastópati* □ **5.** *predstávljati*₂ v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj pomeniti za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vdor sovražnikov predstavlja resno nevarnost za prebivalce, Slaba cesta predstavlja glavno oviro za razvoj trgovine, Za študijske bralce vsaka od teh knjig predstavlja odsev celote; prim. *izrázati, kázati/kazáti, posredováti*

predstávljati se -am se R nedov. □ **1.** *predstávljati* se₁ **kdo/kaj označevati se**, Sam₁ – : Pesnik se v svojem delu

predstavlja /kot bojevnika za pravice naroda/, /Brezpogojno/ se predstavlja; prim. *nastópati, označeváti se* □ **2.** *predstávljati se*₂ *kdo/kaj označevati se za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: Predstavlja se za njegovega pravobralnilca, Predstavlja se za zaščitnika ubogih; prim. *označeváti se*

predstávljati si -am si R nedov.

□ *predstávljati si*₂ *kdo/kaj zavestno izkušensko oblikovati si koga/kaj*,

Sam₁ – Sam₄/S: To stvar so si /drugače/ predstavljali, /Lahko/ si je predstavljal, kako deluje ta naprava, /V mislih in s hrepenenjem/ si je predstavljal snidenje z domačini, /S težavo/ si je predstavljal vse prepreke in napore, ki so ga čakali; prim. *mísliti si, oblikováti si, zamišljati si*

predvídeti -im R dov. □ **1.** *predvídeti*₂ *kdo/kaj mišljenjsko urediti, doseči kaj/ koga*, Sam₁ – Sam₄: /Težko/S težavo/ predvidi njene misli, V napovedi je vreme /dobro/ predvidel, Predvidel je nesrečo in nadaljnji tok dogodkov; prim. *napovédati, uganiti/ugániti, ugotovíti, zadéti* □ **2.** *predvídeti*₂ *kdo/kaj vnaprej določiti, upoštevati kaj/ koga*, Sam₁ – Sam₄: /S proračunom/ so predvideli povečanje proizvodnje, /S precejšnjo natančnostjo/ so predvideli srečanje satelitov; prim. *določiti/dolóčiti, izračúnati, upoštevati*

predvídevati -am R nedov. > gl. predvídeti -im R dov.

pregánjati -am R(P) nedov. > gl. pregnáti -žênem R(P) dov., stil., preženó 1.–2.

□ **3.** *pregánjati*₂₍₃₎ *kdo/kaj poditi koga/kaj (od–do koga/česa / od kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Vsi ga /nestrpno/ preganjajo od doma, Prehlad preganja /z

različnimi sirupi/, /Kar naprej/ preganja kadilski dim (od sebe); prim. *odgánjati, podíti, pogánjati* □ **4.** *pregánjati*₂₍₃₎ *kdo/kaj poditi koga/kaj (od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na/med koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod/kje)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₅/Prisl_k): Lovski psi preganjajo divjad (že na obronkih pašnikov), Policaji so preganjali zlikavce (predvsem po predmestjih); prim. *goníti, lovíti, podíti, pogánjati*

pregánjati se -am se R(P) nedov., čustv.

> gl. pregnáti se -žênem se R(P) dov., nav. os. v mn./dv., čustv., stil., preženó se □ *pregánjati se*₁₍₂₎ *kdo/kaj poditi se (od–do/okoli/okrog koga/česa / h komu/k čemu / čez/skozi/v/na/med koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod/kje)*, Sam₁ – (pSam₂₋₅/Prisl_k): Zlikavci so se /prav nesramno/ preganjali (predvsem v predmestjih), Kar naprej se preganja /z različnimi babnicami/ (po sumljivih krajih, med sumljivimi ljudmi), Otroci se ves dan /razposajeno/ preganjajo (okoli hiš in po vasi); prim. *divjáti, lovíti se, podíti se*

pregánjati z/s -am z/s R(P) nedov., čustv.

□ *pregánjati z/s*₃ *kdo/kaj utrujati koga/kaj (s kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /Kar naprej, skoraj stalno/ ga preganja s svojimi zahtevami, Sinček ga /kar naprej dobesedno/ preganja z vprašanji, Svoje otroke je /navadno/ preganjal s palico; prim. *múčiti z/s, nadlegováti z/s, utrújati z/s, vznemírjati z/s*

preglédati -am Rz dov. □ **1.**

*preglédati*₂₍₃₎ *kdo/kaj sistematično preveriti kaj (v/na/po/pri čem/kom / med/nad/pod/pred čim/kom /kod/ kje)*, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Živila /pogosto in redno/ pregledajo (v

različnih trgovskih centrih), Podatke je /skrbno/ pregledal, (Po skladiščih) /redno/ pregledajo zaloge, /Vestno/ je pregledal cel arhiv, Vsa poročila je /s strahom/ pregledala, /Z rokavicami/ so pregledali vsebino poštnih pošilk; prim. *preiskáti*, *prekontrolírati*, *prevériti* □ **2. preglédati**₂₍₄₎ **kdo/kaj sistematično preiskati (komu/čemu) koga/kaj (v/na/po/pri čem/kom / med/nad/pod/pred čim/kom /kod/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Sistematično/ so pregledali vse predšolske otroke, (V laboratoriju) so (mu) pregledali kri, (Na letališčih) so (s posebnimi preventivnimi pripomočki) pregledali vse potnike in njihovo prtljago; prim. *preiskáti*, *prekontrolírati*, *prevériti*

pregledováti -újem RZ nedov. > gl.
preglédati -am RZ dov.

pregnáti -žênem R(P) dov., stil., preženó □ **1. pregnáti**₃ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj po potrebi usmerjati koga/kaj od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na/med koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Preveč naporno delo celo udarnike prežene k lažjemu delu, Pregnali so ga od prešnjega zdravnika k novemu, Hrup jih /preveč/ prežene po njihah, Nezaposlitev prežene ljudi iz rodnih v druge kraje, Še danes ne vedo, kaj ga je pregnalo v smrt, Velik strah in negotovost sta jo pregnala naprej, Srce ga je /dobesedno/ pregnalo nazaj v stroko, Turiste s krajev letovanja /navadno/ prežene slabo vreme; brezosa. S tistih krajev /navadno presenetljivo/ prežene vsakogar; prim. *odgnáti*, *preforsírati*, *prepodíti*, *prignáti*,

prigoníti, *pripeljáti*, *prisiliti*, *spodíti*
□ **2. pregnáti**₂₍₄₎ **kdo/kaj odpraviti (komu/čemu) kaj (iz/z/s/od–do česa / od–do kod / h komu / k čemu / čez/skozi/v/na/med koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂₋₅/Prisl_k): Bolečine (si) je pregnala /s tabletami/, Mrzla voda (mu) je pregnala zaspanost (z oči); čustv. /S posebno ihto/ (si) vedno prežene strah (iz kosti); prim. *odgnáti*, *odprávití*, *odvzétí* □ **3. pregnáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj (komu/čemu) utrudíti koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /S priganjanjem/ (si) je /preveč/ pregnal vprežno živino, Konja je /pošteno/ pregnal; prim. *(i)zmúčiti*, *utrudíti/utrúdití*

pregnáti se -žênem se R(P) dov., čustv., stil., preženó se □ **pregnáti se**₁ **kdo/kaj s čezmernim delom zelo utruditi se, izmučiti se**, Sam₁ – : /Z zidavo hiše/ se je /pošteno/ pregnal, /Z vzporednim delom in učenjem/ se je /preveč/ pregnal; prim. *(i)zmúčiti*, *preforsírati se*, *utrudíti/utrúdití se*

pregovárjati -am G nedov.

□ **pregovárjati**₃ **kdo/kaj skušati vplivati na koga za kaj/o čem**, Sam₁ – Sam₄ – (p) Sam_{4/5}/S: /Na silo/ ga je pregovarjala, naj se ne loteva še dodatnih del, Za nečakovo zaposlitev ga je /že prav neokusno/ pregovarjal, Praktično o vsem / za vse ga je /prav vneto/ pregovarjal; prim. protipom. *prepričeváti*, *razgovárjati*

pregovárjati se -am se G nedov., nav.

os. v mn./dv. □ **pregovárjati se**₁₍₃₎ **kdo/kaj prerekati se (s kom/čim) (za koga/kaj / o kom/čem)**, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam_{4/5}): /Kar naprej/ se pregovarja /zaradi sina/, (Z vsakim) se ima veselje pregovarjati

(o precej nepomembnih stvareh), (Za vsako stvar posebej) se pregovarja; čustv. Rad se pregovarja /za prazen nič/; prim. *bíti se, krégati se, napádati se, prepírati se, prerékati se, príčkati se*

pregovoríti -ím se G dov., pregovoríl; nam., pregovôrit, in pregovorít > gl. pregovárjati -am G nedov.

prehájati -am P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) nedov. □ **1.** *prehájati*₂ **kdo/kaj hoditi mimo/iz/z/s koga/česa/od kod / v/na/skozi/čez koga/kaj / kam**, Sam₁ – (p)Sam_{2/4}/Prisl_k: Vojska je cel dan prehajala (čez) reko, Toplota prehaja s toplejšega telesa na hladnejše; prim. *préčkati, prenášati se* □ **2.** *prehájati*₂ **kdo/kaj spreminjati se, menjavati se od–do/iz/z/s koga/česa / od kod / h komu/k čemu / čez/skozi/v/na koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Zaposleni so /postopoma/ prehajali v sosednji oddelek, Veliko jih je prehajalo od znanosti k politiki, Gimnazije so prehajale z razrednega na predmetni pouk, Od lahkih vaj so postopoma prehajali na težje, Od pisanja pesmi je prehajal k pisanju črtic in novel, Voda že pri navadni temperaturi prehaja v plinasto stanje, Tam stena prehaja v položno pobočje, Pomlad je prehajala v poletje, Posestvo prehaja od očeta na sina, Hiša prehaja iz rok v roke; čustv., v oslABLJENEM pomenu Prešel je od teorij h konkretnemu delu; prim. *menjávati se, prenášati se, spreminjati se, spúščati se, začénjati* □ **3.** *prehájati*₂ neobč. **kdo/kaj presegegi koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Praksa je prehajala teoretične ugotovitve, Knjiga /precej očitno/ prehaja značaj dokumentacije; prim. *nadgrajeváti, preségati* □ **4.** *prehájati*₁₍₂₎ neobč. **kaj minevati (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃):

Čas (mu) prehaja /počasi/, Leto (jim) je prehajalo /kot blisk/, Tako je prehajalo /dan za dnem/; prim. *íti, končeváti se, minévati* □ **5.** *prehájati*₂ neobč., čustv., v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj obhajati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi smradu/ ga je prehajala slabost, /Po vsem telesu/ ga je prehajala hladna drhtavica, /Ob tej misli/ jo je prehajala groza; prim. *obhájati, prevzémati, prežémati*

prehájati v -am v P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) nedov. □ **1.** *prehájati* v₂ **kdo/kaj spreminjati se, menjavati se v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Z aktivnostjo mišic/ sladkor prehaja v mlečno kislino, Pomlad je prehajala v poletje, /Z vretjem/ je voda /pospešeno/ prehajala v plinasto stanje, Pogovor je prehajal v prepír, Hiša /počasi/ prehaja v tuje roke; prim. *menjávati se, prenášati se, spúščati se, spreminjati se* □ **2.** *prehájati* v₁ čustv., v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj postajati**, Sam₁ – : Začeli so prehajati v napad, Vse je začelo prehajati v prepír

preigráti -ám T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.** *preigráti*₂ **kdo/kaj z igranjem uresničiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z občutkom/ je preigrala celo partituro, Te valčke so že /stokrat/ preigrali; prim. *izpeljáti, izvésti, poustváriti, uresničiti* □ **2.** *preigráti*₂ **kdo/kaj z igranjem preseči kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z močnim tonom/ je harmonika preigrala vse glasove; prim. *preglasíti, preséči* □ **3.** *preigráti*₂ **kdo/kaj z boljšo igro premagati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gostujoči igralci so /popolnoma/ preigrali domačine; pren. /Zvito in z vso svojo spretnostjo/ je preigral politične nasprotnike; prim. *premágati* □ **4.** *preigráti*₂ **kdo/kaj igraje prebiti kaj/koliko časa**, Sam₁ – Sam₄/

Prisl_{kol}: Pravi kvartopirci so preigrali in prekríčali noč, /Večkrat oz. neštetokrat/ so preigrali več dni in noči skupaj; prim. *prebíti, preživéti, prestáti, zdržáti* ◇ šah. *preigráti₂ kdo/kaj za vajo ponoviti kaj 'partijo'*, Sam₁ – Sam₄: Preigral je izgubljeno partijo

preigráti se -ám se T_{De/Dg/Pr} dov., gled. ◇ gled. *preigráti se₂ kdo/kaj z igranjem premakniti se v/na/med kaj / kam*, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Šepetalka je kazala igralcem, kam oz. na katero stran odra naj se kdo preigra; ◇ prim. *premakniti se*

preíti -idem, stil., prédjem P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) dov., prešél prešla prešlo > gl. prehájati -am P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) nedov.

preíti v -idem v stil., prédjem v P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) dov., prešél v prešla v prešlo v > gl. prehájati v -am v P_{Pr/C/Dg} (Sp_L) nedov.

preizkúsi -im tudi preskúsi -im Rz dov. □ **1. preizkúsi₂** v posplošenem pomenu *kdo/kaj poskusno uporabiti kaj 'lastnost, tvarino'*, Sam₁ – Sam₄: Novo cepivo so /previdno praktično/ preizkusili, /Brezobzirno/ so preizkusili njegovo potrpežljivost, /Testno/ so preizkusili lomljivost kamna, Preizkusili so znanje učencev; *kdo/kaj poskusno uporabiti koga*, Sam₁ – Sam₄: Učence nižjih razredov so /telesnovzdržljivostno/ preizkusili; prim. *prevériti, testírat* □ **2. preizkúsi₂** v posplošenem pomenu *kdo/kaj utrditi koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Pred redno zaposlitvijo nove sodelavce /temeljito/ preizkusijo; čustv. Življenje ga je /večkrat temeljito/ preizkusilo; prim. *izzváti, prevériti, testírat, utrdíti*

preizkúsi se -im se tudi preskúsi se -im se Rz dov. □ *preizkúsi se₂₍₃₎* v posplošenem pomenu *kdo/kaj poskusno*

preveriti se v čem (s kom/čim), Sam₁ – pSam₅ – (pSam₆): (Z domačini) so se /precej tekmovalno/ preizkusili v različnih kmečkih opravilih, /Samo testno/ so se preizkusili v vožnji s hitrimi avtomobili, Učence nižjih razredov so se /telesnovzdržljivostno/ preizkusili v teku; prim. *izzváti se, prevériti se, testírat* se

preizkúšati -am Rz nedov. > gl. preizkúsi -im tudi preskúsi -im Rz dov.

preizkúšati se -am se Rz nedov. > gl. preizkúsi se -im se tudi preskúsi se -im se Rz dov.

prekíniti -em Fk dov. □ **1. prekíniti₁₍₂₎** v pomožniški vlogi *kdo/kaj za določen čas končati(kdaj / koliko časa)*, Sam₁ – (Prisl_{ε/kol}): Prekinil je dovod bencina, (Včeraj) so prekinili so z dobavo, Prekinil je molk / z molkom, Burja (za več dni) z blokado prekine promet; prim. *končáti* □ **2. prekíniti₂₍₃₎** v pomožniški vlogi *kdo/kaj za določen končati kaj, s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti'* (kdaj / koliko časa), Sam₁ – Sam_{4/6} ' – (Prisl_{ε/kol}): Govor je prekinil s ploskanjem, Zbranost je prekinil z žvižgom; prim. *končáti* □ **3. prekíniti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu *kdo/kaj za določen čas ustaviti kaj (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆ / Prisl_{ε/kol}): Raziskovalci so prekinili delo v jami, Študij je prekinil (za dve leti); prim. *prenéhati, ustávit* □ **4. prekíniti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu *kdo/kaj za določen čas ustaviti koga (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆

/Prisl_{v/kol}): (Že v začetku) je prekinil govornika, Prekinil je profesorja (sredi predavanja); prim. *ustáviti* □ **5. prekíniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti/povzročiti s presledki kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prekinil je črto □ **6. prekíniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo prenehati imeti zvezo s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Z njim je prekinil, Prekinili so s tradicijo, S temi metodami so dokončno prekinili; prim. *(pre)néhati*

prekínjati -em Fk nedov. > gl. prekíniti -em Fk dov.

preklinjati -am G nedov. > gl. kléti kólnem G nedov., kolnite tudi kólnite; klél

preklopíti in preklopíti -im R(P) dov. □ *preklopíti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj drugače povezati, usmeriti koga/kaj iz/izpod/z/do česa / od–do kod / h komu / k čemu / za/v/na/čez koga/kaj / kam (s čim/kom)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k – (pSam₆): /Na ukaz/ so nekaj vagonov preklopili k novi vlakovni kompoziciji, /Z lahkoto/ je (z daljšo vzvodno ročico) preklopil smer delovanja, (S tipko) je /v hipu/ ročno krmiljenje preusmeril v avtomatsko; pren., čustv. Iz službenega pogovora v privatno nagovarjanje /navadno/ preklopi barvo glasu /na nežnejšo različico tona/; prim. *povézati/povezáti, povléči, premakníti/premákniti, preněsti, preusméríti, spremeníti* ◇ avt. *preklopíti*₃₍₄₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj drugače povezati, usmeriti koga/kaj iz/izpod/z/do česa / od–do kod / h komu / k čemu / za/v/na/čez koga/kaj / kam (s čim/kom)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k – (pSam₆): /Z veliko spretnostjo/ je preklopil prestavo ◇ elektr. *preklopíti*₁₍₄₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj spremeniti, drugače usmeriti (kaj) 'vezavo v tokokrogu' (iz/izpod/z/do česa / od–do kod / h komu / k čemu / za/v/na/čez koga/kaj / kam) (s čim/kom), Sam₁ – (Sam₄) – (pSam₂₋₄/Prisl_k) – (pSam₆): (V elektrarni) so morali večkrat začasno preklopiti

prekríti -kríjem R dov., prekril, tudi prekril > gl. pokríti -kríjem R dov., pokríl tudi pokríl 1.–3.

prekrívati -am R nedov. > gl. prekríti -kríjem R dov., prekril tudi prekríl

prekrívati se -am se S_T nedov. □ **1. prekrívati se**₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. **kaj nahajati se na istem mestu z zamikom ali brez (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Pri prerinovanju so se risbe prekrivale, Strešniki se morajo prekrivati /za dva centimetra čez rob/ (s prejšnjo in z naslednjo vrsto); prim. *pokrívati se, skládati se, zlágati se* □ **2. prekrívati se**₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj istočasno pojavljati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Predavanji se /časovno delno/ prekrivata, Prvi in drugi televizijski program se prekrivata /ne vsebinsko temveč terminsko/ (z drugimi dostopnimi programi); prim. *krížati se, pokrívati se* □ **3. prekrívati se**₂ **kdo/kaj ujemati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Tako naziranje se ne prekriva z logiko, Zahteve se /med seboj v celoti/ prekrivajo, Izvoz se /z majhnimi občasnimi odstopanji/ prekriva z uvozom; prim. *skládati se, ujemati se* ◇ teh. *prekrívati se*₁ ◇ nav. os. v mn./dv. **kaj ne prepuščati barve podlage**, Sam₁₋₂: Te barve se /dobro/ prekrivajo

prekúhati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. prekúhati**₂ **kdo/kaj s kuhanjem očistiti**

prekúhati se

kaj, Sam₁ – Sam₄: V begunskem taboru so morali redno prekuhati vodo, perilo in pribor; prim. *očistiti, pripraviti, razkúžiti* □ **2. prekúhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj predelati kaj (v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Večino sadja so prekuhali (v žganje); prim. *predélati* □ **3. prekúhati**₂ **kdo/kaj narediti kaj popolnoma ali ponovno kuhano**, Sam₁ – Sam₄: Stročnice je /dobro/ prekuhala, Jed je morala prekuhati; prim. *skúhati* ◇ gastr. *prekúhati*₂ **kdo/kaj pripravljati kaj za nadaljnjo obdelavo**, Sam₁ – Sam₄: Za zimo je prekuhala sadje in zelenjavo

prekúhati se -am se NT_{De/Dg/Pr} dov., čustv. □ *prekúhati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj skuhati se preveč (v čem / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č}): Jed se je prekuhala, V tej vročini so se ljudje /čisto/ prekuhali; prim. *oznojiti se, skúhati se, spotíti se*

prekupčeváti -újem R nedov. □ **1. prekupčeváti**₁ **kdo/kaj kupovati in prodajati**, Sam₁ – : Že celo življenje prekupčuje; prim. *barantáti, pogájati se, trgováti* □ **2. prekupčeváti**₂ **kdo/kaj barantati s čim**, Sam₁ – pSam₆: Navajen je bil prekupčevati z lesom in nepremičninami, Prekupčujejo z otroki, Bogate države prekupčujejo z nafto, rudo in rudninami; pren. Prekupčuje z idejami o napredku; prim. *barantáti, trgováti*

prelíti -líjem R dov. > gl. prelívati -am R nedov., tudi prelívála

prelíti se -líjem se P_{C/Dg} dov. > gl. prelívati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov., tudi prelívála se

prelíti v -líjem v R dov. > gl. prelívati v -am v R nedov., tudi prelívála v

prelívati -am R nedov., tudi prelívála □ **1. prelívati**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spravljati kaj na/v kaj / po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Bencin so prelivali v manjše zaprte posode, Vino je /z velikim občutkom/ prelivala v poliče; čustv. Prelivati del dobička v druge dejavnosti; prim. *nalívati, polívati, preméščati, prenášati, prestávljati, prilívati, správljati, ulívati* □ **2. prelívati**₃ **kdo/kaj prekrívati kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Torte je /z veliko slastičarsko vnemo/ prelivala s čokolado, Ceste so /skrbno/ prelivali z asfaltom; prim. *oblikováti, polívati, prekrívati, ulívati* □ **3. prelívati**₃ **kdo/kaj spravljati kaj v kaj z drugačno obliko**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Zvonove so /z veliko vznesenostjo/ pretapljali v topove; prim. *pretápljati, správljati, ulívati* □ **4. prelívati**₂ **kaj prekrívati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Znoj ga je /dobesedno/ prelival /od napora/, Prelivala jih je čudna vročica; prim. *oblívati, polívati, prekrívati*

prelívati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov., tudi prelívála se □ **1. prelívati se**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojavljati se (komu/čemu) iz česa / od kod / v/ na/za/čez/skozi kaj/koga / po/na čem/kom / med/nad/pod čim/kom / kam/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: Potok se je /enakomerno/ prelival čez večje kamenje, Tekočina se /ob sunkih/ preliva po posodi in celo čez njen rob, Ob plimi se morje preliva tudi skozi odprtino, Valovi so se prelivali čez krov ladje; čustv. Navdušenost se je prelivala na poslušalce, Mir se (jim) preliva v duše, Nova moč (mu) preliva po telesu, Pesem zvonov preliva nad poljem,

Poletje se preliva v jesen, Ene barve se prelivajo v druge; prim. *liti se, pádati, pojavljati se, prehájati, pretákati se, prihájati, šíriti se, usípati se, zlivati se* □ **2. prelivati se**₁₍₂₎ **kaj kazati se** (komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃): Barva njene obleke se (ji) je /ob hoji rahlo opazno/ prelivala, Morje se je /rahlo valovito/ prelivalo /v barvah/; prim. *kázati/kazáti se, spremínjati se* □ **3. prelivati se**₂₍₃₎ neobč., čustv., v oslabljenem pomenu **kaj pojavljati se (komu/čemu) iz česa / od kod / v/na/za/čez/skozi kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod**, Sam₁' – (Sam₃) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: Utrujenost se (mu) preliva iz udov v počasne kretnje, Veselje se (ji) preliva po obrazu, Trpljenje se (jim) preliva v posmeh ◇ film. *prelivati se*₁₍₂₎ **kaj pojavljati se (iz/z/s česa / od kod / v/na/za/čez/skozi kaj / po/na čem/kom / med/nad kom/čim / kam/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): Slika se /atraktivno/ preliva (na velikem platnu)

prelivati v -am v R nedov., čustv., tudi prelivála v □ *prelivati v*₃ **kdo/kaj spravljati kaj v kaj z drugačno obliko**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Kretnje je prelival v besede, Roman je /s posebnim občutkom/ prelivala v materni jezik, Misli je prelival v verze; prim. *prestávljati, prevájati, ubesedováti*

premakniti in **premakniti** -em, P_{Pr/Dg} dov. > gl. premikati -am P_{Pr/Dg} nedov., I.–3. ◇ geom. *premakniti*₁ **kdo/kaj narediti**, Sam₁: /Vzporedno/ premakne ◇ šah. *premakniti*₂ **kdo/kaj premestiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Premakne kralja

premakniti se in **premakniti se** -em se P_{Pr/Dg} dov. □ **1. premakniti se**₂ **kdo/kaj opraviti pot za koliko / koliko česa**,

Sam₁ – pPrisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂: Nihalo se vsako sekundo premakne (za) nekaj centimetrov, Vsak dan so se premaknili (za) nekaj deset kilometrov, Vse skupaj se je /(za) precej/ premaknilo □ **2. premakniti se**₁ **kdo/kaj iti stran, oditi**, Sam₁ – : Stal je pred vrati in se ni premaknil, Več dni se ni premaknil od doma □ **3. premakniti se**₁ nav. z nikalnico, čustv. **kaj spremeniti se**, Sam₁ – : Leta se ni nič premaknilo, Njegova bolezen se nikamor ne premakne, Plače se niso nikamor premaknile ◇ film. *premakniti se*₁ **kdo/kaj priti v neskladje**, Sam₁ – : Zvok se premakne ◇ meteor. *premakniti se*₂ **kdo/kaj priti nad/pod/v/za kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Središče hladnega zraka se je premaknilo nad Skandinavijo

premazati -mážem Sp_L dov., premázala in premázala □ *premazati*₃₍₄₎ **kdo/kaj prekriti (komu/čemu) kaj s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Kose kruha (si) je premazal z marmelado, S posebno protirevmatično mastjo se je premazal /po hrbtu/, Belo steno je z brizgalno /rdeče/ premazal, /Z neverjetno vnemo/ je premazal platna, Z vodoodporno barvo (jim) je premazal napise na tablah, Včasih so (si) tla premazali s smolo; prim. *polépsšati, prebárvati, prekriti, prepléskati, zakriti* ◇ papir. *premazati*₃ **kdo/kaj prekriti kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Papir je premazal s tanko plastjo pigmentov, Površine so premazali z lepilom

premazováti -újem Sp_L nedov. > gl. premázati -mážem Sp_L dov., premázala in premázála

premikati -am P_{Pr/Dg} nedov. □ **1. premikati**₂ **kdo/kaj upravljati koga/**

premikati se

kaj, Sam₁ – Sam₄: Knjige nezakonito premikajo, V sobi premikajo pohištvo, Na stroju premikajo različne ročice; **kdo/kaj upravljati svoj del**, Sam₁ – Sam₄: Plesalci premikajo le boke, Začel je premikati prste; čustv./Od utrujenosti/ je /komaj/ premikala noge; prim. *upravljati* □ **2. premikati₂ kdo/kaj spravljati koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – Sam₄: Z roko je premikala voziček, Veter premika liste, Voda premika mlinsko kolo; prim. *upravljati*, *usmérjati* □ **3. premikati₂₍₄₎ kdo/kaj premeščati (komu/čemu) koga/kaj (k čemu/h komu / na/v kaj/kam)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{3/4}/Prisl_k): Iz nagajivosti (mu) je premikal lestev, Otroci so premikali mize in stole, Mizo je premikala (k oknu), Stol je premikal (na preprogo v kot); prim. *premeščati*

premikati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov. □ *premikati se₂ kdo/kaj premeščati se v določeni smeri proti/k čemu/h komu / na/v kaj/kam / po kom/čem / kje/kod/kam*, Sam₁ – pSam_{3/4/5}/Prisl_k: Neki predmet se je premikal po vodi, Premika se naprej /v vodoravni smeri/, Premikajo se v kraj /z osemdeset kilometri na uro/, **kdo/kaj premeščati se v prostoru sploh**, Sam₁: Ptice se premikajo /s perutmi/, Ne more se premikati **kdo/kaj iti, hoditi proti/k čemu/h komu / na/v kaj/kam / po kom/čem / kje/kod/kam**, Sam₁ – pSam_{3/4/5}/Prisl_k: /S težkimi koraki/ so se premikali naprej, Čete so se /prepočasi/ premikale proti severu; prim. *premeščati se*

premisli -im M dov. □ **1. premisliti₂ kdo/kaj mišljenjsko obravnati, usmeriti kaj, razmisliti kaj / o čem**, Sam₁ – (p)

Sam_{4/5}/S: Trditve je še enkrat /temeljito/ premislil, Vsako stvar je /do dna/ premislil, O vsaki stvari je premislil, Premislil je, kaj mu bo odgovoril □ **2. premisliti₂ kdo presoditi, oceniti kaj / o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Premislil je nastalo situacijo / o nastali situaciji, Premislil je, če to v resnici zmore

premisli se -im se tudi premisliti se M dov. □ *premisli se₁ kdo/kaj spremeniti odločitev*, Sam₁ – : Že po nekaj urah so se premislili, Hotela je nekaj reči, pa si je premislila

premišljati -am M nedov. > gl. premisliti -im M dov., 1., 2. □ **3. premišljati₂ kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kaj / o kom/čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Premišljala je njegove besede, Večina premišlja o tem /drugače/ □ **4. premišljati₁ kdo/kaj pozitivno, negativno meniti**, Sam₁ – : Tudi on premišlja /kot vsi/; prim. *meniti/méniti*

prenašati -am R(P) nedov. > gl. prenêsti -nêsem R(P) dov., prenesel prenela ◇ mat. *prenašati₂ kdo/kaj premikati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Prenaša člene enačbe

prenašati na -am na R(P) nedov. > gl. prenêsti na -nêsem na R(P) dov., prenesel na prenela na

prenašati se -am se R(P) nedov. > gl. prenêsti se -nêsem se R(P) dov., prenesel se prenela se ◇ strojn. *prenašati se₁ kaj premikati se*, Sam₁ – : Pritisk se prenaša /hidravlično/

prenehati -am Fk dov., v pomožniški vlogi □ **1. prenehati₁₍₂₎ kdo/kaj končati delati kaj/s čim 'delo/delovanje/ dejavnost' (kdaj)**, Sam₁ – (Prisl_k): Prenehala je govoriti/peti, Prenehali

so z delom, Prenehal je z izdajanjem časopisa, (Včeraj) je dež prenehal; prim. *končati, néhati* □ **2. prenehati**₁₍₂₎ *kdo/kaj prekiniti kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj)*, Sam₁ – (Prisl_k): Prenehal je govoriti/peti, (Včasih) je prenehal s študijem; prim. *néhati, prekiniti* □ **3. prenehati**₁₍₂₎ *kaj ne dogajati se, ne obstajati več (od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj)*, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Bolečine v hrbtu so prenehale, Ljubezen do njega je prenehala, (Zvečer) vročina preneha, Ploha je prenehala; brezos. *končati dogajati se obstajati (od–do česa / sredi česa / v/na/pri čem / kje / pred/pod/nad/med čim / kod/ od–do kdaj / kdaj)*, Sam₁ – (Prisl_{k/č}): (Že včeraj) je prenehalo deževati; prim. *néhati*

prenešti -nêsem R(P) dov., prenešél prenešla □ **1. prenešti**₃ *kdo/kaj premakniti koga/kaj do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam /kdaj / do kdaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–4}/Prisl_{k/č}: / Lahotno/ prenese otroka in kovček v vozilo, Sedeže je prenesla čez vodo na varno, Otroka so /v košu hitro in varno/ prenesli k staršem, Progo so /v celoti/ prenesli drugam, Koš prenese /na glavi/, Lisica je prenesla kokoš /v gobcu/, Sedež organizacije so prenesli v drug kraj, Pozornost je prenesel na druge udeležence; prim. *preložiti, premakniti/premákniti, prepeljáti, prestáviti* □ **2. prenešti**₃ *kdo/kaj usmeriti koga/kaj do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam /kdaj / do kdaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–4}/Prisl_{k/č}: Živec prenese dražljaj

do možganskega središča, Že mnogo pred drugimi je prenesel sliko in zvok /na daljavo/; prim. *preložiti, prestáviti, usméríti* □ **3. prenešti**₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj dati koga/kaj v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Kroj s krojne pole je prenesla na papir, Pripombe je prenesla v rokopis, En sistem znakov je prenesla v drugega, Prevajalec je odlike dela /ustrezno, z občutkom/ prenesel v domači jezik, Ideje so /uspešno in z učinkom/ prenesli v prakso in življenje; prim. *preložiti, prestáviti* □ **4. prenešti**₂ čustv., v posplošenem pomenu *kdo/kaj prestati kaj/veliko česa*, Sam₁ – Sam₄/Prid_{k/kol}/Sam₂: Prenesti je moral veliko krivic in očitkov, V teh letih je prenesel veliko gorja; prim. *prestáti, pretrpéti* □ **5. prenešti**₂ nav. z nikalnico, čustv., v posplošenem pomenu *kdo/kaj zdržati kaj/veliko česa*, Sam₁ – Prid_k/Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Ta človek /z lahkoto/ prenese veliko alkohola, Vročo vodo prenese /brez posledic/, Tako hrano njegov želodec /dobro/ prenese, Srce prenese tudi redkejši zrak, Električna napeljava to prenese /z določenimi ojačitvami in dobrimi vzdrževalci/, /Mirno/ je prenesel tudi to sramoto, Bolnik hrane več ne prenese, Ne prenese pogleda na kri, Takih očitkov in podtikanj ne prenese; čustv. Tega človeka ne prenese; prim. *jésti, píti, sprejéti, vzdržáti, zdržáti* ◇ mat. *prenešti*₃ *kdo/kaj premakniti kaj v čem / kje*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Prenesel je člene v enačbi ◇ pravn. *prenešti*₃ *kdo/kaj preložiti kaj na koga/kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Lastninske pravice je prenesel na drugega

preňesti na -nêsem na R(P) dov., prenel na prenela na □ *preňesti na*₃ *kdo/kaj usmeriti koga/kaj na koga/kaj / kam/kdaj /na/v kom/čem / s kom/čim / kako/*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_{k/č}: Težo je prenesel na roke, Začetek predstave so prenesli na poznejšo uro, Materinska čustva je prenesla na posvojenca, Pogled je prenesel na drugega; pren. Odgovornost je prenesel na društvo, Težišče dela so prenesli na drugo področje; prim. *preložiti na*, *prestáviti na*, *usmeriti na*

preňesti se -nêsem se R(P) dov., prenel se prenela se □ *preňesti se*₂ *kdo/kaj usmeriti se na/v/pod/nad/med koga/kaj / kam/kdaj*, Sam₁ – pSam₄/Prisl_{k/č}: Bolezen se prenese tudi na človeka, Klice se prenesejo tudi /z dotikom/, Nekatere dedne lastnosti so se prenesle na potomstvo; prim. *premakniti se/ premákniti se*, *prestáviti se*, *usmeriti se*

prenočeváti -újem S_{T/D}/NT/T_{Dg/Pr} nedov.
□ **1. prenočeváti**₂ *kdo/kaj bivati čez noč sredi/okoli/blizu koga/česa / v/na/ob/pri kom/čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje,kdaj/koliko časa*, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}: Prenočujejo kar na prostem, na tleh, Vsi otroci prenočujejo v eni sobi ali pa zunaj, Kokoši /navadno/ prenočujejo blizu zajcev, Ta žival prenočuje na polju /kot druge ptice/; prim. *počívati*, *spáti* □ **2. prenočeváti**₂₍₃₎ *kdo/kaj zadrževati koga/kaj čez noč (sredi/okoli česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}): /Navadno/ so popotnike prenočevali kar na hodniku, Sina je še vedno hranila in prenočevala /

kljub vsem njegovim barabijam/; prim. *vzdrževáti*, *zadrževáti*

preoblikováti -újem R dov. > gl. oblikováti -újem R nedov.

preoblikováti se -újem se T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. oblikováti se -újem se T_{De/Dg/Pr} nedov.

preoblikováti se v -újem se v, NT/T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. oblikováti se v -újem se v NT/T_{De/Dg/Pr} nedov.

prepiráti se -am se G nedov., nav. os. v mn./dv. □ *prepirati se*₁₍₃₎ čustv. *kdo/kaj izražati nesoglasje (s kom/čim) (za koga/kaj / o kom/čem)*, Sam₁ – (pSam₆) – (pSam_{4/5}): /Kar naprej/ se prepirata /zaradi sina/, (Z vsakim) se ima veselje prepirati (o precej nepomembnih stvareh), (Za vsako stvar posebej) se prepira; čustv. Rad se prepira /za prazen nič/; prim. *bíti se*, *krégati se*, *napádati se*, *pregovárjati se*, *prerékati se*, *pričkati se*

prepisáti in prepisáti -píšem R dov., prepíšite □ **1. prepisáti**₂₍₄₎ *kdo na novo pisno narediti (komu/čemu) kaj/o čem (iz/z/od/ koga/česa / od kod / na/v kaj / kam)*, Sam₁ – (Sam₃) – (p) Sam_{4/5} – (pSam_{2/4}/Prisl_k): (Iz knjige) (si) je /na čisto/ (v svojo beležko) prepisal vse najvažnejše podatke, (S table) je prepisal vse številke, Nalogo je /v celoti/ prepisal (od sošolca), (Od sodelavcev) (si) je (v svoj zvezek) prepisal osnovna navodila za nadaljnje delo; prim. *posredováti*, *preňesti* □ **2. prepisáti**₃ *kdo/kaj izročiti komu/čemu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Oče mu je /po svojem očetu/ prepisal kmetijo; prim. *darováti*, *izročíti*, *podaríti*, *posredováti*, *preňesti* □ **3. prepisáti**₃ *kdo/kaj dati, poslati koga/kaj na/v/med kaj/koga / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: /

Po dolgem premisleku/ je sina prepisal v strokovne šole, Prepisali so ga med skavte, Govejo živino so prepisali na sosednjo zadrugo; prim. *dáti, posláti, prestáviti*

prepísati na in prepisáti na -píšem na R dov., prepíšite na \diamond pravn. *prepísati* na₃ **kdo/kaj prenesti kaj na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Vse svoje imetje je /po nepremičninskem posredniku/ prepisal na kupca, Vrednost hiše je /po nasvetih/ prepisal na svojo firmo

prepísati se in prepisáti se -píšem se R(P) dov., prepíšite se \square *prepísati* se₂ **kdo/kaj namerno preiti na/v kaj /kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: /Po krajšem premisleku/ se je prepisal na slavistiko, Prepisal se je v skrajšani program; prim. *preíti, prestopíti/prestópiti, vpísati/vpisáti*

prepisováti -újem R nedov. > gl. prepísati in prepisáti -píšem R dov., prepíšite 1., 3.

prepovedati -povém T_{De/Dg/Pr} dov. \square *prepovedati*₂₍₃₎ **kdo/kaj onemogočiti (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Nedol/S: /Zaradi spora/ so (mu) prepovedali udeležbo, Prepovedali so (ji) /grdo/ ogovarjati sodelavce, Gostilničar (jim) je prepovedal kartanje, Prepovedali so točiti alkoholne pijače, Prepovedali so film, /Z zakonom/ so prepovedali organizacijo in društvo, Prepovedala (jim) je, da bi jo obiskovali, /S prstom/ (mu) je /strogo/ prepovedal govoriti; prim. *onemogóčiti, prepréčiti*

prepovedováti -újem T_{De/Dg/Pr?} nedov. > gl. prepovedati -povém T_{De/Dg/Pr} dov.

preprečeváti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. prepréčiti -im T_{De/Dg/Pr} dov.

prepréčiti -im T_{De/Dg/Pr} dov. \square *prepréčiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj onemogočiti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Preprečili so njegovo delovanje, Neurje je preprečilo promet, Preprečil je, da bi voda tekla na cesto, Preprečili so (vodi), da bi tekla na cesto, Neugodne okoliščine so (mu) preprečile uspeh, Vse stike med njimi so (jim) preprečili; prim. *onemogóčiti*

prepričati -am G dov. \square *prepričati*₃ **kdo/kaj poskusiti vplivati na koga/kaj za kaj/o čem**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{4/5}/S: / Na silo/ ga je prepričala, naj se ne loteva še dodatnih del, Za nečakovo zaposlitev ga je /že prav neokusno/ prepričal, Praktično o vsem / za/v vse ga je /prav vneto/ prepričal; prim. *utrđiti/utrđiti*, star. *uvériti*

prepričati se -am se G dov. \square *prepričati* se₂ **kdo/kaj spoznati kaj / o kom/čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: /Na hitro/ se je prepričal o njegovi poštenosti, /Po natančnem pregledu/ se je prepričal v natančnost zapisanega, /Na svoje oči/ se je lahko prepričala, da so razmere nevzdržne; prim. *utrđiti/utrđiti se*, star. *uvériti se*

prepričeváti -újem G nedov. > gl. prepričati -am G dov.

prepričeváti se -újem se G nedov. > gl. prepričati se -am se G dov.

prepušči -ím R dov., prepústil > gl. prepúščati -am R nedov.

prepušči se -ím se R dov., prepústil se > gl. prepúščati se -am se R nedov.

prepúščati -am R nedov. □ 1.

*prepúščati*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu

kdo/kaj puščati (koga/kaj), Sam₁ –

(Sam₄): Izolacija /preveč/ prepušča

(toploto), Polkna /že moteče/

prepuščajo (svetlobo), Vedro /

neuporabno/ prepušča; prim. *púščati*

□ 2. *prepúščati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu

kdo/kaj predirati (komu/čemu) kaj,

Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Zdravnik

(mu) je prepuščal gnojne bule na več

delih telesa; prim. *čistiti, predirati* □ 3.

*prepúščati*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj predajati komu/čemu koga/kaj (v/na/

za koga/kaj/kam), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄

– (pSam₄/Prid_{kol}Sam₂/Prisl_k): Otroke

ji je prepuščala (v varstvo in oskrbo) /

kar s kratkim sporočilcem/, Prepuščali

so jim hišo (v trajno last), Študentom

so prepuščali stanovanje (za nekaj

mesecev), Prepuščali so mu prostore

(na izbiro/razpolago), Prepuščali so jih

sodnikom za prekrške, Poslopja so /

sproti/ prepuščali svojemu namenu, /

Že vnaprej in z največjim veseljem/

jim je prepuščal vse funkcije, Stavbe

so /postopoma in s precejšnjo zamudo/

prepuščali svojemu namenu; čustv.

Otroka so /preveč/ prepuščali samemu

sebi, Drevesa z bogatimi krošnjami

so svoje veje prepuščala vetru, /Brez

vsake vesti in kakor da jih res nič ne

briga/ so jih prepuščali revščini, Knjiga

to prepušča domišljiji bralcev, Moda

dolžino oblek prepušča bralkam; prim.

darovati, dolóčati, izróčati, podárjati,

poklánjati, predájati, prenásati,

razdeljeváti, razporéjati

prepúščati se -am se R nedov.

□ *prepúščati se*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu

kdo/kaj predajati se komu/čemu (v/na/za

koga/kaj/kam), Sam₁ – Sam₃ – (pSam₄/

Prid_{kol}Sam₂/Prisl_k): Posadka se je /brez

upiranja/ prepuščala vodji in njegovim

ukazom, /Brez pritožb/ so se prepuščali

domačim sodnikom, /Že vnaprej in z

največjim veseljem/ se jim je prepuščal

(za nadaljnje vojaške servisne usluge), /

Brez ugovaranja/ se jim je prepuščal, /

Na prigovarjanje/ se mu je prepuščala,

/Povsem/ se jim je prepuščal /, da so

ga vodili, kamor so hoteli/, čustv., v

oslabljenem pomenu /Z največjim veseljem/

so se prepuščali pijači in obupu, /Z vso

strastjo/ se je prepuščal delu, /Preveč/

se je prepuščal samo razmišljanju;

prim. *darovati se, izróčati se, podlégati,*

predájati se, uklánjati se, vdájati se

prerokováti -újem G nedov. in dov.

□ *prerokováti*₃ **kdo/kaj vnaprej**

pripovedovati komu/čemu kaj,

Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: /Iz kart/ mu

je prerokovala boljšo prihodnost,

Prerokovali so mu, da se bo vrnil, /

Ne glede na trenutno stanje/ mu je

prerokovala uspešno kariero; prim.

govoríti, pripovedováti, (s)poročáti

◇ rel. *prerokováti*₃ **kdo/kaj vnaprej**

pripovedovati komu/čemu kaj, Sam₁

– Sam₃ – Sam₄/S: Preroki so jim /pod

posebnim božjim vplivom/ prerokovali

prihod zveličarja /, da bo prišel zveličar

presédati -am R(P) nedov. □ 1.

*presédati*₃ **kdo/kaj upravljati koga/kaj**

od–do/s/z koga/česa / od kod / proti/k

čemu/h komu / na/v kaj/kam /po čem/

kje/kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–5}/Prisl_k:

Razrednik je presedal učence iz klopi v

klop, Udeležence so presedali v druge

vzporedne prostore; prim. *upravljáti,*

usmérjati □ 2. *presédati*₁₍₂₎ **kdo/kaj**

menjavati prevozno sredstvo (v/na/

po/pri čem / kje/kod, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Presedali so na več postajah; prim. *menjávati (se)* □ **3. presédati**₂₍₃₎ nav. 3. os., čustv. **kdo/kaj biti komu/čemu neprijeten/-no (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆): Enolično življenje mu je začelo presedati, Ta sitnež mu preseda (s svojimi pripombami); prim. *ne ugájati, ne ustrézati*

presédati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov.
□ *presédati se*₂ **kdo/kaj premeščati se od–do/s/z koga/česa / od kod / proti/k čemu/h komu / na/v kaj/kam / po kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Presedala se je proti vratom, /Živčno/ se je presedal po fotelju; prim. *premeščati se, premikati se*

preselíti -sélím R(P) dov. > gl. selíti
sélím R(P) nedov.

preselíti se -sélím se R(P) dov. > gl. selíti
se sélím se R(P) nedov.

preseněčati -am S_D nedov.
□ *preseněčati*₂₍₃₎ **kaj motiti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Vsak dan jih preseneča (s svojimi vprašanji in ugotovitvami), /Redno/ ga preseneča (z novimi besedami), Nič ga ne vznemirja in ne preseneča; prim. *čúđiti, motíti, drážiti, razvnemati, vznemirjati*

presodíti in presóditi -im M dov. □ **1. presodíti**₂ **kdo/kaj ugotoviti kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Trezno/ mora presoditi, kaj naj ukrene, Presodili so, da je oškodoval podjetje, Presodili so vzroke // **kdo/kaj spoznati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Na eno oko/ so presodili položaj, /Po glasu/ je presodil, da je to on □ **2. presodíti**₂ **kdo/kaj oceniti kaj/koga**, Sam₁ – Sam₄/S: Presodil ga je /za dobrega človeka/, /Slabo/ je presodil oddaljenost predmeta

presójati -am M nedov. > gl. presodíti in presóditi -im M dov.

prestáti -stánem E_{T/NT} dov. □ **1. prestáti**₂ **kdo/kaj prebiti kaj/veliko česa**, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prisl_{kol}Sam₂: /Po pomoti/pomotoma/ so prestali veliko hudega, Veliko sramote je prestal /zaradi nje/; prim. *prebiti, preživěti* □ **2. prestáti**₂ nav. z nikalnico, nav. čustv. **kdo prebiti kaj do konca**, Sam₁ – Sam₄: Bolnica je prestala operacijo, Bolnica ni prestala operacije, Težko je prestal ločitev od staršev, /Brez tolažbe/ ne bo prestal, Drevo je prestalo hudo zimo, Drevo ni prestalo hude zime, /Kako/ so prestali potovanje po razburkanem morju?; prim. *prebiti, prenesti, pretrpěti, preživěti, zdržati* □ **3. prestáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj opraviti kaj/koliko česa 'kako delo, dejanje'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: /Uspešno/ je prestal izpit in tečaj, Prestal je vse potrebne formalnosti, Prostovoljci so prestali poskusno dobo čez tisoč delovnih ur; prim. *opraviti* ◇ pravn. *prestáti*₂ **kdo/kaj prebiti kaj/veliko česa neprijetnega**, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prisl_{kol}Sam₂: Prestal je vse predpisane dneve kazni

prestáviti -im R(P) dov. □ **1. prestáviti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Torbo je /nervozno/ prestavil iz roke v roko, Prestavil se je k oknu, Cesto so prestavili v dolino, /Kot pravi zaljubljenec v slovenske gore/ je dogajanje je prestavil v slovensko okolje; pren. Teorijo so prestavili v prakso; prim. *prerazporedíti* □ **2. prestáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati koga/kaj (od/**

iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam), Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂₋₄/Prisl_k): /Brez pravih pojasnil/ so jo prestavili; prim. *prerazporedíti* □ **3.** *prestáviti*₃ v oslabljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_č: Čas obiska je prestavil na drugi teden, Načrte je prestavila v prihodnost; prim. *preložíti*, *prerazporedíti* ◇ avt. *prestáviti*₁ **kdo/kaj spremeniti hitrost**, Sam₁: Prestavil je ◇ čeb. *prestáviti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati koga/kaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/ proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂₋₄/Prisl_k): Prestavil je čebele

prestopíti in prestópiti -im P dov. □ **1.** *prestopíti*₂ **kdo/kaj priti čez koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z lahkoto/ je prestopil obcestni kanal, /Kot dekle/ je prestopila na tleh ležečo vejo; prim. *préčkati*, *preskočiti* □ **2.** *prestopíti*₂ **kdo/kaj preiti iz/z/s/od/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med/pred/skozi koga/kaj / od–do kod/kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: V Pivki mora prestopiti z vlaka na avtobus, Vedno na istem letališču prestopi z enega letala na drugo; prim. *preíti*, *presésti se* □ **3.** *prestopíti*₂ **kdo/kaj zaradi spremembe mišljenja in pripadnosti preiti iz/z/s/od/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med/pred/skozi koga/kaj / od–do kod/kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Zaradi denarja/ je več nogometašev prestopilo iz starih klubov k Olimpiji, /Skupaj z otroki/ sta prestopila k protestantom, /Brez pravega vzroka/ je prestopil v nasprotni tabor, k opoziciji, Časopis je /vidno/ prestopil k opoziciji; prim. *preíti*, *prikljúčiti se*, *vkľjúčiti se*

□ **4.** *prestopíti*₂ nav. čustv. **kdo/kaj čez dogovorjeno mero preiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z lahkoto/ je prestopil vse dosedanje dogovore s partnerji, /Kot dekle/ je prestopila marsikateri zakon, /Na vodilnem položaju/ je kar nekajkrat prestopil pooblastila; prim. *ignorirati*, *preíti*, *prekíšiti/prekršiti*, *preséči* ◇ šport. *prestopíti*₁₍₂₎ **kdo na igrišču nedovoljeno stopiti čez (kaj 'črto')**, Sam₁ – (Sam₄): Tekmovalec je prestopil

prestopíti se in prestópiti se -im se P dov. □ *prestopíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj prestaviti se (iz/z/s/od/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med/pred/skozi koga/kaj / od–do kod/kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): /Previdno in v zadregi/ se je prestopil (s hišnega praga), Prestopil se je (naravnost v lužo); prim. *prestáviti se*, *umakníti/umákniti se*

pretákati -am R(P) nedov. > gl. pretočiti -tóčim R(P) dov.

pretákati se -am se R(P) nedov. > gl. pretočiti se -tóčim se R(P) dov.

pretéhtati -am R dov. > gl. téhtati -am R nedov., 1., 3. □ **3.** *pretéhtati*₂ **kdo/kaj prevladati (kaj/koga / nad kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/pSam₆/S: /Po napovedih/napovedano/ so pretehtali mlajši ustvarjalci (nad starejšimi), Razvoj turizma je pretehtal prednosti elektrarne, Pretehtalo je, kar je ves čas zagovarjal

pretépati -am R(P) nedov., večkrat tepsti > gl. tēpsti tēpem R(P) nedov., tēpel tēpla

pretépati se -am se R(P) nedov., večkrat tepsti se > gl. tēpsti se tēpem se R(P) nedov., tēpel se tēpla se

pretépati se za -am se za R(P) nedov.,

večkrat tepsti se za > gl. tēpsti se za tēpem se za R(P) nedov., tēpel se za tēpla se za

pretirávati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *pretirávati*₁₍₂₎ **kdo/kaj dajati vsemu večji pomen, obseg, kot ga ima v resnici (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj),** Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Še zmeraj rad pretirava (pri vsakem delu), (V ženski družbi) rad /nekoliko/ pretirava, sicer pa je kooperativen človek, Nosi jo na rokah, če smem /malenkost/ pretiravati; prim. *napénjati se, napihováti se, naprézati se* □ **2.** *pretirávati*₂₍₃₎ **kdo/kaj upravljati v čem/s čim (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj),** Sam₁ – pSam_{5/6} – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Na sprejemu) je pretiravala v izbranem oblačenju, (Pri odrski uprizoritvi) je režiser pretiraval z svetlobnimi efekti, /Zaradi slabega srca/ ne sme pretiravati s tekom; prim. *napénjati se, napihováti se, naprézati se*

pretíti -ím G(R) nedov. □ **1.** *pretíti*₃ **kdo/kaj preteče napovedovati, zamahovati komu/čemu kaj/s čim,** Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/6}/S: /Brez zadržkov/ jim je pretil z zaporom, Hčeri je /kljub nasprotovanjem matere/ pretil, da jo bo izpisal iz internata, Pretil jim je, da bo uredil samo najnujnejše stvari, Včeraj jim je pretil /s pestjo in palico/; čustv. Reka preti prestopiti bregove; prim. *garantírati, grozíti, izjávľjati, napovedováti, obljúbljati, obvezováti se, zagotávľjati, zamahováti, zavezováti se* □ **2.** *pretíti*₂ **kdo/kaj preteče napovedati se komu/čemu,** Sam₁/S – Sam₃: Pretita jim vojna in vojska, /Kljub strogi preventivi/ jim

preti nevarnost hudih okužb, Preti jim, da se bodo morali hitro preseliti, Pretijo jim poplave; čustv. Smrt jim preti na vsakem koraku; prim. *garantírati, grozíti, napovedováti se, obljúbljati se, zamahováti se*

pretočiti -tóčím R(P) dov. > gl. točiti tóčím R(P) nedov., 1. □ **2.** *pretočiti*₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo dati, izraziti kaj v koga/kaj / za kom/čim,** Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/6}: Za njim je pretočila veliko solz, Za domovino so pretočili mnogo solz; čustv. Ves denar je /zaradi obljubljenih dobičkov/ pretočil v različne sklade, Večino dobička je pretočil v druge dejavnosti; pren. Vsa svoja občutja je /brez zadrege/ pretočil v verze; prim. *dáti, izjókati, izlíti, izpovedáti, izráziti, prelíti, správití*

pretočiti se -tóčím se R(P) dov. □ *pretočiti se*₂ **kdo/kaj preiti od/iz/z/ mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam,** Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Voda se je pretočila iz enega rezervoarja v drugega, Pesek v peščeni uri se je pretočil; čustv. Rumenkasta svetloba se je pretočila skozi krošnje dreves; prim. *preíti, prelíti se*

preuredíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., preuredíl □ *preuredíti*₂₍₄₎ **kdo/kaj urediti na novo (komu/čemu) kaj (za/v kaj),** Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): /Kot nadobudni mladi raziskovalec/ je stroj preuredil /na električni pogon/, Država se je /kot površinsko preobsežna/ preuredila (v zvezno državo), /Zaradi prvih igralskih uspehov/ (si) je preuredila lase in obleko, Preuredil (si) je sobo /po lastnem okusu/, Preuredili

so (si) zemljišče (za gradnjo); prim.

predélati, spremeniti

preurediti v -ím v $T_{De/Dg/Pr}$ dov., urédil v
 □ *preurediti* v₃ **kdo/kaj postaviti na novo koga/kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄:
 Preuredili so besede v stavke, Pesmi so preuredili v zbirko, Cvetje je preuredila v šopek /prav tako kot poklicna cvetličarka/, Ljudi so /na silo/ preuredili v vrsto; prim. *predélati v, prerezporediti v*

preurējati -am, $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl.
 preurediti -ím $T_{De/Dg/Pr}$ dov., preurédil

preurējati v -am v, $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl.
 preurediti v -ím v $T_{De/Dg/Pr}$ dov., preurédil
 v

prevájati -am $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., v posplošenem pomenu □ *prevájati*₃ **kdo/kaj prevajati kaj iz/od–do česa / v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}: Predavanje so prevajali v več jezikov, Članke so prevajali iz slovenščine v angleščino, /Navadno/ je prevajala /s slovarjem/, Podnaslove v oddaji je prevajala /sproti/, Glasbo je /zelo domiselno/ prevajal v barve, Literaturo so /komercialno/ prevajali v fimski jezik, Kri prevaja hranilne snovi, Svoje notranje vzburjenje prevaja v hitre nekontrolirane gibe, Občutja je prevajal v glasbo, Kovine /praviloma dobro/ prevajajo električni tok, Slušne koščice prevajajo slušne dražljaje do notranjega ušesa; prim. *prelágati, prenášati, prepúščati, prestávljati, pretvárajati, prevájati, tolmáčiti*

prevériti -im Rz dov. □ *prevériti*₂₍₄₎ **kdo/kaj sistematično pregledati koga/kaj (v/na/ob/pri kom/čem / med/nad/pod/za/pred kom/čim kje / kod) (s čim)**, Sam₁

– Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – (pSam₆): Živila /pogosto in redno/ preverijo (v različnih trgovskih centrih), Podatke je /skrbno/ preveril, Preverili so, ali govori resnico, Njegovo pričevanje so preverili (z detektorjem laži), (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /redno/ preverijo, Vsa poročila je /s strahom/ preverila, (Z rokavicami) so prevelili vsebino aktovke; prim. *preglédati, preiskáti, prekontrolírati* ◇ adm. *prevériti*₂ **kdo/kaj sistematično pregledati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Preverila je točnost zapisa ◇ šol. *prevériti*₂ **kdo/kaj sistematično ugotoviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Preverili so znanje učencev

prevérjati -am Rz nedov. > gl. *prevériti* -ím Rz dov.

prevésti -vêdem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., v posplošenem pomenu, *prevédel*, in *prevédel* *prevédla* > gl. *prevájati* -am $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., v posplošenem pomenu ◇ mat. *prevésti*₃ **kdo/kaj pretvoriti kaj iz/od–do česa / v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}: /S transformacijo/ so enačbo višje stopnje prevedli v enačbo nižje stopnje ◇ pravn. *prevésti*₃ **kdo/kaj uradno prenesti, potrditi koga v/na kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Delavca so prevedli v nov plačilni razred, Raziskovalca je ekspertna skupina prevedla v nov naziv, Prevedli so ga na odgovornejšo in boljše plačano funkcijo

prevládati -am R dov. □ **1. prevládati**₂ **kdo/kaj v večini biti v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}: Med delavci so /odločno/ prevladali uradniki, Na enem področju so prevladali iglavci, na drugem listavci, čustv. Kmalu je obzoruju prevladala rdečkasta barva;

prim. *odločiti* □ **2. prevládati₂ kdo/ kaj postati bolj razširjen in dobiti pomembnejši položaj v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Med zaposlenimi je /pričakovano/ prevladalo mnenje vodilnih, Zavest o popravi krivic je /končno/ prevladala, V prvih razredih je prevladal pouk slovenščine; prim. *razširiti se* □ **3. prevládati₂ neobč. kaj obvladati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ženo je /povsem/ prevladal obup, Prevladalo ga je neizmerno navdušenje nad narejenim; prim. *obvladati, premágati, prevzétí*

prevléči -vléčem R(P) dov., prevléci prevlécite in prevlecíte □ **1. prevléči₃₍₄₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj po površini obdelati (komu/čemu) koga/kaj s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Posode so (si) /z vso natančnostjo/ prevlekli s tanko plastjo emajla, /Skrbno/ (jim) je prevlekla vse blazine v sobi, Kočnike (si) je prevlekel z zlatom, Travnik je prevlekel z novo traktorsko brano, Fotografijo je /z občutkom okusno/ prevlekel; pren., čustv. Vse svoje izjave je prevlekel z ironijo; prim. *asfaltírati, pozlatíti, prebránati, preobléči, retušírati* □ **2. prevléči₂₍₃₎** v oslabljenem pomenu **kaj obdati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Oblaki so prevlekli pretežni del neba; čustv. Obraz (mu) je prevlekla žalost; prim. *obdáti, prekriti* □ **3. prevléči₃₍₄₎ kdo/ kaj premestiti (komu/čemu) koga/kaj na/v/čez/skozi kaj/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Plet (si) je /čez hrbet/ prevlekla na ramena, Čez streho (si) je /na lastnem hrbtu/ prevlekel še posebno folijo, Skozi odprtino v steni

je /z veliko spretnostjo/ prevlekel cev; prim. *premestíti, prenêsti, znosíti*

prevléči se -vléčem se P_{Pr/C/Dg} dov., čustv. □ *prevléči se₂ kdo/kaj premestiti se na/v/čez/skozi kaj/kam*, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: /Komaj, kot tat/ se je /z veliko težavo/ prevlekel skozi grmovje, /S samo enim cepinom/ se je prevlekel čez zid; prim. *premakníti se, premestíti se*

prevzémati -am R(P) nedov. > gl. prevzétí -vzámem R(P) dov., prevzêmi prevzemíte; prevzél

prevzémati se -am se Sp_L nedov. > gl. prevzétí se -vzámem se Sp_L dov., prevzêmi prevzemíte se; prevzél se

prevzétí -vzámem R(P) dov., prevzêmi prevzemíte; prevzél □ **1. prevzétí₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti kaj/koliko česa od/iz koga/česa / od kod / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Prevzel je pismo za soseda, Ladja /navadno/ prevzame tovor, /Povsem/ je prevzel njegovo mišljenje, Priseljenci so od njih prevzeli jezik in vsaj nekaj njihove kulture, /Po hčerini smrti/ je prevzela otroke mati, To besedo so prevzeli iz tujega jezika, Ponesrečenca je /po prevozu/ v bolnico prevzel zdravnik; prim. *dobíti, vzéti* □ **2. prevzétí₂₍₃₎ kdo/ kaj začeti opravljati kaj (od koga/česa / od kod / za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam_{2/4}/Prisl_k): /Po materi/ je prevzela vse obveznosti in skrb za družino, /Po četu je prevzel obrt in delavnico, (Od predhodnikov na položaju) so prevzeli pokroviteljstvo nad kongresom, Prevzel je odgovorno delo na projektu; prim. *dobíti, naložíti si, vzéti* □ **3. prevzétí₃** čustv. **kdo vzeti komu**

koga, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Nesramno z zvijačo/ mu je prevzel dekle, Nov hotel je staremu prevzel stalne goste; prim. *odtújiti, speljáti, vzéti* □ 4.

prevzétí₂ kaj začeti intenzivno vplivati na koga, Sam₁ – Sam₄: Prijateljeva bolečina ga je /močno/ prevzela, Ta igra igralce prevzame, Skalnati vrhovi so jih /s svojo enkratnostjo naravnost/ prevzeli, Vino jih je /s svojim okusom, aromo in barvo/ prevzelo; brez os. Zelo ga je prevzelo; prim. *navdáti, zavésti* □ 5. **prevzétí₂** v oslabljenem pomenu **kaj intenzivno zaobjeti, zaobseči koga**, Sam₁' – Sam₄: Že pred leti ga je prevzelo veliko sovraštvo, /Z veliko intenzivnostjo/ ga je prevzela žalost, /Nenadoma/ ga je prevzel dvom, Prevzela jih je omotica; prim. *zaobjéti, zaobséči* ◇ igr. *prevzétí₃*, **kdo vzeti komu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Soigralcu je prevzel vzetek ◇ šport. *prevzétí₂₍₃₎* **kdo/ kaj dobiti kaj (od koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – (pSam₂): (Od sotekmovalke) je prevzela štafetno palico

prevzétí se -vzámem se Sp_L dov., prevzémí prevzemíte se; prevzél se □ *prevzétí se₁* **kdo začeti biti, postati ošaben**, Sam₁ – : Preveč so ga hvalili, pa se je prevzel, Uspešen človek se rad prevzame

prežáti -ím NT_{Dg/Pr}/S_{T/D} nedov., přéžal in přéžal □ 1. *prežáti₁* **kdo/kaj čakati v določenem položaju**, Sam₁ – : /Kot ta prava plenilka/ kar naprej preži; prim. *čákati* □ 2. *prežáti₂* nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj čakati, pogledovati na/za/v/čez koga/kaj / po kom/čem / za kom/čim**, Sam₁ – pSam₄₋₆/S: Celotna policija preži za

tihotapci, /Precej očitno/ je prežal po sosedovi, Že dolgo /dobesedno/ preži na sosedovo parcelo, Na to službo / zelo jasno/ prežijo, /Nestrpno/ preži, kaj se bo še zgodilo; prim. *čákati na, pogledováti na/po/za, prizadévati si za, zavzémati se za, želéti* □ 3.

prežáti₂ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj napeto gledati, opazovati iz/ izza/od koga/česa/h komu/k čemu/ proti komu/čemu/v/na/skozi/čez/med/ nad/pod kaj / na/v/po čem / za kom/ čim / kje/kam/kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Izza sosednjega vogala je prežal na potencialnega tatu, /Kot zagrizen planinec/ letos že celo poletje /dobesedno/ preži proti planinam, / Izza gostih obrvi/ preži proti njemu, / Poželjivo/ preži na pečenko, /Prav hrepeneče/ preži čez mejo, /Kot prava opravljivka vneto/ preži skozi kukalo, / Brez besed/ je samo prežal za njo; prim. *glédati, kúkati, opazováti, pogledováti, škílití*, pog. nekñj. *špégati* □ 4. *prežáti₁₍₂₎* nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj groziti (iz/izza/okoli/okrog/od koga/ česa/h komu/k čemu/proti komu/ čemu/v/na/skozi/čez/med/nad/pod kaj / na/v/po čem / za kom/čim / kje/kam/ kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/e}): (Vse okoli nas) /kot tempirana bomba/ preži naravna katastrofa, (V tem obdobju v gorah) radi prežijo plazovi, (Na teh odsekih še vedno) prežijo cestni roparji; prim. *grozítí, pretítí* □ 5. *prežáti₂* nav. čustv., v oslabljenem pomenu **kaj že obstajati ali napovedovati se iz/izza/okoli/okrog/od koga/česa/h komu/k čemu/proti komu/čemu/v/na/ skozi/čez/med/nad/pod kaj / na/v/po čem / za kom/čim / kje/kam/kod/kdaj**, Sam₁' – pSam₂₋₆/Prisl_{k/e}: Vse okoli nas

/kot tempirana bomba/ preži naravna katastrofa, V tem obdobju v gorah radi prežijo plazovi, /Kot težka mora/ sta v njih prežala strah in sum, /Kot težka slutnja/ mu preži smrt; prim. *kázati/kazáti se, nahájati se, napovedováti se, obstájati, odrážati se, pripravljati se*

preživéti -ím E_{T/NT} dov., preživel □ **1.** *preživéti₃ kdo prebiti kaj pri/s kom /kje /kdaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/ Prisl_{k/c}: Mladost je preživel v domačem kraju, Kje ste preživeli nedeljo?, Otroci so preživeli počitnice pri teti, Z njim je preživela prijetno popoldne; **kdo prebiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mladost je preživel /v revščini/, Noč smo preživeli /v strahu/, čustv. Nedeljo je preživel /ob knjigi/s knjigo/ **kdo prebiti kaj/koliko česa**, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prisl_{kol}Sam₂: Preživel je lepe čase, /Po pomoti/pomotoma/ so preživeli veliko hudega, Veliko sramote je preživel /zaradi nje/; prim. *prebiti* □ **2.** *preživéti₂* nav. z nikalnico **kdo prebiti kaj do konca**, Sam₁ – Sam₄: Nesrečo so preživeli trije potniki, Bolnica je preživela operacijo / Bolnica ni preživela operacije, To izgubo bo preživel / Te izgube ne bo preživel, čustv. Drevo je preživelo hudo zimo / Drevo ni preživelo hude zime; prim. *prenésti, prestáti, pretrpéti* □ **3.** *preživéti₂ kdo/kaj časovno preseči koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Oče je preživel sina; čustv. Njegovo delo bo preživelo naš čas; prim. *preséči*

preživéti se -ím se E_{T/NT} dov., preživel se □ *preživéti se₁ kaj postati zastarelo*, Sam₁ – : Taka miselnost se je že preživela; prim. *zastárat*

preživljati -am E_{T/NT} nedov. □ **1.** *preživljati₃ kdo imeti kaj pri/s kom /kje /kdaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}:

Mladost je preživljal v domačem kraju, Poletne dni preživlja na morju, Kje ste preživljali nedelje?, Večere je preživljal v družbi s prijatelji, Otroci so preživljali počitnice pri teti, Z njim je preživljala prijetne popoldneve; **kdo prebiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mladost je preživljal /v revščini/, Noči smo preživljali /v strahu/, Takrat je preživljala hudo krizo; čustv. Nedelje je preživljal /ob knjigi/s knjigo/ **kdo imeti kaj/koliko česa**, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prisl_{kol}Sam₂: Preživlja lepe čase, /Po pomoti/pomotoma/ so preživljali veliko hudega, Veliko sramote preživlja /zaradi nje/; prim. *iméti* □ **2.** *preživljati₂₍₃₎ kdo vzdrževati koga (s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Preživlja ženo in otroke (samo s svojo plačo); **kaj vzdrževati kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Ta žival se preživlja z rastlinsko hrano; prim. *vzdrževáti, živéti*

preživljati se z/s -am se z/s E_{T/NT} nedov. □ *preživljati se z/s₂ kdo shajati s čim*, Sam₁ – pSam₆: Preživlja se z invalidnino, Preživlja se s suho robo, / Za silo/ se preživlja s kmetovanjem; prim. *shájati z/s, vzdrževáti se z/s*

približati -am P_{C/Dg} dov. □ **1.** *približati₃ kdo/kaj spraviti koga/kaj h komu /k čemu /kam*, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₃/ Prisl_k: /Previdno/ je svojo roko približal njeni, Vozilo je preveč približal robu cestišča, Približala si je svetilko, da bi bolje videla; prim. *pomákniti/pomákniti, primákniti/primákniti* □ **2.** *približati₃ kdo/kaj narediti bolj dostopno, razumljivo komu kaj*, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /S predavanjem/ jim je približal razmere v svoji deželi, Ljudem je približal moderno umetnost; prim. *omogóčiti* □ **3.** *približati₃ kdo/kaj*

narediti kaj bolj ustrezno komu/čemu, Sam₁ – Sam₄ – Sam₃: Šolo so približali življenju, Vsebino pouka je znal približati potrebam; prim. *prilagoditi*

približati se -am se P_{C/Dg} dov. > gl. bližati se -am se P_{C/Dg} nedov., 1.–3. □ 4. **približati se₂ kdo/kaj postati čimbolj ustrezen-zn-a-o komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Rada bi se približala svojim dijakom, Ni se znal približati svojemu sinu, Ni jima uspelo približati se drug drugemu; prim. *prilagoditi*, *ugoditi*, *ustréči* □ 5. **približati se₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj postati čimbolj podoben-bn-a-o, enakovreden-dn-a-o komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: /V storilnosti/ so se približali evropskemu povprečju, Olimpija se je /s to tekmo/ približala favoritu; prim. *konkurirati*, *ustrézati*

pribrzéli -ím P_{C/Dg} dov., čustv. □ **pribrzéli₂ kdo/kaj hitro, lahkotno priti do/mimo koga/česa / proti komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Ko je pribrzel do mostu, je počil strel, /Komaj/ je pribrzel skozi vrata, Avto je pribrzel v ovinek, Čez most je pribrzel /z njim vštric/, V Zagreb na zasedanje so pribrzeli šele ob osmih, Pribrzeli so čez reko skozi tunel, Pribrzel je /na doseg roke/, Pribrzeli so k njemu na posvet; prim. *pridrvéti*, *prihitéti*, *pripeljáti*, *pritéči*, *príti*

pričákati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov., pričákajte in pričákájte; pričákala in pričákála □ 1. **pričákati₂ kdo/kaj s čakanjem doseči koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Končno/ so pričakali prevod te pesnitve, /Po dolgem času/ so le pričakali natakara, Pričakal je začetek šolskega leta, Ni mogel pričakati jutra, Novo leto je pričakal /v veseli družbi/

Pričakali so ga /veselo, z nasmehom in radovednostjo/; prim. *dočákati*, *doséči* □ 2. **pričákati₃ kdo/kaj ostati sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/ za čim / kje / kdaj / koliko časa za koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/é/kol} – Sam₄: Goste so pričakali pred hišo, Pričakali so jih na letališču, Sovražnika so pričakali v zasedi, Sina je pričakala ob šestih zjutraj v fotelju; prim. *sprejéti*

pridájati -am R nedov. > gl. pridáti -dám R dov., 2. mn., pridáste in pridáte; pridál

pridáti -dám R dov., 2. mn., pridáste, in pridáte; pridál > gl. dodáti -dám R, dov., 2. mn., dodáste in dodáte; dodál

pridélati -am R dov. □ *pridélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem pridobiti (komu/čemu) kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / na/v/po/ob čem / pred/nad/pod/z/s čim / kje/kod / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/é}): Sadje in žganje pridelajo (le zase in za domače potrebe), (Na lastni kmetiji) so (si) pridelali dovolj mesa in krompirja (za dostojno življenje), /Hitro/ je (tudi doma) pridelal dovolj premoženja, /S prekupčevanjem/ (si) je pridelal dosti denarja, /Z delom/ (si) je (v tujini) pridelal veliko izkušenj, /Z izsuševanjem/ so (si) pridelali veliko rodovitnih površin; pog. knj. (Z njim) je / dodatno/ pridelala kar nekaj otrok /; v oslabiljenem pomenu (S tem produktom) je (firmi in sebi) pridelal dodatni zaslužek in dobiček; prim. *prejéti*, *pridobíti*, *priskrbéti*, *prislúžiti/prislúžiti*, *rodíti*, *spočéti*, *zaslúžiti/zaslúžiti*

pridelováti -újem R nedov. > gl. pridélati -am R dov., pridóbil

pridobíti -ím R dov., pridóbil □ 1.

*pridobíti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem začeti imeti kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: /Hitro/ je pridobil dovolj premoženja, /S prekupčevanjem/ je pridobil dosti denarja, /Z delom/ je pridobil veliko izkušenj, /Z izsuševanjem/ je pridobil veliko rodovitnih površin; prim. *prejéti, pridélati, priskrbéti, zaslužíti/zaslužiti*

□ 2. *pridobíti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem dobiti koga/ koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Pridobiti jih je hotel /z obljubami/, /Hitro/ ga je pridobil /z zvijačo/, Veliko ljudi je pridobil /posredno oz. z dobrim posredovanjem/, /Z reklamo/ je pridobil nove člane; prim.

pritegníti/pritégniti, zainteresirati □ 3. *pridobíti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem dobiti komu/čemu koga/ kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Slovenščini je /s pisanjem/ pridobil velik ugled, Šoli in učiteljem je /z znanjem/ pridobil čast in veliko ugleda; prim. *priboríti, zagotovíti* □ 4.

*pridobíti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem dobiti koga/kaj / koliko česa za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – pSam₄/S: /S težavo/Težko/ je pridobil ljudi za sodelovanje, /Na vse načine/ je skušal pridobiti dijake, da bi zapisovali domače pripovedke, /S prijaznostjo/Prijazno/ je pridobil firme za svoje izdelke; prim. *pritegníti/pritégniti, zainteresirati* □ 5. *pridobíti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj napraviti kaj, da pride iz/od česa / v/na kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}: Pridobili so ga iz ječe, Pridobili so ga v svojo družbo, Iz spojine so pridobili dragocen element; **kdo/kaj napraviti kaj, da pride kot**

rezultat iz/od česa / v čem, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/5}: Pri sleparski delitvi pridobijo pet, Žveplo pridobijo iz spojin, Podatke pridobijo v analizi; prim. *dobíti*

□ 6. *pridobíti*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti kaj 'stanje/lastnost/ pojav'**, Sam₁ – Sam₄: Pridobil je ugled, Dekle je pridobilo težo in zdravo barvo, Njen obraz je spet pridobil nežnost, Zbiralna akcija je pridobila širok obseg in sloves, Pridobila je veselje do dela; prim. *dobíti, dočákati, doséči, stakníti/stáknniti* □ 7. *pridobíti*₁ **kdo/kaj postati kakšen**, Sam₁ – : Pridobil je hitrost, Pridobil je veljavo in širino, Pridobil je pestrost in sloves; prim. *postáti* ◇ fiz. *pridobíti*₂ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s prizadevanjem začeti imeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pridobijo določeno frakcijo oz. sestavino /z destilacijo/

pridobíti na -ím na R dov., pridóbil na

□ *pridobíti na*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti več**, Sam₁ – : Pridobil je na ugledu, Dekle je pridobilo na teži, Zbiralna akcija je pridobila na obsegu in slovesu, Pridobili so na času; prim. *dobíti na, doséči na, postáti*

pridobíti si -ím si R dov., pridóbil si

□ *pridobíti si*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti uspešen v prizadevanju doseči koga/kaj (pri/v čem / med/nad/pod čim/ kom / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prid_{kol}): Pridobil si je oblast in ugled (v svoji sredini), Pridobil si je odpornost, Pridobil si je pristaše (pri delu), Pridobil si je znani literarno ime; prim. *prilastíti si, zagotovíti si*

pridobívati -am R nedov. > gl. pridobíti -ím R dov., pridóbil

pridobivati na -am na R nedov. > gl.
pridobíti na -ím na R dov., pridóbil na

pridobivati si -am si R nedov. > gl.
pridobíti si -ím si R dov., pridóbil si

pridržáti -ím $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ dov.

□ **1. pridržáti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj za krajši čas ohraniti (komu/čemu) koga/kaj v določenem položaju, mestu**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Zaradi prepíha/ (jim) je pridržala vrata, /V sočutju/ (ji) je /za kratek čas/ pridržal roko; prim. *obdržáti, ohraniti/ohrániti, podržáti, zadržáti* □ **2. pridržáti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj za kraši čas ohraniti koga/kaj za/čez kaj / v/ na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: Otroke so pridržali na nadaljnjih pregledih, /Zaradi precej nejasnosti/ so ga pridržali na policiji, Vojaške oklepnike so pridržali na najožjem delu ceste, Betonske pregrade niso uspele pridržati plazov na najbolj strmih predelih, V tej firmi bo /s težavo/ pridržal posel in mesto; prim. *obdržáti, ohraniti/ohrániti, pridržáti, zadržáti, zaustávit* □ **3. pridržáti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj krajši čas ustáviti kaj 'dejavnost'**, Sam₁ – Sam₄: Ko je šla mimo bogatih izložb, je za nekaj trenutkov pridržala korak, /V sili in z veliko težavo/ je pridržala jok, Sodišče je /nenapovedano/ pridržalo postopek; prim. *zadržáti*

pridržáti si -ím si $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ dov. □ *pridržáti si*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ohraniti si kaj 'dejavnost, lastnost'**, Sam₁ – Sam₄: /Z vso pravico/ so si pridržali primat, /Z veseljem/ si je pridržal nadzor nad njimi, /Na skrivaj/ si je pridržal kar nekaj knjig;

prim. *ohraniti/ohrániti si, polastíti se, zadržáti si*

pridrževáti -újem, $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. pridržáti -ím $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ dov.

pridrževáti si -újem si $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. pridržáti si -ím si $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ dov. ◇ prav. *pridrževáti si*₂ **kdo/kaj pravno, pogodbeno zagotavlja si kaj 'pravico'**, Sam₁ – Sam₄: /Po vseh zakonih in predpisih/ si pridržuje nadzorstvo; ◇ prim. *lastíti si, zadrževáti si*

prihájati -am P_{Pr} nedov. > gl. príti pridem P_{C/Dg} dov., prišél 1.–6. □ **7. prihájati**₁₍₂₎ **kdo/kaj začenjati staviti se (v/na koga/kaj / kam)**, Sam₁ – (pSam₄ / Prisl_k): Oprema za tovarno že prihaja, Pisma redno prihajajo, Prva solata že prihaja (na trg), Iz tovarne že prihajajo prvi avtomobili; prim. *dostávljati se, prinášati se* □ **8. prihájati**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj**, Sam₁ – : Prihaja nemiren, Obleka prihaja iz mode, Vse skupaj prihaja do izraza, Dekle prihaja k pameti, Na poletje prihaja v formo, Prihaja v spore s samim seboj; **postajati (komu)**, – (Sam₃) – : /Slabo/ (mu) prihaja, /Teso/ (jim) prihaja; prim. *postájati*

prihájati do -am do P_{Pr} nedov. □ **1. prihájati do**₂ **kdo/kaj začenjati nahajati se do koga/česa**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Teroristi zlahka prihajajo do orožja, Znanost prihaja do novih odkritij; prim. *približeváti se* □ **2. prihájati do**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj približevati se**, Sam₁ – pSam₂: Počasi prihaja do prepričanja, da vse dela narobe, Prihaja do spoznanj

prihájati z/s -am z/s P_{pr} nedov. □ pog. knj. *prihájati z/s₂ kdo/kaj vsebinsko začenjati s čim*, Sam₁ – pSam₆: /Kot pravi večni raziskovalec/ prihaja z norimi idejami, /Navadno/ prihaja z neverjetnimi izgovori

prijémati -am, tudi -ljem R(P) nedov. > gl. prijéti prímem R(P) dov., prijél 1., 3.–6., 8.–9.

prijémati se -am se, tudi -ljem se R(P) nedov. > gl. prijéti se prímem se R(P) dov., prijél se 1.–4. □ **5. prijémati se₂** pog. knj., čustv., v oslabljenem pomenu **kaj lotevati se koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Prijema se ga nervoza, /Počasi/ se je vseh prijemala dobra volja, Prijema se ga gripa; prim. *lotévati se, oprijémati se*

prijéti prímem R(P) dov., prijél □ **1. prijéti₂ kdo s prsti obdati (za) koga/kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄: Skodelico je vedno prišla /za ročaj/, /Močno/ jo je prišla /za rame/, Prijela sta se /za roke/, Film primemo /na robovih/, Učila ga je, /kako/ naj prime čopič, /Spretno/ je prišel za vajeti, Dekle je prišel /okoli pasu/, Palačinko je prišla /graciously z dvema prstoma/; prim. *objéti, oprijéti* □ **2. prijéti₂ kdo vzeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kot odrasel/ je prišel kozarec in nazdravil, Prijela je otroka /v naročje/, Tako težko cev je /lahko varno/ prijel samo žerjav; prim. *vzéti* □ **3. prijéti₂₍₃₎ kdo tesno obdati koga/kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Žival ga je prišla (za roko) /do krvi/, Jermen je prijel delavca (za roko); prim. *oprijéti, stísiniti* □ **4. prijéti₂ kdo/kaj s pritiskanjem onemogočiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Jermen je nekaj prišlo, zato teče neenakomerno, /Nenadoma/ ga je /pri telovadbi/ prišla

huda bolečina; prim. *onemogóčiti* □ **5. prijéti₁₍₂₎ kaj namestiti se (na/v koga/kaj / na/v/ob kom/čem / kam/kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Sidro je /dobro/ prišlo (na morsko dno / na morskem dnu), Žebelj ne prime v trho desko, Ključ prime (v ključavnico); prim. *namestiti/naméstiti se, pritrđiti/pritrđiti se, vdéti se* □ **6. prijéti₂ kdo/kaj dobiti koga**, Sam₁ – Sam₄: Policisti/Policija so/je prijel-i/-a osumljenca, Morilca so prišli /brez večjih težav/; prim. *dobiti, ujéti, zajéti, zapréti* □ **7. prijéti₁₍₂₎ čustv.**, v posplošenem pomenu **kdo začeti delati (v/na/pri čem / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Doma ni vedela, (kje) bi prišla, (Na polju) bo potrebno /krepko/ prijeti, (V službi) je znala prijeti /za vsak denar/; prim. *začéti, poprijéti, zaktivirati/zaktivizirati se* □ **8. prijéti₂** v oslabljenem pomenu **kaj načeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Pri cigaretne dimu/ ga je vedno prijel močen kašelj, /Pri vadbi/ jo je prijel krč, /Nepričakovano/ ga je prijel neobvladljiv spanec, /Kot strela z jasnega/ ga je prišlo neustavljivo domotožje; brez. Kadar ga je prišlo, je samo sitnari, Prijelo me je, da bi odšel; prim. *načéti, prizadéti, stísiniti* □ **9. prijéti₂ čustv.**, v posplošenem pomenu **kdo začeti negativno obravnavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prijeli so ga /zaradi kraje/, Prijela ga je /kot največjega pretepača/, Opozorili so jo, da bo morala otroke /malo bolj/ prijeti; prim. *oštéti, ozmérjati* □ **10. prijéti₁₍₂₎ žarg. kaj začeti delovati, učinkovati (komu/čemu / na koga/kaj / v/na/pri kom/čem / kje)**, Sam₁ – (pSam₃₋₅/Prisl_k): /Po pričakovanju/ je injekcija po nekaj minutah prišla, Trajna (ji) je /kar preveč/ prišla, Lepilo ni prišlo /v globino/, (Pri tem bolniku) morfij ne

prime več; prim. *aktivirati/aktivizirati se*, nedov. *učinkovati, zaktivirati/zaktivizirati se* ◇ čeb. *prijéti₁ kaj začeti mediti*, Sam₁ – : Hoja je že prišla ◇ lov. *prijéti₂ kdo/kaj najti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Lovci so prijeli sled ◇ rib. *prijéti₁ kaj vzeti vabo*, Sam₁ – : Postrv je prijala

prijéti se prímem se R(P), dov., prijel se □ **1.** *prijéti se₂ kdo/kaj dati se (okoli/okrog) koga/česa*, Sam₁ – (p)Sam₂: Prijel se je očeta /kot klop/, Otrok se je prijel matere /za krilo/, Prijel se ga je /okrog pasu/, Žena se ga je prijala /za roko/, Obleka se je /preveč/ prijala telesa, Prijel se je /za vejo/, prim. *okleniti se, oprijéti se, prilépati se, prisesáti se, pritísni se, zalépati se* □ **2.** *prijéti se₂ čustv. kdo/kaj nezaželeno pridružiti se (h) komu / (k) čemu / na/ob koga/kaj*, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Na cesti se ji je /z opazkami/ prilepil neznan možki, Nanj so se prilepili klošarji, Taksi se je /po levem pasu/ prilepil na avto pred seboj; prim. *pridružiti/pridrúžiti se, prilépati se, prisesáti se*, nedov. *zasledováti* □ **3.** *prijéti se₂₍₃₎ čustv. kdo/kaj nezaželeno dotikati se (koga/česa / komu/čemu) (h) komu / (k) čemu / na/ob/za koga/kaj*, Sam₁ – (Sam_{2/3}) – (p)Sam_{3/4}: Žvečilni gumi se (mu) je prijel na rokav, Mrčes se (ga) je prijel na hlačnice in rokave, Utoplajajoči se (ga) je prijel za vrat in glavo, Jed se je prijala dna posode, / Po predvidevanjih/ se je omet /dobro/ prijel; prim. nedov. *dotikati se, okleniti se, oprijéti se, prilépati se, prisesáti se, pritrđiti/pritrđiti* □ **4.** *prijéti se₁ kaj začeti rasti*, Sam₁ – : Mlado drevesce se je prijelo, Rožmarin se v mrzlejših celinskih krajih /težko/ prime; prim. *pognáti, prirásti* □ **5.** *prijéti se₂ pog. knj.*,

čustv., v oslavljenem pomenu *kdo/kaj lotiti se česa*, Sam₁ – Sam₂: Po upokojitvi se je prijel čebelarjenja in knjig, Po dolgem času se je spet prijel kmetije; v posplošenem pomenu /Kot njena mati/ se je prijala rož; prim. *lotíti/lótiti se, oprijéti se*

prijéti za prímem za R dov., prijel za □ *prijéti za₂* v oslavljenem pomenu *kdo začeti kaj 'dejavnost'*, Sam₁ – pSam₄: Drugo leto bo morala bolj prijeti za učenje; pren. /Neizogibno/ bo moral prijeti za puško ali za knjigo, /Na silo in z odporom/ je včasih prijel za lopato; prim. *poskrbėti za, začéti, zmeníti/zméniti se za*

prikázati tudi prikázati -kážem T_{De/}Dg/Pr dov. □ **1.** *prikázati₂₍₃₎* v posplošenem pomenu *kdo/kaj delati (komu/čemu) bolj opazno/vidno koga/kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Skupina reševalcev (jim) je prikazala reševanje, /S poskusom/ je skušal prikazati, da je pravilo splošno veljavno, /Nazorno/ so (jim) prikazali razmere v deželi, Pisatelj je /v umetniški obliki/ prikazal tragedijo vojske, /Z diagrami/ je prikazal poslovanje, Film bodo tudi prikazali na mednarodnem festivalu; prim. *dokázati/dokazáti, demonstrirati, pokázati/pokazáti*, nedov. *predvájati* □ **2.** *prikázati₂₍₃₎* v oslavljenem pomenu *kdo/kaj označiti, izraziti (komu/čemu) bolj opazno/vidno kaj*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Igralci so prikazali dobro igro, Njegovo ravnanje so prikazali /kot nespametno/

prikázati se tudi prikázati se -kážem se T_{De/Dg/Pr} dov. □ *prikázati se₁₍₂₎* v posplošenem pomenu *kdo/kaj pojaviti se (komu/ čemu / izza/sredi česa / v/na/*

pri kom/čem /kje/kod), Sam₁ – (Sam₃/pSam_{2/5}/Prisl_k): (Izza hiše) se je prikazal gospodar, (Izza gore) se je prikazalo sonce, Pokazali so se (mu) prvi zobje, (Na obrazih) se (jim) je prikazala rdečica; čustv. Izza ovinka se je prikazal avtobus, Zagrozila mi je, naj se ne prikaže več na vrata; prim. *nastopíti/ nastópiti, pojavíti se, pokazati se, pripeljáti se, príti, vzíti* \diamond rel. *prikázati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj nematerialno pojaviti se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Marija se (jim) je že večkrat prikazala, /V sanjah/ se (ji) je prikazal pokojni mož, Življenje se (mu) je prikazalo /v pravi luči/; \diamond prim. *pojáviti se, predstavíti se*

prikazováti -újem T_{De/Dg/Pr⁷} nedov. > gl. *prikázati* tudi *prikázáti* -kážem T_{De/Dg/Pr⁷} dov., 1.–2. \square **3. prikazováti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati (komu/čemu) kaj 'informacije'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Semafor (gledalcem) prikazuje, koliko točk ima vsako moštvo, Diagram /z različnimi krivuljami/ prikazuje rast proizvodnje; prim. *kázati/kázáti, predvájati*

prikazováti se -újem se T_{De/Dg/Pr⁷} nedov. > gl. *prikázati se* tudi *prikázáti se* -kážem se T_{De/Dg/Pr⁷} dov.

priklicáti -klíčem R(G) dov., priklicála in priklicála \square **1. priklicáti**₃ **kdo/kaj dobiti koga/kaj h komu / k čemu / v/na/med/nad/pod kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: /Po telefonu/ jih ni mogel priklicati domov, /Z jokom/ je vso družino priklicála v sobo, Velik hrup je priklicál ljudi na cesto, /Z zvočnimi in svetlobnimi signali/ so /hitro/ priklicáli gasilce, Koklja je /s kokodakanjem/ priklicála piščance na dvorišče \square **2. priklicáti**₂₍₃₎ nav. čustv. **kdo/**

kaj dobiti, doseči koga/kaj (iz česa / od kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Prvo sonce je priklicalo zvončke (iz zemlje), Ljudje /pogosto/ prikličejo nesrečo, Bogati naravni viri prikličejo hitrejši gospodarski razvoj, Mati je mladostnika /komaj/ priklicála (iz sanjarjenja); prim. *izzváti, obudíti, pobudíti, povzročíti, zbudíti*

priklicáti v -klíčem v R(G) dov., priklicála v in priklicála v \square *priklicáti* v₃ nav. v zvezi z **življenje**, čustv., v oslABLjenem pomenu **kdo/kaj pridobiti koga/kaj v življenje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Ponesrečenca niso mogli priklicati v življenje, To leto je priklicalo v življenje številne reforme, Revijo so spet priklicáli v življenje; prim. *ožíviti, povzročíti, začéti*

prilagájati -am R nedov. \square *prilagájati*₃ **kdo/kaj delati kaj ustrezno komu/čemu**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₃: Naselja je treba prilagajati pokrajini, Svoje nazore je prilagajal nazorom drugih, Mišljenje in ravnanje je prilagajal okoliščinam, Zakone so prilagajali novim razmeram, Radio in televizija morata prilagajati svoje programe poslušalcem oz. gledalcem; prim. *dodájati, podréjati, pridružévati*

prilagájati se -am se R nedov. \square *prilagájati se*₂ **kdo/kaj delati se ustrezno komu/čemu /za/na kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Živa bitja se prilagajajo življenjskim razmeram, Glasovi se prilagajajo glasovnemu okolju, /Postopoma/ so se prilagajali na mraz, /Z lahkoto/ sta se prilagajala drug drugemu, /Hitro/ se je prilagajal novemu okolju in ljudem, Priseljenci so se /postopoma in s strpnostjo/

prilagoditi

prilagajali domačinom, Pisatelj se ne sme /nekritično/ prilagajati okusu bralcev; prim. *dodajati se, podržati se, pridruževati se, slediti, ustržati*

prilagoditi -im R dov. □ *prilagoditi*₃ **kdo/kaj narediti koga/kaj ustrezn-o/-ega komu/čemu glede na lastnosti, značilnosti**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄:

Arhitekt je skušal stavbo prilagoditi okolju, Šofer mora prilagoditi hitrost vožnje svojim sposobnostim, Trgovci so prilagodili ponudbo povpraševanju, Zakone so prilagodili novim razmeram **kdo/kaj narediti koga/kaj ustrezn-o/-ega za koga/kaj glede na lastnosti, značilnosti**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Specialist je očesno lečo prilagodil za gledanje na daleč

prilagoditi se -im se R dov. □ *prilagoditi se*₂ **kdo/kaj postati ustrezen komu/čemu glede na lastnosti, značilnosti**, Sam₁ – Sam₃: Plezalci so se prilagodili tako mrazu kot vročini, Zobovje se prilagodi načinu prehrane, Starejše tuje besede so se prilagodile slovenskemu jeziku, Mladi so se /težko / s težavo/ prilagodili starim, Prilagodili so se novemu načinu življenja, /Nazorsko/ so se prilagodili novim družbenopolitičnim razmeram; os. nav. v dv. Skušala sta se prilagoditi drug drugemu // **kdo/kaj biti lastnostno ustrezen glede na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Večina dreves se je prilagodila na menjavo, Ljudje so se prilagodili na težke življenjske razmere

prilastiti si -im si U dov., prilastil si □ **1. prilastiti si**₂ **kdo/kaj neupravičeno narediti kaj za svoje**, Sam₁ – Sam₄: Urednik si je prilastil gradivo in pravico objave, Prilastil si je njihove zasluge za uspeh, Firma si je prilastila monopol

nad trgovanjem; čustv. Prilastila sta si najboljša sedeža; prim. *prisvojiti si, zasesti* □ **2. prilastiti si**₂ **kdo/kaj neupravičeno nadvladati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S svojo kljubovalnostjo/ si je moža /popolnoma/ prilastila, /S silo/ si je prilastil cel klub; prim. *nadvladati*

prilépati -im R/Sp_{S/L} dov. □ **1. prilépati**₃₍₅₎ **kdo/kaj z lepljenjem narediti (komu/čemu) kaj (h) komu / (k) čemu na/v kaj/ pri/ob kom/čem/kam/kod (iz/s česa/s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (p)Sam₃ – ₅/Prisl_k – (pSam₂₍₆₎): Kar (z jezikom) je prilepila znamke na kuverte, (Z navadnim lepilom) je prilepila tapete na steno, (Z jezikom in slino) je /izzivalno/ prilepila sličico v album, Samica prilepi jajčeca na vodne rastline; pren., čustv. / Hitro/ so jim prilepili politično etiketo, Obraz je prilepila na hladno šipo, Že (k) uvodni misli je prilepil vrsto filozofskih vprašanj; prim. *dodati, nalépati, pripisati/pripisati, pritísiniti, pritrđiti/ pritrđiti, zalépati* □ **2. prilépati**₂ čustv., v pomožniški vlogi **kdo/kaj dati kaj komu/čemu / na koga/kaj/kam**, Sam₁(p)Sam₃₍₄₎/Prisl_k: /Po licu/ mu je prilepil krepko klofuto, /Na čelo/ mu je prilepila dolg poljub; prim. *dati*

prilépati se -im se R(P) dov. □ **1. prilépati se**₂₍₄₎ **kdo/kaj pritrđiti se (komu/čemu) (h) komu / (k) čemu / na/ob koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₃₍₄₎ – (pSam₆): Mokra obleka se (ji) je prilepila na telo, Hobotnica se (z lovkami) prilepi na plen; pren. Hiše so se prilepile ob strmo pobočje; prim. *prisesati se, pritísiniti se, pritrđiti/ pritrđiti se, zalépati se* □ **2. prilépati se**₂ čustv. **kdo/kaj nezaželeno pridružiti se (h) komu / (k) čemu / na/ob koga/kaj**,

Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Na cesti se ji je /z opazkami/ prilepil neznan moški, Nanj so se prilepili klošarji, Taksi se je /po levem pasu/ prilepil na avto pred seboj; prim. *pridružiti/pridrúžiti se, prisesáti se*, nedov. *zasledováti*

primanjkováti -újem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ *primanjkováti*₁₍₂₎ **koga/česa (komu/čemu) ne biti v zadosti količini, meri**, Sam₂ – (Sam₃): Zmeraj (mu) primanjkuje denarja, Kruha (jim) primanjkuje, Primanjkuje (jim) dokazov za trditev; prim. *ne iméti*

primérjati -am Rz nedov. □ *primérjati*₂ **kdo/kaj ugotavljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Medsebojno/ so primerjali zmerjene temperature, Oddaje so /programsko/ primerjali in usklajevali, /Kar že preveč/ so ju primerjali /glede na sposobnosti/

primérjati z/s -am z/s Rz nedov. □ *primérjati z/s*₃ **kdo/kaj podobnostno ugotavljati koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Svojega stanja ne more primerjati z njihovim, Pesnik primerja mladost s pomladjo, Avtor se primerja z opisovano združbo, Z njimi se ne morejo primerjati

prinášati -am, R(P) nedov. > gl. *priněsti* -něsem R(P) dov., priněsel, priněšla

priněsti -něsem R(P) dov., priněsel, priněšla □ **1. *priněsti***₂₍₃₎ **kdo/kaj premikati koga/kaj (od/do/iz/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj /kam/ kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): /Lahkotno/ prinese (iz sobe) otroka in kovček, Koš je prinesla /s seboj na glavi/, Knjigo je prinesel (nazaj domov), Prinesli so (jim) kavo; pog. knj. Prinesel

je slabo oceno; prim. *pripeljáti, postrěči, vrníti* □ **2. *priněsti***₂ **kdo/kaj z določenim namenom pripeljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Tok je prinesel smeti, Veter je prinesel dim, Rastlino so prinesli prvi priseljenci, Oblaki so prinesli sneg; pog. knj., čustv. Srečno naključje ga je prineslo, Mrak ga je prinesel; brezos. Kaj ga je prineslo; prim. *pripeljáti* □ **3. *priněsti***₂₍₃₎ nav. čustv. **kdo/kaj povedati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Prinesel (mu) je žalostno novico, Časopis je prinesel najvažnejše dnevne novice, Revija je prinesla več člankov s tega področja; prim. *povědati, sporočiti* □ **4. *priněsti***₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu / v/na kaj / kam) koga/kaj**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/4}/Prisl_k) – Sam₄: Hitra industrializacija je (v državo na domači trg) prinesla veliko novih izdelkov, Življenje (ji) je prineslo veliko trpljenja, Prinesel (jim) je veselje in upanje; prim. *dobíti, zaslužíti*

pripádati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. *pripádati***₂ **kdo/kaj je določen, namenjen komu**, Sam₁ – Sam₃: Nagrada pripada najboljšemu, Njemu pripada polovica dediščine, Oblast pripada delavskemu razredu, Pravice in dolžnosti pripadajo zaposlenim □ **2. *pripádati***₂ **kdo/kaj je dan v last komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: To zemljišče pripada njegovi družini, Obravnavano ozemlje že dolgo pripada državi, Te besede pripadajo neznanemu moškemu, Štiri okna pripadajo njegovemu stanovanju □ **3. *pripádati***₂ **kdo/kaj je priključen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Ti ljudje pripadajo malemu narodu, On ne pripada nobeni stranki, Pripada tajnemu združenju, Pisatelj pripada mladi generaciji, Pripada

novi veri □ **4. pripádati₂ kdo/kaj je podrejen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Tlačan je pripadal svojemu gospodarju, Nekdaj je žena pripadala možu, : Ni hotela pripadati nikomur, Želela mu je pripadati za vse življenje; čustv. Še dolgo po selitvi je pripadal rojstnemu kraju

pripetíti se -im se NT_{Dg/Pr} nav. 3. os. □ *pripetíti se*₁₍₂₎ **kaj dogoditi se, zgoditi se kot okoliščina (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/ kol}) – : Pripetila se je nesreča, Marsikaj se (mu) je pripetilo; prim. *dogoditi se, izvršiti se, zgoditi se*

pripovedováti -újem G nedov. □ **1. pripovedováti**₂₍₃₎ **kdo/kaj navadno z govorjenjem izražati (komu/čemu) kaj /o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S: /Zavzeto/ (mu) je pripovedovala vsebino filma, Tudi (nam) je pripovedoval, da je videl nekoga, /V pismu/ pripoveduje tudi o izletu, Ta pa zna /zanimivo/ pripovedovati, Njegove fotografije /z nostalgijo/ pripovedujejo o kmečkem delu, Vso učno snov je pripovedovala /na pamet/, /Brez pomislekov/ (jim) je pripovedoval svoje pikantne zgodbe; prim. *govoríti, (s)poróčati* □ **2. pripovedováti**_{2/3} nav. 3. os. **kdo/kaj z govorom širiti kaj /o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: /Brez sramu/ pripoveduje vse mogoče stvari, Pripovedujejo, da se bodo podražila vsa živila; **kdo/kaj z govorom širiti kaj o kom/čem**, Sam₁ – Sam₄/S – pSam₅: O njem pripoveduje same slabe stvari, O svojem delu pripoveduje samo pozitivne stvari; prim. *govoríti, poróčati* □ **3. pripovedováti**₂ nav. 3. os. **kdo/kaj z zunanostjo izražati**

kaj /o čem, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Razvaline so pripovedovale o nekdanji slavi, Vse na njem je pripovedovalo, da dobro živi; prim. *govoríti, izražati*

priprávití -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. pripravítí**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu) kaj za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/pod čim/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Pripravila je mizo za kosilo in sobo za goste, Pripravili so mesto za obrambo, Pripravila (jim) je meso za pečenje, Športnike je /dobro/ pripravil na tekmovanje; **kdo/kaj postaviti (komu) kaj (za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/pod čim/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Pripravila je vse potrebno za čaj, Pripravila (mu) je večerjo na mizo, Pripravila (jim) je obleko na postelji in čevlje pod posteljo; prim. *izdélati, proizvésti, ustváriti* □ **2. pripravítí**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno narediti (komu) kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/pod čim/kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Pobeg so pripravili /do najmanjših podrobnosti/, Obisk so /skrbno/ pripravili, Pripravili so demonstracije, (V drami) so pripravili pet premier, (Za obiskovalce) so pripravili presenečenja, Pripravili so (si) lep družabni večer □ **3. pripravítí**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko napraviti (komu) kaj iz česa / za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Pripravili so krmišča za divjad, (Tujcem) so pripravili ležišča v dijaškem domu, /Nahitro/ (jim) je pripravila večerjo, Za prireditev je pripravil govor, Nekdaj opremo

pripravili doma, Iz poškodovanih sadežev so pripravili marmelado □ 4. *priprávit*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj duševno usmeriti koga/kaj k čemu / za/na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: /Previdno/ so ga pripravili na žalostno novico, Otroke so /skrbno/ pripravili na vstop v šolo, Na srečanje so se /dobro/ pripravili, Pripravili so ga v zadrego, Otrok jo je pripravil v smeh, /Postopoma/ so ga pripravili k zavesti; čustv. Pripravila ga je k pameti, Kam ga bo pripravilo njegovo popivanje □ 5. *priprávit*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delovno usmeriti koga/kaj do česa / k čemu / na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Previdno/ so ga pripravili do podpisa sporazuma, Pomisleki so ga pripravili do tega, da je vse pustil, Pripravili so ga k delu, v službo, Konje so pripravili v dir, Pripravili so ga na poravnavo

priprávit k -im k T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *priprávit* k₃ **kdo/kaj nameniti koga/kaj h komu / k čemu**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃: /Komaj/ se je pripravila k šivanju, /Težko/ ga pripravijo k delu

priprávit ob -im ob T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *priprávit* ob₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga/kaj, da biti ob koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: S popivanjem jih je pripravil ob dom, Pripravili so ga ob čast, Razmere so jih pripravile ob zdravje

priprávit se -im se T_{De/Dg/Pr} dov.

□ *priprávit* se₂ **kdo/kaj biti namenjen h komu / k čemu / za/na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/S/Prisl_k: Pripravljali so se za misijo, Pripravljali so se na pot, Pripravljali so se v tujino, Pripravljali so

se domov, Pripravljali so se, kamor so hoteli; brez os. Pripravilo se je k nevihti

priprávljati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.

priprávit -im T_{De/Dg/Pr} dov.

priprávljati k -am k T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.

priprávit k -im k T_{De/Dg/Pr} dov.

priprávljati ob -am ob T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.

priprávit ob -im ob T_{De/Dg/Pr} dov.

priprávljati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.

priprávit se -im se T_{De/Dg/Pr} dov.

prirediti I -ím T_{De/Dg/Pr} dov., prirédil

□ 1. *prirediti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vsebinsko/oblikovno ustrezno narediti, pripraviti (komu) kaj (iz česa / za koga/kaj / po kom/čem)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4/5}): Priredila (jim) je besedilo (za nastop), Program so priredili (za publiko), Televizijsko zgodbo je priredil (po noveli); prim. *izdélati, narediti, pripraviti* □ 2.

*prirediti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko napraviti, pripraviti (komu) kaj iz česa / za kaj / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Priredili so krmišča za divjad, (Tujcem) so priredili ležišča v dijaškem domu, Za priložnostno prireditev je priredil govor, Nekdaj so opremo priredili doma, Iz starih desk so (si) priredili mize, Za posebnega gosta so priredili sobo, Nekdanji hlev (si) je priredil v delavnico, Na podstrešju (si) je /iznajdljivo/ priredil stanovanje // **kdo/kaj urediti na novo (komu/čemu) kaj (za/v kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): Stroj je preuredil (na električni pogon), Država se je preuredila (v zvezno državo), Preuredila (si) je lase in obleko, Preuredil (si) je sobo / po lastnem okusu/, Preuredili so (si)

zemljišče (za gradnjo); prim. *napravíti, predélati, (pre)uredíti, pripravíti, spremeníti* □ **3. prirediti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno narediti (komu) kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / po/v/pri/ob čem / pred/nad/ pod čim/kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Dogodek so priredili /do najmanjših podrobnosti/, Ogled so /skrbno/ priredili /po posebnih potrebah in željah/, Priredili so demonstracije; čustv. Hči (ji) je priredila škandal, (Za obiskovalce) so priredili lep družabni večer; v oslabljenem pomenu, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_k): Znanstvenik bo priredil predavanje (tudi pri nas), (Doma/Na domu) so (mu) gostitelji priredili lep sprejem; prim. *pripravíti, uresničiti* ◇ mat. *priređiti*₃ **kdo/kaj urediti čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄; Številu so priredili njegov kvadrat ◇ muz. *priređiti*₃₍₅₎ **kdo/kaj namensko napraviti, pripraviti (komu/ čemu) kaj iz česa / za koga/kaj (na čem/ kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4} – (pSam₅/Prisl_k): Skladbo za mešani zbor je priredil za moški zbor za posebno priložnost, (Piščalim) so priredili del notnega zapisa (v partituri)

priređiti II -im T_{De/Dg/Pr} dov., tudi priređi; priređil □ *priređiti*₂ **kdo/kaj z rejenjem doseči kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: V teh letih je priredil precej živine, Prašiče je vedno priredila doma; izpust. Pri živini so priredili za davke in obleko; prim. *iméti, vzređiti*

prisodíti in prisóditi -im R dov. □ **1. prisodíti**₃ **kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati komu kaj 'dejanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Njemu takega dejanja ne bi prisodili, Take

spretnosti mu nobeden ne bi prisodil, Prireditvi so prisodili velik pomen, / Po obnašanju in navsezadnje tudi videzu/ ji ne bi prisodili več kot trideset let; prim. *dodeliti, pripísati, vlíti* □ **2. prisodíti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj določiti, nameniti komu/čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Prisodili so mu dediščino in še nečake zapovrh, Prisodili so mu le pet let zopora; čustv. Rojenice so vsakemu prisodile drugačno usodo; **kdo/kaj dodeliti komu/ čemu koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sodišče je /po hitrem postopku/ otroka prisodilo materi, Nagrado so prisodili slovenskemu filmu; prim. *dodeliti, nameniti/nameniti, pripísati* ◇ šport. *prisodíti*₂ **kdo/kaj določiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sodnik je prisodil devetmetrovko

prisójati -am R nedov. > gl. prisodíti in prisóditi -im R dov.

prisostvováti -újem E_{T/NT} nedov. □ *prisostvováti*₂ **kdo/kaj naslanjati se do/blizu/sredi/okoli/okrog koga/česa / komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi/ čez koga/kaj / kam / v/na/pri/po/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim kje/ kod**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Navadno/ prisostvuje sejam / na vsaki seji, /Z največjim zanimanjem kot čisti novinec / prisostvuje vsem različnim seansam / na vseh različnih seansah, /Nehote/ je prisostvoval prepiru / pri prepiru; prim. *pidruževáti se, udeleževáti se*

prispéti -spèm P_{C/Dg} dov. □ **1. prispéti**₁₍₂₎ **kaj z določenim namenom priti (iz/ od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad kaj / odkod/kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k) – : Prispelo je pričakovano sporočilo, (Od doma) je prispela pošiljka, (Na postajo) je

prispel nov paket blaga; prim. *priti* □ **2.** *prispéti*₁₍₂₎ **kdo z določenim namenom priti** (h komu/ k čemu / na/v/po/pod/ nad kaj / kam), Sam₁ – (pSam_{3/4}/Prisl_k): Turista sta /z letalom srečno/ prispela (na cilj), Prispel je (domov); prim. *priletéti*, *pripeljáti*, *príti* ◇ ptt. *prispéti*₁₍₂₎ **kaj z določenim namenom priti** (iz/ od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/ po/pod/nad kaj / odkod/kam), Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): Prispela je pošiljka (od ponudnika)

prispévati -am R dov. in nedov. □ **1.** *prispévati*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati kaj** (za koga/kaj), Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – (pSam₄): Dal je svoj delež (za posodobitve), Podjetje je prispevalo material (za gradnjo stanovanj), (Za bolnico) so prispevali svoj del /mesečno v naturalijah/; prim. *darováti*, *dáti* □ **2.** *prispévati*₂₍₃₎ **kdo/kaj koristiti h komu / k čemu** (s kom/čim), Sam₁ – pSam₃ – (pSam₆): (S pobudami) so /odločilno/ prispevali k izboljšanju mednarodnih odnosov, (Z doseženimi koši) je prispeval velik delež k zmagi moštva; prim. *pomágati*

pristájati -am P_{Pr/C/Dg}/R nedov. > gl. pristáti -stánem P_{C/Dg}/R dov.

pristájati na -am na P_{Pr/C/Dg}/R nedov. > gl. pristáti na -stánem na P_{C/Dg}/R dov.

pristáti -stánem P_{C/Dg}/R dov. □ **1.** *pristáti*₂ **kdo/kaj s plutjem priti do koga/ česa / h komu/ k čemu / v/na/za/pod/ nad/med koga/kaj / ob/pri/na/v čem / med kom/čim / kam/kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Zaradi nevihte/ čoln ni mogel pristati ob pomolu, Ladja je /začasno/ pristala v pristanišču, /Zaradi pregoste megle/ je moralo letalo /zasilno/ pristati

na sosednjem letališču, na pisti za vojaška letala, Padalci so /uspešno in natančno/ pristali na označene ciljne točke, /Komaj/ je pristal /z zasilnim oz. rezervnim padalom/, Čmrly je /kot nalašč/ pristal na najbolj občudovanem cvetu; pren., čustv. /Ponesrečeno/ je pristal v povsem neprimerni družbi, /S takšnim načinom življenja/ so pristali čisto na dnu človeške družbe; prim. *priletéti*, *pripeljáti* (se), *priplúti*, *ustáviti se* □ **2.** *pristáti*₂ čustv. **kdo/kaj po intenzivnem premikanju, potovanju ustaviti se ob/pri/na/v kom/čem / med/ nad/pod kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Po celodnevem obhodu so /zaradi utrujenosti/ pristali pri znancih v najbližnji gostilni, Po številnih selitvah je z družino /končno in dokaj srečno/ pristal v manjšem mestecu; prim. *naselíti se*, *nasésti*, *nastániti/nastániti se*, *ustáviti se* □ **3.** *pristáti*₂ **kdo/kaj dati pristanek v/na kaj/koliko česa**, Sam₁ – pPrid_{kol} Sam₂/Sam₄/S: Dekle je /s težavo/ pristala na zahtevo, naj se čimprej poroči, /Veselo/ je pristal na pogajanja z novimi partnerji, /Nerad/ je pristal na ločitev, Pristal je, da bi se vsi spori rešili s pogovori; prim. *dopustíti*, *dovolíti*, *privolíti*, *soglášati*, *sprejéti*, *srínjati se*

pristáti na -stánem na P_{C/Dg}/R dov. □ *pristáti na*₂ **kdo/kaj dati pristanek na kaj/koliko česa**, Sam₁ – pPrid_{kol} Sam₂/Sam₄/S: /Veselo/ je pristal na pogajanja z novimi partnerji, /Nerad/ je pristal na ločitev; prim. *dopustíti*, *dovolíti*, *privolíti v*, *sprejéti*

prišiti -šijem R/Sp_{S/L} dov. □ *prišiti*₃₍₅₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj na/v kaj/kam** (iz česa / s čim), Sam₁ – (Sam₃)

pritegníti

– Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – (pSam_{2/6}): (Iz krokodilje kože) prišijejo aplikacije na jakne, (S svileni nitjo) /ročno/ prišijejo na noše narodne vzorce, Na obleko (si) je /po robovih/ prišla trakove, Na desno dlan so (mu) /uspešno/ prišili palec; prim. *izoblikovati, narediti, pritrđiti/ pritrđiti, sestaviti*

pritegníti in pritegníti -em R(P) dov.

□ **1. pritegníti₃ kdo/kaj dati koga/kaj h komu / k čemu v/na koga/kaj / kam,** Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Pritegnil je stol k sebi in sedel, Pritegnila je noge k sebi, Pritegnil je eno smučko k drugi, Magnetizem jih je pritegnil, Ladjo so pritegnili k obali; prim. *dati, skrčiti, správiti* □ **2. pritegníti₂ kdo/kaj s potegom, potegi narediti kaj bolj napeto, ravno,** Sam₁ – Sam₄: Kočijaž je pritegnil vajeti, Pritegnil je pas na hlačah, Na križišču je pritegnil zavoro, Na stroju je pritegnil vijake; prim. *nategniti/natégniti, potegniti/potégniti, priviti* □ **3. pritegníti₃ kdo/kaj dobiti koga/kaj k čemu / za/na/v/med/pod koga/kaj / kam,** Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Firma je v komisijo pritegnila več strokovnjakov, Prizadevajo si pritegniti tuji kapital v svojo industrijo, Učiteljica ga je pritegnila k zapisovanju ljudskih pesmi; prim. *potegniti/potégniti, pridobiti, vključiti* □ **4. pritegníti₂ kaj začeti zanimati koga,** Sam₁ – Sam₄: Pogovor ga je močno pritegnil, Še posebej ga je pritegnila lepota trga, Nekaj na njej ga je še posebej pritegnilo; prim. *navdušiti, zainteresirati* □ **5. pritegníti₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj dobiti kaj 'pozornost',** Sam₁ – Sam₄: Dekle je pritegnilo njegov pogled, Skušal je pritegniti njihovo pozornost,

Stvar je pritegnila njihovo zanimanje; prim. *pridobiti* □ **6. pritegníti₂ kdo/kaj pomagati komu,** Sam₁ – Sam₃: Nihče ji ni pritegnil, Nekaj časa so poslušali, potem pa so še sami pritegnili; prim. *pomágati* □ **7. pritegníti₂ kdo/kaj pomagati komu/čemu/kaj,** Sam₁ – Sam₃/S: V srcu jim je pritegnil, Pritegnili so njegovi sodbi, Pritegnili so, kar je predlagal; prim. *potrditi/potrđiti* □ **8. pritegníti₂₍₃₎ pog. neknoj. kdo/kaj udariti koga/kaj (s čim),** Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Konja je pritegnil (z bičem), Pritegni ga, če ne bo on tebe; prim. *udariti*

pritegováti -újem R(P) nedov.

príti prídem P_{C/Dg} dov., prišel □ **1. príti₂ kdo/kaj premakniti se s korakanjem do/ mimo koga/česa / proti komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam/kod,** Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Ko je prišel do mostu, je počil strel, /Komaj/ je prišel skozi vrata, Čoln je prišel v vrtinec, Čez most je prišel /z njim vštric/, V Zagreb na zasedanje so prišli šele ob osmih, Prišli so čez reko skozi tunel, Prišel je /na doseg roke/, Prišli so k njemu na obisk; prim. *letéti, krožiti/króžiti, peljáti, premikati se, sédati, sesédati se* □ **2. príti₂₍₃₎ kdo/kaj z določenim namenom premakniti se (komu/čemu) iz/od koga/ česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/ nad kaj / odkod/kam,** Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k/Namen: Iz hiše je prišla gospodinja, Na oder je prišel domači pevski zbor, Prišel (mu) je odpret z zamudo, Prišli so po slovo, /Večkrat/ so prišli pod njeno okno, V čevelj (mu) je prišel kamen, V vodo so prišle smeti, Fant je prišel iz mesta, Ta rastlina je prišla k njim od drugod □ **3. príti₂ kdo/**

kaj pri-/prestopiti h komu / k čemu v kaj /med koga/kaj, Sam₁ – pSam_{3/4}: Več novih pevcev je prišlo k zboru, Rad je prišel mednje; pog. knj. Rad bi prišel k železnici □ **4. príti₂ kaj pojaviti se do koga/česa / na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Do nje so prišle neresnične govorice, Na njegov naslov je prišel paket; pog. knj. Honorar je prišel na njegov žiro račun; **kdo/kaj pojaviti se do koga/česa / na/v kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{2/4}/Prisl_k: Pri deklamiranju je prišla do zadnje kitice, Prišel je do prvih poskusov, Priprave so prišle v novo fazo, Končno so prišli do konca; prim. *pojáviti se, razširiti se* □ **5. príti₁₍₂₎ nav. 3. os. kaj izražati začetek nastopitve (do koga/česa / v/na koga/kaj / po/pri/v/na/ob kom/čem / pod/nad/pred/med/za kom/čim / kam/kod / kdaj / do kdaj)**, Sam₁ – (Sam_{2/4-6}/Prisl_{k/č}): (Na obraz) ji je prišel čuden izraz, S pomladjo je prišla odjuga, Pomoč je prišla (prepozno), Prišel je čas setve, Prišli sta starost in bolezen; brez. **izražati začetek nastopitve od–do/iz koga/česa / v/na koga/kaj / po/pri/v/na/ob kom/čem / pod/nad/pred/med/za kom/čim / kam/kod / kdaj / do kdaj**, – pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/č}: Prišlo je do odpoklica čet, Ne ve, kaj bo še prišlo iz tega, V mednarodnih odnosih je prišlo do napetosti brez. , – : Včasih /ravno tako/ pride, Pride /, kakor se mu zahoče/; prim. *potegniti/potégniti, séči, zvrítati* □ **6. príti₂ kaj umestiti se h komu/k čemu čez/skozi/v/na/za koga/kaj / po/pri/v/na/ob kom/čem / pod/nad/pred/med/za kom/čim / kam/kod / kdaj**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_{k/č}: Stol pride k mizi, Na podlago pride prava barva, Avtorji so prišli v knjigo, Praznik pride na nedeljo, Nad posteljo pride slika,

Izjava pride pod naslednjo točko, Po praznikih navadno pride nujno delo, Pesem pride za branjem; prim. *potéči, speljati, spústiti se* □ **7. pog. knj. príti₂₍₃₎ kdo/kaj (koga/komu) stati/veljati koliko / koliko česa**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂: Obrtniki (ga) pridejo tri mesečne plače, Stanovanje (ga) pride preveč, Vedno (mu) pride enako □ **8. príti₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj je stanjskem, lastnostnem razmerju do/iz koga/česa / h komu / k čemu / v/na/za koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prid_k: Zahteva ni prišla do izraza, Obleka je prišla iz mode, Rad bi prišel do profesure, Sčasoma bo prišel k pameti, Stranka je prišla na oblast, Prišla je pod njegov vpliv, Pitje mu je prišlo v navado, Oprema pride predraganav. 3. os., pog. knj. **nekaj izražati komu/čemu stanje**, Sam₁ – Sam₃: Prišlo mi je slabo ◇ rel. **príti₂ kdo/kaj pri-/prestopiti v kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Prišla je v nebesa ◇ šport. **príti₂ kdo/kaj pri-/prestopiti v kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Moštvo je prišlo v finale

príti do pridem do P_{C/Dg} dov., prišel do □ **1. príti do₂ kdo/kaj začeti nahajati se do koga/česa / do kod**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Zdravnik je prišel do zoba, Smrad iz tovarne pride do naselja, Obleka ji pride do kolen, Cesta pride do gozda □ **2. príti do₂ kdo/kaj doseči/prebiti se do koga/česa**, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Prišel je do zasluženega denarja, Prišli so do pravilnega rezultata, Prišel je do prepričanja, da ne more pomagati; pog. knj. Ne pride do branja, Ne pride do tega, da bi odnehal

príti na pridem na P_{C/Dg} dov., prišel na □ **1. príti na₂** nav. 3. os., pog. knj. **kdo/**

nekaj biti na koga/kaj koliko / koliko česa, Sam₁/Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂ – pSam₄: Na enega učitelja je prišlo deset otrok, Preveč ga pride na uro □ **2. príti na**₂ pog. knj. **kdo/kaj razdeliti se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vsi stroški so prišli nanjo, Vsi mladoletni otroci pridejo nanjo, Vse težje delo pride nanj

príti ob pridem ob P_{C/Dg} dov., prišel ob □ **príti ob**₂ pog. knj. **kdo/kaj začeti biti ob koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: V vojni je prišel ob vse prijatelja in ob nogo, Krave so prišle ob mleko, Blago je prišlo ob barvo, Prišli so ob seme

príti pod pridem pod P_{C/Dg} dov., prišel pod □ **príti pod**₂ pog. knj. **kdo/kaj umestiti se pod koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Del slovenskega ozemlja je prišel pod Italijo, Kraj je prišel pod drugo občino

príti z/s pridem z/s P_{C/Dg} dov., prišel z/s □ pog. knj. **príti z/s**₂ **kdo/kaj začeti s čim**, Sam₁ – pSam₆: Veseli so, on pa pride z resnimi problemi, Spet je prišla z istim problemom, Treba je priti z resnejšimi argumenti

pritrđiti in pritrđiti -im R(P) dov. □ **1. pritrđiti**₃₍₄₎ **kdo/kaj namestiti kaj na kaj / kam (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – (pSam₆): Na streho so (z vijaki) pritrđili anteno, Še vedno so na oglasno desko pritrđevali vabila (z risalnimi žeblički), Na umazani del stene je pritrđil kar novo tapeto; prim. *nabíti, nalepíti/nalépiti, namestiti, pribíti, prilepíti/prilépiti* □ **2. pritrđiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati komu/čemu (s čim)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆): Pritrđila mu je (z besedami in očmi), Njegovemu predlogu so pritrđili /s takojšnjimi ukrepi/, /V vsem/ mu je pritrđila; prim. *prikímati, potrđiti/*

potrđiti, priznāti □ **3. pritrđiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj potrđiti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): (S papirji) je pritrđil, da je lahko sam skrbnik svojim otrokom, /Z rednim vsakodnevnim prihajanjem/ je pritrđil, da ga delo zanima, /Iz/zaradi strahu/ je pritrđil, da je vse videl; prim. *potrđiti/potrđiti, priznāti*

pritrjeváti -újem R(P) nedov. > gl. pritrđiti in pritrđiti -im R(P) dov.

privarčeváti -újem R dov. □ **privarčeváti**₂₍₃₎ **kdo/kaj prihraniti kaj/koliko (za koga/kaj / čez kaj/ kdaj / pri kom/čem / v/na čem / med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (p)Sam₄/Prisl_{kol} – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Skrbno/ je privarčeval denar (za avto), (V dveh letih) je privarčeval precejšnjo vsoto, (Med počitnicami) je privarčeval precej (pri bencinu); prim. *prihraníti/prihrániti*

privatizírati -am R dov. in nedov. □ **privatizírati**₂ **kdo/kaj spremeniti, spreminjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi stiske s financami/ so privatizirali časopis, /Zelo diskretno in postopoma/ so privatizirali kadrovske politiko; prim. *lastníniti, polastníniti*

privatizírati se -am se R dov. in nedov. □ **laizírati se, kdo/kaj spremeniti se, spreminjati se**, Sam₁ – : /Zaradi družbenih sprememb/ se je privatiziral, /Popolnoma/ se je privatiziral; prim. *lastníniti se, polastníniti se*

privláčiti tudi privlačíti -im NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ **1. privláčiti**₂ **kdo/kaj mikati koga/kaj**, Sam₁/Nedol – Sam₄: /Zelo/ ga privlačijo stari gradovi, Turiste privlačijo neznane destinacije, Slikati ga privlači že od ranega otroštva, /Silno/ ga je privlačilo, kar še ni poznal;

prim. *interesirati, mikati, vleči, zanimati*

□ **2. privlačiti₂ kdo/kaj zanimati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Njena lepota je privlačila fante, Ta nenavadna skala / nenavadno/ privlači popotnikovo oko; prim. *interesirati, zanimati* ◇ fiz. *privlačiti₂ kaj s privlačno silo delovati na kaj*, Sam₁ – Sam₄: Magnet privlači rudnino, Raznoimenski električni naboji se privlačijo

privoliti -vólim R dov. □ *privoliti₂₍₃₎ kdo/kaj dati pristanek (komu/čemu) v/ na kaj/koliko česa*, Sam₁ – (Sam₃) – pPrid_{kol} Sam₂/Sam₄/S: Dekle (mu) je /s težavo/ privolila v zakon, /Veselo/ je privolil v pogajanja z novimi partnerji, /Nerad/ je privolil na ločitev; prim. *dopustiti, dovoliti, pristati (na)*

prizadéti -dénem S_D dov. > gl. prizadévati -am S_D nedov.

prizadévati -am S_D nedov. □ **1. prizadévati₂ kdo/kaj vznemirjati koga**, Sam₁ – Sam₄: Te besede so jo / boleče/ prizadevale, Slabe gospodarske razmere /zelo/ prizadevajo delavce, Vsebina pesmi ga je /vedno znova/ prizadevala; prim. *hendikepirati, vznemirjati* □ **2. prizadévati₂ kdo/kaj kvariti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Potresi /najbolj/ prizadevajo stare stavbe, Neustrezne delovne razmere prizadevajo delavce, Slabe ceste / precej/ prizadevajo avte, Reklama ne sme prizadevati koristi drugih, Taki ukrepi /drastično/ prizadevajo osebne dohodke; prim. *kváriti, slabiti* □ **3. prizadévati₂** v oslabilnem pomenu **kdo/kaj povzročatikom/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Otroci mu prizadevajo skrbi in žalost, Vojne in naravne nesreče jim prizadevajo veliko slabega

prizadévati si -am si S_D nedov.

□ *prizadévati si₂ kdo/kaj prizadevati si kaj*, Sam₁ – Nedol/S: /Vidno/ si je prizadeval biti duhovit, /Vztrajno/ si je prizadevala priigrati moštvo zmagovalno točko, Prizadevali so si, da bi si izboljšali vsakdanje življenje

prizadévati si za -am si za S_D nedov.

□ *prizadévati si za₂ kdo/kaj zavzemati se za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Vztrajno in daleč pred vsemi/ si je prizadeval za čim boljši uspeh, /Precej agresivno/ so si /na vse možne načine/ prizadevali za boljši življenjski standard; prim. *zavzémati se za*

prizanášati -am R nedov. > gl. prizaněsti -něsem R dov., prizaněsel prizaněsla

prizaněsti -něsem R dov., prizaněsel prizaněsla □ **1. prizaněsti₂₍₃₎ kdo/kaj odpustiti komu/čemu (kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – (Sam₄/S): Mati rada prizanese, Prizanesli so mu (napako), Vse mu je prizanesla, Neprištevnim je treba prizanesti; prim. *odpustiti, oprostiti* □ **2. prizaněsti₂₍₃₎ kdo/kaj oprostiti komu/čemu (s čim)**, Sam₁ – Sam₃ – (Sam₆/S): Prizanesli so mu (s hudimi skrbmi); čustv. Prizanesli so mu (s hvalo); čustv., v oslabilnem pomenu **kdo/kaj oprostiti komu/čemu (s čim)**, Sam₁ – Sam₃ – (Sam₆/S): Epidemija jim je prizanesla (z umrljivostjo), Lakota državi ni prizanesla; prim. *oprostiti* □ **3. prizaněsti₂ kdo/kaj prisluhniti komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Neprištevnim in zaljubljenim je treba prizanesti; prim. *prisluhniti*

priznati -znám G/R dov. □ **1. priznati₂₍₃₎ kdo/kaj z besedami, kretnjami izraziti (komu) kaj 'dogodek, dejanje, pojav,**

priznāti za

čustva', Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Obtoženec je (sodniku) priznal dejanje, (Oškodovancu) so priznali krajo, (Lastnikom) je priznal, da je zažgal hišo, Priznal (jim) je svoje napake, (Izvenzakonski partnerki) je priznal očetovstvo, Priznal (ji) je ljubezen in strah obenem; prim. *izraziti*, *posredovati*, *potrditi/potrđiti*
□ **2. priznāti**₂₍₃₎ **kdo/kaj z besedami, kretnjami izraziti (komu) kaj 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Priznal (jim) je svojo nesposobnost vodenja, Prizna (jim) prvenstvo v znanju, Prizna (mu) specifično spretnost in iznadljivost pri reševanju problemov, Prizna (jim) vso njihovo prizadevnost; prim. *potrditi/potrđiti*, *sprejēti* □ **3. priznāti**₂ **kdo/kaj razumsko sprejeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Priznati novo državo, Priznati izpit in spričevalo, Priznali so njegovo avtoriteto, Priznali so umetnika, Priznali so umetniško delo, Priznali so, da je stvar v redu narejena; prim. *potrditi/potrđiti*, *sprejēti*
□ **4. priznāti**₃ **kdo/kaj upravičeno prisoditi komu/čemu kaj 'stanje, lastnost'**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Delavcu so priznali dodatek za ločeno življenje, Narodu so priznali pravico do samoodločbe; prim. *potrditi/potrđiti*

priznāti za -znám za G/R dov.

□ *priznāti za*₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj sprejeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Priznal ga je za sina, To je priznal za dobro; prim. *potrditi/potrđiti za*, *sprejēti za*

priznávati -am, G/R nedov. > gl. priznāti -znám G/R dov., 1.–4. □ **3. priznávati**₂ **kdo/kaj razumsko sprejemati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Letošnja moda priznava veliko stvari, Pravi humanizem

priznava vsakega človeka; prim. *dovoljevāti*, *dopúščati*, *upoštēvāti*

priznávati za -am za G/R nedov. > gl. priznāti za -znám za G/R dov.

prizēti -žmēm stil., -žámem R dov. > gl. stísiniti -em R dov., 2.

prodájati -am R nedov. □ **1. prodájati**₂₍₄₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj v last za denar (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ē}): (Tujcem) /brez pravega povoda/ prodaja okoliške parcele, (V nekaj trgovinah) (nam) prodajajo blago /na meter, po kosih/, (Vsem) je /redno/ prodajala svoje usluge, Čisto vse (jim) prodaja /na kredit/; prim. *dajāti*, *ponújati* □ **2. prodájati**₂₍₃₎ pog. knj., čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj kazati kaj 'stanje' (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ē}): /Brez pravega povoda/ (povsod) prodaja dolgčas in slabo voljo, (V službi) /brez vsakršnega predsodka/ prodaja lenobo in laži, (Po celi hiši) /z neverjetnim užitkom/ prodaja sitnosti in neuporabne modrosti; prim. *širiti*, *vsiljevāti* □ **3. prodájati**₂₍₄₎ čustv. **kdo praviti, pripovedovati (komu/čemu) kaj težko sprejemljivega (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/ē}): (Povsod) je (ljudem) prodajal zelo sumljive novice, /Na veliko/ (jim) je (kjer koli) prodajal svoje modrosti; prim. *práviti*, *pripovedovati*

prodájati se -am se R nedov., čustv.

□ *prodájati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj biti (komu/čemu) na razpolago (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kod/kdaj)**,

Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): /
Kot priznani umetnik/ se je prodaja, /
Brez pravega povoda/ se (jim) prodaja,
/Zaradi lakote/ se prodaja (vsakomur);
prim. *ponujati se, predajati se,*
prostituirati se, vsiljevati se

prodáti -dám R dov., prodáste, in
prodáte; prodál > gl. prodájati -am R
nedov.

prodáti se -dám se prodáste se, in
prodáte se; prodál se R dov., čustv. > gl.
prodájati se -am se R nedov., čustv.

propádati -am T/NT_{Dg/Pr²} nedov. > gl.
propásti -pádem T/NT_{Dg/Pr} dov., tudi
propál propála

propásti -pádem T/NT_{Dg/Pr²} dov., tudi
propál propála □ **1. propásti₁ kdo/kaj**
prenehati obstajati, Sam₁ – : Firma je /
kar prehitro/ propadla, Trgovec je /kljub
priporočilom/ propadel, /Zaradi pitja/ je
propadel, Ta živalska vrsta je propadla,
Društvo je /zaradi pomanjkanja
članstva in denarja/ propadlo; prim. pog.
neknj. *bankrotirati, falirati, izumreti* □ **2.**

propásti_{1(2)}} kdo/kaj opustiti dejavnosti,
izgubiti lastnosti (v/na/pri čem), Sam₁
– (pSam₅): /Kot slikar/ je (v tržnem
komuniciranju) /popolnoma/ propadel,
Janez je propadel (v svojem poklicu),
(Na svoji študijski smeri) je /hitro/
propadel, Propadel je /predvsem fizično,
potem pa še moralno/, /Kot igralec/ je
že zdavnaj propadel; prim. *falirati, /i/
zgubiti, /i/zhirati*, pog. neknj. *izviseti* □ **3.**
propásti_{1(2)}} kdo/kaj izgubiti vrednost,
veljavnost (komu/čemu), Sam₁ – (Sam₃):
Ves denar in vsi boni so (jim) propadli /
zaradi zamenjave valute/, Propadla (ji)
je vstopnica za večerni koncert; čustv.
Cel načrt in spremne ideje in z njimi

tudi vsi upi so (jim) propadle; prim.
devalvirati, razvrednotiti se, ne uspéti,
ne uresničiti se, zastárati

prosíti prošim G/R nedov. □ **1. prosíti₂**
kdo/kaj izražati željo za kaj, Sam₁
– (p)Sam₄/S: Prosi kruh/kruha /kot
berač/, /Prizadevno/ prosi za nasvet, /Z
dvignjeno roko/ je prosil (za) besedo, /
Vljudno/ prosijo (za) odgovor, Tokrat
prosijo tihega sožalja / tiho sožalje,
Veliko časa je prosil, če bi mu pomagali
pri vsakodnevnem delu; prim. *zavzémati*
se za, želéti □ **2. prosíti_{2(3)}} kdo/kaj**
želeto si koga/česa (za koga/kaj), Sam₁
– Sam₂/S – (pSam₄/S): Prosil je vode/
vodo (za potnike), /Kot projektni vodja/
je prosil pomočnika / pomoč(i) (za
tekoče delo); prim. *želéti si* □ **3. prosíti₃**
kdo/kaj nagovarjati koga za koga/kaj,
Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/S: Sosega je /kot
dober prijatelj / prijateljsko/ prosil za
pomoč, Mater je prosil za hčerino roko,
Prosila ga je za ponovno sodelovanje
/ , če bi ponovno sodeloval; prim.
nagovarjati, prepričevati

prosíti za prošim za G/R nedov. □ *prosíti*
za₂ kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj,
Sam₁ – pSam₄: Ta človek /očetovsko/
prosi za sirote, Strežnica je /zelo
skrbno/ prosila za bolnike, Vsi moramo
prositi za možne olajšave; izpust.
Prebivalci so /vneto/ prosili za cesto in
šolo; prim. *prizadévati si za, zavzémati*
se za

prosjáčiti -im G/R nedov. □ *prosjáčiti₁*
čustv. **kdo/kaj prositi**, Sam₁ – : Prosjáči
kruh/kruha /kot berač/; prim. *beráčiti,*
prosíti

prosjáčiti za -im za G/R nedov.

□ *prosjáčiti za₂* čustv. **kdo/kaj ponižno**

proslavíti

prizadevati si za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Ta človek /očetovsko/ prosjači za sirote, Strežnica je /zelo skrbno/ prosjačila za bolnike, /Z veliko vnemo/ je sprosjala za službo, Vsi moramo prosjačiti za možne olajšave; izpust. Prebivalci so /vneto/ prosili za cesto in šolo; prim. *prizadévati si za, zavzémati se za*

proslavíti -ím R dov., proslávil > gl. proslávljati -am R nedov.

proslávljati -am R nedov. □ **1.** *proslávljati*₂ **kdo/kaj s spoštovanjem vrednotiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Proslavljata desetletnico poroke, Proslavljajo stoletnico umetnikovega rojstva, Proslavljajo opravljeni izpit; prim. *častíti, praznováti, slavíti, spoštováti, vrednótiti* □ **2.** *proslávljati*₃ **kdo/kaj delati koga/kaj slavn-o/-ega s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Proslavlja se z junaštvu, S temi dejanji proslavlja tudi svojo državo; prim. *céniti, častíti, slavíti, spoštováti, vrednótiti* □ **3.** *proslávljati*₂ neobč. **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /V pesmih/ je proslavljal ideje predhodnikov, / Zaradi plemenitega dejanja/ so ga vsi proslavljali; prim. *céniti, častíti, slavíti, spoštováti, vrednótiti*

prostituírati se -am se R nedov. in dov. > gl. prodájati se -am se R nedov., čustv.

protežírati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *protežírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj podpirati koga/kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Po drugi vojni) so protežirali bazično industrijo, (V hribovitejših področjih) protežirajo vzrejo živine in

(v centrih) še vedno protežirajo bazično industrijo, /Z veseljem/ so ga /predvsem finančno/ protežirali (pri študiju), (Med vladajočimi sloji) jih je precej protežiralo svoj naraščaj, Spet /z veliko vnemo/ protežirajo ženske (v različne politične odbore in komisije); prim. *forsírati, podpírati, pospešévati, ščititi, véčati, vzdržévati*

protíviti se -im se R nedov. > gl. kljubováti -újem R nedov.

pustítiti -ím R(P) dov., pústil > gl. púščati -am R(P) nedov., 1.–8.

púščati -am R(P) nedov. □ **1.** *púščati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti koga/kaj v/na čem / pri kom / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Obleko pušča vsepovsod, Klobuk je puščal na vrtni ograji, Otroke pušča kar pri materi; prim. *držáti, iméti, naméščati, polágati, postávljati* □ **2.** *púščati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj držati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: V določenih dneh so ga puščali /na/pri miru/, Vrt je puščala /v plevelu/, Puščali so ga /v dvomih/, Nesreča jih je puščala /neprizadete/; prim. *držáti, iméti, upoštévati* □ **3.** *púščati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj/komu/ čemu delati kaj/kje/kod z določenim namenom/ciljem**, Sam₁ – Sam_{3/4} – pSam_{4/5}/Prisl_k/Nedol/S: Testo je puščala vzhajati, Puščal si je rasti brke, Ob nedeljah jih je puščal spati, Puščali so mu govoriti /, naj govori, Straža ni nikogar puščala čez most, Ključ pušča na oknu, Pse puščajo pred trgovino, Jetnikom pušča življenje; prim. *dáti, dovoljeváti, omogóčati* □ **4.** *púščati*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nezavedno delati koga/kaj v/na čem / pri kom / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Svoj

dežnik pušča kjer koli, Stvari pušča na nepravih mestih; prim. *dajáti*, *naméščati*, *polágati*, *postávljati* □ **5. púščati**₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročati kaj (v/na/pri čem/kom / s/za/med/nad/pod/pred kom/čim/ kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Zavestno/ so puščali žrtve kar (na bojišču), Tkanina /močno/ pušča barvo, Okupatorjeva vojska je puščala (za seboj) pravo opustošenje, Vojna pušča (v ljudeh) strah; prim. *povzróčati* □ **6. púščati**₃ **kdo/kaj zaradi premikanja začeti imeti zadaj koga/kaj v/na/pri čem/kom / s/za/pred/med/pod/nad kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Najboljši je začel puščati za seboj tekača za tekačem, Pri učenju ga pušča /vse bolj/ zadaj; prim. *držáti*, *iméti* □ **7. púščati**₃ **kdo/kaj dajati stran koga/kaj (h/k) komu/čemu v/na/pri čem/kom / kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam_{3/5}/Prisl_k: Možje /brezvestno/ puščajo žene doma, /Z lahkoto/ pušča imetje dedičem; prim. *dajáti*, *naméščati*, *postávljati*, *zapúščati* □ **8. púščati**₂₍₃₎ **kdo/kaj nehavati intenzivno obravnavati kaj (komu/čemu v/na/pri čem/kom / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{3/5}/Prisl_k): Vedno več ljudi /z lahkoto/ pušča delo (v državnih podjetjih), Vse delo /navadno/ pušča (drugemu); prim. *prepúščati*, *zapúščati* □ **9. púščati**₁₍₃₎ **kaj dajati možnost navadno nezaželenega prehoda za (koga/kaj) (sredi/okoli/okrog česa / h/k komu/čemu / za/na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam/kod)**, Sam₁ – (Sam₄) – (pSam₂₋₄/Prisl_k): Lonec pušča, Streha pušča (skozi počeno kritino), Okna /zelo slabo/ puščajo svetlobo (v dvorano na oder na nastopajoče); prim. *prepúščati* □ **10. púščati**₂₍₄₎ **kdo/kaj odvzemati (komu/čemu) kaj (iz česa/od**

kod), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Včasih so tudi (ljudem) puščali kri, (Živini) so (iz stegna) puščali kri; prim. *odvzémati*, *prepúščati* □ **11. púščati**₂ **kdo/kaj delati odprtino, prehod v kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zdravnik (mu) je /s skalpelom/ puščal gnojne bule; prim. *odpirati*, *prebádati*, *prepúščati*

rabíti in **rábíti** -im R nedov. □ **1. rabíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uporabljati kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_{k/č}): Stroj /dosti/ rabijo, To orodje še (danes) rabijo (po hribovitih kmetijah), Dereze se rabijo (pri hoji po ledenih strminah) **kdo/kaj uporabljati kaj (v čem 'v sporočilu')**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃): Ta izraz rabimo le (v strokovnih besedilih) **kdo/kaj izkoriščati kaj (v/po/na/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃/Prisl_{k/č}): (V še neobljudenih krajih) je potrebno /preudarno/ rabiti naravna bogastva **kdo/kaj zapravljati kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_{k/č}): (V mestu po gostilnah) je (za neumnosti) /lahkomiselno/ rabil denar □ **2. rabíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj koristiti, pomagati komu (za kaj / pri čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam_{4/5}/lyNa/C_d/Prisl_{k/č}): Nahrbtnik mu je /dobro/ rabil, Ta knjiga bo /dobro/ rabila njegovim namenom, Noge mu ne rabijo več □ **3. rabíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj potrebovati kaj (za/v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/S): (Za gradnjo hiše) bo rabil še veliko cementa, (Da bi delo dobro opravil,) rabi čas in prostor

rabíti proti in **rábíti proti** -im proti R nedov. □ **rabíti proti**₃ **kdo/kaj uporabljati koga/kaj proti komu/čemu**, Sam₁ –

Sam₄ – pSam₃: To zdravilo se že dolgo rabi proti aidsu, Te ljudi rabijo proti terorizmu

rabíti za in rábiti za -im za R nedov.

□ **rabíti za**₃ **kdo/kaj uporabljati koga/kaj za kaj / kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Za ta kruh rabijo posebno pšenico, Te skodelice rabijo za čaj, Te ljudi rabijo za živi ščit**kdo/kaj uporabljati koga/kaj kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – _{kot} Sam₄: Te ljudi rabijo kot živi ščit ◊ jezikosl. **rabíti za**₃₍₄₎ **kaj uporabljamo (v stavku) za/kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – (pSam₅): Pridevnik rabimo (v stavku) za prilastek ali kot povedkovo določilo

račúnati -am Rz/R nedov. □ **1. račúnati**₁

kdo/kaj opravljati računske operacije, Sam₁ – : Zna brati in računati, / Že precej hitro na pamet/ računa, Otrok /že lepo na prste/ računa; čustv. Računa /, da se kar kadi/, prim. **bráti**

□ **2. račúnati**₂₍₃₎ **kdo/kaj biti sposoben, znati določati, določiti (komu/čemu) kaj 'količino, obseg'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Naročniku) je /sproti/ računal prihodek, /Brez predsodkov/ so (mu) računali previsoke obresti, Računa (jim) pet evrov /na uro/, prim. **napísati/ napisáti, napovédati, povédati** □ **3. račúnati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti sposoben, znati ugotavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Mesece računa /po luni/, Vse računa /samo po materini liniji/, Računal je, kaj mora še narediti; prim. **dolóčati, mísliti, načrtováti, napovedováti, razmíšljati, ugíbatí, ugotávljati** □ **4. račúnati**₂ **kdo/kaj na osnovi dejstev, domnev mísliti, navezovati na kaj, povezovati s kom/čim**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6}/S: Letos /odkrito/ računajo na občutno večji obisk

turistov, /Niti v sanjah/ ni računal na tolikšen odziv / s tolikšnim odzivom /, da se bodo odzvali v tolikšnem številu/, /Z vsemi novimi naložbami/ je računal na denar od prodaje; prim. **navezováti, povezováti, obéšati se na, vézati/ vezáti se na, zanášati se na** ◊ mat., geom. **račúnati**₂ **kdo/kaj biti sposoben, znati določati, določiti kaj 'količino, obseg'**, Sam₁ – Sam₄: Korene in logaritme, pa tudi različne ploščine in površine, so računali /na štiri decimalke natančno/

račúnati na -am na Rz/R nedov.

□ **račúnati na**₂ **kdo/kaj na osnovi dejstev, domnev naslanjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Brez pomislekov/ računa na svoje prijatelje, Letos /odkrito/ računajo na občutno večji obisk turistov, /Niti v sanjah/ ni računal na tolikšen odziv, /Z vsemi novimi naložbami/ je računal na denar od prodaje; prim. **naslánjati se na, obéšati se na, vézati/vezáti se na, zanášati se na**

račúnati se za -am se za Rz/R nedov.

□ **račúnati se za**₂ star., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj obravnavati se za/med koga/kaj/kakšnega**, Sam₁ – Sam₄: Računa se/ga za njegovega prijatelja, Računa se/ga med izbrance; prim. pog. neknoj. **držáti se za, iméti se za, obravnávati se za, štéti se za**

rásti rástem tudi rásem E_{NP} nedov., stil., rastó; rástel in rásel □ **1. rásti**₁₍₂₎ **kaj postopno razvijati se (komu/čemu)**, Sam₁ – (Sam₃): Človek raste približno dve desetletji, /V višino/ raste /kot konoplja/, (Ptiču) raste novo perje, (Otroku) so začeli rasti zobje, Večina dreves raste /naravnost/, nekaj pa /postrani/, prim. **brstéti, gnáti, pogánjati, razvijati se** □ **2. rásti**₁₍₂₎ **kdo/kaj**

preživljati čas zorenja, rasti (pri/na/v/ ob kom/čem / med/za kom/čim / kje/ kod/kdaj), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): Rastla je /brez staršev/ (pri babici), Rastli so (med vojno), (Pri sorodnikih) so rastli /kot koprive za plotom/; prim. *preživljati, razvijati se, zoréti* □ **3. rásti₂**, kdo/kaj biti, nahajati se pri/na/v/ ob kom/čem / med/za kom/čim / kje/ kdaj, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}: V tem obdobju /dobro/ rastejo žita, Lišaji rastejo /navadno/ na severni strani dreves, Pri nas pomaranče ne rastejo; čustv. V teh krajih raste dobro vino; prim. *napredováti/naprédovali, razvijati se, uspévati* □ **4. rásti₁₍₃₎** v posplošenem pomenu kdo/kaj (komu/čemu) postopno postajati večji, obsežnejši, doseagati višjo stopnjo, intenzivnost (v/za/skozi kaj / v/pri/na kom/čem), Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{4/5}): Hrup okoli njega je /vse bolj/ raste (v navadno razbijanje), Nesnost kokoši je začela rasti, Cene (vsakodnevni artiklom) /zelo/ rastejo, Glas harmonike je raste po trgu, Njihovo začetno mrmranje je rastlo v godrnjanje, Ta slikar raste /od razstave do razstave/, Testo je /lepo/ rastlo, Mesto raste /na vse strani/, Njegova dejavnost /uspešno/ raste, Dan se je krajšal in sence so rastle; prim. *dáljšati se, krepiti se, napredováti/naprédovali, naráščati, razvijati se, širiti se, utrjevati se, véčati se, vzhájati* □ **5. rásti₂** čustv. kdo/kaj nastajati, začenjati obstajati, kazati se iz/od/izpod koga/česa / v/pri/na/po/ob kom/čem / med/pred kom/čim / kje/ kod/kdaj, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/e}: Izpod njegovega pipa so rastle majhne lesene figurice, V okolici rastejo nove hiše, Ob pripovedovanju so pred njim rastle različne podobe, Na nebu raste

luna, Iz megle se raste vrh gore; prim. *kázati/kazáti se, nastájati, razvijati se* □ **6. rásti₁** čustv., v posplošenem pomenu kdo/kaj postopno postajati samozavestnejši, Sam₁ – /Od ponosa/ je kar raste, /Ob pohvalah/ je kar rastla, /Zaradi ugovaranja/ je /vedno bolj/ raste; prim. *jezíti se, naráščati, sámozavédati se* ◇ jezikosl. *rásti₁ kaj postopno tonsko dvigati se*, Sam₁ – : Intonacija vprašalne stavčne povedi /navadno/ raste

rásti v rástem v tudi rásem v E_{NP} nedov., stil., rastó v; rástel v in rásel v □ *rásti* v₂ **kdo/kaj postopno razvijati se v kaj**, Sam₁ – pSam₄: Dekle raste v postavno žensko, Raste je iz fanta v moža, Raste je v dobrega športnika, Grm raste v drevo; prim. *gnáti v, pogánjati v, postájati, razvijati se v, spreminjati se v*

ravnáti -ám R nedov. □ **1. ravnáti₂₍₃₎** kdo/kaj delati (komu) ravno kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ravnali so (jim) parcelo, Ravnala (si) je gube na obleki, Upognjeni listi so se začeli ravnati **kdo/kaj staviti (komu/čemu) kaj v naraven, pravilen položaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ravnal (mu) je izpahnjeno nogo □ **2. ravnáti₂** kdo/kaj izražati odnos, razmerje s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: /Grdo/ ravna s knjigami, /Surovo/ ravna z njo, Z imetjem ravna /po svoji pameti/, Ob poplavah /navajeno/ ravnajo, Z njim ravna /v skladu s predpisi/; prim. *upravljati*

ravnáti se po -ám se po R nedov. □ **1. ravnáti se po₂** kdo/kaj delati po kom/čem, Sam₁ – pSam₃: Zmeraj se je ravnal po drugih, Ladje se ravnajo po prvi, Njihova politika se ravna po uradni; prim. *upravljati se po, usmérjati se po* □ **2. ravnáti se po₂** kdo/kaj delati

po čem, Sam₁ – pSam₅: Ravna se po navodilih, Ravna se po vremenu; prim. *ukrépati po, upravljati se po, usmérjati se po*

ravnáti z/s -ám z/s R nedov. □ *ravnáti*₂ **kdo/kaj upravljati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Naučil se je ravnati s kompasom, S konji /nerodno/ ravna, /Negospodarno/ ravna z odpadki; prim. *upravljati z/s*

razbremeníti -ím R dov., razbremeníl □ **1. razbremeníti**₂ **kdo/kaj sprostiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zlomljeno nogo je razbremenil /z berglami/, /Iznajdljivo/ je razbremenil motor; pren. Odkrit pogovor ga je /tolažilno/ razbremenil; prim. *sprostíti* □ **2. razbremeníti**₃ **kdo/kaj osvoboditi koga/kaj koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Mater so razbremenili gospodinjskega dela /, tako da je vsak pospravil za sabo/, **kdo/kaj osvoboditi koga/kaj (koga/česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂): Zbolel bo, če ga ne bodo razbremenili; prim. *osvobodíti* ◇ pravn. *razbremeníti*₃ **kdo/kaj osvoboditi koga/kaj koga/česa**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Posestvo so razbremenili hipotek

razcepíti in razcépiti -im U dov. > gl. cepíti in cépiti -im U nedov., 1.–2.

razcepíti se in razcépiti se -im se U dov. > gl. cepíti se in cépiti se -im se U nedov.

razčléniti -im R dov. □ **1. razčléniti**₂ **kdo/kaj razdeliti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prostor so razčlenili /s premičnimi stenami/, Hribi razčlenijo pokrajino /v tri dele/, Delovanje morja je razčlenilo obalo, Doline, gorovja in reke razčlenijo relief dežele; prim. *razdelíti* □ **2. razčléniti**₂ **kdo/kaj ugotoviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Temeljito/ so razčlenili

gospodarske razlage, Banke so zahteve podjetij /vsestransko/ razčlenile, Umetnin in umetnikov /z razumom oz. racionalno navadno/ ne razčlenimo, Roman so /kritično/ razčlenili; prim. *océniti/oceníti, presodíti/presóditi, ugotovíti, zanalízirati* ◇ arhit. *razčléniti*₂ **kdo/kaj razdeliti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Fasado so razčlenili /z lizenami/ ◇ jezikosl. *razčléniti*₂ **kdo/kaj ugotoviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Razčlenili so stavke; ◇ šol. /Temeljito/ so razčlenili učni načrt

razčlenjeváti -újem R nedov. > gl. razčléniti -im R dov. □ **3. razčlenjeváti**₂ **kdo/kaj določati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pravilnik /podrobneje/ razčlenjuje določila zakona; prim. *določáti, predpisováti*

razdájati -am R nedov. > gl. razdáti -dám R dov., 2. mn., razdáste in razdáte; razdál

razdájati se -am se R nedov. > gl. razdáti se -dám se R dov., 2. mn., razdáste se in razdáte se; razdál se

razdáti -dám R dov., 2. mn., razdáste in razdáte; razdál □ *razdáti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj po delih dáti komu/čemu kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): /Brez pomišljanja/ je vse razdal revežem (za osnovno preživetje), Nekaj je prodal, nekaj pa /zelo hitro/ razdal, Vse /nepremišljeno/ razda za hrano; čustv. /Prehitro/ je razdala vse svoje moči; prim. *darováti, dáti, določíti/določíti, podaríti, pokloníti, porabíti/porábíti, razdelíti, razporedíti*

razdáti se -dám se R dov., 2. mn., razdáste se in razdáte se; razdál se □ *razdáti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj darovati se (komu/čemu / za koga/kaj), Sam₁ – (Sam₃/pSam₄/Nedol): /Brez pomišljanja/ se je razdala (družini), Razdala se je /popolnoma in izključno samo/ (za svoje otroke); čustv. /Čisto/ se je že razdal (za plemenite cilje); prim. *darovati se, dati se, podariti se, predati se, prepustiti se, vdati se*

razdelíti -ím R(P) dov., razdelil

□ *razdelíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati na dele, po delih koga/kaj (komu/čemu/na/v/med/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam₃₋₆/Prisl_{k/č}): /Zaradi precej različnih sposobnosti/ so (pri telovadbi) razdelili učence sicer iste starosti /v več enako močnih skupin/, Dramatiko je treba /zvrstno/ razdeliti /glede na literarne struje/, (V sicer istih okoliščinah) jih je novica razdelila /v dva tabora/, Ponujene možnosti so jih razdelile /na več interesnih skupin, po različnih možnih interesih/, Hrano so /pravično/ razdelili (med prisotne), blago pa so razdelili /po kakovosti oz. glede na kakovost/, (Prisotnim) so hrano /pravično/ razdelili, Karte je /spretno/ razdelila (med igralce), Sadike rož je /kar se da enakomerno/ razdelila /po vsej gredi/, (V pritličju) so prostore razdelili /po svoji zamisli/, prim. *grupirati, porazdeliti, poskupiniti, razkropiti, razporediti, razvrstiti*

razdelíti se -ím se R(P) dov., razdelil se □ *razdelíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati se na dele, po delih (na/v/med/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}) – : /Zaradi precej različnih sposobnosti/

so se učenci (pri telovadbi) razdelili /v več enako močnih skupin/, Dramatika se /zvrstno/ razdeli /glede na literarne struje/, (V sicer istih okoliščinah) se je skupina prvotno istomislečnih razdelila /v dva tabora/, Ponujene možnosti so se razdelile /na več interesnih skupin, po različnih možnih interesih/, Hrana se je /pravično/ razdelila (med prisotne); brezos. Blago pa se je razdelilo /po kakovosti oz. glede na kakovost/, prim. *grupirati se, poskupiniti se, razkropiti se, razporediti se, razvrstiti se*

razdeljeváti -újem, R(P) nedov. > gl.

razdelíti -ím R(P) dov., razdelil

razdeljeváti se -újem se R(P) nedov. > gl.

razdelíti se -ím se R(P) dov., razdelil se

razgíbati -am in -ljem R(P) dov. □ **1.**

*razgíbati*₂₍₃₎ **kdo/kaj spraviti (komu/čemu) kaj v dejavnost, narediti koga/kaj aktivnega**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /S telovadbo/ (si) je razgibal otrdele sklepe, Šel je na sprehod, da bi se /nekoliko/ razgibal, Razgibal (si) je odvevene sklepe; prim. *aktivirati, spodbuditi, sprostiti* □ **2. razgíbati**₂ **kdo/kaj povzročiti, narediti koga/kaj premičnega, delujočega**, Sam₁ – Sam₄: Burja razgiba morsk gladino, Krik je razgibal množico, Ob eksploziji so se ljudje razgibali / Eksplozija je razgibala ljudi; prim. *aktivirati, razburiti, razbúrkati, spodbuditi* □ **3. razgíbati**₂ **kdo/kaj spraviti koga/kaj v intenzivno, živahnejšo dejavnost, narediti koga/kaj aktivnejšega**, Sam₁ – Sam₄: Film je /duševno in notranje/ razgibal mladino, Knjiga je razgibala otrokovo domišljijo, Režiser bi moral razgibati filmsko dogajanje, Prireditev so razgibali /s šalami in petjem/, Učitelj zna /dobro in

predvsem koristno/ razgibati pouk, Delo organizacije bo treba razgibati, Država mora /nujno/ razgibati gospodarsko rast in vzporedno turistično dejavnost; prim. *aktivirati, spodbuditi, sprostiti*

□ **4. razgibati**₂₍₃₎ nav. čustv. **kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) koga/kaj bolj sproščeno, živahno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Dogodek je bolnika poživil in razgibal, Vino (nam) je razgibalo kri, Mesto bo treba /nekoliko/ razgibati /s kulturnimi dogodki/; prim. *aktivirati, pospešiti, spodbuditi, sprostiti* □ **5. razgibati**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti kaj bolj pestro, zanimivo (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Pisatelj je razgibal poglavje /z dialogi/, Arhitekt je (z različnimi elementi) razgibal pročelje hiše; prim. *popestríti*

razglasíti -ím in razglásiti -im G/R dov. razglásil □ *razglasíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj posredovati (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S/ Prid_{kol} Sam₂: /Po lokalnem radiu/ (jim) je razglasil vse najnovejše novice, Razglasil (mu) je, kako se je zgodilo; čustv. Povsod je razglasila, da se bo poročila; prim. *posredovati, povedati, prenesti, sporočiti*

razglasíti za -ím za in razglásiti -im za G/R dov., razglásil za □ **1. razglasiti za**₃ **kdo/kaj imenovati koga/kaj za koga/kaj/koliko česa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prid_{kol} Sam₂: Razglasili so ga za častnega doktorja, Območje so razglasili za narodni park; prim. *določiti/določiti za, imenovati za, nameniti/nameniti za* □ **2. razglasiti za**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj označiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Razglasili so ga za poštenjaka, Razglasili so

ga za naduteža, Nauk so razglasili za heretičen, Besedo so razglasili za narečno, /Po pravici/ so ga razglasili za začetnika, /Smeje/ so jo razglasili za otročjo; prim. *imenovati za, iméti za, oznáčiti za* ◇ pravn. *razglasíti za*₂ **kdo/kaj uradno potrditi koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Osumljenca so razglasili za krivega, Pogrešanega so razglasili za mrtvega; ◇ rel. Predlaganega so razglasili za svetnika

razglášati -am G/R nedov. > gl. razglasíti -ím in razglásiti -im G/R dov., razglásil

razglášati za -am za G/R nedov. > gl. razglasíti za -ím za in razglásiti za -im za G/R dov., razglásil za

razhájati se -am se Sp_S nedov. □ **1. razhájati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj odhajati na več strani (v/na kaj / po čem /kam/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Po tekmi so se gledalci /zadovoljno / z zadovoljstvom/ razhajali (v vse smeri), Ponočnjaki se zgodaj zjutraj /končno/ razhajajo (po domovih); prim. dov. *razkropiti se* □ **2. razhájati se**₁₍₂₎ **kaj ne potekati več skupaj (v/na/skozi kaj / po/pri čem /kam/ kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): (Po ravni trasi) se cesta in železnica razhajata, Žarki se /pri prehodu/ (skozi lečo) /pahljačasto/ razhajajo; prim. *razcépljati se, dov. razkropiti se, razslojevati se* □ **3. razhájati se**₁ **kdo/kaj biti, postajati različen -o**, Sam₁ – : Onadva oz. njuni interesi se /popolnoma/ razhajajo /med seboj/, Mnenja strokovnjakov se /pogosto/ razhajajo, Razhajajo se /ravno v/pri idejah/; prim. *diferencirati se, razcépljati se, razslojevati se*

razhodíti -hódim Sp_S dov. □ **1. razhodíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj pripraviti (komu/**

čemu kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z veseljem/ (jim) je razhodil pot, Razhodil (si) je sneg okoli hiše; prim. *poteptáti, steptáti, uhodíti, utrdíti/ utrdíti* □ **2. razhodíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj lastnostno spremeniti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Prav nemarno/ (si) je razhodil čevlje in pete, Po dolgem nepremičnem sedenju (si) je /kar precej/ razhodil noge, Najljubše škornje je /do konca/ razhodil; prim. *pošvedráti, razgibatí, razšíriti, uhodíti, uničiti*

razhodíti se -hódim se Sp_s dov. □ *razhodíti se*₁ **kdo/kaj spraviti se v gibanje, premikanje**, Sam₁ – : /Z intenzivno hojo/ se je /pošteno/ razhodil, Šel je na sprehod, da bi se /nekoliko/ razhodil; prim. *aktivírati se, razgibatí se, sprostiti se*

razíti se -idem se Sp_s dov., razšél se razšlá se razšlò se tudi razšlò se > gl. razhájati se -am se Sp_s nedov. □ *razíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj ločiti se na več strani (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): (Z njim) se je razšla /zaradi velikih ideoloških razhajanj/, (S tem fantom) sta se /presenetljivo hitro/ razšla, Razšla sta se /kot prijatelja/, Razšli so se /zaradi prehudih nesoglasij/; prim. *ločiti/ločiti se, razločiti/razlóciti se*

razlágati -am G nedov. > gl. razložiti -ím G dov., razlózil

razletéti se -ím se Sp_s dov., razlétel se □ **1. razletéti se**₁₍₂₎ nav. čustv. **kdo/kaj odhajati na več strani (v/na/skozi/čez/med kaj / po/pri/ob/na/v čem / kam/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Po tekmi so se gledalci /zadovoljno / z zadovoljstvom/ razleteli (v vse smeri, po različnih gostilnah in lokalih v

mestu), Ponočnjaki se zgodaj zjutraj /končno/ razletijo (po domovih); čustv. Novica se je /bliskovito oz. z največjo naglico/ razletela (po vseh celinah); prim. *razbežáti se, razcepíti/razcépiti se, razíti se, razkropíti se, razšíriti se* □ **2. razletéti se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kaj sunkovito razpasti na dele, kose (v/na/skozi/čez/med kaj / po/pri/ob/na/v čem /kam/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Drobcí stekla so se razleteli (po ravni trasi), Žarki se /pri prehodu/ (skozi lečo) /pahljčasto/ razletijo (na vse strani), Ogledalo se je (po vsej sobi) razletelo /na drobne koščke/, Granata se je že (v zraku) razletela; prim. *razcepíti/razcépiti se, razíti se, razkropíti se, razpásti, razslojiti se, razšíriti se, raztréščiti se*

razlikováti -újem U nedov. > gl. ločiti in ločiti -im U dov. in nedov., 2., 3., 4.

razlikováti se -újem se U nedov. > gl. ločiti se in ločiti se -im se U dov. in nedov., 1.

razločeváti -újem U nedov. > gl. ločiti in ločiti -im U dov. in nedov., 2.–5.

razločeváti se -újem se U nedov. > gl. ločiti se in ločiti se -im se U dov. in nedov., 1.

razložiti -ím G dov., razlózil □ **1. razložíti**₃ **kdo/kaj dati, postaviti koga/kaj po čem/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Svoje orodje je razložil po mizi, Doma je vso prtljago razložil po kotih; prim. *položiti, razpostáviti, raztegníti/raztéggniti, raztovóriti, razvrstíti* □ **2. razložíti**₃ **kdo/kaj dati koga/kaj iz česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Z vlaka so razložili vso prtljago, Iz torbe je razložil vse potrebno za delo; prim. *raztovóriti* □ **3. razložíti**₂

kdo/kaj napraviti kaj prazno, lažje, Sam₁ – Sam₄: Razložili so vagon, Danes so razložili velik tovor; prim. *razbremeniti, raztovoriti* □ **4. razložiti**₂, **kdo/kaj narediti koga/kaj vzročno, logično utemeljen-ega/-o, razumljiv-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: /Jasno/ so razložili svoje stališče do svetovnih problemov, Ta dejstva so /najbolje/ razložila našo odločitev, Slovar je /natančno/ razložil pojem družina; prim. *pojásniti, utemeljiti* □ **5. razložiti**₃, **kdo/kaj narediti komu/čemu koga/kaj bolj jasn-ega/-o, razumljiv-ega/-o**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Če dopisa ne razumete, vam ga bom razložil, /Z govorjenjem in mimiko/ jim je vse razložil, /Na kratko/ mu je razložil, kako je bilo, Učencem je razložila literarno besedilo, Ni si znal razložiti svojega tesnobnega občutka; prim. *pojásniti, utemeljiti* ◇ muz. *razložiti*₂, **kdo/kaj zaporedno izvesti kaj 'tone akorda'**, Sam₁ – Sam₄: Pri vajah je vsak akord tudi razložil /po tonih/

razmisliti -am M dov. □ **1. razmisliti**₂, **kdo/kaj mišljenjsko obravnati, usmeriti kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5} /S: O vsaki potezi /temeljito/ razmisli, /Navadno/ razmisli, kaj mu je storiti, Zadevo je /dobro/ razmislil; prim. *premisлити* □ **2. razmisliti**₂, **kdo presoditi, oceniti kaj / o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5} /S: Treba je razmisliti možnosti uresničitve, /Resno/ so razmislili o možnostih uresničitve; prim. *océniti/oceníti, presodíti/presodíti*

razmišljati -am M nedov. □ **1. razmišljati**₂, **kdo/kaj mišljenjsko obravnavati, usmerjati kaj, misliti kaj / o čem**, Sam₁ – pSam₅ /S: Razmišlja, zakaj se je to zgodilo, /Dolgo/ je razmišljal, kaj naj stori, /

Veliko/ razmišlja o prihodnosti; prim. *premisлити* □ **2. razmišljati**₂, **kdo/kaj pozitivno, negativno meniti o kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Večina razmišlja o tem / drugače;/ **kdo/kaj pozitivno, negativno meniti**, Sam₁: Tudi on razmišlja /kot vsi/; prim. *meníti/méniti, premisлити*

razmnoževáti -újem R(P) nedov. > gl. razmnožíti -ím R(P) dov., razmnóžil

razmnoževáti se -újem se R(P) nedov. > gl. razmnožíti se -ím se R(P) dov., razmnóžil se ◇ biol. *razmnoževáti se*₁₍₂₎, **kdo/kaj ploditi se v večjem številu in navadno širše (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/ kdaj)**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6} /Prisl_{k/č}): (Na določenem področju) se ta rastlina lahko razmnožuje /spolno ali nespolno/, Npr. gobe, mahovi, praproti se razmnožujejo /s trosi/

razmnožíti -ím R(P) dov., razmnóžil □ *razmnožíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga/kaj (s čim) bolj razširjen-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₆): To rastlino razmnožijo /s podtaknjenci/, Vrtnice je razmnožil /na izbrane divjake/ (s cepilnim nožičem), Tiskovino je razmnožil /na fotokopircu / s fotokopirnim strojem/; prim. */foto/ kopirati, razplodíti, razširiti*

razmnožíti se -ím se R(P) dov., razmnóžil se □ *razmnožíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojaviti se v večjem številu in navadno širše (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/ čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6} /Prisl_{k/č}) – : (V teh okoliščinah) se bakterije /hitro/ razmnožijo, (Prav v zadnjem obdobju) se je ta vrsta mrčesa /zaradi toplote zelo/ razmnožila; pren.

(Takrat) so se raznorazni saloni /kot po tekočem traku/ razmnožili; prim. *razploditi se, razširiti se*

razpolágati -am R nedov. □ *razpolágati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj imeti možnost upravljati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Le redki še razpolagajo z družbenimi sredstvi, Že dolgo /brez ovir/ razpolaga s svojim prostim časom, Razpolaga z vsemi možnimi podatki; prim. *gospodáriti, upravljati*

razprávljati -am G nedov. □ **1.** *razprávljati*₂₍₃₎ os. v mn./dv. **kdo izmenjavati mnenja, misli o čem (s kom)**, Sam₁ – pSam₅ – (pSam₆): /Vneto/ so razpravljali o vsakdanjih stvareh (tudi s strokovnjaki); brez. O teh stvareh se /javno/ razpravlja, vendar /premalo/ (s strokovnjaki); prim. *debatírati, govoríti, komentírati, pogovárjati se, teoretizírati* □ **2.** *razprávljati*₂ os. v mn./dv. **kdo načrtno podajati vsebino o čem**, Sam₁ – pSam₅: Pisec v knjigi /prizadeto/ razpravlja o zadnjih dogodkih; brez. O teh stvareh se /javno/ razpravlja; prim. *govoríti, komentírati, písati/pisáti, razglábljati, teoretizírati*

razslojeváti -újem, Sp_L nedov. > gl. diferencírati -am Sp_L nedov. in dov.

razslojeváti se -újem se Sp_L nedov. > gl. diferencírati se -am se Sp_L nedov. in dov.

razslojíti -ím Sp_L dov., razslójlil > gl. diferencírati -am Sp_L nedov. in dov.

razslojíti se -ím se Sp_L dov., razslójlil se > gl. diferencírati se -am se Sp_L nedov. in dov.

razstáviti -im R dov. □ **1.** *razstáviti*₃ **kdo/kaj dati, postaviti na ogled kaj**

na/v/po čem/kje/kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: V galeriji so razstavili njegove najnovejše slike, Kozarce je že predhodno razstavila po mizi, Veliko prtljage so razstavili po klopi in stolah; prim. *razložiti, razporediti, razpostáviti, raztegníti/raztégniti, razvrstíti* □ **2.** *razstáviti*₃ **kdo/kaj razdeliti koga/kaj na kaj 'sestavine'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Posteljo so razstavili na zložljive dele, Pesem so razstavili na miselne sestavine, Letalo so razstavili na ogrodne in strojne dele oz. sestavine; prim. *razčléniti, razdelíti, zanalizírati* ◇ fiz. *razstáviti*₃ **kdo/kaj razdeliti kaj na kaj 'sestavine'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Silo so razstavili na komponente; ◇ kem. Snov so razstavili na enostavnejše elemente; ◇ mat. Število so razstavili na prafaktorje ◇ um. *razstáviti*₃ **kdo/kaj dati, postaviti na ogled kaj na/v/po čem/kje/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Malo plastiko je razstavil po več galerijah

razstávljati -am R nedov. > gl. razstáviti -im R dov.

razuméti -úmem S_D dov. in nedov., razúmel tudi razumél in razumél □ **1.** *razuméti*₂₍₃₎ **kdo zavestno sprejeti, ugotoviti kaj (pri/na/v čem / med/ pred/nad/pod kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prid_{k/e}): /Zaradi današnjih okoliščin/ učenci tovrstne probleme /zelo hitro/ razumejo, Še (danes) ne more /prav/ razumeti, kako se je moglo kaj takega zgoditi, Njegovih stališč niso /prav dobro/ razumeli, /Bistroumno/ je (takoj) razumel težavo; prim. *dojéti, razložíti si, sprejéti, ugotoviti* □ **2.** *razuméti*₂₍₃₎ **kdo predstavljati si kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod kom/čim / kje/kdaj)**,

Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prid_{k/ε}): Tega dela (pri danih okoliščinah) ne smemo razumeti /preozko/, Prav zanimivo je, /kako/ razume življenje in svobodo, Arhitekturo nekateri (danes) razumejo /še čisto tradicionalno/; prim. *dojémati, jemáti, obravnávati, razlágati si, sprejémati* □ **3. razuméti**₂₍₃₎ **kdo naklonjeno obravnavati koga/kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prid_{k/ε}): Njegovo delo (v danih okoliščinah) še /kako dobro/ razume, Prav zanimivo je, /kako/ razume tukajšnje ljudi in njihov način življenja, Mladostnike skuša /čimbolje/ razumeti (vsaj v šoli, na svojem delovnem mestu); prim. *dojémati, jemáti, obravnávati, razlágati si, sprejémati* □ **4. razuméti**₂₍₃₎ **kdo akustično zaznati koga/kaj (pri/na/v čem / med/pred/nad/pod kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prid_{k/ε}): (V levem kotu zadaj) ga nič ne razume, (Zdaj) pa nič več ne razume, /Zaradi prehudega jecljanja/ ga le /s težavo/ razume; brez. /Po telefonu/ se /slabo/ razume; prim. *dojémati, slišati, sprejémati* □ **5. razuméti**₂ **kdo biti sposoben dojeti, dojemati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Nemško /precej dobro/ razume, govoriti pa ne zna, Fizike, žal, /skoraj nič/ ne razume; prim. *dojémati*

razuméti se -úmem se S_D, dov. in nedov., nav. os. v mn./dv., razúmel se tudi razumél se in razumél se □ *razuméti se*₁₍₂₎ **kdo skladno živeti (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): /Lepo/ se razumejo, (Z ženo) se razumeta, /V vsakdanu/ se /dobro/ razume (s starši); prim. *sòbívati*

razuméti se na -úmem se na S_D nedov., razúmel se na tudi razumél se na in

razumél se na □ *razuméti se na*₂ **kdo obvladovati kaj**, Sam₁ – pSam₄: Na svoje delo se /dobro/ razume, Na to se razume /kot zajec na boben/, /Navidez/ se na vse /odlično/ razume; prim. *obvladóvati, poznávati*

razumévati -am S_D nedov. > gl. razuméti -úmem S_D dov. in nedov., razúmel tudi razumél in razumél 1.–3. □ **4. razumévati**₂ **kdo imeti v mislih, zavesti kaj, glede na bistvene lastnosti, vsebine tega**, Sam₁ – Sam₄: Svoj položaj /napačno/ razumeva, /Tako/ so njegove načrte razumevali tudi somišljeniki; prim. *dojémati*

razvíjati -am Sp_{S/L} nedov. □ **1. razvíjati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj stanjsko spreminjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Knjige je /previdno in z vso skrbnostjo/ razvijala, Žico s koluta so razvijali /strojno/; prim. *odvíjati* □ **2. razvíjati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spreminjati koga/kaj v popolnejšo obliko**, Sam₁ – Sam₄: /Z vso močjo/ morajo razvijati gospodarstvo in šolstvo, /Načrtno in z veliko skrbnostjo/ so razvijali otrokove sposobnosti, /Z veliko samoiniciativnosti/ so razvijali muzejsko zbirko, Model in pozneje stroj so /nenavadno dolgo/ razvijali, V šoli nikoli niso v pravem smislu razvijali narodne zavesti; **kdo/kaj na novo delati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: V proizvodnji so bili primorani razvijati nov tehnološki postopek, Društvo trenutno razvija nove dejavnosti; prim. *dopolnjeváti, izpopolnjeváti/ spopolnjeváti, obnávljati, predelóvati* □ **3. razvíjati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj predstavljati koga/kaj v popolnejši obliki**, Sam₁ – Sam₄:

Svoje misli /logično in hitro/ razvija, Razprava razvija in utemeljuje vsebino uvodnega poglavja; prim. *pojasnjeváti, predstavljáti, prikazováti* □ **4. razvíjati**₂ **kdo/kaj navadno z rastjo dosega-ti kaj v popolnejši obliki**, Sam₁ – Sam₄: Ta drevesa razvíjajo močne korenine, Rastline razvíjajo močno seme in velike cvetove, Fant /s športom/ razvíja predvsem močne roke in noge; prim. *krepíti, utrjeváti* ◇ fot. *razvíjati*₂ **kdo/kaj delati kaj, posneto vsebino vidno**, Sam₁ – Sam₄: Razvíjal je film, Razvíjali so rentgenske plošče

razvíjati se -am se Sp_{S/L} nedov. □ **1. razvíjati se**₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kaj postopno delati se, spreminjati se (komu/čemu) (v/za kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₄): Dežela se razvíja (v industrijsko državo), Bolezen se (mu) je /hitro/ razvíjala, Prijateljski odnosi se /zadovoljivo/ razvíjajo; prim. *krepíti se, napredováti/naprédovati, utrjeváti se* □ **2. razvíjati se**₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno postajati večji, močnejši, zrelejši delati se, spreminjati se (komu/čemu) (v/za kaj / v/pri/na kom/čem)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{4/5}): Otroku se zobovje /nepravilno/ razvíja, Fant se /uspešno/ razvíja, Te živali se razvíjajo (v vodi), Mladiči se razvíjajo nekaj tednov; prim. *krepíti se, napredováti/naprédovati, utrjeváti se* □ **3. razvíjati se**₂ **kdo/kaj začenjati obstajati kot rezultat določenega procesa, dogajanja v/pri/na kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Pri tem procesu se razvíjajo plini, Prevleka plemenite plesni se razvíja na površini sira, Na poškodovanem mestu se je začelo razvíjati novo tkivo; prim.

napredováti/naprédovati, rásti ◇ meteor. *razvíjati se*₂ **kdo/kaj začenjati obstajati kot rezultat določenega procesa, dogajanja v/pri/na čem / nad/pod čim / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Nad Atlantikom se razvíja področje visokega zračnega pritiska

razvíjati se v -am se v Sp_{S/L} nedov., v oslabljenem pomenu □ *razvíjati se v*₁ **kdo/kaj postopno spreminjati se**, Sam₁ – : Začel se je razvíjati živahen pogovor, Zabava se je razvíjala v veseljačenje; prim. *postájati*

razvíti -vijem Sp_{S/L} dov. > gl. *razvíjati* -am Sp_{S/L} nedov. ◇ mat. *razvíti*₂ **kdo/kaj zapisati kaj 'funkcijo' v obliki vrste**, Sam₁ – Sam₄: Funkcijo je razvil v vrsto ◇ šah. *razvíti*₂ Razvil je figure

razvíti se -vijem se Sp_{S/L} dov. > gl. *razvíjati se* -am se Sp_{S/L} nedov.

razvíti se v -vijem se v Sp_{S/L} dov. > gl. *razvíjati se v* -am se v Sp_{S/L} nedov.

razvrstíti -ím R(P) dov., razvrístil □ *razvrstíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga/kaj v vrsto (na/v/med/ pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/ kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Zaradi precej različnih sposobnosti/ so (pri telovadbi) razvrstili učence sicer iste starosti /v več enako močnih skupin/, Urednik je razvrstil geselske sestavke /po abecednem, in ne po kronološkem zaporedju/, Sodelavce je razvrstil (po položajih) /glede na njihove sposobnosti/, Sadike rož je /kar se da enakomerno/ razvrstila /po vsej gredi/, (Na razstavi) so slike razvrstili /po obdobjih/, (V pritličju) so panoje razvrstili /po svoji zamisli/;

prim. *grupírati, poskupíniti, razdelíti, razporedíti*

razvrstíti se -ím se R(P) dov., razvrstíl se □ *razvrstíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati se v vrsto, po vrsti (na/v/ med/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri/ ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/ čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/ Prisl_{k/e}) – : Vojaki so se /enakomerno/ razvrstili (ob meji), Vozniki se morajo (pred križiščem) /po načelu prednosti/ razvrstiti; brez os. Imena se (v sezname) /navadno/ razvrsti /po abecedi/; prim. *grupírati se, poskupíniti se, razdelíti se, razporedíti se*

razvrščati -am R(P) nedov. > gl. razvrstíti -ím R(P) dov., razvrstíl

razvrščati se -am se R(P) nedov. > gl. razvrstíti se -ím se R(P) dov., razvrstíl se

rêči rêčem G dov., rêci recíte, rékel rêkla □ **1. rêči**₂₍₃₎ **kdo/kaj glasovno izoblikovati, izraziti z govornimi organi (komu/čemu) kaj/o čem**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: Te besede (nam) ni rekel, Otrok že reče mama, Teško reče r, Kar divja, samo če (mu) rečem njegovo ime, O tem (jim) ne more reči mnogo novega; pog. knj. Radio je rekel, da bo sončno // **kdo/kaj glasovno z govornimi organi posredovati komu/čemu kaj / o čem 'določeno vsebino'**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: Mora se jim reči, da so škodo že povrnili, Rekel jim je, da se kmalu vrne, Reci ji prijazno besedo, Nikomur ne reče žal besede; prim. *izgovoríti, izráziti, sporočiti* □ **2. rêči**₂ **kdo/kaj izjaviti, zadržati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Reče vse, Lahko rečemo, da je boljše, Menda ne bo rekel, da to

ni res; prim. *izjáviti, zadržati* □ **3. rêči**₃ **kdo/kaj predlagati, svetovati komu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Rekel mu je trenutno rešitev, Reči mu, naj ne okleva predolgo; prim. *predlágati, svetováti* □ **4. rêči**₃ **kdo/kaj ukazati, veleli komu/ čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Nedol: Rekel mu je umakniti se, Psu je rekel sestí; izpust. Psu je rekel v stajo; prim. *ukázati, veléti* □ **5. rêči**₃ **kdo/kaj izraziti komu/ čemu kaj 'ime, naziv, izraz'**, a) Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: , Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Reci mi Tone, Psu so rekli Lisko, Braniku so rekli Rihemberk, b) Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Vsakemu odraslemu reče stric, Enkrat mu je rekel ti enkrat vi, c) Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Ciklamam rečejo ponekod korčki; iron. In oni temu rečejo poštenost; prim. *oznáciti* □ **6. rêči**₂ **kdo/kaj misliti, meniti kaj**, Sam₁ – S: Človek bi rekel, da ne zna šteti do pet, Stari ljudje so rekli, da je prevelika sreča lahko tudi v nesrečo; prim. *meníti, mísliti* □ **7. rêči**₂ v zvezi s **hoteti kdo/kaj uvajati kaj 'stanje/lastnost'**, Sam₁ – S: Hoče reči, da to ni res, Hoče reči, naj se že enkrat lotijo dela; prim. *namígniti, opozoríti* □ **8. rêči**₂ v oslavljenem pomenu **kdo/kaj biti kje/kdaj**, Sam₁ – Prisl_{k/e}: Hočem reči jutri doma, Rečem /kar dobro/, Rečem ti /smešno, neumno smešno/ □ **9. rêči**₂ nav. čustv. **kdo/kaj podkrepiti kaj 'trditev'**, Sam₁ – Sam₄/S: Rečem, da me še ni razočaral, Pa reci, če ni bogat, Ni kaj reči; prim. *oporéči* □ **10. rêči**₃ nav. v zvezi **ti rečem, vam rečem kdo/kaj izražati komu/čemu kaj 'prepričanost, opozorilo, poudarjeno'**, Sam₁ – Sam₃ – S: , Sam₁ – Sam₃ – S: Vam rečem, da bo vse dobil nazaj, Ne boš plačal, ti rečem , Sam₁ – Sam₃ – S: Ne jezi me, ti rečem, Rečem vam, dobro premislite,

Sam₁ – Sam₃ – S: To je bilo življenje, ti rečem □ **11. rēči₂** v zvezi z **bi kdo/kaj izražati kaj 'omejitev'**, Sam₁ – S: Rekel bi, da to ni res; prim. *oporēči* □ **12. rēči₃** v zvezi s **kaj kdo/kaj izražati kaj na koga/kaj / h komu / k čemu**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Kaj bi rekli na vse to, Kaj bi rekli h krompirju v solati, Kaj naj rečem na takšno brezbriznost; prim. *pripómniiti* □ **13. rēči₂** velelno za 1. os. mn. in dv., čustv. **kdo/kaj izraža kaj kot predlog**, Sam₁ – S: Recimo, da sprejmemo ponudbo, Recimo, da se res odločimo tako narediti; prim. *predpostaviti* □ **14. rēči₂** čustv. **kdo/kaj povzročiti kaj 'glas, zvok'**, Sam₁ – Sam₄: Krava reče mu; brez. Reklo je bum; prim. *oglášati se*

rēči čez rēčem čez G dov., pog. knj. □ **rēči čez₃₍₄₎ kdo/kaj izraziti z govornjem (komu/čemu) kaj čez koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Rekel (mu) je nekaj čez čast, Čez njega (jim) je rekel kar težke obtožbe; prim. *obrēgniti se čez*

rēči na rēčem na G dov. □ **rēči na₃₍₄₎ kdo/kaj izraziti z govornjem (komu/čemu) kaj na koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Na vse obtožbe (jim) ni nič rekel; prim. *odgovoriti na*

rēči se G dov. □ **1. rēči se₃** nav. 3. os. **nekdo poimenovati kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Njemu se reče Debeli; brez. Temu bi se reklo nepoštenost; prim. *práviti se* □ **2. rēči se₂** nav. 3. os. **nekdo izraziti kaj 'visoko stopnjo stanja/pojava'**, Sam₁ – Sam₁: On že ve, kaj se reče lakota; prim. *práviti se* □ **3. rēči se₂** nav. 3. os. **nekdo/kaj izraziti kaj 'določeno dejstvo'**, Sam₁ – Sam₁/S: Se reče ona, To se reče, da so že nazaj; prim. *práviti se*

rēči z/s rēčem z/s G dov., neobč. □ **rēči**

z/s kdo/kaj izraziti z govornjem kaj s kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Te besede rečemo s pesnikom; prim. *izgovoriti z/s*

rēči za rēčem za G dov., pog. knj. □ **rēči za₂ kdo/kaj izraziti se z govornjem za kaj**, Sam₁ – pSam₄: V kuhinji je rekel za hrano, Materi je večkrat rekel za denar; prim. *prošiti za, vprašati za*

rediti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov., tudi rēdi □ **1. rediti₂₍₃₎ kdo/kaj načrtno hraniti koga/kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Zaradi zakola/ so prašiča začeli /intenzivno/ rediti (predvsem za več masti), (Zlasti za svoj duševni mir, manj za meso) so začeli rediti nekaj glav goveda /zaradi čistega veselja in ljubiteljstva/, Domačega mačka je (za tekmovanje) /preveč očitno/ redil; prim. *hraniti/hrániti, kírmiti, pítati* □ **2. rediti₂₍₃₎** čustv. **kdo/kaj preživljati koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Starši so ga /kar predolgo/ redili (z denarjem in hrano) /izključno na lastne stroške/, Kmetija je /z mesečnimi prihodki presenetljivo uspešno/ redila celo družino; prim. *preživljati, vzdrževati* □ **3. rediti₁ kaj povzročiti debelost**, Sam₁ – : Kruh in sladkor /dokazano/ redita; prim. *debeliti*

rediti se -ím se NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **rediti se₁ kdo/kaj postajati bolj debel**, Sam₁ – : /Vedno bolj, preveč/ se redi /predvsem zaradi lenarjenja/, Po toplem deževju se krompir /samo še dodatno/ redi; prim. *debeliti se, šíriti se*

reklamírati I -am R nedov. in dov.

□ **reklamírati₂₍₃₎ kdo/kaj javno ponujati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z vsem možnim pompom/

so reklamirali najnovejši film, Svoje najnovejše izdelke so (potencialnim potrošnikom) reklamirali /kot vse druge firme, tj. na cesti in po različnih medijih/; prim. *opozárjati na, ponújati, popularizírati*

reklamirati II -am R dov. in nedov.

□ *reklamírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj protestno odkloniti kaj (komu/čemu /pri/v/na kom/čem /kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃/pSam₅/Prisl_k): /Zaradi zastaranja/ so (kar v firmi) reklamirali pokvarjeno hrano, (Založništvo) so /s prevelikim zamikom/ reklamirali pošiljko; prim. *odkloníti, zavrnúti/zavrníti*

reševáti -újem R(P) nedov. □ **1. reševáti₃ kdo/kaj z željo pomagati vleči koga/kaj iz koga/česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: /S posebnimi dvigali in z naporom/ so jih reševali iz gorečega bloka, /Po občutku/ so čez nekaj dni še reševali ponesrečence izpod ruševin, /Kar bolj po domače/ so reševali pohoštvo iz goreče hiše, /Zgolj po občutku/ ga je skušala reševati ven iz neprijetnega položaja; prim. pog. knj., čustv. *mázati, vléči* □ **2. reševáti₂ kdo/kaj vleči koga/kaj iz neprijetnega, nezaželenega položaja**, Sam₁ – Sam₄: /S posebnimi dvigali in z naporom/ so reševali zasute ljudi, /Po prvem šoku/ so čez nekaj dni reševali še uporabno opremo; prim. *ohránjati, varováti/várovati* □ **3. reševáti₃ kdo otriesati koga/kaj koga/česa / pred kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₂₍₆₎: /S posebnimi terapijami in po posebnih postopkih/ ga je reševala brezpotrebnih zadreg, /Po prvem šoku/ so jih reševali nadležnih novinarjev / pred nadležnimi novinarji; prim. *ohránjati, otrésati, varováti/*

varovati □ **4. reševáti₃ kdo/kaj ohranjati koga/kaj pred kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Izumirajoče živalske vrste so / prizadevno / s prizadevnostjo/ reševali predvsem pred človekom, Pred svojimi otroki je reševal svojo čast, Imetje je pred rubežem reševal /s posojili/; prim. *ohránjati, ščitíti, varováti/várovati* □ **5. reševáti₂ kdo/kaj delati kaj jasno, znano**, Sam₁ – Sam₄: /Pri delu/ rad rešuje zahtevnejše strokovne probleme, /Rad/ rešuje uganke in rebuse; prim. *jasniti, obravnávati, pojasnjeváti, razjasnjeváti, razreševáti, razvozlávati, ugotávljati* □ **6. reševáti₂ kdo/kaj izrekati dokončne sodbe za kaj**, Sam₁ – Sam₄: /V/Pri procesu urbanizacije/ rešujejo tudi prošnje za lokacijsko dovoljenje, /Pri nadaljnji privatizaciji pospešeno/ rešujejo najrazličnejše dopise in akte; prim. *izdávjati, izrékati, odgovárjati na, sprejémati* ◇ šah. *reševáti₂ kdo vnaprej, z načrtovanimi potezami, prizadevati si doseči kaj 'mat'*, Sam₁ – Sam₄: /Pri umetno narejenih pozicijah/ so šahisti reševali problem

reševáti se -újem se R(P) nedov.

□ *reševáti se*₂₍₃₎ **kdo/kaj otriesati se koga/česa / pred kom/čim (v/na kaj /kam)**, Sam₁ – (p)Sam₂₍₆₎ – (p)Sam₄/Prisl_k): /Z delom/ se je reševal obupa / pred obupom, Pred stresom, naporom in pred napornimi ljudmi se je reševal (na dom, na podeželje); prim. *otrésati se, znebívati se*

rézati réžem R nedov. □ **1. rézati₁ kaj imeti sposobnost s pritiskanjem in ostrim potegovanjem deliti**, Sam₁ – : Nož /dobro/ reže /na obe strani/, To rezilo /natančno/ reže /podolgem in

počez/; prim. *delíti, kósati* □ **2. rézati**₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem prizadevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Meso /strojno/ rezali (s posebnim nožem), Kovino so rezali (s posebnimi avtomatičnimi škarjami); pren., čustv. Ladja reže valove, Lastovica /s krili/ reže zrak; prim. *delíti, kósati* □ **3. rézati**₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem odstranjevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z vrtnarskimi škarjami) režemo poganjke, (S posebnimi pilatorji) so rezali dlake, Prašiča so dali rezat; prim. *odstranjévati* □ **4. rézati**₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem oblikovati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Iz pločevine/ reže kvadrate, Podobe reže /v les ali linolej/, Začela je rezati obleko; prim. *krojíti, oblikováti* □ **5. rézati**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj boleče pritiskati (komu/čemu / koga/kaj) do koga/česa / v/na/ob koga/kaj / v/pri kom/čem / med/za kom / čim / kje / kod**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – (p) Sam_{2/4-6}/Prisl_k: Naramnice nahrbtnika (mu/ga) režejo v ramena, Očala (ga) režejo za ušesi, Mraz (ga) reže do kosti, Njegove besede so (jim) rezale živce, V prsih (ga) nekaj reže; brezos. Bilo je tako mrzlo, da je kar rezalo lica; prim. *bôsti, pritískati, zajédati se* □ **6. rézati**₂ čustv. **kdo/kaj prekinjati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kriki /neprestano/ režejo tišino, Avtomobilski žarometi so rezali temo; prim. *prekinjati* □ **7. rézati**₂ čustv. **kaj biti speljan čez/skozi kaj**, Sam₁ – Sam₄: Železniška proga reže področje, Potok je /podolgem/ rezal dolino; prim. *prekinjati* □ **8. rézati**₂ čustv. **kdo/kaj peti, igrati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Godba

je rezala koračnice, Pevci so rezali same vesele pesmi; prim. *igráti, péti* ◇ agr. *rézati*₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritiskanjem in ostrim potegovanjem deliti kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Rezali so krompir (za seme) ◇ agr. *rézati*₂ **kdo/kaj mešati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Rezal je vino ◇ teh. *rézati*₂ **kdo/kaj deliti kaj**, Sam₁ – Sam₄: To vrsto kovine se reže /s plamenom/

rézati jo réžem jo P_{pr/C/Dg} nedov. □ *rézati jo*₂ pog. knj., čustv. **kdo/kaj hitro premikati se do koga/česa / proti komu/čemu / v/na/ob koga/kaj / po kom/čem / med/za kom / čim / kje / kod**, Sam₁ – (p)Sam₂₋₆/Prisl_k: Rezala sta jo proti morju, Parnik jo je rezal /z vso hitrostjo/, Po cesti jo je rezal /kar peš/; prim. *hitéti, íti, tēči*

ríniti -em P_{C/Dg} nedov. □ **1. ríniti**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo premikati, spravljati (komu/čemu) koga/kaj iz/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad/med/skozi/čez koga/kaj / odkod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k/Namen: /Kar naprej/ so ga rinili naprej, /Vneto/ ga je rinila od sebe, Dojenček (si) rine pest v usta, Roko (si) je rinil v desni žep, Buldožer (jim) rine sneg z dvorišča, /Na silo/ je rinil napačen ključ v ključavnico; prim. *porívati, potískati, správljati, súvati* □ **2. ríniti**₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo premikati se, spravljati se (komu/čemu) iz/od/izpod koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad/med/skozi/čez koga/kaj / odkod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k/Namen: /V ihti/ je rinila mednje, Vanj je rinil /s pištolo/, (Otroku) zob že rine iz čeljusti, Poleti vse rine na morje, Vlak je /dobesedno/ rinil v predor,

Visok plamen z dimom je rinil iz peči v prostor, Izpod avtomobilskega pokrova (jim) je /med vožnjo/ planil plamen, Iz gred (jim) rinejo prve bilke; čustv. /Zaradi nepričakovane novice/ je rinil iz postelje, /Vse preveč/ rine delat, /Redno/ rine obrekovat na trg; prim. *hoditi, približevati se, prodirati, spravljaljati se* □ **3. ríniti**₁ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj težko živeti, prebijati se**, Sam₁ – : /Z veliko težavo/ rine skozi življenje, /Za silo /že nekako/ rine; prim. *prebijati se, živéti, životáríti*

ríniti se -em se P_{C/Dg} nedov. □ *ríniti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s težavo in silo premikati se, spravljaljati se iz/od koga/česa proti/ h komu/ k čemu / na/v/ po/pod/nad/med/skozi/čez koga/kaj / odkod/kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k/ Namen: Ljudje so se rinili proti vratom, /Na silo/ se je rinil skozi množico; prim. *gnésti se, komólčiti se*, čustv. *prebijati se, prerívati se, spravljaljati se*

ríniti v -em v P_{C/Dg} nedov. □ **1. ríniti v**₃₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo premikati, spravljaljati (komu/čemu) koga/kaj v kaj/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Sina je /že neokusno/ rinil na fakulteto, /Na silo/ so jo rinili v zakon, /Nesramno/ (mu) je v žep rinil podkupnino; prim. *forsírati v, siliti v, tláčiti v, vsiljeváti* □ **2. ríniti v**₂ čustv. **kdo/kaj vztrajno siliti v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Z neumestnimi vprašanji/ je rinil v njo, /Neprestano/ rine vanj, /Vztrajno/ rine v nesrečo; prim. *siliti se v, vsiljeváti se v*

ríniti za -em za P_{C/Dg} nedov. □ *ríniti za*₂ čustv. **kdo/kaj vztrajno siliti za kom**, Sam₁ – pSam₆: Čeprav ga je očitno

odklanjala, je /vztrajno/ rinil za njo; prim. *hoditi za, siliti za*

rísati ríšem R nedov. □ **1. rísati**₁ **kdo s črtami upodabljaljati navadno na gladki površini**, Sam₁ – : /Počasi/ je že risal, /Navadno/ je risal /na papir/, Risal je /lahko samo po naročilu/; prim. *obvládati, upodábljaljati, znáti* □ **2. rísati**₂₍₄₎ **kdo z risbo upodabljaljati (komu/čemu) koga/kaj/o kom/čem (na/v kaj / po/na/v čem / kam /kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5} – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Motiv (si) /prizadevno in z neverjetno voljo/ riše (v notes), Vse je risal /z grafitom/, Parole je pisal in risal (po zidovih), /Po temeljitejšem razmisleku/ je vsakič risal samo določeni simbol, (Javnosti, navzven) vedno riše o njej vse najlepše motive; brez. To /tako/ se riše v koledarju; prim. *izdelováti, izrážati se, posredováti, sporóčati, upodábljaljati, ustvárajati* □ **3. rísati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo prikazovati (komu/čemu) kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): (Svojim domačim) je risal domače motive (za spomin), Risal je naslovnice in avize (za najrazličnejše filme), Risal (ji) je portret, /V svoji domišljiji/ (si) je risal lepšo prihodnost, Posamezne ključne zgodovinske dogodke je risal (za bodoče rodove); čustv. /V letu/ je ptica risala kroge; prim. *komponírati, oblikováti, opisováti, prikazováti, sestávjaljati, ustvárajati* ◇ um. *rísati*₂ **kdo znati, obvladati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Rad riše živali /v olju/, Vse rišejo /s prosto roko/; ◇ brez. Tovrstne risbe se riše /praviloma s kredo/

rísati se ríšem se T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv. □ *rísati se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izražati se (komu/čemu) (v/na/**

po/pri/ob kom/čem /kje/kod), Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_k): (Šele v tujini) se (mu) življenje riše /v pravi luči/, prim. *nastópati, prikazováti se*

robíti in róbiti -im R nedov. □ **1. robíti**₂₍₄₎ **kdo/kaj (komu/čemu) delati koga/kaj lep-ega/-o (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Robili so (ji) krilo (z različnimi trakovi), Prtičke (si) je robila (s kvačko); prim. *ažurírati, krasíti, lepotičíti, lépsati* □ **2. robíti**₂₍₃₎ neobč. **kdo/kaj (komu/čemu) delati koga/kaj na/za konec**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Cesto je robilo gosto grmovje, Smehljaj (ji) robi ustnice; prim. *končeváti, omejeváti, zamejeváti* □ **3. robíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj (komu/čemu) govoriti kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Robil (jim) je debele in kosmate, /Z velikim veseljem/ je take robil; prim. *govoríti, pripovedováti* ◇ šport. **robíti**₁ **kdo/kaj delati z ostrimi robovi**, Sam₁ – : Smučar je robil po strmini ◇ teh. **robíti**₂ **kdo/kaj delati kaj z ostrimi robovi**, Sam₁ – Sam₄: Robil je les in pločevino

rodíti -ím E_{NP} dov. in nedov. □ **1. rodíti**₁₍₃₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) (koga/kaj 'življenje, plodove')**, Sam₁ – (Sam₃) – (Sam₄): /Prezgodaj, vendar z lahkoto/ je rodila, Rodila (mu) je (zdravega sina), Samica rodi /lahko večkrat na leto/, /V kratkem času/ je rodila (tri otroke); pog. knj. /Prezgodaj/ je šla rodit, Nekateri jabolane rodijo vsako leto, Dobro obdelana zemlja /rada/ rodi, To drevo rodi (le redke sadeže); prim. neobč. *obrodíti, porodíti, spočéti* □ **2. rodíti**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti, dati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ti dogodki so rodili zaskrbljenost in bolečino, Izkušnja rodi pregovore,

Takšno gospodarjenje ne rodi uspehov, Prizadevanja niso rodila sadov; žarg. V eni uri je moral roditi članek; prim. *dáti, navdahníti/navdáhniti, povzročíti, prinésti*

rodíti se -ím se E_{NP} dov. in nedov. □ **1. rodíti se**₁₍₃₎ **kdo/kaj začeti biti, obstajati (komu/čemu) kakšen (od–do česa / sredi česa / v/na čem / med čim / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Lani se je rodilo več dečkov kot deklic, Drugi otrok se (jim) je rodil invaliden, Rodil se (jim) je /kot drugi otrok/ (v kmečkem okolju), Mladiči nekaterih živali se rodijo slepi, Rodil se je zelo reven in nezaželen (v obmestnem delavskem naselju); čustv. Tak človek pa se še ni rodil!; prim. *obrodíti se, porodíti se, spočéti se* □ **2. rodíti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj začeti biti, obstajati (komu/čemu) kakšen od–do česa / sredi česa / v/na čem / med čim / kje / od–do kdaj / kdaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: Lani se je v Ljubljani rodilo več dečkov, Rodil se je (delavcu) v obmestnem delavskem naselju, Rodil se je /kot tretji otrok/ v napol kmečkem okolju; prim. *obrodíti se, porodíti se, spočéti se* □ **3. rodíti se**₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj nastati (od–do česa / sredi česa / v/na/ob/po čem / med kom/čim / kje / od–do kdaj / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): Na morju se je rodil nov otok, (Ob predavanju) so se rodili mešani občutki, (Po viharni noči) se je rodil sončen dan, Televizija se je /tako kot večina tehnike/ rodila v Ameriki /; v oslabiljenem pomenu (Med njima) se je rodila ljubezen; prim. *nastáti, pojávití se, ustanovítí se, začéti se*

ropotáti -ám R(P) nedov. □ **1. ropotáti**₁

v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročati močne, kratke glasove**, Sam₁ – : V vinogradu ropota klopotec, Nekateri aparati /kar preveč na glas/ ropotajo, Motor /čudno/ brni, Budilka je celo jutro ropotala, Celó uro je ropotal /po bobnu/, brez os. **dajati močne, kratke glasove (na/v/po čem / kje)**, – (pSam₅/Prisl_{k/č}): (Na podstrešju) ropota, (Pozno v ponedeljek) je (v njegovem stanovanju) /čudno/ ropotalo, V njegovi glavi /na vso moč/ ropota; prim. *brnėti, tólči, udárjati*, čustv. *zvoníti* □ **2.**

*ropotáti*₂ **kaj ropotajoč premikati se / skozi kaj / na/v/po čem / kam/kje/kod/ kdaj**, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_{k/č}: Vlak redno ropota skozi predor, Kamenje ropota po skalah; prim. *brnėti, pádati, premikati se* □ **3.** *ropotáti*₂₍₃₎ slabš. **kdo/ kaj izražati nejevoljo (komu/čemu) zaradi koga/česa / čez/na koga/kaj / o kom/čem / nad kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4–6}: Spet (jim) ropota zaradi otrokove neubogljivosti, Kar naprej (jim) ropota /kot klopotec/, Naj že neha ropotati o tem; prim. *godrnjáti, govoričiti, govoríti, pritoževáti se* ◇ nardp. *ropotáti*₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročati močne kratke glasove (komu/čemu) za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄: Navada je bila ropotati (jim) za god na različne naprave in instrumente

rotíti -ím G/R nedov. □ *rotíti*₃ **kdo/kaj prositi koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: Roti ga za delo /dobesedno kot berač/, /Prizadevno/ roti za nasvet, /Z dvignjeno roko/ jih je rotil za besedo, /Zaenkrat še vljudno/ rotijo za odgovor, Tokrat jih rotijo samo za mir, Veliko časa jih je /dobesedno/ rotil, naj ne

počenjajo tega; prim. *opozárjati, prosíti, svaríti, želėti*

rotíti se -ím se G/R nedov. □ *rotíti se*₂₍₃₎ **kdo/kaj zaklinjati se (komu/čemu) za kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄/S: Roti se (jim), da bo sodeloval, /Prizadevno/ se (jim) roti za nasvet, /Na svojo čast/ se (ji) je rotil, da se bo maščeval; prim. *priségati, pritrjeváti, zaklínjati se, zatrjeváti*

ruváti -rújem tudi rúvati -am Sp_S nedov., ruvál tudi rúval □ **1.** *ruváti*₃ **kdo/kaj dajati stran, jemati kaj iz/z/s česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂ / Prisl_k: Iz drevoreda so ruvali stara nevarna drevesa, Buldožer je ruval skale iz nasipa; pren. Besede je /dobesedno/ ruval iz jezika; prim. *jemáti, odstranjévati, správljati iz* □ **2.** *ruváti*₂₍₃₎ **kdo/kaj potegovati kaj (iz/z/s česa / od kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂ / Prisl_k): (Iz domačih gred) so ruvali korenje, Ruval si je lase; čustv. Iz žepov so mu ruvali denar; prim. *potegováti, púlití, správljati iz*

ruváti se -rújem se tudi rúvati se -am se Sp_S nedov. □ *ruváti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv. **kdo/ kaj sporazumevati se (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): /Navadno/ se ruvajo (med seboj), Vsak dan so se (z njim) ruvali, Ruvajo se /za šalo/; prim. *bojeváti se, prepírati se, pretépati se*

ruváti se za -rújem se za tudi rúvati se za -am se za Sp_S nedov. □ *ruváti se za*₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/ kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Nepretrgoma/ so se ruvali za ozemlje, Za malenkosti se ne bodo več ruvali; prim. *bojeváti se za, prepírati se za, púlití se za*

sanjáriiti -im, S_D(G) nedov., čustv. > gl.
sánjati -am S_D(G) nedov., v srednjem spolu
se, sanjalo se in sánjalo se

sánjati -am S_D(G) nedov., v srednjem
spolu **se**, sanjalo se in sánjalo se □ **1.**
*sánjati*₂ **kdo/kaj neresnično doživljati**
koga/kaj, imeti neresnične predstave
o kom/čem, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: O
dogodkih minulega dne je sanjal /
zelo intenzivno in živo/, /Zelo živo/
je sanjala je pokojnega moža; brezov., v
zvezi s **se neresnično dogajati se komu/**
čemu glede na kaj /o čem, Sam₃ – (p)
Sam_{4/5}/S: Ni vedel, kaj konkretno se
mu je sanjalo o njej, O tem se mu niti
ne sanja, in prav je tako!; prim. *blésti*,
predstávljati si □ **2. sánjati**₂ čustv. **kdo**
govoriti kaj neuresničljivo / o kom/čem
neuresničljivo, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: /
Zavzeto/ je sanjal, da je videl nekoga,
/V pismu/ sanjal tudi o izletu brez
povratka, /Brez najmanjšega pomisleka/
je sanjal o prihodnjih možnostih in
zaslužkih, Bolnik je /nevzdržno/
kričal in sanjal, Naj vendar enkrat že
neha sanjati o nedosegljivem; prim.
blésti, *fantazírati*, *govoríciti*, *govoríti*,
sanjáriiti

sedéti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1.**
*sedéti*₁₍₂₎ **kdo/kaj biti pretežno na**
zadnjici (sredi česa / v/na/ob/pri čem
/ pred/med/nad/pod/za čim / kje/
kdaj/koliko časa), Sam₁ – (p)Sam_{2/5/6}/
Prisl_{k/č/kol}): Nekateri so sedeli, drugi
stali, /Sproščeno/ je sedel (v senci),
(V naslonjaču) je sedel /napol vznak/,
Sedeli so /drug ob drugem/, (Pri pouku)
sedi /kot klada, kot mrtev/, Pes je (tri
ure) sedel (pred trgovino) **kdo/kaj biti**
navadno v sedečem položaju zaradi
počitka (sredi česa / v/na/ob/pri čem /

pred/med/nad/pod/za čim / kje/kdaj/
koliko časa), Sam₁ – (p)Sam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}): Lenuh spet sedi (tam v kotu, tja do
devetih), (Popoldne) rad /zamišljeno/
sedi □ **2. sedéti**₂ **kdo/kaj imeti sedež**
sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/
med/nad/pod/za čim / kje/kdaj/koliko
časa, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}:
Na predstavi so sedeli v parterju, V
razredu sedi v drugi klopi □ **3. sedéti**₁
kdo biti v zaporu, Sam₁ – : /Kot njegov
oče/ je tudi on večkrat sedel, Sedel je /
zaradi manjše kraje/ □ **4. sedéti**₂₍₃₎ žarg.,
um. **kdo/kaj nastavljati se (komu) za**
kaj, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄: Že (več
slikarjem) je sedel za portret; prim.
nastávljati se, *pozírati* □ **5. sedéti**₂ **kaj**
po merah ne ustrežati komu/čemu, Sam₁
– Sam₃: To pokrivalo mu ne sedi /brez
naknadnih popravkov/, Obveza mu /
dobro in predvsem zanesljivo/ sedi; prim.
prilégati se, *ustrézati*

sedéti na -im na S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *sedéti na*₂ v posplošenem pomenu **kdo/**
kaj biti navadno z določenim namenom
pretežno na zadnjici na čem, Sam₁ –
pSam₅: Čebela sedi na cvetu, Koklja
sedi na jajcih; pren., čustv. Sedi na
svojih zahtevah; prim. *oplojeváti*, *valíti*,
vztrájati

sedéti pri -im pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *sedéti pri*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
kazati zanimanje pri kom/čem, Sam₁
– pSam₅: Vse dneve sedi pri knjigah,
Še sedaj sedi pri zajtrku, /Redno in z
veseljem/ sedi pri frizerki, Velikokrat
sedi pri televiziji, /Brez predsodkov
preveč/ sedi pri kozarcu; prim. *bráti*,
prebíti II, *študiráti*

sedéti v -im v S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *sedéti v*₂ v posplošenem pomenu **kdo/**

kaj imeti, opravljati funkcijo v čem,
 Sam₁ – pSam₅: Že leta sedi v tem uradu,
 Predolgo že sedi v vladi, V tem odboru
 že desetletja sedi /kot dežurni/; prim.
delováti, funkcionirati

sedéti z/s -ím z/s S_{1/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.,
 pog. knj., čustv. □ *sedéti z/s₂ kdo/kaj biti v
 zaporu s kom*, Sam₁ – pSam₆: Tri leta je
 sedel z njim

ségati -am R(P) nedov. □ **1. ségati**₂₍₃₎
*kdo/kaj iztegovati se (komu/čemu)
 na/v kaj / po kom/čem / kam*, Sam₁
 – (Sam₃) – pSam_{4/5}/Prisl_k: Pogosto je
 segal na pladenj s pecivom, Segali so v
 vrečo, Segali so (mu) v roko, Marsikdaj
 sega po kozarcu, Spomini (mu) segajo
 v mlada leta □ **2. ségati**₃ *kdo/kaj
 zajemati v kaj / po čem / kam s kom/
 čim*, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k – pSam₆: V
 pripovedovanju / S pripovedovanjem
 je segal daleč nazaj v preteklost, S to
 povestjo sega avtor v sodobni svet, S
 prijatelji je segal po spominih; prim.
zajémati □ **3. ségati**₂₍₃₎ *kdo/kaj nahajati
 se (komu/čemu) od–do koga/česa / v/
 čez kaj / od–do kod*, Sam₁ – (Sam₃) –
 pSam_{2/4}/Prisl_k: Smrad iz tovarne sega
 do mesta, Njegova moč in oblast sega
 do vrhov, Ob poplavi je voda segala do
 hiš, Korenine teh rastlin segajo globoko
 v zemljo, Do te meje sega listnati gozd,
 Police segajo od tal do stropa, Krilo (ji)
 sega čez kolena, Led je segal čez vso
 dolino; prim. *nahájati se, raztézati se,
 šíriti se*

ségati po -am po R(P) nedov. □ *ségati*
 po₂ čustv., v posplošenem pomenu *kdo/kaj
 iztegovati roko po kom/čem*, Sam₁ –
 pSam₅: Med pogovorom je pogosto
 segal po kozarcu, Bralci segajo po
 novih knjigah, Turisti so segali po

raznih spominkih, Gospodinja sega
 po najboljših čistilnih sredstvih; prim.
povpraševáti po

selíti sélim R(P) nedov. □ *selíti*₃ *kdo/kaj
 načrtno premikati koga/kaj iz/z/ od/do/
 mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu
 / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam /kdaj
 / od–do kdaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–4}/
 Prisl_{k/č}: Delavce so iz predmestnih
 barak selili v nova stanovanja, /Zaradi
 boljše paše/ so živino spomladi selili v
 planine, Knjige so selili v nove prostore;
 prim. *prelágati, premikati, prenášati,
 prepeljávati, prestávljati*

selíti se sélim se R(P) nedov. □ *selíti*
 se₂ *kdo/kaj načrtno premikati se iz/z/
 od/do koga/česa / h/k komu/čemu /
 na/v/pod/nad/med koga/kaj / kam /
 od–do kod / kdaj / od–do kdaj*, Sam₁
 – pSam_{2–4}/Prisl_{k/č}: /Zaradi služb/ se
 selijo iz kraja v kraj, Ptice se selijo na
 jug, Vrtec se je selil v novo stavbo,
 Na starost se je spet selil v domače
 kraje; pren., čustv. Bogastvo se je selilo
 v roke novih lastnikov, /V mislih/
 se je selil v domače kraje, k svojim
 starim dejavnostim in opravilom,
 Njegove misli so se selile po zanimivih
 krajih; prim. *prelágati se, premikati
 se, prepeljávati se, prestávljati se,
 usmérjati se*

servírati -am R dov. in nedov. > gl.
 ponuditi in ponúčiti -ím R dov. ◇ šport.
*servírati*₂₍₄₎ ◇ v posplošenem pomenu *kdo/
 kaj podati, podajati (komu/čemu) koga/
 kaj (na/v/za kaj / kam z določenim
 namenom,ciljem)*, Sam₁ – (Sam₃) –
 Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): (Soigralcem)
 je /slabo/ serviral žogo (na skrajni rob
 igrišča)

sesáti -ám R(P) nedov. □ **1. sesáti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vlečenjem zraka vase spravlja koga/kaj od/iz/z/ mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Mladič je sesal iz stekleničke, / Lačno/ je sesala sok iz pomaranče, Kri so /pazljivo in z občutkom/ sesali v pripravljene in ustrezno opremljene vrečke, Žagovino so sesali v pritličje, kjer je bila uporabna kot zaščita tal pred zamastitvijo; prim. *dajáti/dájati iz/v, požírati, správljati iz/v, stáviti iz/v, vléči iz/v* □ **2. sesáti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vlečenjem zraka vase iz navade delati, obdelovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Otrok enkrat sesa dudo, drugič palec, /Živčno/ je sesala ustnice; prim. pog. knj., čustv. *cúzati, grísti, požírati* □ **3. sesáti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vlečenjem zraka vase iz navade delati, obdelovati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Nafto so sesali (z že zastarelimi črpalkami), Prah so sesali / še po starem/, Črpalka /zelo temeljito/ sesa žito; prim. *čístiti, správljati* □ **4. sesáti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj (komu/čemu) vpíjati kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Korenine /intenzivno/ sesajo vlago, Telo je sesalo toploto; prim. *vpíjati, vsrkávati*

sestájati se -am se R(P) nedov.

□ *sestájati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj dobivati se, prihajati skupaj (okrog/okoli koga/česa / v/na/pri/ob čem / pred kom/čim / pod/nad čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Pri njem in okrog njega) se / pogosto/ sestajajo sosede, Ob nedeljah se sestajajo (v kavarni), Sestajajo se /v skupine/, Sestajajo se /po skupinah/, / Nepremišljeno/ se sestaja prav z vsemi,

Onadva se /pogosto/ sestajata oz. Tone se najraje sestaja z njim, Ne ve, da se sestajajo oz. kdo se s kom sestaja, Sestajajo se /po potrebi/ na različnih krajih; prim. *družíti se, povezováti se, seznanjati se, shájati se, spoznaváti se, srečeváti se, vidévati se, zbirati se, združeváti se*

sestánkovati -újem R(P) nedov., nav.

čustv. □ *sestánkovati*₁₍₂₎ **kdo/kaj sestajati se (okrog/okoli koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/pred/med/s kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Pri njem in okrog njega) radi sestankujejo, Ob nedeljah sestankujejo kar (v kavarni), Raje sestankujejo / po skupinah/ (v manjših prostorih), / Brez večjih razlogov/ rad sestankuje (s posamezniki); prim. *sestájati se, seznanjati se, shájati se, spoznaváti se, srečeváti se, vidévati se, zbirati se*

sestáti se -stánem se R(P) dov. > gl. sestájati se -am se R(P) nedov.

sestaviti -im R/Sp_{S/L} dov. □ **1. sestáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj s kosi, deli narediti kaj (iz česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): (Iz koščkov lesa) so sestavili prikupno igračo, (Iz razpoložljivih elementov) je sestavila kuhinjo, Aparat je sestavil (iz samih že rabljenih delov), Napravo je razstavil, zdaj pa je ne zna sestaviti, Stroj so /narobe/ sestavili; prim. *izdélati, izoblikováti* □ **2. sestáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj z določenimi podatki, dejstvi narediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Učitelj je (učencem) sestavil naloge, Govore (mu) navadno sestavijo svetovalci, /Vestno/ (si) je sestavila načrt nalog; prim. *izdélati, izoblikováti* □ **3. sestáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti kaj (iz koga)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂):

Komisijo so /skrbno/ sestavili (iz samih ekspertov), Orkester je sestavil (iz izkušenih glasbenikov), Trener je /nahitro/ sestavil ekipo (iz samih tujih igralcev); prim. *izoblikovati* \diamond pravn. *sestáviti*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti kaj (iz česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): (Iz obremenilnih dokazov) je sestavil obtožnico; \diamond prim. *izdélati*, *izoblikovati*

sestávljati -am, R/Sp_{S/L}/S_{T/D} nedov. > gl. sestáviti -im R/Sp_{S/L} dov., 1.–3. \square **4.** *sestávljati*₂ nav. 3. os., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj tvoriti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Človekovo telo sestavljajo različni organi, Vretenca sestavljajo hrbtenico, Družino sestavljajo oče, mati in otroci, Izvoljeni člani sestavljajo odbor; prim. *tvóriti*

sestávljati se -am se R/Sp_{S/L} nedov., os. v mn./dv. \diamond fiz. *sestávljati se*₁ **kdo/kaj združevati se**, Sam₁ – : Valovanji se sestavljata

seštévati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. \square *seštévati*₂ **kdo/kaj z govornjem izražati, posredovati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Kar naprej je nekaj seštevala, Kaj seštevaš?, Volilna komisija je seštevala glasove, /Trikrat/ so se seštevali; prim. *evidentirati*, *preštévati*, *ugotávljati* \diamond mat. *seštévati*₂ **kdo/kaj z računsko operacijo dobivati, spreminjati kaj 'vsote'**, Sam₁ – Sam₄: V prvem razredu že seštevajo in odštevajo, Seštevali so cela števila in ulomke oz. decimalke

sévati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. \square *sévati*₂₍₃₎ **kdo/kaj sijati (komu/čemu) od/iz/z/s koga/česa / v/na kaj / kam / v/na/pri kom/čem / med kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4-6}/Prisl_k: Sonce

(jim) seva naravnost v oči, Mesečina seva skozi okno, Na cesti/cesto (jim) je sevala mesečina; čustv. Na njegovi obleki so sevala različna priznanja, Okna so sevala v soncu; prim. *kázati/kazáti se, odbijati se, odsévati, sijáti, svetíti/svétiti se* \diamond fiz. *sévati*₁₍₂₎ **kdo/kaj svetlobno oddajati (kaj 'valove, delce')**, Sam₁ – (Sam₄): Tovrstne naprave lahko sevajo elektromagnetne valove ali delce

seznaníti in seznaníti -im R dov. > gl. seznanjati -am R nedov.

seznanjati -am R nedov. \square **1.** *seznanjati*₃ **kdo/kaj delati koga/kaj znanega s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Seznanjal ga je s svojimi prijatelji, Novega sodelavca je /osebno/ seznanjal s vodilnimi pesniki, Otroci se /hitro/ seznanjajo, Učenci so se /igrivo/ seznanjali z angleščino; prim. *spoprijateljévati se* \square **2.** *seznanjati*₃ **kdo/kaj obvestilno pridobivati koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Knjiga nas /nevsiljivo/ seznanja z nekaterimi novimi odkritji; prim. *osvėščati, ozavėščati*

sezúti sezújem R dov., sezúl in sezúl \square *sezúti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo odstraniti (komu/čemu) koga/kaj (iz/z/s česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): /Z olajšanjem/ (si) je sezula tesne čevlje, (S prepotenih nog) (si) je sezul nogavice, /Z velikim veseljem/ se je sezul, (Bolniku) se sezul čevlje (z oteklih nog); prim. *odstraníti/odstrániti*

sežgáti -žgèem Sp_s dov., sežgál \square *sežgáti*₂₍₃₎ **kdo/kaj z ognjem uničiti, odstraniti (komu/čemu / pri/v/na kom/čem) koga/kaj**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}) – Sam₄: Vse vredne papirje so (jim) /kot

pravi inkvizitorji enostavno/ sežgali, Bradavico na desnem licu so (ji) /brez kakšnih posebnih predpriprav/ sežgali, /Po nesreči/ (si) je sežgala rob obleke, Zadnje mrliče so “zelo sodobno”/ sežgali (v novih sodobnejših pečeh); pren., čustv. (V sebi) je sežgal vse upe; prim. *kremirati, poškodovati, uničiti, upepeliti, zničiti*

sežgáti se -žgèm se NT/T_{De/Dg/Pr} dov., sežgál se □ *sežgáti se*₁ **kdo/kaj z ognjem uničiti se**, Sam₁ – : /Zaradi vročine se je trava /dobesedno/ sežgala, Sicer skrbno pripravljena jed se je /v zadnji fazi priprave/ sežgala, Protestnik se je sežgal /kot mučenik/; prim. *pokončati se, poškodovati se, propásti, uničiti se, zničiti se*

sfrizirati -am R dov. > gl. frizirati -am R nedov.

shájati -am R nedov. □ **1. shájati**₁ **kdo/kaj imeti materialne možnosti za obstoj, delovanje**, Sam₁ – : /Še kar/ shaja, / Težko/ shaja, Shaja /kot honorarni delavec/; prim. *preživljati se, živéti* □ **2. shájati**₂ pog. knj. **kdo/kaj preživljati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Z ženo /še kar/ shajata, S sedanjo plačo /malo boljše/ shaja; prim. *preživljati se, sòobstájati, živéti*

shájati brez -am brez R nedov., nav. z nikalnico □ *shájati brez*₂ **kdo/kaj preživljati se brez koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Brez prijateljev in znancev / težko/ shaja, Brez žene ne more shajati, Pri tem brez znanja jezikov ne more shajati; prim. *preživljati se brez, sòobstájati brez, živéti brez*

shájati se -am se R(P) nedov. □ **1. shájati se**₁₍₂₎ **kdo/kaj dobivati se (okrog/okoli**

koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / pred/ pod/nad kom/čim / kje/kod), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Pri njem in okrog njega) se /pogosto/ shajajo sosedje, Ob nedeljah se shajajo (v kavarni ali na njegovem domu), (V parku) se shajajo /v skupine/, /Naskrivaj/ sta se shajala (na stopnišču), /Redno/ se shajajo /po skupinah/; prim. *sestájati se, seznanjati se, spoznávatí se, srečeváti se, vidévati se, zbirati se* □ **2. shájati se**₂₍₃₎ pog. knj. **kdo/kaj dobivati se s kom (na/v čem / pred/pod/nad/med čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam_{3/6}/Prisl_{k/č}): /Redno/ se shaja z najbližjimi prijatelji, /Brez posebnih namer/ se shaja s somišljeniki, Njihov maček se /skoraj vsakodnevno/ shaja s sosedovim psom; prim. *dobívati se, sestájati se, srečeváti se, vidévati se*

shraníti in shrániti -im R(P) dov. □ **1. shraníti**₃ **kdo/kaj dati kaj na/v/med/pod/ nad/pred/za koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Zimska oblačila je shranila v omare, Shranili so denar za hudo silo, Sadje so shranili za zimo; prim. *prihraníti/prihrániti, správití* □ **2. shraníti**₂₍₃₎, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Štara pisma je shranila (v predal), Izrezke iz časopisov je shranil (za svoje otroke); prim. *prihraníti/ prihrániti, správití* □ **3. shraníti**₂ **kdo/kaj dati v hrambo kaj**, Sam₁ – Sam₄: Shranili so tudi zastarane dokumente; prim. *prihraníti/prihrániti, správití*

shranjeváti -újem, R(P) nedov. > gl. shraníti in shrániti -im R(P) dov.

sijáti -sijem T_{De/Dg/Pr} nedov., sijál □ **1. sijáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj odbijati svetlobo (komu/ čemu) od/iz/z/s koga/česa / v/na kaj / kam / v/na/pri kom/čem / med kom/ čim / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{2/4-6}/

Prisl_k: Sonce (jim) sije naravnost v oči, Mesečina sije skozi okno, Na cesti (jim) je sijala mesečina; čustv. Na njegovi obleki so sijala različna priznanja, Zlatniki na mizi so sijali, Okna so sijala v soncu, Beli cveti so sijali med zelenjem; prim. *kázati/kazáti se, odbijati se, odsévati, svetíti/svétiti se* □ **2.** *sijáti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj kazati, izražati (komu/čemu) močno čustveno vznemirjenost od/iz/z/s koga/česa / v/na/pri kom/čem/kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5}/Prisl_k: Fant je kar sijal / od ponosa in sreče/, Oči so (mu) sijale / od ponosa/, Na vseh obrazih / Z vseh obrazov (jim) sije veselje; prim. *izrážati se, kázati/kazáti se, svetíti/svétiti se*

siliti -im S_{T/D} nedov. □ **1.** *siliti*₃ **kdo/kaj usmerjati koga/kaj proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Nedol: Silijo mladino k delu/delati, /Kar preveč/ ga silijo v šolo, Bolezen ga sili v posteljo; prim. *usmérjati* □ **2.** *siliti*₃ **kdo/kaj bremeniti koga/kaj s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Silijo ga s fizičnim delom, /Preveč/ ga silijo z jedjo in pijačo; prim. *bremeníti*, čustv. *posiljeváti* □ **3.** *siliti*₂ **kdo/kaj hoteti, želiti proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj / med koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k /Nedol: Sovražna vojska sili proti mestu, Otroci silijo ven, Tudi v slabem vremenu sili na pot, Zaradi previdnosti niso silili v pogajanja; čustv. Mladi silijo v šole, Vedno sili med mladino, Stalno sili v nesrečo; prim. *hotéti, želéti* □ **4.** *siliti*₃ čustv. **kaj pojavljati se komu/čemu v/na/skozi/čez kaj**, Sam₁ – Sam₃ – pSam₄: Pramen las ji je silil na čelo, Enim je silil smeh na ustnice, drugim pa so

silile solze v očibrezos., v oslavljenem pomenu, – Sam₄ – pSam_{3/4}: Na jok jo sili ◇ agr. *siliti*₂ **kdo/kaj pospeševati razvoj rastline**, Sam₁ – Sam₄: V rastlinjakih in toplih gredah silijo krompir, radič, tulipane idr.

siliti za -im za S_{T/D} nedov. □ *siliti za*₂ nav. slabš. **kdo/kaj hrepeneti za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Vedno sili za dekleti, Že dolgo sili za poročeno žensko, Sili za še večjim bogastvom; prim. *hrepenéti za*

sinhronizirati -am in uskláditi -im T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *sinhronizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj časovno uskláditi kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Vse dejavnosti so /po svojih močeh/ poskušali sinhronizirati (z aktualnim potekom dogodkov), /Z razpoložljivimi znanji/ so sinhronizirali zastavljene dejavnosti in aktualni potek dogodkov; prim. *naravnáti, uravnáti, uskláditi* ◇ elektr. *sinhronizírati*₂₍₃₎ **kdo/kaj časovno uskláditi kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): ◇ film. Pri filmu so sliko sinhronizirali (z zvokom), Pri filmu je nujno sinhronizirati sliko in zvok, Film so sinhronizirali /v slovenski jezik/; ◇ gled. Kretnjo je treba sinhronizirati (z govorom), posebej pri lutkah; ◇ strojn. Sinhroniziral je menjalnik in pripravo za avtomatično izenačevanje vrtilne hitrosti, Menjalnik je treba sinhronizirati (s pripravo za avtomatično izenačevanje vrtilne hitrosti)

skládati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *skládati*₂ **kdo/kaj delati kaj skupaj v urejeno obliko, zlasti kaj drugo na drugo**, Sam₁ – Sam₄: Deske so skladali /v skladovnico/križno/, Svoje stvari je skladal /v omare/skrbno/; prim. *zlágati* □ **2.** *skládati*₂ **kdo/kaj dajati kaj skupaj**

v urejeno obliko, zlasti kaj drugo na drugo, Sam₁ – Sam₄: /Z velikim talentom/ je /strastno/ skladal opere in operete; prim. *pisati/pisáti, ustvárajati, zlágati*

skládati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ **1. skládati se**₁ os. v mn./dv. **kaj biti skladno**, Sam₁ – : Barve se /lepo/v odtenkih/ skladajo; prim. *sovpádati, ujémati se* □ **2. skládati se**₂ **kaj biti skladno s čim**, Sam₁ – pSam₆: Barva se mora skladati z ostalim pohištvom, / vsaj po pričakovanju/, Prepis se sklada z izvirnikom, Arhitektura se sklada z okolico; prim. *sovpádati, ujémati se*

sklicati skličem R(P) dov., sklicála in sklicála □ **1. sklicati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spraviti skupaj koga/kaj (h komu / k čemu / v/ na kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{3/4}/Prisl₁): Predstojnik jih je sklicál (k sebi), /Potrebno/ je bilo sklicati vaščane, Sklicál je odbor (na izredno sejo), Delegate je sklicál (na sestanek), Posadko je /hitro/ sklicál (k orožju), /Z zvonjenjem/ je sklicál farane (na posvet); prim. *zbráti* □ **2. sklicati**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj pripraviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Predsednik je sklicál sejo, Vodilni je /po hitrem postopku/ sklicál posvetovanje; prim. *organizírati, pripraviti*

sklicati se skličem se R(P) dov., sklicála se in sklicála se □ *sklicati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj zbrati se (k čemu / v/na kaj / kje/ kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{3/4}/Prisl_{k/č}): Vojaški obvezniki so se sklicáli (ponoči), Volkovi so se sklicáli (na jase, v kardela); prim. *organizírati se, pripraviti se, zbráti se*

skliceváti -ujem R(P) nedov. > gl. sklicati

se skličem se R(P) dov., sklicála se in sklicála se

skliceváti se -ujem se R(P) nedov. > gl. sklicati se skličem se R(P) dov., sklicála se in sklicála se

skliceváti se na -ujem se na R nedov.

□ *skliceváti se na*₂ **kdo/kaj usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /V stiski/ so se skliceváli na javno mnenje, Sklicuje se na navodila, /Preveč/ se je sklicevá na sodelavce, Knjiga se sklicuje na uglednega znanstvenika, /V užaljenosti / Užaljeno/ se je sklicevá na svojo preteklost; prim. *nanášati se na, naslánjati se na, opírati se na, ozírati se na, upošteváti* ◇ pravn. *skliceváti se na*₂ **kdo/kaj usmerjati se na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Poslanci so se skliceváli na imuniteto, /V zvezi z nasledstvom/ se je sklicevá na prvorojenstvo

skrbéti -ím S_D nedov. □ **1. skrbéti**₂ brezos. **vznemirjati koga zaradi koga/česa / za koga/kaj**, Sam₄ – pSam_{2/4}/S: Mater / zelo in stalno/ skrbi zaradi otrok, /Prav nič/ ga ne skrbi zaradi prihodnosti / za prihodnost, Skrbi ga, kdaj pridejo; prim. *vznemírjati* □ **2. skrbéti**₂ **kaj vznemirjati koga**, Sam₁/S – Sam₄: Predstava ga je /zelo/ skrbela, Otroci mater /precej/ skrbijo, Skrbi ga, kaj bo, /Zelo/ jih skrbi, kako bo letos, /Nad vse/ jo skrbi, da bodo računi pravočasno plačani; brezos. **nekaj vznemirjati koga**, Sam₁ – Sam₄: Kar naprej jo /zelo ali preveč/ skrbi; prim. *vznemírjati* □ **3. skrbéti**₂ **kdo/kaj prizadevati si kaj**, Sam₁ – S: /Redno/ morajo skrbeti, da so računi pravočasno plačani; čustv. Bo že /pridno/ skrbel, da kaj takega ne bo več naredil □ **4. skrbéti**₁₍₂₎ nav. z nikalnico, v zvezi z **nič kdo/kaj vznemirjati se (za koga/kaj)**, Sam₁ –

(Sam₄): /Nič/ ne skrbite /preveč/, resnica bo prišla na dan; prim. *vznemírjati se*

skrbéti za -im za S_D nedov. □ **1. skrbéti** za₂ brez os. **vznemírjati koga za koga/kaj**, Sam₄ – pSam₄: /Zelo/ jo skrbi za zdravje, Občasno jih /precej/ skrbi zanj; prim. *báti se za, vznemírjati se za* □ **2. skrbéti** za₂ **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ta človek / očetovsko/ skrbi za sirote, Strežnica je /zelo lepo/ skrbela za bolnika, Vsi moramo skrbeti za izvajanje zakonov, Prebivalci so skrbeli za cesto in šolo, Policija naj bi skrbela za red in varnost, /Večkrat/ je skrbel za njegovo živino; prim. *prizadévati si za*

skupíniti -ím R(P) dov. □ *skupíniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj razdeljevati, razvrščati koga/kaj (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj) v skupine**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): /Zaradi precej različnih sposobnosti/ so (pri telovadbi) skupinili učence sicer iste starosti, Dramatiko je treba /zvrstno/ skupiniti, (Spet danes, kot včasih) učence / socialno/ skupinijo; prim. *grupírati, razdeljeváti, razvrščati, zbirati*

skupíniti se -ím se R(P) dov. □ *skupíniti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zbirati se, združevati se v skupine (v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (V novih razmerah) se je sicer enoten kolektiv začel skupiniti / zaradi razhajanj interesov/, Literati so se skupinili /zaradi nastajanja novih revij/; prim. *grupírati se, razdeljeváti se, razvrščati se, zbirati se, združeváti se*

skváríti -im T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. pokváríti -im T_{De/Dg/Pr} dov., 3.

skváríti se -im se NT_{De/Dg/Pr} dov. > gl. pokváríti se -im se NT_{De/Dg/Pr} dov.

slabéti -ím NT/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. slabéti**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postajati oslabel, onemogel, propadati**, Sam₁ – : Dve leti je /od stradanja počasi/ slabel, Hiral je /zaradi jetike/, /Vidno/ slabi, /Zaradi strupov v zraku/ drevje / vidno/ slabi; pren., čustv. Kraj /nezadržno/ slabi; prim. *hírati, minévati, odmírati, propádati, trohnéti, usíhati* □ **2. slabéti**₁ nav. 3. os., v posplošenem pomenu **kdo/kaj izgubljeni popolnosti svojih značilnosti postajati oslabel, onemogel, propadati**, Sam₁ – : Sunki vetra /občutno/ slabijo, /Pri dolgem ležanju/ mišice slabijo, /Brez sprotnega vzdrževanja/ vse slabi; prim. *hírati, minévati, odmírati, šibíti se, usíhati* □ **3. slabéti**₁ nav. 3. os., v posplošenem pomenu **(komu/čemu) slabo, slabše**, (Sam₃) – : Po preobilnem obroku (mu) je slabelo, /Vse prevečkrat/ (mu) slabi; prim. *spahováti se, upírati se*

slabíti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. slabíti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročati koga/kaj oslabel-o/-ega**, Sam₁ – Sam₄: Bolezen /parviloma/ slabi človeka, Sunki vetra /občutno/ slabijo jadra,,; prim. *izčrpávati, izžémati, uničeváti* □ **2. slabíti**₂ nav. 3. os., v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročati koga/kaj nepopoln-o/-ega v smislu neopravljanja vlog**, Sam₁ – Sam₄: /Z neprestanim zviševanjem cen/ slabijo zanimanje kupcev, Posnemanje slabi njegovo individualnost, Hrup / dokazano/ slabi sluh; prim. *mánjšati, uničeváti, zabrisováti, zmanjševáti*

slábšati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *slábšati*₂₍₄₎

v posplošenem pomenu **kdo/kaj slabo vplivati (komu/čemu) na koga/kaj (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Nalivi slabšajo ceste, (Z neangajžiranjem) so slabšali odnose med državami, (S takim pripovedovanjem) (jim) je slabšal položaj; prim. *křhati*, *kvřriti*, *růřiti/ruřiti*, *uničevřti*

slřbřšati se -am se NT_{De/Dg/Pr} nedov.
□ *slřbřšati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj postajati (komu/čemu) slabři, neuporaben (na/v/ob/pri čem / kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₅/Prisl_{k/e}): Počutje se (jim) (v tej vročini) /hitro/ slabřa, Bolezen se (mu) slabřa, (Pri tako grobi igri) se razpoloženje / hitro/ slabřa, Vreme se slabřa; prim. *kvřriti se*

slavřiti -řim R nedov. □ **1. slavřiti**₂ **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vsak narod slavi svoje junake, /Trendovsko zelo/ slavijo tako pisatelja kot njegova dela; prim. *čřnřti*, *čřstřiti*, *řpořtovřti*, *vrednřtřti* □ **2. slavřiti**₂ **kdo/kaj s presojo vrednotiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Slavita desetletnico poroke, Danes slavi svoj dvajseti rojstni dan, Novo leto bodo slavili kar doma; prim. *čřstřiti*, *praznovřti*, *proslřvljati*, *řpořtovřti*, *vrednřtřti*

sledřiti -řim R(P) nedov., slėdi in slėdi
□ **1. sledřiti**₂ **kdo/kaj iti proti komu/čemu, doseřati koga/kaj**, Sam₁ – Sam_{3/4}: Policisti/Policija so/je sledil-i/-a osumljenca, Sledil jima je /po razliti barvi/, Lovec sledi obstreljeno srno / po kapljah krvi/, Detektiv mu je sledil, Oče mu /neprestano/ sledi, Sledil ji je /v primerni razdalji/; prim. *lovřti*, *nadzorovřti*, *zasledovřti* □ **2. sledřiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj zaznavno biti blizu komu/čemu, zaznavati koga/kaj (za/v/na/med koga/**

kaj /kam), Sam₁ – Sam_{3/4} – (pSam₄/Prisl_k): Sledil jo/ji je /s pogledom/, Sledil je ptici (med drevje) /najprej samo s pogledom potem še s puřko/, Gledalci so /napeto/ sledili igralčevim kretnjam; prim. *lovřti*, *nadzorovřti*, *prestrėzati*, *zasledovřti* □ **3. sledřiti**₂ **kdo/kaj premikajoč prilagajati se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Otroci so sledili očetu /kot neboljeni mladiči/, Sledil je prijatelju /za petami/, /V vsem/ mu je sledila; prim. *pridruřřiti/pridruřřiti se*, *prilagřjati se* □ **4. sledřiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikajoč biti blizu komu/čemu, upořtevatati koga/kaj (za/v/na/med/skozi kaj /kam)**, Sam₁ – Sam_{3/4} – (pSam₄/Prisl_k): Sledili so ozki poti (skozi grmovje), Sledili so rov in potem še toku potoka in priřli v večjo jamo; pren. Sledil je toku svojih misli; prim. *upořtėvřti*, *zasledovřti* □ **5. sledřiti**₂ **kdo/kaj biti nadaljevanje komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Hodniku je sledilo nekaj stopnic, Poročilu je sledila razprava, Romantiki sledi realizem, Veselju sledi žalost, Po dveh letih mu je sledil mlajři predsednik, Vladarju je sledil sin; prim. *dođjati se*, *pridruřevřti se*, *pridruřřiti/pridruřřiti se*, *prilagřjati se*, *ustrėzati* □ **6. sledřiti**₂ **kdo/kaj biti posledica komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Postopku je sledila kazen, Nemirom so sledili ostri ukrepi; prim. *dođjati se*, *pridruřevřti se*, *pridruřřiti/pridruřřiti se* □ **7. sledřiti**₂ **kdo/kaj biti podrejen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Sledil je njihovim navodilom, /Vestno/ je sledila modi, Ljudstvo je sledilo pozivu k uporabi; prim. *podrėjati se*, *prilagřjati se*, *ustrėzati* □ **8. sledřiti**₂ **kdo/kaj biti naklonjen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Sledil je filmu in komentarju po njem, Pogovoru so /

lahko/ sledili tudi drugi, Predavatelju je /zlahka/ sledil, Gledališki predstavi je sledila /po televiziji/, /Z velikim zanimanjem/ je sledil razvoju tehnike
 □ 9. *sledíti*₂ nav. 3. os. **kaj biti iz česa**, Sam₁/S – pSam₂: Iz razprave sledi, da je treba storilnost povečati, Kaj sledi iz tega?, Iz te zgodbe sledi nauk; prim. *izhájati iz, kázati/kazáti se* ◇
 mat. *sledíti*₂ **kaj biti kot sklep iz česa**, Sam₁/S – pSam₂: Iz obeh formul sledi, da je a večji kot b ◇
 mont. *sledíti*₂ **kdo/kaj zaznavati, ugotavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sledili so sloj premoga, drugje spet žilo rude

slonéti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ 1. *slonéti*₂ **kdo/kaj biti v poševnem, nagnjenem stanju, položaju sredi/okoli/okrog koga/česa / v/na/ob/pri kom/čem / pred/med/nad/pod/za kom/čim / kje/ kod, kdaj/koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/3/6}/Prisl_{k/é}: Ob pultu so nekateri sedeli, drugi sloneli, Pri zidovih so sloneli /kot berači/, Tam so ljudje sloneli /kar v gručah/, /Mirno/molče/nepremično/ vzravnano/ so sloneli /drug ob drugem/ v dolgi vrsti, Na zidu je slonel /napol na eni nogi/ □ 2. *slonéti*₂ čustv. **kdo/kaj biti, nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/ kod/kdaj**, Sam₁ – pSam_{2/3/6}/Prisl_{k/é}: V gostilni pri pultu je bil zmožen sloneti cel dan, Kar naprej sloni pri sosedih; prim. *čákati, nahájati se, obstájati, vedríti*

slonéti na -ím na S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ 1. *slonéti*₂ **kaj imeti temelj, osnovo na čem / kje**, Sam₁ – pSam₅ /Prisl_k: Celo naselje sloni na pilotih, Celotna konstrukcija oz. zgradba sloni na kamnu; prim. *slonéti na*,

státi na, temeljíti na □ 2. *slonéti na*₂ **kaj oblikovati se na kom/čem kot temelju**, Sam₁ – pSam₅: Trditev sloni na dejstvih, Odpust z dela je slonel na trdnih argumentih, To načelo sloni na zanikanju vsega, Njegova izjava sloni na številkah, Vsa odgovornost za vse sloni na njem; čustv. Skrb za celo družino sloni na njenih ramah; prim. *gradíti se na, snováti se na, temeljíti na, utemeljeváti se na, uvájati se na*

smejáti se sméjem se tudi -ím se NT_{Dg/Pr} nedov., smejál se stil., sméjal se smejála se □ *smejáti se*₂ **kdo/kaj veselo odzivati se zaradi koga/česa / komu/čemu / nad kom/čim**, Sam₁ – Sam_{2/3/6}: Smejál se jim je /kot pečen maček/, /Na vsa usta/ so se smejali njegovim domislicam, Predvsem zaradi njega so se /nekako prisiljeno/ smejali, Smejála se je nad lastnimi neumnostmi; pren., čustv. Smejála se mu je svetla prihodnost; prim. *posmehováti se*

smrdéti -ím S_{T/E}/NT_{NP} nedov. □ 1. *smrdéti*₁ **kdo/kaj oddajati, dajati neprijeten vonj**, Sam₁ – : Zrak smrdi /od/zaradi izpušnih plinov/, Kuhinja smrdi /po dimu/, Ta je smrdel /po znoju/, Smrdi /kot dihur/; čustv. Vsaka stvar in sploh vse /po svoje/ smrdi; brezos. Cel dan je smrdelo /po zažganem/; prim. *zaudárjati* □ 2. *smrdéti*₁₍₂₎ brezos., čustv. **oddajati, dajati vonj (komu/čemu) iz koga česa / v kom/čem /od kod**, (Sam₃) – pSam_{2/5}/Prisl_k: Iz kuhinje (jim) /prav čudno/ smrdi, Iz ust (mu) smrdi, V predsobi smrdi /po cvrtju/; prim. *zaudárjati* □ 3. *smrdéti*₂ čustv. **kdo/kaj vzbujati odpor komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Cigareta ji še vedno /zelo/ smrdi, Takšno delo mu

smrdi, Ta stvar mu /nekam/ smrdi; prim. *gnúsiti se, upirati se*

smrdéti po -ím po $S_1/E_{T/NT/NP}$ nedov., čustv. □ **1. smrdéti** po_2 **kaj ravnati se po čem**, $Sam_1 - pSam_5$: Te spletke /močno/ smrdijo po predvojnem obdobju, Precej prisotnega je smrdelo po ukradenem bogastvu; brezos. /Več kot očitno/ že smrdi po težki prevari; prim. *dišáti po, obráčati se po, orientírati se po, ravnáti se po, zgliedováti se po* □ **2. smrdéti** po_2 **kdo/kaj imeti, kazati lastnosti po kom/čem**, $Sam_1 - pSam_5$: Njegovo ravnanje smrdi po izdajstvu, Vse je /z veliko sprenevedanja/ smrdelo po odpuščanju naslednje garniture delavcev, Oni /vse preveč/ vonjajo po kolaboraciji; prim. *vónjati po, zaudárjati po*

snémáti -am R(P) nedov. □ **1. snémáti** $_{3(4)}$ **kdo/kaj jemati (komu/čemu) kaj /koliko česa od/iz/z koga/česa**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4/Prid_{kol} Sam_2 - pSam_2$: /Brez ozira na prodajalke/ je snjemala obleke z obešalnikov, /Drug za drugim/ so (si) snemali maske z obraza, /Z veliko pazljivostjo/ je snemal meso z ražnja; prim. *jemáti* □ **2. snémáti** $_2$ **kdo/kaj prenašati kaj na filmski trak**, $Sam_1 - Sam_4/Prid_{kol} Sam_2$: Ta prizor so /zares dolgo/ snemali, Film so snemali /po znanem romanu/, Film so snemali /v studiu, v barvah/; prim. *filmati* ◇ obrt. *snémáti* $_{1(2)}$ **kdo/kaj opuščati (kaj)**, $Sam_1 - (Sam_4/Prid_{kol} Sam_2)$: Snemala je /na koncu vrste/, Morali sta snemati /za izrez/, Snema (petlje) /za odprtino ◇ rad. *snémáti* $_{1(2)}$ **kdo/kaj zvočno ali slikovno zapisovati (kaj)**, $Sam_1 - (Sam_4)$: Ta pevka /veliko/ snema, Včasih snema koncerte, včasih sestanke, Cele

popoldneve snema (najrazličnejše dogodke)

snežíti -ím NT $_{De/Dg/Pr}$ nedov., brezos. □ **1. snežíti** $_{0(1)}$ **padati iz oblakov v obliki snežink (v/na čem / pod/nad/ med čim / kje/kod)**, $(pSam_{5/6}/Prisl_k)$: /Neprenehoma/ sneži, Sneži /z vetrom/, (Zunaj) sneži, Sneži /v kosmih/, /Močno/ sneži; prim. *městi, naletávati* □ **2. snežíti** $_{1(2)}$ **pren., čustv. kaj v veliki količini mirno padati kot sneg (od/iz/izza/z/s česa / skozi/v/na kaj / v/na/pri/po kom/čem/kje)**, $Sam_1 - (pSam_{2/4/5}/Prisl_k)$: Cvetni lističi snežijo (z drevesa), Svetloba sneži (na njegov obraz); prim. *pádati, razsipávati se*

snováti snújem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., neobč., snováł □ **1. snováti** $_2$ **kdo/kaj začetno ustvarjati kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Snovali so robote, Snovali so moderni jezik in nove teorije; **kdo/kaj delati, povzročati kaj sploh**, $Sam_1 - Sam_4$: Snovali so prijateljske stike, Snovali so trdne medsebojne vezi, Njihovi uspehi so snovali splošno samozavest, Njegova domišljija vedno kaj snuje; prim. *dělati, izdelováti, povzročati, sestávljati, ustvárajati* □ **2. snováti** $_2$ **kdo/kaj naskrivaj pripravljati kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Snovali so spopade, Delavski vodje so snovali stavko, Snoval je maščevanje in umor, Snovali so zaroto proti njim; prim. *načrtováti, organizírati, pripravljati* □ **3. snováti** $_2$ **kdo/kaj ustanavljati kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Snovali so stranko /kot podporo gibanju/, /Namensko/ so snovali posebno organizacijo, Snovala sta si dom; prim. *ustanávljati, utemeljeváti* ◇ tekst. *snováti* $_2$ **kdo/kaj izdelovati osnovo za tkanje in pletenje**, $Sam_1 - Sam_4$: Snovati tkanje in pletenje

snováti se snúje se $S_{TD}/NT_{Dg/Pr}$ nedov., nav. 3. os., neobč., snóval se \square **snováti se**₁₍₃₎ **kdo/kaj začeti nastajati (komu/čemu) (od-do / sredi česa / v/na čem / med kom/čim / kje / od-do kdaj / kdaj)**, $Sam_1 - (Sam_3) - (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č})$: Nejasni načrti se (mu) snujejo (po glavi), Kakšne ideje se snujejo (med raziskovalci); prim. *nastájati, pojavljati se*

sočustvovati -újem S_D nedov., os. v mn./dv. > gl. čustvovati -újem S_D nedov.

sodelovati -újem R nedov. \square **1. sodelovati**₁ os. v mn. **kdo/kaj biti dejavno povezan zaradi skupne dejavnosti**, $Sam_1 - /Z$ idejami odlično medsebojno/ sodelujejo, Podjetja /dobro poslovno/ sodelujejo, Visoko razvite države / gospodarsko in politično/ sodelujejo, Pomembno je sodelovati, ne zmagati \square **2. sodelovati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti soudeležen /na/v/pri kom/čem / s/med kom/čim / kje/kod**, $Sam_1 - pSam_{3/6}/Prisl_k$: Vsi so sodelovali pri projektu, Sodeluje pri pevskem zboru, Pri predstavi je občinstvo /živahno/ sodelovalo. Več let je sodeloval s predsednikom, Sodelovali so z organizacijo, Sodelovali so z državami v razvoju, Sodelovali so na natečaju in v akciji za čisto okolje, V različnih komisijah sodeluje veliko dobrih strokovnjakov; prim. *povezovati se, udeleževati se*

sodíti in sódití -im R nedov. \square **1. sodíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj določati komu/čemu/koga/kaj (za koga/kaj)**, $Sam_1 - Sam_{3/4} - (pSam_4)$: Sodili so mu pred civilnim sodiščem /v imenu ljudstva/, Sodili so ga (za umor) \square **2. sodíti**₂ **kdo/kaj odločati o kom/čem**, $Sam_1 - pSam_3$: /Z vso pravico/

so sodili o zadevi, /Na silo/ so sodili o življenju in smrti \square **3. sodíti**₂ **kdo/kaj nadzorovati kaj / na/v čem**, $Sam_1 - (p) Sam_{4/5}$: Soditi nogometno tekmo / na nogometni tekmi, Soditi na šahovskem turnirju, Soditi v dvoboju \square **4. sodíti**₂ **kdo/kaj ocenjevati koga/kaj**, $Sam_1 - Sam_4/S$: Ne sodi ga /napačno/, /Zaradi pritiska javnosti/ so umetniško delo /krivično/ sodili, On to sodi /po sebi/, Ne sodite ga /po videzu/, /Zaradi ljubega miru/ sodi, da je boljše molčati, /Po besedah lahko/ sodi, da marsikaj ve, /Iz njegovega vedenja/ sodi, da je kriv; brezos. /Po njegovem vedenju/ bi se lahko sodilo, da so se stvari uredile; prim. *ocenjevati, sklěpati* \square **5. sodíti**₂ dov. **kdo/kaj misliti kaj**, $Sam_1 - S$: Arheologi sodijo, da je najdba stara dva tisoč let, Sodi, da so dogodki hitro potekajo; prim. *meníti, misliti, ocenjevati, práviti, presójati* \square **6. sodíti**₂ **kdo/kaj spadati v/med koga/kaj / kam**, $Sam_1 - pSam_4/Prisl_k$: V opremo alpinistov sodi tudi cepin, Živila sodijo v shrambo, Tak človek ne sodi v njihovo družbo, On sodi med starejšo generacijo, Slika sodi med boljše na razstavi, To vprašanje ne sodi v njegovo stroko \diamond pravn. **sodíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj določati komu/čemu/koga/kaj (za koga/kaj)**, $Sam_1 - Sam_{3/4} - (pSam_4)$: Sodili so mu (za goljufijo) /v odsotnosti/

soglašati -am G/Rz/M nedov. \square **1. soglašati**₂₍₃₎ **kdo/kaj imeti enako mnenje glede česa / o/v čem (s kom/čim)**, $Sam_1 - pSam_{2/5}/S - (pSam_6)$: V/O tej stvari vsi soglašajo, Glede tega je /popolnoma/ soglašal (z njimi), Ocenjevalci /z zadovoljstvom / zadovoljno/ soglašajo, da je predstava dobra; prim. *skládati se, strínjati se, ujémati se* \square **2. soglašati**₂

kdo/kaj imeti enako, navadno pozitivno, mnenje s čim/kom, Sam₁ – pSam₆/S: Soglašali so z vsebino zapisnika, / Popolnoma/ je soglašal z njegovo namero, /Pod prisilo/ je soglašal z njim; prim. *skládati se, sovpadati, strinjati se, ujémati se*

sončiti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
 □ *sončiti*₂₍₃₎ **kdo/kaj izpostavljati koga/kaj (sredi/okoli/okrog koga/česa / na/v/po/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred/za kom/čim /kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Na balkonu) sonči bolno nogo, (Na plaži) majhnih otrok ni priporočljivo sončiti; prim. *gréti, segrévati*

sončiti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., čustv.
 □ *sončiti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj izpostavljati se (sredi/okoli/okrog koga/česa / na/v/po/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred/za kom/čim /kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k) – : (Na balkonu) se sonči, (Na skalah) se sonči gad, Rad se /kot martinčki/ sonči (na plaži ali kar na vrtu); prim. *gréti se, segrévati se*

sončiti se v -im se v S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., čustv. □ *sončiti se v*₂ **kdo/kaj kriti se v kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: /Kot njegova žena/ se je sončila v mozevi slavi, /Kot rejnik/ se sonči v uspehih svojega varovanca, /Navadno/ se sonči v delovnih uspehih svojih sodelavcev /kot pravi parazit/, /Zaradi popolne nezmožnosti/ se sonči v dosežkih drugih; prim. *uspévati v, uživati v*

soustvárjati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., os. v mn./dv. > gl. *ustvárjati* -am T_{De/Dg/Pr} nedov.

spádati -am S_{T/D} nedov. □ **1. spádati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj soditi v/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k:

V opremo alpinistov spada tudi cepin, Živila spadajo v shrambo, Tak človek ne spada v njihovo družbo, Naselje spada v drugo občino, To vprašanje ne spada v njegovo stroko, Otrok spada k materi, K posestvu spada tudi del gozda; prim. *sodíti* □ **2. spádati**₂ **kdo/kaj uvrščati se h komu/k čemu / v/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Te prireditve spadajo med simpozij, Tako predavanje ne spada na kongres, Delo spada med najboljša v svoji zvrsti, Ona spada med njene najboljše prijateljice, Fotografija spada k članku, Minister spada k predsednikovim ožjim svetovalcem; prim. *sodíti, uvrščati se* □ **3. spádati**₁ **kdo/kaj biti uvrščen**, Sam₁ – : Mobilna telefonija spada med najbolj razširjena in najpomembnejša komunikacijska sredstva, Ta človek spada k razbijačem

spáti spím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., spi spite; spál □ **1. spáti**₁ **kdo/kaj biti v stanju telesnega in duševnega počitka s popolnim ali delnim zmanjšanjem zavesti**, Sam₁ – : Nekateri so spali, drugi pa bedeli, Otroci spijo /kot polhi/, Otrok najraje spi /v naročju/, Pes spi; čustv. /Sladko/ spi, brezos. Na senu se /dobro/ spi, Takrat se je /malo/ spalo; **kdo/kaj biti navadno v ležečem položaju zaradi počitka**, Sam₁ – : Vsak dan spi /do osmih/, Rad spi /pri odprtem oknu/, Hodi /pozno/ spat; prim. *počívati* □ **2. spáti**₂ **kdo/kaj imeti prostor sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/ za čim / kje/kod/kdaj / koliko časa za tak počitek**, Sam₁ – (p)Sam_{2/5/6} / Prisl_{k/é}: Spijo kar na prostem, na tleh, Vsi otroci spijo v eni sobi ali pa zunaj, Kokoši spijo blizu zajcev □ **3. spáti**₁ čustv. **kdo/kaj biti nedejaven, nedelaven**,

ne sodelovati, Sam₁ – : Mladina ni organizirana, spi, Društvo spi, Pozimi rastline spijo, Jezero spi; prim. *počivati*
 □ 4. *spáti*₂ neobč., čustv. **kdo/kaj nedejavno nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje/kod / kdaj/koliko časa za tak počitek**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl._{k/č/kol*}: V mladostnikih spolnost še spi, Rudno bogastvo spi pod zemljo, Veliko toplotne energije spi v gorivučustv. **kdo/kaj biti pokopan kje / v čem** Rad bi spal v domači zemlji

spáti pri spím pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., spi spite pri; spál pri □ *spáti pri*₂ **kdo nahajati pri kom**, Sam₁ – pSam₅: Že nekaj časa spi pri dekletu; prim. *vasováti pri*

spáti se spí se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ *spáti se*₁ nav. z dajalnikom **komu/čemu biti zaspáno**, Sam₃ – : Trudna je in se ji spi, Nobenemu od njih je se še ni spalo; prim. *drémati se*

spáti z/s spím z/s S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., spi spite z/s; spál z/s □ *spáti z/s*₂ **kdo/kaj nahajati se s kom**, Sam₁ – pSam₆: Že nekaj časa spi s dekletom; prim. *hodíti z/s, občeváti z/s*

specializírati -am R nedov. in dov.
 □ *specializírati*₃ **kdo/kaj strokovno usmerjati, omejevati koga/kaj za kaj/v čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}: Trgovine so specializirali za prodajanje damskih oblačil, /Kot že izkušen/ zdravnik je specializiral porodništvo, Svoje ljudi so /kar po vrsti/ specializirali v različnih prodajah, Trenutno specializira jezikoslovje; prim. *prilagájati/prilagodíti, usmérjati/usméríti*

specializírati se -am se R nedov. in dov.
 □ *specializírati se*₂ **kdo/kaj strokovno**

usmerjati se, pridobivati si izurjenost, znanje za kaj/v čem, Sam₁ – pSam_{4/5}: Specializirala se je v skladnji, /Kot elektrostrokovnjak/ se je /dodatno/ specializiral še za prodajo različnih aparaturo; prim. *prilagájati/prilagodíti se, usmérjati/usméríti se*

spodbudíti tudi izpodbudíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., spodbúdil tudi izpodbúdil □ 1. *spodbudíti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti koga/kaj (s čim) prizadevno/-ega h komu / k čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4} – (pSam₆): Prijatelj ga je (z obljubami) spodbudil še za resnejši trening, Uspeh ga je spodbudil k še intenzivnejšemu delu, To ga je spodbudilo k resnemu študiju, (Z injekcijo) so spodbudili delovanje srca; prim. *motivírati, obudíti, opogúmiti, pospéšiti, vzbudíti* □ 2. *spodbudíti*₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj povzročiti kaj 'dejavnost' razvito**, Sam₁ – Sam₄: Zdravilo je spodbudilo kroženje krvi po telesu, Združevanje ljudi je spodbudilo ustanovitev društva, Napredni kmetje so spodbudili vlaganja v kmetijstvo, Pravljice spodbujajo navdušenje za pisanje; prim. *obudíti, vzbudíti*

spodbújati tudi izpodbújati -am, T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. spodbudíti tudi izpodbudíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., spodbúdil tudi izpodbúdil

spomínjati -am R nedov. > gl. spómnniti -ím R dov.

spomínjati na -am na R nedov. > gl. spómnniti na -ím na R dov.

spomínjati se -am se R nedov. > gl. spómnniti se -ím se R dov.

spómnniti -ím R dov. □ 1. *spómnniti*₃

v posplošenem pomenu **kdo/kaj usmeriti koga na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Obiskovalce zastave so /še s osebnim poudarkom/ spomnili na nekatere slike, Epizoda jo je spomnila na Menartovo pesem, /S kašljanjem/ jih je spomnil nase, Nekatero fotografije jih spomnijo na njihova lepša obdobja; čustv. /Neprikrito in s posebnim namenom/ jih je že večkrat spomnil nase; publ. Prisotne so opozorili na vrsto problemov; prim. *opómniti*, *opozoriti*, *usméri*ti □ **2. spómniti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj opomniti koga (na) kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: /Pravočasno/ ga je spomnil, kaj se pripravlja, Streljanje nas je /ponovno/ spomnilo, da se bliža sovražnik, Motorist jih je /z roko/ spomnil na spremembo smeri, /S prstom/ ga je spomnila, da se o tem javno ne govori, /Z dopisom/ so ga /ponovno/ spomnili na dolžnosti in obljube; prim. *opómniti*, *opozoriti*

spómniti na -im na R dov. □ *spómniti na*₃ **kdo/kaj po podobnosti usmeriti koga na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Hči jih je /živo/ spomnila na mater, Njegova hiša je vsakega spomnila na minigrad, Te rastline samo spomnijo na arniko; prim. *navézati/navezáti na*, *opómniti na*, *opozoriti na*, *povézati/povezáti na*, *usméri*ti na

spómniti se -im se R dov. □ *spómniti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo obnoviti v spominu koga/kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄/S: /Pravočasno/ se je spomnil, kaj ga lahko čaka, /Z dopisom/ so se /ponovno/ spomnili na svoje dolžnosti in obljube, V teh dneh se /navadno/ spomnijo več obletnic; prim. *obeléziti (si)*, *opómniti se*, *opozoriti se*

sporazuméti se -úmem se G/Rz dov., sporazúmel se tudi sporazumél se in sporazumél se □ **1. sporazuméti se**₂₍₃₎ os. v dv./mn. **kdo/kaj z govorjenjem se skupaj opredeliti za koga/kaj / o kom/ čem (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam_{4/5} – (pSam₆): (S pogajalsko skupino) so se sporazumeli o spornih vprašanjih, (S podjetjem) so se sporazumeli za ceno, (S partnerjem) so se sporazumeli /, tako da ni bilo treba sodne poravnave/; prim. *dogovoríti se*, *ujéti se* □ **2. sporazuméti se**₁ os. v dv./mn. **kdo/kaj izmenjati misli**, Sam₁ – : Sporazumejo se v angleščini, Sporazumeta se /kar s pogledi in rokami/, /Tako dobro/ se sporazumeta /z mimiko/ /, da se vsi čudijo/; prim. *dogovoríti se*

sporazumévati se -am se G/Rz nedov. > gl. *sporazuméti se* -úmem se G/Rz dov., sporazúmel se tudi sporazumél se in sporazumél se

sporočati -am, G/R nedov. > gl. *sporočiti* -ím G/R dov., sporóčil

sporočiti -ím G/R dov., sporóčil □ **1. sporočiti**₃ **kdo/kaj posredovati komu/ čemu kaj/o čem / koliko česa**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: /Po lokalnem radiu/ jim je sporočil vse najnovejše novice, Sovaščanom je /redno/ sporočil o tekočih dogodkih, Sporočil mu je, kako se je zgodilo; prim. *posredováti*, *prenésti* □ **2. sporočiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj reči (komu/čemu) kaj/o čem / koliko česa**, Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam_{4/5}/S/Prid_{kol}Sam₂: /Nepričakovano/ (jim) je sporočil žalostno vest, da je umrl njihov dober znanec, (Svojcem) je /po prijatelju/ sporočil sožalje, Umetniško delo /znova in znova/ sporoči nekaj novega; prim. *izráziti*, *rěči*

spotakniti in spotákniti -em R(P) dov.
 □ *spotakniti*₂ **kdo/kaj sunkovito zadeti koga**, Sam₁ – Sam₄: /Namerno/ ga je spotaknil, /Grdo/ ga je spotaknil /s palico/; prim. čustv. *prekúcniti, prevrníti/prevrníti, zadéti*

spotakniti se in spotákniti se -em se R(P) dov. □ **1. spotakniti se**₂ **kdo/kaj sunkovito zadeti se v/ob/na koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Ob prag se je /skoraj/ vsak spotaknil, /Kot medved/ se je /v teku/ spotaknil ob štor; prim. čustv. *prekúcniti se, prevrníti/prevrníti se, zadéti se, zatakñiti/zatákniti se* □ **2. spotakniti se**₁ **kdo/kaj sunkovito zadeti se**, Sam₁ – : /Zaradi svoje vsesplošne nerodnosti/ se vsake toliko spotakne; pren., čustv. /V svoji vnemi reševati probleme/ se je večkrat spotaknil; brezos., – Sam₃: /Zaradi nepazljivosti/ (se) mu zadnje čase večkrat spotakne; prim. čustv. *prekúcniti se, prevrníti/prevrníti se, zadéti se, zatakñiti/zatákniti se*

spotakniti se ob in spotákniti se ob -em se ob G dov., čustv. □ *spotakniti se ob*₂ **kdo/kaj obregniti se ob koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Kar naprej/ se spotikajo obenj, /V medijih/ se je že večkrat spotaknil ob njegovo komentiranje, /Z nekaj zavisti in hudobe/ se je rada spotaknila ob njeno obleko in frizuro; prim. *obrégniti se ob, správití se nad/ob, strésti se nad/ob, znésti se nad/ob*

spotikati -am R(P) nedov. > gl. spotakniti in spotákniti -em R(P) dov.

spotikati se -am se R(P) nedov. > gl. spotakniti se in spotákniti se -em se R(P) dov.

spotikati se ob -am se ob G nedov., čustv.

> gl. spotakniti se ob in spotákniti se ob -em se ob G dov., čustv.

spovédati spovém G dov., čustv. □ **1. spovédati**₂ **kdo sprašati koga**, Sam₁ – Sam₄: /Dnevno/ ga je spovedal /zaradi sprotnega finančnega stanja/, /Kot šef/ je svoje sodelavce /tedensko/ spovedal; prim. *izprášati/sprášati, prevériti, zaslíšati* □ **2. spovédati**₃ **kdo zaupati komu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: /Dnevno/ ji je spovedala svoje težave, Spovedal jim je, kar mu je že dolgo ležalo na duši; prim. *zaúpati* ◇ rel. *spovédati*₂ **kdo sprašati koga**, Sam₁ – Sam₄: Poklicali so duhovnika, da ga je spovedal

spovédati se spovém se G dov.
 □ *spovédati se*₂₍₃₎ **kdo/kaj razkríti se (komu/čemu) glede koga/česa / za koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4}/S: Spovedal se (mu) je glede svojih otrok, /Za vse nazaj/ se je spovedal, kar ga je že dolgo težilo; prim. *razkríti se, zaúpati se*

spoznáti -znám Rz dov. □ **1. spoznáti**₂ **kdo/kaj ugotoviti koga/kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S: Spoznal je lastnosti snovi, Spoznali so zmoto, Spoznali so otrokovo nadarjenost, Niso mogli spoznati, kaj je v jami; prim. *ugotovíti* □ **2. spoznáti**₃ **kdo/kaj zaznati koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem/kje/kod**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S – pSam₅/Prisl_k: V njem so spoznali pravega prijatelja, Na potovanjih so spoznali nove kraje in navade, Spoznali so lakoto in trpljenje; prim. *doživéti, zaznáti* □ **3. spoznáti**₂ **kdo/kaj prepoznati koga/kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: /Hitro kot oče/ je spoznal bratovo pisavo, Spoznal ga je /po glasu/;

prim. *prepoznáti* □ **4. spoznáti**₃ *kdo/kaj seznaniti koga s kom/čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Novinca so spoznali z vodilnimi in z njegovim delom, Delavce so spoznali z njihovimi dolžnostmi in pravicami; prim. *seznaníti/seznáti*

spoznáti se na -znám se na Rz dov.

□ *spoznáti se na*₂ *kdo/kaj razumeti se na kaj 'predmetnost/pojavnost'*, Sam₁ – pSam₄/Prid_{kol}/Sam₂: /Dobro in temeljito/ se spozna na glasbo; čustv. /Kar preveč/ se spozna na modo; prim. *rozuméti se na*

spoznávati -am Rz nedov. > gl. spoznáti -znám Rz dov.

správiti -im R(P) dov. □ **1. správit**₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj dati koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Spravil je zamašek iz steklenice, Les so spravili iz gozda, Spravili so ga iz zapora, Spravila je predmet iz ravnotežja, Spravili so ga iz organizacije, Spravila je madež s tkanine, Spravila ga je od hiše, Spravili so ga mimo carine, Ljudi so spravili k izhodu, Omaro so spravili skozi vrata, Spravil ga je na tla, Otroke je spravila v posteljo; pog. knj. Veliko ljudi so spravili podse; čustv., v pomožniški vlogi *kdo/kaj dati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Spravil jih je k pameti, Spravil jih je v bes in nesrečo; prim. *dáti, podaríti, pokloníti, razdelíti, razporedíti* □ **2. správit**₂ v oslabljenem pomenu *kdo/kaj dati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Spravil je konja v dir, Napravo so spravili v gibanje, Spravila jih je v jok □ **3. správit**₂ *kdo/kaj pospraviti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Spravili so vse poljske pridelke; prim. *posprávit* □ **4. správit**₃ *kdo/kaj dati*

nazaj kaj na/v/med/pod koga/kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Spravili so orožje v prtljažnike □ **5. správit**₂₍₃₎ *kdo/kaj dati z namenom kaj (za/na/v/med/pod koga/kaj / kam)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Ključ je spravila (pod prtljažnik), Spravil je denar (v žep); prim. *dáti, položíti* □ **6. správit**₂₍₃₎ *kdo/kaj dati skupaj koga (s kom)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Spravila je sprte sosedo, Spravila se je (s sosedo); prim. *sporazuméti*

správiti ob -im ob R(P) dov. □ **1.**

*správiti ob*₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj narediti koga/kaj ob koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Spravili so ga ob denar, Spravili so jih ob premoženje □ **2. správit**₂ *ob*₂ v oslabljenem pomenu *kdo/kaj narediti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Spravila ga je ob živce, pamet in čast; prim. *izgubíti*

správiti se -im se R(P) dov., pog. knj. □ **1.**

*správiti se*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj premakniti se iz/z/od koga/česa / od kod*, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: /Po teh besedah/ se je spravil iz sobe, Že jutraj se je spravila z doma, /Brez slovesa/ se je spravila od njega; čustv. Spravil se ji je izpred oči □ **2. správit**₂ *se*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam*, Sam₁ – pSam_{3/4}/Namen/Prisl_k: Spravil se je k delu, Spravila se je h knjigi, Spravil se je v trgovino nakupovat, Spravil se je domov □ **3. správit**₁ *se*₁ v oslabljenem pomenu *kdo/kaj izraža usmerjenost*, Sam₁ – : Spravil se je k počitku, Spravil se je v pokoj, Po kosilu se je spravil na sprehod

správiti se na -im se na R(P) dov.

□ *správiti se na*₂ *kdo/kaj premakniti se*

na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Trije so se spravili nanj, Spravil se je na žgance

správiti se nad -im se nad R(P) dov.

□ **správiti se nad₂ kdo/kaj znesti se nad koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: V časopisu so se spravili nad njega in nad celotno organizacijo; prim. *znésti se nad*

sprejémati -am R(P) nedov. > gl.

sprejéti spréjmem R(P) dov., sprejmíte tudi spréjmite; sprejél; nam., sprejét in sprejèt ◇ fiz. *sprejémati₂ kdo/kaj dobivati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Naprava sprejema elektrone ◇ rad. *sprejémati₁ kdo/kaj spreminjati električne signale iz elektromagnetnih valov v zvok, sliko*, Sam₁: Naprava sprejema

sprejéti spréjmem R(P) dov., sprejmíte tudi spréjmite; sprejél; nam., sprejét in sprejèt □ **1. sprejéti₃ kdo/kaj voljno vzeti koga/kaj od/iz koga/česa**, Sam₁

– Sam₄/Prid_{kol}Sam₂ – pSam₂: Od njih so sprejeli polno košaro sadja, Iz predsednikovih rok je sprejel nagrado, Od kupca je sprejel preveč denarja, Iz bližnjega centra so sprejeli begunce, Od sodelavcev je sprejela čestitke in prijazno ponudbo, Iz sosednje države so sprejeli povabilo in izživ hkrati; prim. *vzéti* □ **2. sprejéti₂ kdo/kaj pripraviti se za koga/kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Predsednik republike je sprejel veleposlanika, Sprejeli so skupino opazovalcev, Na meji so sprejeli dva avtobusa beguncev; prim. *pričákati* □ **3. sprejéti₂ čustv. kaj narediti se za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na pragu jih je sprejel oster mraz; prim. *pričákati*, *začúti/začúti se* □ **4. sprejéti₃ kdo/kaj vzeti, vključiti koga/kaj h komu / k čemu / v/na/med/pod kaj/koga/kam z določenim namenom/**

ciljem, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k:

V firmo so sprejeli več novih delavcev, V šolo so sprejeli le učence z odličnim uspehom, Sprejeli so ga k poklicnim vojakom, Sprejeli so jo med redovnice, Na stanovanje so sprejeli dva študenta, V službo so sprejeli začetnika, Pesem so sprejeli v zbirko, Čevlje je sprejel v popravilo; prim. *uvrstíti, vkljúčiti, vzéti* □ **5. sprejéti₂** v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj vključiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bolnika so sprejeli v oskrbo, V rejo so sprejeli tri otroke, V popravilo je sprejela vso njegovo garderobo; prim. *vzéti* □ **6. sprejéti₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj zavestno vzeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Nerad/ je sprejel denar od staršev, Vse je /hvaležno, z veseljem/ sprejel, Sprejel je kuhinjo / na kredit/, Otroke je /s/na silo/ sprejel, Sobo je sprejel /za en mesec/, Desetko je sprejel z višjo karto, /Za pomoč/ je morala sprejeti odvetnika; prim. *vzéti* □ **7. sprejéti₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj zavestno priznati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z dvomom/ je sprejel nove ideje, /Z zadržkom/ je sprejel resnico, /Na silo/ so sprejeli krščansko vero; prim. *priznáti* □ **8. sprejéti₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj obravnavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vse sprejme /s smešne strani/, Vsako navodilo sprejme / preveč dobesedno/, Gradivo so sprejeli /v celoti/, Trditev so sprejeli /za sporno/, Takšno ravnanje je sprejel /kot nehvaležnost/, Gledalci so film sprejeli / zadržano/; prim. *obravnávatí, razlágati si, vzéti* □ **9. sprejéti₂ kdo/kaj s svojimi lastnostmi dobiti omogočiti koga/kaj/ koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Les sprejme vlago, Organizem sprejme dražljaje, Avtobus sprejme petdeset

potnikov, Ladja sprejme petsto ton tovora; prim. *dobíti, omogóčiti* □ **10. sprejéti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zaznati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pilot je sprejel obvestilo /po radiu/, Mornarji so /s svetlobnimi signali/ sprejeli sporočilo, Novico in obiskovalce je sprejel /nenavadno veselo/; prim. *zaznáti* □ **11. sprejéti**₃ v zvezi z **na se kdo/kaj vzeti kaj 'stanje, dejanje' na koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄' – pSam₄: Sprejeli so krivdo in odgovornost nase, Vso organizacijo so sprejeli nase; prim. *vzéti* ◇ šah. *sprejéti*₂ **kdo/kaj narediti kaj veljavno**, Sam₁ – Sam₄: Sprejel je remi

sprejéti z/s spréjmem z/s R(P) dov., sprejmíte z/s tudi spréjmite z/s; sprejél z/s; nam., sprejét z/s in sprejèt z/s □ *sprejéti* z/s₃ **kdo/kaj pripraviti se za koga/kaj / koliko koga/česa s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – pSam₆: Delegacijo so sprejeli s pesmijo in rožami; prim. *pričákati z/s*

sprejéti za spréjmem za R(P) dov., sprejmíte za tudi spréjmite za; sprejél za; nam., sprejét za in sprejèt za □ **1. sprejéti za**₃ **kdo/kaj vzeti kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Za pripravo jedi je sprejela uležano maso, Za merilo so sprejeli ceno moke; prim. *uporabíti/ uporabíti za, vzéti za* □ **2. sprejéti za**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj vzeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sprejel ga je za družabnika, Sprejeli so ga za svojega, Sprejela ga je za moža; prim. *priznáti za, vzéti za*

spremeníti -ím Sp_{S/L} dov., spreménil □ **1. spremeníti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj na novo narediti (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Spremenili so (jim) načrte, Spremenil je vsebino

in zaporedje, Taka srečanja spremanijo ljudi, Okolje spremeni človeka, /Hitro/ so spremanili mišljenje, /Radikalno/ je spremanil obliko posode; prim. *predélati* □ **2. spremaníti**₂ **kdo/kaj zamenjati kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Spremanili so smer in vrstni red, Spremanil je ime in naslov, Spremanila je temo pogovora, Spremanili so kraj stalnega bivališča; prim. *zaménjati/zamenjáti*

spremaníti se -ím se Sp_{S/L} dov., spreménil se □ **1. spremaníti se**₃ v posplošenem pomenu **kaj na novo narediti se komu/čemu v/za kaj**, Sam₁ – Sam₃ – pSam₄: Glava se mu je spremanila v veliko bučo, Pri visokih temperaturah se kovine spremanijo (v tekočine) □ **2. spremaníti**₂ **kdo/kaj na novo narediti se do koga/česa / proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam_{2/3}: Do staršev se je /zelo/ spremanil, Do soljudi se je /popolnoma/ spremanil, Proti meni se ni spremanil; prim. *predélati se*

spremaníti se v -ím se v Sp_{S/L} dov., spreménil se v □ *spremaníti* v₂ **kdo/kaj na novo narediti se v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Fant se je spremanil v domišljjavca, Ljubezen se je /hipoma/ spremanila v sovraštvo; prim. *predrugáčiti se* ◇ jezikosl. *spremaníti se* v₃ **kaj na novo narediti se pred čim v kaj**, Sam₁ – pSam₆ – pSam₄: Zveneči soglasniki se pred nezvenečimi spremanijo v nezveneče

spremaníti v -ím v Sp_{S/L} dov., spreménil v □ *spremaníti* v₃ **kdo/kaj na novo narediti koga/kaj v koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – pSam₄: Ljubezen je spremanila v sovraštvo, Delo ga je spremanilo v realista, Nekaj zamisli so spremanili v dejanja, Travnik so

spreminjati

spremenili v njivo; prim. *predrugáčiti se*, *uresničiti v*

spreminjati -am, Sp_{S/L} nedov. > gl.
spremeniti -ím Sp_{S/L} dov., spreménil

spreminjati se -am se Sp_{S/L} nedov. > gl.
spremeniti se -ím se Sp_{S/L} dov., spreménil se

spreminjati v -am v Sp_{S/L} nedov. > gl.
spremeniti v -ím v Sp_{S/L} dov., spreménil v

sprivatizírati -am R dov. > gl.
privatizírati -am R dov. in nedov.

sprivatizírati se -am se R dov. > gl.
privatizírati se -am se R dov. in nedov.

sprostíti -ím R dov., spróstil □ 1.
*sprostíti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) kaj (iz/izpod/od česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Paznik je (jetniku) sprostil roke (iz lisic, vkleknjenih na hrbtu), Ob velikem snegu so morali (izpod snega) sprostiti veje mladih drevesc; prim. *osvoboditi* □ 2. *sprostíti*₂ **kdo/kaj prosto pokazati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S hojo/ so sprostili sebe in psa, /Z nasmehom/ je sprostila obraz, /S smehom/ so sprostili vso notranjo napetost; prim. *razbremeníti* □ 3. *sprostíti*₂ **kdo/kaj prosto izraziti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Ob pogovoru/ so sprostili čustva, /Ob pesmi/ so sprostili spomine; prim. *pokázati* □ 4. *sprostíti*₂ **kdo/kaj narediti kaj prosto**, Sam₁ – Sam₄: Eksplozija sprosti veliko toplotne energije, Možnost izvoza je sprostila prodajo; prim.

sprostíti se -ím se R dov., spróstil se
□ 1. *sprostíti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti se prost (iz/izpod/od česa)**, Sam₁ – (pSam₂): Ob glasbi se je sprostil, Ob odjugi so se veje sprostile

(izpod snega); prim. *osvoboditi se* □ 2. *sprostíti se*₁ **kdo/kaj sproščeno pokazati se**, Sam₁ – : Sprostili so se /s hojo/, /S smehom/ so se /prijetno/ sprostili; prim. *razbremeníti se* ◇ biol. *sprostíti se*₁₍₂₎ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojaviti se (iz česa)**, Sam₁ – (pSam₂): Dozorelo jajčece se sprosti (iz ovojnice)

spustíti -ím R(P) dov., spústil □ 1.
*spustíti*₂ **kdo/kaj dati kaj nižje**, Sam₁ – Sam₄: /Ročno/ je spustil zapornice, Spustila je rolete in zaveso, /Previdno/ so spustili dvizni most; prim. *premakníti/premákniti* □ 2. *spustíti*₃ **kdo/kaj dati kaj proti komu/čemu / v/ na/skozi kaj / na/v/po/ob čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Otroka je spustil na tla, Žerjav je spustil tovor na ladjo, Spustila je kovanec v avtomat; prim. *premakníti/premákniti* □ 3. *spustíti*₃ **kdo/kaj usmeriti kaj proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Na mlinska kolesa so spustili vodo, V sobo je spustila mrzel zrak, Čoln je spustil po vodi, Po drči je spustil hlod, V vodo so spustili novo ladjo; prim. *usméríti* □ 4. *spustíti*₃ **kdo/kaj sprejeti koga/kaj v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Spustili so ga skozi vrata, Ni ga spustila v hišo, Tekmovalca so spustili na start; prim. *sprejéti* □ 5. *spustíti*₂ **kdo/kaj dati kaj nižje**, Sam₁ – Sam₄: Cene so /znatno/ spustili; prim. *znižati* ◇ vet. *spustíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj dati kaj (k čemu)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃): Samca so spustili (k samic)

spustíti se -ím se R(P) dov., spústil se
□ 1. *spustíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj premakniti se nižje (proti/k čemu/h komu / na/v**

kaj / po kom/čem / kam/kod), Sam₁ – (pSam₃₋₅/Prisl_k): Jamar se je /previdno/ spustil v jamo, Letalo se je /hitro/ spustilo; pren. Spustil se je (na trdna tla resničnosti), Alpinisti se vsak dan spustijo (za petsto metrov), Spustili so se (na tisoč petsto metrov nadmorske višine), Race se proti večeru spustijo (na jezero), Spustili so se /s padali/; prim. *premakniti se/premákniti se, premestiti se, pristáti* □ **2. spustíti se**₁₍₂₎ **kdo/ kaj znižati se (proti/k čemu/h komu / na/v kaj / po kom/čem/ za/pred čim / kam/kod)**, Sam₁ – (pSam₃₋₆/Prisl_{k/kol}): (Za ovinkom) se proga /strmo/ spusti, Cesta se /v ostrih zavojih/ spusti (v dolino); prim. *znižati se* □ **3. spustíti se**₁₍₂₎ **kaj znižati se glede na stopnjo (pod/nad kaj / kam)**, Sam₁ – (pSam₄/Prisl_k): Dohodki so se /zelo/ spustili, Temperatura zraka se je spustila (pod ničlo); prim. *znižati se* □ **4. spustíti se**₁₍₂₎ **kaj pojaviti se, nastopiti (na/v kaj/kam / po čem / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): (Na dolino) se je spustila megla, Sence so se že spustile; prim. *nastopíti/nastópiti, pojavíti se* □ **5. spustíti se**₁ brez os., v oslabljenem pomenu **kaj pojaviti se, nastopiti**, Sam₁' – : /Nenadoma/ se je spustil mrak, Na zemljo se je spustila noč; prim. *nastopíti/nastópiti, pojavíti se*

spustíti se v -ím se v Fz dov., spústíl se v □ *spustíti se* v₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti**, Sam₁ – : Spustil se je v tveganje, Spustila sta se v ljubezensko avanturo, Konj se je spustil v dir, prisotni pa v beg, Ene so se spustile v klepet, druge pa v jok; izpust. Spustil se je v politiko; prim. *začéti (se)*

spúščati -am R(P) nedov. > gl. spustíti -ím R(P) dov., spústíl

spúščati se -am se R(P) nedov. > gl. spustíti se -ím se R(P) dov., spústíl se

spúščati se v -am se v Fz nedov. > gl. spustíti se v -ím se v Fz dov., spústíl se v

sramováti se -újem se S_D nedov.

□ *sramováti se*₂ **kdo čútiti sram zaradi koga/česa / pred kom/čim**, Sam₁ – (p) Sam_{2/5}/S: Sramoval se je sorodnikov in svoje skromne oprave, /Zaradi prehudih manipulacij/ se je sramoval pred sodelavci, /Kot vodilni/ se je sramoval, da bi moral fizično pomagati svojim sodelavcem; prim. *odpovedováti se, čustv. otépati se*

sréčati -am R(P) dov. □ **1. sréčati**₂₍₃₎ **kdo/ kaj premikajoč se videti koga/kaj (v/ na/pri/ob/pred kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (Na hodniku) je srečal starega znanca □ **2. sréčati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spoznati koga/kaj (v/na/pri/ ob/pred kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (Na zabavi) je srečal zanimive ljudi, Takega človeka še ni srečal; prim. *spoznáti, videti* □ **3. sréčati**₃ **kdo/kaj najti koga/kaj v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Naslednje leto je pisatelja srečal v tujini, Podobne ideje srečamo pri drugih pesnikih, Iste figure je srečal tudi v drugih besedilih; prim. *nájti*

sréčati se -am se R(P) dov. □ **1. sréčati se**₂₍₃₎ **kdo/kaj dobiti se s kom (v/na/pri/ ob/pred kom/čem / kje)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam₅/Prisl_k): (Na zabavi) se je srečal zanimivimi ljudmi, Srečal se je z več ljudmi istega poklica, (Pri delu) se s takim človekom še ni srečal; prim. *sestáti se, seznaníti se, spoznáti se, videti se* □ **2. sréčati**₂ os. v mn./dv. **kdo/kaj spoznati se v/na/pri/ob/pred kom/čem /**

kje, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Na zabavi je srečal zanimive ljudi, Takega človeka še ni srečal; prim. *nájeti se, seznaniti se, spoznati se, videti se* □ **3. sréčati se**, os. v mn./dv. **kdo/kaj tekmovati v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Na tekmovanju so se srečali najboljši atleti; prim. *tekmovati* □ **4. sréčati se**₂₍₃₎ **kdo/kaj seznaniti se s čim (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam₅/Prisl_k): (Na fakulteti) se je srečal z grško dramatikom, (V firmi) se je srečal z najnovejšimi stroji; prim. *seznaniti se, spoznati se* □ **5. sréčati se**₃ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj seznaniti se s čim v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje**, Sam₁ – pSam₆' – pSam₅/Prisl_k: Pri delu se je srečal s težavami in ovirami, V tem kraju so se srečali s pomanjkanjem pitne vode; prim. *seznaniti se*

stabilizirati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *stabilizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj trdno postaviti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Z uravnoteženo obtežitvijo/ so stabilizirali čoln, /Postopoma/ so stabilizirali cene, Državo je poskušal /gospodarsko čimbolj/ stabilizirati; prim. *fiksirati, namestiti/naméstiti, pripraviti, ustaliti/ustáliti, utrditi* ◇ elektr. *stabilizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj čimbolj nespremenljivo nastaviti kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z novimi daljnovidni) so stabilizirali napetost ◇ kem. *stabilizirati*₂₍₃₎ **kdo/kaj ohranjati kaj v čimbolj nespremenljivem stanju (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z različnimi dodatki) so poskušali čimbolj stabilizirati snov

stabilizirati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov. □ *stabilizirati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj trdno namestiti se (s čim)**, Sam₁ –

(pSam₆): Vreme se /počasi, pretežno z nevihtami/, stabilizira, Cene so se stabilizirale, Država se je /gospodarsko in politično/ stabilizirala; prim. *fiksirati se, namestiti/naméstiti se, ustaliti/ustáliti se, utrditi se*

stakniti in stákniti -em tudi iztakniti in iztákniti R(P) dov., nav. čustv. □ **1. stakniti**₂₍₄₎ **kdo/kaj skupaj dati (komu/čemu) koga/kaj (h komu / k čemu / na/v kaj/kam /v/na/pri/ob čem/kje/kod / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₃₋₆/Prisl_k): /Po že utečeni navadi/ (si) je razpoložljive dele staknil (v uporabno cev za črpanje vode), /Z njemu lastno spretnostjo/ je oba dela staknil s podlago, Obrvi so se (mu) /namršeno/ staknile; čustv. Ženske so /intrigantsko in z vso zvedavostjo/ staknile glave; prim. *dáti, postáviti, povézati, priložiti, privézati/privezáti, spojiti, správití, stakniti/stákniti, zavézati/zavezáti, združiti/zdrúžiti* □ **2. stakniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uspešno najti, ujeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S težavo/ so ga /končno/ le staknili, /Kot pravi gospodar/ je /pravočasno/ staknil dovolj učinkovite delavce, /Ne glede na vse ovire/ je le staknil želeno stvar, Še sama točno ne ve, /kako/ je /kot šestnajstletnica/ staknila otroka; prim. *dobíti, nájeti, odkrítí, pridobíti, ujeti, zasáčiti* □ **3. stakniti**₁ pog. knj., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti imeti**, Sam₁ – : Staknil je hud prehlad in nato še resno bolezen, /Kot hokejist/ je staknil nepopravljive poškodbe, /Kjub vsesplošnemu dolgočasju/ je staknila prikladno zabavo, /V najrazličnejših pretepih/ je staknil kar resne rane; prim. *dobíti, dočákati, pridobíti*

stanováti -újem $S_{1/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

□ *stanováti*₂ **kdo/kaj biti**, **živeti v/na/ pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje** 'v svojem življenjskem okolju', Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /Začasno/ stanuje na deželi/v mestu, /Kot podnajemnica/ stanuje pri teti, /Privatno, zaradi finančne stiske,/ stanuje pod tujo streho; prim. *bívati*, *domováti*, *prebívati*, *živéti*

státi I stojím $S_{1/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov. □ **1.**

*státi*₁₍₂₎ **kdo/kaj biti v pokončnem položaju (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/ koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č}/kol): Nekateri so sedeli, drugi stali, (Pri delu) stojim, (Več ur) je stal, zato ga bolijo noge, Ljudje so stali /v gručah/, /Mirno/molče/nepremično/vzravnano/ so stali, Stala sta si /nasproti/, Stal je /kot kip / okamenel/, Stal je /na eni nogi/ □ **2. státi**₁₍₂₎ **kaj biti nameščeno na podlagi s krajšo, ožjo stranjo (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/ za čim / kje, kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}): Knjige (na polici) ležijo in stojijo, Nekaj steklenic (v shrambi) stoji, druge ležijo, Sončnik ne stoji, Lestev stoji (ob zidu) **kaj biti nameščeno na podlagi s krajšo, ožjo stranjo**, Sam₁ – : Miza stoji /postrani/, Drog stoji /poševno/, Postaja stoji /vzporedno s tiri/ □ **3. státi**₂ **kdo/kaj biti, nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/ koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}: Hiša stoji ob cesti, Metla stoji za vrati, Sonce stoji že visoko; čustv. Novi avto že stoji v njihovi garaži; čustv. **kaj biti, obstajati sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/ koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č}/

kol): Grad še danes stoji, Rad se je vračal domov, dokler je stala njegova rojstna hiša, Nova šola že stoji **kdo/kaj biti v pokončnem položaju sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č/kol}: Učenec je moral za kazen stati v kotu, Stal je pri oknu, Stal je v vrsti pred blagajno; prim. *čákati*, *nahájati se*, *obstájati* □ **4. státi**₁₍₂₎ **kdo/kaj biti v mirujočem položaju (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{č/kol}): Ustavil se je in stal, (dokler niso šli vsi mimo), (Nekaj časa) je stal, (Malo / Nekaj trenutkov) je stal; **kaj biti v stanju, ko ne dela, ne deluje (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kdaj/ koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{č/kol}): Mlinsko kolo je stalo, Ura stoji; čustv. Tovarna (že dalj časa) stoji **kaj biti v nedokončanem stanju, ne potekati (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kdaj/koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{č/kol}): Delo v tovarni (še vedno) stoji, Gradnja hiše spet stoji, Promet (na tej cesti) je stal (več dni); prim. *mirováti* □ **5. státi**₁₍₂₎ **kaj biti uporabno, užitno (do česa / do kdaj/ koliko časa)**, Sam₁ – (pSam₂ / Prisl_{č(F)/kol}): Ta jabolka stojijo (do drugega leta), Krompirjeva jed ne stoji, To pecivo stoji (dalj časa); prim. *trájati* □ **6. státi**₁₍₂₎ **kaj ne biti uporabno, užitno zaradi določenih lastnosti (do česa / do kdaj/ koliko časa)**, Sam₁ – (pSam₂ / Prisl_{č(F)/kol}): Solata naj (malo) stoji, Testo naj stoji (pol ure), Masa naj stoji (nekaj dni); prim. *ustáti se* □ **7. státi**₂ **pog. knj. kdo/kaj pristajati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Modra barva ti ne stoji, Ta krog

státi I pred

ti dobro stoji, Obleka ti stoji, kot bi bila narejena zate; prim. *pristájati* □ **8. státi**₁ pren., publ. **kdo/kaj biti, živeti**, Sam₁ – : /Dobro/ stoji, Kmetija /trdno/ stoji, /Kako/ podjetje /finančno, gospodarsko/ stoji; prim. *delováti, gospodáriti*

státi I pred stojim pred S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *státi pred*₂ **kdo/kaj biti pred čim 'izbirati, odločati'**, Sam₁ – pSam₆: Stoji pred težko nalogo, Stoji pred izbiro, odločitvijo; prim. *bíti sem pred, izbiráti, odlóčati*

státi I za stojim za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *státi za*₂ **kdo/kaj biti za kom/čim, 'braniti, zagovarjati'**, Sam₁ – pSam₆: Stoji za njim, Stoji za odločitvijo, Težko ga bo premagati, ker jih veliko stoji za njim; prim. *bíti sem za, braníti, zagovárjati*

státi II stánem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. státi**₂ **kdo/kaj imeti koliko**, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄ / Prisl_{kol}: Obleka stane dva tisoč dinarjev, Koliko stane ta knjiga, Vse skupaj malo ali veliko stane, kakor se vzame; prim. *vrednóiti se* □ **2. státi**₂ **kdo/kaj zahtevati, porabiti koliko**, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄ / Prisl_{kol}: Počitnice so nas stale dva milijona, Avto me preveč stane, Šolanje otrok veliko stane, Vodovod je stal precej denarja; čustv. Življenje v mestu stane; **kdo/kaj zahtevati, porabiti koliko**, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄ / Prisl_{kol}: Dosti časa bi nas stalo, če bi hoteli natančno pregledati, Precej moči me je stalo, da sem si opomogel, Redno zapisovanje izdatkov stane veliko truda; prim. *porabíti/porábíti, zahtévati*

stáviti -im R dov. in nedov. □ **1. stáviti**₂₍₃₎ **kdo/kaj izraziti kaj (za kaj / s kom)**,

Sam₁ – (p)Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S – (pSam_{4/6}): (S prijatelj) je stavil, da bodo zmagali, Pripravljen je bil staviti, da je res, Stavila sta za tisoč dinarjev; prim. *izréči se* □ **2. stáviti**₁ **kdo/kaj pridobiti si pravico do dobitka**, Sam₁ – : Velikokrat stavi, vendar navadno izgubi ◇ jezikosl. *stáviti*₂₍₃₎ **kdo/kaj določiti/predpisati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: (Besedilu) /napačno/ stavi ločila

stáviti na -im na R dov. in nedov. □ *stáviti na*₂ **kdo/kaj izraziti se, odločiti se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Stavi na dirkah, Stavi samo na določene številke, Niso stavili na pravega konja

stískati I -am R nedov. > gl. stísiniti -em R dov., 1.–7., 9.–10. □ *stískati*₁₍₂₎ čustv. **kdo imeti stisko (pri/v/na čem / s čim)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}): /Kot predniki/ so stiskali (pri hrani), Celo svojo dobo so /pretirano/ stiskali (z denarjem), (Pri prostorskih načrtih) so stiskali (s prostorom); prim. *varčeváti* ◇ fiz. *stískati*₂ **kdo/kaj prostorsko manjšati, tlačiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Plin so stiskali v jeklenke

stískati II -am R dov. □ *stískati*₂ **kdo/kaj končati tiskati kaj manjš-ega/-e, neuporabn-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄: Pravkar so stiskali novo izdajo romana; prim. *natísiniti, objáviti*

stískati se -am se R(P) nedov. > gl. stísiniti se -em se R(P) dov., 1. □ **2. stískati se**₂ čustv. **kdo/kaj nahajati se tesno okoli/okrog koga/česa / h komu / k čemu / med koga/kaj / ob/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Otroci so se stiskali ob materi, Ene hiše stiskajo ob bregu, druge okoli cerkve, Dolina se na enem koncu stiska med gore, Danes smo se

v avtobusu /precej/ stiskali; prim. *gnêsti se, prerívati se*

stísiniti -em R. dov. □ **1. stísiniti**₂₍₄₎ **kdo tesno obdati koga/kaj (za/v kaj / kam) (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k) – (pSam₆): Stroj ga je stisnil (za roko) /do krvi/, Žebelj je (s kleščami) /precej/ stisnil, Sovražnik jih je /kot v primež/ stisnil (v obroč), Hribi /z vseh strani preveč/ stisnejo dolino; prim. *obdati, obkoliti, oprijéti, prijéti* □ **2. stísiniti**₃ **kdo spraviti koga/kaj tesno h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Stisnila je svoj obraz k njenemu, Stisnila je dežnik pod pazduho, Mati je stisnila otroka na prsi; prim. *prijéti, pritísiniti, prižéti, spraviti* □ **3. stísiniti**₂ **kdo spraviti koga/kaj čimbolj skupaj**, Sam₁ – Sam₄: Stole in nato še ljudi je /po premisleku/ stisnil /samo v tri vrste/, Škarje je stisnil /s posebnim zatičem/, /Nemočno, brez besed/ je stisnila zobe; prim. *potísiniti, pritísiniti, zložiti* □ **4. stísiniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj manjš-ega/-e, neuporabn-ega/-o**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Kolo (mu) je /grdo/ stisnilo nogo, /Z nepazljivim parkiranjem/ (si) je /zadaj/ stisnil avto; čustv. Na tem področju gore in planote /presenetljivo/ stisnejo dolino, Prvi mraz je stisnil starega; brez. Avto (jim) je /zadaj zelo/ stisnilo; prim. *poškodovati/poškodovati, uničiti, zóžiti* □ **5. stísiniti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj odstraniti koga/kaj od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Sam₃: /Ročno/ je stisnil sok iz limon, Blato je iz tkanine /dobesedno/ stisnil /z navadno vodo/, Češnjam so /s strojem

spretno/ stisnili koščice, /Z rezom/ je stisnil še nekaj kreme iz tube; prim. *dáti od/iz/z/s, iztísiniti, odstraniti/odstrániti* □ **6. stísiniti**₂ v posplošenem pomenu **kdo spraviti koga/kaj v manjši obseg, prostor**, Sam₁ – Sam₄: Papir je /z jezo/ stisnila /v kepo/, Seno in slamo so stisnili /v bale/; prim. *stláčiti/stlačíti, zložiti, zmečkáti* □ **7. stísiniti**₃₍₄₎ čustv. **kdo spraviti (komu/čemu) koga/kaj okoli/do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: V roko (mu) je stisnil nož, /Naskrivaj/ (mu) je v žep stisnil še nekaj bankovcev, V majhno predavalnico so /po sili razmer/ stisnili še nekaj študentov, Otroke in starejše so stisnili okoli peči, /S težavo/ ga je stisnil v vrsto, k drugim; prim. *dáti, podtákniti/podtákniti, potísiniti, správit* □ **8. stísiniti**₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo, težavo dobiti, reči kaj od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Sam₃: Iz/Od njega so /s težavo/ stisnili priznanje in oblubo, Iz zemlje so si želeli stisniti čim večji pridelek, Iz sebe je stisnil nekaj nerazumljivega; prim. *dobíti, doséči, iztísiniti, povédati, rěči* □ **9. stísiniti**₂ v oslabljenem pomenu **kaj načeti koga/kaj**, Sam₁' – Sam₄: /Pri največjem delu/ ga je stisnila huda bolezen, /Pri cigaretne dimu/ ga je vedno stisnil močen kašelj, /Pri vadbi/ jo je stisnil krč, /Nepričakovano/ ga je stisnil neobvladljiv spanec, /Kot strela z jasnega/ ga je stisnilo neustavljivo domotožje; brez. Kadar ga je /neprijetno/ stisnilo, je samo sitnaril, Stisnilo me je, da bi odšel; prim. *načéti, prijéti, prizadéti* □ **10. stísiniti**₂₍₃₎ čustv. **kaj prizadeti koga/kaj (okoli/do koga/**

česa / na/pri/po/ob kom/čem / med/
pod/nad kom/čim / kje/kdaj), Sam₁ –
Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/c}/S): Krč ga
je stisnil (v nogo), Jetra so ga stisnila,
Stisnil ga je infarkt; brez. (Pri srcu) ga
je stisnilo, (Ob pogledu na to revščino)
ga je stisnilo, /Čudno/ me stisne (, ko to
slišim), Vsak čas ga /lahko/ stisne; prim.
ganíti/gániti, pokončáti, prizadéti

stísiniti jo -em jo R(P) dov. □ *stísiniti jo*₂
pog. knj. **kdo na hitro odditi iz/z/od koga/
česa / h komu / k čemu / v/na/pod/nad/
med koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam₂₋₄/
Prisl_k: /Zelo na hitro in hinavsko/ jo
je stisnil v gozd, Z zabave jo je /brez
besed/ stisnila; prim. *odíti, zbežáti*

stísiniti se -em se R(P) dov. □ **1. stísiniti**
*se*₂ čustv. **kdo/kaj dati se h komu / k čemu**
**/ v/na/ob/pod/nad/med/skozi koga/
kaj / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: /
Zelo na hitro in hinavsko/ se je stisnil k
tlom, pod mizo, /Brez besed/ se je /kot
ranjena žival/ stisnil ob ograjo, Otrok se
je /z veliko negotovostjo/ stisnil k očetu;
prim. *prítísiniti se, skljúčiti se, skrčiti se*
□ **2. stísiniti se**₂ čustv. **kdo na hitro odditi**
**iz/z/od koga/česa / h komu / k čemu / v/
na/pod/nad/med/skozi koga/kaj / kam/
kod**, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Zelo na
hitro in hinavsko/ se je stisnil iz hiše v
gozd, Iz sobe se je /brez besed/ skozi
gnečo stisnil na vrt; prim. *odíti, preríti*
se, zbežáti, zgněsti se

stókati -am, stil., stóčem G nedov.,
nav. čustv. □ **1. stókati**₁ **kdo/kaj dajati,**
oblikovati zategle glasove, nerazločno
govoriti zlasti zaradi telesne bolečine,
Sam₁ – : Kar naprej stoka /zaradi krivic
ali od bolečin/, /Zaradi hude treme/ je
predavatelj stokal, Avto stoka /zaradi
starosti/, pren., čustv. Veter /žalostno/

stoka; prim. *jecljáti, tárnati, tožíti/
tóžiti* □ **2. stókati**₂ **kdo tožiti kaj/o**
čem, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: /Brez pravih
vzrokov/ stoka o svoji usodi, /S posebno
preračunljivostjo/ stoka, da je vse zelo
drago; prim. *tárnati, tožíti/tóžiti, zatíkati*
se

stopíti I in stópiti -im P dov. □ **1.**

*stopíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
**narediti korak (komu/čemu) iz/z/s/od/
do koga/česa / h komu / k čemu / v/na/
pod/nad/med/pred/skozi/po koga/kaj**
/ kam/kod, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/
Prisl_k: /Zelo na hitro in hinavsko/ je
stopil iz hiše v gozd, Iz sobe je /brez
besed/ skozi gnečo stopil /naravnost/
na vrt, Stopil je na prsi (premaganemu
tekmecu), /Po nesreči/ je stopila na
kačo, /Z namenom/ je stopila k njej, Ne
sme še stopiti /na celo stopalo/, Jermen
je stopil iz vdolbine /zaradi sunka/, /
Zaradi velike gneče/ je stopila /malo/
vstran; čustv. Oči so (mu) /dobesedno/
stopile iz jamic; brez. pog. knj. /Močno/
(mu) je stopilo v križ; prim. *nameníti/
naméniti se, odíti, odprávití se, preríti*
se, skočiti, zbežáti, zgněsti se □ **2.**

*stopíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
pojavití se (komu/čemu) iz/z/s/od/do
**koga/česa / h komu / k čemu / v/na/
pod/nad/med/pred/skozi/po koga/kaj**
/ kam/kod, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/
Prisl_k: Solze so (ji) /nepričakovano/
stopile v oči, Pot (mu) je stopil na čelo;
prim. *pojáviti se, pokazati/pokazáti*
se, prikázati/prikazáti se □ **3. stopíti**₂
nav. čustv. **kdo/kaj priti v/na/pod/nad/
med koga/kaj / kam/kod/kdaj**, Sam₁ –
pSam₄/Prisl_{k/c}: /Z velikim nadušenjem/
je stopil mednje, /Precej/ je že stopil v
svet politike in diplomacije, Novica je /

prehitro/ stopila v javnost; v oslABLJENEM pomenu, Sam₁ – pSam₄: Zakon je /s prvim/ stopil v veljavo, V zakon sta stopila /kot že zrela človeka/, V akcijo je stopil /bistveno prepozno/, prim. *priti* □ 4. *stopíti*₂ *kdo/kaj vključiti se v/na/ pod/nad/med koga/kaj / kam/kod*, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: V stranko je stopil šele letos, V društvu je stopil /zelo aktivno/, prim. *vkľjúčiti se*

stopíti II -im R dov., stópil □ 1. *stopíti*₂₍₄₎ *kdo/kaj razdeliti (komu/čemu) koga/kaj (na/v/ob čem / med/nad/pod/pred čim /kje)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Različne tablete (si) je morala stopiti (v vodi), Sladkor, pomešan z vodo, je (otrokom) stopila (kar nad odprtim ognjem); prim. *razcepíti/razcépiti, razdelíti, razdrobiti, razstopíti* □ 2. *stopíti*₂₍₃₎ *kdo/kaj dati koga/kaj v tekoče stanje (na/v/ob čem / med/nad/pod/pred čim /kje)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Živo srebro stopi zlato /kot vosek/, (Na prisojnih legah) je odjuga stopila skoraj ves sneg; čustv. (V višinah) je sonce najprej stopilo meglo; prim. *razstopíti, stájati, stalíti*

stopíti II se -im se R dov., stópil se □ 1. *stopíti* se₁₍₂₎ *kaj preiti v tekoče stanje (na/v/ob čem / med/nad/pod/pred čim /kje)*, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Na vročini) se je vosek stopil /kot mast/, Sladkor se je (v kavi) /hitro/ stopil, (Ponekod višje v hribih) se led še ni stopil; čustv. To meso se (v ustih) kar stopi; pog. knj. Ne bo stopil, ne, saj ni iz cukra; pren., čustv. Njegov prihranek se je /prehitro/ stopil; prim. *razstopíti se, stájati se, stalíti se* □ 2. *stopíti* se₂ *kdo/kaj postati celota s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: Priseljenci so se morali /

čimprej/ stopiti z domačini, Poslopje se je z okolico /predvsem funkcionalno/ stopilo; prim. *asimilirati se, spojiti se, zlíti se* □ 3. *stopíti* se₁₍₂₎ čustv., v oslABLJENEM pomenu *kdo/kaj spreminjati se (komu/čemu)*, Sam₁ – (Sam₃): Kar stopil se je / od navdušenja/, Srce se (mu) je stopilo /v neizmernem veselju/, prim. *razlíti se, razstopíti se*

stopnjeváti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov.

□ *stopnjeváti*₂₍₄₎ *kdo/kaj intenzivno podpirati, večati (komu/čemu) kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)*, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Pri drugem zdravljenju) so (pri težjih bolnikih) dnevno količino zdravil /počasi/ stopnjevali, Odpuščanje iz služb je stopnjevalo negotovost (med ljudmi), /Z leti/ (mu) je razburjenje bolečine le še /bolj/ stopnjevalo, (Nerazvitim) so stopnjevali materialno pomoč, (V svoji bivalni sredini) so (si) (v prostem času) /zelo/ stopnjevali aktivnosti in množično umetnost; prim. *forsírati, intenzivírati, podpírati, pospeševáti, prenapénjati, protežírati, večati, vzdrževáti* ◇ jezikosl. *stopnjeváti*₂, Sam₁ – Sam₄: Pridevnike so stopnjevali /opisno in z obrazili/

stopnjeváti se -újem se T_{De/Dg/Pr} nedov. in dov., v posplošenem pomenu □ *stopnjeváti* se₁₍₃₎ *kdo/kaj intenzivno stopnjevati se, večati se (komu/čemu) (čez/skozi/na/v kaj / v/na/pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje / kdaj)*, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Po drugi vojni) se je stopnjevala t. i. množična umetnost, /Z leti/ so se (mu) bolečine le še /bolj/ stopnjevale, (V vseh bivalnih sredinah) se je /zelo/ stopnjevalo

kulturno in zabavno življenje sploh; prim. *intenzivirati se, pospeševati se, večati se*

storiti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., stóril □ **1.** *storíti*₂ **kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: To je že večkrat storil, Tega si ne upa storiti, Vse je storil /v jezil/, To je storil /nehote/, /Prav/ je storil; v oslabljenem pomenu **kdo/kaj uresničiti**, Sam₁ – : Storiti korak, Storiti precej škode; prim. *narediti* □ **2.** *storíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj povzročiti (komu) kaj, koliko česa 'kako dejanje'**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂: Storil (jim) je veliko uslugo, Storil (mu) je nekaj hudega; prim. *povzročiti* □ **3.** *storíti*₂ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj določiti koga/kaj/komu/čemu**, Sam₁ – Sam_{3/4}: Bogastvo ga je storilo prevzetnega, Storil mu je veselje, žalost

strádati -am E_{T/NT} nedov., tudi stradála □ **1.** *strádati*₁₍₂₎ **kdo/kaj živeti v pomanjkanju hrane (na/v/pri kom/čem / s kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅₋₆/ Prisl_{k/e}): Še vedno strada vsaj polovica ljudi, Otroke je pustila dva dni stradati, Stradal je /, da se je skozenj videlo; prim. *gladovati* □ **2.** *strádati*₂ nav. čustv. **kdo/kaj izčrpavati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stradali so ga /s hudimi odvajali/, Država je /namensko/ stradala del prebivalstva; prim. *gladovati, izčrpavati, slabiti* □ **3.** *strádati*₂ čustv. **kdo/kaj ne imeti dovolj česa**, Sam₁ – Sam₂: Stradal je ljubezni in veselja, V mladosti je večkrat stradal kruha; prim. *ne imeti*

strahováti -újem S_D nedov. > gl. strašiti -ím in strášiti -ím S_D nedov., 1.

strašiti -ím in strášiti -ím S_D nedov. □ **1.** *strašíti*₂ **kdo/kaj vznemirjati koga,**

Sam₁/S – Sam₄: Bližnje je strašil /s puško/, Otroke so /stalno/ strašili /s kaznimi/, Vreme jih je /že resno/ strašilo, Predstava ga je /zelo/ strašila, Straši ga, kaj bo, /Zelo/ jih straši, kako bo letos, /Nad vse/ jo straši dvom, če bodo računi pravočasno plačani; prim. *pregánjati, skrbéti, vznemirjati* □ **2.** *strašíti*₂ brez os. **vznemirjati koga zaradi koga/česa / za koga/kaj**, Sam₄ – pSam_{2/4}: /Kar naprej/ jih nekaj straši, Mater /zelo in stalno/ straši zaradi otrok, /Prav nič/ ga ne straši zaradi prihodnosti / za prihodnost; prim. *pregánjati, skrbéti, vznemirjati*

stréči strážem R nedov., strézi strézite in strežite; strégel strégla □ **1.** *stréči*₂₍₃₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Strežejo /pretežno/ domače jedi, K pečeni govedini /navadno/ strežejo kuhano zelenjavo, Govedino (jim) /navadno/ strežejo /s hrenom/; čustv. /Kot pravi pustolovec/ je stregel predvsem svoji radovednosti; prim. *dajati/dájati, delíti, pripravljati, razdeljevati* □ **2.** *stréči*₂ **kdo/kaj skrbeti komu/čemu / za koga/kaj**, Sam₁ – Sam_{3/4}: Stregla ga je /v boleznih/, /Dolgo/ mu je /prijazno/ stregla, /Z veliko spretnostjo/ streže več strojem; pog. knj. Pusti se/si streči; prim. *oskrbovati, zadovoljevati*

stréči po strážem po R nedov., čustv., strézi po strézite po in strežite po; strégel po strégla po □ *stréči po*₂₍₃₎ **kdo/kaj segati (komu/čemu) po čem**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅: /Kot pravi morilci/ so (mu) že nekaj časa /resno/ stregli po življenju; prim. *iztegovati/stegovati po, ségati po, prežati po*

strínjati se -am se G/Rz/M, nedov. > gl. soglašati -am G/Rz/M nedov.

súkati -am in súdeem R nedov., tudi sukála □ **1. súkati**₃₍₅₎ **kdo/kaj navijati, krožno obdelovati (komu/čemu) koga/kaj okoli koga/česa / na koga/kaj/kod/kam (s kom/čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k – (pSam₆):** (S posebno navijalko) (si) je sukala nit na tulec, Ovijalke je sukala okoli za to pripravljenih opornic in stebrov, Okrog vratu (si) je sukal dolg volnen šal; pren., čustv. Sukala (si) ga je okoli prsta; prim. *navijati, ovijati, viti* □ **2. súkati**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikati (komu/čemu) koga/kaj okoli osi, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄:** Mokro brisačo je /močno/ sukal v obe strani, Šop las (si) je /skrbno/ sukala /enkrat v levo, drugič v desno/, /Živčno/ (si) je sukal gumb na tranzistorju; čustv. / Po mili volji/ ga je sukala /na vse strani/; prim. *obráčati, plésti, présti, splétati, zavijati, zvijati* □ **3. súkati**₂ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj spretno uporabljati kaj, Sam₁ – Sam₄:** Ta pa zna spretno sukati kuhalnico, /Kot advokat/ zna sukati jezik, /Zelo rada in preveč/ suka pete; prim. *obráčati, vrtéti*

súkati se -am se in súdeem se R(P) nedov., tudi sukála se □ **1. súkati se**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj v zavojih premikati se (komu/čemu) iz/z/od/ mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/ob/pri čem / pred/za/pod/nad/ med kom/čim / kod/kje/kdaj, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}:** Iz nosu se (mu) je sukala dolga svečka, Iz dimnika se je /zelo intenzivno/ sukal črn dim, Čez nebo se suka mrenast oblak, Črv se suka na razbeljenem betonu, Pri tem

plesu se /prav čudno/ suka, V reki se vidno močno/ suka vrtnice; prim. *víti se, vrtéti se, zvijati se* □ **2. súkati se**₂ pog. knj., čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj nahajati se, zadrževati se okoli/okrog/ od–do koga/česa / na/v/pri/po/ob kom/čem / med kom/čim /kje/kod, Sam₁ – Sam_{2/5/6}/Prisl_k:** Rad se suka okoli deklet / med dekleti, V izbrani družbi se zna sukati, /Navadno/ se suka po podeželju; prim. *nahájati se, vésti se, vrtéti se, zadržévati se* □ **3. súkati se**₂ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti speljan od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/ skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / med kom/čim / kam/kje/kod, Sam₁ – Sam₂₋₆/Prisl_k:** Železnica se suka mimo kraja, Cesta se suka čez hrib, Daljnovod se suka po dolini, Kopno se na tem delu suka v morje; prim. *peljáti, potékati, spúščati se, víti se* □ **4. súkati se**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti, nastopati v stanju nepravilnih oblik, položaja in omejene količine, Sam₁ – :** Listje se / bolno/ suka, Platnice se /malomarno/ sukajo, Nadmorska višina se suka okrog šeststo mestrov, Prihodek se suka okoli milijona evrov; prim. *kódrati se, krivíti se, pripogíbati se, upogíbati se, vrtéti se, zvijati se*

súkati se okoli/okrog -am se okoli/okrog in súdeem se okoli/okrog R(P) nedov., tudi sukála se okoli/okrog □ **1. súkati se okoli/okrog**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ukvarjali se okoli/okrog koga/česa, Sam₁ – pSam₂:** Okoli sladice se je sukalo kar nekaj slastičarjev, /Kar malo preveč/ se suka okrog otroka, /Kot berač/ se suka okoli očeta; prim. *prizadévati si, trudíti/trúdití se, ukvárajati se* □ **2. súkati se okoli/okrog**₂₍₃₎

čustv., v oslABLJENEM pomenu **pojavnjati se (komu/čemu) okoli/okrog koga/česa**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂: Njene misli so se /kot nagajivi metulji/ sukale okoli dokončnega odhoda v tujino, Njuno prerekanje se je /zaradi stalne finančne stiske/ sukalo samo okoli denarja; prim. *pojavnjati se, ukvárjati se, vrtéti se*

súvati -am tudi sújem R(P) nedov. □ **1. súvati**₂₍₃₎ **kdo/kaj delati hitre, kratke in sorazmerno močne gibe ob/v/na/ pod/med/nad koga/kaj /po kom/čem / kam/kod (s čim)**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prisl_k – (pSam₆): (Z vejico) ga je suval /v glavo/, Celo predavanje ga je suval /s komolcem/, /Med vožnjo/ je /neprestano/ suval ob njega, Kričali so in se suvali, Burja ga je /z močnimi sunki/ suvala; prim. *drégati, nadlegováti, súvati, udárjati, zadévati* □ **2. súvati**₃ **kdo/kaj z močnimi sunki dajati koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/ ob/skozi koga/kaj / po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₅/Prisl_k: Suval je zamašek iz steklenice, /Dobesedno/ suvali so ga iz zaporniške celice, Suvali so ga iz ravnotežja, Suvali so ga je od hiše, Suvali so ga mimo carine, Ljudi so suvali k izhodu, Suval ga je na tla, Otroke je suval sem in tja; čustv. Vlažen veter suva v dolino

svaríti -ím G/R nedov. > gl. rotíti -ím G/R nedov.

šalíti se in šáliti se -im se R nedov. □ *šalíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj imeti neresen pogovor (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): /Prav že nesramno/ se je šalil (z njim), /Pri takšnem življenju/ se ljudje ne morejo šaliti, Cel dan se je /z znanci veselo/ šalil v zidanici, /Hrupno/

se je šalil; prim. *dobrovoljiti se, hécati se, osrečeváti se, radostíti se, razveseljeváti se, tešíti/téšiti se, veselíti se*

ščítiti -im R nedov. □ **1. ščítiti**₃₍₄₎ **kdo/kaj varovati (komu/čemu) koga/kaj pred kom/čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Ščítili so ga pred fizičnimi napadi, Pred napadalcí (mu) je ščítíl hrbet in posest, Direktor je ščítíl nečaka, Premaz ščítí kovino pred rjo, Sončna očala ščítíjo pred premočno svetlobo, Gozdovi ščítíjo naselje pred hujšimi vetrovi; prim. *prizadévati si za, skrbéti za, varováti, zavzémati se za* □ **2. ščítiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj pravno varovati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sindikat ščíti koristi delavcev, Ščítíjo ugled ustanove, Zakon ščíti pravice otrok in ostarelih, Posest (jim) ščíti policija; prim. *prizadévati si za, skrbéti za, varováti, zavzémati se za*

šíríti -im R(P) nedov. □ **1. šíríti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj intenzivno količinsko in obsegovno večati (komu/čemu) kaj (čez/skozi/na/v kaj / v/na/ pri/po/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kod/kam/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/c}): (Po drugi vojni) so /načrtno/ šírili bazično industrijo, (V hribovitejših področjih) šírijo vzrejo živine in (v centrih) še vedno šírijo bazično industrijo, /Z leti/ (mu) je razburjenje bolečine le še /bolj/ šírilo, (V svoji bivalni sredini) so (si) /zelo/ šírili kulturno življenje, Ta kraj (ji) šíri boke, Ti stebri (opazovalcu) šírijo prostor (navzven), /Samo pod prisilo/ je šíríl krog svojih sodelavcev, (V tujini) (si) je /redno/ šíríl svoje znanje; prim. *forsírati, intenzivírati,*

podpirati, pospeševati, prenapénjati, protežirati, stopnjevati, véčati □ **2.** *širiti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno prenašati koga/kaj iz/z/ od-do/ mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/ na/v kom/čem/ med/nad/pod/pred kom/čim / kod/kje / kdaj / od-do kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}: Razvita civilizacija je širila svoj vpliv tudi na druge celine, Podjetje je širilo svojo dejavnost predvsem v sosednje države, /Kot prevratniki/ so ilegalni časopis širili tudi čez mejo, Svoje znanje je širil po različnih šolah v državi, Priseljence so širili zlasti na manj naseljena področja; prim. *naseljevati, poseljevati, prelágati, premikati, prenášati, prepeljávati, preseljevati, prestávljati*

širiti se -im se R(P) nedov. □ **1.** *širiti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vsestransko premikati se, pojavljati se iz/z/od-do/ mimo koga/česa / proti/h/k komu/ čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v kom/čem/ med/nad/pod/ pred/za kom/čim kod/kje / kdaj**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_{k/é}: /Zaradi boljše paše/ so se /stalno/ širili na sosednja ozemlja, /Z uvedbo tiska/ so se knjige začele / hitro/ širiti, /Kot tujci/ so se lahko širili samo na nikogaršnje ozemlje, Plesen se /navadno/ širi na liste in plodove, Iz trgovine se je širil vonj po različnih milnicah; prim. *naseljevati se, nastópati, pojavljati se, poseljevati se, prelágati se, premikati se, prenášati se, prepeljávati se, preseljevati se, prestávljati se* □ **2.** *širiti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti na široki površini od-do koga/česa / h komu/k čemu čez/ skozi/v/na koga/kaj / na/v/pri/po/ob**

kom/čem / za/pod/nad/med kom/čim / kam/kje/kod, Sam₁ – Sam₂₋₆/Prisl_k: Ploščad se širi vse naokrog, Park se je širil /skoraj/ v center mesta; prim. *razprostírati se*

šívati -am R/Sp_{S/L} nedov. □ **1.** *šívati*₁ **kdo/kaj delati s šivanko**, Sam₁ – : /Po priloženem kroju/ so /strojno/ šivali, Stranske šive pri haljah so šivali /kar v ravni črti/, Že petnajst let šiva /po naročilu/, Šiva /na domu/; prim. *délati, oblikováti, sestávljati, tvóriti* □ **2.** *šívati*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj (iz česa / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/6}): (Iz krokodilje kože) šivajo torbice in čevlje, (S svileni nitjo) /ročno/ šiva vzorce na žamet, Šivajo (mu) raztrgano ustnico; prim. *délati, oblikováti, sestávljati, tvóriti*

škílití -im NT_{Dg/Pr}/S_{T/D} nedov. □ **1.** *škílití*₁ **kdo/kaj imeti očesno okvaro**, Sam₁ – : Ker je zanemaril preglede pri okulistu, sedaj škili že /kot pravi gusar/, Otrok škili /zaradi predolgh las na oči/, Škili /že na obe očesi/ □ **2.** *škílití*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj skrivoma, pritajeno gledati proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / za kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k: /Kot zagrizen planinec/ letos že celo poletje škili proti planinam, /Izza gostih obrvi/ škili proti njemu, /Poželjivo/ škili na pečenko, /Kot prava opravljivka vneto/ škili skozi kukalo, /Brez besed/ je samo škilil za njo; prim. *kúkati, pogledováti*, pog. neknoj. *špégati* □ **3.** *škílití*₂ čustv., pog. knj. **kdo/kaj skrivaj pogledovati na/za/v/ čez koga/kaj / po kom/čem / za kom/ čim**, Sam₁ – pSam₄₋₆: /Precej očitno/ je škilil po sosedovi, Že dolgo škili na sosedovo parcelo, /Prav hrepeneče/ škili

čez mejo; prim. *pogledovati na/po/za*, *prizadévati si za*, *zavzémati se za*, *želéti*

škóditi -im R nedov. in dov. □ **1. škóditi**₂₍₃₎ *kaj/kdo slabo, neugodno delati komu/čemu (s kom/čim)*, Sam₁/S – Sam₃ – (pSam₆): To nikomur ne škodi, Kar enemu koristi, drugemu škoduje, /S to odločitvijo/ si je samo škodil, To ji je / malo/ škodilo /; čustv. Tako je pameten, da mu kar škodi □ **2. škóditi**₂ nav. 3. os., z nikalnico, v zvezi z **bi**, čustv. *kaj slabo, neugodno delati komu/čemu*, Sam₁/Nedol/S – Sam₃: Ne bi ti škodilo, če bi se malo učil, Ne bi mu škodilo, če bi malo delal, Zmerno jesti in piti nikomur ne škodi

škodovati -ujem tudi škódovati -ujem R nedov. in dov. > gl. škóditi -im R nedov. in dov.

šólati -am Sp_L nedov. > gl. izšólati -am Sp_L dov.

šólati se -am se Sp_L nedov. > gl. izšólati se -am se Sp_L dov.

šólati se za/v -am se za/v Sp_L nedov. > gl. izšólati se za/v -am se za/v Sp_L dov.

špégati -am, NT_{Dg/Pr}/S_{T/D} nedov., pog. neknoj. > gl. škílití -im NT_{Dg/Pr}/S_{T/D}, nedov., 2.–3.

štéti štéjem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. štéti**₁ *kdo/kaj imenovati števila po vrsti*, Sam₁ – : Zna šteti in brati, Šteje /na prste/, Zna šteti /od ena do sto/, Šteje /z naglasom in skozi nos/, Šteje /s težavo/, Šteje /, kot bi imel žgance v ustih/; prim. *preštévati* □ **2. štéti**₂ *kdo/kaj z govorjenjem izražati, posredovati kaj*, Sam₁ – Sam₄/S: Kar naprej je nekaj štela, Kaj šteješ?, Volilna komisija je štela glasove, /Trikrat/ so šteli, če so

vsi, Štel je, koliko dni je še do počitnic; brezos. Vojna leta se štejejo /dvojno/, Štel je vse skladiščeno blago; prim. *evidentírati, izrážati, posredovati, preštévati, ugotávljati* □ **3. štéti**₂ *kdo/kaj imeti koga/kaj 'sestavine, dele' /koliko*, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Trška skupnost šteje šest vasi, Mestece šteje pet tisoč prebivalcev, Elaborat šteje tristo strani, Celotna oprema šteje več paketov elementov; prim. *obségati, sestávljati, vključévati* □ **4. štéti**₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj vključévati, obravnavati koga/kaj v/na kaj / v/na/pri čem / kam/kje*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Pri načrtovanju štejejo potrebe prebivalstva, Njega niso šteli zraven, Pri ceni štejejo zraven tudi delo in prevoz, Pri proučevanju dežele štejejo zlasti gospodarske in politične razmere, Manjšinskega jezika v javnosti niso šteli; brezos. V končni vrstni red se šteje vsak tek posebej; prim. *obravnávatí, uporabljati, upoštvévati, vključévati* □ **5. štéti**₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj glede na ceno, vrednost obravnavati koga/kaj h komu/k čemu / v/na/med koga/kaj / v/na/pri kom/čem / kam/kje*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3–5}/Prisl_k: Marsikdo bi se rad štel k umetnikom, Šteli so ga med slavne osebnosti, Štel se je med njegove prijatelje, Akcijski prizori štejejo med boljše dele novonastalega filma, Tudi čiščenje strojev štejejo v redno delo, To državo že štejejo v skupino gospodarsko razvitejših, K posestvu šteje tudi majhen vrt; v oslabljenem pomenu , Sam₁ – Sam₄: Štejejo ga k dobrim delavcem, Te stvari štejejo k obrobnim dejavnostim / za obrobne dejavnosti; prim. *razvrščati, sodíti/sóditi, spádati, uméščati, uvrščati*

štéti se štéjem se $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ nedov. □ *štéti se*₁ v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj živeti, počutiti se boljši kot drugi**, $Sam_1 -$: Sosed se /preveč/ šteje, Kaj se bo /tako visoko/ štela, saj ni še nič dosegla; prim. *céniti se, nositi se*

štéti si v štéjem si v $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ nedov. □ *štéti si* v₂ v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj izražatiza kaj**, $Sam_1 - Sam_4/S$: Štejem si v čast, da sem vas spoznal, Današnji dan in opravilo si štejem v posebno prijetno dolžnost

štéti za štéjem za $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr}$ nedov. □ *štéti za*₂ v oslABLJENEM pomenu **kdo/kaj obravnavati koga/kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Šteje jo za ljubico, Štejejo ga za bogatega, Trditev štejejo za resnično; brez. *Tovrstno zemljišče se šteje za urejeno*; prim. pog. nekjn. *držáti za, iméti za, obravnávati za, razglášati za*

števíličiti -im R nedov. > gl. oštevíličiti -im R dov.

študírati -am Sp_L nedov. > gl. doštudírati -am Sp_L dov., 1.–4. □ **5. študírati**₂ v posplošenem pomenu **kdo pridobivati znanje, vedenje, izobrazbo za kaj, proučevati koga/kaj**, $Sam_1 - (p)Sam_4$: / Ob službi/ je študiral za izpit, Rad je študiral ljudi okrog sebe, /Natihem/ ga je študiral, Študirala je navade in odzive nevrotikov, /Z vso vnemo/ je študirala novo vlogo, /Med obhodom/ je študiral napise po poslovnih zgradbah; prim. *ocenjeváti, opazováti, presójeti, pripravljati se za, proučeváti*

študírati za -am za Sp_L nedov. > gl. doštudírati za -am za Sp_L dov.

šuméti -im R(P) nedov. □ **1. šuméti**₁ **kdo/kaj povzročati neizrazite, nezveneče**

glasove, $Sam_1 -$: Papir na podstrešju / čudno/ šumi, Listje (jim) šumi /pod koraki/, Ves čas je šumela /z obleko/; čustv. Ženske so šumele /kot ropotulje/; brez. **dajati neizrazite, nezveneče glasove (na/v/po čem / kje/kod/kdaj)**, - ($pSam_5/Prisl_{k/é}$): (V moji glavi) šumi /kot v panju/, (Pozno v ponedeljek) je (v njegovem stanovanju) /čudno/ šumelo; prim. *bobnéti, brnéti, ropotáti, šelestéti, šušljáti* □ **2. šuméti**₂ **kaj šumeč premikati se v/na/skozi/čez kaj / na/v/ po čem / kje/kod/kdaj**, $Sam_1 - pSam_{4/5}/Prisl_{k/é}$: Reka /zelo hrupno/ šumi čez jez, Vsi potočki šumijo v isto dolino, Zunaj je /zaenkrat še rahlo/ šumel vetrič, Vlak je /samo napol slišno/ šumel skozi predor, V dvorani je šumela že prava množica obiskovalcev; prim. *bobnéti, grméti, kričáti, ropotáti, šelestéti, šušljáti* □ **3. šuméti**₂₍₃₎ nav. čustv. **kdo/kaj povzročati šumenju podobne glasove (komu/čemu) na/v/po čem / za/ med čim/kom / kje/kod/kdaj**, $Sam_1 - (Sam_3) - pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}$: Na celi poti so (ji) šumeli gozdovi; pren. V ušesih (mu) / še preveč intenzivno/ šumijo včerajšnje besede, Med ljudmi še šumijo zadnje novice; brez. V glavi (ji) kar šumi, Med njimi je /kar precej glasno/ šumelo, da se bo marsikaj spremenilo; prim. *bobnéti, brnéti, grméti, kričáti, ropotáti, šelestéti, šušljáti*

tájati -am $S_T/E_{T/NT/NP}$ nedov. □ *tájati*₂₍₄₎ v zvezi z **led, sneg** **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj tekoče in navadno sprejemljivejše (iz/z/s česa / v kaj / kam / po/ob/pri/na čem / pod/nad/pred kom/ čim / kje/kod)**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_{2/4-6}/Prisl_k)$: Sonce (jim) je tajalo potreben led (že pri temperaturah

samo malenkost čez plus), Led so (si) /z veliko vneemo/ tajali (iz bližnjih hladilnic), Južni vetrovi so na celotnem poročju začeli tajati poti, Zmrznjena živila so (si) sproti tajali (na prirejenem ognjišču); pren., čustv. Vzdušje (jim) je tajalo jezo /hitro kot snežinke/; prim. *odtajeváti, odtaljeváti, talíti, topíti*

tájati se -am se S_T/E_{T/NT/NP} nedov.

□ *tájati se*₍₁₃₎ **kdo/kaj spreminjati se (komu/čemu) v tekoče ali v navadno sprejemljivejše stanje (iz/z/s česa / v kaj / kam / po/ob/pri/na čem / pod/nad/pred kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/4-6}/Prisl_{k/e}): /Zaradi hude odjuge/ se sneg (na prisojnih legah) taja; čustv., v oslabiljenem pomenu Srce se (mu) je kar tajalo /od sreče/, (Ob vinu in dobri hrani) se je začel kar tajati; brezos. (Ob takšnih ponudbah) se (mu) je (pri srcu) kar tajalo; prim. *odtajeváti se, odtaljeváti se, talíti se, topíti se*

talíti -ím S_T/E_{T/NT/NP} nedov. □ *talíti*₍₂₄₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) kaj tekoče (iz/z/s česa / v kaj / kam / po/ob/pri/na čem / pod/nad/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): To rudo so /navadno/ talili (pri zelo visokih temperaturah), Okove so (jim) talili, Sonce je talilo led; prim. *odtajeváti, odtaljeváti, tájati, topíti*

talíti se -ím se S_T/E_{T/NT/NP} nedov. □ *talíti se*₍₁₂₎ **kdo/kaj spreminjati se v tekoče stanje (iz/z/s česa / v kaj / kam / po/ob/pri/na čem / pod/nad/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): /Zaradi hude odjuge/ se sneg (na prisojnih legah) tali, Tovrstna ruda se tali /pri zelo visokih temperaturah/; prim. *odtajeváti se, odtaljeváti se, tájati se, topíti se*

tárnati -am G nedov. > gl. godrnjáti -ám G nedov., čustv.

tárnati čez -am čez G nedov., slabš., > gl. godrnjáti čez -ám čez G nedov., pog. knj., slabš.

tárnati nad -am nad G nedov., slabš. > gl. godrnjáti nad -ám nad G nedov., pog. knj., slabš.

têči têčem P_{Pr/C/Dg} nedov., têci tečite

□ **1. têči**₍₂₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj neprenehoma premikati se (komu/čemu) iz/z/od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kje/kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Tekel je po prehodu za pešce, Žival je tekla proti lovcu, Stražar je tekel pred njim, Tekel je mimo nas, Žito teče v posodo, Sava teče v Donavo, Ob predsednikovem avtomobilu sta tekla dva varnostnika, Po strmini so tekli kar po vseh štirih, Po ceveh teče plin, Električni tok teče po žici, Kri / preagresivno/ teče od srca po vsem telesu, brezos. Iz rane (mu) teče, Pogosto (mu) teče iz nosu, Ob odjugi /leno/ teče oz. bolj samo kaplja s streh; prim. *íti, krožíti/króžiti, premikati se* □ **2. têči**₁ v posplošenem pomenu **kaj neprenehoma brez prekinitve premikajoč se, vrteč se delovati**, Sam₁ – : Kolesa /dobro in namazano/ tečejo, Kolovrat še vedno /gladko/ teče, Motorji nekam /ropotajoče/ tečejo, Navita ura teče; prim. *delovati, íti, krožíti/króžiti, premikati se, vrtéti se* □ **3. têči**₂ **kaj obstajati, dogajati se od–do/sredi česa / za koga/kaj / med/pred čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/4/6} / Prisl_{ε/kol}: Pogajanja so tekla ves mesec, Proslavljanje je teklo tri dni, Pouk teče

od osmih do enih; v oslabljenem pomenu , Sam₁' – pSam_{2/6} / Prisl_{c/kol}': Tekel je boj za človeško življenje, Ravno sedaj teče predvajanje njegovega filma; prim. *dogájati se, obstájati, trájati* □ **4. tēči₁** kaj *dogajati se, potekati brez prekinitve*, Sam₁ – : Misli in stavki /gladko/ tečejo, Življenje teče /dalje/, Pripoved oz. zgodba /nepretrgoma/ teče, Vse teče; prim. *dogájati se, nadaljeváti se, potékati, razvíjati se, trájati* □ **5. tēči₂** pog. knj. kaj *biti speljan od–do koga/ česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/ na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/ kod*, Sam₁ – Sam₂₋₅ / Prisl_k: Železnica teče mimo kraja, Cesta teče čez hrib, Daljnovod teče po dolini, Vrstice tečejo od roba do roba, Plitke gube tečejo od ust proti bradi; prim. *íti, peljáti, potékati, spúščáti se* □ **6. tēči₁₍₂₎** pog. knj. kaj *brez prekinitve slediti si*, Sam₁ – : Oznake tečejo po abecednem redu, Lihe hišne številke tečejo po drugi strani ulice; prim. *nízati se, razporéjati se, sledíti si* □ **7. tēči₁₍₂₎** kdo/kaj *hitro gibati se, premikati se (mimo/od–do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/ skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/ med/za kom/čim / kod / od–do kod / kje / kam)*, Sam₁ – (pSam₂₋₆ / Prisl_k) – : Kar teče že /brez bergel/, Ljudje so tekli (mimo izložbe), Tekli so (od mesta do mesta), Tekel je (okrog hiše), Tekli so (po cesti, po blatu), Tekla je (po sobi gor in dol), Tekla je (domov), Tu se je teklo /navkreber/, Tekla je /ob kolesu/ ob palici/ po prstih/ po rokah / s palico/; nav. čustv. Čas teče, Dnevi tečejo; prim. *bežáti, gíbati se, hitéti, hodíti* □ **8. tēči₁** kdo *gojiti, ukvarjati se s tekom*, Sam₁ – : Tekel je državnem tekmovanju, Tekel je /za stavo/, Teklo je deset

tekmovalecv; prim. *nastópati, tekmováti, trenírati* □ **9. tēči₂** nav. čustv. kdo/kaj *premikati se h komu/k čemu / na/v kaj / kam*, Sam₁ – pSam_{3/4} / Prisl_k / Na: Vsak dan teče na pokopališču, Zjutraj je tekel v mesto po opravkih, Kar tekli so na Triglav, Tekla je k sorodnikom na obisk, Tekli so v bolnico na pregled, Tekel je v gostilno h kozarcu, Tekel je v gozd po drva, Tekel je v mesto nakupovat, Tekel je na predavanje in potem še na sestanek; v oslabljenem pomenu kdo/kaj *izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj / kam*, Sam₁ – pSam_{3/4} / Namen: Tekel je k izpitu, Po kosilu je tekel na sprehod, Tekel je na operacijo, Tekel je kosit, Večkrat so dosebesedno tekli plesat; prim. *hitéti, íti* ◇ šport. *tēči₂*, kdo zelo *hitro premikati se glede na kaj / koliko česa*, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂: Teče sto metrov /pod desetimi sekundami/, V tej disciplini tečejo /na deset kilometrov/

téhtati -am R nedov. □ **1. téhtati₂** kdo/kaj *meriti kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: Tehta meso /na kuhinjski tehtnici/, Tovor /pošteno/ tehtajo, Vsak teden se tehta, kdo/kaj *dvigati kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: Tehtal je njegov nahrbtnik, /V roki/ je tehtal torbo □ **2. téhtati₁** v oslabljenem pomenu kdo/kaj *imeti, meriti*, Sam₁ – : Novorojenček tehta tri kilograme □ **3. téhtati₂** kdo/kaj *ugotavljati kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: Tehtali so vzroke in okoliščine za poraz, /Previdno/ je tehtal realne možnosti za uspeh, Tehtal je, koliko bi s tem izgubil kdo/kaj *ocenjevati kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: Tehtali so besede in nastali položaj, /Podrobno/ si ga tehtali

tékati -am P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv.

□ *tékati₂₍₃₎* v posplošenem pomenu kdo/

kaj neprenehoma hitro premikati se (komu/čemu) iz/z/od–do/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za/pod/nad/med kom/čim / od–do kod/kod/kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k: Otroci (jim) tekajo po nepokošenih travnikih, Kokoši tekajo po dvorišču; čustv. Kar naprej in preveč teka od urada do urada; prim. *divjati, loviti se, noréti*

tékati za -am za P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv.
□ *tékati za*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj željno slediti za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Neprestano/ teka za svojimi nadrejenimi, /Lačno/ teka za novimi zadolžitvami; prim. *divjati za, hlepéti za, loviti se za, noréti za*

tekmováti -újem R nedov. □ **1.**
*tekmováti*₂₍₃₎ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj medsebojno meriti se (s kom/čim) v/na/ po/pri kom/čem / pod/nad/med kom/čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – (pSam₆) – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: (Z različnimi tudi tujimi tekmovalci) so /kot že izkušeni tekmovalci/ tekmovali v izbijanju, (S svojimi starimi kolegi) je tekmoval na atletskem mitingu /za šolsko moštvo/; prim. *mériti se, nastópiti/nastópiti, pomériti se, primérjati se, vzporéjati se*
□ **2.** *tekmováti*₂₍₃₎ nav. os. v mn./dv. **kdo/kaj medsebojno meriti se za koga/kaj (v/na/ po/pri kom/čem / pod/nad/med/s kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – pSam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Na tujem) so /vsako leto kot že veterani/ tekmovali za naslov najboljšega balinarja v svoji kategoriji, /Po novem/ so (na šolskih prvenstvih) tekmovali samo za točke, in ne več za kolajne, /Med seboj/ so (v razredu) tekmovali za najlepše dekle, (V

osnovnih šolah) /še vedno/ tekmujejo za bralno značko; prim. *mériti se, pomériti se, primérjati se, vzporéjati se*

temeljiti na -ím na NT_{Dg/Pr} nedov., temeljil na □ **1.** *temeljiti na*₂ **kaj imeti temelj, osnovo na čem / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Naselje temelji na pilotih, Celotna zgradba temelji na kamnu; prim. *slonéti na, státi na* □ **2.** *temeljiti na*₂ **kaj oblikovati se na čem kot temelju**, Sam₁ – pSam₅: Trditev temelji na dejstvih, Odpust z dela je temeljil na argumentih, To načelo temelji na zanikanju vsega, Njegova izjava temelji na številkah; prim. *gradíti se na, snováti se na, utemeljeváti se na, uvájati se na* □ **3.** *temeljiti na*₃ **kdo/kaj oblikovati kaj na čem kot temelju**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Svojo teorijo in predavanja je temeljil na trditvi, da so vsi ljudje enaki; prim. *gradíti na, snováti na, utemeljeváti na, uvájati na*

temníti -ím Sp_L nedov., temni in tèmni □ *temníti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno delati (komu/čemu) kaj bolj temno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Oblak temni nebo, Ruta na oknu / nasilno in nenaravno/ temni dnevno svetlobo, Celo obdobje zdravljenja (mu) je temnilo duha, Trenutni odnosi temnijo celotno stanje; pren., čustv. Otroci (mu) temnijo življenje, Zadnji dogodki so (jim) temnili utrujene misli; prim. *mračíti, zabrisováti*

temníti se -ím se Sp_L nedov., temni se in tèmni se □ *temníti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postopno postajati (komu/čemu) bolj temen -mno**, Sam₁ – (Sam₃): Nebo se /hitro in nenadno/ temni, Spomin se (mu) /počasi/ temni, Obraz se (mu) /neprijetno/ temni; čustv.

Megle so se /počasi/ temnile in kopičile; pren., čustv. *Obraz se (mu) je začel temniti*; brezos. /Počasi/ se je začelo temniti, *Pred očmi se (mu) je začelo temniti*; prim. *mračiti se, zabisovati se*

teoretizirati -am G nedov. > gl. razpravlјati -am G nedov., 1.–2. □ **3.** *teoretizirati*₁ nav. os. v mn./dv., čustv. **kdo abstraktno, neživljenjsko razpravljati**, Sam₁ – /Sam_o/ *teoretizirata /kot dva filozofa/, /Kot učitelj preveč/ teoretizira*; prim. *debatirati, govoriti, komentirati, pogovarјati se, razpravljati*

têpsti têpem R(P) nedov., têpel têpla □ *têpsti*₂₍₃₎ **kdo/kaj sunkovito zadevati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): *Otroka /neusmiljeno/ tepe /po glavi/, Konje tepe (z bičem), Torba ga tepe /po nogah/; pren. Dež ga tepe /po licih/; čustv. kaj škodno prizadevati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: *Tepejo jih slabe letine, Življenje ga /zelo/ tepe*; prim. *pretêpati, prizadêvati, udârјati, zadêvati*

têpsti se têpem se R(P) nedov., têpel se têpla se □ **1.** *têpsti se*₁₍₂₎ nav. os. v mn./dv. **kdo izmenјavati si udarce (s kom)**, Sam₁ – (pSam₆): *Na dvorišču so se tepli /med seboj/ in (s fanti iz soseske), /Navadno/ se tepe (s svojim bratom)*; prim. *pretêpati se, spopâdati se, udârјati se* □ **2.** *têpsti se*₂ **kdo biti, bojevati se s kom**, Sam₁ – pSam₆: *Tepli so se z veliko močnejšo vojsko; pren., čustv. /Komaj opazno/ se je tepel z jokom*; prim. *biti se, bojevati se, pretêpati se, spopâdati se, udârјati se* □ **3.** *têpsti se*₂ čustv. **kaj biti v velikem neskladju s čim**, Sam₁ – pSam₆: *Izbrane barve se /pri kombiniranju zelo/ tepejo med seboj, Mestne in kmečke navade se dandanes ne tepejo več, To se tepe z*

zdravo pametjo, Nove stavbe se tepejo z okoljem; prim. *biti se, nasprotovâti si, neujemati se*

têpsti se za têpem se za R(P) nedov., têpel se za têpla se za □ *têpsti se za*₂ čustv. **kdo biti, bojevati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: *Podjetniki se kar tepejo za mlade strokovnjake, Tepli so se zanjo oz. za njeno naklonjenost, Vsi se tepejo za novo licenco*; pren., čustv. /V hudi bolezn/ se je /dobesedno/ tepel za življenje; prim. *biti se za, bojevati se za, krêgati se za, prepirati se za, pretêpati se za, spopâdati se za, sporêkati se za, udârјati se za*

têrјati -am G nedov. > gl. zahtêvati -am G nedov. in dov.

testirati -am Rz dov. in nedov. > gl. preizkúšati -am Rz nedov. > gl. preizkúšiti -im tudi preskúšiti -im Rz dov. ◇ med. *testirati*₃ **kdo preizkusiti koga/kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: *Določeno vrsto bolnikov so testirali z novim zdravilom*

testirati se -am se Rz dov. in nedov. > gl. preizkúšati se, -am se Rz, nedov. > gl. preizkúšiti se -im se tudi preskúšiti se -im se Rz dov.

težiti -im S_{1/D} nedov. □ **1.** *težiti*₂ **kdo/kaj obteževati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: *Nahrbtnik ga teži, Mokra obleka jih je težila*; prim. *obteževati* □ **2.** *težiti*₂ **kdo/kaj bremeniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: *Teži ga slab občutek, Žalost in skrbi ga težijo, Spomin mu teži misel*; brezos. *Teži ga, da ne more nič storiti*; prim. *bremeniti* □ **3.** *težiti*₂ **kdo/kaj usmerјati se proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj**, Sam₁ – pSam_{3/4}: *Vasi težijo k centrom, Gibanja težijo v različne*

idejne usmeritve; prim. *usmérjati se*

□ **4. težiti**₂ sleng. **kdo/kaj sitnariti s čim**, Sam₁ – pSam₆: Kar naprej teži s svojimi idejami; prim. *sitnáríti*

težiti k/h -ím k/h S_{T/D} nedov. □ **težiti k/ h₂ kdo/kaj nagibati se h komu / k čemu**, Sam₁ – pSam₃: Država teži k prenovi gospodarstva; prim. *nagíbati se k/h*

težiti po -ím po S_{T/D} nedov. □ **težiti po₂ kdo/kaj hrepeneti po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: Ljudje težijo po boljšem življenju; prim. *hrepénéti po*

težiti za -ím za S_{T/D} nedov. □ **težiti za₂ kdo/kaj hrepeneti za kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Ljudje težijo za boljšim življenjem; prim. *hrepénéti za, siliti za*

tíkati se tíčem se tudi títam se S_{T/D} nedov. □ **tíkati se₂ kdo/kaj imeti stike glede koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Odločijo naj tisti, ki se jih vsebina /najbolj/ tiče, Kar se kmetovanja tiče, je zelo len, /Po izračunih/ se vse tiče nejasnih načrtov in prekomernih stroškov; prim. *dotíkati se*

tlakováti -újem R nedov. in dov. □ **tlakováti₂₍₄₎ kdo/kaj polagati (komu/ čemu) tlak (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Ceste v mestnem jedru še vedno /po starem/ tlakujejo (z granitnimi kockami), Dvorišče so (si) /v celoti/ tlakovali; pren. /Počasi/ (si) je tlakoval gledališko pot; prim. *kóckati, utrjeváti*

točiti tóčim R(P) nedov. □ **1. točiti₃ kdo/kaj spravljati kaj od/iz/z/mimo koga/ česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k: Žganje so točili kar v večje kozarce, Vodo

točijo iz steklenic skozi posebne filtre, V rezervoar je točil nafto, /S tresočo roko/ je točil vino iz poliča v kozarce; prim. *dájati, líti, natákati, prelívati, pretákati, správljati* □ **2. točiti₂₍₃₎ v** posplošenem pomenu **kdo/kaj streči kaj (v/ na čem/med/pred/pod/nad/za čim / kje/ kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (V vseh lokalih) točijo tudi brezalkoholne pijače, (Tam) točijo tudi odprto pivo, /Navadno/ (za pultom) toči tudi lastnik; prim. *prodájati, stréči* □ **3. točiti₂ čustv. kdo/kaj izločati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Toči sline /kot potok, kot senilen starec/, Toči /kot grah/ debele solze, Toči solze /kot majhen otrok/; prim. *cedíti, izlóčati, líti, pretákati* ◇ čeb. *točiti₂ kdo/kaj pridobivati, spravljati kaj*, Sam₁ – Sam₄: V tem obdobju točijo med

tolmáčiti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. tolmáčiti₃ kdo/kaj prevajati kaj iz/ od–do česa/v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/4}: Predavanje je tolmačil v kretalno govorico, Članke so tolmačili iz slovenščine v angleščino; prim. *prelágati, prenášati, prestávljati, prevájati* □ **2. tolmáčiti₂ kdo/kaj razlagati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Jasno in predvsem logično/ so tolmačili svoje stališče do svetovnih problemov, Ni znal tolmačiti svojega tesnobnega občutka, Ta dejstva so /najbolje/ tolmačili našo odločitev, Predavatelj je /natančno oziroma znanstveno/ tolmačili temeljne pojme, s katerimi se je ukvarjal v nadaljevanju; prim. *interpretírati, pojasnjévati, razlágati, utemeljeváti*

tovóriti -ím tudi tovoríti -ím R(P) nedov. □ **tovóriti₃ kdo/kaj premikati koga/kaj od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi**

čez koga/kaj / kam na/v/po čem / kje/
kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k:
Velike količine mamila so na sever
tovorili /kar v tovarnjakih/, /S seboj/ je
/navadno/ vsepovsod tvorila kovček
knjig, /Kot vojaške mule/ so v planine
tovorili osnovne zaloge hrane in pijače,
Begunce so tovorili čez državne meje
/praktično noč in dan/, prim. *nosíti*,
prevážati, *vozíti*

tožiti in tóžiti -im G nedov. □ **1. tožíti**₁
kdo/kaj z neglasnim govorjenjem
izražati nejevoljo, nesoglasje, Sam₁ – :
/Zaradi zares slabih razmer/ so ljudje
kar naprej tožili in se jezili, Fant kar
naprej toži in se pritožuje /kot kakšen
nezadovoljen starček/, Ves čas /bolj
sam zase/ toži; pren. Zvon /zelo glasno/
toži; brezosa. V grmovju je nekaj tožilo
in klicalo; prim. *godrnjati*, *govoričiti*,
govoriti, *tárnati* □ **2. tožíti**₂₍₃₎ kdo/kaj
z obsojajočim govorjenjem označevati
koga/kaj (za kaj), Sam₁ – Sam₄ –
(pSam₄/S): /Brez uspeha/ ga je kar nekaj
let tožila (za očetovstvo), Tožil ga je (za
del premoženja) in /zaradi razžaljenja
časti/, prim. *obsójati*, *ovájati* □ **3. tožíti**₃
kdo/kaj z neglasnim govorjenjem
nejevoljno izražati komu/čemu kaj/o
čem, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S: /
Stalno, kot največji revež/ jim toži,
koliko dolgov da ima, /V svojih pismih/
domačim toži samo o draginji v mestu;
prim. sleng. *blúziti*, *čvekáti*, *godrnjati*,
govoričiti, *govoríti*, *širiti*, *tárnati*

tožiti čez in tóžiti čez -im čez G nedov.,
pog. knj. □ **tožíti** čez₂ kdo/kaj nejevoljno
govoriti čez koga/kaj, Sam₁ – pSam₄:
Kar naprej toži čez svoje ljudi, Čezenj
je tožil /kot njegov pravi sovražnik/;
prim. *godrnjati čez*, *govoriti čez*,

obrekováti, *ogovárjati*, *pritoževáti se*
čez, *tárnati čez*

tožiti nad in tóžiti nad -im nad G nedov.,
pog. knj. □ **tožíti** nad₂ kdo/kaj nejevoljno
govoriti nad kom/čim, Sam₁ – pSam₆:
Kar naprej /kot popolni nezadovoljnež/
toži nad vsem in vsemi, Nad njim je
tožil /kot njegov pravi sovražnik/;
prim. *godrnjati nad*, *pritoževáti se nad*,
tárnati nad

tožiti po in tóžiti po -im po G nedov., pog.
knj. □ **tožíti** po₂ kdo/kaj imeti potrebe po
kom/čem, Sam₁ – pSam₅: Kar naprej /
kot pravi zapečkar / toži po starših
in lepem domačem vzdušju, /Brez
uspeha/ toži po nekdanjih kvalitetnejših
izdelkih; prim. *jókati/jokáti po*,
povpraševáti po, *vzdihováti po*, *tárnati*
po, *žalováti po*

tožiti se in tóžiti se -im se G nedov. □ **1.**
tožíti se₂ kdo/kaj nejevoljno pregovarjati
se s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Kar
naprej se /zaradi meje/ toži s sosedi, Z
njim se je /pogosto/ tožil /kot njegov
pravi sovražnik/; prim. *krégati se*,
pregovárjati se, *prerékati se*, *pričkati*
se, *tožáriti se* □ **2. tožíti** se₁ kazati se
komu/čemu močna želja, domotožje,
Sam₃ – : V tujini se mu je tožilo, Nerad
gre od doma, ker se mu /preveč/ toži;
prim. *skomínati se*

tožiti se po in tóžiti se po -im se po S_D
nedov., nav. 3. os., pog. knj. □ **tožíti** se po₂
kazati se komu/čemu potreba po kom/
čem, Sam₃ – pSam₅: Kar naprej se
mu /kot pravemu zapečkarju/ toži po
starših in lepem domačem vzdušju, /
Brez uspeha/ se mu toži po nekdanjih
kvalitetnejših izdelkih, Toži se mu

po domu, prijateljih in gorah; prim.
skominati se po

trájati -am NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1.** *trájati*₂
kaj obstajati, dogajati se od–do/sredi
česa / med/pred čim / od–do kdaj / kdaj
/ koliko časa, Sam₁ – pSam_{2/6} / Prisl_{č/kol}
: Pogajanja so trajala ves mesec,
Proslavljanje je trajalo tri dni, Predstava
dolgo traja, Pouk traja od osmih do
enih; prim. *dogájati se, obstájati* □ **2.**
*trájati*₂ **kaj dogajati se, potekati brez**
prekinitve od–do/sredi česa / med/pred
čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa,
Sam₁ – pSam_{2/6} / Prisl_{č/kol}: Bolezen kar
traja, Suša traja dalje, Spomin traja
večno, Taka zamera traja; prim. *dogájati*
se, potékati

trđiti in trđiti -im G nedov. □ *trđiti*₂
kdo/kaj z gotovostjo izražati kaj
'misli, čustva, razpoloženja', Sam₁
– Sam₄/S: Ljudje trđijo čudne reči o
njem, Strokovnjaki trđijo, da je pesem
nastala v prvem pesnikovem obdobju,
Tega ni mogoče /z gotovostjo/ trđiti;
čustv. Obtožnica trđi, da je kriv; prim.
izržati, govoriti, meniti/méniti, misliti,
posredovati, pripovedovati

trésti trésem R nedov., trésite in
tresíte □ **1.** *trésti*₂₍₃₎ **kdo/kaj sunkovito**
premikati (komu/čemu) koga/kaj,
Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Navdušeno/
(mu) je tresel roko, /Z levo roko/
je tresla kozico /, da se jed ne bi
prismodila/, Potres (jim) je tresel
mizo in jedilni pribor, Grmenje je /
zastašujoče/ treslo celo področje,
Voz brez vzmeti /močno/ trese; v
oslabljenem pomenu Mraz ga trese, Trese
ga mrzlica; pren., čustv. Nemir pogosto
trese njeno srce; prim. *potresávati,*
strésati □ **2.** *trésti*₂ brezos. **izražati koga/**

kaj v tresočem stanju, – Sam₄: Trese
ga /zaradi podhranjenosti/, Hiše trese
/od premočnega hrupa in prometa/;
prim. *mrazíti, potresávati, strésati* □ **3.**
*trésti*₂₍₃₎ **kdo/kaj odstranjevati koga/**
kaj (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu
/ od kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/3}/
Prisl_k): /Ročno/ je tresel sneg (z vej),
(Jablanam) je prezgodaj tresel plodove,
Veter trese liste (z drevja v parku); prim.
odstranjévati

trésti se trésem se S_{T/D} nedov., trésite
se in tresíte se □ *trésti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj**
(komu/čemu) sunkovito premikati se,
spreminjati se, Sam₁ – (Sam₃): Tresli
so se /od mraza/, Šipe se tresejo /
od eksplozij/, Roke so se (mu) tresle,
Ustnice so se (mu) tresle /od bolečine/,
Glas se (mu) trese, Trese se /kot šiba na
vodi/; prim. *drgetáti, nihati, valováti,*
vibrírati, zíbati se

trésti se pred trésem se pred S_{T/D} nedov.,
trésite se pred in tresíte se pred □ *trésti*
*se pred*₂ **kdo čutiti strah pred kom/čim,**
Sam₁ – pSam₆: /Po nepotrebnem/ se
tresejo pred kaznijo, /Mnogo preveč/ se
tresejo pred učitelji; prim. *bežáti pred,*
skriváti se pred, umikáti se pred

trésti se za trésem se za S_{T/D} nedov.,
trésite se za in tresíte se za □ *trésti se*
*za*₂ **kdo čutiti skrb za koga/kaj, Sam₁ –**
pSam₄: /Zaradi različnega kriminala/ se
starši tresejo za svoje otroke, Tresel se
je za usodo svojih domačih, Kar naprej
se je /zaradi gole eksistence/ tresel za
imetje in službo; prim. *báti se za, skrbéti*
za

trǵati -am stil., tǵzem Sp_S nedov. □ **1.**
*trǵati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
spreminjati koga/kaj (s čim), Sam₁

– Sam₄ – (pSam₆): Trgala je volno /v kosme in podolgem/, Žival je /z zobmi/ trgala meso, (S topimi noži) so /dobesedno/ trgali meso □ **2. trgati**₂ čustv. **kdo/kaj na silo deliti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Intervencijska vozila so trgala kolono, Veter je trgal oblake, Doline so trgale pokrajino; prim. *delíti, ločeváti, prekinjati* □ **3. trgati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spreminjati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Čevlje so trgali /s hojo po ostrem kamenju/, Trnje ji je trgalo obleko, Volk je /z zobmi in šapami/ trgal svoj plen; prim. *cefráti* □ **4. trgati**₃ **kdo/kaj dajati stran, ločevati koga/kaj iz/z/s česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂ / Prisl_k: Trgala mu je gumbes s plašča, Trgali so plakate z zida, Trgal je kose mesa od ražnja, S stebel so trgali koruzne storže, Trgala mu je knjigo iz rok; pren. Trgali so mu oblast iz rok, Počasi se je trgal iz revščine; prim. *odstranjévati, ločeváti, jemáti, obírati* □ **5. trgati**₃ **kdo/kaj ločevati koga od koga/česa / komu**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₂/Sam₃: Vojna je družini trgala očeta, Ta dogodek ga je trgal od nje, V tujini se je trgal od domačih, Šport ga trga od študija; prim. *odtudeváti* □ **6. trgati**₃ **kdo/kaj zmanjševati komu kaj / od koga/česa**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/(p)Sam₂: Trgajo mu petino plače, Vsak mesec mu trgajo od plače; prim. *odtegováti* □ **7. trgati**₂ brezos. **sunkovito boleti koga v/na/po čem / kje**, Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Trga jo v križu in po rokah; prim. *boléti*

trgati se -am se stil., tžzem se Sp_s nedov. □ **1. trgati se**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spreminjati se**, Sam₁ – : Megla in oblaki se trgajo, Krilo se trga /po šivih/;

čustv. Njen ponos se /počasi/ trga, Njena potrpežljivost se trga /na obroke/; prim. *spreminjati se* □ **2. trgati se**₂ **kdo/kaj ločevati, prekinjati se iz/z/s/od česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂ / Prisl_k: Pes se trga z verige; čustv. Iz megle so se trgale postave; prim. *delíti se, ločeváti se, odstranjévati se* □ **3. trgati se**₂ čustv. **kdo/kaj odhajati, oddaljevati se iz/z/s/ od česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂ / Prisl_k: Ljudje so se trgali od domovine, s svoje zemlje, Trgal se je od prejšnjega življenja; prim. *oddaljeváti se, odhájati, poslávljati se*

trgati se za -am se za stil., tžzem se za Sp_s nedov. □ **trgati**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj potegovati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Zanj so se kar trgali, /Goreče/ so se trgali za oblast in plačilo, Otroci so se trgali za sladoled; prim. *potegováti se za, prepírati se za, prerívati se za, púlitati se za, rúvati se za*

trgováti -újem R nedov. □ *trgováti*₂₍₃₎ **kdo/kaj imeti kupno-prodajne stike s kom/čim (v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – pSam₆ – (p)Sam_{5/6}/Prisl_{k/c}: (Po vsej državi) trguje z lesom, /Brez vsakega predsodka/ trguje s precej sumljivimi ljudmi, Največji sosednji firmi trgujeta /samo na debelo/; prim. *barantáti, prekupčeváti*

trpéti -ím tudi trpél S_{T/D} nedov. □ **1. trpéti**₁ **kdo/kaj čutiti hude telesne in duševne bolečine**, Sam₁ – : Bolnik trpi, /Zaradi poškodbe/ trpi že več let, /Vdano/ trpi, /Po nedolžnem/ trpi, Trpi /duševno in telesno/; prim. *čutíti/čútítiti* □ **2. trpéti**₂ **kdo/kaj prenašati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Dostojanstveno / z dostojanstvom/ so trpeli revščino, /

Zaradi pomanjkanja služb/ trpijo lakoto,
 Že več let trpijo veliko pomanjkanje,
 /Po nepotrebnem/ trpijo krivico, /
 Mnogo preveč/ trpijo pod to oblastjo;
 čustv. /Zelo težko/ ga trpijo; prim. *čutiti/*
čútiti, okúšati, prenášati, slutiti/slútiti,
 čustv. *tólči, zaznávatí* □ **3. trpéti₁ kaj**
biti deležno slabih, škodljivih vplivov
čútiti hude telesne in duševne bolečine,
 Sam₁ - : /Zaradi slabega terena/
 trpijo kolesa in vzmeti, Zidovi /zelo/
 trpijo /zaradi vlage/, /Zaradi suše in
 kroničnega pomanjkanja vode/ živali /
 zelo/ trpijo, /Zaradi tega/ trpita njegov
 ponos in ugled; prim. *čútiti/čútiti,* dov.,
 pog. knj. *nastrádati* □ **4. trpéti₂ kdo/kaj**
dovoljevati koga/kaj, Sam₁ - Sam₄: /
 Zaradi svoje bolezni/ trpi ob sebi samo
 svoje domače, /Zelo težko/ trpi vonj
 po tobaku, /Niti pod razno/ ne trpi, da
 bi ga tako oslavljali, /Mírno/ trpi vso
 njegovo samovoljo; prim. *prenášati,*
sprejémati

trpéti za -im za tudi trpél za S_{1/TD} nedov.
 □ *trpéti za₂ kdo/kaj biti bolan za čim,*
prizadet s čim, Sam₁ - pSam₆: /Zaradi
 težkih bivanjskih razmer/ so /navadno/
 trpeli za jetiko, /Preveč in prepogosto/
 trpi za nespečnostjo; prim. *boléhati,*
hirati

trudíti se in trúdití se -im se S_D nedov.
 □ **1. trudíti se₂ kdo/kaj prizadevati**
si kaj, Sam₁ - (p)Sam₄/Nedol/S: /
 Vidno/ si je prizadeval biti duhovit, /
 Vztrajno/ se je trudil priigrati moštvu
 zmagovalno točko, Trudil se je za
 njeno naklonjenost, Trudili so se, da bi
 si izboljšali vsakdanje življenje; prim.
prizadévati si □ **2. trudíti se₂** čustv., v
 posplošenem pomenu **kdo/kaj z naporom**
prizadevati si okoli koga/česa / za koga/

kaj /s kom/čim, Sam₁ - pSam_{2/4/6}: /
 Vidno/ se trudi okoli nje, ona pa nič,
 Za družino se trudi /samo občasno/, /
 Zelo nesebično/ se trudi z tujimi otroki,
 /Sama/ se trudi s pospravljanjem; prim.
 pog. neknoj. *féhtati se okoli, moledováti/*
molédovati okoli, prizadévati si za/z/s

trudíti se za in trúdití se za -im se
 za S_D nedov. □ *trudíti se za₂ kdo/kaj*
zavzemati se za koga/kaj, Sam₁ -
 pSam₄: /Vztrajno/ si je prizadeval za
 čim boljši uspeh, /Precej agresivno/
 so si prizadevali za boljši življenjski
 standard; prim. *prizadévati si za,*
zavzémati se za

tržítí -im R nedov. □ **1. tržítí₂₍₃₎ kdo/kaj**
imeti kupno-prodajne stike s kom/čim
(v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med
čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ - pSam₆ -
 (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): (Po vsej državi) trži
 z lesom, /Brez vsakega predsodka/ trži
 s precej sumljivimi ljudmi, Največji
 sosednji firmi tržita /samo na debelo/
 prim. *barantáti, prekupčeváti, trgováti*
 □ **2. tržítí₃ kdo/kaj prodajati koga/kaj v/**
na kaj / v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/
med čim / kam/kje/kod/kdaj, Sam₁ -
 Sam₄ - pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}: Po vsej državi /
 kljub visoki obdavčitvi/ trži vino, Les
 letos /na debelo in pospešeno/ tržijo v
 Rusijo, pa tudi na domačem trgu; prim.
prodájati

tvórití -im R/Sp_{S/L}/S_{T/D} nedov. □ **1.**
tvóriti₂₍₃₎ kdo/kaj delati kaj (s čim), Sam₁
 - Sam₄ - (pSam₆): Nekateri /težko/
 tvorijo glasove (z govorilnimi organi), /
 Skrbno/ tvorijo nove strokovne izraze;
 prim. *délati, oblikováti, sestávljati* □ **2.**
tvóriti₂ kaj povzročati kaj, Sam₁ - Sam₄:
 Skala v strugi tvori mali jez, Lak
 tvori zaščito, To vprašanje tvori jedro

razprave, Bakterije tvorijo črevesno floro; prim. *délati, oblikováti, sestávljati*
 □ **3. tvóriti**₂ nav. 3. os., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj sestavljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Izvoljeni člani tvorijo odbor; prim. *oblikováti, sestávljati* ◇ geom. *tvóriti*₂ **kaj oklepiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stranici tvorita devetdeset stopinj ◇ jezikosl. *tvóriti*₂ **kaj sestavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Učenci in računalniki tvorijo besede in stavke ◇ mat. *tvóriti*₂ **kaj sestavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Števila z istimi lastnostmi tvorijo množice

tvóriti se -im se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *tvóriti* se₂ **kaj nastaja komu / na kom/čem**, Sam₁ – (p)Sam_{3/5}: Bula se mu tvori, Bula se tvori na njegovem vratu, Led se dela na ribniku; prim. *délati se, nastájati*

ubíti ubijem Sp_{S/L} dov., ubil □ **1. ubíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj smrtno zadeti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Napadalec je potnika /nasilno/ ubil (z nožem), Enega so ubili /s pestmi/ drugega /s plinom/, Medveda je ubil /šele s tretjim strelom/, Prašiča so ubili /z električnim tokom/, Drevo ga je /zelo po nesreči/ ubilo, Druga krogla ga je ubila, Enega je ubila strela, drugega pa eksplozija, Novica o smrti sina ga je /skoraj/ ubila; čustv. Dobil je udarec, da bi ubil vola; brez os. Ubilo ga je v rudniku; prim. *pokončáti, umoríti, ustrelíti, zadéti*
 □ **2. ubíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj počiti, poškodovati (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Po nesreči/ je ubil šipo, /S svojim razsajanjem/ je ubil kar nekaj krožnikov in kozarcev; v zvezi **ubiti jajce** Jajce (si) je ubila /v juho/ ali ga spekla; pog. knj. Za zajtrk (si) je ubil dve jajci; prim. *priprávití, póčiti, razbíti, spēči* □ **3. ubíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj narediti**

(komu/čemu / v kom/čem) koga/kaj telesno in duševno nemočn-o/-ega, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}) – Sam₄: Pregarjanje ga je /čisto/ ubilo, Vročina ga je /hitro/ ubilo, /S pregovarjanjem/ ga je /popolnoma/ ubil, Ta človek (mu) je ubil veselje do dela, (V njem) so ubili vest in sploh občutek krivde; prim. *dotóľči, /i/ zničítí, onemogóčiti, razveljávítí, uníčítí*
 □ **4. ubíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo narediti (komu/čemu) kaj bolj znosno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Dolgo čakanje (si) je ubil /z branjem/; prim. *olájšati, preněsti* □ **5. ubíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj odvzeti (komu/čemu / v/pri/na kom/čem) kaj**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}) – Sam₄: Izrečene besede so ubile živahno razpravo, /Z dodatki/ je ubila sicer prijetno barvo, /Sčasoma/ (si) je ubila živahnost (v sebi), (V sebi) je /namenoma/ ubil klic po večji svobodi odločanja; prim. */i/zničítí, odvzěti, razveljávítí, uníčítí, zatréti*

ubíti se ubijem se Sp_{S/L} dov., ubil se □ *ubíti se*₁ **kdo namerno ali nenamerno umreti zaradi udarca, padca ali sile**, Sam₁ – : Ubil se je /z avtomobilom/, /Z neprilagojeno hitrostjo/ Pri neprilagojeni hitrosti/ se je ubil, Padel je po stopnicah in se ubil, Ubila se je /s strupom/; prim. *pokončáti se, umrěti*

ubívati -am, Sp_{S/L} nedov. > gl. ubíti ubijem Sp_{S/L} dov., ubil

ubívati se -am se Sp_{S/L} nedov. > gl. ubíti se ubijem se Sp_{S/L} dov., ubil

ubívati se z/s -am se z/s R nedov., pog. knj. □ *ubívati se* z/s₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Sorodniki so se /na veliko/ ubivali z njim, pa ni nič pomagalo, Že več tednov se ubiva s to nalogo, /Kar

naprej in preveč/ se ubiva s svojimi problemi; prim. *báviti se z/s, ukvárjati se z/s*

ubraníti in ubrániti -im R dov. > gl. obraníti in obrániti -im R dov., 1.–2.

□ **3. ubraníti₃ kdo/kaj preprečiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: /Z zakonom/ so mu ubranili pobeg, /S pretnjo/ so ji ubranili, da ni vsega povedala; prim. *preprečiti*

ubraníti pred in ubrániti pred -im pred R dov. □ *ubraníti pred₃ kdo/kaj ubraniti koga/kaj pred kom/čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /S posebno zaščito/ je ubranil obraz pred čebelami, /s preventivnimi ukrepi/ so ubranili rastline pred boleznimi in izumrtjem; prim. *obraníti/ obrániti pred, ohraníti/ohrániti pred*

ubraníti se in ubrániti se -im se, R/S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. > gl. obraníti se in obrániti se -im se R/S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

učinkováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ **1. učinkováti₂₍₃₎ kdo/kaj s svojimi lastnostmi delovati proti komu/čemu / na koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam_{3/4} – (pSam₆): Na snov učinkujemo /z močnim segrevanjem/, Proti škodljivcem /predvidljivo/ učinkujemo (z namenskimi škropivi), Proti gospodarskemu kriminalu /učinkovito/ učinkujemo /z denarnimi sankcijami/; prim. *delováti, pritískati, vplívati*
□ **2. učinkováti₁ kdo/kaj s svojimi lastnostmi vplívati, vzbujati vtis**, Sam₁ – : Učinkuje /zelo bolno/, Ta človek učinkuje /nebogljen/, Soba učinkuje /kot dvorana/; prim. *delováti, vplívati*

učinkováti na -újem na T_{De/Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ *učinkováti na₂ kdo/kaj s svojimi lastnostmi vplívati, imeti vtis*

na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Nekaterne barve /pomirjevalno/kot pomirjevalo/ učinkujejo na ljudi, Glasba /načelno dobro/ učinkuje na človeka, Na snov učinkujemo /z močnim segrevanjem/, Na škodljivce /predvidljivo/ učinkujemo, Na gospodarski kriminal /učinkovito/ učinkujemo /z denarnimi sankcijami/; prim. *delováti na, pritískati na, vplívati na*

učíti -ím R nedov. □ **1. učíti₂₍₃₎ kdo/kaj poučevati koga/kaj (česa / kaj / o čem)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{2/4/5}/Nedol/S): /Z veliko prizadevnostjo/ je dijake učila slovenščino, /Redno/ je učil maturante (matematiko in angleščino), /Natančno/ jih je učil (, kako ravnati v takšnih primerih), /S potrpežljivostjo/ ga je učil (ležečega streljanja in o orožju nasploh), Njegov nauk nas uči (, da smo vsi enaki), /Stalno/ jih je učil (spoštovati svoje starše), Učil ga je (voziti), /Navadno/ nas učijo izkušnje in napake, Življenje ga uči /tako/; čustv. Kar naprej jih uči /, da je že kar sitno/; prim. *inštruirati, poučeváti, usposábljati* □ **2. učíti₁₍₃₎ kdo/kaj podajati (kaj/o čem) (na/v/pri kom/čem / nad/pod/med kom/čim / kje)**, Sam₁ – ((p)Sam_{4/5}/S) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): /Z veliko prizadevnostjo/ je (v osnovni šoli) učila (slovenščino), /Redno/ je učil (matematiko in angleščino), Njen najstarejši (v nižji glasbeni šoli) uči (trobento), Ta predmet učijo pozneje (v višjih razredih osnovne šole); prim. *inštruirati, poučeváti, usposábljati* □ **3. učíti₂ kdo/kaj razlagati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Učil je, da bomo v bližnji prihodnosti vsi enaki, enakopravni, Cerkev uči svoje resnice, Ta nauk /

nevsiljivo/ uči uporabne stvari; prim. *pojasnjeváti, poučeváti, razglášati, razlágati*

učíti se -ím se R nedov. □ **1. učíti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj pridobivati si znanje (na/v/pri kom/čem / nad/pod/med kom/čim / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/e}): Celo življenje se učimo, Uči se (kar na cesti), Učila se je (v trgovini), /Navadno/ se uči (zjutraj) in /naglas/, Raje se uči /iz knjig oziroma po knjigah/, Vedno se je /bolj slabo/ učil, Učil se je (pri starejših); prim. *priprávljati se, usposábljati se* □ **2. učíti se**₂ **kdo/kaj usposabljati se česa / za kaj / o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{2/4/5}/Nedol/S: Kletvice/Kletvic se je učil /od očeta/, /Zaradi varnosti/ se je besedilo učil /na pamet/, /Zelo uspešno/ se je učil lagati, Lepega vedenja se je učil /samo na silo/, Skoraj vsega se je učil /na lastnih napakah/; prim. *priprávljati se, usposábljati se*

učíti se za -ím se za R nedov., pog. knj., v oslabiljenem pomenu □ **učíti se za**₂ **kdo/kaj usposabljati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Zaradi očeta/ se je učil za kovača; prim. *postájati, priprávljati se za, usposábljati se za*

udáriti -ím R(P) dov. □ **1. udáriti**₂₍₄₎ **kdo/kaj sunkovito zadeti koga/kaj (ob/v/na koga/kaj /po kom/čem / kam/kod) (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_k) – (pSam₆): Udaril ga je po glavi, Mož je udaril /s pestjo/ po mizi, Konj udari (s kopiti) ob tla, /Togotno/ je udarila po njem, Dež je udaril v okna, Debele kaplje so mu udarile v obraz, Toča je udarila (po streh), Plešoče noge so udarile ob tla; pren. Luč je udarila v oči, Trušč jim je udaril v ušesa; prim. *zadéti* □ **2. udáriti**₃₍₄₎ pog.

knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj s silo dati kaj ob/v/na koga/kaj / kam (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k – (pSam₆): Na dokumente je udaril pečat (s še starim pečatnikom); prim. *dáti, odtísni* □ **3. udáriti**₂ **kaj naznaniti kaj/koliko**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol}: Ura udari /vsake pol ure/, Ura je /kratko/zamolklo/ udarila polnoč; brezos. Udarilo je poldne; prim. *naznaníti/naznániti, oglásíti se/oglásíti se* □ **4. udáriti**₂₍₃₎ **kdo/kaj premikajoč se zadeti ob/v/na koga/kaj / kam (s kom/čim)**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k – (pSam₆): Pri vstopu je udaril ob podboj, Avtomobil je (s sprednjim delom, čelno) udaril v ograjo, Zobje so mu udarili (skupaj), Burja je udarila v okno; prim. *zadéti, zaletéti se* □ **5. udáriti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti sunkoviti gib s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Presenečeno/ je udarila z dlanmi, Petelin je udaril s perutmi in zakikirikal, Srce je še nekajkrat udarilo in obstalo; prim. *plóskniti, utrípni, zakríliti* □ **6. udáriti**₁₍₂₎ v zvezi s **strela kdo/kaj zaradi visoke napetosti ob razelektritvi zadeti (koga/kaj / ob/v/na koga/kaj / kam)**, Sam₁ – ((p)Sam₄/Prisl_k): Strela je udarila (vanj) in bil je takoj mrtev, Napeljali so strelvod, da (v hišo) ne bi udarila strela, Kadar je udarila strela, so se stisnili skupaj □ **7. udáriti**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj hitro, silovito vojaško usmeriti se (v/na koga/kaj / po kom/čem / kam/kod)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): (Po četah) je naprej udarila, Udarili so /z bombami/, /Silovito / z vsemi silami/ so udarili (po sovražniku); prim. *napásti, usmériťi se* □ **8. udáriti**₂ čustv. **kaj nenadoma silovito iti iz/z/s česa v/na/skozi koga/kaj od kod / kam**, Sam₁ – pSam_{2/4}/

udáríti po

Prisl_k: Sredi travnika je udarila na dan voda, Mrzel veter jim je udaril v obraz, V nos mu je udaril čuden vonj, Na cesti je vanje udarila vročina, S plesišča je udaril tango, Skozi belež je udarila stara barva; prim. *íti, nastópiti/nastópiti* □ **9. udáríti**₂ čustv. **kaj prizadeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S svojim dejanjem/ je udaril vso družino, Državo je /pričakovano/ udarila gospodarska kriza, Nesreča jih je udarila; prim. *prizadéti* □ **10. udáríti**₁ v oslabljenem pomenu **prizadeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Slepota ga je udarila, Udarila sta jih griža in tifus, Udarila ga je sončarica; prim. *prizadéti, zadéti* □ **11. udáríti**₁₍₂₎ nav. z dajalnikom, v oslabljenem pomenu **priti (komu/čemu) na/v kaj**, Sam₁' – (Sam₃) – pSam₄: Mraz (ji) je udaril na pljuča, Dim je udaril v njegova pljuča; brezoz. Udarilo (ji) je na ledvice in oči □ **12. udáríti**₂ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti kaj / pri/po/na čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}: Orkester je udaril koračnico, Takoj so udarili po sadjevcu; prim. *začéti, zaigráti* □ **13. udáríti**₁ čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti**, Sam₁ – : Na vrhu so udarili obilno malico, Nekateri so udarili v jok, drugi pa v smeh □ **14. udáríti**₁ čustv. **kdo/kaj hitro, silovito reči**, Sam₁ – : Nič ne premisli, kar udari, Udariti v jok ali smeh; brezoz. Kar udarilo je iz njega; prim. *povédati, rěči* □ **15. udáríti**₂ nav. v zvezi z **jo**, pog. neknoj., čustv. **kdo/kaj hitro premikati se v/na/skozi/čez koga/kaj / za/po kom/čem / za/pred kom/čim / kam/kod**, Sam₁ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Udarili so jo počez čez travnik, Udaril jo je v gore, Udarili so jo kar za njim; prim. *usékati jo*

udáríti po -im po R(P) dov. □ *udáríti*

*po*₂ v zvezi s **po**, čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti kaj / po/pri čem**, Sam₁ – pSam₅: Udarili so po političnih nasprotnikih, Vsi so udarili po njem; prim. *usékati po*

udáríti se -im se R(P) dov. □ **1. udáríti se**₂ **kdo/kaj s hitrim gibom usmeriti se v/na koga/kaj / po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k: /Zelo/ se je udaril, Udaril se je v glavo, Udaril se je po čelu, Udaril se je po stegnih in poskočil od veselja □ **2. udáríti se**₁₍₂₎ čustv. **kdo/kaj udeležiti se (za kaj/koga / s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam_{4/6}): /Grobo/ so se udarili (za zemljo), Bil se je /na življenje in smrt do zadnje kaplje krvi/, (Z njim) se je udaril /zaradi žalitve/, prim. *spopásti se, sporěči se, sprěti se*

udárjati -am R(P) nedov. > gl. *udáríti* -im R(P) dov., 1.–6., 8., 9., 11.

udélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ *udélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno glede na lastnosti narediti (komu/čemu) koga/kaj boljš-e/-ega (za/na/čez/skozi/pred/nad/pod koga/kaj / po/pri/ob/v čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/e}): Voda (si) je udelala strugo (čez dolino), Zapuščeno polje so (si) /dobro/ udelali, /V kratkem/ so (si) udelali pot (skozi bližnji gozd), (Pri tem delu) (si) je /dobro/ udelal roke; pren., čustv. (V tem okolju) (si) je /časoma s prakso/ udelal tudi značaj; prim. */i/zgláditi, oblikováti, popráviti, predrugáčiti, pripraviti, spremeníti, utrdíti/utrditi, zravnáti*

udélati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov. □ *udélati se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno glede na lastnosti postati (komu/čemu) boljš-e/-i (za/na/čez/skozi/pred/nad/**

pod koga/kaj / po/pri/ob/v čem / pred/
nad/pod/z/s čim/kje/kam/kod/kdaj),
Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): /Z
vsakodnevnim fizičnim delom/ so se
(jim) roke /dobro/ udelale, (Na sveže
pogojenih njivah) se mora gnoj /malo/
udelati, Gozdna cesta se je /z vožnjami
težkih tovornjakov/ (vsaj na določenih
odsekih) /precej/ udelala; pren., čustv.
(V tem okolju) se (mu) je /sčasoma
s prakso/ udelal tudi značaj; prim. /i/
zgláditi se, oblikovati se, popráviti
se, predrugáčiti se, pripraviti se,
spremeniti se, utrditi/utrditi se, zravnáti
se

udelávati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
udelováti, -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
udélati -am T_{De/Dg/Pr} dov.

udelávati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
udelováti se, -újem se, T_{De/Dg/Pr} nedov. >
gl. udélati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov.

udeležévati se -újem se R(P) nedov. > gl.
udeležíti se -ím se R(P) dov., tudi udeléži
se; udeléžil se

udeležíti se -ím se R(P), dov., tudi udeléži
se; udeléžil se □ **udeležíti se₂ kdo/kaj
postati del česa**, Sam₁ – Prid_kSam₂/
Sam₂: Veliko otrok se je udeležilo
tekmovanja, Niso se hoteli udeležiti
volitev, Pogajanj so se udeležili vsi
pomembneži

ugájati -am S_{T/D} nedov. □ **1. ugájati₂ kdo/
kaj biti všeč komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃:
Goveja juha ji ugaja, Hladna pijača mu /
zelo/ ugaja, /Po okusu/ mu jed ne ugaja,
Določenim rastlinam ugaja peščena
zemlja; prim. pog. knj. *odgovárjati*,
prijati □ **2. ugájati₂ kdo/kaj ustrezati
komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Ugajajo mu
visoke ženske, Njena koketnost mu /

sploh/ ne ugaja, Slike ugajajo /pretežno/
mlajšim obiskovalcem /; čustv. Ritem
ugaja tudi razvajanemu ušesu, Doma se
obnaša, kakor mu ugaja; prim. pog. knj.
odgovárjati, *ustrézati*

ugániti in ugániti -em M dov. □ **1.**
**ugániti₂ kdo/kaj naključno, intuitivno
ugotoviti kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Uganil je
njene misli in skrite namene, Uganila
je, da bo deževalo, /Po njegovih očeh/
je uganila resnico, /Iz njegovih besed/
so uganili, kdo je; prim. *najáviti*,
napovedati, *predvídeti*, *ugotoviti* □ **2.**
**ugániti₂ kdo/kaj naključno pravilno
odgovoriti na kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Brez
težav/ je uganila naslov pesmi, Uganil
je uganko in skrito osebo, Iz namigov
je uganila, kako se je najbolje obnašati;
prim. *odgovoríti na*, *rešíti/rešiti*,
ugotoviti, čustv. *zadéti*

uganjévati -újem M nedov. > gl. ugániti
in ugániti -em M dov.

ugíbatí -am in -ljem M nedov. □ **1.**
**ugíbatí₂ kdo/kaj naključno, intuitivno
ugotavljati kaj/o kom/čem**, Sam₁ –
Sam_{4/5}/S: Ugibal je njene misli in skrite
namene, Ugibala je, da bo deževalo, /
Po njegovih očeh/ je ugibala resnico, /
Iz njegovih besed/ so ugibali, kdo je;
brezos. O tem se je veliko ugibalo; prim.
uganjévati, *ugotávljati* □ **2. ugíbatí₂
kdo/kaj naključno pravilno odgovarjati
na kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: /Dolgo/ je
ugibal, a ni uganil, Ugibate lahko /
trikrat/, Navedli so samo prvo in zadnje
črko, druge so ugibali; prim. *odgovárjati
na*, *rešévati*, *ugotávljati*, čustv.
zadévati □ **3. ugíbatí₂ kdo/kaj dvomno
obravnavati kaj/o kom/čem**, Sam₁ –
Sam_{4/5}/S: Takoj sta začela ugíbatí, koga
bi poslala tja, Zaskrbljeni ugíbatí,

kakšne bodo posledice, Sam pri sebi je / veliko/ ugibal o nadaljnjih možnostih in o svojih najbližnjih; prim. *premišljeváti, razglábljati, razmíšljati*

ugotávljati -am M dov. > gl. ugotovíti -ím M dov.

ugotovíti -ím M dov., ugotóvil
 □ *ugotovíti*₂ **kdo/kaj mišljenjsko uredíti, doseči kaj/koga**, Sam₁ – Sam₄: Krivdo so /komisijsko/ ugotovili, Zdravnik je ugotovil pljučnico, Končno so ugotovili, kdo je kriv, Vzroke za propadanje rastlinja so ugotovili /s kemično analizo tal/; prim. *spoznáti* ◇ pravn. *ugotovíti*₂ **kdo/kaj preveriti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ugotovili so datum vročitve, Identiteto so ugotovili z osebno izkaznico

uhájati -am P nedov. > gl. uítí -uídem P dov.

uítí uídem P dov., ušel ušla ušlo tudi ušlo □ **1. uítí**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj nepričakovano odíti, izteči (komu/čemu) iz/z/od koga/česa / h komu / k čemu / po kom/čem / od kod / kod**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/3/5}/Prisl_k: /Kljub strogi zastraženosti/ (jim) je ušel iz pripora, Mladina rada uide od doma, Ušla (mu) je s kmetije, Ta mali (jim) je ušel k prijaznejšim starim staršem, Voz (mu) je /zaradi nepazljivosti/ ušel po bregu, S ploščadi (jim) je ušla večja količina nafte, Iz kotla (jim) je para / nekontrolirano/ ušla; čustv. /Zaradi njegove neažurnosti/ (mu) so ušle pomembne informacije, /Po nesreči/ (mu) je vino ušlo iz preperelega soda, Misli so (mu) ušle k njej; prim. *iztêči, odíti, ubežáti, utêči, zapustíti, zbežáti*
 □ **2. uítí**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izmakniti se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃:

/Uspešno/ so ušli nevarnostim in poškodbam, Kolesar je /prekmalu/ ušel vodilni skupini, Kazen mu /zagotovo/ ne uide, Prepadu so /samo po sreči/ ušli; čustv. /Kot pozorni opazovalki/ ji prav nič ne uide; prim. *izmakniti/izmákniti se, izogníti se, umakniti/umákniti se, zmakniti/zmákniti se* □ **3. uítí**₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakniti se (komu/čemu) iz/z/od–do koga/česa / od–do kod / kod / v/na/med/pod/nad/čez koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/4}/Prisl_k: Hlače so (mu) ušle čez rit do kolen, Preveč tveganih stvari (mu) je / napol nenamerno/ ušlo z jezika; brezos. /Kar naglas/ (mu) je ušlo, Ušlo (mu) je v hlače; prim. *pomakniti/pomákniti se, premakniti/premákniti se, zbežáti, zdršniti*

ujémati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
 □ **1. ujémati se**₁ os. v mn./dv. **kaj biti skladno**, Sam₁ – : Diskutanti so se / povsem/ ujemali, Plesalca sta se / imenitno/ ujemala, Glasovi pevcev so se /lepo/ ujemali, Njihovi koraki in gibi so se ujemali, Barve se /lepo/v odtenkih/ ujemajo; prim. *skládati se, sovpádati* □ **2. ujémati se**₂ **kaj biti skladno s čim**, Sam₁ – pSam₆: Njegova dejanja se ne ujemajo z njegovim nazorom, Barva se mora ujemati z ostalim pohištvo, Prepis se ujema z izvirnikom, Arhitektura se ujema z okolico; prim. *skládati se, sovpádati* □ **3. ujémati se**₁₍₂₎ **kaj vzajemno se prilegati (s čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Zobje kolesa se ujemajo, Izbokline se morajo ujemati (z vboklinami) □ **4. ujémati se**₁₍₂₎ **kaj biti si enak (glede česa / v čem / s čim)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}): Trikotnika se ujemata (v dveh stranicah in kotu med

njima), (V pesmi) se glasovi na koncu vrstic /navadno/ ujemajo, Prepis se ujema (z izvirnikom), Poročila se (glede tega / v tem) ujemajo □ **5. ujemati se₂ kaj biti prostorsko, krajevno isto s čim**, Sam₁ – pSam₆: Področji teh dveh pojavov se /tudi v vsebini / vsebinsko/ ujemata, Narodnostna meja se ne ujema z državno; prim. *skládati se, sovpádati* □ **6. ujemati se₂ kaj pojavljati se, biti v istem času s čim**, Sam₁ – pSam₆: Koledarska jesen se /po navadi / navadno/ ujema z jesenskim vremenom, Dogodka se /časovno/ ujemata; prim. *skládati se, sovpádati* □ **7. ujemati se₂ kdo biti v dobrem odnosu med/s kom**, Sam₁ – pSam₆: Z ženinimi starši se / dobro/ ujema, S sosednjim narodom se ujemajo /po značaju in navadah/; prim. *razuméti se, skládati se* □ **8. ujemati se₃ biti enakega mnenja, podobnega mnenja, mišljenja glede česa / v/o čem s kom/čim**, Sam₁ – pSam_{2/5/6} – pSam₆: Z njimi se je vsaj v nečem ujemal, V glavnih trditvah se /v celoti/ ujema z njo; prim. *soglášati, strínjati se* ◇ jezikosl. *ujémati se₃ kaj skládati se glede česa / v čem s čim*, Sam₁ – pSam_{2/5} – pSam₆: Pridevnik se ujema s samostalnikom v spolu, sklonu in številu

ujéti ujámem R(P) dov., ujémi ujemíte; ujél □ **1. ujéti₂ kdo/kaj dobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Policisti/Policija so/je ujel-i/-a osumljenca, Morilca so ujeli / brez večjih težav/, Otroci so /komaj/ ujeli psa, Ujel jo je /okoli pasa/, Konja je ujel /za povodec kot pravi jahač/; prim. *dobíti, prijéti, zajéti, zapréti* □ **2. ujéti₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj tesno obdati koga/kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Komaj/ je ujel

klobuk, Palico je ujel /v zraku/, Pes je /z gobcem spretno/ ujel kos mesa, / Skoraj neopazno/ ga je ujela (za roko), Kri je ujel /v nastavljeno posodo/, Megla ujame strupene pline, Namenska priprava ujame /kot neke vrste filter/ večino dima in saj, /Z žlico/ mu je uspelo ujeti cmok, /Z dolgo palico/ je ujel nihajočo vrvo; prim. *prestréči, zadržáti, zaustávit* □ **3. ujéti₂ kdo/kaj onemogočiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Lovci so ujeli pet fazanov in divjega lovca, /V past/ so ujeli dva polha, /V past/ so ujeli sovražnega vojaka; prim. *dobíti, prijéti, ulovíti, zajéti, zapréti* □ **4. ujéti₂₍₃₎ kdo/kaj nepričakovano dobiti koga/kaj (v kaj / na/pri/v čem / kje/kod/kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/ Prisl_k): Ujeli so tatu (pri dejanju), Učenca so ujeli (pri razmišljanju), Ujel se je (pri razmišljanju o dekletu), / Kot nepovabljenca in nezaželenega/ so ga ujeli (pri vratih); čustv. Ujeli so ga /na laži/, /Na različne načine/ so ga poskušali ujeti, Ujeli so ga /v protislovje/; prim. *dobíti, prestréči, zasáčiti* □ **5. ujéti₂ kdo/kaj nepričakovano dobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ujel jo je /na prazne obljube/, Ujela ga je /s svojo lepoto in gostobesednostjo/; prim. *dobíti, pridobíti, prítegniti/prítegniti, zmamíti/zmamíti* □ **6. ujéti₂ kdo/kaj uspešno doseči koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S kolesom je kmalu ujel soseda, Vodilno moštvo so ujeli /po številu zmag in s tem po točkah/, /Vztrajno/ se trudi ujeti zamujeno, /Komaj, za las/ je ujela zadnji del radijske oddaje, Kmetje so ujeli še skrajni čas za setev, Avtobus so ujeli /v zadnjem hipu/; prim. *dohítéti, doséči* □ **7. ujéti₂₍₃₎ čustv. kdo/kaj**

uspešno dobiti koga/kaj (na/pri/v čem / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Ujel jo je /na samem/, Obrtnika je ujel (doma / na domu), Ujel ga je /po telefonu/; prim. *dobíti, doséči, prestréči, sréčati, zasáčiti* □ **8. ujéti**₂ čustv. **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ujel jo je /na samem/, Obrtnika je ujel (doma / na domu), Ujel ga je /po telefonu/, Vsak dan ujame kak dinar; prim. *dobíti, pridobíti, prizadévati si za, zaslužíti/zaslúžiti* □ **9. ujéti**₃ **kdo/kaj uspešno dobiti koga/kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V daljnogled je ujel letalo, Sončni žarek je ujel v ogledalo, Ujel je zajca /na muho/; prim. *dobíti, prestréči* □ **10. ujéti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj uspešno dobiti koga/kaj (v/na kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (V zrcalu) je ujela njegov premik in posmehljiv pogled, /Mimogrede/ je ujel nekaj besed, /Na/V uho/ je ujel že najmanjšo spremembo glasnosti, /Pravočasno in s pravim občutkom/ je (na sprehodu) ujela njegovo namero, /Z veliko mero razmisleka/ je (v besedilu) ujela smisel določenih besed, /Z vztrajnim iskanjem/ je ujel tujo radijsko postajo, Radiotelegrafist je ujel klic na pomoč; prim. *prestréči, razuméti, slíšati, spoznáti, videti, zaznáti* □ **11. ujéti**₂ čustv. **kdo/kaj uspešno najti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /S težavo/težko/ je ujel korak, /Komaj/ je ujela ravnotežje, /Zahtevno/ je ujeti pravo mero, /Šele s kitaro/ je ujel ritem drugih; prim. *nájti, prilagodíti, uskladíti* □ **12. ujéti**₂ čustv. **kdo/kaj uspešno pridobiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z izsiljevanjem/ je poskušala ujeti kak dan za lastne potrebe, Danes je ujel kakšno urico spanja več, Za izlet so ujeli lep dan in sploh lepo vreme, /S

svojim talentom/ je ujel ugodno priliko; prim. *izkorístiti, pridobíti* □ **13. ujéti**₂ čustv. **kdo/kaj nenadno doseči koga**, Sam₁ – Sam₄: Noč jih je ujela, Dež jih je ujel ravno ob nepraven trenutek; prim. *presenétiti, zalotíti/zalótiti* ◇ igr. *ujéti*₂ ◇ čustv. **kdo/kaj uspešno pridobiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ujel je kralja, drugač pagata ◇ navt. *ujéti*₃ **kdo/kaj uspešno dobiti kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Ujeli so dober veter v jadra

ujéti se ujámem se R(P) dov., ujémi se ujemíte se; ujél se □ **1. ujéti se**₂ **kdo/kaj dati se okoli/okrog koga/česa / za/na koga/kaj**, Sam₁ – pSam_{2/4}: Ujel se je okoli očetovega pasu /kot klop/, Otrok se je ujel za materino krilo, Pri padcu se je ujel za vejo, Pri vrtoglavici se je ujela za/na stol, Mačka se je ujela /na vse štiri/, Vrv se je ujela za vejo; prim. *okleníti se, oprijéti se, prijéti se* □ **2. ujéti se**₁₍₂₎ **kdo/kaj ohraniti normalno lego (v/na kom/čem/kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): (Na ledu) se je ujel, Noga se (v razmočenem snegu) /težko / s težavo/ ujame; prim. *obdržáti se, obstáti* □ **3. ujéti se**₂ **kdo/kaj onemogočen-o premikati se med/za/na/v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Drevo se je pri podiranju ujelo med druga drevesa, Deblo se je ujelo za skale, Žoga se je ujela med veje, Miš se je ujela v past, Riba se je ujela na trnek; čustv. Sončni žarek se je ujel v ogledalo; prim. *ulovíti se, zagózdíti/zagózditi se* □ **4. ujéti se**₁ **kdo/kaj odkriti se**, Sam₁ – : Lažnivec se je le ujel, Vlada se je /v svojih zahtevah nepremišljeno/ ujela; prim. *odkríti se, pokázati/pokazáti se, prevárati se* □ **5.**

*ujéti se*₂ **kdo/kaj skladati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Zobje so se ujeli z zobmi drugega kolesa, Korakanje se ne sme ujeti z nihanjem mostu, Nova hiša se je /lepó/ ujela z okoljem; prim. nedov. *prilégati se, skládati se* □ **6. ujéti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj skladati se s kom/čim (pri/v/na čem / kje)**, Sam₁ – pSam₆ – (pSam₅/Prisl_k): Novi sodelavci so se (v novem okolju pri novem delu) /hitro/ ujeli z drugimi, Novinci so se /dobro/ ujeli s starejšimi kolegi, Navade prišlekov so se /precej/ ujele s šegami staroselcev; prim. *prilagodíti se*, nedov. *skládati se* □ **7. ujéti se**₁ čustv. **kdo/kaj postati spet delovno primeren, ustrezen**, Sam₁ – : Lažnivec se je le ujel, Vlada se je /v svojih zahtevah nepremišljeno/ ujela; prim. *opomóči si, pobráti se, popráviti se, sanírati se* □ **8. ujéti se**₂ čustv. **kdo/kaj biti, pojaviti se v istem času s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Začetek meseca se je ujel s prazno/polno luno; prim. *pokríti se, prekríti se*

ukíniti -em Fk dov. □ **1. ukíniti**₁₍₂₎ v pomožniški vlogi **kdo/kaj odločiti se prenehati(kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (Prisl_{c/kol}): Ukinili so preskrbo, Ukinili so nasprotja; prim. *prekíniti* □ **2. ukíniti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj odločiti se prenehati kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{c/kol}): (Že davno) so ukinili trgovanje; **kdo/kaj razpustiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{c/kol}): (Lani) so ukinili občino oz. oddelek, Šolo so ukinili, Samostan so ukinili **kdo/kaj odpraviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ukinili so delovno mesto, Ukinili so proge, Ukinili so cenzuro/vizume, Ukinili so razredno družbo **kdo/kaj prenehati**

dajati kaj, Sam₁ – Sam₄: Ukinili so kredite **kdo/kaj razveljaviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ukinili so pooblastilo, Ukinili so prepoved **kdo/kaj zmanjšati do konca kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ukinili so nasprotje med ročnim in umskim delom; prim. *odpráviti, razpustíti*

ukínjati -em Fk nedov. > gl. ukíniti -em Fk dov.

ukvárjati se z/s -am se z/s R nedov. □ **1. ukvárjati se z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj baviti se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Babica se je /veliko/ ukvarjala z vnuki, Zdravnik se je /dolgo/ ukvarjal s ponesrečencem, Že več tednov so se ukvarjali s to nalogo, Ukvarjal se je z načrtom na beg, /Zelo/ se ukvarja s svojo usodo; prim. *báviti se* □ **2. ukvárjati se z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj strokovno, poklicno delati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Ukvarjal se je s popraviljem čevljev, Ukvarjala se je z ročnim delom, Ukvarja se z vrtnarjenjem, Ukvarja se z živinorejo, S tem primerom se ukvarja policija; prim. *báviti se* □ **3. ukvárjati se z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vsebinsko zaposlovati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Današnja medicina se /intenzivno/ ukvarja z neozdravljivimi boleznimi, /Sistematično/ se ukvarja z žuželkami, Z vremenoslovjem se ukvarja /kot amater/, **kdo/kaj službeno zaposlovati se s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Uslužbenka se je z vsako stranko ukvarjala /približno deset minut/, Prodajalka se je /predolgo/ ukvarjala z njim; prim. *báviti se* □ **4. ukvárjati se z/s**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti v dejavnem stiku s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: /Kot družinski

človek/ se /veliko/ ukvarja z družino in otroki; , : Vzgojitelj se ukvarja z vsakim učencem /posebej/, /Prostovoljno/ se ukvarja s kulturo in politiko, V prostem času se ukvarjajo s športom; prim. *báviti se*

uležati se -ím se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/}
Pr dov. □ *uležati se*₁₍₂₎ **kaj z ležanjem,**
neuporabo doseči potrebno, ustrezno
kakovost (od–do koga/česa/čez/skozi
kaj / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/
med/pred kom/čim / kje / kdaj / od–
do kdaj), Sam₁ – (pSam_{2/4–6}/Prisl_{k/č}):
Tovrstna hrana se mora uležati (najprej
v shrambi, potem pa še v želodcu),
Gnoj se je /dobro/ uležal, preden so z
njim pognojili; čustv. Ideje so se morale
/najprej precej časa/ uležati; prim.
dozoréti, obdržáti se, obstáti, odležáti,
ohraníti/ohrániti se

ulovíti -ím R(P) dov., ulóvil > gl. ujéti
ujámem R(P) dov., ujémi ujemíte; ujél

umíkati -am P_{Pr/Dg} nedov. □ **1. umíkati,**
kdo/kaj upravljati koga/kaj od/
iz/z/s koga/česa / od kod /pred kom/
čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/6}/Prisl_k: /
Spretno/ je umikal glavo pred udarci,
Omare so umikali od sten, /S posebno
preračunljivostjo/ je umikala roko od
njegove; prim. *odstranjéváti, uprávljati*
□ **2. umíkati**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati stran koga/**
kaj (od/iz/z/s česa / od kod / pred
čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/6}/Prisl_k):
Manjše bankovce so začeli umikati
(iz obtoka), Neprimerne predstave so
umikali (s sporeda), Država je umikala
svoje diplomate; prim. *odstranjéváti,*
ukínjati, uprávljati □ **3. umíkati**₂₍₃₎ **kdo/**
kaj dati na varno koga/kaj (na/v/med
kaj / pred kom/čim), Sam₁ – Sam₄ –
(pSam_{4/6}/Prisl_k): Prebivalce so umikali

(pred napadalci), Ranjence so umikali
(na varno), /Po dogovoru/ že umikajo
svoje čete (na nezasedena področja);
prim. *ohránjati, správljati, štítiti* □ **4.**
umíkati₂ **kdo/kaj dati na stran kaj,** Sam₁
– Sam₄: Stranka je umikala obtožbo,
Tožilec je večkrat umikal vprašanje;
prim. *izničéváti, ukínjati*

umíkati se -am se P_{Pr/C/Dg} nedov. □ **1.**
umíkati se₂ **kdo/kaj premeščati se v**
določeni smeri od/iz/z/s koga/česa /
proti/k čemu/h komu / na/v/skozi kaj/
kam / po kom/čem / kje/kod, Sam₁
– pSam_{2–5}/Prisl_k: /Počasi, korak za
korakom/ so se začeli umikati iz sobe,
Kar naprej se je umikal s poti, Umikali
so se k steni, Skupina se umika proti
severu, Začel se je umikati skozi
vrata, /Najraje/ se umika v svojo sobo,
Umikali so se pred napadalci; pren., čustv.
Rad se umika v svoj svet, Umika se
pred obveznostmi; prim. *bežáti, odhájati,*
premeščati se □ **2. umíkati se**₂ **kdo/kaj**
odstopati prostor komu/čemu, Sam₁
– Sam₃: Spretno se je umikal očetu in
obveznostim, Umikal se je udarcem;
pren. Umikal se je odgovornostim; čustv.
Žalost se umika veselju; prim. *izogíbiti*
se □ **3. umíkati se**₂ v oslabljenem pomenu
kdo/kaj prenehavati delovati v določeni
smeri proti/k čemu/h komu / na/v kaj/
kam / po kom/čem / kje/kod, Sam₁ –
pSam_{2–5}/Prisl_k: Iz javnega življenja se
umika v znanost, Drug za drugim so se
umikali s položajev, Ledenik se umika,
Voda se umika proti jugu, Beseda se
umika iz splošne rabe; čustv. Zima se /
hitro/ umika; prim. *ne bití, odhájati,*
odnehávati, popúščati, premeščati se
umíríti -ím R(P) dov., umíril □ *umíríti*₂₍₃₎
v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti**

(komu/čemu) koga/kaj v mirnejše, harmoničnejše stanje, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z najrazličnejšimi prepričevanji/ so umirili množico, /Kot prava mati/ je znala umiriti kar preveč nagajive otroke, Zdravila in dobra beseda so (mu) umirili tiščanje pri srcu; čustv. Glasba (mu) je /kot najboljša tolažba in pomirjevalo/ umirila prevelik notranji nemir, Bolečina se (mu) je /počasi/ umirila; prim. *pomiriti*, *potolážití*/*potolážití*, *ublažití*

umírítí se -ím se R(P) dov., umiril se
 □ *umírítí se*₁₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj postati manj intenziven (komu/čemu) (iz/z/od–do/mimo koga/česa /proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v/ob kom/čem/med/nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₂₋₆ / Prisl_{k/ž}): (Proti jutru) se (ji) je otrok umiril in zaspal, (Šele proti večeru) se (mu) je jeza /počasi/ umirila, Vse opravljanje se je (v vasi) /presenetljivo hitro/ umirilo, Razburkano morje se je (samo ob obali in v zalivčkih) /postopoma/ umirilo, (V dvorani) se hrup ni mogel /povsem/ umiriti, Lahka hrana se (jim) je (v sicer občutljivih želodcih) /hitro/ umirila, Nagon se je (živali) (proti koncu sezone) /postopoma/ umiril; čustv. (V zadnji polovici leta) so se cene /končno/ umirile; brezoz. (Nekaj ur po vsakem razburljivem dogodku) se je (v njih in vse naokrog) /končno spet/ umirilo; prim. *poléči se*, *pomírítí se*, *potolážití*/*potolážití se*, *ublažití se*, *ustávití se*, *utíhnítí se*, *utíšítí se*

umítí -umijem Sp_L dov., umil □ *umítí*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vodo**

odstranjevati (komu/čemu) kaj (s kom/čim), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): /Istočasno/ umije čevlje in očala, Roke (si) umije kar (z bencinom), /Bolj redno/ (si) umije ušesa, Obraz (si) /navadno/ umije (kar z navadnim milom), Noče (si) umiti zob (s posebno ščetko), (Materi) umije tla v kuhinji vsako soboto, Avto /praviloma/ umije vsak teden, Vsako sadje /skrbno/ umije; pren., čustv. Dež je /prijetno/ umil nebo; prim. *očístítí*, *olépšítí*, *oprátí*, *pomítí*, *razkúžití*

umítí se -umijem se Sp_L dov., umil se
 □ *umítí se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z vodo odstranjevati si umazanijo, prah (s kom/čim)**, Sam₁ – (pSam₆): Umil se je /kot mačka/, Umije se (s posebnim razkuževalnim milom), Noče se umiti (s tekočim milom); prim. *očístítí se*, *olépšítí se*, *oprátí se*, *razkúžití se*

umívátí -am Sp_L nedov., tudi umivála > gl. umítí -umijem Sp_L dov., umil

umívátí se -am se Sp_L nedov., tudi umivála > gl. umítí se -umijem se Sp_L dov., umil se

umorítí -ím Sp_{S/L} dov., umóril □ **1. umorítí**₂₍₃₎ **kdo/kaj smrtno pokončati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Napadalec je potnika /nasilno/ umoril (z nožem), Enega so umorili /s pestmi/ drugega /s plinom;/ prim. *pokončátí*, *ubítí*, *umorítí*, *ustréltí*, *zadétí* □ **2. umorítí**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj narediti (komu/čemu / v kom/čem) koga/kaj telesno in duševno nemočno/-ega**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/5}) – Sam₄: Pregarjanje ga je /čisto/ umorilo, Vročina ga je /hitro/ umorila, /S pregovarjanjem/ ga /popolnoma/ umori,

Ta človek (mu) je umoril veselje do dela, (V njem) so umorili vest in sploh občutek krivde; prim. *dotóľči*, */i/zničiti*, *onemogóčiti*, *razveljaviti*, *ubíti*, *uničiti*

umréti umrém tudi umřjem Sp_{S/L} dov., umřl □ **1. umréti₁ kdo prenehati živeti, prenehati obstajati**, Sam₁ – : Eni so umrli /od lakote/, drugi /zaradi starosti/, Umrl je /za kapjo/, Umrli so /za domovino/, Umrl je /mirno, vendar v bedi in samoti/, Umrli so /v prometni nesreči/, Vse čebele so umrle /zaradi mraza/; pren. Reka je umrla /zaradi prevelike onesnaženosti/, Ljubezen med njima je umrla, /Od smeha/ je /skoraj/ umrl, Upanje umre zadnje // **kdo prenehati živeti kakšen, kakšnih lastnosti**, Sam₁ – : Umrl je mlad, Umrli so nasilne smrti; prim. */i/zgíniti*, */i/zničiti se*, *pokončati se*, *ubíti se*, *zamréti* □ **2. umréti₂ kdo prenehati živeti, prenehati obstajati na/v/pri/po kom/čem / med/ pred/nad/pod/ kom/čim / kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Umrl je na potovanju, Precej ljudi je umrlo pod ruševinami, Želel je umreti doma, ne v bolnici, Umrl je kmalu po operaciji, pren., čustv. V njej še niso umrli vsi spomini, Pesem je umrla šele nekje v daljavi; prim. */i/zgíniti*, */i/zničiti se*, *pokončati se*, *ubíti se*, *zamréti*

uničeváti -újem R nedov. > gl. uničiti -im R dov.

uničiti -im R dov. □ **1. uničiti₂ kdo/kaj narediti koga/kaj neobstojnega, neuporabnega**, Sam₁ – Sam₄: Škodljivce uničijo /s škropljenjem oz. kemičnimi sredstvi/, Bacile uničijo /z razkuževanjem/, Toplota uniči vitamine, Ogenj je uničil gospodarsko poslopje, Potres je uničil mesto, /V jezi/ je uničila

pisma □ **2. uničiti₂ kdo/kaj poškodovati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Voluhar je uničil sadno drevje, Plesen je uničila krompir, Toča je uničila ves pridelek, /Z nepravilnim zalivanjem/ je uničila rože, /S preparati/ si je uničila lase; prim. *pokváríti*, *poškodováti/poškódovati* □ **3. uničiti₂₍₄₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti (komu/čemu) koga/kaj neuporabn-ega/-o (v/na/po/pri/ob kom/čem / s/za/pred/pod/nad/med kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Stroj je (kmalu) /popolnoma/ uničil, (S prenašanjem sem in tja) so se knjige uničile, Čevlje uniči (v eni sezoni), Kislina (mu) je uničila obleko, Vlaga je (v nekaj dneh) uničila pohištvo, Sovražno letalo so uničili, Uničil je že dva čeka /; čustv. Kar prime v roko, uniči; prim. *izrabíti/izrábíti*, *načéti*, *pokváríti*, *ponosíti*, *porúšíti*, *poškodováti/poškódovati*, *razstrelíti*, *raztrgati*, *sestrelíti* □ **4. uničiti₂₍₃₎ kdo/kaj narediti (komu*/čemu*) koga/kaj***, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Hrup (ji) je uničil živce, Prenaporno delo (ji) je /precej/ uničilo zdravje, Bolezen in skrbi sta ga /skoraj/ uničili □ **5. uničiti₂ kdo/kaj delovno in bivanjsko onesposobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Z najnovejšimi ukrepi/ so uničili kmete, Davki jih bodo uničili, Konkurenca je uničila podjetje, Pleme je uničila epidemija; prim. *onesposóbíti* □ **6. uničiti₂ kdo/kaj dati, privedi v nič koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uničili so ga /finančno in moralno/, To ga bo uničilo /telesno in duševno/, /Moralno/ se je /popolnoma/ uničil, /S pijančevanjem/ je uničil družino; prim. *izničíti/zničíti*, *razdréti* □ **7. uničiti₂₍₃₎ kdo/kaj privedi, dati v nič (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄:

Uničil (ji) je kariero, Mamila so (jim) uničila mladost, Bolezen (mu) je uničila delovne zmožnosti; čustv. Ne uniči (ji) življenja, Uničil je vso dobro voljo; prim. *izničiti/zničiti*

úpati -am S_{TD}(N) nedov. □ **1. úpati₁ kdo/kaj biti v duševnem stanju, ko se še vidi možnost za rešitev iz težkega položaja**, Sam₁ – : Dolgo časa je /brez posebnih utemeljitev/ upal, nazadnje je obupal, /Z vso možno voljo in predvsem zaradi otrok/ je upala in na koncu vzdržala; prim. *držniti se/si, verjéti (v)* □ **2. úpati₂ kdo/kaj želeno možno usmerjati v/na kaj**, Sam₁ – pSam₄/S: /Z veliko entuziazma upa v/na ozdravitev, Vsi so /brez najmanjšega dvoma/ upali v uspešen potek in v rešitev zastavljenega načrta, /Odkrito/ so upali na pomoč, Zaradi vseh in vsega upajo, da bo sezona uspešna, /Kljub hudim pogojem/ upa, da si bodo premislili; prim. *verjéti (v)*

úpati si -am si in úpati se -am se S_{TD}(N) nedov., v pomožniški vlogi □ **úpati si₁ kdo/kaj izražati odločnost za kako dejanje**, Sam₁ – : Na starost si je upal beračiti, Krivec se je upal zagovarjati pred sodiščem, Delavec si je upal pisati o stvari, ki je bila zelo razvpita, Tega človeka si upam še danes najti, Danes si upa še ostati oz. podvečer odpotovati, Upal si je pobegniti, Upal si je ponavljati njegove besede, Ni si upal dvomiti o tem, Ni si upal tekmovati z njim; čustv. Upam si nesti dvakrat toliko, izpust. Sam₁ – pSam_{2/4-6} / Prisl_{k/č}: Upal si je od doma, Na naslednji postaji si je upal z vlaka, Upal si je v sobo, Upal si je stran; prim. *držniti se/si*

upepeljeváti -újem Sp_L nedov.

□ **upepeljeváti₂ kdo/kaj spreminjati koga/kaj v pepel**, Sam₁ – Sam₄: Danes mrličke že /redno/ upepeljujejo, Trupla upepeljujejo /z vso potrebno pieteto/; čustv. Požari /dobesedno/ upepeljujejo gozdove; prim. *kremírati*

upírati -am R(P) nedov. □ **1. upírati₃ kdo/kaj pritiskati kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Stol je /z vso silo/ upirala v vrata, /Zamišljeno/ je upiral komolce v kolena, /Kar preveč postavljaško/ je upirala roke v boke; prim. *prítiskati* □ **2. upírati₃₍₄₎ kdo/kaj usmerjati (komu/čemu) kaj proti/k/h komu/čemu / v/na/pod/nad/med koga/kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Puške so /sovražno/ upirali proti civilistom, /Nesramno/ (mu) je upiral močno luč v obraz; čustv., v oslabiljenem pomenu Kar naprej in /že nesramno/ je upiral svoje poglede v njo; prim. *napérjati, naravnávati, usmérjati*

upírati se -am se R(P) nedov. □ **1. upírati se₂₍₃₎ kdo/kaj (komu/čemu) pritiskati v/na/ob kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄/Prisl_k: Žival se (jim) je upirala /s prednjimi nogami/ ob prag, /Z nogo/ se je upiral v steno, /Z vso močjo/ so se upirali na vozilo, da bi ga premaknili, /Z vso težo/ se (mu) je upiral na ramo, Veter se (jim) je /preveč vztrajno/ upiral v jadra, Sonce se (jim) je upiralo /naravnost/ v hrbet; prim. *naslánjati se, prítiskati* □ **2. upírati se₂ kdo/kaj izražati voljo, ne pustiti se obvladati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Okupatorju so se upirali /brez pomisleka in z vsemi mogočimi sredstvi/, Proti nasprotnemu moštvu so se /dokaj uspešno/ upirali, /Zelo vztrajno/ se je upiral njihovim prošnjam, Jez se je uspešno upiral /

upogíbati

preveč/ narasli vodi, /S težavo/ so se upirali burji; prim. *ne dopúščati, kljubovati, ne popúščati* □ **3.** *upírati se*₂ nav. 3. os. **kdo/kaj vzbujati komu/čemu skrajn gnus, odpor**, Sam₁ – Sam₃: Tovrstna jed in pijača se mu upirata, Ta človek se ji /že resnično/ upira; čustv. Njegovo ravnanje se jim /brez vsakršnega obotavljanja zelo/ upira; brez os. Upira se mu že govoriti oz. ponavljati eno in isto; prim. *gnusíti se*

upogíbati -am in -ljem R(P) nedov.

□ *upogíbati*₃₍₅₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj kriviti (komu/čemu) koga/kaj do–do/okoli/okrog koga/česa / proti/h komu / k čemu / za/v/na/čez/ skozi koga/kaj / pri kom/čem / med/ pod/nad/pred kom/čim / kod/do kod/ kam (s čim/kom)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_{k/ε} – (pSam₆): Upogibal (si) je nogo do zadnjice nazaj, Hrbet je upogibal /čisto/ k tlom / do tal, (S palico) je /na silo/ upogibal pločevino okoli kola, Veter je /močno/ upogibal drevesa; prim. *krivíti, pripogíbati, ukrívljati, zvíjati*

upogíbati se -am se in -ljem se Sp_S

nedov. □ *upogíbati se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj bližati se, sklanjati se do–do/ okoli/okrog koga/česa / proti/h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj / pri kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim / kod/od/do kod/kam**, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Prepogosto/ se upogiba do tal, Hrbet se /postopoma/ upogiba k tlom, Koleno se mu /že zelo slabo/ upogiba; čustv. Zdaj pa se že skoraj pred vsemi upogiba; prim. *krivíti se, podréjati se, pripogíbati se, uklánjati se, ukrívljati se, zvíjati se*

upokojíti -ím R dov., upokójil

□ *upokojíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj spraviti koga v nezaposleno, navadno mirnejše stanje (iz/z/od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v/ob kom/čem/ med/ nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/ε}): Morali so ga /predčasno/ upokojiti, Upokojili so ga /kot predelavca/, / Proti njegovi volji/ so ga upokojili (že pri šestdesetih), (Od letos do lani) so /na hitro/ upokojili kar nekaj delavcev; prim. *izpísati/izpísáti, odpísati/odpísáti* ◇ pravn. *upokojíti*₂ **kdo/kaj spraviti koga pred določeno starostjo ali pred potekom delovne dobe v nezposleno stanje**, Sam₁ – Sam₄: Firma je odločila, da bo nekaj delavcev /predčasno/ upokojila

upokojíti se -ím se R(P) dov., upokójil se □ *upokojíti se*₁₍₂₎ **kdo končati obdobje zaposlenosti (iz/z/od–do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj / kam po/na/v/ob kom/čem/ med/nad/pod/pred/za kom/čim kod/kje / kdaj)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/ε}): /Zaradi zdravstvenih težav/ se je /predčasno/ upokojil; čustv. Vse njegove lepe ideje so se /hkrati z njim/ upokojile, (Pred časom) se je /kratko malo invalidsko/ upokojil; prim. *izpísati/izpísáti se, odpísati/odpísáti se, umíríti se, ustáviti se*

uporabíti in uporabíti -ím R dov. □ **1.**

*uporabíti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izkoristiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Papirnato embalažo lahko uporabite /le enkrat/, Uporabil je vaš telefon, /Koristno/ uporabi vse odpadke, /Dobro/ so uporabili odpadno vročo vodo, /Večkrat/ so uporabili tuje

izkušnje in znanje, Naloženi denar je treba izkoristiti □ **2. uporabiti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj preizkusiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: V zadnji vojni so najnovejše orožje /dvakrat/ uporabili, Kupljeni predmet je že uporabila, Tega zakona še niso uporabili v praksi, Uporabili so tuje izkušnje in znanje □ **3. uporabiti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namensko porabiti kaj za/v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/S: Za vlom je uporabil različno orodje, Uporabil je svoj vpliv za njegovo izvolitev, Uporabil je izgovor v škodo sodelavca, Uporabil je palico, da bi dosegel okno, Uporabil je vsako priliko, da bi ga obiskal □ **4. uporabiti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ugodno porabiti kaj (v čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (V govoru) je večkrat uporabila kako narečno besedo, (V besedilu) je uporabil citate

uporabiti za in uporabiti za -im za R dov. □ **uporabiti za**₃ **kdo/kaj porabiti/izkoristiti koga/kaj za kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Vsako malenkost uporabi za izgovor, Konja je uporabil za jahanje, Letališče so uporabili za pristajanje športnih letal, Uporabili so ga za kurirja **kdo/kaj porabiti/izkoristiti koga/kaj kot kaj**, Sam₁ – Sam₄ – kot Sam₄: Potrdilo je uporabil kot dokaz, Uporabili so ga kot zastopnika

uporábljati -am R nedov. > gl. uporabiti in uporabiti -im R dov., 1.–4. □ **5. uporabljati**₂₍₃₎ pog. nekuj. **kdo/kaj nositi kaj (v/na čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅ / Prisl_{k/é}): Te čevlje uporablja (v dežju in na blatnem terenu), Pokrivala uporablja (pozimi), (V stanovanju) uporabljajo copate □ **6. uporabljati**₂ **kdo/kaj obravnavati koga/kaj**, Sam₁ –

Sam₄: Ti predpisi se /redko/ uporabljajo, Pri zasliševanju so uporabljali vire, Uporabljali so ga /kot razvedrilo/ □ **7. uporabljati**₂ **kdo/kaj imeti, poznati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Tedaj so uporabljali samo orodje iz kamna, Uporablja le zelišča iz domačega kraja, Tovrstne vagončke uporabljajo v rudarstvu □ **8. uporabljati**₂ **kdo/kaj obvladati, znati kaj 'jezik'**, Sam₁ – Sam₄: Kljub bivanju v tujini uporablja materni jezik

uporábljati za -am za R nedov. > gl. uporabiti za in uporabiti za -im za R dov.

upoštévati -am R nedov. in dov. □ **1. upoštévati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sodnik je upošteval izpovedi prič, Voznik ni upošteval prometnega znaka, Strogo upoštevajo roke, Vse njegove želje so upoštevali, Družbeni plan upošteva gopodarska gibanja, Sporazum mora upoštévati dejansko stanje; prim. *dáti na, držáti se, izpolniti* □ **2. upoštévati**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vključevati, obravnavati koga/kaj v/na/pri čem / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Pri načrtovanju upoštevajo potrebe prebivalstva, V knjigi je upošteval le pomembnejše avtorje, Pri proučevanju dežele so upoštevali zlasti gospodarske in politične razmere, Manjšinskega jezika v javnosti niso upoštevali; prim. *obravnávatí, uporabljati, vključeváti* □ **3. upoštévati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ceniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Delo gospodinje družba /premalo/ upošteva, Povsod ga /zelo/ upoštevajo, /Zaradi slabotnosti/ ga niso upoštevali; brez os. Šolska izobrazba se ne upošteva dovolj; prim. *cénití, spoštováti*

upravičiti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.**

*upravičiti*₂ **kdo/kaj utemeljiti kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Upravičili so ustanovitev podjetja, Upravičila je, kar je zahtevala; prim. *utemeljiti* □ **2. upravičiti**₂ **kdo/kaj z ravnanjem dokazati kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Upravičil je svoj položaj, Kinoteka je upravičila svoj obstoj, Upravičil je zaupanje delovnih ljudi, Upravičil je, za kar se je že dolgo trudil; prim. *dokázati/dokazati*

upravljati -am U nedov. □ **1. upravljati**₂ **kdo/kaj urejati, usmerjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Občani /kot najemniki neposredno/ upravljajo občinsko zemljo, Direktor je /brezbrižno/ upravljal rudnik, Gospodinjstvo in brate in sestre je upravljala /kot prava mati/ □ **2. upravljati**₂ **kdo/kaj uporabljati, izkoriščati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Negospodarno/ upravljajo gozdove, Potomci upravljajo premoženje in zapuščino sploh, Organizacija /uradno/ upravlja sklad □ **3. upravljati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj voditi, usmerjati kaj/koga**, Sam₁ – Sam₄: Upravlja televizijsko kamero, Krmilo lahko upravljajo /daljinsko ali ročno/, /Uspešno/ upravlja lokalne zadeve, Motorno kolo upravlja /s prestavami in zavoro/

uravnáti -ám R dov. □ **1. uravnáti**₃₍₄₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) ravno kaj v kaj/po čem**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{4/5}: Uravnali so (jim) parcelo, Voda in ledeniki so uravnali višavje v planoto, Uravnala (si) je gube na obleki, Upognjeni listi so se uravnali, Uravnali so zidake v rob /s pomočjo napete vrvice/ □ **2. uravnáti**₃₍₄₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj v naraven/**

pravilen položaj v/na kom/čem, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₅: Uravnal (mu) je izpahnjeno koleno v prvotni položaj, /Z roko/ (si) je uravnala ruto na glavi, /Z vijakom/ (jim) uravnava lego, nagib naprave v procesu dela □ **3. uravnáti**₂ **kdo/kaj pravilno usmeriti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uravná uro /po srednjeevropskem času/, Uravná stroj /na tri tisoč obratov na minuto/ □ **4. uravnáti**₂ **kdo/kaj ustrezno naravnati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Razumno/ uravnajo dotok vode, /Pravilno/ uravná prehrano živali ◇ med. *uravnáti*₂ **kdo/kaj pravilno usmeriti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uravnali so rojstva v državi

uravnáti po -ám po R dov. □ *uravnáti* *po*₃ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj po kom/čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Po navadi uravná korak /po njegovem/, Smer ladje so uravnali po zvezdah; prim. *usméri* *po*

uravnávati -am R nedov. > gl. *uravnáti* -ám R dov.

uravnávati po -am po R nedov. > gl. *uravnáti po* -ám po R dov.

urediti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., urédil □ **1. urediti**₂ **kdo/kaj dati v red kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uredil je arhiv, Uredil je znamke, Uredil je eksponate /glede na vrednost in po velikosti/, Uredil je gradivo /po abecedi/; prim. *priprávit* □ **2. urediti**₂₍₄₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj (za/v kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄/Namen): Uredila (si) je lase in obleko, Uredil (si) je sobo /po lastnem okusu/, Uredili so (si) zemljišče (za gradnjo); prim. *uresníčiti* □ **3. urediti**₂₍₃₎ **kdo/kaj na novo narediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Uredil (si) je stanovanje

na podstrešju, Uredil je nekdanji hlev v delavnico; prim. *preurediti* □ **4. urediti₂ kdo/kaj oblikovno in vrstno narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uredil je zbornik; Knjigo je /jezikovno in tehnično/ uredil; prim. *razporediti* □ **5. urediti₂ kdo/kaj narediti kaj 'stanje'**, Sam₁ – Sam₄: Uredili so gospodarstvo, Uredili so družbene razmere in medsebojne odnose; Uredil je pisavo in pravopis nasploh □ **6. urediti₂ kdo/kaj narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Redno dostavo pošte so uredili /s predpisom/, Delovna razmerja so uredili /z zakonom/ □ **7. urediti₂₍₃₎ čustv. kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Uredil (si) je čustva in misli, Vtisov s potovanja (si) še ni uredil; prim. *uresničiti* □ **8. urediti₂ kdo/kaj opraviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zadevo so /elegantno/ uredili, Uredili so vse potrebno glede prenočišča, Uredili so spor, Uredili so plačilo; prim. *odprávití, pláčati, rešítí* ◇ mat. *uredítí₁ kdo/kaj dati v red kaj*, Sam₁ – Sam₄: Uredil je enačbo

uredíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., urédil se □ *uredítí se₁ kaj spravití se v red, nastati*, Sam₁ – : Njihovi medsebojni odnosi so se uredili, Nesoglasja so se uredila, Vprašanje pokojnine se še ni uredilo; prim. *pojávítí se, razporedítí se*

uredítí v -ím v T_{De/Dg/Pr} dov., urédil v □ *uredítí v₃ kdo/kaj postavítí koga/kaj v kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Uredili so besede v stavke, Pesmi so uredili v zbirko, Cvetje je uredila v šopek, Uredili so ljudi v vrsto; prim. *uresničítí v*

urējati -am, T_{De/Dg/Pr} nedov., > gl. uredítí -ím T_{De/Dg/Pr} dov.

urējati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. uredítí se -ím se T_{De/Dg/Pr} dov.

urējati v -am v T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. uredítí v -ím v T_{De/Dg/Pr} dov.

uresničeváti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. uresničítí -ím T_{De/Dg/Pr} dov.

uresničeváti se -újem se, T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. uresničítí se -ím se T_{De/Dg/Pr} dov.

uresničítí -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ *uresničítí₂* v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj resnično**, Sam₁ – Sam₄: Uresnčili so vse svoje ideje, načrte in zamisli, Uresničil je grožnjo in obljubo, Njegove besede so se uresničile, Svoje načelo je uresničevala tudi v praksi, Uresnčili so kapitalistično družbo; neobč. Svoje delo je uresničil; prim. *izdáti, izpolnítí, izvěstí, izvršítí, izžívétí, napisátí/ napisátí, ustvárití, uveljávítí*

uresničítí se -im se NT_{Dg/Pr} dov. □ **1. uresničítí se₁ kdo/kaj postati resnično, začeti obstajati**, Sam₁ – : Sanje so se uresničile, in sploh vse se je uresničilo; prim. *izžívétí se, naredítí se, postátí* □ **2. uresničítí se₂** neobč. **kdo/kaj postati prepoznaven kot kdo/kaj / v kom/čem**, Sam₁ – _{kot} Sam₁/pSam₅: Uresničeval se je kot umetnik in velik humanist, Uresničeval se je v svojih delih, Starši so se uresničevali v svojih otrocih; prim. *izžívétí se, naredítí se, postátí*

uskladíti -ím in uskláditi -im T_{De/Dg/Pr} dov., uskládil □ *uskládítí₂₍₃₎ kdo/kaj narediti kaj skladno (s čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Redno delo so uskladili z načrti, Uskladili so ponudbo in povpraševanje, Zakon so uskladili z ustavo, Skušala je uskladiti čustva

z razumom; prim. *izdélati, pripraviti, uravnáti*

usklanjévati -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. uskladíti -ím in uskládíti -im T_{De/Dg/Pr} dov., uskládil

usmériťi -im R(P) dov. □ **1. usmériťi**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj naredíti kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃₋₅ / Prisl_k): Usmeril je čoln (proti pristanišču), Promet so usmerili (po obvoznici), Daljnogled je usmeril (v stavbo, na vrhu), Usmerili so poglede (skozi okna) □ **2. usmériťi**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj urediti kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃₋₅ / Prisl_k): Gospodarstvo so / izvozno/tržno/ usmerili, Raziskovanje so usmerili (na naravoslovno področje), Prodajo so usmerili (na tuje trge), Kmetje so se usmerili (v pitanje telet), Izobraževanje so usmerili (po nivojih) □ **3. usmériťi**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga**, Sam₁ – Sam₄: /Idejno oz. filozofsko/ usmeriti koga □ **4. usmériťi**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj urediti koga proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅ / Prisl_k: Usmerili so učence v študij matematike, Usmerili so ženske k družbenemu delu ◇ agr. **usmériťi**₃ ◇ v posplošenem pomenu **kdo/kaj urediti kaj/koga proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃₋₅ / Prisl_k: Kmetijo so usmerili v živinorejo, Živinorejce so usmerili v vzrejo konj

usmérjati -am R(P) nedov. > gl. usmériťi -im R(P) dov.

usmrtíti -ím Sp_{S/L} dov., usmrtíl
□ **usmrtíti**₂₍₃₎ **kdo/kaj pokončati koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Napadalec je potnika /nasilno/ usmrtíl (z nožem), Enega so usmrtili /s pestmi/ drugega /s plinom/, Medveda je usmrtíl /še s tretjim strelom/, Prašiča so usmrtili /z električnim tokom/, Enega je usmrtila strela, drugega pa eksplozija; čustv. Dobil je udarec, da bi usmrtíl vola, Tel je lahko usmrtiti, duha pa ne; prim. *evtanazírati, pokončáti, ubíti, umoríti*

uspéti -uspè̄m R dov. □ **1. uspéti**₁₍₂₎ **kdo/kaj doseči pričakovan rezultat (v/pri/na čem)**, Sam₁ – (pSam₃): Bil je vesel, da je uspel, Uspela je (v poklicu), Uspel je (v svojih prizadevanjih), Podjetje je /z novimi izdelki/ uspelo, /S komedijo/ so (na gostovanju) /zelo/ uspeli, (Na svetovnem trgu) so /finančno in gospodarsko/ uspeli, (Pri vlaganju) je /ekonomsko zelo/ uspel; prim. *dobíti, doséči* □ **2. uspéti**₁ **kaj uresničiti se**, Sam₁ – : Zamenjava stanovanja je uspela, Stvar je /v celoti/ uspela, Izlet je /popolnoma/ uspel, Od več posnetkov bo eden /gotovo/ uspel; prim. *uresničiti se* □ **3. uspéti**₁ v pomožniški vlogi **kdo/kaj zmoči narediti hoteno, želeno**, Sam₁ – : /S težavo/ so ga uspeli rešiti, /Komaj/ jo je uspela prepričati, Hiše ni uspela pospraviti; prim. *zmôči*

uspévati -am R nedov. > gl. uspéti -uspè̄m R dov., 1.–3. □ **4. uspévati**₂ **kdo/kaj imeti ustrezne pogoje za rast/razvijanje v/pri/na čem/kom / kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Te rastline uspevajo na vlažnih tleh, Postrvi /najbolj/ uspevajo v čisti vodi, Fant /s težavo/ uspeva pri študiju; prim. *rásti, razvíjati se, rodíti* □ **5. uspévati**₁ **kdo/kaj imeti ustrezne**

pogoje za rast/razvijanje, Sam₁ – :
Dojenček /lepo/ uspeva, Pogozdovanje
/s težavo/ uspeva; prim. *rásti, razvijati*
se, roditi

usposábljati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
usposóbiti -im T_{De/Dg/Pr} dov.

usposóbiti -im T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1.**
*usposóbiti*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj**
narediti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Ljudi
so usposobili za opravljanje poklica,
Usposobil se je za profesorja, Invalida
so usposobili za vsakdanje življenje, /
Praktično in poklicno/ se je usposobil
za življenje, Usposobil se je /v društvu/
Usposobila se je /z vajou/; prim. *izučiti,*
priprávití, uvéstí □ **2. usposóbiti**₂₍₃₎ v
posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti kaj**
uporabno, primerno (za kaj), Sam₁ –
Sam₄ – (pSam₄): Zgradili in usposobili
bodo še nekaj objektov, Usposobili
so cesto (za promet), S popravilom je
usposobil avtomobil (za vožnjo); prim.
obnoviti, popráviti, prenoviti

ustáliti -im in **ustáliti** -im T_{De/Dg/Pr}
dov., ustálil □ *ustáliti*₂₍₃₎ **kdo/kaj trdno**
postaviti kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄
– (pSam₆): /Z veliko pogajanj/ so /
končno/ ustalili meje, /Z modrim
vodenjem/ so ustalili notranji položaj
države in njeno gospodarstvo, (S
termostatom) so ustalili temperaturo v
prostoru, Vsaj določena poimenovanja
so poskušali ustaliti, /Z oblikovanjem
družine/ je ustalil svoje življenje;
prim. *fiksírati, namestiti/naméstiti,*
stabilizírati, utrdíti ◇ jezikosl. *ustáliti*₂₍₃₎
kdo/kaj čimbolj nespremenljivo
zastaviti kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄ –
(pSam₆): /Z rabo/ so ustalili določene
strokovne izraze

ustalíti se -ím se in **ustáliti se** -ím se
T_{De/Dg/Pr} dov., ustálil se □ **1. ustalíti**
*se*₁₍₂₎ **kdo/kaj prenehati se spreminjati**
(po čem / s/pred čim / kdaj), Sam₁ –
(pSam_{5/6}/Prisl_č): Fant se je /počasi/
ustalil, Vreme se /počasi, pretežno z
nevihtami,/ ustali, Cene so se ustalile,
Država se je /gospodarsko in politično/
ustalila, Te navade so se ustalile že
(pred tisočletjem, tj. že davno); prim.
stabilizírati se, umíríti se, uravnovesíti
se, utrdíti se □ **2. ustalíti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj**
**za stalno namestiti se na/v čem / pred/
med/pod/nad čim / kje / kod (na kaj/
po čem / pred/s čim / kdaj)**, Sam₁ – (p)
Sam_{5/6}/Prisl_k – (pSam₄₋₆/Prisl_č): (Že
pred leti) sta se ustalila v tem kraju, /Z
veseljem/ se je (na stara leta) ustalil na
starem domu; prim. *namestiti/naméstiti*
se, stabilizírati se, utrdíti se

ustanávljati -am U/Ut nedov. > gl.
ustanovíti -ím U/Ut dov., ustanóvil

ustanovíti -ím U/Ut dov., ustanóvil
□ *ustanovíti*₂ **kdo/kaj osnovati, zasnovati**
kaj, Sam₁ – Sam₄: Stranko so ustanovili
/kot podporo gibanju/, /Namensko/
so ustanovili posebno organizacijo,
Ustanovila sta si dom; prim. *osnováti,*
uresničiti, ustváriti, utemeljiti,
zasnováti ◇ pravn. *ustanovíti*₂ **kdo/kaj**
osnovati, zasnovati kaj, Sam₁ – Sam₄:
Mesto so ustanovili v 12. stoletju,
Ustanovili so sklad za štipendije, Luter
je ustanovil novo vero

ustáviti -im R dov. □ **1. ustáviti**₂₍₃₎ **kdo/
kaj gibalno omejiti (komu/čemu) koga/
kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Policist je
ustavil avto, /Z roko/ je ustavil prvega
človeka na cesti, /S kompresijsko
obvezo/ je (ranjencu) ustavil kri; izpust.
Ustavil je pred hišo; čustv. Ustavil (ji)

je solze; prim. *omejiti* □ **2. ustáviti**₂ *kdo/kaj prekiniti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: V firmi so ustavili glavni stroj, /Zaradi finančne krize/ so ustavili obrat, Govornika so /komaj/ ustavili, Ustavil je vprašanja vsiljivih novinarjev, /Zaradi težav/ so ustavili dobavo in pomoč, /Z različnimi sredstvi/ so ustavili ogenj; čustv. Ustaviti korak; prim. *onemogóčiti, pogasíti, prekiniti, prepréčiti* ◇ pravn. *ustáviti*₂ *kdo/kaj prekiniti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Ustavili so kazenski postopek ◇ voj. *ustáviti*₂ *kdo/kaj prekiniti kaj*, Sam₁ – Sam₄: Ustavili so oboroženi spopad

ustáviti se -im se R dov. □ **1. ustáviti** *se*₁₍₃₎ *kdo/kaj prenehati (komu/čemu) gibati se, premikati se (sredi česa / na/v/ pri čem / pred/nad/pod/za čim / kje) /s čim/kako/*, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Dvigalo se /prehitro/ ustavi, (Pred hišo) so se /nepričakovano/ ustavili, Kazalec tehtnice se je ustavil (pri osemdesetih kilogramih), Kri se (mu) ni hotela ustaviti; čustv. Koraki se ustavijo (pred vrati), Solze so se (ji) ustavile □ **2. ustáviti** *se*₁₍₃₎ *kdo/kaj prenehati (komu/čemu) delati, delovati (sredi česa / na/v/ pri čem / pred/nad/pod/za čim / kje)*, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Stroj se /lahko nenadoma/ ustavi, Ura se (jim) je ustavila, (Sredi dela) se je moral ustaviti □ **3. ustáviti** *se*₁₍₂₎ *kdo/kaj prenehati potekati, razvijati se (sredi česa / na/v/ pri čem / pred/nad/pod/za čim / kje)*, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Napredovanje se je ustavilo, /Z modernizacijo vasi/ se je odseljevanje ustavilo, (Na tej stopnji) se je razvoj ustavil, Dolžina kril se je ustavila (pod kolenom); prim. *prekiniti*

se □ **4. ustáviti** *se*₂ *kdo/kaj krajši čas prebiti sredi česa / na/v/ pri čem / pri kom / pred/nad/pod/za čim / kje*, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: /Mimogrede/ se ustavi doma, Za en teden se je ustavil pri prijatelju, V tem hotelu se večkrat ustavim; prim. *zadržáti se* □ **5. ustáviti** *se*₂₍₃₎ *kdo/kaj krajši čas (komu/čemu) ostati sredi česa / na/v/ pri/ob čem / pri kom*, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5}: Ustavili so se pri bistvenih vprašanjih, Razprava se je ustavila tudi ob tem vprašanju, Misel se je ustavila pri očetu; prim. *odpréti se, pojaviti se, zadržáti se* □ **6. ustáviti** *se*₂ *kaj komu/čemu prenehati ustrezati*, Sam₁ – Sam₃: Meso se mu je ustavilo, Že po nekaj žlicah se mi je ustavilo, Najedel se je, da se mu je ustavilo

ustávljati -am R nedov. > gl. *ustáviti* -im se R dov.

ustávljati se -am se R nedov. > gl. *ustáviti* se -im se R dov.

ustrelíti -ím Sp_{S/L} dov., ustrélil □ **1. ustrelíti**₂₍₃₎ *kdo/kaj ubiti koga/kaj (s kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Brez pravega razloga/ ga je ustrelil (z malokalibrsko puško), Ustrelili so ga /kot talca/, Ustrelili so ga /v hrbet/, /Po nesreči/ se je ustrelil /v roko/, Ustrelili so medveda; prim. *pokončáti, ubíti, umoríti, zadéti* □ **2. ustrelíti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu *kdo/kaj z orožjem poslati koga/kaj (s kom/čim)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Brez posebne napovedi/ so ustrelili častno salvo, Ustrelil je /v prazno oz. mimo/, pog. knj., čustv. Ustrelil je kozla; prim. pog. knj., čustv. *izrèči, izstrelíti, oddáti, posláti* □ **3. ustrelíti**₂ v zvezi **z očmi, s pogledom**, čustv. *kdo/kaj jezno ali živahno pogledati*

po kom/čem / za kom/čim / kod, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /S pogledom/ je ustrelila po sobi, /Z očmi/ je ustrelila za njim; prim. *pogledati*

ustrézati -am S_{T/D} nedov. □ **1. ustrézati**₂ **kdo/kaj biti prilagojen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Take ceste ne ustezajo prometu, Stanovanje ji /povsem/ ustreza, Šola ustreza sodobnim zahtevam, Glasba je ustrezala njegovemu razpoloženju; **kdo/kaj biti stopenjsko prilagojen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Cene ustrezajo ponudbi, Kazen /povsem/ ustreza prestopku; prim. pog. knj. *odgovárjati* □ **2. ustrézati**₂ **kdo/kaj biti pravno, normativno prilagojen komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Pogodba ustreza predpisom, Njegova izobrazba ustreza delovnemu mestu; prim. pog. knj. *odgovárjati* □ **3. ustrézati**₁ **kdo/kaj biti v skladu, primeren**, Sam₁ – : To orodje ustreza, Prejšnji način izobraževanja ne ustreza več; prim. pog. knj. *odgovárjati* □ **4. ustrézati**₂ **kdo/kaj biti všeč, ugajati komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Skušal jim je ustrezati /v vsem/; prim. pog. knj. *odgovárjati*

ustváriti -im, T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. *ustvárajati* -am T_{De/Dg/Pr} nedov., Í., 2., 4.

ustvárajati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. ustvárajati**₂ **kdo/kaj delati, izdelovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ustvarjali so robote, Ustvarjali so dohodek, Ustvarjali so moderni jezik in nove teorije, Organizem je začel ustvarjati protistrupe; **kdo/kaj delati, povzročati kaj sploh**, Sam₁ – Sam₄: Ustvarjali so prijateljske stike, Ustvarjali so trdne medsebojne vezi, Njihovi uspehi so ustvarjali splošno samozavest; prim. *délati, izdelováti, povzročati* □ **2.**

*ustvárajati*₂₍₄₎ **kdo umetniško delati, izdelovati kaj (iz česa) (koliko časa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/zPr/IMd ž–|) – (pSam₅/Prisl_{e/kol}): Ustvarjal je kipe in slike, Ustvarjali so kipce (iz domače snovi), Avtor je roman ustvarjal (deset let), Ustvarjali so /po domačih motivih/, Ustvarjali so /v realističnem slogu/; **kdo uresničevati kaj 'sposobnosti/prizadevanja'**, Sam₁ – Sam₄: Ustvarjala je celovite odrske like; prim. *délati, izdelováti, uresničeváti* □ **3. ustvárajati**₂ **kdo odločilno oblikovati kaj 'delovanje'**, Sam₁ – Sam₄: Ti ljudje so ustvarjali politiko, Ti možje so ustvarjali zgodovino; prim. *oblikováti* □ **4. ustvárajati**₂ **kdo/kaj povzročati kaj 'stanje'**, Sam₁ – Sam₄: Ustvarjati nemir in veselo razpoloženje, Tikanje ustvarja domačnost; prim. *povzročati* □ **5. ustvárajati**₃ **kdo delati, povzročati komu kaj 'stanje'**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Ustvarjal si je svojo predstavo o svetu, Ustvarjal mu je osnovno vedenje o življenju; prim. *délati, povzročati*

utemeljeváti -újem U/Ut nedov. □ **1. utemeljeváti**₂ **kdo/kaj začetno snovati, sestavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Nauk so /idejno in pravno/ utemeljevali, Novo teorijo so utemeljevali /s praktičnimi dokazi/; prim. *sestávljati, snováti* □ **2. utemeljeváti**₂ **kdo/kaj upravičevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trditev so /znanstveno in strokovno/ utemeljevali, Strah so /psihološko/ utemeljevali, Nizko naklado /lahko/ utemeljujejo /s slabo prodajo zahtevnejših del/; prim. *dokazováti, upravičeváti*

utemeljiti -ím U/Ut dov., utemeljil □ **1. utemeljiti**₂ **kdo/kaj na novo osnovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Utemeljili so nauk

in teorijo nasploh, Ta dela so utemeljila slovensko književnost, Utemeljili so psihoanalizo kot znanost; prim. *osnováti, uvěšti, zasnováti* □ **2. utemeljiti**₂ **kdo/kaj upravičiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Trditev je /znanstveno in filozofsko/ utemeljil, Odpust z dela so utemeljili /z argumenti/, Svojo odsotnost je /slabo/ utemeljil, Izjavo je utemeljil /s številkami/, Svojega strahu ni znal /razumsko/ utemeljiti; prim. *dokázati/ dokazáti, upravičiti*

utrđiti -ím in utřditi -ím R dov., utřdil □ **1. utřditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti bolj trdno, vzdržljivo kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Utrdili so cestišče in zrahljane temelje hiš, Rudniške rove so utrdili (z lesom), Mesto so utrdili (z obzidjem), Mejo so utrdili (z bunkerji), Pas je utrdil /najprej okrasno/ in nato še (s trdo podlogo); prim. *připřávití, zaščititi* □ **2. utřditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti trdno nameščeno kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): (Z zagozdo) /varno/ utrditi toporišče, Utrdil je izpahnjem ud /, da je negibljiv/; prim. *fiksírati, namestiti/naměstiti, připřávití* □ **3. utřditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti bolj trdno, vzdržljivo (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z veslanjem/ (si) je utrdil mišice, Utrdil (si) je roke, Telo se (mu) je /z vajami/ utrdilo; prim. *izdělati, připřávití, ustvárití* □ **4. utřditi**₂₍₃₎ **kaj narediti močnejše, odpornejše (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Življenje na kmetih ga je utrdilo, Otrok se je na svežem zraku utrdil, Branje (mu) je utrdilo duha in značaj; prim. *dodělati, izdělati, připřávití, ustvárití* □ **5. utřditi**₂ **kdo/kaj narediti trdnejše kaj**, Sam₁ – Sam₄: Podjetje

so /gospodarsko/ utrdili, Stranko je /organizacijsko/ utrdil □ **6. utřditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Utrdil (si) je svoj položaj in ugled, Okolje (jim) je utrdilo zdravje; prim. *izdělati, připřávití, ustvárití* □ **7. utřditi**₂ **kdo/kaj narediti trajnejše kaj**, Sam₁ – Sam₄: V kolektivu je utrdil delovno disciplino, Med počitnikovanjem so utrdili prijateljstvo, Med študijem je utrdila svoje prepričanje; prim. *dodělati, připřávití, ustvárití* □ **8. utřditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj uveljaviti kaj (v/na/pri kom/čem / med kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}): Utrdili so nove poglede na demokracijo, Ta nazor niso nikoli utrdili (med ljudmi), Te izraze so že utrdili (v laični družbi); prim. *dodělati, izdělati, ustvárití, uveljáviti* ◇ fot. *utřditi*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti trdno nameščeno kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Barve na sliki so utrdili (s fiksirjem); ◇ ped. Učno snov so utrdili (s ponavljanjem); ◇ teh. Premaz so utrdili (s posebnimi postopki)

utrđiti se -ím se in utřditi se -ím se R dov., utřdil se □ *utřditi se*₂ **kdo/kaj namestiti se na/v/pri kom/čem/kje**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Vojaki so se utrdili na položajih, Pri svojem delu se je dobro utrdila, Ti izrazi so se že utrdili v laični družbi; prim. *namestití se/ naměstití se, uveljáviti se*

utrđiti v -ím v in utřditi v -ím v R dov., utřdil v □ *utřditi v*₃ **kdo/kaj narediti koga v čem duševno bolj trdnega na/v čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Samo še utrdili so ga v že izoblikovanem prepričanju; prim. *prepričati v*

utrjeváti -űjem R nedov. > gl. utřditi -ím in utřditi -ím R dov., utřdil ◇

ped. *utrjeváti*₂ **kdo/kaj delati trdno nameščeno kaj**, Sam₁ – Sam₄: Učno snov so utrjevali /s ponavljanjem/; ◇ teh. Premaz so utrjevali /s posebnimi postopki/; ◇ um. Barve na sliki so utrjevali /s fiksirjem/

utrjeváti se -újem se R nedov. > gl. utrdíti se -ím se in utrdíti se -im se R dov., utrdíl se

utrjeváti v -újem v R nedov. > gl. utrdíti v -ím v in utrdíti v -im v R dov., utrdíl v

utrudíti in utrudíti -ím R(P) dov. □ 1.

*utrudíti*₂ **kdo/kaj čezmerno obremeniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Obisk je /preveč/ utrudil bolnika, Vojake so utrudili /z dolgim pohodom/, /Zaradi predolgega čakanja/ so vse po vrsti /precej/ utrudili; čustv. Ti dnevi so jih /skoraj do smrti/ utrudili, Ta glasba ga /hitro/ utrudila, /Z naštevanjem nepomembnih dogodkov/ jih je /dobesedno/ utrudil, Stalno prerekanje s sorodniki ga je /z leti/ utrudilo; brez. /Navadno/ utrudila, če je treba predolgo prepričevati; prim. (i) *zmúčiti*, *obremeniti*, *preforsírati*, *pregnáti*, *preobremeniti* □ 2. *utrudíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj (komu/čemu) čezmerno obremeniti kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z napornimi vajami/ (si) je utrudila mišice, /Z maratonskim prikazovanjem filmov/ (mu) je utrudil oči, Tovrstna glasba (mu) utrudila zbrano mišljenje; prim. (i) *zmúčiti*, *obremeniti*, *preforsírati*, *pregnáti*, *preobremeniti*

utrudíti se in utrudíti se -ím se R(P) dov. □ *utrudíti se*₁ **kdo/kaj s čezmernim delom zelo obremeniti se, izmučiti se**, Sam₁ – : /Z zidavo hiše/ se je /pošteno/ utrudil, /Z vzporednim

delom in učenjem/ se je /preveč telesno in duševno/ utrudil; prim. (i) *zmúčiti se*, *preforsírati se*, *pregnáti se*, *preobremeniti se*, *utrudíti/utrudíti se* ◇ agr. *utrudíti se*₁ **kdo/kaj s čezmerno uporabo preobremeniti se, izmučiti se**, Sam₁ – : /Zaradi zaporednega gojenja iste kulture/ se zemlja utrudila ◇ teh. *utrudíti se*₁ Material se /navadno/ po določenem času utrudila /zaradi stalnih obremenitev/

utrújati -am R(P) nedov. > gl. utrudíti in utrudíti -ím R(P) dov.

utrújati se -am se R(P) nedov. > gl. utrudíti se in utrudíti se -ím se R(P) dov.

uvájati -am R nedov. > gl. uvěsti uvědem R dov., uvědel in uvědel uvědla stil., uvěl uvěla 1.–6. ◇ kem. *uvájati*₃ **kdo/kaj voditi, napeljavati kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Atome in atomske skupine uvaja v molekulo, Pline uvaja v tekočino ◇ jezikosl. *uvájati*₂ **kdo/kaj vpeljavati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Veznik da uvaja odvisni stavek

uveljavíti -ím U/Ut dov. □ 1. *uveljavíti*₂₍₃₎ **kdo/kaj veljavno uvesti koga/kaj (na/v kaj / na/v/pri čem / kam/kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Nova metoda se je /z neverjetno hitrostjo/ (povsod) uveljavila, Raba je (v knjigah) uveljavila drugačno pisavo, To odkritje ga je uveljavilo (v svetu); prim. *predstáviti*, *uvěsti* □ 2. *uveljavíti*₂ **kdo/kaj narediti koga/kaj navadn-o/-ega**, Sam₁ – Sam₄: Nova moda je spet uveljavila dolga krila, Ta literarna smer uveljavlja stroge pesniške oblike; prim. *uvěsti* □ 3. *uveljavíti*₃ **kdo/kaj namensko uporabiti kaj za/v kaj / v čem / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Slovenščino so uveljavili

v vojski, Za nov izdelek so (na trgu) uveljavili novo poimenovanje; prim. *uporabiti/uporábiti* □ **4. uveljáviti₂** **kdo/kaj doseči kaj**, Sam₁ – Sam₄: Svoje zahteve so uveljavili /s silo/, Pravice je uveljavil /s tožbo/, Niso mogli uveljaviti premoči na igrišču; prim. *doséči, izkorístiti, izrabíti/izrábiti, uvésti*

uveljáviti se -im se U/Ut dov. □ **1.** *uveljáviti se₂* **kdo/kaj veljavno uvesti se sredi/okoli/okrog česa / na/v/pri/ob čem / med/pod/nad/pred/za čim / kje/ kod**, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: V svetu se je skupina uveljavila /z odkritjem zdravila/, V domačem kraju se je / politično/ uveljavil, Uveljavil se je /kot športnik/; prim. *predstáviti se, uspéti, uvésti se, zaslovéti* □ **2. uveljáviti se₁₍₂₎** **kdo/kaj postati znan, pomemben (sredi/okoli/okrog česa / na/v/pri/ob čem / med/pod/nad/pred/za čim / kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Popevka se je /hitro/ uveljavila, Prireditve se je (kmalu) uveljavila, Eksperimentalna literarna smer se ni uveljavila, (Na pomlad) se je uveljavilo sadno-zelenjavno prehranjevanje; prim. *predstáviti se, uspéti, uvésti se, zaslovéti*

uveljávljati -am U/Ut nedov. > gl. uveljáviti -im U/Ut dov. ◇ pravn. *uveljávljati₂* **kdo/kaj zahtevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uveljavlja odškodninski zahtevek

uveljávljati se -am se U/Ut nedov. > gl. uveljáviti se -im se U/Ut dov.

uvésti uvêdem R dov., uvêdel in uvêdel uvêdla, stil., uvêl uvêla □ **1. uvésti₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj vpeljati koga v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Novega delavca morajo v kolektiv šele uvesti,

Uvedli so ga v delo, Oče je uvedel sina v lov, Predavatelj je študente uvedel v sociologijo in filozofijo; čustv. Uvedla jih je v skrivnosti narave; prim. *vkľjúčiti, vpeljáti* □ **2. uvésti₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj vpeljati kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: V proizvodnjo so uvedli visoko zmogljive računalnike, V novo izdajo slovarja so uvedli nove besede, V vojsko so uvedli slovenski jezik, V gojenje so uvedli novo kulturno rastlino; prim. *vkľjúčiti, vpeljáti, vstáviti, vzéti* □ **3. uvésti₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uvedli so poseben davek, Uvedli so obvezno šolanje, Uvedli so nov način gospodarjenja; prim. *vkľjúčiti, vpeljáti, začéti* □ **4. uvésti₁** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj začeti**, Sam₁ – : Pri njih so uvedli disciplino in red, Uvedli so nadzor, Uvedli so izboljšavo, Uvedli so spremembe, Sodnik je uvedel preiskavo; prim. *vpeljáti, začéti* □ **5. uvésti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj na novo vključiti koga/kaj (v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Pesnik je (v svojo poezijo) uvedel nove oblike, Avtor je (v pripoved) uvedel novo osebo, V filozofijo so uvedli nove pojme; prim. *vkľjúčiti, vpeljáti, vstáviti, vštéti, vzéti* □ **6. uvésti₃** neobč. **kdo/kaj pripeljati koga/kaj v/skozi kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Hodnik uvede obiskovalca v razkošno dvorano, Tujo delegacijo so slavnostno uvedli skozi okrašeni vhod v dvorane dvorca; prim. *pripeljáti* ◇ kem. *uvésti₃* **kdo/kaj vpeljati kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Tri nitroskupine se uvede v toluen ◇ mat. *uvésti₂* **kdo/kaj vpeljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Uvede se novo neznanko

uvěsti se uvêdem se R, dov., uvêdel se in uvêdel se uvêdla se, stil., uvêl se uvêdla se □ *uvěsti se*, **kdo/kaj vpeljati se v kaj**, Sam₁ – pSam₄: Fant se je vpeljal v obrt; prim. *vkľjučiti se, vpeljáti se, začéti*

užiti užijem R(P) dov. □ **1. užiti₂ kdo/kaj voljno uporabiti koga/kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: /S strahom/ je užil novo zdravilo, Užil je preveč vsega, Tablete je /navadno/ užil /s hrano/, Prihranjeni denar je /po hitri poti/ užil /kar sam/; prim. *porabíti/porábíti, sprejéti, uporabíti/uporábíti, vzéti, zaužítí* □ **2. užiti₂ kdo zavestno in čutno dočakati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Malo prvoborcev je užilo konec vojne, Hotel je še užiti vnuka, /Pri vseh boleznih/ je želel užiti spodobno starost in pokojnino; prim. *dočákati, doživéti, občúti/občúti*

vabíti in vábiti -im R(P) nedov. □ **1. vabíti₃ kdo/kaj pozivati koga/kaj h/k komu/čemu na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Rad prireja večerje in k sebi vabi prijatelje, Vabi jih na svojo svadbo, Vabi na obisk kraja in v goste domov, Na kongres so vabili vse vodilne strokovnjake, Vabijo ga na razgovor; prim. *kľicati, pozívati* □ **2. vabíti₂ kdo/kaj želeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Koklja /glasno/ vabi piščance, Lovec vabi jelena /s trobljenjem na rog/, Samci vabijo samice; prim. *kľicati, pozívati* □ **3. vabíti₃ čustv. kaj spodbujati koga/kaj h/k komu/čemu na/v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Poskočna glasba jih vabi na ples, Pisane stojnice so vabile k ogledu in nakupu, Polne veje vabijo obirače k obiranju in trgatvi, Skale vabijo kopalce v senčno zavetje, Zvon je vabil ljudi k maši;

prim. *kľicati, pozívati, s-podbújati/iz-podbújati* ◇ pravn. *vabíti₃ kdo/kaj pozivati koga/kaj h/k komu/čemu na/v kaj / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Priče vabijo k razpravi / na razpravo; ◇ rel. Zvonovi vabijo vernike k obredju v cerkev

váditi -im U nedov. □ **1. váditi₁ kdo/kaj ponavljati dejanje/dejavnost**, Sam₁ – : Tekmovalci morajo /redno/ vaditi, Pevski zbor vadi v dvorani ali učilnici; prim. *uprávljati* □ **2. váditi₂ kdo/kaj ponavljati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Prizadevno/ vadi pesem in skladbo, Dekle vsak dan vadi igranje na klavir, Otroci vadijo poštevanko; prim. *uprávljati* □ **3. váditi₃ kdo/kaj usposabljati koga/kaj za kaj / v čem 'dejavnost'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Nedol.: Učitelj vadi učence za nastop, Vadi sebe in bližnje v potrpežljivosti, Vadi papigo govoriti; prim. *iz-/s-popolnjeváti, uprávljati, úriti, usposábljati, utrjeváti*

váditi se -im se U nedov. □ *váditi₂ kdo/kaj usposabljati se za kaj / v čem 'dejavnost'*, Sam₁ – pSam_{4/5}: Vadi se v potrpežljivosti, Vadi se za nastopanje / v nastopanju, /Vztrajno/ se vadi v pisanju; prim. *iz-/s-popolnjeváti se, uprávljati se, úriti se, usposábljati se, utrjeváti se*

valíti I -im R(P) nedov. □ **1. valíti₂₍₃₎ kdo/kaj upravljati koga/kaj (od/iz/z koga/česa / proti/k/h komu/čemu / na/v/i/čez/nad/pod/med koga/kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Valil je sode (iz kleti in v klet), Narasla voda vali /s seboj/ kamenje, (S tovarnjaka) so valili težke hlode,

Velike bale sena so /vztrajno/ valili (proti lopi); čustv. Kaj pa vali /toliko časa/ besede v ustih; prim. *premikati, správljati, uprávljati, usmérjati* □ **2.** *valíti*₃₍₄₎ *kdo/kaj s silo prelagati (od/iz/z/s koga/česa / odkod) kaj komu/čemu/na koga/kaj*, Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k) – Sam₄ – (p)Sam_{3/4}: Vso krivdo za neuspeh je valil na sodelavce, Vsa bremena so (s svojih ramen) /vztrajno, kot največji potuhnjenci/ valili na druge, /Brez predsodkov/ so jim valili nove dolžnosti; prim. *prelágati, preměščati, vsiljeváti*

valíti I se -ím se P_{Pr/C/Dg} nedov., čustv. □ *valíti se*₂ *kdo/kaj v veliki količini navadno nerodno in neurejeno premikati se od/iz/z koga/česa proti/k/h komu/čemu / na/v/čez/nad/pod/med/skozi koga/kaj / po/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / kje/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Planinec se je valil po melišču, Prevrnjena cisterna se je valila po bregu /vse hitreje/, Z višin se vali kamenje, Velika procesija sodobnih pohodnikov se je valila proti Primorski, Množica se je /na silo/ valila skozi vrata, Iz dimnika se vali gost dim; brezos., izpust., čustv. Iz njegovih ust se vali /kot povodenj/; prim. *preměščati se, premikati se, správljati se, usmérjati se*

valíti II -ím E_{NP} nedov. □ *valíti*₁₍₂₎ *kdo/kaj s toploto lastnega telesa v jajcih, jajčecih razvijati (kaj)*, Sam₁ – (Sam₄): Škorci valijo, Farme /umetno/ valijo piščance; prim. *klóčiti*

valíti II se -ím se E_{NP} nedov. □ *valíti se*₁₍₂₎ *kaj začenjati živeti ob prihodu iz jajca (pri/na/v/ob kom/čem / med/za/pred/pod/nad kom/čim / kje/kdaj)*, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Piščanci se že valijo,

Mladiči se /navadno/ valijo (v gnezdh), Te ptice se valijo /večkrat na leto/; prim. *bívati, živéti*

váljati -am R nedov., tudi valjájte tudi valjála □ **1.** *váljati*₂ *kdo/kaj po podlagi premikati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Jeklo so valjali /v plošče/, Cestišče so /predčasno/ valjali; slabš. Mnogi so jo že valjali; prim. *oblikováti, ravnáti* □ **2.** *váljati*₃ v posplošenem pomenu *kdo/kaj v stiku z različnimi podlagami premikati koga/kaj od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj/po/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim / od–do kod/kam/kje*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Iz gline so valjali posebno dolge svaljke, Svinčnik je /živčno/ valjal po mizi in v roki, Grižljal je /z odporom/ valjal po ustih, Valjali so ga po snegu, Zrezke valja samo v jajcu in moki; čustv. Tega otroka ves dan valja po rokah; prim. *oblikováti, obráčati, prelágati, preměščati, premetávati, ravnáti, vrtéti*

váljati se -am se R nedov., tudi valjájte se tudi valjála se □ *váljati se*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj neurejeno po podlagi premikati se od–do/iz koga/česa / proti/ h komu / k čemu / za/v/na/čez/skozi koga/kaj/po/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred kom/čim/ od–do kod/kam/kje*, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: /Z veseljem/ se je valjal v snegu, Živina se je /nenadzorovano/ valjala po detelji, /Za reklamo/ se je valjal v lastnih izdelkih; čustv. /Vsaj na videz/ se samo valja po postelji, in nič bolj pametnega, /V posmeh vsem/ se cele dneve valja po klopcih v parku, Njegovo perilo se valja po vseh koncih; prim. *nahájati se,*

oblikovati, obráčati se, prelágati se, preméščati se, premetávati se, vrtéti se

váljati se z/s -am se z/s R nedov., tudi valjáte se z/s tudi valjala se z/s □ *váljati se z/s₂* slabš. **kdo/kaj imeti navadno neresen spolni odnos s kom**, Sam₁ – pSam₆: Ta pa se z vsemi valja; prim. *družíti/drúžiti se z/s, ljubímcati z/s, spáti z/s*

varčeváti -újem R nedov. □ *varčeváti₂₍₃₎* **kdo/kaj prizadevno hraniti kaj, varčno ravnati s čim (za koga/kaj / čez kaj/ kdaj / pri kom/čem / v/na čem/kje / med kom/čim)**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} – (p)Sam₄₋₆/Prisl_{k/č}: /Skrbno/ varčuje denar (za avto), (Pri otrocih) ne varčuje z denarjem, (Med znanci) varčuje s pomočjo; prim. *hrániti, ščititi, varčeváti, varováti* ◇ fin. *varčeváti₁₍₂₎* **kdo/kaj varčno ravnati (pri čem / s čim)**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6}: /Namensko/ varčuje (z električno), /Dnevno/ varčuje (pri hrani in obleki)

varováti -újem in várovati -ujem R nedov. □ *varováti₂* **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Ta človek / očetovsko/ varuje sirote, Strežnica je / zelo lepo/ varovala bolnika, Policija naj bi varovala red in varnost, /Večkrat/ je varoval njegovo živino, /S pravočasnimi umiki/ je varoval svoj ugled, Votlina jih je varovala /pred dežjem/, Dlaka varuje živali /pred mrazom/, Okno je varovala železna mreža; prim. *ohránjati, prizadévati si za, skrbéti za, ščititi, zavzémati se za* ◇ alp. *varováti₂* **kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Alpinist varuje soplezalca; ◇ *prav.* Zakon varuje pravico; ◇ *šah.* Nasprotnik varuje kralja

varováti se -újem se in várovati se -ujem se R nedov. □ *varováti se₂* v posplošenem pomenu **kdo/kaj izogibati se koga/česa**, Sam₁ – Sam₂: Fant se /skrbno/ varuje slabe družbe, /Z molkom/ se varuje prehitre sodbe; prim. *izogibati se, pazíti/páziti se*

vasováti -újem R(P) nedov. □ *vasováti₁₍₂₎* **kdo udeleževati se družabnega življenja fantov na vasi (pri/po/na/v kom/čem / pred/nad/pod/za/z/s čim/kje/ kod/kdaj)**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}: (Še pred leti) je /veliko/ vasoval (po sosednjih vaseh), /Z njimi/ je /bučno/ vasoval (pri domačih dekletih), Tudi vasovala sta /skupaj/, Rad bi še nekaj let vasoval; *pre.*, *čustv.* Trenutno njegove misli vasujejo (čisto nekje drugje); prim. *fantováti*

vbrízgati -am R dov., v posplošenem pomenu □ *vbrízgati₂₍₄₎* **kdo/kaj dati (komu/čemu) kaj 'zdravilno tekočino' (v/na kaj / kam)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (p)Sam₄/Prisl_k: Vbrizgali so (si) mamilo (v žilo na roki), Vbrizgali so (ji) krvni serum; prim. *injicírati* ◇ *grad.* *vbrízgati₃* **kdo/kaj v curku spraviti kaj tekočega v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: /Za večjo vezivnost in prožno trdnost/ so v zid vbrizgali cementno malto; ◇ prim. *injicírati, vtísiniti*

vdáti se -dám se R dov., 2. mn., vdáste se in vdáte se; vdál se □ **1. vdáti se₁** v posplošenem pomenu **kdo/kaj pod pritiskom, premočjo prenehati ohranjati voljo, trdnost**, Sam₁ – : Šahist se je /brez pomišljanja/ vdal, /Zaradi hudih fizičnih pritiskov/ so se vrata vdala; *čustv.* / Tako in drugače/ se je /čisto/ vdal; prim. *podléči, popustíti, predáti se, prepustíti se, sprijázni se, upogníti se* □ **2. vdáti**

se₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj predati se komu/čemu / v kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Sovražniku so se vdali /brez vsakega odpora/, /Brez pomišljanja/ se je vdal prošnjam, Vdala se je /popolnoma in izključno samo/ v delo, /Stežka/ se je vdal v usodo, Staršem se je /z odporom končno/ vdal; čustv. /Čisto/ se mu je vdala, /Brezmočno/ se je vdal v božjo voljo; v oslabljenem pomenu Vdal se je pitju, brezdelju in veselju; prim. *darovati se, dati se, podariti se, predati se, prepustiti se*

vdélati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ *vdélati*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj lastnostno obdelati (komu/čemu) koga/kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / po/na/ob čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): Nedeljsko nošo so vaščanke /skrbno in okusno/ vdelale (z zlato nitjo in čipkami), Večino okrasnih rut za nastope je vdelala (s svojo najožjo prijateljico in sodelavko); prim. *izvésti/izvésti, obdélati, oblikovati, okrasiti, predélati, predrugáčiti, spremeniti, ustvariti*

vdélati se -am se T_{De/Dg/Pr} dov., pog. knj. □ *vdélati se*₁₍₂₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj vključiti se (v/za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / po/na/ob čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}) – : (V novo družbo) se je /lepo/ vdela, /Po drugih/ se je /uspešno/ vdela (v novo razmere); prim. *vključiti se, vpeljati se*

vdélati v -am v T_{De/Dg/Pr} dov. □ *vdélati v*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj namestiti (komu/čemu) koga/kaj v koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: V stari del hiše je vdela nova

okna, /Z novo tehnologijo/ je vdela leče v mikroskop, Določene hipoteze so (si) /naknadno/ vdela v dosedanjo teorijo, Kamenje so /dodatno/ vdela v našip; prim. *namestiti/namésiti v, vključiti v, vkopati v, vlepiti/vlépiti, vtakniti/vtákniti v, vzidati/vzidati v*

vdélavati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. vdelaovati, -újem, T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. vdélati -am T_{De/Dg/Pr} dov.

vdélavati v -am v T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. vdelaovati v, -újem v T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. vdélati v -am v T_{De/Dg/Pr} dov.

védeti vém Rz nedov. □ **1. védeti**₂ **kdo/kaj razumsko uporabljati koga/kaj, dojemati o kom/čem 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S: Ljudje marsikaj vedo, Ve za njegov naslov in ime, Ve, kaj govori, Vedeti mora, da je vsako pretiravanje škodljivo, To ve že /na pamet/, /Po soncu/ ve, da je treba vstati; izpus. Nobeden ne ve kam, Ne vem, kaj bi, Vsi vedo zanj, O tem bodo /več/ vedeli neposredno vpleteni; brez. To se je vedelo □ **2. védeti**₂ **kdo/kaj izkušensko imeti v zavesti kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S: To oz. precej tega /dobro/ vedo poklicni soferji, Ljudje v teh krajih vedo, kaj je ta prava □ **3. védeti**₂ **kdo/kaj biti sposoben uresničiti kaj 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S/Nedol: Vedel je pripovedovati spomine /po cele ure/, Ne vedo kam s pridelkom, Vse ve, Ni vedel kaj reči; prim. *móči, znáti* □ **4. védeti**₂ čustv. **kdo/kaj vsebovati, navajati kaj / o kom/čem 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Nedol/(p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S: Zgodovina ve /veliko/ o tem, Izročilo ve povedati, da je nekda tam bilo

jezero, Poročila so vedela povedati, da je veliko nerešenih problemov

□ **5. védeti**₂ v zvezah **kaj vem, kaj se ve**, čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izražati kaj 'neodločnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Kaj vem kaj ga je prineslo, Naj naredim, ne vem kaj, jim ne bo všeč, Poslali bi lahko ne vem koga, pa jih ne bi pregovorili □ **6. védeti**₂ v zvezah **vem/veš, da**, čustv., v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izražati kaj 'gotovost'**, Sam₁ – S: Vem, da pride tudi on nekega dne, Veš da ti prinesem; izpust. Veš da

veljáci -ám S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1. veljáci**₂ **kaj imeti pravno moč, veljavo od-do/sredi česa / med/pred čim / od-do kdaj / kdaj / koliko časa**, Sam₁ – pSam_{2/6}/Prisl_{čv/kol}: Predpis velja od novega leta, Prepoved ne velja med počitnicami, Zakon velja do preklica, Vozovnica velja samo en dan, Potni list ne velja več; prim. *držáti, trájati* □ **2. veljáci**₁ **kaj držati**, Sam₁ – : Vabilo še / vedno/ velja, Njihovo mnenje tudi / nekaj/ velja, Vremenske napovedi / malokdaj/ veljajo; čustv. Njegova mora veljati; prim. *držáti, trájati* □ **3. veljáci**₁ **kaj biti upoštevano, uporabljano**, Sam₁ – : Ta načela v družbi še veljajo, Velja samo dokaz; prim. *držáti, ohránjati se* □ **4. veljáci**₂ **kaj biti namenjeno komu/ čemu**, Sam₁ – Sam₃: Iskrena zahvala velja vsem, Pozornost velja vsem aktualnim dogodkom; prim. *držáti, trájati* □ **5. veljáci**₁ brezos., čustv. **izražati nujnost, potrebnost uresničiti kaj**, – Nedol: To zanimivost velja videti, Tega človeka bi si veljalo zapomniti, Velja poudariti, da sam ni bil zraven □ **6. veljáci**₂ **kdo/kaj imeti koliko česa / koliko**, Sam₁ – Prid_{kol}/Sam₂/Prisl_{kol}: Tak

avto velja sto tisoč evrov, Študij otrok jih velja dve povprečni plači mesečno; prim. *státi, vrednóti se* ◇ ekon. *veljáti*₁ **kaj držati**, Sam₁ – : Cena velja /franko/

veljáci kot -ám kot S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *veljáti kot*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti označeno**, Sam₁ – : Ta opredelitev naj velja kot merilo, Česen velja tudi kot zdravilo, Velja kot sposoben

veljáci za -ám za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ *veljáti za*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti označeno za**, Sam₁ – : Trditev velja za sporno, Velja za odločnega človeka, Velja za drznega

verjéti -jámem S_D/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov., verjémi verjémíte; verjél; nam., verjét in verjét □ **1. verjéti**₂ **kdo/kaj zaupati čemu, sprejemati kaj kot verjetno**, Sam₁ – Sam_{3/4}/S: Vse verjame, Verjame, da se bo vse dobro rešilo, Verjame klevetam, Teh govoric ne verjamejo, Ne verjame zgodbi o njegovi rešitvi □ **2. verjéti**₂ **kdo/kaj biti prepričan kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: To /lahko/ le verjameš, Verjamem to, kar vidim, / Težko/ verjamem, da bo še kdaj hodil □ **3. verjéti**₂ **kdo/kaj zaupati komu/ čemu**, Sam₁ – Sam₃: Dekle fantu ne verjame več; čustv. Verjame samo časopisom in televiziji; čustv. Verjeli so mu /na besedo/, /Slepo/ so verjeli svojim voditeljem, /Niti besedice/ mu ne verjame, Verjeli so njegovi oceni položaja

verjéti v -jámem v S_D/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov., verjémi v verjémíte v; verjél v; nam., verjét v in verjét v □ *verjéti v*₂ **kdo/kaj biti prepričan v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄/S: Verjame v čarovnice in vraže, Verjamejo, da so nekatera števila

nesrečna, Verjame v dolgoročne načrte, Verjame v svoje otroke, Verjeli so v še nepriznanega umetnika

verovati -ujem in vérovati -ujem S_D/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1. verovati**₁ **kdo/kaj imeti zavest o obstoju česa nadnaravnega**, Sam₁ - : Popisano je, kako verujejo različna ljudstva, Pretežna večina ljudi veruje; prim. *verjéti* □ **2. verovati**₂ **kdo/kaj zaupati komu/čemu / v kaj kot verjetno**, Sam₁ - (p)Sam_{3/4}/S: Veruje prerokom in prerokbam, Veruje usodi / v usodo; prim. *verjéti*

verovati v -ujem v in vérovati v -ujem v S_D/NT_{Dg/Pr} nedov. in dov. □ *verovati* v₂ **kdo/kaj biti prepričan v koga/kaj**, Sam₁ - pSam₄/S: Verovali so v boga in posmrtno življenje, Verovala je v usodo, Verovali so, da bodo zmagali, Prenehala je verovati v ljudi; prim. *verjéti* v ◇ rel. *verovati* v₂ **kdo/kaj biti prepričan v koga/kaj**, Sam₁ - pSam₄/S: Veruje v Kristusa/Budo, Veruje v usodo, Veruje, da črna mačka prinaša nesrečo

veseliti -im R nedov. □ *veseliti*₂ **kdo/kaj delati koga/kaj vesel-o/-ega**, Sam₁/S - Sam₄: Vsa slava in čast ga ne veselita več, Uspehi otrok starše /praviloma zelo/ veselijo, /Z obiski zelo/ veseli svoje znance, Ta poklic jih zelo veseli, Kmetovanje ga ne veseli več; brezos. / Zelo/ ga veseli, da se vse lepo odvija, Veseli me, da ste se odzvali, /V resnici/ ga /zelo/ veseli, da so prišli; prim. *dobrovoljiti*, *radostiti*, *osrečeváti*, *tešiti*/*tešiti*, *zabávati*

veseliti se -im se NT/T_{Dg/Pr} nedov. □ **1. veseliti se**₁ **kdo/kaj delati se vesel-o/-ega**, Sam₁ - : /Pri takšnem življenju/ se

ljudje lahko veselijo ali jokajo, Veselil se je /z znanci/ v zidanici, /Hrupno/ se je veselil /ob teh dogodkih/; prim. *dobrovoljiti se*, *hécati se*, *osrečeváti se*, *radostiti se*, *tešiti*/*tešiti se*, *veseljáčiti*, *zabávati se*, *žúrati*, *žurirati* □ **2. veseliti se**₂ **kdo/kaj veselo odzivati se zaradi koga/česa**, Sam₁ - Sam₂: Veselili so se poletja in počitnic, Veselil se je svojih otrok in boljših odnosov v družini; prim. *radostiti se*, *razveseljévati se*

veseljáčiti -im R_{Pr/C/Dg} nedov. □ *veseljáčiti*₁₍₂₎ **kdo/kaj lahkotno zabavati se (mimo/okoli/okrog/od-do/ brez/zaradi koga/česa / proti komu/ čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/ ob čem / pred/za kom/čim /kje/kam/ kod/kdaj)**, Sam₁ - (p)Sam₂₋₆/Prisl_{k/č} - : /S prijatelji/ je veseljačil (pozno v noč), (V klubu) so /več dni nepretrgoma/ veseljačili; prim. *lúmpati*, *ponočeváti*, *popívati*, *zabávati se*

vêsti vêdem R(P) nedov., vêdel in védel vêdla □ **1. vèsti**₃ **kdo/kaj peljati koga/kaj na/v kaj / kam**, Sam₁ - Sam₄ - pSam₄/Prisl_k: Vesti gosta v sobo, Vesti družbo na zabavo, Vesti koga /za roko/, Vesti koga /pod roko/; prim. *peljáti* □ **2. vèsti**₂₍₃₎ **kdo/kaj usmerjati (koga/kaj) od-do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/ na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/ kod**, Sam₁ - (Sam₄) - Sam₂₋₅/Prisl_k: Ta pot (nas) vede do vrha, Taka dejanja (jih) ne vedejo do zastavljenega cilja; **kdo/kaj usmerjati koga od-do koga/ česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ - Sam₄ - Sam₂₋₅/Prisl_k: Vedel jih je v visoko družbo, Prva kitica vede bralca v neresničnost pog. knj. **kaj biti speljan od-do koga/česa / h komu/k**

čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – Sam₂₋₅/ Prisl_k: Ta pot vede do vrha, Dvigalo vede na razgledno točko; prim. *usmérjati*

□ 3. *věsti*₁ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti usmerjen-o**, Sam₁ – : To vede v brezup, Vse skupaj vede do blaznosti; brezos. Vedlo je v družbeno krizo; prim. *peljáti*

věsti se vědem se R nedov. □ 1. *věsti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj obnašati se (do koga/česa / proti komu/čemu)**, Sam₁ – (pSam_{2/3}): Zna se vesti v vsaki družbi, Vede se / kot gospodar/, /Predrzo/ se vede (do nadrejenih), (Proti materi) se /grdo/ vede, Bolna žival se /nenavadno/ vede; prim. *obnášati se* □ 2. *věsti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj obnašati se pri/na čem / med/pred/za čim / kje/kod/ kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Snov se pri nizkih temperaturah /drugače/ vede, Rastlina se v novem okolju vede/, kot bi bila avtohtona/; prim. *obnášati se*

vézati in vezáti véžem R(P) nedov. □ 1. *vézati*₂₍₄₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj (h komu / k čemu / na/v kaj/ kam /v/na/pri/ob čem/kje / s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₃₋₅/Prisl_k/pSam₆): Lase (si) je vezala (v čop), Smučiči so še vezali (z jermeni), Vezali so pšenico (v snope), Dračje so vezali v majhne butarce, Lončeno posodo so vezali (z žico), Dolgo (si) je vezal kravato, Trte so vezali (h kolom), Vse knjige so (mu) vezali (v usnje / z usnjem), Ostrešje so vezali (s klini); prim. *dáti, prodrěti, posláti, položiti, postávití, priložiti, privezováti, správití, udáriti, ustrelítí, vložití, zavezováti* □ 2. *vézati*₃ **kdo/kaj dajati koga/kaj skupaj, v navezo s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Hodnik veže stanovanjske

prostore, Cesta veže kraj z industrijsko cono, Most veže otok s kopnim, Ljubezni ju veže /v veselju in trpljenju/, Študij psihologije je vezal s slikarstvom; čustv. Otroci so ju /trdno/ vezali; prim. *povezováti, spájati, združeváti* □ 3. *vézati*₃ **kdo/kaj imeti koga/kaj skupnega s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Z njim ga veže podobno mišljenje, S celo njeno družino ga veže dolgoletno prijateljstvo, /Trdno/ ju vežejo nekdanji skupni nastopi; prim. *povezováti, spájati, združeváti* □ 4. *vézati*₂₍₃₎ **kdo/kaj delati (komu/čemu) koga/kaj nepremičnega/-o, negibljev-ega/-o**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Različne moralno-etične spono so ga /trdno/ vezale, Obleka (mu) je vezala rame; čustv. Nemoč (mu) veže korake; prim. *blokirati, onemogóčati* □ 5. *vézati*₃ **kdo/kaj delati koga/kaj skladnega/-o v/na/pri/ob čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Veže ga prisega, Pri delu ga veže pogodba, Zakon jih ne veže, Pri izbiri zaves so jo vezale barve, V gledališču ga veže celoletna pogodba in težka vloga, Tudi pri popoldanskem delu ga veže služba; prim. *mótiti/motíti, obvezováti, omejeváti, ovíratí, zavezováti* □ 6. *vézati*₂ **kaj sprejemati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Krvno barvilo veže kisik, /V hlapih/ veže samo določene snovi; prim. *sprejémati* □ 7. *vézati*₁ **kaj imeti vezalno lastnost, moč**, Sam₁ – : To lepilo /pri ustrezni temperaturi/ veže; prim. *lepíti/lěpiti, povezováti, utrjeváti* ◇ elektr. *vézati*₃ **kdo dajati kaj skupaj, v navezo s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Žarnico so /vzporedno/ vezali z drugimi žarnicami ◇ fin. *vézati*₃ **kdo/kaj delati kaj skladnega/-o v/na/pri/ob čem/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Denar je vezala v banki, Denar

je vezal na svoj račun \diamond kem. *vézati*₃ *kaj sprejemati kaj s čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /Pri hidraciji/ vežejo spojine z vodo \diamond ptt. *vézati*₃ *kdo/kaj dajati koga/kaj skupaj, v navezo s kom/čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: /Neposredno/ so jo vezali z njegovo številko \diamond voj. *vézati*₂₍₃₎ *kdo/kaj delati koga/kaj nepremičnega/-o, negibljiv-ega/-o (v/na/pri/ob čem / kje)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sovražnikove sile so vezali na predmestje

vézati na in vezáti na véžem na R(P) nedov. \square *vézati na*₃ *kdo/kaj delati koga/kaj omejen-ega/-o na koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Trgovino so vezali na več dobaviteljev, /S prijaznostjo/ jih je vezal nase, Nanj jo nič ne veže, /Z delovanjem/ se je vezal na novo okolje, Spomin ga veže na rojstni kraj, Pogodbo so vezali na pogoje, Prezem posesti sta vezala na preskrbo ostarelega gospodarja; prim. *navezováti na, omejeváti na*

vézati se in vezáti se véžem se R(P) nedov. \square *vézati se*₂ *kdo/kaj pojavljati se v/na/pri/ob čem/kje / s kom/čim*, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: /Za eno leto/ se je vezal v gledališču, Njegovo delo se veže z gledališčem; prim. *omejeváti se, povezováti se, zadrževáti se* \diamond jezikosl. *vézati se*₂ *kaj pojavljati se v/na/pri/ob čem/kje / s kom/čim*, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Predlog pri se /praviloma/ veže z mestnikom

vézati se na in vezáti se na véžem se na R(P) nedov. \square *vézati se na*₂ *kdo/kaj nanašati se na koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Preveč/ se je vezal samo na družino in na bližnjo okolico, /Z nostalgijo/ so se vezali na tradicijo, /Vedno bolj/ sta se

vezala drug na drugega; prim. *nanašáti se na, navezováti se na, omejeváti se na*

videti -im S_{17/D} nedov. in dov. \square **1.** *videti*₁ *kdo/kaj z vidom zazna(va)ti*, Sam₁ – : Otrok ne vidi, Kljub starosti še dobro vidi, Na desno oko ne vidi več; prim. *zazná(va)ti* \square **2.** *videti*₂₍₃₎ *kdo/kaj čutno zazna(va)ti koga/kaj (od/iz/z koga/ česa / od kod / skozi kaj / v čem / med/ nad/pod/pred/za čim / kje/kod)*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4-6}/Prisl_k): Ladje vidi (skozi okno s prostim očesom), Vidi se (v ogledalu/izložbi), Vidi ga (na poti) / od daleč/, brezosa. (Od tu) se vidi Triglav in morje hkrati, (Iz hotela) se /lepo/ vidi planine; prim. *zazná(va)ti* \square **3.** *videti*₂₍₃₎ *kdo/kaj čutno doje(ma)ti koga/kaj (v/ na/pri/ob čem /kje)*, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₅/Prisl_k): (V mestu) smo /na lastne oči/ videli najnovejšo predstavo, (Na svojih potovanjih) je videl že pol sveta; prim. *dojé(ma)ti, spozná(va)ti* \square **4.** *videti*₂₍₃₎ *kdo/kaj ugotoviti, opaziti koga/kaj (v/na čem /kje)*, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₅/Prisl_k): /Hitro/ je videl, da mu sledijo, (V njihovih očeh) je bilo videti odobravanje; prim. *dojé(ma)ti, ugotovíti, opazíti, spozná(va)ti* \square **5.** *videti*₂ *kdo/kaj na določen način, glede na pojave (po)kazati, ugotoviti/ugotavljati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄/S: /Po drevju/ je videl bližajočo pomlad, /Po oblakih/ so videli, da bo lepo vreme; prim. *pokázati/ pokazáti, ugotovíti* \square **6.** *videti*₃ *kdo/kaj opaziti/opazovati koga/kaj v/na/pri/ ob kom/čem / kje/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Na sliki vidimo dele stroja, Na trgu je videti različno blago, Redko ga je videti v naši družbi; prim. *opazíti, opazováti* \square **7.** *videti*₂ čustv. *kdo/kaj skrbeti za koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄:

Mati je videla samo sina, Vidi samo sebe; prim. *skrbéti za* □ **8. videti**₁ v zvezi **biti videti**, v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj označevati**, Sam₁ – : Pot je videti dobra, Bil je videti utrujen, videti sta enaka □ **9. videti**₂ v zvezi **rad videti kdo/kaj želeti/hoteti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄/S: Rada ga vidi, Rad vidi, da ga lepo sprejmejo, Radi vidijo urejeno okolje; prim. *hotéti, želéti*

videti se -im se NT/T_{Dg} dov. □ *videti se*₂, nav. os. v mn./dv., čustv. **kdo/kaj srečati se s kom**, Sam₁ – pSam₆: /Slučajno/ sta se srečali, /Nenamerno/ se je srečala z njo; prim. *sréčati se*

videti v -im v nedov. in dov. □ *videti v*₃ **kdo/kaj opaziti/opazovati koga/kaj v/na kom/čemu / kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: V njem so videli velikega pesnika, V tem poklicu vidi možnost za dober zaslužek, V njegovi prijaznosti vidi le hinavščino

víti vjém R nedov. □ **1. víti**₂₍₃₎ **kdo/kaj krožno obdelovati (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Mokro brisačo je /močno/ vil, Šop prediva je /skrbno/ vil, /Živčno/ (si) je vil prste, Lastovke (si) /skrbno/ vijejo gnezda; prim. *plésti, présti, splétati, súkati, zvjáti* □ **2. víti**₃₍₅₎ **kdo/kaj navijati (komu/čemu) koga/kaj okoli koga/česa / na koga/kaj/kod/kam (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{2/4}/Prisl_k – (pSam₆): (S posebno navijalko) (si) je vila nit na tulec, Vila je ovijalke okrog za to pripravljenih stebrov, Okrog vratu (si) je vil dolg volnen šal; prim. *navijati, ovijati* □ **3. víti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj v nenaravne, težavne položaje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ženske so (si) /obupano/ vile roke, Skrbi ga /

kreško/ vijejo; čustv. Revmatizem (mu) /vidno/ vije prste, /Posmeljivo/ je (si) vila ustnice; brez os. /V smehu/ ga je vilo; prim. *krivíti, pripogíbati, upogíbati, zvjáti* ◇ nardp. **víti**₂ **kdo krožno oblikovati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Otroci so vili kačo

víti se vjém se R(P) nedov. □ **1. víti se**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj počasi premikati se, teči (komu/čemu) iz/z/ od/mimo/okoli/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/na/ob/pri kom/čemu / pred/za/pod/nad/med kom/čim / kod/kje/kdaj**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}: Iz nosu (mu) je vila dolga svečka, Iz dimnika se je /zelo intenzivno/ vil črn dim, Čez nebo se vije mrenast oblak, Črv se vije na razbeljenem betonu, Pri tem plesu se /prav čudno/ vije; prim. *drséti, íti, polzéti, premikati se, tēči, zvjáti se* □ **2. víti se**₂ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti speljan od—do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čemu / med kom/čim / kam/kje/kod**, Sam₁ – Sam₂₋₆/Prisl_k: Železnica se vije mimo kraja, Cesta se vije čez hrib, Daljnovod se vije po dolini, Kopno se na tem delu vije v morje; prim. *peljáti, potékati, spúščati se* □ **3. víti se**₁ **kdo/kaj biti v stanju nepravilnih oblik in položaja**, Sam₁ – : Listje se /bolno/ vije, Platnice se /malomarno/ vijejo; prim. *kódrati se, krivíti se, pripogíbati se, upogíbati se, zvjáti se*

vključévati -újem R(P) nedov. > gl. vključiti -im R(P) dov.

vključévati se -újem se R(P) nedov. > gl. vključiti se -im se R(P) dov.

vključíti -im R(P) dov. □ **1. vključíti**₂

kdo/kaj omogočiti kaj, da deluje, Sam₁ – Sam₄: Aparat je vključila /s pritiskom na gumb / z gumbom/, Vključil je elektriko □ **2. vključiti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vzeti koga/kaj kot sestavni del v/ na/pod/med kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V podjetje so vključili več novih obratov, V novo občino so vključili več okoliških vasi, Nove delavce so vključili v največjo zidarsko skupino, Novo pridobitev so vključili med kuhinjske elemente, Slovensko književnost so vključili v evropsko, V končno ceno so vključili tudi prevoz; prim. *vstáviti*, *vštéti*, *vzéti* □ **3. vključiti**₃ **kdo/kaj vzeti koga/kaj kot člana v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Fanta so vključili v športno društvo, Čimveč otrok morajo vključiti v vzgojno-varstvene ustanove, Poskušali so ga vključiti v svojo družbo; prim. *sprejéti*, *včlániti*, *vzéti* □ **4. vključiti**₃ **kdo/kaj vzeti z določenim namenom koga/kaj v kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V preiskavo so vključili različne strokovnjake, V razpravo so vključili nove priče, Novinca so vključili v pogovor in igro; prim. *povábíti/povábiti*, *prítegníti/pritégniti* □ **5. vključiti**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj vzeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Bolnika so vključili v oskrbo, V posebno varstvo so vključili tri otroke, V popravilo je vključila vso njegovo garderobo; prim. *vzéti* ◇ elektr. **vključiti**₂ **kdo/kaj omogočiti, vzpostaviti električno zvezo**, Sam₁ – Sam₄: Vključil je vse aparate

vključiti se -im se R(P) dov. □ **1. vključiti se**₂ **kdo/kaj priti v/med kaj/kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vključil se je v družbo okoliških otrok, Vključil

se je v stranko; prim. *včlániti se* □ **2. vključiti se**₂ **kdo/kaj dejavno prispevati v/med kaj/kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vključil se je v novo sovesko, Ni se mogel vključiti v novo okolje, med še nepoznane ljudi □ **3. vključiti se**₁ **kaj začeti delovati**, Sam₁ – : Aparat se vključi /s pritiskom na gumb / z gumbom/ □ **4. vključiti se**₂ **kdo/kaj dejavno usmeriti se v kaj**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vključili so se v napredno gibanje in akcijo, Znal se je vključiti v delo, pogovor in zabavo

vknjižiti -im R dov. ◇ fin., pravn. **vknjižiti**₃ **kdo/kaj vpisati koga/kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vknjižili so dinamiko prodaje, gibanje cen in vse izdatke, Vse bistvene podatke so / pravočasno/ vknjižili v matično knjigo, /Prepozno oz. z večjo zakasnitvijo/ so vknjižili spremembo lastnika; ◇ brezov. Podatke lastnika in dolg se vknjiži v zemljiško knjigo; ◇ prim. *evidentírati*, *vpísati*, *zabeléžiti*, *zapísati/zapísati*

vkúhati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **vkúhati**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj s kuhanjem vložiti kaj (za kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Sadje in zelenjavo je vkuhal (za zimo / za pripraviti obroke); prim. *konzervírati*, *preparírati*, *vložiti*

vládati -am U nedov. □ **1. vládati**₂ **kdo/kaj odločati, ukazovati komu/ čemu / v/na/pri kom/čem / med/nad/ pod kom/čim / kje, kdaj**, Sam₁ – Sam₃/pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}: Takrat je ljudstvu / absolutistično/ vladal monarh; pren., čustv. V zavodu sta med otroki vladali lakota in bolezen; prim. *odlócáti*, *ukazováti* □ **2. vládati**₂ **kdo/kaj biti razširjen v/na/pri kom/čem / med/ nad/pod kom/čim / kje, kdaj**, Sam₁

– pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Nad pokrajino je vladalo čudno zatišje, Pri znanstvenikih je doslej vladalo drugačno mnenje o tem, Med sorodniki je vladala čudna napetost; pren., čustv. V kraju je vladalo pravo opustošenje; prim. *razšírjati se, šíriti se*

vlágati -am R(P) nedov. > gl. vložiti -ím R(P) dov., vlóžil

vléči vléčem R(P) nedov., vléci vlécite in vlečíte □ **1. vléči**₂₍₃₎ **kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj (za/v/na koga/kaj / za kom/čim / kam/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/6}/Prisl_k): Konj /dobro/ vleče (navzgor), Prikolico vlečejo /kar na roke/, Otrok vleče mater za krilo, /S težavo/ je vlekel vrv zvonca; prim. *premikati* □ **2. vléči**₂ **kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj po podlagi**, Sam₁ – Sam₄: Za seboj je vlekla dolgo ogrinjalo, Težje zavoje je vlekel; prim. *upravljati, usmérjati* □ **3. vléči**₂ **kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj/s čim/kom po kom/čem / kod**, Sam₁ – (p)Sam_{4/6} – pSam₅/Prisl_k: Vlekel je čopič po platnu, S prstom je vlekel po mizi, Vleči črto po papirju □ **4. vléči**₃ **kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj iz/z/s koga/česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Vlekel je zamašek iz steklenice, Vlekla je prt z mize; čustv. Iz torbe so vlekli različne stvari; prim. *jemáti, správljati iz* □ **5. vléči**₃₍₄₎ **kdo/kaj premeščati (komu/čemu) koga/kaj k čemu/h komu / na/v kaj/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{3/4}: Iz nagajivosti (mu) je vlekel kapo na oči, Vlekla je obleko nase; prim. *preméščati* □ **6. vléči**₂ **kdo/kaj delati koga/kaj večje/širše**, Sam₁ – Sam₄: Vleče tkanino, Zna vleči testo; prim. *raztézati, šíriti, véčati* □ **7. vléči**₂₍₃₎ **kdo/**

kaj s težavo premeščati koga/kaj (k čemu/h komu / na/v kaj/kam), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{3/4}/Prisl_k): Vso garderobo je vlekla (na počitnice); prim. *nosíti/nésti* □ **8. vléči**₂₍₃₎ **kdo/kaj z dihanjem zajemati kaj (vase)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Vleče dim (vase), Vleče sapo (vase); prim. *vdihávati, vdihováti* □ **9. vléči**₁₍₂₎ **čustv. kdo/kaj zajemati (kaj)**, Sam₁ – (Sam₄): Mladič zadovoljno vleče (dudo/ mleko); prim. *sesáti* □ **10. vléči**_{0/1} **nav. 3. os. nekaj premikati se**, Sam₁ – : Veter /prav nadležno, skoraj kot burja/ vleče, /Hladno/ vleče, Zunaj /precej/ vleče; prim. *píhati* □ **11. vléči**₂ **kaj odvajati dim**, Sam₁ – : Peč /dobro/ vleče, Dimnik ni vlekel; prim. *odvájati* □ **12. vléči**₁ **nav. čustv. kaj trajati**, Sam₁ – : Godbeniki so /preveč/ vlekli, Poročanje je /zelo/ vlekel; prim. *dolgovéziti, dolgovláčiti, natézati* □ **13. vléči**₂ **kdo/kaj zavajati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Pošteno/ ga je vlekel; prim. *várati, zavájati* □ **14. vléči**₂ **kdo/kaj zanimati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Precej/ ga vlečejo stari gradovi, Turiste vlečejo neznane destinacije; prim. *interesírati, zanimati* □ **15. vléči**₂ **pog. knj. kdo/kaj dobivati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vleče lepo plačo, Vleče masten dobiček; prim. *dobívati, prejémati* ◇ nardp. **vléči**₂ **kdo/kaj usmerjeno premikati kaj po podlagi**, Sam₁ – Sam₄: Dekle je moralo vleči ploh

vléči na vléčem na S_L nedov. □ **vléči na**₁ čustv., v pomožniški vlogi **kaj biti kakšen**, Sam₁ – : Papir vleče na rumeno, Vino vleče na kislo

vléči se vléčem se P_{pr/C/Dg} nedov. □ **1. vléči se**₁ **kdo/kaj se premeščati v prostoru**, Sam₁ – : Stopljen sir se /počasi in težko/ vleče; Čas se vleče /kot testo/;

prim. *premeščati se* □ **2. vléči se₂ kdo/kaj premeščati se po podlagi po čem / za kom/čim / kod**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Obleka se je vlekla za njo, Vajeti so se vlekli po tleh; prim. *premikati se* □ **3. vléči se₂ kdo/kaj premeščati se od koga/česa / od kod / po čem / kod**, Sam₁ – pSam_{2/5}/Prisl_k: Oblaki so se vlekli od juga, po cesti se vlečejo vozovi; prim. *premikati se* □ **4. vléči se₂ kdo/kaj s težavo premikati se v/na/čez kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Konj se je vlekel čez potok, Vlekel se je v svojo sobo; prim. *premikati se* □ **5. vléči se₂ čustv. kaj biti/ obstajati čez koga/kaj / po/ob kom/čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Razpoka se vleče čez vso steno, Pot se vleče navkreber, Vas se vleče ob vznožju gore; prim. *obstajati, razprostirati se* □ **6. vléči se₁ čustv. kaj trajati**, Sam₁ – : Bolezen se je /preveč/ vlekla, Dan se je /zelo/ vlekel; prim. *potékati, trájati*

vléči se za vléčem se za R nedov. □ *vléči se za₂* čustv. **kdo/kaj zavzemati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vedno se vleče za svoje delavce, Vleče se za denar in čast; prim. *posredovati za, potegovati se za, zavzémati se za*

vložiti -ím R(P) dov., vložil □ **1. vložiti₃ kdo/kaj dati kaj v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V fotoaparate je vložil nov film, V fotokopirca je vložila nov paket papirja, Zlatar je v prstan vložil nov kamen, Da bi zaščitil sliko, je v okvir vložil steklo; prim. *dáti, správití* □ **2. vložiti₂₍₃₎ kdo/kaj dati v hrambo kaj (za/na/v/med/pod/za koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Kumarice je vložila (v kozarce), Vložila je sadje (za zimo), Česnje je vložila (za

otroke); prim. *shraníti/shrániti, správití* □ **3. vložiti₁₍₂₎** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj dati(za/na/v koga/kaj / pri kom/v čem / kam)**, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Vložil je odškodninsko tožbo (na višje sodišče), (Na zavod) je vložila prošnjo za zaposlitev, (Pri privatniku in v podjetju) je vložil prošnjo za delo □ **4. vložiti₂₍₃₎ kdo/kaj dati z namenom kaj/koliko 'denar' (za/na/v/med/pod/za koga/kaj / kam)**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – (pSam₄/Prisl_k): Denar so vložili (v banko), Vložil je (na svoj tekoči račun), Veliko so vložili (v trgovanje), Vložil je kapital (v podjetje), Vse prihranke je vložil (v nepremičnine); prim. *dáti, shraníti/shrániti, správití* ◇ ekon. *vložiti₃ kdo/kaj dati z namenom kaj za/na/v/med/pod/za koga/kaj / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V kmetijstvo so vložili veliko sredstev; ◇ elektr. V računalnik so vložili ustrezen program; ◇ rib. Postrvi so vložili v vodo

vnémati -am R nedov. > gl. vnéti
vnámem R dov.

vnémati se -am se R nedov. > gl. vnéti se
vnámem se R dov.

vnémati se za -am se za R nedov. > gl.
vnéti se za vnámem se za R dov.

vnémati za -am za R nedov. > gl. vnéti za
vnámem za R dov.

vnéti vnámem R dov., vněmi vneíte;
vnél □ **1. vnéti₂ kdo/kaj prizadejati koga/kaj z ognjem**, Sam₁ – Sam₄: Vnel je stenj pri petrolejki, Leča je vnela papir; prim. *vžgáti* □ **2. vnéti₂ čustv. kdo/kaj z veliko silo, intenzivnostjo povzročiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vneli so prepir, Vnela sta domišljivo in ljubezen; prim. *povzročiti, vžgáti* □ **3.**

*vněti*₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj vzbuditi (komu/čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Vnela ga je njena lepota, Novica (jim) je vnela kri; prim. *razbúriti, razvněti, vzbuditi*

vněti se vnámem se S_{T/D} dov., vněmi se vnemíte se; vněl se □ **1. *vněti se***₁ čustv. **kdo/kaj z veliko intenzivnostjo začeti goreti**, Sam₁ – : Bencinski hlapi se radi vnamejo, Seno v kupu se je vnelo; prim. *vžgáti se* □ **2. *vněti se***₁ nav. 3. os. **kaj postati vroče, rdeče, otečeno**, Sam₁ – : Sluznica se pogosto vname, Vnelo se mu je grlo; prim. *razbolěti se* □ **3. *vněti se***₁ čustv., v oslabiljenem pomenu **kaj z veliko intenzivnostjo začeti se**, Sam₁ – : Vnel se je živahen pogovor, Vnelo se je veliko sovraštvo; prim. *začěti se*

vněti se za vnámem se za S_{T/D} dov., vněmi se za vnemíte se za; vněl se za □ *vněti se* za₂ čustv. **kdo/kaj postati dojemljiv za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Takoj se je vnel za predlog, Vnela se je zanj; prim. *razvněti se za, zainteresirati se za*

vněti za vnámem za R dov., vněmi za vnemíte za; vněl za □ *vněti za*₃ čustv. **kdo/kaj pripraviti koga/kaj za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Mladino je vnel za šport, Pse je vnel za dresuro; prim. *navdúšiti za, razvněti za*

vodíti vódim R(P) nedov. □ **1. *vodíti***₃ **kdo/kaj peljati koga/kaj na/v/skozi kaj / po/na čem / kod/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k: Strežniki vodijo bolnike na preglede, /Z dvigali/ so vodili goste v hotelske sobe, Živino so vodili na pašo in zvečer v hleve, Obiskovalce so vodili po mestu in po razstavah; prim. *goníti, peljáti* □ **2. *vodíti***₂₍₃₎ **kdo/kaj**

usmerjati koga/kaj (od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₅/Prisl_k): Vodi slepega človeka, Vodi jo /za roko ali pod roko/, Konja navadno vodi /za uzdo/, Bolnike pogosto vodijo (na sprehode), Otroka vodi (na drugo stran ceste) // **kdo/kaj usmerjati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sprevod je vodil zastavonoša, Kolono je vodil gasilski avtomobil □ **3. *vodíti***₃ **kdo/kaj usmerjati koga od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Pogosto vodi domov svoje prijatelje; pren. Služba ga vodi v vse hiše; čustv. Radovednost ga je vodila k njim □ **4. *vodíti***₃₍₄₎ **kdo/kaj usmerjeno premikati kaj od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k – (pSam₆): Vodil je čoln mimo čeri, Raketo vodijo z zemlje, Napravo so /daljinsko/ vodili, Opilke so vodili (z magnetom), Delo so /zelo strokovno/ vodili (z računalnikom), /Spretno/ so vodili smuči □ **5. *vodíti***₂ **kdo/kaj upravljati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Prvak /dobro/ vodi stranko, Vodi prodajni oddelek, Preiskavo vodi sodnik, Samec vodi čredo, Žena vodi gospodinjstvo, / Dolgo/ je vodil zbor □ **6. *vodíti***₂ **kdo/kaj upravljati koga**, Sam₁ – Sam₄: / Moralno-etično/ vodi mladino, Ljudi / duhovno/ vodi □ **7. *vodíti***₃ **kdo/kaj ciljno upravljati koga za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Vodi ga skrb za otroka, Vodila jih je skrb za naravo in soljudi □ **8. *vodíti***₂ pog. knj. **kaj biti speljan od–do/iz/mimo koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/**

čem / kam/kod, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Cesta vodi mimo šole, Vrata vodijo v sprejemnico, Most vodi čez reko, Stopnice vodijo navzdol; prim. *usmérjati* □ **9.** *voditi*₃ pren., čustv. *kdo/kaj ciljno upravljati koga/kaj od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Pisec vodi bralca skozi zgodovino teh krajev, Pot jih vodi v lepše življenje, Sledovi vodijo daleč nazaj □ **10.** *voditi*₂ pren. *kaj delati, povzročati od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Delo vodi do uspeha, Mirovni protest vodi boljši družbi, Žalitve vodijo v spore in tožbe, Tako gospodarjenje vodi v bankrot □ **11.** *voditi*₂ *kdo opravljati kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Redno/ vodijo evidenco o prebivalstvu, /Korektno/ vodijo poslovne knjige □ **12.** *voditi*₁ publ. *kdo/kaj biti*, Sam₁ – : Vodi mlajši kolesar, Naši tekmovalci vodijo, Vodi z dvema točkama, Vodi kandidat nasprotne stranke □ **13.** *voditi*₁₍₂₎ publ., v oslavljenem pomenu *kdo/kaj določati(s kom/čim)*, Sam₁ – (pSam₆): Sedaj vodijo pogajanja (z drugimi državami), Pisec je že vodil podobno polemiko, Dva sta vodila zapisnik ◇ let. *voditi*₂ *kdo/kaj usmerjati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Kontrola letenja vodi letalo ◇ alp. *voditi*₂ *kdo/kaj usmerjati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Najizkušenejši vodi navezo ◇ gled. *voditi*₂ *kdo/kaj upravljati kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: Vodijo lutke ◇ kor. *voditi*₃ *kdo/kaj usmerjati koga pri čem*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Pri plesu vodi moški ◇ rad. *voditi*₂ *kdo/kaj upravljati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Vodijo oddaje ◇ šport. *voditi*₂ *kdo/kaj usmerjati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Vodi

žogo ◇ voj. *voditi*₂ *kdo/kaj usmerjati kaj*, Sam₁ – Sam₄: Naprave vodijo izstrelek

vóhati -am RZ nedov. □ **1.** *vóhati*₂ *kdo/kaj z vohom zaznavati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Vohala je vonj po zažganem, Vohali so svež kruh, Šakal voha mrhovino že s precejšnje razdalje; pren., čustv. Duhal je dobro kupčijo; prim. *dúhati, vónjati* □ **2.** *vóhati*₁₍₂₎ *kdo/kaj s potegi zraka v nos prizadevati si zaznati določen vonj (okoli/okrog koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / s/z/med/nad/pod/za kom/čim / kod/kje)*, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Psi so /vneto/ vohali (okrog posode), Srna /občutljivo/ voha (po zraku), /Kljub nahodu dobro/ voha predvsem (pri živilih in v bivalnih prostorih); prim. *čútití/čútítí, dúhati, slútítí/slútítí, vónjati* □ **3.** *vóhati*₁₍₂₎ *kdo/kaj poizvedovati (okoli/okrog koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / s/z/med/nad/pod/za kom/čim / kod/kje)*, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Kar naprej /zelo vztrajno/ voha (okoli stvari in ljudi), pa nič pametnega ne izve, /Z veliko vztrajnostjo in prav po kagebejevsko/ voha (med in za njimi); prim. *poizvedováti, predvidévati, slútítí/slútítí, zasledováti* □ **4.** *vóhati*₂ čustv. *kdo/kaj čútití, slútítí kaj*, Sam₁ – Sam₄/S: /Zaradi vseh predhodnih dogodkov/ so vohali nesrečo, /Kljub prepričevanjem/ je vohal, da se bo zgodilo nekaj hudega, /Nezmotljivo/ je vohal sneg; prim. *čútití/čútítí, dúhati, predvidévati, slútítí/slútítí, vónjati*

vónjati -am RZ nedov. □ **1.** *vónjati*₁ *kdo/kaj oddajati, dajati prijeten vonj*, Sam₁ – : Zrak vonja /od/zaradi samega cvetja/, Kuhinja vonja /po dimu/, Ta pa še /kar preveč po mleku/ vonja, To cvetje

/močno in prijetno/ vonja; brez os. Kar dolgo je še v sobi /neprijetno/ vonjalo; prim. *dišáti, smrdéti* □ **2. vónjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj s potegi zraka v nos zaznavati koga/kaj (okoli/okrog koga/česa / v/ na/pri/ob kom/čem / s/z/med/nad/pod/ za kom/čim / kod/kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Psi so (okrog posod) /vneto/ vonjali polito omako, Srna (po zraku) /občutljivo/ vonja napadalca, /Nezmotljivo oz. nenavadno dobro/ je vonjal vse temeljne substance, /Kljub nahodu dobro/ predvsem (pri živilih in v bivalnih prostorih) vonja smrad; prim. *čútíti/čútítiti, dúhati, slútiti/slútítiti, vóhati* □ **3. vónjati**₁ **kdo/kaj biti sposoben zaznavati vonj**, Sam₁ – : /Zaradi vseh prebolelih bolezní/ je /zelo slabo/ vonjal, /Nezmotljivo oz. nenavadno dobro/ je vonjal; prim. *dúhati, vóhati*

vónjati po -am po Rz nedov. □ *vónjati* po₂ čustv. **kdo/kaj imeti vonj, duh po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: njegova govorica vonja po krajih, od koder prihaja, Vse je /z malo trpkega priokusa/ vonjalo po zmagi, Oni /vse preveč/ vonjajo po kolaboraciji; prim. *dišáti po, smrdéti po*

voščíti I in vóščíti -im R(G) dov. in nedov. □ *voščíti*₃ **kdo izraziti dobre želje komu za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – (p) Sam₄: Očetu so za rojstni dan vsi /zelo iskreno/ voščili, Dovolite, da vam /iskreno/ voščim, /Ob prazniku/ je za praznik voščil vsem sodelavkam, Voščil jim je dobro jutro, /Razpoloženo/ jim je voščil lepo nedeljo, Vsem sodelavcem je voščil novo leto; prim. *čestítati*, star. *privoščíti/privóščíti, zaželéti, želéti*

voščíti II in vóščíti -im Sp_L nedov. □ *voščíti*₂ **kdo/kaj mazati z voskom kaj**,

Sam₁ – Sam₄: V celem bloku so voščili parket, /Po novejših tehnologijah/ voščijo sire; prim. *povoščéváti, premazováti*

vozíti vózim R(P) nedov. □ **1. vozíti**₃ **kdo/kaj s premikanjem upravljati kaj/ koliko od–do/mimo koga/česa / proti/h komu / k čemu / na/v/skozi/čez kaj / po/na čem / kod/kam**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – pSam_{2–5}/Prisl_k: Otroček že zna voziti kolo, V ovinek je vozil /s preveliko hitrostjo/, Skozi naselje je vozil sto kilometrov na uro, /Po levi/ je vozil skozi križišče, Vozil je naprej, k mehaniku, Čez most je vozil /za drugimi v koloni/, Letalo vozi na tej progi dvakrat tedensko, Avtobus je vozil z železniške postaje proti središču mesta; čustv. /Navadno/ vozi /po polževo/; prim. *gnáti (se), goníti, peljáti, premíkati (se)* □ **2. vozíti**₃₍₄₎ **kdo/kaj s prevoznim sredstvom spravljati koga/kaj od–do koga/česa / proti/h komu / k čemu / na/v/skozi/čez kaj / po/na čem / kod/kam (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2–5}/Prisl_k/Namen – (pSam₆): Delegacije so (z avtomobili) vozili od letališča do mesta in nazaj, Vsa zidarski material so do gradbišča ali celo na gradbišče vozili /v/na prikolici/, Vsako pomlad so (s traktorsko prikolico) vozili gnoj na njivo, Čez reko jih je vozil (s splavom), K zdravniku ga je vozila /za roko/, Za praznike svoje najbližje rad vozi /v restavrirani kočiji/, Otroke je še vedno vozila jest k materi, /Z veseljem/ jo je vozil na ples/plesat (z novim motorjem), Vino spet vozijo /v hrastovih sodih/; prim. *dovážati, premíkati, prepeljávati, prevážati* □ **3. vozíti**₂ **kaj redno premikati se od–do/iz/**

mimo koga/česa / h komu/k čemu čez/
skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem /
kam/kod, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Trajekt
/vsakodnevno/ vozi čez reko, Vlak vozi
od Ljubljane do Celja, S parkirišča
do planinskega doma vozi tovorna
žičnica, Potujoča knjižnica je tedensko
vozila iz kraja v kraj; prim. *premikati*
se, *prepeljávati se* □ **4. vozíti₃ kdo/kaj**
**navadno premikati koga/kaj s kom/
čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Kurilno
olje vozijo s težkimi cisternami, Hitro
pošto čez dan po mestu vozijo s kolesi
in motorji, Ponesrečence vozijo z rešilci
in osebnimi vozili; prim. *dovážati*,
premikati, *prepeljávati*, *prevážati* □ **5.**
vozíti₂ pog. knj. **kdo/kaj biti s kom/čim**,
Sam₁ – pSam₆: Ž ženo /lepo/ vozita, S
službo oziroma s svojim delom vozi
/brez večjih stresov/; prim. *shájati*,
sóbívati, *živéti* ◇ avt. **vozíti₁ kdo/kaj**
premikati se, Sam₁ – : Vozil je /v tretji/

vozíti se vóзим se R(P) nedov. □ **vozíti**
se₁₍₃₎ **kdo/kaj navadno premikati se s**
prevoznim sredstvom (s kom/čim) (na/v/
skozi kaj / kam / po čem / kod), Sam₁ –
(pSam₆) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Navadno se
vozi (s kolesom), Vsakodnevno se vozi
(v službo) (z možem), Rad se vozi (po
morju), /Brez strahu/ se vozi (z avtom),
Rada se vozi (z vlakom); prim. *premikati*
se, *prepeljávati se*, *prevážati se*

vpeljáti -vpéljem tudi -ám R, dov.,
vpéljji vpeljíte; vpéljal □ **1. vpeljáti₃** v
posplošenem pomenu **kdo/kaj uvesti koga**
v kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Novega
delavca morajo v kolektiv šele vpeljati,
Vpeljali so ga v delo, Oče je vpeljal sina
v lov, Predavatelj je študente vpeljal v
sociologijo in filozofijo; čustv. Vpeljala
jih je v skrivnosti narave; prim. *uvésti*,

vključiti □ **2. vpeljáti₃** v posplošenem
pomenu **kdo/kaj uvesti kaj v kaj**, Sam₁
– Sam₄ – pSam₄: V proizvodnjo so
vpeljali visoko zmogljive računalnike,
V novo izdajo slovarja so vpeljali nove
besede, V vojsko so vpeljali slovenski
jezik; prim. *uvésti*, *vključiti*, *vstáviti*,
vzéti □ **3. vpeljáti₂** v posplošenem pomenu
kdo/kaj začeti kaj, Sam₁ – Sam₄:
Vpeljali so poseben davek, Vpeljali so
obvezno šolanje, Vpeljali so nov način
gospodarjenja; prim. *uvésti*, *vključiti*
□ **4. vpeljáti₁** v oslabljenem pomenu **kdo/
kaj začeti**, Sam₁ – : Pri njih so vpeljali
disciplino in red, Vpeljali so nadzor;
prim. *uvésti*, *začéti* □ **5. vpeljáti₂₍₃₎** v
posplošenem pomenu **kdo/kaj na novo**
vkjučiti koga/kaj (v kaj), Sam₁ –
Sam₄ – (pSam₄): Pesnik je (v svojo
poezijo) vpeljal nove oblike, Avtor je
(v pripoved) vpeljal novo osebo; prim.
uvésti, *vključiti*, *vstáviti*, *vštéti*, *vzéti*
□ **6. vpeljáti₃ kdo/kaj napeljati kaj v/
skozi kaj / kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/
Prisl_k: V pas je vpeljala elastiko ali trak,
Vpeljala je vrvico skozi zanke; prim.
napeljáti, *vstáviti*

vpeljáti se -vpéljem se tudi -ám se R
dov., vpéljji se vpeljíte se; vpéljal se
□ **vpeljáti se₂ kdo/kaj uvesti se v kaj**,
Sam₁ – pSam₄: Fant se je vpeljal v obrt;
prim. *uvésti se*, *vključiti se*, *začéti*

vpeljeváti -újem R nedov. > gl. vpeljáti
-vpéljem tudi -ám R dov., vpéljji vpeljíte;
vpéljal

vpeljeváti se -újem se R nedov. > gl.
vpeljáti se -vpéljem se tudi -ám se R dov.,
vpéljji se vpeljíte se; vpéljal se

vpíjati -am R nedov. □ **vpíjati₂ kdo/kaj**
sprejemati kaj vase, Sam₁ – Sam₄: Suha

zemlja vpija vodo /kot goba/, Tovrstno spodnje perilo /dobro/ vpija znoj, pren. V novem okolju je vpijal nove vtise in nova spoznanja; prim. *sprejemati*, *vsrkávati*

vpíjati se -am se R nedov. □ *vpíjati se*₂ **kaj prehajati v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Mazilo se /lepo in hitro/ vpija v kožo, Cigarettni dim se /agresivno/ vpija v zavese in prevleke, pren., pesn. Tišina se je vpijala v njihove duše; prim. *prehájati v*, *vsrkávati se v*

vpísati in **vpisáti** vpíšem R, dov., vpišíte □ *vpísati*₃ **kdo/kaj umestiti koga/kaj v/ na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vpisali so dinamiko prodaje in gibanje cen, Vse bistvene podatke so /pravočasno/ vpisali v matično knjigo, Vpisali so nove naročnike, Otroka je vpisala v šolo; brezos. Ime se vpiše levo, priimek desno; prim. *evidentírati*, *zabeléžiti*, *zapisati/zapisáti*

vpísati se in **vpisáti se** vpíšem se R dov., vpišíte se □ *vpísati se*₂ **kdo/kaj umestiti se v/na kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Vpisal se je v tretji letnik, Vpisala se je na medicinsko fakulteto, Vpisala se je v spominsko knjigo; čustv. /Z zadnjim dosežkom/ se je vpisal na listo najboljših; prim. *umestíti/uméstiti*, *včlániti se*, *zapisati/zapisáti se*

vpíti I vpíjem Sp_s dov. □ *vpíti*₂ **kaj sprejeti vase kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kamen je /kot goba/ vpil vodo in vlago, Zavese so /skoraj poponoma/ vpile vso svetlobo; čustv. /Prav presenetljivo hitro/ je vpil vso razpoložljivo učenost; prim. *sprejéti*, *vsírkati*

vpíti I se vpíjem se Sp_s dov. □ *vpíti se*₂ **kaj preiti v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄:

Nadev se je /kot sok/ vpil v testo; čustv. Vsa svetloba in toplota dneva se je vpila v njihovo razpoloženje; prim. *poníkniti*, *prodréti*, *utopíti se*, *zajésti se*

vpíti II vpíjem G nedov. > gl. kričáti -ím G nedov.

vpíti II po vpíjem po G nedov. > gl. kričáti po -ím po G nedov.

vplívati na -am na T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *vplívati na*₂ **kdo/kaj delovati na koga**, Sam₁ – pSam₄: Ona je vplivala nanj, Vplival je nanj, da je začel misliti drugače // **kdo/kaj delovati (na koga)**, Sam₁ – (pSam₄): Oni vplivajo (nanj) /z besedo in zgledom/, Vreme je /s hitrimi spremembami ugodno/ vplivalo (na turiste); prim. *delováti na*, *prítískati na*, *usmérjati z/s* □ **2.** *vplívati na*₂ **kdo/kaj delovati na kaj**, Sam₁ – pSam₄: Rezultati gospodarske reforme so vplivali na družbeni razvoj, Ta snov zaviralno vpliva na proces, Dogodek vpliva na njihovo ravnanje, Več stvari vpliva na njihovo odločitev, Propaganda vpliva na izid volitev, Sonce vpliva na človekovo zdravje, Italijansko slikarstvo je vplivalo na slovensko; prim. *usmérjati*

vprašati tudi **vprašáti** -am G/R dov. □ **1.** *vprašati*₂₍₃₎ **kdo/kaj poprositi (koga/kaj) (za) kaj**, Sam₁ – (Sam₄) – (p)Sam₄/S: /S pogledom/ (jih) je vprašal (za) sobo, Vprašala je (za) službo, (Prodajalca) je vprašal (za) ceno, /Kot skrbna žena/ (ga) je vprašala, kdaj se misli vrniti, /Z odločnim glasom/ (jih) je vprašal (za) cigarete; prim. *poprosíti* □ **2.** *vprašati*₃ **kdo/kaj pozanimati se o kom/čem pri kom / pri/na/v čem / kje/kod**, Sam₁ – pSam₅ – pSam₅/Prisl_k/S: Pri prodajalcu je vprašala o ceni, Pri sosedu je /s

vprašati po

stresočim glasom/ vprašala o sinu; prim. *poprositi, pozanimati se* □ **3. vprašati**₃ **kdo/kaj preveriti koga/kaj (za) kaj**, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₄/S: Učenca je vprašal matematiko /za oceno/, /Kot vzgojiteljica/ je otroke vprašala osnove bontona, Učitelj jih je vprašal redno snov; prim. *prevériti*

vprašati po tudi vprašati po -am po G/R dov. □ *vprašati po*₂₍₃₎ **kdo/kaj poprositi (koga/kaj) po kom/čem**, Sam₁ – (Sam₄) – pSam₃: /S pogledom/ (jih) je vprašal po sobi in po sostanovalcu, Vprašal (ga) je po imenu, /Z velikim zanimanjem/ (jih) je vprašal po njej; prim. *poizvédeti po, poprositi po*

vprašati se tudi vprašati se -am se G/R dov. □ *vprašati se*₂ **kdo/kaj misliti kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S: Vprašali so se o smislu svojega početja, Vprašal se je, kako bi vse skupaj naredil; prim. (*po*) *misliti, razmisliti*

vprašati za tudi vprašati za -am za G/R dov. □ **1. vprašati za**₂ **kdo/kaj prizadeti si za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vprašala je za vizum, Vprašal je za cigareto in za dovoljenje kaditi; izpust. Prebivalci so /z vso odločnostjo/ vprašali za cesto in šolo; prim. *poprositi za, prizadéti si za, zavzéti se za* □ **2. vprašati za**₂ **kdo/kaj iskati koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Vprašal je za sina, Že pred časom so vprašali za ta izdelek, /Kot izvedenec/ je vprašal za nekaj zadnjih študij; prim. *iskáti, poizvédeti za, poprositi za, prizadéti si za, zavzéti se za*

vpraševáti -újem G/R nedov. > gl. vprašati tudi vprašati -am G/R dov.

vpraševáti po -újem po G/R nedov. > gl.

vprašati po tudi vprašati po -am po G/R dov.

vpraševáti se -újem se G/R nedov. > gl. vprašati se tudi vprašati se -am se G/R dov.

vpraševáti za -újem za G/R nedov. > gl. vprašati za tudi vprašati za -am za G/R dov.

vréči vržem R(P) dov., vrzi vžíte in vrzíte; vržel vrгла □ **1. vréči**₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/ čemu / na/v/med/pod/nad/predskozi/ čez koga/kaj / po/pri/ob kom/čem / za kom/čim / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – Sam₂₋₆/Prisl_k: Torbo (si) je vržel čez ramo /kot pravi vandrovec/ in odšel, / Dobesedno/ vrgli so ga iz bolnice, / Predčasno/ so ga vrgli iz organizacije, Vrgla ga je iz hiše, Omaro so vrgli kar skozi okno, /Z lahkoto/ ga je vržel na tla, /Z odporom/ je vržel vse orodje iz rok, /Od veselja/ (si) je klobuk vržel visoko v zrak, Sanje so ga vrgle kvišku, Močen sunek ga je vržel nazaj, v hišo, /Brez pomisleka/ so v avtomat /kar hkrati/ vrgli kar nekaj denarja, Ključé od vhodnih vrat (si) je vržel kar v žep, Med kratkim zaviranjem je potnike /v hipu sunkovito/ vrglo naprej, Visoka drevesa so (jim) vrgla svoje sence na cestišče, /Z jezo/ je za njimi vržel kup denarja; čustv. V ta kraj in med te ljudi ga je vrgla usoda, /Brez oklevanja/ ga je vrgla čez prag, Že večkrat so ga vrgli iz gostilne, /Spontano/ je vržel noge od sebe, Konj ga je /v hipu/ vržel s sebe, Res čisto naključje ga je vrglo med te ljudi; pog. knj. /Kar po ta kratki, brez prepričevanja/ ga je vržel ven, /

Po nemarnosti/ so (si) pol hiše vrgli v zrak, Pogodba (jim) je vrgla precej denarja, Prekupčevanje z lesom (jim) je vrglo lepe denarce; brezosa. Vrglo je zamašek iz steklenice, Po nekaj tednih je utopljenko vrglo na breg, /Praktično čez noč/ ga je /dokončno/ vrglo v posteljo // v oslabiljenem pomenu, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄' – Sam₂₋₆'/Prisl_k: /Brez zadržkov/ je za njimi vrgel sočno kletev, /Kot glavni prizadeti/ (mu) je vsa srd vrgel v obraz, /Brez dvoma/ je dogodek vrgel glavni sum nanj, To je /v trenutku/ vrglo čudno senco na vse sodelavce in na vse narejeno; prim. *dáti, odvréči, podaríti, pokloníti, posláti, premestíti, prinésti, razdelíti, razporedíti, správití, spustíti* □ **2. vréči**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj spraviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Dogodek ga je /predvsem zaradi ponovne aktualnosti/ vrgel v bes, Vse skupaj ga je /precej/ vrglo iz ravnovesja, Vrgli so orožje iz rok; prim. *dáti, správití* □ **3. vréči**₃ v zvezi z **oči, pogled**, pog. knj., čustv., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj usmeriti kaj 'oči, pogled' od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/ čemu / na/v/med/pod/nad/predskozi/ čez koga/kaj/po kom/čem/za kom/čim / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₆'/Prisl_k: Naročila ji je, naj samo vrže oči na izdelek, /Z odporom in na hitro/ je vrgel pogled na pismo, Še vedno je skoraj vsaj rad vrgel oko nanjo; prim. *océniti/ oceníti, poglédati, preglédati* □ **4. vréči**₂ čustv. **kdo/kaj dati krmo čemu**, Sam₁ – Sam₃: /Kot dober gospodar/ je /redno in pravočasno/ vrgel živini, Pred potjo je šel vedno še vreč živini; prim. *dáti, postréči* □ **5. vréči**₃₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od**

kod / h/k/proti komu/čemu / na/v/med/pod/nad/predskozi/čez koga/kaj/za kom/čim / kam, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – Sam_{2-4/6}'/Prisl_k: /Kot pravi portretist/ (jim) je obraze /v nekaj minutah/ vrgel na papir, /Z odporom/ (ji) je na papir vrgel nekaj zahtevanih zagotovil, /Kar spotoma/ (ji) je vse bistveno za razumevanje zadeve vrgla v obraz; prim. *napísati/napisáti, narísati, poočítati, povédati*

vréči se vřžem se R(P) dov., pog. knj., nav. čustv., vřzi se vřzite se in vrzíte se; vřgel se vřgla se □ **vréči se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj sunkovito premakniti se h/k/proti komu/čemu / na/v/med/pod/nad/predskozi/čez koga/kaj/po kom/čem/za kom/čim / kam**, Sam₁ – pSam₃₋₆'/Prisl_k: /Iz obupa/ se je vrgel v prepad, /Z največjo vnemo/ se je vrgel za žogo, /Kar oblečen/ se je vrgel v posteljo // nav. čustv. **kdo/kaj sunkovito premakniti se (komu/čemu) okoli/okrog/od/iz/z/s česa / h/k/proti čemu / na/v/med/pod/nad/pred/skozi/čez kaj/po čem/za čim / kod/ kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆'/Prisl_k: /Navdušeno se (mu) je vrgla okoli vratu; prim. *skočíti, správití se, uléči se*

vréči se na/v vřžem se na/v R(P) dov., pog. knj., nav. čustv., vřzi se na/v, vřzite se na/v in vrzíte se na/v; vřgel se na/v, vřgla se na/v □ **vréči se na/v**₂ v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj spraviti se na/v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Trije so se /kot mladi risi/ vrgli nanj, /Neučakano/ se je vrgel na žgance, /Nepričakovano/ se je /z vsem elanom/ vrgel v študij, /Povsem/ se je vrgel v politiko, /Zaradi modnih trendov/ se je vrgla na belo barvo; prim. *navdúšiti se za, skočíti*

na/v, spraviiti se na, začéti, zagriiti se v, znésti se na

vrednôtiti -im R nedov. □ *vrednôtiti*₂ **kdo/kaj s premislekom določati, opredeljevati, ugotavljati koga/kaj 'njegovo vrednost, pomen, kakovost'**, Sam₁ – Sam₄: Vrednotijo literarno/ znanstveno delo, Vrednotijo delovna mesta, Vrednotijo dokaze; **kdo/kaj s premislekom priznavati koga/kaj 'njegovo vrednost, pomembnost'**, Sam₁ – Sam₄: Visoko vrednotijo izobrazbo, sliko; prim. *oprávljati, opredeljeváti*

vršiti -ím T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1. vršiti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj delati, izpolnjevati, opravljati kaj 'zahtevanega/ obvezujočega'**, Sam₁ – Sam₄: Vršil je svojo nalogo, Vrši ukaze, Vršijo voljo koga, Vrši prakso; prim. *izpolnjeváti, oprávljati* □ **2. vršiti**₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj delati**, Sam₁ – : Vrši kontrolo, Vršijo nadzorstvo nad zidavo

vršiti se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov. □ *vršiti se*₁₍₂₎ **kaj dogajati se, potekati (od–do/ blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/č/kol}): Zadnje dejanje drame se vrši (pred hišo), (V njem) se je vršil preobrat, (Povsod) se vrši boj za obstanek, Predstava se je vršila (na prostem); prim. *dogájati se, potékati*

vrtati -am R(P) nedov. □ **1. vrtati**₂₍₃₎ **kdo/kaj globinsko obdelovati (komu/ čemu) koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Skoraj mesečno/ so (mu) vrtali zobe, Ta kamen /navadno/ vrtajo /s posebnimi svedri/, /S posebnim veseljem/ (si) vrta les za montažne police; prim. *dólbsti, poglábljati* □ **2. vrtati**₂₍₄₎ **kdo/**

kaj globinsko povzročati (komu/čemu) koga/kaj (po/v/na/ob/pri kom/čem / med/pod/nad/med/za/pred čim/kom kje/kod/kam), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): (Po celi površini zunanje police) (si) je moral vrtati luknje; pren., čustv. Bolečina (mu) vrta boleča žarišča (po celem telesu); prim. *dólbsti, poglábljati* □ **3. vrtati**₂₍₃₎ **kdo/ kaj posegati (komu/čemu) v/na/med/ nad/pod koga/kaj / po/v/na/ob/pri kom/ čem / med/pod/nad/med/za/pred čim/ kom kje/kod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄₋₆/Prisl_k: /Z neko prikrito nervozo/ (si) /izmenično/ vrta po nosu in ušesih, Vrtajo (mu) v srednje uho; prim. *poségati, ríniti* □ **4. vrtati**₁₍₂₎ **pog. knj., čustv. kdo/kaj vztrajno prizadevati si (za čim)**, Sam₁ – (pSam₆/S): /Z veliko prizadevnostjo/ je vrtal (za vsako sledjo), /Še naprej/ je vrtal (, kako nameravajo nadaljevati), /Vztrajno/ je vrtal (za resnico); prim. *prizadévati si, trudíti/trúdititi se*

vrtati v -am v R(P) nedov., čustv.

□ *vrtati* v₂ **kdo/kaj vztrajno posegati v koga**, Sam₁ – pSam₄: /Kot poklicni zasliševalec/ je vrtal v njih, /Prav že nesramno/ je vrtal vanj, vendar mu ni odgovarjal; prim. *poségati v, ríniti v, síliti v*

vsebovati -újem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *vsebovati*₂ **kdo/kaj imeti koga/kaj 'sestavine, dele' / koliko**, Sam₁ – Sam₄/ Prid_{kol} Sam₂: Tla vsebujejo veliko rastlinskih ostankov, Ruda vsebuje dosti železa, Njegova knjižnica vsebuje veliko knjig; prim. *obségati, vključévati*

vsrkati -am R(P) dov. □ **1. vsrkati**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s srkanjem spraviti kaj (za/na/v/med/pod/nad/skozi**

koga/kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Vsrkal je žlico juhe, Vsrkali so plin (v aparat), Kapljico je vsrkal (v cevko), Vsrkala je dim (vase), Obnaša se, kot da je vsrkal vso znanost; prim. *posesáti, správití, vdíhniti* □ **2. vsrkati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj sprejeti vase kaj**, Sam₁ – Sam₄: Nekatera vlakna vsrkajo vlago, Gaza je vsrkala kri /; čustv. Vsrkala je vso lepoto narave, Stene vsrkajo zvok; prim. *posesáti, sprejéti, udušiti*

vsrkávati -am, R(P) nedov. > gl. vsrkati -am R(P) dov.

vstájati -am P_{C/Dg} nedov. > gl. vstáti vstánem P_{C/Dg} dov.

vstájati od -am od P_{C/Dg} nedov. > gl. vstáti od vstánem od P_{C/Dg} dov.

vstájati proti -am proti P_{C/Dg} nedov. > gl. vstáti proti vstánem proti P_{C/Dg} dov.

vstáti vstánem P_{C/Dg} dov. □ **1. vstáti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakniti se, spraviti se (komu/čemu) iz/z/s/od/izpod koga/česa / proti/h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad/med koga/kaj / odkod/kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k: /Kljubovalno/ je vstal izza mize, Mladenič (mu) je vstal s sedeža; pog. knj. Bojijo se, da ne bo več vstala iz postelje; čustv. /Končno/ je vstal iz ta hude revščine, /Kot jastreb/ je vstal proti njemu; prim. *dvígniti se, odíti, skočiti*, pog. knj. *správití se* □ **2. vstáti**₂₍₃₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj pojaviti se, pokazati se (komu/čemu) iz/z/s/od/izpod/izza koga/česa proti/h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad/med koga/kaj / ob/pri/na/v kom/čem / med/nad/pod/pred/za kom/čim / odkod/kod/kam/ kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₆/Prisl_k:

Danes je sonce že vzšlo izza hribov, Za čredo je vstal oblak prahu, Nad poljem je vstala čudna avgustovska svetloba, V daljavi so pred njimi vstale gore /kot čudne temne prikazni/; prim. *dvígniti se, pojaviti se, pokázati/pokázati se, vzíti*

vstáti od vstánem od P_{C/Dg} dov. □ **vstáti od**₂ čustv. **kdo/kaj oddaljiti se od koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: /S težkim srcem/ je vstal od vsega pridobljenega, /Zavestno/ je vstal od svojega dotedanjega imetja, V določenem trenutku je vstal od svojega prepričanja; prim. *distancírati se od, oddaljiti se od, izločiti/izlóciti se od*

vstáti proti vstánem proti P_{C/Dg} dov.

□ **vstáti proti**₂ čustv. **kdo/kaj stopiti proti komu/čemu**, Sam₁ – pSam₃: Vsi so /neprikrito/ vstali proti njemu in njegovemu imetju, /Kot puntarji/ so vstali proti nanovo sprejetim zakonom, /Enotno/ so vstali proti novim kapitalistom; prim. *hlástniti proti, hlópniti proti, napásti proti, nasprotováti, planiti proti, stopíti/stópiti proti, udáriti proti, upréti se*

vstáviti -im R(P) dov. □ **1. vstáviti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati kaj za/na/v/med/pod/skozi kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Zlatar je v prstan vstavil kamenček, V nove očalne okvire je vstavil stare leče, Igralec je vadil, kako vstaviti meč v nožnico, Med listke je vstavila kartonček, Med liste knjige je vstavil dragoceno pismo, Med vrstice je vstavil manjkajoče podatke, Skozi režo je vstavil plast izolatorja, Skozi zanke sukanca je vstavila še volneno nit; prim. *namestíti/naméstiti, shraníti/shrániti, správití, vdéti, vgradíti, vložití, vtaknítí, zataknítí/zatákkniti* □ **2. vstáviti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati**

komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Vstavili so mu srčni spodbujevalnik, Sodu so vstavili dno, Strojno so vstavili dodatne priključke, Poročilu so vstavili še konkretne izračune; prim. *namestiti/naméstiti, vdéti, vgraditi, vložiti, vtakniti, zatakniti/zatákniti* ◇ elektr. *vstáviti*₃ **kdo/kaj vnesti z namenom kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: V računalnik je vstavil podatke; ◇ mat. Vstavil je eno enačbo v drugo

vstávljati -am R(P) nedov. > gl. *vstáviti* -im R(P) dov.

vtakniti in *vtákniti* -em R(P) dov. □ **1.** *vtakniti*₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati kaj za/na/v/med/pod/skozi kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Bankovec je vtaknil v žep, Meč je vtaknil v nožnico, Roko je vtaknil v napačen rokav, Nogo je vtaknil med špice kolesa, Otrok je vtaknil prst skozi mrežo, Vtaknila je prst v smetano, Vtaknila je papir v pisalni stroj in začela pisati, Rožo je vtaknil za trak na klobuku, Srajco je vtaknil za pas, Toplomer je vtaknil pod pazduho; prim. *obléči, shraniti/shrániti, správití, vdéti, vložiti, vstáviti, zatakniti/zatákniti* □ **2.** *vtakniti*₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati, odeti koga/kaj v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Vtakniti bolnika v prisilni jopič, Vtakniti jetnika v lisice in verige, Vtaknila ga je v prevelik suknjič; prim. *dáti, namestiti/naméstiti, obléči, odéti, správití* □ **3.** *vtakniti*₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati koga v/med kaj/koga / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Rejniki so ga vtaknili v dijaški dom, Vtaknili so ga med tankiste, Vtaknili so ga v zapor, Vtaknili so ga v umobolnico; prim.

správití, vključiti, zapréti □ **4.** *vtakniti*₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati z namenom kaj/koliko za/na/v/med/pod/nad/za koga/kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – pSam₄/Prisl_k: V posestvo je vtaknil ves svoj denar, Vse vtakne v obleke, Ves material je vtaknil v zidavo hiše; prim. *dáti, porabiti/porábiti, vložiti* ◇ agr. *vtakniti*₃ **kdo/kaj dati z namenom kaj v kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vtaknili so jarmnik v jarem

vtakniti se in *vtákniti se* -em se R(P) dov., čustv. □ **1.** *vtakniti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj vmešati se (v kaj)**, Sam₁ – (pSam₄): Sestra se je vtaknila (v pogovor), (V vsako zadevo) se je vtaknil; prim. *pripómnniti, vméšati se* □ **2.** *vtakniti se*₂ **kdo vsiljivo ogovoriti koga**, Sam₁ – pSam₄: Vsak se je vtaknil vanj, V vsako mlado žensko se vtakne; prim. *ogovoríti, vsiliti se*

vtíkati -am R(P) nedov. > gl. *vtakniti* in *vtákniti* -em R(P) dov.

vtíkati se -am se R(P) nedov., čustv. > gl. *vtakniti se* in *vtákniti se* -em se R(P) dov., čustv.

vtísiniti -em R dov. □ **1.** *vtísiniti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s pritisnjenjem, pritiskanjem spravití (komu/čemu) kaj 'zdravilno tekočino' v/na kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vtisniti koščke sadja v testo, Vzorec (si) je vtisnila v papir in nato še v tkanino, Zrak vtisne živo srebro v cev; čustv. Žalost (ji) je vtisnila gube na obraz; prim. *potísiniti, pritisniti, vložiti, vtakniti/vtákniti, zarísati* □ **2.** *vtísiniti*₂₍₃₎ **kdo/kaj s pritisnjenjem, pritiskanjem narediti škodo v/na/skozi kaj (pri/v/ob kom/čem / med/pod/nad**

kom/čim / kje/kod/kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): (Pri trčenju) je vtisnil leva avtomobilska vrata; prim. *ukriviti*, *vbóčiti* □ 3. *vtisniti*₃₍₄₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj vriniti (komu/čemu) kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vse najpomembnejše (si) je vtisnil /naravnost/ v možgane, /Z veliko prizadevnostjo/ je skušala vtisniti (otrokom) v zavest osnovna moralna načela; prim. *vriniti*, *vsiliti*, *vtépsti* □ 4. *vtisniti*₃ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj pridati h komu / k čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄; Znanju je /s ponavljanjem in sploh utrjevanjem snovi/ vtisnil tudi odločnost, Spremenjena glasba je celotni izvedbi vtisnila drugačen značaj; prim. *pridati k/h*, *prispevati k/h* ◇ papir., tekst. *vtisniti*₃ **kdo/kaj s pritiskanjem, pritiskanjem narediti kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: V tkanino ali v papir so /navadno/ vtisnili moare ali kakšen drugi manj razpoznaven vzorec

vtisniti se -em se R(P) dov. □ 1. *vtisniti* se₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s pritiskanjem prodreti v/na/skozi kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Kamenje se je vtisnilo v zareze podplatov, Stopala so se /zaradi majhne površine prehitro/ vtisnila v sneg; prim. *potisniti se*, *pritisniti se*, *vtakniti/vtakniti se*, *zarisati se*, *zariti se* □ 2. *vtisniti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj s pritiskanjem, pritiskanjem spremeniti se (pri/v/ob kom/čem / med/pod/nad kom/čim / kje/kod/kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/é}): (Pri trčenju) so se leva avtomobilska vrata /pod silnim pritiskom/ vtisnila (navzven, v nasprotno smer), /Zaradi njegove teže/ se je dno narobe obrnjene posode

vtisnilo; prim. *ukriviti se*, *vbóčiti se* □ 3. *vtisniti se*₂₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj vriniti se (komu) v/na kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄/Prisl_k: Vsi najpomembnejši dogodki so se (ji) vtisnili /naravnost/ v možgane, pa tudi v srce, /Z veliko prizadevnostjo/ se je skušal vtisniti v njeno zavest in spomin; prim. *vriniti se*, *vsiliti se*, *vtépsti se*

vzbuditi -ím T_{De/Dg/Pr} dov., vzbudil □ 1. *vzbuditi*₂₍₄₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj povzročiti (komu / v/pri kom) kaj (do koga/česa / za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃/pSam₅) – Sam₄ – (pSam_{2/4}): (V njem) je vzbudil sočutje, (Otroku) so vzbudili veselje (do risanja), (Pri njih) so vzbudili zanimanje (za študij); prim. *prizadejati* □ 2. *vzbuditi*₁ v pomožniški vlogi, kot vez **kdo/kaj povzročiti**, Sam₁ – : Tovrstni dražljaji vzbudijo čute, Vzbudili so spomin na nekdanje dni; prim. *obuditi* ◇ elektr. *vzbuditi*₂ **kdo/kaj povzročiti, zagnati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vzbudili so električno napetost, Vzbudili so električni generator ◇ fiz. *vzbuditi*₂ **kdo/kaj povzročiti, zagnati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vzbudili so fluorescenco, Vzbudili so atom

vzbújati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. *vzbuditi* -ím T_{De/Dg/Pr} dov., 1., 2. □ 2. *vzbújati*₂ **kdo/kaj povzročati kaj 'pojav'**, Sam₁ – Sam₄: Ljudje in živali vzbujajo nepotreben hrup, Vzbujajo umetno nihanje in valovanje; prim. *povzročati*

vzdržati -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ 1. *vzdržati*₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj biti, ostati kljub obremenitvam cel, nepoškodovan**, Sam₁ – : Led je vzdržal, čeprav ni bil debel, Nasip je vzdržal, Te vrste vrv vzdrži, Srce bo vzdržalo, Vzdržijo /telesno in duševno/, Tako

človek kot žival /veliko/ vzdržita,
Naprave so /nepričakovano veliko/
vzdržale; prim. *obdržáti se, obstáti/
obstájati, ohrániti/ohrániti se, ostáti,
trájati* □ **2.** *vzdržáti*₂ v posplošenem
pomenu **kdo/kaj prenesti, prestati kaj /
koliko česa / koliko**, Sam₁ – Prid_kSam₄/
Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}: Človek vzdrži več,
kot misli, Vzdržal je vse preizkušnje
in hude napore, Njeni živci ne vzdržijo
veliko, /Nepričakovano/ so naprave
vzdržale veliko; prim. *prenésti, prestáti,
pretrpéti* □ **3.** *vzdržáti*₂ v posplošenem
pomenu **kdo/kaj stanjsko prenesti,
prestati koga/kaj**, Sam₁ – Prid_kSam₄:
Podjetje je vzdržalo konkurenco, Polk
je vzdržal napad sovražnikove vojske,
/Finančno/ so vzdržali podražitve;
prim. *prenésti, prestáti, pretrpéti* □ **4.**
*vzdržáti*₂ **kdo/kaj vztrajati določen
čas v/na/pri/ob kom/čem / za/pred/
pod/nad/med kom/čim / kje/kod/kdaj**,
Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Plavalec je /
dolgo/ vzdržal pod vodo, Pri podjetju
je vzdržal /zaradi dela in družine/,
Vojaki so vzdržali na položajih kljub
močnemu obstreljevanju, Vzdržal je
zunaj, čeprav je bilo zelo mrzlo, V tej
hiši ne vzdrži nobena hišna pomočnica,
V taki službi bo /težko/ vzdržal,
Tovrstna rastlina vzdrži na prostem
le v toplih krajih; prim. *obdržáti se,
obstáti/obstájati, ohrániti/ohrániti se,
ostáti, trájati, vztrájati* □ **5.** *vzdržáti*₂
**kdo/kaj neprijetno, težko ostati v/na/
pri/ob kom/čem / za/pod/nad/z kom/
čim / kje/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}:
Na straži mora vzdržati /do noči/, Z
njim je /dolgo/ vzdržala, Ob njem ne
vzdrži nobena ženska; prim. *obdržáti se,
obstáti/obstájati, ostáti, vztrájati* □ **6.**
*vzdržáti*₂ **kdo/kaj ostati uporaben, dober**

od–do česa/kdaj / koliko časa, Sam₁ –
pSam₂/Prisl_{č/kol}: Ta kruh dolgo vzdrži,
Nekatero sadje vzdrži do naslednjega
poletja, Stroj bo vzdržal še nekaj let;
prim. *obdržáti se, obstáti/obstájati,
ohrániti/ohrániti se, ostáti, trájati* □ **7.**
*vzdržáti*₃ **kdo/kaj ohraniti kaj za določen
čas v/na/pri/ob kom/čem / za/pod/
nad kom/čim / kje / od–do česa/kdaj /
koliko časa**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/5/6}/
Prisl_{k/č/kol}: Pri projektu so vzdržali dobre
odnose, Določen je bil, da vzdrži ogenj
v peči; prim. *obdržáti, ohrániti/ohrániti,
zadržáti*

vzdržáti brez -im brez S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}
dov. □ *vzdržáti brez*₂ v posplošenem pomenu
**kdo/kaj biti, ostati živ, nepoškodovan
brez koga/česa**, Sam₁ – pSam₂: Cel
teden so vzdržali brez hrane, Kamela
dolgo vzdrži brez vode, Cvetje dalj
časa vzdrži brez vode; nav. z nikalnico
Ni vzdržal brez cigaret, Ne vzdrži
brez mamil, Ni vzdržal brez nje; prim.
*obdržáti se brez, obstáti brez, ohrániti/
ohrániti se brez, trájati brez*

vzdržáti se -ím se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.
□ **1.** *vzdržáti se*₁ v posplošenem pomenu
kdo/kaj ne zadovoljiti svojih potreb,
Sam₁ – : /Spolno/ se je vzdržal, /Zaradi
bolezni/ so se vzdržali, /Popolnoma/
so se vzdržali; prim. *abstinirati (se)* □ **2.**
*vzdržáti se*₂ **kdo/kaj obraniti se koga/
česa**, Sam₁ – Sam₂: Vzdržal se je kajenja
in alkohola, Vzdržala se je posmeha in
pomislekov; prim. *obraniti/obrániti se,
ubraniti/ubrániti se*

vzdrževáti -újem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/}
Pr nedov. □ **1.** *vzdrževáti*₂₍₃₎ v posplošenem
pomenu **kdo/kaj ohranjati kaj (čež/
skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/
nad/med/pred čim / kje / kdaj)**,

Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (V državi) /le s težavo sproti/ vzdržujejo magistralne ceste, (V družini) so vzdrževali ustaljeni red in domače navade, Naprava vzdržuje čist zrak, Pogoje vzdržuje /na predpisan način/, /Z veliko intenzivnostjo/ so vzdrževali diplomatske odnose (med državama),; prim. *gojiti, ohránjati* □ **2. vzdrževáti**₂₍₃₎ **kdo/kaj podpirati koga/kaj** (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): (Med študijem) ga je vzdrževal stric, /S plačevanjem šolnine/ so (v večini družb) vzdrževali učitelje, Vojsko /z davki/ vzdržuje država, Društvo se vzdržuje /zaradi velike samoaktivnosti in s prirejanjem veselí;/ prim. *ohránjati, podpirati*

vzdrževáti za -újem za S_{V/D}/NT_{Dg/}
Pr_r/T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **vzdrževáti** za₃₍₄₎
v posplošenem pomenu **kdo/kaj hraniti koga/kaj za koga/kaj** (čez/skozi kaj / v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/ pred čim / kje / kdaj), Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – (pSam₄₋₆/Prisl_{k/č}): V Ljubljani vzdržujejo stanovanje za sina, Vzdržuje perspektivne študente za kasnejše strokovno sodelovanje; prim. *hrániti/ hrániti za, ohránjati za*

vzétí vzámem R(P) dov., vzémi vzmíte; vzél □ **1. vzétí**₃ **kdo/kaj začeti imeti kaj od/iz koga/česa**, Sam₁ – Sam₄/ Prid_{kol} Sam₂ – pSam₂: Vzel je košaro in odšel po sadje, Vzeli so ji prtljago iz rok, Od kupca je vzel preveč denarja, Otroka je vzela v naročje □ **2. vzétí**₂ **kdo/kaj dobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Na pot so vzeli najnujnejše stvari, S seboj je vzel dovolj denarja, Starše je vzel k sebi, Pri prodajalcu so vzeli

plačano blago, Njegovo plačo je vzela žena □ **3. vzétí**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj prestaviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: / Nerad/ je vzel denar od staršev, Vse je /hvaležno, z veseljem/ vzel, Vzela je kuhinjo /na kredit/, Otroke so mu /s silo/ vzeli, Sobo je vzel /za en mesec/, Desetko je vzel z višjo karto, Vzela sta taksi, /Za pomoč/ je morala vzeti odvetnika □ **4. vzétí**₃ **kdo/kaj povzročiti komu/čemu, da preneha imeti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Učiteljica mu je vzela test, Vzeli so mu vozniško dovoljenje, Vzeli so mu delo in svobodo, Vzel mu je voljo do dela, Neuspeh mu je vzel veselje do risanja, Priprave so mu vzele dosti časa; čustv. Prehlad mu je vzel glas, Vzel mu je življenje; prim. *odtújiti* □ **5. vzétí**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uničiti, odstraniti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Gnilo sadnje so vzeli proč, Narasla voda je vzela most, Suša je vzela ves pridelek, Sonce je vzelo sneg; čustv. Hudič je vzel vse skupaj, Huda bolezen ga je vzela; brezos. Od lani ga je precej vzelo □ **6. vzétí**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati, namestiti koga/kaj v/na/pod kaj/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Vzeli so si jed na krožnik, Vzel ga je v avtomobil, Vzeli so učitelja na dom, Članek so vzeli v revijo □ **7. vzétí**₃ **kdo/kaj sprejeti, vključiti koga/kaj h komu / k čemu / v/na/med kaj/koga/kam**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: V firmo so vzeli več novih delavcev, V šolo so vzeli le učence z odličnim uspehom, Vzeli so ga k poklicnim vojakom, Vzeli so jo med redovnice, Na stanovanje so vzeli dva študenta, V službo so vzeli začetnika □ **8. vzétí**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj vključiti koga/kaj**, Sam₁

– Sam₄: Bolnika so vzeli v oskrbo, V rejo so vzeli tri otroke, V popravilo je vzela vso njegovo garderobo, Vzela je mladega vdovca; izpust. Pred pustom se bosta vzela □ **9. vzėti₃** v posplošenem pomenu **kdo/kaj premestiti koga/kaj iz/z koga/ s česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Iz denarnice je vzela bankovce, Iz žepa je vzel roke, Iz banke je vzel ves denar, S police je vzel redko knjigo, S programa so vzeli zanimivo dokumentarno oddajo, Otroke so vzeli iz vrtca in šole **kdo/kaj oskrbeti koga/kaj iz česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Material so vzeli iz tovarniškega skladišča, Iz knjižnice je vzela nove knjige, Dogodke je vzel iz vsakdanjega življenja; čustv. Le od kod vzame toliko energije □ **10. vzėti₂₍₃₎** pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti koga/kaj za predmet dela (v/pri kom/čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_{k/e}): (Pri obdelavi) so vzeli širši pas zemljišča, (Pri zgodovini) so vzeli poglavja iz druge svetovne vojne, (V šoli) so to že vzeli, (V stavbi) je vzel dve nadstropji □ **11. vzėti₂ kdo/kaj uporabiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vzela je sirup proti kašlju, Vsako jutro je morala vzeti tableto, Vzela je zeliščne kapljice za oči □ **12. vzėti₂**, Sam₁ – Sam₄: Vse vzame /s mešne strani/, Vsako navodilo vzame /preveč dobesedno/, Gradivo so vzeli /v celoti/, Trditev so vzeli /za sporno/, Takšno ravnanje je vzel /kot nehvaležnost/ □ **13. vzėti₂ kdo/kaj sprejeti kaj 'trditev kot izhodišče'**, Sam₁ – Sam₄/S: Če vzamemo, da je hitrost vozila sto kilometrov na uro, zavorna razdalja večja, Vzemimo, da bodo prišli vsi, Vse panige so v težavah, vzemimo gradbeništvo, Športi

so zdravi, vzemimo kolesarjenje; prim. *predpostaviti* □ **14. vzėti₁** v oslabljenem pomenu **kdo/kaj izraziti**, Sam₁ – : Vzel je zalet in skočil, Vzeli so ukrepe □ **15. vzėti₃** v zvezi **na se kdo/kaj sprejeti kaj 'stanje, dejanje' na koga**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Vzeli so krivdo in odgovornost nase, Vso organizacijo so vzeli nase □ **16. vzėti₃** v zvezi **vzeti v roke kdo/kaj sprejeti kaj 'stanje, dejanje' v kaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Nerada je vzela metlo v roke, Čevljar je takoj vzel čevlje v roke, Zadevo je vzel v svoje roke, V roke ga je vzel strog učitelj ◇ ekon. **vzėti₃ kdo/kaj premestiti kaj iz česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Vzeti bankovec iz obtoka ◇ igr. **vzėti₂₍₃₎ kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₆: Vzel (mu) je z mondom ◇ pravn. **vzėti₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Vzeli so mu prstne odtise ◇ med. **vzėti₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Vzeli so ji bris ◇ šah. **vzėti₃ kdo/kaj izločiti kaj iz česa / od kod**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Vzel je figuro iz igre

vzėti se vzámem se R dov., vzěmi vzemíte se; vzěl se □ **vzėti se₂ kdo/kaj začeti biti, obstajati od/iz česa / od kod**, Sam₁ – pSam₂ / Prisl_k: Od kod so se vzeli vsi ti ljudje, Od nekod pa je le vzel idejo, Iz iste ustanove se je vzelo kar nekaj ljudi

vzėti si vzámem si R dov., vzěmi vzemíte si; vzěl si □ **vzėti si₂ kdo/kaj narediti si kaj / koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂: Vzel si je precej svobode, Vzel si je čas za branje

vzėti za vzámem za R dov., vzěmi vzemíte za; vzěl za □ **1. vzėti za₃ kdo/**

kaj uporabiti kaj za kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Za pripravo jedi je vzel uležano maso, Za merilo so vzeli ceno moke
 □ **2. vzíti za₂** v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj vključiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Vzela ga je za družabnika, Vzeli so ga za svojega, Vzela ga je za moža

vzgájati -am R nedov. □ **vzgájati₂** v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno razvijati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Od šol se pričakuje, da /z ustreznimi metodami in zgledi/ tudi vzgajajo otroke oz. mladino, Na farmi vzgajajo govedo za zakol, /Z veliko skrbnostjo/ vzgaja različno sadno drevje, Tovrstne glivice vzgajajo /tudi laboratorijsko/, Tu /zelo načrtno/ vzgajajo samo čistokrvne pasme psov, Na pedagoških usmeritvah so jih /tudi glasbeno in sploh umetnostno/ vzgajali; prim. *gojítí, krepítí, razvíjati, utrjevátí, vzdrževátí*

vzhájati I -am se P_{Pr/C/Dg} nedov., nav. 3. os. > gl. **vzítí I** vzdídem se P_{Pr/C/Dg} dov., nav. 3. os., vzšél vzšlá vzšlò tudi vzšlò

vzhájati II -am se P_{Pr/C/Dg} nedov., nav. 3. os. > gl. **vzítí II** vzdídem se P_{Pr/C/Dg} dov., nav. 3. os., vzšél vzšlá vzšlò tudi vzšlò

vzítí I vzdídem se P_{Pr/C/Dg} dov., nav. 3. os., vzšél vzšlá vzšlò tudi vzšlò □ **1. vzítí₁₍₂₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj premakniti se navzgor, kvišku (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/ čemu na/v/med/pod/nad/skozi koga/kaj / kam)**, Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): (Izza obzorja) je vzšla škrlatna zarja; čustv. Vzšel je nov dan; prim. *dvígniti se, vzdígniti se, vzpétí se* □ **2. vzítí₁₍₂₎** neobč., v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj pojaviti se (od–do česa / sredi česa / v/na čem / med čim // kje/kod / od–do kdaj /**

kdaj), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}): (Prav v zadnjih dneh) je vzšlo upanje, (Med njimi) je vzšlo koristno spoznanje, da določena dela za normalno delovanje niso več potrebna; prim. *nastátí, pojávití se* ◇ astr. *vzítí₁ kaj zaradi vrtenja Zemlje navidezno dvígniti se nad obzorje*, Sam₁ – : Danes sonce vzide nekaj minut prej

vzítí II vzdídem se P_{Pr/C/Dg} dov., vzšél vzšlá vzšlò tudi vzšlò □ **vzítí₁** v posplošenem pomenu **kdo/kaj dvígniti se zaradi nastalega plina od kvasovk**, Sam₁ – : Testo včasih /prehitro/ vzide, Vsak kvas /načelno/ mora vzíti; prim. *dvígniti se, narástí, povíšati se, razšíriti se, vstátí, vzdígniti se, vzpétí se, zvíšati se*

vznemírjati -am S_D nedov. □ **1. vznemírjati₂₍₃₎ kaj motiti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Hrup je vznemirjal ljudi in živali, / Močno/ ga je vznemirjala (z željami in očitki), Fanta so začele /spolno/ vznemirjati ženske, Politiki (z izjavami) vznemirjajo širšo javnost, Novo umetniško delo še vedno vznemirja kritike, Gledališče je (s svojimi zadnjimi uprizoritvami) vznemirjalo mlade; prim. *drážiti, motíti, razvnmémati* □ **2. vznemírjati₂ kdo/kaj buriti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mesto so vznemirjala vojaška letala, Trgovci vznemirjajo kupce; čustv. Državo vznemirjajo vsakotedenske stavke, Močna neurja vznemirjajo vinogradnike; prim. *búriti, razbúrjati*

vznemírjati se -am se S_D nedov. □ **vznemírjati se₁₍₂₎ kdo/kaj vznemirjeno počutiti se (za kaj)**, Sam₁ – (pSam₄): Ljudje se /zelo/ vznemirjajo, (Za vsako malenkost) se /bučno/ vznemirja,

Vedno se /zelo čustveno/ vznemirja;
prim. *razbúrjati se*

vztrájati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. □ **1.**
*vztrájati*₁₍₂₎ **kdo/kaj kljub nasprotovanju**
še naprej biti, ostajati (v/na/pri/ob kom/
čem / za/pod/nad kom/čim / kje / kdaj
/ koliko časa), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/č/}
_{kol}): Vztrajali so (na svojem mestu),
Eni so vztrajali, drugi so odšli, Kljub
ostreljevanju so vztrajali (na položajih),
Vztrajala je (v poklicu), Vztrajala je
(pri svojem delu); čustv. Graščina še
vztraja, Zima (letos) kar vztraja; prim.
ostájati □ **2.** *vztrájati*₂ **kdo/kaj kljub**
nasprotovanju zagovarjati kaj, Sam₁
– Sam₄/S: /Odločno/ vztraja, da se
upoštevata njegova pripomba, Vztrajal
je, da ni dobil denarja; prim. *trditi/trđiti,*
zagovarjati, zavzémati se

vztrájati pri -am pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.
□ *vztrájati pri*₂ v posplošenem pomenu **kdo/**
kaj voljno, hote ostajati pri kom/čem,
Sam₁ – pSam₅: Poslanci so vztrajali
pri spremembi zakona, /Trmasto/ je
vztrajal pri svoji zahtevi, Zaslúševalec je
vztrajal pri podrobnostih; prim. *ostájati*
pri ◇ pravn. *vztrájati pri*₂ ◇ v posplošenem
pomenu **kdo/kaj ostajati pri čem,** Sam₁
– pSam₅: Vztraja pri izpovedi, Podjetje
vztraja pri nameri

vžgáti I vžgèm R dov., vžgál □ **1.**
*vžgáti*₂₍₅₎ **kdo/kaj z iskro povzročiti**
(komu/čemu) kaj (s čim) (sredi/okoli
česa / v/na/pri/ob/po čem / med/nad/pod
čim / kje/kod), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄
– (pSam₆) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Cigareto
(si) je (v koticu ustnice) /elegantno/
vžgal (s posebnim vžigalnikom),
Visoka temperatura /zelo predvidljivo/
vžge snov, (Na jasi) so (si) podvečer /
iz suhega dračja/ vžgali ogenj; pren.

Strast (mu) je vžgala plamen (v očeh);
prim. *prižgáti, razvnetí, vnéti, zakúriti/*
zakuríti, zanétiti □ **2.** *vžgáti*₂ **kdo/kaj**
spraviti kaj v delovanje, pogon, Sam₁ –
Sam₄: /S težavo/ so vžgali motor in nato
še avto, Elektromotor so vžgali /brez
tuje pomoči/; prim. *pognáti, prižgáti*
□ **3.** *vžgáti*₁ **kaj zaradi zгореvanja goriva**
začeti delovati, Sam₁ – : Motor še /s
težavo/ vžge, avto pa noče vžgati /brez
tuje pomoči/; prim. *pognáti, prižgáti* □ **4.**
*vžgáti*₂₍₄₎ čustv. **kdo/kaj povzročiti (komu/**
čemu) kaj kot intenziven začetek ali
odziv čustva (sredi/okoli česa/koga / v/
na/pri/ob/po čem/kom / med/nad/pod
čim/kom / kje/kod), Sam₁ – (Sam₃) –
Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): Takšne besede
so (v njej) vžgale hudo jezo, Ljubezen
(mu) je (v očeh) vžgala vidno strast,
(V njem) je vžgala posebno intenzivno
zanimanje; **kdo/kaj vzbuditi zelo močén**
navadno pozitiven čustveni odziv
(sredi/okoli česa/koga / v/na/pri/ob/
po čem/kom / med/nad/pod čim/kom
/ kje/kod), Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k):
Take govornice (pri njem) ne vžgejo, /S
svojo udarnostjo in kritiko/ je knjiga /
zelo/ vžgala (pri srednjem sloju), /
Kot govornik/ zna vžgati, Muzikanti
– povratniki so /spet/ vžgali (v stari
sredini); prim. *prižgáti, razvnetí, vnéti,*
zanétiti

vžgáti I se vžgèm se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} vžgál
se □ **1.** *vžgáti se*₁ **kaj zaradi bioloških,**
fizikalnih, kemičnih vzrokov začeti
goreti, Sam₁ – : Suha slama se /hitro/
vžge, Napol suho seno/ se /ravno
zaradi vlage/ /lahko/ vžge; prim. *pojáviti*
se, prižgáti se, razvnetí se, vnéti se,
zagoréti, zanétiti se □ **2.** *vžgáti se*₁₍₃₎
pren., čustv. **kaj pojaviti se (komu/čemu) z**

intenzivno svetlobo, z veliko silo (sredi/ okoli česa/koga / v/na/pri/ob/po čem/ kom / med/nad/pod čim/kom / kje/ kod), Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Na vzhodu) se /zaradi jasnine/ vžge zarja, Obzorje se vžge /v rdeči svetlobi/, Oči so se (mu) vžgale /v strasti/, (V očeh) se (ji) je vžgalo upanje, (V njem) se je vžgalo sovraštvo, pomešano s hrepenenjem; prim. *pojáviti se, prižgáti se, razvneti se, vneti se, zagoréti, zanéti se*

vžgáti I se za vžgèem se za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} vžgál se za □ vžgáti se za₂ pren., čustv. **kdo navdušiti se za kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Brez vsake pameti/ se je vžgal za njo, Za vsako vrsto elektronike se je /hitro/ vžgal, Za še tako neumno idejo se je /brez posebnega premisleka/ vžgal; prim. *navdúšiti se za, razvneti se za, vneti se za, zainteresirati se za*

vžgáti II vžgèem R dov., vžgál □ vžgáti₃₍₄₎ **kdo z žarečim predmetom narediti (komu/čemu) kaj v/na kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Vžgali so (mu) znamenje na hrbtno stran desne roke, Na ramo (si) je dal vžgati grb, Izrisane figure so (si) vžgali v les; pren., čustv. Ta podoba se (mu) je /za trdno/ vžgala v zavest; prim. *prítisniti, vtísnniti*

vživéti se -ím se R(P) dov., vživel se □ vživéti se₁₍₂₎ **kdo/kaj skladno vključiti se (v/med koga/kaj/kam)**, Sam₁ – (pSam₄/Prisl_k): /Dobro/ se je vživel (v družbo okoliških otrok), /Kot že zelo aktivni član/ se je vživel (v stranko oz. v njeno delo), /Brez pritožb/ se je vživel (mednje); prim. *včlániti se, vključiti se*

vživéti se v -ím se v R(P) dov., vživel se v □ vživéti se v₂ **kdo/kaj skladno**

vključiti se v kaj 'stanje, dejavnost', Sam₁ – pSam₄: /S filmom/ se je vživel v nekdanje čase, /Zelo hitro/ se je lahko vživel v njegov položaj; prim. *včlániti se, vključiti se*

zabávati -am R nedov. > gl. veselíti -ím R nedov.

zabávati se -am se R nedov. > gl. veselíti se -ím se NT/T_{Dg/Pr} nedov., 1.

zabeléziti -ím R dov. □ zabeléziti₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj umestiti (komu/čemu) koga/kaj v/na kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Zabeležili so (si) dinamiko prodaje in gibanje cen, Vse bistvene podatke so (jim) /pravočasno/ zabeležili v matično knjigo, Zabeležili so nove naročnike, Kamera (jim) je skoraj vse /natančno/ zabeležila, brez os. V strogo varovanih prostorih firme se je zabeležilo praktično vse, pren., čustv. Moštvo je zabeležilo novo zmago; prim. *doséči, evidentirati, opaziti/opáziti, ugotoviti, vpisati, zapisati/zapisáti*

zablódi in zablódi -ím R(P) dov., zablójen, in zablóden > gl. blodíti in blódi -ím R(P) nedov., blójen in blóden 1.

zablokiráti -am T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. blokiráti -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov., 1. □ 2. **zablokiráti₁ kaj prenehati se gibati, delovati**, Sam₁ – : Vozilo je /nepričakovano/ zablokiralo, /Zaradi previsoke temperature/ motor lahko zablokira; prim. *onemogóčiti se, pokvárati se, ustáviti se*

zabóbnati -am T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. bóbnati -am T_{De/Dg/Pr} nedov., 1.–2.

začéti -čnèm Fz dov., v pomožniški

vlogi □ **1. začéti**₁₍₂₎ **kdo/kaj naprej narediti**(kdaj), Sam₁ – (Prisl_č): Začel je delati/peti/govoriti, Tovarna je začela obratovati, Začela se je oblačiti v črno, Rastlina je začela rasti, (Letos) je začel študij, (Pozno) so začeli z delom/s poukom/izpust., v posplošenem pomenu, Sam₁ – pSam₆: Spet je začel, Spet je začel z neumnostmi □ **2. začéti**₃₍₄₎ **kdo/kaj na začetku narediti kaj s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti'** (kdaj), Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – (Prisl_č): Predsednik začne zborovanje z nagovorom, Sezono so začeli z izgubo, Stavek je začel z veliko začetnico

začéti se -čnèm se Fz_{Dg/Pr} dov. □ **1. začéti** se₁ v pomožniški vlogi **biti kdaj/kje**, Sam₁ – : Obiranje se je začelo pozno, Dan se začne zgodaj □ **2. začéti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj najprej biti kdaj/kje**, Sam₁ – Prisl_{č/k}: Cesta se začne tam, pod hribom

začúttí in začútiti -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ **1. začúttí**₂ **kdo/kaj zaznati s čutili koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Začutil je kri v ustih, Začutil je mokroto v čevljih, Začutil je potres, Psi so začutili ljudi, Začutil je, da ga imajo za norca; prim. *okústiti, zadúhati, zavóhati, zaznáti* □ **2. začúttí**₂ **kdo/kaj nagonso dojeti ali predvideti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Začutila je njegovo bližino, Živali začutijo nevarnost in ljudi, Začutili so, da govori iz srca; prim. *zaslúttí/zaslúttiti* □ **3. začúttí**₂ **kdo/kaj z zavestjo ugotoviti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Poslušalci niso začutili osti njegovih besed, V njegovih besedah so začutili užaljenost, Začutil je potrebo po boljši organizaciji dela in po boljših sodelavcih, Začutil je dolžnost, da

poskrbi zanj; prim. *zavédeti se* □ **4. začúttí**₂₍₃₎ **kdo/kaj doživeti kaj (do koga/kaj / na kom/čem / s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{2/5/6}): Začutil je žalost in praznino; **kdo/kaj doživeti kaj 'neprijetnega, hudega'** (na kom/čem), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃): Vsi začutijo posledice vojne, Začutil je pomanjkanje, Njegovo surovost so začutili (na svoji koži) **kdo/kaj doživeti kaj (do koga)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Ali kaj čuti (do njega)? **kdo/kaj doživeti kaj (s kom)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Začutil je krivico (z reveži); prim. *dojéti, doživéti, prenéstí, prestáti, pretrpéti* □ **5. začúttí**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj zaznati kaj 'stanje'**, Sam₁ – Sam₄: V nogi je začutila bolečine, Začutil je lakoto, Začutil je utrujenost, Začutil je ljubezen/simpatijo do koga, Začutil je spoštovanje pred njim, Pri srečanju je začutil zadrego; prim. *dobíti, zaznáti*

začúttí se in začútiti se -im se S_{T/D} dov. □ **1. začúttí se**₁ **kdo/kaj zaznati se, dojeti se**, Sam₁ – : V lastni hiši se je začutil tujca, Začuti se ponižanega/srečnega/užaljenega/mlado/krivo; prim. *dojéti se, prištéti se (za), zaznáti se* □ **2. začúttí se**₁ **kdo/kaj obravnati se, označiti se**, Sam₁ – : Začutil se aristokrata, Začuti se dolžno, da pomaga, Začuti se boljšega do drugih, Začutimo se poklicane, da bi sodili o tem; prim. *občúttí/občúttiti se, obravnáti se, oznáčiti se, prištéti se (za)*

zadájeti -am R nedov. > gl. zadáti -dám R dov., 2. mn., zadáste in zadáte; zadál

zadáti -dám R dov., 2. mn., zadáste in zadáte; zadál □ **zadáti**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj povzročiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Brez

pomišljanja/ jim je zadal precejšnje duševno trpljenje, Požar je kmetom zadal veliko škodo, /Zaradi stiske s časom/ so mu zadali preveč nalog, /Brez pomisleka/ si je zadal previsok cilj; čustv. Vsem dosedanjim dosežkom in ciljem je /z neverjetno lahkostjo/ zadal smrtni udarec; prim. *dáti, določiti/ dolóčiti, naložiti, postáviti, priněsti, razdelíti, razporedíti*

zadélati -am $T_{De/Dg/Pr}$ dov. □ **1. zadélati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno napolniti, obdati (komu/čemu) koga/kaj (za/na/čez/skozi koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kod/kam/kdaj)**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_{4-6}/Prisl_{k/č})$: Zadelali so (si) različne luknje (v hiši), /Z vso skrbnostjo/ je zadelal špranje (s kitom), Pipo (si) je zadelal (s slabim tobakom), (Na odprtem) so seno zadelali (z vejami), Robove obleke (si) je (na vseh koncih) /skrbno/ zadelala, Tovornjaki so zadelali cesto; pren., čustv. /Težko/ (si) je /na hitro/ zadelati prevelike vrzeli v znanju, /Ščasoma/ je zadelal vse napake, ki jih je storil bližnjim; prim. /i/zgláđiti, napolniti/ napólniti, popráviti, predrugáčiti, prekřiti, spremeniti, utrditi/utrđiti, zamašiti, zapolniti/zapólniti, zapřeti, zravnáti □ **2. zadélati**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj načrtno namestiti (komu/čemu) koga/kaj (za/na/čez/skozi koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/nad/pod/z/s čim/kje/kod/kam/kdaj)**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_{4-6}/Prisl_{k/č})$: (Pri šivanju) (si) je nit /skrbno/ zadelala, Zlate kovance (si) je /nevidno zadelal (v žep na notranji strani suknjiča); prim.

namestiti/naměstiti, natláčiti/natlačíti, utrditi/utrđiti, vtakniti/vtakniti

zadélati se -am se $T_{De/Dg/Pr}$ dov., čustv. □ **1. zadélati se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj odeti se (za/v/pod kaj / kam)**, $Sam_1 - (pSam_4/Prisl_k)$: /V hudi nuji/ se je zadelala (v krzneni plašč), Ob hudem mrazu so se /dobro/ zadelali; prim. *oblěči se, oděti se, zaviti se* □ **2. zadélati se**₁₍₂₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z delom zadržati se (za/na/čez/skozi koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj / po/na/v/pri/ob kom/čem / pred/nad/pod/z/s čim / kje/kam/kod kdaj)**, $Sam_1 - (pSam_{4-6}/Prisl_{k/č})$: /Nepredvidljivo/ se je zadelal (na polju), Zadelal se je in na vse pozabil; prim. *zadržáti se, zamudíti se*

zadelávati -am $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. zadelováti -újem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., > gl. zadélati -am $T_{De/Dg/Pr}$ dov.

zadelávati se -am se $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. zadelováti se -újem se $T_{De/Dg/Pr}$ nedov. > gl. zadélati se -am se $T_{De/Dg/Pr}$ dov.

zadéti -dénem R(P) dov. □ **1. zadéti**₂₍₃₎ **kdo/kaj sunkovito udariti koga/kaj / ob/v/na koga/kaj / po kom/čem / kam/kod (s čim)**, $Sam_1 - (p)Sam_{4/5}/Prisl_k - (pSam_6)$: (Z orodjem) ga je zadel /v glavo/, Mož je zadel /s pestjo/ po mizi, Konj zadene /s kopiti/ ob tla, Debele kaplje so ga zadele /v obraz/; pren. Luč in njena močna svetloba je zadela /naravnost/ v oči, Trušč ga je zadel v ušesa; prim. *udariti* □ **2. zadéti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj premikajoč se udariti ob/v/na koga/kaj / kam (s kom/čim)**, $Sam_1 - pSam_4/Prisl_k - (pSam_6)$: Pri vstopu je (z opornico) zadel ob podboj, Avtomobil je /s sprednjim delom, čelno/ zadel v ograjo, Pri vhodu je zadel na

znanca, Zobje so mu zadeli /skupaj/, Burja je zadela v okno; prim. *naletéti na, sréčati, zaletéti se* □ **3. zadéti**₂ čustv. *kdo/kaj delujoč naleteti ob/v/na kaj*, Sam₁ – pSam₄: Pri delu je zadel ob različne težave, Vsakič je zadela ob nerazumevanje in nesporazume; prim. *naletéti na, sréčati, zaletéti se* □ **4. zadéti**₂₍₃₎ *kdo/kaj dati cilj v/na koga/kaj / kam (s kom/čim)*, Sam₁ – (p)Sam₄ – (p)Sam₆: Tarčo je zadela (z lokom in puščico), Strela je zadela zvonik, /S pronicljivim komentarjem/ je zadela v srž problema; pren. Zadel ga je prezirljiv pogled; prim. *dotakniti/dotákniti, opláziti/oplázniti, udáriti* □ **5. zadéti**₂₍₃₎ pog. knj. *kdo/kaj dobiti kaj (na/pri/ob kom/čem / kje)*, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₅/Prisl.): Na loteriji je zadel enega (od glavnih dobitkov), Njegova srečka je zadela; prim. *dobiti, priigráti* □ **6. zadéti**₂ čustv. *kdo/kaj prizadeti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /S svojim dejanjem/ je zadel vso družino, Državo je /pričakovano/ zadela gospodarska kriza, Nesreča jih je zadela /zaradi neprevidnosti/; prim. *prizadéti, udáriti* □ **7. zadéti**₂ *kaj prizadeti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi reform/ je odgovornost zadela tudi njega, Povečanje pokojnin zadene vse upokojence; prim. *prizadéti, udáriti, vznemíriti* □ **8. zadéti**₁ v oslabljenem pomenu *prizadeti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Slepota ga je zadela, Zadela sta jih griža in tifus, Zadela ga je sončarica; prim. *prizadéti, udáriti* □ **9. zadéti**₂ *kdo/kaj pokvariti koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Potresi /najbolj/ prizadenejo stare stavbe, Neustrezne delovne razmere zadenejo delavce, Slabe ceste /precej/ zadenejo avte, Reklama ne sme zadeti koristi drugih, Taki ukrepi /drastično/

zadenejo osebne dohodke; prim. *oslabíti, pokváriti, prizadéti* □ **10. zadéti**₂ *kdo/kaj dobro izraziti, prikazati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Portretist je /slabo/ zadel njen obraz, Baletka ni zadela poze, Pisatelj je /mojstrsko/ zadel tuje okolje, /Zaradi razčustvovanosti/ je včasih /težko/ zadeti pravo mero; prim. *izráziti, prikázati, ujéti* □ **11. zadéti**₂ *kdo/kaj mišljenjsko urediti, doseči kaj/koga*, Sam₁ – Sam₄: /Težko/S težavo/ zadene njene misli, V napovedi je vreme /dobro/ zadel; prim. *predvídeti, uganíti/ugániti, ugotovíti*

zadéti na -dénem na R(P) dov. □ *zadéti na*₃ *kdo/kaj dati koga/kaj na koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Zadel je koš na hrbet, Zadela je škaf na glavo; prim. *dáti, obésiti, povésiti, zavihtéti*

zadévati -am R(P) nedov. > gl. *zadéti* -dénem R(P) dov. □ **12. zadévati**₂ *kdo/kaj nanašati se na koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Neustrezne delovne razmere /najbolj/ zadevajo delavce, Reklame zadevajo potencialno skupino uporabnikov, Taki ukrepi /drastično/ zadevajo osebne dohodke; prim. *nanášati se na, prizadévati, tikati se*

zadévati na -am na R(P) nedov. > gl. *zadéti na* -dénem na R(P) dov.

zadrémati -ljem in zadrémati tudi *zadremáti* -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. > gl. *drémati* -ljem in *drémati* tudi *dremáti* -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., 1.

zadržáti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. zadržáti**₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj kljub nasprotnim silam ohraniti koga/kaj v določenem položaju, mestu*, Sam₁ – Sam₄: Zadržali so ga /, da ni omahnil/, /Zaradi znane

napadalnosti/ je moral zadržati psa, Zadržal je nihalna vrata /, da so lahko hkrati vstopili/, Zadržal je solze, Peč / navadno precej dolgo/ zadrži toploto, Suša je zadržala rast, Vojne so /kljub hitri povojni obnovi precej/ zadržale gospodarski razvoj, Ta prst je /po dosedanjih izkušnjah/ zadrži veliko vlage, /S cepivi/ so zadržali epidemijo, Cene so uspeli zadržati /v mejah znosnega/, /Le s težavo/ je zadržal funkcijo, Včasih /komaj/ zadrži jok; prim. *obdržati, ohraniti/ohrániti, omejiti, pridržati, ustáviti, zamejiti, zaustáviti, zavréti* □ **2. zadržati**₃ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kljub nasprotnim silam ohraniti koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Otroke so zadržali na nadaljnjih pregledih, / Zaradi precej nejasnosti/ so ga zadržali na policiji, Spomladi ga nič ne zadrži v zaprtih prostorih, Vojaške oklepničke so zadržali na najožjem delu ceste, Betonske pregrade niso uspeli zadržati plazov na najbolj strmih predelih, V tej firmi bo /s težavo/ zadržal posel in mesto; prim. *obdržati, ohraniti/ohrániti, omejiti, pridržati, zamejiti, zaustáviti, zavréti* ◇ pravn. *zadržati*₂ **kdo/kaj kljub nasprotnim silam ohraniti kaj v določenem položaju, mestu**, Sam₁ – Sam₄: Sodišče je /nenapovedano/ zadržalo postopek

zadržati se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. zadržati se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj ustáviti se v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/med/pred čim / kje/kod/kdaj**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č}: /Spotoma/ so se zadržali v Pivki, Zadržali so se na daljšem pogovoru, Pri tem vprašanju so

se /absolutno predolgo/ zadržali, /Kljub hitenju/ so se zadržali na tem vprašanju; prim. *pridržati se, ustáviti se, zaustáviti se* □ **2. zadržati se**₁ v posplošenem pomenu **kdo/kaj kljub nasprotnim silam ohraniti mirnost in preudarnost v določenem položaju, mestu**, Sam₁ – : /Pod velikim pritiskom/ se je zadržal, Ni se mogel zadržati /, da ne bi jezno povedal svojega/, /Samo zaradi navzočih/ se je zadržal; prim. *omejiti se, pridržati se, umiriti se, ustáviti se, zamejiti se, zaustáviti se, zavréti se* □ **3. zadržati se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izraziti, pokazati se do koga/česa / proti/nasproti komu/čemu / pred/nad/pod/med kom/čim**, Sam₁ – pSam_{2/3/6}: Do njega se je / zelo lepo/ zadržal, /Lepo/ se zadrži, Proti njim se vedno /spoštljivo/ zadrži; prim. *omejiti se, pridržati se, umiriti se, zamejiti se*

zadrževati -ujem, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. *zadržati* -im S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov.

zadrževati se -ujem se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl. *zadržati se* -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} dov., 1.–2.

zagláditi -im R dov. □ **1. zagláditi**₃₍₄₎ **kdo/kaj zadelati (komu/čemu) kaj s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: Okna so (si) zagladiti s kitom, Površino je zagladil z voskom; pren. S tečaji (si) je zagladil vrzeli v znanju; prim. *izbóljšati/ zboljšati, zapolniti/zapólniti* □ **2. zagláditi**₂₍₃₎ **kdo/kaj odpraviti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Na obleki (si) je zagladila moteče gube; čustv. /S pogovorom/ so zagladili moteča nasprotja med sabo; prim. *izgláditi/ zgláditi, odprávití, poravnáti, zakrítí*

zagósti -gódem, T_{De/Dg/Pr} dov., redko > gl.
gósti gódem T_{De/Dg/Pr} nedov., redko

zagotóviti -ím G(R) dov., zagotóvil

□ **1. zagotóviti**₃ **kdo/kaj obljubiti komu/čemu kaj/o čem**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S: /Brez zadržkov/ jim je zagotovil nagrado, Firma je / kljub nasprotovanjem partnerjev/ zagotovila potencialnim kupcem izdaten popust, Zagotovil jim je, da se jim ne bo nič zgodilo, Za svoje izdelke jim je /brez posebnega pomisleka/ zagotovil, da se bodo prodajali, /Z zmago/ si ekipa zagotovi obstanek v ligi, Gospodarska in politična moč zagotovi samostojnost, Denar zagotovi ustanovi nemoteno delovanje; prim.

garantírati, izjáviti, izráziti, obljubiti, obvézati se, priskrbéti, réči, uredíti, zagotóviti, zavézati se □ **2. zagotóviti**₃ **kdo/kaj izjaviti komu/čemu za kaj/o čem**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam_{4/5}/S: /Brez zadržkov/ jim je zagotovil, da bolezen ni nevarna, Zagotovil ji je, da se kmalu vrnejo, Lahko ji že sedaj zagotovi, da se bo slabo končalo, Za podkupovanje je odrejenemu tožilcu izjavil, da o vsem čisto nič ne ve; prim. **garantírati, izjáviti, izráziti, obljubiti, réči, zagotóviti, zatrdíti**

zagovoríti -ím G dov., zagovoríl □ **1.**

zagovoríti₂₍₃₎ mit. **kdo/kaj z govorjenjem (komu/čemu) odpraviti kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Na hitro/ je znal (vsakomur) zagovoriti bolezen, oteklino ali rano, Zna zagovoriti kačji pik / proti kačjim pikom; prim. **odprávití, odvrnítí/ odvríniti, pozdrávití** □ **2. zagovoríti**₂ mit. **kdo/kaj z govorjenjem narediti koga/kaj poslušnega, voljnega**, Sam₁ – Sam₄: Zagovorili so otroke, da so postali

bolj poslušni, Zagovoril je kroglo, da zadene; prim. **obvládati, ukrotíti**

zagovoríti se -ím se G dov., zagovoríl

se □ **1. zagovoríti se**₂ **kdo/kaj z govorjenjem zadržati se pri kom/čem / pred/s kom/čim / kje /kdaj**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}: Zagovorila se je pri sosedí, potem pa še s prijateljico, Zagovorili so se pozno v noč; prim. **zadržáti se, zaklepetáti se** □ **2. zagovoríti se**₂₍₃₎ **kdo/kaj nehote povedati kaj 'kar se ne namerava' (pri kom/čem / pred/s kom/čim / kje /kdaj)**, Sam₁ – Sam₄/S – ((p)Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}): Zgovoril se je, da je bil zraven, (Pred ljudmi) se ni nikoli zagovoril; prim. **blékniti/blékniti, spozábíti/spozábíti se**

zahájati -am P_{Pr/C/Dg} nedov. > gl. zaíti

-idem P_{Pr/C/Dg} dov., nav. 3. os., zašél zašlá zašlò tudi zašlò 1.–2. □ **3. zahájati**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj večkrat hoditi h komu / k čemu / za/na/v/ med/pod/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Rad je zahajal na deželo, k prijateljem, /Brez prave volje občasno/ zahaja domov, k staršem; prim. **obiskováti, vráćati se**

zahtévati -am G nedov. in dov. □ **1.**

zahtévati₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj na silo dobiti koga/kaj (od koga/česa) (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₂) – (pSam₄): /Brez posebnega vzroka/ je (od potnikov) (za nedržavni prehod) zahteval potne liste, Ta učitelj (od učencev) zelo veliko zahteva (za pristopitev k maturi), (Za rabljeni avto) je zahteval odločno previsoko vsoto, Od otroka ni mogla zahtevati, da bi bil čisto pri miru; prim. **pobírati/pobráti, pridobívati, pričakováti, privábljati, tértjati, zbirati** □ **2. zahtévati**₂ nav. 3. os., v

posplošenem pomenu **kaj označevati koga/ kaj kot nujo, potrebo**, Sam₁ – Sam₄/S: Ozka in še spolzka cesta zahteva previdno vožnjo, Preiskava bo zahtevala veliko časa in denarja, Nesreča je zahtevala osem smrtnih žrtev, Dogodki zahtevajo, da se morajo čimprej odločiti; prim. *pobrāti, těrjati*

zahváliti se in zahváliti se -im se R dov. □ **1. zahváliti se₃ kdo/kaj izraziti hvaležnost komu/čemu za koga/kaj**, Sam₁ – Sam₃ – (p)Sam₄/S: /Pisno/ se jim je zahvalil za hitro denarno pomoč, Predvsem sodelavcem se mora zahvaliti, no pa tudi lastni trezni presoji, da se je vse tako gladko izteklo; čustv. /Lepo/ zahvalim za takšne pozornosti, Kar njemu se zahvali, da imaš sedaj takšne težave; prim. *oddolžiti se, pokloniti se, revanširati se* □ **2. zahváliti se₂ kdo/kaj zavriniti koga/kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄/S: /Kot večkrat deklarirani srčni bolnik/ se je zahvalil za povabilo na planinsko turo; čustv. /Lepo/ zahvalim, da ste me povabili, vendar vašega vabila žal ne morem sprejeti; prim. *oddolžiti se, pokloniti se, revanširati se*

zaigrāti -ám T_{De/Dg/Pr?} dov. > gl. igrāti -ám T_{De/Dg/Pr} nedov., 1., 6., 7. □ **2. zaigrāti₂₍₃₎ kdo/kaj z igranjem uresničiti (kaj 'tekmo') na/v/pri čem / kje**, Sam₁ – (Sam₄) – pSam₅/Prisl_k: (Zadnjo tekmo) so na prvenstvu zaigrali /brez napake/, Že desetič je /z velikim uspehom/ zaigral v državni reprezentanci; prim. *nastopiti/nastópiti* □ **3. zaigrāti₂₍₃₎ kdo/kaj začeti igrati kaj (proti čemu/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃/Prisl_k): (Proti koncu tekme) so zaigrali navijaško himno /še bolj borbeno/, (Opolnoči) naj

zaigra godba; prim. *začėti* □ **4. zaigrāti₂₍₃₎ kdo/kaj z igranjem izgubiti kaj (na/v/pri čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (V igralnicah in na stavah) je zaigral denar in posestvo, (V službi) je /brez potrebe in lahkomiselno/ zaigral ves ugled in možnost za uspeh; prim. *izgubíti/zgubíti, zaprāviti* □ **5. zaigrāti₂ čustv.**, v oslabiljenem pomenu **kdo/kaj navidezno narediti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Nataknil si je očala in /brez predsodkov/ zaigral slepca, /Z vsi prebrisanostjo/ je zaigrala zadrego; prim. *naredíti, ustvāriti*

zaigrāti na -ám na T_{De/Dg/Pr} dov. > gl. igrāti na -ám na T_{De/Dg/Pr} nedov.

zaigrāti se -ám se T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. zaigrāti se₂ kdo/kaj predlogo zadržati se pri/po/na/v kom/čem / za/med/s kom/ čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: (Na dvorišču) se je /brezskrbno/ zaigrala s svojim bratcem, Otroci so se zaigrali in zamudili kosilo, Pri šahu sta se zaigrala pozno v noč; prim. *pomuđiti se, zadržāti se, zamotīti se*

zaíti -idem P_{Pr/C/Dg} dov., nav. 3. os., zašél zašlá zašló tudi zašló □ **1. zaíti₁₍₂₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj spustiti se (za/na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam)**, Sam₁ – (pSam₄/Prisl_k): Sonce je zašlo (za obzorje); čustv. Zašel je nov dan; prim. *spustīti se* □ **2. zaíti₁₍₂₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj nehote napačno premakniti se (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/ čemu na/v/med/pod/nad/skozi/čez koga/kaj / po/na/ob/pri/v kom/čem / med/pod/nad/pred kom/čim kam/kod/ kje)**, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): /Brez predhodnih opozoril/ so zašli (v temi), /Po pomoti/ je zašel (med domorodce),

Včasih zaide tudi k njim; čustv. Zašel je na kriva pota, med barabe, Čeprav je bil dosedaj značajsko trden človek, je zašel; v oslabiljenem pomenu Zašel je v hude dvome, /Nenamerno/ so zašli v velike dolgove, Njegova slava je zašla; prim. /i/zgubiti se, zatávati ◇ astr. zaíti, kaj zaradi vrtenja Zemlje navidezno priti pod obzorje, Sam₁ – : Danes sonce zaide nekaj minut prej

zajémati -am R nedov. > gl. zajéti -jámem R dov., zajěmi, zajemíte; nam., zajeť in zajeť 1.–9.

zajéti -jámem R dov. zajěmi, zajemíte; nam., zajeť in zajeť □ **1. zajéti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dobiti kaj tekočega, sipkega (v/na kaj/s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/6}): (Z zajemalko) je zajela juho, Pri potoku je zajel vodo (v dlan), Čoln se je nagnil in zajel vodo (v trup), Pesek se zajel (na kup); prim. *dobiti, pridobiti, zbrati* □ **2. zajéti**₂₍₃₎ **kdo/kaj dobiti kaj tekočega, sipkega (iz/od česa / v čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/5}): Zajel je polento (iz sklede), (V juhi) je zajel slasten cmok, Vodo je zajela (iz domačega vodnjaka); pren., čustv. Resnico je zajela (iz prvega vira); prim. *dobiti, pridobiti* □ **3. zajéti**₂ **kdo/kaj dobiti kaj tekočega, sipkega v omejen prostor**, Sam₁ – Sam₄: Zajeli so vso odpadno vodo; prim. *dobiti, pridobiti, ujéti* □ **4. zajéti**₂ v zvezi z **zrak** **kdo/kaj dobiti kaj v notranjost dihalnih organov**, Sam₁ – Sam₄: Zajel je zrak in se potopil; čustv. Zajela je sapo; prim. *dobiti, pridobiti* □ **5. zajéti**₃ **kdo/kaj (za) obseči kaj v/na kaj/s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/6}: S traktorsko koso je zajel širok pas trave, Kamera je zajela ves prizor, Z očmi je zajel ves prostor, Z mislijo je zajel obdobje zadnjih desetih let;

prim. *dobiti, obseči, vključiti, zaobseči* □ **6. zajéti**₃ **kdo/kaj izraziti kaj v/na kaj/s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/6}: V knjigo je zajel vse pomembnejše članke, V zbirko je zajel pesmi iz svojega zadnjega obdobja, Slikar je na platno zajel vzdušje pričakovanja, Slovar ni mogel zajeti vsega besednega gradiva; čustv. Tega ni mogoče zajeti v besede / z besedami; prim. *predstaviti, prikázati/ prikázati* □ **7. zajéti**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj z obkolitvijo dobiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zajeli so sovražno četo, Zajeli so velik vojaški plen, Zajeli so tihotapce, Pri raciji so zajeli veliko ljudi in blaga; pren., čustv. Zajel ga je vrtinec velemestnega življenja; prim. *dobiti, nájti, prijéti, ujéti, zasáčiti* □ **8. zajéti**₃ **kdo/kaj vzeti kaj/koliko česa od/iz koga/česa/odkod v kom/čem/kje**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}/Sam₂ – pSam_{2/5}/Prisl_k: Podatke je zajel iz enciklopedij, Pisatelj je zajel snov za roman iz starejše zgodovine; čustv. Odkod je zajel toliko poguma za to dejanje; prim. *oskrbėti se, vzéti* □ **9. zajéti**₁ v oslabiljenem pomenu, čustv. **(za)obseči koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Sobo je zajela tišina, Zajelo ga je malodušje, Ljudi je zajel preplah, Zajel ga je spanec ◇ grad. *zajéti*₂ **kdo/kaj z zagraditvijo ujeti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zajeli so izvir in potok ◇ obrt. *zajéti*₃ **kdo/kaj (za) obseči kaj v/na kaj/s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/6}: S kvačko je zajela nit

zakúhati -am T_{De/Dg/Pr} dov. □ **1. zakúhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj dati kaj (v/na kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Rezance je zakuhala (v/na juho); prim. *dáti, dodáti* □ **2. zakúhati**₂₍₃₎ **kdo/kaj predelati kaj (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Juho je zakuhala (z rezanci), Zakuhala je mleko

/do vrelišča/; prim. *predélati, pripraviti, skúhati* □ **3. zakúhati₁ kaj segreti se do vrenja**, Sam₁ – : Voda v hladilniku je zakuhal; žarg., avt. Avtomobil /pri hudem vzponu/ lahko zakuha; prim. *segréti se* □ **4. zakúhati₁ čustv. kdo postati razgret, rdeč zaradi napornega stanja, vznemirjenja**, Sam₁ – : /Od hoje/ je zakuhal, /Ob teh očitkih/ zakuha, /V srcu/ zakuha jeza, brezos., – : /V njem/ je zakuhalo; prim. *razbúriti se, razgréti se, vznemíriti se* □ **5. zakúhati₂₍₄₎ čustv. kdo/kaj povzročiti (komu/čemu) kaj neprijetnega (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Pazi, da (nam) kaj ne zakuhaš, Otroci so (mu) zakuhalí že veliko težav; prim. *povzročiti, pripraviti, skúhati*

zakúhati jo -am jo NT_{De/Dg/Pr} dov., čustv. □ *zakúhati jo*₂₍₃₎ pog. knj. **kdo/kaj povzročiti komu/čemu (s čim)**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆): Staršem so jo krepko zakuhalí, Zakuhal jo ji je; prim. *ponagájati, povzročiti, pripraviti, skúhati, ušpíčiti jo*

zakúhati se -am se NT_{De/Dg/Pr} dov., čustv. □ *zakúhati se*₁₍₂₎ **kaj nastáti, razvíti se (pri/v/na kom/čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/c}): Utegnejo se zakuhati neprijetne zadeve, (Pri njih) se vedno kaj rado /nepredvideno/ zakuha; prim. *nastáti, razvíti se*

zakuríti in zakúríti -im R dov. □ **1. zakuríti₂₍₅₎ kdo/kaj z iskro povzročiti (komu/čemu) kaj (s čim) (sredi/okoli česa / v/na/pri/ob/po čem / med/nad/pod čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆) – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Na jasi) so (si) podvečer /iz suhega dračja/ zakurili, Kar (sredi kuhinje) so (si) (s suhim dračjem) zakurili ogenj, (V sobi) (si) je

zakuril (s plinom); čustv. (Na dvorišču) (si) je (z bencinom) zakuril stare cunje in /za zraven/ še pol hiše; prim. *prížgáti, vžgáti, zanétiti, zažgáti* □ **2. zakuríti₂₍₃₎ pren., čustv. kdo/kaj postreči komu/čemu (s čim) neprijetnim**, Sam₁ – Sam₃ – (pSam₆): /Zaradi raztresenosti/ mu je zakuril (z zelo nepremišljenim dejanjem), /Zelo iznajdljivo/ so zakurili sovražniku; prim. *ponagájati, zagósti*

zalíti -lžjem R dov. □ **1. zalíti₂₍₄₎ kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj (s kom/čim) bolj vlažn-ega/-o**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Zalila (jim) je cvetje (s postano vodo), Vsak večer zalije vrt; prim. *ovlážiti/ovlažiti, poškropiti, zmóčiti* □ **2. zalíti₂₍₄₎ kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj 'hrano/pijačo' (s kom/čim) bolj redko, mokro**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Omako (si) je zalila (z belim vinom), Vino so (jim) /krepko/ zalili (z vodo); prim. *ovlážiti/ovlažiti, razrédčiti* □ **3. zalíti₂₍₄₎ kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj (s kom/čim) polno**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Zidarji so zalili vse špranje v zidu, Kozarec (si) je /do vrha/ zalila (z mastjo in ocvirki); prim. *napólniti/napólniti, zapolníti/zapólniti* □ **4. zalíti₂ kdo/kaj narediti koga/kaj nevidn-ega/-a/-o**, Sam₁ – Sam₄: Reka je zalila travnik /čez in čez/, Lava je zalila vas; prim. *pokriti, prekriti, prelíti, zakrítí* □ **5. zalíti₂₍₃₎ kdo/kaj narediti kaj (s kom/čim) polno**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Zidarji so zalili drogove (z betonom), Klobase so zalili (z domačo svinsko mastjo); prim. *obdáti, zakrítí* □ **6. zalíti₂₍₃₎ čustv., v oslavljenem pomenu kaj opazno čustveno prizadeti (komu/čemu) kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Pot (ji) je zalil obraz,

Zalila ga je rdečica, /Brez pravega povoda/ so (ji) solze zalile oči; prim. *pokriti, prekriti, preliti, spremeniti*
 □ **7. zalíti**₂₍₃₎ čustv. **kdo/kaj narediti kaj (s kom/čim) bolj slavnostno**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Novorojenca so /izdatno/ zalili, (S prijatelji) je zalil diplomu; prim. *obelježiti, proslaviti* □ **8. zalíti**₂₍₃₎ čustv., v oslabljenem pomenu **kaj opazno čustveno (komu/čemu) zajeti koga/kaj**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Zalila jo je groza, Utrujenost (mu) je zalila telo, Zalili so ga spomini, Sobo je zalila svetloba; prim. *prepláviti, zajéti*

zalívati -am R nedov. > gl. zalíti -lijem R dov.

založiti -ím R dov., zalóžil □ **1. založiti**₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj obdati (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆): Sobo (si) je /po nepotrebem/ založil (z različno staro ropotijo), Stene sobice so (ji) založili (s knjigami), Založila se je z lahkotnim poletnim branjem, V pristanišču se je ladja založila predvsem z gorivom, Trgovino so (mu) založili z nekomercialnim blagom, Trg so /v hipu/ založili (z različnimi trendovskimi izdelki), Pred zmrzaljo so (si) včasih krompir /preventivno/ založili (s slamo), pren., čustv. Pred sestankom se je založil predvsem s potrpljenjem; prim. *napolniti/napólniti, obdāti, obložiti, odéti, oskrbétí, ovíti, pokriti, prekriti, zakriti, zaščítiti* □ **2. založiti**₂₍₃₎ **kdo/kaj izgubiti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/za kom/čim/kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{5/6}/Prisl_k): /Kot stari mož/ je (nekam) založil svoja boljša očala, Knjigo je /tako/ založila, da je ni mogla več najti; prim. *izgubíti/*

zgbúti □ **3. založiti**₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj dati kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): /Dobrohotno/ je založil precej svojega denarja (za izgradnjo šole), /Kot nekakšen mecen/ je (za njegovo šolanje) založil lepe denarje, (Za sina) je rada založila varščino; prim. *dáti, pláčati/plačáti, zbráti* ◇ igr. *založiti*₂₍₃₎ **kdo dati kaj 'nezaželeno nadštevilno karto'** (v kaj 'talon'), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Pri igri je /brez potrebe/ založil karto

založiti se -ím se NT dov., zalóžil □ **založiti se**₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj izgubiti se v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/za kom/čim/kje/kod**, Sam₁ – (p)Sam_{5/6}/Prisl_k: /Na vsem lepem/ se je dokument založil kar doma, Nekateri papirji so se /po nepotrebem/ založili med drugimi skladovnicami in arhivi; prim. *izgubíti/zgbúti se*

zamázati -mážem Sp_L dov., zamázala, in zamazála > gl. mázati mážem Sp_L nedov., mázala in mazála 5. □ **zamázati**₃₍₄₎ pog. knj., čustv. **kdo/kaj z mazanjem zadelati, zapolniti (komu/čemu) kaj s čim**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆: /Na krajši čas/ so (si) s kitom zamazali razpoke v zidu, /V daljših presledkih/ (si) je /s čopičem/ zamazala razpoko v okrasni posodi, Če se /preveč in pregrebo/ zamaže neometana mesta na stenah, je še slabše kot prvotno stanje; Napake in nečisto kožo na obraz (si) zamaže s tekočimi korekcijskimi pudri; prim. *prikriti, zadélati, zakriti, zapolniti*

zamazováti -újem Sp_L nedov., zamázala, in zamazála > gl. zamázati -mážem Sp_L dov., zamázala in zamazála

zaménjati tudi zamenjáti -am Sp_{L/S}

dov. □ **1. zaménjati**₃₍₄₎, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Zamenjali so (jim) kruh za cigarete, Zamenjali so (si) večje stanovanje za manjše s centralno kurjavo; pren. Poštenja niso hoteli zamenjati za premoženje □ **2. zaménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj spremeniti kaj (za/v kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄): Tolarje je /slabo/ zamenjal (za marke), Dinarje so /preventivno/ zamenjali (v dolarje), /Na hitro/ je zamenjal poklic □ **3. zaménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj na novo dati kaj (pri/v čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): (Pri avtu) je zamenjal prebito izpušno cev, Elektrikar je zamenjal električno napeljavo (v hiši) □ **4. zaménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj na novo postaviti koga/kaj (v/na čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Trener je (v ekipi) zamenjal oba slabša igralca, (Na teniški tekmi) so /večkrat/ zamenjali mrežico, Zamenjala sta sedeža in mesti (v vrsti) □ **5. zaménjati**₂ **kdo/kaj na novo dobiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Živali /večkrat/ zamenjajo dlako, Med vožnjo je /večkrat/ zamenjal luči, /Večkrat/ je zamenjal službo □ **6. zaménjati**₂₍₃₎ **kdo/kaj napraviti, da preide kaj (na/za/v kaj / koliko česa)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol}Sam₂): Zamenjali so stanovanje (za nekaj mesecev), Zamenjal je stanovanje (za garsonjero); pren. Zamenjal je temo (na drugo raven); prim. *določiti/ dolóčiti, razdelíti, razporedíti* □ **7. čustv. zaménjati**₂ **kdo/kaj nadomestiti koga/ kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zamenjal je delavca pri stroju, Med potjo sta se /večkrat/ zamenjala, /Prostovoljno in z veseljem/ ga je zamenjal □ **8. zaménjati**₃ **kdo/kaj imeti koga/kaj za koga**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Zamenjal ga je za soseda, V temi je okna zamenjal za vrata

zaménjati se tudi zamenjati se -am se Sp_{L/S} dov. □ **zaménjati se**₁ **kdo/kaj zamenjati se**, Sam₁ – : V podjetju se slabi delavci /hitro/ zamenjajo, Straža se zamenja /vsaki dve uri/

zaménjati z/s tudi zamenjati z/s -am z/s Sp_{L/S} dov. □ **1. zaménjati z/s**₃ **kdo/ kaj nadomestiti kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Izrabljene dele so zamenjali z drugimi, Koso je zamenjal s kosilnico □ **2. zaménjati z/s**₃ **kdo/ kaj menjati kaj s kom**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: S prijateljem sta /sporazumno/ zamenjala delovni mesti, S sošolcem sta si zamenjala dekleta, Z znanko si je zamenjala zgoščenke □ **3. zaménjati z/ s**₃ **kdo/kaj menjati koga s kom**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Otrok je gosta zamenjal z očetom, /Zmotno/ ga je zamenjala s sosedom

zamréžiti -im R dov. > gl. mréžiti -im R nedov., 1.

zamudíti -im R dov., zamúdil □ **1. zamudíti**₁₍₂₎ **kdo/kaj predolgo odlašati (h komu/k čemu / kaj / s čim)**, Sam₁ – ((p)Sam_{3/4/6}): /Kot vedno/ je tudi tokrat zamudil, /Zaradi prometa/ je zamudil (pozdravni govor), /Kot glavni slavljeneč/ je zamudil (h kosilu), Že zdavnaj je zamudil (plačilo), Že zdavnaj je zamudil (s plačilom), Pomlad je letos zamudila, /Kot soavtor/ je zamudil (s prispevkom); prim. *odlašati* □ **2. zamudíti**₂ **kdo/kaj izpustiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Zaradi gole eksistence/ se boji zamuditi priložnost, /Že kot dekleta/ je zamudila ugoden čas; prim. *izpustíti/spustíti* □ **3. zamudíti**₂ **kdo/ kaj zadržati koga**, Sam₁ – Sam₄: /Po pričakovanjih/ ga je naloga /krepko/ zamudila, Vse dodatno popraviljanje

ga je /preveč/ zamudilo; prim. *zadržáti*, *zamotíti/zamótíti* ◇ šport. *zamudíti₂ kdo/kaj prepozno zaznati kaj*, Sam₁ – Sam₄; /Kot neizkušen tekmovalc/ je zamudil start

zamudíti se -ím se R dov., zamúdil se
 □ *zamudíti se₂ kdo/kaj predolgo ostati v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/ pred kom/čim /kje/kod/kdaj*, Sam₁ – (p) Sam_{5/6}/Prisl_{k/c}: /Kot velik gurman/ se je zamudil predvsem v kuhinji, /Kot vzgojiteljica/ se je ves čas zamudila med otroki, Dolgo časa se je zamudil pri bolni materi; prim. *ostáti*, *zadržáti se*, *zamotíti/zamótiti se*

zamudíti se z/s -ím se z/s R dov., zamúdil se z/s □ *zamudíti se z/s₂ kdo/kaj dosti časa porabiti s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: /Kot velik gurman/ se je zamudil s pripravo hrane, /Kot vzgojiteljica/ se je rada zamudila z otroki, Dolgo časa se je zamudil z bolniki, Z drobnimi stvarmi se je /preveč/ zamudil,; prim. *zadržáti se z/s*, *zamotíti/zamótiti se z/s*

zanášati -am R(P) nedov. > gl. *zaněsti* -něsem R(P) dov., zanéšel zaněšla 1.–4.

zanášati se na -am se na R nedov. > gl. *zaněsti se na* -něsem se na R dov., zanéšel se na zaněšla se na

zaněsti -něsem R(P) dov., zanéšel zaněšla □ **1.** *zaněsti₃ kdo/kaj z določenim namenom premakniti koga/kaj do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/nad/pod/skozi/ čez koga/kaj / po kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Otroka je /hitro/ zanesel na varno, Prtljago je /lahkotno/ zanesel v vežo, Veter je zanesel radioaktivni oblak nad

Skandinavijo, Drugi konec klopi je zanesel /še malo/ k zidu; brezos. Prah je zaneslo v vsako špranjo; prim. *odněsti*, *premakniti/premákniti*, *preněsti*

□ **2.** *zaněsti₃ kdo/kaj navadno nehoté preusmeriti koga/kaj do/mimo koga/česa / proti/h/k komu/čemu / v/na/za/nad/pod/skozi/čez koga/kaj / po kom/čem / kam/kod*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Otroka je /hitro/ zanesel na varno, Prtljago je /lahkotno/ zanesel v vežo, Veter je zanesel radioaktivni oblak nad Skandinavijo, Drugi konec klopi je zanesel /še malo/ k zidu; brezos. Zaneslo jo je in je padla, V ovinku ga je zaneslo v levo, Prah je zaneslo v vsako špranjo; prim. *odněsti*, *premakniti/premákniti*, *preněsti* □ **3.** *zaněsti₂ pog. knj., čustv. kaj prevladati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Jeza ga je zanesla, pa jo je udaril, Navdušenje ga večkrat zanese; brezos. Govornika je zaneslo; prim. *prehitěti*, *premágati*, *premóči*, *prevládati* □ **4.** *zaněsti₃ kdo/kaj preusmeriti kaj h/k komu/čemu / v/na/med koga/kaj / kam*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Pisatelj je v tedanjo književnost zanesel nov slog, Med znance je zanesla razdor, V pogovor je skušal zanesti nekoliko živahnosti, To bolezen so k njim / po nevednosti / nevedoma/ zanesli priseljenci, brezos. /Nepredvidoma in po nesreči/ je bolezen zaneslo med staroselce; prim. *odněsti*, *preněsti*, *vněsti* □ **5.** *zaněsti₂ kdo/kaj prevladati koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: Lepota in divjina sta potnike zanesli, Deda je zanesel spomin na mladost, Znal je vsakogar zanesti; prim. *navdúšiti*, *premágati*, *premóči*, *prevládati*

zaněsti se na -něsem se na R dov.,

zanésel se na zanêsla se na □ *zanêsti se na*₂ *kdo/kaj usmeriti se na koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄/S: Na svoje ljudi se zanese, Nanj se ni mogoče zanesti, /Brezpogojno/ se zanese na njegovo poštenost in molčočnost, /Preveč/ se je zanesel na svojo prednost, Na ta avtomobil se lahko zanese; čustv. /Stoodstotno/ se zanese nanj, Lahko se zanese, da ga ne bo izdal, Zanesel se je na to, da bo kdo drug opravil delo; prim. nedov. *naslânjati se na, navezováti se na, opírati se na, ozírati se na, sklíceváti se na, upoštvévati*

zaníkati -am G/R dov. in nedov.

□ **1.** *zaníkati*₁ *kdo/kaj z besedami, kretnjami negativno izraziti se*, Sam₁ – : Obtoženec je zanikal, Zanikal je, Vprašali so ga, če si želi ostati, a je zanikal □ **2.** *zaníkati*₂ v posplošenem pomenu *kdo/kaj z besedami, kretnjami negativno izraziti kaj 'dogodek, dejanje, pojav, čustva'*, Sam₁ – Sam₄/S: Zanikali so govorce o kraji, Zanikal je sodelovanje s tajno organizacijo, Zanikal je, kar so trdili drugi, Zanikal je, da bi on to storil, Agencija je vest že zanikala, Zanikali so njegovo avtoriteto, Zanikal je pravilnost določenih ugotovitev, Zanika vse družbene norme in vrednote, Zanikal je vsako možnost okužbe, Ni mogoče zanikati, da je zelo delaven; prim. *negírati* ◇ jezikosl.

*zaníkati*₂ *kdo/kaj z besedami, kretnjami negativno izraziti kaj 'dogodek, dejanje, pojav, čustva'*, Sam₁ – Sam₄: Zanikali so povedek

zanímati -am S_D nedov. □ *zanímati*₂ *kdo/kaj vznemírjati koga*, Sam₁/S – Sam₄: Ta študij ga /zelo/ interesira, Vse novo ga /že kar preveč/ interesira, /Načelno/

ga politika ne interesira, Živali so ga zmeraj zanimale, Nič ga /zares/ ne interesira, Zanimalo ga je, kje so drugi, Pogovarjali so se o vprašanjih, ki zanimajo obe strani; čustv. Ne zanima ga /prav dosti/, kaj in kako govorijo drugi, Ženske ga ne zanimajo /preveč/; prim. *dotíkati se, hendikepírati, interesírati, prizadévati, tikati se, vznemírjati, zadévati*

zanímati se za -am se za S_D nedov.

□ *zanímati se za*₂ *kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj*, Sam₁ – pSam₄: /Zelo živo/ se zanima za politiko, Turistični delavci se /zelo/ zanimajo za gradnjo novega hotela, Ta človek se /očetovsko/ zanima za sirote, /Zdaleč premalo/ se zanima za svojega otroka, Vsi se moramo zanimati za izvajanje zakonov, Več se jih /intenzivno/ zanima za nakup zemljišča, Za tovrstne izdelke se /zelo/ zanimajo; izpust. Prebivalci so se /vneto/ zanimali za cesto in šolo; prim. *interesírati se za, povprašévati za, prizadévati si za, skrbéti za, vznemírjati se za, zavzémati se za*

zanímírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. > gl.

animírati -am T_{De/Dg/Pr} dov. in nedov.

zaobjéti -jámem R dov., zaobjêmi zaobjemíte; zaobjél; nam., zaobjét in zaobjèt □ **1.** *zaobjéti*₂ *kdo/kaj z rokami obseči koga/kaj*, Sam₁ – Sam₄: /Z levalo/ jo je zaobjel /čez rame/, Zaobjela si je kolena, Sobo je zaobjela svetloba; prim. *(za)obséči, oprijéti se* □ **2.** *zaobjéti*₂₍₃₎ *kdo/kaj izraziti kaj (v) na kaj/v čem*, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}): Pisatelj je poskušal (v svojih romanih) zaobjeti življenje pred vojno, Mavrica (v svoj spekter) ne zaobjame teh barv; prim. *predstáviti, prikázati/prikázáti, zajéti*

zaobséči -séžem R dov., zaobsézi
 zaobsézite; zaobségel zaobségla; nam.,
 zaobséč in zaobséč □ **1. zaobséči₂ kdo/
 kaj z rokami obseči koga/kaj**, Sam₁
 – Sam₄: /Z levico/ jo je zaobsegel /
 čez rame/, Zaobsegla si je kolena, /S
 pogledom/ je zaobsegel okolico; prim.
obséči, oprijéti se, zajéti, zaobjéti □ **2.
 zaobséči₂₍₃₎ kdo/kaj izraziti kaj (v/na
 kaj/v čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}):
 Pisatelj je poskušal (v svojih romanih)
 zaobseči življenje pred vojno, Mavrica
 (v svoj spekter) ne zaobseže teh barv;
 prim. *predstáviti, prikázati/prikazáti,
 zajéti, zaobjéti*

zapíhati -am S_T/E_{T/NT/NP} dov. > gl. píhati
 -am S_T/E_{T/NT/NP} nedov., 1., 2., 4.

zapolníti in zapólniti -im T_{De/Dg} dov. □ **1.
 zapolníti₂₍₃₎** v posplošenem pomenu **kdo/kaj
 dokončno narediti polno kaj (s čim)**,
 Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Zapolnili so
 reže med zidaki (z malto), Špranje so
 zapolnili (s kitom), Ilovica je zapolnila
 razpoke, Plaz je zapolnil kotanjo, S
 postavo je zapolnila okvir vrat, Stene
 so zapolnili (s slikami in knjigami);
 prim. *napolníti/napólniti, zalíti, založíti*
 □ **2. zapolníti₃ kdo/kaj narediti časovno
 polno kaj s čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆:
 Čas med dogodkoma je /iznajdljivo/
 zapolnil s pogovori, Premore so /
 dobro/ zapolnili (z glasbo in zabavnimi
 prizori); prim. *napolníti/napólniti* ◊
 jezikosl. *zapolníti₃ kdo/kaj z dopolnitvijo
 odpraviti kaj s čim*, Sam₁ – Sam₄ –
 pSam₆: Zev se zapolni z j

zapolníti se in zapólniti se -im se NT_{Dg}
 dov., > gl. napolníti se in napólniti se -im
 se NT_{Dg/Pr} dov. □ *zapolníti se₁₍₂₎ kdo/kaj
 postati poln (s čim)*, Sam₁ – (pSam₆):
 Jama se je sčasoma /do vrha/ zapolnila

(s prodom); čustv. Vse še odprte
 možnosti so se /v trenutku/ zapolnile (z
 atraktivnimi ponudbami)

zapolnjeváti -újem T_{Dg/Pr} nedov. > gl.
 zapolniti in zapólniti -im T_{De/Dg} dov.

zapómnniti si -im si R dov. □ *zapómnniti
 si₂ kdo/kaj ohraniti v zavesti kaj*, Sam₁
 – Sam₄/S: /Kot igravec/ si je /temeljito/
 zapomnil vse prizore iz scenarija,
 Računalnik si /zlahka/ zapomni potek
 nekaj zaporednih informacij, /Kot velik
 poznavalec si je /zlahka/ zapomnil, kaj
 vse mu v zbirki še manjka; prim. *osvojíti,
 usvojíti*

zaposíti -prósim, G/R dov. > gl. prošiti
 za prósim za G/R nedov., 1.

zaposíti za -prósim za G/R dov. > gl.
 prošiti za prósim za G/R nedov.

zapustíti -ím R(P) dov., zapústil □ **1.
 zapustíti₂ kdo/kaj s hojo, premikanjem
 narediti kaj manj polno, zasedeno**, Sam₁
 – Sam₄: Vojaki so zapustili položaje,
 Zapustil je zabavo in zborovanje,
 Vlak je zapustil postajo, Zgodaj je
 zapustil rojstni kraj in starše, Mladiči
 so zapustili gnezdo □ **2. zapustíti₂ kdo/
 kaj pustiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pes
 ni zapustil ranjenega gospodarja, Tu
 cesta zapusti reko, Otroci so zapustili
 starše, Bolna žival zapusti čredo;
 prim. *pustíti* □ **3. zapustíti₂ kdo/kaj
 prenehati skrbeti za, gledati na koga/
 kaj**, Sam₁ – Sam₄: Mož jo je zapustil,
 Prijatelji ga niso zapustili, Bolnika
 so vsi zapustili; prim. *zavréči* □ **4.
 zapustíti₃ kdo/kaj dati komu/čemu koga/
 kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Posestvo je
 zapustil sinu, Zapustil mu je veliko
 premoženje; čustv. Žena mu je ob smrti
 zapustila dva otroka; čustv. Šolske knjige

je zapustil bratu; prim. *dáti, prepustíti*
 □ **5. zapustíti**₂₍₃₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj trajno pustiti kaj ((h/k) komu/čemu v/na/pri čem/kom / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{3/5}/Prisl_k): Tat ni zapustil sledov, Težko življenje je zapustilo številne gube (na obrazu), Umrlí (svojcem) ni zapustil oporoke, Dogodki so zapustili trajne sledove (v zavesti naših ljudi); prim. *pustíti* □ **6. zapustíti**₂ **kaj pustiti koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zapustili so ga razum, spomin, vid, Telesne moči so ga zapustile, Dobra volja ga je zapustila, Nenadoma ga je zapustila zavest; prim. *pustíti* □ **7. zapustíti**₂ **kdo/kaj prenehati vključevati se v kaj**, Sam₁ – Sam₄: Starša sta zapustila tovarno, otroka pa šolo, Zapustil je delo, dobro plačano službo; prim. *pustíti* □ **8. zapustíti**₂ **kdo/kaj zanikati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Pri delu je večkrat zapustil načela estetike; prim. *zaníkati, zavrěči*

zapustíti se -ím se R dov., zapústíl se □ *zapustíti se*₁ nav. čustv. **kdo/kaj zanikati samega sebe**, Sam₁ – : Ženske se v teh letih rade zapustijo, Postal je odličen mojster, toda kmalu se je zapustil, /Strokovno/ se je zapustil; prim. *zanemáriti se*

zapúšćati -am R(P) nedov. > gl. zapustíti -ím R(P) dov., zapústíl

zapúšćati se -am se R nedov. > gl. zapustíti se -ím se R dov., zapústíl se

zaríti -rjím R dov., zaríl in zaríl □ *zaríti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s sunkom spraviti (komu/čemu) kaj za/v/ pod/nad/med/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Blazino (si) je zarila pod glavo, /Na skrivaj/ (mu) je v žep zaril nekaj starih

spiskov, /Živčno/ (si) je nohte zaril v dlani, Plug so zarili /globoko/ v zemljo; čustv. /S sramom/ (si) je zarila obraz v blazino; prim. *poríniti, potísniti, správití, vložítí, vtaknítí/vtáknítí, zabósti, zapíćítí, zaríniti*

zaríti se -rjím se R(P) dov., zaríl se in zaríl se □ *zaríti se*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj s sunkovito spraviti se za/v/ pod/nad/med/skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Nekateri glodalci se pozimi zarijejo /globoko/ v zemljo, /Zaradi zasledovalcev/ se je zaril v precej gosto grmovje, Drobcí razstreliva so zarili v mišico na nogi, Cesta se je /brezobzirno/ zarila v njihova polja; čustv., pren. /Zaradi hude izgube/ se je v njihove duše zarila žalost; prim. *poríniti se, potísniti se, prodréti, správití se, vložítí se, vtaknítí/vtáknítí se, zabósti se, zapíćítí se, zaríniti se*

zaríti se v -rjím se v Fz dov., zaríl se v in zaríl se v, čustv., v oslabljenem pomenu □ *zaríti se v*₂ **kdo/kaj s sunkovito spraviti se v/na/nad koga/kaj / med/ skozi koga/kaj / kam**, Sam₁ – pSam₄’/Prisl_k’: /Zaradi različnih razočaranj/ se je zaril v delo, /Z vso vnemo/ se je zaril v knjige, Pes se je zaril v malo večjo krtino sredi travnika, /Z vso živčnostjo/ se je /izzivalno/ zaril vanj in ga začel provocirati; prim. *poríniti se v, potísniti se v, správití se v, vtaknítí/vtáknítí se v, zabósti se v, zabúbiti se v, zapíćítí se v, zaríniti se v*

zaróbiti in zaróbiti -ím R dov. > gl. robíti in róbiti -ím R nedov., 1., 3.

zaslišati -ím G/R dov. □ *zaslišati*₂₍₃₎ **kdo/kaj določiti koga/kaj za odgovore (o kom/čem)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/S):

Obtoženca so /temeljito/ zaslišali (o vsem), Vse udeležence dogodka so /navzkrižno/ zaslišali, Zaslišala je moža(, kod je hodil), /S strogim pogledom/ je zaslišal sina; prim. *izprášati, povprášati/povprašáti, prevériti*

zasliševáti -újem G/R nedov. > gl.
zaslišati -im G/R dov.

zasnováti zasnújem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., neobč., zasnóval > gl. snováti snújem $T_{De/Dg/Pr}$ nedov., neobč., snóval 1., 3. □ **1.** *zasnováti*₂ **kdo/kaj narediti načrt za kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Zasnóvali so program socialne reforme, Zasnóvali so smernice razvoja; prim. *začrtati* □ **2.** *zasnováti*₂ **kdo/kaj postaviti kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Zasnóval je svoj nauk o prostoru, Zasnóvali so stranko /kot podporo gibanju/, /Namensko/ so zasnóvali posebno organizacijo, Zasnóvala sta si dom; prim. *osnováti, postávití, utemeljiti*

zasnováti se zasnúje se $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov., nav. 3. os., neobč., zasnóval se > gl. snováti se snúje se $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov., nav. 3. os., neobč., snóval se

zastáviti I -im R dov. □ **1.** *zastáviti*₂₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj zapolniti (komu/čemu) koga/kaj (s kom/čim)**, $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_6)$: (S kmečkim orodjem) so (jim) zastavili pot, Celo sobo (si) je /nenačrtovano/ zastavila (s pohištvom), Izhod (mu) je zastavila /s svojim telesom/, Avto so (mu) /popolnoma/ zastavili (z najrazličnejšimi prikolicami in motornimi kolesi), Vse police (si) je zastavila (z različnim metriskim blagom); prim. *napolniti/napólniti, obdáti, obkolíti, obložiti, odéti,*

oskrbėti, ovíti, pokrítí, prekrítí, zakrítí, založiti, zapolniti/zapólniti, zasésti, zaščítiti □ **2.** *zastáviti*₃ **kdo/kaj namestiti koga/kaj v/na/ob/nad/pod/pred/med koga/kaj / med/nad/pod/za kom/čim/kam/kje/kod**, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{4/6}/Prisl_k$: Sveder vrtalnika je /previdno/ zastavil na označeno mesto med dve plošči, Nogo je /kljubovalno/ zastavila ob prag, da niso mogli zapreti vrat; prim. *dáti, namestiti/naméstiti, opréti, postávití* □ **3.** *zastáviti*₂ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj začeti kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Gradbena dela pri hiši je /dobro/ zastavil, žal nima kdo nadaljevati, /Kot nezaposelni/ je moral svoje celotno delo zastaviti /na novo/, Mlado sadno drevje je /dobro/ zastavilo; pren., čustv. Ni točno vedel, kako naj /čimbolj prepričujoče/ zastavi besedo; prim. *osnováti, utemeljiti, začéti* □ **4.** *zastáviti*₂ **kdo/kaj vsebinsko določiti kaj**, $Sam_1 - Sam_4$: Proizvodnjo so /moderno/ zastavili, Celotni delovni proces je moral /na novo/ zastaviti /brez polovice delavcev/; prim. *usméríti* □ **5.** *zastáviti*₃ **kdo/kaj postaviti komu/čemu kaj**, $Sam_1 - Sam_3 - Sam_4$: /Kot dobro obveščeni/ so mu zastavili kar nekaj provokativnih vprašanj, /Kot zelo ambiciozni človek/ si je zastavil precej zahtevno nalogo oziroma cilj; prim. *določiti/dolóčiti, postávití*

zastáviti II -im R dov. □ **1.** *zastáviti*₃ **kdo/kaj dati komu/čemu kaj za zavarovanje upnikove terjatve**, $Sam_1 - Sam_3 - Sam_4$: /V že hudi stiski/ je gospodarju zastavil hišo, /Zaradi igranja na srečo/ je zastavila že vso zlatanino; prim. *dáti, izročiti* □ **2.** *zastáviti*₃ nav. čustv. **kdo/kaj dati kaj**

za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: / Dobrohotno/ je za izgradnjo šole zastavil precej svojega denarja, /Kot nekakšen mecen/ je za njegovo šolanje zastavil lepe denarje, Za sina je /brez pomislekov/ zastavil svoje življenje; prim. *dáti, izročiti, tvégati* ◇ pravn.

*zastáviti*₃ **kdo/kaj dati komu/čemu kaj za zavarovanje upnikove terjatve**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: /Kot porok/ je banki zastavil celotno gospodarsko poslopje, brez stanovanjskega dela

zaščítiti -im R dov. □ **1. zaščítiti**₃₍₅₎ **kdo/kaj zavarovati (komu/čemu) koga/kaj s kom/čim (pred kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆ – (pSam₆): Z vodnimi curki so jih zaščítili (pred fizičnimi napadi), (Pred napadalci) (mu) je s kmečkim orodjem zaščítil hrbet in posest, Direktor je z nasveti zaščítil nečaka (pred podkupovanjem), Premaz zaščíti kovino (pred rjo), S premazom zaščítijo kovino (pred rjo), Sončna očala zaščítijo oči (pred premočno svetlobo) z različno stopnjo zatemnitve, Stena jih je s svojo neprepustnostjo in debelino zaščítila (pred dežjem), Gozdovi zaščítijo naselje (pred hujšimi vetrovi); prim. *zavarováti/zavárovati* □ **2.**

*zaščítiti*₃₍₅₎ **kdo/kaj pravno zavarovati (komu/čemu) koga/kaj s kom/čim (pred kom/čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₆ – (pSam₆): Sindikat zaščíti koristi delavcev (pred prevelikim izkoriščanjem), Izum so (pred krajo) zaščítili s patentom, Predsednika so (pred morebitnimi atentatorji) zaščítili s policisti, Zaščítili so ugled ustanove, Zakon zaščíti pravice otrok in ostarelih, Posest (jim) zaščíti policija; prim. *zavarováti/zavárovati* ◇ avt. *zaščítiti*₃₍₄₎

kdo/kaj zavarovati koga/kaj s kom/čim (pred kom/čim), Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – (pSam₆): S premazom so zaščítili spodnji del avtomobila (pred rjo); ◇ lov. Z zakonom so zaščítili divjad (pred prostim lovom); ◇ pravn. Z zakonom so zaščítili kmetijo (pred dedno delitvijo)

zaudárjati -am S_T/E_{T/NT/NP} nedov., čustv. > gl. smrdéti -ím po S_T/E_{T/NT/NP} nedov., čustv., 1.–2.

zaudárjati po -am po S_T/E_{T/NT/NP} nedov., čustv. > gl. smrdéti po -ím po S_T/E_{T/NT/NP} nedov., čustv., 2.

zaúpati -am S_D/NT/T_{Dg/Pr} nedov. in dov. □ **1. zaúpati**₂ **kdo/kaj verjeti komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Dekle fantu ne zaupa več; čustv. Zaupa samo časopisom in televiziji; čustv. Zaupal mu je /na besedo/, Zaupal je njenim besedam, /Slepo/ so zaupali svojim voditeljem, /Neizmerno/ so zaupali svoji moči in spretnosti, Zaupal je svojim nogam in rokam, Zaupali so njegovi oceni položaja, /Slepo/ so zaupali kakovosti izdelkov; prim. *verjéti, verováti/vérovati*

□ **2. zaúpati**₃ **kdo/kaj zaupno sporočiti komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Zaupala mu je resnico in skrivnosti, Vse mu je zaupala /po telefonu/, /V pismih/ so si /skoraj/ vse zaupali, Zaupala ji je, da je noseča □ **3. zaúpati**₃ dov., čustv. **kdo/kaj zaupno dati komu/čemu kaj**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Zaupali so mu odgovorno funkcijo, Znanemu igralcu so zaupali glavno vlogo, /Po sestri/ ji je mati zaupala družinsko skrivnost, Živali so mu zaupali /v varstvo/, Zaupali so se gorskemu vodniku, Tovor so zaupali železnici

zaúpati v -am v S_D/NT_{Dg/Pr} nedov. in

dov. □ *zaúpati* v₂ **kdo/kaj biti prepričan v koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Zaupal je v ljudi, Zaupal je v razum in usodo obnem; prim. *verjéti v, verováti v*

zaustáviti -im R dov. □ *zaustáviti*₂₍₄₎ **kdo/kaj za kratek čas ustaviti (komu/čemu) koga/kaj (sredi česa / na/v/pri čem/ kom / pred/nad/pod/za čim / kje)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): / Mimogrede/ je (na stopnišču) zaustavil soseda, Reševalec (ji) je (na vratu) zaustavil kri, Govornika so zaustavili /s ploskanjem/; prim. *zadržáti*

zaustáviti se -im se R dov. □ *zaustáviti se*₂₍₃₎ **kdo/kaj za kratek čas (komu/čemu) ustaviti se sredi česa / na/v/pri/ob čem / pri kom / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5}/Prisl_k: Zaustavili so se pri bistvenih vprašanjih, Ob tehtni pripombi se (mu) je zaustavil jezik, Misel se je zaustavila pri očetu; prim. *zadržáti se*

zaustávljati -am R nedov. > gl. zaustáviti -im se R dov.

zaustávljati se -am se R nedov. > gl. zaustáviti se -im se R dov.

zavarováti -újem, in zavárovati -ujem R dov. > gl. varováti -újem in várovati -ujem R nedov., 1. □ **2. zavarováti**₂₍₃₎ **kdo/kaj pravno zaščítiti koga/kaj (pred kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Turiste so zavarovali (pred krajami in eventualnimi nesrečami), Avtomobil je /kasko/ zavaroval (pred poškodbami na parkiriščih); prim. *zaščítiti*

zavarováti se -újem se in zavárovati se -ujem se R dov. > gl. varováti se -újem se in várovati se -ujem se R, nedov., 1. □ *zavarováti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj pravno zaščítiti se (pred kom/čim)**, Sam₁ –

(pSam₆): /Pokojninsko in invalidsko/ se je zavaroval, /Življenjsko/ so se zavarovali; prim. *zaščítiti se*

zavézati in zavezáti zavéžem R(P) dov. □ **1. zavézati**₂₍₄₎ **kdo/kaj dati (komu/čemu) koga/kaj (okoli/okrog koga/česa / h komu / k čemu / na/v kaj/kam /v/ na/pri/ob čem/kje / s/pod/nad čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Lase (si) je zavezala (v čop), Pšenico so zavezali (v snope), Dračje so zavezali (v majhne butarce), Trte so zavezali (h kolom), Zavezali so (mu) oči z ruto, Zavezal (si) je čevlje, Ruto (si) je zavezala (pod brado), Vrv so zavezali (okoli stebra); prim. *dáti, položiti, postáviti, priložiti, privezováti, správití, vložiti* □ **2. zavézati**₃ **kdo/kaj narediti koga h komu / k čemu / za koga/kaj dolžn-ega/-o**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/S: K sodelovanju so ga zavezali /s pogodbo/pogodbeno/, Zavezali so ga k plačilu, Zavezali so jih za pripravo zborovanja, Zavezali so jo, da sodeluje; prim. *kaznováti, obremeniti, zadolžiti* ◇ nardp. *zavézati*₂ **kdo narediti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zavezala je pečo /na/v petelinčka/

zavézati se in zavezáti se zavéžem se R(P) dov. □ **1. zavézati se**₂ **kdo/kaj narediti se dolžn-ega/-o za kaj**, Sam₁ – (p)Sam₄/Nedol/S: Zavezal se je poravnati dolg, Zavezal se je, da bo preskrbel denar, /Pismo in z besedo/ se je zavezal za les; prim. *obvézati se, zaobljubíti/zaobljúbiti se, zapriséči* □ **2. zavézati se**₂ **kdo/kaj narediti se dolžn-ega/-o komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Zavezal se je gospodarju /z rednim delom/, Avtor se ni zavezal nobeni reviji; čustv. Še mlad se je zavezal

zemlji, /Z vso zrelostjo/ sta se zavezala ljubezni; prim. *obvezati se, zaobljubiti/ zaobljubiti se, zapriséči*

zavezovati -újem R(P) nedov. > gl.
zavézati in zavezáti zavéžem R(P) dov.

zavezovati se -újem se R(P) nedov. > gl.
zavézati se in zavezáti se zavéžem se R(P) dov.

zavirati -am T_{DeV/Dg/Pr} nedov. □ 1.
*zavirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj onemogočati kaj (pri/ob/na/v kom/čem / s kom/čim /kje/kod)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Ob vožnji navzdol mora zavirati avto /na vsa štiri kolesa/, Pri kolesarjenju po klancu navzdol je zaviral (s palico), Še najboljše je zavirati /z motorjem/, /Ob spremstvu otrok/ je morala zavirati korak, /Z različnimi ukrepi/ zavirajo akcijo, Bolezen ga je zavirala (pri pisanju naloge), Zavirali so njihova prizadevanja, Zavirali so jih (pri njihovih prizadevanjih); prim. *omejeváti, onemogóčati, zadrževáti, zaustávljati* □ 2. *zavirati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj motiti koga/kaj (pri/na/v kom/čem / s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}): Suša zavira rastline (pri rasti), Suša zavira rast rastlin, Nesmotrni predpisi zavirajo razvoj gospodarstva, čustv. Cene zavirajo /z vsemi možnimi ukrepi in argumenti/; prim. *motíti/mótiti, onemogóčati, oteževáti, preprečeváti, zadrževáti, zaustávljati*

zavráčati -am R nedov. > gl. zavrnutí in zavrníti -em R dov.

zavrnutí in zavrníti -em R dov. □ 1.
zavrnutí, kdo/kaj odvrniti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Zavrnilo so krave in koze, ki so zašle v koruzo, Ovce so zavrnilo /s

psi/; prim. *odprávití, odstráníti, odvrnítí*

□ 2. *zavrnutí*₂₍₃₎ **kdo/kaj odstraniti koga/kaj (na/pri/ob kom/čem / kje)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): (Na cesti) so zavrnilo ljudi, (Na meji) so zavrnilo vse, ki niso imeli dokumentov; prim. *odbítí, odprávití, odstráníti, odvrnítí* □ 3. *zavrnutí*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj odbiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zavrnil je darilo in nagrado, Zavrnil je vse funkcije, Gledališče je zavrnilo njegovo dramo, Založba je zavrnila rokopis; v oslabljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄: Zavrnil je njihovo pomoč, Zavrnil je sodelovanje, Zavrnilo so plačilo dolga; prim. *odbítí, odvrnítí* □ 4. *zavrnutí*₂ **kdo/kaj odbiti koga**, Sam₁ – Sam₄: Zavrnila ga je, Zavrnila je več snubcev, Zavrnil je družabništvo; prim. *odbítí, odvrnítí* □ 5. *zavrnutí*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj razveljaviti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zavrnilo so priloženi načrt, Njihovo prošnjo so zavrnilo, Zavrnilo so pošiljko, Zavrnilo so nepopolne prijavnice, Pri kontroli so avto zavrnilo; prim. *odbítí, odvrnítí, razveljavítí* □ 6. *zavrnutí*₂ **kdo/kaj zanikati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zavrnil je vse obtožbe, Avtoritativno je zavrnil vse očitke, Zavrnil je vsako podobnost med resničnimi dogodki in dogodki v romanu, V zadnjem času je zavrnil vso moderno umetnost; prim. *odbítí, odvrnítí, zanikati* □ 7. *zavrnutí*₂ čustv. **kdo/kaj izraziti z govornimi organi kaj/o čem**, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/S/ Prid_{kol} Sam₂: Zavrnil jih je, da ni nič res, Odrezavo je zavrnil vse neresnice /; **kdo/kaj izraziti z govornimi organi koga**, Sam₁ – Sam₄: Zavrnilo so ga; prim. *odgovorítí, rêči, zanikati* ◇ med. *zavrnutí*₂ **kdo/kaj odbiti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Telo je zavrnilo presajeni organ ◇ polit. *zavrnutí*₂

kdo/kaj odbiti kaj, Sam₁ – Sam₄:

Zavrnilo so noto

zavzémati -am R(P) nedov. □ **1.**

zavzémati₂ **kdo/kaj jemati pod nadzor**

koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Vojaki so /v

naskoku/ zavzemali eno mesto za drugim, Ljudje so celo zgodovino

zavzemali nova ozemlja; prim. *zasédati*

□ **2. zavzémati**₂ **kdo/kaj z namenom**

pridobivati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Uporniki so /vztrajno po kilometrih/

zavzemali položaje, Naturščiki so zavzemali mesta manjkajočih igralcev;

žarg., šport. Tekmovalci so zavzeli štartne

položaje; prim. *pridobivati, zasédati*

□ **3. zavzémati**₁ v oslabljenem pomenu **kdo/**

kaj začenjati dobivati, Sam₁ – : Puščava

je zavzemala /čedalje/ večjo površino, Nasprotovanje oblastem zavzema

različne oblike; prim. *dobivati* □ **4.**

zavzémati₂ **kdo/kaj obsegati kaj**, Sam₁

– Sam₄: Ti predmeti /po nepotrebnem/ zavzemajo prostor v sobi, Slika

zavzema večji del stene, Gozd zavzema polovico področja, Nova občina

zavzema deset vasi; prim. *obségati, zasédati* □ **5. zavzémati**₃ v zvezi z **mesto**

kdo/kaj imeti mesto v/na/po čem / med kom/čim / kje, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}:

Njihov klub zavzema pomembno mesto med klubi, Izvoz zavzema najpomembnejše mesto v poslovanju

podjetja; prim. *iméti, zasédati* □ **6.**

zavzémati₂ **kdo/kaj imeti kaj 'stališče/**

namen', Sam₁ – Sam₄: Vedno zavzemajo

skrajna stališča in nadvse kritičen odnos; prim. *iméti, izrážati*

zavzémati se za -am se za R(P) nedov.

□ **zavzémati se za**₂ **kdo/kaj prizadevati**

si za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Ta človek se /očetovsko/ zavzema za sirote,

Strežnica se je /zelo skrbno/ zavzemala

za bolnike, Vsi se moramo zavzemati

za izvajanje zakonov, Policija naj bi

se zavzemala za red in varnost; izpust.

Prebivalci so se /vneto/ zavzemali za

cesto in šolo; prim. *prizadévati si za*

zaznáti -znám Rz dov. □ **1. zaznáti**₂ **kdo/**

kaj čutno dojeti koga/kaj 'predmetnost/

pojavnost', Sam₁ – Sam₄: Zaznal je besede/gibanje/svetlobo/vonj/zvok/

vlogo/bolečino, Zaznal je človeka,

predmet; prim. *dojéti, neobč. uzavéstiti*

□ **2. zaznáti**₂ **kdo/kaj s čutili ugotoviti**

koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Zaznala je

učinke treninga, Zaznal je znake

bolezni, Živali hitro zaznajo potres, V

zadnjem času je zaznal velik napredek;

prim. *opazíti, ugotovíti* □ **3. zaznáti**₂ **kdo/**

kaj na določen način pokazati, ugotoviti

koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Naprava zazna

sevanje, Naprava zazna podzemne

vodne tokove / šibke tresljaje; prim.

pokázati/pokázáti, ugotovíti

zaznávati -am Rz nedov. > gl. zaznáti

-znám Rz dov.

zbírati -am R nedov. □ **1. zbírati**₂₍₃₎ v

posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati koga/**

kaj skupaj (za koga/kaj), Sam₁ – Sam₄ –

(pSam₄): Zbirali so naročnike (za novo

revijo), Otroci so zbirali kamenčke /na/v

kupe/, Zbirali so podatke (za nalogo),

Zbirali so denar (za nakup stanovanja),

Zbirali so rastline /v študijske namene/,

Zbirali so podpise (za novo prevolilno

kampanjo), Mlekarne zbirajo mleko /

po posameznih krajih/, Rada zbira

otroke /okrog sebe/, Pastir zbira čredo

(za molžo); prim. *pobírati, pridobívati,*

privábljati □ **2. zbírati**₂ v posplošenem

potemenu **kdo/kaj dajati kaj skupaj**, Sam₁

– Sam₄: Odpadno tekočino zbirajo /v

posebnih posodah/, Leče zbirajo ali razpršujejo svetlobne žarke; čustv. To jezero zbira vodo več rek; prim. *pobírati*, *shranjeváti*, *skladiščíti*, *združeváti* □ **3.** *zbírati*₂ **kdo/kaj sistematično pridobivati kaj**, Sam₁ – Sam₄: Zbira rastline in znamke, /Zaradi radovednosti/ že od mladosti zbira stare knjige, Zbirala je ljudske pripovedke; prim. *pridobívati* □ **4.** *zbírati*₂₍₃₎ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj pripravljati kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/5}): Zbirala je moč (, da bi vzdržala), Dolgo je zbiral pogum (, da ji je priznal ljubezen); prim. *priprávljati*

zbírati se -am se R(P) nedov. □ **1.** *zbírati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj dobivati se (okrog/okoli koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/pred čim / kje)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6}/Prisl_k): (Pri njem in okrog njega) se zbirajo otroci, Ob nedeljah se zbirajo (v kavarni), Zbirajo se /v skupine/, Zbirajo se /po skupinah/; prim. *sestájati se*, *seznánjati se*, *spoznávatí se*, *srečeváti se*, *vidévati se* □ **2.** *zbírati se*₂ **kdo/kaj prihajati skupaj h komu / k čemu / v/na/pod/nad kaj/kam**, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Družina se je /ravno/ zbirala h kosilu, Zbirali so se pod hišo, Zbirali so se v hišo, nad mesto; prim. *priprávljati se* □ **3.** *zbírati se*₂₍₃₎ čustv., v oslabljenem pomenu **kaj pojavljati se (komu/čemu) okrog/okoli koga/česa / v/na/pri/ob kom/čem / pod/nad/pred čim / kje**, Sam₁ – (Sam₃) – pSam_{2/5/6}/Prisl_k: Maščevalnost se (mu) je zbirala v srcu, V ustih so se (mu) začele zbirati slinje, V njem se /počasi/ zbira jeza, /Po potrebi/ se (mu) je zbiral pogum; prim. *pojávljati se* □ **4.** *zbírati se*₁ **kdo/kaj prihajati v stanje zbranega mišljenja**, Sam₁ – : /Dolgo in predvsem

zaradi drugih/ se je zbiral, preden je kaj povedal; prim. *koncentrírati se*, *osredínjati se*, *osredotócati se*

zbóbnati -am T_{De/Dg/Pr} dov., čustv. > gl. **bóbnati** -am T_{De/Dg/Pr} nedov., čustv., 3. □ **2.** *zbóbnati*₃ **kdo/kaj zbrati koga/kaj ob/v/na koga/kaj /po/pri kom/čem / kam/kod/kje**, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Novinarji so /na hitro/ na prizorišče zbornali veliko prič, /Z veliko silo/ so zbornali ljudi v dvorano, Vlada je na posvet zbornala strokovnjake; prim. *sklicati*, *zbráti*

zbráti -zbêrem R dov., stil., zberó; zbrál > gl. *zbírati* -am R nedov., 1., 2., 4.

zbráti se -zbêrem se R(P) dov., stil., zberó se; zbrál se > gl. *zbírati se* -am se R(P) nedov.

zbráskati -am R(P) dov. > gl. *izbráskati* -am R(P) dov., 1. □ **2.** *zbráskati*₃₍₄₎ **kdo/kaj spraviti koga/kaj v/na kaj / kam (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – (pSam₆): Kokoši /s kremplji/ razkopavajo po gnoju, Otrok (s palico) brska po pesku, /S prstom/ je brskal po nosu; prim. *správití*, *zbezáti*, *zbráti*

zbudíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., zbudíl > gl. **budíti** -ím T_{De/Dg/Pr} nedov.

zbudíti iz -ím iz R(P) dov., zbudíl iz □ *zbudíti iz*₃ **kdo/kaj vzeti koga/kaj iz česa 'stanja'**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: /Nasilno/ so ga zbudili iz globokega spanja, /S težavo/ so ga zbudili iz nezavesti; pren., čustv. Pomlad zbudi naravo iz zimskega spanja, Kulturno dejavnost so zbudili iz mrtvila; prim. *prebudíti iz*

zbudíti se -ím se T_{De/Dg/Pr} dov., zbudíl se > gl. *budíti se* -ím se NT_{De/Dg/Pr} nedov.,

zbudíti se iz

1. □ 2. *zbudíti se*₁₍₂₎ **kdo/kaj preiti iz spečega v budno spanje (v/na/pri kom/čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – ((p)Sam₅/Prisl_{k/e}): Zbudil se je (zgodaj, ob šestih), Zbudil se je ves poten; čustv., olepš. Zbudila se bo (v večnosti); pren., čustv. Fant se je (prepozno) zbudil, (V njem) se je zbudila zver; prim. *prebudíti se, razvíti se*

zbudíti se iz -ím se iz NT_{De/Dg/Pr} dov., zbudil se iz □ *zbudíti se iz*₂ **kdo/kaj spraviti se iz česa**, Sam₁ – pSam₂: Zbudil se je iz nezavesti, / Zaradi lakote/ se je zbudil iz spanja, Iz čudne otopelosti se je zbudil /v vročici/; pren. Narava se je zbudila iz zimskega počitka; prim. *prebudíti se iz, predramíti/predrámiti se iz* ◇ med. *zbudíti se iz*₂ **kdo/kaj spraviti se iz česa**, Sam₁ – pSam₂: /Zaradi intervencij/ se je /predčasno/ zbudil iz narkoze

zbújati -am R(P) nedov. > gl. zbudíti, -ím R(P) dov., zbudil > gl. budíti -ím R(P) nedov., bujèn

zbújati iz -am iz R(P) nedov. > gl. zbudíti iz -ím iz R(P) dov., zbudil iz

zbújati se -am se, R(P) nedov. > gl. zbudíti se -ím se R(P) dov., zbudil se

zbújati se iz -am se iz R(P) nedov. > gl. zbudíti se iz -ím se iz R(P) dov., zbudil se iz

zbútati -am R(P) dov., čustv. □ *zbútati*₂₍₃₎ **kdo/kaj s silo prizadeti koga/kaj (s kom/čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Fantje so ga /pošteno/ zbutali (s palico); prim. *natêpsti*, čustv. *obdêlati, prebútati, pretêpsti*, čustv. *zdêlati*

zdêlati -am R(P) dov., čustv. □ 1. *zdêlati*₂ v posplošenem pomenu **kdo/kaj oslabiti**

koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Vse skupaj jo je zdelalo /, da se je kar sesedla/, Pot na vrh ga je /dobesedno/ zdelala, Trenutni dogodki so /z dolgimi pohodi/ zdelali vojsko, Vročina /intenzivno/ zdelo telo, Knjigo je /grdo/ zdelal /, da ni več za nobeno rabo/, /Hudo/ so ga zdelali, /Komaj/ je zdelal razred; prim. *izčrpati, izpíti, izrabíti, izsesáti, iztróšiti/ iztrošiti, (po)končáti, natêpsti, oslabíti, poškodováti, pretêpsti, skváriti, uničiti, utrudíti/utrúdití, zdrágniti, zgúlití, zničítí*

□ 2. *zdêlati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj uničiti koga/kaj (okoli/okrog koga/česa / h komu / k čemu / na/v/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/e}): (Po časopisih in v medijih) sploh so ga /kljub uglednim zagovornikom čisto/ zdelali; prim. *pokončáti, skritizírati, uničiti, zničítí* □ 3. *zdêlati*₂₍₃₎ pog. knj., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dokončati kaj 'opravilo' (okoli/okrog koga/česa / h komu / k čemu / na/v/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kam/kod/kdaj)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/e}): Pot sta zdelala (v enem dnevu), /Zlahka/ je zdelal zadnje metre stene, (Pri šahu) ga je /na kratko pošteno/ zdelal, /Prav na hitro/ sta (pri šanku) zdelala še zadnji liter; prim. *izpíti, izrabíti, izsesáti, iztróšiti/ iztrošiti, (po)končáti, oprávití, pojésti, popítí, prehodítí, premágati, preplézati, uničiti*

zdêlati se -am se T/NT_{De/Dg/Pr} dov.

□ *zdêlati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj oslabiti se (okoli/okrog koga/česa / h komu / k čemu / na/v/pod/nad koga/kaj / v/na/po/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim /**

kje/kam/kod/kdaj), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_{k/č}): /Z delom/ se je izčrpal, Zemlja se je izčrpalala, (V rudniku) so se /dodobra/ zdelali, (Že v nekaj letih) se je /čisto/ zdelal, (Pri oranju) so se konji /preveč/ zdelali; prim. *izčrpati se, izpíti se, izrabiti se, izsesáti se, iztróšiti/ iztrošiti se, oslabéti, oslabíti se, skváríti se uničiti se, utrudíti/utrúdiťi se, zdrǎgniti se, zgúliti se, znlčíti se*

zdelávati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
zdelováti, -újem T_{De/Dg/Pr} nedov. > gl.
zdeláti -am T_{De/Dg/Pr} dov.

zdéti se zdí se S_D/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os. □ **1. zdéti se**₂ **nekaj/nekdo nepričakovano/negotovo kazati se komu/čemu**, Sam₁/S – Sam₃: Zdelo se jim je, da nekdo trka, Med vožnjo se mu je zdelo, da se pokrajina premika, To se mu samo zdi; brezos. Na morju se zdi, da sonce potone v vodo, Kot se zdi, bo uspel; **nekaj/nekdo z omejeno gotovostjo in prepričanostjo kazati se komu/čemu**, Sam₁/S – Sam₃: Zdelo se mu je, da je to knjigo že prebral, Zdi se mi, da sta v sorodu, Zdelo se jim je, da premalo zaslužijo, Zdi se mu, da ima pravico to reči; čustv. Se mu je kar zdelo, da niso iz njegovih krajev, Malo se mu zdi, kdo bi lahko bil; prim. *čutíti, dojémáti, predvidévati*, čustv. *svétíti se, zaznávatí* □ **2. zdéti se**₂ **nekdo/nekaj dajati možnost komu/čemu**, S/ Nedol – Sam₃: Če se vam zdi, ga pridite poslušat, Ne zdi se mu čakati toliko časa, Potniki so lahko sedli, kamor se jim je zdelo; prim. *kázati/kazáti se* □ **3. zdéti se**₂ v oslabljenem pomenu **kdo/kaj biti, kazati se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Sredi mesta se je /nenadoma/ zdel sam sebi majhen, Letalo se jim je /hipoma/

zdelo primerno za tak polet, Z vznožja se zdijo gore še višje, Na pogled se zdi zdrav, Od daleč sta se zdela enaka; **nekdo/nekaj biti, kazati se komu/čemu**, Sam₁ – Sam₃: Nekatero pesmi se mu zdijo sporne, Delo se mu ne zdi preveč težko, Potovanje se mu je zdelo zanimivo, Vse priprave se mu zdijo odveč, Ta človek se mi /vsaj trenutno/ zdi v redu, Ne zdi se mu prav, Danes se mu zdi preveč mraz, Pri vas se mu zdi domače, prijetno; prim. *biti (sem), kázati/ kazáti se*

zdrobítí -ím R dov., zdróbil > gl. drobíti -ím R nedov., l.

zduževáti -újem R(P) nedov. > gl. zdužítí in zdrúžítí -im R(P) dov., 1.–5. □ **6. zduževáti**₂ **kaj prostorsko dajati skupaj kaj**, Sam₁ – Sam₄: Stavbi zdužuje pokrit hodnik, Ceste in proge zdužujejo pokrajine in naselja; prim. *povezováti* □ **7. zduževáti**₂ **kdo/kaj dajati skupaj koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Društvo je zduževalo napredne ljudi, Naprava zdužuje najvažnejše dele; prim. *povezováti* □ **8. zduževáti**₂ **kdo/kaj imeti skupaj koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: Kritika je zduževala ostrino in korektnost, Zduževala je lepoto in duhovitost; prim. *povezováti, vsebováti* ◇ čeb. *zduževáti*₂ **kdo/kaj dajati skupaj kaj**, Sam₁ – Sam₄: Čebelje družine so zduževali

zduževáti se -újem se R(P) nedov. > gl. zdužítí se in zdrúžítí se -im se R(P) dov.

zdužítí in zdrúžítí -im R(P) dov. □ **1. zdužítí**₃ **kdo/kaj dati koga/kaj skupaj na/v kaj / na/v/pri čem / kam/kje/kod, v navezo s kom/čim**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k: V kletke so zdužili

živali enake starosti, /Prostorsko/ so združili obrate v novi stavbi, /S šivanjem/ je združila več plasti tkanine, Poseben mehanizem združi oba dela v skladno celoto, Konca vrvi je združil v vozal/z vozlom; prim. *povézati/povezáti, spojíti, zvézati/zvezáti* □ **2. združíti₃** *kdo/kaj dati koga/kaj skupaj v kaj / s čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4/6}: Dve občini so združili v eno samo, Pesnik je svoje zadnje pesmi združil z novo zbirko / v novo zbirko, Nove obrate so združili s tovarno, Ovce so združili v nove trope, Dogovor je združil države v gospodarsko skupnost; prim. *povézati/povezáti, spojíti, zvézati/zvezáti* □ **3. združíti₂** *kdo/kaj začeti imeti koga/kaj skupaj*, Sam₁ – Sam₄: Scenarist je združil vrsto prizorov, Kamera je /v enem posnetku/ združila dva prizora, Gibanje je /politično/ združilo narod; prim. *povézati/povezáti, spojíti, zvézati/zvezáti* □ **4. združíti₂** *kdo/kaj čustveno povezati koga*, Sam₁ – Sam₄: Nesreča ljudi združi /v nadaljnjem boju za preživetje/, Združila jih je zavest skupne usode; prim. *povézati/povezáti* □ **5. združíti₃** *kdo/kaj povezati koga/kaj s čim*, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Strokovno srečanje so združili s prijetnim druženjem, Prijetno /navadno/ združi s koristnim; prim. *povézati/povezáti, spojíti, zvézati/zvezáti* ◇ ekon. *združíti₂* *kdo/kaj povezati kaj*, Sam₁ – Sam₄: V podjetju so združili obratna sredstva **združiti se** in združiti se -im se R(P) dov. □ **1. združíti se₂** *kdo/kaj povezati se s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: Gledališče se je /za nekaj let/ združilo z mestnim, Na tistem mestu se potok združi z reko, V tisti točki se nebo združi z nebom; prim.

povézati/povezáti se, spojíti se, zlíti se, zvézati/zvezáti se □ **2. združíti se₁₍₂₎** *kdo/kaj povezati se (v/na kaj/čem / kam/kje)*, Sam₁ – (pSam_{4/5}/Prisl_k): Podjetji sta se združili (v eno firmo), Glasovi pevcev so se združili (v zboru), /Politično in gospodarsko/ so se združili (v stranko); prim. *povézati/povezáti se, spojíti se, zlíti se, zvézati/zvezáti se* □ **3. združíti se₂** *kdo/kaj povezati se proti komu/čemu / za koga/kaj*, Sam₁ – pSam_{3/4}: Združili so se proti skupnemu sovražniku, Združili so se za skupne pravice; prim. *nastópiti/nastópiti proti/za, povézati/povezáti se, spojíti se, zlíti se, zvézati/zvezáti se* □ **4. združíti se₂** *kdo/kaj imeti spolni odnos s kom/čim*, Sam₁ – pSam₆: Želel se je združiti z njo, Z njo se je /tudi telesno/ združil; prim. *spáriti/sparíti se, spojíti se* ◇ biol. *združíti se₂* *kaj povezati se čim*, Sam₁ – pSam₆: Jajčece se združi s semenčico ◇ fiz. *združíti se₁* *kaj povezati se*, Sam₁: Valovanja enake frekvence se združijo

zdržáti -ím tudi izdržáti -ím E_{T/NT} dov. □ **1. zdržáti₂** *kdo/kaj brez večjih negativnih telesnih in duševnih posledic prenesti kaj/koliko česa/koliko*, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}: Človek zdrži več, kot misli, Vse preizkušnje je zdržala, Dolgo vožnjo je /komaj/ zdržal, Organizem takih obremenitev ne zdrži, Most zdrži deset ton, Zid ni zdržal silovitega sunka; prim. *prebíti II, preněsti, prestáti, preživěti* □ **2. zdržáti₂** *kdo/kaj prenesti kaj / koliko česa*, Sam₁ – Prid_kSam₄/Prid_{kol}Sam₂: Zdržali so napad močnejšega sovražnika, Zdržali so konkurencu; prim. *prebíti II, preněsti, prestáti, preživěti* □ **3. zdržáti₂** *kdo/kaj kljub neugodnim okoliščinam ostati v/*

pri/pod kom/čim / kje, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Pod vodo je zdržal eno minuto, Doma ne zdrži niti en dan, Pri takem človeku ne zdržijo, V taki službi bo zdržal; prim. *prebiti II, prenêsti, prestâti, preživêti* □ **4. zdržâti**₂ nav. z nikalnico **kdo/kaj biti, ostati dalj časa v težjem, neprijetnem položaju pri/ob kom/ kje / do kdaj**, Sam₁ – pSam₅/Prisl_{k/ê}: Pri/Ob njem ne zdrži nobena ženska, Doma ne zdrži, Bo zdržal do konca; prim. *ostâti, prebiti II* □ **5. zdržâti**₂ nav. z nikalnico **kdo/kaj imeti sposobnost biti brez koga/ česa / koliko česa**, Sam₁ – pSam₂/Prid_{kol}Sam₂: Ne zdrži brez cigaret in pijače, Ne moreta zdržati drug brez drugega, Ne zdrži brez velikih količin vode; prim. *prebiti II, prenêsti, prestâti, preživêti* □ **6. zdržâti**₂ **kdo/kaj ostati uporaben, dober koliko časa**, Sam₁ – Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}: Kruh je zdržal ves teden, Vzmet bo vzdržala še nekaj let; prim. *ostâti, prebiti II, prenêsti, prestâti*

zdržati brez -ím brez tudi izdržâti brez -ím brez E_{T/NT} dov. □ **zdržâti brez**₂ **kdo/kaj brez večjih negativnih telesnih in duševnih posledic prebiti brez koga/ česa / brez koliko česa**, Sam₁ – Sam₂/Prid_{kol}Sam₂: Cel teden zdrži brez hrane, Ta rastlina dolgo zdrži brez vode; prim. *prebiti II, prenêsti, prestâti, preživêti*

zdržati se -ím se tudi izdržâti se -ím se E_{T/NT} dov. □ **1. zdržâti** se₁ **kdo/kaj zavestno, hote ne zadovoljiti svojih potreb**, Sam₁ – : Eno leto se je moral zdržati, /Spolno/ so se zdržali; prim. *ostâti, zadovoljiti se* □ **2. zdržâti** se₂ **kdo/kaj ne sprejemati, delati koga/česa**, Sam₁ – Prid_kSam₂/Sam₂: Zdržali so se odvečnega posredovanja, Zdržal se je

alkoholnih pijač, Ljudje so se zdržali glasovanja; prim. *odpovedati se*

zêbsti zêbem S_T nedov., brezos. □ **zêbsti**₁ brezos. **obkrožati koga/kaj mraz, hlad**, – Sam₄: /Po hrbtu in v noge/ ga zebe / kot psa/, Vedno jo je rado zeblo; prim. *mraziti/mrâziti*

zgliedovâti se -újem se R nedov. □ **zgliedovâti se**₂ **kdo/kaj ravnati se po kom/čem**, Sam₁ – pSam₅: /Kot novinec v stroki/ se je zgliedoval po starejših sodelavcih, /Kot otrok/ se je zgliedoval pri starših, /Kot ustvarjalec/ se je zgliedoval po ekspresionizmu; prim. *ravnâti se po, učiti se, usmêrjati se*

zgoditi se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., zgodil se nav. 3. os. □ **1. zgoditi se**₁₍₂₎ **kaj dogoditi se, pripetiti se (od–do/blizu/ sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/ê/kol}): Zgodila se je nesreča, Zgodilo se je(, da ni upošteval navodil), Zgodilo se je (prvič), (V njej) se je zgodila sprememba, Zgodilo se je (po naključju); prim. *dogoditi se, pripetiti se* □ **2. zgoditi se**₁₍₂₎ **kaj dogoditi se, pripetiti se kot okoliščina (od–do/blizu/ sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa)**, Sam₁ – (pSam_{2/5/6} / Prisl_{k/ê/kol}): Zgodilo se je(, da je šel na lov), Zgodi se(, da zamudi vlak); prim. *dogoditi se, pripetiti se*

zgroziti se -ím se G(R) dov., zgrôzil se □ **zgroziti se**₂ **kdo začutiti grozo ob kom/čem / nad kom/čim**, Sam₁ – pSam_{5/6}/S: Ob pogledu nanj se je /povsem/ zgrozila, /Kljub prigovarjanjem/ so se zgrozili nad tem, s čim se trenutno

ukvarjajo; čustv. Kar zgrozil se je nad svojo usodo; prim. *ogórcíti se, razbúríti se, začúdíti/začúdíti se*

zíbati tudi zibáti -ljem in -am R(P) nedov. □ **1.** *zíbati*₂ **kdo/kaj spravljati koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – Sam₄: V naročju je zibala otroka, Z roko je zibala voziček, Veter ziba veje, Valovi zibajo čolne; **kdo/kaj upravljati svoj del**, Sam₁ – Sam₄: Plesalci zibajo le boke; prim. *gúgati, premikati, uprávljati* □ **2.** *zíbati*₂₍₃₎ **kdo/kaj spravljati (komu/čemu) koga/kaj v gibanje**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Iz nagajivosti (mu) je zibal lestev, Otroci so (gostom) zibali mize in stole; prim. *gúgati, premikati*

zíbati se tudi zibáti se -ljem se in -am se P_{Pr/Dg} nedov. □ **1.** *zíbati se*₂ **kdo/kaj zibajoč premikati se v določeni smeri proti/k čemu/h komu / na/v kaj / po kom/čem / kam/kod**, Sam₁ – pSam₃₋₅/Prisl_k: Neki predmet se je zibal po vodi, Ziba se v vodoravni smeri; čustv. Počasi sta se zibala proti domu / domov, Zibajo se v kraj z osemdeset kilometri na uro; prim. *gúgati se, íti, peljáti se, premikati se* □ **2.** *zíbati se*₂ **kdo/kaj zibajoč nahajati se v/na/po/pri kom/čem / pod/nad/med čim / kje**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Čoln se ziblje ob pomolu, Na splavu se zibljejo ljudje in živali, Veje se zibljejo v vetru; čustv. Cesta se je zibala pod njim, Na ustnicah se mu ziblje sladek smehljaj; prim. *gúgati se, premikati se* □ **3.** *zíbati se*₁ **kdo/kaj premeščati se v različnih smereh**, Sam₁ – : Ziblje se /kot pijanec/, Ziblje se /v bokih, po taktih/; čustv. Drobna senca se je zibala po cesti; prim. *gúgati se, preméščati se, premikati se* ◇ navt. *zíbati*

*se*₁ **kaj premikati se okrog vzdolžne osi**, Sam₁ – : Ladja se ziblje

zídati tudi zidáti -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ **1.** *zídati*₂₍₄₎ **kdo/kaj delati (komu) kaj (za kaj / iz česa)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/4}): Zidajo cesto /v lastni režiji in na črno/, Zdaj se /na veliko/ zida vse, Zidajo bloke (iz najnovejšega materiala), Zida (stalnemu naročniku) prizidek (za denar/uslugo), Hiše spet zidajo /s kamnom/, Občina bo zidala šolo /v svoji režiji/; pog. knj. Zidala bosta; brezov. Tisti čas se je veliko zidalo; pren., čustv. /Prizadevno/ zidajo boljšo prihodnost, /Počasi/ zida svoj značaj; prim. *délati, gradíti, izdelováti* □ **2.** *zídati*₂ čustv. **kdo/kaj sestavljati, tvoriti kaj**, Sam₁ – Sam₄: Avtor zida stavek /pregledno/smiselno/, Celico zidajo različne življenjsko pomembne snovi, Zida svoj filozofski sistem, Zidajo verze /v poljubnih števičnih nizih/; prim. *délati, gradíti, izdelováti, povzróčati, sestávljati, snováti, tvóriti*

zídati na tudi zidáti na -am na T_{De/Dg/Pr} nedov. □ *zídati na*₃ publ., čustv. **kdo/kaj delati kaj na čem**, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Družbo zida na demokratičnih temeljih, Svoje pesmi zida na ljudskem izročilu, Vse zida na veri v ljudi; prim. *délati na, gradíti na, snováti na, ustvárajati na*

zlépití -im R/Sp_{S/L} dov. □ *zlépití*₂₍₄₎ **kdo/kaj z lepljenjem narediti (komu/čemu) kaj (iz česa/s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2/6}): Razbito posodo je zlepila (z navadnim lepilom), Lepilo je /slabo/ zlepilo razpokane dele, Gnojni izcedek (mu) je zlepil veke; pren. Svoje življenje je /počasi/ zlepil (iz drobcev);

prim. *nalépati, pritrđiti/pritrđiti, sestáviti, zalépati*

zlépati se -im se R(P) dov. □ *zlépati se*₁₍₃₎ **kdo/kaj pritrđiti se (komu/čemu) (s čim)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam₆): Lasje so se (ji) zlepili /v svaljke/, Špageti so se (mu) zlepili /po dolžini/, Prsti so se (mu) zlepili /med sabo/; prim. *prisesáti se, pritísni se, pritrđiti/pritrđiti se, zalépati se*

zmágati -am R dov. □ **1. zmágati**₁₍₃₎, Sam₁ – (pSam_{3/6}) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): /Po hudem boju/ so zmagali, (V dolgo trajajoči pravdi) so /končno/ zmagali /z neizpodbitnimi argumenti/, Zmagala sta bogastvo in vpliv, (Na domačem terenu) je zmagala Slovenija (pred Italijo), /V pravdi/ sta /prepričljivo/ zmagala (proti močnejšemu nasprotniku) /s pet proti tri/, Stranka je (na zadnjih volitvah) /prepričljivo/ zmagala, (Z zadnjim projektom) je (na razpisu) /kot edina predstavnica/ tudi zmagala; čustv. (V končni fazi) je zmagalo dobro (nad zlim), Modrost bo /težko/ zmagala; prim. *prevládati* □ **2. zmágati**₂ **kaj prevládati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Prehitro/ ga je zmagal spanec, Popivanje ga je /hitro/ zmagalo, Firmo so zmagali preveliki dolgovi; prim. *prevládati* ◇ šport. *zmágati*₁₍₃₎ **kdo/kaj doseči najboljši rezultat, najvišjo nagrado (proti/nasproti komu/čemu / nad/pred/s kom/čim) (pri/na/v/ob kom/čem/med/ nad/pod/pred/za kom/čim/kje/kod/ kdaj)**, Sam₁ – (pSam_{3/6}) – (pSam_{5/6}/Prisl_{k/c}): /Že kot mladinec/ je zmagal (v mnogoboju), Zmagali so /z golom prednosti/, Zmagal je z diskom, s kroglo (proti viceprvaku) pa je bil tretji

zmánjkati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ **1.**

*zmánjkati*₁₍₂₎ nav. 3. os. **koga/česa nehati biti (komu/čemu) na razpolago**, Sam₂ – (Sam₃): Zmeraj (mu) zmanjka denarja, Kruha (jim) ne zmanjka, Vode večkrat zmanjka; **koga/česa nehati biti komu/čemu na razpolago**, Sam₂ – Sam₃: Potapljaču je zmanjkalo zraka **koga/česa nehati biti na razpolago sredi česa / kje**, Sam₂ – pSam₂/Prisl_k: Sredi gozda zmanjka poti; prim. *ne býti, ne iméti, počiti* □ **2. zmánjkati**₁₍₂₎ nav. 3. os. **kaj biti (komu/čemu) ukradeno, vzeto**, Sam₁ – (Sam₃): Spet (mu) je zmanjkala ena knjiga, Z mize je zmanjkal rokopis, Naštel je, kaj (mu) je zmanjkalo; prim. *ne iméti, počiti, ne razpolágati*

zmánjkati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. □ *zmánjkati se*₁ nav. 3. os., čustv. **koga/česa je v veliki količini**, Sam₂ – : Lepih deklet se ne zmanjka, Poleti se rib ne zmanjka; prim. *poíti*

zmánjšati -am R dov. □ *zmánjšati*₂₍₃₎ **kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj manjše**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: /Z novimi ovinki/ (voznikom) zmanjšajo strmino poti, /Z novo zaposlovalno politiko/ so /drastično/ zmanjšali število zaposlenih, /Z dieto/ (si) vsak dan zmanjša kose kruha, Zavese (prostoru) /precej/ zmanjšajo svetlost, /Z neodločnostjo/ so (si) zmanjšali vpliv

zmánjšati se -am se NT_{Dg/Pr} dov. □ *zmánjšati se*₁₍₂₎ **kdo/kaj narediti se (komu/čemu) manjše**, Sam₁ – (Sam₃): Umrljivost dojenčkov se je /opazno/ zmanjšala, Premoženje se (mu) je /hitro/ zmanjšalo, Kupi snega se na snegu /hitro/ zmanjšajo

zmanjševáti -újem R nedov. > gl. *mánjšati* -am R nedov.

zmanjševáti se -újem se NT_{Dg/Pr} nedov., > gl. mánjšati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov.

zmérjati -am G nedov., tudi zmerjájte tudi zmerjála □ *zmérjati*₂ **kdo glasno in grobo oštevati koga/kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Neprestano/ so ga zmerjali /zaradi površnosti/, /Brez vzroka in z veliko grobosti/ je zmerjal otroke /s paraziti/, Vse živo je zmerjal /kot pravi furman/, prim. *dréti se, krégati, kričáti, opominjati, oštévati, vpíti, znášati se nad*

znáti -znám RZ nedov. □ **1. znáti**₁ **kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati**, Sam₁ – : Njegov učitelj /dosti/ zna, /Preveč/ zna /na pamet/ □ **2. znáti**₂ **kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati koga/kaj, koliko česa**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Zna poštevanko in abecedo, Igralec ne zna vloge, Zna dosti pravljic, Zna nekaj francoskih besed, Predpisano snov zna kot očenaš □ **3. znáti**₂ **kdo/kaj biti sposoben/usposobljen opravljati kaj 'dejavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Nedol: Zna brati in pisati; čustv. Zna /dobro/ lagati, Zna živeti; izpust. Zna vsa kmečka dela, Zna valček in polko □ **4. znáti**₁ pog. knj. **kdo/kaj utegniti, moči**, Sam₁ – : Tam bi znala biti iskana stavba, Ta jed bi znala škoditi, Zna se zgoditi /, da nam uspe/, prim. *móči, utegníti* ◇ šol. *znáti*₂ **kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati koga/kaj, koliko česa 'predmetnost/pojavnost'**, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Zadnjo učno snov so znali /za odlično/

zněsti I zněsem R(P) dov., zněsel zněšla □ *zněsti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu **kdo/kaj spraviti (komu/čemu) koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/ proti komu/čemu na/v/za/med/pod/nad/pred/skozi/čez koga/kaj / kam**, Sam₁ –

(Sam₃) – Sam₄/S – Sam₂₋₄/Prisl_k: K njim je znesla vso odvečno navlako, Znesel (jim) je skupaj vse, kar je imel, /Z vso jezo/ je vse skupaj znesla pred vrata, Vse (jim) je /kar hkrati/ znesla na mizo, Ta stara kokoš (jim) je vedno znesla; brezoz. Zneslo jih je iz vseh vetrov; prim. *izléči, izločiti/izlóčiti, správití, zbrátí*

zněsti I se nad zněsem se nad R(P) dov., čustv., zněsel se nad zněšla se nad □ *zněsti se nad*₂ **kdo/kaj spraviti se nad koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: V časopisu so se /z vsemi silami/ znesli nad njega in nad celotno organizacijo, Znesli so se kar nad njegovim avtomobilom; prim. *správití se nad, strěsti se nad*

zněsti II zněsem S₁ dov., zněsel zněšla □ *zněsti*₂₍₃₎ **kdo/kaj (koga/komu) priti koliko/koliko česa**, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂: Obrtniki in celotna obnova (ga) znesejo tri mesečne plače, Nastala škoda znese nekaj sto tisoč evrov, Stanovanje (ga) znese preveč, Vedno (mu) znese enako, Vse terjatve skupaj znesejo več kot najemmina; prim. pog. knj. *prítí, státi, veljáti*

zrásti zrástem, in zrášem E_{NP} dov., zrášel, in zrástel > gl. rásti rástem tudi rásem E_{NP} nedov., stil., rástó; rástel in rásel 1.–6. □ **7. zrásti**₁₍₂₎ nav. čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj narediti se (komu/čemu) večje, obsežnejše, intenzivnejše**, Sam₁ – (Sam₃): Oteklina je /presenetljivo hitro/ zrasla, Bogastvo (jim) je /presenetljivo hitro/ zraslo, Plače so (jim) /le malenkostno/ zrasle, /Občutno/ je zrasel izbor knjig, Število šol je zraslo /za deset/, Koncentracija (mu) je zrasla; prim. *izbóljšati se, izpopólniti, izpopólniti se, pobóljšati se, poprávití se, povéčati se, zvéčati se* □ **8. zrásti**₂ nav. čustv. **kdo/**

kaj postati viden, opazen od–do/iz česa / sredi česa / v/na/pri čem / pred/pod/nad/ med kom/čim / kje/kod / od–do kdaj / kdaj, Sam₁ – pSam_{2/5/6}/Prisl_{k/č}: /Kot

kulisa/ so na polju zrasla nova naselja, Vsak dan zraste kako novo podjetje, Na nebu je zrasla luna, Iz teme je /naenkrat/ zrasla postava, V njem je /kot plamen na hitro/ zrasel upor, Ta glasba je zrasla iz ljudskega izročila, Med njima je zraslo zaupanje; prim. *figurirati, nastopiti/ nastópiti, pojaviti se, predstaviti se, prikázati/prikazáti se, ustanoviti se, vzíti*

zrásti se zrąstem se in zrąsem se E_{NP} dov., zrąsel se in zrąstel se □ **1. zrásti se₂** **kdo/kaj postati s kom/čim skladna celota**, Sam₁ – pSam₆: Naselji sta se /sorazmerno/ zrasli z okolico, Sosednji naselji sta se zrasli /v celoto/; prim. *povézati se, spojiti se, združiti/zdrúžiti se, zvézati/zvezáti se* □ **2. zrásti se₂** **kdo/kaj narediti se skupn-ega/-o, skupno obstajati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Jezikoslovje se je zraslo s sorodno vejo, Sorodne panoge so se zrasle /med seboj/, Mesto se je zraslo z zaledjem; prim. *povézati se, spojiti se, združiti/zdrúžiti se, zvézati/zvezáti se* ◇ bot.

zrásti se₁ **kaj začeti obstajati skupaj**, Sam₁ – : Cvetno odevalo se je /cevasto/ zraslo ◇ med. **zrásti se₂** **kaj narediti se skupn-ega/-o, skupno obstajati s kom/čim**, Sam₁ – pSam₆: Pljučna mrena se je /dobro in varno/ zrasla z rebrno

zrásti v zrąstem v in zrąsem v E_{NP} dov., zrąsel v in zrąstel v > gl. rásti v rástem v tudi rásem v E_{NP}, nedov., stil., rástó v; rástel v in rásel v

zvézati in zvezáti zvéžem R(P) dov. > gl. vézati in vezáti véžem R(P) nedov., 1.–4., 7.

zvíti zvíjem R dov. > gl. zvíjati –am R nedov. > gl. víti víjem R nedov.

zvíti se zvíjem se R(P) dov. > gl. zvíjati se –am se R(P) nedov. > gl. víti se víjem se R(P) nedov.

zvoníti –ím R nedov. □ **1. zvoníti₁** **kdo/kaj povzročati močne zveneče glasove pri udarjanju kemblja**, Sam₁ – : Zvon /dolgo, enolično, glasno, otožno/ zvoní, Zvonijo /na veliki zvon/, Cerkovnik zvoní /z malim zvonom/brezos. (**na/v/po čem / kje/kdaj**), – (pSam₅/Prisl_{k/č}): (V zvoniku) zvoní, (V moji glavi) zvoní, Zvoní (po vsej dolini), (Pozno v ponedeljek) je zvonilo □ **2. zvoníti₁₍₂₎** **kaj dajati zveneče, brneče glasove kot signal (na/v/po čem / kje/kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/č}): Budilka /neprestano/ zvoní, Tramvaj zvoní (po cesti), Telefon je /pogosto/ zvonil /s predirljivim zvokom/ □ **3. zvoníti₂** **kdo/kaj z zvonjenjem naznanjati h komu / k čemu / kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Zvonili so h kosilu; brezos. Zvonilo je mrliču, Zvonilo je k pogrebu, Zvonilo je začetek šolske ure, Zvonilo je poldne in sedem zvečer □ **4. zvoníti₁₍₂₎** **kdo/kaj dajati zvonjenju podoben glas (po čem / s čim)**, Sam₁ – (pSam_{5/6}): /Iz protesta/ so zvonili (z žlicami in ključí), Žlice so zvonile (po skledi), Pri hoji je zvonil (s podkovanimi škornji) ◇ lov. **zvoníti₁** **kaj oglašati se z močnimi zvenečimi glasovi kot signal**, Sam₁: Pes zvoní ◇ rel. **zvoníti₂** **kdo/kaj z zvonjenjem naznanjati h komu / k čemu / kaj**, Sam₁ – (p)Sam_{3/4}: Zvoní(jo) avemarijo, Zvoní k maši

žalostíti –ím R nedov. □ **žalostíti₂₍₃₎** **kdo/kaj delati (komu/čemu) koga/kaj žalostn-o/-ega**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S: Otežuje ga /z očitki/, Pogled na uničene

gozdove človeka /kot tudi okoljsko osveščeno bitje/ žalosti, Žalostijo (si) življenje, /Praviloma/ (vsakemu) žalosti življenje; prim. *greniti, onesrečevati, oteževati*

žalostiti se -ím se NT_{Dg/Pr} nedov.

□ *žalostiti se*₂ **kdo/kaj žalostno odzivati se zaradi koga/česa / nad kom/čim,**

Sam₁ – Sam_{2/6}: Žalosti se zaradi neuspeha, Žalosti se nad otroki in nad usodo sploh; neobč. Žalosti se zime; prim. *bremeniti se, onesrečevati se*

ždėti ždím, S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. > gl.

čemėti -ím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

želėti -ím N nedov. □ **1. želėti**₃₍₄₎ **kdo**

dobronamerno izražati komu/čemu kaj (ob/pri čem / kdaj / kje), Sam₁ – Sam₃ –

Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{č/k}): Vsem

ljudem želi srečo, Nikomur ne želi nič hudega, Starši želijo otrokom srečno prihodnost, Želi mu, da bi bil zdrav;

kdo/kaj dobronamerno priložnostno izražati komu/čemu kaj (ob/pri čem /

kdaj /kje), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{č/k}):

(Pri slovesu) jim je želel srečno pot, (Ob izročitvi diplom) jim je želel mnogo življenjskih uspehov,

Želeli so si lahko noč; prim. *voščiti*

□ **2. želėti**₂₍₃₎ **kdo bi rad kaj dobiti, spremeniti, izvesti kaj (ob/pri čem / kdaj /**

kje), Sam₁ – Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{č/k}):

(V tej zadevi) želijo dodatno pojasnilo, Gost želi sobo (v prvem nadstropju), Prinesel mu je, kar je želel,

Direktor želi, da mu redno poročajo, Ponoči želijo (v vseh prostorih) red in mir,

Želim izvedeti, kdo je poškodoval stavbo; prim. *hotėti* □ **3. želėti**₂ **kdo/**

kaj biti pripravljen sprejeti koga/kaj, narediti kaj, Sam₁ – Sam₄/Nedol/S:

Podjetje želi nove delavce, Nasprotniki

želijo pogajanja, Želijo odpraviti nepravilnosti v gospodarstvu, Želijo zmanjšati oborožitev, Ne želijo se vmešavati v njihove notranje zadeve, Ne razume, kaj mu želi slika povedati; prim. *hotėti*

želéti si -ím si N nedov. □ **1. želėti**₂ **kdo/kaj izražati težnjo imeti koga/**

česa/kaj, pripravljenost delati, Sam₁ – Sam_{2/4}/Nedol/S:

Želi si miru, počitka, Želi si novo obleko, Želi si otroka, Želi si plesati, potovati,

Želi si videti tuje kraje, Želi si, da bi se sin vrnil; prim. *hotėti*

□ **2. želėti**₂ **kdo/kaj spolno zadovoljevati koga,** Sam₁ – Sam₄: Želi si

jo/ga; prim. *hotėti*

ženiti ženim R nedov. > gl. možiti -ím R

nedov. > gl. poročiti -ím R nedov.

ženiti se ženim se R nedov. > gl. možiti se -ím se R nedov. > gl. poročiti se -ím se

R dov., poročil se 1. □ **2. ženiti se**₂ čustv.

kdo/kaj imeti ljubezenski odnos v/na/ ob/pri kom/čem / pred/med/nad/pod/

za kom/čim / kje/kod, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k:

/Kot že prileten samec/ se je ženil pri najstarejši županovi hčeri v

sosednji vasi, Na gregorjevo se ptički ženijo, Dolgo se je ženil pri sosedu, pa

ni bilo nič; prim. *páriti/paríti, snúbíti/snúbíti, vasováti*

živėti -ím E_{T/NT} nedov., žível □ **1. živėti**₁ **kdo/kaj biti, obstajati,** Sam₁ – :

Vse, kar živi, /nujno/ potrebuje hrano; prim. *bíti, obståjati, rásti, razmnoževáti*

se □ **2. živėti**₁₍₂₎ **kdo/kaj biti, bivati,**

eksistirati, obstajati (na/v/pri kom/čem / med/nad/pod/pred/za/z/s kom/

čim / kje/kdaj), Sam₁ – (pSam_{5/6}/Prisl_{č/k}): Živi (v preteklosti), Živijo /

skupaj v obliki lišajev/ (na legah nad

dva tisoč metrov); prim. *bíti, bívati, eksistirati, obstajati* □ **3. živéti₁ kdo/kaj delovati, biti v delovnem stanju**, Sam₁ – : Živi /na škodo/žalost sorodnikov/, Živita /na koruzi/, Politično/kulturno/vsestransko/ živi, Ta kraj živi; **kdo/kaj shajati**, Sam₁ – : /Komaj še/ živi /brez hrane/, Živi /od miloščine/, Živi /na up/, Živi /ob krompirju/, Živi /z boleznijo/ **kdo/kaj shajati**, Sam₁ – : Živijo /kratko, od marca do oktobra/, Živijo /povprečno sedemdeset let/; prim. *preživljati (se)* □ **4. živéti₂ kdo/kaj biti, rasti v/na/pri/ob čem / pod/nad/ med čim / kje 'v svojem življenjskem okolju'**, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_k: Raki živijo v potokih, V tem skalovju ne more živeti nobena rastlina; **kdo/kaj bivati, eksistirati, obstajati, prebivati/ stanovati v/na čem / pri/ob kom/čem / s/ pod/nad/med kom/čim/kje**, Sam₁: Živi na deželi/v mestu, Živi pri teti, Živi pod tujo streho; prim. *bívati, prebivati* □ **5. živéti₂ kdo shajati, preživljati se s čim**, Sam₁ – pSam₆: Živi /samo/ z invalidnino, Živi z moževo pokojnino, Živi /na tuje stroške/na škodo drugega/; **kdo shajati, preživljati se od česa**, Sam₁ – pSam₂: Živi od izdelovanja suhe robe, Živi /kot pravi svobodnjak/ od kmetijstva/od umetnosti; prim. *shájati, preživljati se, vzdrževati se* □ **6. živéti₂₍₃₎ pog. knj. kdo preživljati, vzdrževati koga (s čim)**, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): /Kot navadni delavec/ živi ženo in otroke (z eno nizko plačo), (S kmetijo) /solidno in brez tarnanja/ živi celo svojo družino; prim. *preživljati, vzdrževati* □ **7. živéti₁₍₂₎ čustv. kaj vplivati (v čem / kje)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): (V svojih delih) /večno/ živijo, Umetnine /dolgo/ živijo; , Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Glasba /

še kako/ živi (zunaj dvoran), Njegovo ime ne živi /več/ (v nas, tukaj); prim. *bívati, vplivati* □ **8. živéti₁₍₂₎ čustv. kdo/kaj pojavljati se (v/na/pri čem / kje/ kdaj)**, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_{k/e}): Dogodek /zaradi bogatega družabnega življenja/ še naprej živi (v ljudskem izročilu), Rokovnjači /ne veliko žalost mnogih/ živijo samo (v pripovedkah); prim. *bívati, pojavljati se* □ **9. živéti₂ neobč. kdo uresničevati kaj**, Sam₁ – Sam₄: /Kot pravi raziskovalec in mislec/ živi svet/ filozofijo/preteklost; prim. *uresničevati, proučevati*

živéti z/s -ím z/s E₁ nedov., živel z/s □ **1. živéti z/s₂ čustv. kdo bivati, delovati s čim**, Sam₁ – pSam₆: /Z velikim veseljem veselo/ živi z zemljo in s svojimi najljubšimi knjigami; prim. *ukvárjati se z/s* □ **2. živéti z/s₂ čustv. kdo soobstajati s kom**, Sam₁ – pSam₆: /Samo zaradi materialnih koristi/ živi skupaj z njo; prim. *sòbívati, sòobstájati*

živéti za -ím za E_T nedov., živel za □ **živéti za₂ kdo delovati za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Z vsem srcem/ živi za glasbo/za otroke/za svoj poklic; prim. *razdájati se za*

žrtvovati -újem R nedov. in dov.
□ *žrtvovati*₃₍₄₎ **kdo/kaj darovati komu/ čemu kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Lastne interese je žrtvoval otrokom (za njihove višje cilje), (Za skupno zmago) so mirovnim silam žrtvovali na desetine svojih vojakov, Za njegovo karierno delo mu je žrtvovala svoje sposobnosti in čas, (Za denarni in oblastniški delež) mu je žrtvoval hčer, (Za rojstni dan) mu je žrtvoval svoj prosti čas, (Za poplavljenca) je rdečemu križu žrtvoval nekaj denarja in precej

prostega časa; pren., neobč. Žrtvovala mu je svojo ljubezen in mladost, Domovini so žrtvovali svoja življenja, Za svobodo so žrtvovali vse; prim. *darovati, dati, podariti, pokloniti* ◇ rel. *žrtvovati*₂₍₄₎ **kdo/kaj darovati (komu/čemu) koga/kaj (za koga/kaj)**, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): (Za boljšo letino in blagostanje) so (svojim največjim bogovom) žrtvovali jagnjeta in mlada dekleta

žrtvovati se -ujem se R nedov. in dov.
 □ *žrtvovati se*₂ **kdo/kaj darovati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: Žrtvovala se je za višje cilje svojih otrok, Vojaki so se žrtvovali za skupno zmago mirovnih sil, /z vseni svojimi silami in v celoti/ se je žrtvovala za njegovo karierno delo; pren., neobč. /V celoti/ se je žrtvovala za njega, Žrtvovali so se za svobodo; prim. *darovati se, podariti se, pokloniti se* ◇ rel. *žrtvovati se*₂ **kdo/kaj darovati se za koga/kaj**, Sam₁ – pSam₄: /Kot pravi glasnik vere/ se je žrtvoval za verske resnice

žúrati -am R nedov., sleng. > gl. žurírati, -am R nedov., sleng. > gl. zabávati se, -am se R nedov. > gl. veselíti se -ím se NT/T_{Dg/Pr} nedov., 1.

žvižgati -am T_{De/Dg/Pr} nedov. □ 1.
*žvižgati*₁₍₂₎ **kdo/kaj s pihanjem skozi ustnično odprtino povzročati (kaj)**,

Sam₁ – (Sam₄): /Pogosto/ žvižga (svojo najljubšo melodijo), Godci žvižgajo in godejo (same stare znane napeve), Rad žvižga /na piščalko ali skozi prste/, Hodil je in žvižgal; prim. *igrati, piskati* □ 2. *žvižgati*₂₍₃₎ **kdo/kaj z visokimi, ostrimi glasovi dajati znamenja komu/čemu / za kom/čim (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – Sam₃/pSam₆ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Govorniku so začeli /protestno/ žvižgati, Fantje so radi žvižgali za njo, Vsak večer mu žvižga (pod oknom); prim. *piskati, prigovarjati* □ 3. *žvižgati*₁₍₃₎ čustv., v posplošenem pomenu **kdo/kaj dajati visoke, ostre glasove (komu/čemu) (v/na/pri/ob kom/čem / med/nad/pod/s kom/čim / kje/kod)**, Sam₁ – (Sam₃) – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Lokomotiva je /prav predirljivo/ žvižgala, Gams /presunljivo/ žvižga, Krogle so žvižgale (nad njihovimi glavami), /S šibo/ je žvižgal (po zraku naokrog), (Zunaj) žvižga veter; brezoz. (V sprejemniku) spet žvižga in piska, (V prsih) (mu) hrope in žvižga; prim. *cviliti, hröpsti, piskati*

žvižgati se -am se NT_{Pr/St} nedov., nav. 3. os. □ *žvižgati se*₂ **kdo/kaj komu/čemu ne biti mar**, Sam₁/S – Sam₃: To, da nima službe, se mu /kratkomalo/ žvižga, Vse skupaj se mu /krepko/ žvižga; prim. pog. neknoj. *fúčkati se*

9 789612 543150

ISSN 2232-3759

25 €

